IHSLC 2021

4. International Health Science and Life CONGRESS

Uluslararası Sağlık Bilimleri ve Yaşam Kongresi

08-10 April 2021

ABSTRACT BOOK

www.ihslc.org

MAKÜ | Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ABSTRACT BOOK

EDİTÖR

MÜMİN POLAT

2021

BURDUR

4th INTERNATIONAL HEALTH SCIENCE and LIFE CONGRESS (IHSLC 2021)

08-10 April 2021 / BURDUR-TURKEY

This book is subject to copyright. All rights are reserved, whether the whole or part of the material is concerned. Nothing from this publication may be translated, reproduced, stored in a computerized system or published in any form or in any manner, including, but not limited to electronic, mechanical, reprographic or photographic, without prior written permission from the publisher.

The individual contributions in this publication and any liabilities arising from them remain the responsibility of the authors. The publisher is not responsible for possible damages, which could be a result of content derived from this publication.

Published, May 2021

www.ihslc.org
www.ihslc.mehmetakif.edu.tr
ihslc@outlook.com

4th INTERNATIONAL HEALTH SCIENCE and LIFE CONGRESS (IHSLC 2021)

08-10 April 2021 / BURDUR-TURKEY

ORGANIZATION COMMITTEE

HONORARY PRESIDENT

PROF. DR. ADEM KORKMAZ – *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY RECTOR*

CONGRESS PRESIDENT

ASSOC. PROF. DR. MÜMİN POLAT – *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

MEMBERS OF THE ORGANISATION COMMITTEE

ASST. PROF. DR. MUSTAFA KILINÇ- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. ÇİĞDEM AYDIN ACAR- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. ÇİĞDEM KARABACAK ATAY- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. EMRAH ATAY- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. CANAN DEMİR BARUTCU- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. ÖMER GÜRKAN DİLEK- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. ERHAN KEYVAN- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASSOC. PROF. DR. SONER DÖNMEZ- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASST. PROF. DR. MELDA SOYSAL TOMRUK- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ASST. PROF. DR. ŞÜKRİYE YEŞİLOT- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

RESEARCH ASST. DENİZ TAŞDEMİR- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

RESEARCH ASST. İBRAHİM TAŞDEMİR- *AKDENİZ UNIVERSITY*

RESEARCH ASST. AYŞE YACAN KÖK- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

LECTURER GÜLCİHAN AYBİKE DİLEK KART- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

DOCTORANT ALİ SERT- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

MASTER STUDENT MUSTAFA KART- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

SCIENTIFIC SECRETARY

ASSOC. PROF. DR. ÇİĞDEM KARABACAK ATAY- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

RESEARCH ASST. DENIZ DEMET - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

RESEARCH ASST. AYŞE YACAN KÖK- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

ADVISORY BOARD

PROF. DR. DURMUŞ ACAR - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. MEHMET KARACA - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. HÜSEYİN DALGAR - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. ÖMER TEKŞEN - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. HAKAN ÖNER - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. ZAFER ÖZYILDIZ- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. FİRDEVS SAVİ ÇAKAR- *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. SABAHAT GÖZÜM - *AKDENİZ UNIVERSITY*

PROF. DR. MUSTAFA DOĞA TEMİZSOYLU - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. KÜRŞAT ÖZDAŞLI - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. GAMZE EKİNCİ - *HACETTEPE UNIVERSITY*

PROF. DR. MEHMET ZEKİ YILDIRIM - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. SERDAL ÖĞÜT - *ADNAN MENDERES UNIVERSITY*

PROF. DR. AYŞE GÜL MUTLU GÜLMEMİŞ - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. HİLMİ KARATOSUN - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. MURAT KAYALAR - *BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY*

PROF. DR. KURTULUŞ ÖNGEL – *İZMİR KATİP ÇELEBİ UNIVERSITY*

PROF. DR. FERDİ BAŞKURT - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. ZELİHA BAŞKURT - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. FÜSUN EROĞLU - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. HASAN YASAN - SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

PROF. DR. NİLÜFER CALAPOĞLU - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. MUSTAFA CALAPOĞLU - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. İSMAİL ÖZMEN - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. HİCRAN BEKTAŞ - *AKDENİZ UNIVERSITY*

PROF. DR. MUSTAFA YILDIZ- *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. AYŞEGÜL İŞLER DALGIÇ - *AKDENİZ UNIVERSITY*

PROF. DR. EMİNE EFE - *AKDENİZ UNIVERSITY*

PROF. DR. ZEYNEP ÖZER - *AKDENİZ UNIVERSITY*

PROF. DR. NALAN TÜZMEN - *DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY*

PROF. DR. SEMRA KILIÇ - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. ABDULLAH RUHİ SOYLU - *HACETTEPE UNIVERSITY*

PROF. DR. GÜNHAN ERDEM - *GİRNE AMERİKAN UNIVERSITY*

PROF. DR. AYNUR GÜL KARAHAN ÇAKMAKÇI - *SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY*

PROF. DR. MELEK GÜLSÜN ÖZENTÜRK - *EGE UNIVERSITY*

PROF. DR. İLHAN TOMANBAY - *İSTİNYE UNIVERSITY*

SCIENTIFIC BOARD *

ASSOC. PROF. DR. ÇİĞDEM AYDIN ACAR – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ALİ MURAT ALPARSLAN – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. FATMA FİLİZ ARI – AHİ EVRAN UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ÇİĞDEM KARABACAK ATAY – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. EMRAH ATAY - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. CANAN DEMİR BARUTCU - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ÜLKÜ BAYHAN - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. HALE SEÇİLMİŞ CANBAY - MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. EBRU ÇUBUK DEMİRALAY - SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ÖMER GÜRKAN DİLEK – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. AHMET HULUSİ DİNÇOĞLU - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. SONER DÖNMEZ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. EMEL TAŞÇI DURAN - SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. GÜL ERGÜN - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. TÜZÜN FIRAT - HACETTEPE UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. PINAR GÜL- ATATÜRK UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. AFŞİN AHMET KAYA - GÜMÜŞHANE UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. SARP KAYA - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. UMMAHAN KAYGISIZ - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ERHAN KEYVAN – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. GÜLSÜM KORKUT – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. MUSTAFA LAMBA- BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. HATİCE MERT - DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. SADIK YÜKSEL SIVACI- BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. SAİME ŞAHİNÖZ - GÜMÜŞHANE UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. EVRİM ARICI ŞENKAYNAĞI – ISPARTA APPLIED SCIENCES UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ÖZLEM TAGAY- BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. MERİÇ ÜNAL - SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. HALİL YALÇIN – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASSOC. PROF. DR. ÜYESI MELEK ZUBAROĞLU YANARDAĞ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. BİLGE BAL ÖZKAPTAN - SİNOP UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ZERİN ACAR – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. RAFET AYDIN – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. BURCU BAKIR – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. NAZİFE BAKIR – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. MURAT BAYEZİD – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. İLKAY BOZ - AKDENİZ UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. MERVE ÇAMLIBEL – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SAADET ÇÖMEZ - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. BELGİN DİLMEN - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ELÇİN ÜLKER EFTELİ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. LEVENT ELMAS – İZMİR BAKIRÇAY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SEMA ÖZMERT ERGİN - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. AYŞE DERİCİOĞLU ERGUN - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SERAP GÖKÇE ESKİN - ADNAN MENDERES UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SÜLEYMAN FAKİ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ÇİĞDEM GÜN – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. AYSUN GÜZEL - BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. GİRAY KOLCU – SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. İNCİ BAŞER KOLCU – SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ŞEVKİNAZ KONAK – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. MURAT ABDULGANİ KUŞ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ÖZGÜR ÖNAL – SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. HALİL ÖZBAŞ – SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SERCAN ÖZBEK – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. BİLGE BAL ÖZKAPTAN – SİNOP UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. DİLEK SAĞIR - SİNOP UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. DERYA ŞAHİN - SİNOP UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. EMİNE HİLAL ŞENER – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SİBEL ŞENTÜRK – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. HACER TEKERCİ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. NURTEN TERKEŞ – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. SEVCAN ATAY TURAN - AKDENİZ UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. MURAT TOMRUK – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. İBRAHİM KUBİLAY TÜRKAY – SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. NEVİN USLU – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ESİN ÇETİNKAYA USLUSOY - SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. ŞÜKRİYE YEŞİLOT – BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY

ASST. PROF. DR. BANU ASLAN YILMAZ – SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

*** The Scientific Committee is listed alphabetically by surname.**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC BOARD

PROF. DR. MURAT BEDANOKOV - MAIKOP STATE TECHNOLOGICAL UNIVERSITY; RUSSIA

PROF. DR. GÜNHAN ERDEM - GİRNE AMERİKAN ÜNİVERSİTESİ, KKTC

PROF. DR. VLADİMİR PEŠIĆ - UNIVERSITY OF MONTENEGRO; MONTENEGRO

ASSOC. PROF. DR. SOKOL DURO - AGRICULTURAL UNIVERSITY, ALBANIA

ASSOC. PROF. DR. ROSEN DIMITROV - TRAKIA UNIVERSITY, BULGARIA

ASST. PROF. DR. MOHAMMAD REZA HEIDARI - SHAHED UNIVERSITY, IRAN

ASST. PROF. DR. HOSSEIN ASGAR POUR – ÇOMÜ, TURKEY

ASST. PROF. DR. MAREK SOBOLEVSKI - UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, POLAND

ASST. PROF. DR. ALDONA MIGALA-WARCHOL - UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, POLAND

ASST. PROF. DR. PENKA YONKOVA - TRAKIA UNIVERSITY, BULGARIA

ASST. PROF. DR. KAMELIA STAMATOVA-YOVCHEVA - TRAKIA UNIVERSITY, BULGARIA

DR. MIKAS BALKEVICIUS - NGO INSTITUE, LİTHUANIA

lecturer REZA NOROUZZADEH - SHAHED UNIVERSITY, IRAN

AWARD BOARD

PROF. DR. MEHMET KARACA (PRESIDENT OF THE AWARD BOARD)

PROF. DR. NİLÜFER CALAPOĞLU

PROF. DR. FERDİ BAŞTÜRK

ASSOC. PROF.DR. EBRU ÇUBUK DEMİRALAY

ASST. PROF. DR. PENKA YONKOVA

ASST. PROF. DR. ŞÜKRİYE YEŞİLOT

DR. MIKAS BALKEVICIUS

WELCOME TO IHSLC 2021

Dear Colleagues;

We are honored to announce that the fourth International Congress of Health Sciences and Life will take place at the Independence Campus of Burdur Mehmet Akif Ersoy University between 08-10 April 2021 and invite you to this scientific meeting.

“Interdisciplinary Interaction in Health Sciences and Life Sciences” themed congress; Medical Sciences, Dentistry, Pharmacy, Veterinary Medicine, Nursing, Midwifery, Nutrition and Dietetics, Child Development, Physiotherapy and Rehabilitation, Emergency and Disaster Management, Biological and Life Sciences in the fields of various conferences, panels, courses and oral / poster presentations will be accepted.

“The capital of the Teke region”, the charming city of the Mediterranean region embellished with its historical and natural beauties, will bring together academics, sectoral stakeholders and students working in the field of health sciences to discuss the current situation and problems; we aim to host you at our congress where current information and future solutions will be put forward.

4. International Health Sciences and Life Congress’s scientific and social program of the region's roots of a well-known Yörük folklore in the province of Burdur where you can find valuable contributions with the wish to share in beautiful days, we invite you to respect and love.

Kind Regards…

Assoc. Prof. Dr . Mümin POLAT
Congress President

İÇİNDEKİLER

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ESTETİK CERRAHİYİ KABUL DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ 1

RADİKAL PERİNEAL PROSTATEKTOMİ SONRASI EREKTİL FONKSİYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ 2

SANAL ZORBALIK VE DİJİTAL OYUNLARIN ÇOCUK SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ 3

KRONİK KONSTRÜKTİF SİNİR HASARINDA PLATELETTEN ZENGİN PLAZMANIN ETKİNLİĞİ 5

PREOPERATIVE EFFECTS OF MAGNESIUM SULFATE ON HEMODYNAMICS AND MUSCLE RELAXANT Funda ATAR 6

STUDY OF THE EFFECTS OF SPINORPHINE ON PAINFUL DIABETIC NEUROPATHY: A BEHAVIORAL STUDY *IN VIVO* 7

BLACK GARLIC AND USAGE AREAS AS A FUNCTIONAL COMPOUND 8

INVESTIGATION OF SARCOPENIA STATUS IN HEMODIALYSIS PATIENTS IN ADIYAMAN PROVINCE 9

A STUDY ON NURSES 'KNOWLEDGE LEVELS AND ATTİTUDES TOWARDS PREVENTİNG PRESSURE ULCER 10

PREGNANCY DEVELOPMENT FROM A MATURE OOCYTE IN VITRO:A CASE REPORT 11

FİBRÖZ DİSPLAZİ 12

ASSESSMENT OF KNOWLEDGE LEVELS AND INFORMATION SOURCES RELATED TO BREAST DISEASES: A PROSPECTIVE QUESTIONNAIRE SURVEY 13

COVİD-19 PANDEMİSİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMALARA YÖNELİK ALGILADIKLARI STRES DÜZEYİ 14

RETROSPEKTİF BİR DEĞERLENDİRME: MİDE KANSERİ OLGULARIMIZ 15

KOLOREKTAL KANSER TANILI HASTALARIMIZDA LOKALİZASYON VE HİSTOPATOLOJİK TİPLER 16

ÖZAFAGUS KANSERLİ OLGULARIMIZIN ÖZELLİKLERİ 17

TERANOSTİK AJANLAR OLARAK FTALOSİYANİNLER 18

FOTODİNAMİK TEDAVİ İÇİN PİRAZİNOPORFİRAZİN FOTODUYARLAŞTIRICILAR 19

A TOPIC THAT IS POPULAR AGAIN NOWADAYS DUE TO COVID-19: TELEREHABILITATION 20

KORONAVİRÜS PANDEMİSİ SÜRECİNDE TIBBİ OLMAYAN MÜDAHALELERİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 21

EVALUATION OF THORACIC AND LUMBAR INSTRUMENTATION: A SINGLE CENTER STUDY 22

ARI FUNGAL HASTALIKLARINDA HYPOVİRÜSLERİN KULLANILMA POTANSİYELİ 23

A RARE CAUSE OF ACUTE ABDOMEN: TORSION OF WANDERING SPLEEN 24

SAĞLIK BİLİMLERİNDE ALTERNATİF BİR YÖNTEM OLAN PLAZMA TEKNOLOJİSİNİN UYGULAMALARI 25

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN E-SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİ 26

KİST HİDATİK OPERASYONU SONRASI GELİŞEN REKÜRREN PYOJENİK KOLANJİT (ORYANTAL KOLANJİT) 27

GENÇ KADINLARDA YEME FARKINDALIĞININ BAZI OBEZİTE GÖSTERGELERİ İLE İLİŞKİSİ 28

A RARE CASE OF TOXIC HEPATITIS DUE TO TREATMENT WITH HYDROXYCHLOROQUINE IN A COVID-19 PATIENT 29

DETERMINING THE INTUITIVE EATING STATUS OF THE ADULTS 30

EVALUATION OF THE ANATOMY OF THE TRIGEMINAL NERVE AND ITS ADJACENT STRUCTURES IN PATIENTS WITH TRIGEMINAL NEURALGIA 31

SOCIAL WORK PERSPECTIVE AND THE IMPORTANCE ON ONE HEALTH 32

MORINGA OLEIFERA BİTKİSİNİN KURUTULMUŞ YAPRAK TOZUNDA MİNERAL MİKTARININ BELİRLENMESİ 33

ÇOCUK ALANINDAKİ TIBBİ SOSYAL HİZMET UYGULAMALARI 34

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILARA YÖNELİK TUTUMLARI 35

KÖPRÜLÜ KANYON MILLI PARKI VE ÇEVRESININ (ANTALYA) TIBBI BITKILERI 36

FUTBOLDA DERBİ MÜSABAKALARI HAKKINDA NEFRET SÖYLEMİNİN SOSYAL MEDYAYA YANSIMASI 37

DİŞ HEKİMLİĞİNDE LOKAL ANESTEZİ KULLANIMI VE GÜNCEL DURUM 38

AKCİĞER KANSERLİ HASTALARIN ORTA - AĞIR KOAH ALEVLENMELERİNDE YOĞUN BAKIM SOLUNUM DESTEK TEDAVİLERİNİN 39

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON BİLGİ DÜZEYLERİNİ YORDAYAN BAZI DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ: BİR CHAID ANALİZİ 41

DNA'NIN ADLİ OLAYLARDAKİ ÖNEMİ 42

PRETREATMENT LOW HAEMOGLOBİN LEVELS CAUSE POOR PATHOLOGIC TUMOR RESPONSE IN RECTAL CANCER PATIENTS RECEIVING NEOADJUVANT CHEMORADIOTHERAPY 43

İNKONTİNANSLI KADINLARDA, İNKONTİNANSIN TİPİNE GÖRE İNKONTİNANS SEMPTOM CİDDİYETİ, PELVİK TABAN KAS FONKSİYONU, YAŞAM KALİTESİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 44

AN INVESTIGATION OF THE USE OF BLACK GARLIC AS A FUNCTIONAL PRODUCT 45

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA İÇME DURUMU VE SİGARA BAĞIMLILIK DÜZEYİ 46

A RARE CASE OF VENTRICULAR FIBRILLATION TRIGGERED BY MYOCARDITIS ASSOCIATED WITH INFLUENZA 47

FİZİKSEL AKTİVİTE YAPAN BİREYLERİN AYAKKABI UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ 48

COMPARTMENT SYNDROME AFTER SUPRACONDYLAR HUMERUS FRACTURE: AN UNUSUAL CASE REPORT 49

PARP INHİBİTORS IN METASTATİC CASTRATE RESİSTANT-PROSTATE CANCER TREATMENT... 50

E-SPOR VE SOSYAL SAĞLIK BÜTÜNLÜĞÜNE ETKİLERİ 52

DOSTLARIMIZ VİRÜSLER VE VİRÜSLERİN TIPTA KULLANIMI 53

HEMŞİRELİK HİZMETİ VERENLERİN ERGONOMİK RİSKLERİNİ DEĞERLENDİRME ANKETİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI 54

A UNEXCEPTED COMPLİCATİON OF LOCAL KETAMİNE: A CASE REPORT 55

COVİD-19 BULAŞI AÇISINDAN RİSKLİ BİR İŞLEM: BRONKOSKOPİ 56

BİR SAĞLIK KURULUŞUNDA GÖREV YAPAN HEMŞİRELERİN HASTA GÜVENLİĞİNE YÖNELİK ALGI VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ 57

BOTULİNUM NÖROTOKSİNİNİN (BoNT) SİYALOREDE KULLANIMI 58

SAĞLIKLI HAYAT MERKEZİNE BAŞVURAN BİREYLERİN BEDEN KİTLE İNDEKSLERİNİN VE BU MERKEZDE VERİLEN EGZERSİZ ÇEŞİTLERİNİN RETROSPEKTİF İNCELENMESİ 59

COVİD-19 ENFEKSİYONUNDA KAN ORTALAMA TROMBOSİT HACMİ (MPV) DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ 60

ESTETİK CERRAHİ, TOPLUMSAL CİNSİYET VE HEMŞİRELİK BAKIMI 62

SKOLYOZLU BİREYLERDE REFORMER PİLATES EĞİTİMİNİN FİZİKSEL KAPASİTE, YORGUNLUK ŞİDDETİ VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: PİLOT ÇALIŞMA 63

ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KARAR VERME, EMPATİK EĞİLİMLERİ, EMPATİK BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ 65

AŞI RED SEBEPLERİ 66

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYİ VE SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ CİNSİYET FARKLILIKLARINA GÖRE İNCELENMESİ 67

DENEYSEL PARKİNSON OLUŞTURULMUŞ RATLARDA SACCHAROMYCES BOULARDII VE BAKTERİYEL KÖKENLİ PROBİYOTİKLERİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI 68

KÜRATİF / ADJUVAN RADYOTERAPİ UYGULANAN MESANE KANSERLİ OLGULARDA SİSTEMİK İNFLAMASYON İNDEKSİNİN PROGNOSTİK ÖNEMİ 69

FOURNİER GANGRENİ: ERKEN TANI GEREKTİREN ÜROLOJİK BİR ACİL 70

MULTİPL MYELOM HASTALARINDA ANKSİYETE, YORGUNLUK VE CİNSEL İŞLEV BOZUKLUĞU: SEMPTOMLARIN TANIMLANMASI VE YÖNETİMİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR ÇALIŞMASI 71

GENOTOXICITY OF PHYTOESTROGENS 72

PSİKİYATRİK BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN AİLELERİNİN YAŞADIĞI RUHSAL SORUNLAR .. 73

KAHVENİN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ 74

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ İLK VE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEPRESYON DÜZEYLERİ İLE KENDİNİ TOPARLAMA GÜCÜ VE STRESLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ 75

AN OVERVIEW OF ORGAN DONATION AND ORGAN TRANSPLANTATION 76

TAENİA SAGİNATANIN NADİR BİR TUTULUM YERİ OLARAK KOLEDOK OBSTRÜKSİYONU, OLGU SUNUMU 77

KLATSKİN TÜMÖRÜNÜN KLİNİK PREZENTASYONU VE SIKLIĞI; TEK MERKEZLİ RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA 78

DOES PLANNED VISUAL EDUCATION AFFECT UNIVERSITY STUDENTS' ATTITUDES AND BELIEFS ABOUT SKIN CANCER? 79

BÜYÜKANNELERİ TARAFINDAN BÜYÜTÜLEN VE BÜYÜTÜLMEYEN 3-6 YAŞ ÇOCUKLARIN DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ 80

EFFECTS OF HIGH FEVER AND USE OF EXCESSIVE ANTIBIOTIC ON SPERM MORPHOLOGY 81

PENETRAN TRAVMALARA RADYOLOJİK YAKLAŞIM VE BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ BULGULARI 82

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ZAYIFLAMA DİYETLERİ YEME TUTUM BOZUKLUĞU RİSKİNİ ARTIRIYOR MU? 83

DIGITAL HEALTH LITERACY 84

KANITA DAYALI GELENEKSEL BİYOTERAPİ UYGULAMALARI VE HEMŞİRELİK UYGULAMALARINA YANSIMASI 85

FDG PET/MRI PREDICTS BILIARY TRACT COMPLICATIONS AND SHOWSPARTIAL RESPONSE IN MULTI-SYSTEM TYPE LANGERHANS CELLHISTIOCYTOSIS 86

GENÇ MEME KANSERLİ HASTALARDA MEME KORUYUCU CERRAHİ VE RADYOTERAPİ 88

KORONER ARTER HASTALARINDA YAŞAM TARZI DEĞİŞİKLİĞİNE BAKIMIN KATKISI 89

SKLERODERMA PATOGENEZİNDE OKSİDATİF STRES PARAMETRELERİNİN İNCELENMESİ 90

PREDICTABILITY OF BLOOD PARAMETERS ON THE COURSE OF COVID-19-- A RETROSPECTIVE CLINICAL STUDY 91

THE EFFECT OF PARAOXONASE GENE POLYMORPHISMS AND PARAOXONASE ENZYME ACTIVITY ON NON-HODGKIN LYMPHOMA 92

EKSÜDATİF PLEVRAL EFÜZYONU OLAN AKCİĞER KANSERLİ OLGULARIN PLEVRAL SIVI SİTOLOJİSİ VE SİTOBLOK İNCELEMELERİNİN ETKİNLİĞİ 93

TÜRKİYE'DE YILLAR İTİBARİYLE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARA BİR BAKIŞ 94

TÜRKİYE'DE COVİD-19 SALGINI DÖNEMİNDE HAYATA GEÇİRİLEN SOSYAL KORUMA POLİTİKALARININ SEÇİLMİŞ REFAH REJİMLERİ İLE MUKAYESESİ 95

OVARYAN PATOLOJİLERDE ABDOMİNOPELVİK YIKAMA SİTOLOJİSİ 96

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ANNE-BEBEK BAĞLANMASI NASIL SÜRDÜRÜLÜR? 97

KEMOTERAPİ UYGULANAN MEME KANSERLİ HASTALARDA HASTALIK KABULÜ VE SEMPTOM YÖNETİMİ 98

AŞI KARŞITLIĞINA YÖNELİK YAYINLARIN BİLİMSEL HARİTALAMA İLE ANALİZİ 99

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE YEME BAĞIMLILIĞI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER 100

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN İLK UYGULAMA GÜNLERİNDE YAŞADIKLARI GERÇEKLİK ŞOKU VE STRES DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 101

PREMATÜRE BEBEKLERDE ORAL BESLENMEYE GEÇİŞİ DESTEKLEMEK İÇİN KULLANILAN BİR YÖNTEM: PARMAK İLE BESLENME 102

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON BİLGİ DÜZEYLERİNİ YORDAYAN BAZI DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ: BİR CHAID ANALİZİ 103

ERGENLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIM BAĞIMLILIĞI İLE İYİMSERLİK/KÖTÜMSERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ 105

SIMULTANEOUS DETERMINATION OF HYPERLIPIDEMIA DRUG COMBINATIONS WITH MULTIPLE LINEAR REGRESSION 106

EVALUATION OF THE EFFECTS OF PULSED ULTRASOUND AND EXTRACORPOREAL SHOCK WAVE THERAPY FOR TREATMENTS OF LATERAL EPICONDYLITIS 107

EVALUATION OF LOWER BODY MUSCLE ACTIVATION IN HEALTHY SUBJECTS AND SUBJECTS WITH PES PLANUS DURING ONE LEG STANDING 108

GEBE KALMA ŞEKLİNİN ÇOCUKLARDA HİPOSPADİAS OLUŞUMU ÜZERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ 109

EVALUATING THE DIFFERENCE OF SLEEP QUALITY, DEPRESSION, ANXIETY AND STRESS PARAMETERS IN PHYSICALLY ACTIVE AND SEDANTARY INDIVIDUALS DURING COVID-19 PANDEMIC 110

KORONAVİRÜS KORKUSU, SİBERKONDRİ, ÜSTBİLİŞLER, SAĞLIK BİLİŞLERİ VE DÜRTÜSELLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR MODEL ÖNERİSİ 111

EFFECT OF MEDITERRANEAN DIET ON BREAST CANCER: META-ANALYSIS 112

AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNDE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ MODEL ÖNERİSİ 113

TERS FAZ SIVI KROMATOGRAFİ YÖNTEMİYLE KREM FORMÜLASYONUNDA TİOKONAZOLÜN ANALİZİ İÇİN METODUN OPTİMİZASYONU VE VALİDASYONU 114

KEMERİNİN METABOLİK ETKİLERİ VE OBEZİTE İLE İLİŞKİSİ 115

ULTRA İŞLENMİŞ BESİNLERİN ÇOCUKLARDA DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE ÜZERİNE ETKİSİ 116

D- ALLULOZUN (D- PSİKOZ) PREBİYOTİK ETKİSİ 117

ASBEST MİNERALİNİN İNSAN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ; ERİYONİT MİNERALİ ÖRNEĞİ 118

COVİD-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE YAŞLILARA YÖNELİK UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARIN SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ 119

BİSFENOL A'NİN JAPON BALIĞI (*Carassius auratus*) DOKULARINDAKİ TOKSİK ETKİSİ 120

SAĞLIKLI OMURGA : DOĞRU DURUŞ, AĞRISIZ YAŞAM 121

ANALYSIS OF DNA METHYLATION PROFILES OF FETAL ALCOHOL SPECTRUM DISORDERS 123

EFFECT OF ZIRCONIA AND TITANIUM SURFACE TREATMENTS WITH LASER IRRADIATION VERSUS SANDBLASTING ON THE BONDING ABILITY OF ZIRCONIA 124

YAŞLILARIN ÖTENAZİYE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE DİNİ BAŞA ÇIKMALARI 125

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE OMUZ PROTEZLERİ 126

SUBAKROMİYAL SIKIŞMA SENDROMUNDA GÜNCEL KONSERVATİF TEDAVİ YAKLAŞIMLARI 127

KEMOTERAPİYE BAĞLI GELİŞEN BULANTI KUSMAYI ÖNLEMEYE YÖNELİK HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILMIŞ DENEYSEL TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ 128

RELATIONSHIP BETWEEN RHO-KINASE ROCK INHIBITORS AND TAU PROTEIN IN THE TREATMENT OF ALZHEIMER'S DISEASE 129

AKTİF YAŞ ALMA: BİR HUZUREVİ ÖRNEĞİ 130

PARENTS' METAPHORIC PERCEPTIONS of the CONCEPT of "EMOTIONAL TEACHER" 131

EVALUATION OF SUBCLINIC INFLAMMATION AND CARDIOVASCULAR RISK FACTORS IN FMF PATIENTS 133

ÇOK NADİR BİR VAKA: İNTRAVENÖZ LİPOM 134

RADYOLOJİK TEHDİTLER VE KRİZ YÖNETİMİ 136

SOME MACROMETRIC ANATOMICAL PARAMETERS OF THE ADRENAL GLANDS IN THE NEW ZEALAND WHITE RABBIT 137

A RARE CASE OF ISCHEMIC STROKE IN PATIENT WITH COVID-19 138

SUPERVİSED- GRADUADED EXERCİSE ON CHRONİC LATERAL ELBOW TENDİNOPATHY 139

ENGELLİ ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN ENGELLİ ÇOCUĞUNU KABULÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ 140

GÖĞÜS AĞRISININ NADİR BİR NEDENİ OLARAK DALAK ENFARKTI 141

KORONAVİRÜS-2 (SARS-COV-2)'DE ORF3a PROTEİNİN ROLÜ 142

THE EFFECT OF TRIMETHOBENZAMIDE ON THE DEVELOPMENT OF NEURAL TUBE IN EARLY STAGE CHICK EMBRYOS 143

BARİATRİK CERRAHİ BEKLEYEN MORBİD OBEZLERDE AEROBİK DANS TABANLI EGZERSİZ PROGRAMININ CERRAHİ SONRASI ALT EKSTREMİTE FONKSİYONLARINA ETKİSİ 144

MORBİD OBEZ BİREYLERDE MERDİVEN İNME-ÇIKMA AKTİVİTESİ İLE ALT EKSTREMİTE KAS KUVVETİ, DENGE VE YORGUNLUK İLİŞKİLİ MİDİR? 145

ENDODONTİK RETREATMENT UYGULAMALARINDA TEDAVİNİN YENİLENMESİNE NEDEN OLAN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ 146

ASSESSMENT OF THE EFFECT OF TREATMENT COUCH ON ISODOSE DISTRIBUTIONS IN RADIATION THERAPY 147

THE EFFECTS OF POLYPHENOLS ON DIFFERENT TABLE OLIVES PRODUCTION PROCESSES 148

EPİKARDİYAL YAĞ DOKUSUNUN TRANSTORASİK EKOKARDİYOGRAFİ İLE VERTİKAL, HORİZONTAL VE ALANSAL DEĞERLERİNİN KORONER ARTER HASTALIĞI VE ANTROPOMETRİK ÖLÇÜMLER İLE İLİŞKİSİ 149

E-SAĞLIK HİZMETLERİ ve HEMŞİRELİK 150

METABOLİK SENDROMLU KORONER ARTER HASTALARINDA 6 DAKİKA YÜRÜME TESTİ; SOLUNUM FONKSİYONLARI, PERİFERİK VE SOLUNUM KAS KUVVETİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 151

METABOLİK SENDROMLU KORONER ARTER HASTALARINDA EGZERSİZ KAPASİTESİ İLE PERİFERİK VE SOLUNUM KAS KUVVETİ ARASINDAKİ İLİŞKİ 152

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ GENÇ KIZILAY MAKÜ TOPLULUĞU İNSANİ YARDIM VE GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİ 153

FARKLI FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYESİNDEKİ SAĞLIKLI BİREYLERİN PANDEMİ DÖNEMİNDEKİ FONKSİYONEL DURUM VE STRES DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ- PİLOT ÇALIŞMA 154

ELİT VOLEYBOLCULARDA ÜST EKSTREMİTE EKLEM AÇIKLIĞI DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ 155

IMMUNE THROMBOCYTOPENIA AFTER INFLUENZA VACCINE: A CASE REPORT AND SYSTEMATIC REVIEW 156

EVALUATION OF SENIOR TOURISM ACCORDING TO THE FOUR MAIN AREAS IN TERMS OF GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES (GATS) IN TRNC 157

ALZHEİMER HASTALIĞINDA BESLENME VE FİTOTERAPİNİN ÖNEMİ 158

PROSTAT KANSERİ TANISINDA YENİ BELİRTEÇLER: İDRAR SARKOZİN VE SERUM PRO-PSA DÜZEYLERİ 159

DOES CORONAVIRUS ANXIETY RELATED WITH PHYSICAL ACTIVITY LEVEL AMONG ELDERLY WHO UNDERWENT PARTICULAR HOME QUARANTINA DURING COVID-19 PANDEMICS 160

KRONİK BEL AĞRILI HASTALARDA ENSTRÜMAN DESTEKLİ YUMUŞAK DOKU MOBİLİZASYONU VE KİNEZYOLOJİK BANTLAMANIN AĞRI, FONKSİYONEL YETERSİZLİK VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİLERİ 161

THE EFFECT OF SCAPULAR TAPING ON UPPER EXTREMITY STABILITY, DEXTERITY AND SCAPULA MUSCLE ENDURANCE 162

FARKLI BİR EĞİTİM SİSTEMİ (3+3) İLE İŞYERİ EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM SİSTEMİ HAKKINDAKİ İZLENİMLERİ 163

EFFECT OF PHYTOGENIC EXTRACT SUPPLEMENTATION ON GROWTH PERFORMANCE, CARCASS CHARACTERISTICS, INTESTINAL HISTOMORPHOLOGY, AND ANTIBODY TITER OF GUMBORO (IBD) IN BROILER CHICKENS 164

KALÇA İNTRARTİKÜLER OSTEOİD OSTEOMA TEDAVİSİNDE MİNİMAL İNVAZİV YÖNTEMLER 165

EFFECT OF *MACLEAYA CORDATA* ISOQUINOLINE ALKALOIDS SUPPLEMENTED DIETS ON MEAT QUALITY, LIPID AND PROTEIN OXIDATION, AND SERUM BIOCHEMICAL PROFILE IN BROILER CHICKENS 166

NAZOFARENKS KARSİNOMLU OLGULARIMIZIN HİSTOPATOLOJİK ÖZELLİKLERİ VE EPSTEİN BARR VİRUS İLE BİRLİKTELİĞİNİN İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 167

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARA VERİLEN MENÜLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ÜÇ KURUM ÖRNEĞİ168

ENDOKRİN BOZUCULAR 170

DİJİTAL SAĞLIK OKURYAZARLIĞI 171

YAŞLI BAKIMINA İNOVATİF BİR YAKLAŞIM: GERONTEKNOLOJİ 172

NOBILETIN ALLEVIATES METHOTREXATE-INDUCED HEPATORENAL TOXICITY IN RATS 173

COVİD-19 ve AFET İLİŞKİSİ 174

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE DAMGALANMA İLE İLGİLİ TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALAR: SİSTEMATİK DERLEME 175

SIÇANLARDA BİR BATINDA DOĞAN YAVRU SAYISININ VE KAFESLEMENİN FİZİKSEL VE MENTAL GELİŞİM ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ 176

COVID 19 PANDEMİSİNDE TİROİD CERRAHİSİ 177

ESNEKLİK ÇALIŞMALARININ VE FASYA MASAJININ VOLEYBOLCULARDA BAZI PARAMETRELERE ETKİSİ 178

FEMUR ŞAFT KIRIĞI VE NONKONVÜLSİF STATUS EPİLEPTİKUS TANILI HASTANIN OREM'İN ÖZ-BAKIM EKSİKLİĞİ KURAMI'NA GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU 179

İLERİ YAŞAM DESTEĞİ SİMÜLATÖRÜ İLE ENTÜBASYON BECERİ EĞİTİMİNİN MEMNUNİYET DEĞERLENDİRİLMESİ 180

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BİREYSEL DEZENFEKTAN KULLANIMINA YÖNELİK BİLİNÇ DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ 181

"BURDUR MAKÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ" 181

MUSIC INTERVENTIONS IN CATARACT SURGERY: A SYSTEMATIC MAPPING STUDY 182

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PATELLOFEMORAL PAIN AND PES PLANUS IN A PRIVATE UNIVERSITY STUDENTS 183

SİNİR AJANLARIN İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ 184

ÇOCUK MERKEZLİ AFET RİSKİNİ AZALTMA: UNICEF PROGRAMI TÜRKİYE'DE DE UYGULANABİLİR Mİ? 185

KORONAVİRÜSE KARŞI ANSKİYETE VE İLİŞKİLİ BAZI FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 186

COVID-19 DÖNEMİNDE YAŞANAN ALKOL-MADDE BAĞIMLILIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ 187

COVID-19 KORKUSU VE İLİŞKİLİ BAZI FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 188

AFETLERDE HASTANE ÖNCESİ MÜDAHALE VE TRİAJ 189

ADRENAL BEZLERDEKİ OKSİDATİF DENGE SANTRAL OUABAİN UYGULAMASIYLA OLUŞAN BİPOLAR HASTALIĞI MODELİNDE DEĞİŞİM GÖSTERİYOR MU? 190

HT-22 HÜCRELERİNDE L-GLUTAMAT İLE İNDÜKLENEN OKSİDATİF STRESE NÖROKİNİNERJİK SİSTEMİN HÜCRE CANLILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI 191

THE EFFECT OF TEMPERATURE ON ORGANİC ACİD CONTENT OF KEFİR PRODUCED BY MİXTURE OF DİFFERENT TYPES OF ANİMAL MİLK* 192

HEMİPARETİK SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA NÖROGELİŞİMSEL TEDAVİYE EK OLARAK UYGULANAN SANAL GERÇEKLİK EĞİTİMİNİN ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONLARI VE GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİNE ETKİSİ 194

COMPARISON OF FEMALE ATHLETES WHO CAN AND CANNOT RETURN TO BASKETBALL DURING THE PANDEMIC PERIOD 195

DOKSORUBİSİN KAYNAKLI HEPATOTOKSİSİTEDE LCZ696'NIN ETKİSİNİN IŞIK MİKROSKOBİK DÜZEYDE İNCELENMESİ 196

NEUROPROTECTIVE EFFECTS OF RED FRUITS: A NARRATIVE REVIEW 197

B-ALL İLE İLİŞKİLENDİRİLEN CD22 GENİNDEKİ MİSSENSE VARYANTLARIN İN SİLİCO ANALİZİ 198

AN IMPORTANT SECTION IN TURKISH HEALTH HISTORY: VETERINARY SERVICES IN SAKARYA PITCHED BATTLE (23 AUGUST-13 SEPTEMBER 1923) 199

KADMİYUM'UN İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ 200

BRUKSİZM VE GÜNCEL TEDAVİ YAKLAŞIMLARI 201

CİLT PH ve CİLT BÜTÜNLÜĞÜ 202

HEMODİYALİZ HASTALARINDA C-REAKTİF PROTEİN VE PROKALSİTONİN DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 203

COVID-19 HASTALARININ NEFES ANALİZİ YÖNTEMİ İLE TEŞHİSİ 204

ULTRA HASSAS FOTOAKUSTİK GAZ SENSÖRLERİNDE GELİŞMELER 205

DEVELOPMENT of ANALYTICAL METHOD FOR MONITORING OF PROTEIN-DRUG INTERACTIONS 206

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ "DİSLEKSİ" 207

SPİNAL MÜSKÜLER ATROFİ (SMA) 208

VALIDATION OF A FOOD FREQUENCY QUESTIONNAIRE FOR ASSESSING TOTAL ANTIOXIDANT STATUS IN HEALTHY TURKISH ADULTS 209

YAPAY ET (SENTETİK ET - KÜLTÜR ETİ), KÜRESEL PROTEİN GEREKSİNİMİ İÇİN ALTERNATİF BİR KAYNAK OLABİLİR Mİ? 210

DİYABULİMİA SONUCUNDA GELİŞEBİLECEK KOMPLİKASYONLARIN VE TEDAVİ YOLLARININ DERLENMESİ 211

ERGENLERDE ZORBA DAVRANIŞLAR CİNSİYET EŞİTLİĞİNE YÖNELİK GİRİŞİMLERLE ÖNLENEBİLİR Mİ? 212

BİYOTERÖRİZM OLAYLARINA SAĞLIK ÇALIŞANLARININ YAKLAŞIMI 213

CAPUT MANDIBULAE VE PROCESSUS CORONOIDEUS'UN TRANSVERS AÇILARININ ORTA YÜZ GENİŞLİĞİ İLE OLAN İLİŞKİSİ 214

MUSCULI LUMBRICALES'İN TİPLENDİRİLMESİ 215

PLASTİNASYON TEKNİĞİ NEDİR? 216

EVALUATION OF THE QUALITY OF INFORMATION ABOUT ORAL LICHEN PLANUS ON THE TURKISH WEBSITES 217

COMPARISON OF THE EDUCATIONAL QUALITY OF STUDENTS IN THE REMOTE EDUCATION PROCESS 218

GEBELİKTE AKCİĞER KANSERİ OLGULARININ TANI VE YÖNETİMİ 219

AFETLERDE BULAŞICI HASTALIK RİSKLERİ VE KONTROLÜ 220

KORONA VİRÜS HASTALIĞINDA (COVİD-19) CRP ALBUMİN ORANI 221

AKCİĞER HACİM KÜÇÜLTÜCÜ CERRAHİ UYGULANAN GERİATRİK HASTAYA OREM ÖZ BAKIM EKSİKLİĞİ HEMŞİRELİK KURAMI'NA GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI 222

COVİD 19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERDE KAYGI ve İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: EĞİRDİR ÖRNEĞİ 224

HiDROPONİK SİSTEMDE ÜRETİLEN FARKLI HASILLARIN BİTKI BOYLARI VE VERİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 225

ERGENLERDE ÖZNEL İYİ OLUŞ ve EMOSYONEL YEME ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 226

PROGNOSTIC ASSESSMENT OF FROZEN BULL SEMEN WITH ProAKAP4 BIOMARKER 227

AFETLERDE İDARENİN SORUMLULUĞUNA YENİDEN YAKLAŞIM 228

ASYMPTOMATIC GIANT PERICARDIAL CYST CASE 229

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF HORMONE THERAPY IN PROSTATE CANCERS WITH GA-68 PSMA PET/CT 230

THE ROLE OF REFLEXOLOGY IN REDUCING DYSPNEA IN ASTHMA AND CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE: SYSTEMATIC REVIEW 231

BREATHING TECHNIQUES AND THEIR EFFECTIVENESS IN COPD 232

GANGLIOGLIOMA: SINGLE CENTER EXPERIENCE 233

HAFİF KİLOLU / OBEZ GENÇ BİREYLERDE MOTİVASYONEL GÖRÜŞMENİN BEDEN ALGISINA ETKİSİ 234

FARKLI BİTİM İŞLEMLERİ UYGULANAN CAD/CAM RESTORASYONLARIN RENK DEĞİŞİMİNE VE YÜZEY PÜRÜZLÜLÜĞÜNE BEYAZLATICI AĞIZ GARGARASININ ETKİSİ 235

A COMMON TRUNK OF THE DORSAL PANCREATIC ARTERY AND RIGHT HEPATIC ARTERY WITH A REVIEW OF THE LITERATURE 236

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE BASIC HEMOGRAM AND BIOCHEMICAL BLOOD PARAMETERS OF SPLEEN VOLUME ESTIMATED BY THE CAVALIERI METHOD FROM COMPUTED TOMOGRAPHY IMAGES 237

KALÇA KIRIĞI NEDENİYLE HEMİARTROPLASTİ UYGULANAN 60 YAŞ ÜSTÜ HASTALARDA MORTALİTEYE ETKİ EDEN RİSK FAKTÖRLERİ VE HASTA SAĞ KALIMI 238

TÜRKİYE'DEKİ YETİŞKİNLERİN COVİD-19 AŞISINA YÖNELİK TUTUMU VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER 239

EİKOSAPENTAENOİK ASİT VE DOKOSAHEKSAENOİK ASİT İÇEREN BALIK YAĞININ METOTREKSAT NEDENİYLE OLUŞAN KARDİYAK OKSİDATİF HASAR ÜZERİNE ETKİLERİ..... 240

İLEUSA NEDEN OLAN POSTERİOR REKTUS KILIF HERNİSİ : NADİR BİR VAKA 241

EPİLEPTİK NÖBETİ TAKİBEN GELİŞEN AKUT ATRİAL FİBRİLASYON : OLGU SUNUMU..... 242

HEMŞIRELERIN İŞ STRESI VE TÜKENMIŞLIK DÜZEYLERI İLE MESLEK VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERI ARASINDAKI İLIŞKININ BELIRLENMESI..... 243

ECZACILARIN JENERİK İLAÇ İKAMESİNE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ..... 244

KRİMİNAL OLAYLARDA ALGLERİN KULLANIMI 245

BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİDE KOAH'LI HASTALARDA DİYAFRAM KRUS KALINLIĞININ PROGNOZA ETKİSİ..... 246

THE RETROSPECTIVE EVALUATION OF THE PATIENTS WHO APPLIED TO THE EMERGENCY SERVICE WITH NASAL FRACTURE 247

AİLE KATILIMLI BESLENME EĞİTİMİNİN MULTİPL SKLEROZ HASTALARININ BİLGİ DÜZEYİ VE BESLENMEYE YÖNELİK DAVRANIŞLARINA ETKİSİ 248

DIFFERENT INTERVENTION FOR HAMSTRING FLEXIBILITY IN AMATEUR ATHLETES: INMEDIATE EFFECTS 249

INVESTIGATION OF NECK PAIN, LOW BACK PAIN, AND DISABILITY IN INDIVIDUALS ISOLATED AT HOME DUE TO COVID-19..... 250

VAN KEDİLERİNİN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ* 251

RENALAZ DÜZEYİ VE KORONER ARTER HASTALIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ..... 252

BAŞLANGIÇ ÇÜRÜK LEZYONLARI VE TEDAVİ YÖNTEMLERİ 253

JUGLONE: A NATURAL COMPONENT OF WALNUT TREES, EFFECT ON DNA DAMAGE 254

KİMYASAL PATLAMALARA KARŞI ALINABİLECEK TEDBİRLER (AMONYUM NİTRAT ÖRNEĞİ)255

RELATIONSHIP BETWEEN NO-REFLOW PHENOMENON AND SERUM PROCALCITONIN LEVELS IN PATIENTS WITH ACUTE ST-ELEVATION MYOCARDIAL INFARCTION WHO UNDERWENT PRIMARY PERCUTANEOUS INTERVENTION 256

TAM DİŞSİZ HASTALARIN İMPLANT ÜSTÜ HASSAS TUTUCULU PROTEZLERLE TEDAVİSİ 257

MULTİPLE SKLEROZ'LU BİREYLERDE FONKSİYONEL KAPASİTEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ 258

MULTİPL SKLEROZ HASTALARINDA TAMPA KİNEZYOFOBİ YORGUNLUK ÖLÇEĞİ'NİN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİĞİ..... 259

PANDEMİ DÖNEMİNDE 65 YAŞ ÜSTÜ BİREYLERİN KORONAVİRUS KORKUSU, DUYGUSAL YEME DAVRANIŞI VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ 260

ROTATOR CUFF YARALANMASI SONRASI KONVANSİYONEL FİZYOTERAPİNİN ÜST EKSTEREMİTE SORUNLARI VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ 261

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN E-ÖĞRENMEYE HAZIR BULUNUŞLUKLARININ VE PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN BELİRLENMESİ..... 262

HEMİPARETİK SEREBRAL PALSİLİ HASTADA HİPOTERAPİNİN ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONLARI ÜZERİNE OLAN ETKİLERİ- VAKA SUNUMU 263

A RARE CASE OF ISCHEMIC STROKE IN PATIENT WITH COVID-19 264

KÖPEKTE YABANCI CİSİM KAYNAKLI DERİ FİSTÜLÜ OLGUSU 265

GİNEPİGDE ADENOKARSİNOM OLGUSU 266

SÜTÜR ATMA BECERİ EĞİTİMİNİN MEMNUNİYET DEĞERLENDİRİLMESİ 267

MAKAT PREZENTASYONU NEDENİYLE YAPILAN SEZARYEN OPERASYONLARINDA GELİŞEN FEMUR FRAKTÜRLERİNİN TANI VE TEDAVİSİ 268

MPTP İLE İNDÜKLENEN PARKİNSON MODELİNDE LEFLUNOMİDİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI269

ULUSAL DÜZEYDE ENGELLİLİĞİ ANLAMAK: MEVZUAT ODAĞINDA GENEL BİR İNCELEME 270

TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKLERİNİN ÖNEMİ 271

THE ASSOCIATION OF C-REACTIVE PROTEIN TO ALBUMIN RATIO WITH NON-DIPPING STATUS IN HYPERTENSIVE PATIENTS 272

UZAMIŞ KRURİS AĞRISINDA UNUTULMAMASI GEREKEN PATOLOJİ: MEDİAL TİBİAL STRES SENDROMU 273

HİLAL-İ AHMER'DEN TÜRK KIZILAY'INA 274

POST-MORTEM DNA DEGREDASYON KİNETİĞİ: YENİ NESİL SEKANSLAMA YÖNTEMİ İLE KAS VE KAN DOKUSUNDA FARKLI KOŞULLARDA MİTOKONDRİYAL GENOM DEGREDASYONUN İNCELENEMSİ 275

HONAMLI KEÇİ IRKINDAN YÜKSEK YOĞUNLUKLU GENOMİK VERİLERİN ÖN SONUÇLARI: ET, SÜT, YAVRULAMA VERİMLİLİĞİ VE HASTALIKLARA DİRENÇ GENLERİNDE IRKIN SELEKSİYON POTANSİYELİ 276

ÇAĞDAŞ YAŞAMIN AYIRT EDİCİ BİR ÖZELLİĞİ OLARAK SPOR 277

Origanum acutidens'in DOĞAL VE KÜLTÜR FORMUNDAN ELDE EDİLEN UÇUCU YAĞLARIN EPİDERMOİD KANSERİ HÜCRELERİNDEKİ APOPTOTİK ETKİ VE ETKİ MEKANİZMALARININ ARAŞTIRILMASI 278

İŞ KAZALARI İLE OBSTRÜKTİF UYKU APNESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ . 279

ELEKTRİKSEL KAS UYARIMI (EMS) YÖNTEMLERİNİN FİZİKSEL BAZI PARAMETRELERE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME 280

BASKETBOLCULARDA ÜST EKSTREMİTE EKLEM AÇIKLIĞININ ATIŞ PERFORMANSINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ 281

GLİAL BEYİN TÜMÖRLERİNİN EVRELENDİRİLMESİNDE MANYETİK REZONANS PERFÜZYON GÖRÜNTÜLEMENİN ROLÜ 282

METABOLİK SENDROMLU KORONER ARTER HASTALARINDA 6 DAKİKA YÜRÜME TESTİ İLE YAŞAM KALİTESİ VE EMOSYONEL DURUM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 283

DOES PHYSICAL ACTIVITY LEVEL DEPEND ON EXERCISE PERCEPTION AND BODY AWARENESS? 284

MİKROBİYAL KAYNAKLI TEK HÜCRE YAĞLARI 285

ZEYTİNYAĞINDA MİKROBİYAL ÇEŞİTLİLİĞİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR286

TÜRKİYE'DE 20. YÜZYILDA ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN İRDELENMESİ, İÇERİK ANALİZİ 287

EVALUATION OF THE EFFECTS OF MINI-IMPLANT-FACILITATED MICRO-OSTEOPERFORATIONS ON THE RATE OF ORTHODONTIC TOOTH MOVEMENT: A SPLIT-MOUTH, RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL 288

COVİD-19 PANDEMİSİNİN ÇOCUK RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ 289

A QUALITATIVE TWITTER ANALYSIS OF THE PATIENT EXPERIENCE WITH INVISIBLE ORTHODONTICS; LINGUAL BRACES VS INVISALIGN 290

HEREDİTER ANJİOÖDEM TANILI HASTALARDA VÜCUT KİTLE İNDEKSLERİ İLE ATAK SAYILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI 291

HISTOPATHOLOGICAL AND BIOCHEMICAL INVESTIGATION OF SILYMARIN'S INHIBITORY EFFECT ON THE FORMATION OF OBESITY INDUCED BY HIGH FAT DIET IN RATS 292

BESİN AMBALAJINDA YENİLİKLER: YENİLEBİLİR KAPLAMALAR 293

LUMBER HERNİ CERRAHİSİ UYGULANAN HASTALARIN PEROPERATİF DÖNEMDE KULLANILAN TAT YÖNTEMLERİNİN BELİRLENMESİ 294

AROMATERAPİNİN HEMODİYALİZ HASTALARININ YAŞADIĞI KAŞINTIYI AZALTMADA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME 295

EBEVEYNLERİN AŞI RED VE TEREDDÜDÜNÜ ÖNLEMEYE YÖNELİK YAPILAN GİRİŞİMLER: SİSTEMATİK DERLEME 296

TOPLUM TABANLI AFET YÖNETİM SİSTEMİ 297

BİR HASTANEDE ÇALIŞAN KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM UZMANI HEKİMLER İLE ASİSTAN HEKİMLERİN DEFANSİF TIP UYGULAMALARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ298

KONJENİTAL MYOPATİDE RYR1 MUTASYONLARI: GENOTİP, PROTEİN YAPISI VE KLİNİK FENOTİPLER ARASINDAKİ KOLERASYONUN DNA MUTASYONLARI TEMELİNDE İNCELENMESİ299

HONAMLI KEÇİSİNİN mtGENOM FİLOGENİSİ VE HAPLO-GRUPLAR İÇERİSİNDEKİ YERLEŞİMİ . 300

YETİŞKİN POPÜLASYONDA BEL AĞRISI ŞİDDETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ 301

A CASE OF EARLY CHEST WALL STABİLİZATİON İN THE FLAİL CHEST 302

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AMAÇ VE HEDEFLERİNİN UÇEP-2020 İLE UYUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ 303

ATTITUDES AND PERCEPTIONS OF MEDICAL STUDENTS TOWARDS PERSONALIZED NUTRITION304

KBRN OLAYLARINDA KİMYASAL SAVAŞ MADDELERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ 305

CORONAVIRUS FEAR LEVEL OF INDIVIDUALS ATTENDING ONLINE YOGA CLASS IN COVID-19 PANDEMIC 306

AKUT İNME HASTALARINDA KİNESTETİK VE GÖRSEL İMGELEME ANKETİ'NİN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ 307

İZOLE YOĞUN BAKIMDA KAN TRANSFÜZYONU YAPILAN HASTALARIN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRLMESİ 308

BAZI KÖPEK IRKLARINDA TİBİA'NIN MEKANİK AÇILANMASI VE DİZ AÇISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN NORMAL DURUŞ POZİSYONUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ 309

COVİD-19 PANDEMİSİNDE ONKOLOJİ HASTALARININ SAĞLIK HİZMETLERİNE ULAŞIMI 310

EVALUATION OF THE ROLE OF CORONARY CALCIUM SCORING IN DETERMINATION OF THE RISK IN PATIENTS WITH NON-ST-SEGMENT ELEVATION ACUTE CORONARY SYNDROME 311

HEMŞİRELİK TANIMI KURAMI VE KURAMIN ANALİZİ 312

REPORT OF SPONTANEOUSLY EXTRUSION OF A LARGE SIALOLITH AND LITERATURE REVIEW 313

OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARDA DENTAL TRAVMA VE ETİYOLOJİSİ 314

THE ATTITUDES OF INDIVIDUALS WHO REGULARLY EXERCISE IN THE COVID-19 PANDEMIC 315

SUDDEN UNEXPECTED DEATH IN EPILEPSY 316

GENÇ YETİŞKİNLERDE SOSYAL AĞ KULLANIRKEN GEÇİRİLEN SÜRENİN BEDEN KÜTLE İNDEKSİ VE BESLENME ALIŞKANLIKLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ 317

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL ACTIVITY LEVEL AND STRESS LEVEL IN MALE HEALTH PROFESSIONALS WORKING ACTIVELY IN COVID-19 PANDEMIC PROCESS 318

OTOİMMÜN İÇ KULAK HASTALIĞINDA GÜNCEL TEDAVİ YAKLAŞIMLARI 319

YEME BOZUKLUKLARI ETİYOLOJİSİ VE NÖROBİYOLOJİSİ 320

ALERJİK RİNİT TEDAVİSİNDE PROBİYOTİKLERİN YERİ 321

ÖNEMLİ BİR SORUN: GEBELİKTE BİLİNÇSİZCE İLAÇ KULLANIMI 322

COVİD-19 PANDEMİSİ VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET 323

COEXISTENCE OF TWO DIFFERENT LYMPHOMAS SIMULTANEOUSLY IN THE SAME PATIENT: HODGKIN LYMPHOMA AND DIFFUSE LARGE B-CELL LYMPHOMA 324

COVİD-19 PANDEMİ KRİZİ VE PSİKOLOJİK İLK YARDIMIN HEDEFLERİ 325

COVİD-19 PANDEMİSİ VE ÇOCUK RUH SAĞLIĞI SORUNLARI 326

AFETLERİN TOPLUM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE PSİKOPATOLOJİK YAKLAŞIM 327

KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ (YAP-KİRALA-DEVRET) MODELİ UYGULAMASI OLARAK ŞEHİR HASTANELERİ 328

KEDİLERDE MEDİKAL YÖNTEMLERLE GEBELİĞİN SONLANDIRILMASINA GÜNCEL BİR BAKIŞ 329

BİR KÖPEKTE KİSTİK ENDOMETRİYAL HİPERPLAZİ VE PROLAPSUS VAGİNA OLGUSU 330

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TERAPÖTİK İLETİŞİM BECERİLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER 331

AKUT İNME HASTALARINDA HAREKET İMGELEME ANKETİ- İKİNCİ VERSİYON'UN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ 332

KANSERLİ HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNDE BAKIM YÜKÜ 333

COVİD-19 KORKUSU İLE HEMŞİRELERİN BAKIM UYGULAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ETİK AÇIDAN İNCELENMESİ 334

VENÖZ YETMEZLİK TEDAVİSİNDE KULLANILAN N-BUTYL-2-CYANOACRYLATE (GLUE) TERMOKİMYASAL ABLASYON YAPAR 335

İNTRAUTERİN CORPUS CALLOSUM GELİŞİMİ: FETAL KADAVRA ÇALIŞMASI 336

ASSESSMENT OF THE LEVEL OF AWARENESS OF PERSONAL HYGIENE AND INFECTIONS OF STUDENTS OF THE DEPARTMENT OF EMERGENCY AID AND DISASTER MANAGEMENT 337

COVİD-19 PANDEMİSİNDE YAŞLILARDA BESLENMENİN ÖNEMİ 338

NON-TRAVMATİK FEMUR BAŞI AVASKÜLER NEKROZUNDA BİLATERALİTENİN HASTALIĞIN PROGNOZUNA ETKİSİ 339

İMPLANT DESTEKLİ PROTEZLERDE VİDA KOMPLİKASYONLARI 340

BAKTERİYOFAJLAR İLE SÜT PATOJENLERİNİN BİYOKONTROLÜ 341

THE EFFECTS OF KINESIO TAPING® TO DIAPHRAGM AND SERRATUS ANTERIOR MUSCLES ON PULMONARY FUNCTION 343

SIÇAN OVARYUM DOKUSUNDAN STROMAL KÖK HÜCRELERİN İZOLASYONU 344

LBG VE BETA-GLUKAN KAPLI YÜZEYLERİN BİYOUYUMLULUK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ345

LİTERATÜR EŞLİĞİNDE NADİR BİR OLGU: TUBEROSKLEROZLU HASTADA EOZİNOFİLİK RENAL HÜCRELİ TÜMÖR VE ANGİOMİYOLİPOM BİRLİKTEĞİ 347

DİYABETİK AYAKTA PROGNOSTİK BİR BELİRTEÇ OLARAK RUTİN KAN ANALİZLERİ 348

YOĞUN BAKIMLARDA TIBBİ CİHAZLARDAN KAYNAKLANAN BASINÇ YARALARI ÖNLENEBİLİR Mİ? 349

DENTAL TEDAVİLER SIRASINDA MEYDANA GELEN İATROJENİK YABANCI CİSİM YARALANMALARINA CERRAHİ YAKLAŞIMLAR: VAKA SERİSİ 350

EVALUATION OF THE EFFECTS OF DIFFERENT TYPES OF ADHESIVES USED IN FIXED ORTHODONTIC TREATMENT 351

BOYUN ÇEVRESİ VE METABOLİK SENDROM İLİŞKİSİ 352

OLGU SUNUMU: SİRKUMSİZYONA SEKONDER GÖMÜK PENİS VE FIMOZİS OLUŞMASI SONRASI CERRAHİ REKONSTRİKSİYON 353

KEÇİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE KONJENİTAL ANOMALİLER VE ÖNEMİ 354

HOLLANDA CÜCE TAVŞANINDA MEDİAL KOLLATERAL LİGAMENT HASARI OLGUSU 355

GÜMÜŞSUYU(AgNP): TEBABETTE YENİ BİR ÜMİT IŞIĞI MI? 356

DİNAMİK HİPERİNFLASYON 357

ARTROSKOPİK TEMPOROMANDİBULER EKLEM CERRAHİSİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR 358

HEMŞİRE TARAFINDAN VERİLEN GÖRSEL EĞİTİMİN BELEDİYE İŞÇİLERİNİN CİLT KANSERİ İLE İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARINA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 359

BİR ALAGEYİKTE ARKA EKSTREMİTE AMPUTASYONU OLGUSU 360

BİR BUZAĞIDA ATRESİA ANİ VE ENTEROURİNAL FİSTÜL OLGUSU 361

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BESLENME ALIŞKANLIKLARININ OBEZİTEYLE İLİŞKİSİ 362

COVID-19 SÜRECİNDE KARANTİNA, FİZİKSEL AKTİVİTE VE SEDANTER YAŞAMIN BİREYLER ÜZERİNE ETKİSİ 363

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY OF OLDER PATIENTS AND CAREGIVER BURDEN364

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ BİREYLERİN SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGILARI İLE YEME TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ 365

VETERINER HEKIMLIĞINDE VIRAL HASTALIKLARIN OKSIDATIF STRES ÜZERINE ETKISI 366

SARS-COV-2 ENFEKSİYONUNUN TEDAVİSİNDE ETKİNLİKLERİ ARAŞTIRILAN ANTİVİRAL İLAÇLAR VE ETKİ MEKANİZMALARI 368

COVİD 19 PANDEMİSİNDE SOSYAL MEDYADA GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU İLE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: EBELİK ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ 369

COVID-19 PANDEMİSİ SIRASINDA FİZİKSEL AKTİVİTE: EV TABANLI EGZERSİZE YÜKSEK ŞİDDETLİ ARALIKLI ANTRENMAN ALTERNATİFİ 370

BİR KANGAL MELEZİNDE HEMİVERTEBRA OLGUSU VE SAĞALTIMI 371

DOES OAT BREAD AFFECT POSTPRANDIAL GLUCOSE RESPONSES? 372

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİNİN DENİZLERE ETKİSİ 373

KANGAL IRKI BİR KÖPEKTE NAZAL KEMİK KIRIĞININ MİNİ TİTANYUM PLAK İLE SAĞALTIMI374

TAZELENME ÜNİVERSİTESİNİN ÖĞRENCİLERE ETKİSİ: 375

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 375

INVESTIGATION OF FACTORS CONTRIBUTING TO LOW BACK PAIN IN GOLFERS 376

BİTKİ ANATOMİSİNİN ADLİ OLAYLARDA KULLANILMASI 377

BAZI HAYVAN TÜRLERİNE GÖRE LEPTİN VE GHRELİN HORMONLARININ ARASINDAKİ İLİŞKİ378

ACİL YARDIM ALANINDA EĞİTİM GÖREN ÖNLİSANS VE LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN KİMYASAL BİYOLOJİK RADYOLOJİK NÜKLEER (KBRN) OLAYLAR HAKKINDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ 379

SİSTEMİK İMMÜN-İNFLAMASYON İNDEKSİNİN KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERİNDEKİ PET-BT BULGULARI İLE İLİŞKİSİ 380

AFETLERDE TAHLİYE, ACİL TOPLANMA VE GEÇİCİ BARINMA ALANLARI 381

HALK SAĞLIĞI BOYUTUYLA TÜRKİYE'DE HASTANE ENFEKSİYONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ382

PESTİSİTLER VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ 383

COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNİN SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 385

SİMÜLASYONUN EBELİK EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ 386

ÖNEMLİ BİR SORUN: GEBELİKTE BİLİNÇSİZCE İLAÇ KULLANIMI 387

COVID-19 SIRASINDA GÖRÜLEN STRES İLE AFET OKURYAZARLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ 388

COVİD-19 PANDEMİSİ VE RUH SAĞLIĞI 389

CERRAHİ KLİNİĞİNE YATIŞI YAPILAN ERİŞKİN BİREYLERİN 390

ORTOSTATİK HİPOTANSİYON İLE BEDEN KÜTLE İNDEKSİ 390

ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 390

GENDER DIFFERENCES IN STATIC AND DYNAMIC BALANCE IN HEALTHY YOUNG INDIVIDUALS392

DENEYSEL PKOS MODELİNDE OOSİT MATURASYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ 393

PCR NEGATIVE COVID 19 PATIENT 394

KEDİLERDE EHLERS-DANLOS SENDROMU: İKİ OLGU SUNUMU 395

BİR KÖPEKTE SERVİKAL DİSK FITIĞI OLGUSU 396

VİCDAN VE HEMŞİRELİK 398

BİR KEDİDE HİDROSEFALUS OLGUSU 399

EBEVEYN BESLEME TARZININ ÇOCUKLARDA KAYGI GELİŞİMİNE ETKİSİ 400

1593 SAYILI KANUN'DA ÇOCUK HIFZISSIHHASI 401

DR. İBRAHİM REFİK SAYDAM: TÜRKİYE'DE SAĞLIK SİSTEMİNE VE 402

HALK SAĞLIĞINA KATKILARI 402

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ BİREYLERİN SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGILARI İLE YEME TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ 404

NÖROLOJİ YOĞUNBAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARIN NUTRİSYON INDEKSLERİNİN PROGNOSTİK ROLÜ 405

BİREYLERİN YEME DAVRANIŞLARININ DİYET KALİTESİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ 406

COVİD-19 SONRASI SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA UYKU KALİTESİNİN ARAŞTIRILMASI 407

YENİ DÜNYA ENERJİSİ OLAN NÜKLEER SANTRALLER 408

PHYSICAL ACTIVITY AND EXERCISE IN INDIVIDUALS WITH DISABILITIES 409

3D IMAGING AND EVALUATION METHODS USED IN LYMPHEDEMA 410

SANTRAL KATETER İLİŞKİLİ KAN DOLAŞIM ENFEKSİYONLARINI ÖNLEMEYE YÖNELİK GÜNCEL GELİŞMELER: SİSTEMATİK DERLEME 411

AFET VEYA ACİL DURUMLARDA KOORDİNASYONUN ŞEBEKE ORGANİZASYON MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ 412

ADLİ OLAYLARDA BİTKİ DNA'SININ ÖNEMİ 413

AFET VE ACİL DURUM PLANI HAZIRLAMANIN ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMİ 414

GELİŞİM DÖNEMİNDEKİ KEDİ VE KÖPEKLERDE EPİFİZ KIRIKLARI (45 OLGU) 415

KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERLERİNDE MİKRODAMAR DANSİTESİNE ANJİOGENİK FAKTÖRLERDEN ENDOGLİN, CD31 VE VEGF'NİN ETKİSİ 416

YÜKSEK DOZDA GENTAMİSİN VERİLEN SIÇANLARDA ROSMARİNİK ASİTİN KORUYUCU ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI 417

BİR KÖPEKTE MEYDANA GELEN HİPEREKSTENSİYON DEFORMİTESİNİN PANKARPAL ARTRODEZ YÖNTEMİ İLE TEDAVİSİ 418

SAĞLIKLI VE PREEKLAMPTİK PLASENTALARDA CD97 EKSPRESYON DÜZEYİ VE HÜCRE ADHEZYONUNA ETKİSİ 419

DUYULARIN YAŞLANMASI 420

KARDİYOVASKÜLER HASTALIĞI OLAN BİREYLERDE AROMATERAPİ İNHALASYONUNUN UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME 421

INTRACELLULAR AND EXTRACELLULAR MECHANISMS IN DETERMINING DOMINANT FOLLICLE DURING IN VITRO MATURATION 422

KEDİLERDE HİPERTROFİK KARDİYOMİYOPATİ 423

THYMOL MAY INHIBIT CELL PROLIFERATION VIA DECREASING PIRNA-651 AND PIRNA-823 EXPRESSIONS IN ISHIKAWA ENDOMETRIAL CANCER CELLS 424

THE INVESTIGATION OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL IN THE COVID-19 PANDEMIC 425

COVİD-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE KRONİK RUHSAL HASTALIĞI OLAN BİREYLERİN SOSYAL HİZMET GEREKSİNİMLERİ 426

SANAL GERÇEKLİK ORTAMI İLE SAĞLANAN FARKLI GÖRSEL UYARANLARIN SAĞLIKLI KİŞİLERDE POSTURAL KONTROL ÜZERİNE ETKİSİ 427

KEDİLERDE KALP YETMEZLİĞİ VE SOLUNUM HASTALIĞI AYIRIMINDA NT-proBNP TESTİNİN ÖNEMİ 428

SPORCULARDA CORE STABİLİZASYON EĞİTİMİNİN YERİ VE ÖNEMİ 429

ÇÖLYAK HASTALIĞINDA BAĞIRSAK MİKROFLORASININ ETKİSİ 430

INVESTIGATION OF THE WOUND HEALING EFFECTS OF LEPTIN USING IN VITRO METHODS ... 431

AĞRISIZ DÜŞÜK AYAK İLE PREZENTE OLAN PERONEAL TUZAKLANMADA 432

PREOPERATİF MR İLE GÖRÜNTÜLEMENİN ÖNEMİ 432

MUSCULUS PALMARIS LONGUS VE MUSCULUS PLANTARIS YOKLUĞUNUN İNCELENMESİ 433

ENHANCEMENT GENDER EQUALITY THROUGH SPORTS: 434

GIRL'S GRASSROOTS FOOTBALL 434

EVALUATION OF DENDRITIC MESOPOROUS SILICA NANOPARTICLES FOR AMENDING THE CELL VIABILITY IN THREE-DIMENSIONAL CELL CULTURE MATRIX 435

WHAT IT MEANS TO BE A PROFESSİONAL AND A CREATİVE ONE! 436

TOTAL DİZ PROTEZİ CERRAHİSİ SONRASI ERKEN DÖNEM PERFORMANSA DAYALI FONKSİYONELLİK ÖNGÖRÜLEBİLİR Mİ?..... 437

SANAL GERÇEKLİK ORTAMI İLE SAĞLANAN FARKLI GÖRSEL UYARANLARIN SAĞLIKLI KİŞİLERDE POSTURAL KONTROL ÜZERİNE ETKİSİ Sahra ŞIRVAN CAN[1], Çiğdem YAZICI MUTLU[1]438

ESCHERİCHİA COLİ (E.COLİ) TAYİNİ İÇİN GELİŞTİRİLEN BİYOSENSÖRLER 439

KÜRESEL ISINMANIN DOĞAL AFETLER ÜZERİNDE ETKİLERİ..... 440

THE IMPORTANCE OF GIVING BASIC EARTHQUAKE EDUCATION TO PRIMARY SCHOOL STUDENTS AND G.E.A.K 441

HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARDA TERAPÖTİK OYUNUN ÖNEMİ 442

ERİŞKİN ÇÖLYAK HASTALIĞI: BUZDAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ 443

DENEYSEL STOMATİTİS MODELİNDE *TARANTULA CUBENSİS* EKSTRATININ İYİLEŞME ÜZERİNE ETKİLERİNİN HİSTOPATOLOJİK VE İMMUNOHİSTOKİMYASAL OLARAK İNCELENMESİ 445

KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYOLOJİK VE NÜKLEER (KBRN) OLAYLARDA PSİKOSOSYAL BAKIM446

İNSAN KAYNAKLI AFET OLARAK TERÖR: ACİL YARDIM VE AFET YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN TERÖR BİLGİ DÜZEYLERİ VE RİSK ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 447

SAĞLIK EĞİTİMİNDE BİR ÖLÇME ARACININ TEMEL MADDE VE TEST İSTATİSTİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ..... 448

COVİD-19 PANDEMİSİ VE AGEİSM..... 449

ANNE BABA KAYBI YAŞAYAN ÇOCUKLARA GELİŞİMSEL BİR BAKIŞ 450

AFET LOJİSTİĞİNDE TÜRK KIZILAYI 451

AFETLERDE ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE KONTROL ÖNLEMLERİ 452

COVID-19 SÜRECİNDE RUHSAL BİR BAŞETME YÖNTEMİ OLARAK ÖZŞEFKAT..... 453

COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TOPLUMSAL CİNSİYETİN KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ454

MEZENKİMAL KÖK HÜCRELERİN OVERYAN YAŞLANMA SÜRECİNDE TEDAVİ EDİCİ ETKİLERİ456

COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNDE AMELİYATHANE HEMŞİRESİNİN ROL VE SORUMLULUKLARI457

COVİD-19 DÖNEMİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK 458

NİKOTİNİN SPEKTROFOTOMETRİK TAYİNİNDE AgNP'YE DAYALI YÖNTEM GELİŞTİRİLMESİ . 459

LPS İLE İNDÜKLENMİŞ HİPOKAMPAL TOKSİSİTEDE RAMELTEON'UN ETKİSİ 460

KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞINDA YÜKSEK ŞİDDETLİ ARALIKLI EGZERSİZ EĞİTİMİ..... 461

PROTECTIVE EFFECT OF MESENCHYMAL STEM CELLS AND MELATONIN ON TESTICULAR TORSION-INDUCED INFERTILITY 462

TEKNOLOJİK ENFEKSİYON KAYNAĞI: MOBİL TELEFONLAR 463

MULTİPL SKLEROZLU HASTALARDA EL FONKSİYONLARININ, POSTÜRAL STABİLİTE VE MOBİLİTE İLE İLİŞKİSİ 464

MULTİPL SKLEROZLU HASTALARDA DENGE YETENEKLERİ ÜZERİNE MOTOR VE KOGNİTİF GÖREVLERİN ETKİSİ 465

KRİMİNOLOJİ BİLİMİNDE GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNOLOJİSİ İLE SUÇUN AYDINLATILMASI 466

THE REASONS OF WOMEN'S ANXIETY DURING HAND-HELD ULTRASOUND EXAMINATION OF BREASTS 467

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN CERRAHİYE İLİŞKİN BİLGİLERİ VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ 468

GEBELİKTE TANI ALMIŞ FETAL OSTEOGENEZİS İMPERFECTA (OI): OLGU SUNUMU 469

OLGU SUNUMU: 2. TRİMESTER GEBELİKTE ACİL SERVİKAL SERKLAJ 470

FARKLI UZUNLUKTAKİ FEMOROPOPLİTEAL TIKAYICI ARTER HASTALIKLARINDA ROTASYONEL ATEREKTOMİNİN KISA DÖNEM SONUÇLARI 471

SERBEST GEZİNEN VE KAFES TİPİ YETİŞTİRME SİSTEMLERİNDEKİ TAVUKLARDAN ELDE EDİLEN YUMURTALARIN KALİTE ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 472

SÜT ÜRÜNLERİNDE TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLERİN KULLANIMI 473

INVESTIGATION OF EFFECTS OF N-ACETYLCYSTEINE ON OXIDATIVE PARAMETERS IN DIABETIC RATS 474

ÖN ÇAPRAZ BAĞ REKONSTRÜKSİYONU GEÇİREN SPORCULARDA AĞRI, KİNEZYOFOBİ VE FONKSİYONEL DURUMLARIN İNCELENMESİ 475

PREHİPERTANSİF POSTMENOPOZAL KADINLARDA 8 HAFTALIK *NORDİC WALKİNG* EĞİTİMİ İLE GELENEKSEL YÜRÜME ANTRENMANININ FİZYOLOJİK VE FONKSİYONEL PARAMETRELERE ETKİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 476

MEZENKİMAL KÖK HÜCRELERİN DENEYSEL AZOSPERMİ MODELLERİNDE TEDAVİ EDİCİ ETKİLERİ 477

PROFESYONEL SPORCULARDA VE SEDANTER BİREYLERDE FONKSİYONEL HAREKET VE SOLUNUM KAS GÜCÜ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 478

DEPRESYON VE BESİN DESTEKLERİ 479

COVİD-19 PANDEMİ LOJİSTİĞİ 480

BASINÇ YARALARININ ÖNLENMESİNDE PROFİLAKTİK PANSUMAN KULLANIMI ETKİLİ MİDİR?481

İLAÇ HATALARINDA VE HATALARIN RAPORLANMASINDA HEMŞİRELERİN 482

BİLGİ VE DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 482

THE NURSE-PATIENT INTERACTION SCALE: TRANSLATION AND PSYCHOMETRIC PROPERTIES AMONG HOSPITALIZED CANCER PATIENTS IN TURKEY 483

JİNEKOLOJİK KANSERLİ KADINLARIN EŞLERİNİN YAŞADIĞI DENEYİMLER: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ ÖRNEĞİ 484

YENİ NESİL FONKSİYONEL BESİN D-TAGATOZ ve METABOLİK ETKİLERİ 485

ADÖLESAN SAĞLIĞINI GELIŞTIRME ÖLÇEĞI-KISA FORMUNUN GEÇERLILIK VE GÜVENILIRLIĞI486

İNTESTİNAL VOLVULUSTA CERRAHİNİN YERİ 487

MCF-7 MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE BORİK ASİT VE RESVERATROL'ÜN KANSER INVAZYONU, METAZTAZI VE HÜCRE GÖÇÜNE OLAN ETKİLERİNİN İMMÜNOSİTOKİMYASAL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ 488

KUDRET NARI VE KULLANIM ALANLARI 489

THE EFFECT OF CONSTIPATION AND TOILET HABITS ON ACTIVITIES OF DAILY LIVING IN COMMUNITY-DWELLING ELDERLY 490

TÜRKİYE'DE BAĞLANMA İLE İLGİLİ YAPILMIŞ 0-6 YAŞ ARALIĞINI İÇEREN TEZLERİN ÇOK BOYUTLU İNCELENMESİ 491

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SANAL GERÇEKLİK, ARTTIRILMIŞ GERÇEKLİK VE KARMA GERÇEKLİK: LİTERATÜR TARAMASI 492

AYAK BİLEĞİ DIŞ YAN BAĞ YARALANMALARI SONRASINDA KONSERVATİF FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON YAKLAŞIMLARI 493

YOĞUN BAKIMLARDA ALARM YÖNETİMİ VE HASTA GÜVENLİĞİ ÜZERİNE ETKİLERİ 494

LOKAL İLERİ EVRE REKTUM KANSERİ HASTALARINDA NEOADJUVAN KEMORADYOTERAPİ SONRASI YANIT DEĞERLENDİRMEDE MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMENİN ROLÜ 495

TÜRKİYE'DE BAĞLANMA İLE İLGİLİ YAPILMIŞ 0-6 YAŞ ARALIĞINI İÇEREN TEZLERİN ÇOK BOYUTLU İNCELENMESİ 496

İBN SÎNÂ'NIN EL-KÂNÛN Fİ'T-TIBB KİTABINDA BEBEK BAKIMI 497

BORİK ASİTLE ALTUZAN'IN İN VİTRO ORTAMDA PROSTAT KANSER HÜCRE HATTI ÜZERİNE İYİLEŞTİRİCİ ETKİSİ 498

BÜYÜKAZI KESER HİPOMİNERALİZASYONU TEDAVİSİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR 499

COVİD-19 PANDEMİSİNDE KAHKAHA TERAPİSİNİN ÖĞRENCİLERİN KAYGI, YAŞAM DOYUMU VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNE ETKİSİ 500

GENİŞ YÜZEYLİ DERİN YANIKLARDA DERİ GREFTİ KULLANIM TECRÜBEMİZ 501

İNKONTİNANS İLİŞKİLİ DERMATİTİN TANILANMASINDA KULLANILAN ÖLÇEKLERİN YETKİNLİĞİNİ DEĞERLENDİRME: SİSTEMATİK DERLEME 502

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN OBJECTIVE PERFORMANCE ASSESSMENT AND PATIENT REPORTED OUTCOMES IN PATIENTS WITH NECK PAIN 503

HOME-BASED AND REAL-TIME TELEREHABILITATION EXERCISE IN OLDER ADULTS: Pilot Study504

INVESTIGATION OF THE EFFECTIVENESS OF CONVENTIONAL PHYSIOTHERAPY PROGRAM IN NON-SPECIFIC NECK PAIN PATIENTS 505

TEMPOROMANDİBULAR EKLEM AĞRISININ BOYUN AĞRISI, ORAL PARAFONKSİYONEL AKTİVİTELER VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: PİLOT ÇALIŞMA 506

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN COVID-19 KORKUSUNUN VE MESLEKİ PROFESYONELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 507

TAVŞAN SİNDİRİM KANALI GLİKOZİLASYON PROFİLİNİN LEKTİN HİSTOKİMYASAL ANALİZİ 508

OKSİDATİF STRESİN NÖRAL KÖK HÜCRE ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ 509

GASTROİNTESTİNAL SİSTEM KANAMALARINDA MORBİDİTE VE MORTALİTEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER 510

THE POTENTIAL ANTIOXIDAN ROLE OF STORAX IN LPS-INDUCED HACAT CELLS 512

YETİŞKİN İNVAJİNASYON KLİNİK, ETYOLOJİ VE SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 513

BİR ŞAHİNDE (*Buteo buteo*) METATARSOFALANGEAL EKLEMDE HİPERFLEKSİYON OLGUSU 514

BİR KEDİDE KORPUS MANDİBULA KIRIĞININ AKRİLİK 515

EKSTERNAL FİKSATÖR İLE STABİLİZASYONU 515

KEDİ VE KÖPEKLERDE EPİDURAL ANESTEZİ VE ANALJEZİ 516

KEDİ VE KÖPEKLERDE EKSTERNAL FİKSASYON KOMPLİKASYONLARI 517

KEDİ VE KÖPEKLERDE OKÜLER ULTRASONOGRAFİ 518

KEDİLERDE SİMBLEFARON 519

RUMİNANT BESLEMEDE KULLANILAN YEMLERİN DEĞERLERİNİN BELİRLENMESİNDE GAZ ÜRETİM TEKNİĞİ, ENZİM YÖNTEMİ VE İKİ AŞAMALI SİNDİRİM TEKNİĞİNİN KULLANIMI 520

AT VE TAYLARIN GENEL BESLENMELERİNE BİR BAKIŞ 521

BİR KEDİDE İNATÇI TİBİA KIRIĞI OLGUSU VE SAĞALTIMI 522

BRİTİSH SHORTHAİR IRKI BİR KEDİDE STENOTİK BURUN DELİĞİ REZEKSİYONU 523

İNTERVERTEBRAL DİSK FITIĞI OLAN BİR KÖPEKTE GÖRÜNTÜLEMENİN ÖNEMİ 524

EMZİRME DÖNEMİNDE AKILCI İLAÇ KULLANIMINA YAKLAŞIM 525

ASETABULUM KIRIĞI CERRAHİ TEDAVİSİNDE MODİFİYE STOPPA YAKLAŞIMI SONUÇLARIMIZ526

BİR ADET DEVE DİLİ'NİN MORFOLOJİK YÖNDEN İNCELENMESİ 527

GOLDEN RETRİEVER IRKI BİR KÖPEKTE ÜRETEREL EKTOPİ 528

SPORDA SIÇRAMA PERFORMANSININ ÖLÇÜMÜ 529

PEDİATRİK HASTA GRUBUNDA İMMUNKOMPLEKS NEFRİTLERİNİN HİSTOPATOLOJİK YÜZÜ . 530

GEBELİKTE YAPILAN EGZERSİZİN DOĞUMA ETKİSİ 531

ADAPTATION AND VALIDATION of Thy-PRO-39 FOR TURKISH THYROID PATIENTS 532

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLARIN EPİDEMİYOLOJİK VE KLİNİK ÖZELLİKLERİ 533

BİR KÖPEKTE KOLESTEATOMAYA BAĞLI VESTİBÜLAR SENDROM OLGUSU 534

COVİD-19 PANDEMİSİNDE MULTİPL SKLEROZ HASTALARINDA YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 535

MULTİPL SKLEROZ ve FİZİKSEL AKTİVİTE 536

THE EFFECT OF STIRRING SPEED ON THE MICROENCAPSULATION PROCESS OF TAMANU OIL 537

BİR KÖPEKTE RENAL NEOPLAZİ OLGUSUNUN RADYOGRAFİ VE TOMOGRAFİ İLE TANISI 538

İNEKLERDE KOLOSTRUM KALİTESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER 539

TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK ALANINDA ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNE YÖNELİK BAKIM VERME YÜKÜ İLE İLİŞKİLİ TEZLERİN İNCELENMESİ 540

SIÇANLARDA X-RAY IŞINLAMANIN NEDEN OLDUĞU OVARYUM HASARINA KARŞI KORE KIRMIZI GİNSENGİNİN KORUYUCU ETKİSİNİN İNCELENMESİ 541

YÜKSEK YAĞLI DİYETLE BESLENEN RATLARDA IŞGIN (*RHEUM RİBES* L) 'İN 542

HEPATOPROTEKTİF ETKİSİ 542

YAŞLI BİREYLERDE GÖZDEN KAÇAN KAVRAMLAR; DİSFAJİ, PRESBYFAJİ VE SARKOPENİK DİSFAJİ 543

2010-2020 YILLARI ARASINDA MENENGİOMLARIN RETROSPEKTİF ANALİZİ VE KLİNİKOPATOLOJİK DEĞERLENDİRİLMESİ 544

BESLENME VE PERİODONTAL HASTALIK İLİŞKİSİ: MAKROBESİNLER 545

RAPIDLY PROGRESSING ALVEOLAR BONE DESTRUCTION AS A RESULT OF TONGUE THRUSTING HABIT IN THE ANTERIOR INCISORS AREA: A CASE REPORT 546

LEFT ATRIAL MYXOMA WITH OSSIFICATION: A RARE HISTOPATHOLOGICAL FINDING 547

DOXORUBİSİN UYGULANMIŞ SIÇANLARDA MEZENKİMAL KÖK HÜCRELERİN SIÇAN KARACİĞERİNE ETKİSİ 548

VIRTUAL REALITY IN MEDICINE 549

SALVİA OFFİCİNALİS ALVEOLER KEMİK YIKIMINI AZALTIYOR 550

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ DÜZEYLERİNİN VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ 551

ORAL ANTİSEPTİKLER VE VİRAL YÜKÜN COVID-19 PANDEMİSİYLE İLİŞKİLİ LİTERATÜR TARAMASI 552

TARHUN BİTKİSİNİN (*Artemisia dracunculus L.*) YANIT YÜZEY METODOLOJİSİNDE BELİRLENEN PARAMETRELER İLE EKSTRAKSİYONU 553

RADYOTERAPİ SONRASI GELİŞEN TRİSMUSUN TEDAVİSİNDE KAPSAMLI FİZYOTERAPİ PROGRAMININ ETKİNLİĞİ: OLGU SUNUMU 554

ROMATOID ARTRITLI HASTALARDA PERIODONTAL HASTALIK AKTIVITESI ILIŞKISINDE POTANSIYEL BIYOLOJIK KANITLAR 555

SAĞLIK ALANINDA ÖĞRENİME YENİ BAŞLAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BENLİK SAYGISI DÜZEYİ VE İLİŞKİLİ ETMENLER 556

DİYABET ÖZYÖNETİMİNDE DİJİTAL SAĞLIK GİRİŞİMLERİ 557

EFFECT OF POLYMER RATIO ON MICROENCAPSULATION PROCESS WITH COMPLEX COACERVATION METHOD OF SAFFLOWER OIL 558

COVİD-19 DÖNEMİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE BİR DERLEME 559

YÖNETİCİ HEMŞİRELERİN TOKSİK LİDERLİK DAVRANIŞLARININ HEMŞİRELERİN MESLEKİ DEĞER ALGILARI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ 560

SERBEST DİŞETİ GREFTİ VE DENTAL İMPLANTOLOJİ 561

BİR KEDİDE TERMAL NEKROZ SAĞALTIMI 562

GERİATRİK KADIN BİREYLERDE AKTİVİTE-ROL KATILIMI, YAŞAM KALİTESİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ 563

DİSLEKSİLİ BİR OLGUDA COGNIFIT UYGULAMASININ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ 564

OLUMSUZ YAŞAM OLAYLARININ MUTLULUĞA ETKİSİNDE PROBLEMLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ 565

PEDİATRİK HASTALARI VE AİLELERİNİ AMELİYATHANEYE HAZIRLAMA: BİLİNMEZLİK KORKUSUNU AZALTMAK 566

TALUS OSTEOKONDRAL LEZYONLU HASTALARDA AĞRI ŞİDDETİ VE TABAN ALTI BASINÇ DUYUSU, POSTÜRAL KONTROL VE İŞLEVSEL SEVİYEYİ ETKİLER Mİ? 567

LOMBER RADİKÜLOPATİLİ HASTALARDA FORAMEN INTERVERTEBRALE MORFOLOJİSİNİN AĞRI ŞİDDETİ, ENGELLİLİK VE DUYGU DURUM İLE İLİŞKİSİ 568

MANDİBULAR FLEKSİYON VE PROTETİK TEDAVİDEKİ ÖNEMİ: DERLEME 569

FLOROZİSLİ BİR HASTANIN TAM SERAMİK RESTORASYONLAR İLE REHABİLİTASYONU: OLGU SUNUMU 570

KOAGÜLAPATİLER 571

CİONNİ CAPSULE TENSİON RİNG İMPLANTATİON İN TRAUMATİC CATARACT PATİENTS 572

TOCILIZUMAB TREATMENT IN COVİD 19 PATİENT 573

ONKOLOJİK ACİLLER 574

ESTETİK RESTORASYONLARDA KULLANILAN ÖZEL EFEKTLER VE İLLÜZYON YÖNTEMLERİ 575

TAM SERAMİK KRON RESTORASYONU İLE DİASTEME KAPATILMASI: OLGU RAPORU 576

EVALUATION OF COLONOSCOPIC PROCEDURES BASED ON INTERNATIONAL STANDARDS 577

BİR KEDİDE SOL BÖBREĞİN TORAKSA YER DEĞİŞTİRDİĞİ TRAVMATİK DİYAFRAM FITIĞI OLGUSU 578

EFFECT OF PIPERINE IN HEPATOCELLULAR CARCINOMA TREATMENT 579

DETERMINING INDIVIDUALS 'OPINIONS ABOUT COVID-19 DISEASE AND VACCINES AND EVALUATION OF COVID-19 PHOBIA 580

COVİD-19 PANDEMİSİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDETE ETKİSİ 581

COVİD-19 SALGININDA PLASTİK KULLANIMININ ARTMASININ ÇEVRE VE HALK SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 582

GÖRME ENGELLİ ANNELERDE EMZİRME DENEYİMLERİ 583

INVESTIGATION OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL, PHYSICAL ACTIVITY BARRIERS AND MOTIVATIONS FOR PARTICIPATING IN ACTIVITY AMONG UNIVERSITY STUDENTS 584

EVRE 4 DERECE C (AGRESİF) PERİODONTİTİSLİ BİR HASTADA PERİODONTAL TEDAVİ 585

ENGELLİ ÇOCUKLARIN ANNELERİNDE ALGILANAN STRES İLE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 586

TREATMENT TIMING AND NON-SURGICAL TREATMENT METHODS IN IATROGENIC INFERIOR ALVEOLAR NERVE INJURIES; WHEN, WHICH TREATMENT? 587

CAUSES OF IATROGENIC MENTAL NERVE DAMAGE, MODIFICATIONS TO SURGICAL PROCEDURES 588

DETERMINATION OF WHITE COVER HYPERTENSION PATIENT USING THE INTEGRATED APPROACH MODEL IN MEDICINE 589

MİGRENLİ BİREYLERDE MANUEL LENF DRENAJININ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ 590

SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA ORTEZ KULLANIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER 591

OLGU SUNUMU:YAYGIN DEĞİŞKEN İMMÜN YETMEZLİK VE YANLIŞ ANTİBİYOTİK KULLANIMI OLGUSU 592

A RARE CASE OF ISCHEMIC STROKE IN PATIENT WITH COVID-19 593

COVİD-19 SÜRECİNİN PERİTON DİYALİZİ HASTALARI ÜZERİNE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME 594

PERİTON DİYALİZİ UYGULANAN HASTALARDA AKUPRESURÜN SEMPTOM YÖNETİMİNDE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME 595

COVİD-19 PANDEMİSİNDE GEBELİK, DOĞUM VE EMZİRME 596

CERRAHİ KLİNİĞİNE YATIŞI YAPILAN ERİŞKİN BİREYLERİN 598

ORTOSTATİK HİPOTANSİYON İLE BEDEN KÜTLE İNDEKSİ 598

ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 598

BİYOLOJİK OSTEOSENTEZ 599

RELATIONSHIP BETWEEN SENSORY PERCEPTION, PROPRIOCEPTION OF FOOT AND ANKLE, AND BALANCE AMONG ATHLETIC AND NON-ATHLETIC HEALTHY SUBJECTS 600

THE MEDİCAL EVACUATION SERVICES OF THE CANAKKALE (DARDANELLES) FRONT IN THE FIRST WORLD WAR 602

THE HEALTH SERVICES SUPPORT IN THE BATTLES OF CANAKKALE (DARDANELLES) 603

THE EFFECT OF DEXMEDETOMIDINE ON TOLERANCE TO ANALGESIC EFFECT OF FENTANYL IN RATS 604

KADIN SAĞLIĞINDA ETİK KONULAR 605

ON1 ABUTMENT KONSEPTİ: ÖN SONUÇLAR..... 607

THE EFFECT OF OBESITY TO ARRHYTHMIA BURDEN IN PATIENTS WITH PREMATURE VENTRICULAR CONTRACTION 608

APİTERAPİ ÜRÜNÜ OLARAK KULLANILAN BALIN DİYABETİK YARA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ..... 609

TİP 2 DİYABETLİ BİREYLERİN KRONİK HASTALIK BAKIMINI DEĞERLENDİRME DURUMLARI İLE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ 610

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE COVİD-19 KORKU DÜZEYLERİ VE KADERCİLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ 611

STOMA ve HEMŞİRELİK BAKIMI..... 612

AKUT WERNİCKE ENSEFALOPATİSİNDE MR GÖRÜNTÜLEME BULGULARI..... 613

SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM BECERİLERİ: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ..... 614

BESİN AMBALAJINDA YENİLİKLER: YENİLEBİLİR KAPLAMALAR..... 615

REHABILITATION APPROACHES IN OBSTETRICAL BRACHIAL PLEXUS PALSY: SYSTEMATIC REVIEW 616

COVİD-19 DÖNEMİNDE AKADEMİSYENLERİN SEDANTER DAVRANIŞ VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ 617

PANKREATİK İNSİDENTALOMALAR: AKSESUAR DALAK OLGULARININ İNCELENMESİ 618

10-12 YAŞ GRUBU FUTBOLCULARA UYGULANAN 8 HAFTALIK DAR ALAN OYUNLARININ BAZI PARAMETRELERE ETKİSİ 619

GİNGİVAL MELANİN DEPİGMENTASYON YÖNTEMLERİ VE AİR ABRAZİV UYGULAMASININ KLİNİK RAPORU: VAKA SERİSİ 620

ALERJİK ASTIM HASTASINDA MAKSİLLA ÖN BÖLGE DİŞETİ BÜYÜMELERİNİN CERRAHİ PERİODONTAL TEDAVİSİ..... 621

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MÜLTECİLERE YÖNELİK TUTUMLARI VE KÜLTÜRLER ARASI DUYARLILIKLARI 622

BİYOLOJİK AFET COVID-19 : ÇOCUKLARDA PANDEMİ SÜRECİNİN PSİKOSOSYAL ETKİSİ 623

COVID-19 PANDEMİSİ VE ÇOCUKLARDA KORUNMA İÇİN ALINABİLECEK ÖNLEMLER 624

İLERİ EVRE KANSER HASTALARINA BAKIM VERENLERİN DESTEKLENMEMİŞ BAKIM GEREKSİNİMLERİ İLE UMUT DÜZEYLERİ 625

PLUMAGE REFLECTANCE AND MORPHOMETRIC VARIATION IN THE MALE AND FEMALE CHUKAR PARTRIDGES..... 626

HEMOFİLİ HASTASI ÇOCUK VE ADÖLESANLARDA AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ..... 627

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: MULTİ-KÜLTÜREL PROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA 628

HEMODİYALİZ TEDAVİSİ UYGULANAN BİREYLERDE KAHKAHA TEMELLİ UYGULAMALARIN FİZYOLOJİK VE PSİKOLOJİK ETKİLERİ: SİSTEMATİK DERLEME 629

HEMODİYALİZ TEDAVİSİ UYGULANAN BİREYLERDE EGZERSİZİN HUZURSUZ BACAK SENDROMUNA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ . 630

AN EXAMINATION OF SPORTS SCIENCES STUDENTS 'FREE TIME MANAGEMENT IN TERMS OF SOME VARIABLES: THE CASE OF SULEYMAN DEMIREL UNIVERSITY 631

ATEŞ ETYOLOJİSİ ARAŞTIRILAN BRUTON OLGUSUNDA NADİR BİR PATOJEN:"CAMPYLOBACTER COLİ" 632

İMMÜN YETMEZLİK TANISIYLA İVİG TEDAVİSİ ALAN ERİŞKİN HASTALARIN İNFÜZYON SIRASINDAKİ İZLEMİ 633

AKUT WERNİCKE ENSEFALOPATİSİNDE TİPİK MR GÖRÜNTÜLEME BULGULARI 634

ÖZEL BİR ÜNİVERSİTEDE SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU VE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ'NİN FARKLI BÖLÜMLERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ 635

SPİNAL KORD YARALANMASI OLAN BİREYLERDE D VİTAMİNİ DÜZEYİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 636

GÜLÜMSEME ESTETİĞİ İÇİN KULLANILAN GÜNCEL DİJİTAL GÜLÜMSEME TASARIMI PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI 637

ENDONEZYA'NIN SAĞLIK SİSTEMİ VE HALK SAĞLIĞI SORUNLARI 639

PARKİNSON HASTALARINDA 8 ŞEKİLLİ YÜRÜME TESTİNİN GÜVENİLİRLİK VE GEÇERLİLİĞİNİN İNCELENMESİ 640

YÜKSEK FRUKTOZLU BESLENMEYE BAĞLI POTANSİYEL BEYİN HASARI VE SELENYUM'UN ETKİSİ 642

PRELIMINARY ON-FARM WELFARE ASSESSMENT OF SHEEP IN ALBANIA 643

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVİD-19 FOBİSİNİN YORDAYICISI OLARAK BELİRSİZLİĞE KARŞI TAHAMMÜLSÜZLÜKLERİ VE SAĞLIK ANKSİYETELERİ 644

DOĞUM SAĞLIK İNANÇ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI645

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ'NDE BİR UYGULAMA 647

BİRİNCİ BASAMAKTA ÇALIŞAN HEMŞİRE VE EBELERİN DOĞUM ŞEKLİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 648

VİZYON İFADELERİ SAĞLIK İŞLETMELERİNİ YANSITIYOR MU? 649

ANTALYA BAĞLAMINDA BİR İÇERİK ANALİZİ 649

SAĞLIKLI YAŞLILARDA ÇİFT GÖREVİN EL BECERİLERİ VE FONKSİYONEL MOBİLİTE ÜZERİNE ETKİSİ 650

SAĞLIKLI YAŞLILARDA FİZİKSEL AKTİVİTE DENGE, YÜRÜME, COVİD-19 KORKUSU VE BİLİŞSEL FONKSİYONLARI ETKİLER Mİ? 651

PEGANUM HARMALA BİTKİSİNİN COVİD-19 HASTALIĞI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ ... 652

MORPHOLOGIC AND MORPHOMETRIC FEATURES OF SACROCOCCYGEAL REGION IN ASYMPTOMATIC ADOLESCENT GROUP: MRI-BASED EVALUATION Sibel AYDIN AKSU 653

RAHİM AĞZI KANSERİ VE HPV AŞISI 654

NEURODEVELOPMENTAL THERAPY RESULTS IN CEBALID SYNDROME: CASE REPORT 655

PENETRAN YARALANMA: 10 YILLIK SONUÇLARIN İNCELEMESİ 656

ÖĞRENCİLERİN YAŞAM DOYUMLARININ YORDAYICILARI OLARAK YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMİ VE ÖZNEL MUTLULUK: BİR YAPISAL EŞİTLİK MODELLEMESİ 657

THE RELATIONSHIP BETWEEN PNEUMOMINA SEVERITY WITH THE PRESENCE OF ANOSMIA AND AGEUSIA IN HOSPITALIZED PATIENTS WITH COVID-19 INFECTION..... 658

DİŞ HEKİMLİĞİNDE RENGİN ALGILANABİLİRLİK VE KABUL EDİLEBİLİRLİK EŞİKLERİ 659

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM DOYUMLARININ YORDAYICILARI OLARAK YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMİ VE ÖZNEL MUTLULUK: BİR YAPISAL EŞİTLİK MODELLEMESİ 660

GÜNCEL VE GELECEK DİŞ HEKİMLİĞİ PRATİĞİNDE YAPAY ZEKANIN YERİ VAR MI?..... 661

REHABILITATION OF ANTERIOR SINGLE TOOTH DEFICIENCY FORMED EXIT PROFILE WİTH FLAP SURGERY AND IMPLANT SUPPORTED ZIRCONIUM RESTORATION: CASE REPORT 662

DETERMINATION OF MAJOR HEAVY METALS IN MARAŞ POWDER (NICOTIANA RUSTICA LINN)663

THE ROLE OF CHEMOKINES IN IMPAIRED WOUND HEALING 664

BURDUR İLİNDE 0-24 AY ZORUNLU AŞILARINA YÖNELİK ALGININ İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 665

GÜNÜBİRLİK CERRAHİ HASTALARINA VERİLEN EĞİTİMİN ETKİSİ: LİTERATÜR TARAMASI 666

A RESEARCH ON THE DETERMINATION OF NURSES' SATISFACTION WITH LIFE 667

NEKROTİZAN FASİİT VE FOURNİER GANGRENİ: 21 OLGULUK RETROSPEKTİF ÇALIŞMA 668

ÇİĞ SEBZE VE MEYVE DEZENFEKSİYONU 669

ANTERİOR KESER DİŞLERİN ZİRKONYUM DESTEKLİ CAM SERAMİK KRONLAR İLE RESTORASYONU: OLGU SUNUMU..... 670

CAD/CAM İLE ÜRETİLEN TAM SERAMİK SİSTEMLER 671

HİPERTANSİF BİREYLERİN TEDAVİYE UYUMU VE YAŞAM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ..... 672

COVID-19 SÜRECİNDE ZAMAN DEĞERLENDİRME AKTİVİTELERİNE YÖNELİK BETİMSEL BİR İNCELEME..... 673

A HISTORICAL AND LITERARY APPROACH TO GENDER EQUALITY - THREE GEOGRAPHIES, THREE WOMEN..... 674

HEMŞİRELİK BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HEPATİT A, B, C ve HIV SEROPREVALANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 675

*ACİNETOBACTER BAUMANNİ'*YE KARŞI KULLANILAN KOLİSTİN AKTİVİTESİNE ÇOK DÜŞÜK FREKANSLI ELEKTROMANYETİK ALANIN ETKİSİ 676

COVID-19 İLE D VİTAMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ 677

ÇOCUKLARDA DİRENÇLİ EPİLEPSİ TEDAVİSİNDE KETOJENİK DİYETLERİN ROLÜ 678

EARLY DETECTION OF A PATIENT WITH STOMACH CANCER WITH DETAILED ANAMNESIS AND PHYSICAL EXAMINATION 679

VÜCUT ŞEKİLLENDİRME İÇİN LİPOSUCTİON 680

UNUSUAL ROOT CANAL ANATOMY IN MAXILLARY SECOND MOLARS: A CASE SERIES REPORT681

HABITS AND ATTITUDES OF READING HEALTH NEWS 682

GENİTAL MUKOZA HÜCRELERİNDE *STREPTOCOCCUS AGALACTIAE* UYARIMINA BAĞLI IL-8 ÜRETİMİNİN BELİRLENMESİ 683

CAN FAVIPIRAVIR CAUSE TOXIC HEPATITIS 684

KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞINDA KAS İSKELET SİSTEMİ ETKİLENİMİ VE EGZERSİZİN ÖNEMİ 685

RİSK YÖNETİMİNDE ETKİNLİK BAĞLAMINDA TEKNOLOJİNİN ÖNEMİ: AYDES ÖRNEĞİ 686

RELATİONSHİP BETWEEN BODY MUSCLE-TO-FAT RATİO AND DİSEASE SEVERİTY İN PATİENTS WİTH PSORİASİS VULGARİS 687

RELATİONSHİP BETWEEN TREATMENT DURATİON AND BODY MUSCLE-TO-FAT RATİO İN PATİENTS WİTH TİNEA CORPORİS 688

PANDEMİ SÜRECİNİN LİSANSÜSTÜ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM FAALİYETLERİNE ETKİSİ 689

DİŞ HEKİMİNİN HUKUKSAL HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 690

KAN GRUPLARI VE BAZI HASTALIKLARLA İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ 691

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI MUAYENE POLİKLİNİKLERİNDE İŞ SAĞLIĞININ ÖNEMİ VE OLUŞABİLECEK RİSKLERİN ETKİLERİNİN ÖNLENMESİ 692

KONİK KİLİTLİ İMPLANT DAYANAK BAĞLANTISI İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: OLGU SUNUMU 693

KONİK KİLİTLİ İMPLANT ABUTMENT BAĞLANTI SİSTEMİ İLE HİBRİT PROTEZ RESTORASYONU694

PRİMER SPONTAN PNÖMOTORAKSA YAKLAŞIM: MECBURİ HİZMET-TEK HEKİM 695

THE VALIDITY AND RELIABILITY OF THE SEVEN-DAY PHYSICAL ACTIVITY RECALL QUESTIONNAIRE IN TURKISH POPULATION 696

MULTİPL SKLEROZLU HASTALARDA HİPOGAMAGLOBULİNEMİ VE İMMÜNOGLOBULİN REPLASMAN TEDAVİSİ 697

TAEKWONDO SPORCULARINDA CİNSİYETLERE GÖRE KAS KUVVETİ, KOR KAS ENDURANSI VE KARDİORESPURATUAR UYGUNLUK DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 698

MOLECULAR AND PHYSIOLOGICAL EFFECTS OF LOCAL ANESTHETIC AGENTS ON FISH POPULATION 699

KARANİOFASİAL OSTEODİSTRAKSİYONUN TARİHSEL GELİŞİMİ VE KADEMELİ TRAKSİYONUN DOKULAR ÜZERİNE ETKİSİ 700

INVESTIGATION OF EFFECTIVE FACTORS IN ATP-ASE ENZYME REGULATION BY QUALITATIVE RESEARCH METHOD 701

MANDİBULAR DİSTRAKSİYON OSTEOGENEZİNİN BİYOMEKANİK TEMELLERİ 702

BIOCHEMICAL SENSORS AS A SCALE OF LIVING AND ENVIRONMENTAL WELFARE 703

DETERMINATION OF BIODIVERSITY CHARACTERIZATION BY ENVIRONMENTAL DNA ANALYSIS 704

ÇEŞİTLİ İRRİGASYON TEKNİKLERİNİN APİKAL DÜZENSİZLİĞİ OLAN KANALLARDAN KALSİYUM HİDROKSİT UZAKLAŞTIRMA YETENEKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI 705

PROBIT, LOGIT AND SURVIVAL ANALYSIS METHOD AND APPLICATIONS IN TOXICITY STUDIES 706

ÇEVRİMİÇİ EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ PROGRAMINDA KATILIMCI MEMNUNİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 707

ROLE OF VARIOUS PROTECTIVE AND HEALING AGENTS AGAINST METAL TOXICANTS 708

INVESTIGATION OF MOLECULAR AND BIOCHEMICAL PROPERTIES OF ANTIFREEZE (GLYCO) PROTEINS 709

“SOSYAL HESAP VEREBİLİRLİK” KAVRAMI VE MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ PROGRAMLARINA OLASI YANSIMASI: DERLEME 710

BÖBREK NAKLİ UYGULANAN BİREYLERDE YAŞAM KALİTESİNİN ÖNEMLİ BİR BİLEŞENİ CİNSELLİK ve HEMŞİRELİK BAKIMI 711

KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGININA YÖNELİK ALGI VE TUTUMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ: ANTALYA İLİNDE BİR UYGULAMA 712

RENİN-ANJİOTENSİN SİSTEMİNİN SARS-COV-2 VE PERİODONTAL HASTALIK ÜZERİNE ETKİLERİ 713

OBEZİTE SINIFLAMASINA GÖRE EGZERSİZ BARİYERLERİ VE FASİLİTATÖRLERİNİN İNCELENMESİ: NİTEL ARAŞTIRMA 714

COVID-19'UN KLİNİK BELİRTİSİ: VERTİGO/DİZZİNESS 716

ANTIOXIDANT ACTIVITY OF ZINC OXIDE NANOPARTICLES SYNTHESIZED USING *LAVANDULA ANGUSTIFOLIA* EXTRACT 717

EPİLEPSİ NÖBETLERİNİN OTONOMİK MERKEZLERE ETKİSİNDE YENİ BİR HEDEF: NÖROTRANSMİTTERLER 718

IMPACT OF MIGRATION ON WOMEN’S HEALTH 719

BİR İLÇE SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARININ COVİD-19 AŞISINA YAKLAŞIMLARI 720

EPİLEPSİDE OTONOM SİSTEM İÇİN YENİ BİR HEDEF: OTOFAJİ 721

YATALAK İNEK SENDROMLU SIĞIRLARIN ASKIYA ALMA YÖNTEMİ İLE TEDAVİ EDİLMESİ.... 722

FOREST BATHING (ORMAN BANYOSU) KAVRAMI..... 723

FETEMM(STEM) KONUSUNUN LİSANSÜSTÜ TEZLERE 724

YANSIMALARI: BİR BİBLİYOMETRİK ÇALIŞMA 724

ANTIOXIDANT AND ANTI-INFLAMMATORY EFFECTS OF *HELICHRYSUM PLICATUM DC. SUBSP. PLICATUM* EXTRACT IN EXPERIMENTALLY INDUCED UROLITHIASIS MODEL 725

COVİD-19 BULAŞI AÇISINDAN RİSKLİ BİR İŞLEM: BRONKOSKOPİ 726

İNSAN DAVRANIŞLARININ AFET ETKİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ..... 727

DEEP LEARNING IN DIGITAL PATHOLOGY- RECENT DEVELOPMENTS, CHALLENGES AND FUTURE DIRECTIONS..... 728

KARDİYOVASKÜLER CERRAHİ UYGULANAN HASTALARDA AMELİYAT SONRASI DÖNEMDE MOBİLİZASYONA YÖNELİK 2009-2019 YILLARI ARASINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ 729

AFET VE ACİL DURUM KAVRAMLARI ARASINDAKİ FARKLAR 731

COVİT-19 HASTALARININ BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ (BT) BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ..... 732

COATING OF SPINAL SYSTEM SCREWS WITH ANTIBACTERIAL NANOPARTICLES AND PERFORMING IN VITRO TESTS 733

THERMOSENSITIVE CRYOGELS CONTAINING POLY (NISOPROPYLACRYLAMIDE) 734

COVID-19 ve KOAGÜLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 735

KANSER TEDAVİSİNDE UMUT VERİCİ BİR YÖNTEM: FOTODİNAMİK TERAPİ..... 736

COVID 19 PANDEMİ SÜRECİNDE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI 737

POLYHYDROXYALKANOATES AND HYDROGELS 738

ÜÇ BOYUTLU BASKI ORTEZLERİ..... 739

HASTA GÜVENLİĞİ: AMELİYATHANE İLE YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ ARASINDAKİ GEÇİŞ..... 740

DEV AMELOBLASTOMALI HASTADA BEKLENEN ZOR HAVAYOLU YÖNETİMİ 741

THE ATTITUDES AND BEHAVIORS OF INTENSIVE CARE UNIT NURSES TOWARDS END-OF-LIFE CARE742

ŞIRNAK İLİ ELMA (MALUS DOMESTİCA BARK. (ROSACEAE)) ALANLARINDA BULUNAN ZARARLI VE YARARLI ARTHROPOD TÜRLERİNİN BELIRLENMESİ..... 743

EMPOWERMENT IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC DISEASES 744

THE IMPORTANCE OF ACCREDITATION IN EDUCATION..... 745

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ESTETİK CERRAHİYİ KABUL DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Altun BAKSİ[1], Nihal TUNCER[2]

[1]*Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta-Türkiye, altun.baksi@hotmail.com*

[2]*Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Programı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta-Türkiye, nihal_nihal_89@hotmail.com*

ÖZET

Giriş ve Amaç: 21. yüzyılda sosyoekonomik düzeyin yükselmesi ve küreselleşmenin bir sonucu olarak estetik görünüm daha ön plana çıkmış ve estetik/kozmetik sektörü büyük bir ilerleme kaydetmiştir. Hemşirelik eğitimi ve uygulamasının toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için güncellenmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı; hemşirelik öğrencilerinin estetik/kozmetik cerrahiyi kabul düzeylerini ve etkileyen faktörleri incelemektir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Türkiye'nin batısında bir üniversitenin hemşirelik bölümü öğrencilerinde (n:179) yürütülmüştür. Araştırma verileri; tanıtıcı bilgiler formu ve Kozmetik Cerrahiyi Kabul Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, Pearson korelasyon analizi, Student t testi, Mann whitney u testi, Tek yönlü anova ve Kruskal wallis testi kullanılmıştır. Araştırma için ölçeğin uyarlamasını yapan yazarlardan, etik kuruldan, kurumdan ve öğrencilerden izin alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin %84,9'u kadın, %58,1'inin geliri giderine eşit, %23,5'inin babası lisans seviyesi ve üstü eğitime sahip ve %49,2'si üniversiteye kayıt olmadan önce şehir merkezinde yaşamaktadır. Öğrencilerin %2.8'i estetik cerrahi geçirme deneyimi olduğunu, %29.1'i daha önce arkadaşlar/ailesinden herhangi birisinin estetik cerrahi geçirme deneyimi olduğunu, %44.7'si estetik cerrahi geçirenlere toplum tarafından damgalanma olduğunu, %48.6'sı estetik cerrahinin diğer cerrahi prosedürlerden daha riskli olmadığını, %55.3'ü estetik cerrahi ile ilgili farkındalık eğitimi istediklerini ve %47.5'i bireylerin daha güzel olmak için estetik cerrahi geçirdiklerini belirtmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin kozmetik cerrahi kabul ölçeği puan ortalaması 56.11±21.80 (16.00-105.00)'dır. Öğrencilerin estetik cerrahiyi kabul düzeylerini etkileyebilecek tanıtıcı özeliklere bakıldığında; babasının eğitim durumu lisans seviyesi ve üstü eğitime sahip olması, üniversiteye kayıt olmadan önce şehir merkezinde yaşama, daha önce arkadaşlar/ailesinden herhangi birisinin estetik cerrahi geçirme deneyimi olması, estetik cerrahi işlem riskini diğer cerrahi prosedürlerden daha riskli görmeyen ve estetik cerrahi ile ilgili farkındalık eğitimi isteyenler açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin estetik cerrahi kabul durumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Estetik cerrahi kabulünde demografik ve sosyo-kültürel faktörlerin etkileşimi rol oynamaktadır. Yine estetik cerrahi ile ilgili tutumun hasta bakımına yansımalarıyla ilgili çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Estetik cerrahi, Kozmetik cerrahi, Tutum, Hemşirelik, Öğrenci.

Sözel Bildiri

RADİKAL PERİNEAL PROSTATEKTOMİ SONRASI EREKTİL FONKSİYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Alper KAFKASLI[2], Mustafa Yücel BOZ [1] Muhsin BALABAN[3], Mustafa Bilal HAMARAT[4] , Oktay AKÇA[2], Selami ALBAYRAK[1]

[1] *Department of Urology, Istanbul Medipol University, Istanbul, Turkey.*

[2] *Clinic of Urology, Dr. Lütfi Kırdar Education and Research Hospital, İstanbul, Turkey*

[3] *Department of Urology,Biruni Unıversty,İstanbul Turkey*

[4] *Clinic of Urology, Konya Education and Research Hospital, Konya, Turkey*

ÖZET

Amaç: Lokalize prostat kanseri (Pka) tedavisinde radikal prostatektomi (RP) altın standart tedavi seçenekleri arasında yer almaktadır. Bu çalışmada perineal yaklaşımla uygulanan radikal perineal prostatektomi (RPP) operasyonu sonrası ilk yılı tamamlayan hastaların potans durumunu değerlendirmeyi amaçladık.

Hastalar Ve Yöntem: Çalışmaya Nisan 2006 ile Eylül 2009 arasında lokalize Pca tanısı ile RPP uygulanan ve ameliyat öncesi potent olan 107 hasta dahil edildi. Çalışmamızda, International Index of Erectile Function (IIEF) – 5 skoru 21 ve üzeri olan 65 hasta ile IIEF-5 skoru 16-20 arasında olmasına rağmen Sexual encounter profile (SEP) – 2 ve SEP – 3 sorularını evet olarak cevaplayan 42 hasta, partnerleriyle beraber değerlendirildikten sonra, potent olarak kabul edildi. Bu hastaların ameliyat sonraki birinci yıldaki skorları analiz edildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 62,4 yıl (48-73 yıl) idi. Ortalama preoperatif PSA değeri 6,5 ng/dL (2,5-9,8) idi. Prostat hacmi ortalama 48cc (15-70) idi. Tüm hastaların 81 (%75,7) tanesi, postoperatif 12. ayda medikal tedavi yardımlı ya da yardımsız olarak, cinsel yaşamını sürdürebilmekteydi. Kırk dört (%54,3) hasta ise ek tedaviye ihtiyaç duymadan koitus sağlayabilmekteydi.

Sonuç: RPP yaptığımız 107 hastanın % 75,7'sinde (81 hastada) cerrahiden 1 yıl sonra medikal tedavi yardımlı ya da yardımsız olarak erektil fonksiyonun korunmuş olduğunu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Prostat kanser, Radikal Perineal Prostatektomi, Erektil Fonksiyon

Sözel Bildiri

SANAL ZORBALIK VE DİJİTAL OYUNLARIN ÇOCUK SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ

Ebru ÖZTÜRK ÇOPUR*, Nilgün KURU*

** Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı*

ÖZET

Ülkemizde ve dünyada sayısı azımsanmayacak derecede çok çocuk zorbalığa maruz kalmaktadır. Son zamanlarda teknolojinin hayatımızın her alanında var olması ile birlikte zorbalığın yeni bir boyutu olan sanal zorbalık ön plana çıkmaktadır. Sanal zorbalık, bir birey ya da grup tarafından elektronik iletişim araçları kullanılarak yapılan kasıtlı ve zaman zaman tekrar eden agresif eylemler olarak tanımlanmıştır. Çocuklar değişik amaçlarla bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanmakta ve sanal ortamda zorbalığa maruz kalmakta yani mağdur/kurban olmakta veya zorbalığı gerçekleştirmektedir. Bu durum aileler ve eğitimciler için pek çok soruna neden olmaktadır. Sanal zorbalık ile ilgili yapılan araştırmalar bu zorbalık türünün yaygınlığının fazla olduğunu göstermektedir. Dünya genelinde sanal zorbalık oranı %11 ile %34 arasında değişirken ülkemizde bu oran %7 ile %28 arasındadır. Ayrıca yapılan çalışmalar sanal zorbalıkta yaşın giderek düştüğünü ve önlemlerin küçük yaşlardan itibaren alınmasına dikkat çekmektedir. Literatüre bakıldığında küçük yaşlarda çocukların sanal zorbalık ile daha çok dijital oyunlar oynarken karşılaştığı görülmektedir. Ülkemizde TÜİK'in yapmış olduğu araştırma sonuçlarına göre de çocukların interneti kullanma amaçları arasında ikinci sırada oyun oynama yer almaktadır. Yine aynı araştırma da çocukların dijital oyunlar oynamak için internet kafeleri de tercih ettikleri de görülmektedir. Bu durumda ayrıca güvenlik ve denetim sorununu da beraberinde getirmektedir. İnternet ortamında çok sayıda etkileşime maruz kalanlar çocuklar, dijital oyun esnasında uygun olmayan mesajları alabilmektedirler. Dijital oyunlar, insanların bir program vasıtasıyla bilgisayarla ya da birbirleri ile etkileşim kurdukları sanal ortamlardır. Oyuncu tek başına bilgisayar ile oyun oynayabildiği gibi dünyanın her hangi bir bölgesindeki insanlarla da oyun oynayabilmektedir. Çocuk dijital oyun oynarken tanımadığı kişilerle yakın ilişkiler kurabilmekte ve bir gruba dahil olabilmektedir. Çocuğun gelişimi için oyun gerekli ve etkilidir. Dil gelişiminde, değer yargılarının oluşmasında, hayal gücünün gelişiminde, zihinsel işlevlerin gelişiminde dijital oyunların yeri büyüktür. Tüm bu pozitif katkılarının yanı sıra dijital oyunların çocuklar üzerinde bazı negatif etkileri de vardır. Çocuklar çizgi filmler ve bilgisayar oyunlarındaki karakterleri rol model olarak alırlar. Dijital oyun oynayanlar oyun içerisinde kendisini gerçekten bir canlı gibi hareket ettiğini düşünerek çeşitli uygulamalar yapmaktadır. Bu nedenle çizgi filmler ve bilgisayar oyunları henüz olayları değerlendirme yetisine sahip olmayan çocuklarda yanlış düşünce ve davranışlara yol açabilir. Özellikle şiddete eğilim ve saldırganlık kontrolünde yanlış davranış kalıpları oluşabilir. Yapılan literatür taraması sonrasında oyun ortamlarının kontrollü olmadığı zaman çocuklara zarar verdiği fakat kontrol sağlandığında ve içerik çocukların gelişim düzeyine göre hazırlandığında çocukların zihinsel gelişimine büyük katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır. Sanal zorbalık çocuklara direkt fiziksel olarak zarar vermemesine karşın çocukların ruhsal gelişimi üzerine olumsuz etkileri vardır. Dolaylı olarak dijital oyun oynarken geçirdiği süre, aktivite kısıtlaması, beslenme sorunları gibi faktörler fiziksel sağlığı da etkilemektedir. Sanal zorbalık olaylarına karışan çocuklarda öfke, üzüntü, akademik başarıda düşüş, okuldan uzaklaşma, suça karışma, anksiyete, yalnızlık, intihar gibi ciddi psikolojik sorunlar görülmektedir. Bunun yanı sıra çocukların gerçek ortamlardan uzaklaşarak dijital oyunlar oynaması da asosyallik, içe kapanma, ilişki kuramama gibi sosyal problemleri de meydana getirmektedir. Çağımızda çocukların

hayatlarında büyük yeri olan dijital oyunların tehlikelerinden çocukları korumak ebeveynlerin, eğitimcilerin ve okul sağlığı hemşirelerinin görevidir. Çocuklar internet ile ilk olarak oyun döneminde karşılaşmaktadır. Bu nedenle dijital oyunların içeriğinin kontrolü önemle üzerinde durulması gereken konulardan biridir. İlerde kalıp haline gelecek değer ve yargıların oluşması ve bunların eyleme aktarılması küçük yaşlarda edinilen eğitime ve deneyimlere bağlıdır. Tüm bunların yanında digital oyunların ve sanal zorbalığın fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden çocukların sağlığına olumsuz etkisi kaçınılmazdır. Ebeveynlerin, öğretmenlerin ve okul sağlığı hemşirelerinin çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden sağlığının korunması için işbirliği ve iletişim halinde olmaları ve çocukları yakından gözlemlemeleri gerekmektedir. Ayrıca çocuklara sanal zorbalık, digital oyunlar ve sağlığa olan etkileri hakkında eğitim vermeleri ve danışmanlık yapmaları olası problemlerin önlenmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanal zorbalık, dijital oyunlar, sağlık, çocuk.

Sözel Bildiri

KRONİK KONSTRÜKTİF SİNİR HASARINDA PLATELETTEN ZENGİN PLAZMANIN ETKİNLİĞİ

Fikret ŞAHİNTÜRK

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, fikretsahinturk@gmail.com

ÖZET

Plateletten Zengin Plazma(PZP) platelet hücrelerinden zengin kan demektir. PZP uygulamasında kişinin kendi kanından elde edilen platelet hücreleri ve büyüme faktörlerinden zengin plazma kullanılır. İçerdikleri bir takım büyüme faktörleri, sitokinler ve diğer biyoaktif faktörler ile doku iyileşmesinde etkilidir. Sinir hasarının iyileşmesinde de PZP etkinliği saptanmıştır.

Amaç: PZP'nin sinir hasarı üzerindeki etkisini gabapentinle kıyaslayarak maliyeti daha düşük ve daha ulaşılabilir olan bu yöntemin ileriki yıllarda klinikte yeni bir seçenek olup olamayacağını araştırmak hedefindeyiz.

Yöntem: Bu çalışmada 18 adet Sprague_Dawley rat 3 gruba eşit olarak ayrıldı. Bunlar gabapentine uygulanan grup, PZP uygulanan grup ve kontrol grubu olarak belirlendi. Genel anestezi altında tüm gruplardaki sıçanların sağ femoral bölgelerinden insizyon yapıldı ve siyatik sinirleri bağlanılarak kronik sinir basısı oluşturuldu. Sonrasında Gabapentin grubuna intraperitoneal olarak uygun dozda (50mg/kg) 5 gün ara ile 2 defa ilaç uygulandı. PZP grubuna ise, 2 adet sıçandan intrakardiyak alınan kan santrifüj edilerek elde edilen PZP, ilk dozu hasar anında diğeri de 5 gün sonra olmak üzere sinir üzerine lokal olarak uygulandı. 3. hafta sonunda tüm ratlardan alınan siyatik sinir kesitlerine hemotoksilen eozin boyama yapıldı ve rejenerasyon derecesi kriterleri puanlanarak hesaplandı.

Bulgular: Gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığının değerelendirilmesi için dunn-bonferroni testi kullanıldı. Kontrol grubu ile, hem gabapentin hem de plateletten zengin plazma arasında toplam puan açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunurken gabapentin ve plateletten zengin plazma arasında anlamli fark bulunamamıştır.

Sonuç: Deneysel kronik sinir basısı modelinde gabapentin ve plateletten zengin plazmanın iyileştirici etkileri olduğunu gösterdik. Çalışmamızda literatürden farklı olarak sinir hasarı oluşturma yöntemi olarak sinir kesisi ve interfasiküler anastomoz tekniği yerine kronik bası modeli uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: PZP, sinir hasarı, rejenerasyon

Sözel Bildiri

PREOPERATIVE EFFECTS OF MAGNESIUM SULFATE ON HEMODYNAMICS AND MUSCLE RELAXANT

Funda ATAR
Şerefli Koçhisar Devlet Hastanesi, fundaatar81@gmail.com

ABSTRACT

Background: This study aimed to reveal that the use of low-dose magnesium sulfate (MgSO4) shortens the onset time and prolongs the block duration of neuromuscular blockers (NMBs) without changing the hemodynamics in patients monitored using the train-of-four (TOF) ratio.

Methods: A total of 60 cases with the American Society of Anesthesiologists (ASA) classifications I–II and age of 18–65 years and were scheduled for elective open cholecystectomy were randomly divided into 3 groups. Notably, 15 minutes before the anesthesia induction, 25 mg/kg MgSO4 in intravenous 0.9% saline (total volume, 100 mL) was administered to the MgSO4 group (MS group), 0.03 mg/kg midazolam was administered to the midazolam group (MD group), and the same volume of 0.9% saline solution was administered to the control group (SC group). Nerve-muscle conduction monitoring was performed using TOF-Watch® SX (Organon, Ireland) and anesthesia depth monitoring with BIS® monitor (A-2000; Aspect Medical Systems, USA).

Results: NMB onset times were 83.95 ± 26.8, 111.15 ± 28.12, and 163.7 ± 34.16 seconds (p = 0.001) in the MS, MD, and SC groups, respectively. The duration of additional dose rocuronium needed after intubation dose was 60.1 ± 4.19, 50.8 ± 4.99, and 38.25 ± 7.27 minutes in the MS, MD, and SC groups, respectively (p = 0.0001). The recovery time to TOF of 0.9 and time to T1 height of >95% was longer in the MS group than in the other groups. No difference was found between the groups in terms of hemodynamic data.

Conclusion: Low-dose MgSO4 administration before rocuronium injection significantly reduces neuromuscular agent consumption without altering hemodynamics and causing residual neuromuscular block.

Keywords: Magnesıum Sulfate, Hemodynamıcs, Muscle Relaxant

Sözel Bildiri

STUDY OF THE EFFECTS OF SPINORPHINE ON PAINFUL DIABETIC NEUROPATHY: A BEHAVIORAL STUDY *IN VIVO*

Erkan CAKMAK[1]

Adıyaman University Training and research Hospital Internal Diseases Clinic, Adıyaman [1]

ABSTRACT

Background: Diabetes mellitus (DM) is defined as chronic hyperglycemia causes disorders in carbohydrate, fat and protein metabolism that occurs due to insulin deficiency or insulin activity or both of disorder. DM is a disease with chronic complications. Diabetic neuropathy, which causes serious problems such as foot amputations and negatively affects the quality of life in the patient, is one of the chronic complications of diabetes.

Objective: Our aim in this study is to examine the effects of spinorphine on painful diabetic neuropathy in vivo.

Material and Methods: In the study, 75 three-week male rat were used. The first group was determined as the healthy control group (n = 15). Then, diabetic animals were grouped subassemblies following induction (approximately week 4) in rat induced streptozotocin (STZ) and diabetes. Groups were created using rat as follows; First group: Healthy control group, Second group: Diabetic control group (group to be given spinorphine solvent) (n = 15), Third group: DM + SP0.1 group (group to be applied 0.1 mg / kg spinorphine) (n = 15), Fourth Group: DM + SP1 group (group to be applied 1 mg / kg spinorphine) (n = 15) and Fifth group: DM + SP5 group (group to be applied 5 mg / kg spinorphine) (n = 15).

Results: When the diabetic control group and the healthy control group were compared in terms of pain threshold values, a statistically significant difference was found (P <0.05). This result was considered significant in regards to development of neuropathy (P <0.05). The values of pain threshold in DM + SP0.1 and DM + SP1 groups were not a significant differences statistically when compared with the diabetic control group (P> 0.05).>

Conclusions: In this study, it was found that was effective spinorphine at doses of 5mg / kg or higher and intraperitoneal administration in the acute antinociceptive treatment of painful neuropathy in diabetic rat.

Keywords: Diabetic neuropathy, Hot plate, spinorphine

Sözel Bildiri

BLACK GARLIC AND USAGE AREAS AS A FUNCTIONAL COMPOUND

Duygu BALPETEK KÜLCÜ[1], Sena SOĞUKSULU[1]

[1]*Faculty of Engineering, Department of Food Engineering, Giresun University, Giresun, Turkey*

duygu.balpetek@giresun.edu.tr

ABSTRACT

Garlic, which has been known to benefit human health for centuries, is a food product recommended for consumption due to its rich nutritional components. Garlic is a food that is consumed at a limited level due to its sharp smell and bitter taste. Being a fermentation product, black garlic is an alternative to garlic due to its odorless and sweet characteristics. In addition, black garlic, which is richer in antioxidant activity, phenolic content, sulfur compounds and some vitamins compared to natural garlic, has been supported by studies on cancer prevention and suppression, and has become a popular food, especially on an international scale. In this sense, black garlic, which has health benefits, should be developed and traded in our country. In this review, the fermentation process of black garlic, its functional areas of use and its effects on health are discussed with the studies.

Keywords: Black garlic, health, nutrition, fermentation

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF SARCOPENIA STATUS IN HEMODIALYSIS PATIENTS IN ADIYAMAN PROVINCE

Erkan ÇAKMAK[1], Aysun ÖZEN[2]

[1]*Adıyaman University Training and research Hospital Internal Diseases Clinic, Adıyaman*

[2]*Harran Public Hospital İnternal Disease Clinic, Şanlıurfa*

ABSTRACT

Introduction: The loss of muscle mass in Chronic Kidney Disease (CKD) is considered an important complicating factor, contributing to a sedentary lifestyle and compromising cardiovascular health due to increased morbidity and mortality. In our country, the prevalence of CKD has been reported to be approximately 15%.The incidence of sarcopenia, which is the determinant of mortality in elderly hemodialysis patients, has been reported to reach up to 60%. However, the data about sarcopenia in our country is limited. In this study, we aimed to evaluate the presence and frequency of sarcopenia in CKD patients under hemodialysis treatment, to analyze socio-demographic and clinical factors that may be associated with sarcopenia and to compare them with the control group

Material and Methods: This study includes a sample of 61 patients over the age of 18, affected by stage 4 CKD under hemodialysis treatment at least six months, being followed in our CKD outpatient clinic and 55 healthy controls. In all patients, demographic characteristics such as gender and age, anthropometric characteristics such as height, weight, body mass index (BMI), waist circumference, upper arm circumference, hip circumference, calf circumference and skin thickness were measured. Body compositions was determined using a Bioelectrical Impedance Analyzer (BIA). In the evaluation of sarcopenia, hand grip strength with hand dynamometer, walking speed with 6 meter walking test and muscle mass with BIA were analyzed. European Working Group on Sarcopenia in Older People (EWGSOP) criteria were preferred for the diagnosis of sarcopenia.

Results: The mean age of the control group was 42.0 ± 10.1 years and 46.5 ± 12.1 years in the hemodialysis group. 54.5% of the control group was female and 39.3% of the hemodialysis group was female. In controls, BMI ($p<0.001$), waist circumference ($p=0.047$), upper arm circumference ($p<0.001$), hip circumference ($p<0.001$) and skin thickness ($p<0.001$) were higher than patients. Similarly, walking speed, hand grip strength and total muscle mass were lower in hemodialysis patients than controls. The prevalence of sarcopenia was 5.5% in the control group and 31.1% in the hemodialysis group. The incidence of sarcopenia was significantly higher in patients under hemodialysis treatment than controls. In patients with sarcopenia, BMI, waist circumference, arm circumference, hip circumference, calf circumference, skin thickness were lower than those without sarcopenia.

Conclusion: Sarcopenia is common in patients with CKD under hemodialysis treatment. In this patients, sarcopenia was associated with anthropometric measurements such as BMI, waist circumference, arm circumference, hip circumference, calf circumference, skin thickness. Therefore, anthropometric measurements may be considered for the early diagnosis of sarcopenia. The high prevalence of sarcopenia, found in our study, stresses the importance of a regular monitoring of nutritional and functional status, and suggests systematic integration of exercise and nutritional counseling in the hemodialysis group.

Keywords: Sarcopenia, hemodialysis, anthropometric

Sözel Bildiri

A STUDY ON NURSES 'KNOWLEDGE LEVELS AND ATTİTUDES TOWARDS PREVENTİNG PRESSURE ULCER

Pakize ÖZYÜREK[1], Öznur GÜRLEK KISACIK[2]

[1] *Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Afyonkarahisar, Türkiye, pakize.ozyurek@afsu.edu.tr*

[2] *Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Afyonkarahisar, Türkiye, oznur.kısacık@afsu.edu.tr*

ABSTRACT

Introduction: Pressure ulcers are an going health problem in healthcare institutions despite advances in science and technology. The incidence of pressure ulcers is considered an important indicator of nursing care quality.

Aim: The aim of this study is to investigate the nurses' knowledge levels and attitudes towards preventing pressure ulcers.

Method: This descriptive and cross-sectional study was conducted at the Health Application and Research Center of a university between 01.04.2020-01.09.2020. The population was 380 nurses working actively in internal and surgical clinics and intensive care units. The sample of the study was 140 nurses, who worked for at least one month in the above-mentioned institution within the mentioned date, volunteered to participate, and filled out the questions fully in the data collection tools. "Nurse Information Form", "Attitude Towards Pressure Ulcer Prevention Instrument (APuP)" and the Turkish version of “Pressure Ulcer Prevention Knowledge Assessment Instrument "(PUPKAI-T) were used as data collection tools. In order to conduct this study 2019/32 numbered permission from the Ethics Committee for Clinical Researches was obtained in 2019. Written and verbal consents were obtained from nurses agreeing to participate.

Results: The mean age of the nurses was 26.71±5.55, and the mean duration in nursing 6.48±5.09. A total of 42.1% (n=59) of nurses stated of giving wound care to patients with pressure ulcers in numbers that" they don't even remember anymore", 70% (n=98) had information about pressure ulcers "partially", and 27% reported that they need training. The total PUPKAI-T score of the nurses was 10.82 out of 26 and the correct answer rate 41.6%. Only 8.5% (n=12) had an acceptable knowledge score and correct answer percentage (≥16; ≥%60). "Classification and Observation", "Etiology and Development", "Preventive measures to reduce the amount of pressure/shear" were the least correctly answered themes of PUPKAI-T. The mean score on APuP was 37.10 out of 52 points, and the percentage 41.6%. Also, 42.8% (n=60) of the nurses had an average attitude score of ≥%75 (satisfactory attitude level). The total scores of PUPKAI-T and APuP showed significant differences in terms of education level, the department they worked in, and their status of following the developments regarding the prevention/treatment of pressure ulcers ($p<0.05$). Besides, a positive weak relationship was observed between age and attitude scores of the nurses ($r_s=0.198$; $p=0.019$), while a weak negative relationship between the duration of working in the clinic and the attitude scores of the nurses ($r_s=-0.199$; $p=0.018$).

Discussion and Conclusion: Nurses' knowledge and attitudes towards preventing pressure ulcers were not at the desired levels. In line with these findings, educational interventions, and strategies aiming to increase the knowledge of nurses and develop positive attitudes should be developed to improve practices to prevent pressure ulcers.

Keywords: Nurse, pressure ulcer, information, prevention, attitude

Sözel Bildiri

PREGNANCY DEVELOPMENT FROM A MATURE OOCYTE IN VITRO:A CASE REPORT

Nevin KOCAMAN[1]

[1]*Fırat University Faculty of Medicine Department of Histology and Embryology, Elazığ*

[1]*Fırat University Hospital IVF Center, Elazig*

ABSTRACT

Introductıon-Background: The mature oocyte is the egg cell that has completed its first meiotic Division in the transition to the metaphase-II (M-II) stage and this process is accompanied by cytoplasmic maturation which is necessary for fertilization and early embryonic development. Germinal vesicle (GV) oocyte is an immature egg cell that has not started meiosis. Oocytes in the GV stage can be collected from the treatment-stimulated ovaries. However, these cells cannot be fertilized. In this case, it is aimed to show that GV oocytes kept in normal culture solution can be used for their growth and microinjection.

Case: A 31-year-old patient admitted to our center with the complaint of 6-year infertility. The patient had 2 previous failed intrauterine insemination (IUI) attempts and a failed IVF attempt. Body mass index: 23. Her husband's sperm concentration was 20x106 sperm / ml, volume 3ml, and the percentage of forward motile sperm in the motility examination was 22%, the percentage of motile sperm in situ: 28% and the percentage of immobile sperm: 50%. Antagonist therapy for IVF was initiated in the patient diagnosed with PCOS in our center. 3 GV oocytes were collected from the patient. GV oocytes were incubated in normal culture solution. The next day, 1 oocyte returning to M-II was microinjected. Fertilization occurred after this procedure. A quality embryo was transferred to the patient on the 3rd day. Endometrium thickness was 14mm. Blood beta HCG levels were measured on days 13 and 15 after the transfer. Results were 182mlU / ml and 497mlU / ml.

Result:Pregnancy developed in the patient who developed fertilization as a result of microinjection performed on M-II oocyte developing from GV. The patient's pregnancy continues.

Keywords: Germinal vesicle, mature oocyte, fertility, pregnancy

Sözel Bildiri

FİBRÖZ DİSPLAZİ

Ahmet ACIPAYAM

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Göğüs Cerrahisi, ahmetacipayam@hotmail.com

ÖZET

25 yaş,erkek hasta göğüs ağrısı şikayeti ile pokliniğe başvurdu.Direk grafide destrüksiyona neden olan kot anomali görünümü mevcut idi bunun üzerine Toraks CT çekildi.Toraks ct'de Sağ hemitoraksta sternum korpusunda ve C6 vertebra korpus posteriorunda 6. kosta posterior yayında sol hemitoraksta 1. kosta anterior ve posterior yayında , 2. kosta anterolateral yayında ve 4. kosta posterior yayında kortekste belirgin incelmeye neden olan litik ekspansil lezyonlar gözlendi.Girişimsel radyoloji ile görüşülerek biyopsi yapılması planlandı. Ancak biyopsi esnasında dokunun sert olması nedeniyle iğne ilerletilememesi üzerine açık biyopsi yapılmasına karar verildi.Hastaya torakotomı yapılarak dokulardan multıpl bıyopsıler alındı.Patoloji: fibrinöz displazi şeklinde raporlandı.Postoperatif 4.gün göğüs dreni çekildi.Endokrinoloji bölümüne konsulte edilerek hasta taburcu edildi.Potoperatif 15.ayda takibi endokrinoloji ve göğüs cerrahisi tarafından yapılmaktadır.

Sözel Bildiri

ASSESSMENT OF KNOWLEDGE LEVELS AND INFORMATION SOURCES RELATED TO BREAST DISEASES: A PROSPECTIVE QUESTIONNAIRE SURVEY

Şafak ÖZTÜRK

İzmir Ekonomi Üniversitesi Medicalpark Hastanesi

ABSTRACT

Introduction: We aimed to improve the chance of early diagnosis and curative treatment, to evaluate the level of knowledge about breast diseases and complaints, to increase the awareness and relationship between patients and surgeons, and to put forth the patient's expectations from surgeons because of the importance of breast cancer.

Materials and Methods: 100 female patients, who were admitted to general surgery policlinic of Izmir University Faculty of Medicine between January 2016 to April 2016 with complaints of breast disease were studied prospectively via face-to-face questionnaire form.

Results: The relationship between having knowledge about mammography and the frequency of mammography was examined and it has been statistically shown that patients who have knowledge about mammography have taken mammography more regularly and frequently. The relationship between complaints of admission to the general surgery policlinic and smoking was examined and it was statistically shown that complaints of the smokers were more frequent.

Conclusion: Early diagnosis of breast cancer gives a chance to have a healthy life while at the same time enables breast preserving surgery with early diagnosis and increases the quality of life. It is

Keywords: Breast Dıseases, Cancer

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMALARA YÖNELİK ALGILADIKLARI STRES DÜZEYİ

Işın CANTEKİN 1, Sibel ARGUVANLI ÇOBAN 2, Hatice DÖNMEZ 3

1.Dr. Öğr. Üyesi Işın CANTEKİN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Seydişehir Sağlık Bilimleri Fakültesi)
ORCID ID: 0000-0003-2685-0831 (makale yazım) i_cantekin@hotmail.com

2.Doç. Dr.Sibel ARGUVANLİ ÇOBAN (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi)
ORCID ID: 0000-0002-8844-4153 (istatistik)sibelarguvanli@hotmail.com

3. Dr. Öğr. Üyesi Hatice DÖNMEZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi Seydişehir Sağlık Bilimleri Fakültesi)
ORCID ID: 0000-0001-7041-7416 (veri toplama) hatice_nezih2005@hotmail.com

ÖZET

Amaç: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışma, covid-19 pandemisinde hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalara yönelik algıladıkları stres düzeyini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Bölümlerinde 2019-2020 bahar döneminde tüm sınıflarda öğrenim gören 252 öğrenci ile 20 Mayıs-20 Haziran 2020 tarihleri arasında yapılmıştır. Veriler, Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği (HÖASÖ) ile toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %52.0'ı Covid-19 hakkında düşünmekten rahatsız olduğunu, %62.2'si kendisinin Covid-19 ile enfekte olduğunu düşündüğünde anksiyetesinin arttığını, %57.9'u Covid-19 tanısı almış bireye bakım vermekten korktuğunu ve %82,1'i Covid-19 tanısı almış bireye bakım verebilecek yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu çalışmada HÖASÖ toplam puan ortalaması ile öğrencilerin cinsiyeti ($p<0.01$), hemşirelik mesleğini isteyerek seçme durumu ($p<0.01$), Covid-19 pandemisinde hemşirelik mesleğine duyulan ilgi durumu ($p<0.01$), Covid-19 tanısı almış bireye bakım verebilecek bilgiye sahip olma durumu ($p<0.01$), Covid-19 hakkında düşünmekten rahatsız olma durumu ($p<0.01$), Covid-19 tanısı almış bireye bakım vermekten korkma durumu ($p<0.01$) ve Covid-19 ile enfekte olduğunu düşündüğünde anksiyete düzeyinde artma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$).

Sonuç: Bu çalışmada kadın, hemşirelik mesleğini isteyerek seçmeyen, pandemi döneminde hemşirelik mesleğine ilgileri olumsuz şekilde etkilenen, Covid-19 tanısı almış bireye bakım verebilecek bilgiye sahip olduğunu düşünmeyen/bakım vermek istemeyen ve bakım vermekten korkan ayrıca Covid-19 hakkında düşünmekten rahatsız olan öğrencilerin algıladıkları stres düzeyinin yüksek olduğu bulunmuştur. Algılanan stres düzeyi yüksek öğrencilere eğitim ve danışmanlık verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Stres, Hemşirelik Öğrencileri

Sözel Bildiri

RETROSPEKTİF BİR DEĞERLENDİRME: MİDE KANSERİ OLGULARIMIZ

Nevzat GÖZEL[1] , Faruk KILINÇ[2] , Erkan ÇAKMAK[3] , Ramazan ULU[1]

[1]*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

[2]*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Endokrinoloji Bilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

[3]*Adıyaman Üniversitesi Hastanesi, Adıyaman, TÜRKİYE*

drngozel@hotmail.com, drfarukkilinc@hotmailcom, drerkan_23@hotmail.com, hekimulu@gmail.com

ÖZET

Giriş-Amaç: Mide kanseri, dünya çapında en sık görülen beşinci kanser ve kansere bağlı ölümlerin en sık üçüncü nedenidir. Risk faktörleri arasında Helicobacter Pylori enfeksiyonu, ileri yaş, sigara, yüksek miktarda tuz tüketimi ve düşük miktarda sebze-meyve tüketimi sayılabilir. Mide kanseri endoskopik biyopsi sonrası histopatolojik olarak teşhis edilir. Bilgisayarlı tomografi, endoskopik ultrasonografi, Pozitron Emisyon Tomografisi ve laparoskopi kullanılarak evrelendirilir. Bu çalışmadaki amacımız; hastanemiz iç hastalıkları klinik ve polikliniklerine başvurup endoskopi yaptırdığımız hastalarımızdaki mide kanseri sıklığını belirlemektir.

Yöntem: Çalışmamızda; hastanemiz iç hastalığı klinik ve polikliniklerine 2010-2020 tarihleri arasında başvuran ve herhangi bir nedenle endoskopi işlemi yapılan hastaların verileri geriye dönük olarak dosyalardan taranmıştır.

Bulgular: Tarama yaptığımız dönemde toplam 4.380 endoskopi işlemi yapılmıştı. Endoskopi yapılan 45 hastaya mide kanseri tanısı konuldu. Olguların 13(% 28.8)'ü kadın, 32 (% 71,2)'si erkek idi. Hastalarımızın yaş ortalaması 64.11 idi. Kadınların yaş ortalaması; 68, erkelerin yaş ortalaması ise 62 idi. Tümörün midedeki lokalizasyonları ise sırasıyla şöyle idi: Kardiya : 2 (% 4.44), Fundus: 2 (% 4.44), Korpus 18 (% 40), Antrum: 20 (% 44.44), Pilor: 3 (% 6.60). Histopatolojik değerlendirmede ise; olgularımızın 42 (% 93.33)'si adenokanser, 2 (% 4.44)'si lenfoma, 1 (% 2.22)'i ise gastrointestinal stromal tümör olarak tespit edildi.

Sonuç: Dünya'da ve Ülkemizde önemli bir morbidite ve mortalite nedeni olan mide kanseri ilimizde de ciddi bir sağlık problemi olmaya devam etmektedir. Mide kanserine tanı koymak için endoskopik işlemlerin oldukça önemli olduğu ve bu işlemler esnasındaki biyopsinin altın standart yöntem olduğu çalışmamızda tekrar ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mide, Kanser, Endoskopi

Sözel Bildiri

KOLOREKTAL KANSER TANILI HASTALARIMIZDA LOKALİZASYON VE HİSTOPATOLOJİK TİPLER

Nevzat GÖZEL[1] , Faruk KILINÇ[2] , Erkan ÇAKMAK[3] , Ramazan ULU[1]

[1]*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

[2]*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Endokrinoloji Bilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

[3]*Adıyaman Üniversitesi Hastanesi, Adıyaman, TÜRKİYE*

drngozel@hotmail.com, drfarukkilinc@hotmailcom, drerkan_23@hotmail.com, hekimulu@gmail.com

ÖZET

Giriş-Amaç: Kolorektal kanser Kuzey Amerika, Avrupa ve tüm Dünya'da majör morbidite ve mortalite nedenleri arasında yer alır. Sıklığı popülasyonlara göre değişir. İnsidans Amerika Birleşik Devletleri'de en sık Hindistan'da en az olarak göze çarpmaktadır. Kolonda en sık rektum ve sigmoid bölgeye yerleşim gösterir. En sık görülen histopatolojik tip adenokanserdir. Bu çalışmadaki amacımız; kliniğimizdeki kolorektal kanserli olguların histopatolojik tiplerini ve bu kanserlerin yerleşim bölgelerini belirlemektir.

Yöntem: Çalışmaya 2010- 2020 yılları arasında hastanemiz genel dahiliye kliniğinde yatıp kolonoskopi yapılan hastalar alındı. Dosyadaki verileri kullanılarak bilgiler kayıt sisteminden elde edildi.

Bulgular: Belirtilen tarihler arasında toplam 1322 hastaya kolomnoskopi işlemi uygulanmıştır. Ve toplam 56 hasta kolorektal kanser tanısı almıştır. Bu olguların 30 (% 53.57)' u kadın, 26 (% 46,43)'sı erkekti. Olguların genel yaş ortalaması 57.25 iken; kadınlarda yaş ortalaması 55.2, erkeklerde ise 59.6 idi. Olgularımızda tümörün en sık yerleştiği bölge rektum olarak tespit edildi. Tümör lokalizasyonları sıklık sırasına göre şu şekilde idi. Rektum: 38 (%67.85), çıkan kolon: 4(%7.14), inen kolon: 3 (% 5.35), sigmoid kolon: 3 (% 5.35), rektosigmoid bölge: 3 (% 5.35), çekum: 2 (% 3.57), transvers kolon: 2 (% 3.57), ileoçekal valv: 1 (% 1.78). Histopatolojik olarak incelendiğinde; olgularımızın 54 (% 96.4)'ü adenokanser, 1 (% 1.78)'i adenoskuamoz kanser, 1 (% 1.78)'i nöroendokrin tümör olarak tespit edildi.

Sonuç: Kolorektal kanserler tüm dünyanın olduğu gibi ülkemizin de önemli morbidite ve mortalite nedenleri arasındaki önemli yerini korumaya devam etmektedir. Hem yerleşim bölgeleri hem de histopatolojik alt tipler açısından baktığımızda; merkezimizdeki veriler literatürdeki diğer verilerle uyumluluk göstermektedir. Buna rağmen daha geniş hasta serilerinin olduğu klinik çalışmalara ihtiyaç olduğu aşikardır.

Anahtar Kelimeler: Kolorektal, Kanser, Histopatoloji

Sözel Bildiri

ÖZAFAGUS KANSERLİ OLGULARIMIZIN ÖZELLİKLERİ

Nevzat GÖZEL[1] , Faruk KILINÇ[2] , Erkan ÇAKMAK[3] , Ramazan ULU[1]

[1]*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

[2]*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Endokrinoloji Bilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

[3]*Adıyaman Üniversitesi Hastanesi, Adıyaman, TÜRKİYE*

drngozel@hotmail.com, drfarukkilinc@hotmailcom, drerkan_23@hotmail.com, hekimulu@gmail.com

ÖZET

Giriş-Amaç: Özafagus kanseri tüm dünyada kansere bağlı ölümlerin en sık görülen altıncı nedenidir. Yıllık olarak kansere bağlı ölümlerin % 5 ‘ini oluşturmaktadır. Beş yıllık sağkalım oranları % 20’yi geçmemektedir. Etyolojisinde, yeme alışkanlıklarından genetik yatkınlığa kadar bir çok faktör rol alabilmektedir. Bu çalışmadaki amacımız; önemli bir mortalite nedeni olan özafagus kanserli olgularımızda tümörün lokalizasyonunu ve histolojik alt tiplerini belirlemektir.

Yöntem: Çalışmaya 2013-2020 yılları arasında hastanemiz genel dahiliye kliniğinde yatan ve burada endoskopik işlem sonucu özafagus kanseri tanısı alan hastalarımız dahil edildi. Hastalara ait veriler, hasta dosyalarından retrospektif olarak elde edildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların incelendiği tarih arağında, toplam 13 hastamız özafagus kanseri tanısı almıştı. Olguların 6 (% 46.15)’ i kadın, 7 (% 53,85)’si erkekti. Olguların genel yaş ortalaması 63.76 iken; kadınlarda yaş ortalaması 62, erkeklerde ise 65.2 olarak saptandı. Tümörün özafagustaki yerleşim yerlerine bakıldığında ise; 10 (% 77) olguda 1/3 distal özafagus, 2 (% 15) olguda orta 1/3 özafagus, 1(% 7) olguda ise proksimal özafagus yerleşimli kitle tespit edildi. Histopatolojik değerlendirmede de olguların 10 (% 77)’u epidermoid (skuamöz) karsinom , 3 (% 23) ‘ü ise adenokarsinom karakterinde idi. Elde ettiğimiz bulgular mevcut klinik çalışmalar ile uyumlu idi.

Sonuç: Özafagusun maligniteleri, dünyada olduğu gibi bölgemizde de morbidite ve mortalite nedenleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Hem yerleşim bölgeleri hem de histopatolojik özellikler açısından incelediğimizde; kliniğimizdeki hastalardan elde ettiğimiz bulgular literatürdeki diğer çalışmalarla uyumluluk göstermektedir. Bu uyumluluğa rağmen daha geniş hasta serilerinin incelendiği klinikopatolojik çalışmalara ihtiyaç olduğu kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Özafagus, Karsinom, Histopatoloji

Sözel Bildiri

TERANOSTİK AJANLAR OLARAK FTALOSİYANİNLER

Mehmet PİŞKİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Gıda İşleme Bölümü, Çanakkale, Türkiye, mehmetpiskin@comu.edu.tr

ÖZET

Ftalosiyaninler, fototerapötik ve fotodiagnostik özelliklerinden dolayı terapötik prosedürlerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Teranostik tahliller, tanısal ve terapötik faaliyetlerin bir kombinasyonuna dayanır. Terapötik ürün, aynı zamanda, etkinlik gösteren bir ilaç olarak veya başka şekilde teşhis işlevi de gösterebilir. İlaç etkisini eşzamanlı koşullarda birlikte geliştirmek de mümkündür. Ftalosiyanin kullanılarak, teşhisin floresan işaretlemesine ve tümör hedefinin yüksek çözünürlüklü bir görüntüden tanımlanmasına dayalı bir ön-terapötik rol sağlaması mümkündür. Sırayla, terapötik müdahale fotodinamik prosedürlerden başlatılır ve lokal foto hasarla tümör azalması ile sonuçlanır. Fotodiagnostik için ftalosiyanin ve diğer boyaların kullanımı, modern tıpta gliomlar, cilt tümörleri, melanom ve daha yakın zamanda bağırsak ve mide lezyonları gibi çeşitli kanser türlerinin tedavisine yönelik yerel bir eğilimin parçasıdır, fotodinamik tedavi için görüntü kılavuzluğu ve ilaç dağıtımı için ftalosiyanin yüklü dendrimere dayanan çok işlevli bir terapötik platform gösterdi. Bu sonuçlar, bir ftalosiyanin ve nanomateryal birliği kullanılarak teşhis ve tedavinin eşzamanlı etkilerini göstermektedir. Son çalışmalarda, ftalosiyaninli nanomalzemelerin tümör-hedef özelliklerini göstermiştir. Yeni nesil ışığa duyarlılaştırıcı bileşikleri temsil eden yeni ftalosiyanin türevleri de geliştirilmektedir. İkame edilmiş moleküllerin sentezi ile ilgili birincil çalışmalar, merkezi makrosiklik yapının bir uzantısı olarak karboksilik, amino ve hidroksil gruplarının kimyasal eklenmesiyle elde edilir. Bu çalışma, yeni moleküllerin temel sentezinden ve tasarımından biyolojik uygulamalara kadar değişen, en popüler iki çalışma alanını kapsayan ftalosiyaninlerin tam bir incelemesini sunmaktadır: (**1**) kanser tedavisi için fotodinamik tedavi (PDT) ve (**2**) fotodiagnoz (teranostikler). Bu çalışmada özetlenen tüm sonuçlar, farmasötik ve tıbbi uygulamalar dâhil olmak üzere temel ve uygulamalı bilimlerde yeni uygulamalar için yeni moleküller geliştirme potansiyelini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Fotoduyarlaştırıcı, Fotodinamik tedavi, Teranostik

*Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince desteklenmiştir. Proje Numarası: FBA-2021-3355

Sözel Bildiri

FOTODİNAMİK TEDAVİ İÇİN PİRAZİNOPORFİRAZİN FOTODUYARLAŞTIRICILAR

Mehmet PİŞKİN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Gıda İşleme Bölümü, Çanakkale, Türkiye, mehmetpiskin@comu.edu.tr

ÖZET

Fotodinamik tedavi (PDT), kanser için olduğu kadar diğer hastalıklarda da potansiyel olarak toksik olmayan bileşenler olan ışık, oksijen ve fotodyarlaştırıcıyı birleştiren iyi bilinen bir tedavi yöntemidir. Kanser veya kanserli olmayan doku hastalıklarının tedavisi olan PDT için ışığa duyarlılaştırıcı olarak porfirinler, pirazinoporfirazinler, ftalosiyaninlerin kullanımıdır. PDT'de prensip, tek başına toksik etki göstermeyen fotoduyarlaştırıcı olarak ışığa duyarlı maddenin görünür ışığa maruz bırakılmasıyla oluşan serbest radikaller ve singlet oksijenin ($^1O_2$), yağ, protein ve nükleik asitler gibi birçok biyolojik molekülle etkileşip apoptozis ya da nekrozis yoluyla kanser hücrelerinde ölüme neden olmasıdır. Kullanılan ışığa duyarlı maddenin toksisite oluşturmadan seçici olarak tümör dokusunda birikmesi, ışığın sadece tümör bölgesine uygulanması ile normal doku hasarının engellenmesi, istenilen sonuç elde edilene kadar tekrarlanabilir olması ve ucuz maliyeti ile PDT geleneksel onkoterapi yöntemlerine göre bir avantaj sağlamaktadır. Farklı sübstiüent içeren tetrapirazinoporfirazinler (TPyzPzs), sekoporfirazinler ve benzonaftoporfirazinlerin susuz ortamlarda singlet oksijen oluşumu için mükemmel fotoaktivite göstermiş olması kanıtlanmasına rağmen PDT alanındaki porfirazinlerin rolü hakkında daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. TPyzPz'lere artan ilgi, PDT için singlet oksijen üretiminin fotoaktivatörleri ve DNA'nın tespiti için floresanın söndürücüleri potansiyel pratik uygulamalarına örnek olarak verilebilir. Son on yılda, bu yeni periferik olarak sübstitüe edilmiş makrosikliklerin özellikle PDT' de, plurimodal kanser tedvisinde uygulama için ümit verici türler olarak araştırıldı. TPyzPz'lerin singlet oksijen üretimi, hücre ölümüne neden olma potansiyeli hakkında fikir verebilirken floresan kuantum verimi ise kanserin görüntülenmesindeki rolüne işaret edebilir. İdeal bir fotoduyarlaştırıcı günümüzde hale bir sorun ve bu konu üzerinde yoğun olarak çalışılmaktadır. Bu çalışmada, kanserin tedavisi için geliştirilen yöntemler içerisinde son yıllarda ümit vadeden ve ayrıca ABD, Almanya, Japonya, İngiltere, Fransa, Hollanda, Kanada gibi birçok ülkede sağlık kurumları tarafından kanser tedavisinde uygulanmak üzere onay alan PDT için fotoduyarlaştırıcı olarak pirazinoporfirazin fotoduyarlaştırıcıların incelenmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pirazinoporfirazin, Fotoduyarlaştırıcı, Fotodinamik Tedavi

*Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince desteklenmiştir. Proje Numarası: FHD-2021-3364

Sözel Bildiri

A TOPIC THAT IS POPULAR AGAIN NOWADAYS DUE TO COVID-19: TELEREHABILITATION

Rıdvan AKTAN[1]

[1] *Izmir University of Economics, Department of Physiotherapy, Izmir, Turkey*

ridvanaktan@gmail.com

ABSTRACT

Background: In extraordinary situations such as epidemic diseases (e.g. COVID-19) or natural disasters that occur in the world, access to healthcare becomes difficult for reasons such as social isolation. Telerehabilitation, which is frequently used nowadays, aims to reach healthcare. Telerehabilitation includes patient interviews, evaluations, target rehabilitation program, remote-supervised exercises and rehabilitation plan. With this rehabilitation model, it is possible to plan remotely controlled programs between the health professional and the patient by using communication tools.

Objectives: To investigate the use, effects and results of the telerehabilitation programs and to investigate the effectiveness of telerehabilitation.

Method: The studies published between 2010 and 2021 with the keywords "telerehabilitation, tele-rehabilitation, telemedicine" were searched using Web of Science, PubMed, Google Scholar and Scopus databases to investigate the telerehabilitation.

Results: Social isolation caused by the COVID-19 pandemic caused a serious increase in the number of studies on telerehabilitation, especially in 2020. The studies on telerehabilitation in 2020 have been determined to cover 20.8% of all telerehabilitation studies in the last 10 years. When the studies are reviewed, it has been found that telerehabilitation programs generally include cardiac or pulmonary rehabilitation programs.

Discussion and Conclusion: When the studies conducted are reviewed, it has been defended the opinion that telerehabilitation can save the time and money expenditure of the patient on the road, enable early rehabilitation after discharge, reduce the risk of infection by reducing the duration of hospital stay, can be useful for group exercises and provide continuity in rehabilitation programs. Moreover, it comes to the fore that telerehabilitation is a good alternative method to prevent disruption of the rehabilitation programs of patients, especially in cases requiring social isolation. We think that the telerehabilitation is a good alternative rehabilitation model that can provide patient self-management, especially in respiratory and cardiac diseases.

Keywords: Covid-19, Telerehabilitation, Tele-rehabilitation, Telemedicine

Sözel Bildiri

KORONAVİRÜS PANDEMİSİ SÜRECİNDE TIBBİ OLMAYAN MÜDAHALELERİN ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Rukiye NUMANOĞLU TEKİN[1]

[1]*Başkent Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Ankara, Türkiye, numanoglu@baskent.edu.tr*

ÖZET

Çin, Wuhan Şehri, Hubei Bölgesi'nde Aralık 2019'da etiyolojisi bilinmeyen pnömoni ile ortaya çıkan ve enfekte olan insan sayısı, neden olduğu mortalite ve sağlık hizmetlerine benzeri görülmemiş talep yaratan Koronavirüs pandemisi, son yüzyılın en önemli bulaşıcı hastalığı olarak kabul edilmektedir. Pandemi ile mücadele kapsamında küresel düzeyde tıbbi ve tıbbi olmayan birçok müdahale gerçekleştirilmiştir. Bu müdahalelerin temel amacı Koronavirüs pandemisinin etkilerini en aza indirmektir. Bu çalışmada küresel düzeyde gerçekleştirilen tıbbi olmayan müdahalelerin etkililiğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında küresel düzeyde en yaygın şekilde uygulanan ve tıbbi olmayan müdahale olarak değerlendirilen okulların kapatılması, maske kullanımı, seyahat kısıtlamaları, halka açık organizasyonların yasaklanması, 65 yaş ve üzeri ile 18 yaş ve altı nüfusa karantina gibi birçok uygulamanın etkililiği literatürde var olan çalışmalar doğrultusunda enfeksiyon çoğalma hızı (bir *enfeksiyon* hastalığının bir toplumda insandan insana yayılma potansiyeli- reproductive rate) ve olgu fatalite hızına etkisi açısından değerlendirilmiştir. Literatür incelendiğinde enfeksiyon çoğalma hızının 2,5 (2,03-2,77), olgu fatalite hızının %0,6 (%0,4-%1,1) olduğu, inkübasyon süresinin ise 5,2 gün (4,1-7,0 gün) olduğu belirlenmiştir. Maske kullanımının toplum genelinde %25, %50 ve %75 oranlarında yaygınlaşması ile birlikte 2,5 olan enfeksiyon çoğalma hızının sırasıyla 2,30, 2,04 ve 1,79'a düştüğü belirlenmiştir. Bunun yanında, okulların kapatılmasının ise enfeksiyon çoğalma hızını %15 oranında düşürdüğü, okulların yeniden açılmasının çoğalma hızını %24 oranında artırabileceği tespit edilmiştir. Ülkeler tarafından uygulanan tıbbi olmayan müdahalelerin birçoğunun birlikte uygulanması ile ve birçoğunun tek başına uygulanması sonucu ortaya çıkan etkiler değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs Pandemisi, tıbbi olmayan müdahaleler, enfeksiyon çoğalma hızı, olgu fatalite hızı.

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THORACIC AND LUMBAR INSTRUMENTATION: A SINGLE CENTER STUDY

Evren AYDOĞMUŞ

Department of Neurosurgery, Kartal Dr.Lütfi Kırdar City Hospital, Istanbul

evren.aydogmus@gmail.com

ABSTRACT

Introduction and Aim: The aim of the study is to analyse the thoracic and lumbar instrumentation operations in two years.

Material and Method: We inspected 160 patients who were operated for thoracic and lumbar instrumentation operations between June 2018 and June 2020 at Kartal Dr. Lütfi Kırdar City Hospital Department of Neurosurgery.

Results: This study included a total of 160 patients, of whom 110 were female (68.8 %) and 50 were male (31.3 %). Mean age was 55.6 ± 11.5 years for males, and 52.1 ± 11.6 for females. There was no statistically significant difference between males and females (p=0.098). The most frequent diagnosis was spinal stenosis (n=99; 61.9 %), and the most frequent type of operation was L3-4-5 stabilization with transpedicular screw-rod instrumentation (n=28; 17.5%)

Discussion and Conclusion: Spinal instrumentation is the most common surgical technique used for spinal instability. Spinal stenosis, fractures and spondylolysthesis are the most common diagnosis for the causes of spinal instability.

Keywords: Lumbar spinal stenosis, thoracolumbar instrumentation, thoracic and lumbar fractures

Sözel Bildiri

ARI FUNGAL HASTALIKLARINDA HYPOVİRÜSLERİN KULLANILMA POTANSİYELİ

Mehtap USTA

Trabzon Üniversitesi Tonya Meslek Yüksekokulu
mehtapyakupoglu@trabzon.edu.tr

ÖZET

Giriş: Arıcılık, tüm dünyada olduğu gibi son yıllarda Türkiye'de de önemli ilerleme gösteren bir sektör haline gelmiştir. Her yıl arıcı sayısı, kovan sayısı ve kovan başına elde edilen bal verimi artış göstermektedir. Ülkemizde, dünyadaki gelişmelerden farklı olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının son yıllardaki teşvikleri ile koloni kayıpları, suni oğul ve doğal oğul ile telafi edilmekte ve hatta her yıl yaklaşık 500,00 civarında koloni kaybı yaşanmaktadır. Fakat bu durum hâlihazırda mevcut koloni kayıplarının seviyesinin görülememesine neden olmakla birlikte koloni kayıplarının da arttığı gerçeğini değiştirmemektedir. Ülkemizde koloni kayıpları sebepleri arasında başta arı hastalık ve parazitleri olmak üzere zararlılar, ana arı kullanımı, besleme, koloni yönetimi, yeni nesil tarım ilaçları gibi birçok faktör koloni kayıplarının nedeni sayılabilir. Koloni kayıplarına bakteri, parazit, fungus, virüs, zirai ilaçların bilinçsiz kullanımı dışında su, hava ve çevre kirliliği ile olumsuz iklim değişimleri de sebep olmaktadır. Koloni kayıpları çoğunlukla klinik olarak ciddi semptomlar görünmeden seyretmekte, kayıplar 24 saat içerisinde ya da birçok faktörlerin varlığına bağlı olarak değişik sürelerde de gelişebilmektedir.

Amaç: Arıların biyolojik dengedeki önemi göz önünde bulundurulursa sağlıkları çok önemlidir. Bu çalışmada, arların sağlığını korumak için arılarda hastalık oluşturma potansiyeli görülen funguslara karşı Hypovirüslerin kullanılma potansiyelinin etkinliği amaçlanmıştır.

Yöntem: Arı kovanlarında gözlemlenen doğal olarak funguslanmış arılar peteği ile birlikte laboratuvar ortamına getirilerek steril tüplere aktarılmıştır. Bu funguslar PDA besiyerinde büyütülerek karakterizasyonları ITS bölgelerine göre yapılmıştır. Bunların üzerine Hypovirüslerin etkin olup olmadığı denenmiştir.

Bulgular: ITS bölgelerine göre 2 tür fungus elde edilmiştir. Bu funguslardan biri cins düzeyinde diğeri ise tür düzeyinde belirlenmiştir. Bu funguslar üzerine 4 tip Hypovirüs denenmiş ve %80 civarında etkinlik gözlemlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Elde edilen sonuçlara göre Hypovirüsler arılardan elde edilen funguslar üzerine kullanılma potansiyeline sahiptir. Bu Hypovirüslerin formülasyon olarak kullanılabilmeleri için tür tanımlamaları ve arılar üzerinde toksik bir etki gösterip göstermediği netleştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hypovirüs, Fungus, Arı, Mikrobiyoloji, Biyolojik Kontrol

Sözel Bildiri

A RARE CAUSE OF ACUTE ABDOMEN: TORSION OF WANDERING SPLEEN

Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari State Hospital, Hakkari

ABSTRACT

Objective: Wandering spleen, a rare clinical situation, is defined as malposition of spleen anatomically due to absence or loosening of supporting ligaments. Torsion of spleen is a rare cause of acute abdomen that leads to splenic infarction. Here in this case report we aimed to discuss a case of a patient with torsion of wandering spleen presented to emergency department with acute abdomen.

Case Report: A 27-year-old female patient was applied to our emergency department with complains of anorexia and abdominal pain that started three days ago but increased recently. Diffuse abdominal tenderness, defense, rebound tenderness and a palpable mass in left upper quadrant and left side of umbilicus were found in her physical examination. Her vital signs were stable. In her CT ordered 2 years ago showed that spleen was migrated inferomedially. Surgery was not planned then. On CT spleen size and volume were calculated as 164x156x61 mm and 905 mL respectively. Contrast enhanced CT showed that spleen was migrated inferomedially and not perfused during portal phase scan. Colonic loops were found in left upper quadrant and splenic vascular peduncle was rotated around itself (whirl sign). Emergency laparotomy was performed.

Conclusion: Incidence of torsion of wandering spleen is below 0.2% and it makes up less than 0.5% of all splenectomy cases. The diagnosis is difficult without imaging methods. Different approaches can be chosen for the treatment. Conservative treatment can cause complications such as torsion, mass effect on other organs and splenic trauma. Splenopexy is recommended for the treatment if torsion is not found. In cases with torsion, splenectomy is inevitable if irreversible changes are present due to ischemia. Torsion of wandering spleen should be kept in mind in differential diagnosis of patients presented with symptoms suggesting acute abdomen.

Keywords: wandering spleen, torsion, acute abdomen

Sözel Bildiri

SAĞLIK BİLİMLERİNDE ALTERNATİF BİR YÖNTEM OLAN PLAZMA TEKNOLOJİSİNİN UYGULAMALARI

Ferhat BOZDUMAN[1]

[1]*Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Biyofizik Anabilim Dalı*

ferhatbozduman@karabuk.edu.tr

ÖZET

Plazma bilindiği üzere maddenin 4. hali olarak tanımlanmaktadır. Plazma fizikte iyonize olmuş gaz olarak bilinmektedir ve oldukça kararsız halde bulunmaktadır. Normal şartlarda bir gaz iki plaka arasında yüksek şiddetli bir elektrik alana maruz kaldığında iyonizasyon gerçekleşir ve gaz plazma formuna döner. Plazma yüksek enerji taşıyan bir gaz ortamı olduğu için içerisinde serbest radikaller, elektronlar, iyonlar, atomlar ve fotonlar bulunmaktadır. Plazmalar oluşturulma ortamlarına göre düşük basınç ve atmosferik basınç plazmaları olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Canlı dokularda genellikle atmosferik basınç plazmaları kullanılmaktadır. Plazmalar sıcaklıklarına göre termal plazmalar ve termal olmayan plazmalar olarak sınıflandırılır. Sağlık alanında uygulama yapılırken termal olmayan plazmalar kullanılmaktadır. Bu plazmalar soğuk olarak bilinirler ve yaklaşık olarak sıcaklıkları 37-40 C^0 aralığında bulunmaktadır. Bu düşük sıcaklık değerlerinden dolayı canlı dokulara herhangi bir zarar vermemektedir. Özellikle soğuk atmosferik plazma (SAP), kanser tedavisi için büyük potansiyel gösteren, gelişmekte olan bir biyomedikal tekniktir. Soğuk plazmalar, tıpta yaraların sterilizasyonu, yara iyileşmesinin hızlandırılması, mikrobiyal tutulumlu cilt hastalıklarının topikal tedavisi ve kanser tedavisi için alternatif bir yaklaşım olarak kabul edilmiştir. Bunların yanında dişçilikte kanal sterilizasyonunda, bir ağartıcı olarak diş beyazlatmada da efektif etkileri bulunmaktadır. Atmosferik basınç plazmalarının bileşiminde bulunan oksijen serbest radikalleri sayesinde bakteriler üzerinde oksidatif stres etkileri oldukça yüksek olmaktadır. Virüs kılıflarının parçalanmasında da serbest radikaller aktif rol oynamaktadır. Bunların yanında bileşiminde barındırdığı serbest radikallerin etkilerinden dolayı yaraları pansuman edici etkisi bulunmaktadır. Ayrıca sağlık bilimlerinde kullanılan kullan-at formunda olmayan araç ve gereçlerin sterilizasyonunda da plazma tekniği yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu işlemlerde genellikle düşük basınç plazmaları kullanılmaktadır. Bu derleme sunumunda plazma teknolojisinin sağlık bilimleri alanındaki uygulamalarına değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Plazma, sterilizasyon, iyonizasyon, sağlık, tedavi

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN E-SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİ

Özlem SİNAN*, Sultan AYAZ-ALKAYA, Ayşegül AKCA*****

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, oozdemir@ybu.edu.tr*

*** Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, sultan@gazi.edu.tr*

**** Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, agakca@ybu.edu.tr*

ÖZET

Giriş: Sağlıkla ilgili önemli bir bilgi kaynağı haline gelen elektronik ortamlarda uygun bilgileri bulabilme ve kullanma yeteneği önemli bir beceridir. Değişen koşullara yönelik hemşirelik öğrencilerinin, elektronik ortamlardaki sağlık bilgilerine karşı yeni bir tutum geliştirmeleri, topluma yüksek kaliteli çevrimiçi sağlık bilgilerine erişim, anlama ve kullanma becerilerini kazandırabilmeleri için elektronik (e) sağlık okuryazarlığı becerilerde yetkin olmaları gerekmektedir.

Amaç: Araştırma hemşirelik öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlığı düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, kesitsel tanımlayıcı tasarım ile yürütülmüştür. Nisan-Mayıs 2018 tarihleri arasında iki devlet üniversitesinde yapılan araştırma örneklemine 1059 hemşirelik öğrencisi dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında, sosyodemografik özellikler ve internet kullanımına yönelik soruları içeren anket formu ve E-Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (ESOÖ) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler sayı, yüzde, ortalama, Mann-Whitney U ve One Way ANOVA testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma öncesi etik kurul onayı ile birlikte bireylerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin %86.2'si kadın olup yaş ortalamaları 21.14 ± 1.62' dir. Öğrencilerin %30.6'sının günlük dört saatten fazla internet kullandığı, %47.8'inin sağlık bilgisi araştırmak amacıyla interneti kullandığı ve %57.3'ünün sağlık ile ilgili web sitelerini kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin ESOÖ ortalama puanı 29.27±4.73 olarak saptanmıştır. Araştırmada dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, ESOÖ ortalama puanlarının anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Literatürde hemşirelik öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlığı düzeyleri genellikle orta düzeyde olarak bildirilirken farklılık gösterdiği görülmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin internet erişimi ve kullanımının yeterli olmasına rağmen e-sağlık okuryazarlığı düzeyinin sınırlı olması önemli bir durumdur. Bu çalışmadan elde edilen bulgular e-sağlık okuryazarlığı düzeyi ve sınıf düzeyi ilişkisi bakımından literatürle benzerlik göstermektedir. Hemşirelik öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlık düzeylerinin istenilen düzeyde olmaması ve eğitim düzeylerine göre farklılıklar olması, lisans eğitiminde e-sağlık okuryazarlığı kavramının önemini ortaya koymaktadır. Bu nedenle gelişen teknoloji ile birlikte hemşirelik öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlığı düzeylerini iyileştirmek ve mesleki yetkinliklerini güçlendirmek için e-sağlık okuryazarlığı kavramının hemşirelik müfredatına dahil edilmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, elektronik sağlık okuryazarlığı, internet kullanımı, üniversite öğrencisi

Sözel Bildiri

KİST HİDATİK OPERASYONU SONRASI GELİŞEN REKÜRREN PYOJENİK KOLANJİT (ORYANTAL KOLANJİT)

Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari Devlet Hastanesi, Hakkari

ÖZET

Giriş: Rekürren piyojenik kolanjit(RPK), dilate safra kanalları, intrahepatik pigment taşları ve tekrarlayan kolanjit atakları ile karakterizedir. Sosyoekonomik düzeyi düşük doğu toplumlarında sık görülür. Tetikleyici faktörler olarak bazı parazitler, enterik mikroorganizmalar ve yetersiz beslenme suçlanmaktadır. Bu sunumda kist hidatik operasyonu sonrasında gelişen RPK'sı olan bir vakayı incelemeyi amaçladık.

Olgu sunumu: 57 yaşında kadın hasta üç gündür olan bulantı, kusma ve sağ üst kadranda karın ağrısı ile acil servise başvurdu. Kist hidatik operasyonu, kolesistektomi, sonrasında koledokta taş sebebiyle stent öyküsü mevcuttu. Hastanın vital değerleri stabildi. Öyküsünde 14 yıl önce kist hidatik operasyonu sonrası ara ara benzer şekilde hastane başvurusu mevcuttu. Fizik muayenesinde sağ üst kadranda murphy pozitifti. Diğer sistemik muayenesi doğaldı. Hastanın transaminazları ve kolestaz enzimleri yüksekti. Hepatobiliyer USG'de intrahepatik safra yolları ve koledok dilateydi. MRCP'de karaciğer sol lob atrofik, intrahepatik safra yolları dilateydi. Ana safra kanalında, koledok proksimalinde ve karaciğer sol lobtaki intrahepatik safra kanalı içerisinde multipl kalküller izlendi. Hasta benzer şikayetlerle 5 yıl önce de başvurmuş olup abdomen BT'sinde safra yolları ve koledok dilate, koledok distalinde duvar kalınlaşması mevcut (kolanjit?), intrahepatik ve ekstrahepatik safra yollarında pnömobilia, karaciğer sol lob intrahepatik safra yollarında dilatasyon mevcuttu. Rekürren piyojenik kolanjit tanısı ile hastanın yatışı yapıldı.

Tartışma: RPK, safra yollarının destrüktif bir hastalığıdır. Sosyoekonomik düzeyi düşük ve beslenme bozukluğu olanlarda daha sık görülür. Safra kültürlerinde en sık E. coli, psödomanas, proteus türleri ve anaeroblar üremektedir. Bununla birlikte etyolojide ascaris ve cholonorchis sinensis gibi enfeksiyonların rol oynadığı düşünülmektedir. Pigment taşlarının incelenmesi paraziter enfeksiyonların rolünü desteklemektedir. Hastalar kolanjit semptomları ile başvururlar. Tedavide sıvı desteği ile birlikte girişimsel ve cerrahi seçenekler mevcuttur.

Sonuç: Hemen hemen sadece Güneydoğu Asya'da olan insanlarda görülse de, kolesistektomi sonrasında tekrarlayan karın ağrısı olanlarda rekürren piyojenik kolanjit de akla gelmelidir. Tanı ve tedavi için cerrahi, gastroenteroloji ve radyoloji ile işbirliği önemlidir.

Sözel Bildiri

GENÇ KADINLARDA YEME FARKINDALIĞININ BAZI OBEZİTE GÖSTERGELERİ İLE İLİŞKİSİ

Emine YASSIBAŞ

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara

e-mail: eyassibas@gazi.edu.tr

ÖZET

Giriş: Yeme farkındalığı yeme hızını yavaşlatabilmekte, besin aşermelerini azaltabilmekte ve ağırlık kontrolünü sağlamaya yardımcı olabilmektedir. Vücut ağırlığı yönetiminde önemli ömür boyu sürecek alışkanlıkların temelinin oluştuğu, hayatın en önemli dönemlerinden biri olan genç yetişkinlikte yeme farkındalığının değerlendirilmesi oldukça önemlidir.

Amaç: Bu çalışma genç kadınlarda yeme farkındalığının beden kütle indeksi (BKİ), bel çevresi, bel/kalça ve bel/boy oranı gibi obezitenin değerlendirilmesinde kullanılan parametrelerle ilişkisinin değerlendirilmesi amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya Ankara'da eğitim gören 18-24 yaş arası 568 üniversite öğrencisi kadın dahil edilmiş ve tüm katılımcılara bir anket formu uygulanmıştır. Anketin genel bilgiler bölümünde sosyodemografik özellikleri saptamaya yönelik sorular sorulmuş, boy uzunluğu ve vücut ağırlığı beyandan öğrenilmiş, bel ve kalça çevresi esnemeyen mezürle ölçülmüştür. Yeme farkındalığını değerlendirmek için Yeme Farkındalığı Ölçeği (YFÖ-30) kullanılmıştır. Veriler SPSS 16 paket programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan kadınların yaş ortalaması 20.90±1.45 yıl olup %44.0'ü sağlık alanında, %56'sı ise sağlık alanı dışındaki bölümlerde eğitim almaktadır. Ortalama boy uzunluğu 164.40±5.44 cm, BKİ 21.65±2.65 kg/m^2'dir. Bireylerin %77.1'i BKİ'ye göre normal vücut ağırlığına sahipken %11.6'sı fazla kilolu ya da obezdir. Bireylerin %82.7'sinin bel çevresi normal sınırlardadır. Bel/boy oranına göre %14.4'ünde santral obezite saptanmıştır. Bireylerin YFÖ-30 toplam puanı 95.06±12.64 olup zayıf bireylerde (100.17±10.87) normal ağırlığa sahip (94.92±12.32), fazla kilolu (92.18±13.48) ve obez (85.73±19.60) bireylerden önemli derecede yüksek bulunmuştur (p=0.00). Disinhibisyon, duygusal yeme ve yeme kontrolü alt boyutlarının ortalama skorları da zayıf bireylerde diğer tüm bireylerden anlamlı derecede yüksektir (p=0.00). Toplam YFÖ puanı ile BKİ, bel çevresi, bel/kalça ve bel/boy oranı arasında negatif korelasyon bulunmuştur ($p<0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmada, YFÖ-30 puanları BKİ, bel çevresi, bel/kalça ve bel/boy oranı gibi obezite ile ilgili göstergelerle negatif ilişkili bulunmuştur. Bu sonuçlar yeme farkındalığının artırılmasının obezitenin önlenmesinde önemli bir strateji olabileceği fikrini desteklemektedir. Genç bireylerin yeme farkındalığının artırılmasına yönelik girişimlerin, obeziteyle mücadelede etkili olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeme Farkındalığı, Beden Kütle İndeksi, Bel Çevresi, Bel/Boy Oranı

Sözel Bildiri

A RARE CASE OF TOXIC HEPATITIS DUE TO TREATMENT WITH HYDROXYCHLOROQUINE IN A COVID-19 PATIENT

Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari State Hospital, Hakkari

ABSTRACT

Introduction: SARS-Cov-2 pandemic has caused striking number of cases. Due to absence of effective treatment for COVID-19, different drugs including hydroxychloroquine (HCQ) are experimented. Increase of liver function tests (LFT) due to HCQ has been reported less than 1% of patients. In this case we aim to discuss a patient treated with HCQ for COVID-19, whose LFTs increased during treatment and accepted as toxic hepatitis.

Case Report: 27-year-old female was admitted a week after diagnosed as COVID-19 by PCR test. She was found suitable for treatment at home and prescribed with HCQ for 5 days. No other drugs and herbal products were used. Before admission, she experienced fever, abdominal pain, vomiting and jaundice. Her body temperature was 39.2^{o}C, heart rate was 136 beat/min, other vital signs were stable. LFTs were elevated 5 to 10 times, MELD score was 21, and she was put on transplantation list due to acute liver failure. Hepatobiliary imaging did not show any pathology. Other etiologies causing elevated LFTs were excluded. HCQ was thought as causative agent and immediately discontinued. After cessation, LFTs started to decrease, symptoms resolved.

Discussion: Mildly increased LFTs can be seen 30 to 60% of patients during COVID-19 course but, acute liver failure because of HCQ is quite rare. In literature, there is only one case reported due to hepatotoxicity of HCQ in a COVID-19 patient. Due to pattern of elevation of LFTs and dramatic decrease of enzyme levels after cessation of HCQ make us think that hepatotoxicity was not the result of COVID-19 itself, but HCQ.

Conclusion: Potential hepatotoxicity of HCQ should be kept in mind in COVID-19 patients. Patients presented with symptoms related to liver toxicity (e.g. abdominal pain, nausea, vomiting) should be evaluated for elevated LFTs, if elevation is detected, it seems suitable to discontinue HCQ immediately.

Keywords: Hydroxychloroquine, COVID-19, hepatotoxicity

Sözel Bildiri

DETERMINING THE INTUITIVE EATING STATUS OF THE ADULTS

Beyza GÖKSEL[1], Gizem CANPOLAT[1], Nazlı BATAR[1]

[1] *İstanbul Kültür Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Istanbul, Türkiye, beyzagoksel@hotmail.com, gizem-canpolat@hotmail.com, n.batar@iku.edu.tr*

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to determine the intuitive eating status of adults between the ages of 18-65.

Method: The questionnaire questions of the study were created by scanning the literature, and the intuitive eating behavior levels were evaluated using the Intuitive Eating Scale-2 (IES-2) scale.

Results: 200 adults, 76% women and 24% men, participated in the study. The average age of the participants in the study is 32.64±12.53 years. 17.8% of women are thin, 38.8% are normal, 23.7% are overweight and 19.7% are obese. 8.3% of men are normal, 10.4% are overweight and 81.3% are obese. The total mean score of the intuitive eating behavior level was found to be 75.13±14.143. It was found that the intuitive eating behavior levels of women were higher than that of men ($p<0.05$). No significance was found between the intuitive eating behaviors of the adults, whether they had dieted before or skipped meals ($p>0.05$).

Conclusion: Obesity is a global public health problem. It can be an alternative to medical nutrition therapy, one of the traditional methods of treating obesity, by offering intuitive eating, eating based on conscious choices, eating based on physiological hunger cues, and food selection based on a person's sense of body needs.

Keywords: Intuitive eating, Nutrition, Food selection, Intuitive Eating Scale-2 (IES-2)

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE ANATOMY OF THE TRIGEMINAL NERVE AND ITS ADJACENT STRUCTURES IN PATIENTS WITH TRIGEMINAL NEURALGIA

Yunus Emre KUNDAKCİ[1], Nadire UNVER DOGAN[2], Inci KARA[3], Mehmet OZTURK[4], Zeliha FAZLİOGULLARİ[2], Ahmet Kagan KARABULUT[2]

[1]*Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Faculty of Health Sciences, Afyonkarahisar Health Sciences University, Afyonkarahisar, Turkey. E-mail: y.emre.kndkc@gmail.com*

[2]*Department of Anatomy, Faculty of Medicine, Selcuk University, Konya, Turkey. E-mail: nunver2003@yahoo.com, z_topal@yahoo.com, akkarabulut@yahoo.com*

[3]*Department of Algology, Faculty of Medicine, Selcuk University, Konya, Turkey. E-mail: drincikara@yahoo.com*

[4]*Department of Radiology, Faculty of Medicine, Selcuk University, Konya, Turkey. E-mail: drmehmet2121@gmail.com*

ABSTRACT

Introduction: Anatomically, the region where the trigeminal nerve originates from the pons is described as the root part of the nerve, and the anatomy of the region is important in surgical procedures for trigeminal neuralgia (TN) patients and in terms of the etiopathogenesis of the disease.

Objective: In this clinical and neuroanatomical study, we aimed to clarify the anatomical characteristics of the trigeminal nerve root in patients with TN and compared the anatomical differences in the region by looking at studies that indicate nerve atrophy in the root entry zone or vice versa.

Methods: We conducted a case-control study for retrospective analysis of the trigeminal nerve and adjacent anatomical structures on MRI and MRA images of 25 patients with TN and 25 controls matched by age and sex.

Results: In patients with TN, the cisternal nerve length and cerebellopontin cistern volume on the affected side were found to be smaller than the unaffected side and controls ($p < 0.05$). It was observed that the length of the cisternal nerve on the affected side was positively correlated with the anteroposterior length of the cisterna pontis and the cerebellopontin cistern ($p < 0.05$). While pons volume was higher in patients with TN compared to controls, it was observed that trigeminal nerve volume was smaller ($p < 0.05$).

Conclusion: TN is closely related to both the anatomical structure of the trigeminal nerve and the anatomy of the brain stem, such as the pons and cerebellopontin cistern volume. Especially anatomical areas adjacent to the trigemenal nerve may be a risk factor other than trigeminal nerve atrophy in patients with TN.

Keywords: Atrophy, MRI, Pain, Trigeminal Neuralgia, Trigeminal Nerve.

Sözel Bildiri

SOCIAL WORK PERSPECTIVE AND THE IMPORTANCE ON ONE HEALTH

Mustafa KARATAŞ[1], Merve Deniz PAK GÜRE[2]

[1]*İstanbul Sabahattin Zaim University, Health Sciences Faculty, Department of Social Work, İstanbul, Turkey, mustafakaratas83@gmail.com*

[2]*Baskent University, Health Sciences Faculty, Department of Social Work, Ankara, Turkey, mdpak@baskent.edu.tr*

ABSTRACT

Introduction: 'One Health' which is called the system understanding formed by the combination of various disciplines for living beings to survive in a system at local, national, and international, which contains collective work that is the program, policies, legal regulations and researches developed and implemented to achieve better results of public health. Within the scope of One Health, many professions effectively contribute to the formation of these systems. It contains that diagnosing and treating healthcare problems, conducting psycho-social interventions to prevent epidemics and ensuring food safety, sharing data and laboratory information about the diseases, and establishing an effective healthcare chain, and developing global response plans by producing global solutions to common ground problems. Systems are among the most critical goals of the whole. Since social work is an applied profession, it contains psychosocial support models that contribute to public health by conducting multidisciplinary studies within the framework of its approaches.

Aim: This study, it is aimed to share an inductive analysis on how the social work profession can contribute to public health, which is a meaningful part of One Health.

Results: Within the scope of the ecosystem perspective in social work, from the focus of "the person in the environment", by carrying out micro, mezzo, and macro social work interventions, who are the most particular focus of the whole of the aforementioned system, the individual and her/his social environment in various dimensions (biogenetic, familial, cultural, environmental conditions, resources, and opportunities), self-care patterns and current indicators for developmental and healthcare), interventions are made to improve well-being.

Conclusion: It is of considerable importance to increasing the social work intervention mechanisms on the quality of life in the field of public health in the One Health system.

Keywords: One health, Social work, Social work and public health, Community social work, Ecosystem perspective

Sözel Bildiri

MORINGA OLEIFERA BİTKİSİNİN KURUTULMUŞ YAPRAK TOZUNDA MİNERAL MİKTARININ BELİRLENMESİ

Serpil KILIÇ[1]

[1] *Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Elektronik ve Otomasyon Bölümü, Isparta, Türkiye, serpilkilic@isparta.edu.tr*

ÖZET

Bitkiler, insan sağlığı ve beslenmesinde önemli olan diyet makro ve iz element kaynakları olarak büyük önem taşımaktadır. Bu elementler vücuttaki farklı fizyolojik fonksiyonlarda önemli roller oynarlar. Bu çalışmada, temel makro unsurlar olan "K, Na ve Mg", *Moringa oleifera* yaprak tozunda "Fe, Zn, Mn, Cr ve Co" temel eser elementler belirlenmiştir. Tespit edilen temel eser elementler arasında Fe ve Mg en yüksekti. Yapılan tüm analitik ölçümlerin doğruluğunu kanıtlamak için QC (Quality control) kullanılmıştır. Sonuçlara göre, bu bitki önemli mineraller ve düzenli tüketim için iyi bir kaynaktır. Önerilen beslenme ihtiyaçlarına katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Temel elementler, ICP-MS, Moringa Oleifera

Sözel Bildiri

ÇOCUK ALANINDAKİ TIBBİ SOSYAL HİZMET UYGULAMALARI

Zilan UĞURLU

Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sosyal Hizmet Uzmanı, zilanugurlu@gmail.com

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) tanımına göre sağlık, "sadece hasta veya sakat olmama hali değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan iyi olma halidir". Hastalıkların doğru tanılanması ve tedavisi için gerçekleştirilen araştırmaların sonuçları göstermiştir ki, hastalıklara neden olan fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik etmenler arasındaki ilişki üzerine odaklanılmalıdır. Buradan yola çıkarak sağlık alanında sosyal hizmet uzmanlarının aktif çalışmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Hastaların tedavisinin en iyi şekilde yürütülmesinin önünde engel olan sorunlara psikolojik, ekonomik ve sosyal yönlerden destek vererek iyileştirici müdahalelerde bulunan uzmanlık alanı sosyal hizmettir. Sosyal hizmet uzmanları hastanelerin tıbbi sosyal hizmet birimlerinde görev alırlar. Hastaların hastaneye gelişi, ayaktan veya yatarak tedavi olma, hastaneden taburcu olma ve taburculuk ardından gerçekleşen süreçlerde aile ve çevreleriyle ilişkilerinin düzenlenmesi, kişisel ve ailevi sorunlarının çözümlenmesinde danışmanlık gibi hizmetleri yürütmektedir. Sosyal hizmet uzmanları yasalar ve politikalar çerçevesinde işlev görür, sosyal politikaların oluşturulması, uygulanması, değiştirilmesi ve geliştirilmesi süreçlerine katılır. Müracaatçıların sorunlarının çok boyutlu olduğunu bilir ve bu sorunlara bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşır. Müracaatçıların sorunlarının çözümü için sosyal yardım, sağlık, eğitim, adalet kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde eşgüdümle hizmetlerini yürütür. Sosyal hizmetin diğer yardım mesleklerinden farklılaştıran en önemli özelliği, mesleki uygulamanın merkezine insanların yaşam deneyimlerini, çevreleriyle etkileşimlerini ve bireyin toplumsal işlevselliğini koymasıdır. Çocuk hastanelerinde hizmet veren sosyal hizmet uzmanları çocuklarla çalışmalarını yürütürken çocuğun üstün yararını gözetir. Sosyal hizmet uzmanları çocuk hastanelerdeki multidisipliner tedavi ekibinin bir üyesi olarak, yasal, psikososyal, ekonomik destek, sosyal ve eğitsel faaliyetleri yürütmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, tıbbi sosyal hizmet.

Sözel Bildiri

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILARA YÖNELİK TUTUMLARI

Serap SALİMOĞLU[1], Esin BAŞARAN[2]

[1] *Öğr. Gör., Başkent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, sbaytar@baskent.edu.tr*

[2] *Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ebasaran@baskent.edu.tr*

ÖZET

Giriş: Dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de ortalama yaşam beklentisi ve yaşlı nüfus artmaktadır. 2050 yılına kadar, dünyadaki her 6 kişiden 1'i 65 yaşın üzerinde olması beklenmektedir. Toplum yaşlandıkça, sağlık hizmetlerine ve bakım hizmetlerine olan gereksinim artmaktadır. Yaşlılara sağlanan hizmetlerin kalitesi sağlık profesyonellerinin tutumlarıyla doğrudan ilişkilidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Başkent Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarını değerlendirmek ve bu tutumlarının sosyodemografik değişkenlerle ilişkisini incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma, Başkent Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nun 318 öğrencisinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Veriler, araştırmacıların geliştirdiği soru formu ve Kılıç ile Adıbelli'nin 2011 yılında uyarladığı Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Tutum Ölçeği ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 25.0 programı kullanılmıştır. Çalışmada tanımlayıcı istatistikler, önemlilik testlerinden T test ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Tutum Ölçeğinin Cronbach Alpha değeri 0,805 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin Kogan'ın Yaşlı İnsanlara Tutum Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması 96,52±15,68 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %53,5'i yaşlılarla iletişim güçlüğü çektiklerini belirtmiştir. Ancak iletişim güçlüğü yaşayanlar ile yaşamayanlar arasında ölçek puanı bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Eğitimlerinde yaşlı sağlığına ilişkin ders isteyenler ile ders istemeyenler arasında ölçek puanı bakımından anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Ölçek puanının aile tipi, büyükanne/büyükbaba varlığı değişkenleri ile farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Yaşlıların sağlığının korunmasında ve yaşam kalitesinin artırılmasında önemli görevleri olan sağlık çalışanlarının, yaşlı bireylere yönelik olumlu tutumları yaşlı sağlığının düzeyini dolayısıyla yaşlanmakta olan toplumun sağlık düzeyini olumlu etkileyecektir. Eğitimcilerin hızla yaşlanan toplum için sağlık alanında eğitim alan öğrencileri hazırlamaları gerekmektedir. Eğitimleri boyunca öğrencilerin yaşlı sağlığı konusunda bilgilendirilmeleri ve uygulamalı derslerinde yaşlılara karşı olumlu tutumları desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Tutum, Öğrenci, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Sözel Bildiri

KÖPRÜLÜ KANYON MILLI PARKI VE ÇEVRESININ (ANTALYA) TIBBI BITKILERI

Hasan ÖZÇELIK[1], Yaşar BULUT[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 12345, Isparta, Türkiye*

(ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0207-0921)

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 12345, Isparta, Türkiye*

ÖZET

Bu çalışma Antalya iline bağlı Köprülü Kanyon ve çevresinde (Manavgat, Serik) 2003-2005 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Alanın çoğu Manavgat ilçe sınırları içerisinde kalmaktadır ve turistik önemi çok yüksektir. Rakımı deniz seviyesinden başlar, 2500 m'ye kadar çıkar. Yerel halk temel ihtiyacını doğadan karşılayan göçebe kültürüne sahip dağ köyleridir. Genelde hayvancılıkla geçinmektedirler. Bu nedenle tıbbi bitkileri yakından tanımaktadırlar. Alanda yayılış gösteren tıbbi ve aromatik bitkilerin listesi, Türkçe ve Latince isimleri, kullanılış amacı, kullanma metodu, ve kullanılan kısımları belirtilmiştir. Çalışmada tedavi amacıyla çalışma alanında yerel halk tarafından kullanılan yaklaşık 70 bitki taksonunun kullanımları belirtilmektedir. Kullanılan bitkilerin tamamına yakını doğal floradan temin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Bitkiler, Köprülü Kanyon Milli Parkı, Manavgat, Etnobotanik, Faydalı bitkiler

Sözel Bildiri

FUTBOLDA DERBİ MÜSABAKALARI HAKKINDA NEFRET SÖYLEMİNİN SOSYAL MEDYAYA YANSIMASI

Okan KILIÇKAYA[1], Aydın PEKEL[1]

İstanbul Gelişim Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZET

Günümüzde spor seyircisi sıklıkla sosyal medyada rakip takımı, rakip takımın bireylerini ya da taraftarlarını aşağılayıcı, ötekileştirici ve şiddet içerikli paylaşımlar yaparak nefret söyleminde bulunmaktadır. Bu doğrultuda nefret söylemi, holiganizmden beslenen hem de holiganizmi besleyen bir eylem konumundadır. Araştırmada dünya futbolunun yoğun rekabet yaşanan ateşli derbilerinde kulüplerin resmi Twitter hesapları üzerinde paylaşılan nefret söylemlerinin boyutları ve içeriklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. İncelenen kulüpler ve ülkeler arasında, nefret söylemi boyutunun ve başvurulan nefret söylemi türünün arasındaki benzerlikleri tespit etmek çalışmanın bir diğer amacıdır. Araştırma kapsamında; dünya futbolunda rekabeti yoğun yaşayan rakipler ve rekabet oranı en yüksek müsabakalar belirlenmiş, bu külüplerin birbirleriyle 2019 yılı içinde yapmış oldukları maçların Twitter yansımaları, kulüplerin resmi Twitter hesapları üzerinden incelemeye alınmıştır. Türkiye Süper Ligi'nde incelemeye alınan kulüpler; Fenerbahçe ve Galatasaray olarak belirlenirken, İngiltere'den Manchester United ve Liverpool, İtalya'dan İnter ve Milan, İspanya'dan Barcelona ve Real Madrid, Almanya'dan Schalke 04 ve Borussia Dortmund, İskoçya'dan Celtic ve Rangers, Arjantin'den Boca Juniors ve River Plate takımlarının resmi Twitter hesapları araştırılmaya tabi tutulmuştur. Toplamda 18249 tweet incelenmiş, yazılı ifade içeren paylaşımlar, içerisindeki söylemlere göre sınıflandırılmış ve bu sınıflandırmaların toplam paylaşımlarına oranı hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında küfür-hakaret içerikli yapılan paylaşım yoğunluğunun ülkelere göre farklılık göstermediği ancak bu paylaşımların yöneltildiği kişi ya da takımlar hesaba katıldığında farklılıkların oluştuğu görülmektedir. Türkiye Süper Ligi, İspanya La Liga, Arjantin Ligi, İtalya Serie A ve İskoçya Premier Lig'de rakip takıma yönelik hakaret-küfür içerikli mesajlar ön plana çıkarken, İngiltere Premier Lig'inde ve Almanya Bungesliga'da taraftarların bu kategorideki mesajları kötü sonuçlardan ötürü kendi takımlarına yönelttikleri saptanmıştır. Rakibi aşağılama ya da ötekileştirmede ise Türkiye Süper Ligi zirvede yer almakta, bu ligdeki sonuçlar İspanya La Liga'yla benzerlik göstermektedir. Kötü sonuçlardan ötürü taraftarların hedef gösterdikleri kişiler de ülkelere göre farklılaşmakta, Türkiye Süper Ligi, Almanya Bundesliga ve İskoçya Premier Lig'de antrenörler hedef gösterilirken, İngiltere Premier Lig ve İspanya La Liga'da takım oyuncuları suçlanmaktadır. Hakemlerin en çok hedef gösterildiği lig ise Türkiye Süper Ligi olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, sporda şiddet, sosyal medya, nefret söylemi, derbi, Twitter.

Sözel Bildiri

DİŞ HEKİMLİĞİNDE LOKAL ANESTEZİ KULLANIMI VE GÜNCEL DURUM

Eren YILMAZ

Karabük Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı, Karabük

erenyilmaz@karabuk.edu.tr

ÖZET

Bilim gün geçtikçe ilerlemekte ve sürekli değişmektedir. Bu nedenle bilgiler de devamlı güncellenmelidir. Özellikle sağlık alanında, materyal insan olduğu için bu durum çok daha önemlidir. Diş hekimliğinde kullanılan lokal anestezik preparatların büyük bir kısmında vazokonstrüktör maddeler yer alır. Bunlar preparatların işlem sonrası ağrı kesici ve kanama durdurucu gibi özelliklerini, etki süresini ve derinliğini geliştirmek amacıyla eklenmektedir. Vazokonstrüktörlerin bu olumlu etkilerinin yanında kalp hastalıkları, akciğer hastalıkları, diyabet, hipertansiyon, hipertiroidizm ve daha birçok hastalık üzerinde olumsuz etki gösterebileceği bilinmektedir. Geçmişteki birçok yayında, bu gibi durumlarda vazokonstrüktör içermeyen preparatların kullanılması gerektiği bildirilmektedir. Ancak bu şeklide yeterli anestezi süresi ve derinliği sağlanamadığı için, hastaların işlemler sırasında acı duyması söz konusudur. Zıt görüş ise buradan yola çıkmaktadır. İşlem sırasında hastaların acı duyması, kana endojen olarak çok yüksek miktarlarda vazokonstrüktör salgılanmasını uyarır. Bu durumda çok daha ciddi komplikasyonlarla karşılaşılabilir. Dolayısıyla minimum miktarda vazokonstrüktör içerikli preparatların, minimum dozlarda kullanımı önerilmektedir. Günümüzde kabul gören görüş de budur.

Anahtar Kelimeler: Lokal anestezi, Diş Hekimliği, Vazokonstrüktörler

Sözel Bildiri

AKCİĞER KANSERLİ HASTALARIN ORTA - AĞIR KOAH ALEVLENMELERİNDE YOĞUN BAKIM SOLUNUM DESTEK TEDAVİLERİNİN BAŞARISI

Deniz ÇELİK*, Murat YILDIZ*

**Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Yoğun Bakım Kliniği, Ankara, Türkiye*

Drdenizcelik@Hotmail.Com, Drmuratyildiz85@Gmail.Com

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, üçüncü basamak göğüs hastalıkları eğitim ve araştırma hastanesinin göğüs hastalıkları yoğun bakım ünitesine (GYBÜ) yatırılan akciğer kanseri tanısı olan hastaların, solunum yetmezliği ve kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH) akut alevlenmelerinde, solunum destek tedavilerinin başarısını belirlemek amacıyla tasarlanmıştır.

Yöntem: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi'nde 30 Haziran 2017 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında ikinci düzey GYBÜ'ne yatan 2214 hasta retrospektif incelendi ve akciğer kanseri, KOAH alevlenme ve solunum yetmezliği tanıları olan 23 hastanın 41 kez yatışı çalışma grubunu oluşturdu. Hastaların demografik ve klinik özellikleri incelendi. Akciğer dışı malignitesi olanlar, Covid-19 öntanısı veya tanısı konmuş olgular veya bu öntanıyla/tanıyla Covid-19 tedavisi görmüş tüm olgular çalışma dışı bırakıldı. Her bir yatış bağımsız değerlendirilerek primer sonlanım noktası, yoğun bakım tedavisinin tamamlanarak eve taburculuk olarak belirlendi. İstatistiksel analiz; araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirmesinde Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 24 paket programı kullanıldı. Çalışmamızda yer alan kategorik değişkenlerde hastaların dağılımını göstermek amacıyla sayı (n) ve yüzde (%), sayısal veriler ortalama ve standart sapma olarak verildi. Nonparametrik Pearson, Ki kare, Mann Whitney-U ve Wilcoxon istatistiksel testleri kullanıldı. istatistiksel anlamlılık $p<0,05$ olarak değerlendirildi. Çalışmamız retrospektif olup etik kurul gerektirmese de, hastanemiz Tıpta Uzmanlık Eğitim Kuruluna sunularak 06.08.2020 tarih 684 sayılı karar ile uygunluk alınmıştır.

Bulgular: Hastaların %82,6'sı (n=19) erkek, %17,4'ü kadın (n=4) idi (Tablo 1). Olguların %78,26'ünde kronik solunum yetmezliği mevcut olup evde en az bir cihaz [Uzun Süreli Oksijen Terapisi cihazı (USOT) ve/veya Non-invaziv mekanik ventilatör (NIMV) cihazı] kullanmaktaydı. KOAH tanısı %86,9 oranında mevcut olup yatış nedeni olan KOAH alevlenmelerin %90,2'si ağır, %9,8'i orta şiddetteydi (Tablo 2). Hastaneye ilk başvuru arter kan gazları (AKG) incelendiğinde ortalama pH:7,32 ortalama $PaCO_2$:69,21 idi. Yatışların %73,2'si 3. basamak yoğun bakımdan %19,5'i acil servisten GYBÜ'ne nakil alındı. GYBÜ öncesinde 6 hastanın 8 yatışında entubasyon-ekstübasyon öyküleri mevcuttu. Yatışların tümüne hastanede bulundukları süre boyunca nazal O_2 desteği verilmiş olup, 17 hastanın 34 yatışında nazal O2 yanı sıra NIMV (%82,92) desteği verilmişti. Ortalama NIMV kullanım süresi yatış başına 6,9 gündü. 41 yatış sonucu olguların eve taburcu olma

oranı %78,05 olarak sonuçlanmıştır. GYBÜ'de exitus olan 7 hasta (%17.07), 3. Basamak YBÜ'ne nakil olan 2 hasta (%4.88) oldu. Taburcu olan yatışların acil servise yeniden başvuru oranı %53,66 bulunmuştur. Eve taburculuğu etkileyen faktörler incelendiğinde evde NIMV veya USOT bulunması ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı (p=0,036 ve p=0,001, sırasıyla). Evde NIV ve USOT cihazının bulunan hastaların bulunmayanlara göre daha fazla oranda eve taburcu olduğu saptanmıştır (Tablo 3). Her bir yatış bağımsız değerlendirildiğinde, ek hastalığa sahip olmak ile GYBÜ yatış süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır (p=0,017). Ek hastalığı (DM ve/veya HT ve/veya KKY) olan hastaların, olmayanlara göre GYBÜ yatış gün sayısı daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yine her bir yatış bağımsız değerlendirildiğinde, hastaların hastaneye yatış ve GYBÜ'den taburculuk laboratuvar değerleri karşılaştırıldı. AKG değerlerinden pH, HCO_3 ve BE açısından bakıldığında, yatış ve taburculuk değerleri arasında olumlu yönde düzelmeyi gösteren istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır (sırasıyla p<0,001, p=0,022 ve p=0,044). Kan gazı pH, HCO_3 ve BE değerlerinin hastaneye yatıştan sonra anlamlı şekilde arttığı, $PaCO_2$ (p=0,002) değerlerinin hastaneye yatıştan sonra anlamlı şekilde azaldığı görüldü. CRP, WBC ve Procalsitonin gibi enfeksiyon belirteçlerinin düzeylerinde hastaneye yatış ile taburculuk arasında anlamlı farklılık saptanmadı (Tablo 4).

Tartışma: Akciğer kanseri, KOAH alevlenme ve solunum yetmezliği tanılı olgularda NIMV ve oksijen desteği komplikasyonların yönetiminde, mevcut komorbiditelerin yönetiminde ve yaşamın son evresinde kullanılmaktadır. Sağlık bakımında kanser tanısı bir stigma haline gelebilmekte ve hastaya yaklaşım yanlızca palyasyon yönünde olabilmektedir. NIV ve yoğun bakım endikasyonları, tüm hastalarda olduğu gibi akciğer kanserli hastalarda da geçerlidir. Çalışmamızda exitus oranlarının palyatif servislere göre belirgin düşük olması dikkat çekicidir. Stabil kanserli hastaların solunumsal hastalık alevlenmelerine yaklaşım diğer hastalardan farklı olmamalıdır. Akciğer kanserli hastaların KOAH akut alevlenmelerinde ve (akut veya kronik zeminde akut) solunum yetmezliğinde NIMV uygulama kriterleri diğer kritik hastalara uygulananlardan farklı değildir. Eğer kontrendikasyonlar yoksa, ilk tercih olarak NIMV olmalıdır. Pek çok akciğer kanseri hastası aynı zamanda sigara içen ve KOAH tanısı olan hastalardır. Akciğer kanseri tanılı hastaların %50-80'inde KOAH komorbidite olarak mevcuttur ve en önemli ortak neden tütün kullanımıdır. KOAH alevlenmeleri nedeniyle 'hiperkapnik solunum yetmezliği' gelişebilir. Yapılan çalışmalarda KOAH alevlenmesinde NIMV önemli oranda başarılı bulunmaktadır.

Sonuç: Bizim çalışmamızda yönetimi oldukça zor bir grup olan KOAH ağır alevlenme, solunum yetmezliği ve akciğer kanseri birlikteliğinde, yoğun bakımımızda NIMV ve oksijen tedavisini içeren ventilasyon desteğinin literatürle uyumlu olarak kan gazlarını ve kliniği düzeltmekte ve eve taburculukta oldukça başarılı olduğu ve her bir alevlenme için eve taburcu olma oranının %78,05 olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akciğer kanseri, KOAH alevlenme, Solunum yetmezliği

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON BİLGİ DÜZEYLERİNİ YORDAYAN BAZI DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ: BİR CHAID ANALİZİ

Münevver SÖNMEZ[1] Öznur GÜRLEK KISACIK[2] Mehmet Latif DOĞAN[3] Serdar ASLAN[3]

[1] *Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Zonguldak, Türkiye, munevverunlu@gmail.com*
[2]*Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı Afyonkarahisar, Türkiye, oznur.gurlek@afsu.edu.tr*
[3]*Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Öğrencisi Zonguldak, Türkiye. Latifabe831@gmail.com, srdr.ars21@gmail.com.*

ÖZET

Giriş: İntramüsküler (IM) enjeksiyon, ilaç uygulamalarında hemşireler tarafından en yaygın kullanılan becerilerden biridir. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin temel hemşirelik eğitimleri süresince İM enjeksiyona ilişkin yeterli bilgi ve beceriye sahip olarak mezun olmaları önemlidir.
Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyona ilişkin bilgi düzeylerini yordayan bazı değişkenlerin incelenmesidir.
Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu araştırma01.12.2020-15.01.2021 tarihleri arasında bir devlet üniversitesinin 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören, hemşirelikte temel ilke ve uygulamalar dersini alan, araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 359 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirildi. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğrenci Bilgi Formu" ve "IM Enjeksiyon Başarı Testi" kullanıldı. Araştırma verileri COVID-19 pandemisi nedeniyle Google Formlar alt yapısı kullanılarak oluşturulan online veri toplama linkinin hemşirelik öğrencileri ile paylaşılması ile elde edildi. Araştırma için ilgili üniversitenin İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 27.11.2020 tarih ve 911sayılı yazılı izin alındı. Araştırma verilerinin analizi SPSS versiyon 22.0 paket programı ile yapıldı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve çok değişkenli bir istatistiksel yaklaşım tekniği olan CHAID (karar ağaçları yaklaşım tekniği) analizi uygulandı.
Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin %76,6'sının kadın, %42,1'inin ikinci sınıf öğrencisi olduğu belirlenirken, yaş ortalamaları 21.03±1.77 olarak saptandı. Öğrencilerin IM Enjeksiyon Başarı Testi puan ortalaması 21 puan üzerinden 8.82±0.20 olarak bulundu. CHAID analizi sonucuna göre; hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyon bilgi puanlarının bağımlı değişken olarak alındığı modelde, bilgi düzeyindeki artış üzerinde etkili olan en önemli değişkenin cinsiyet olduğu, kız öğrencilerin anlamlı olarak daha yüksek bilgi puanına sahip oldukları belirlendi ($p<0.001$). Erkek öğrenciler arasında, IMenjeksiyon bilgi puanlarındaki anlamlı artış üzerinde etkili olan birincil değişkenin, IM enjeksiyon uygulama sayısındaki artış olduğu saptandı ($p=0.001$). Kız öğrenciler için; eğitim yılındaki artışın, IM bilgi puanlarındaki düşüşte etkili olan birincil değişken olduğu belirlendi ($p=0.034$). Buna ek olarak, IM enjeksiyon uygulama deneyimine sahip olmanın, daha düşük eğitim yılındaki kız öğrenciler için, IM enjeksiyon bilgi puanlarındaki anlamlı artış üzerinde etkili olan ikincil değişken olduğu saptandı ($p=0.026$).
Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyon bilgilerinin istendik düzeyde olmadığı saptandı. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyon bilgi ve becerilerini arttırmayı hedefleyen eğitim müdahalelerinin planlanması ve etkili değişkenlerin göz önüne alınarak yapılandırılması önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Intramüsküler enjeksiyon, Hemşirelik öğrencisi, Bilgi düzeyi

Sözel Bildiri

DNA'NIN ADLİ OLAYLARDAKİ ÖNEMİ

Ercan ALTINSOY[1]

[1]*Uludağ Üniversitesi Kriminalistik Yüksek Lisans Öğrencisi, ercanaltinsoy@gmail.com ANKARA/TÜRKİYE*

ÖZET

Adli olaylarının çözümlenmesinde ve suçlunun belirlenmesinde yardımcı olan Adli Bilimler alanı gün geçtikçe önemini arttırmaktadır. Adli olaylarda olay yerinden delil arama nedeni şüphelinin kimliğine ulaşmaktır. Bunuda en iyi DNA molekülü yardımıyla gerçekleştirilmektir. Olay yerinden elde edilen DNA molekülü ile şüphelinin DNA yapısının karşılaştırılması adli olayların aydınlatılmasını sağladığı gibi masumiyetinde ortaya konması açısından hayti önem taşımaktadır. DNA molekülünden elde edilen DNA parmak izi kişiye özgüdür ve bu durum şüpheli profillerinin belirlenmesi açısından çok büyük öneme sahiptir. Adli DNA analizlerinin hız kazanmasına sebep olan gelişme ise 1984'de İngiliz bilim adamı Alec Jeffreys'in hastalıklar üzerinde genetik çalışmalar yaparken RFLP teknolojisinin kişilerin tanımlanmasında kullanılabileceğini keşfetmesidir. "DNA Parmakizi" olarak adlandırılan bu yeni teknik ilk olarak 1985 yılında İngiltere'de bir suç olayının araştırılmasında kullanılmıştır. Bu olayda elde edilen başarının ardından adli DNA profillendirmesi olay, olay yeri ve kişiler arasında doğru bağlantı kurabilen bir yöntem olarak son yirmi yıllık döneme damgasını vurmuş ve bilim adamları, hukukçular, kolluk güçleri için temel araştırma yöntemlerinden biri haline gelmiştir. Olay yerinden elde edilecek biyolojik bulguların kontaminasyoba uğramadan elde edilmeside önemlidir. Toplama ve ambalajlama yapılırken biyolojik kirlenme yaşanmaması için çok dikkatli olunması gerekir.

Anahtar Kelimeler: DNA, Adli Olay, Olay yeri incelemesi, Kontaminasyon.

Sözel Bildiri

PRETREATMENT LOW HAEMOGLOBİN LEVELS CAUSE POOR PATHOLOGIC TUMOR RESPONSE IN RECTAL CANCER PATIENTS RECEIVING NEOADJUVANT CHEMORADIOTHERAPY

Gülnihan EREN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kötekli/ MUĞLA

gulnihaneren84@gmail.com

ABSTRACT

Background: It has been show that anaemia is common in patients with colorectal cancers and may be associated with a more aggressive tumour behaviour and radioresistance.

Aim: To evaluate predictive value of parameters (Hb, MPV, CEA, CA 19-9,cT, cN stages) on pathological tumor response after neoadjuvant chemoradiotherapy (nCRT) in patients with rectal cancer.

Material and Methods: Forty-two patients who had histopathologically confirmed rectal adenocancer and followed up at MSKU Hospital between June 2015 and August 2020 were retrospectively evaluated.We used Modified Ryan Scheme for Tumor Regression Score (TRS). Since the parameters did not show a normal distribution, we used the non-parametric correlation analysis Spearman test to determine the relationship between the parameters and pathological response.

Results: Median age was 62 years (44-84). Sixty percent of the patients were male. Median radiotherapy dose was 50.4 Gy (45-56). Patients were operated median 9 weeks (6-12) after CRT . nCRT was given as capesitabine in 36 (86%) patients -and as FUFA in 6 (%14) patients.pre-CRT Hb level was median 12.3 g/dL (8.4-15.9). Most of the patients (%71) had stage III disease. nCRT decreased the stage in most of the patients (%64).The pathological response was evaluated in 3 groups (TRS0-1/ TRS2/ TRS3).Four patients (9.5%) had complete response (TRS 0), 4 patients (9.5%) had near complete response ,29 patients (69%) had partial response (TRS2), 5 patients (%12) had poor/ no response. After the statistical analyzis to determine the relationship between the parameters and pathological response, we saw that only pre- nCRT Hb levels were related to pathological response (r:0.378, p:0.014).

Conclusion: In our study lower Hb values were associated with lower pathological response. Blood transfusions and other treatment methods that will increase tissue oxygenation before and during nCRT may increase pathological response rates.

Keywords: Anaemia, rectal cancer, neoadjuvant, chemoradiotherapy, pathological response

Sözel Bildiri

İNKONTİNANSLI KADINLARDA, İNKONTİNANSIN TİPİNE GÖRE İNKONTİNANS SEMPTOM CİDDİYETİ, PELVİK TABAN KAS FONKSİYONU, YAŞAM KALİTESİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Melda BAŞER SEÇER[1], Damla KORKMAZ DAYICAN[2], İrem KESER[3], Özge ÇELİKER TOSUN[4]

[1] *Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Manisa, Türkiye, melda.secer@cbu.edu.tr*
[2] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu, İzmir, Türkiye, kkorkmazdamla@gmail.com*
[3] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu, İzmir, Türkiye, iremcatal93@gmail.com*
[4] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu, İzmir, Türkiye, ozge.tosun@deu.edu.tr*

ÖZET

Amaç: Bu çalışma üriner inkontinanslı kadınlarda, inkontinansın tipine göre inkontinans semptom ciddiyeti, pelvik taban kas (PTK) fonksiyonu, yaşam kalitesi ve fiziksel aktivite düzeylerini karşılaştırmak amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmaya üriner inkontinans tanısı alan 29 kadın birey dahil edilip, inkontinans tipine göre urge ve miks tip inkontinans olmak üzere iki gruba ayrıldı. İnkontinans semptom ciddiyeti ve inkontinansın yaşam kalitesi üzerindeki etkisini belirlemek için Ürogenital Distress Envanteri (UDI-6), İnkontinans Etki Anketi (IIQ-7), Aşırı Aktif Mesane-V8 Anketi (OAVB-8) ve Uluslararası İnkontinans Sorgulama Kısa Formu (ICIQ-SF) kullanıldı. PTK fonksiyonu dijital palpasyon (PERFECT sistemi) ve yüzeyel elektromyografi (EMG) ile değerlendirildi. PERFECT sistemi ile pelvik taban kaslarının kuvvet (P), endurans (E), tekrar sayısı (R), hız parametreleri (F) kaydedildi. Yüzeyel EMG ile pelvik taban kaslarının istirahat (gevşeme) ve fonksiyonel (kasılma) elektromyografik aktiviteleri incelendi. Fiziksel aktivite düzeylerinin belirlenmesinde Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi (IPAQ) kullanıldı. Sonuçlar, gruplar arası Mann Whitney U testi ile karşılaştırıldı.

Bulgular: İnkontinanslı kadınların %68,9'u (n=20) miks tip, %31,1'i (n=9) urge tip inkontinans grubunda yer almaktadır. Yaş, vücut kütle indeksi ve diğer demografik özellikler açısından gruplar arasında fark görülmemiştir ($p<0,05$). Gruplar arasında ICIQ-SF, IIQ-7, OAVB-8, IPAQ skorları ve PTK fonksiyonu (PERFECT sistemi ve EMG değerleri) açısından anlamlı bir fark yokken ($p<0,05$), UDI-6 skorunun miks tip inkontinans grubunda istatistiksel olarak anlamlı oranda daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p=0,019$).

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda; miks tip inkontinanslı kadınların üriner inkontinans semptomlarının daha şiddetli olduğu ve yaşam kalitelerinin daha fazla etkilendiği bulunmuştur. Pelvik taban kas (PTK) fonksiyonu ve fiziksel aktivite düzeyleri ise inkontinansın tipine göre değişmemiştir. Bu konuda daha geniş örneklem büyüklüğü ile gelecekte daha fazla çalışma yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üriner inkontinans, fiziksel aktivite, pelvik taban kas fonksiyonu

Sözel Bildiri

AN INVESTIGATION OF THE USE OF BLACK GARLIC AS A FUNCTIONAL PRODUCT

Duygu BALPETEK KÜLCÜ[1], Sena SOĞUKSULU[1]

[1]*Faculty of Engineering, Department of Food Engineering, Giresun University, Giresun, Turkey*

duygu.balpetek@giresun.edu.tr

ABSTRACT

Garlic, which has been known to benefit human health for centuries, is a food product recommended for consumption due to its rich nutritional components. Garlic is consumed in limited amounts due to its sharp smell and bitter taste. Being a fermentation product, black garlic is an alternative to garlic due to its odorless and sweet characteristics. In addition, black garlic, which is richer in antioxidant activity, phenolic content, sulfur compounds and some vitamins compared to natural garlic, has been supported by studies on cancer prevention and suppression, and has become a popular food, especially on an international scale. In this sense, black garlic, which has health benefits, should be developed and traded in our country. In this review, the fermentation process of black garlic, its functional areas of use and its effects on health are discussed with the studies.

Keywords: Black garlic, functional product, health, nutrition, fermentation

Sözel Bildiri

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA İÇME DURUMU VE SİGARA BAĞIMLILIK DÜZEYİ

Serap SALİMOĞLU[1], Esin BAŞARAN[2]

[1] *Öğr. Gör., Başkent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, sbaytar@baskent.edu.tr*

[2] *Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ebasaran@baskent.edu.tr*

ÖZET

Giriş: Sigara kullanımı her yıl 8 milyondan fazla kişinin ölümüne neden olan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Erken ve önlenebilir ölümlerin en önemli nedenlerindendir. Sigara alışkanlığının çoğunlukla gençlik yıllarında ediniliyor olması gençleri sigara kullanımı bakımından önemli bir risk grubu haline getirmektedir.

Amaç: Çalışmanın amacı Başkent Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinde sigara içme sıklığı, sigara içme durumu ile ilişkili faktörler ve sigara içenlerde bağımlılık düzeyini belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma, Başkent Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nun 331 öğrencisinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Veriler, araştırmacıların geliştirdiği soru formu ve Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi ile elde edilmiştir. Soru formu; sosyodemografik özellikler, sigara kullanımı, sigaranın dumanına maruz kalma durumu, sigara kullanımı ile ilgili tutum ve davranışlar ve eğitim ilgili soruları içermektedir. Verilerin analizinde SPSS 25.0 programı kullanılmıştır. Çalışmada tanımlayıcı istatistikler ve önemlilik testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %77,3'nün sigara içmeyi denedikleri ve deneyenlerin %75,4'nün ilk sigaralarını 11-17 yaş grubunda içtikleri belirlenmiştir. Çalışmaya katılan 331 öğrenciden, son otuz gün içerisinde sigara içenlerin oranı %55,9'dur. Son otuz gün içerisinde sigara içenlerin yarısından fazlası her gün sigara içmektedir. Her gün sigara içen erkeklerin Fagerström Nikotin Bağımlılık Test puanlarının ortalaması 4,50±2,54 olarak bulunmuştur. Her gün sigara içen kızların test puanlarının ortalaması 3,33±2,33 olarak bulunmuştur. Her gün sigara içen erkek öğrenciler ile kız öğrenciler arasında test puanı bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Her gün sigara içen öğrencilerin %77,3'ü sigarayı bırakmayı düşünmediklerini belirtmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Öğrencilerin akranlarına uyma istekleri sigara ve diğer tütün ürünlerini kullanmaya başlamalarını kolaylaştırmaktadır. Üniversitelerde sigara ve diğer tütün ürünlerinin zararlarına ilişkin ders konularının eklenmesi, seminerler ve etkinlikler düzenlenmesi, etkinliklere öğrencilerin katkı vermesi ve akran eğitiminin çalışmalara dahil edilmesi sigara kullanım sıklığını azaltmada faydalı olacaktır. Ayrıca Covid-19 Pandemi sürecinde sigara içme alışkınlıklarındaki değişiklikleri tanımlamak ve sigara içme sıklığındaki eğilimi belirlemek için araştırmalar yapılmalıdır. Elde edilen veriler toplum sağlığını geliştirmek işin yapılacak çalışmalarda yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sigara, Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi, Öğrenci, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Sözel Bildiri

A RARE CASE OF VENTRICULAR FIBRILLATION TRIGGERED BY MYOCARDITIS ASSOCIATED WITH INFLUENZA

Mohamed Refik MEDNİ[1], Furkan Çağrı OĞUZLAR[1]

[1]*Hakkari State Hospital, Hakkari*

ABSTRACT

Objective: Acute myocarditis is an inflammatory disease of the heart muscle. Though causes could be infectious and non-infectious agents (viruses, bacteria, sarcoidosis etc). Acute myocarditis is a well-known complication of influenza. Cardiac manifestations can range from an asymptomatic state to congestive heart failure or sudden death. Electrocardiographic(ECG) findings may include atrial or ventricular arrhythmias, heart block, QRS, QT and ST and T-wave changes. We describe the case of a child with venticular fibrillation in viral myocarditis following influenza.

Case Report: A six-year old male child reported with syncope. Recent medical history of pharyngitis, fever of 37°C. Physical examination revealed unconsciousness, no pulse , no response to stimulation, fixed dilated pupillae, no light reflex, urinary incontinance, temperature 36°C and a Glascow Coma Scale 3. Cardiopulmonary ressucitation (CPR) was initiated. The heart rhythm was ventricular fibrillation (VF). Ototracheal intubation and defibrilation was performed. An intraosseous line and a right femoral catheter were placed. His laboratory; potasium 2.3 mmol/L, sodium 126 mmol/L, chlorine 122 mmol/L, creatinine kinase 409 IU/L, lactate dehydrogenase 229 IU/L, albumin 7.2 g/L, glucose 216 mg/dL, pH not recorded, hemoglobin 5.8 g/dL, lymphocyte count 1890 IU/L, troponin I 880 ng/mL, CK-MB 13ng/ml. CPR protocol continued but he could not be ressuscitated and was eventually proclaimed dead. Cardiac autopsy reported giant cell myocarditis.

Conclusion: Influenza occurs in 5–10% of adults and 20–30% of children globally. Influenza is one of the common viruses causing myocarditis. Presentation may vary from a nonspecific flu-like prodrome, chest pain, conduction anomalies, arrhythmias and heart failure including sudden cardiac death. A definitive diagnosis is based on the pathological diagnosis. Myocarditis may cause arrhythmias both in its acute and chronic phase. VF is a rare complication of myocarditis. We recommend close observation of patients with influenxa and cardiac symptoms.

Keywords: influenza, myocarditis, ventricular fibrillation

Sözel Bildiri

FİZİKSEL AKTİVİTE YAPAN BİREYLERİN AYAKKABI UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

Hayriye KUL KARAALİ[1], Duygu ILGIN[2], Özlem ÖZCAN[3], Erhan SEÇER[4]

[1,2,3,4] Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa

hayriyeklkrl@gmail.com[1], duygulgn@gmail.com[2], ozlem.ozcan@cbu.edu.tr[3], erhnscr86@hotmail.com[4]

ÖZET

Giriş: Her yaştan bireyin sağlığını geliştirmek için yapabileceği en önemli eylemlerden birisi düzenli fiziksel aktivitedir. Fiziksel aktivite sırasında ayak sağlığının korunması için ise ayağa uygun ayakkabının kullanımı oldukça önemlidir.

Amaç: Bu nedenle çalışmamızda fiziksel aktivite yapan bireylerin ayak-ayakkabı uyumunun değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Çalışma Eylül 2019 - Aralık 2019 tarihleri arasında Manisa Atatürk Kent Parkı'nda gerçekleştirildi. Gönüllülerin demografik özellikleri kaydedildi. Fiziksel aktivite alışkanlığı ve türü ve genel ayakkabı tercihleri soruldu. Ayak-ayakkabı uyumunu değerlendirmek için Ayakkabı Değerlendirme Ölçeği (ADÖ) kullanıldı.

Bulgular: Çalışma sırasında yaş ortalaması 33.42±13.57 olan, 151 (%57.9) kadın ve 110 (%42.1) erkek olmak üzere toplam 261 gönüllüye ulaşıldı. 261 bireyin 134 (%51.3)'ünün düzenli fiziksel aktivite yaptığı saptandı. En sık tercih edilen fiziksel aktivite türü %79.1 (n=106) oranında yürüme, en sık tercih edilen ayakkabı türü ise % 91.6 oranında (n=241) spor ayakkabı idi. 261 bireyin ADÖ puanı ortalaması ise 12.14±1.88 idi.

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda; bireylerin büyük bir kısmının fiziksel aktivite türü olarak yürümeyi tercih ettiği, fiziksel aktivite sırasında spor ayakkabısı kullandığı ve kullandıkları ayakkabının ayakları ile uyumunun genel olarak iyi seviyede olduğu görüldü. Ancak bireylerin önemli bir kısmının düzenli olarak fiziksel aktivite yapmadığı saptandı. Bu nedenle toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi açısından düzenli fiziksel aktivite katılımının önemi konusunda yapılan çalışmaların devam ettirilmesi gerektiğine inanmaktayız.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite; ayak; sağlık

Sözel Bildiri

COMPARTMENT SYNDROME AFTER SUPRACONDYLAR HUMERUS FRACTURE: AN UNUSUAL CASE REPORT

Alkan BAYRAK

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği,
drqueum@gmail.com

ABSTRACT

Introduction: Pediatric supracondylar humerus fractures (SCHF) are the most common fracture requiring surgical treatment. SCHF classifying according to the Garthland Classification system in three types. Type 3 fractures usually need surgical fixation with K-wires.

Methods: 9-year-old, male patient who have swelling and edema on left arm and forearm accepted to emergency service. He fell from a tree and after three days his parents took him to the hospital while they are immigrants. After physical examination and X-Rays, SCHF type 3 and compartment syndrome seemed. Urgent surgery was planned and he referred to the operation room. After sterile dressing volar fasciotomy made on the forearm and dorsal fasciotomy was made on hand (Figure 1). SCHF was reduced and stabilized with 2 lateral and 1 medial K-wire (Figure 2). The surgical site was dressed wet and a long arm cast used for immobilization.

Results: After 5 days the edema was solved, the hand ROM recovered and the fasciotomy was closed. The patient was discharged at 7. day. Postoperative controls were made in policlinic at every two weeks. The surgical site and healing of the fracture site were followed-up. At 6. week the pins and they were removed while the callus formation was seen on X-rays. The Range of Motion exercises for the elbow and wrist were offered. At the sixth month and 1-year control, the patient has fully ROM.

Conclusion: SCHF is the second common fracture in childhood. SCHF could provide serious complications such as compartment syndrome and amputations. Parents must be careful about this situation. Especially refugee children are neglected due to poor parental supervision, problems with health insurance, and low socioeconomic status.

Keywords: supracondylar humeral fracture, compartment syndrome, fasciotomy

Poster Bildiri

PARP INHİBİTORS IN METASTATİC CASTRATE RESİSTANT-PROSTATE CANCER TREATMENT

Mevcude ÇAM

Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Farmakoloji Ana Bilim Dalı, ESKİŞEHİR

mevcudecam@gmail.com

ABSTRACT

Introduction: It includes mutations and abnormalities in the genes involved in the repair of DNA damage up to 30% in prostate cancer patients resistant-metastatic castration(Abida et al.,2017;Robınson et al.,2015;Pritchard et al.,2016). Among the most common of these changes, BRCA1 and BRCA2 are well-characterized genes involved in homologous recombination repair, and ATM acts as a DNA damage checkpoint and indirectly activates homologous recombination repair(Marshall et al.,2019; Walsh,2015; Blackford and Jackson,2017). The development of sequencing techniques to reveal the genomic information of prostate cancer tumors in recent years has enabled the emergence of targeted therapies. Genomic aberrations in tumor cells have become popular due to the successful development of PARP (poly-ADP-ribose polymerase) inhibitors that are particularly active in tumors harboring DNA repair genomic defects. (Jang et al.,2020). PARP inhibitors destabilize replication forks through PARP DNA entrapment and induce cell death through replication stress-induced mitotic catastrophe(Slade,2020).

Aim: This review is analyzed olaparib and rucaparib, which are PARP inhibitors approved by the US Food and Drug Administration in 2020 for use in metastatic castration-resistant prostate cancer(Abida et al.,2020).

Method: A systematic review of the google scholar base data information literature has been made. Research sequence terms to investigate to investigate clinical research articles: PARP Inhibitors, Metastatic Castrate Resistant-Prostate Cancer Treatment, Olaparib, Rucaparib.

Results: Olaparib is an orally bioavailable inhibitor of the catalytic activity of PARP1 and PARP2, which play key roles in DNA damage response (DDR)(Mateo et al.,2020). Based on data from PROfound (NCT02987543), olaparibi (LYNPARZA, AstraZeneca Pharmaceuticals, LP) approved for adult patients with metastatic castration-resistant prostate cancer (mCRPC) with noxious or suspected harmful germline or somatic homologous recombination repair (HRR) gene mutation on 19 Mayıs 2020. The most common adverse reactions for olaparib in PROfound (10% of patients) are anemia, nausea, fatigue (including asthenia), decreased appetite, diarrhea, vomiting, thrombocytopenia, cough, and shortness of breath. Venous thromboembolic events including pulmonary embolism occurred in 7% of patients randomized to the olaparib arm and 3.1% of those who received enzalutamide or abiraterone.. The recommended dose of olaparib is 300 mg taken orally, with or without food, twice a day. [1]. In men with metastatic castration-resistant prostate cancer and disease progression while taking enzalutamide or abiraterone, and alterations in genes involved in homologous recombination repair, olaparib, longer progression-free survival and better response measures, and have been reported by the patient(de Bono et al.,2020). A study was conducted among men with prostate cancer who had tumors with at least one change in BRCA1, BRCA2 or ATM and whose disease progressed during previous treatment with a new generation hormonal agent. Study results showed that patients who received olaparib at baseline had a significantly longer survival time than patients who received enzalutamide or

abiraterone plus prednisone as control therapy. (Hussain et al,.2020). Based on data from TRITON-2, Rucaparib received accelerated approval by the FDA in May 2020 for the treatment of mCRPC with a harmful germline or somatic BRCA mutation previously treated with androgen-receptor-directed therapy and a taxane-based therapy. Among all 115 patients with BRCA-mutated mCRPC, the most common adverse reactions (20%) were fatigue, nausea, anemia, increased ALT / AST, decreased appetite, rash, constipation, thrombocytopenia, vomiting and diarrhea. The recommended dose of rucaparib is 600 mg orally twice a day, with or without food. Patients receiving rucaparib for MCRPC should also be taking a gonadotropin-releasing hormone (GnRH) analogue simultaneously or had a bilateral orchiectomy [2].

Conclusıon: The success of PARPis in cancer therapy points to the importance of understanding the molecular phenotype of mCRPC, therapeutic effects of genomic information, and its sensitive oncology potential. Olaparib and rucaparib are now available for mCRPC and other PARPs as niraparib, talazoparib, veliparib will be approved soon, based on several ongoing studies. Further studies are needed to determine the full benefit of these agents, including their use in the early stages of the disease, determination of further predictive biomarkers, and evaluation of synergism when combined with other agents.

Keywords: PARP Inhibitors, Metastatic Castrate Resistant-Prostate Cancer Treatment, Olaparib, Rucaparib

Sözel Bildiri

E-SPOR VE SOSYAL SAĞLIK BÜTÜNLÜĞÜNE ETKİLERİ

Ahmet ATALAY

Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ahmetatalay@ardahan.edu.tr

ABSTRACT

Giriş: Küresel dijitalleşme sürecinden spor da etkilenmiştir. Bu süreçle birlikte geleneksel sporların yanı sıra E-Spor da (Elektronik Spor) yaygınlaşmıştır. Kitlesel ilgi ile birlikte E-Spor, gerek ticari gerekse de sportif etkisini her geçen gün artırmaktadır. Ancak E-Sporun bu gelişim ve yaygınlaşmasının bir takım olumsuz sosyolojik etkiler barındırdığı söylenebilir. Özellikle Covid-19 sürecinin ortaya çıkardığı sosyal izolasyonla birlikte bu sosyolojik etkiler toplum sağlığını da hedef alabilmektedir. E-Sporun dijital ortamdaki temassız niteliği bireyleri sosyal iletişim ve etkileşimden uzaklaştırabilmekte, sosyal öğrenmeyi sınırlandırmakta ve bu durum da toplumun sosyal sağlık bütünlüğünü tehdit eder hale gelmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, E-Spor etkinlik ve oyunlarının bireylerin sosyal sağlıklarına (sosyal iletişim ve etkileşim) etkilerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda güncel yerli ve yabancı literatür ışığında E-Sporun bireylerin sosyal sağlık bütünlüklerine etkilerinin tartışılması hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu çalışma sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan nitel araştırma yöntemleri kapsamında doküman analizi tekniğinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir.

Sonuç: E-Spor, küresel ölçekte kabul görmüş yeni bir spor formudur. Ancak geleneksel sporlardan farklı olarak sosyal iletişim ve etkileşim imkanları sınırlıdır. Toplumsal bir sorun olan sosyal iyi olma ve sağlık halini de olumsuz etkileyebilmektedir. Özellikle günümüz pandemi koşullarında sosyal sağlığın da korunması ayrıca önem arz etmektedir. Ancak E-Sporun izole ortamları teşvik etmesi asosyal bireylerin nitel ve nicel varlığını artırabilmekte, sosyolojik açıdan da toplum sağlığını tehdit edebilmektedir. İzole ortamlarda sanal ilişkilerin tetiklediği bireysellik ve içine kapanma eğilimleri E-Sporun en önemli sosyolojik çıktıları olarak değerlendirilebilir. Bu durum ise bireylerin ve toplumların sosyal sağlıklarını hedef alan en önemli halk sağlığı olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Özellikle çocuk ve gençlerin sosyal öğrenme ve etkileşimleri sekteye uğramakta, ilerleyen dönemlerde ise toplumsal bütünlük algısını zedeleyebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: E-Spor, Sağlık, Sosyalleşme, Toplum.

Sözel Bildiri

DOSTLARIMIZ VİRÜSLER VE VİRÜSLERİN TIPTA KULLANIMI

Mustafa ÜNAL

19 Mayıs Üniversitesi, drmustafa2@gmail.com

ÖZET

Genelde virüsler söz konusu olduğunda patojen virüsler akla gelmektedir. 1918 İspanyol gribinde 50-100 milyon, sadece 20.yy da çiçekten 200 milyon insanın virüsler yüzünden öldüğü ve tüm hayatın Covid19 yüzünden olumsuz etkilendiği şu ortamda bu sebepsiz değildir. Oysa virüsler doğadaki en yaygın biyolojik varlıklardır. Ekosistemi dengede tuttukları için hayatın devamlılığı için şarttır. Bakterilerin kontrolsüz çoğalmasına engel olarak doğanın dengesini korurlar. Okyanuslarda hayatın %90' ı mikrobiktir ve fotosentez yapan planktonlar dünyadaki oksijenin yarısını üretirler. Virüsler bakterileri öldürerek bu planktonlara besin sağlarlar. Bağırsaklarımızdaki eko sisteme mikrobiyom diyoruz ve Virüsler sağlıklı mikrobiyom için şarttır. Eğer virüs varsa diğer virüslerin tehlikelerini azaltabilmektedir. Örneğin GB -C virusu zararsızdır, HIV+ hastalarda AİDS'e gidişi geciktirir ve Eboladan ölüm riskini azaltır. Herpesin fareyi bubonik veba ve listeriadan koruduğu gösterilmiştir. Oncolytic virusler kanser hücrelerini yok ederler. Devamlı replikasyon ve mutasyon içinde olduklarından müthiş bir gen deposu olup tüm canlılar yeni DNA parçacıklarını kendi avantajlarına kullanabilir. İnsan genomunun yaklaşık %8'i viral orijinlidir. 2018'de viral genin uzun dönem hafıza oluşumu için önemli olduğunu iki ayrı çalışma gurubu göstermiştir. Bakterileri öldüren virüslere fajlar denir ve bakterilerin 10 misli faj vardır. Burnumuz soluduğumuz havadaki bakterilerle savaşan fajlarla doludur. Pek çok ölümcül hastalığımızı biz farkında olmadan tedavi etmekte ve dahası tıpta kullanılmaktadırlar. Antibiyotiklerin keşfinden önce fajlar tıpta kullanılmakta ve Fransız L'Oréal (Bacté-coli-phage , Bacté-rhino-phage vs.) ve Amerikalı Eli Lilly (Colo-lysate, Ento-lysate) tarafından pazarlanmaktaydı. Abseler, İltihaplı yaralar, vaginit, akut ve kronik ÜSYE, mastoidit ve benzeri pek çok hastalıkta kullanılıyordu. Çok ilginç bir faj tarihi vardır ve fajlar güvenli olduklarını kanıtlamak için önce uygulayacak hekim ve intörnler tarafından içilirdi. Antibiyotiklerin keşfinden sonra batıda önemini yitirdi ise de Gürcistan'da Eliava Institute ve Polonya'da Hirszfeld Institute çalışmaya devam etmiştir. Antibiyotik direnci ile birlikte fajlar yeniden önem kazanmaya başlamıştır. Çoklu ilaç direncine sahip bakteriler dahil bakterileri seçerler ve öldürürler. faj ve etkili olduğu bakteriyi buluştrumak yeterlidir. Antibiyotiklere göre daha seçicidirler, yan etki potansiyelleri düşüktür.

Anahtar Kelimeler: Virüs, Tıp

Poster Bildiri

HEMŞİRELİK HİZMETİ VERENLERİN ERGONOMİK RİSKLERİNİ DEĞERLENDİRME ANKETİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI

Sabriye ERCAN[1*], Özgür ÖNAL[2], Girayhan ÇELİK[3], Ayhan CANBULUT[1], Hüseyin Tolga ACAR[1], Esma ARSLAN[1], Cem ÇETİN[1]

1 Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, Spor Hekimliği Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye

2 Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye

3 Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye

[1] sabriyeercan@gmail.com*

ÖZET

Giriş: Hemşirelik hizmeti veren bireylere, ergonomik risk değerlendirmesi yapabilmek için Coluci ve Alexandre tarafından geliştirilen Hemşirelik Hizmeti Verenlerin Ergonomik Risklerini Değerlendirme Anketi'nin Türkçe geçerliliğini ve güvenirliliğini araştırmak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Türkçe versiyonu araştırmacılar tarafından çevrilerek elde edilen anketin anlaşılırlığını test etmek için ilimizde aktif olarak hemşirelik hizmeti veren 29 hemşire üzerinde pilot uygulama yapılmıştır. Pilot araştırma sonucu maddelerine son hali verilen Türkçe versiyon anket ile beraber demografik bilgi formu, üniversitemize bağlı araştırma ve uygulama hastanesinde en az 6 aydır profesyonel olarak hemşirelik hizmeti veren 176 hemşirelik hizmeti veren sağlık çalışanı üzerinde yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Anketin faktör analizine uygunluğunu test etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçümü ve Bartlett küresellik testi yapılmıştır. Anketin güvenirlilik değerlendirmesinde iç tutarlılık için cronbach alfa katsayısı ve madde analizi yöntemi kullanılmıştır. Yerel etik kurulun 27/02/2020 tarihli ve 58 numaralı kararı ile çalışma onaylanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya, yaşı 37,17±0,69 yıl olan ve hemşirelik hizmetlerinde 15,31±0,71 yıldır görev alan 132 kadın (%75) ve 44 (%25) erkek dahil edilmiştir. Anketin yapı geçerliliğini test etmek için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçümü değeri 0,936 ve Bartlett küresellik testi sonucu 5328,431 olarak bulunmuştur ($p<0,001$). Öz değerin 1,0'dan büyük olması ve öz değer-eğim grafiğinin görünümü dikkate alındığında Türkçeye uyarlanacak anket için uygun faktör sayısının 3 olduğuna karar verilmiştir. Anketin iç tutarlılığını belirlemek için incelenen cronbach alfa katsayısının 0,970 olduğu görülmüştür.

Sonuç: Hemşirelik Hizmeti Verenlerin Ergonomik Risklerini Değerlendirme Anketi'nin Türkçe versiyonu geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Ergonomi, Geçerlilik, Güvenilirlik, Ölçek.

Sözel Bildiri

A UNEXCEPTED COMPLİCATİON OF LOCAL KETAMİNE: A CASE REPORT

Pınar KIR[1], Furkan Çağrı OĞUZLAR[1], Ahmet Yunus HATİP[2]

[1]Hakkari State Hospital, Hakkari

[2]Isparta City Hospital, Isparta

ABSTRACT

Introduction: Ketamine is a sedative-hypnotic with anesthetic and analgesic properties and with a reported benefit when used locally. The primary analgesic mechanism of ketamine is through NMDA receptor antagonism, though ketamine has also been shown to act on opioid, nicotinic and muscarinic receptors. Routes of ketamine administration for analgesia include parenteral, oral, sublingual, topical, and intranasal.

Case presentation: A 36-year old male presented to the emergency department with an incision in the left forearm extending from the distal of the radius to the midline. His vital signs were normal. Physical examination showed that there was no vascular and nerve damage, and the skin incision needed to be sutured. Ketamine was mistakenly administered subcutaneously instead of prilocain for local anesthesia. Syncope was occurred 5 minutes after the local injection of 10 cc (500 mg) of ketamine in the patient's incision area, who was planned to be sutured. After two hour observation, he gathered oneself together.

Conclusion: Subcutan ketamine is recommended for improving pain control in cases with a pain management plan and those suffering breakthrough pain. The subcutaneous injection has a more prolonged and less peaked pharmacokinetic concentration profile than intravenous or intramuscular injections. Studies have reported that ketamine is absorbed through the skin and appears in the blood and shows central effects by joining the systemic circulation. Cardiac and neurologic toxicities, including emergent phenomena (e.g., hallucinations, a sense of disconnection, vivid dreams), have been reported. Side effects such as cardiac arrhythmia, cognitive impairment, confusion, constipation, dizziness, hypertension, hypoxia, site irritation, somnolence, nausea and vomiting were detected in a dose-dependent manner. The follow-up period should be longer in ketamine injections administered subcutaneously and one should be careful in terms of systemic side effects.

Keywords: local ketamine, syncope

Sözel Bildiri

COVİD-19 BULAŞI AÇISINDAN RİSKLİ BİR İŞLEM: BRONKOSKOPİ

İncinur GENİŞOL[1], Osman UZUNLU[2]

[1] *Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye, incinurgenisol@msn.com*

[2] *Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye, osmanuzunlu@gmail.com*

ÖZET

Giriş: Yabancı cisim aspirasyonları çocukluk çağında %0.03 sıklıkta görülür. Öksürük ve hırıltılı solunum virütik solunum yolu hastalıklarının da ortak semptomudur. Geç tanı konulması ve tedavi edilmesi ölümcül komplikasyonlara neden olmaktadır.

Amaç: Bu çalışmada amacımız Covid-19 bulaşı açısından çok riskli girişim olan bronkoskopinin güvenle yapılabileceğini vurgulamaktır.

Yöntem: Kliniğimize 11 Mart 2020-5 Şubat 2021 tarihleri arasında yabancı cisim aspirasyonu nedeni ile başvuran hastalar geri dönük incelendi. Hastalar yaş, cinsiyet, başvuru süresi, klinik semptomları, oskültasyon bulguları, akciğer grafisi bulguları, yabancı cismin yerleşimi, türü, bronkoskopi sonrası hastanede kalış süresi açısından incelendi.

Bulgular: 11 hastadan 5(%45.5)'i erkek, 6(%54.5)'sı kızdı. Ortalama başvuru yaşı 1.92± 1.31 olarak saptandı. 6'sı öksürük, 8'i hırıltılı solunum, 5'i morarma yakınmaları ile başvurdu. Ortalama başvuru süresi 4.9±7.2 gündü. Oskültasyonda 2 hastanın akciğer sesleri normaldi. 4 hastanın sağ akciğer seslerinde, 5 hastanın sol akciğer seslerinde azalma mevcuttu. Akciğer grafisi 2 hastanın normaldi, 4 hastanın sağda havalanma artışı, 5 hastanın ise solda havalanma artışı mevcuttu. Hastaların kan tetkiklerinde C-reaktif protein değerleri hepsinde normaldi. Lökosit değerleri 7 hastada artmış saptandı. Operasyona ortalama 0.7±0.4 günde alındı. 3 hastada yabancı cisim saptanmadı. Hastalardan 3'ünde sağ ana, 3'ünde sol ana, 1'inde sol üst, 1'inde sol orta bronşta yabancı cisim saptandı. Yabancı cisimlerin hepsi gıda parçasıydı(badem, ceviz, fındık, fıstık, mısır). Hastalarımız ortalama 2.4±0.9 gün hastanede yatırılıp intravenöz antibiyotik verildi. 10 aylık serimizde komplikasyon ve mortalite görülmedi. Operasyon ekibine Covid-19 bulaşı görülmedi.

Tartışma ve Sonuç: Bronkoskopi öncesi operasyon odası negatif basınçtaydı, işlemi gerçekleştiren cerrah koruyucu tulum, siperlik ve n95 maske kullandı. Covid temas öyküsü olmayan 4 hastadan PCR istenmedi, 6 hastanın PCR sonucu negatif, 1 hastanın pozitifti. Covid döneminde öksürük, hırıltılı solunum nedeni ile acile başvuran hastalar sıklıkla Covid-19 olarak değerlendiriliyor. Aile yemek yerken ani gelişen öksürük gibi bir öyküden bahsediyor ise ilk olarak yabancı cisimden şüphelenilmeli ve PCR sonucu beklenmeden altın standart tanı ve tedavi yöntemi olan bronkoskopi yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: bronkoskopi, yabancı cisim aspirasyonu, çocuk, covid-19

Sözel Bildiri

BİR SAĞLIK KURULUŞUNDA GÖREV YAPAN HEMŞİRELERİN HASTA GÜVENLİĞİNE YÖNELİK ALGI VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Meltem SAYGILI[1], Rukiye NUMANOĞLU TEKİN[2]

[1]*Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Kırıkkale, Türkiye, meltemsaygili@kku.edu.tr*

[2]*Başkent Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Ankara, Türkiye, numanoglu@baskent.edu.tr*

ÖZET

Hata bildirimlerinde şeffaflık, tıbbi hataların önlenmesinde sistematik bir yaklaşım ve dürüstlük olarak tanımlanan hasta güvenliği kültürü, sağlık hizmetlerinde hasta güvenliğinin sağlanabilmesi ve hizmet kalitesinin geliştirilmesi açısından en önemli konulardan biridir ve bu noktada hasta bakım hizmetlerinin odağında yer alan hemşirelere önemli roller düşmektedir. Yapılan bu araştırmanın amacı hemşirelerin hasta güvenliğine yönelik algı ve tutumlarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Ankara'da faaliyet gösteren bir vakıf üniversitesi hastanesinin yataklı servisinde görev yapan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 100 hemşire araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında literatür taraması sonucunda araştırmacı tarafından hazırlanan hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerini, çalışma durumlarını ve hasta bakımında karşılaştıkları hataları belirlemeye yönelik 19 soruluk anket formu ile Sexton ve arkadaşları (2006) tarafından geliştirilen ve Baykal ve diğerleri (2010) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılan Güvenlik Tutumları Ölçeği (The Safety Attitudes Questionnaire - SAQ) kullanılmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmış ve SPSS paket programına girilerek istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda hemşirelerin %88'inin hasta güvenliği konusunda eğitim aldıkları belirlenmiştir. Hemşireler, hasta güvenliğini tehdit eden hataların %56'sının sistem hatalarından kaynaklandığını, yataklı servislerde hasta güvenliğini tehdit eden ve en sık karşılaşılan hatanın ise iletişim hataları olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında, hemşirelerin %86'sı görev yaptıkları serviste hasta güvenliğinin daima en öncelikli konu olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri, Hasta Güvenliği, Hasta Güvenliği Kültürü

Sözel Bildiri

BOTULİNUM NÖROTOKSİNİNİN (BoNT) SİYALOREDE KULLANIMI

Yusuf Çağdaş KUMBUL[1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları ve Baş-Boyun Cerrahisi Ana Bilim Dalı*

ÖZET

Botulinum nörotoksini (BoNT), gram pozitif bir bakteri olan *Clostridium Botulinum* tarafından üretilen proteaz ekzotoksinidir. BoNT, kolinerjik sinir uçlarından asetilkolin salınımını bloke ederek hedef organda etki gösterir. BoNT, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları alanında spasmodik disfoni, trigeminal nevralji, blefarospazm, temporomandibuler eklem hastalıkları, oromandibuler distoni, palatal/stapedial myoklonus, bruksizm, hemifasiyal spazm ve Frey Sendromu gibi hastalıklarda terapötik amaçlı kullanılmaktadır (1). Bununla birlikte son yıllarda siyaloreye neden olan hastalıklarda kullanımı giderek artmaktadır. Bu çalışmada BoNT'nin siyalorede kullanımı literatür eşliğinde gözden geçirilecektir. Siyolore ağız boşluğunda aşırı tükürük birikimi ile beraber dudak kenarlarından istemsiz tükürük akışıdır (2). Siyalore özellikle Parkinson hastalığı, amyotrofik lateral skleroz ve serebral palsi gibi nörolojik hastalıkların kliniğinde sık karşılaşılan bir durumdur (3-5). Siyolorede terapötik amaçlı BoNT enjeksiyonu submandibular ve parotis bezlerine yapılmaktadır. BoNT'nin uygulanması sırasında cerrahi landmarklar kullanılmakla birlikte ultrason eşliğinde yapılmasının etkinliğini arttıracağı düşünülmektedir (6). Botulinum nörotoksin-A'nın (BoNTA) siyalorede kullanılan 3 tipi vardır. Bunlar abo-BoNTA (7), inco-BoNTA (8), ona-BoNTA'dır (9). Inco-BoNTA'nın 100 U dozu (30 U her iki parotis bezine, 20 U her iki submandibuler beze – 16 hafta ara ile üç kez yapılmak üzere) siyaloreye neden olan hastalıktan bağımsız olarak klas 1 kanıt düzeyi ile tedavi amacıyla önerilmektedir (8). European Medicines Agency Mayıs 2019'da nörolojik hastalıklara bağlı siyolorede inco-BoNTA'nın kullanımını onaylamıştır (10). Sayılan BoNTA türlerine ek olarak son yıllarda Botulinum nörotoksin-B (BoNTB)'nin rimabotulinumtoxin-B formu siyolorede kullanılmaya başlanmıştır. Isaacson ve ark.'ı rimabotulinumtoxin-B'nin bir hafta sonra siyaloreyi azaltmaya başladığını bildirmişlerdir (11). Ağustos 2019'da FDA yetişkinlerde siyalore için rimabotulinumtoxin-B'yi onaylamıştır. Önerilen doz ise her parotis bezi için 500-1500 U ve her submandibuler bez için 250 U'dir (toplam doz 1500-3500 U) (10). Persaud ve ark.'ı kanıta dayandırdıkları derlemesinde BoNT'nin siyalorede kullanımının kanıt düzeyi 1b olarak bildirilmiştir (1). Sonuç olarak kanıt düzeyleri ve klinik çalışmalar incelendiğinde, BoNT enjeksiyonunun ilerleyen yıllarda siyalorede terapötik olarak ilk tercih edilen farmakoterapi ajanı olacağı tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Botulinum nörotoksini; Siyalore; Serebral Palsi, Parkinson Hastalığı; Amyotrofik Lateral Skleroz

Sözel Bildiri

SAĞLIKLI HAYAT MERKEZİNE BAŞVURAN BİREYLERİN BEDEN KİTLE İNDEKSLERİNİN VE BU MERKEZDE VERİLEN EGZERSİZ ÇEŞİTLERİNİN RETROSPEKTİF İNCELENMESİ

Yunus Emre KUNDAKCI[1], İsa GÜL[2], Aysun ATACAN[3]

[1]*Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Afyonkarahisar, Türkiye. E-mail: y.emre.kndkc@gmail.com*

[2]*Sağlık Yönetimi Bölümü, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Afyonkarahisar, Türkiye. E-mail: isagul233@gmail.com*

[3]*Afyonkarahisar Sağlıklı Hayat Merkezi, Afyonkarahisar, Türkiye. E-mail: aysun_fzt@hotmail.com*

ÖZET

Giriş: Sağlıklı hayat merkezleri (SHM) sağlığa yönelik risklerden birey ve toplumu korumak ve sağlıklı yaşam tarzını teşvik etmek amacıyla kurulan çok amaçlı yapılardır.

Amaç: Sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite danışmanlığı almak için 2017-2019 yılları arasında Ege Bölgesinde bulunan bir ildeki SHM'lere başvuranların ilk başvuru sırasındaki beden kitle indeksi (BKİ) değerlerinin ve burada verilen egzersiz çeşitlerinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve retrospektif olan bu çalışmada 0-84 yaş aralığında 8303 danışanın elektronik veri tabanından çekilen verileri incelendi. 18 yaş üstü 7223 birey Dünya Sağlık Örgütü'nün BKİ sınıflandırmasına göre gruplandırıldı. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, Mann Witney U, Kruskal Wallis ve CHAID analizi kullanıldı.

Bulgular: 7223 bireyin ortalama yaşı 37.10 ± 12.56, boyu 160.21 cm ± 8.09, BKİ'si 31.63±6.96 olarak saptandı. Diyet polikliniğine başvuranların %28.4'ü şişman, %56.3'ü ise obez grupta (%49.9'ü evre I, %30.1'i evre II, %20'si evre III) yer almaktaydı. Bu merkeze başvuran bireylerin %86.5'i kadındı ve BKİ'leri erkeklerden anlamlı biçimde yüksekti (p=.010). CHAID analizi sonuçlarında, BKİ üzerinde en önemli değişken yaştı (χ^2: 1079, 052; p = .000). Yaş grupları açısından 24 ve altı yaş grubunda % 33.3, 24-28 yaş grubunda %42,2, 28-32 yaş grubunda %48.6, 32-39 yaş grubunda %55.8, 39-48 yaş grubunda %66.9, 48 üstü yaş grubunda ise %80.7 oranında birey obez sınıflandırmasına sahipti. 24-28, 32-39 ve 48 üstü yaş grupları üzerinde en önemli değişken cinsiyet olarak bulundu (p < .05). 24-28 yaş grubunda bulunan erkeklerin %30.6'sı obez iken kadınların %44'ü obez grubundaydı. 32-39 yaş grubunda erkeklerin %62.7'si, kadınların %54.8'i obez grupta yer alıyordu. 48 üzeri yaş grubu incelendiğinde ise erkek bireylerin %71.1'inin, kadınların %83'ünün obez BKİ'ye sahip olduğu belirlendi. Merkezde verilen egzersizlerin sırasıyla "Postür (işlem sayısı: 11.006; %17.41), Germe (işlem sayısı: 10.961; %17.34) ve Gevşeme (işlem sayısı: 10.956; %17.33) Egzersizleri" olduğu saptandı.

Sonuç: Bu çalışmada bireyler BKİ ortalaması bakımından obez grupta bulunmaktadır. Fiziksel aktivite ve beslenme alışkanlıklarının iyileştirilmesi ve SHM farkındalığının artırılması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: BKİ, Egzersiz, Fiziksel Aktivite, Obezite, Sağlıklı Hayat Merkezi

Sözel Bildiri

COVİD-19 ENFEKSİYONUNDA KAN ORTALAMA TROMBOSİT HACMİ (MPV) DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ

Adem DURMAZ

Sağlık Bakanlığı Kütahya İl Sağlık Müdürlüğü,

addurmaz@gmail.com

ÖZET

Giriş: Yeni inflamatuvar markerlerdan olan kandaki Mean Platelete Volüme (MPV) birçok hastalıkta yükseldiği gözlenmiştir. Koroner kalp hastalığı, obesite, vitamin eksiklikleri, inflamatuvar hastalıklar ve hatta malignite vakalarında MPV değerinin yükseldiği saptanmıştır. Bazı araştırmacılar MPV'nin trombosit fonksiyonundan çok yeni sentezlenen trombositlerin durumunu gösterdiğini belirtse de hala hakkında yeni araştırmalar yapılması gereken bir markerdır.

Amaç: Covid-19 enfeksiyonu ile yeni inflamatuvar belirteçlerden biri olan MPV arasında bir ilişki var mı? araştırmak.

Yöntem: Sağlık Bakanlığından gerekli izinler alındıktan sonra sırasıyla yerel etik kuruldan 16.12.2020 tarih ve 2020/17-23 sayı ile ve il sağlık müdürlüğünden de onay alınarak Covid-19 teşhisi konulmuş 142 hastanın retrospektif olarak hemogram tetkikleri incelendi. Aynı şekilde 142 tane hiçbir Covid-19 belirtisi olmayan sağlıklı birey de kontrol grubu olarak alındı. Onlarında kan değerleri karşılaştırıldı. Hemogram Horiba ABX Pentra DF 120 çihazı ile değerlendirildi. İstatiksel açıdan önemli bir fark var mı araştırıldı.

Bulgular: Covid-19'lu hastaların yaş ortalaması 54,6 yıl iken kontrol grubunun 50,5 yıl idi. Hasta grubunun %45,7'si (n:65) kontrol grubunun ise %69'u (n:49) kadınlardan oluşmaktaydı. Covid-19 lu hastaların MPV değerleri ortalaması 9,62 iken kontrol grubunun MPV ortalama değerleri 8,92 idi. Hasta grupta trombosit sayıları ortalaması 231,2 iken kontrol grubunda 245,89 idi.

Tartışma ve Sonuç: Covid-19'lu hastalarda meydana gelen sitokin fırtınası sonucu emboli ve trombüsler oluşmakta ve multiorgan yetmezliğine sebep olduğu bilinmektedir. Meydana gelen bu emboli ve trombüslerde de trombositlerin kullanılması ve trombositlerin sayılarında azalma beklenmektedir. Çalışmamızda da hasta grubunda kontrol gruba oranla trombosit sayılarının azaldığını gözlemledik. Ayrıca yeni enflamatuvar belirteçlerden kabul edilen MPV değerinin de artmasını bekliyorduk. Çalışmamızda da gerçekten MPV değerlerinin kontrol grubuna oranla yükseldiğini gözlemledik. Gümüş ve ark.larının yaptığı çalışmada Covid-19 ile enfekte çocukların, kontrol grubuyla olan karşılaştırılmasında MPV değerlerinde anlamlı ilişki varken trombosit sayılarında anlamlı bir ilişki olmadığını saptadı. Bizde çalışmamızda MPV değerlerinin kontrol grubuna oranla Covid-19'lu hastalarda yüksek olduğunu saptadık. Ayrıca trombosit sayılarında da düşüş vardı. Gümüş ve ark.ları 55 enfekte ve 60 sağlıklı çocuk üzerinde yapmıştı. Oysa biz bu çalışmayı 142 covidli 71'de sağlam yetişkin hasta arasında yaptık. Özellikle Covid-19'un yetişkin hastaları etkilediği düşünüldüğünde ayrıca Covid nedeniyle mortalite ve morbiliteden yine yetişkinler daha çok etkilendiği için bizim

çalışmamız daha değerliydi. Yani Covid-19 enfeksiyonunda MPV artma, trombosit sayıları ise düşme eğilimindeydi**.** Güclü ve ark.larının yaptığı çalışmada COVID-19'da mortalite ile trombosit sayısı, Ortalama Trombosit Hacmi (MPV) ve trombosit dağılım genişliği arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Yani MPV değerlerinde Covid-19 enfeksiyonunda artışlar olduğunu hatta MPV'de 1 birim artış mortaliteyi 1.76 kat artırdığını saptamışlardır. Trombositopeni olduğunu da saptamıştır. Bizde çalışmamızda trombositopeni ve MPV de artma gözlemledik. Bulgularımız Güclü ve ark.larının buldukları ile uyuşuyordu. Özçelik ve ark.larının yaptığı çalışmada Covid-19 enfeksiyonunda trombosit sayısı ve trombosit indekslerinin önemini saptamıştır. Bizde bu çalışmamızda MPV değerlerinin yüksek olduğunu saptadık.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, enfeksiyon, Mean Platelet Volume.

Sözel Bildiri

ESTETİK CERRAHİ, TOPLUMSAL CİNSİYET VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Nihal TUNCER[1], Altun BAKSİ[2]

[1]*Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Programı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta-Türkiye, nihal_nihal_89@hotmail.com*

[2]*Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta-Türkiye, altun.baksi@hotmail.com*

ÖZET

İnsanlar için fiziksel yönden sağlıklı olmak ve güzellik her zaman önemli olmuştur. İnsanlar sağlıklı olmak ve kendi istedikleri güzelliğe kavuşabilmek amacıyla, hoşlanmadıkları vücut kısımları ile ilgili değişimlerin çözümünü estetik cerrahide aramaktadır. Son zamanlarda bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de estetik cerrahi sayısında artış görülmüştür. Uluslararası Estetik ve Plastik Cerrahi Derneği'nin 2019 yılında açıkladığı verilere göre; estetik cerrahi yaptırma sıralamasında 95 ülke içerisinde Türkiye 7. sırada yer almaktadır. Türkiye'de en çok meme büyütme, liposakşın, göz kapağı cerrahisi, yağ aşılama (yüze) ve meme küçültme işlemleri yapılmaktadır. Estetik cerrahi için başvuran kişilerin amaçları, başvurma nedenleri ve ameliyattan beklentileri farklılık göstermektedir. Kimileri tedavi, kimileri güzelleştirme amacıyla yaptırırken, kimileri ise hem tedavi hem güzelleştirme amacıyla estetik cerrahiye başvurabilmektedir. Literatürde estetik malzeme kullanımı ve cerrahiye başvurmada etkili olan parametreler arasında kültürel inançlar, bireysel parametreler ve pazarlama değişkenleri yer almaktadır. Bireyin kendi tercihleri doğrultusunda vücudu üstündeki özgürlük alanı genişlerken, vücut üzerinden toplumsal eşitsizlik yaratan cinsiyet normları, kültürel kodlar, imajlar ve semboller varlığını sürdürmeye devam ettirmektedir. Bu durum ise kadınların estetik cerrahiyi daha çok tercih etmesine neden olmaktadır. Modern toplumdaki kadının, sosyoekonomik düzeyinin artması, sosyal ve iş hayatına katılması, toplumun güzel ve ideal kadın görüntüsü beklentisi, kadının güzel ve genç görünmek amacıyla estetik malzemelere yönelmesine sebep olmuş bunun yanında vücudunu istediği şekile dönüştürme isteği estetik cerrahiyi talep etme oranının artmasına neden olmuştur. Hemşireler ameliyat öncesinde kadının psikososyal yönden değerlendirilmesi, cerrahiye başvurma nedenlerinin belirlenmesi, cerrahiye uygun hasta olup olmadıklarının tespit edilmesi ve kadına gerçekçi/akılcı kararlar vermesinde yol göstermesi bakımından önemli bir konumdadır. Böylece hemşireler kadının ameliyat sonrası beklentilerine ulaşmasında kolaylık sağlayacak, cerrahi sebebiyle görülebilecek fiziksel ve psikolojik birçok sorunun ortadan kaldırılmasına ve gereksiz ameliyatları engelleyerek kadının bu ameliyatlara bağlı karşılaşabileceği komplikasyonların önlenmesine katkı sağlayacaktır. Kadınların ameliyat sonrası dönemde ameliyattan beklentilerinin değerlendirilmesi ve beklentilerine ulaşamayan kadınlara destek verilmesi kadının yaşam kalitesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Estetik cerrahi, Kozmetik, Toplumsal cinsiyet, Hemşirelik.

Sözel Bildiri

SKOLYOZLU BİREYLERDE REFORMER PİLATES EĞİTİMİNİN FİZİKSEL KAPASİTE, YORGUNLUK ŞİDDETİ VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: PİLOT ÇALIŞMA

Beren Sena ŞEN[1], Mahmut ÇALIK[1]

[1]Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

e-mail: berensenasen@gmail.com, mahmutcalik1987@gmail.com

ÖZET

Giriş: Reformer pilates eğitiminin temel amacı, vücut direnci ve esnekliği artırmak, duruş bozukluklarını düzeltmek ve uygun solunum kontrolünü sağlamaktır. Birçok kas iskelet sistemi yaralanmaları ve patolojileri sonrası son dönemde sıklıkla uygulanan bir eğitimdir. Reformer pilates eğitimi, diğer aerobik ve dans egzersizlerine göre daha az şiddetli bir egzersiz olmasına rağmen, uygulama sırasında konsantrasyon, motor kontrol, merkezleme, hareket ritmi, hassasiyet ve nefes alma tekniği gibi birçok parametreyi içermektedir. Skolyozlu bireylerde omurga düzgünlüğünün sağlanmasında klinikte son dönemlerde sıklıkla kullanılmaktadır.

Yöntem: Bu çalışmada skolyoz tanısı olan 13-24 yaş aralığındaki bireylerin 6 haftalık reformer pilates eğitiminin fiziksel kapasite, uyku kalitesi ve yorgunluk şiddeti üzerine etkisi incelendi. Çalışmaya 13-24 yaş arasında 13 skolyoz tanılı birey dahil edildi. Bireylerin fiziksel kapasitesi "6 Dakika Yürüme Testi" ve "Merdiven inip Çıkma Testi" ile, yorgunluk şiddeti "Yorgunluk Şiddeti Ölçeği" ile ve uyku kalitesi "Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi" ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışma sonunda altı haftalık reformer pilates eğitimi sonrası skolyozu olan bireylerin fiziksel kapasitesinin arttığı (p=0,001), uyku kalitesinin arttığı (p=0,003) ve yorgunluk şiddetinin azaldığı (p=0,004) bulundu.

Sonuç: Bu çalışmanın sonunda skolyozlu bireylerde altı haftalık reformer pilates eğitiminin fiziksel kapasite ve uyku kalitesini arttırdığı, yorgunluk şiddetini ise azalttığı bulundu. Skolyozu olan bireylerde reformer pilates eğitiminin bireylerin tedavi programına eklenebileceği düşünülmektedir. Daha fazla bireyle diğer parametrelerin de değerlendirildiği yeni çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: reformer pilates, skolyoz, 6 dakika yürüme, yorgunluk şiddeti, uyku kalitesi

Sözel Bildiri

ONKOLOJİK CERRAHİ GEÇİREN HASTALARDA HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ SINIFLAMASI (NIC) KULLANILARAK GELİŞTİRİLEN TABURCULUK EĞİTİMİNİN CERRAHİ İYİLEŞME ÜZERİNE ETKİSİ

Ezgi ARSLAN[1], Nurdan GEZER[2]

[1,2]Aydın Adnan MenderesÜniversitesi,Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye.

[1]e.temel@adu.edu.tr (Corresponding Author); [2]ngezer@adu.edu.tr

ÖZET

Giriş: Çalışma, onkolojik cerrahi geçiren hastalarda Hemşirelik Girişimleri Sınıflaması kullanılarak geliştirilen taburculuk eğitiminin cerrahi iyileşme üzerine etkisini incelemek amacıyla yarı deneysel olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, bir üniversite hastanesinin Genel Cerrahi Servisi'nde yapılmıştır. G-Power ile hesaplanan 78 hasta örneklemi oluşturmuştur. Basit randomizasyon uygulanarak hastalar girişim ve kontrol grubuna ayrılmıştır. Araştırmanın verileri, 28 soruluk Hasta Tanıtım Formu ve Hemşirelik Girişimleri Sınıflaması'nın "cerrahi iyileşmede gecikme" basamağını içeren dokuz soruluk Hasta Değerlendirme Formu ile toplanmıştır. Hasta Değerlendirme Form beşli likert tipindedir. Formdan minimum "9" ve maximum "45" puan alınabilmektedir. Veriler taburculuk öncesi, taburculuk sonrası ikinci, dördüncü ve sekizinci hafta olmak üzere dört aşamada toplanmıştır. İlk aşamada tüm hastalara hasta tanıtım ve hasta değerlendirme formu yüz yüze uygulanmıştır. Sonrasında girişim grubuna taburculuk eğitimi verilmiş ve eğitim konularını içeren kitapçık verilmiştir. Kontrol grubu hastaları klinik standartlarına göre izlenmiştir. Taburculuk sonrası ikinci, dördüncü ve sekizinci haftada iki hasta grubuna da telefonla ulaşılarak hasta değerlendirme formu doldurulmuştur. Verilerin analizinde gruplar arasındaki farklılığın incelenmesinde bağımsız örneklerde t testi, tekrarlı ölçümlerin değişkenlerle ilişkisinin incelenmesinde tekrarlı ölçümler ANOVA testi yapılmıştır. Çalışma öncesinde etik kurul ve kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Girişim ve kontrol grubu hastalarının grup içi taburculuk öncesi, taburculuk sonrası ikinci, dördüncü ve sekizinci haftada cerrahi iyileşme puan ortalamaları arasında ve gruplar arası taburculuk sonrası ikinci, dördüncü ve sekizinci haftada cerrahi iyileşme puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Çalışmamızda gruplar arasında taburculuk öncesinde cerrahi iyileşmede görülen "öz bakım uygulamalarında yardımcı gereksinimi" ile "etrafta hareket etmede güçlük" ve taburculuk sonrası ikinci, dördüncü ve sekizinci haftada "evdeki/işteki aktivitelere başlamayı erteleme durumu", "iyileşmek/ toparlanmak için daha fazla zaman ihtiyacı" ile "yorgunluk" sorunlarında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Gruplar arası iyileşme puanları karşılaştırıldığında taburculuk öncesi iyileşme puanları arasında anlamlı fark bulunmazken taburculuk sonrası ölçümlerde cerrahi iyileşme puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu görüldü. Çalışma süresince girişim ve kontrol grubu hastalarının cerrahi iyileşme puanlarının anlamı olarak arttığı ve girişim grubu hastalarının kontrol grubu hastalarına göre cerrahi iyileşme puanlarının daha yüksek olduğu gözlendi. Çalışmamızda onkolojik cerrahi geçiren hastalarda Hemşirelik Girişimleri Sınıflaması kullanılarak geliştirilecek taburculuk eğitiminin cerrahi iyileşmeyi hızlandırdığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi iyileşme, taburculuk eğitimi, hemşire.

Sözel Bildiri

ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KARAR VERME, EMPATİK EĞİLİMLERİ, EMPATİK BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Behice Belkıs ÇALIŞKAN

İstanbul Üniversitesi FLorance Nigthingale Hemşirelik Fakültesi, bhcblksayan@gmail.com

ÖZET

Düşünce, entelektüel sürece dayalı yetenek gerektiren bir süreçtir. Eleştiren düşünme, düşünme üzerine düşünmemizi sağlayan bir üst düşünme becerisidir. Hemşirelik bu bağlamda eleştirel düşünme; karar verme, yönetim, klinik yargı, profesyonel başarı ve etkili iletişimi etkileyen önemli bir özelliktir ve hemşirelerin istendik, güvenli hasta bakım sürecinin her basamağında kullanmaları gerekir. Hemşirelik eğitiminde verilen eleştirel düşünme eğitiminin hemşirelik mesleği sürecinde rasyonel bir şekilde karar vermelerini ve bakım verdikleri hastalara daha empatik yaklaşmalarına yardımcı olabilmektedir. Çalışmamızın amacı, hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerinin empati kurma ve karar verme becerileri üzerindeki etkisini yordamaktır. Bu bağlamda elde ettiğimiz veriler bizi destekler niteliktedir. Çalışmaya bir vakıf üniversitesinde eğitim gören ve eleştirel düşünme eğitimi almış olan (n=149) öğrenciler dahil olmuştur. California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği (CCTD), Empatik Beceri Ölçeği (EBÖ), Empatik Eğilim Ölçeği (EEÖ) ve Melbourne Karar Verme Stilleri Ölçeği (MKCSÖ) Kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre; eleştirel düşünme becerilerinin empatik beceri, empatik eğilim ve karar verme becerileri üzerinde önemli ölçüde etkisi olduğunu doğrular niteliktedir ($p<0.000$). Eleştirel düşünme becerilerinin hemşirelik eğitiminin önemli bir parçası olarak daha fazla geliştirilmesi, uygulama ve simülasyona dayandırılarak eğitimin güçlendirilmesi, hemşirelik öğrencilerinin mesleki düzeyde kendilerini pek çok alanda geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel düşünme, Hemşirelik, Karar verme

Sözel Bildiri

AŞI RED SEBEPLERİ

Edanur EKER

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, ekeredaa37@gmail.com

ÖZET

Aşı reddi 1800'lü yıllarda çiçek aşısının bulunması ve uygulanmasına paralel olarak başlamıştır. Zorunlu aşı programlarının sağlık politikalarına dahil edilmesiyle aşı karşıtlığında belirgin düzeyde artış olmuştur. Aşı reddi belirgin olarak İngiltere' de başlamış ve aşı karşıtı gruplar, aşı karşıtı literatürün çoğalmasıyla, dergiler ve yazılan bazı kitaplar etken olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü, aşı reddini genel olarak üç temel kategoride sınıflandırmıştır.1)Tarihi, sosyo-kültürel, çevresel, kurumsal sağlık sistemiyle, ekonomik ve kültürel faktörlerden etkilenen bağlamsal etkiler. 2)Aşının algılanmasından kişisel veya sosyal ortam gibi faktörlerden etkilenen bireysel ve grup etkileri. 3)Doğrudan aşının kendi özelliğine ya da etkilerine bağlı olan faktörlerdir. Aşı reddi için en çok belirtilen nedenler arasında; Aşı içeriğine güvenmeme, Aşıların yurt dışı kökenli olması, Aşıya güvenmeme, Dinsel nedenler, Yan etki, Aşıların zararlı olması, Otizm, Basındaki olumsuz haberler gibi nedenler öne sürülmektedir. Aşılar insanoğlunun sağlık alanındaki şüphesiz en değerli buluşudur. Bilimsel olarak aşılarla ilgili tartışılacak çok başlık olduğu ve bilim insanları arasında, bilimsel ortamlarda tartışıldığı doğrudur. Ancak bu tartışmalar sadece daha etkili, daha az yan etkisi olan daha ucuz ve pratik aşıların nasıl geliştirilebileceğine ve aşılanma oranlarının nasıl artabileceğine ilişkindir. Yapılması gereken, insanların aşı olmaması için değil, tam tersine aşıların gelişmiş- gelişmemiş tüm ülkelere aynı miktarda ve kolaylıkla temin edilmesi, herkese ücretsiz şekilde yapılması için mücadele etmektir. Aşılar bütün insanlık içindir. Bu çalışmada insanların aşı red sebeplerinin derlenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aşı Reddi, Bilimsel, İnsan Sağlığı

Sözel Bildiri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYİ VE SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ CİNSİYET FARKLILIKLARINA GÖRE İNCELENMESİ

İlke KARA[1], Nurhayat KORKMAZ[2] , Tülay ÇEVİK SALDIRAN[3]

[1]*ikara@beu.edu.tr, Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Bitlis*

[2]*nurhayat.korkmaz@giresun.edu.tr, Giresun Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Giresun*

[3]*tcsaldiran@beu.edu.tr, Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Bitlis*

ÖZET

Giriş: Sağlıklı bir yaşam biçiminin genç yetişkinleri internet bağımlılığından koruyabilecek bir faktör olduğu düşünülmektedir. Cinsiyetin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını ve internet bağımlılığı düzeylerini farklılaştırıyor olması muhtemeldir.

Amaç: Üniversite öğrencilerinde sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının ve internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyet farklılıklarına göre incelenmesidir.

Yöntem: Çalışmaya yaş ortalaması 22±2,3 yıl olan 186 üniversite öğrencisi (100 kadın, 86 erkek) dâhil edildi. İnternet bağımlılık düzeyi Young İnternet Bağımlılık Testi (YİBT) ile değerlendirildi. Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği-II (SYBDÖ-II) ile öğrencilerin yaşam tarzı davranışları yedi boyutta (Fiziksel Aktivite, Beslenme, Manevi Gelişim, Kişilerarası İlişkiler, Stres Yönetimi, Sağlık Sorumluluğu) incelendi.

Bulgular: Kadın ve erkek öğrencilerin SYBDÖ-II (124,05±18,2 ve p=0,466) ve YİBT (27,66±14,1 ve p=0,280) toplam skorlarında anlamlı farklılık yoktu. SYBDÖ-II alt boyutlarından fiziksel aktivite skorları erkek öğrencilerde daha yüksek iken (p<0,005), manevi gelişim (p<0,001) ve kişilerarası ilişkiler (p<0,001) alt boyut ortalamaları kadın öğrencilerde daha yüksekti.

Tartışma ve Sonuç: Kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin farklılık göstermeksizin risk oluşturmayan düzeyde olduğu gözlendi. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları açısından kadın üniversite öğrencilerinin sosyal ilişki ve destek boyutlarında, erkek öğrencilerin ise bedensel sağlık alanında daha iyi olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Kimliği, İnternet Bağımlılığı, Sağlıklı Yaşam Biçimi.

Sözel Bildiri

DENEYSEL PARKİNSON OLUŞTURULMUŞ RATLARDA SACCHAROMYCES BOULARDII VE BAKTERİYEL KÖKENLİ PROBİYOTİKLERİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Eda Duygu İPEK[1], Hulki BAŞALOĞLU[1]

[1]*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye.*

ÖZET

Giriş: Parkinson hastalığı (PH) uzun bir preklinik faza sahip, buna rağmen erken teşhis ve tedavisi bulunmayan multisistem progresif bir hastalıktır. Bu durum PH'nın motor belirtilerin başladığı, nörodejenerasyonun geri döndürülemez safhada teşhisiyle ilişkilidir. Erken dönemde yeni diagnostik ve terapötik protokollerin geliştirilmesi ancak hastalığın patogenezinin aydınlatılmasıyla mümkün olacaktır. Son yıllarda yapılan araştırmalar PH'nda intestinal mikrobiyom değişimine dikkat çekmektedir.

Amaç: Deneysel PH'nın indüklendiği ratlarda probiyotik uygulamasının motor hareketlere, dopaminerjik nöronların immunohistokimyasal reaktivitesine, hippokampal ve serebellar nöron sayılarına ve intestinal makrofajların CD163 ekspresyonuna etkisini araştırmayı amaçladık.

Yöntem: Çalışmamızda 48 adet, Wistar cinsi erkek rat P, PM, PB, PBM, CK ve K grubu olmak üzere altı gruba ayrıldı. P, PM, PB ve PBM gruplarına 60 gün süresince 2.5mg/kg/i.p. rotenon uygulamasına ek olarak, PM grubuna 25mg/kg/gün S.boulardii, PB grubuna 10^9kob/gün Lacobacillus rhamnosus ve reuteri, Bifidobacterium bifidum, longum ve breve, Streptococcus thermophilus suşlarını içeren bakteriyel probiyotik, PBM grubuna S. Boulardii ve bakteriyel probiyotik birlikte gavaj yoluyla uygulandı. CK grubuna rotenon çözücüsü verilirken K grubuna uygulama yapılmadı. Çalışmanın başlangıcında, 60. ve enjeksiyon ve gavaj uygulaması bittikten sonra 75. günde motor testler gerçekleştirildi. Deney hayvanları sakrifiye edilerek, ilgilenilen organ ve dokular toplandı. Stereolojik yöntemlerle hippokampal ve Purkinje nöronlarının sayımı yapıldı. Corpus striatum'un optik dansitesi ölçülerek tirozin hidroksilaz immunoreaktivitesi değerlendirildi. Proksimal kolon örneklerinden hazırlanan süspansiyonun akım sitometride CD163 ekspresyonu ölçüldü.

Bulgular: Probiyotik uygulanan grupların motor testlerdeki performansı P grubundan anlamlı olarak yüksek CK ve K grubundan ise düşük bulundu. Corpus striatum optik dansitesi, hippokampal nöron sayıları P grubunda probiyotik uygulanan gruplardan anlamlı olarak düşük bulundu. Purkinje hücre sayıları gruplar arasında farklılık göstermedi. CD163 ekspresyonu P grubunda CK, K ve PM gruplarından anlamlı olarak yüksek bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Araştırmamızın sonuçları literetür ile uyumlu olarak probiyotik etkenlerin nöroprotektif etkileri olduğunu, intestinal makrofajlarda CD163 ekspresyonunu dolayısıyla bu hücrelerin aracılık ettiği immun süreçleri etkileyebileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Parkinson hastalığı, İntestinal makrofajlar, Probiyotik, S. boulardii, Rotenon

**Bu çalışma Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Anatomi AD doktora tezidir.*

Sözel Bildiri

KÜRATİF / ADJUVAN RADYOTERAPİ UYGULANAN MESANE KANSERLİ OLGULARDA SİSTEMİK İNFLAMASYON İNDEKSİNİN PROGNOSTİK ÖNEMİ

Emine Elif ÖZKAN[1]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Radyasyon Onkolojisi ABD, emineozkan@sdu.edu.tr*

ÖZET

Giriş : Sistemik inflamasyonun pek çok solid tümörün prognozu ile ilişkisi, oldukça geniş bir literatür verisi ile desteklenmiş ve bu amaçla inflamasyonu gösterecek çeşitli formüller oluşturulmuştur. Sistemik immün inflamasyon indeksi' nin (SII) de mesane tümörleri de dahil pek çok tümörde klinik sonuçlar üzerine etkili olduğu bildirilmiştir.

Amaç: Bu çalışmada adjuvan veya küratif amaçla radyoterapi uygulanan kasa invaze mesane kanseri olgularında tedavi öncesi SII değerinin progresyonsuz sağkalım (PS) ve genel sağkalım (GS) oranları ile ilişkisini ve ek olarak PS ve OS oranlarını etkileyen diğer prognostik faktörleri araştırmak amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada küratif veya adjuvan radyoterapi uygulanan 24'ü (%80) erkek, 6'sı (%20) kadın, ortanca yaş değeri 73.5 (55-89) olan toplam 30 T2 ve üzeri mesane kanserli hastanın verileri değerlendirildi. Demografik bilgiler, ECOG performans durumu, nötrofil (N), platelet (P) ve lenfosit (L) değerleri, diferansiasyon derecesi, skuamöz diferansiasyon varlığı histoloji ve operasyon bilgileri retrospektif olarak hastaların dosyalarından elde edildi. Son durumları ve progresyon varlığı takip notları ile değerlendirildi. SII (NXP/L) formülü ile elde edildi. Optimum SII değeri Receiver operating characteristic (ROC) analizi kullanılarak bulundu. Bütün parametrelerin tüm sağkalıma etkileri univaryan (Kaplan-Meier) ve multivaryan (Cox regresyon modeli) analizlerle değerlendirildi. $P < 0.05$ anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Ortalama 42,23 ay (6.67 – 106.97) izlem süresi sonrasında ortanca sağkalım 47.2 ay (%95CI, 27.4 – 66.9) olarak bulundu. Univaryan analizlerde PS için yalnız SII değeri anlamlı çıkarken (p=0.018), GS açısından yalnız ECOG performans değeri anlamlı idi (p=0.001).

Multivaryan analizde PS açısından T evresi, tekrarlayan TUR-M ve SII değeri anlamlı bulunurken (sırasıyla p=0.035, p=0.042 ve p=0.049), GS için tek bağımsız prognostik faktörün SII olduğu bulundu (p=0.026).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda genellikle önemli bir prognostik faktör olarak gösterilen tümörün diferansiasyon derecesi PS ve GS için mesane için istatistiksel olarak anlamlı bulunmazken, SII değerinin univaryan analizde PS için multivaryan analizde ise GS için tek prediktif faktör olarak saptanması dikkat çekici bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnvaziv mesane kanseri, Radyoterapi, Kemoterapi, Sistemik İmmün İnflamatuar İndeks

Sözel Bildiri

FOURNİER GANGRENİ: ERKEN TANI GEREKTİREN ÜROLOJİK BİR ACİL

Mustafa KORKUT

TC. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği

ÖZET

Giriş: Fournier gangreni (FG) genital, perineal ve perianal bölgenin nadir görülen fakat ölümcül olabilen akut nekrotizan fasiitlerden birisidir.

Olgu Sunumu: 56 yaşında erkek, başvurudan 3-4 gün öncesinde başlayan skrotal bölgede yara hızla ilerleyen şişlik ve ağrı şikayetiyle acil servise kabul edildi. Ayrıntılı anamnez alındıktan sonra hastanın son iki gündür şişlik arttığı ve skrotal bölgeden sarımsı kötü kokulu akıntı geldiği öğrenildi. Fizik muayenesinde; şuur açık, GKS:15 skrotal bölgede yaklaşık 10x5 cmlik ortası nekroze pürülan akıntılı abse mevcuttu. Kan tetkiklerinde Hb:10,9 g/dl Beyaz küre 21,4 x 10^3 /ml, IG % :1,8, IG:0,39 Nötrofil/lenfosit oranı:16,25, Sedim:73 mm/h, Crp:398,9 olarak gösterildi. Bunun üzerine hastadan acil üroloji konsültasyonu istendi ve fournier gangreni tanısıyla yatış verildi. Hastaya geniş spekturumlu antibyotik protokolü olarak piperasilin-tazobaktam 3x4.5 gr iv ve klindamisin 3x900 mg iv başlanarak cerrahi debridman yapıldı.

Tartışma: FG perineal, perianal ve genital bölgenin progresif nekrotizan fasiitidir. Mortalite %15-52 arasında değişiklik gösterir ancak erken cerrahi debridman gecikmesinde %70 lere kadar çıkabilmektedir. Skrotumdaki şişme hızla artabilir koyu ekimotik alanlar ortaya çıkar ve nekroze hızla ilerleyebilir. Eşlik eden pis kokulu akıntı olabilir. Laboratuvar bulgularında anemi, lökositoz, crp ve sedim yüksekliği tanıya doğrular. Son zamanlarda yeni bir inflamatuvar biyobelirteç olarak kullanılan IG ve yüzdesi, NLR bizim vakamızda olduğu gibi FG hastalarında artış beklenir. Sürüntü örnekleri incelendiğinde asıl etkenler anaerobik bakteriler olmasına karşın sıkılıkla polimikrobiyal etkenler rol oynar. FG temel tedavi prensibi hastanın genel durumunun düzeltilmesi, geniş spektrumlu antibiyotikleri içeren antibiyoterapi yönetimi ve acil cerrahi debridman ile nekrotik dokuların uzaklaştırılmasıdır. Bu olguda klinik şüphe konulur konulmaz acil üroloji konsültasyonu istenmiş hızlı antibiyoterapi başlanmış ve cerrahi debridman yapılmıştır.

Sonuç: FG tanısı geciktirilmemeli ve acil serviste klinik şüphe durumunda acil cerrahi debridman ve hızlı antibiyoterapi destek tedavisi başlanması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Fournier Gangreni, Acil Servis, Ürolojik Acil

Sözel Bildiri

MULTİPL MYELOM HASTALARINDA ANKSİYETE, YORGUNLUK VE CİNSEL İŞLEV BOZUKLUĞU: SEMPTOMLARIN TANIMLANMASI VE YÖNETİMİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Tuba METİN [1], Özlem UĞUR [2]

[1] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, tuba.dogru@ksbu.edu.tr*

[2] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, ozlem.ugur@deu.edu.tr*

ÖZET

Hematolojik kanserler arasında yer alan ve malignitelerin yaklaşık %10'unu oluşturan Multipl Myelom, anormal monoklonal protein sentezi, Ig ve hafif serbest zincir artışı ile karakterize progresif neoplastik plazma hücrelerinin bir hastalığıdır. Multipl myelom insidansı yüz binde 6.5 olup, dünyadaki tüm kanser vakalarının ise %2.1'ini oluşturmaktadır. Multipl myelomda otolog kök hücre nakli ve yeni tedavi ajanlarının kullanımı, sağ kalım oranlarını giderek arttırmıştır. Multipl myelom hastalarında, hastalığa ve yeni tedavi ajanlarının kullanımına bağlı olarak yan etkiler ortaya çıkmaktadır. Bu derlemenin amacı, multipl myelom hastalarında anksiyete, yorgunluk ve cinsel işlev bozukluğu semptomlarını tanımlama ve yönetimi için bir literatür bilgisi sunmaktır. Özellikle anksiyete, yorgunluk ve cinsel işlev bozukluğu, multipl myelom hastalarında tedavi kalitesini, tedaviye uyumu ve yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Multipl myelom hastaları ayaktan ve yatarak tedavi süreçlerinde anksiyete yaşamaktadır. Anksiyete, hastaların kendisini sürekli endişeli ve gergin hissetmelerine neden olan psikolojik bir semptomdur ve hastaların %24'ünde görülmektedir. Hastaların anksiyetelerini kontrol edememesi tedavilerini olumsuz etkilemekte ve iyileşmeyi geciktirmektedir. Yorgunluk, hastaların kendisini bitkin ve güçsüz hissetmesine neden olan, kalıcı, ciddi ve karmaşık bir semptomdur. Multipl myelom hastalarında yorgunluğun görülme sıklığı %5 ile %40 arasında değişmektedir. Sağlık personelleri tarafından yeterince tanınmayan yorgunluğun yetersiz yönetimi, hastaların yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Multipl myelomda cinsel işlev bozukluğu ise, Multipl myelomu bulunan erkek hastalarda %10 ile %20 arasında görülürken, kadınların ise %20'sinin cinsel işlev bozukluğu nedeni ile tedavi arayışı içinde bulunduğu görülmektedir. Fakat multipl myelom hastalarının cinsel işlev bozukluğunu sıklıkla dile getirmediği bilinen bir gerçektir. Bu nedenle hastaların cinsel işlev bozukluğu, sağlık personelleri tarafından sorgulanmalı ve bir sorun tespit edildiğinde nedenleri araştırılmalıdır. Multipl myelomlu hastaların yorgunluk, anksiyete ve cinsel işlev bozukluğu semptomlarını, hastalığın bir sonucu olarak görmesi, semptom şiddetlerini hafife alması, sağlık personelleri ile paylaşmaması, sağlık personellerinin çoğunlukla fiziksel semptomlara odaklanması, semptom yönetiminin yetersizliği ile sonuçlanmaktadır. Bu nedenle hastalık ve tedavi sürecinde bu semptomların varlığı sorgulanmalı ve uygun yönlendirmeler yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Multipl Myelom, Anksiyete, Yorgunluk, Cinsel İşlev Bozukluğu

Poster Bildiri

GENOTOXICITY OF PHYTOESTROGENS

Ghada TAGORTİ [1], Bülent KAYA [1]

[1] *Akdeniz University, Faculty of Sciences, Department of Biology, 07058-Campus, Antalya-Turkey*Corresponding author: tagortig@gmail.com*

ABSTRACT

Phytoestrogens are phenolic compounds derived from plants, founds as dietary and supplemental forms. Although considerable health benefits are attributed to phytoestrogens, studies revealed some constraints regarding the genotoxicity potential of these compounds. Consequently, evidence for the health benefits of phytoestrogens remains uncertain. Therefore, we reviewed original studies that investigated the mutagenic and the genotoxic effect of phytoestrogens *in vitro* and *in vivo* by screening the literature. The assessment of the selected articles showed that single-cell gel electrophoresis (SCGE) assay and micronucleus (MN) assay are the two predominant assays applied for an evaluation of phytoestrogens mutagenicity/genotoxicity. More than half of those studies reported antigenotoxicity results. However, several studies revealed positive results for genotoxicity. In conclusion, the current review implied the association between the mutagenic/genotoxic potential and the dose/concentration, and the applied assay. Consequently, these findings support the relevance of evaluating the genotoxic potential of phytoestrogens.

Keywords: Cancer, Genotoxicity, Mutagenicity.

Sözel Bildiri

PSİKİYATRİK BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN AİLELERİNİN YAŞADIĞI RUHSAL SORUNLAR

Ece ALAGÖZ[1], Behice Belkıs ÇALIŞKAN[2], Merve BAT TONKUŞ[3]

[1]*Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu İstanbul, Türkiye*

[2] *Beykent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu İstanbul, Türkiye*

[3] *İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi İstanbul, Türkiye*

[1]*ecealagoz@maltepe.edu.tr*, [2] *bhcblksayan@gmail.com*, [3] *mervebat.tonkus@yeniyuzyil.edu.tr*

ÖZET

Psikiyatrik bozukluklar, bilişsel zararla beraber yeti yitimi, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olmaktadır. Hastalar toplumda ve ailelerinde kendilerinden beklenen topluma ve ailelerine yönelik rol ve sorumlulukları yerine getiremedikleri için birtakım zorluklar yaşamakta ve devamlı olarak ailenin bakımına ve desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Ailede kronik psikiyatrik bozukluğa sahip bir bireyle ilgilenen aile bireylerinin hastaya ve hastalığa dair yaşadığı zorluklar 'bakım veren yükü' olarak adlandırılmaktadır. Bakım yükü objektif yük (ekonomik zorluklar, sosyal etkinliklerde kısıtlamalar) ve subjektif yük(bakım verenin ruhsal sorunları, bakım verme işini yük olarak görme) olmak üzere sınıflandırılmaktadır. Hastalara bakım verenlerin yaşadıkları güçlüklerin fark edilebilmesi, yaşanılan güçlüklerin oluşturduğu risklerin belirlenmesi, sağlık hizmetinin geliştirilmesi ve sağlık politikalarının oluşturulması nedeniyle önemlidir. Türkiye'de kronik psikiyatrik bozukluğa sahip bireylerin bakımları bakımevi ya da hastanelerde değil evlerde devam ettiği için hasta yakınları yaşam boyu sürecek bakım vermekten kaynaklanan sorunlarla (bakım verenin sosyal hayatının kısıtlanması, ekonomik sorunlar) karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu nedenle ailelerde bakım yükü oldukça sık ortaya çıkmaktadır. Yapılan çalışmalarda psikiyatrik bozukluğu olan bireye bakım vermenin, bakım vericide anksiyete, stres, depresyon, endişe, çaresizlik, umutsuzluk, korku ve zorlanma gibi duygudurumların yaşandığı belirlenmiştir. Bakım veren kişilerin yaşam boyu sürecek olan bakım verme görevinde desteksiz ve yalnız kalması bakım veren aile bireyinin tükenmişlik yaşamasına neden olmaktadır. Ayrıca bakım verenlerin en fazla yaşadığı ruhsal sorunlardan biri de uyku bozukluklarıdır. Psikiyatrik bozukluğu olan bireylere bakım veren ailelerin yaşadığı ruhsal sorunlar genellikle göz ardı edilmektedir. Ailelerin yaşadığı ruhsal sorunlara müdahale etmek, psikososyal destek grupları oluşturmak, gündüz bakım evleri kurmak vb. girişimlerle hem hastanın hastaneye yatışların azaltıp, iyileşmeyi desteklemekte hem de bakım verenlerin potansiyel ruh sağlığı bozukluğuna sahip olmalarının önlenebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: kronik ruhsal hastalık, bakım veren, ruhsal sorunlar

Sözel Bildiri

KAHVENİN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ

Mervenur ÜNDİL[1], Başak COŞKUN ÖNEY[2]

[1] *Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, İstanbul, Türkiye, merveundil1998@hotmail.com*

[2] *Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, İstanbul, Türkiye, dytbasak@gmail.com*

ÖZET

Dünya genelinde ve ülkemizde en çok tüketilen bir içecek olan kahve, sağlık üzerine etkilerini özellikle kahve bileşikleri olan kafein, diterpen alkoller ve klorojenik asit aracılığı ile gerçekleştirmektedir. Kafein, sinir sisteminde adenozin reseptörlerinin potansiyel bir antagonisti olarak etki göstermektedir. Kafein ile ilgili fizyolojik etkiler; merkezi sinir sistemi uyarma, metabolizma hızında artış gösterme ve kan basıncında hızlı ve ani yükselmeler sağlamaktır. Dünyada ve ülkemizde tüketimi oldukça fazla olan kahve ve kafein ile ilgili yapılan çalışmalar son yıllarda hızla artmıştır. Yapılan çalışmalarda kişiye göre değişen güvenilir düzeyde kahve ve kafein tüketiminin (<300 mg/gün) birçok kronik hastalık üzerine genel olarak olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmıştır. Kahvenin 30 yıl önce kalp hastalıkları üzerine etkisi araştırılmış ve kahvenin kardiyovasküler riski artırma etkisi olduğunu göstermiştir. Ancak son dönemde yapılan kohort çalışmalarında, güvenilir düzeyde kahve tüketen bireylerde kahve alımı ve kardiyovasküler riskler arasındaki ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, kahvenin, kalp sağlığı üzerine olan olumsuz etkisine karşın, son zamanlarda yapılan araştırma sonuçlarında güvenilir düzeyde kahve tüketiminin obezite, alzheimer, demans, parkinson, diyabet gibi kronik hastalık riskini azaltmada etkin olabileceği görüşü bulunmaktadır. Özellikle Alzheimer ve Parkinson hastalarında günde 1 fincan kahve tüketiminin iyileştirici etkilerinin olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak kişiden kişiye güvenilir miktarlar değişebilse de kahve ve kafein tüketiminin kronik hastalıklar üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kahve, Kafein, Kronik Hastalıklar

Sözel Bildiri

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ İLK VE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEPRESYON DÜZEYLERİ İLE KENDİNİ TOPARLAMA GÜCÜ VE STRESLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Sümeyra NURDAN[1], Işıl IŞIK[2]

Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

ÖZET

Düşünce ve psikomotor süreçlerinin gerilemesine, suçluluk, değersiz hissetme ve kendi kendini sürekli eleştirmeyle gelişen duygusal duruma depresyon adı verilmektedir. Kendini toparlama gücü (resilience) terimi ise bireylerin stresin, travmanın, olumsuz yaşam şartlarının üstesinden gelebilme ve başardıkça kendilerini daha güçlü hissetmeleri olarak tanımlanmaktadır. "Başa çıkma" (coping) kavramı ise, stres kaynaklarının yarattığı duygusal gerilimi azaltma, ortadan kaldırma ya da gerilime karşı koyabilme amacıyla sergilenen davranışsal ve duygusal tepkilerdir. Literatürde aynı kavramların farklı grup ve değişkenler ile karşılaştırılarak araştırıldığı çalışmalar mevcuttur. Bizim çalışmamız, literatürde ki diğer çalışmalardan farklı olarak, depresyonu baş etme ve stres yönetimi kavramlarıyla incelemiştir. Çalışma, bir vakıf üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik, beslenme ve diyetetik, fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümleri, ilk ve son sınıf öğrencilerinin depresyon düzeyinin saptanarak, kendini toparlama gücü ve stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmamız İstanbul ilindeki bir vakıf üniversitesi sağlık bilimleri fakültesinde okuyan 280 ilk ve son sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Kesitsel tipte niceliksel bir araştırmadır. Bu araştırmanın verileri toplanırken; Sosyodemografik Veri Toplama Formu, Beck Depresyon Envanteri, Stresle Başa Çıkma Ölçeği, Kendini Toparlama Gücü Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca oluşturulan anket formları sağlık bilimleri fakültesi 1. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan 10 öğrenciye pilot çalışma olarak uygulanmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Katılımcıların yaş ortalamasının 21,48 olduğu ortaya çıkmıştır. Bölüm dağılımlarına bakıldığında katılımcıların %31,1'inin Hemşirelik Bölümü'nde; %29,6'sının Beslenme ve Diyetetik Bölümü'nde ve %39,3'ünün Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde okuduğu, sınıf dağılımlarında ise %51,8'inin 1. sınıf, %48,2'sinin ise 4. sınıfta olduğu görülmektedir. Bireylerin, Stresle Başa Çıkma Ölçeği'nden alınan ortalama puanın 56,76 olduğu, Stresle Başa Çıkma Ölçeği içerisinde yer alan kaçınma boyutundan alınan puanın 22,45; problem odaklı başa çıkma boyutundan alınan puanın 17,58; sosyal destek alt boyutundan aldıkları puanın 14,57 olduğu saptanmıştır. Ayrıca Beck Depresyon Envanteri' nden alınan toplam puanın 30,91; Kendini Toparlama Gücü Ölçeği' nden alınan toplam puanın ise 125,68 olduğu sonucuna varılmıştır. Stres düzeyinin artması sonucunda birey stresle baş etme stratejilerinden aktif ya da pasif olanları kullanmaktadır. Araştırmamızda sosyal destek ve depresyon arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Üniversitelerde öğrenciler için danışmanlık hizmetleri verilmesi stresle baş etme ve depresyon gibi psikolojik sorunların çözümü ile mücadelede önemli bir etkendir

Anahtar Kelimeler: Sağlık Bilimleri Fakültesi, Depresyon, Kendini Toparlama Gücü, Stres, Stresle Başa Çıkma.

Sözel Bildiri

AN OVERVIEW OF ORGAN DONATION AND ORGAN TRANSPLANTATION

Tuba KARABEY[1], Özge YAMAN[2]

[1]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tokat / Türkiye, tubakarabey@hotmail.com*

[2]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hastanesi, Tokat / Türkiye, ozgeymn95@outlook.com*

ABSTRACT

Organ donation is the permission and documenting of the use of tissues and organs for the treatment of other patients with the free will of the person is while alive or after her medical life ends. Organ transplantation is a life-saving and life-saving procedure. This procedure is accepted as a routine, valid and advanced treatment method applied in many chronic organ diseases today. Organ donation increases the quality of life of individuals as well as establishing life. Treatment of patients with terminal organ failure and the frequency of organ transplantation is also one of the most important indicators of a country's development level. Despite the advances in technology and transplantation in recent years, organ donation has not ceased to be a worldwide problem. Despite the large number of patients waiting, organ donations have not reached the desired levels. Healthcare professionals play a key role in promoting cadaver organ donation and facilitating the process. Healthcare professionals' awareness and knowledge of organ transplant medicine is an influential factor in increasing people's awareness and reducing their opposition to donations. Nurses, who are in constant communication and interaction with patients, play an important role in informing the society about organ donation. At this point, there are opportunities to give individuals the necessary information about brain death and organ donation and to raise public awareness. In this review, it is aimed to reveal the role of health professionals in the light of the literature at this point, organ view and attitudes towards organ transplantation in the world and in our country.

Keywords: organ donation, organ transplantation, attitude

Sözel Bildiri

TAENİA SAGİNATANIN NADİR BİR TUTULUM YERİ OLARAK KOLEDOK OBSTRÜKSİYONU, OLGU SUNUMU

Erkan ÇAKMAK[1], Nevzat GÖZEL[2]

[1]*Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği, Adıyaman, TÜRKİYE*

[2]*Fırat Üniversitesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

drerkan_23@hotmail.com, drngozel@hotmail.com

ÖZET

T. saginata son ve kesin konakçısı insan olan, intestinal şeritler olarakta adlandırılan bir sestoddur. Tüm dünyada yaygın olarak görülen bir parazit olup özellikle çiğ ya da az pişmiş et ve et ürünlerinin çok tüketildiği ülkelerde daha sık görülmektedir. Genellikle hastaların çoğu asemptomatik olup klinik belirtileri karın ağrısı, bulantı, ishal, iştahsızlık ve kilo kaybıdır. Bazen de intestinal obstrüksiyon, kolesistit, pankreatit ve apandisit gibi ciddi komplikasyonlara yol açabilmektedir. Tanı, makroskopik olarak görülmesi ya da serolojik ve mikrobiyolojik olarak konmaktadır. Tedavisinde ilk tercih praziquanteldir, alternatif ilaç olarakda niklozamid yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu yazıda T. Saginatanın nadir bir tutulumu ve komplikasyonu olan koledok obstrüksiyonlu erkek olgu sunuldu.

Anahtar Kelimeler: T. Saginata; Koledok obstrüksiyonu; ERCP

Sözel Bildiri

KLATSKİN TÜMÖRÜNÜN KLİNİK PREZENTASYONU VE SIKLIĞI; TEK MERKEZLİ RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Erkan ÇAKMAK[1], Nevzat GÖZEL[2]

[1]*Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği, Adıyaman, TÜRKİYE*

[2]*Fırat Üniversitesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Elazığ, TÜRKİYE*

drerkan_23@hotmail.com, drngozel@hotmail.com

ÖZET

Amaç: Hiler kolanjiokarsinoma (Klatskin tümörü), ana hepatik kanaldan veya sağ-sol intrahepatik kanaldan köken alan ve sistik kanalın açılım ağzının proksimalinde görülen epitelyal safra yolu tümörüdür. Bu çalışmada üç yıl süresince kliniğimizde klatskin tümörü tanısı almış olan hastaların, demografik özellikleri, klinik ve laboratuvar bulguları ile ilk başvuru sırasındaki radyolojik görüntüleme sonuçlarının irdelenmesini amaçladık.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya Fırat Üniversitesi İç Hastalıkları Kliniğinde 1 Haziran 2015-1 Mayıs 2018 tarihleri arasında Klatskin tümörü tanısı almış olan 16 hasta retrospektif olarak dahil edildi. Hastaların klinik, laboratuvar ve radyolojik verileri analiz edildi.

Bulgular: Çalışmamızda yer alan toplam 16 hastann 10' u erkek, 6' sı kadın hastalardan oluşmaktaydı. Ortalama yaş: erkeklerde 62.30, kadınlarda 65.33 olarak bulundu. Hastaların ilk başvuru esnasında ki en sık görülen semptomları sırasıyla; sarılık, kaşıntı, karın ağrısı, iştahsızlık ve halsizlik idi. Laboratuvar tetkiklerinden ilk başvurularında bakılmış olan kolestaz belirteci karaciğer enzimlerinin ortalam değerleri ; AST: 141.31 U/L, ALT: 156.18 U/L, ALP: 692.07 IU/L, GGT: 622.14 U/L, T. Bilirubin: 10.42 mg/dl, D. Bilirubin: 6.0 mg/dl olarak hesaplandı. Yine ilk başvuru da bakılan ortalama WBC: 10.509 x10^3 u/L idi. Hastaların ilk tanı amaçlı yapılan ilk ERCP' leri incelendiğinde; 14 hastada koledok proksimal kısmında darlık nedeniyle Klatskin tümörü düşünülmüş. 1 hastada koledokta düzensiz dolum defekti ve intrahepatik safra kanallarında dilatasyon ve 1 hastada ise koledok dilate izlenmiş, hiler bölgede düzensiz dolum defekti ve intrahepatik safra kanallarında dilatasyon tespit edilmiş.

Sonuç: Klatskin tümörlerinde klinik ve laboratuvar bulguları spesifik olmayıp hastalığın klinik prezentasyonu birçok hastalıkla karıştığı için tanı genellikle geç dönemde konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler; Klatskin tümörü, Kolanjiyokarsinom, Klinik prezentasyon

Sözel Bildiri

DOES PLANNED VISUAL EDUCATION AFFECT UNIVERSITY STUDENTS' ATTITUDES AND BELIEFS ABOUT SKIN CANCER?

Esin SEVGI DOGAN[1], Ozden DEDELI CAYDAM[2]

[1]Res. Ass. ,PhD, Manisa Celal Bayar University, The Faculty of Health Sciences, Internal Medicine Department, esinsevgi1990@hotmail.com, Phone: +90 0535 961 5319

[2]Assoc.Prof., Manisa Celal Bayar University, The Faculty of Health Sciences, Internal Medicine Department, ozdendedeli@yahoo.co.uk, Phone: +90 0505 390 1576

Note: "This study/paper/book/presentation/chapter/thesis was supported by the Manisa Celal Bayar University Scientific Research Projects Coordination Unit. Project Number: 2018-186.

ABSTRACT

Background and Aim: Skin cancer is one of the increasingly common types of cancer. The aim of this study to evaluate the effect of planned visual education based on the Health Belief Model among university students' attitudes and beliefs towards skin cancer.

Materials and Methods: This cluster-randomized controlled experimental study, was conducted with 116 university students (intervention group: 58; control group: 58) studying in two departments in two faculties of a university. The data were collected with Student Identification Form and Health Belief Model Scale in Skin Cancer. Four interviews were conducted in the intervention group, one month later, three months later and seven months later. In the control group, two interviews were conducted pretesting and seven months later.

Results: After the planned visual training program based on the Health Belief Model, a significant difference was found between students in the intervention group and students in control group in terms of perceived sensitivity, perceived severity, perceived benefit, perceived barriers and self-efficacy scores. While there was a significant difference between the students in the intervention group in terms of perceived sensitivity, perceived severity, perceived benefit, perceived barriers and self-efficacy scores, there was no difference between them in terms of perceived severity scores. Seven months after the first interview, it was found that while the perceived sensitivity, perceived seriousness, perceived usefulness, perceived disability and self-efficacy scores of the intervention group increased more significantly than the control group, the perceived disability scores decreased.

Conclusions: The results of this study demonstrated that the planned visual education based on the Health Belief Model had a positive effect on university students' attitudes and beliefs towards skin cancer.

Keywords: Health belief model, health attitudes, university students, skin neoplasms

Postrer Bildiri

BÜYÜKANNELERİ TARAFINDAN BÜYÜTÜLEN VE BÜYÜTÜLMEYEN 3-6 YAŞ ÇOCUKLARIN DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Arzu AKCAN*, Ayhan IŞIK**

**Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, (aarzu@akdeniz.edu.tr)*

***Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü (asasas.1571@gmail.com)*

ÖZET

Giriş: İnsan yaşamının en kritik dönemlerinden biri olan okul öncesi dönemde yetişkinlikteki birçok davranışın temelinin atıldığı bilinmektedir. Çocuklar, bu dönemde annelerinin çalışma durumlarına bağlı olarak da kimi zaman eğitim kurumlarında kimi zaman da aile büyüğü desteği ile karşılaşmaktadırlar.

Amaç: Bu derleme makalenin amacı büyükanneleri tarafından büyütülen ve büyütülmeyen 3-6 yaş çocukların davranışlarını güncel literatür ışığında incelemektir.

Yöntem: Çalışmada, konu ile ilgili yapılmış çeşitli araştırmalar ele alınarak, büyükanneleri tarafından büyütülen 3-6 yaş çocukların davranışları incelenmiştir.

Bulgular: Çalışan anne babaların giderek arttığı çevremizde kreşe kadar olan dönemde çocuğun bakımı ile ilgili sorunlar ortaya çıkmaktadır. Özellikle bizim gibi aile bağları kuvvetli toplumlarda büyükanneler en güvenilir emanetçi olarak düşünülür. Yapılan çalışmalarda torun bakmanın büyükanne ve büyükbabalara da katkısının olduğu görülmekle birlikte bu süreçte birçok zorlukla karşılaşıldığı ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan büyük ebeveynleri tarafından bakılan çocuklar da büyüdüklerinde büyükanne ve büyükbabalarıyla daha iyi ilişki kurabilmektedirler. Örneğin büyük ebeveynin toruna sevgi ya da etkileşim, bakım, moral değerleri korunma, yakınlık, güven ve destek verdiğini buna karşılık torunun büyük ebeveyn ile olan ilişkisinden öğretici, bilişsel olarak yararlandığı belirtilmektedir. Okul öncesi öğretmenler de büyükanne ve büyükbaba gibi yaşlı bireylerin ebeveyn tutumları ve çocuk davranışları üzerinde çeşitli etkileri olduğunu belirtmişlerdir. Yaşlı bireylerin çocuk bakımı konusunda en güvenilir bireyler olmalarına rağmen anne babaların kurallarını hiçe sayma ve çocuklara karşı aşırı hoşgörülü davranma gibi tutumları nedeniyle çocukların davranışları üzerinde olumsuz etkileri olduğu görüşler de yer almaktadır.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak, büyükanneleri tarafından büyütülen çocukların davranışlarına ilişkin net sonuçlardan söz etmek olası değildir. Bu nedenle ülkemizde de bu konuyu inceleyen çalışmaların yapılması kültürel özelliklerimizle birlikte davranışlardaki yansımaları görmüş olmamızı sağlayacaktır. Böylelikle büyükannelerin çocukların yetiştirilmesine yönelik müdahalelerde yer alması ve özellikle de erken çocukluk döneminden itibaren sorunlu davranışların önlenmesine katkıda bulunması söz konusudur.

Anahtar Kelimeler: Büyükanne, erken çocukluk, davranış

Sözel Bildiri

EFFECTS OF HIGH FEVER AND USE OF EXCESSIVE ANTIBIOTIC ON SPERM MORPHOLOGY

Alime MERDAN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, alimemerdan@gmail.com

ABSTRACT

Fertility is called produce fruitful seed while have intercourse with male and female species. The male species can be fertile, provided that have healthy and quality sperm that determine of normal head and tail stages by World Health Organization in the standart. Sperm morphology composed by sperm have head and tail stages. Disorders in sperm morphology bring about infertility. Causes of infertility are genetic mutations, environmental factors and diseases as well as high fever caused by infectious diseases and use of excessive antibiotic. While appropriate body temperature is at 37 °C in normal conditions, the temperature can rise 38 °C or 40 °C rapidly due to infections discases. The high temperature is called high fever. Additionaly antibiotics are using in many treatment. Sperm morphology has adversely affected awarenss, wrong and overdose of antibiotics, high fever as well. The are verious studies in the studies on the effects of high fever and excessive use of antibiotics on sperm morphology. The purpose of this review is to bring the researches togetter and shed light on future studies.

Keywords: Infertility, fertility, sperm morphology, antibiotic

Sözel Bildiri

PENETRAN TRAVMALARA RADYOLOJİK YAKLAŞIM VE BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ BULGULARI

Esra ÖZGÜL

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, Türkiye

Orchid ID:0000-0002-6005-134X

dresrayam@gmail.com

ÖZET

Giriş: Travma, tüm dünyada kardiyovasküler hastalıklar ve malignitelerden sonra üçüncü sıklıkta görülen mortalite nedenidir. Kesici-delici alet veya ateşli silah yaralanmaları sonucu oluşanlar daha nadir görülür.

Amaç: Penetran travması olan hastalardaki bilgisayarlı tomografi (BT) bulgularının sunulmasıdır.

Yöntem: Kasım 2019-Kasım 2020 tarihleri arasında travma nedeniyle hastanemizde çekilmiş tüm BT görüntüleri retrospektif olarak incelendi. Penetran travma nedeniyle çekilmiş tetkikler dahil edildi. Penetran travmanın tipi (ateşli silah yaralanması, kesici-delici alet yaralanması), hastaların yaşları, cinsiyetleri, etkilenen vücut bölgesi ve BT sonuçları kaydedildi. Çalışmaya Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulundan 2020/551 sayılı kararı ile onay alınmıştır.

Bulgular: Travma nedeniyle çekilmiş 512 hasta BT'si değerlendirildi. Penetran travması olan 37(%7.2) (33E, 4K, 13-99 yaş, ort 33 yaş) hastanın BT görüntüleri (185 tetkik) dahil edildi. 9(%24.3) hastada ateşli silah yaralanması, 28(%75.6) hastada bıçaklanma mevcuttu. 10(%27) hastada abdominal(5 dalak ve 3 böbrek laserasyonu, 2 barsak perforasyonu); 9(%24.3) hastada toraks(3 akciğer kontüzyonu, 2 pnömotoraks, 9 hemotoraks), 3(%8.1) hastada arter yaralanması(1 brakial, 1 anterior tibial, 1 radial arter), 3(%8.1) hastada kemik kırıkları (1 femur ve tibia, 1 metatarsal, 1 iliak kemik) ve 1(%2.7) hastada orbital yaralanma vardı. 11(%29.7) hastada ise sadece cilt-cilt altı hemorajisi mevcuttu. Abdomen-toraks travmalarında neden, 1 hastada ateşli silah yaralanması, diğer tüm hastalarda bıçak yaralanmasıydı. Damar yaralanmalarında ise; 2 hasta ateşli silah yaralanması, 1 hasta bıçaklanma ile başvurmuştu. Kırıkların tamamında neden ateşli silah yaralanmasıydı. Arter travmaları ve barsak perforasyonları cerrahiye alınırken diğer tüm hastalara konservatif tedavi uygulanmıştır. Hiçbir hastada ölüm gözlenmemiştir.

Tartışma ve Sonuç: Son yıllarda şiddetin artmasıyla penetran travma ile başvuran hasta sayısı artış göstermiştir. Hastaların çoğunluğu 30 yaş altı genç erkeklerden oluşur. Şiddetli organ yaralanmaları ve kan kaybı derecesi ölüm riskini belirler. Mortalite oranı en yüksek olanlar sırasıyla kafa, toraks ve abdomen travmalarıdır. Zamanında ve doğru tanı ile mümkün olan hızlı müdahele hayat kurtarıcıdır. Travmanın yeri ve yaralanma derecesinin değerlendirilmesinde BT en değerli tanı yöntemidir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayarlı Tomografi, Penetran, Travma, Laserasyon

Sözel Bildiri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ZAYIFLAMA DİYETLERİ YEME TUTUM BOZUKLUĞU RİSKİNİ ARTIRIYOR MU?

Yasemin KARAAĞAÇ, Ezgi BELLİKCİ-KOYU

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

ÖZET

Yeme tutum bozukluğu özellikle 25 yaş altında görülen, fiziksel, psikolojik ve sosyal birçok faktörün etkileşimiyle ortaya çıkan ve tedavi edilmediği takdirde yeme bozukluklarına yol açabilen bir durumdur. Bu araştırmanın amacı, sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin yeme tutum ve davranışlarını belirlemek; yeme tutumunun beden algısı ve yaşam tarzı davranışları ile ilişkisini incelemektir. Araştırma, bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim görmekte olan 148 erkek ve 608 kadın olmak üzere toplam 756 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler sosyo-demografik özelliklerin, yaşam tarzı alışkanlıklarının, beden algısının, antropometrik ölçümlerin, Yeme Tutum Testi-40'ın yer aldığı bir anket formu ile toplanmıştır. İstatistiksel analizler için SPSS versiyon 25.0 kullanılmıştır. Yeme tutum bozukluğu riski yüksek ve düşük olan grupların karşılaştırmaları Ki-kare ya da Mann Whitney U testi ile yapılmıştır. Yeme tutum bozukluğu gelişimine katkısı olduğu düşünülen faktörler lojistik regresyon analiziyle araştırılmıştır. Çalışmanın yürütülmesi için İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu'ndan ve ilgili kurumdan izin alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %6.7'sinde (n=51) yeme tutum bozukluğu riskinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Yeme tutum bozukluğu riski düşük ve yüksek olan öğrencilerin yaş, cinsiyet, öğrenim görülen bölüm, ailede obezite öyküsü ve fiziksel aktivite yapma durumu açısından farklı olmadığı bulunmuştur (her biri için, $p>0.05$). Öğrencilerin gelir durumlarının, zayıflama diyeti uygulama ya da geçmişte diyet tecrübesine sahip olma durumlarının gruplara göre farklılık gösterdiği saptanmıştır (her biri için, $p<0.05$). Yeme tutum riski yüksek olan öğrencilerin, medyan BKİ değerlerinin daha yüksek olduğu, fiziksel görünümlerinden memnuniyet oranlarının daha düşük olduğu ve kendilerini şişman olarak değerlendirme oranlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (her biri için, $p<0.05$). Yeme tutumu ile ilişkili etmenler incelendiğinde, diyet yapanlarda (OR:3.71, %95 GA 2.02-7.56) ya da geçmişte diyet tecrübesi olanlarda (OR:3.22, %95 GA 1.63-6.35) yeme tutum bozukluğu riskinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Adölesan dönemde ve genç yetişkinlerde özellikle bilinçsiz yapılan zayıflama diyetlerin çeşitli sorunlara yol açabileceği düşünülerek, diyet deneyiminin yeme bozukluğu riski oluşturmaması için dikkatli olunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeme tutumu, Yeme davranışı, Obezite, Üniversite öğrencileri

Sözel Bildiri

DIGITAL HEALTH LITERACY

Tuba KARABEY

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tokat / Türkiye, tubakarabey@hotmail.com

ABSTRACT

Digital health literacy is an extension of health literacy and focuses on technology together. According to the World Health Organization, she expressed "digital health literacy, electronic health, health services in the health sector, health education and surveillance, and the use of technology to reduce costs and keep security by undertaking health literacy as a carrier" The concept of digital health continues to develop day by day. While the use of technology improves health literacy on the one hand, it can also prevent this development. In order for digital health literacy to be effective and to be maintained, competences such as the development of health technologies, individuals' health literacy levels and arithmetic skills are sufficient, and communication and interaction with health service providers are required. Especially in recent years, developing technological systems and fast access to health information with the internet world have increased the importance of digital health literacy and expanded its field. This literacy requires the use of intermediary tools to reach the technology in question.

With this review, it is aimed to discuss digital health literacy in the light of the latest literature.

Keywords: digital literacy, health literacy, nurse

Sözel Bildiri

KANITA DAYALI GELENEKSEL BİYOTERAPİ UYGULAMALARI VE HEMŞİRELİK UYGULAMALARINA YANSIMASI

Zeynep PEHLİVAN[1], Seçil GÜLHAN GÜNER[2], Nesrin NURAL[2]

[1]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Rize, Türkiye, zeynep.pehlivan@erdogan.edu.tr*

[2]*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Trabzon, Türkiye, secilgulhan@ktu.edu.tr, nnural@ktu.edu.tr*

ÖZET

Biyoterapi, vücudumuzdaki immun sistemi aktifleştiren biyolojik ajanların kullanıldığı tedavi yöntemidir. Günümüzde hirudoterapi, maggot debritman terapi (MDT), apiterapi, ihtiyoterapi ve helmintik terapi kullanılan biyoterapi uygulamalarındandır. Tıbbi sülüklerin kullanıldığı tedavi yöntemi hirudoterapi, eski çağlardan beri pek çok yara ve hastalığın tedavisinde kullanılmaktadır. Sülüğün tükürük yapısında yüzden fazla biyoaktif madde vardır ve bu maddeler tedavi sırasında yaraya geçerek iyileşmeyi başlatmaktadır. Ülkemizde hirudoterapi alt ekstremite varikoz ven hastalıkları, venöz yetmezlikler, enflamatuar eklem hastalıkları, replantasyon ve revaskülarizasyon sonrası uygulanmaktadır. Yapılan çalışmalarla hirudoterapinin etkinliği kanıtlanmıştır. Apiterapi; bal, propolis, polen, arı zehri ve arı sütü gibi besinlerin kullanıldığı tedavi yöntemidir. Bal, propolis ve polen antibakteriyel, antiviral, antifungal, antienflamatuar ve antioksidan, arı sütü ve arı zehri hafızayı güçlendirme, kan basıncı ve kolesterolü düşürme, büyümeyi hızlandırma ve antibakteriyel etkiye sahiptir. Yapılan çalışmalarla bu besinlerin etkileri kanıtlanmıştır. MDT "lucilia sericata" sineğinin larvalarının kullanıldığı tedavi yöntemidir. MDT yarada debritman, dezenfeksiyon, granülasyonu artırma ve kan akımı artırıcı etkilere sahiptir. MDT antibiyotiğe cevap vermeyen enfektif veya nekrotik yaralarda, diyabetik ayaklarda, dekübitüs ülserinde ve yanıklarda kullanılmaktadır. MDT'nin yaralar üzerindeki etkinliği yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır. Helmintik terapi; helmint adı verilen solucan şeklindeki parazitlerin kullanıldığı tedavi yöntemidir. Bu tedavinin immun sistemi harekete geçirdiği ve kontrol ettiği bilinmektedir. Fakat günümüzde insanlar üzerine etkisini ortaya koyan çalışmalar sınırlıdır. İhtiyoterapi; "garra rufa" adı verilen tatlı su balıklarının kullanıldığı tedavi yöntemidir. Tedavi sırasında balığın salyasındaki enzimin yaraya geçerek iyileşme sağladığı bilinmektedir. İhtiyoterapi psörazis ve dermatit gibi birçok deri hastalıklarında kullanılmaktadır. Ancak ihtiyoterapinin etkinliğini ortaya koyan çalışma sayısı sınırlıdır. Ülkemizde yayınlanan "Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği"nde (2014) apiterapi, maggot ve hirudoterapi tanımlanmış olup, sadece hirudoterapiyi sertifikalı tabip ya da hekim gözetiminde sağlık çalışanının uygulayabileceği belirtilmektedir. Buna paralel olarak hemşirelerin geleneksel biyoterapi yöntemlerini tek başına uygulaması kısıtlanmıştır ve hemşirelik alanında bu yöntemlerle ilgili yapılmış çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda geleneksel biyoterapi yöntemlerinin uygulanmasında ilgili yasal düzenlemelerle hemşirelerin rolünün arttırılması ve böylece hasta bakımına bu yöntemlerin yansıması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Biyoterapi, Hemşire, İntegratif yaklaşımlar, Kanıt

Sözel Bildiri

FDG PET/MRI PREDICTS BILIARY TRACT COMPLICATIONS AND SHOWSPARTIAL RESPONSE IN MULTI-SYSTEM TYPE LANGERHANS CELLHISTIOCYTOSIS

Sertaç ASA

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Nükleer Tıp Anabilim Dalı

sertacasa@gmail.com

ABSTRACT

We present a case of a girl with diabetes insipidus and bone lesions pre-diagnosed for Langerhans cell histiocytosis (LCH). Initial whole-body F-18 FDG PET/MRI revealed mild FDG uptake along slightly dilated intrahepatic bile ducts in addition to bone and hypophysis lesions. After biopsy from the lesion on temporal bone, Langerhans cell histiocytosis was diagnosed and chemotherapy was initiated. Two months after the initial FDG PET/MRI patient developed cholestasis because of the biliary tract involvement of the disease. Post-therapy FDG PET/MRI showed partial response in bone, hypophysis and biliary tract lesions. This case illustrates the significance of whole-body FDG PET/MRI in prediction of disease-related complications as well as in staging and therapy response assessment in multi-system type LCH.

Case: A 7-year-old girl applied to the department of pediatrics with findings of polyuria and polydipsia, which were found to be suspicious for diabetes insipidus. Cranial MRI showed signal loss at T1-weighted imaging (T1W) at the pituitary posterior stalk. In addition, cranial bone lesions were detected, which were found to be suspicious for malignancy. (**Figure 1.).** Therefore the patient was referred to our department of nuclear medicine for F-18 FDG PET/MRI to localize any primary malignant focus. Axial and coronal PET, T1W MRI, and fused PET/MRI images **(A,B,C)** revealed T1W isointense T2-weighted (T2W) heterogeneous hyperintense lesions at bilateral temporal bone cortex with mildly increased FDG uptake (arrowhead, SUVmax,). In addition sagittal PET, T1W MRI, and fused PET/MRI images **(D,E,F)** of the brain revealed a 0.8x0.6 cm sized T1W hypointense lesion at the pituitary gland with increased FDG uptake. Other than these, maximum intensity projection and axial PET, T1W MRI, and fused PET/MRI images **(G,H,I)** showed non-specific mild FDG uptake along slightly dilatated intrahepatic bile ducts. Biopsy from the temporal bone lesion revealed Langerhans cell histiocytosis (LCH) and chemotherapy was initiated. Two months after the initial FDG PET/MRI, the patient presented to the emergency department with complaints of indigestion and abdominal pain. Blood tests revealed elevated alkaline phosphatase (2 fold;

normal range:20-155 U/L) and gamma-glutamyltransferase levels (20 fold; normal range:3-25 U/L) Abdominal MRI reported similar morphological findings to the initial FDG PET/MRI. The patient was diagnosed for cholestasis (sclerosing cholangitis?). Post-therapy FDG PET/MRI **(Figure 2.)** showed decreased metabolic uptake in the involved lesions, which was in accordance with partial therapy response. LCH is a disorder caused by excessive production of histiocytes (CD1a-positive immature dendritic cells), which is a subtype of white blood cells. Although most commonly diagnosed in infants and children, it can occur at any age. The disease can be presented with bone, skin, lymph nodes, liver, gastrointestinal tract, spleen, lung, thymus, and central nervous system involvement. Clinical signs vary according to the affected organ systems. LCH is categorized into two main different forms: single-system and a multisystem type. Hepatomegaly and organ dysfunction develop in the parenchymal involvement of the liver. Cholestasis, sclerosing cholangitis, and cirrhosis may also occur in the involvement of bile ducts. High soft tissue resolution provided by the MRI component of FDG PET/MRI aid to evaluate liver tissue and bile tract better than PET/CT. Although the morphological changes are stable, FDG PET imaging may predict organ involvement related complications and can show therapy response, as shown in our case of LCH.

Sözel Bildiri

GENÇ MEME KANSERLİ HASTALARDA MEME KORUYUCU CERRAHİ VE RADYOTERAPİ

Zümrüt Arda KAYMAK[1]

[1]*Doktor Öğretim Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı,*

e-posta: ardakaymak84@yahoo.com

ÖZET

Giriş: Meme kanserinde 40 yaş ve altı tanı yaşı genç hasta olarak değerlendirilir. %4-15 hasta 40 yaş altı tanı almaktadır. Gençlerde hastalığın agresif gidişli olduğu bazı çalışmalarda gösterilmiştir. Ayrıca gençlerde organ koruma ve fertilite beklentisi olabilmektedir.

Amaç: Merkezimizde ≤40 yaş meme kanserli hastalarda meme koruyucu cerrahi(MKC) sonrası radyoterapi(RT) sonuçlarının sunulması amaçlanmıştır.

Yöntem: Ekim 2011-Aralık 2019 tarihleri arasında kliniğimizde meme kanseri tanısı ile MKC sonrasında 50Gy tüm meme RT±10Gy tümör yatağı boost uygulanmış tüm hasta verileri geriye dönük olarak hastane bilgi sisteminden ve klinik arşiv dosyalarından değerlendirildi. 40 yaş ve altı olan hastaların tanı, tedavi ve takip bilgileri kaydedildi. Hastaların verileri tanımlayıcı istatistikler eşliğinde sunulmuştur. Sağkalım analizleri Kaplan-Meier testi ile yapıldı.

Bulgular: Kliniğimizde meme kanseri tanısıyla MKC sonrası RT ile tedavi edilmiş 295 meme kanserli hastanın 44(%14.9)'ü ≤40 yaştı. 44 hastanın ortanca tanı yaşı 36(26-40) olup, ortanca 53.52ay(10.48-93.57) takip süresi sonunda 42(%95.5) hasta hayattaydı. Tümör %63.6 oranında sağ meme yerleşimli, %95.5 invaziv meme karsinomu patolojisindeydi. Hastalık evresi %27.3 Evre I, %52.3 Evre II ve %20.5 Evre III oranındaydı. Moleküler alt tip olarak en çok (%68.2) Luminal A görüldü. Hastaların çoğunluğu (%79.5) adjuvan kemoterapi ve hormonoterapi almıştır. Transtuzumab ise hastaların %22.7'sına uygulanmıştır. Klinikopatolojik özellikler Tablo 1'de ayrıntılı gösterilmiştir. Hastaların 5-yıllık genel sağkalımı %95, hastalıksız sağkalımı ise %88.1'di. Takip süresince 3 hastada uzak metastaz, 1 hastada ise hem lokal nüks hem uzak metastaz(2 akciğer, 1 kemik ve 1 beyin metastazı) gelişmiştir. Bu 4 hastada progresyona kadar geçen süre ortanca 22.52ay(9.36-59.24)'dır. Uzak metastaz gelişen 2 hasta exitus olmuştur. 44 hastadan yalnız 1 tanesi tanıdan 23.9 ay sonra gebelik yaşayarak çocuk sahibi olmuştur.

Tartışma ve Sonuç: Evre I-III meme kanserinde 5-yıllık sağkalım oranları %86-99 olarak bildirilmektedir. Erken evre veya lokal ileri hastalıkta MKC+RT, mastektomi ile benzer sonuçlara sahiptir. Çalışma sonuçlarımızda da görüldüğü gibi 40 yaş genç hasta grubunda MKC+RT, yüksek sağkalım oranlarıyla tedaviyi mümkün kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Meme kanseri, meme koruyucu cerrahi, radyoterapi, 40 yaş ve altı

Sözel Bildiri

KORONER ARTER HASTALARINDA YAŞAM TARZI DEĞİŞİKLİĞİNE BAKIMIN KATKISI

Şefika VEREMCİ[1], Sevil PAMUK CEBECİ[2]

[1]*Hemşire, Eskişehir Şehir Hastanesi, Kardiyoloji Servisi, Eskişehir/Türkiye (sfka_26@hotmail.com)*

[2]*Dr. Öğr. Üyesi Sevil PAMUK CEBECİ, PhD, RN, Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları ABD., Eskişehir/Türkiye (sevil.pamukcebeci@ogu.edu.tr)*

ÖZET

Kronik özellikleri nedeniyle yaşamı zorlaştıran ve erken ölümlere yol açan koroner arter hastalarında, müdahalenin temelinde yaşam tarzı değişikliği yer almaktadır. Kardiyak rehabilitasyon uygulamaları, yaşam tarzı değişiklikleri ile tıbbi ve psikososyal tedavilerin bütünleştirilerek hastalık riskini azaltmayı, optimal sağlığı sürdürmeyi amaçlar. Hastalıkların önlenmesinde, komplikasyonların azaltılmasında, riskli gruplarda hastalığın ortaya çıkışının geciktirilmesinde ve toplumda farkındalık oluşturma, bireyleri eğitme, bireylere sağlıklı yaşam alışkanlıklarını kazandırma ve tedaviye uyumunu sağlamada hemşirelerin sorumluluğu ve bakımın katkısı önemli düzeydedir. Koroner arter hastalarında verilecek bakımda esas olarak, kardiyak olayın tekrar yaşanmasını ve komplikasyonları önlemek için yaşam tarzı değişikliğine uyumu sağlamak amaçlanır. Hastalığın kontrol altına alınmasında güçlük yaşanan hastalarda hemşireler, bakımın lideri olarak görev alırlar ise, akılcı liderlik motivasyonları ile bakım ekibini başarıya taşıyabilirler.

Anahtar kelimeler: Bakım, koroner arter hastalığı, yaşam tarzı

Sözel Bildiri

SKLERODERMA PATOGENEZİNDE OKSİDATİF STRES PARAMETRELERİNİN İNCELENMESİ

Ayşe Koçak[1]

[1] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tavşanlı SMYO, Kütahya, Türkiye, kocak.ayse@gmail.com*

ÖZET

Giriş: Skleroderma (SSc), nadir görülen ve patogenezi karmaşık olan otoimmün bir hastalıktır. Modifiye Rodnan cilt skoru (MrSS), SSc için standart bir ölçüdür ve hastalık temel olarak Jeneralize ve lokalize tip olarak ikiye ayrılır. Jeneralize SSc, lokalize SSc'den daha agresif ve şiddetlidir. SSc patogenezi oksidatif stres ile ilişkilendirilir. Oksidatif stres, reaktif oksijen (ROS) ve nitrojen türlerinin (RNS) üretimi ve birikimi arasındaki bir dengesizlik olarak ifade edilir. Çeşitli araştırmalar SSc patogenezini ve oksidatif stres ilişkisini desteklemiştir. Malondialdehit (MDA), omega-3 ve omega-6 yağ asitleri peroksidasyonunun spesifik bir belirtecidir. Süperoksit dismutaz (SOD) bir enzimdir ve süperoksit (O2−) radikalinin sıradan moleküler oksijen (O2) ve hidrojen peroksit (H2O2) olarak parçalanmasını katalize eder. Askorbik asit ise suda çözünür bir antioksidandır. MDA, SOD ve Askorbik asit, oksidatif stres için önemli belirteçlerdir. Katalaz ise oksidatif stresi azaltan antioksidan enzimidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; SSc patogenezi ile oksidatif stres parametreleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktı.

Yöntem: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Romatololoji & İmmünoloji kliniğine başvuran 20 lokalize SSc, 18 jeneralize SSc ve 10 adet kontrol hastası alınmıştır. MDA içeriği, yüksek performanslı sıvı kromotografi ile ölçülmüştür. SOD aktivitesi kit (Cayman Chemical Company, Inc., USA) için spektrofotometrik analiz yapılmıştır. Askorbik asit (Sigma-Aldrich, MAK074, USA) ve katalaz (Sigma-Aldrich,C9322, USA) ölçümü içinse yine ticari kitler kullanılmıştır.

Bulgular: MDA içeriği, jeneralize SSc'de, lokalize SSc'den daha yüksek bulunmuştur. Jeneralize SSc'de ise SOD aktivitesi azalmıştır. Yine, jeneralize SSc'de askorbik asit seviyelerinin azaldığı görülmüştür. MrSS ve askorbik asit seviyelerinin negatif korelasyonları gösterilmiştir. Katalaz aktivitesi içinse jeneralize ve lokalize SSc hastaları arasında fark yoktur.

Tartışma ve Sonuç: Oksidatif stres skleroderma patogenezinin şiddetiyle ilişkilidir.

Anahtar Sözcükler: Skleroderma, MDA, SOD, Katalaz, Askorbik Asit, Oksidatif Stres

Sözel Bildiri

PREDICTABILITY OF BLOOD PARAMETERS ON THE COURSE OF COVID-19- - A RETROSPECTIVE CLINICAL STUDY

Ahmet Rıfkı ÇORA [1], Ersin ÇELİK [1]

[1] *Cardiovascular Surgery Clinic , Isparta City Hospital, Isparta/TURKEY*

Abstract:

Background: In December 2019, clusters of patients with pneumonia of an unkown cause were reported in Wuhan, Hubei Province in China. On january 2020, Chinese scientists identified this as a novel coronavirus, temporarily labelled as, severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2). Although recent studies investigating predictors of poor prognosis at an early stage identified exact parameters as a predictor for the disease still controversial.

Here we study biochemical and hematologic parameters of 197 patients diagnosed as Covid-19 at our hospital for evaluating the value of these biomarkers for predicting the course of Covid-19 disease.

Material and Method: 197 patients who were diagnosed with Covid-19 at our hospital according to World Health Organisation (WHO) interim guidance were screened between march 2020-may 2020 retrospectiveley for the study. Patients selected from the population of service and intensive care unit (ICU). Biochemical and hematologic parameters retrospectively evaluated for predicting the course of Covid-19 disease.

Results: Among 197 patient population of service and ICU, hematological and biochemical parameters studied. There was a significiant association found between the parameters neurtophile/lymphocyet ratio, white blood cell, eosynophile, monocyte, lymphocyte counts and high sensitive troponin-I levels and ICU admission.

Conclusion: We found increased levels of neutrophile/lymphocyte ratio, white blood cell count and high sensitive troponin-I and decreased levels of eosynophile, monocyte and lymphocyte counts among ICU admitted patients. We concluded that these biochemical and hematologic parameters can be used for the predicting the course of Covid-19 disease.

Keywords: SARS-CoV2, Covid-19, Troponin, prognosis, blood parameters

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF PARAOXONASE GENE POLYMORPHISMS AND PARAOXONASE ENZYME ACTIVITY ON NON-HODGKIN LYMPHOMA

Ercan ÇINAR[1], Ersin AKGÖLLÜ[2]

[1]*Batman University, Department of Nursing, Batman, Turkey, kimer2163@gmail.com*

[2]*Ağrı İbrahim Çeçen University, Department of Pharmacy, Turkey, eakgollu@agri.edu.tr*

Abstract:

Background: Non-Hodgkin Lymphoma (NHL), one of the lymphoproliferative diseases, is a malignant, monoclonal proliferation of lymphoid cells in the lymph nodes, bone marrow, spleen, liver and gastrointestinal regions of the immune system. The incidence of NHL has increased in the last forty years. It is thought that more exposure to environmental carcinogens, especially pesticides and solvents, may be responsible for this increase. Some of these pesticides, hexachlorocyclohexane, chlordane, hexachlorobenzene, phenoxy acid, glyphosate and paraoxon, have been associated with non-hodgkin lymphoma. Antioxidant paraoxonase enzyme (PON1) has a vital role in the elimination of potential carcinogenic organophosphate molecules. The polymorphisms in the PON1 gene coding PON1 enzyme, especially Q192R and L55M, may affect negatively the activity and synthesis of PON1 enzyme. The aim of this study was to evaluate the effect of these polymorphisms together with PON1 enzyme activity on NHL.

Methods: We surveyed these polymorphisms together with PON1 enzyme activity in 93 patients with NHL and in 93 healthy individuals by real-time polymerase chain reaction (RT-PCR) and spectrophotometer.

Results: Although carrying the M and R alleles of L55M and Q192R polymorphisms increases the risk of NHL, they were not significant. Furthermore, the NHL patients carrying 192R allele had significantly lower enzyme activity than controls having same allele (P=0.025).

Conclusions: This research is the first study worldwide investigating the effect of Q192R and L55M polymorphisms on PON1 enzyme activity in NHL disease. The risk of developing NHL may be further increased in individuals with low enzyme activity having R risk allele of the Q192R polymorphism. The present study suggests that these polymorphisms in NHL disease should be analyzed together with PON1 enzyme activity in larger populations.

Keywords: *PON1* variants, Q192R, L55M, Non-hodgkin lymphoma

Sözel Bildiri

EKSÜDATİF PLEVRAL EFÜZYONU OLAN AKCİĞER KANSERLİ OLGULARIN PLEVRAL SIVI SİTOLOJİSİ VE SİTOBLOK İNCELEMELERİNİN ETKİNLİĞİ

Sertan BULUT

SBÜ, Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi EAH, Ankara

Özet:

Giriş-Amaç: Akciğer kanseri kötü prognozlu ve ensık görülen kanserlerdendir.Extratorasik metastazlar, karşı akciğer metastazları, eşlikeden malign plevral efüzyon varlığı hastalığı evre4 yapar ve plevralsıvının patolojik incelemesini bir hayli önemli hale getirir.

Bu amaçla çalışmamızda ; plevral sıvı konvansiyonel yayma sitolojisine sitoblok yöntemi eklenmesinin tanıyı, akciğer kanseri subtipini,evreyi ne derecede belirlediğini ve sonuçları ne derece etkilediğini araştırmayı amaçlıyoruz.

Yöntem-Bulgular: 2018 yılında kurumuzdaki exüdatif plevral efüzyonu olan akciğerkanseri olguları değerlendirildi. Plevral sıvı sonuçları olarak benign/şüpheli, malign sitoloji(subtip bellideğil), malign/subtipin belirlenebildiği 3kriter değerlendirildi. Akciğer kanseri evrelemesi 8. TNM evrelemesine göre yapıldı. Çalışmamızda olguların hem plevral sıvı yayma sitolojisi sonuçları hem de plevral sıvı sitoblok sonuçları bulunan 46'sı çalışmaya alındı.. 34erkek (%73.9), 12kadındı.(%26.1). Ortalama yaş 64.71±13.01'tü. 36olgu(%78.3) Adenoca, 3olgu(%6,5)Skuamöz cellca, 4olgu(%8.7)small cel ca, 3(%6,5)NOS(not otherwise specified) du. Olgularımızın 12'si Evre4A (%26,1), 31'i Evre4B (%67,4), 3'ü Evre3C (%6,5)'dı. Sitololojik inceleme ile 16 olgu(%34,8) benign, 26 olgu(%56.5) malign, 4 olgu (%8,7) subtipin belirlenebildiği malign olgulardan oluşurken, sitoblok incelemesi ile 12 olgu (%26,1) benign, 9 olgu (%19,6) malign, 25 olgu (%54,3) subtipin belirlenebildiği malignite olarak bulundu. Sitoloji ve sitoblok uygulamaları benzer şekilde malignite tanısına ulaştığı (sırasıyla 30(%65) ve 34(%73) mc-nemar test ile değerlendirildi,p=0,289) tespit edildi. Ancak Sitoloji ve sitoblok uygulamaları ile subtipin belirlenebildiği malignite kriterinde (sırasıyla 4 (%8,6) ve 25(%54,3) olgu) sitoblok grubunda belirgin şekilde tanısal katkı gözlendi(mc-nemar test ile değerlendirildi,p<0,0001).Bakılan demografik özellikler (yaş,cinsiyet,sigara içimi gibi), hemogram, biyokimya değerleri ile plevral sıvıdaki tanısal özelliklerinin analizi yapıldığında bir anlamlılık olmadığını görüldü.

Tartışma-Sonuç: Güncel çalışmamızda sitoblok uygulamasının tanıya katkısı olduğunu tespit ettik. Bulgularımız literatür verileriyle uyumludur.Özellikle adenokanser gibi kanser-subtipin belirlenmesiyle sonrasında yapılacak mutasyon analizi çalışmalarıyla hedefe yönelik tedavilerin olup olamayacağı değerlendirilebilir. Akciğer malignitesi varlığında eşlik eden plevral efüzyonun tanısal sürecinde sitoblok uygulamasını öneriyoruz.

Anahtar Kelimeler: Akciğer Kanseri, Plevral sitoloji, Plevral sitoblok,Tanısal verimlilik

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DE YILLAR İTİBARİYLE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARA BİR BAKIŞ

Mehmet Muharrem KASAPOĞLU[1]

Bilim Doktoru, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı

Özet: Kurumsal nüfus içerisinde yer almaması sebebiyle *"öğrenci"* olarak atfedilen kişiler kamu otoritesi tarafından doğrudan veya dolaylı şekilde desteklenmektedirler. Bu grup içersin de yaş faktörü sebebiyle iş gücü piyasasında olması gereken kimselerin yer aldığı *"yükseköğrenim"* düzeyindeki öğrenciler için ise farklı politika dizinleri geliştirilmektedir. Dolaylı veya doğrudan şekillerde gerçekleştirilebilen başlıca; sağlık, sosyal koruma (sosyal güvenlik), barınma, yemek, burs, kredi, ücretsiz öğrenim imkânı şeklinde sıralanabilecek sosyal politika uygulamaları ile bağımlı nüfus olarak görülen yükseköğrenim öğrencilerinin refah ve iyilik hallerinin korunarak geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Anayasasından aldığı güç ile kendisini *"Sosyal Devlet*" olarak tanımlayan Türkiye üstlenmiş olduğu bu vazife ile anılan konu minvalinde birçok sosyal politika uygulamasını hayata geçirmiştir. Çeşitli kamu kurumları tarafından gerçekleştirilen bahsi geçen politikaların yanında STK'lar veya özel müteşebbisler tarafından da yükseköğrenim öğrencilerine yönelik bir takım yardımlar gerçekleştirilmektedir. Gerçekleştirilen çalışma ile ülkemizde üniversite öğrencilerine yönelik uygulanan sosyal politikalar *"Dolaylı-Dolaysız Etkileri"* açısından sınıflandırılmış; bu politikaların uygulayıcısı olan kamu kurumlarına göre tasnif edilerek gerçekleştirilen sosyal politikaların nitelik ve niceliksel gelişim seyri gözlemlenmiştir. Nihayetinde gerçekleştirilen çalışma ile 2004 yılından günümüze burs alan kişi sayısında %634 artış olduğu görülmüş, yurt kapasitesinin özel yurtlarda dâhil olmak üzere 2003 yılından günümüze %560'ın üzerinde artış gösterdiği anlaşılmıştır. *"Sosyal Yatırım Devleti"* anlayışı tartışmalarının arttığı günümüz dünyasında yükseköğrenime yönelik sosyal politikalar nezdinde gerçekleştirilen teşvikin, üniversite öğrencilerinin "istihdam edilebilirliği" ni arttırılabileceği kanısına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Sosyal Koruma, Yükseköğrenim, Sosyal Yatırım Devleti, İstihdam Edilebilirlik.

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DE COVİD-19 SALGINI DÖNEMİNDE HAYATA GEÇİRİLEN SOSYAL KORUMA POLİTİKALARININ SEÇİLMİŞ REFAH REJİMLERİ İLE MUKAYESESİ

Mehmet Muharrem KASAPOĞLU[1]

Bilim Doktoru, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı

Özet: Sosyal koruma anlayışını benimsemiş refah rejimleri her şart ve koşulda toplumun tüm kesimlerini içeren koruyucu ve geliştirici sosyal mahiyeti olan politikalar geliştirmeyi taahhüt altına almışlardır. Sağlık hizmetlerinden, emek piyasası politikalarına kadar uzanan bir yelpazede üretilen bu politikalar ile toplumun tüm bireylerine asgari bir refah imkânı sunulması amaçlanmaktadır. 2019 yılında ortaya çıkan ve etkileri günümüz etkileriyle devam eden COVİD-19 salgını ve bu salgının hayatı durma noktasına getirmesi ile kamu otoritesi tarafından uygulanan sosyal koruma politikalarının önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Ülkelerin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel özelliklerine göre farklılık gösteren refah rejimi tipleri onların uyguladıkları sosyal koruma politikalarının tür ve yoğunluklarını etkilemektedir. Kaleme alınan çalışma ile COVİD-19 salgını döneminde ülkemiz tarafından uygulamaya konulan "Sosyal Koruma Kalkanı" ve diğer sosyal içerikli politika dizinleri nitelik ve niceliği açısından incelenmiş ve bu uygulamalar seçilmiş refah rejimleri ile mukayese edilmiştir. Araştırma çerçevesinde ülkemizin içerisinde yer aldığı refah rejimi tipinin aksine kapsayıcı ve yüksek meblağlarda transfer harcamaları gerçekleştirdiği, özellikle "Muhafazakar Refah Rejimi" ve "Sosyal Demokrat Refah Rejim" lerine has uygulamaları hayata geçirdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Refah Rejimleri, Sosyal Koruma, COVİD-19, Muhafazakar Refah Rejimi, Sosyal Demokrat Refah Rejimi.

Sözel Bildiri

OVARYAN PATOLOJİLERDE ABDOMİNOPELVİK YIKAMA SİTOLOJİSİ

Deniz ARIK

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Patoloji AD

Özet: Jinekolojik ameliyatlar sırasında yapılan abdominopelvik yıkamalar, patologlar tarafından sıkça değerlendirilen örneklerdir. Kadın genital sistem tümörlerinin evrelendirilmesindeki rolü önemlidir. Bu yıkamalar ile yaygın hastalık yokken bile mikroskobik hastalık saptanabilir. Böylece jinekolojik sistem tümörlerinin doğru evrelendirilmesi ve hastanın uygun tedavisi sağlanabilir. Abdominopelvik yıkama sıvılarında maligniteyi taklit edebilen benign lezyonlardan farklı malignitelere kadar geniş bir yelpazede sitomorfolojik bulgularla karşılaşılabilir. Burada jinekolojik tümörlerin evrelendirilmesinde abdominopelvik yıkama sıvılarının değişen rolü tartışılmakta, karşılaşılabilen lezyonların mikroskobik özellikleri vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Abdominopelvik yıkama sıvısı; Sitoloji; Mikroskopi

Sözel Bildiri

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ANNE-BEBEK BAĞLANMASI NASIL SÜRDÜRÜLÜR?

Gamzegül ALTAY[1], Duygu ARIKAN[2]

[1]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Rize, Türkiye, gamzegulaltay25@gmail.com*

[2]*Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye, darikan@atauni.edu.tr*

Özet: İntrauterin dönemde anne karnında başlayan ve doğum sonu dönem boyunca devam eden anne-bebek bağlanması pandemi nedeniyle uygulanan sosyal mesafe uygulamaları sonucunda büyük bir aksaklığa uğramaktadır. Postpartum dönemde anne ve bebek arasındaki bağlanmanın hızlı ve güvenli bir şekilde başlatılması, annenin rolünü benimsemesi ve bebeğin güven duygusunun gelişmesinde oldukça etkilidir. Fakat COVID-19 pandemi sürecinde virüs ile enfekte veya şüpheli annelerin bebeklerinden geçici olarak ayrılmaları, bebeğe olan bulaş riskini azaltmak için önerilmektedir. Bu süreçte anne ile bebeğin aynı odayı paylaşmaması, doğum sonrası erken dönemde kanguru bakımının uygulanmaması ve emzirmenin güvenli bir şekilde sürdürülememesi sebebiyle anne-bebek bağlanması kesintiye uğramaktadır. Aynı zamanda bu süreçten kaynaklı annelerin stresli olması da bağlanmayı olumsuz etkilemektedir. Anne-bebek bağlanması kırılgandır ve bu süreçteki aksaklık sadece yaşamın ilk yıllarında değil ilerleyen yıllarda da önemli sorunlara neden olabilir. Bu nedenle COVID-19 pandemi sürecinde anne-bebek bağlanmasının nasıl sürdürüleceği önemli bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü pandemi sürecinde doğum sonu dönemde sağlıklı anne ve bebeğinin ayrılmaması gerektiğini bildirmiştir. Anne COVID-19 tanısı almış ve hastanede bakıma ihtiyacı yoksa anne ile bebeğin ayrılmamasını, eğer yenidoğan COVID-19 tanılı ise anne ile beraber 14 gün boyunca karantinaya alınmasını ve annenin bu süreçte damlacık yolu izolasyon önlemlerini uygulaması gerektiğini bildirmiştir. Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi ise COVID-19 tanısı alan veya şüphelenilen anne ve bebeğinde bağlanma sürecinin sağlanmasına anne ve sağlık ekibinin beraber karar vermesini ve her anne için durumun ayrı değerlendirilmesi gerektiğini önermektedir. Sağlıklı bir karar için; anne ve bebeğin sağlık hastalık durumu, bebeğin SARS-CoV-2 test sonucu, annenin ayrılığı onaylaması ve anne-bebek ayrılığının olası diğer sonuçları dikkate alınarak en uygun değerlendirme yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Pandemi, Anne-bebek bağlanması.

Sözel Bildiri

KEMOTERAPİ UYGULANAN MEME KANSERLİ HASTALARDA HASTALIK KABULÜ VE SEMPTOM YÖNETİMİ

Zülfünaz ÖZER[1], Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN[2]

[1] *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, zulfinazozer@gmail.com*

[2] *Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye, glcnbah@hotmail.com*

Özet:

Amaç: Bu araştırma kemoterapi uygulanan meme kanserli hastalarda hastalık kabulü ve semptom yönetimi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapıldı

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte olan bu araştırma, Ocak-Mart 2020 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin kemoterapi ünitesinde tedavi alan meme kanserli 117 hasta oluşturdu. Araştırma verileri hastalarla yüz yüze görüşülerek toplandı. Verilerin toplanmasında "Hasta Bilgi Formu", "Hastalığı Kabul Ölçeği" ve "Meme Kanserinde Kemoterapi Semptom Yönetimi-Öz Etkililik Ölçeği" kullanıldı

Bulgular: Araştırmaya katılan meme kanserli hastaların yaş ortalamasının 46.23 ± 9.98 ve tanı yılının 2.39 ± 1.59 olduğu, %83.8'inin evli olduğu, %37.6'sının ilköğretim mezunu olduğu, %80.3'ünün çalışmadığı, %79.5'inin çocuğu olduğu, %68.8'inin sigara/alkol kullanmadığı, %59.8'inin hastaneye yattığı, %53.8'inin başka bir kronik hastalığı olmadığı, % 75.2'sinin meme kanseri tanısı alan birinci dereceden yakınının olmadığı ve %56.4'ünün genel sağlık durumun orta olduğu saptandı. Araştırmada, bireylerin Meme Kanserinde Kemoterapi Semptom Yönetimi-Öz Etkililik Ölçeği'nin problem çözme becerisi alt boyut puan ortalamasının 57.58 ± 10.34, Kemoterapiyle ilgili semptomların yönetilmesi alt boyut puan ortalamasının 93.16 ± 27.59, Duygusal-kişilerarası problemlerin yönetilmesi alt boyut puan ortalamasının 35.01 ± 10.81 ve toplam puan ortalamasının ise 177.1 ± 43.14 olduğu belirlendi. Hastalığı kabul ölçeğin puan ortalaması 28.54 ± 5.13 olarak saptandı. Araştırmada Hastalığı Kabul Ölçeği ile Meme Kanserinde Kemoterapi Semptom Yönetimi-Öz Etkililik Ölçeği ve alt boyut puan ortalamaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptandı

Tartışma ve Sonuç: Hastalarda, hastalığın kabulü ve meme kanserinde kemoterapi semptom yönetimi-öz etkililiğin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Hastalık kabulü arttıkça hastalarda kemoterapiye bağlı semptom yönetimi-öz etkililiğin arttığı saptandı

Anahtar Kelimeler: Hastalık kabulü, meme kanseri, semptom yönetimi

Sözel Bildiri

AŞI KARŞITLIĞINA YÖNELİK YAYINLARIN BİLİMSEL HARİTALAMA İLE ANALİZİ

İsa GÜL[1], Aysun YEŞİLTAŞ[2]

[1]*Sağlık Yönetimi Bölümü, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Afyonkarahisar, Türkiye. E-mail: isa.gul@afsu.edu.tr*

[2]*Sağlık Yönetimi Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye. E-mail: ayesiltas@erbakan.edu.tr*

Özet:

Giriş: Aşı karşıtlığı; herhangi bir aşıyı veya tüm aşıları reddetmeyi içeren, aşılama programlarını olumsuz yönde etkileyen, bireysel ve toplumsal bağışıklığın azalmasına neden olan davranışlardır.

Amaç: Çalışmada, 1984-2020 yılları arasında aşı karşıtlığına ilişkin bilimsel yayınların incelenmesi ve özellikle son yıllardaki yayınların eğilimlerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir.

Yöntem: Veri toplama sürecinde Web of Science (WoS) veri tabanında tarama yapmak için temel arama bölümüne "anti-vaccination" sözcük grubu yazılmıştır. Tarama bölümünde belge türü, yıl, yazar gibi herhangi kısıtlamaya gidilmemiştir. 25.02.2021 tarihinde yapılan taramada tüm yıllar (1975-2020) tarama kapsamına alınmış, Wos'ta konu ile ilgili ilk yayın 1984 yılında yayınlanmış olması nedeniyle 1984-2020 yılları değerlendirilmiştir. Sonuç olarak 287 yayına ulaşılmış ve text formatında elde edilen verilerin analiz aşamasında VOSviewer paket programı kullanılarak bibliyometrik çözümlemeler yapılmıştır.

Bulgular: Aşı karşıtlığına yönelik ilk çalışmanın 1984 yılında yayınlandığı görülmüştür. 2015 yılından itibaren aşı karşıtlığı ile ilgili çalışmaların artış gösterdiği belirlenmiştir. Aşı karşıtlığına ilişkin en fazla yayına sahip ilk 3 ülke sırasıyla Amerika (77 yayın), Avustralya (34 yayın), İngiltere'dir (32 yayın). Son yıllarda aşı karşıtlığı konusunu çalışan ülkelerin başında Türkiye gelmektedir. 11 yayınla Toronto Üniversitesi kurumlar arası iş birliğinde ilk sırada yer almaktadır. Makale ve editoryal yayınlar toplam yayınların %80.8'ini oluşturmaktadır. "Vaccine" (44 yayın) ve "Human vaccines & immunotherapeutics" (11 yayın) aşı karşıtlığı ile ilgili çalışmaların çoğunlukla yayınlandığı dergilerdir. En çok atıf yapılan yayın Anna Kata'nın 2010 yılında yayınlanan *"*A postmodern Pandora's box: Anti-vaccination misinformation on the Internet" adlı çalışmasıdır. Konu ile ilgili en çok kullanılan anahtar kelimeler; "*aşılama*" (62 adet), "*aşı karşıtlığı*" (33 adet), "*aşı reddi*" (29 adet), *"internet"* (14 adet), *"sağlık iletişimi*" (13 adet) dir. Son yıllarda ise konu ile ilgili "*reklam*", "*COVID-19*" ve "*aşı karşıtlığı davranışı*" gibi kelimeler en fazla kullanılan anahtar kelimeler olarak görülmektedir.

Sonuç: Aşı karşıtlığına yönelik son yıllarda yapılan çalışmaların artış gösterdiği, reklam ve COVID-19 gibi anahtar kelimelerin kullanılması konunun pandemi sürecinde önemini koruduğunu göstermektedir. İnternet, reklam ve sağlık iletişimi aşı karşıtlığına yönelik üzerinde durulması gereken alanlardır.

Anahtar Kelimeler: Aşı, Aşı Karşıtlığı, Web of Sicence, VOSviewer, Bilimsel Haritalama

Sözel Bildiri

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE YEME BAĞIMLILIĞI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Merve BAT TONKUŞ[1], Damla UYSAL[1]

[1]*İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye*

Özet:

Giriş ve Amaç: Yeme bağımlılığı; bir kişinin aşırı duyarlı olduğu, bir veya daha fazla düzenli olarak tüketilen besinlere özellikli bir adaptasyon olarak tanımlanmıştır (1). Üniversite dönemi, ergenlik döneminin son yılları ile yetişkinlik döneminin ilk yılları arasını kapsamaktadır. Ev dışı yeme seçimleri özellikle fastfood gıdalarının tüketiminin artmasına neden olmaktadır (2). Bu çalışma sağlık personeli adaylarında yeme bağımlılığı olma potansiyellerinin ölçülmesi ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde 2019-2020 akadamik yıl içerisinde öğrenim gören 108 öğrenci ile yapılmış tanımlayıcı bir araştırmadır. Veriler Demografik Özellikler Anket formu ve Yale Yeme Bağımlılığı Ölçeği doldurularak toplanmıştır. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 2019/12 sayılı Etik Kurul İzni alınmıştır.

Bulgular: Üniversite öğrencilerinin %8,3'üde yeme bağımlılığı saptanmıştır. %84,2'si "Tolerans" alt ölçeğini, %13'ü "Klinik Anlamlılık" alt ölçeğini karşılamaktadır.

Sonuç: Araştırma sonucunda yeme eyleminin fizyolojik bir gereksinim olduğu konusunda özellikle sağlık personeli adaylarının bilinçlendirilmesinin sağlanması, üniversite öğrencilerinin zaman kısıtlılığı nedeniyle hazır ve yüksek kalorili yiyeceklere yönelmeleri yerine sağlıklı besinlere ulaşımının kolaylaştırılması ve kilo kontrolünün yalnızca sağlıklı beslenme ile değil spor ve egzersizle de sağlanabileceği konusunda eğitimler düzenlemesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Beslenme Davranışı, Öğrenciler

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN İLK UYGULAMA GÜNLERİNDE YAŞADIKLARI GERÇEKLİK ŞOKU VE STRES DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Merve BAT TONKUŞ[1], Şevval BİLGİN[2]

[1] *Öğr. Gör., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye*

[2] *Lisans Öğrencisi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Özet:

Giriş ve Amaç: Hemşireler için öğrencilik hayatından profesyonel hemşirelik rollerine geçişi çok önemlidir. Çünkü hemşirelik öğrencileri klinik eğitime benzer ortamda çalışma beklentisiyle mezun olmaktadır (1). Hemşirelik programından mezun olan hemşireler profesyonel rollerine geçtiklerinde gerçeklik şoku ve stres yaşamaktadır (2). Bu araştırma, Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin ilk uygulama günlerinde yaşadığı gerçeklik şoku ve stres düzeylerini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenimine devam 2., 3. ve 4. Sınıflardan 76 öğrenci oluşturdu. Verilerin analizinde Kolmogorov-Smirnov testi ve Ki-kare kullanıldı ($p<0.05$).

Bulgular: %76.3'ünün kız ve %36.8'inin 4. sınıf öğrencisi olduğu katılımcıların %82.9'u uygulamanın ilk gününde heyecan hissettiklerini bildirdi. Gerçeklik şoku kavramının ne demek olduğu açıklamasından sonra "İlk uygulama gününüzde gerçeklik şoku yaşadınız mı?" sorulduğunda %69,7'sinin (n=53) evet yanıtını ve "İlk uygulama gününüzde yaşadığınız gerçeklik şokunu değerlendirmek isteseydiniz kaç puan verirdiniz?" sorusuna ise %21.0'ının 10 üzerinden 7 cevabını verdiği tespit edildi. Öğrencilerin, sınıfları ile okulun gerçeklik şokuna etkisinin olduğu ifadesi ve uygulamaya çıkılan ilk gün hissedilen duygular arasında anlamlı farklılık bulundu (sırasıyla; $p=0.024$, $p=0.037$).

Sonuç: Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin ilk uygulama gününde gerçeklik şoku yaşadıkları fakat stres düzeylerinin değişmediği belirlendi. Araştırmaya katılan öğrencilerin her iki cinsiyette de gerçeklik şokunu yüksek seviyede yaşadığı bulundu. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin ilk uygulama günündeki beklentilerinin öğrenilmesi ve bu doğrultuda uygulamaya çıkacakları kurum tarafından öğrencilerin "gerçeklik şoku" yaşamamasına yönelik bir oryantasyon eğitiminin verilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Gerçeklik; Şok; Stres;Hemşirelik Öğrencisi; Klinik Uygulama

Sözel Bildiri

PREMATÜRE BEBEKLERDE ORAL BESLENMEYE GEÇİŞİ DESTEKLEMEK İÇİN KULLANILAN BİR YÖNTEM: PARMAK İLE BESLENME

Gamzegül ALTAY[1], Duygu ARIKAN[2]

[1]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Rize, Türkiye, gamzegulaltay25@gmail.com*

[2]*Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye, darikan@atauni.edu.tr*

Özet: Prematüre bebekler doğum sonrasında emme-yutma ve soluk alma koordinasyonunu tam olarak sağlayamadığı için oral yolla beslenme güçlüğü yaşarlar. Bu fonksiyonların koordinasyonu sağlanana kadar bebeklerin enteral beslenmesi gavajla sürdürülür. Prematüre bebeklerin sağlığına kısa sürede kavuşması ve erken dönemde taburculuğunun gerçekleşmesi için bebekler hazır olduğunda gavajla beslenmenin sonlandırılarak oral beslenmeye geçilmesi gerekmektedir. Bu derlemede prematüre bebeklerin oral beslenmeye geçişini desteklemede kullanılan bir yöntem olan parmakla besleme hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Prematüre bebeklerde oral beslenmeye geçiş sürecinin desteklenmesi çok önemlidir. Her prematüre bebeğin bireysel beslenme ipuçları değerlendirilerek doğru oral beslenmeye geçiş yöntemi tercih edilmelidir. Bu yöntemlerden biri olan parmakla besleme yöntemi hem besleyici hem de besleyici olmayan bir yöntemdir. Besleyici olmayan emmede herhangi bir besin içeriği olmadan, bakım vericinin (anne/hemşire) işaret parmağını kullanarak bebeğin dudaklarını kibar bir şekilde uyarması ile bebekte arama refleksi başlatılır ve besleyici kişi parmağını bebeğin ağzına yerleştirir. Bu şekilde bebeğin sadece oral yolla uyarılması sağlanır. Besleyici emmede ise ince bir nazogastrik tüp beslenmeyi gerçekleştirecek olan kişinin işaret parmağına sabitlenir, bebeğin emmesiyle beraber tüpün ucuna yerleştirilen enjektörün içerisinden anne sütü veya formül mamanın akışı sağlanır. Bu sayede bebeğin oral uyarılmasının yanı sıra beslenmesi de sağlanarak büyüme gelişmesi desteklenir. Prematüre bebeklerin oral beslenmeye geçişini sağlamak ve anne memesini emmesini desteklemek için çok kullanışlı bir yöntem olan parmakla besleme yöntemi sayesinde bebeklerin besin ihtiyaçları karşılanırken oral beslenmeye geçişleri de desteklenmektedir. Parmakla besleme yöntemi sadece oral beslenmeye geçiş sürecini desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda herhangi bir sebepten dolayı bebeğini emziremeyen anneler için anne sütü veya formül mamayı bebeğine vermede alternatif bir yöntem olarak kullanabilir.

Anahtar Kelimeler: Prematüre, Parmak ile beslenme, Oral beslenme

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İNTRAMÜSKÜLER ENJEKSİYON BİLGİ DÜZEYLERİNİ YORDAYAN BAZI DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ: BİR CHAID ANALİZİ

Münevver SÖNMEZ[1], Öznur GÜRLEK KISACIK[2], Mehmet Latif DOĞAN[3], Serdar ASLAN[3]

[1] Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye, munevverunlu@gmail.com Orcid-ID: 0000-0001-7646-1864

[2]Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı Afyonkarahisar, Türkiye, oznur.gurlek@afsu.edu.tr Orcid-ID: 0000-0002-1317-3141

[3]Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Öğrencisi Zonguldak, Türkiye. Latifabe831@gmail.com, srdr.ars21@gmail.com.

Özet:

Giriş: İntramüsküler (IM) enjeksiyon, ilaç uygulamalarında hemşireler tarafından en yaygın kullanılan becerilerden biridir. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin temel hemşirelik eğitimleri süresince İM enjeksiyona ilişkin yeterli bilgi ve beceriye sahip olarak mezun olmaları önemlidir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyona ilişkin bilgi düzeylerini yordayan bazı değişkenlerin incelenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu araştırma01.12.2020-15.01.2021 tarihleri arasında bir devlet üniversitesinin 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören, hemşirelikte temel ilke ve uygulamalar dersini alan, araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 359 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirildi. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğrenci Bilgi Formu" ve "IM Enjeksiyon Başarı Testi" kullanıldı. Araştırma verileri COVID-19 pandemisi nedeniyle Google Formlar alt yapısı kullanılarak oluşturulan online veri toplama linkinin hemşirelik öğrencileri ile paylaşılması ile elde edildi. Araştırma için ilgili üniversitenin İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 27.11.2020 tarih ve 911sayılı yazılı izin alındı. Araştırma verilerinin analizi SPSS versiyon 22.0 paket programı ile yapıldı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve çok değişkenli bir istatistiksel yaklaşım tekniği olan CHAID (karar ağaçları yaklaşım tekniği) analizi uygulandı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin %76,6'sının kadın, %42,1'inin ikinci sınıf öğrencisi olduğu belirlenirken, yaş ortalamaları 21.03±1.77 olarak saptandı. Öğrencilerin IM Enjeksiyon Başarı Testi puan ortalaması 21 puan üzerinden 8.82±0.20 olarak bulundu.

CHAID analizi sonucuna göre; hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyon bilgi puanlarının bağımlı değişken olarak alındığı modelde, bilgi düzeyindeki artış üzerinde etkili olan en önemli değişkenin cinsiyet olduğu, kız öğrencilerin anlamlı olarak daha yüksek bilgi puanına sahip oldukları belirlendi ($p<0.001$). Erkek öğrenciler arasında, IMenjeksiyon bilgi puanlarındaki anlamlı artış üzerinde etkili olan birincil değişkenin, IM enjeksiyon uygulama sayısındaki artış olduğu saptandı ($p=0.001$). Kız öğrenciler için; eğitim yılındaki artışın, IM bilgi puanlarındaki düşüşte etkili olan birincil değişken olduğu belirlendi ($p=0.034$). Buna ek olarak, IM enjeksiyon uygulama deneyimine sahip olmanın, daha düşük eğitim yılındaki kız öğrenciler için, IM enjeksiyon bilgi puanlarındaki anlamlı artış üzerinde etkili olan ikincil değişken olduğu saptandı ($p=0.026$).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyon bilgilerinin istendik düzeyde olmadığı saptandı. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; hemşirelik öğrencilerinin IM enjeksiyon bilgi ve becerilerini arttırmayı hedefleyen eğitim müdahalelerinin planlanması ve etkili değişkenlerin göz önüne alınarak yapılandırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Intramüsküler enjeksiyon, Hemşirelik öğrencisi, Bilgi düzeyi

Sözel Bildiri

ERGENLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIM BAĞIMLILIĞI İLE İYİMSERLİK/KÖTÜMSERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Urun J*, Karayagiz Muslu G, Manav G*****

**Jiyan URUN*, *Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, jiyan.urun@gmail.com*

*** Doç.Dr. Gonca KARAYAGIZ MUSLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Muğla, goncamuslu@mu.edu.tr*

**** Dr.Öğr.Üyesi Gulay MANAV, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Muğla, gulaymanav@mu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Ergenlik döneminde sosyal medya bağımlılığı gibi bu dönemde yaşanacak sıkıntıların önüne geçilmesi ve kişilerin kendilerine daha sağlıklı bir gelecek oluşturmaları açısından iyimserliğin önemli bir değişken olduğu düşünülmektedir.

Amaç: Bu çalışmada ergenlerin sosyal medya kullanım bağımlılığı ile iyimserlik/kötümserlik arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma 231 lise öğrencisi ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Ergenlerde Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" ve "Ergenlerde İyimserlik Kötümserlik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı ölçeğinden aldıkları puan 15.29±2.42 olarak hesaplanmıştır, bu sonuca göre ergenlerin sosyal medya bağımlısı olmadıkları söylenebilir. Araştırmanın sonucunda erkek öğrencilerin sosyal medyayı daha sık kullandığı, babanın eğitiminin sosyal medya kullanım düzeyine etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin iyimserlik tutumlarının cinsiyet, sınıf, gelir düzeyi, sosyal medyada bilgi paylaşımı ve sosyal medyada zaman geçirme gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Sosyal medyada bilgi paylaşanların ve zaman geçirmek için kullanmayanların iyimserlik puanları daha yüksektir. Kötümserlik incelendiğinde ise sınıf arttıkça kötümserlik puanı artmaktadır. Günde 0-2 saat sosyal medya kullanan öğrencilerin daha sosyal medyayı daha fazla kullananlara göre daha kötümser oldukları tespit edilmiştir. Sosyal medya ve iyimserlik arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde zayıf bir ilişki saptanırken, kötümserlik arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak sosyal medya kullanımında bilgi paylaşımının ve geçirilen zamanın artması ile iyimserlik puanlarını artarken ergenlerin kötümserlik puanları azalmaktadır. Sosyal medyada daha fazla zaman geçirdiklerinde ergenlerin bilgi edinmekte ve bilgi sunmakta etkililiklerinin artmasıyla doyum sağladıkları ve güçlü hissettikleri söylenebilir. Bu nedenle daha çok iyimser ve daha az kötümser oldukları düşünülmüştür. Sosyal medya bağımlılığı her ne kadar yeni bir kavram olsa da bu konuda bağımlı olduğu tespit edilen kişilere psikolojik ve sosyal destekler verilmeli, danışmanlar tarafından rehberlik yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Sosyal Medya, İyimserlik, Kötümserlik, Pediatri Hemşireliği

Sözel Bildiri

SIMULTANEOUS DETERMINATION OF HYPERLIPIDEMIA DRUG COMBINATIONS WITH MULTIPLE LINEAR REGRESSION

Bülent ÇAVDAR[1], Güzide PEKCAN ERTOKUŞ[1]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Isparta / Türkiye*

Abstract: In this study, hyperlipidemia active components was performed by multiple linear regression methods. Used with chemometric - spectrophotometric method were used as comparative. With the chemometry program, a new method has been developed which is alternative, faster and less costly than the conventional methods used in the food industry and even complex systems can be analyzed spectrophotometrically, as if they were not subjected to any pre-separation. The one of used chemometric methods is multiple linear regression-MLR was successfully applied for chemometric analysis of ezetimibe and simvastatin in synthetic mixtures and pharmaceutical tablets. The accuracy and precision of the developed method were validated by analyzing synthetic mixtures containing the examined drugs. As a result of the determination, high recoveries and low standard deviations were found. Absorbance and concentration values were used in Minitab and other chemometric programs to calculate estimated concentrations with MLR.

Keywords: Ezetimibe, Simvastatin MLR, Chemometry.

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE EFFECTS OF PULSED ULTRASOUND AND EXTRACORPOREAL SHOCK WAVE THERAPY FOR TREATMENTS OF LATERAL EPICONDYLITIS

Elif Tuğçe ÇİL (1), Mehmet ÜNAL (1), Rasmi MUAMMER (1)

(1) Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Faculty of Health Sciences, Yeditepe University: 26 Ağustos Yerleşimi, 34755 Kayışdağı, İstanbul, Turkey. Tel: +90 216 578 00 00

Abstract:

Background: Variable interventions are present for lateral epicondylitis treatment but there are no consensus about which one is the best and no studies comparing Pulsed U.S. and ESWT efficacy.
Purpose: we aimed to investigate the effectiveness of pulsed ultrasound therapy and extracorporeal shock wave therapy in lateral epicondylitis treatment.
Methods: Fourty six patients (21 F, 25 M) with lateral epicondylitis were enrolled in this study. They were randomized in two groups by closed envelop method. The first group (n=23) received pulsed US at 1.5 W/cm 2 dosage and 1 MHz frequency with aquasonic gel as conductive agent for 10 seances and the second group (n=23) received ESWT at 8 Hz, 1.8 bar, 2000 pulses applied on trigger point and 10 Hz, 1.8 bar, 2000 pulses on forearm muscles. Both groups received exercise program. Patients general pain levels were evaluated by visual analog scale (VAS). The diagnostic test for resistive wrist extension, resistive third phalanx extension and passive wrist flexion tests; were performed and pain levels recorded by VAS. Duruoz method (Duruöz's Hand Index:DHI) was used for functional assesment. SF.36 was used for assesment of quality of life. Assessments were performed before treatment, immediately after treatment and one month after treatment.
Results: Statistically significant improvement in all variables was detected in pulsed US and ESWT patients ($p<0.05$). There was no statistically significant superiority between both pulsed US and ESWT group ($p>0.05$).
Conclusion: Pulsed US and ESWT in lateral epicondylitis treatment have positive effects on clinical symptoms without statistically significant difference between the two modalities.
Implications: This study showed that Pulsed US and ESWT in physiotherapy for patients with lateral epicondylitis is effective. Additionally, Pulsed US can be preferred primarily in clinical applications because there is no difference between results of the study and higher cost of ESWT.
Keywords: lateral epicondylitis,pulsed ultrasound therapy, extracorporeal shock wave therapy

Sözel Bildiri

EVALUATION OF LOWER BODY MUSCLE ACTIVATION IN HEALTHY SUBJECTS AND SUBJECTS WITH PES PLANUS DURING ONE LEG STANDING

Rasmi MUAMMER (1), Cansu HAYIROĞLU (1), Elif Tuğçe ÇİL (1)

(1) Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Faculty of Health Sciences, Yeditepe University: 26 Ağustos Yerleşimi, 34755 Kayışdağı, İstanbul, Turkey. Tel: +90 216 578 00 00

Abstract:

Background: The foot posture is significant for all parts of the body and body aspects such as muscles. Muscle activations can change depending on any change in alingment on the body. Especially, changes in the foot posture can affect body balance and muscle activation.

Purpose: The purpose of our study was to compare the muscle activation of healthy subjects and subjects with pes planus.

Methods: Twenty participants were divided into groups of healthy subjects (n=10) and patients with pes planus (n=10). In our study, a specifically prepared questionnaire was used to analyze sociodemographic features, physical activity frequency and duration of the subject. New York Posture Rating Scale was used to evaluate the posture of participants. The Manuel Muscle Testing was used to assess the strength of lower extremity muscles. Measuring Feiss line was performed to determine the presence of pes planus. Their static balance was evaluated with Single Leg Stance Test. Muscle activations were recorded using the surface EMG of the Chattanooga Intelect Advanced System.

Results: Results showed that there was a difference in EMG values between two groups in the left side, ($p<0.05$) rectus femoris, vastus lateralis, vastus medialis, biceps femoris, semitendinosus, peroneus longus, lateral gastrocnemius and in the right side, ($p<0.05$) rectus femoris, vastus lateralis, vastus medialis, biceps femoris, peroneus longus, lateral gastrocnemius muscles. Meanwhile, we found that the Newyork Postur Evaluation Test was related negatively with the Feiss line ($p<0.05$).

Conclusion: Muscle activation increased in the subjects of pes planus.

Implications: This study showed that pes planus degrees have an impact on muscular activation. Based on our results during one leg standing, the lateral side of lowe extremity muscles of subjects with pes planus is more active than healthy people for maintaining a balance.

Keywords: Foot, muscle, EMG, balance, pes planus

Sözel Bildiri

GEBE KALMA ŞEKLİNİN ÇOCUKLARDA HİPOSPADİAS OLUŞUMU ÜZERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

Solmaz ŞAHİN[1], Yeliz KAYA[2]

[1]*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Vehbi Koç Göz Hastanesi Ameliyathanesi, Ankara, Türkiye*

[2]*Dr.Öğr.Üyesi Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Eskişehir, Türkiye*

Özet:

Giriş: Çiftlerin bir yıl içinde gebelikten korunmaksızın, ovulasyon dönemindeki düzenli cinsel ilişkilerine rağmen fertilizasyonun olmaması durumuna infertilite denir. Çocuklarda hipospadias gibi üro-genital anomaliler başta olmak üzere konjenital anomalilerdeki artış dikkat çekmektedir. Yapılan literatür taramasında bu artışın infertilite tedavisinden kaynaklandığını belirten çalışmalar olduğu gibi, infertilite tedavisi ile artmış konjenital anomali arasında bir ilişkinin olmadığını belirten çalışmalara da rastlanmıştır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, gebe kalma şeklinin çocuklarda hipospadias oluşumu üzerine etkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte yürütülen araştırmanın örneklemini Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Hastanesi Çocuk Cerrahisi ve Çocuk Ürolojisi Kliniği' ne başvuran ve çalışmaya katılma kriterlerini sağlayan spontan gebelik sonucu doğan 166 ve yardımcı üreme tekniğiyle (YÜT) gebelik sonucu doğan 27 hipospadiaslı çocuğun anneleri oluşturdu. Araştırmaya dahil edilen bütün annelere araştırmacı tarafından literatür bilgisi doğrultusunda hazırlanan Sosyodemografik Özellikleri Belirleme Formu ve YÜT' lü grupta bulunan annelere YÜT' e İlişkin Veri Toplama Formu kullanılarak anket uygulandı. Verilerin analizinde Student-t testi, Mann Whitney U testi, Ki-kare ve Fisher Exact testleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmanın örneklemine dahil edilen hipospadiaslı çocukların %86.0' ının spontan gebelik sonucu, %14.0' ının YÜT sonucu doğduğu bulundu. İleri ebeveyn yaşı, evlilik süresi, annede jinekolojik hastalık varlığı ve zorunlu sezaryen oranı YÜT' lü grupta istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu ($p<0.05$). Hipospadiaslı çocuğun doğum haftası, doğum ağırlığı, doğumdaki boyu ve annenin gebelik sayısı spontan gebelik grubundaki annelerde anlamlı olarak yüksek bulundu. Hipospadiaslı çocuklara eşlik eden ürogenital anomali açısından YÜT' lü grupta anlamlı yüksek bulundu ($p=0.036$).

Tartışma ve Sonuç: Literatürle de uyumlu olarak çalışmamızda YÜT' ün hipospadiasa kesin etkisi vardır gibi bir sonuca ulaşılamadı.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, yardımcı üreme teknikleri, hipospadias, infertilite.

Sözel Bildiri

EVALUATING THE DIFFERENCE OF SLEEP QUALITY, DEPRESSION, ANXIETY AND STRESS PARAMETERS IN PHYSICALLY ACTIVE AND SEDANTARY INDIVIDUALS DURING COVID-19 PANDEMIC

Elif İrem GÜRGAN[1], Rasmi MUAMMER[2], Mehmet Alperen PEKDAŞ[3]

[1] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
elifiremg8@hotmail.com

[2] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
rasmymuammar@yahoo.com

[3] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
alperenpekdas@gmail.com

Abstract:

Background: Depression is a negative affective state that interferes with daily life. Various physical, cognitive, and social changes also tend to co-occur, including altered eating or sleeping habits, lack of energy or motivation, difficulty concentrating, and withdrawal from social activities. Situations such as loneliness as a result of the quarantine brought about by the pandemic process, isolation from society, and anxiety of getting an infection may have triggered these negative emotions.

Purpose: Our study aimed to evaluate the differences between sleep quality, depression, anxiety, and stress parameters between physically active and sedentary individuals during the Covid-19 pandemic.

Method: The study included 383 voluntary participants (32,68 ± 12,22 years). Data collecting was carried out between May 2020 and June 2020. To collect information about the Depression, Anxiety, and Stress status "Depression Anxiety Stress Scale Short Form" (DASS-21), and "Pittsburgh Sleep Quality Index" (PSQI) were used. The physical activity status of the participants was determined by a questionnaire.

Results: According to the results, 201 participants were physically active, 182 were not. All the DASS scores were statistically lower on physically active participants ($p<0.05$). PSQI values were also statistically lower in the physically active group ($p<0.05$). Additionally, there was a positive correlation between PSQI score and DASS/Anxiety ($r= 0.55$, $p<0.001$), DASS/Depression ($r= 0.42$, $p<0.001$), DASS/Stress ($r= 0.48$, $p<0.001$) values.

Discussion and conclusion: Various studies have been carried out to investigate the Covid-19 pandemic process and its effects on our lives. Many of these studies state the negative effects of the pandemic process on our lives. Depression, stress, anxiety concepts, and sleep quality are some of them. Our results show that physical activity can make us less affected by such negative situations.

Keywords: Covid-19, Anxiety, Physical activity, Sleeping quality, Stress

Sözel Bildiri

KORONAVİRÜS KORKUSU, SİBERKONDRİ, ÜSTBİLİŞLER, SAĞLIK BİLİŞLERİ VE DÜRTÜSELLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR MODEL ÖNERİSİ

Mustafa EŞKİSU[1]

[1]*Ph.D., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Erzincan, Türkiye,*

mustafa.eskisu@erzincan.edu.tr

Özet:

Giriş: Pandemi döneminde yapılan araştırmalarda virüs kapmaya yönelik kaygı düzeyi yükseldikçe ruh sağlığının da bundan olumsuz etkilendiği ortaya konulmuştur. Bu olumsuz etkilerden birisi de virüs bulaşmasına yönelik artan kaygı düzeyi ile birlikte artan hastalık kaygısı ve sosyal medya ve internet üzerinden hastalığa ilişkin araştırma yapma ve kendini rahatlama davranışlarıdır. Koronavirüse yönelik kaygının ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri bu süreçte rol oynayan etkenlerin belirlenmesini önemli kılmaktadır. Bu kapsamda, kişinin sıkıntı verici durumlardan kurtulmak veya heyecan aramak için düşünmeden davranmasını içeren dürtüsellik düzeyi ile kişilerin hastalığa ve kaygıya yönelik bilişleri kaygı düzeyi ve kaygı sonrası verilen tepkilerle ilişkili olabilir.

Amaç: Bu çalışmada koronavirüs korkusu, siberkondri, dürtüsellik, sağlık bilişleri ve sağlık kaygısına yönelik üst bilişler arasındaki ilişkilerin yapısal eşitlik modeli aracılığıyla oluşturulan bir model üzerinde araştırılması amaçlanmaktadır.

Yöntem: İlişkisel tarama modelinde yürütülen bu çalışmada veriler yaş ortalaması 26.06 (Ss= 8.43) olan 651 katılımcıdan (453 Kadın, %65) çevrim içi yöntemler aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve değişkenler arası ilişki katsayıları hesaplanmış, sonrasında ise yapısal eşitlik modeli aracılığıyla oluşturulan model sınanmıştır.

Bulgular: Analizler sonucunda koronovirüs korkusu ile dürtüsellik arasında ilişki bulunmazken, değişkenler arasındaki tüm diğer ilişkilerin anlamlı olduğu bulunmuştur. Yapısal eşitlik modeli sonucunda, modelin sağladığı düzeltme indisleri dikkate alınarak oluşturulan modelin son hali verilmiştir. Kabul edilebilir uyum istatistiklerine sahip olan bu modele göre dürtüsellik doğrudan sağlık bilişleri, üst bilişler ile ilişkili iken, üst bilişler üzerinde koronavirüs korkusu ile, üst bilişler ve sağlık bilişleri üzerinden ise siberkondri ile dolaylı yoldan ilişki içerisindedir. Sağlık kaygısına yönelik üst bilişler ile koronavirüs korkusu ile sağlık bilişleri üzerinden siberkondri ile dolaylı bir ilişkiye sahiptir.

Tartışma ve Sonuç: Bu araştırma koronavirüs korkusu ile siberkondri davranışlarında bireylerin dürtüsellik düzeyinin ve işlevsel olmayan bilişlerin rol oynadığını, koronavirüs korkusunun bireylerde işlevsel olmayan bilişlere yol açması sonucunda siberkondri davranışını artırdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs korkusu, Siberkondri, Sağlık bilişleri, Üst bilişler, Dürtüsellik.

Sözel Bildiri

EFFECT OF MEDITERRANEAN DIET ON BREAST CANCER: META-ANALYSIS

Ülkü DEMIRCI

Department of Nutrition and Dietetics, School of Health Sciences, Beykent University, Istanbul, Turkey, e-mail: ulkudemirci@beykent.edu.tr, (ORCID: 0000-0002-2842-920X)

Abstract:

Background: The Mediterranean Diet is a sustainable type of diet which protects general health, prevents diseases, has a strong environmental impact and has positive aspects in terms of water footprint. In this meta-analysis, we have deciphered and summarized how Mediterranean diet effects breast cancer.

Methods: Available case-control and cross-sectional studies were investigated using PubMED, SpringerLink, and Taylor & Francis databases for inclusion in meta-analysis. The search was limited to the studies conducted after 2000.From all the included studies, the geography, sample size, study design, study evaluation method, outcomes, risk factors (lowest and highest limit and OR values) and 95% confidence interval data were extracted.

Results: This meta-analysis included 11 studies and the total number of 26361 participants were included. Ten of these studies were case-controlled studies and 1 was cross-sectional study. Results of the analysis obtained based on the random effects model indicated that compliance with the Mediterranean Diet or increased consumption of olive oil, seafood, whole grains, vegetables and fruits in this diet have a positive effect on breast cancer. Overall analysis calculated effect size of Mediterranean diet on breast cancer as OR 0.77 (0.68-0.88).

Conclusions: This study concluded that Mediterranean diet positively effects breast cancer and increased compliance with Mediterranean diet reduces the risk of breast cancer.

Keywords: Breast cancer, Mediterranean Diet, Meta-analysis

Sözel Bildiri

AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNDE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ MODEL ÖNERİSİ

Müzeyyen KARAATAY*, Bayram KEÇİLİ**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, muzeyyenkaraatay33@gmail.com*

*** Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Bölümü, İzmir, Türkiye, kecilibayram42@gmail.com*

Özet: Sağlık, genel anlamıyla "vücudun hasta olmaması durumu, vücut esenliği, sıhhat" olarak tanımlanmaktadır. Bu terim fizyolojik sağlığı kapsadığı kadar son yüzyıllarda fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik bütünlüğü de kapsamaktadır. Günümüzde, değişen yaşam tarzları, teknolojik gelişmeler ve tıptaki yenilikler ve koruyucu tıp alanındaki gelişmeler sağlık tanımına farklı açılımlar getirmiştir. Sadece beden sağlığını temel alan anlayış terk edilerek beden ve zihnin bir bütün olarak sağlıklı olmasından söz edilmektedir. Son yıllarda, koruyucu sağlık yaklaşımları, önleyici tıp, iyilik hali, bireylerin sağlıklı yaşamı bir yaşam biçimi haline getirmeleri gibi konularda, kronik ve ölümcül hastalıklarla baş etmede bireyin duygusal bütünlüğünün korunmasına ve daha fazlasına katkı sağlayan psikolojik danışma hizmetleri her geçen gün hızla artmaktadır. İnsanlar yaşadıkları uyum sorunlarıyla ilgili olarak zaman zaman profesyonel yardıma ihtiyaç duyabilmektedir. Bu yüzden insanın hayatta karşılaştığı çeşitli sorunların çözümünde bir psikolojik danışmandan destek alması son derece doğal bir durumdur. Fark edilen bir ihtiyacın neticesi olarak birinci basamak aile sağlığı merkezlerinde danışmanlık konusu, psikolojik danışma bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Psikolojik danışma ve rehberlik, bireye kişisel sorunlarının çözümü için gerekli olan olgusal bilgileri sağlayan, kişinin isteklerini ve imkânlarını, çeşitli özelliklerini tanıması için gerekli olanakları sağlayan ve bu imkânlardan yararlanarak özünü gerçekleştirmesine, en uygun seçeneği bulmasına yardım eden bir hizmettir. Dünyada ve ülkemizde hızla ihtiyaç duyulan ruh sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Bu çalışmada, yaygınlaştırma çalışması olarak toplumun psikolojik, sosyolojik ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik aile sağlığı merkezlerinde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin verilmesine yönelik bir model önerisi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik danışma ve rehberlik, Ruh sağlığı, Aile sağlığı merkezleri

Sözel Bildiri

TERS FAZ SIVI KROMATOGRAFİ YÖNTEMİYLE KREM FORMÜLASYONUNDA TİOKONAZOLÜN ANALİZİ İÇİN METODUN OPTİMİZASYONU VE VALİDASYONU

İkbal Demet NANE[1], Hayrettin SEÇİLMİŞ[2], Zehra ÜSTÜN[3], Ebru ÇUBUK DEMİRALAY[4]

[1]*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Eğirdir Su Ürünleri Fakültesi, Isparta*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Isparta*

[3]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Atayalvaç Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler, Isparta*

[4]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Temel Eczacılık Bilimleri, Isparta*

Özet: Topikal krem formülasyonunda tiokonazolün kalitatif ve kantitatif olarak belirlenmesi için doğruluğu ve kesinliği yüksek ters faz sıvı kromatografi metodu (RPLC) geliştirilmiştir. Ayırmada, geliştirilen metodun optimizasyonunda optimum ayırma koşulunun belirlenebilmesi için su-asetonitril karışımını içeren mobil faz pH'sı ve bileşiğin alıkonma zamanı arasındaki ilişki esas alınmıştır. Sıvı kromatografik ayırma, Ultra Cyano (150 x 3 mm I.D, 3 µm) kolonda pH'sı 3,5 olan asetonitril-su karışımında yapılmıştır. Kantitatif tayin iç standart metodu kullanılarak gerçekleştirilmiş ve optimum kromatografik koşullar akış hızı 0,6 mL/dakika, kolon sıcaklığı 37°C olarak belirlenmiştir. Ayırma 9 dakikada gerçekleştirilmiştir.

Metodun 5-25 µg/mL aralığında doğrusallığı ve korelasyon katsayısı (r) değerinin 0,999 olduğu en küçük kareler metodu ile hesaplanmıştır. Dedeksiyon limiti (LOD) ve kantitasyon limiti (LOQ) sırasıyla 1,243 ve 3,765 µg/mL olarak belirlenmiştir. Kesinlik verilerinin bağıl standart sapma (%RSD) değeri %1'in altında hesaplanmıştır. Bu kromatografik yöntemi ticari bir kozmetik kreme uygulamak için bir ekstraksiyon metodu geliştirilmiş ve doğrulanmıştır. Metodun geri kazanım değeri %96,37 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen veriler, yöntemin doğruluk ve kesinlik açısından etkinliğini göstermektedir. Sonuç olarak geliştirilen bu RPLC yönteminin tiokonazolün topikal krem numunesinde rutin analizi için uygun olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tiokonazol, RPLC, Topikal formülasyon, Metot optimizasyonu, Metot validasyonu

Sözel Bildiri

KEMERİNİN METABOLİK ETKİLERİ VE OBEZİTE İLE İLİŞKİSİ

Mustafa ÖZGÜR[1], Aslı UÇAR[2]

1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Burdur, Türkiye e-mail: mozgur@mehmetakif.edu.tr
2. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara, Türkiye e-mail: aucar@yahoo.com

Özet: Kemerin başta beyaz adipoz doku olmak üzere karaciğer, akciğer, plasenta ve birçok dokuda bulunan bir proteindir. Kemerin ChemR23 veya CMKLR1 reseptörlerine bağlanarak etki göstermektedir. Kemokin reseptör benzeri 2 son yıllarda keşfedilen üçüncü kemerin reseptörüdür. Kemerin, özellikle ChemR23 reseptörüne bağlanarak temel olarak adipoz dokuda inflamasyona neden olmaktadır. Ek olarak eklemlerde romatoid artrite, karaciğerde non-alkolik yağlı karaciğer hastalığına, deride melonoma ve sağlıklı deri fonkisyonlarının bozulmasına, solunum yollarında alerjik astıma, kadınlarda polikistik over sendromuna ve erken doğumlara neden olmaktadır. Kemerin obez bireylerde adipoz dokuda bulunan lökositlerin kemotaksisinde görevli bir adipokin olarak tanımlandığı için, obezite ve inflamasyon arasında bir bağlantı olarak kabul edilmiştir, ancak bu rolü tam olarak belirtilmemiştir. Adipoz dokuda kemerinin otokrin cevabı lipoliz, glikoz alımı ve lipostatik sinyalleme metabolik yollarını aktive etmektir. Parakrin cevabı ise obezitenin patogenizinde yer alan inflamatuvar ajanların salınmasını aktive etmektir. Kemerinin adipoz dokusundaki bu etkilerinin baskılanması endokrin bir hastalık olan obezitenin önlenmesinde yeni bir yaklaşım olarak düşünülebilir. Bu çalışmada kemerinin obezite üzerine metabolik etkileri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kemerin, İnflamasyon, Adipoz doku, Obezite

Sözel Bildiri

ULTRA İŞLENMİŞ BESİNLERİN ÇOCUKLARDA DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE ÜZERİNE ETKİSİ

Mustafa ÖZGÜR[1], Aslı UÇAR[2]

1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Burdur, Türkiye e-mail: mozgur@mehmetakif.edu.tr

2. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara, Türkiye e-mail: aucar@ankara.edu.tr

Özet: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu özellikle 3-18 yaş arası erkek çocukları etkileyen sürekli dikkatsizlik, dürtüsellik ve hiperaktivite ile karakterize nörobiyolojik bir bozukluktur. Nörobiyolojik hastalıklar arasında en yaygın görülen bu hastalık etkilerini yetişkinlik döneminde bile gösterebilmektedir. Hastalığın etiyolojisinde genetik faktörler en önemli neden iken, çevresel faktörlerin katkısıda gözardı edilememektedir. Çevresel faktörler arasında ağır metaller ve kimyasal maruziyetler, özellikle pesitistlere maruziyet, yaşam tarzı, psikososyal ve beslenme gibi faktörler sayılabilmektedir. Burada beslenmenin etkisi özellikle işlenmiş besin tüketiminin artması ile ilişkilendirilmektedir. İşlenmiş besinlerin olarakken temel özelliği yüksek enerji, yüksek şeker ile yüksek miktarda doymuş yağ ve tuz içermeleridir. Cips, dondurma, çikolatalar, şeker ve meyveli süt gibi besinler çocuklar tarafından sıkılıkla tercih edilen işlenmiş besinlerdir. Yapılan çalışmalar işlenmiş besin tüketimi ile dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu arasında pozitif bir korelasyon olduğunu göstermesine rağmen, bu ilişkinin hastalığın nedeni değil bir sonucu olduğu vurgulanmaktadır. Çocukların işlenmiş besinlere kolay ulaşması ve sıklıkla tüketmeleri nedeniyle, bu derlemede işlenmiş besin tüketimi ve dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu arasında ilişki incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dikkat eksikliği, Hiperaktivite, İşlenmiş besin

Poster Bildiri

D- ALLULOZUN (D- PSİKOZ) PREBİYOTİK ETKİSİ

Mustafa ÖZGÜR[1], Elif Büşra ÖZGÜR[2], Ahmet Hulusi DİNÇOĞLU[1]

1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Burdur, Türkiye

2. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gıda Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

Özet: Sağlıklı beslenme kişinin gereksinimlerine göre ihtiyacı olan besin ögelerini yeterli ve dengeli olarak tüketmesidir. Bunun yanında, besin ögesi olmayan ancak sağlıklı etki gösteren biyolojik aktif bileşiklerin ve fitokimyasalların alınması da önemlidir. Prebiyotikler birçok sebze ve meyvede karbonhidrat yapısında bulunan ve önemli sağlık etkileri gösterilen fonksiyonel besin bileşimleri olarak kabul edilmektedir. Prebiyotikler, tat ve koku gibi duyusal özellikleri geliştirmenin yanında probiyotik bakteriler tarafından kullanılmakta ve kısa zincirli yağ asitlerine dönüşmektedir. D-Alluloz, enerji içermeyen (0,2 kkal/g) doğal tatlandırıcı olarak tanımlanan bir basit karbonhidrattır. Enerji metabolizmasını düzenleyen etkileri ile son yıllarda sağlık etkileri araştırılmaya başlamıştır. Sindirim enzimlerine direnç göstermesinden dolayı prebiyotik etkileri olabileceği düşünülmüş ve bu konuda da araştırmalar başlamıştır. Yapılan çalışmalarda D-allulozun bazı probiyotik bakteriler tarafından kullanıldığı ve kısa zincirli yağ asitlerini arttırdığı gösterilmiştir. Bu nedenle de prebiyotik etkilerinin olduğu gösterilmiştir. Ancak prebiyotik olarak kullanıldığı çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bu nedenle farklı besinlerle prebiyotik olarak kullanıldığında sağlık üzerine göstereceği etkiler ile ilgili daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: D-Alluloz, D-Psikoz, Prebiyotik, Fonksiyonel besin

Sözel Bildiri

ASBEST MİNERALİNİN İNSAN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ; ERİYONİT MİNERALİ ÖRNEĞİ

Mısra YILDIRIM

Aksaray Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, yildirimmisra12@gmail.com

Özet: Türkiye'nin coğrafyası ve jeomorfolojik yapısına bakıldığında insan sağlığına ciddi olumsuz etkileri olan çeşitli element ve minerallere de rastlanmaktadır. Bu mineraller insan sağlığını uzun bir süre zarfında etkileyebilen önemli bir halk sağlığı sorunudur. Asbest mineraline maruz kalma ile hastalığın teşhis edilmesi arasında yaklaşık 30-40 yıl bulunabilmektedir. Sürecin uzunluğu, müdahalede çoğu zaman etkin sonuçların alınamamasına ve ölümle sonuçlanan bir tablonun ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Asbest unsurlardan biri olan eriyonit, lifsi ve iğnemsi yapıda bir zeolit grubu mineralidir. Bu mineralin tozları solunum yolu ile alındığında, iğnecikleri karın ve akciğer zarına saplanarak karın ve akciğer zarı kanserine (mezotelyoma) neden olduğu tıbbi çalışmalarda ortaya konmuştur. Nevşehir iline bağlı Tuzköy, Karain ve Sarıhıdır köylerinde, köylüler evlerinin zemininde bulunan eriyonit minerali nedeniyle akciğer zarı kanserine yakalanmaktadır. 1980 yılında Bakanlar kurulu kararı ile bu köylerin boşaltılarak başka bir yere taşınmasına karar verilmiştir. Ancak çeşitli nedenlerden ötürü insanlar köylerde yaşamaya devam etmektedir. Üç binden fazla eşyanın yapımında kullanılan asbest minerali, insan sağlığı üzerine olan ciddi etkileri nedeniyle, 2010 yılından itibaren ülkemizde yasaklanmıştır. Ancak yasaklanmış dahi olsa geçmişteki kullanımları sebebiyle halen halk sağlığı üzerindeki etkileri giderilememiştir. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün (MTA) 2006 yılında başlatmış olduğu 'Jeolojik Unsurlar ve Halk Sağlığı' projesi ile bölgelerin tıbbi jeoloji risk haritaları oluşturulmuştur. Bununla birlikte Sağlık Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerini sürdüren Ulusal Kanser Danışma Kurulu'na bağlı olarak 2003 yılında 'Tıbbi Jeoloji Alt Kurulu' kurulmuştur. Önemli bir çevre ve halk sağlığı sorunu olan tıbbi jeolojik unsurların, AFAD bünyesinde bütünleşik afet planlamalarına dahil edilmesi ve eriyonit (asbest) mineralinin zararlı etkilerini azaltmaya yönelik çalışmaların arttırılması alınabilecek iyileştirme çalışmalarından birkaçıdır. İyileştirme tedbirleri alınmadan, bölgenin mineral dağılımı, yer altı suyunun kalitesi ve radyoaktivitesi araştırılmadan yerleşim alanlarının kullanıma açılmaması, halkın bilinçlendirilerek asbest minerali hakkında farkındalık oluşturulması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Asbest, Eriyonit, Tıbbi Jeoloji, Halk Sağlığı

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE YAŞLILARA YÖNELİK UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARIN SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Özge KUTLU DÖNMEZ

Burdur İl Sağlık Müdürlüğü, Burdur/ Türkiye, ozge.kutlu1@saglik.gov.tr

Özet: Covid 19 pandemisi, 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan yeni bir tür koronavirüsün tüm dünyaya yayılması neticesinde ilan edilmiş bir küresel salgındır. Küresel salgının yıkıcı etkileri sağlık, ekonomi, eğitim, turizm, tarım, sosyal hayat gibi yaşamın her noktasına temas etmiştir. Toplumun her kesimi pandeminin olumsuz etkilerine maruz kalmıştır ancak şüphesiz bu süreçte virüsün epidemiyolojisi ve mortalite oranları gereği en savunmasız ve kırılgan grup yaşlılar olmuştur. Bu çalışmada öncelikle sosyal politika ve sosyal hizmet kavramları tanımlanacak olup bu alanların yaşlı bireyler ile temas noktası aydınlatılacak, ardından Covid 19 pandemisinin ortaya çıkışı, seyri ve pandemi sürecinde yaşlı bireylerin psikososyal ve ekonomik durumu incelenecektir. Son bölümde literatür ve güncel veriler ışığında pandeminin yaşlıları nasıl ve ne düzeyde etkilediği tartışılacaktır.

Bu çalışmanın amacı pandemi sürecinde yüksek riskli grupta yer alan yaşlı bireylere yönelik ülkemizde uygulanan kısıtlama ve tedbirler bağlamında sosyal politika uygulamalarını sosyal hizmet bakış açısıyla değerlendirmektir. Yapılacak değerlendirmenin ardından pandemi sürecinin yaşlılar üzerindeki yıkıcı etkilerini minimize etmek amacıyla gerçekleştirilebilecek sosyal hizmet müdahaleleri mikro, mezzo ve makro düzeyde örneklendirilecek ve sürdürülebilir, adil, hak temelli sosyal politika önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Sosyal Politika, Yaşlı Bakımı, Sosyal Hizmet, Sosyal Koruma

Sözel Bildiri

BİSFENOL A'NİN JAPON BALIĞI (*Carassius auratus*) DOKULARINDAKİ TOKSİK ETKİSİ

İkbal Demet NANE[1*], Öznur ÖZİL[1], Mert MİNAZ[13], Mevlüt NAZIROĞLU[1], Öznur DİLER[1], Özlem ÖZMEN[2]

[1]*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Eğirdir Su Ürünleri Fakültesi, Isparta*
[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur*
[3]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Rize*

Özet:
Giriş: Bisfenol A (BPA) en iyi bilinen endokrin bozuculardan biridir. BPA, modern endüstriyel dünyada polikarbonat plastiklerin ve epoksi reçinelerin bileşeni olarak kullanılan ve dünya çapında en yüksek hacimde üretilen kimyasallardan biridir. BPA akuatik çevrelerde canlıların sağlığı üzerinde önemli problemlere neden olmaktadır.
Amaç: BPA günlük hayatta kullandığımız plastik şişeler, gıda paketleri, teneke kutular ve evsel atıklar yoluyla akuatik sisteme karışmaktadır. BPA maruziyeti besin zinciri yoluyla canlı gruplarını etkilemekte ve maruziyetin sonucundaki etkilerinin incelenmesi de bir o kadar önemli ve gerekli hale gelmektedir. BPA ile ilgili çalışmalarda; akut toksisite, genotoksisite ve östrojenik aktivite açısından daha fazla çalışma yapılması ve yapısal olarak aydınlatılması gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle de bu maddenin canlılarda birikiminin değerlendirilmesi ve deney hayvanlarında çeşitli dozlarda deneysel çalışmalar yapılarak etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: BPA hassas terazi ile tartılmış ve metanol:su (%10 (h/h)) ikili karışımlarında stok çözelti hazırlanmış, akvaryum suyu ile farklı BPA konsantrasyonlarına (0, 100 ve 500 µg/L) seyreltilmiş ve 21 gün süreyle maruz bırakılan japon balıklarının *(Carassius auratus)* karaciğer, böbrek, gonad ve solungaç dokularındaki bir dizi etki histopatolojik olarak incelenmiştir.
Bulgular: Histopatolojik sonuçlarda; solungaçlarda BPA'nın hiperemi, ödem, epitel hücrelerinde deskuamasyon ve nekroza neden olduğu dikkat çekmiştir. Böbreklerde nekroz ve melanomakrofaj infiltrasyonları sıklıkla gözlenmiştir. Karaciğerde BPA'nın hiperemi ve inflamatuar hücre infiltrasyonlarına neden olduğu saptanmıştır. Bu çalışma, BPA'nin *Carassius auratus*'un çeşitli viseral organlarında dejeneratif değişikliklere neden olduğu ve histopatolojik değişikliklerin şiddetinin doza bağlı olduğunu ortaya koymuştur.
Tartışma ve Sonuç: Bu çalışma, BPA'nın *Carassius auratus* çeşitli viseral organlarında dejeneratif değişikliklere neden olduğu ve histopatolojik değişikliklerin şiddetinin doza bağlı olduğunu ortaya koymuştur.
Anahtar Kelimeler: Endokrin bozucu, mikroplastik, histopatoloji, ksenoöstrojen

Sözel Bildiri

SAĞLIKLI OMURGA : DOĞRU DURUŞ, AĞRISIZ YAŞAM

A. Razak ÖZDİNÇLER

Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Özet: Teknolojinin gelişmesi,kötü beslenme alışkanlıkları ve yaşadığımız pandeminin getirdiği hareketsiz yaşamla birlikte postür bozukluklarının görülme sıklığı artış göstermektedir.Önlem alınmadığı takdirde deformiteler kalıcı olmaktadır.Çocuklar büyüdüklerinde bel,boyun ağrısı çeken ,omurgadaki problemleri nedeniyle sorunlar yaşayan erişkinlere dönüşmektedir. Doğrusunu bilmediği için yada söylense de uygulamadığı için omurgasına binen yükü fazla olan, daha az hareket eden, stresli bir yaşam süren ve hep aynı statik pozisyonlarda örneğin uygun olmayan bir çalışma masası ve ışık düzeninde eğitim alan bir ergen tekrarlayıcı, postürünü bozan hareketlere maruz kalmaktadır.

Son 1 yıldır yaşanan Covid-19 pandemisi nedeniyle çocukların bilgisayar/tablet başında geçirdikleri zaman çok artmıştır. Çocukluktan itibaren doğru duruş,oturma ve postürü koruma öğretilmeli,fiziksel aktivite yapma alışkanlığı kazandırılmalıdır.Ancak o zaman yaşam tarzı halini alabilir.Aileler birlikte geçirdikleri zamanlara yürüyüş,bisiklete binme,kürek çekme,yüzme,ip atlama gibi ortak ilgi alanlarını tesbit etmeli ve harekete geçmelidirler.

Omurgada yüklenmelerin aşırı ve yanlış olduğu durumlarda doğal kavisler belirli oranda artarak veya azalarak bu yüklenmeleri kompanse etmeye çalışırlar. Sonuçta; omur, disk, eklem ve bağ dokusunda yıpranmaya sebep olur ve boyun-sırt-bel ağrıları ile kişilerin yaşam kalitesini bozabilmektedir. Bu nedenle günlük yaşamımızda vücudumuzu doğru kullanımının önemi çok büyüktür. Bir günümüzde yaptığımız yanlışlara baktığımızda; dizleri bükmeden öne eğilmek, ağır kaldırmak, kalçalar sabitken beli ve gövdeyi döndürmek ya da gövde sabitken başımızı döndürmek, uzun süre aynı pozisyonda kalmak, masada yan oturarak çalışmak, masaya eğilmiş pozisyonda kollarınıza dayanarak uzun süre çalışmak,iyi aydınlatılmamış ortamlarda okumak,tüm gün hareketsiz kalmak bunlardan en sık yaptıklarımızdır. Farkına varmadan bu yanlışları günlük yaşamda veya ders çalışırken sürekli tekrarlamaktayız. Sonuç olarak yanlış duruş ve yanlış çalışma pozisyonlarımızı devam ettirdikçe vücudumuzu zorlamaktayız. Oysaki küçük önlemlerle bu durumu engellemek ve hatta oluşan ağrı ve bozuklukları geri döndürmek olasıdır. Bunun için öncelikle en çok zamanımızın geçtiği masa başında doğru oturma postürünü sağlamamız gereklidir.

Otururken; baş ve omuzlar dik olmalı, çalışma masasına yakın oturulmalı, omurganın doğal eğriliğini koruyacak bel desteği olmalı, kollar yanlarda olmalı, ayaklar yer ile temas etmeli,

kalçalar ile gövde arasında 90°'lik açı olmalı, vücut ağırlığı kalça ve uyluklara eşit dağılmalıdır.İdeal masa yüksekliği 68-72 cm,ayarlanabilir sandalye yüksekliği 38-51 cm olmalıdır.Yan oturmamalı,gerekirse bel için tasarlanmış yastıklardan kullanılmalıdır.Kollar dirseklerden itibaren masa üstünde olmalıdır.

Monitöre uzaklık, görüntüye, ekran çözünürlüğüne, yazıların okunabilirliğine ve monitörün büyüklüğüne bağlıdır. Ortalama olarak göz-ekran uzaklığı 60-90 cm olmalı, ekran üzerine düşen yansımaları önlemek için monitörün eğim açısını değiştirmeli, sık sık göz kırpma işlemi yapılmalı, 20-30 dakikada bir gözler monitörden uzaklaştırmalı ve uzak bir yere odaklanmalı, monitörün tepe noktası göz seviyesinden daha aşağıda olmalı, ekranda küçük karakterler kullanılmamalı, ekran kontrastı gözü yormayacak şekilde ayarlanmalı, bilgisayar kullanırken ışık yandan gelmeli, bilgisayarın üzerinden gelmemelidir.

Doğru bir el-fare yerleşimi için klavye ve fare aynı yükseklikte olmalıdır. Fare klavyenin yanında olmalıdır. Bilek düz bir çizgide tutulmalı, fare kullanırken bileği sağa ve sola doğru bükmemeye dikkat edilmelidir. Klavye yada fare ne fazla küçük ne de fazla büyük olmalıdır.

Omurga sağlığıyla tüm vücut sağlığı ve zindeliği paraleldir.Sadece doğruyu bilmeli ve uygulamalıyız.

Sözel Bildiri

ANALYSIS OF DNA METHYLATION PROFILES OF FETAL ALCOHOL SPECTRUM DISORDERS

Tuba SEVIMOĞLU[1]

[1]*Department of Bioengineering, Uskudar University, Altunizade Mh. Haluk Turksoy Sk. No: 14, 34662, Uskudar, Istanbul, TURKEY*

Phone: +90 216 400 22 22, Fax: +90 216 474 12 56, E-mail: tuba.sevimoglu@uskudar.edu.tr

ORCID: 0000-0003-4563-3154

Abstract: Fetal Alcohol spectrum disorders are preventable through non-consumption of alcohol during pregnancy. Symptoms include facial deformity and developmental anomalities. Since DNA methylation regulates gene expression, DNA methylation studies may help illuminate the disease mechanism thus aiding in diagnostics and precision medicine. In this study DNA methylation profiles of FASD were analyzed and mutual differential methylated genes (DMG) were identified. Hub DMGs (WWOX, MYO18A, MAP1LC3A, ATXN1, SQSTM1, RAC1, MAPRE1 and LATS2) and TFs (TP73, NR1I2 and WT1) are identified. Especially WWOX and TP73 may be further investigated through experimental studies for their biomarker characteristics. Several signaling pathway and disease associations were established through enrichment analysis. It appears that HLA genes are also in the DMG list and play important roles in the enriched pathways.

Keywords: DNA methylation, FASD, biomarker, bioinformatics, DMG

Sözel Bildiri

EFFECT OF ZIRCONIA AND TITANIUM SURFACE TREATMENTS WITH LASER IRRADIATION VERSUS SANDBLASTING ON THE BONDING ABILITY OF ZIRCONIA

Ömer KIRMALI, DDS, PhD

Associate Professor, Department of Prosthodontics, Faculty of Dentistry, Akdeniz University, Antalya, Turkey.

Abstract:

Objective: The effects of different pretreatments on the bond strength to both surface of zirconia and titanium with together is still unclear.

Purpose: This study investigated the effects of laser irradiation (versus sandblasting) on shear bond strength (SBS) when applied to zirconia and titanium surfaces.

Materials and Methods: 90 zirconia specimens were assigned into groups according to various pretreatments: control group was left untreated, sandblasting [120 µm aluminum oxide (Al_2O_3)] and Erbium, Chromium: Yttrium Scandium- Gallium-Garnet (Er,Cr:YSGG) laser irradiation (20 Hz, 3W). In addition, the titanium specimens were separated into three groups, (n = 10) according to the different surface treatments performed: sandblasting (50 µm Al_2O_3), Er,Cr:YSGG laser (15 Hz, 2W), and as untreated surface. The zirconia specimens were cemented using dual-cure resin cement and subjected to a SBS test at a crosshead speed of 0.5mm/min until bond failure occurred. A total of 9 groups was created. Statistical analyses were performed with one way-ANOVA, followed by comparison of means with the Tukey HSD test at a significance level of $p < 0.05$. Finally, fracture surface was analyzed by stereomicroscope and scanning electron microscopy (SEM).

Results: Tukey HSD test showed a significant effect of the surface treatments $p<.05$. The highest bond strength values were found on Group 2 and followed by the Group 5. SBS was greater for the group in which the zirconia and titanium surface treated with sandblasting together than the nontreated zirconia and titanium group ($p <.05$). Group 9 showed the lower bond strength value than the Group 1. Laser irradiation was decreased the bond strength value when it was used both surface with together.

Conclusion: Sandblasting is an effective technique to improving the adhesion between zirconia and titanium when it was used to titanium surface only (Group 2) and both surface with together (Group 5).

Keywords: Er,Cr;YSGG laser, Zirconia, Titanium, Sandblasting, Shear bond strength test, Resin cement.

Sözel Bildiri

YAŞLILARIN ÖTENAZİYE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE DİNİ BAŞA ÇIKMALARI

[1]Nur Elçin BOYACIOĞLU, [2]Münire TEMEL

[1]İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi- Gerontoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye, nur.boyacioglu@istanbul.edu.tr

[2]Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu- Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü, 0532 795 60 96, tmunire@yahoo.com

Özet:

Giriş: Dünya genelinde çok tartışmalı bir konu olan ötanazi, halen sağlam bir hukuki ve ahlaki zemine oturtulamamıştır. Ancak bireysel hakların büyük önem kazandığı günümüzde, kişiler "seçim hakkı", "kişi onuru", "yaşam kalitesi" gibi ilkeler kapsamında ötanazi hakkını da savunmaya başlamışlardır. Bireylerin sahip oldukları değer ve inançları üzerinde önemli bir etkisi olan din, aynı zamanda zorluklarla başa çıkmada bir kaynak görevi de görmektedir.

Amaç: Bu çalışmada, yaşlı bireylerin ötanazi görüşleri ve dini başa çıkmaları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tipte yürütülen araştırmanın verileri, Eylül- Aralık 2020 tarihleri arasında, gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılarak, 216 yaşlı bireyden elde edilmiştir. Veriler kişisel bilgileri ve ötenaziye ilişkin görüşleri içeren Veri Formu ve Dini Başa Çıkma Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 65.96±6.05 olup, %68.1'i erkektir. Katılımcıların %33,3'ü ötanazinin hiçbir durumda uygulanmaması gerektiğini; %30,1'i tedavisi mümkün olmayan durumlarda; %23,1'i başkasına bağımlılık durumu geliştiğinde ve %13,4'ü şiddetli ağrı çekilen durumlarda uygulanabileceğini belirtmişlerdir. Katılımcılar ötanazinin yasal bir hak olduğunu (%47,7); kendileri ve yakınları (sırasıyla %44,4; %32,4) için ötanazi isteyebileceklerini bildirmişlerdir. Fiziksel bir engeli bulunanların negatif dini başa çıkmayı, orta ve şiddetli düzeyde ağrısı olanların hem negatif hem de pozitif dini başa çıkmayı daha fazla kullandıkları belirlendi. Ötanazinin hiçbir durumda makul ve yasal olmadığını düşünenlerin; kendileri ve yakınları için ötanaziyi kabul etmeyeceklerini belirtenlerin pozitif dini başa çıkma puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi.

Tartışma ve Sonuç: Yaşlı bireylerin yaklaşık yarısı ötanaziye yönelik farkındalığa sahip olup, aynı zamanda kabul edilebilir bulmaktadır. Bununla birlikte ötenazi görüşleri dini başa çıkma biçimlerinden etkilenmektedir. Ötanaziye ilişkin kırsal ve kentsel alanda yürütülen, daha büyük örneklem gruplarını içeren çalışmaların planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Din, Ötanazi, Yaşlı

Sözel Bildiri

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE OMUZ PROTEZLERİ

Nevriye ÜNAL SÜZER[1], Akın SÜZER[2], Raziye ŞAVKIN[3], Nihal BÜKER[4]

[1]*Burdur Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Burdur, Türkiye, Nevriye.SUZER@gsb.gov.tr*

[2] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Burdur, Türkiye, akinsuzer@mehmetakif.edu.tr*

[3]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, rkirkoluk@pau.edu.tr*

[4]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, nasuk@pau.edu.tr*

Özet: Omuz eklemi (glenohumeral eklem) insan vücudunun en hareketli eklemidir. Eklem, dönme (spinning), kayma (sliding) ve yuvarlanma (rolling) olmak üzere üç hareket paternine sahiptir. Hem hareket yeteneğinin fazlalığı hem de eklem yüzeyleri arasındaki uyumsuzluk nedeni ile eksternal stabilizatörlere (statik ve dinamik stabilizatörler) ihtiyaç duyar.

İlk omuz protezi cerrahisi 1900'lülerin başında gerçekleştirilmiş, 1950'lerde Charles Neer modern omuz protezlerinin gelişiminin öncülüğünü yapmıştır. Ters omuz protezi tasarımının temelini ise 1970'lerde Grammont atmıştır.

Son on yılda omuz protezi cerrahisi yapılma oranında büyük bir artış yaşanmıştır. Anatomik total omuz protezi, hemiartroplasti veya ters omuz protezi bu amaçla uygulanan cerrahi yaklaşımlardır.

Anatomik omuz protezleri, fonksiyonellik ve eklem hareket açıklığı kazanımı açısından daha avantajlıdır. Ancak stabilizasyon yetersizliği nedeniyle tekrarlı çıkıklar oluşabilmektedir.

Ters omuz protezi, ağrıyı hafifletmek ve humerus başının superiora migre olmasıyla oluşan akromion, korakoid proses ve glenoid kavite erozyonunu önlemek amacıyla uygulanmaktadır. Glenohumeral artrittin eşlik ettiği veya etmediği tamir edilemeyen rotator cuff yırtıklarında endikedir.

Revizyon cerrahileri ise protezde instabilite, enfeksiyon, gevşeme ve periprostetik kırık gibi humeral problemler ve glenoid gevşeme nedeniyle yapılmaktadır.

Omuz protezi sonrası rehabilitasyon protokollerinde omuz eklem aktif hareketlerine 4. haftadan sonra izin verilmektedir. Erken dönemde, eksternal rotasyon 45 dereceyi geçmeyecek şekilde sınırlandırılmaktadır ve kuvvetlendirme egzersizleri ise genellikle 9-12 haftada tedaviye dahil edilir.

Anahtar Kelimeler: Anatomik omuz protezi, Ters omuz protezi, Revizyon cerrahisi, Rehabilitasyon

Sözel Bildiri

SUBAKROMİYAL SIKIŞMA SENDROMUNDA GÜNCEL KONSERVATİF TEDAVİ YAKLAŞIMLARI

Nevriye ÜNAL SÜZER[1], Akın SÜZER[2], Raziye ŞAVKIN[3], Nihal BÜKER[4]

[1]*Burdur Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Burdur, Türkiye, Nevriye.SUZER@gsb.gov.tr*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Burdur, Türkiye, akinsuzer@mehmetakif.edu.tr*

[3]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, raziyesavkin@hotmail.com*

[4]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, nasuk@pau.edu.tr*

Özet: Subakromial sıkışma sendromu, ilk olarak 1972 yılında Neer tarafından tanımlanmıştır. Neer bu sendromu rotator manşet tendonlarının akromiyonun antero-inferior kısmının altında, omuzun fleksiyon ve internal rotasyon pozisyonunda mekanik olarak sıkışması şeklinde açıklamıştır. Baş üstü aktivitelerde ağrı, hareket kısıtlılığı ve fonksiyonel limitasyonla karakterizedir. Patoloji; subakromiyal sıkışma sendromu, rotator manşet tendinopatisi ve rotator manşetle ilgili omuz ağrısı şekillerinde tanımlanabilmektedir.

Omuz ağrısının başlıca nedenlerinden biri subakromial sıkışma sendromudur. Ağrı akromiyonun anterolateralinden humerusun lateral orta bölümüne kadar yayılır. Oluşumunda birçok mekanizma öne sürülmekle birlikte, oluşum mekanizması internal (rotatör manşet tendonlarındaki hasar sıkışmaya sebep olur) ve eksternal nedenler (sıkışma tendonlara zarar verir) olarak iki ana grupta incelenebilir.

Subakromial sıkışma sendromunun tedavisi konservatif veya cerrahi olabilir. Konservatif tedavi; immobilizasyon, steroid olmayan anti-inflamatuar ilaçlar, kortizon enjeksiyonu, egzersiz, sıcak uygulama, soğuk uygulama, elektroterapi, ultrason, Vücut Dışından Uygulanan Şok Dalga Tedavisi (ESWT), manuel terapi, kinezyo bantlama ve akupunktur gibi tedavi yöntemlerini içermektedir.

Akut dönem rehabilitasyonun temel amacı ağrı ve inflamasyonun azaltılması, kas atrofisinin önlenmesi, ağrısız eklem hareket açıklığının sağlanması ve normal omuz artrokinematiğinin kazanılmasıdır. Aktif periyodik dinlenme ve ağrıyı arttıran aktivitelerden uzak durma, pendüler omuz egzersizlerinin yanı sıra rotator manşet kasları, biseps, deltoid ve skapulanın stabilize edici kaslarının kuvvetlendirilmesi önerilmektedir. Akut dönemde başarı sağlanırsa rehabilitasyonun ileri evrelerine geçilir. Bu evre tam eklem hareket açıklığının geri kazanımı, günlük yaşam aktivitelerinde tam bağımsızlığın sağlanması, nöromusküler kuvvetin geliştirilmesi ve spora geri dönüşe odaklanır.

Anahtar Kelimeler: Subakromial sıkışma sendromu, konservatif tedavi, rehabilitasyon

Sözel Bildiri

KEMOTERAPİYE BAĞLI GELİŞEN BULANTI KUSMAYI ÖNLEMEYE YÖNELİK HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILMIŞ DENEYSEL TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ

Zeynep PEHLİVAN[1], Seçil GÜLHAN GÜNER[2], Nesrin NURAL[2]

[1]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Rize, Türkiye, zeynep.pehlivan@erdogan.edu.tr*

[2]*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Trabzon, Türkiye, secilgulhan@ktu.edu.tr, nnural@ktu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Kemoterapi alan kanser hastalarında bulantı-kusma prevelansı %30-91 arasında değişmekte ve hastaların yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Amaç: Bu derlemede Türkiye'de hemşirelik alanında kemoterapiye bağlı gelişen bulantı-kusma semptomunun yönetimi kapsamında yapılmış deneysel tez çalışmalarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 01.01.2010-31.12.2020 tarih aralığında "kemoterapi ve semptom", "kemoterapi ve bulantı-kusma" anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda toplam 53 lisansüstü tez çalışmasına ulaşılmıştır. Araştırmaya hemşirelik alanında yapılan ve tamamına erişilebilen, örneklemi 18 yaş ve üzeri olan, yayın dili Türkçe olan, deneysel tipte yapılan ve içeriğinde bulantı-kusma semptomu yer alan toplam 23 tez çalışması dahil edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya alınan lisansüstü tezlerin 15'i doktora, sekizi yüksek lisans düzeyindedir. Avcı (2012) ve Genç (2010) akupresür bilek bandının tedaviden sonra bulantı ve kusmayı azalttığını ancak Genç (2011) bilek bandının kemoterapiye bağlı bulantı-kusma kontrolünde etkili bir yöntem olmadığını saptamıştır. Öndaş (2019), Arslan (2014), Efe (2019), Pekmezci (2018), Özdelikara (2013) ve Zorba (2016) çalışmalarında hastalara uygulanan sırasıyla solunum egzersizi, zencefil, nane yağı, ayak refleksolojisi ve aromaterapinin kemoterapiye bağlı bulantı, kusma, öğürme sayısını ve bulantı şiddetini azalttığını belirtmişlerdir. Bilgiç (2015) müzik terapinin bulantı sıklığını azalttığını belirtirken, Tülübaş (2019) müzik terapinin bulantı kusmayı önlemede etkili olmadığını saptamıştır. Dolu (2010), Kurt (2018) ve Kırca (2019) progresif gevşeme egzersizlerinin (PGE) bulantı kusma sıklığı ve şiddetini azalttığını belirtirken, Genç (2018) PGE'nin bulantı kusmayı önlemede etkili olmadığını belirtmiştir. İnce (2019), Dural (2020), Acar (2019), Erdoğan (2011), Akgün (2012), Norouznıa (2020), Şentüre (2017) ve Pekmezci (2013) hastalara verilen semptom eğitiminin tedaviden sonra bulantı şiddeti ve sıklığını önemli ölçüde azalttığını saptamıştır.

Tartışma ve Sonuç: Bu derlemeye alınan tez çalışmaları sonuçlarına göre refleksoloji, PGE, solunum egzersizleri, nane yağı, zencefil, müzik terapi, aromaterapi ve akupresür uygulamaların ve eğitimin kemoterapiye bağlı bulantı kusma yönetiminde etkili yöntemler olduğu görülmektedir. Dolayısıyla kullanımı, erişimi kolay ve maliyeti düşük olan bu uygulamalar sağlık profesyonelleri tarafından semptom yönetiminde sağlık hizmetlerine entegre edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Kemoterapi, Bulantı, Kusma, Tez

Poster Bildiri

RELATIONSHIP BETWEEN RHO-KINASE ROCK INHIBITORS AND TAU PROTEIN IN THE TREATMENT OF ALZHEIMER'S DISEASE

Mevcude ÇAM

Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Farmakoloji Ana Bilim Dalı, ESKİŞEHİR

mevcudecam@gmail.com

Abstract: Neurofibrillary tangles, one of the pathological features of Alzheimer's disease, consist of highly phosphorylated tau proteins. Tau protein binds to microtubules and is best known for its role in regulating microtubules(Hamano et al.,2020). Amyloid β and tau proteins constitute the major neurotoxic component of senile plaques in the brains of Alzheimer's patients, thus contributing to learning and memory impairment due to synaptic dysfunction and neuronal degeneration. (Ferrer,2012). Human Rho-associated double-fold constituent kinase (ROCK) is a major class of neurokinases composed of two structurally conserved isoforms ROCK-I and ROCK-II. (Song et al.2020). Fasudil, a Rho kinase (ROCK) inhibitor, effectively inhibits the severity of the disease in a mouse model of Alzheimer's disease (AD). However, given its relatively narrow margin of safety and significant limitations such as poor oral bioavailability and side effects, Fasudil is not suitable for long-term use. FSD-C10, a new and effective ROCK inhibitor, has been investigated(Gu et al.,2018;Xin et al.,2015). Demonstrates the therapeutic potential of FSD-C10 in the AD mouse model, possibly by inhibiting Api42 and P-tau formation and promoting the formation of synapse-associated proteins and neurotrophic factors(Gu et al.,2018). Epidemiological studies have shown that long-term treatment with statins reduces the risk of developing Alzheimer's disease. One study reported that pitavastatin reduced total and phosphorylated tau levels in a cellular tauopathy model and primary neuronal cultures. Tau reduction was thought to be due to Rho-associated helical coil protein kinase (ROCK) inhibition by pitavastatin(Humano et al.,2012). Moreover, a recent study also showed that phosphorylated tau and caspase-split tau levels and oligomeric tau levels were reduced by ROCK inhibitors. After ROCK inhibitor treatment, glycogen synthase kinase 3β, cyclin-dependent kinase 5, and caspase were inactivated and protein phosphatase 2A was activated and IFN-y levels were reduced. ROCK inhibitors have been observed to activate autophagy and proteasome pathways thought to be important for the degradation of tau protein. Collectively, these results indicate that ROCK inhibitors represent the therapeutic pathway in Alzheimer's disease. (Hamano et al.,2020). Although there are studies conducted, more research is needed to better understand the relationship between ROCK inhibition and tau metabolism in Alzheimer's disease.

Sözel Bildiri

AKTİF YAŞ ALMA: BİR HUZUREVİ ÖRNEĞİ

Tuğçe ÇAMLICA[1], Hamide COŞKUN ERÇELİK[2]

[1, 2] Öğretim Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi

Özet:

Giriş ve Amaç: Yaşlıların; fiziksel, zihinsel ve sosyal işlevlerinin sürdürülmesini sağlayan çeşitli aktiviteler ile aktif yaş alma süreçlerini ve uyum düzeylerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel olarak planlanan bu çalışma 1Mart-1 Haziran 2020 tarihleri arasında bir huzurevinde yaşayan 40 yaşlıdan; iletişim kurabilen, araştırmaya katılmasında sağlık açısından engeli olmayan ve araştırmaya katılmaya istekli 22 yaşlının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler kurumlardan gerekli izinler alındıktan sonra araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan bir anket formu ve Görsel Ağrı Ölçeği (VAS) kullanılarak toplanmıştır. Yaşlılara yedi haftadan oluşan aktivite programı oluşturulmuştur. Aktiviteler planlanırken aktif yaşlanmayı hedefleyen noktalar belirlenerek yaşlı bireylerin sevebileceği ve rahatlıkla yapabileceği aktiviteler seçilmiştir. Yapılan aktivite planlamaları haftalar için sırasıyla; mental-minimental test, psikomotor, sanat, müzik, oyun, solunum-rehabilitasyon ve egzersiz-spor aktivitelerinden oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzde ve frekans dağılımı kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan yaşlıların yaş ortalaması 77,30±9,38 olup %55'inin erkek olduğu belirlenmiştir. Yaşlıların; %80'inin kronik bir hastalığa (Hipertansiyon, diyabet, göz tansiyonu, astım, böbrek yetmezliği, kalp yetmezliği, parkinson) sahip olduğu, %80'inin ilaç kullandığı, %30'unun sigara kullandığı, %30'unun cihaz kullandığı (gözlük, walker, işitme cihazı), %65'inin ameliyat geçirdiği (%20 kırık için platin), %50'sinin yürürken yardıma ihtiyacı olduğu, %30'unun son bir yıl içinde düştüğü ve düşen yaşlıların %20'sinin düşme nedeni olarak dengesizlik ifadesini kullandığı saptanmıştır. Yaşlıların aktiviteler sırasında zorlanmadıkları ve sadece %10'unun egzersiz ve spor aktivitelerinde düşük düzeyde ağrı hissettikleri belirlenmiştir. Ayrıca yaşlıların %90'ının yapılan aktiviteler sayesinde kendini daha iyi hissettikleri bulunmuştur. Kadınlar ve erkekler birbirleriyle karşılaştırıldığında; kadınların en çok sanat ve müzik aktivitelerine, erkeklerin ise en çok egzersiz ve spor aktivitelerine katılmayı sevdikleri ve aynı zamanda erkeklerin kadınlara göre daha fazla aktivite yapmaya istekli oldukları belirlenmiştir.

Sonuç: Yaşlılar; sahip oldukları birçok hastalık ve kısıtlılıklara rağmen aktivite yaparken kendilerini iyi hissetmektedir. Ayrıca yapılan aktiviteler yaşlıların sosyal etkileşimlerini arttırmaktadır. Aynı zamanda aktiviteler, yaşlıların zihinsel ve fiziksel fonksiyonlarını daha fazla kullanabilmelerine imkân vermektedir. Bu sonuçlar, yaşlıların pasif bir hayatı seçmediğinin ve aktivite yapmaktan büyük bir keyif aldığının göstergesidir. Yaşlıların aktif yaş alma süreçlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda aktif yaş almayı etkin kılacak programların geliştirilmesinin ve uygulanmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, aktivite, huzurevi, yaşlılık

Sözel Bildiri

PARENTS' METAPHORIC PERCEPTIONS of the CONCEPT of "EMOTIONAL TEACHER"

Fatime AKSU[1], İlkay ULUTAŞ[2]

[1]*Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, faatimeaksu@gmail.com*

[2]*Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, uilkay@gazi.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Preschool period is one of the periods that children are most influenced by their teachers. For this reason, in addition to the preschool teachers' academic competence, their behaviors and emotional reactions towards children are important. The studies reveal that the concept of emotional intelligence covers many of the 21st century teacher skills. In this context, teachers' high emotional intelligence, increases the quality of education. Another factor that positively affects the quality of education is teacher-parent collaboration. It is considered that parents' perceptions towards preschool teachers, affects this cooperation and has a great impact on the quality of education.

Objective: This research was purposed to determine the metaphors that parents have formed for the concept of "emotional teacher".

Method: In this study designed in the phenomenology pattern, one of the qualitative research patterns, the concept of "emotional teacher" was considered as a phenomenon and metaphors were used. Data were collected through electronic forms due to the Covid-19 outbreak. Participants of the study consist of 59 mothers and 6 fathers who has children aged 3-6 years from different provinces.

Throught scanning the literature, a data collection tool was created by the researchers. In the first part of the data collection tool, which consists of three parts, information about the research was given and parents were asked to confirm that they contributed to the research of their own accord. In the second part, demographic information was obtained by asking the participants' age, gender, educational status, employment status, profession and family type. In the third part, they were asked to complete the sentence: "The emotional teacher is like …… . Because ……..."

Results: The data obtained from the answers were analyzed by content analysis. The metaphors formed by the parents regarding the concept of "emotional teacher" were collected under two main headings. These are: "metaphor groups created by parents for the concept of

‘emotional teacher’ " and "metaphor categories created by parents for the concept of ‘emotional teacher’ ". The metaphor groups formed by the parents were coded in seven groups: metaphors created about positive emotion, metaphors created about nature, metaphors created about teaching, negatively formed metaphors, metaphors created about professions and other metaphors. The metaphors created by the parents participating in the study were evaluated in seven categories among themselves.

These categories are determined as; emotional teacher as a source of knowledge and contributor, emotional teacher as affectionate, emotional teacher as compassionate, merciful, conscientious and devoted, emotional teacher as empathetic and understanding, emotional teacher as protective and possessive, emotional teacher as negative, emotional teacher as both positive and negative.

Conclusion and Discussion: The research results determined that the metaphor groups for the concept of emotional teacher are generally positive and the group that the most metaphors produced was related to the close circle. These metaphors about the close circle are: mother, father, friend, parent, mother-father and family. Among these metaphors, the frequency of the mother metaphor is higher than all other metaphors. According to the results of the research, it is seen that the metaphor categories produced for the concept of emotional teacher, respectively took place in these categories: emotional teacher as a source of knowledge and contributor (%26,9), emotional teacher as affectionate (%19,2), emotional teacher as compassionate, merciful, conscientious and devoted (%17,3), emotional teacher as empathetic and understanding (%13,5), emotional teacher as negative (%9,6), emotional teacher as both positive and negative (%7,7), emotional teacher as protective and possessive (%5,8). Category with the most metaphors produced is emotional teacher as a source of knowledge and contributor (%26,9) and the category with the least metaphors produced is emotional teacher as protective and possessive (%5,8). Although the category with the most metaphors produced in terms of number of metaphors, is ‘emotional teacher as a source of knowledge and contributor’, the category where more participants produce common metaphors is emotional teacher as affectionate.

Keywords: Parents, teacher, emotional intelligence, early childhood

Sözel Bildiri

EVALUATION OF SUBCLINIC INFLAMMATION AND CARDIOVASCULAR RISK FACTORS IN FMF PATIENTS

Erhan BOZKURT[1], Alper SARI[2]

[1]*Assistant Professor, Afyonkarahisar Health Sciences University, Faculty of Medicine, Department of Internal Medicine, drerhanbozkurt@gmail.com*

[2] *Assistant Professor, Afyonkarahisar Health Sciences University, Faculty of Medicine, Department of Internal Medicine, alpersari_@hotmail.com*

Abstract:

Introduction: Familial Mediterranean fever (FMF) is a chronic inflammatory disease that is the result of a mutation of the MEFV gene. It characterized by episodes of attack and attack-free periods. Inflammation in FMF disease is important in the onset and the progression of atherosclerotic cardiovascular disease. Subclinical inflammation also continues between the episodes of attacks.

Aim: We aimed to investigate the relationship between cardiovascular risk factors and neutrophil/lymphocyte ratio (NLr) in FMF patients during their attack-free periods

Method: FMF patients between the ages of 18-40 and were followed up by our clinic were retrospectively screened from hospital file system. Of these patients, 40 patients who were not in the FMF attack period were included in the study group. 40 patients without any disease were taken as the control group. During their routine examinations, height, weight, body mass index (BMI), waist circumference, systolic blood pressure, diastolic blood pressure, neutrophil, lymphocyte, low-density lipoprotein cholesterol (LDL-C), triglyceride (TG), high-density lipoprotein-cholesterol (HDL-C) and total cholesterol levels were recorded. The neutrophil/lymphocyte ratio (NLr) of both groups was calculated and their relationships with cardiovascular risk factors were evaluated.

Results: NLr was higher in FMF group ($p < 0.001$). NLr was compared with cardiovascular risk factors. NLr was associated with BMI ($r=0.68$, $p < 0.001$), TG ($r = 0.59$, $p < 0.001$), systolic blood pressure ($r=0.342$, $p<0.05$), diastolic blood pressure ($r=0.842$, $p<0.001$) and low-density lipoprotein cholesterol (LDL-C) ($r = 0.968$, $p<0.001$) in FMF group. In control group only, LDL-C was associated with NLr.

Dıscussıon and Conclusıon: Even during the attack-free periods, the higher NLr rates of FMF patients indicated that subclinical inflammation continues. It was determined that subclinical inflammation was associated with cardiovascular risk factors. In the clinical follow-up of FMF patients, NLr is important in early protection against cardiovascular events.

Keywords: Familial mediterranean fever, Subclinical inflammation, Cardiovascular risk factors.

Sözel Bildiri

ÇOK NADİR BİR VAKA: İNTRAVENÖZ LİPOM

Deniz SARP BEYAZPINAR

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Ankara Hastanesi Kalp Damar Cerrahisi ABD

Özet:
Lipom en sık karşılaşılan yumuşak doku tümörleridir (1). Yaklaşık olarak populasyonun %1'inde görülür. Vücudun her bölümünde olabilir, fakat daha çok üst ekstremitede subkütan dokuda daha sık rastlanılmaktadır. İntravasküler lipom ile alakalı çok sınırlı sayıda vaka sunumu literatürde yayınlanılmıştır. Tanı bilgisayarlı tomografik (BT), manyetik rezonans görüntüleme (MRI) veya konvansiyonel venografi ile konulur. Cerrahi olarak tedavisi yapılan vakalarda tam tedavi gerçekleşmiş olup hastanın yaşam kalitesi yükselir ve oluşabilecek olan komplikasyonların önüne geçilmiş olur.

Giriş: Lipom en sık karşılaşılan yumuşak doku tümörleridir (1). Yaklaşık olarak populasyonun %1'inde görülür. Mezenşimal kökenli, yavaş ilerleyen, ince fibröz bir kapsül ile sarılı, lobüle şekilli ve yağ hücresinin farklılaşması ile oluşan benign bir tümördur (1). Vücudun her bölümünde olabilir, fakat daha çok üst ekstremitede subkütan dokuda daha sık rastlanılmaktadır (1).

Primer venöz kaynaklı tümörler nadir görülmekte beraber genellikle malign karakterdedir (2). Leiyomyom en sık benign kaynaklı venöz tümördür(2). İntravasküler lipom ile alakalı çok sınırlı sayıda vaka sunumu literatürde yayınlanılmıştır. Bu vakaların çoğunluğu ise alt ekstremite ve vena cava inferiorun tutulduğu vakalardır (3).

Genellikle vakaların büyük kısmı asemptomatik olup, semptomatik vakalarda şikayet genellikle venöz konjesyona bağlıdır (1-3).

Tanı bilgisayarlı tomografik (BT), manyetik rezonans görüntüleme (MRI) veya konvansiyonel venografi ile konulur.

Vaka: 65 yaşında bayan hasta son altı aydır sağ kolda giderek artan şişme şikayeti ile kliniğimize başvurdu. Yapılan fizik muayenede sağ kolda venöz dolgunluk ve şişlik dışında her hangi bir patoloji saptanılmadı. Venöz sistem patolojisinden şüphenilerek MRI anjiografi istenildi. MRI anjiografi tetkiki sonucunda sağ subklaviyan ven proksimalinde juguler ven ve brakiosefalik ven bileşim noktasında lipom ile uyumlu 1,5 cm çaplı düzgün sınırlı solid lezyon saptanıldı.

Hasta ameliyat programına alınıldı. Hastaneye yatırıldı ve ameliyat öncesi tetkikleri yapıldı. Yapılan rutin kan tetkiklerinde, transtorasik ekokardiyogramında, koroner anjiografisi ve karotis arter doppler ultrasonlarında herhangi bir patoloji saptanılmayan hasta ameliyata alınıldı.

Ameliyatta Sağ 2. interkostal aralıktan transver kesi ve üst hemisternotomi yapıldı. Sağ subklaviyan ven, brakiosefalik ven ve juguler venler dönüldü ve klemplenildi. Brakiosefalik venden sağ subklaviyan vene uzanan kesi yapılarak lipom çıkarıldı. Çıkarılan lipomun çapları 2,4 cm x1,2 cm x 1 cm'idi. Damar iç yüzeyi temizlenildikten sonra venotomi primer olarak 6/0 prolen (Covidien Walpole, Massachusetts, ABD) dikiş ile primer olarak kapatıldı. Kanama kontrolunu takiben dren yerleştirildi ve Sternum 3 adet tel ile kapatıldı. Patoloji raporu begin lipom ile uyumlu geldi.

Ameliyat sonrası 4. saatte ekstübe edilen hastanın drenajı olmaması sebebi ile ameliyat sonrası 16. saatte drenleri çekilerek servise alınıldı. Servis takibinde ek sorunu olmayan hasta ameliyat sonrası 4. günde taburcu edildi.
24 aydır takip edilen hastanın kontrol MRI venografisinde lipomun tamamen çıkarıldı gösterildi. Koldaki şişliği ve venöz dolgunluğu geçti.
Sonuç: Lipom sık karşılan benign bir tümör olmasına rağmen intravasküler lipom nadir görülen bir durumdur. Özelliklede üst ekstremitede intravenöz lipom çok nadir görülen bir durumdur (4). Oluşumu ile alakalı 2 farklı hipotez mevcuttur bunlardan birincisi damar duvarına kayıp yağ dokundan köken alıp damar içine damarın içine geçmesi iken ikinci hipotez damar dış yüzünden köken alıp damarın içine doğru büyümesidir (4). Bu hipotezlerin hangisi doğru olursa olsun intravasküler lipomlar begin tümörler olup cerrahi olarak çıkarıldıktan sonra hastanın yaşam kalitesi eski seviyesine yükselir ve oluşabilecek emboli veya tromboz gibi komplikasyonlar engellenilmiş olur.

Sözel Bildiri

RADYOLOJİK TEHDİTLER VE KRİZ YÖNETİMİ

Tolga UÇ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye

tolgauc.d@gmail.com

Özet: Ülkemiz coğrafyasına ve dünya geneli coğrafyasına bakıldığında akla ilk gelen afet türleri arasında doğal kaynaklı afet türleri (deprem, çığ, sel, heyelan vb.) bulunmaktadır. Bu durum yanı sıra, ülkemizi ve özellikle dünyayı yakından tehdit eden beşeri kaynaklı afetlerde zaman zaman karşımıza çıkmaktadır. Beşeri kaynaklı ve ihmal sonucu oluşabilen radyoaktif sızıntı ve patlama gibi beşeri afet-kriz türleri, doğal yollar ile meydana gelen afet türlerine nazaran dünya üzerinde gerek gen değişimi gerekse normal yaşam koşullarını yüzyıllarca etkisi altına alabilecek kimyasal bozukluklara yol açabilmektedir. Devletlerin gerek bir hata üzerine meydana gelen gerekse bilinçli olarak meydana getirdikleri 'KBRN' çalışmaları geçmiş ve güncel tarihte işlenmiştir. Bu çalışmaların bir kısmı insan ihmali olarak nitelendirilen nükleer fabrika ve tesis patlamalarında meydana gelmektedir bir kısmı da belirli bir bölgeyi ve o bölgedeki bulunan tüm insan popülasyonunun yaşamını etkilemek ve zarar vermek amaçlı meydana getirilmektedir. Bu çalışmanın amacı KBRN dalında insan hatası sonrasında çıkabilecek radyoaktif patlama, sızıntı ve serpintilere ve bu serpintilere karşısında bireyin sağlığını koruması amaçlı bilinç kazandırmaktır ve ardından bu gibi yaşanabilecek kriz ortamında bireyin bilinçli kalmasını amaçlamaktadır. Çalışma üzerine gerekli literatür çalışmaları yapılmış, geçmiş zamanlı yaşanan radyoaktif faaliyet kazaları ile örneklendirilmiştir. Sonuç olarak günümüzde gelişmekte olan sanayi ve enerji altyapısının doğurmuş olduğu radyoaktif tehlikelere karşı toplumun farkındalık seviyesini artırarak olası bir faaliyette bölge en az hasar ile kriz durumundan kurtarılmalıdır ve bu gibi ortamlarda çalışan işçilerin ihmal düzeylerini minimum seviyeye indirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Radyoaktivite, Beşeri Afet, Kriz, İhmal, Tahribat

Sözel Bildiri

SOME MACROMETRIC ANATOMICAL PARAMETERS OF THE ADRENAL GLANDS IN THE NEW ZEALAND WHITE RABBIT

Kamelia STAMATOVA-YOVCHEVA[1], Rosen DIMITROV[1], Omer Gurkan DILEK[2], David YOVCHEV[1]

[1]*Department of Veterinary Anatomy, Histology and Embryology, Faculty of Veterinary Medicine, Trakia University, Stara Zagora, Bulgaria*

[2]*Department of Anatomy, Faculty of Veterinary Medicine, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey*

Abstract:

Introduction: The anatomical features of the rabbit adrenal glands have been investigated in some aspects, either via classic anatomical methods and routine histology, either using imaging modalities in our previous experiments. The present study is focused for obtaining data, concerning the objective values of three macrometric indices – lateromedial, craniocaudal and dorsoventral diameters.

Anatomical algorithm. We used the cadavers of thirty-four 8-month old (sexually mature) healthy white New Zealand rabbits weighing 2.8-3.2 kg. We reached the abdominal cavity after median incision. For better orientation the abdominal organs were eviscerated. The both kidneys were kept in abdominal cavity with a view to find more easily the location of the right and left adrenal glands. The material was documented using a digital camera. The craniocaudal, dorsoventral and lateromedial diameters have been measured using a digital caliper, as the obtained values were accurate to the second sign. Descriptive analysis of the results using Statistica 8 - StatSoft DELL was performed.

Results: The lateromedial diameter of the right adrernal gland was 5.1 mm ± 1.0, craniocaudal diameter was 9.3 mm ± 1.2 and the dorsoventral diameter - 5.0 mm ± 0.8. For the left adrenal gland were measured the following values - the lateromedial diameter was 6.5 mm ± 1.2, the craniocaudal diameter was 10. 2 mm ± 1.4 and the dorsoventral diameter was 6.3 mm ± 0.9. Our results showed that the studied parameters of the left gland have were with higher values compared to the right gland.

Discussion: The results from the conducted anatomical study deepens the knowledge for the macroscopic features of the rabbit adrenal glands. Considering the fact that these organs in the rabbit are used as model when study the peculiarities of the human glands we propose the given macrometric data to be applied as a morphological base.

Keywords: adrenal glands, rabbit, macrometry, anatomy

Sözel Bildiri

A RARE CASE OF ISCHEMIC STROKE IN PATIENT WITH COVID-19

Fatma İrem YEŞİLER[1], Helin ŞAHİNTÜRK[2]

[1]*Anesteziyoloji Ana Bilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye, fatmairem84@hotmail.com*

[2]*Anesteziyoloji Ana Bilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye, helinsahinturk@yahoo.com*

Abstract:

We report a rare case who underwent ischemic stroke despite adequate dose of anticoagulant therapy after COVID-19 treatment was completed in ICU.

Case: A 65-year-old male patient was admitted to the ICU due to severe COVID-19 pneumonia. His GCS and APACHE-II score were 15 at the ICU admission. Due to COVID-19 pneumonia, besides antiviral, antibiotic, convalescent plasma, steroid therapy and thromboembolism prophylaxis were administered. NIMV and HFOT were used for severe pneumonia treatment. At the end of 14 days of treatment, while the patient was planned to be discharged, consciousness change and left hemiplegia developed. Acute ischemic findings were detected in the brain CT. He had a generalized tonic clonic seizure in his follow-up, and he was intubated and connected to a mechanical ventilator. Since ischemic stroke was within the first 4 hours and no acute bleeding was observed in brain CT, 90 mg of recombinant tissue plasminogen activator therapy (TPA) was administered intravenously within 1 hour. He was followed up with a mechanical ventilator under fentanyl and propopofol sedation. On 4th day of the ischemic attack, he was extubated when his GKS was 15. The patient, who was discharged to the ward on the 26th day of the intensive care follow-up, was discharged home on the 36th day.

Conclusion: Ischemic strokes in COVID-19 patients tend to occur as large infarcts mostly due to large artery thrombosis. TPA can be life-saving in the early period in cases of ischemic stroke that develop despite antiplatelet and anticoagulant therapy.

Sözel Bildiri

SUPERVİSED- GRADUADED EXERCİSE ON CHRONİC LATERAL ELBOW TENDİNOPATHY

A. RAZAK ÖZDİNÇLER*, S. BAKTIR, E. KAYA MUTLU*****

*****Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

*** İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

**** İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

Abstract:

Introduction: Lateral elbow tendinopathy (LE) is a kind of soft tissue condition that is affecting 1-3% of population. Range-of-motion exercise, stretching, strengthening and functional exercises was adviced to be included in treatment program in the current literature for LE. However, there is not any specific exercise protocol about management of LE. It was emphasized that exercises should be combined according to tolerance and capability of patients. This study aimed to determine the effectiveness of grade 1 exercise (warm-up, isometric strengthening and functionally-oriented exercise) and grade 2 exercise protocol (stretching, concentric and eccentric strengthening exercises) on pain, strength and function.

Material and Methods: Patients with LE, ranged between 30-50 years old, was assessed by Visual Analog Scale (VAS) and pressure algometer for pain. The level of function determined by the Patient-Rated Tennis Elbow Evaluation (PRTEE) and grip strength. All group received grade 1 exercise program for 4-weeks and 3-times in a week. Patients were monthly evaluated and exercise program was revised according to change of VAS-Activity scores. At the end of grade 1 treatment, 3 unit decrease (which is MCID for VAS) is aimed. The participants fulfilled this criteria and continued to their grade 2 exercise program during another 4-weeks.

Results: The intra-group evaluation of VAS-Activity ($p>0.001$), VAS-Rest ($p=0.007$) and VAS-night ($p>0.001$), pressure algometer scores ($p=0.002$) after grade 1 exercise. In intra-group evaluation of pain in VAS scores were from after grade 1 exercise to after grade 2 exercise; (VAS-Activity $p=0.005$, VAS-Rest $p=0.01$, VAS-Night $p=0.01$), in pressure algometer scores ($p=0.002$). The intra-group functional evaluation after grade 1 exercise and after grade 2 exercise were $p>0.001$, $p>0.001$, respectively. The grip strength only changed after grade 1 exercise ($p=0.003$).

Discussion and Conclusion: The exercise plan precautiously constituted by grading exercises according to tissue healing process, pain tolerance and the situation of patients that are periodically observed under supervision in LE. Besides, the importance of scapular stabilization is frequently highlighted in the treatment of LE. Our program mainly focused on wrist exercises but the integration of scapular exercises to grade 1, might be a new perspective for future studies.

Keywords: Chronic Lateral Elbow Tendinopathy ,Supervised exercise

Sözel Bildiri

ENGELLİ ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN ENGELLİ ÇOCUĞUNU KABULÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Muhammed KONAR

Özet:

Anne babalar dünyaya gelmiş veya gelecek olan çocuklarının engelli olduğunu ilk öğrendiklerinde bir şok yaşamaktadırlar. Bir belirsizlik hakimdir. Engelli çocuğa sahip ebeveyn rolü sağlıklı çocuğa sahip olan ebeveyn rolüne göre çok farklıdır. Bu rol çocuğun engel türüne göre farklılık gösterse de ebeveyn üzerinde sağlıklı bir çocuğun sorumluluğuna kıyasla daha fazla yük vardır. Engelli çocuğa sahip anne babada kendini ve eşini suçlama, pişmanlık, başkaları ile kıyaslama, sosyal ortama çıkarmama gibi davranışlar sergilenebilmektedir. Ebeveyni engelli çocuğu reddetmeye yönelten birçok sebep olabilir. Bu çalışmada engelli çocuğa sahip ebeveynlerin engelli çocuğunu kabullenmesindeki güçlüklerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır ve olgu-bilim çalışmasıdır. Araştırmadaki veriler özel eğitim uygulama okulu I.Kademe, II. Kademe, III. Kademe ve Özel eğitim meslek okulunda eğitim gören farklı engel türündeki öğrenci velilerinden 20 kadın, 7 erkek olmak üzere toplam 27 katılımcıdan oluşmaktadır. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre ebeveynlerin engelli çocuğunu kabulünü zorlaştıran durumlar ve kolaylaştırıcı çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn kabul, Engel, Engelli çocuk, Reddetme

Sözel Bildiri

GÖĞÜS AĞRISININ NADİR BİR NEDENİ OLARAK DALAK ENFARKTI

Pınar KIR, Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari Devlet Hastanesi, Hakkari

Özet:

Giriş: Dalak enfarktüsü, klinik şüphe olmadığı sürece tanısı oldukça zor konulan, genel popülasyonda yıllık insidansı % 0,00999 - 0,0194'ten daha düşük olan ve nadir görülen sessiz bir durumdur. Çoğunlukla sebebi tromboemboli veya hematolojik bir hastalıktır. Biz vakamızda, sıkıştırıcı vasıfta göğüs ağrısı ile başvuru sonrasında tespit edilen dalak enfarktına sahip bir olguyu sunmayı amaçladık.

Olgu sunumu: 31 yaşında kadın hasta nefes alırken zorlanma, göğüs sol yarıda, sırta ve sol omza vuran sıkıştırıcı vasıfta ağrı ile acil servise başvurdu. Geliş vital değerleri; nabız 118bpm, ateş 36,2°C, tansiyon 117/72mm/hg, spo2 %98 idi. Çekilen elektrokardiyografisinde sinüs taşikardisi mevcuttu. Hastanın akciğer muayenesi olağan, batın muayenesinde sol üst kadranda hassasiyet dışında patolojik bulgusu yoktu. Kalp sesleri olağandı. Hastanın özgeçmişinde herhangi bir kardiyak öykü yoktu. İki yıl önce splenik arter trombozu nedeniyle tedavi edildiği, o dönemde polisitemia vera tanısı aldığı, hydrea 500mg 2x1 ve clexane 0.6IU 2x1 kullandığı öğrenildi. Antikoagulanını bir süre sonra kullanmayı bıraktığını belirtti. Hastanın laboratuvar parametrelerinde wbc: 15,13 K/uL, Ne#: 11,43 K/uL, hbg:15 gr/dl, plt:226 K/uL C-Reaktif protein: 1 mg/dl, INR: 1,27, PT: 17,2 sn, APTT: 44,6 sn ve kardiyak belirteçleri olağandı. D-dimer: 1580 olan hastadan istenen pulmoner ve batın kontrastlı bilgisayar tomografisinde(BT) pulmoner emboli yok, dalak boyutunun artmış olduğu ve %70 üzerinde bir enfarkt alanı gözlendi. Hasta genel cerrahi ile görüşülerek antibiyotik profilaksisi sonrasında opere edildi.

Tartışma: Dalak enfarktüsünün yaygın semptomları arasında karın ağrısı, mide bulantısı ve kusma bulunur. Ateş, lökositoz, yüksek LDH seviyeleri veya trombofilinin eşlik etmesi beklenir. BT, dalak lezyonlarını daha iyi saptaması nedeniyle sonografiye tercih edilir. Medikal tedaviye yanıt olmayan olgularda splenektomi tedavi seçeneğidir. Tedavi edilmeyen dalak enfarktüsü, dalak apsesi veya psödokist gelişimiyle sonuçlanabilir veya daha sonra dalak rüptürü ile kanamaya neden olabilir. Bu nedenle, klinisyenlerin, açıklanamayan göğüs ağrısı ile başvuran, bu komplikasyonla ilişkili olduğu bilinen hastalıklara sahip olgularda dalak enfarktüsü için şüphe indeksini sürdürmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Dalak enfarktüsü, göğüs ağrısı, polisitemi.

Sözel Bildiri

KORONAVİRÜS-2 (SARS-COV-2)'DE ORF3a PROTEİNİN ROLÜ

Hanan Waleed Muhamed AL-SAMMARRAIE[1], Esma SELÇUK[1]

Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye,

hanan.genetic.2012@gmail.com

esmaselcuk@hotmail.com

Özet: Şiddetli Akut Solunum Sendromu Koronavirüs-2 (SARS-CoV-2) hala devam eden koronavirus hastalığı 2019 salgınına neden olmuştur. SARS-CoV-2 Coronaviridea ailesinin Betacoronavirus cinsine aittir. Coronaviridea ailesi SARS-CoV ve Orta Doğu Solunum Sendromu Koronavirüsü'nü (MER-SCoV) içermektedir. Koronavirüs yardımcı proteinler kodlamakta ve böylelikle virüs-konak etkileşimlerinde, konakçı immün yanıtlarının modülasyonunda kritik roller oynamaktadır. Bu nedenle farklı stratejiler yoluyla koronaviral patojeniteye katkıda bulunmaktadır. Ancak SARS-CoV-2 ile kodlanmış yardımcı proteinlerin işlevleri tam olarak anlaşılamamıştır. Yardımcı proteinlerin rolü viral patogenezde yeni yeni ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu yardımcı proteinlerinden biri de ORF3adır. ORF3a proteini koronavirüslere özgüdür ve 2003 yılında Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) salgınına neden olan SARS-CoV ile karakterize edilmiştir. ORF3a iyon kanalı oluşumunda rol oynamakta ve virüsün konakçı hücreden salınmasını modüle etmektedir. Yapılan çalışmalarda ORF3a'nın hücrelerde apoptozu indüklediği ve SARS-CoV-2 enfeksiyonunda daha yüksek ölüm oranının ORF3a mutasyonu ile ilişkili olduğu bildirilmiştir. Derlememizde koronavirüsde yer alan ORF3a proteinin etkin rolü ele alınmıştır.

Anahtar Kelimler: Koronavirüs-2 (SARS-CoV-2), (yardımcı) proteinler, ORF3a.

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF TRIMETHOBENZAMIDE ON THE DEVELOPMENT OF NEURAL TUBE IN EARLY STAGE CHICK EMBRYOS

Abdülkadir BİLİR[1]

[1]*Department of Anatomy, Faculty of Medicine, Afyonkarahisar Health Sciences University, Afyonkarahisar, Turkey*

Abstract:

Objective: Nausea and vomiting in pregnancy is a common complaint and long-standing, pharmacological treatment is often needed. However, the teratogenic effects of trimetobenzamide on neural tube development are not clear. This study aimed to investigate the effects different doses of trimetobenzamide on the neural tube development in early stage chick embryos.

Methods: 50 fertile, SPF eggs were incubated for 28 hours and were divided into four groups (Control, 2.5 mg/kg, 5 mg/kg, 10 mg/kg) of 10 eggs each. Trimetobenzamide was administered at this stage. Incubation was continued till the end of the 48th hour. All embryos were dissected from embryonic membranes and evaluated morphologically and histopathologically.

Results: It was determined that the use of increasing doses of trimetobenzamide led to defects of midline closure in early chicken embryos. There were statisticaly significant differences ($p<0.001$) in neural tube positions (open or close) among the groups. In addition; crown-rump length and somite count were significantly decreased in high and medium dose experimental groups compared with control group ($p<0.05$, $p<0.001$ respectively).

Conclusion: It is determined that trimethobenzamide adversely affect development of neurons in chicken embryos after exposure and causes growth retardation due to dose-dependent manner.

Keywords: Chicken embryo, Neural tube, Trimethobenzamide

Sözel Bildiri

BARİATRİK CERRAHİ BEKLEYEN MORBİD OBEZLERDE AEROBİK DANS TABANLI EGZERSİZ PROGRAMININ CERRAHİ SONRASI ALT EKSTREMİTE FONKSİYONLARINA ETKİSİ

Gülfidan TOKGÖZ[1], Nilay ARMAN[2], Hakan SEYİT[3], Mehmet KARABULUT[3]

[1]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü*

[2]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul*

[3]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Dr Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Birimi*

Özet:
Giriş: Bariatrik cerrahi morbid obez bireylerde kilo kontrolü sağlamada uzun vadede etkili ve sürdürülebilir yöntemdir. Literatürde bariatrik cerrahi bekleyen morbid obez (BCMO) bireylerin pre-operatif dönemde inaktif olduğunu vurgulamaktadır.
Amaç: Çalışmamızın amacı, BCMO bireylerde cerrahi öncesi uygulanan aerobik dans tabanlı egzersiz (ADTE) programı ve fiziksel aktivite danışmanlığının (FAD) cerrahi sonrası alt ekstremite fonksiyonlarına etkisini araştırmak idi.
Yöntem: Çalışmaya 30 BCMO birey dahil edildi, randomize olarak Grup I (ADTE ve FAD) ve Grup II (FAD) olarak iki gruba ayrıldı. ADTE programında alt ekstremite fonksiyonlarına yönelik hazırlanan koreografi ile müzik eşliğinde egzersizler günde 1 saat/haftada 2 gün/8 hafta uygulandı. FAD programında fiziksel aktivite düzeylerini arttırmaya yönelik bilgi aktarımı ve motivasyon desteği sağlandı. Olguların alt ekstremite fonksiyonları 6 Dakika Yürüme Testi, Merdiven Çıkma-İnme Testi, Otur-Kalk Testi, Yarıskuat Testi, vücut kompozisyonu Inbody Biyoelektrik İmpedans Cihazı, alt ekstemite kas kuvveti Biodex İzokinetik Test ve Egzersiz Cihazı®, dengesi Biodex Denge Sistemi® Cihazı, fiziksel aktivite düzeyi ise Uluslararası Fiziksel Aktivite Ölçeği ile değerlendirildi. Değerlendirmeler tedavi öncesi-sonrası ve cerrahi sonrası 5. ayda yapıldı. İstatiksel analizde Friedman Testi, Wilcoxon Testi, Mann-Whitney U Testi kullanıldı.
Bulgular: Tedavi sonrası her iki grupta da alt ekstremite fonksiyonları ve fiziksel aktivite düzeyinde anlamlı değişim elde edilirken, gruplar arası karşılaştırmada, Grup I'de Grup II'ye kıyasla hem tedavi sonrası hem de cerrahi sonrası dönemde alt ekstremite fonksiyonları, kas kuvveti ve fiziksel aktivite skorlarında elde edilen değişim istatistiksel olarak üstündü ($p<0,05$).
Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda BCMO bireylerde uygulanan her iki programın da alt ekstremite fonksiyonları ve fiziksel aktivite düzeyinde anlamlı değişim sağladığı, ancak ADTE ve FAD programının FAD programına kıyasla hem tedavi sonrası hem de cerrahi sonrası dönemde alt ekstremite fonksiyonları, kas kuvveti, fiziksel aktivite düzeyinde üstün iyileşme sağladığı bulundu. Çalışmamız bariatrik cerrahinin tüm süreçlerinde fizyoterapi ve rehabilitasyon yaklaşımlarının rolünü vurgulayarak ADTE programlarının BCMO bireylerin egzersiz tedavisinde etkili bir seçenek olabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Bariatrik cerrahi, morbid obezite, fonksiyonel kapasite, aerobik egzersiz, fiziksel uygunluk

Sözel Bildiri

MORBİD OBEZ BİREYLERDE MERDİVEN İNME-ÇIKMA AKTİVİTESİ İLE ALT EKSTREMİTE KAS KUVVETİ, DENGE VE YORGUNLUK İLİŞKİLİ MİDİR?

Gülfidan TOKGÖZ[1], Nilay ARMAN[2], Hakan SEYİT[3], Mehmet KARABULUT[3]

[1]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul*

[2]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul*

[3]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Dr Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Birimi*

Özet:

Giriş: Obezitenin bir çeşidi olan morbid obezite Vücut Kitle İndeksi (VKİ)'nin 40 kg/m^2'ye eşit veya daha fazlası olarak tanımlanmaktadır. Morbid obez bireylerde artmış mortalite, diabetes mellitus, hipertansiyon, uyku apnesi, kardiyovasküler, böbrek ve akciğer hastalıkları gibi kronik hastalıkların riskinin artması kas-iskelet sistemi problemlerine ve fonksiyonel kapasitede azalmaya sebep olabilmektedir. Merdiven İnme-Çıkma (MİÇ) Testi alt ekstremite fonksiyonlarını değerlendirmek için sıklıkla kullanılmaktadır.

Amaç: Çalışmamızın amacı, morbid obez bireylerde MİÇ aktivitesi ile alt ekstremite kas kuvveti, denge ve yorgunluk arasındaki ilişkinin incelenmesi idi.

Yöntem: Çalışmaya 40 morbid obez birey dahil edildi. Bireylerin vücut kompozisyonu Inbody Biyoelektrik İmpedans Cihazı, alt ekstemite kas kuvveti Biodex İzokinetik Test ve Egzersiz Cihazı®, statik ve dinamik dengesi Biodex Denge Sistemi® (BDS) Cihazı, yorgunluk düzeyi ise Yorgunluk Şiddet Ölçeği (YŞÖ) ile değerlendirildi. Bireylerin MİÇ aktivitesi standart 9 basamak kullanılarak MİÇ testi ile değerlendirildi. Morbid obez bireylerin MİÇ Testi ile diğer parametreler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Bireylerin yaş, vücut ağırlığı, VKİ ortalaması sırasıyla 41,75±10,09 yıl, 124,79±18,19 kg ve 47,08±4,79 kg/m^2 idi. MİÇ ile VKİ (r=0,478, p=0,002), 60°/sn hızda sağ kuadriseps kas kuvveti (r=-0,388, p=0,019), 60°/sn sağ hamstring kas kuvveti (r=-0,442, p=0,007), 240°/sn hızda sağ kuadriseps kas kuvveti (r=-0,391, p=0,018); 60°/sn hızda sol kuadriseps kas kuvveti (r=-0,407, p=0,014), 240°/sn hızda sol kuadriseps kas kuvveti (r=-0,480, p=0,003), BDS sağ-sol stabilizasyon indeksi (r=0,404, p=0,011), BDS total salınım indeksi (r=0,420, p=0,008), BDS ön-arka salınım indeksi (r=0,363, p=0,023), BDS sağ-sol salınım indeksi (r=0,410, p=0,009) ve YŞÖ (r=0,523, p=0,001) arasında anlamlı ilişki bulundu.

Tartışma ve Sonuç: MİÇ morbid obez bireyler için biyomekanik açıdan karmaşık bir günlük yaşam aktivitesidir. Çalışmamızda MOB'da merdiven çıkma performansının VKİ, alt ekstremite kas kuvveti, denge parametreleri ve yorgunluk ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu nedenle morbid obez bireylerde alt ekstremite fonksiyonları değerlendirilirken birey bütüncül olarak değerlendirilmeli ve değerlendirmeler sonucunda bireye uygun fonksiyonel hedefler belirlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Morbid obezite, fonksiyonel kapasite, alt ekstremite, kas kuvveti, denge

Sözel Bildiri

ENDODONTİK RETREATMENT UYGULAMALARINDA TEDAVİNİN YENİLENMESİNE NEDEN OLAN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Safa KURNAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Endodonti Anabilim Dalı, Kütahya, Türkiye; safa.kurnaz@ksbu.edu.tr

Özet:

Giriş: Kök kanal tedavisinin başarısız olduğu durumlarda kök kanal tedavisinin yenilenmesi işlemine retreatment adı verilmektedir. Retreatment uygulamalarının ana hedefleri eski kök kanal dolgusunu tamamen uzaklaştırmak ve kök kanal sistemini yeniden şekillendirmek, temizlemek ve doldurmaktır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; endodontik tedavinin yenilenmesi için başvuran hastalarda tedavinin yenilenmesine neden olan faktörlerin belirlenmesi, ayrıca bu faktörlerin çene ve diş tipleri arasında karşılaştırılmasıdır.

Yöntem: Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti Anabilim Dalı'nda retreatment uygulaması gerçekleştirilen 394 hastanın 500 adet kök kanal tedavi dişinin panoramik ve periapikal radyografileri incelendi. Kök kanal tedavisinin yenilenme sebepleri (kısa kanal dolgusu, taşkın kanal dolgusu, doldurulmamış kanal varlığı, yetersiz kanal dolgusu, perforasyon varlığı, kırık alet varlığı, periapikal lezyon varlığı) değerlendirildi. Ayrıca hastaların cinsiyeti, dişin bulunduğu çene ve diş tipi kaydedildi. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi Pearson ki-kare testi ile yapıldı.

Bulgular: Çalışmada toplam 394 hastanın (201 kadın, 193 erkek) panoramik ve periapikal radyografileri değerlendirildi. Tedavisi gerçekleştirilen dişlerin 279 tanesinin maksillada, 221 tanesi ise mandibulada olduğu görüldü. Bu dişlerin 94 tanesi anterior, 146 tanesi premolar ve 260 tanesi ise molar dişti. Retreatment tedavisine neden olan faktörlerin oranı sırasıyla yetersiz kanal dolgusu (%35,2), kısa kanal dolgusu %29,2 ve periapikal lezyon varlığı (%17), doldurulmamış kanal varlığı (%9,8), taşkın kanal dolgusu (%3,8), kırık alet varlığı (%3,2) ve perforasyon varlığı (%1,8) olarak belirlendi. Retreatment uygulanan çene ve diş tipi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu ($p<0,001$). Ayrıca retreatment uygulanan diş tipi ile kök kanal tedavisinin yenilenmesine neden olan faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edildi ($p<0,001$).

Tartışma ve Sonuç: Kök kanal tedavisinin başarısında pek çok faktör rol oynamaktadır. Dişlerin tedavilerinin uzun dönem başarısı için endodontik tedaviler tedavi prensiplerine uygun olarak gerçekleştirilmelidir. Retreatment uygulamalarında kök kanal tedavisinin başarısızlığına neden olan faktörler değerlendirilmeli ve tedavi başarısızlığına neden olan durumlar göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kök Kanal Tedavisi, Periapikal Radyografi, Panoramik Radyografi, Retreatment, Tedavi Sonucu

Sözel Bildiri

ASSESSMENT OF THE EFFECT OF TREATMENT COUCH ON ISODOSE DISTRIBUTIONS IN RADIATION THERAPY

Alper ÖZSEVEN

Suleyman Demirel University Department of Radiation Oncology

alperozseven@sdu.edu.tr

Abstract:

Introduction: The treatment couch containing carbon fiber material, which are specially produced for radiotherapy devices, are designed to have maximum radiation permeability.

Purpose: The aim of this study is to investigate the effect of treatment couch, used in radiotherapy, on treatment isodose distribution of patients.

Method: Ten patients treated with radiotherapy were retrospectively assessed. After creating a dummy target volume for each patient; two treatment plans were created with treatment couch (W_COUCH) and without the treatment couch (W/O_COUCH) that being taken into account in calculation process, by using 6MV x-rays with a gantry angle of 180° and a field size of 10x10 cm. These plans were compared in terms of the maximum and mean percentage depth dose received by the target volume, the average percentage depth doses in the skin and the maximum percentage depth doses in the body structure. The averages of the data collected as a result of these measurements were evaluated statistically, using appropriate test methods according to the distribution characteristics.

Findings: The median of the maximum and mean doses taken by the target volume was found to be approximately 1.5% lower in W_COUCH plan than W/O_COUCH plan ($p < 0.05$ for both). In addition, the median of the maximum dose in the body structure was found to be approximately 1% higher in W_COUCH plan than W/O_COUCH plan ($p < 0.05$). On the other hand, the median of the skin dose was found to be approximately 46% higher in W_COUCH plan than W/O_COUCH plan ($p < 0.05$).

Results and Discussion: It was observed that the treatment couch had a noticeable effect on the dose distribution of the patients who received radiotherapy, especially for skin doses. Considering the treatment couch in the treatment planning process will yield more accurate results in terms of target volume and skin doses.

Keywords: Radiotherapy, Treatment couch, Isodose distribution, Percentage depth döşe

Sözel Bildiri

THE EFFECTS OF POLYPHENOLS ON DIFFERENT TABLE OLIVES PRODUCTION PROCESSES

Osman Onur KARA

Ministry of Agriculture and Forestry, Antalya, Turkey
osmanonurkara@gmail.com

Abstract: Table olive is the product, prepared from the fruits of the cultivated olive tree (*Olea europea L.*) which treated to remove its bitterness with a proper technique and fermentation is applied or not applied. Table olive production process aims to eliminate bitterness (sourced from oleuropein) of fruit, improving sensory quality and extending shelf life. There are three main methods in the world for production of table olives; Natural fermentation (green or black olive) process, green olives treated with lye after then fermented (Spanish style), black olives treated with lye after then olives darkened by oxidation (Californian style).

The polyphenols are minor compounds in olive fruit however they provide to gain functional properties to the fruit as they are the major antioxidant compounds in fruit. Although it varies, the main phenols in olive fruits are oleuropein, tyrosol, hydroxtyrosol and verbascoside. The polyphenols fractions and content in product depends on different factors such as cultivar, climate, location, process conditions and stage of maturity. Polyphenols have important effects on colour, flavour and nutritional properties of products. They also show a protective effects and extend shelf life of product because of they have antimicrobial and antioxidative properties. They have antimicrobial effects on many microorganisms including lactic acid bacterias which have roles in the olive fermentation. They also can delay lipid peroxidation throughout the process and the shelf life of the product, thanks to their antioxidative properties. Polyphenols shows direct effects on table olive production processes and the final product with these properties.

Effects of polyphenols on different table olive production processes and on final products nutritional and sensorial quality were investigated in this study.

Keywords; olive, table olive, phenolic compounds, functional food

Sözel Bildiri

EPİKARDİYAL YAĞ DOKUSUNUN TRANSTORASİK EKOKARDİYOGRAFİ İLE VERTİKAL, HORİZONTAL VE ALANSAL DEĞERLERİNİN KORONER ARTER HASTALIĞI VE ANTROPOMETRİK ÖLÇÜMLER İLE İLİŞKİSİ

Işık TEKİN[1], Asuman KAFTAN[2]

[1] *Denizli Devlet Hastanesi Kardiyoloji Bölümü, Denizli*

[2]*Pamukkale Üniversitesi Kardiyoloji Anabilim Dalı, Denizli*

Özet:

Giriş: Epikardiyal yağ dokusu (EYD); metabolik sendrom ve koroner arter hastalığı (KAH) gibi hastalıklarda önemli bir risk faktörü olarak kabul edilen santral obezite ile korele visseral yağ dokusudur. Transtorasik ekokardiyografi ile pratik olarak ölçülebilmektedir. EYD ve miyokard arasında herhangi bir fasya bulunmaması ve aynı mikrodolaşımı paylaşmaları nedeniyle epikardiyal koroner arterler ve miyokard ile yakın ilişkilidir.

Amaç: Göğüs ağrısı ile başvuran hastalarda transtorasik ekokardiyografi ile bakılan EYD'nin farklı ölçüm tekniklerinin KAH belirteci olarak kullanılabilirliği ile birlikte EYD'nin vücut kitle indeksi (VKİ) ve antropometrik ölçümler ile ilişkisinin ortaya konulması hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışmaya 97 hasta(48 kadın[% 49,5] ortalama yaş:59,1) dahil edilmiştir. Kardiyoloji polikliniğine göğüs ağrısı nedeniyle başvuran non-invaziv testlerde kesin-şüpheli iskemi saptanan ve ilk defa koroner anjiografi yapılacak hastalar çalışmaya alınmıştır. Hastaların koroner anjiografi öncesi ölçüm ve ekokardiyografik değerlendirmeleri yapılmıştır. Tüm hastalara rutin anjiografi prosedürü uygulanmış olup ana epikardiyal arterde %50 ve üzerindeki darlıklar koroner arter hastalığı yönünden anlamlı kabul edilmiştir. Darlığın %50'nin altında olduğu hastalar kontrol grubu olarak alınmıştır.

Bulgular: 97 hastanın 48'inde(%49,5) KAH tespit edilmiştir. EYD vertikal, horizontal ve alansal ölçüm değerleri KAH olanlarda istatistiksel anlamlı tespit edilmiştir. KAH ve VKİ arasında istatistiksel anlamlı bir fark tespit edilememiştir($p>0,05$). Antropometrik ölçümlerden bel çevresi/kalça çevresi oranı ile KAH arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir($p=0,009$). EYD ölçümlerinin bel çevresi/kalça çevresi oranı ile korele olduğu saptanmıştır. Hipertansif hastalarda, hipertansif olmayanlara göre EYD ölçümlerinde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Diyabet varlığı ve cinsiyet farklılığının EYD üzerine etkisi gözlenmemiştir.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda klasik risk faktörlerine ek olarak transtorasik ekokardiyografi ile ölçülen EYD ölçümlerinin obezitede artmasına rağmen KAH belirteci olarak kullanılabileceği gösterilmiştir. KAH'ı öngörmede antropometrik ölçümlerden bel çevresi/kalça çevresi oranının anlamlılığı ortaya konulmuştur. Literatürde daha önce yayınlanan vertikal ölçüm yönteminin yanında transtorasik ekokardiyografi ile EYD'nin horizontal ve alansal ölçüm değerlerinin de göğüs ağrısı nedeniyle koroner anjiografi yapılacak hastalarda KAH'ın belirteci olarak kullanılabileceği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Epikardiyal yağ dokusu, Koroner arter hastalığı, Bel çevresi, Kalça çevresi, Vücut kitle indeksi

Sözel Bildiri

E-SAĞLIK HİZMETLERİ ve HEMŞİRELİK

Ebru ÖZTÜRK ÇOPUR*, Seda Sibel ASLAN, Zehra CAN*****

**Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, e-mail: ebruozturkcopur@kilis.edu.tr*

***Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,*

****Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, e-mail: zehracan@kilis.edu.tr*

Özet: Bilişim ve iletişim teknolojilerinin giderek artan şekilde yaygınlaşması sağlık hizmetlerinin sunumunu da etkilemektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak hastalara etkin bakım vermeyi hedefleyen akıllı sağlık hizmetleri hastalık önleme ve izleme, teşhis ve tedavi, hastane yönetimi, sağlıkla ilgili karar verme ve tıbbi araştırma dahil olmak üzere birçok boyutu kapsamaktadır. Sağlık kurumlarında E-sağlık kapsamında yer alan mobil sağlık, tele tıp, dijital hastane, giyilebilir akıllı cihazlar ile bu teknolojilerin kullanımı gerçekleştirilmektedir. Akıllı sağlık hizmetleri sunduğu yapay zeka, nesnelerin interneti, büyük veri gibi teknolojilerle hemşirelik hizmetlerinde önemli gelişmelere öncülük etmiştir. Evde bakım, yaşlı sağlığı, koruyucu sağlık hizmetleri gibi birçok alanda kullanılan bu teknolojiler hemşirelik bakımının kalite ve etkinliğini arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-sağlık, Akıllı Sağlık, Hemşirelik

Sözel Bildiri

METABOLİK SENDROMLU KORONER ARTER HASTALARINDA 6 DAKİKA YÜRÜME TESTİ; SOLUNUM FONKSİYONLARI, PERİFERİK VE SOLUNUM KAS KUVVETİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kıymet MUAMMER[1], Fatma MUTLUAY[2], Rengin DEMİR[1], Alev ARAT ÖZKAN[1]

[1]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Kardiyoloji Enstitüsü, Kardiyoloji Ana Bilim Dalı Haseki/İstanbul*

[2]*İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Kavacık/İstanbul*

Özet:

Giriş: Metabolik sendrom (MetS) önemli bir halk sağlığı sorunudur. MetS'li populasyonda eşlik eden multifaktöryel risklerin eklenen komplikasyonlarla egzersiz kapasitesine ve solunum fonksiyonlarına olumsuz etkisi olduğu bildirilmiştir.

Amaç: Metabolik sendromlu KAH'da 6 dakika yürüme testi (DYT), solunum fonksiyonları, periferik ve solunum kas kuvveti arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmaya metabolik sendromlu stabil KAH, "New York Heart Association''(NYHA) sınıflamasına göre fonksiyonel sınıf I ve II olan 60 hasta (51E, 9K; ortalama değerler; yaş:56,42±7,40 yıl, boy: 1,77±4,95 cm, kilo: 90,08±12,41 kg, vücut kitle indeksi (VKİ): 32,02±3,57 kg/m^2) dahil edildi. Olguların fonksiyonel kapasiteleri 6 DYT ile değerlendirildi. Test sonrası 6 dakika yürüme mesafesi ve BORG skoru belirlendi. Solunum fonksiyonları spirometri, solunum kas kuvveti [maksimal inspiratuar basınç (MIP) ve maksimal ekspiratuar basınç (MEP)] ağız basınç ölçüm cihazı, periferik kas kuvveti üst ekstremitede ''Handgrip'' testi, alt ekstremitede "sit-to-stand (STS)" testi ile değerlendirildi. STS testi ile olguların 30 sn süresince oturma pozisyonundan ayağa kalkış tekrar sayısı kaydedildi. İstatistiksel analizde ilişkileri değerlendirmede''Pearson''korelasyon katsayısı kullanıldı.

Bulgular: Metabolik sendromlu KAH'da yürüme mesafesi 488,5±98,29 m idi ve bu mesafe aynı yaştaki normal kişilerin beklenen yürüme mesafesinin %77'sini oluşturmaktaydı. Borg skoru 0,25±0.35 idi. Metabolik sendromlu KAH'da 6 DYM (m) ile MIP(cmH_2O) (r= 0,39 p< 0,002), MEP(cmH_2O) (r= 0,41, p=0,001), üst periferik kas kuvveti sağ handgrip (r= 0,60 p=0,000), sol handgrip (r= 0,57 p=0,000), alt periferik kas kuvveti STS (r= 0,52 p=0,000), VKİ (r= -0,28 p=0,031), yaş (r= -0,35 p=0,007), boy (r=0,52, p=0,000) ile ilişkili bulundu. %FVC, %FEV1,%FEV1/FVC, %FMF, %PEF ilişkili bulunmadı (p>0,05).

Tartışma ve Sonuç: Metabolik sendromlu KAH'da submaksimal egzersiz kapasitelerinin düşük olduğu ve bu durumun solunum kas kuvveti ve üst ve alt ekstremite periferik kas kuvveti ile ilişkili olduğu sonucuna vardık.

Anahtar Kelimeler: 6 Dakika Yürüme Testi, Koroner Arter Hastalığı, Metabolik Sendrom, Solunum Fonksiyonları, Periferik Kas Kuvveti

Sözel Bildiri

METABOLİK SENDROMLU KORONER ARTER HASTALARINDA EGZERSİZ KAPASİTESİ İLE PERİFERİK VE SOLUNUM KAS KUVVETİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Kıymet MUAMMER[1], Fatma MUTLUAY[2], Rengin DEMİR[1], Alev ARAT ÖZKAN[1]

[1]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Kardiyoloji Enstitüsü, Kardiyoloji Ana Bilim Dalı Haseki/İstanbul*

[2]*İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Kavacık/İstanbul*

Özet:

Giriş: Metabolik sendrom (MetS) kardiyovasküler hasarı ve mortaliteyi artıran küresel bir halk sağlığı sorunudur. MetS'e eşlik eden multifaktöryel risklerle eklenen komplikasyonların egzersiz kapasitesine olumsuz etkisi olduğu bildirilmiştir.

Amaç: Metabolik sendromlu KAH'da egzersiz kapasitesi ile periferik ve solunum kas kuvveti arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmaya metabolik sendromlu stabil KAH, "New York Heart Association''(NYHA) sınıflamasına göre fonksiyonel sınıf I ve II olan 60 hasta (51E, 9K; ortalama değerler; yaş:56,42±7,40 yıl, boy: 1,77±4,95 cm, kilo: 90,08±12,41 kg, vücut kitle indeksi(VKİ): 32,02±3,57 kg/m^2) alındı. Egzersiz kapasitesi egzersiz stres testiyle treadmilde değerlendirildi. Test sonrası MET düzeyi ve yürüme süresi kaydedildi. Solunum kas kuvveti [maksimal inspiratuar basınç (MIP) ve maksimal ekspiratuar basınç (MEP)] ağız basınç ölçüm cihazı, dispne Modifiye Medical Research Council (MMRC) dispne skalası (0:Hiç-4:Çok Ağır), periferik kas kuvveti üst ekstremitede ''Handgrip'' testi, alt ekstremitede "sit-to-stand (STS)" testi ile değerlendirildi. STS testi ile 30 sn süresince oturma pozisyonundan ayağa kalkış tekrar sayısı kaydedildi. İstatistiksel analizde ilişkileri değerlendirmede ''Pearson'' korelasyon katsayısı kullanıldı.

Bulgular: Olguların egzersiz stres testi ortalamaları; MET düzeyi 8,89±1,90, yürüme süresi 7,36±2,03 dk idi. Periferik kas kuvveti ortalamaları; sağ handgrip 25,76±9,04, sol handgrip 26,33±9,13, STS test ortalaması 12,33±2,26 olarak belirlendi. Solunum kas gücü ortalamaları MIP(cmH_2O) 94,03±23,73, MEP(cmH_2O) 128,60±33,72 ve MMRC skoru 0,75±0,70 idi. MET düzeyi ile sağ handgrip (r= 0,39 p=0,002), sol handgrip (r= 0,43 p=0,001), MIP değeri (r= 0,26 p=0,049), yaş (r= -0,43 p=0,001), boy (r=0.48, p=0,000), VKİ (r= -0,30 p=0,019), yürüme süresi ile sağ handgrip (r= 0,36 p=0,004), sol handgrip (r= 0,43 p=0,001), MIP değeri (r= 0,26 p=0,044), yaş (r= -0,43 p=0,001), boy (r=0.43, p=0,001), VKİ (r= -0,30 p=0,021) ilişkili bulundu.

Tartışma: Olguların ortalama MET düzeyi 8,89±1,90 bulundu. Çoğunluğu erkek olan (%85) olgularda üst ve alt periferik kas kuvvetinin düşük olduğu görüldü.

Sonuç: Metabolik sendromlu KAH'da egzersiz kapasitesi ile periferik ve solunum kas kuvvetinin ilişkili olduğu sonucuna vardık.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz Kapasitesi, Koroner Arter Hastalığı, Metabolik Sendrom, Periferik Kas Kuvveti, Solunum Kas Kuvveti

Sözel Bildiri

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ GENÇ KIZILAY MAKÜ TOPLULUĞU İNSANİ YARDIM VE GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİ

***Büşra DİKMEN, **Osman Nuri UTKU**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü Burdur/Türkiye*
bradikmen30@gmail.com
***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü Burdur/Türkiye*
osmanudgu66@gmail.com

Özet: Türk Kızılay; eşsiz misyonu ile 1868 yılından bu yana ihtiyaç anlarındaki insani yardım çalışmaları ile barınma, beslenme, sağlık yardımı ulaştırmak için önemli vazifeler üstlenen bir kuruluştur. Kızılay; en önemli kollarından biri olan gençlik teşkilatları ile 7 temel ilkesi öncülüğünde nesiller yetiştirmeyi hedeflemekte ve gençlerin topluma kazandırılması, toplumsal faaliyetler yönetmesi, eğitimleri, sağlıkları gibi ihtiyaçlarına yönelik faaliyetler sürdürmeyi amaçlamaktadır. Genç Kızılay Makü de 2015'ten beri gençlik faaliyetlerini sürdüren gençlik teşkilatlarına ait bir topluluktur. Bu derlemede; 4 yıl boyunca yönetim kurulunda çeşitli görevler üstlenerek içerisinde bulunduğum Genç Kızılay Makü Topluluğu'nda ekip arkadaşlarımla insani yardım ve gönüllülük adına yapmış olduğumuz proje çalışmalarımız ve gönüllülük faaliyetlerimiz derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kızılay Derneği, Genç Kızılay, İnsani Yardım, Gönüllülük

Sözel Bildiri

FARKLI FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYESİNDEKİ SAĞLIKLI BİREYLERİN PANDEMİ DÖNEMİNDEKİ FONKSİYONEL DURUM VE STRES DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ- PİLOT ÇALIŞMA

[1]Nurhayat KORKMAZ[1], İlke KARA[2], Gürsoy COŞKUN[3]

[1] Giresun Üniversitesi, Sağlık hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon, nurhayat.korkmaz@giresun.edu.tr

[2]Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, ikara@beu.edu.tr

[3]Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, gursoycoskun@hotmail.com

Özet:

Giriş: Pandemi döneminde enfeksiyonun yayılma oranlarını yavaşlatmak amacıyla, dünya çapında sosyal mesafe ve izolasyon politikaları benimsenmiştir. Bu önlemler, enfeksiyon kontrolü için etkili olmasına rağmen, potansiyel davranışsal ve klinik yansımalara sahiptir ve bu etkilerin bilinmesi uzun vadede toplum sağlığını geliştirmeye yönelik hedeflerin planlaması açısından önem arz etmektedir.

Amaç: Pandemi döneminde farklı fiziksel aktivite seviyelerine sahip olan bireylerde fonksiyonel durum ve stres seviyeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışmaya 20-65 yaş arası 30 sağlıklı birey dahil edildi. Katılımcılar Uluslararası fiziksel aktivite anketi (UFAA) kısa formu sonuçlarına göre inaktif (n=10), minimal aktif (n=10) ve çok aktif (n=10) olmak üzere üç gruba ayrıldı. Stres düzeyleri Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ) ile, fonksiyonel durumları Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalası, Zamanlı Kalk ve Yürü Testi (ZKYT), Otuz Saniye Otur Kalk Testi ve Tek Ayak Üzerinde Durma Testi kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Grupların yaş, boy, kilo sonuçları benzerdi ($p>0,05$). İnaktif grubun yaş ortalaması 30,7±7,3 yıl, minimal aktif grubun 30,6±11,4 yıl, çok aktif grubun ise 34,4±12,5 yıl şeklindeydi. Gruplar arasında yapılan karşılaştırmada hiçbir değerlendirme parametresi açısından anlamlı farklılık bulunamadı ($p>0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Pandeminin sağlık davranışları üzerindeki olası olumsuz etkilerini inceleyen çalışmalar, izolasyon ve karantinanın fiziksel aktiviteyi sınırlama ve hareketsizliği teşvik etme potansiyeline sahip olduğunu desteklemektedir. Çalışmamızın sonucunda farklı fiziksel aktivite seviyesine sahip gruplar arasında stres düzeyi ve fonksiyonel durum açısından bir farklılık olmadığı görülmüştür. Çalışmanın katılımcı sayısı artırılarak desteklenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite, Fonksiyonel durum, Stres, Pandemi

Sözel Bildiri

ELİT VOLEYBOLCULARDA ÜST EKSTREMİTE EKLEM AÇIKLIĞI DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Semih KARAMAN*, Mehmet Ali ÜZGÜ*, Yusuf İNCİKLİ, Meryem İNCİKLİ****
Elif GÜLCAN*

**Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*
***Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*

Özet: Sportif performansı etkileyen pek çok parametre vardır. İlerleyen teknoloji ve yöntemlerle beraber bu parametreler daha iyi irdelenerek, sporcunun maksimum performansını ortaya koyabilmesi için incelenip geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı performansa etki edebilecek parametrelerden biri olan eklem hareket açıklığının voleybolcularda dominant ve non-dominant olarak nasıl değiştiğini ve varsa bu değişikliklerin nelerden kaynaklanabileceğini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye Voleybol Federasyonu 2.lig 3.grupta oynayan 12 erkek sporcu çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcıların eklem hareket açıklıkları ısınma sonrası gonyometre ile ölçülmüş olup ölçümler fizyoterapist gözetiminde yapılmıştır. Ölçülen eklem hareket açıklıkları sırasıyla omuz fleksiyonu, hiperekstansiyonu, iç ve dış rotasyonu, dirsek fleksiyonu, el bileği fleksiyonu ve ekstansiyonu olarak belirlenmiştir. Verilerin incelenmesi ve değerlendirilmesi için SPSS 25.0 paket programı kullanılmış olup Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda dominant ve dominant olmayan taraf arasında herhangi bir anlamlı fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Elde edilen verilerin sebebinin COVID-19 pandemi süreci boyunca antrenmanların düzensiz olarak devam etmesinin ve toplu ve topsuz antrenmanlarda genelde çift kol çalışılıyor olmasının etkisinin olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: voleybol, eklem hareket açıklığı, üst ekstremite

Sözel Bildiri

IMMUNE THROMBOCYTOPENIA AFTER INFLUENZA VACCINE: A CASE REPORT AND SYSTEMATIC REVIEW

Safiye KIZIŞAR YILMAZ, Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari State Hospital, Hakkari

Abstract:

Introduction: Immune thrombocytopenia (ITP), is an autoimmune disorder that can cause bleeding due to autoantibodies inhibiting thrombocyte production. It is most commonly seen as idiopathic, but it also occurs secondary to diseases such as infections. Vaccines especially measles-mumps-rubella can also be reason causing ITP. Herein this case we want to present a case of ITP secondary to influenza vaccine.

Case presentation: 38-year-old male presented with petechiae and epistaxis. He had type 1 diabetes mellitus and was vaccinated against influenza 11 days before. Hemoglobin, leucocytes, thrombocytes were 15.8 g/dL, 4.730 K/uL, 10.000 K/uL, respectively. Isolated thrombocytopenia was confirmed with peripheral smear. Coagulation parameters, acute phase reactants, viral, rheumatologic markers were normal. He was diagnosed as ITP secondary to influenza vaccine and started on dexamethasone. Thrombocytes were normalized. ITP recurrence was not observed after COVID-19 vaccine.

Discussion: ITP can be seen secondary to vaccines, but it occurs rarely after influenza vaccine. In literature there are 7 cases of ITP secondary to influenza vaccine during adulthood apart from ours. Patients presented 4-17 days after vaccination mostly with minor bleeding, and good response to steroid treatment was observed. Molecular mimicry is most commonly accused reason of ITP secondary to influenza vaccine, yet no clear relationship is revealed. Severe ITP secondary to vaccines has dramatic response to intravenous immunoglobulin, but steroids have been enough both in our case and cases reported before. It can be explained by milder diseases. ITP secondary to vaccines is not an absolute contraindication for later vaccines, recurrence may not develop with them like our patient, but still close follow-up is appropriate.

Result: ITP is a diagnosis of exclusion. Recent vaccination can be found as underlining pathology. One should be aware of role of influenza vaccine in ITP etiology, since it is one of most commonly used vaccines in adulthood.

Keywords: ITP, influenza, vaccine

Sözel Bildiri

EVALUATION OF SENIOR TOURISM ACCORDING TO THE FOUR MAIN AREAS IN TERMS OF GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES (GATS) IN TRNC

Saime ULUÇAYLI[1], Levent B.KIDAK[2]

[1] *Yakındoğu Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, Lefkoşa, KKTC, saime.ulucayli@neu.edu.tr*

[2] *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, İzmir, Türkiye, leventb.kidak@ikc.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Senior tourism is the type of health tourism that is popular all over the world; and it is one of the important tourism sector that desired to be developed in TRNC as well as medical tourism. For this reason, meeting the expectations of the elderly tourists who will travel to TRNC and determining/shaping the scope of the services to be offered, gains an importance. Therefore, it should be known that, the senior tourism services to be offered in the TRNC have the necessary elements; to be able to structure their trade, to liberalize the trade between countries, to provide legal functionality to the services and to deliver these services to the whole world.

Aim: In the study it is aiming to find the conformity and development of four areas determined by GATS, which are cross-border supply, consumption abroad, commercial presence, presence of real persons, to the TRNC, that has been analyzed on the basis of the literature and recommendations for its development also presented.

Methodology: Since the aim of the study is determinative; techniques such as analysing literature, archive documents and resources, also local documents were analysed with related topic. In this context, the websites of institutions/organizations, publications, related news, local/foreign literature related to health tourism and elderly tourism has been also examined.

Findings: According to the four main areas; it is founded necessity as using mobile/digital health services in order to keeping track of the current life and health data of every elderly tourist who will come to the TRNC. The TRNC should focus primarily on activities and promotions that will increase its preference by politically recognized countries, if necessary, to provide foreign partnerships or collaborations, to highlight the advantages that will increase the number of foreign investors and the elderly tourist population in this direction, as well as the senior tourists in the TRNC, in addition, suggestions were made on how to ensure the supply of existing labour resources that will play a role in the field of elderly tourism in the TRNC.

Discussion and Conclusion:In this context, especially revealing the advantages/disadvantages of the TRNC for the eligibility of elderly tourism, follow-up of cross-border tourists, their demands and requests, the necessity of additional services arising from the country's location and travel opportunities, capital to be spent and labour to be used, the supply and trade of service resources has been proceeded on the principles in terms of determined by GATS. It is also revealed that senior tourism is a sector that is open to development in TRNC.

Keywords: TRNC, Senior Tourism, Health Tourism, General Agreement on Trade Ын Services (GATS)

Sözel Bildiri

ALZHEİMER HASTALIĞINDA BESLENME VE FİTOTERAPİNİN ÖNEMİ

[1]Gülşah HASTÜRK, İbrahim Kubilay TÜRKAY[2]

[1,2]Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

[1](gulsahhasturk@gmail.com), [2](ibrahimturkay@sdu.edu.tr)

Özet: Alzheimer hastalığı ilk olarak 1906 yılında Alman nöropatolog Alois Alzheimer tarafından tanımlanmış olup nöral yapılarda hücre kaybıyla karakterize, ilerleyici bir hafıza kaybı tablosudur. Alzheimer hastalığı tüm diğer demans olgularının %50-80'ini oluşturmaktadır. Hastalığın birçok risk faktörü bulunsa da bu risk faktörlerinden diyabet, hiperlipidemi, artan yaş ve sigara kullanımının. Alzheimer hastalığı riskini arttırdığı, Akdeniz diyeti, yeterli folik asit alımı, düşük miktarda alkol alımı, bilişsel ve fiziksel aktivitenin Alzheimer hastalığı riskini azalttığı yapılan çalışmalarla desteklenmektedir. Akdeniz diyetin birçok kronik hastalıkta düşük mortalite ve morbidite sağladığı için sağlıklı diyet modeli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu diyet şeklinin Alzheimer hastalığı prevelansını azalttığı belirtilmiştir. Bunun nedeni; Akdeniz diyetinde oksidatif stresi azaltıcı etkileri bulunan vitamin E, vitamin C ve karotenoidlerin yüksek miktarda bulunmasıdır. Akdeniz diyetinde fazla miktarda bulunan sebze ve meyvelerin yüksek antioksidan içeriği sayesinde beyni nöronal hasardan koruduğu bilinmekte ve ayrıca diyetle alınan antioksidan vitaminlerin, reaktif oksijen ve nitrojen türleri gibi reaktif moleküllerin zararlı etkilerini azalttığı belirtilmektedir.

Alzheimer Hastalığında bitkisel ilaçlar da hastalığın seyrini yavaşlatmada ve semptomları geciktirmede kullanılmaktadır. Gingko (mabet ağacı) üzerine birçok klinik araştırma bulunup standartize ekstre 70 ülkede demans tedavisinde onaylı tek bitkisel ilaçtır. Gingko hafif ve orta derece demans veya 75 yaşına kadar olan yaşlı kişilerde daha etkin bulunmuştur. Ginseng algılamayı arttırmaktadır. Yapılan bir çalışmada Ginseng kök tozu 12 hafta boyunca hasta ve kontrol grubuna verilmiş ve bu süreçte ADAS (Alzheimer skalası) MMSE (mini mental durum tayini) skorları yükseldiği görülmüştür. Ayrıca biberiye, zerdeçal, adaçayı, melisa bitkileri de Alzheimer tedavisinde kullanılmaktadır.

Sonuç olarak Alzheimer Hastalığı geri dönüşü olmayan ve beslenme ile tedavi edilemeyen nörolojik bir hastalıktır. Beslenme, kişiye özgü ve Alzheimer'lı bireyin ihtiyaçlarına yönelik planlandığında kişi için hastalığın seyri sırasında hayat kalitesini artırıcı ve semptomları yavaşlatıcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer, Beslenme, Fitoterapi

Sözel Bildiri

PROSTAT KANSERİ TANISINDA YENİ BELİRTEÇLER: İDRAR SARKOZİN VE SERUM PRO-PSA DÜZEYLERİ

Medeni ARPA[1], Önder ŞİRİKÇİ[1], Murat AKGÜL[2], İlker TİNAY[2], Goncagül HAKLAR[1], Levent TÜRKERİ[2]

[1] *Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, 34899, Pendik, İstanbul, Türkiye*

[2] *Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üroloji Anabilim Dalı, 34899, Pendik, İstanbul, Türkiye*

Özet:

Giriş: Prostat kanseri (PCa), erkeklerde kansere bağlı ölümler arasında ikinci sırada yer almaktadır. Uzun süre belirti vermeden ilerleyebilen bu hastalığın erken dönemde tespiti için tarama yapılmaktadır. PCa tanısında parmakla rektal muayene, serum prostat spesifik antijen (PSA) ve biyopsi kullanılan temel araçlardır. PSA'nın özgüllüğünün düşük olması benign prostat hiperplazisi (BPH) ve prostatit gibi benign durumlarda yalancı pozitifliklere yol açarak gereksiz biyopsilere neden olmaktadır. Bu nedenle özgüllüğü yüksek olan biyobelirteçlere ihtiyaç vardır. Son zamanlarda sarkozinin PCa tanısındaki rolüne ilişkin çalışmalar ortaya çıkmıştır. Ancak çalışma dizaynlarındaki farklılar nedeniyle sonuçlar karşılaştırılabilir değildir.

Amaç: İdrar sarkozin düzeyi ile proPSA(p2PSA) ve prostate health index'inin (phi) PCa tanısındaki performansını mevcut biyobelirteçler ile karşılaştırmayı amaçladık.

Yöntem: Prostat biyopsisi yapılan ve sonuçları pozitif (n:29) ve negatif (n:76) olan toplam 105 hasta çalışmaya alındı. Bu hastaların folat, B12vitamini, PSA, fPSA, %fPSA, p2PSA, prostat volümü(PV) ve phi ile idrarda sarkozin, metiyonin, sistein, homosistein, alanin ve beta-alanin düzeyleri ölçülerek karşılaştırıldı. Bu parametrelerin tanı koyma performansları ROC eğrisi analizleriyle değerlendirildi ve cut-off değerleri, duyarlılık ve özgüllükleri karşılaştırıldı. Ayrıca PCa hastaları Gleason skorlarına(GS) göre (<7 ve ≥7) iki gruba ayrılarak bu parametrelerin dağılımları incelendi.

Bulgular: Serum PSA, p2PSA ve idrar sarkozin düzeyleri, biyopsi pozitif grupta daha yüksek olmasına rağmen istatistiksel olarak farklı değildi . Ancak phi değeri biyopsi pozitif grupta anlamlı şekilde daha yüksek, %fPSA ve PV değerleri ise daha düşüktü. Sarkozin ve PSA, GS≥ 7 grubunda anlamlı yüksekti. Belirteçlerin duyarlılıklarının %90 olduğu kesim değerlerinde sırasıyla %fPSA, PV ve phi'nin özgüllükleri PSA'dan yüksek idi.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak idrar sarkozin'in PCa tanısında tek başına yeterli olmadığı, ancak GS ≥ 7 olduğu riskli PCa hastalarında kullanılabileceği görüldü. Phi, %fPSA ve PV'nin PCa tanısında PSA'dan daha iyi oldukları görüldü. Bunun yanı sıra phi'de kullanılan parametrelere PV'nin eklenmesinin özgüllüğü iyileştireceği tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Prostat, Kanser, Sarkozin, ProPSA, Phi

Sözel Bildiri

DOES CORONAVIRUS ANXIETY RELATED WITH PHYSICAL ACTIVITY LEVEL AMONG ELDERLY WHO UNDERWENT PARTICULAR HOME QUARANTINA DURING COVID-19 PANDEMICS

Gülsena UTKU[1], Buket AKINCI[1], Emir YILMAZ[1], Esra ERDİNÇ[1], İlknur ATMACA[1], Emine Nur GÜRLEK[1], Arzu Razak ÖZDİNÇLER[1]

[1]Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Abstract:

Background: COVID-19 disease causes higher death rates in elderly individuals. For this reason, considering that elderly people are faced an increased risk, individuals aged 65 and over were allowed to leave their houses only limited hours on weekdays by the Turkish Government. Concerns about the quarantine process, health, and pandemic process can adversely affect the anxiety levels of the elderly people. Anxiety and uncertainties about the process in elderly people may negatively affect physical health including physical activity, participation of daily living activities and independence level.

Aim: Our aim is to determine investigate the relationship between coronavirus anxiety and physical activity in individuals aged 65 and over who underwent particular home quarantine during the COVID-19 pandemics.

Method: Thirty-three participants aged 65-85 (mean=71.33±5.35/years, 20 women, 13 men) who have never had COVID-19 were included in the study. The participants were invited to a video-conference based assessment session through Zoom or Whatsapp video call. Sociodemographic data were noted. Coronavirus anxiety was questioned using Coronavirus Anxiety Scale (CAS). The physical activity level of the participants were determined using International Physical Activity Questionnaire-Short Form (IPAQ-SF). The participation to the daily living activities was assessed using KATZ Index. Clinical frailty severity was assessed with Clinical Frailty Scale (CFS).

Results: The mean CAS was 1.76±2.33, IPAQ-SF was 902.43±774.3 MET/week^{-1} and sedentary time was 350.91±165.76 mins. There were negative weak correlations between CAS and moderate level of physical activity (p=0,026 r=-0,387) and sedentary time (p=0,025 r=-0,389). In addition, CAS was positively correlated with frailty (p=0,041 r=0,357). There was no relationship between CAS and high level of physical activity, walking or KATZ ($p<0.05$).

Conclusion: These results showed that, the coronavirus anxiety level was associated with moderate physical activity level and sedentary time. In addition, people experiencing anxiety about coronavirus were mostly fragile. This may indicate that, increasing physical activity level and decreasing sedentary time may have positive effect on the coronavirus anxiety levels among elderly people.

Keywords: coronavirus anxiety, physical activity, frailty

Sözel Bildiri

KRONİK BEL AĞRILI HASTALARDA ENSTRÜMAN DESTEKLİ YUMUŞAK DOKU MOBİLİZASYONU VE KİNEZYOLOJİK BANTLAMANIN AĞRI, FONKSİYONEL YETERSİZLİK VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİLERİ

Özge ÇAKMAK[1], Emine ATICI[2], Mustafa GÜLŞEN[3]

[1]*Avrasya Üniversitesi, İş ve Uğraşı Terapisi Bölümü, Trabzon, Türkiye, ozgeckmakk@gmail.com*

[2]*İstanbul Okan Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul, Türkiye, emimert@gmail.com*

[3]*Başkent Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara, Türkiye, mgulsen81@hotmail.com*

Özet:

Giriş: Yüksek oranlarda görülen bel ağrısı kronikleştiğinde fonksiyonel yetersizlik ve depresyona neden olarak hastada yaşam kalitesini düşürebilmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; kronik non-spesifik bel ağrısı (KNBA) olan hastalarda, lomber bölge ve hamstringlerde konservatif tedaviye ek olarak uygulanan enstrüman destekli yumuşak doku mobilizasyonu (EDYDM) ve kinezyolojik bantlama (KB) uygulamalarının ağrı, fonksiyonel yetersizlik ve depresyon üzerine etkilerini araştırmaktır.

Yöntem: Mart-Ağustos 2019 tarihleri arasında, KNBA olan toplam 30 hasta (22 erkek, 8 kadın; 30 - 50 yaş arasında, ortalama yaş EDYDM = 37.3 ± 7.1, KB = 37.3 ± 6.6 yaş) EDYDM ve KB gruplarına randomize edildi. Haftanın 5 günü / toplam 15 seans her iki gruba da sıcak torba, Transkutanöz Elektriksel Sinir Stimulasyonu, ultrason ve ev egzersizlerinden oluşan konservatif tedavi uygulandı. Konservatif tedaviye ek olarak her 3 günde 1 kez / toplam 6 seans birinci gruba EDYDM, ikinci gruba ise KT uygulandı. Ağrı Vizuel Analog Skalası (VAS) ile, fonksiyonel yetersizli, Roland Morris Engellilik Anketi (RMDQ) ile, depresyon Beck Depresyon Ölçeği ile değerlendirildi. Ölçümler tedaviye başlamadan hemen önce ve tedavi bittikten hemen sonra tekrarlandı.

Bulgular: Uyguladığımız tedaviler sonucunda iki yöntemin kronik bel ağrılı hastalarda ağrı, fonksiyonel yetersizlik ve depresyon parametrelerinde tedavi öncesine göre etkili olduğu ancak iki yöntemin birbirine karşı üstünlüğü olmadığı görüldü ($p>0,05$).

Tartışma ve Sonuç: EDYDM ve KB yöntemleri KNBA olan hastalarda ağrı, fonksiyonel yetersizlik ve depresyon üzerinde iyileştirici bir etkiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Fonksiyonel Yetersizlik, Kronik Ağrı

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF SCAPULAR TAPING ON UPPER EXTREMITY STABILITY, DEXTERITY AND SCAPULA MUSCLE ENDURANCE

Hilal DENİZOGLU KULLİ[1], Helin Deniz TUNC[2], Ayca İdil AKKUS[3], Ezgi TUNC[4]

[1] *Bezmialem Vakif University, Faculty of Health Science, Division of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, hilal_denizoglu_7@hotmail.com*

[2] *Bezmialem Vakif University, Faculty of Health Science, Division of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, helindeniz.72@gmail.com*

[3] *Bezmialem Vakif University, Faculty of Health Science, Division of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, aycaidil.1905@gmail.com*

[4] *Bezmialem Vakif University, Faculty of Health Science, Division of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, ezgitncc94@gmail.com*

Abstract: Kinesiotaping is a commonly used method in physiotherapy to support and improve to normal joint movements, functions, stability, and muscle functions The aim of this study is to determine the immediate effect of scapular kinesiotaping on upper extremity stability, dexterity and scapular muscle endurance. Eleven women volunteers whose mean ages are 33,8±11,7 years participated to study. Y-balance Test, Box and Block Test (BBT) and Scapular Muscle Endurance Test (SMET) were performed before kinesiotaping. After a single-session as thirty minutes applying, all tests were repeated to evaluate scores of after kinesiotaping. Wilcoxon Signed Ranks Test was performed for statistical analysis by using SPSS(Version 16.0;SPSS; Chicago,IL,USA). As a result of the comparison between pre-taping and post-taping scores of BBT and SMET showed statistically significant differences (p=0,049 and p= 0.013 respectively). The changes in pre- and post- Y-balance test scores were not statistically significant (p>0.05) except horizontal direction (p=0.040). To conclude, this study showed that scapular kinesiotaping can be useful for stability, dexterity and scapular muscle endurance of upper extremity even a single-session applying.

Keywords: Kinesiotaping, Stability, Dexterity, Scapular Muscle Endurance

Sözel Bildiri

FARKLI BİR EĞİTİM SİSTEMİ (3+3) İLE İŞYERİ EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM SİSTEMİ HAKKINDAKİ İZLENİMLERİ

Şule ŞİMŞEK

Pamukkale Üniversitesi, Sarayköy Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Denizli, e posta: sules@pau.edu.tr

Özet:

Giriş: 3+3 eğitim sistemi 2 eğitim yılından ve her eğitim yılı 3 dönemden oluşan (trimester olarak adlandırılan) bir eğitim sistemidir. Bu eğitim sisteminde amaç birinci eğitim yılında tüm teorik ve pratik eğitimin verilmesi ve öğrencilerin ikinci eğitim yıllarını tamamen işyeri uygulamaları ile geçirerek mesleki eğitim ve uygulamalarını pekiştirmesidir.

Amaç: Sarayköy Meslek Yüksekokulu Terapi ve Rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin işyeri eğitim sistemi hakkındaki görüş ve izlenimlerini alarak eğitim programı uygulama hedefleri doğrultusunda değerlendirme yapmaktır.

Yöntem: Çalışmaya 2019-2020 eğitim yılında Pamukkale Üniversitesi Sarayköy Meslek Yüksekokulu Terapi ve Rehabilitasyon bölümü 2. sınıfta öğrenim gören 44 öğrenci (20,5±1,41) gönüllülük esasıyla dahil edildi. Öğrencilere kişisel bilgi formu ve işyeri eğitimi hakkındaki deneyimlerini belirlemeyi amaçlayan 20 soruluk anket 1. ve 2. dönem olmak üzere 2 kez uygulandı. 3. dönem işyeri eğitimi uygulaması pandemi süreci nedeniyle proje ödevi şeklinde yürütüldü. Bu nedenle bu dönem veri toplanamadı. Ankete verilen cevaplar 5'li likert skala ile (1: katılmıyorum, 5: Tamamen katılıyorum) değerlendirildi. İstatistiksel analiz, SPSS 21,0 programı kullanılarak eş örneklem t testiyle yapıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin 30'u kadın, 14'ü erkekti. Öğrencilerin işyeri eğitimi ile ilgili sorulara verdiği yanıtların ortalaması 1. Dönem 3,4±0,3 ve 2. dönem 4,1±0,5 puandır. Öğrencilerin 1. dönem %70,6'sının 2. dönem ise %86,3'ünün işyeri eğitiminden memnun olduğu görüldü. Öğrenciler en yüksek oranda işyeri eğitimi ile mesleki tecrübe kazandırdığını ve mesleki eğitim kalitelerini artırdığını belirtti. Skorun en düşük olduğu maddeler ise işyeri eğitimi süresinin artırılması gerektiğini ve denetimin olması gerektiğini değerlendiren maddelerdir. Her iki dönem anket skorları karşılaştırıldığında, 2. dönem anket skoru istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksektir (p=0,0001).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızın verilerine göre öğrencilerin işyeri eğitimi uygulamasından yüksek oranda memnun olduğu ve işyeri eğitimi süresi arttıkça memnuniyetin arttığı belirlendi. Mesleki uygulama becerisi kazandırma hedefinin ön plana çıktığı Meslek Yüksekokullarında işyeri eğitimi programının uygulanması uygulama becerilerinin klinik ortamda geliştirilmesini sağlaması bakımından eğitime önemli katkı sağladığını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: İşyeri eğitimi, Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon

Sözel Bildiri

EFFECT OF PHYTOGENIC EXTRACT SUPPLEMENTATION ON GROWTH PERFORMANCE, CARCASS CHARACTERISTICS, INTESTINAL HISTOMORPHOLOGY, AND ANTIBODY TITER OF GUMBORO (IBD) IN BROILER CHICKENS

Eren KUTER

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı, 15030, Burdur, Türkiye, ekuter@mehmetakif.edu.tr

ABSTRACT

The present study was conducted to investigate the effect of dietary phytogenic feed additive (PFA) on growth performance, carcass characteristics, jejunum histomorphology, and antibody titer of Gumboro (IBD) in broiler chickens. A total of 200 one-day-old male broiler chickens were randomly assigned to 10 replicate pens of two experimental groups (each consisting of 20 chickens). A basal diet formulated based on corn-soybean meal was fed to control group whereas other group received 60 mg/kg PFA supplemented basal diets. Body weight gain, feed intake and feed conversation rate of broilers were recorded on 0-10, 11-24, 25-42, and 0-42 days of age. Supplementation of PFA to diet did not affect growth performance of broiler chickens at any phase. Carcass characteristics, and serum antibody titer of IBD were not different among the groups. Dietary addition of PFA increased villus length (P = 0.003), number of goblet cells per villus (P = 0.034), and villus length:crypt depth ratio (P = 0.018). In addition, villus width (P = 0.057) and surface area (P = 0.081) tended to increase with addition of PFA. Based on results of the present study, it can be concluded that the dietary inclusion levels for improving growth performance might be higher than required for improving the intestinal health.

Keywords: Phytogenic extract, broiler, carcass characteristics, intestinal histomorphology

Sözel Bildiri

KALÇA İNTRARTİKÜLER OSTEOİD OSTEOMA TEDAVİSİNDE MİNİMAL İNVAZİV YÖNTEMLER

Fazlı Levent UMUR[1], Selami ÇAKMAK[1], Mehmet İŞYAR[1]

[1]*Acıbadem Kadıköy Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Servisi*

Özet:

Giriş: Osteoid osteoma genellikle genç yaşlarda görülen benign osteoblastik bir tümördür. Tüm ortopedik tümörlerin %2-3 ünü oluşturur. Bu tümörlerin %10 kadar da eklem içi tümörlerdir. En sık dirsek, ayak bileği ve kalça eklemlerinde görülür. Tedavisinde geleneksel olarak küretaj ve son 10 yılda artan oranlarda özellikle cerrahi olarak ulaşılması güç bölgelerde Radyofrekans Ablasyon (RFA) yöntemi kullanılmaktadır. Eklem içi patolojilerin tedavisinde artroskopik yöntemler de açık cerrahinin yerini almıştır.

Amaç: Kalça ekleminde tespit edilen osteoid osteoma vakalarının tedavisinde kullanılan RFA ve Artroskopik Küretaj (AK) yöntemlerinin sonuçlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Ocak 2017-Şubat 2021 tarihleri arasında kliniğimizde osteoid osteoma tanısı ile tedavi alan hastalar değerlendirilerek kalça ekleminde lezyon olan 7 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastaların dördü RFA ve üçü AK yöntemi ile tedavi edildi. Hastalar Vizüel Analog Skala (VAS) ve modifiye Harris Kalça Skoru (mHHS) ile birinci ve altıncı ayda değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların ortalama yaşı 28,14 olarak tespit edildi ve 2 kadın 5 erkek hasta mevcuttu. Lezyonların beşi femur boynunda, ikisi asetabulumda yer almaktaydı. Pre-operatif VAS skor ortalaması 6,71, mHHS ortalaması 69 olarak bulundu. Post-operatif ortalama VAS skoru 2,28 (RFA:2, AK:2.6) ve mHHS 92,4 (RFA:95, AK:89) olarak tespit edildi. Hastaların ortalama takip süresi 13,7 aydı. Hastaların hiçbirinde komplikasyon gözlenmedi.

Tartışma: Osteoid osteoma tedavisinde RFA uzun süredir kullanımda olan bir yöntemdir. Açık cerrahiye göre minimal invaziv olması, doğru teknik ile uygulandığında komplikasyon oranları düşük ve post-operatif normal günlük fonksiyonlara ulaşma süresi kısadır. Özellikle kalça ekleminde güvenli cerrahi dislokasyon gerektiren tedavi yöntemleri tekniğin zorluğu ve öğrenme eğrisinin uzun olması, komplikasyon oranlarının göreceli olarak yüksek olması, sonrasında uzun rehabilitasyon süreci gerektirmesi nedeniyle yeni ve daha güvenli, kolay uygulanabilir, daha kısa rehabilitasyon gerektiren yöntemlerin geliştirilmesine neden olmuştur.

Sonuç: Özellikle eklem içi yerleşimli osteoid osteoma olgularında RFA ve eklem içi patolojilerin eşlik ettiği hastalarda AK yöntemleri güvenli, doğru teknik ile yapıldığında daha düşük komplikasyon oranlarına sahip yöntemlerdir.

Anahtar Kelimeler: Osteoid osteoma, RF ablasyon, Artroskopik küretaj

Sözel Bildiri

EFFECT OF *MACLEAYA CORDATA* ISOQUINOLINE ALKALOIDS SUPPLEMENTED DIETS ON MEAT QUALITY, LIPID AND PROTEIN OXIDATION, AND SERUM BIOCHEMICAL PROFILE IN BROILER CHICKENS

Umair AHSAN

Department of Plant and Animal Production, Vocational School of Food, Agriculture and Livestock, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur 15030, Turkey

E-mail: uahsan@mehmetakif.edu.tr

Abstract: The effect of *Macleaya cordata* isoquinoline alkaloids (IA) on meat quality, serum biochemistry, lipid and protein oxidation of serum and breast meat of broiler chickens were investigated. Two hundred as hatched male broiler chickens were randomly divided in two experimental groups each consisting of five replicates with 20 chickens in each replicate. Basal diets were formulated for starter, grower, and finisher phases. Broilers fed diets supplemented with AI had higher levels of serum albumin (P = 0.047) at d 24 and alanine transferase (P = 0.006) at d 42 in comparison with the control group. Lightness of breast meat increased at 15-min (P = 0.000) and 24-h (P = 0.022) post-slaughter with dietary addition of IA, while redness and yellowness remained unaffected. Initial pH of breast meat was higher (P < 0.001) in broilers fed IA supplemented diets than those fed control diets. Water holding capacity and cooking loss of broiler breast meat were similar among the groups. Addition of IA reduced breast meat TBARS levels at 30, 60, and 90 days of storage (P = 0.027, P = 0.006, and P = 0.002, respectively). Similarly, liver TBARS concentration reduced with the addition of IA at d 24 (P = 0.005). Carbonyl level of breast meat was lower in broilers fed IA supplemented diets (P = 0.041) at day 90 of storage. In conclusion, this study suggested that dietary addition of IA may improve meat quality by preventing the lipid and protein oxidation of breast meat.

Keywords*:* Isoquinoline alkaloids, broiler, meat quality, oxidation, serum biochem

Sözel Bildiri

NAZOFARENKS KARSİNOMLU OLGULARIMIZIN HİSTOPATOLOJİK ÖZELLİKLERİ VE EPSTEİN BARR VİRUS İLE BİRLİKTELİĞİNİN İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Gamze ERKILINÇ[1], Yusuf Çağdaş KUMBUL[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Ana Bilim Dalı; gamzecirak@gmail.com*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı; cagdas1061@hotmail.com*

Özet:

Giriş: Nazofarenks karsinomu, Dünya Sağlık Örgütünün (DSÖ) 2017 klasifikasyonuna göre histopatolojik olarak keratinize karsinom (KK), non-keratinize karsinom (NKK), bazoloid skuamöz hücreli karsinom (BSHK) olarak sınıflandırılmıştır. Erkeklerde kadınlara oranla 2-3 kat fazla görülmekte olup etiyolojide sigara, alkol gibi çevresel faktörler, genetik yatkınlık, etnik köken ve Epstein Barr Virus (EBV) rol almaktadır.

Amaç: Bu çalışmada nazofarenks kanserli olguların histopatolojik alt tiplerinin mevcut immünhistokimyasal ve klinik bulgular ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: 2007-2020 yılları arasında nazofarenks karsinomu tanılı 34 olguya ait biyopsinin Hemotoksilen & Eozin (H&E) boyalı kesitleri, mevcut EBV, P16 ve diğer immünhistokimyasal (İHK) boyalı preparatları retrospektif olarak tekrar değerlendirildi ve olguların yaş, cinsiyet ve klinik bilgilerine hastane otomasyonundan ulaşıldı. Histopatolojik sonuçların dağılımı incelenip, immünhistokimyasal, klinik ve prognostik faktörler ile korelasyonu değerlendirildi.

Bulgular: Olguların yaş ortalaması 58 ± 12 olup, 23 (%67,6) erkek, 11 (%32,4) kadın idi. Tümörlerin %94,1'i NKK, %5,9'u KK'idi. BSHK olgusu izlenmedi. EBV ile 26 olgunun 11'inde (%32,4) pozitiflik olup tümü NKK idi (p=0.492). Cinsiyet, tümör boyutu, yaş, evre ile tümör subtipi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı (p>0,05). İmmünhistokimyasal olarak P16 ile 15 olgudan 1'inde pozitiflik gözlendi. Ki67 proliferasyon indeksi değerlendirilen olgularda tümörde ortalama %45±31 pozitifliğe rastlandı. EBV pozitif olgularda sağkalım süresi anlamlı şekilde yüksek bulundu (p= 0,017).

Tartışma ve Sonuç: EBV 40-60 yaş aralığında sık görülmektedir. Olgularımızın yaş ortalaması 58±12 olup erkek olguları, kadın olguların 2 katından daha fazla izlendi. NKK olgularının çoğunda EBV pozitifliği bildirilmiş olup EBV pozitif tüm olgular NKK idi. Tümör alt tipi ile klinik, histopatolojik ve prognostik faktörler arasında anlamlı ilişki bulunamadı. EBV pozitifliği olan olgularda sağkalımın daha uzun olduğu tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Nazofarenks Karsinomu, Epstein Barr Virüs, Histopatoloji, İmmünhistokimya, Sağkalım

Sözel Bildiri

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARA VERİLEN MENÜLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ÜÇ KURUM ÖRNEĞİ

Dilek ÖZÇELİK ERSÜ[1], Mücahit MUSLU[2], Kardelen Nur GÜVEN[3]

[1]*Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü*

[2]*Öğr. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü*

[3]*Dyt, FittLAB Beslenme ve Andülasyon Merkesi*

Özet:

Giriş: Günümüzde özellikle 5 yaş altı çocuklar günlerinin çoğunu (haftada en az 30 saat) okul öncesi eğitim veren kurumlarda geçirmektedir. Bu kurumlarda menü planlanırken günlük gereksinimin 3/5'inin karşılanması önerilmektedir.

Üç-altı yaş beslenme alışkanlıklarının temelinin atıldığı en önemli dönemdir ve sağlıklı büyümenin sağlanması için hacim yönünden düşük, enerji ve besin içeriği yoğun menülerin planlanması önerilmektedir. Bu yaş grubu çocuklarda mide hacmi küçük olduğu için sık beslenme (5-6 öğün) ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle öğünlerin düzenli olması ve öğün atlamama çocukluk çağında kazanılan bir beslenme alışkanlığı olmalıdır.

Amaç: Bu çalışmada, okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan menülerin 3-6 yaş çocukların enerji ve besin ögesi gereksinmelerinin ne kadarını karşıladığını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya İstanbul ilinde bulunan birbirinden bağımsız 10 ay hizmet veren üç özel okul öncesi kurumunun toplam 8 aylık menü örnekleri dahil edilmiştir.

Bu kurumlarda haftada beş gün 2 ana (kahvaltı ve öğle yemeği) 1 ara öğün (ikindi) verilmektedir. Öğünlerde verilen her yemeğin 1 porsiyon ölçüleri ve net miktarları (gram üzerinden) öğrenilerek menülerin enerji ve besin ögeleri BeBis Öğrenci 8.2 programı kullanılarak hesaplanmıştır. Bu program aracılığı ile hesaplanan besin ögeleri değerleri, cinsiyete ve yaşa göre önerilen "Diyetle Referans Alım Düzeyi" (DRI)'ne göre değerlendirilmiştir. Menüler enerji, protein, karbonhidrat, yağ, lif ve çeşitli vitamin ve mineraller yönünden incelenmiştir. Referans değerlerin, ≤%67'sini karşılayanlar yetersiz, %67-%133 arasını karşılayanlar yeterli, ≥%133'ünü karşılayanlar aşırı alım şeklinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre; menülerde ortalama enerji gereksinimi alt sınırdan karşılanmaktadır. Menülerin ortalama karbonhidrat miktarı hem 1-3 yaş hem de 4-8 yaş aralığı için yeterlidir ancak menülerin lif içeriği düşüktür. Çocuklar yetersiz posa içeren besinler tüketmektedir. Çalışmada proteinin kaynağı (bitkisel ya da hayvansal) ayrıştırılmamıştır. Menülerin ortalama sağladığı protein gereksinimin 2-4 katını karşılamaktadır. Ancak demir içeriğinin özellikle 4-8 yaş aralığı çocuklarının gereksinimini karşılamada yetersiz kalmaktadır.

Tartışma ve Sonuç: Okul öncesi eğitim veren kurumların menülerinin özellikle büyüme ve gelişmede önemli olan enerji ve demir açısından dikkatle planlanması önerilmektedir. Ayrıca

basit karbonhidratlar yerine lif içeriği yüksek olan kompleks karbonhidrat içeren besinlere daha sık yer verilmelidir.

Bu eğitim kurumlarında çıkan menülerin çocuklar tarafından gerçekte ne kadarının tüketildiğini tespit etmek zor olduğu için menülerde yer alan tüm besinlerin tüketildiği varsayımı üzerinden hesaplamalar yapılmıştır. O halde çocukların ortalama miktarlardan daha azını almış olmaları da muhtemeldir. Özellikle tam zamanlı eğitim veren kurumların menülerinin menü hazırlamada eğitimi olan diyetisyenler tarafından planlanması öncelik olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi çocuk beslenmesi, kreş menüleri, yeterli ve dengeli beslenme

Sözel Bildiri

ENDOKRİN BOZUCULAR

Mehmet SÖZEN

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları B.D.

Özet: Endokrin bozucular (EB); hormonların sentez, sekresyon, metabolizma ve hedef hücredeki etkilerini değiştirerek organizmada ve gelecek nesillerinde olumsuz etkiler oluşturan ekzojen madde veya madde karışımlarıdır. DNA metilasyon ve/veya asetilasyonu ve histon modifikasyonları gibi epigenetik değişiklikler, endokrin bozulma ile ilgili mekanizmalarda yer alıyor gibi görünmektedir. EB'ler endüstriyel, tarımsal ve farmakolojik kimyasal kaynaklı olabilmektedirler ve genellikle solunum, gıdalar ve direkt temas yoluyla vücuda alınmaktadır. Buna göre EB'ler besin zincirine girerek tüm canlı organizma dokularında birikebilmektedir.

EB'ler genellikle lipofilik olup yağ dokusunda birikmektedirler ve bu nedenle uzun yarılanma ömürleri vardır. Bu durum EB'lerin yağ dokusunda yıllarca birikebilme nedenlerini açıklar ve kontaminasyonu artırır. İnsanlar, memeliler ve yırtıcılar besin zincirinin en üstündedir, bu nedenle daha büyük dozlarda EB'lere maruz kalabilmektedirler. Aslında, birden fazla bileşiğe ömür boyu maruz kalma, kümülatif, additif ve/veya sinerjik etkilere neden olabilir. Kanıtlar; EB maruziyetinin zamanlamasının ve süresinin endokrin sistem üzerindeki etkilerin değerlendirilmesinde birincil öneme sahip olduğunu göstermektedir.

EB'ler, genellikle nükleer reseptörlere bağlanarak hormonun etkisini taklit ederler. Bazı durumlarda selektif agonist veya antagonist gibi davranırlar. Ayrıca hormonların metabolizmasına müdahale ederek hormonların konsantrasyonunu azaltabilirler. EB'lerin etkileri tek bir organ ile sınırlı değildir ancak ana etkileri tiroid, adrenal ve gonad aksı üzerinde görülür. Son kanıtlar EB'lerin, adipoz hücrelerin sayısında ve boyutunda artış ile enerji homeostazını bozabileceğini, yağ dokusunun endokrin regülasyonunu ve adipositokin üretimini bozabileceğini, bazal metabolik hızı azaltabileceğini ve iştah ve tokluk regülasyonunu değiştirebileceğini göstermektedir. Aslında, obezite, diyabet, hipertansiyon ve dislipidemi gibi birçok kronik metabolik hastalığın başlangıcı, toksik maddelerle kronik, düşük doz maruziyetlerle hızlandırılabilir. Ayrıca birçok çalışma testis, prostat, tiroid ve meme kanseri ile EB arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Nüfus artışına paralel artan gereksinimleri karşılamak için sanayinin gelişimine bağlı olarak kullanılan kimyasalların ve EB bileşenlerin doğaya yayılımı oldukça artmıştır. Günümüzde EB'lerden tümüyle korunmak neredeyse imkânsızdır. Bu nedenle EB'lerin sağlığımız üzerindeki etkilerini en aza indirmek için yaşam tarzı değişiklikleri önem kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Endokrin bozucular, obezite, diyabet, kimyasal

Sözel Bildiri

DİJİTAL SAĞLIK OKURYAZARLIĞI

Tuba KARABEY[1] Özge YAMAN[2]

[1]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tokat / Türkiye, tubakarabey@hotmail.com*

[2]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hastanesi, Tokat / Türkiye, ozgeymn95@outlook.com*

Özet: Dijital sağlık okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığının bir uzantısı olmak beraber teknoloji konusu üzerinde durmaktadır. Dünya sağlık örgütüne göre ‘‘dijital sağlık okur yazarlığı, elektronik sağlığı, sağlık sektöründe, sağlığa dair hizmetleri, sağlık eğitimi ve gözetimi ile sağlık okuryazarlığını taşıyıcı olarak üstlenerek maliyet düşürmek ve güvenliği elde tutmak maksadıyla teknolojinin kullanılması’’ olarak ifade etmiştir. Dijital sağlık kavramı günden güne gelişimini sürdürmektedir. Teknolojinin kullanımı bir yandan sağlık okuryazarlığını geliştirirken diğer yandan da bu gelişime engel olabilmektedir. Dijital sağlık okuryazarlığının etkili olabilmesi ve sürdürülebilmesi için sağlık teknolojilerinin gelişmesi, bireylerin sağlık okuryazarlık düzeyleri ve aritmetik becerilerinin yeterli olması, sağlık hizmeti sağlayıcılarıyla iletişim ve etkileşim halinde olunması gibi yeterlikler gerekmektedir. Özellikle son yıllarda gelişen teknolojik sistemler ve internet dünyası ile sağlık enformasyonuna hızlı ulaşım sağlanması dijital sağlık okuryazarlığın da önemini artırmış ve alanını genişletmiştir. Bu okuryazarlık söz konusu teknolojiye ulaşabilmek için aracı olan araçların da kullanımını gerekli kılmaktadır.

Bu derleme ile dijital sağlık okuryazarlığı son literatür ışığında ele alınması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: digital okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığı, hemşire

Sözel Bildiri

YAŞLI BAKIMINA İNOVATİF BİR YAKLAŞIM: GERONTEKNOLOJİ

Özge KUTLU DÖNMEZ[1], Deniz SAY ŞAHİN[2]

[1]*SHU, Burdur İl Sağlık Müdürlüğü, Burdur/Türkiye, ozge.kutlu1@saglik.gov.tr*

[2]*Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Burdur/Türkiye, saysahind@mehmetakif.edu.tr*

Özet:

Amaç: Bu çalışmada, 1980'li yıllarda ortaya çıkarak günümüze dek gelişen geronteknolojinin; kavramsal bağlamda açıklanması, yaşlı bireylerin fizyolojik, psikolojik, sosyal ve tıbbi gereksinimlerini karşılamaya yönelik sunduğu yenilikçi çözüm önerilerinin incelenmesi ve mevcut geronteknoloji uygulamalarının güçlü ve sınırlı yanlarının tartışılması amaçlanmaktadır.

Kavramsal Bağlamda Geronteknoloji: Gerontoloji ve teknolojinin birleştirilmesi ile oluşturulan geronteknoloji; yaşlıların, yaşlanma sürecini mümkün olan en üst düzeyde sağlıklı, aktif ve bağımsız geçirebilmeleri için fen, sağlık ve sosyal bilimlerin ortak çabasını gerektiren multidisipliner bir çalışma alanıdır.

İyi Uygulama Örnekleri: Bu bölümde geronteknolojinin yaygın olarak kullanıldığı ülkeler olan Almanya, Danimarka, Finlandiya, İngiltere, ABD ve Japonya'da kullanılan akıllı ev bakım sistemleri, giyilebilir teknoloji ürünleri ve teletıp uygulamaları incelenmiştir.

Geronteknolojinin Güçlü ve Sınırlı Yanları: Geronteknolojinin sunmuş olduğu inovatif çözümler; acil durumlarda emniyetin ve güvenliğin sağlamasına, yaşlıların bütüncül bir yaklaşımla fizyolojik ve psikolojik sağlığının gözetilmesine, yaşlı bireylerin bağımsız yaşamını destekleyerek yaşam kalitesinin artırılmasına ve hastaneye başvuru sıklığının azaltılmasına katkı sunmaktadır. Geronteknolojinin başlıca sınırlı yanları ise yaşlanma ile görme, anlama, kavrama gibi yetilerin azalması nedeniyle teknolojiyi kullanmada güçlük çekilmesi, teknolojik sistemlerin karmaşık olduğuna dair yaşlılardaki önkabul ve mevcut sistemlerin maliyetlerinin fazla olmasıdır.

Sonuç: Yaşlılara yönelik teknoloji tabanlı sağlık hizmetleri, yaşlıların ihtiyaçlarına paralel olarak çeşitlenmekte ve çoğalmaktadır. Bu hizmetler yaşlı bireyin yanı sıra bakım verenlere ve hizmet sağlayıcılara da pek çok olanak sağlamaktadır. Geronteknoloji uygulamalarının ülkemizde yaygınlaştırılması, yaşlı ve toplum refahı için önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Bakımı, Yaşlı Sağlığı, Geronteknoloji, Sosyal Hizmet

Sözel Bildiri

NOBILETIN ALLEVIATES METHOTREXATE-INDUCED HEPATORENAL TOXICITY IN RATS

Filiz KAZAK[1], Ahmet UYAR[2], Pınar COŞKUN[3], Turan YAMAN[4]

[1]*Department of Biochemistry, Faculty of Veterinary Medicine, Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Turkey, drfilizkazak@mku.edu.tr*

[2]*Department of Pathology, Faculty of Veterinary Medicine, Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Turkey, uyarahmet@hotmail.com*

[3]*Department of Biochemistry, Faculty of Veterinary Medicine, Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Turkey, pinarpekercoskun@gmail.com*

[4]*Department of Pathology, Faculty of Veterinary Medicine, Van Yüzüncü Yıl University, Van, Turkey, turanyaman@yyu.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Methotrexate remains the most used drug for cancer treatment and may cause damage to organs such as kidney, liver, testicles and intestine. The protective roles of phytochemicals have been reported in drug-induced organ toxicity.

Aim: In this study, it was aimed to investigate the possible protective effects of nobiletin against methotrexate-induced hepatorenal toxicity in rats.

Method: Twenty eight Wistar Albino rats were divided into four groups as Control, Methotrexate (MTX), Methotrexate + Nobiletin (MTX + NBL) and Nobiletin (NBL). On the first day of the study, methotrexate 20 mg/kg intraperitoneally (i.p.) was administered to the MTX and MTX + NBL groups. Control and MTX groups were given 0.5% DMSO i.p. Nobiletin was administered 10 mg/kg/day i.p. for 7 days to MTX + NBL and NBL groups. Histopathological, immunohistochemical and biochemical analysis were performed on the kidney and liver tissues of rats at the end of the study.

Results: Methotrexate caused renal toxicity by increase in MDA and caspase 3, as well as decrease in GSH, G6PD, GPx, CAT and Bcl-2, and also caused hepatotoxicity by increase in 8-OHdG, TNF-α, MDA and caspase 3 and decrease in IL-10, GSH, TAC, GPx, G6PD, CAT and Bcl-2. In addition, methotrexate caused histopathological changes in kidney and liver. Administration of nobiletin concurrently with methotrexate reversed oxidative stress, inflammatory and apoptotic signs and restored kidney and liver structures caused by methotrexate alone.

Discussion and conclusion: In this study, it was thought that methotrexate caused toxicity on kidney and liver, and nobiletin might have attenuating and ameliorating effects on methotrexate-induced hepatorenal toxicity.

Keywords: Nobiletin, methotrexate, hepatotoxicity, nephrotoxicity, antioxidant

Sözel Bildiri

COVİD-19 ve AFET İLİŞKİSİ

Ceren AKIN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye cerenakın78@gmail.com

Özet: Biyolojik afetler doğal olarak oluşan salgınlarla,öldürücü mikroorganizmaların kazara ya da kasıtlı kullanılmasıyla oluşmaktadır. Tarih boyunca birçok biyolojik hastalık etkeni salgın oluşturarak ya da biyolojik silah ajanı olarak kullanıp milyonlarca insanın ölümüne yol açmıştır. Günümüzde küresel boyutta salgın olan,ayrıca biyolojik afete sebep veren hastalık yeni tip koronavirüs-19'dur. 2019 yılında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmış olup,2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Virüsün damlacık yoluyla kaynaktan çıkışı, sağlıklı kişilerin elleri ile damlacıklara temas etmeleri ellerini ağız, burun veya göz mukozasına götürmesi ile bulaşması nedeniyle yayılma hızı yüksek bir hastalıktır. Ayrıca asemptomatik kişilerin solunum yolu salgılarında virüs tespit edilmesi nedeniyle bu kişilerin de bulaştırıcı olduğu bilinmektedir. Bu nedenle bulaşın önlenmesinde en etkili yöntemler el yıkama başta olmak üzere hijyen uygulamaları ve birtakım kısıtlamalar uygulanmaktadır. Yüz binlerce insanın hayatını kaybetmesine, ekonomik,psikolojik ve sosyal problemlere sebep olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Biyolojik afet,Covid-19,Salgın,Hijyen

Sözel Bildiri

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE DAMGALANMA İLE İLGİLİ TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALAR: SİSTEMATİK DERLEME

Beyza Nur TAŞDEMİr[1], Buket ŞİMŞEK ARSLAN[2]

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü 3. Sınıf Öğrencisi, Burdur, Türkiye, beyzanurtasdemir8@gmail.com
[2]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, buketsmsek@gmail.com

Özet:

Giriş: Çin'in Vuhan şehrinde 31 Aralık 2019 tarihinde başlayan ve COVID-19 olarak adlandırılan bulaşıcı hastalık tüm dünyayı etkisi altına almıştır. COVID-19'un yeni bir hastalık olması, pek çok bilinmeyen yönünün olması, bu durumun bireyleri korkutması ve bireylerin bu korkuyu "diğerleri" ile ilişkilendirmesi pandemi sürecinde damgalanma konusunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, ülkemizde COVID-19 ve damgalanma konularında yapılan çalışmaların farklı değişkenler açısından incelemek ve gelecekte yapılacak çalışmalar için öneriler sunmaktır.

Yöntem: Çalışma PRISMA-P kılavuzuna göre yapılmıştır. Literatür taraması 10-13.02.2021 tarihleri arasında, CINAHL, Cochrane Central, Web of Science, PubMed/Medline, Science Direct, ULAKBİM, YÖK Akademik, DergiPark Akademik, TR Dizin, Harman-Türkiye Akademik Arşivi veri tabanlarında yapılmıştır. Toplam 67 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan duplikasyonlar çıkarıldıktan ve özetleri incelendikten sonra 8 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Verilerin analizinde Joanna Briggs Enstitüsü'nün veri çıkarma araçları kullanılmıştır.

Bulgular: Derlemeye dahil edilen çalışmaların dördü tanımlayıcı, üçü nitel tasarımda iken, biri de olgu sunumudur ve toplam katılımcı sayısı 898'dir. Sistematik derleme çalışmasına göre; 65 yaş ve üzeri yaşlılar, Sağlık çalışanları, hastaneye yatan COVID-19 tanılı veya şüpheli hastalarda damgalanma durumuna rastlanılmış, epilepsili tanısı almış bireylerde ise COVID-19 pandemisinin damgalanma üzerindeki etkisi saptanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç: Sistematik derlemede dahil edilen çalışmaların bulguları ile uyumlu olarak yurt dışında yapılan çalışmalarda da bu grupların damgalanma yaşadıkları bulunmuştur. Damgalanmanın ruh sağlığını etkileyebilecek bir durum olması nedeniyle özellikle damgalanma durumuna maruz kalan ve risk taşıyan bireylerde damgalanmanın önüne geçilebilmesi için tedbirlerin alınması, topluma yönelik farkındalık çalışmalarının yapılması, damgalanma yaşayan gruplarda ise müdahaleli ve boylamsal çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Damgalanma, Stigma, Sistematik derleme

Sözel Bildiri

SIÇANLARDA BİR BATINDA DOĞAN YAVRU SAYISININ VE KAFESLEMENİN FİZİKSEL VE MENTAL GELİŞİM ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Meryem ÇALİŞİR[1], Osman YILMAZ[2], Hatice Efsun KOLATAN[2], Ayşe KOÇAK SEZGİN[3]

[1]*Iğdır Üniversitesi, Tuzluca Meslek Yüksekokulu, Eczane ve Eczacılık Hizmetleri Bölümü, Iğdır, Türkiye, meryemcalisir@gmail.com*

[2]*Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Laboratuvar Hayvanları Bilimi, İzmir, Türkiye, osman.yilmaz@deu.edu.tr, ekolatan@yahoo.com*

[3]*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tavşanlı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kütahya, Türkiye, ayse.kocaksezgin@ksbu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Laboratuvar hayvanları biliminin gelişmesiyle birlikte, laboratuvar hayvanlarının üretim ve yetiştirme teknikleri ile hayvan refahına ilişkin konular daha sık irdelenmeye başlanmıştır.

Amaç: Bu çalışmada amacımız farklı yavru sayısına sahip annelerin büyüttüğü yavruların ve farklı kafesleme yöntemlerinin, bu yavruların fiziksel, fizyolojik ve mental özellikleri üzerine etkisinin olup olmadığını değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmada ağırlıkları 200-250 gr arasında, 30 adet Wistar albino dişi sıçan kullanılmıştır. Monogamik yöntemle çiftleştirilen dişilerin, doğum sonrası yavrularının doğum ağırlığı ve haftalık ağırlık artışları ölçülmüş ve fiziksel gelişim parametreleri takip edilmiştir. Yavrular sütten kesildikten sonra randomize bir şekilde, dişi ve erkek ayrı olarak bir kafeste üçerli, beşerli ve yedişerli sıçan olacak biçimde bir ay boyunca barındırılmıştır. Yavrular 12 haftalık olduklarında davranış testlerine tabi tutulmuşlardır. Davranış testlerinden 24 saat sonra ve 33. haftada plazma kortikosteroid seviyesi ölçülmüştür. Daha sonra her kafesleme grubundan dişiler çiftleştirilerek, annelik davranışları gözlemlenmiştir.

Bulgular: Sıçanların fiziksel gelişim parametreleri ve laktasyon süresince vücut ağırlık artışları göz önüne alındığında, bir batında doğan yavru sayısı, yavruların gelişimini ve ağırlık artışını etkilemiştir. Kafeslemenin sıçanların, ağırlık artışını etkilediği, özellikle yedili kafeslenen sıçanların vücut ağırlığının diğer gruplardan az olduğu saptanmıştır. Kafeslenmenin, hayvanların davranış parametreleri üzerine etkisinin olmadığı, sadece cinsiyet faktörünün hayvan davranışlarında belirgin farklılıklara sebep olduğu görülmüştür. Sıçanların kortikosteroid düzeylerine bakıldığına, yedişerli barındırılan dişi sıçanların plazma kortikosteroid seviyesinin diğer gruplardan yüksek olması, kafesleme stresinden daha çok etkilendiklerinin göstergesidir.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda üçlü barındırılan sıçanlar standart, beşli barındırılanlar orta yoğunlukta ve yedili barındırılanlar ise yüksek yoğunlukta barındırılarak kalabalık etkisi yaratılmıştır. Yüksek yoğunlukta barındırılan erkek sıçanlar fiziksel açıdan (canlı ağırlık artışı) etkilenirken, dişi sıçanların ise hem fiziksel (canlı ağırlık artışı) hem de mental (kortikosteroid düzeyi) olarak, kalabalık barındırmadan daha fazla etkilendikleri belirlenmiştir. Sonuç olarak, bu soya ait sıçanların bir kafeste üçlü ve beşli barındırılmasının hayvanların fiziksel ve mental durumlarını etkilemediği, fakat yedili barındırmanın bu değişkenleri etkileyebildiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sıçan, Kafesleme, Bir batında doğan yavru sayısı, Hayvan refahı

Sözel Bildiri

COVID 19 PANDEMİSİNDE TİROİD CERRAHİSİ

Cemalettin DURGUN[1]

[1]*Memorial Dicle Hastanesi, Genel Cerrahi, Diyarbakır. e- posta adresi:drdurgun@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5797-7926,tel: 90 505 376 03 52*

Özet:

Giriş ve Amaç: Tiroid cerrahisi eski zamanlardan beri yapılan bir cerrahi olup, çağdaş ameliyatlar yüzyıla yakın süredir yapılmaktadır. Tiroid cerrahisi endikasyonları arasında tiroid kanseri (büyüme hızı yüksek veya agresif nüksleri olan tiroid kanserleri ve anaplastik tiroid kanseri şüphesi olan hastalar), büyük nodül varlığı, tedaviye yanıtsız hipertiroidi sayılabilir (1,2).
Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde başlayan Coronavirüs Hastalığı 2019 (COVID-19) hızlı bir şekilde yayılarak pandemiye dönüşmüştür. Ülkemizde de ilk vakanın görüldüğü Mart 2020'den beri sağlık alanında da tüm alanlarda olduğu gibi etkilenme olmuştur. Acil olmayan hastalara verilmeyen her hastane yatağı yatış gerektiren bir COVID 19 hastasına verilmiş, hatta cerrahi branşlar pandemi ile mücadeleye katılmıştır. Böylece cerrahi oranları oldukça kısıtlı kalmıştır (3).
Bu çalışmada pandeminin tiroid cerrahisine olan etkisini literatür eşliğinde gözden geçirmeyi planladık.

Yöntem: Bu çalışmada literatür taraması yapıldı.

Bulgular: Zhang ve ark. (4) çalışmalarında DSÖ tarafından pandeminin 3 aşamaya (aşama I (25 Ocak-25 Şubat 2020), aşama II (26 Şubat-19 Mart), aşama III (20 Mart-20 Nisan) ayırdığı zaman dilimlerindeki tiroidektomi hastalarını araştırmıştır. Bu çalışmada; Faz I sırasında tiroid ameliyatı olmadığı, ileri evre kanser tedavilerinde önemli bir azalma ile kanser için daha az ameliyat olduğu; faz II'de evre T1b N1a ve evre III'te T3bN1b amaliyatlarına öncelik verildiğini ve pandemi sırasında operasyon süreleri ve postoperatif kalış sürelerinin önemli ölçüde daha kısa olduğu; Faz III'te vokal kord paralizi (VCP) başlangıç sayılarımızın% 4,3'üne yükseldiği bildirilmiştir. Vietnam'dan Van Le (5) ise; 23 Nisan 2020'den sonra Vietnam Sağlık Bakanlığı tarafından kıstılamaların kaldırılması ile planlı ameliyatların devam ettiği ve çoğu tiroid ameliyatının normal seyrinde yapıldığı bildirilmiştir. Ürdün'den yapılan bir çalışmada ise; COVID-19 sırasında uygulanan kısıtlayıcı önlemlerin, cerrahi bakımın güvenli ve zamanında verilmesini etkilemediğini bildirilmiştir (6).

Tartışma ve Sonuç: Global olarak bakıldığında ülkelere göre değişik sonuçlar ortaya konmuş olsa da, tiroidektomi çoğu ülkede başlatılan normalleşme çalışmaları ile normal seyrinde yapılmıştır. Ülkemize ait verileri içeren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tiroid cerrahisi; COVID 19; pandemi, tirodiektomi.

Sözel Bildiri

ESNEKLİK ÇALIŞMALARININ VE FASYA MASAJININ VOLEYBOLCULARDA BAZI PARAMETRELERE ETKİSİ

Tunahan AYAN*, Semih KARAMAN*, Mehmet Ali ÜZGÜ*

**Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*

Özet: Bu çalışmanın amacı antrenman planlaması içerisine yerleştirilen loaded mobility,PNF ve fasya masajının voleybolcu kadınlarda fiziksel olarak hangi parametrelere daha çok etki ettiğini belirlemektir. Sporcuların tam performansını göstermesi ve mevcut performansını geliştirmesi için kasların gereken yeterliliklere sahip olması beklenir.Eksternal stres ve yüklenmeli egzersizlere maruz kalan kasların, PNF çalışmaları ve masaj topuyla fasyanın açılması ve hedef kasların tam fonksiyonlarını belirli ölçülerde gösterip göstermediklerini öğrenmek için iki hafta boyunca toplamda altı antrenmanda yaş ortalamaları 14.82±0,41 ,boy ortalamaları 173.45±4,16 ve kilo ortalamaları 63,18±7,10 olan 11 voleybolcu kadın çalışma kapsamına alınmıştır. Sporcular iki hafta boyunca antrenmanlardan önce loaded mobility,PNF ve masaj topu ile alt ekstremitede üç noktaya fasya masajı yapmış daha sonra branş ısınmasına ve normal antrenman planlamasına göre devam etmişlerdir. Çalışma öncesinde denek grubuna ölçümlerin nasıl yapılacağı ve eklenen PNF, loaded mobility ve masaj topu uygulamalarının nasıl yapılacağı gösterilmiştir.Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılmış olup,descriptive statistic ve One Sımple T Test kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarında esneklik, yatay sıçrama, geriye çeviklikte istatistiksel anlamlı fark bulunmuştur($p<0,05$) lakin yana çeviklik ve dikey sıçramada istatistiksel anlamlı fark bulunmamıştır. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında spor branşında daha yoğunluklu kullanılan kas gruplarının fasya masajı ve loaded mobility ile olumlu değişimler olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : voleybol, esneklik, PNF, fasya masajı

Sözel Bildiri

FEMUR ŞAFT KIRIĞI VE NONKONVÜLSİF STATUS EPİLEPTİKUS TANILI HASTANIN OREM'İN ÖZ-BAKIM EKSİKLİĞİ KURAMI'NA GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Nazan KOŞTU[1], Sümeyye ARSLAN[2], Cansu ULUTURHAN[3]

[1] *Öğr.Gör.Dr., Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Denizli, Türkiye, nkostu@pau.edu.tr*

[2] *Dr.Öğr.Üyesi, Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Denizli, Türkiye, sumeyyea@pau.edu.tr*

[3] *Hemşire, Süleyman Demirel Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye, cansuuluturhan@gmail.com*

Özet:

Amaç: Bu çalışmada; femur şaft krığı ve nonkonvülsif status epileptikus tanısı olan hastanın Orem'in Öz-Bakım Eksikliği Kuramı'na göre hemşirelik bakımının planlanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Nöroloji yoğun bakım servisinde 90 gündür yatmakta olan hastada gözlem, görüşme ve fizik muayene yöntemleri kullanılarak Orem'in Öz-Bakım Eksikliği Kuramı'nda yer alan temel durumsal faktörler değerlendirilmiştir. Kuramın oluşturduğu temel kavramlar; öz-bakım, öz-bakım yetersizliği ve hemşirelik sistemine göre veriler değerlendirilmiş ve hemşirelik bakım planı oluşturulmuştur. Çalışma hakkında hasta ve yakınından sözel ve yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Femur şaft kırığı ve nonkonvülsif status epileptikus tanılı 81 yaşında kadın hastanın öz-bakım gereksinimlerini etkileyen faktörler arasında; hastalığın şiddetine bağlı sekonder sorunlar yüksek, bakım vericilerin destek mekanizması ve bilgi düzeyi yetersiz bulunmuştur. Hastanın öz-bakım yeteneğinin, algısının, bilişsel ve duyuşsal yeteneğinin zayıf olduğu görülmüştür. Hastanın en önemli sağlıktan sapma gereksinimleri; solunum sıkıntısı, boşaltım problemi, uyku problemi, beslenme bozukluğu, deri bütünlüğünde bozukluk, motor hareket bozukluğu, kan basıncında yükseklik, kan şekeri düzeyinde yükseklik, epileptik nöbetler olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada, femur şaft kırığı ve nonkonvülsif status epileptikus olan hastanın temel öz-bakım becerilerini karşılamakta oldukça yetersiz olduğu saptanmıştır. Bu nedenle, hastaya öz-bakım sağlamak için hemşirenin 'tümüyle eksiklik giderici' rolü kapsamında hemşirelik girişimlerinin sağlanması planlanmıştır. Ayrıca hemşirenin 'destekleyici ve eğitsel' rolü kapsamında hastanın öz-bakım ihtiyaçlarını karşılayan kızına ve diğer aile üyelerine sağlık eğitimi ve danışmanlık yapılmıştır. Hemşireler, bu hastaların öz-bakım gereksinimlerini belirlemeli, öz-bakımını gerçekleştirmede hasta ve yakınlarını desteklemelidir.

Anahtar Kelimeler: Femur şaft kırığı, Nonkonvülsif status epileptikus, Öz-bakım eksikliği, Hemşirelik bakımı.

Sözel Bildiri

İLERİ YAŞAM DESTEĞİ SİMÜLATÖRÜ İLE ENTÜBASYON BECERİ EĞİTİMİNİN MEMNUNİYET DEĞERLENDİRİLMESİ

Giray KOLCU[1], Mukadder İnci BAŞER KOLCU[2], Belkıs CAN[3]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye*
[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye*
[3]*Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye*

Özet:

Giriş: Tıp eğitiminin öğrencilere bilginin yanı sıra yeterli düzeyde mesleksel becerileri kazandırması önemlidir. Sağlık eğitiminde simülasyon uygulamalarının kullanımı giderek artmaya başlamıştır.

Amaç: Bu çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceri Laboratuvarı bünyesindeki ileri yaşam desteği simülatörleri ile verilen eğitimlerin memnuniyet düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışma nicel araştırma deseninde kesitsel tanımlayıcı olarak tasarlandı. Eğitim 12.10.2019 tarihinde 22 gönüllü öğrencinin katılımı ile gerçekleştirdi (n:22). Öğrencilerin maddelere 1 ile 5 arası puanlar vererek eğitim yöntemi, eğitim ortamı ve eğitici hakkında memnuniyet derecelerini belirtmeleri istendi.

Bulgular: Çalışma için 22 öğrencinin görüşleri değerlendirildi (n:22). Ölçeğin toplam puan ortalaması 4,85±0,56 olarak hesaplandı. Ölçeğin genellenebilirlik kuramı ile yapılan varyans analizinde bireyler için kestirilen varyans analizi yüzdesi%31, maddeler için kestirilen varyans bileşeni yüzdesi %3.9, birey-madde için kestirilen varyans yüzdesi %64.3 olarak hesaplandı. Ölçeğin klasik test kuramına göre yapılan güvenilirlik analizinde Crohnbach alfa katsayısı 0,80 genellenebilirlik kuramına göre yapılan analizde G – katsayısı 0,80 olarak hesaplandı.

Tartışma: Bu çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceri Laboratuvarı bünyesindeki ileri yaşam desteği simülatörleri ile verilen eğitimlerin memnuniyet düzeyleri değerlendirildi. Güncel alanyazında simülasyon temelli eğitimler ile ilgili bir çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalarda sıklıkla eğitimin etkinliğinden ve öğrencilerin memnuniyetinden bahsedilmektedir. Çalışmamızda da güncel alanyazın ile uyumlu olarak öğrenci memnuniyet ortalaması 4,85±0,56 olarak hesaplandı.

Sonuç olarak, tıp fakültelerinin büyük çoğunluğunda mesleksel beceri uygulamaları günden güne eğitimin vazgeçilmez ve önemli bir parçası haline gelmektedir. Öğrencilerden alınan olumlu geribildirimler de bu uygulamanın önemini daha net ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık eğitimi, simülasyon, entübasyon, geribildirim

Sözel Bildiri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BİREYSEL DEZENFEKTAN KULLANIMINA YÖNELİK BİLİNÇ DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ "BURDUR MAKÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ"

Rumeysa GÖKMEN*

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, rumeysagkmn@gmail.com*

Özet: Hayatımızın birçok yerinde kullandığımız salgın ve enfeksiyonlarla kullanımı sürekli ve kişisel hale gelen dezenfektan, virüs ve bakteri gibi mikroplardan korunmak için kullanılan etkili hijyen sağlayıcı temizlik malzemesidir. Pek çok türü bulunan dezenfektanlar, kullanılacakları yerlere göre formüle edilip üretilirler. Bazıları hastanelere özel üretilirken, diğerleri basit ev temizliğine uygun hazırlanır.

Son bir yıl içinde yaşanan Covid-19 pandemisi sonrası maske, mesafe, hijyen kurallarının uygulanması ile birlikte insanlar temizlik ve hijyen konusunda daha dikkatli olmaya başladılar. Kullanımı çoğalan temizlik maddeleri, dezenfektan ve kolonya gibi maddeler hakkında vücudumuzun ve çevremizin hijyeni için yeterli bilgi sahibi olmak önemli bir hale gelmiştir. Faydası olduğu kadar zararı da olabilen dezenfektan maddelerin nerede nasıl kullanılacağı, içeriğinin nasıl seçilmesi gerektiği, günümüz şartlarında oldukça dikkat edilmesi gereken ve bilinmesi gereken maddelerdir.

Yapacağım ankette, yukarıda dezenfektan kullanımına dair anlattıklarımın bilinip bilinmediğini sorgulamayı amaçlayan "Üniversite Öğrencilerinin Bireysel Dezenfektan Kullanımına Yönelik Bilinç Düzeyinin Belirlenmesi" adlı anketim, kişisel bilgi soruları ile birlikte toplam 23 sorudan oluşup 100 kişiye yapılması planlanmaktadır.

Sözel Bildiri

MUSIC INTERVENTIONS IN CATARACT SURGERY: A SYSTEMATIC MAPPING STUDY

Yeliz CİĞERCİ, Mavinur ŞEMSETTİNOĞLU

Afyonkarahisar Health Sciences University, Faculty Of Health Sciences, Afyonkarahisar

Abstract:

Aim: The aim of the study was to examine the studies investigating the effect of music intervention in patients undergoing cataract surgery with the systematic mapping method, to reveal the trends and scientific content in this field, and to provide data that will be able to provide guidance to researchers who want to conduct studies in this field in the future.

Material and Method: A total of 6 studies meeting the inclusion criteria from 6419 studies, published until 2017, with the systematic mapping reached with the keywords "cataract", "surgical", "music", "music therapy", "music listening" and "music intervention" in "PubMed" and "Google Scholar" databases were included in the scope of review.

Results: While the first study published in cataract surgery was seen to be in 1997, the studies were conducted in Thailand, South Korea, Greece, Canada, and India. Five of the studies were randomized controlled studies. It was determined that music therapy, music intervention, and music terms were used in the studies. When the variables which the effect of music investigated in the studies were examined, it was determined that anxiety was investigated in four studies, heart rate and blood pressure (systolic and diastolic blood pressure) in three studies, patient satisfaction in two studies, and pain in one study. In the studies, it was found that anxiety was evaluated with STAI-S, STAI-T, VAS, Hamilton Anxiety Rating Scale, Sense of Coherence Scale while patient satisfaction and pain severity were evaluated with VAS.

Conclusion: Studies have shown music as an important complementary therapy in reducing blood pressure, pain and anxiety levels, as well as increasing patient satisfaction in patients undergoing cataract surgery.

Keywords: Cataract, Music, Music Therapy, Music Intervention

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PATELLOFEMORAL PAIN AND PES PLANUS IN A PRIVATE UNIVERSITY STUDENTS

Bahar KARA[1], Aslı YERAL[2], Ayça AKLAR ÇÖREKÇİ[2], Güzin KAYA AYTUTULDU[2], Deniz ASLAN[2], Elif DEVELİ[2]

[1]*Osmanoğlu Hospital , Department of Physical Therapy and Rehabilitation, Şişli , İstanbul, Turkey*

[2]*Yeditepe University , Faculty of Health Sciences, Department of Physical Therapy and Rehabilitation, İstanbul, Turkey*

Abstract:

Background: Patellofemoral Pain (PFP) is a common knee problem in physically active populations, especially in young adults. Even though exact causes of PFP are unknown, postural changes in foot may lead to arise PFP in young population. The aim of this study was to investigate the relationship between PFP and Pes Planus (PP) among students with PFP and healthy students.

Methods: The study included 400 students from Yeditepe University aged between 18-30 year and Kujala Patellofemoral Pain Scoring (KPPS) was applied to the students. Students with KPPS of 85 and below (n = 30) were accepted as having PFA and create the Patellofemoral Pain Group (PPG). Also, Control Group (CG) was randomly selected from students (n = 30) with KPPS of 100. Feiss line, navicular fall, subtalar and genu valgum angles, tibial rotation, Q angle while standing and supine and hamstring tightness were evaluated.

Results: The prevalence of PFP among students was found to be 10.5%(n = 42). In PPG and CG 2nd PP was found as 16(53.3%) and 3(10%), respectively. A statistically significant difference was found between groups in navicular drop, subtalar angle, tibial rotation, Q angle in supine and hamstring tightness ($p<0.05$).

Conclusions: The current study revealed that students with PFP had more severe PP degree, navicular fall, subtalar angle, tibial torsion and hamstring tightness compared to CG. In conclusion, it was thought that foot posture examination might be important in PFA patients and further researches should be done related to this topic.

Keywords: Patellofemoral Pain, Pes Planus , University Students

Sözel Bildiri

SİNİR AJANLARIN İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ

Semanur ÇAKIR

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü

semanur2016@outlook.com

Özet: Kimyasal savaş ajanları; öldürmek, yaralayarak saf dışı bırakmak, kapasite bozucu etki ile etkisiz hale getirmek, ekonomik önemi olan hedefleri işlemez hale getirmek, teröre ve sivil personel arasında paniğe sebep olmak için kullanılan yüksek toksik etkiye sahip kimyasal maddelerdir. Sinir ajanları, kimyasal ajanlar içerisinde en dikkat çeken ve etkin olan sınıftır. Sinir sistemini olumsuz etkiledikleri için bu şekilde adlandırılmaktadırlar. Sinir ajanlarına maruz kalan çoğu bireyler fiziksel ve ruhsal olarak saldırıya karşı hazırlıklı değillerdir. Maruz kalma yoluna göre belirtiler değişiklik gösterir. Buhar yolu ile maruz kalım sonrası solunum sistemi belirtileri ortaya çıkarken, bulaşmış bir gıdanın ağız yoluyla alınımı sonrası da sindirim sistemi belirtileri görülür. Akciğerler tarafından hızlı bir biçimde emilen sinir ajanları 1 dakikadan kısa bir zaman süresi içerisinde yaygın sistemik bulgular görülmesine yol açabilir. Maruz kalınan doz ile ilişkili olarak gözde yanma, ağrı, burun akıntısı, nefes tıkanıklığı, görme bulanıklığı, tremor, baş ağrısı, konsantrasyon güçlüğü, bellek bozukluğu, idrar tutamama, kramplar görülebilir. Daha yüksek dozlarda ise kardiyovasküler sistem belirtileri hakimdir. İlerleyen süreçlerde kas seğirmeleri, zorlu, yüzeyel solunum, bronşiyal sekresyonlarda artma, konvülsiyon, konuşma bozukluğu, reflekslerin kaybı, koma ve ölüm görülebilir. Bu belirtilere maruz kalmış bireylerin sinirsel ajana maruz kalınmış olma olasılığını akla getirmelidir. Fiziksel olarak birçok hasar oluşturan bu ajanlar aynı zamanda bireylerde ruhsal olarak da bozukluklara sebep olmaktadır. Ruhsal bozukluklar genellikle anksiyete, huzursuzluk, apati, korku, uyku ve yemek bozuklukları, öfke patlamaları, depresyon şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kimyasal Ajan, Sinir Ajanlar, Fiziksel ve Ruhsal durum

Poster Bildiri

ÇOCUK MERKEZLİ AFET RİSKİNİ AZALTMA: UNICEF PROGRAMI TÜRKİYE'DE DE UYGULANABİLİR Mİ?

Halil İbrahim TAŞDEMİR*

**Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, dibrahimtasdemir@gmail.com*

Özet: Dünya nüfusunun büyük kısmını oluşturan çocuklarla birlikte, yüksek yoğunluklu doğal afetler ve iklim değişikliği, çocukların refahı ve potansiyeli üzerinde dramatik etkilere sahiptir. Çocuklar, fiziksel ve psiko-sosyal hassasiyetleri, gelişimleri için gerekli olan hizmetlerin aksaması, ebeveynlere ve diğer bakıcılara yüksek oranda bağımlı olmaları, sınırlı düzeyde kendini ifade edebilmeleri ve temsiliyetleri nedeniyle doğal afetlerden en çok etkilenirler. UNICEF bu kapsamda *"Çocukların geleceklerini etkilemek, haklarını talep etmek ve endişelerini yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde dile getirmek için desteğe ihtiyacı vardır." ifadesini kullanmaktadır.* İklim değişikliğinin etkisini hafifletmek için değişimin aracıları olarak çocukların rolü giderek daha önemli hale gelmektedir. Dünyada etkileyici ekonomik başarılar ve son otuz yılda yoksulluktaki hızlı düşüşe rağmen, giderek artan şiddetli hava olayları ve doğal tehlikeler, zor kazanılmış kalkınma kazanımlarını tehlikeye atma potansiyeline sahiptir. Bu durum en çok çocukları ve kadınları risk altında bırakmaktadır. Çözüm olarak; UNICEF, çocukların Afet Riskini Azaltma ve dirençli gelişimde mevcut ve gelecekteki değişim ajanları olduğuna inanmaktadır. Dünya'nın geleceğinin paydaşları olarak çocuklar, iklim değişikliğiyle ilgili doğal afetleri anlama ve bunlarla başa çıkmada aktif bir rol alarak şok ve stresle başa çıkma konusunda benzersiz kapasitelere sahiptir. UNICEF Vietnam'da hükümetin ve ortakların potansiyel can, sağlık durumu, geçim kaynakları, varlıklar ve hizmetleri tanımlayan, değerlendiren ve azaltan Çocuk Merkezli Afet Risk Azaltma (CCDRR) müdahalesi alma kapasitesini geliştirmektedir. Bu çocuk merkezli müdahale ile UNICEF, Güvenli Okullar modelinin teşvik edilmesi, toplum temelli çocuk koruma sistemleri, yenilikçi teknolojiler ve gençlerin öncülüğündeki girişimler kullanan çocuklar arasında doğal afetler konusunda farkındalık yaratma gibi girişimlerle toplulukları güvende tutmak için çalışmaktadır. Bu doğrultuda UNİCEF slogan olarak; *"UNICEF, çocukların, ailelerin ve toplulukların doğal tehlikelere karşı direncini güçlendirmeye kararlıdır." ifadesini kullanmaktadır.* CCDRR, mevcut ve gelecek nesillerin iklim değişikliğiyle başa çıkabilmeleri için sürdürülebilir ve dirençli kalkınma için önemli bir uzun vadeli stratejidir. Çocukları, aileleri ve toplulukları şoklara ve etkili iyileşmelere daha iyi hazırlamak anlamına gelir. Bunu yaparken, eşitsizliğin itici güçlerini anlamak için öncelikle şoklar ve streslerden ziyade güvenlik açıklarına odaklanır ve doğal afetler durumunda şokları emecek sistemleri güçlendirir. Aynı zamanda, toplulukların, ailelerin ve çocukların kapasiteleri ve başa çıkma mekanizmaları, doğal afetlerden sıyrılmak için geliştirilir. Dayanıklı kalkınmaya yapılan bu yatırım, Vietnam'daki büyüme, gelişme ve sosyal uyumun yanı sıra Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Sendai Çerçevesi'nin başarılmasının da anahtarıdır. Bu durum afet bölgesinde yer alan Türkiye için de kullanışlı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet riski, Afet yönetimi, Çocuk, UNICEF

Sözel Bildiri

KORONAVİRÜSE KARŞI ANSKİYETE VE İLİŞKİLİ BAZI FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Ayşe DURAN[1], Aysun GÜZEL[2]

[1] *Lisans öğrencisi Ayşe Duran, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*
ayseduran212@gmail.com
[2]*Dr. Öğr. Üyesi Aysun GÜZEL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi,*
ayurdakul@mehmetakif.edu.tr

Özet:
Giriş ve Amaç: Bu araştırmanın amacı bireylerin koronavirüsanksiyetesi ve ilişkili bazı faktörlerin belirlenmesidir.
Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan epidemiyolojik araştırmanın verileri Google formlar aracılığıyla hazırlanan bir anket linki aracılığıyla 15-25 Şubat 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma için evren araştırmacıların telefon ya da sosyal medya aracılığıyla iletişim kurabildikleri ve anket linkiyle ulaşılabildikleri tüm bireyler (yaklaşık 5000 kişi) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklem seçiminde olasılık dışı örnekleme yöntemleri arasında yer alan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü %95 güven aralığında, 0,05 hata payı ile 356 kişi olarak belirlenmiştir. Katılımcılara birebir ulaşılamaması, veri formlarının doldurulması sırasında katılımcıların yanlarında bulunulamaması gibi nedenlerle araştırmaya katılan kişi sayısı 228 kişi olmuştur. Araştırma verisini uygun şekilde doldurmayan 3 kişinin verileri değerlendirilememiş, 225 kişi ile araştırma tamamlanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracını 20 sorudan oluşan sosyodemoğrafik bilgi formu ile 5 sorudan oluşan KoronavirüsAnskiyete Ölçeği (CAS) oluşturmuştur. Katılımcıların, formu kendilerine gönderilen link aracılığıyla doldurmaları yaklaşık 10-15 dakika sürmüştür. Araştırmada SPSS 24programı kullanılmıştır. Sosyodemoğrafik değişkenlerin tanımlanmasında yüzdelik ve standart sapma, bazı sosyodemoğrafik değişkenlerin ölçekle ilgili analizlerinde bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır ve katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.
Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 28,23±10,45 olarak bulunmuştur. Katılımcıların %68,9'u kadın, %69,8'i bekar ve %25,3'ü çocuk sahibidir. Kadınların CAS ortalama puanları (1,92±3,08) erkeklerden (0,70±1,93) istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek bulunmuştur ($p<0,001$). COVID-19 pozitif olanların (2,35±3,76) olmayanlara göre (1,30±2,45) CAS ortalama puanları istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek çıkmıştır ($p=0,02$). COVID-19 kaynaklı yaşadığı ekonomik sorunlardan endişe duyan kişilerin (1,99±3,22) endişe duymayanlara göre (0,86±1,92) CAS ortalama puanları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.
Sonuç: Kadınlar, COVID-19 pozitif olanlar ve COVID-19 kaynaklı yaşadığı ekonomik sorunlardan endişe duyanlarda koronavirüsanksiyetesi yüksektir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, anksiyete, genel halk

Sözel Bildiri

COVID-19 DÖNEMİNDE YAŞANAN ALKOL-MADDE BAĞIMLILIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kezban Nisa KOCATÜRK[1], Aysun GÜZEL[2]

[1]*Lisans öğrencisi Kezban Nisa KOCATÜRK, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*
nisa.kctrk29@gmail.com
[2]*Dr. Öğr. Üyesi Aysun GÜZEL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*
ayurdakul@mehmetakif.edu.tr

Özet:
Giriş ve Amaç: Bu araştırmanın amacı COVID-19 döneminde bireylerin alkol-madde bağımlılığına yönelik risk düzeylerinin ve ilişkili bazı faktörlerin belirlenmesidir.
Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan epidemiyolojik araştırmanın verileri Google formlar aracılığıyla hazırlanan bir anket linki aracılığıyla 10 Ocak-1 Şubat 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma için evren araştırmacıların telefon ya da sosyal medya aracılığıyla iletişim kurabildikleri ve anket linkiyle ulaşılabildikleri tüm bireyler (yaklaşık 5000 kişi) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklem seçiminde olasılık dışı örnekleme yöntemleri arasında yer alan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü %95 güven aralığında, 0,05 hata payı ile 356 kişi olarak belirlenmiştir. Katılımcılara birebir ulaşılamaması, veri formlarının doldurulması sırasında katılımcıların yanlarında bulunulamaması gibi nedenlerle araştırmaya katılan kişi sayısı 310 kişi olmuştur. Araştırma verisini uygun şekilde doldurmayan 7kişinin verileri değerlendirilememiş, 303kişi ile araştırma tamamlanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracını 24 sorudan oluşan sosyodemoğrafik bilgi formu, 6 sorudan oluşan BAPİRT-Alkol Ölçeği ve 7 sorudan oluşan BAPİRT-Madde Ölçeği (6 soru değerlendirmeye alınıyor) oluşturmuştur. Katılımcıların, formu kendilerine gönderilen link aracılığıyla doldurmaları yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Araştırmada SPSS 22programı kullanılmıştır. Sosyodemoğrafik değişkenlerin tanımlanmasında yüzdelik ve standart sapma, bazı sosyodemoğrafik değişkenlerin ölçeklerle ilgili analizlerinde ki-kare testi kullanılmıştır. Araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır ve katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.
Bulgular: Katılımcıların %71,6'sı kadındır ve %75,6'sı gelir durumunu orta seviyede şeklinde ifade etmiştir. Katılımcıların %5,3'ü madde bağımlılığına karşı, %14,2'si alkol bağımlılığına karşı yüksek risk altında bulunmuştur. Katılımcıların medeni durumları ile BAPİRT-Alkol Bağımlılığı Ölçeği yüksek riskli olmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır (χ^2=4,363, p=0,037). Bekar olanların %12,2'si, evli olanların %2,0'si alkol bağımlılığı yüksek risk grubunda bulunmuştur ve bekar olanların evli olanlara göre alkol bağımlılığı yüksek risk grubunda olma durumları fazladır.COVID-19 karşı ülke genelinde yapılan ekonomik iyileştirmelerin kişiyi ekonomik olarak güvende hissettirmesi ile BAPİRT-Madde Bağımlılığı Ölçeği yüksek riskli olmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır(χ^2=10,758, p=0,001). Ekonomik olarak güvende hissedenlerin %14,0'ü, ekonomik olarak güvende hissetmeyenlerin %3,3'ü madde bağımlılığı yüksek risk grubunda bulunmuştur ve ekonomik olarak güvende hissedenlerin güvende hissetmeyenlere göre madde bağımlılığı yüksek risk grubunda olma durumları fazladır.
Sonuç: Katılımcıların alkol ve madde bağımlılığına yönelik yüksek riskli grupta olma durumları fazladır. Bekar olmak alkol bağımlılığı yüksek risk grubunda olmak ile, ekonomik olarak kendini güvende hissetmek madde bağımlılığı yüksek risk grubunda olmak ile ilgili değişkenlerdir.
Anahtar Kelimeler: COVID-19, alkol, madde, bağımlılık, yüksek risk

Sözel Bildiri

COVID-19 KORKUSU VE İLİŞKİLİ BAZI FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Hakkı SARIÇAY[1], Aysun GÜZEL[2]

[1]*Lisans öğrencisi Hakkı SARIÇAY, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, hakkisaricay7@gmail.com*
[2]*Dr. Öğr. Üyesi Aysun GÜZEL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ayurdakul@mehmetakif.edu.tr*

Özet:
Giriş ve Amaç: Bu araştırmanın amacı bireylerin COVID-19 korkusu ve ilişkili bazı faktörlerin belirlenmesidir.
Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan epidemiyolojik araştırmanın verileri Google formlar aracılığıyla hazırlanan bir anket linki aracılığıyla 22 Şubat-7 Mart 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma için evren araştırmacıların telefon ya da sosyal medya aracılığıyla iletişim kurabildikleri ve anket linkiyle ulaşılabildikleri tüm bireyler (yaklaşık 5000 kişi) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklem seçiminde olasılık dışı örnekleme yöntemleri arasında yer alan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü %95 güven aralığında, 0,05 hata payı ile 356 kişi olarak belirlenmiştir. Katılımcılara birebir ulaşılamaması, veri formlarının doldurulması sırasında katılımcıların yanlarında bulunulamaması gibi nedenlerle araştırmaya katılan kişi sayısı 244 olmuştur. Araştırma verisini uygun şekilde doldurmayan 42 kişinin verileri değerlendirilememiş, 202 kişi ile araştırma tamamlanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracını 30 sorudan oluşan sosyodemoğrafik bilgi formu ile, 7 sorudan oluşan COVID-19 Korkusu Ölçeği oluşturmuştur. Katılımcıların, formu kendilerine gönderilen link aracılığıyla doldurmaları yaklaşık 20-25 dakika sürmüştür. Araştırmada SPSS 22 programı kullanılmıştır. Sosyodemoğrafik değişkenlerin tanımlanmasında yüzdelik ve standart sapma, bazı sosyodemoğrafik değişkenlerin ölçekle ilgili analizlerinde bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır ve katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 27,05±9,13 olarak bulunmuştur. Katılımcıların %68,8'i kadındır ve %51,0'i il merkezinde yaşamaktadır. Kadınların COVID- 19 Korkusu Ölçeği ortalama puanları (16,92±6,85) erkeklerden (13,90±5,45) istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek bulunmuştur ($p<0,001$). Dünya genelinde COVID-19 haberlerini takip edenlerin (16,94±6,60) etmeyenlere (12,71±5,39) göre COVID- 19 Korkusu Ölçeği ortalama puanları istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek bulunmuştur. COVID-19'a karşı alınan önlemlere (sokağa çıkma yasakları, şehirlerarası ulaşım yasakları, işletmelerin kapanması vs.) yönelik hissedilenler ile COVID-19 Korkusu Ölçeği toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. COVID-19'a karşı alınan önlemler karşısında korku hissedenlerin (31,75±2,50) kaygı (14,83±6,67), endişe (15,17±5,98) hissedenlere ya da hiçbir şey hissetmeyenlere (11,54±4,30) göre COVID-19 Korkusu Ölçeği toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek bulunmuştur ($p<0,001$).

Sonuç: Kadın olmak, COVID-19 haberlerini takip etmek, COVID-19'a karşı alınan önlemler karşısında korku hissetmek COVID-19 korkusu ile ilişkili değişkenlerdir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, korku, toplum

Sözel Bildiri

AFETLERDE HASTANE ÖNCESİ MÜDAHALE VE TRİAJ

Simge ERGÖÇER

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü

siimgergocer@outlook.com

Özet: Afetler, başta insanlar olmak üzere diğer tüm canlılar için; normal yaşamı ve toplumsal faaliyetleri kesintiye uğratan, toplumda fiziksel, sosyal, kültürel, ekonomik kayıplara neden olan ve etkilenen topluluğun üstesinden gelemediği doğa veya insan kaynaklı bir olgudur. Yaşamı durma noktasına getirebilen afetler, sağlık kuruluşlarına çok sayıda yaralı akışı ile ciddi kaotik ortamlar doğurabilir. Afet yönetiminde özel bir öneme sahip olan hastanelerin ve acil hizmet veren birimlerin, afetlere karşı dirençli aynı zamanda hazırlıklı olması, afet sırasında işlevsel kalmalarını sağlamaları bakımından çok önemlidir. Afet öncesi evrede temel hizmetlerin bu bağlamda değerlendirilmesi ve hazırlıkların zarar azaltma evresinde tamamlanması öncelikli çalışmalardandır. Afetlerde hizmetlerin dünyaca kabul görmüş uluslararası standartlar doğrultusunda verilebilmesi, kurumların bu konularda koordinasyonu ile birlikte bilgi, donanım ve beceri sahibi olmasıyla ilişkilidir. Oluşabilecek bir afet durumunda hastane öncesi müdahale tamamlandıktan sonra Afet triajı uygulanmalıdır. Afet triyajı hastanenin girişinde yapılarak afetin büyüklüğüne göre ciddi yaralılara gerekli müdahaleler yapılmalı, basit yaralanmaları ise daha küçük hastanelere yönlendirerek hastanenin yükü azaltılmalıdır. Hastaların uygun triyajı yapıldıktan sonra nakillerinin sağlanması aşamasında hastaneler ile iletişim çok önemlidir. Doğru yönlendirme ve yeterli kaynaklara sahip olmayan hastanelere yapılan nakiller mortalite ve morbiditeyi artıracaktır. Bu durumun önüne geçilebilmesi bakımından afetlerde hastane öncesi müdahale ve triaj büyük dikkat ve özenle uygulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Hastane Afet Planlaması, Triaj

Sözel Bildiri

ADRENAL BEZLERDEKİ OKSİDATİF DENGE SANTRAL OUABAİN UYGULAMASIYLA OLUŞAN BİPOLAR HASTALIĞI MODELİNDE DEĞİŞİM GÖSTERİYOR MU?

Osman KUKULA[1], M.Nusret ÇİÇEKLİ[1], Sinan ŞAFAK[1], Caner GÜNAYDIN[1]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji, Samsun*

Özet:

Giriş: Bipolar hastalık toplumun %1'ini etkilemektedir. Günümüzde tedavisinde lityum, valproik asit ve antipsikotikler kullanılıyor olsa da hastalarda görülen metabolik yan etkiler ve ilaca karşı oluşan tolerans nedeniyle yeni tedavi arayışlarına ihtiyaç sürmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar intraserebroventriküler (ICV) olarak yapılan ouabain enjeksiyonun deney hayvanlarında hiperlokomosyon ve depresif semptomlara neden olarak hastalığın taklit edilmesinde kullanılabilecek başarılı bir model olduğunu göstermiştir.

Amaç: Bu çalışmamızda bipolar hastalığın metabolik etkilerinde rolü olduğu düşünülen adrenal bezlerin ICV ouabain uygulamasıyla oksidatif dengesinin nasıl değiştiğini araştırmayı amaçladık.

Yöntem: Yetişkin erkek Wistar-albino sıçanlar ketamin-ksilazin (80-10 mg/kg, i.p) ile anestezi altına alınarak stereotaksik cihaza yerleştirildi. Deney hayvanlarına (1 mmAP,1.5mmML,3.5mmDV) koordinatlarına kanül yerleştirildi. Bir hafta iyileşme periyodunun tamamlanmasının ardından ouabain (10^{-3} M) ICV olarak uygulandı. Ouabain uygulamasından 2 saat sonra deney hayvanlarına lityum, valproik asit ve çözücü 14 gün boyunca uygulandı. İlaç uygulamasından 24 saat sonra deney hayvanlarının açık alan testinde lokomotor aktiviteleri ölçülerek, zorunlu yüzme testinde hareketsiz kalma süreleri araştırıldı. Davranış testleri sonrasında deney hayvanları sakrifiye edilerek adrenal bezler izole edildi. İzole edilen dokular PBS ile homojenize edilerek, örneklerde total antioksidan seviyeleri (TAS) ve total oksidan seviyeleri (TOS) ölçüldü.

Bulgular: Santral ouabain uygulamasının açık alan testinde lokomotor aktiviteyi ve zorunlu yüzme testinde hareketsiz kalma süresini anlamlı olarak artırdığını gösterdi. Ayrıca lityum ve valproik asit tedavilerinde ouabain kaynaklı artan lokomotor aktivitenin ve hareketsiz kalma süresinin ouabaine kıyaslandığında anlamlı olarak azaldığı görüldü. Yapılan biyokimyasal analizler sonucunda ouabain adrenal bezlerde oksidatif seviyeyi anlamlı olarak artırarak antioksidan seviyede azalmaya neden olduğu bulundu. Lityum ve valproik asit tedavisinin oksidatif seviyede ouabain kaynaklı ortaya çıkan artışı hafifleterek, antioksidan seviylerde oluşan azalmayı engelledi.

Tartışma ve sonuç: Deney sonuçlarımız santral ouabain uygulamasının bipolar hastalığında görülen adrenal bezde oluşan oksidatif stresi taklit ettiğini gösterdi. Bu doğrultuda santral ouabain uygulamasıyla oluşan bipolar hastalığı modelinin davranışsal parametrelerin yanı sıra periferik organlarda ortaya çıkan metabolik değişiklikleri başarı bir şekilde taklit ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ouabain, bipolar hastalık, adrenal bez, oksidatif stres, sıçan

Sözel Bildiri

HT-22 HÜCRELERİNDE L-GLUTAMAT İLE İNDÜKLENEN OKSİDATİF STRESE NÖROKİNİNERJİK SİSTEMİN HÜCRE CANLILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

M. Nusret ÇİÇEKLİ[1], Z. Betül ÇELİK[2], F. Nihan CANKARA[3], Caner GÜNAYDIN[1]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji ABD, Samsun*

[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji ve Genetik ABD, Samsun*

[3]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji ABD, Isparta*

Özet:

Giriş: Epilepsi günümüzde en sık görülen santral sinir sistemi hastalığıdır. Tedavide kullanılan birçok farmakolojik ajan olmasına rağmen, tedaviye dirençli hastalar ve ilaç cevabında görülen değişiklikler yeni tedavi arayışları doğurmaktadır.

Amaç: HT-22 hücrelerinde L-glutamat uygulamasıyla oluşturulan oksidatif stres, epilepsi patolojisinde temel rol oynadığı düşünülen mekanizmayı *in vitro* olarak taklit etmekte ve araştırılmalarda sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Bu çalışmanın amacı nöronal eksitasyonda rolü olduğu daha önceki çalışmalarda gösterilmiş olan nörokininerjik (NK) sistem etkilerinin L-glutamat ile oluşturulan oksidatif stres üzerinde, reseptör spesifik agonist ve antagonistlerle araştırılmasıdır.

Yöntem: HT-22 hücreleri deneylerin yapılacağı 96 kuyucuklu plakalara ekilerek tutunmaları sağlandıktan sonra 24 saat boyunca L-glutamat (0,625, 1.25, 2.5, 5, 10, 20µM) ile inkübe edildi. Nörokininerjik sistemin etkisi farklı dozlarda P maddesi (NK-1 agonisti, 1,2,4,8,16 nM), aprepitant (NK-1 antagonisti, 1,3, 10µM), β-[Ala^8]-Nörokinin A_{4-10} (β-NörokininA, NK-2 agonisti, 1,3,10,30,100,300µM) ve L-659,877(NK-2 antagonisti, 1,3,10,30,100,300µM)'in L-glutamat (5µM) ile birlikte 24 saat uygulanmasıyla araştırıldı. Tüm ilaç uygulamalarından sonra MTT testi yapılarak hücre canlılıkları kontrolün yüzdesi olarak ifade edildi.

Bulgular: P maddesinin L-glutamat ile birlikte uygulanmasının araştırılan tüm dozlarda hücre canlılığını anlamlı olarak azalttığı görüldü. Aprepitant'ın 3 nM ve 10 nM konsantrasyonları, L-glutamat kaynaklı hücre canlılığında ortaya çıkan azalmayı engelledi. β-NörokininA ve L-659,877'in L-glutamat kaynaklı hücre canlılığında ortaya çıkan azalma üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etki ortaya çıkarmadı.

Tartışma ve Sonuç: HT-22 hücrelerinin L-glutamata karşı duyarlılığı *in vitro* epilepsi modeli olarak yeni ajanların ve mekanizmaların araştırılması için sıklıkla kullanılmaktadır. Yaptığımız çalışma sonucunda nörokinin-1 reseptörlerinin uyarılmasının L-glutamat kaynaklı hücre ölümünü artırırken, nörokinin-1 reseptörlerinin antagonizmasının L-glutamat kaynaklı hücre ölümünü azalttığı görüldü. Ayrıca NK-2 reseptörlerinin L-glutamat kaynaklı hücre ölümü üzerine herhangi bir etki göstermediği bulundu. Çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz veriler ışığında, NK-1 reseptör antagonizmasının L-glutamat kaynaklı oksidatif stres ve hücre ölümünü azalttığı ve bu etkinin reseptör spesifik olduğu bulundu. Bu doğrultuda NK-1 reseptörlerinin oksidatif stres kaynaklı nöron ölümü ve epilepsi patolojisinde faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: HT-22, L-glutamat, nörokininerjik sistem, oksidatif stress, epilepsi

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF TEMPERATURE ON ORGANİC ACİD CONTENT OF KEFİR PRODUCED BY MİXTURE OF DİFFERENT TYPES OF ANİMAL MİLK*

Halil YALÇIN[1], İlhan GÜN[2]

Burdur Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Veterinary Medicine Department of Food Hygiene and Technology, Burdur, Türkiye
[2] Burdur Mehmet Akif Ersoy University Vocational School of Food, Agriculture and Livestock, Department of Food Processing Dairy Products Technology Program, Burdur, Türkiye

Abstract: Kefir is a fermented dairy product that is favourably consumed due to its refreshing and nutritious properties in many societies. It has found an important place among functional foods and has become an attractive beverage because of many beneficiary health effects. Therefore, its consumption is increasing day by day. The microbial flora of kefir grain, milk used in production, pasteurization conditions, rate of added grain amount, hygienic quality of the tools used, storage and sales conditions affect the kefir composition. Another factor that is effective on the aroma and structure of dairy products is the composition of milk and its fermentation conditions. Depending on the genetic characteristics and feeding types of animal breeds, there are also differences in the quality of milk and milk products. In this study, the milks of different species of animals including cow, Saanen goat, Hair goat and Honamlı goat were mixed with a proportion of 50%+50%, and then 3% kefir grain was inoculated into the milks. The samples were incubated at 3 different temperatures (18, 25 and 30 °C). Organic acids (acetic acid, butyric acid, isovaleric acid, valeric acid) contents of the samples stored under refrigerator conditions were measured using GC/MS on days 1, 7, 15. According to the results of the study, it was determined that acetic acid contents of the samples changed during different incubation temperature and storage. The highest amount of acetic acid (441.16±29.64 mg / kg) was obtained from cow-Hair goat milk kefir at 25 °C on the first day of incubation, and the lowest value (58.52±1.13 mg/kg) Saanen-Hair goat's milk kefir was found to be on day 15 of the incubation at 25 °C. Butyric acid contents of kefir samples did not change regularly during storage. It was observed that the highest value of butyric acid was determined in cow-Hair goat milk kefir as 23.18±3.48 mg/kg on day 15 at 18 °C. Isovaleric acid could not be detected in Honamlı-Hair goat milk kefir. The highest amount of isovaleric

* This research was supported with the project number 0206-NAP13 by Scientific Research Projects Coordination Unit at Burdur Mehmet Akif Ersoy University.

acid (7.34±1.86 mg/kg) was determined in cow-Hair goat milk kefir on the first day of incubation at 30 °C. Valeric acid could not be detected in the Honamlı-Hair goat milk kefir group. However, it was determined that valeric acid values vary between 0.93±0.23 and 5.50±1.38 mg/kg in the other groups. As a result, it was observed that the organic acid content of fermented dairy products is not only affected by the type of milk but also the fermentation temperature which is one of the most important production parameters. In addition, it has been determined that the organic acids formed could play a role in the formation of other metabolites as precursors in the other stages of storage and therefore these organic acids may not be detected.

Keywords: Kefir, goat milk, fermantation temperature, organic acid, functional food

Poster Bildiri

HEMİPARETİK SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA NÖROGELİŞİMSEL TEDAVİYE EK OLARAK UYGULANAN SANAL GERÇEKLİK EĞİTİMİNİN ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONLARI VE GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİNE ETKİSİ

Özge YENİLMEZ*, Filiz ALTUĞ**

**Özel İlk Yankı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Denizli, ozg3e11@gmail.com.*

***Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, faltug@pau.edu.tr*

Özet:

Giriş: Serebral Palsi'deki (SP) motor bozukluklarla birlikte çoğunlukla duyusal-algısal, bilişsel, iletişimsel ve davranışsal problemler de görülür. SP tedavisinde fizyoterapi ve rehabilitasyon uygulamalarının rolü büyüktür. Bu uygulamaların ortak hedefi; çocuktaki potansiyeli açığa çıkarıp, varolan potansiyeli geliştirmesini sağlamak ve bireyin günlük yaşamda maksimum düzeyde bağımsızlık kazanmasını sağlamaktır. Hastalığın kronik doğasından dolayı SP'li çocuklarda tedavi süreci uzundur. Bu uzun tedavi sürecinde SP'li çocuklar tedaviye devam etmekte zorlanmakta ya da tedaviyi reddetmektedirler. Bu nedenle gelişen teknoloji farklı tedavi yöntemlerine entegre edilmektedir. Bunlardan biri de Sanal Gerçeklik (SG) uygulamalarıdır.

Amaç: Bu çalışmada hemiparetik SP'li çocuklarda nörogelişimsel tedaviye (NGT) ek olarak uygulanan SG eğitiminin üst ekstremite fonksiyonları ve günlük yaşam aktivitelerine olan etkisini incelemek amaçlandı.

Yöntem: Otuz bir hemiparetik SP'li birey (7-14 yaş) SG grubu (n=16) ve kontrol grubu (n=15) olmak üzere randomize olarak iki gruba ayrıldı. Her iki gruba da NGT haftada iki gün, toplam 12 hafta uygulandı. SG grubuna NGT'ye ilave olarak haftada iki gün, toplam 12 hafta SG uygulandı. Katılımcıları değerlendirmek için ABILHAND-kids, Kutu ve Blok Testi (KBT) ve Pediatrik Özürlülük Değerlendirme Envanteri (PÖDE) kullanıldı.

Bulgular: Tedavi sonrası SG grubunda tüm parametrelerde anlamlı iyileşmeler tespit edildi ($p<0,05$). Kontrol grubunda tedavi sonrasında KBT haricindeki parametrelerde iyileşme tespit edildi ($p<0,05$). Gruplar karşılaştırıldığında Abilhand-kids, etkilenmiş taraf KBT puanları ve PÖDE'nin mobilite alt puanı ve genel puanlarında SG grubu lehine anlamlı iyileşmeler tespit edildi ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmanın sonuçlarına göre, NGT'ye ek olarak uygulanan SG eğitiminin hemiparetik SP'li çocuklarda üst ekstremite fonksiyonları ve günlük yaşam aktivitelerini geliştirmede tek başına NGT eğitimine göre daha etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Serebral Palsi, Sanal Gerçeklik, Nörogelişimsel Tedavi, Üst Ekstremite, Günlük Yaşam Aktiviteleri

Sözel Bildiri

COMPARISON OF FEMALE ATHLETES WHO CAN AND CANNOT RETURN TO BASKETBALL DURING THE PANDEMIC PERIOD

İdil DANACI[1], Mehmet Alperen PEKDAŞ[2], Güzin Kaya AYTUTULDU[3]

[1] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, idil.danaci@std.yeditepe.edu.tr*

[2] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, alperen.pektas@yeditepe.edu.tr*

[3] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, guzin.kaya@yeditepe.edu.tr*

Abstract:

Background: The pandemic process affected many people negatively, but these effects appear more negative in athletes. They adjust their lives according to their sport and training sessions. Cardiovascular and muscular endurance is one of the most essential elements for an athlete. And as athletes stay away from training environments, their physical condition and motivation levels decrease.

Purpose: It's aimed to examine the effects of the pandemic period on basketball players and to compare the physical and psychological status between athletes who can and cannot continue playing basketball in this period.

Method: 24 voluntary participants (19.16 ± 2.77 years) who have played basketball for at least 5 years were included in the study.11 athletes (Group 1) could continue playing basketball during the pandemic process, and 13 athletes (Group 2) could not. To determine the physical and psychological state, questions in the questionnaire were scored between 0 and 4, and the total scores were calculated.The questionnaire was generated from us.

Results: It was found that there was a statistically significant difference between groups on pre-post physical condition change (4.72±4.51 for Group 1, 14.38±5.53 for Group 2; p=0.001). There was also a significant difference in post-pandemic physical condition levels between groups.Furthermore, athletes in Group 2 have shown lower psychological state values than Group 1, however, it was not statistically significant.

Discussion and conclusion: Our results support the idea that the covid-19 pandemic process has negatively affected athletes. Consequently, it might be proposed that athletes may not continue where they left off after the pandemic period. The limitation of our study was the sample size and heterogeneous distribution of the participants. It's suggested that carrying out more comprehensive studies on the pandemic period for athletes and informing the athletes about the return to sport phase after the pandemic.

Keywords: Basketball, Pandemic, Female athletes, Condition, Psychological state

Sözel Bildiri

DOKSORUBİSİN KAYNAKLI HEPATOTOKSİSİTEDE LCZ696'NIN ETKİSİNİN IŞIK MİKROSKOBİK DÜZEYDE İNCELENMESİ

Hatice ORUÇ DEMİRBAĞ[1], Mert ÜNVAN[2], Ebru BALLI[3]

[1]*Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji AD, hatice_oruc87@hotmail.com*

[2]*Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji AD, unvanmert@gmail.com*

[3]*Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji AD, ebru_balli@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Doksorubisin (DOX) çeşitli kanser türlerinde yaygın olarak kullanılan kemoterapötik bir ajandır. Kemoterapötik aktivitesinin yanı sıra birçok organda toksisiteye neden olmaktadır. Bu yüzdende DOX'un zararlı etkisini azaltmak için çeşitli ajanlar denenmektedir. Renin anjiyotensinojen aldosteron sistemi inhibitörlerinden olan LCZ696 kardiyovasküler hastalıkların tedavisinde sıklıkla kullanılmaktadır. LCZ696'nın kardiyovasküler faydalarına ek olarak, neprilisin inhibisyonu yoluyla artan endojen vazoaktif peptid seviyelerini, inflamasyonu ve oksidatif stresi modüle ettiği gösterilmiştir.

Amaç: Bizde çalışmamızda DOX kullanımı sonucu oluşan karaciğer hasarında LCZ696'nın koruyucu etkisi olup olmadığını histolojik olarak göstermeyi amaçladık.

Yöntem: 36 adet Wistar Albino sıçan 4 gruba ayrıldı; kontrol grubuna (n=8) hiçbir işlem yapılmadı, DOX grubuna (n=10) haftada iki doz 1 mg/kg DOX 6 hafta boyunca intraperitoneal olarak enjekte edildi, LCZ696 grubuna (n=8) 60 mg/gün/kg LCZ696 8 hafta boyunca her gün gavaj yoluyla verildi, DOX+LCZ696 grubuna (n=10) haftada iki doz 1 mg/kg DOX 6 hafta boyunca enjeksiyon ile 60 mg/gün/kg LCZ696 8 hafta boyunca her gün gavaj ile verildi. 6 hafta sonra sıçanlar sakrifiye edilip karaciğer dokuları %10'luk nötral formalinde fikse edildi ve rutin ışık mikroskobik doku takibi yapıldı. Elde edilen parafin bloklardan kesitler alınıp H-E ile boyandı ve değerlendirildi.

Bulgular: Kontrol grubunda normal histolojik yapıya sahip karaciğer parankimi gözlendi. DOX grubunda ise hepatositlerde vakuolizasyon, fokal nekrotik alanlar, damarlarda konjesyon ve dilatasyon izlendi. LCZ696 grubu karaciğer dokuları genel olarak kontrol grubuna benzer görünmekteydi. DOX+LCZ696 grubunda ise hepatositlerde yer yer dejeneratif değişiklikler gözlendi. Ancak bu dejeneratif değişiklikler DOX grubu kadar fazla değildi.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak çalışmamızda DOX'un hepatotoksisiteye neden olduğu LCZ696 uygulamasının bu hepatotoksisiteyi kısmen azalttığı gözlendi.

Anahtar Kelimeler: Doksorubisin, Hepatosit, LCZ696

Sözel Bildiri

NEUROPROTECTIVE EFFECTS OF RED FRUITS: A NARRATIVE REVIEW

Hilal ŞİMŞEK[1], Aslı UÇAR[2]

[1] *Ankara University Faculty of Health Sciences Department of Nutrition and Dietetics, Ankara, Turkey. hllsimsek@ankara.edu.tr*

[2] *Ankara University Faculty of Health Sciences Department of Nutrition and Dietetics, Ankara, Turkey. aucar@ankara.edu.tr*

Abstract: As a result of improved healthcare services and increased life expectancy, the world population is aging and increasing gradually burden of diseases that included age-related neurodegenerative disorders. Concordantly, interest in neuroprotective nutrients has increased especially in the last decade as part of a preventive strategy and adjuvant therapy. The purpose of this review is to provide a literature overview on the potential effects and possible biochemical mechanisms of red fruits and their bioactive compounds on age-related neurodegenerative diseases. Within this scope, scans were conducted in PubMed, Cochrane Library, and MEDLINE databases. The biochemical basis of neuroprotective effects is mainly attributed to antioxidant and anti-inflammatory mechanisms - such as reactive oxygen species (ROS) scavenging activity, controlling of inflammatory cytokines and signaling pathways, inhibition of accumulation of neuropathological proteins. The red fruits whose potential neuroprotective effects are well documented in preclinical studies have also been associated with increased neuronal activity, enhanced episodic memory, working memory, and executive function in the older adults in clinical studies. Although most of these studies were conducted in the presence of mild cognitive impairment, some of them were carried out with healthy older people and methodologies vary widely among studies. Consequently, cumulative evidence is far from fully characterizing the role of red fruits in preventing or delaying neurodegeneration. Nevertheless, red fruits - with their rich bioactive content - merit more attention in the management of this public health problem.

Keywords: Aging, Cognition, Fruits, Neurodegeneration, Neuroprotective

Sözel Bildiri

B-ALL İLE İLİŞKİLENDİRİLEN CD22 GENİNDEKİ MİSSENSE VARYANTLARIN İN SİLİCO ANALİZİ

Deniz AŞLAR ÖNER

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Afyonkarahisar, Türkiye deniz.oner@afsu.edu.tr

Özet:

Giriş: B-hücreli akut lenfoblastik lösemi (B-ALL), blastik hücrelerin kontrolsüz çoğalması ve B hücre lenfoid serisinin farklılaşmasının bloke olması ile karakterizedir. B-ALL, çocuklar arasında en yaygın görülen lösemi tipidir, tanıların yaklaşık %80'ini oluşturur. B lenfositlerinin yüzey membranında immünoglobülin ve yüzey farklılaşma antijenleri (Cluster of Differentiation) bulunur. B-lenfositlerinde bulunan en temel yüzey antijen belirteçlerinden birisi, Siglec-2 olarak da bilinen CD22'dir. CD22 molekülünü kodlayan *CD22* geni 19. kromozomun uzun kolunda lokalize olmuştur, 14 ekzona sahiptir. CD22, preB hücre aşamasında B hücre yüzeyinde eksprese edilmektedir ve olgun B hücrelerin oluşmasını sağlamaktadır. *CD22* geninde meydana gelen genetik değişimler, B hücre lenfoid serisinin kontrolsüz çoğalmasına ve klonal büyümesine neden olmaktadır. Yapılan literatür taramasına göre, *CD22* geninde yer alan varyantların zararlı etkileri bugüne kadar in silico olarak öngörülmemiştir.

Amaç: Bilgisayar tabanlı yazılım araçları kullanılarak *CD22* geni tarafından kodlanan protein yapısı üzerindeki zararlı missense (yanlış anlamlı) varyantları belirlemektir.

Yöntem: *CD22* genindeki missense varyantlar, NCBI dbSNP veri tabanından elde edilmiştir. *CD22* geninde patojenik missense varyantların biyoinformatik analizleri, sekans homolojilerine, protein dizilerine ve profil bilgilerine dayalı analiz programları kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Sonuçlar *CD22* geninde toplam, 5872 tek nükleotid polimorfizm (SNP) bulunduğunu ve bunların arasında 588 SNP'nin missense varyant içerdiğini göstermiştir. 26 missense varyantın hem SIFT hem de PolyPhen-2 yazılım araçlarıyla zararlı oldukları belirlenmiştir. PROVEAN analizi, 22 varyantın zararlı, 4'ünün nötr olduğunu tahmin etmiştir. PhD-SNP, 17 varyantın nötr, 9 missense varyantın hastalıkla ilişkili olduğunu göstermiştir. Çalışma sonucunda tüm yazılım araçları kullanılarak elde edilen algoritmada, toplam 13 missense varyantın zararlı olduğu bulunmuştur. Amino asit değişiminin, proteinin stabilizasyonu üzerine etkisini belirlemek için I-Mutant2.0 yazılımı kullanılmıştır. Değişen amino asitlerin, proteinin üç boyutlu yapısına etkilerini görebilmek için HOPE yazılımı kullanılarak modelleme yapılmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Yapılan in silico analizler, B-ALL ile ilişkilendirilen *CD22* geni ile yapılması planlanan genetik çalışmalarda, potansiyel hedef gen olarak missense varyantların seçilmesinde ve yapılacak deneysel çalışmalarda ön bilgiler sunması açısından faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: B-ALL, CD22, Polyphen-2, SNP, İn silico

Sözel Bildiri

AN IMPORTANT SECTION IN TURKISH HEALTH HISTORY: VETERINARY SERVICES IN SAKARYA PITCHED BATTLE (23 AUGUST-13 SEPTEMBER 1923)

Savaş Volkan GENÇ[1], Fuat İNCE[2]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Veterinary Faculty, Department of Veterinary Medicine History and Deontology, Burdur, Turkey*

[2]*Suleyman Demirel University, Medical Faculty, Department of Medical History and Ethics, Isparta, Turkey*

Abstract:

Aim: Sakarya Pitched Battle is among turning points of Turkish National Struggle. Greek advance was halted and ground was prepared for Turkish forward operation. The Battle has been discussed in terms of military, political and human health, and many publications have been made on these topics. In this study, it is aimed to examine veterinary services, which is a different aspect of the battle.

Method: Publications on subject were read, official publications were scanned and archive documents were examined.

Results: Measures Taken Before the Battle: In addition to existing veterinary organizations, new animal hospitals and warehouses were established in Aksehir and Dinar. A new horseshoe and toe-calk workshop in Polatli. Necessary preparations have been completed in Ankara Central Warehouse for supply of medicine.

Veterinary Services in August 1921: Due to constant movement of troops, animals were tired and could not be fed well. During battle, mobile animal hospitals were established in divisions, Ankara Range Inspectorate take command to Salmanli Farm-600 Capacity Seriously Injured Animal Front Hospital, and animal infirmary was opened in Chief-veterinarian near Maliköy Station. At end of August, 300 casualties occurred in the animal force, consisting of 25.678 heads of various animals. This number corresponds to 4.5% of the number of sick and injured animals.

Veterinary Services in September 1921: Number of weak and injured animals increased in battle, which took place in form of a fierce fight and a struggle for existence for Turks. However, no contagious disease was seen in military animals, except for civil people's animals. As a result of the measures taken, animal force reached 37.369 heads of various animals. 45% of 7.089 animals under treatment recovered and 883 animals were lost.

Conclusion: In Turkish National Struggle, animals were effective both in feeding and supply activities of army and in advancement of cavalry units like a thunderbolt. Not only healthcare support provided to army but also veterinary services provided to animals has been extremely effective in achieving victory. As a result, it is considered appropriate to increase number of publications describing role of animals in achieving victory and veterinary services provided to these animals.

Keywords: Turkish national struggle, Sakarya Pitched Battle, veterinary services

Sözel Bildiri

KADMİYUM'UN İNSAN SAĞLIĞINA ETKİLERİ

Eda ARICI[1], Aybike DİLEK KART[2], Mümin POLAT[1]

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü[1]

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı[2]

Özet: Ağır metaller; düşük derişimlerde bile toksik etki gösterebilen elementlerdir. Kadmiyum (Cd), Toksik Madde ve Hastalık Kayıt Ajansı'nın (Agency for Toxic Substances and Disease Registry –ATSDR) bildirdiği öncelikli tehlikeli maddeler içerisinde ilk onda yer alan toksik ağır metaldir. Endüstriyel faaliyetler, gübre/ilaç kullanımı ve sanayi artıkları aracılığıyla hava, toprak, su ortamlarına yayılan Kadmiyum besin zinciri ve solunum yoluyla insan ve hayvanların bünyelerine ulaşarak etkin hale gelmektedir. Kadmiyum toprakta hareketli bir element olup bitkiler tarafından kolaylıkla alınabilmektedir. Kadmiyum kirliliğinin olduğu topraklarda yetişen bitkiler, bu bitkilerle beslenen hayvanlardan üretilen hayvansal gıdalar ve içme sularına karışan sanayi artıkları aracılığıyla insan vücuduna kolaylıkla girebilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre haftalık 0.4-0.5 mg Kadmiyum (60 kg'lık insan için) tolere edilebilir olarak kabul edilmektedir. Ancak sigara kullanan bir kişide bu değer 2–4 mg'a kadar çıkabilmektedir. Bunun yanı sıra; içme suyu ve besin yoluyla alınan Kadmiyum bu değeri olması gerekenden daha yüksek bir değere taşımaktadır. Oluşan bu yüksek değerler vücudun çeşitli organ ya da sistemleri olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bilinen en etkili olduğu dokular ise akciğer, karaciğer, böbrek ve testislerdir. Yüksek Kadmiyum toksistesinin doğrudan ya da dolaylı olarak sebep olduğu hastalıklar prostat ve akciğer kanseri, osteoperoz, çeşitli böbrek hastalıkları, infertilite olarak sıralanabilir. Günümüzde ağır metallere maruziyet giderek artmakta ve halk sağlığı açısından ciddi risklerle karşı karşıya bırakmaktadır. Kadmiyum başta olmak üzere ağır metallere maruziyetten korunmak amacıyla toplumda farkındalık düzeyinin arttırılması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağır metal, Kadmiyum, İnsan sağlığı

Sözel Bildiri

BRUKSİZM VE GÜNCEL TEDAVİ YAKLAŞIMLARI

Burcu ÖZDEMİR ÖĞRÜ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Yüksek Lisans Programı, Burdur, Türkiye, dtburcuozdemir@gmail.com

Özet: Bruksizm, çiğneme ve öğütme gibi fonksiyonel amaçlar dışında dişleri sıkma ve/veya gıcırdatmayla karakterize parafonksiyonel bir alışkanlıktır. Etiyolojisinde stres, beslenme yetersizliği, alerjik ve endokrin hastalıklar, santral sinir sistemi hastalıkları, genetik faktörler, ilaç kullanımı, maloklüzyon, yanlış dental tedaviler sayılabilir. Bruksizm uyku sırasında (nokturnal) ya da uyanıkken (diurnal) gerçekleşebilir. Bruksizm dişlerde fraktür ve aşınmalar, periodontal dokularda destek kaybı ve mobilite, temporomandibular eklem disfonksiyonu ve orofasiyal bölgede ağrı gibi problemlere yol açabilmektedir.

Bruksizmin tanısında farklı yöntemler kullanılmaktadır. Anket yöntemi, klinik gözlem, ağız içi apareyleri, çiğneme kaslarının EMG analizi, PSG ile değerlendirme bu yöntemlerdendir. Bu yöntemlerden en güvenilir olanı PSG (Polisomnografi) yöntemidir. Ancak pahalı olması ve uyku labaratuvarlarında uygulanması bu yöntemin dezavantajlarıdır.

Günümüzde bruksizmin tedavi yaklaşımları; kişiye yönelik yaklaşımlar (bilişsel-davranışsal terapi), farmakolojik yaklaşımlar ve dental yaklaşımlar olarak özetlenebilir. Bruksizmin tedavisinde amaç dişlerde ve çene ekleminde oluşabilecek zararlı etkileri önlemek ve ağrıyı ortadan kaldırmaktır. Tedavisinde etkeni ortadan kaldırmak gerekir. Çok çeşitli etyolojileri olduğu için tek bir tedavi seçeneği yeterli olmayabilir. Etkili tedaviyi seçebilmek için sebep olan etkenleri belirlemek önemlidir. En sık tercih edilen tedavi yöntemi oklüzal splintlerin uygulanması olup; botoks uygulaması, akupunktur uygulaması gibi güncel yaklaşımlar da uygulanabilmektedir. Güncel tedavi yöntemleri üzerinde daha fazla çalışma yapılması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Bruksizm, parafonksiyon, temporomandibular bozukluklar, botoks

Sözel Bildiri

CİLT PH ve CİLT BÜTÜNLÜĞÜ

Kerime ÖĞÜT DÜZEN[1], Zeynep GÜNEŞ[2]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, kogut@mehmetakif.edu.tr*

[2] *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Aydın, Türkiye, zgunes@adu.edu.tr*

Özet: PH, doğada, insan vücudunda ve deride önemli bir fizyolojik rol oynar. Cilt Ph'ı cilt bütünlüğü ve epidermal bariyer işlevinde önemli bir parametre olarak bilinir. Cilt yüzeyinin Ph'ı normalde asidiktir ve Ph değeri 4.2-6.1 arasında değişir . Geçmişte asidik cilt yüzeyi Ph'ı nın mikroorganizmalara karşı savunma mekanizması sağladığı düşünülmüştür. 2000 yılından bu yana da , cilt yüzey Ph'ı epidermisin bütünlüğü ile epidermal bariyer homeostazı ve antimikrobiyal savunma mekanizmasının düzenlenmesinde önemli bir role sahip olduğu düşünülmektedir. Asidik cilt yüzeyi stratum korneum ve sağlam bir epidermal bariyerin korunmasında önemli rol oynar. Fakat yaşlanmayla, hem cilt yüzeyi Ph'ı hem de stratum korneumun Ph'ı etkilenir. Cilt yüzeyinin asidik olması, epidermal bariyer dengesi, stratum korneumun bütünlüğü, epidermisteki ölü hücrelerinin dökülmesine yol açan proteolitik süreçlerin desteklenmesi, hücre dışı lipitlerin metabolizması ve stratum korneumun mikrobiyolojik kolonizasyonu açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Cilt yüzeyi, Cilt Ph, Cilt bütünlüğü.

Sözel Bildiri

HEMODİYALİZ HASTALARINDA C-REAKTİF PROTEİN VE PROKALSİTONİN DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatma ÇÖLKESEN

Konya Meram Devlet Hastanesi

Özet: Hemodiyalize giren kronik böbrek yetmezliği hastalarında C- reaktif protein ve prokalsitonin düzeyleri enfeksiyondan bağımsız olarak yüksek seyretmektedir. Bu durum hemodiyaliz hastalarında enfeksiyon tanısını koymayı zorlaştırmaktadır. Bu hastalarda gereksiz antibiyotik kullanımına ve antibiyotik direncine neden olmaktadır. Çalışmamızın sonuçlarına göre hemodiyaliz hastalarında enfeksiyon tanısını koymadaki karışıklığın giderilmesi ve bu hastalarda enfeksiyon tanısı için yeni bir C- reaktif protein ve prokalsitonin cut off değeri belirlenmesi amaçlandı. Bu çalışma prospektif olarak Ağustos-Kasım 2015 tarihleri arasında 4 diyaliz merkezinde haftada 3 kez rutin diyalize giren, enfeksiyonu olmayan 394 hemodiyaliz hastası ve 152 sağlıklı gönüllü üzerinde yapıldı. Serum örneklerinden Selçuk Üniversitesi Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarında PCT ve CRP çalışıldı. CRP nefelometrik yöntemle, PCT ise ELISA yöntemi ile çalışıldı. Hastaların ortalama CRP değeri 15.6±9.7 mg/dL iken, kontrol grubunda bu değer 3.5±0.6 mg/dL olarak saptandı. CRP değerleri açısından iki grup arasında istatistiki olarak anlamlı düzeyde fark saptandı (p=0.001). Hastaların ortalama PCT değeri 0.63±2.6 ng/mL tespit edilirken, kontrol grubunun PCT değeri 0.043±0.02 ng/mL saptandı. Bu fark istatistiki olarak anlamlı idi (p=0.001). Çalışma grubunun CRP yüksekliği HD prosedürünün sürekli olarak immün sistemi aktive etmesi ve kronik inflamatuvar süreç ile ilişkilendirildi. Çalışma grubunun PCT yüksekliği, PCT'nin inflamatuvar durumlardan etkilenebileceğini ve HD gibi kronik inflamatuvar süreçlerde normalden yüksek bulunabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : hemodiyaliz; inflamasyon; C- reaktif protein; prokalsitonin

Sözel Bildiri

COVID-19 HASTALARININ NEFES ANALİZİ YÖNTEMİ İLE TEŞHİSİ

İsmail BAYRAKLI[1], Hatice AKMAN[2]

[1]*Aksaray Üniversitesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği*

[2]*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği*

Özet: Çin'in Wuhan kentinde başlayarak tüm Dünya'da pandemi olarak görülen COVID-19 virüsü ile milyonlarca kişi ölmüş ve milyonlarca kişi bu virüsten etkilenmiştir. Pandeminin durdurulması için acil olarak teşhis edilmesi ve kişinin karantinaya alınması hastalığın yayılmasıı önlemek için çok önemlidir. 2021 yılında aşı uygulamalarının ümit var etmesine rağmen, COVID-19 virüsünün yok olacağına dair kesin bir ibare yoktur. Bu konuda hızlı tanı kitleri geliştirilmiştir. Bunlardan en pratik, zararsız olan tanı cihazlarından biri de nefes analizi cihazlarıdır.

Pandemi ile beraber COVID-19 hastalığının teşhisi amaçlı nefes analizleri yapılmış, ve patentler alınmıştır. Çalışmamızda bu veriler derlenmiş ve ilgili patent çalışmalarına da yer verilmiştir. Avantaj ve dezavantajları kıyaslanarak değerlendirilmiştir. Nefes analizi yönteminin ileride yaygın bir şekilde kullanılacağı öngörülmüştür.

Sözel Bildiri

ULTRA HASSAS FOTOAKUSTİK GAZ SENSÖRLERİNDE GELİŞMELER

[1]İsmail BAYRAKLI, [2]Hatice AKMAN

[1] *Aksaray Üniversitesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği A.B.D.*

[2] *Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği A.B.D.*

Özet: Fotoakustik gaz sensörleri, kompakt tasarlanabilmeleri, hızlı sonuç vermeleri ve diğer optik analiz yöntemlerine göre uygun maliyetli olmalarından dolayı son zamanlarda tercih sebebi olmuştur. Ultra hassas gaz sensörleri ppb ve ppt mertebelerinde moleküllerin tespit edilmesini sağlarlar. Nefes analizi ile hastalıkların teşhis edilmesi amacı ile kullanılabilirler. Askeri alanda, aseton, hidrojen peroksit, nitrometan, trisikloasetonperoksit, ethylene glycol dinitrate gibi birçok patlayıcı maddelerin, zararlı ve yanıcı gazların, kimyasal ve biyolojik moleküllerin yakın ve uzak mesafeden detekte edilmesinde ve ortaya çıkarılmasında kullanılabilirler ayrıca, endüstriyel süreçlerden emisyon edilen gazların detekte edilmesinde hava kirliliğin görüntülenmesinde kullanılabilirler. Çalışmamızda, fotoakustik gaz sensörlerinin tasarımında yapılan son gelişmelere yer verilmiştir.

Sözel Bildiri

DEVELOPMENT of ANALYTICAL METHOD FOR MONITORING OF PROTEIN-DRUG INTERACTIONS

Songül ULUSOY

Cumhuriyet University, Vocational School of Health Services, Department of Pharmacy/ Pharmacy Services Program, Sivas, Turkey, sonulusoy@yahoo.com

Abstract: Protein-drug interactions are important in order to investigate therapeutic and side effects of drugs. Drugs are bond to proteins in blood to delivery target organ or cell. The activity, distribution, rate of excretion, and toxicity of drug molecules are mostly based on interactions with proteins[1]. So, some of proteins like bovine serum albumin(BSA), human serum albumin(HSA) is preferred in studies about drug delivery mechanism. BSA is one of the most abundant proteins in the blood and used a model structure in drug development research. It has suitable functional section to be ready to bind drug molecules. It has facilitated its use in pharmaceutical research studies with its remarkable properties in terms of stability, easy accessibility and cheapness.

Cancer and related diseases are the biggest problem of humanity. New candidate molecules are being announced for cancer treatment every day and interactions of these molecules with serum proteins are being investigated by scientist. Sensitive and correct analysis methods are required in order to follow these interactions in the blood samples because both concentrations of proteins and drug molecules should be determined correctively[2]. Chromatographically approaches such HPLC are frequently preferred due to selectivity and sensitivity. The existed HPLC based analysis methods are fairly limited and have not enough sensitivity. So, new approaches are needed to analysis a protein and drug molecule together. In this study, optimization of an analytical method was carried out for sensitive and simultaneously analyzing of an anticancer drug and serum protein. This study is a model approaches in order to determine and follow drug-protein interactions. Method variables such as sensitivity, repeatability, recovery and linear range for both species were examined and obtained acceptable results.

Keywords: Protein-drug interactions, drugs, hplc based methods

Sözel Bildiri

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ "DİSLEKSİ"

Huriye DALGÜLGE

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye huriyedalgulge@gmail.com

Özet: Hayatımızda öğrenmeyi olumlu ya da olumsuz olarak etkileyen birçok etken bulunmaktadır. Günümüzde nüfusun %10' una kadar belli derecelerde öğrenme güçlükleri görülebiliyor. Öğrenme güçlüğü olan bireyler diğer tüm alanlarda normal zeka seviyesine sahip ve yaptığı aktivitelerde genellikle yetkin olmasına rağmen okuma, yazma, matematik vb. konularda yaşıtlarından geri olabiliyorlar. Öğrenme güçlüğü 4 farklı alt grupta incelenebilir. Okuma bozukluğu (disleksi), yazılı anlatım bozukluğu (disgrafi), matematik bozukluğu (diskalkuli) ve başka türlü adlandırılmayan öğrenme bozuklukları vardır. Disleksi, kökeninde nörobiyolojik faktörlerin bulunduğu bir öğrenme bozukluğudur. Disleksi ilk kez 1881 yılında Oswald Berkhan tarafından tespit edilmiştir. Disleksi'nin ortaya çıkma nedeni dilin fonolojik alanlarındaki güçlükler ve zayıflıklar ile bağlantılıdır.

Disleksi, Edinilmiş Disleksi ve Gelişimsel Disleksi olarak ortaya çıkabilir. Edinilmiş Disleksi beyin hasarı sonucu oluşurken Gelişimsel Disleksi dil temelli bir öğrenme bozukluğudur. Zayıf imla ve kod çözme yetenekleriyle tanımlanır.

Disleksili bireyler davranış özelliklerine bakılarak erken dönemde teşhis edilebilir. Disleksi yaşam boyu devam eden bir durumdur ve kesin tedavisi yoktur. Bireyler gerekli eğitimleri alarak hayatlarına devam edebilirler.

Anahtar Kelimeler: Disleksi, Disgrafi, Diskalkuli, Gelişimsel Disleksi, Edinimsel Disleksi

Sözel Bildiri

SPİNAL MÜSKÜLER ATROFİ (SMA)

Gülsüm KARACA

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi,

Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye

gulsumkaraca98@gmail.com

Özet: Spinal müsküler atrofi (SMA), medulla spinalisteki ikinci motor nöronların ilerleyici dejenerasyonu ile seyreden kalıtımsal, sinir ve kası tutan (nöromüsküler) bir grup hastalığa denir. Bu hastalık vücutta istemli kasların kuvvetsizliğine ve erimesine sebep olur. En ağır şekilde solunumu etkiler. Hastanın zekası normal veya normalin üzerindedir. Otozomal resesif geçiş gösteren, çocukluk çağı kalıtsal hastalıklarının en sık görülenlerinden bir tanesidir. Genel popülasyonda görülme sıklığı 1/6000-10000, taşıyıcı insidansı 1/40-60' tır.

Hastalık şiddetine göre çocukluk yaşında başlayan SMA' ları üçe ayrılır:Tip I SMA (Akut form) (İnfantil form) (Werdnig-Hoffmann), Tip II SMA (Ara form) (İntermediate form),Tip III SMA (Hafif form) (Kugelberg-Welander) Hastalığın yetişkin yaşta görülen bir çeşidi de olup Tip IV olarak sınıflandırılmaktadır.

İlaç tedavisi, SMN gen tedavisi, kök hücre tedavisi, fizik tedavi, solunum desteği, beslenme, skolyoz gibi tedavi yöntemleri vardır.

Anahtar Kelimeler: SMA, Çocukluk Çağı, Kalıtsal

Sözel Bildiri

VALIDATION OF A FOOD FREQUENCY QUESTIONNAIRE FOR ASSESSING TOTAL ANTIOXIDANT STATUS IN HEALTHY TURKISH ADULTS

Merve ÖZTAĞ[A,B], Fatma Esra GÜNEŞ[B]

[a]*Department of Nutrition and Dietetics, Istanbul Yeni Yuzyil University Faculty of Health Sciences, İstanbul, TURKEY*

[b]*Department of Nutrition and Dietetics, Marmara University Faculty of Health Sciences, İstanbul, TURKEY*

Abstract:

Objective: This study aimed to evaluate the validity of a food frequency questionnaire (FFQ) developed to determine total antioxidant intake with diet.

Material and Methods: This research was carried out at Sağlık Bilimleri University Faculty of Medicine Immunology Department between October 2018 and May 2019. There were 45 healthy adults in this study, who were 18-65 years old. In order to determine the level of total antioxidant intake of individuals, a FFQ was formed which contains the consumption frequency and the amount of consumption of 82 foods and its language is Turkish. After the determination of the total antioxidant level (TAS) of the individuals, the validity of the questionnaire was examined by Spearman correlation test, Bland Altman plot and kappa statistics. All statistical analysis were performed using the IBM SPSS Statistics 20 Software and statistically significant differences were determined using a p value <0.05.

Results: Out of 45 participants in the study, 19 were women and 26 were men, and the mean age was 45,98±11,01. The median Serum TAS level was 13,81±6,19 mg/L, while the median intake of total antioxidant was 114,08±134,63 mg/day. There was a positive correlation between Serum TAS and intake of total antioxidant calculated by FFQ (r=0.73; p<0.001). The values of serum TAS and intake of antioxidants calculated by FFQ were divided into quartiles, and the rate of the classifying into the same quartile was 44,4%.

Conclusion: In conclusion, this questionnaire can be used to determine intake of total antioxidant in Turkish adults.

Keywords: Antioxidants, validation study, nutrition assessment

Sözel Bildiri

YAPAY ET (SENTETİK ET - KÜLTÜR ETİ), KÜRESEL PROTEİN GEREKSİNİMİ İÇİN ALTERNATİF BİR KAYNAK OLABİLİR Mİ?

Mücahit MUSLU*

**Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Öğretim Görevlisi, dytmuslu@gmail.com*

Özet: Dünya genelinde önemli sağlık sorunlarından biri, protein ve enerji yetersizliğine bağlı olarak gelişen malnutrisyondur. Yetersiz protein alımı başta çocuk ölümleri olmak üzere birçok hastalığın ve iş gücü kaybının nedenleri arasındadır. Günümüzde dünya nüfusu 7 milyarın üzerindedir ve her 9 kişiden biri açlık çekmektedir. Tahminlere göre 2050 yılında dünya nüfusu 9.7 milyara ulaşacaktır. Artacak nüfusun talebini karşılamak için günümüzde üretilen besinin %70 oranında arttırılması gerektiği tahmin edilmektedir. Dünya üzerinde tarım arazileri karasal yaşam alanının %40'ını oluşturmaktadır. Ayrıca içilebilir suyun %70'i tarım arazilerinin sulanması için kullanılmaktadır. Küresel sıcaklıklar nedeniyle suyun gelecekte çok daha önemli bir problem olacağı düşünülmektedir. Hayvancılık sektörü ise küresel karbon salınımının önemli nedenlerindendir ve etik sorunlar taşımaktadır. Bu nedenle dünya nüfusunu besleyebilmek, ekolojik dengeyi korumak ve beslenme yetersizliklerine bağlı gelişebilecek sorunları engellemek için protein kaynağı arayışı bulunmaktadır. Bu arayışta özellikle doğal protein kaynakları olarak bitkiler, mantarlar, böcekler ve yosunlar alternatif olarak düşünülmektedir. Doğal kaynak arayışları dışında biyoteknolojik yöntemlerin kullanımı ile üretilen yapay et modelleri de alternatif protein kaynağı olarak gösterilmektedir. Yapay et, hayvanlardan alınan bir miktar dokunun biyoteknolojik yöntemlerle çoğaltılmasına dayanan, doku mühendisliği teknolojisine sahip laboratuvarlarda in vitro olarak üretilen et anlamına gelmektedir. Et üretimi, tüketimi ve pazarlanması süresince ortaya çıkan hayvan hakları sorunu, ekonomik sorunlar, kaynak kıtlığı, çevre sorunları ve halk sağlığı gibi birçok konuda çözüm oluşturabileceği düşünülmektedir. Bu düşüncelerin yanında hayvanlardan doku alınması nedeniyle yapay et için etik tartışmalar sürmektedir. Üretim teknolojisinin ulaşılabilir olmaması, sosyokültürel yaklaşımlar, pazarlama sorunları, normal et tat ve dokusunun tam sağlanamaması ve yüksek maliyet gibi nedenlerle şu an için bir alternatif oluşturamamaktadır. Geleceğe yönelik çalışmalar devam etmekte ve üretici firmalar bu sorunların çözüleceğini belirtmektedir. Birkaç ülkede bu alanda restoranlar açılmış ve etler halkın tüketimine sunulmuştur. Bu derleme yapay etin günümüzdeki durumu, üretim aşamaları, sosyokültürel boyutu ve geleceğe yönelik olası olumlu veya olumsuz yanlarını güncel literatür ile tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay et, Sentetik Et, Kültür Eti, Protein İhtiyacı, Küresel açlık

Sözel Bildiri

DİYABULİMİA SONUCUNDA GELİŞEBİLECEK KOMPLİKASYONLARIN VE TEDAVİ YOLLARININ DERLENMESİ

Berna İNCİ[1], Yağmur ÖLMEZ[2]

[1]*Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Tekirdağ, Türkiye, inciberna@outlook.com*

[2]*Başkent Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Ankara, Türkiye, diyetisyenyagmurolmez@gmail.com*

Özet: Diyabulimia, tip1 diyabet hastalarının kilo kontrolü sağlamak amacıyla arındırıcı davranış olarak insülin ihmalinde bulunmasıdır. İnsülin kötüye kullanma oranının, yaşla beraber %5'ten %40'a kadar arttığı görülmektedir. Çoğunlukla 25 yaşından önce ortaya çıktığı ve tip 1 diyabetli çocukların %25-30'unu; kadınların %40'ını etkilediği görülmüştür. Altta yatan neden net olarak bilinmemektedir. Diyabet yönetiminin zorluğu, yemek ve egzersizle ilgili hassasiyetin artması, kilo ve beden memnuniyetsizliği; sosyal çevreyle olumsuz etkileşim, mükemmeliyetçi kişilik, düşük öz değer ve saygının bu durum için risk olabileceği yapılan çalışmalar sonucunda görülmüştür. Fizyolojik, psikolojik, sosyal nedenlerle yapılan insülin ihmali sonucunda hücre içine alınamayan glikoz, hiperglisemi yaratır. Enerji kaynağı olarak glikoz yerine yağların kullanılmasıyla, vücutta keton seviyeleri artabilmekte ve diyabetik ketoasidoz gelişebilmektedir. Bununla birlikte elektrolit dengesizlikleri, konsantrasyon eksikliği ortaya çıkabilmektedir. İhmalin devamı durumunda tekrarlayan diyabetik ketoasidoz, yağsız vücut kitlesi kaybı, yüksek HbA1c değerleri görülebilmektedir. Kronik dönemde nefropati, retinopati, nöropati, organ yetmezlikleri ve ölümle sonuçlanabilmektedir. Tedavide ilk olarak glisemik kontrol sağlanarak tıbbi beslenme tedavisi planlanmalı, beslenme eğitimi verilmelidir. Psikolojik destek sağlanmalı, arınma davranışının nedeni araştırılmalıdır. Bilişsel davranışçı terapi, aile temelli terapi ve transdiagnostik terapi bu durumda önerilen terapi çeşitlerinden olmuştur. Bu çalışmada, Diyabulimia sonucunda ortaya çıkabilecek komplikasyonları ve olası tedavi yollarını derlemeyi amaçladık. Pubmed, Google Scholar, Science Direct veri tabanlarıyla literatür taraması yaparak çalışmamızı hazırladık. Bu derlemenin, Diyabulimia komplikasyonlarının önlenmesinde ve uygun tedavilerin sağlanmasında katkı sağlayabileceğine inanmaktayız.

Anahtar Kelimeler: Diyabulimia, tip 1 diyabet, insülin, bozuk yeme davranışı

Sözel Bildiri

ERGENLERDE ZORBA DAVRANIŞLAR CİNSİYET EŞİTLİĞİNE YÖNELİK GİRİŞİMLERLE ÖNLENEBİLİR Mİ?

Arzu AKCAN*

**Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, (aarzu@akdeniz.edu.tr)*

Özet:

Giriş: Toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışı yaşamın erken evrelerinde şiddetle olan ilişkisi ortaya konularak, okullarda cinsiyet algısına yönelik zorbalığı önleyici programlar geliştirilebilir. Böylelikle ergenlerin toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışı geliştirilerek, zorba davranışlardan korunması sağlanabilir ve toplumun geleceği olumlu yönde etkilenebilir.

Amaç: Bu derleme makalenin amacı ergenlerde cinsiyet eşitliğine yönelik girişimlerle zorba davranışların önlenmesine yönelik güncel literatürü sunmaktır.

Yöntem: Çalışmada, konu ile ilgili yapılmış çeşitli araştırmalar ele alınarak, ergenlerde cinsiyet eşitliğine yönelik girişimlerin zorba davranışları önlemedeki etkisi incelenmiştir.

Bulgular: Toplumda cinsiyete dayalı şiddette artış gözlenmektedir. Benzer şekilde okullarda zorbalık da giderek artmaktadır. Toplumdaki değişimin ergenlerin davranışlarında da değişime yol açacağı düşünülerek zorbalığı önleme programlarının içeriğinin cinsiyet eşitliğine yönelik girişimlerden oluşmasının bu tür olumsuz davranışlarda etkili olacağı düşünülmektedir. Nitekim yapılan çalışmalarda kadının geleneksel rollerini yerine getirmemesinin birden fazla partnerinin olmasının, bir erkeği reddetmesinin, rekabetçi spor faaliyetlerine katılmasının, cinsel olarak aktif olmasının saldırgan davranış mağduriyetine yol açmasına yönelik bulgular mevcuttur. Benzer şekilde erkeklerde de atletik olmamanın, erkeksi görünmemenin saldırgan davranış mağduriyetine yol açtığı belirtilmektedir. Diğer taraftan kadınların spor dışında kulüp faaliyetlerine katılmasının tam tersi etki yapabileceği öngörülmektedir. Ancak yapılan çalışmalarda çeşitli bulgular elde edilmiştir. Örneğin, boyun eğici davranışların siber zorbalıkta da etkili olduğu, flörtlerde kıskançlığın şiddet olarak görülmediği, erkeklerin tehdit etme ve küfretme davranışını kadınlara oranla daha fazla kabul ettiği görülmüştür. Bunun gibi bulgular cinsiyet eşitliğine yönelik girişimlerin zorba davranışlarda etkili olabileceğini düşündürmektedir. Kadına yönelik şiddeti önlemek için çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. Ancak ergen grupta zorbalığı önlemeye yönelik uygulamalarda cinsiyet eşitliğine yönelik girişimler ise sınırlı olmakla birlikte; yapılan bir çalışmada kızlar rekabetçi sporla ilgilendiklerinde zorbalığa maruz kalmamışlardır. Ortaokul öğrencisi erkeklerde yapılan çalışmada da cinsiyet eşitliğine yönelik olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak, ergen grupta zorbalığı önlemeye yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği temelli girişimler ne yazık ki sınırlıdır. Geleceğin liderleri olan günümüz ergenlerine, zorba davranışları önlemek adına cinsiyet eşitliğini geliştirmeye yönelik girişim programlarında yer vermek uygun bir yaklaşım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Cinsiyet Eşitliği, Zorba, Kurban

Sözel Bildiri

BİYOTERÖRİZM OLAYLARINA SAĞLIK ÇALIŞANLARININ YAKLAŞIMI

***Özge GEDİKOĞLU**

**Burdur, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü*

gedikogluozge@gmail.com

Özet: Dünyada ve ülkemizde birçok dönemlerde gerçekleşen olaylarda terör ve terörizm konuları gündemdedir. Biyolojik terör, en önemli tehdidini uygarlık ve demokrasi ile birlikte masum ve korumasız insanlara temel hak ve özgürlükleri kısıtlama eylemidir. Biyoterörizm kişiler, gruplar veya hükümetler tarafından ideolojik, politik, dini veya ekonomik kazanç sağlamak amacıyla hastalık yaratıcı mikroorganizma ürünlerinin kullanımıdır. Biyolojik ajan olarak, sadece mikroorganizmalar değil, mikroorganizmaların toksinleri, bitkiler ve hayvanlar da kullanılabilmektedir. Biyolojik bir saldırıyı önceden tahmin etmek ve engellemek çok zordur. Biyolojik bir silah ajanı ile yapılan saldırı gizlidir ve neticeleri ancak görüldüğünde anlaşılmaktadır. Biyolojik silahlar da insanlarda, hayvanlarda ve bitkilerde hastalık oluşturmak veya öldürmek amacıyla kullanılmaktadır. Saldırının tespit edilebilmesi için değişik biyolojik silah ajanları ile ilgili klinik bulguların tanımlanması önemlidir. Biyoterörizm ajanları olan bakteriler, mantarlar, sporlar, virüsler veya toksinleri sivil halk ya da mücadele eden personel üzerinde son derece bulaşıcı ve öldürücü sonuçlara sebebiyet vermektedir. Saldırı sonrası dekontaminasyon etkilerin azaltılması ve bulaşmayı engellemek önem arz etmektedir. Biyolojik savaş ajanları vücuda solunum yolu, sindirim yolu, deri ve göz konjiktivaları ile girmektedir. Teşhis ve tedavileri uzun zaman almaktadır. Acil servis hekimlerin de, biyoterorizmde kullanılan ajanlar ve neden olduğu semptomlar hakkında bilgili olmaları gerekmektedir. Biyolojik veya kimyasal ajanlar vasıtasıyla yaralanmış kişiler eğer zamanında acil müdahale yapılırsa tamamen iyileşme şansı yüksek olan hastalardır. Büyük olayları tanımak ve teşhis koymak ne kadar kolaysa az sayıda kişinin etkilendiği olayların farkına varmak da o kadar zordur. Bu nedenle acil servis çalışanları müdahale ettikleri kişinin biyolojik veya kimyasal bir ajana maruz kalıp kalmadığını değerlendirmek ve ipuçlarını tanımak konusunda eğitimli olmalıdırlar. Bu yüzden olası bir saldırıya hazırlıklı olmak ve saldırı gerçekleştiğinde alınması gereken kişisel tedbirleri bilmek çok önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyoterörizm, Sağlık hizmeti, Saldırının tespiti

Sözel Bildiri

CAPUT MANDIBULAE VE PROCESSUS CORONOIDEUS'UN TRANSVERS AÇILARININ ORTA YÜZ GENİŞLİĞİ İLE OLAN İLİŞKİSİ

Öznur AKTAŞ[1], Cenk Murat ÖZER[1]

[1] *Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Anatomi Anabilim Dalı*

oznuraktas96@gmail.com

[1] *Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Anatomi Anabilim Dalı*

ozercenkmurat@hotmail.com

Özet:

Giriş: Mandibula, konuşma ve çiğneme gibi fonksiyonları gerçekleştirmektedir. Üzerinde bulundurduğu anatomik yapılar sayesinde antropometrik öneme sahipken aynı zamanda yüzün merkezi bileşeni olan çeneyi oluşturarak yüz estetiğinde de önemli bir rol oynamaktadır. Bu sebeble mandibula, diş hekimliği, ortodonti, plastik ve rekonstrüktif cerrahi gibi bilim dallarında önemli bir yere sahiptir.

Amaç: Bu çalışma ile Türk toplumu örneğinde caput mandibulae ve processus (proc.) coronoideus'un transvers açılarının belirlenmesi ve orta yüz genişliği ile olan ilişkisinin ortaya konulması amaçlandı.

Yöntem: Çalışmamızda 18-72 yaş arasında 41 kadın ve 47 erkek olmak üzere toplam 88 kişiye ait Bilgisayarlı Tomografi (BT) görüntüleri kullanıldı. Ölçümler, BT görüntülerinden elde edilen üç boyutlu görüntüler üzerinde yapıldı. Yüze ait olan bizygion uzunluğu, sağ ve sol yüz genişliği ölçüldü. Mandibula'ya ait bicondylar genişlik, iki proc. coronoideus arası genişlik, sağ ve sol ayrı olarak horizontal düzlemde her iki caput mandibulae'yi birleştiren doğru ile caput mandibulae'nın merkezi ve proc. coronoideus'u birleştiren doğru arasındaki açı (A açısı), sağ ve sol ayrı olarak caput mandibulae ile proc. coronoideus'u kesen doğru ile aynı tarafa ait corpus mandibulae'nın uzun ekseni üzerinden geçen doğru arasındaki açı (B açısı), sağ caput mandibulae-spina mentalis-sol caput mandibulae arasındaki açı (C açısı) ve intercondylar açı ölçüldü.

Bulgular: Erkeklerde kadınlara göre bizygion uzunluğu, sağ yüz genişliği, sol yüz genişliği, bicondylar genişlik ve iki proc. coronoideus arası genişlik istatistiksel olarak anlamlı derecede uzun belirlendi. C açısı ise kadınlarda erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede fazla saptandı. Erkeklerde sağ B açısı sol B açısına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede fazla belirlendi. Kadınlarda ise sağ yüz genişliği ve sağ B açısı sol taraftaki değerlerine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede fazla saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Caput mandibulae ve proc. coronoideus'un transvers açılarının ve yüz genişliği ile olan ilişkisinin belirlenmesi bu bölgede yapılacak olan cerrahi girişimler için önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mandibula, Yüz genişliği, Üç boyutlu rekonstrüksiyon, BT, Anatomi

Sözel Bildiri

MUSCULI LUMBRICALES'İN TİPLENDİRİLMESİ

Mehtap AYAZOĞLU[1], Yadigar KASTAMONİ[2]

[1,2]Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye

[1]ayazoglumehtap@outlook.com

[2]yadigarkastamoni@hotmail.com

Özet:

Giriş: Musculi lumbricales parmakların karmaşık hareketlerinde büyük öneme sahiptir. Bu kaslar musculus flexor digitorum profundus'un tendonlarından başlar ve başparmak hariç diğer dört parmağın radial taraflarında uzanarak ait oldukları parmakların aponeurosis dorsalis'inde sonlanırlar. Proximal phalanx'a fleksiyon, orta ve distal phalanx'a ektensiyon yaptırırlar. Birinci ve ikinci musculus lumbricalis'i nervus medianus, üçüncü ve dördüncü musculus lumbricalis'i ise nervus ulnaris innerve eder.

Amaç: Fonksiyonel önemi ve morfolojik farklılıkları sebebiyle musculi lumbricales'in varyasyonlarının incelenmesi ve tiplendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Çalışmamız Anatomi Ana Bilim Dalı Laboratuvarı'nda bulunan, gestasyonel yaşı 25-40 haftalar arasında değişen 17 fetal kadavra (8 erkek, 9 dişi) üzerinde gerçekleştirildi. Fetal kadavraların her iki eli diseke edilerek musculi lumbricales görünür hale getirildi. Her iki tarafta bulunan musculus lumbricalis'lerin origo'su incelenerek tipleri kaydedildi ve fotoğraflandı.

Bulgular: İncelediğimiz musculus lumbricalis'lerde %83,82 oranında normal origo, %7,35 oranında proksimal origo, %6,61 oranında bifid origo, %0,73 oranında bipennat ikinci musculus lumbricalis ve %1,47 oranında dördüncü musculus lumbricalis'in yokluğu görüldü. Dördüncü musculus lumbricalis'in yokluğu ve bipennat ikinci musculus lumbricalis yalnızca sol tarafta bulunmaktaydı. Birinci musculus lumbricalis'te bifid origo'ya, dördüncü musculus lumbricalis'te ise proksimal origo'ya rastlanmadı.

Tartışma Ve Sonuç: Yetişkin kadavralarda yapılan önceki çalışmalarda normal origo ve bipennat ikinci musculus lumbricalis görülme yüzdesi bizim çalışmamızdan daha yüksek iken rastladığımız bir çalışma hariç proksimal origo görülme yüzdesi bizim çalışmamızda daha yüksekti. Hipertrofik musculus lumbricalis'in görüldüğü çalışmalar bulunmasına rağmen biz çalışmamızda bu tipte musculus lumbricalis'lere rastlamadık. Bu durumun musculus lumbricalis'in kullanımı ile ilgili olabileceğini düşünmekteyiz. Musculus lumbricalis'ler cerrahide nervus medianus'u ve palmar dallarını kaplamak için flep olarak kullanılmaktadır. Bu sebeple musculi lumbricales'in varyasyonlarını bilmek klinik açıdan önemlidir. Histolojik incelemelerin yapıldığı çalışmalar hariç literatürde makroskobik olarak fetal kadavra üzerinde musculus lumbricalis'lerin incelendiği başka bir çalışmaya rastlamadık. Ayrıca çalışmamızın kısıtlı olan literatüre katkı sağlayacağını ve klinisyenlere farklı bir bakış açısı kazandıracağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Fetus, Origo, Bipennat, Bifid

Poster Bildiri

PLASTİNASYON TEKNİĞİ NEDİR?

Mehtap AYAZOĞLU[1], Hanife YAZAN[2]

[1,2]Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye

[1]ayazoglumehtap@outlook.com

[2]hnfyzn@gmail.com

Özet: Ölüm gerçekleştikten sonra biyolojik materyaller putrefikasyon ve otoliz yoluyla yok olmasına rağmen, insanoğlu tarih boyunca biyolojik materyallerin korunması için çeşitli yöntemler geliştirmeye çalışmıştır. Mumyalama ile başlayan bu yöntemler günümüzde yerini formaldehit ile fiksasyon, kriyoprezervasyon ve plastinasyon gibi tekniklere bırakmıştır.

Plastinasyon tekniği, 1977'de Almanya'nın Heidelberg kentinde Dr. Gunther von Hagens tarafından geliştirilmiştir. Plastinasyon, anatomik örneklerin silikon, epoksi reçine veya polyester reçineleri gibi polimerler yardımıyla korunması işlemidir. Plastinasyon tekniğinde, dokudaki su ve yağ uzaklaştırılarak sertleşmiş polimerlerle yer değiştirilir.

Plastinasyon tekniği; fiksasyon, dehidrasyon, emdirme ve kürleme denilen dört ana basamaktan oluşur. Fiksasyon için genellikle %5 ile %20 yoğunluklarında formaldehit solüsyonu kullanılmaktadır. Dehidrasyon işlemi sırasında örneğin küçülmesini önlenmek gereklidir. Bu amaçla ethanol veya aseton kullanılabilir. Plastinasyondaki en önemli adım, başlangıçta suyla ve lipidlerle dolu olan alanları kaplayan ara çözücü ile kürlenebilir polimerlerin yer değiştirilmesidir. Bu işlem bir vakum vasıtasıyla gerçekleştirilir. Sertleştirme işlemi, polimer emdirilen örneklere gaz halinde silikon veya ısı ve ultraviyole ışığı altında yapılır. Plastinatın mekanik veya optik özelliklerini kullanılan polimerin çeşidi belirler.

İşlemler sonucunda kokusuz, hafif, dayanıklı ve kuru plastinatlar elde edilmektedir. Plastinatların yapısal detayları da histolojik seviyeye kadar korunur. Bu sebeple, plastinatlara artan bir eğilim vardır. Bu eğilimin nedeni, plastinatların yapısal özelliklerinin yanında; eğitim, araştırma ve kültürel amaçlarla da sıklıkla kullanılmasıdır.

Karşılaştırma yapacak olursak, formaldehitle saklanan örneklerde formaldehit buharına bağlı olarak konjunktivada ve solunum yolllarında irritasyon oluşmakta, eldivensiz bir şekilde örneklere dokunulamamaktadır. Ayrıca uygulama masalarının ıslak olması kitap vb. malzemelerin ıslanmasına ve öğrenci ilgisinin de azalmasına neden olmaktadır. Plastinatlar hafif olmalarından dolayı kolaylıkla taşınabilmekte, saklanması ve nakli de kolay olmaktadır. Bu da makroskopik ve mikroskobik seviyelerde anatomiyi öğretmek için fayda sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fiksasyon, Anatomi, Kadavra

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE QUALITY OF INFORMATION ABOUT ORAL LICHEN PLANUS ON THE TURKISH WEBSITES

Özlem DALTABAN*

**Akdeniz Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji AD., Antalya, Türkiye,*
daltabanozlem@yahoo.com

Abstract:

Backround: The internet is one of the most popular sources for people to obtain health-related information. Although there are increasing numbers of health-focused information sites, it is increasingly difficult to distinguish which resources are trustworthy for users. Oral lichen planus (OLP) is a chronic inflammatory mucocutaneous disease. Patients with OLP generally have higher levels of anxiety and depression due to the possibility of malignancy. Because patients with OLP may search on the internet in the hope to better understand their disease, there must be accurate and reliable information on the internet.

Aim: This study aimed to determine the content and quality of the information provided on the Turkish websites about OLP.

Material and Method: An internet search was performed with the term 'oral lichen planus' using the Google search engine. The first 100 websites were analyzed for content presentation and quality of information by the DISCERN instrument and Journal of the American Medical Association (JAMA) criteria.

Results: A total of 38 websites were included. According to the affiliation, 50% of the websites belonged to the private health center, 31% health portal, 8% private hospital, 5% newspaper, 3% university, and 3% dental health center. No website had content exclusively dedicated to OLP. All websites assessed by the DISCERN instrument resulted in an average score of 2.02 (±1.04), indicating low to moderate quality. According to JAMA benchmarks obtained, four benchmarks were met in only one website (3%), and 47% fulfilled the authorship, 16% the attribution, and 34% the currency. According to the content presentation, 64% of the sites did not have information about the importance of patients' having oral examination once a year.

Conclusions: The present findings of this study show that the overall quality of information available on the Turkish websites about OLP is of low quality and content.

Keywords: Oral lichen planus, Internet, Online information, Patient education

Sözel Bildiri

COMPARISON OF THE EDUCATIONAL QUALITY OF STUDENTS IN THE REMOTE EDUCATION PROCESS

Eda ZENGİN[1], Ata TEKİN[2], Güzin KAYA AYTUTULDU[3]

[1]*Yeditepe University, Health Sciences Faculty, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, İstanbul, eda.zengin@std.yeditepe.edu.tr*

[2]*Yeditepe University, Health Sciences Faculty, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, İstanbul, ata.tekin@yeditepe.edu.tr*

[3]*Yeditepe University, Health Sciences Faculty, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, İstanbul, guzin.kaya@yeditepe.edu.tr*

Abstract:

Backround: Education is one of the sectors most affected by COVID-19. The closure of universities during the pandemic influenced many students especially Health Sciences Faculty students. Within the scope of COVID-19 measures, universities implemented the remote education model in the Spring semester of 2019-2020 Academic Year.

Aim: To investigate the quality of education of students with Health Sciences Faculty in remote education.

Material and Methods: Health Sciences Faculty students who were between 18-25 ages included the study. The questionnaire consisting of 46 questions prepared by authors was applied via Google Forms.

Result: Most participants agreed with this statement "I think face-to-face training is the most effective method". The rate of those who said "Agree" and "Strongly agree" was 72.6% (n=53) among Physiotherapy and Rehabilitation, 70% (n=7) among Nutrition and Dietetics, 65.6% (n=21) among Nursing and Health Sciences students.

Discussion and Conclusion: It was considered that the clinical practices are incomplete due to the lack of a laboratory environment. Students emphasized that course videos were not as effective as practical lectures. Also, they responded that due to the lack of practical lectures they had concerns about their occupational life. Although the online education was not preferred by students due to the connection and technical problem, the inadequacy of practical educations, lack of communication and motivation; they had positive views in terms of contact to lecturers, preparation of lecturer for the lecture, access to course resources and materials, follow to an electronic conference, symposium, panel etc.

Keywords: Remote education, Online lectures, Pandemic period, Practical lectures, Technical issues

Sözel Bildiri

GEBELİKTE AKCİĞER KANSERİ OLGULARININ TANI VE YÖNETİMİ

Gazi YILDIZ, Emre MAT, Didar KURT

SBÜ. Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Kartal, İstanbul, Türkiye

drgaziyildiz@gmail.com, emremat63@gmail.com, DidarMahmutoglu@hotmail.com

Özet:

Giriş: Ülkemizde kadınlarda en sık görülen kanser meme kanseri iken, kansere bağlı ölümlerde akciğer kanseri ilk sıradadır. Gebelerde ise en sık sırasıyla meme, serviks, hematolojik maligniteler (lösemi, lenfomalar) ve tiroid kanseri izlenir.
Amaç: Kliniğimizde takip edilip gebeliğinde akciğer kanseri saptanan hastaların yönetimini sunmayı amaçladık.
Yöntem: 2016-2021 tarihleri arasında gebe polikliniğinde takip edilen ve akciğer kanseri saptanan hastaların dosyaları retrospektif olarak incelendi.
Bulgular: Gebeliğinde akciğer kanseri olan iki gebe saptandı. Birinci olgu 38 yaşında, gravida 3, parite 2 idi. Dış merkezden tarafımıza akciğer kanseri tanısı konularak gönderilmişti. 7 hafta canlı gebeliği mevcut hastaya gebeliği sonlandırma seçeneği sunuldu ve isteğe bağlı küretaj uygulandı. İkinci olgu 36 yaşında gravida 3, parite 1 abortus 1 olup kronik hepatit C hastasıydı. 24. haftada nefes darlığı, öksürük, göğüs ağrısı ve hemoptizi şikayeti olan gebenin çekilen PA akciğer grafisinde sol akciğer atelektazik izlendi. Yapılan bronkoskopide sol ana bronş distalinde nöroendokrin tip akciğer tümörü saptandı. Hastane konseyinde hasta cerrahi açıdan inop olarak değerlendirilerek kemoterapi seçeneği sunuldu. Fakat hastanın kemoterapiyi kabul etmemesinden dolayı bebeğin 30-32. haftaya kadar spontan takip kararı alındı. Ancak 28. haftada gebede ciddi nefes darlığına bağlı maternal hipoksi gelişmesi üzerine acil sezaryen ile gebelik sonlandırıldı. 1830 gram 7-8 Apgar ile doğan fetüs yenidoğan yoğunbakıma alındı. Postop 3. günü erişkin yoğunbakımdan servise alınan hastanın takipnesi olması nedeniyle CPAP başlandı. Yapılan toraks BT'de sol akciğer havalanması izlenmemiş, sol hemitoraksı dolduran ve mediastene uzanım gösteren yumuşak doku dansitesi izlenmiş, sol ana bronş lümeninde ani daralma izlenmiştir. Hasta akciğer kanseri tanı ve tedavisinde daha ileri bir merkez olan Yedikule Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs cerrahisi kliniğine ambulansla sevk edildi. Burada ilk değerlendirme sonrası cerrahi rezeksiyon kararı alınmış, ne yazık ki hasta intraoperatif olarak kaybedilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Kanser tanısı alan gebelerin tedavisi ve doğum zamanlaması oldukça karmaşık ve zor bir karardır. Gebelik esnasında kanser tedavisi kararı mutidisipliner yaklaşım ile verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, akciğer kanseri

Sözel Bildiri

AFETLERDE BULAŞICI HASTALIK RİSKLERİ VE KONTROLÜ

*** Emine TOPCU**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü*

eminetopcu1705@icloud.com

Özet: Afetler insanlar için; fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal yaşamı kesintiye uğratan veya durduran, doğal ya da insan kaynaklı olaylardır. Büyük hasarlar meydana getiren afetler, direkt etkileri ile insanların yaralanmasına ve ölümüne sebep olmaktadır. Bunun yanında, afetler çevreye ve altyapıya zarar vererek gıda, su ve elektrik gibi temel gereksinimlere ulaşılmasını aksatabilmekte veya olanaksız hale getirebilmektedir. Bu gibi durumlarda özellikle arama kurtarma, tıbbi yardım, gıda, su ve barınak ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bir afet sonrası ihtiyaçların yeterli miktarda sağlanamaması halinde bulaşıcı hastalık risklerinin görülmesi olağandır. Bulaşıcı hastalıklar; vücuda giren bakteri, virüs, mantar veya parazit gibi küçük organizmaların sebep olduğu hastalıklardır. Bulaşıcı hastalıklar ve toplumun malnutrisyonu afetlerde esas morbidite ve mortalite nedenidir. Afetlerde en sık saptanan enfeksiyon hastalıklarının solunum, gastrointestinal, deri, yumuşak doku ve vektörlerle iletilen bulaşıcı hastalıklar olduğu görülmektedir. Bazı solunum yolu ile bulaşan enfeksiyonlar yeterli düzeyde aşılama ile önlenebilmektedir. Gastrointestinal hastalıklar başta ishaller olmak üzere afet sonrası sağlık hizmetlerinin ortak sorunudur. Esas sorun ise içme suyunun kontaminasyonudur. Temiz içme suyunun sağlanması ele alınmadıkça su ve gıdalarla bulaşan enfeksiyon hastalıklarında artış görülebilmektedir. Tifo, kolera, leptospiroz ve A tipi bulaşıcı sarılık sıklığı artabilmektedir. Evsiz kalan insanların sayısının çokluğu bu riski artırabilmektedir. Sağlıklı, temiz su sağlanması ve insanların temiz su kullanımının önemi konusunda bilinçlendirilmesi bu hastalıkların yayılmasını azaltabilmekte veya önleyebilmektedir. Bulaşıcı hastalıkların saptanabilmesinde; felaketin boyutları, sağlık sisteminin alt yapısı, yönetimin acil durum planları belirleyici olmaktadır. Bulaşıcı hastalıklarla mücadelede kullanılan yöntemler afet türlerine göre farklılık gösterebilmektedir. Ani afetlerin ilk günlerinde enfeksiyon gözlenmezken, göç veya altyapı gibi sorunlar nedeniyle kişiler enfeksiyon kapabilmektedir. Afete hazırlığın erken döneminde afetlere karşı önleme ve kontrol çalışmalarının sürekliliğinin sağlanması afet sonrası enfeksiyonların oluşumunu azaltmaktadır. Bulaşıcı hastalık salgınlarıyla oluşabilecek hasar, bazen afetin akut dönemindeki hasardan daha büyük olabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Bulaşıcı hastalık, Enfeksiyon

Sözel Bildiri

KORONA VİRÜS HASTALIĞINDA (COVİD-19) CRP ALBUMİN ORANI

Nevsun TAŞ PIHTILI [1], Selda TELO[2]

[1] *S.B.Ü. Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği, nevsunpihtili@gmail.com*

[2]*Fırat Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü, drseldatelo@hotmail.com*

Özet:

Giriş: COVID-19'lu hastaların klinik seyrini ve şiddetini tahmin etmek zordur. Ciddi COVID-19'un erken tespiti zamanında müdahale için oldukça önemlidir. Akciğer bilgisayarlı tomografi (BT) tutulum özelliklerine göre daha hızlı tanı koymak mümkün olmuş ve pratikte yaygın bir şekilde kullanılır hale gelmiştir. Bunun yanısıra, çeşitli sistemik inflamatuar belirteçler COVID-19'da analiz edilmiştir. C-reaktif protein albumin oranı (CAO) yeni tanımlanmış sistemik inflamatuar belirteçlerdendir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Covid-19 hastalarında CAO ve nötrofil lenfosit oranı (NLO) gibi inflamatuar parametrelerin BT görüntüleme bulgularının şiddetine göre değişikliklerini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu retrospektif çalışmada Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi Pandemi Polikliniğine 1 Nisan 2020 ile 30 Ekim 2020 arasında başvuran polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) pozitif ve Covid-19 akciğer BT bulguları bulunan 220 hasta ile PCR pozitif ancak BT bulguları bulunmayan 110 Covid-19 hastası çalışmaya dahil edildi. Hastalar akciğer BT bulgularına göre buzlu cam opasitesi olanlar (grup 1), konsolidasyonu olanlar (grup 2) ve bulgu göstermeyenler (grup 3) olmak üzere üç gruba ayrıldı. Gruplar arası CAO ve NLO parametrelerinin düzeyleri analiz edildi.

Bulgular: Gruplar arasında yaş ve cinsiyet açısından istatistiksel fark saptanmadı ($p>0.05$). CAO oranı; grup 1'de 2.04 ±2.56, grup 2'de 3.05± 3.50 ve grup 3'de 0.27± 0.70 olarak bulundu. CAO, grup 2 de grup 1 ve grup 3'e göre istatistiksel olarak yüksek bulundu (sırasıyla, $p=0.003$ ve $p=0.000$). NLO; grup 2'de grup 1 ve grup 3'e göre istatistiksel olarak yüksek bulundu (sırasıyla, $p=0.02$ ve $p=0.000$). CAO ile NLO arasında pozitif korelasyon bulundu ($r=0.47$ $p=0.000$).

Sonuç: İnflamasyonda prognostik değere sahip CAO ve NLO basit, ucuz ve kullanışlı parametreler olup COVID-19 'daki artışları hastalığın şiddetini gösteren bir erken uyarı indikatörü olabilir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, CRP Albumin Oranı, Nötrofil Lenfosit Oranı

Sözel Bildiri

AKCİĞER HACİM KÜÇÜLTÜCÜ CERRAHİ UYGULANAN GERİATRİK HASTAYA OREM ÖZ BAKIM EKSİKLİĞİ HEMŞİRELİK KURAMI'NA GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI

Gülşah KAYSERİLİOĞLU [1], Gülay YAZICI [2], Sema KOÇAŞLI [3], Enise YILDIZ[4]

[1] Öğr. Gör., Çankırı Karatekin Üniversitesi Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çankırı, glsh.akmangl@gmail.com
[2] Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, gtanrikulu61@gmail.com
[3] Dr. Öğr.Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, skocasli@yahoo.com.tr
[4] Uzm. Hem., Düzce Atatürk Devlet Hastanesi, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi, Düzce, yildizenise@hotmail.com

Özet:

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü tarafından 65 yaş ve üzeri bireyler yaşlı olarak tanımlanmaktadır. Tüm dünya ülkelerinde yaşlı nüfus artmaktadır. Yaşlanma ile birlikte biyopsikososyal alanlarda ciddi değişimler meydana gelmektedir. Geriatrik dönemde yaşanan değişimler morbidite oranlarını ve cerrahi girişime olan ihtiyacı arttırmaktadır. Geriatrik hastalarda *Orem Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı* hemşirelik bakımı için kullanılacak kuramlardandır. Hemşire bu kurama göre; mesleki eğitim ve deneyimlerini kullanarak hemşirelik gücü ile hastanın teröpatik öz bakım gereksinimlerini tespit eder. Bireyin öz bakım gereksinimleriyle baş edebilmesi için öz bakım gücünü harekete geçirir. Bireyin öz bakım eylemlerinde bağımsız ve sorumluğu alması hedeflenmektedir. Bu çalışma; Orem Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı doğrultusunda, kronik hastalığı olan geriatrik hastanın ameliyat sonrası öz bakım gereksinimlerinin belirlemesi, özbakım gücünü geliştirmeye yönelik hemşirelik tanı ve uygulamalarını sunulması ve kuram temelli hemşirelik uygulamasına örnek teşkil etmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Olgu: Çalışmaya ait veriler kurum izni ve hastadan aydınlatılmış onam alınarak toplanmıştır. 71 yaşındaki erkek KOAH hastasının son bir yıl içinde alevlenme dönemi nedeniyle hastaneye yatışının sıklaşması ve cerrahi endikasyonlarının bulunmasıyla tanı konularak akciğer hacim küçültücü cerrahi uygulanmıştır. Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesi'nde ameliyat sonrası 3. gününe kadar takip edilen hastanın sonrasında göğüs servisinde takibi yapılmıştır. Hastanın servise kabulünden itibaren Orem Öz bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı'na göre evrensel, gelişimsel ve sağlıktan sapma öz bakım gereksinimlerine yönelik veriler toplanmıştır. *Kuzey Amerika Uluslararası Hemşirelik Tanıları Derneği (North American Nursing Diagnosis Association-NANDA)* ve özellikle tanılama ve değerlendirme aşamasında

Hemşirelik Çıktıları Sınıflandırması (Nursing Outcomes Classification-NOC)'ndan yararlanılarak hem özbakım gücü değerlendirilmiş hem de hemşirelik süreci yönetilmiştir. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda; evrensel özbakım gereksinimleri alanında *"Etkisiz Solunum Örüntüsü", "Sıvı Volüm Dengesizliği Riski", "Beden Gereksiniminden Az Beslenme", "Aktivite İntoleransı", "Akut Ağrı" ...,* gelişimsel özbakım gereksinimleri alanında "*Tedavi Rejimini Etkisiz Yönetme",* sağlıktan sapma öz bakım gereksinimleri alanında *"Bilgi Eksikliği"* hemşirelik tanılarıyla uygulama yapılarak değerlendirildi.

Sonuç: Geriatrik cerrahi hastalarda öz bakım gücünün yetersiz kalması iyileşme, adaptasyon ve rehabilitasyon süreçlerini geciktirmektedir. Mevcut kronik hastalığı olan ve cerrahi uygulanan geriatrik bireyin hemodinamik stabilizasyonun sağlanması, komplikasyonların önlenmesi veya azaltılması, yaşam kalitesini arttırmak için teröpatik özbakım gereksinimlerinin karşılanması gerekmektedir Akciğer hacim küçültücü cerrahi geçiren geriatrik hastalara bu model doğrultusunda uygulanan hemşirelik bakımı hasta sonuçlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Orem Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı doğrultusunda veri toplama ve hemşirelik girişimleri uygulamanın hastaya bütüncül bakım vermeyi sağlamaktadır. Öz bakım gücünü geliştirmeye yönelik hemşirelik girişimleri bakım kalitesini arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akciğer Hacim Küçültücü Cerrahi, Geriatri, Orem Öz bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı, Hemşirelik Bakımı

Sözel Bildiri

COVİD 19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERDE KAYGI ve İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: EĞİRDİR ÖRNEĞİ

Ayşe ÇELİK

Uzm.Dr., Eğirdir İlçe Sağlık Müdürlüğü, Isparta

draysmn@hotmail.com

Özet:

Giriş: Koronavirüsler; solununum yolu enfeksiyonuna neden olabilen, solunum damlacıkları ile bulaşabilen büyük bir virüs ailesi olarak tanımlanmaktadır. Bu aileden bir virüsün sebep olduğu Covid-19 hastalığı tüm dünyada salgına sebep olmuştur. Koronavirüs salgınının; sağlık, ekonomik, sosyal yönden birçok olumsuz sonuçları olmakla birlikte eğitsel anlamda da olumsuz sonuçları söz konusudur.

Amaç: Bu araştırmanın amacı Eğirdir ilçe merkezi ve köylerinde görev yapan öğretmenlerde COVİD-19 salgını bağlamında yaşanan kaygıyı ve ilişkili faktörleri belirleyerek sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmaktır.

Yöntem: Kesitsel analitik tipteki bu çalışmanın evrenini;Eğirdir ilçe merkezi ve köylerinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. (N=405).Örneklem seçilmeksizin evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Sosyodemografik özellikleri sorgulayan 23 soru ve 5 Sorudan oluşan Koronavirüs Anksiyete Ölçeği Kısa Formu kullanılarak hazırlanan veri formu, Eğirdir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığı ile öğretmenlere online olarak uygulanmıştır. (Ulaşma düzeyi: %100,0).

Bulgular: Araştırma grubunun yaş ortalaması 37,5 ± 1,4; kıdem süresi ortalama 13,5 ± 8,1 yıl idi. Grubun %83,2'sinin evli, %62'sinin kadın, %73,1'inin ilçe merkezinde çalıştığı; %12,1'inin kronik hastalığı olduğu, %21,2'sinin sigara içtiği, %34,8'inin düzenli egzersiz yaptığı; %51,4'ünün düzenli uyuduğu; %98,5'inin maske ,mesafe ve hijyen kurallarına dikkat ettiği; %23,7'sinin PCR testi yaptırdığı; %9,1'inin Covid-19 tanısı aldığı; %44,7'sinin Covid-19 nedeniyle bir yakınını ya da tanıdığını kaybettiği; %47,4'ünün uzaktan eğitime devam etmek istediği; %45,9'unun uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerle eğitimle ilgili sorun yaşadığı tespit edilmiştir. Koronavirüs nedeniyle yaşanan kaygı düzeyi %4,7 bulunmuştur. Kaygı görülme düzeyi; sağlık algısı çok iyi olanlarda, PCR testi yaptıranlarda maske,mesafe ve hijyen kurallarına dikkat edenlerde daha düşük bulunmuştur (sırasıyla p<0,001, p=0,023, p=0,028). Koronavirüs kaynaklı kaygısı olanlarda çocuk sayısı ortalamasının daha düşük olduğu tespit edilmiştir (p=0,005).

Tartışma ve Sonuç: Bu araştırmanın sonucunda; sağlık algısının çok iyi olması, PCR testi yaptırılması, maske,mesafe ve hijyen kurallarına dikkat edilmesi Koronavirüs kaynaklı kaygıyı azaltan faktörler olarak saptandı.

Kaygı düzeylerinin azaltılması için öğretmenlerin Koronovirüs ile ilgili farkındalığının arttırılması ve çalışma şartlarının düzenlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Öğretmen, COVİD-19, Eğirdir

Sözel Bildiri

HiDROPONİK SİSTEMDE ÜRETİLEN FARKLI HASILLARIN BİTKI BOYLARI VE VERİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Ahmet Muhammet BAYIR[1], Hıdır GÜMÜŞ[1]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları AD, Burdur, Türkiye, ahmetbayirua4295@gmail.com, hdrgumus@gmail.com*

* *Bu çalışma yüksek lisans tezinden türetilmiştir.*

Özet: Bu çalışma arpa (A), yulaf (Y), ryegrass (R), arpa+yulaf (AY) ve arpa+ryegrass (AR) tohumlarından elde edilen yeşil hasılların bitki boyu ve verim performansları üzerine etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bitki boyu belirlemede üç tür tane yem (Arpa, yulaf ve ryegrass) ve dört farklı hasat zamanı (4, 5, 6 ve 7 günleri) değerlendirilmiştir. Yeşil hasılının verim performansları çalışmanın 7. günü belirlenmiştir. Çalışmanın 4. gününde AR grubunda arpa yeşil hasılının bitki boyu en yüksek bulunmuştur. Çalışmanın 5. gününde bitki boyları bakımından AY grubunda arpa yeşil hasılı boyu 8,04 cm ile en yüksek bulunurken, R grubunda ryegrass yeşil hasılı boyu 5,23 cm ile en düşük bulunmuştur. Çalışmanın 6. gününde tüm gruplar içerisinde ryegrass yeşil hasılının boyu AR grubunda en düşük, AR grubundaki arpa yeşil hasılının boyu en yüksek bulunmuştur. Çalışmanın 7. gününde A grubunda arpa yeşil hasılının boyu 15,34 cm ile en yüksek değere, AR grubunda 14,06 ile en düşük değere ulaşmıştır. Çalışmanın 7. gününde tüm gruplar içerisinde ryegrass yeşil hasılının boyu en düşük değere ulaşmıştır. Hasılların yeşil ıslak ağırlıkları bakımından en yüksek değer A grubunda en düşük değer ise Y grubunda bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arpa, Hidroponik system, Ryegrass, Yulaf

Sözel Bildiri

ERGENLERDE ÖZNEL İYİ OLUŞ ve EMOSYONEL YEME ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Edibe Ece Onur *, Gonca KARAYAGIZ MUSLU **, Gulay MANAV ***

** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi, Muğla, edibeece.255@gmail.com, https://orcid.org/0000-0003-2590-2302*

*** Doç.Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Muğla, goncamuslu@mu.edu.tr, https://orcid.org/0000-0001-7066-6826*

**** Dr.Öğr.Üyesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Muğla, gulaymanav@mu.edu.tr, https://orcid.org/0000-0001-5802-8469*

Özet:

Giriş: Ergenlik duygusal dalgalanmaların yanı sıra hızlı büyüme ve vücut yapısında değişimlerin yaşandığı bir dönemdir.

Amaç: Bu çalışmada ergenlerde öznel iyi oluş ve emosyonel yeme arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı çalışma etik kurul izni ve kurumsal izinler alınarak Muğla'nın Fethiye ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 11 resmi lisede öğrenim gören 231 öğrenci ile yürütülmüştür. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde G-power programı kullanılmıştır. Verilerinin toplanmasında "*Tanıtıcı Bilgi Formu*", dört alt boyutlu *Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği* ve üç alt boyutlu *Çocuk ve Adölesanlar için Duygusal Yeme Ölçeği* kullanılmıştır. Bağımsız değişkenler ile ölçek ve alt boyutlar puan ortalamaları arasındaki karşılaştırmalarda Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testi, değişkenler arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için pearson korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Ergenlerin öznel iyi oluş ölçeği toplam puan ortalaması 46.66±8.90, duygusal yeme ölçeğinde aldıkları toplam puan ortalaması 55.86± 17.97'dir. Sosyodemografik değişkenlere göre ergenlerin öznel iyi oluş ölçek puanları karşılaştırıldığında aile içi doyum alt boyutunu beden algıları ve gelir düzeyleri etkilerken, olumlu duygular ve yaşam doyumları alt boyutlarını aile tiplerinin etkilediği belirlenmiştir. Ergenlerin duygusal yeme ölçek puan ortalamalarının ise cinsiyet ve baba eğitim düzeyi gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Erkeklerin kızlara göre huzursuz duygu durumları, babası üniversite mezunu olanların babası ilkokul/ortaokul mezunu olanlara göre kaygı- öfke- hayal kırıklığı nedeni ile yeme eğilimlerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Ergen öznel iyi oluş ile huzursuz duygu durum alt boyutu ve yaşam doyumu ile huzursuz duygu durum alt boyutu arasında negatif yönde çok zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Araştırmamızda ergen öznel iyi oluş durumunun duyusal yeme durumunu etkilediği belirlenmiştir. Ergen öznel iyi oluş durumunun azalması, emosyonel yeme örüntüsü ve yeme davranışında artışın görülmesi göz önünde bulundurulduğunda, ergenlerin öznel iyi oluş durumlarının artırılmasının emosyonel yeme davranışında azalma göstermesinde önemli bir rol oynayabileceği düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Öznel iyi oluş, ergenlik, emosyonel yeme, pediatri hemşireliği

Sözel Bildiri

PROGNOSTIC ASSESSMENT OF FROZEN BULL SEMEN WITH ProAKAP4 BIOMARKER

İlktan BAŞTAN[1], Ergun AKÇAY[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Genetik ve Embriyo Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi, Burdur, Türkiye*
ibastan@mehmetakif.edu.tr
[2] *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Dölerme ve Suni Tohumlama Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye*
akcay@ankara.edu.tr

Abstract:

Introduction: The use of frozen bull semen with the artificial insemination method is the most common biotechnological practice in animal breeding. In order for this application to be successful and prevent possible economic losses, it is of great importance to perform the spermatological analysis of frozen bull semen undertaken for usage permits.

Aim: This study was conducted to investigate the suitability and standardization of sperm proAKAP4 test for andrology laboratories by comparing with CASA and flow cytometry application in the evaluation of frozen-thawed bull semen quality.

Method: In the study, frozen semen from six Simmental bulls stored in 0.25 ml straws of 48 different production dates was used (n=48). The frozen bull semen samples were analyzed in terms of proAKAP4 levels and total motility (TM), progressive motility (PM), high mitochondrial membrane potential (HMMP), plasma membrane and acrosome intact (PMAI) at hour 0 and hour 3 after thawing.

Results: As a result of the proAKAP4 ELISA test, the frozen semen samples were divided into three groups according to the proAKAP4 levels: low concentration (<25 ng/10x10^6 spermatozoa), moderate concentration (25 to 39 ng/10x10^6 spermatozoa), and high concentration (≥40 ng/10x10^6 spermatozoa). A positive correlation was found between the proAKAP4 level and TM_3, PM_3, $HMMP_3$, $PMAI_3$ and kinetic parameters values obtained after the third-hour thermoresistance test ($P<0.05$). There was no statistically significant correlation between the spermatozoa proAKAP4 level and TM_0, PM_0, $HMMP_0$, $PMAI_0$ and kinetic parameters values at hour 0 ($P>0.05$).

Discussion and Conclusion: In this study, it was observed that the semen samples with proAKAP4 concentrations of 25 ng/10^6 spermatozoa and above (moderate and high concentration groups) better preserved the TM, PM, HMMP and PMAI characteristics. In conclusion, it is considered that in the evaluation of bull semen prognosis, the proAKAP4 molecular analysis is a objective and alternative semen quality analysis method compared to CASA, flow cytometer analysis and the thermoresistance test that takes a long time.

Keywords: Advanced sperm analysis techniques, Flow cytometry, Proteomics, Semen proteins

Sözel Bildiri

AFETLERDE İDARENİN SORUMLULUĞUNA YENİDEN YAKLAŞIM

Murat TATOĞLU[1] Bayram COŞKUN[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, mtatoglu@mehmetakif.edu.tr*

[2] *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bcoskun@mu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Devlet aynı yaşayan bir insan gibidir, çevresindeki gelişmeleri sürekli takip etmeli çağın gereklerine her zaman ayak uydurmalıdır. Eski zamanlar da devletin toplumu idare etmesi daha kolay, toplumun devletten beklentisi çok daha azdı. Fakat bugünün dünyasında artık devletler yaptıkları her eylemi hukuki bir altyapıya dayandırmak mecburiyetindeler aksi takdirde toplumda güven huzuru sağlamak olanaksız bir hale gelecektir.

Amaç: Çalışmamızda afetlerde idarenin sorumluluğu ilkesi yeniden değerlendirilmektedir. Gelişen teknoloji ile beraber, devletler çeşitli önlemler alarak doğal afetlerin yıkıcı etkisini engelleme imkanına sahip olabilmektedirler, bu bağlamda meydana gelen afetler değerlendirilerek kimlerin ihmali olduğu vurgulanmak istenmektedir.

Yöntem: Türkiye'de oluşan afetler büyüklük bakımından dünyadaki diğer afetlerle kıyaslanarak, bu afetlerin etkilerinin azaltılabilme imkanları güncel teknolojik olanaklarla yeniden değerlendirmiştir. Literatürde yer alan geçmiş afetlerin etkileri ve bu afetlerin tekrarlanmaması için alınan tedbirler araştırma konumuza dahil edilmiştir.

Bulgular: Deprem, sel, heyelan gibi durumları engellemek mümkün olmasa da bu olayların etkilerini azaltarak afete dönüşmelerini engellemek mümkündür. Japonya'da 15.02.2021 tarihinde meydana gelen depremde 100 den fazla yaralı olmakla birlikte ölen olmamıştır. Türkiye'de 30.10.2020 tarihinde İzmir'de oluşan depremde 119 kişi yaşamını yitirmiş 1053 kişi ise yaralanmıştır oluşan yıkım ve manevi zarar farkları ise kıyaslanamayacak ölçüdedir. Sadece bu örnek bile depremin etkilerinin engellenebilir olduğunu açıkça göstermektedir

Sonuç: Yukarıda verdiğimiz örnek gibi daha niceleri araştırıldığında bu tarz olayların etkilerini azaltmanın mümkün olduğu görülmektedir. Dünyada bunu başaran ülkelerin örneği olduğu halde bu olaylarda idarenin sorumluluğun ortadan kalktığından ve bu olayların mücbir sebep oluşturduğundan bahsetmek mümkün değildir. İdare oluşabilecek afetlere karşı tedbir almak, bu konuda halkını bilinçlendirmek ve tüm bu faaliyetleri yasal birer zemine oturtmakla mükelleftir. Bir afetin idare açısından mücbir sebep olarak değerlendirilmesi için, idarenin o tehdit unsuruna karşı aldığı önlemlere ve diğer ülkelerin benzer olaylardan ne ölçüde etkilendiğine bakılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Deprem, İdarenin Sorumluluğu

Sözel Bildiri

ASYMPTOMATIC GIANT PERICARDIAL CYST CASE

***Süleyman Emre AKIN**

**Dr. Öğr. Üyesi, Department of Thoracic Surgery. Suleyman Demirel University, Research and Traning Hospital Isparta/Turkey*

Abstract:

The pericardial cyst is a rare, benign disease. It is a congenital malformation that develops due to the fusion defect of the parietal recesses in the somatic cavity. Although the majority are asymptomatic, it can cause serious complications and cardiac symptoms.

A 64-year-old male patient was referred to our clinic due to mediastinal enlargement detected while preparing for a gallbladder operation. The patient had no respiratory symptoms. Respiratory system examination was normal. Complete blood count and biochemical parameters were unremarkable. Posteroanterior chest radiography showed a large lesion in the right thorax that erased the heart and diaphragm contour. Computed tomography of the thorax revealed a cystic lesion with a diameter of 13 x 12 x 14 cm, and a low-density cystic lesion (mean 2 HU), starting from the superior-anterior mediastinum and extending to the prevascular area on the left and adjacent to the right hemithorax. (Giant pericardial cyst?) . Magnetic resonance imaging of the thorax reveals a cystic lesion with a diameter of 213 mm, which fills the lower part of the right hemithorax with a diaphragm-based base on the right and extends towards the anterior mediastinum. The operation decision was made due to the size of the cyst and possible complications. With the video thoracoscopic method, it was seen that the cyst originated from the pericardium and the cyst was excised. There were no postoperative complications. The diagnosis of the pericardial cyst was confirmed with the pathology result. The 8-month follow-up continues without any problems.

Although the pericardial cyst is rare, it should be kept in mind in the differential diagnosis of mediastinal lesions. Complications such as compression on surrounding organs, infection of the cyst, pericardial tamponade, and sudden cardiac death have been reported. Small-sized cysts can be followed by considering the clinical findings of the patient. Treatment with minimally invasive surgical methods is safe and curative in large and complicated cysts.

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF HORMONE THERAPY IN PROSTATE CANCERS WITH GA-68 PSMA PET/CT

Mehmet ERDOĞAN

Suleyman Demirel University, Faculty of Medicine, Department of Nuclear Medicine, Isparta

Abstract:

Introduction: The incidence of prostate cancer (PCa) ranks the second after lung cancer in men. Ga-68 PSMA PET/CT imaging has been used all over the world in recent years.

Objective: The purpose of the present study was to evaluate the effectiveness of hormone therapy in patients with metastatic PCa with Ga-68 PSMA PET/CT.

Method: A total of 24 patients with Metastatic PCa were included in the present study. A total of 79.1% of the patients had bone metastasis, 62.5% had lymph node metastasis, and 4.1% had far organ metastasis. None of them received chemotherapy. A total of 20.8% patients received 1st group (LH-RH Agonists/Antagonists), and 79.2% received 2nd group (Abiraterone/Enzalutamide) hormone therapy. Patients were evaluated with Ga-68 PSMA PET/CT before and after the therapy.

Results: A total of 37.5% patients had partial response to treatment, progression was detected in 45.8%, and mixed response in 16.7%. Although PSA values decreased in partial response to treatment, PSA increased in mixed response and progressive patients **(p=0.019)**. Significant reduction was detected in primary tumor SUVmax value after the treatment (**p=0.004)**. Although decreases were detected in metastatic bone SUVmax values, the difference was not at a significant level (p=0.778). No significant differences were detected in metastatic lymph nodes (p=0.865) and distant organ metastasis (p=0.317) in SUVmax values after the treatment.

Discussion/Conclusion: Ga-68 PSMA PET/CT may show the changes in PSMA expression levels in primary tumors and metastasis before and after hormone therapy in patients with metastatic PCa. There is a significant relation between SUVmax-based treatment response evaluations and PSA levels. There is a need for further studies on the use of SUVmax as a prognostic factor in PCa.

Keywords: Ga-68 PSMA PET/CT, Prostate Cancer, Hormone Therapy

Sözel Bildiri

THE ROLE OF REFLEXOLOGY IN REDUCING DYSPNEA IN ASTHMA AND CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE: SYSTEMATIC REVIEW

Şehnaz KAYA[1], Zeynep ÖZER[2]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur Vocational School of Health Services, Burdur, Türkiye. sehnazkaya@mehmetakif.edu.tr*

[2] *Akdeniz University, Faculty of Nursing, Antalya, Türkiye. zeynepcanli@akdeniz.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Asthma and chronic obstructive pulmonary disease(COPD), which can be seen independently or together, cause dyspnea by narrowing the airways. Reflexology is one of the non-pharmacological methods used to deal with dyspnea that negatively affects the quality of life.

Aim: Purpose of the systematic review is to examine the effect of reflexology applied to cope with dyspnea experienced by individuals in asthma and COPD.

Method: The study was conducted according to PRISMA-P (Preferred Reporting Items for Systematic review and Meta-Analysis Protocols) standards by researching the articles about reflexology in asthma and COPD. CINAHL, Web of Science, PubMed, Science Direct, Scopus databases were searched in English terms without language limitation from the beginning to 17.03.2021. As Cochrane MeSH terms 'asthma and reflexology', 'dyspnoea and reflexology', 'COPD and reflexology' had been used. 728 articles were reached and, repetitive studies were combined with Mendeley program. Inclusion criterias were patients who were older than 18 years of age, with asthma and COPD, performed reflexology for dyspnea management.

Results: As a result of the s screening, 34 articles related to the subject were examined. A randomized controlled study by Wilkinson et al (2006) in which seven COPD patients were examined, a study by Polat and Ergüney(2017) showing the effects of reflexology applied to individuals with COPD twice a week for four weeks, Topcu et al.(2020, 2020) 's randomized controlled studies involving 86 asthmatic individuals were included. In the randomized controlled study of Wilkinson et al.(2006) conducted with individuals with COPD, it is stated that reflexology can be beneficial in reducing dyspnea in long-term interventions. In the study of Polat and Ergüney(2017), it is seen that reflexology reduces dyspnea in patients with COPD. Topcu et al.(2020,2020) think that reflexology has a positive effect on quality of life in asthma, but in their study, no statistically significant difference was found between the groups in terms of inflammation associated with dyspnea.

Conclusion: It is thought reflexology, one of the non-pharmacological methods in nursing practices in recently, may have a role in reducing dyspnea in asthma and COPD. More studies are needed to better understand the effects and physiopathological processes of reflexology in asthma and COPD.

Keywords: Reflexology, asthma, COPD, dyspnea, nursing

Sözel Bildiri

BREATHING TECHNIQUES AND THEIR EFFECTIVENESS IN COPD

Şehnaz KAYA[1], Zeynep ÖZER[2]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur Vocational School of Health Services, Burdur, Türkiye. sehnazkaya@mehmetakif.edu.tr*

[2] *Akdeniz University, Faculty of Nursing, Antalya, Türkiye. zeynepcanli@akdeniz.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Breathing techniques are widely used to reduce the symptoms experienced by the individual, improve oxygenation and the progression of the disease, in chronic obstructive pulmonary disease (COPD).

Aim: The purpose of this review is to examine the breathing techniques currently used in COPD and their effectiveness.

Method: The study was conducted by researching current articles, systematic reviews and meta-analyzes about respiratory techniques and their effectiveness in COPD.

Results: According to the data of 1996 individulas obtained from 48 randomized controlled studies by Figueiredo et al.(2020), at least 6-8 weeks of isolated inspiratory muscle exercise increases the functional respiratory capacity. In the systematic review of 998 individuals including 13 studies by Lu et al.(2020), it is stated that breathing exercises applied at home improve respiratory functions, decreased dyspnea and increased quality of life. Shen et al.(2020) show that breathing techniques increase the effectiveness of cough and facilitate expectoration. In the study of Yeh et al.(2020); using Tai-chi, which is the mind-body exercises, has positive effects in terms of biopsychosocial in patients with COPD.
Marotta et al.(2020) compared respiratory muscles with controlled breathing, diaphragmatic breathing, Yoga breathing and singing exercises in their study, in which 280 individuals with COPD were included; Yoga breathing exercise was 75% effective, diaphragmatic breathing 66%, singing 35%, and controlled breathing 21%. Yamamato et al.(2020) combined breath-holding exercise and deep breathing acquisition with pulmonary perfusion by chest digital dynamic radiography; they showed that breath-holding exercise is more effective. Yang et al.(2020) stated that their effectiveness will increase when shrunken lip breathing and diaphragmatic breathing are combined in individuals with COPD.

Conclusion: Breathing exercises to improve respiratory functions in COPD are beneficial when applied regularly and for longer than 6-8 weeks. Using more than one technique together increases efficiency. Yoga and Tai-chi mind-body exercises have a high efficiency rate in improving respiratory functions in individuals with COPD. More studies should be conducted in the future comparing different breathing techniques.

Keywords: COPD, breathing exercises, breathing techniques, mind-body exercises, nursing

Sözel Bildiri

GANGLIOGLIOMA: SINGLE CENTER EXPERIENCE

Alican TAHTA

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi, atahta@medipol.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-0467-7521

Abstract:

Introduction: Gangliogliomas are rare, low-grade, well-differentiated tumors. Patients usually present with symptoms that develop due to seizures and mass effects. It is mostly seen in pediatric patients; it is unifocal and localized in the temporal lobe. It constitutes 0.5-5% of childhood central nervous system tumors. The prognosis has been reported to be worse in patients over the age of 40. In this report, ganglioglioma cases admitted to our clinic are discussed.

Material Method: The clinical, neurological and radiological follow-up of 7 patients between the ages of 8 and 63 who underwent ganglioglioma excision in our clinic between 2014-2020 were discussed. Two patients presented with seizures, one with dysphagia and movement restriction in the right shoulder, one patient with gait disturbance, one with speech difficulties, one with progressive headache, and one with back pain.

Conclusion: The primary treatment is surgical resection. Although gross total resection is optimal, the prognosis is good even after subtotal resection. In both cases, late relapse can be seen. Although less than 10 percent of gangliogliomas become anaplastic, the presence of anaplasia can be seen in gangliogliomas. Despite aggressive treatment with radiation and chemotherapy, anaplastic gangliogliomas are often fatal. Radiation therapy is not recommended for patients with complete resection. Despite concerns that radiation therapy may contribute to transformation into a more anaplastic tumor, a retrospective review of the literature shows that post-subtotal resection radiation therapy improves local tumor control in both low and high-grade gangliogliomas. However, no effect on overall survival was shown. These data are insufficient to say with certainty about the role of radiation therapy after subtotal resection of low-grade ganglioglioma. Radiotherapy treatment was not applied in the follow-up of the patients who applied to our center. There was no recurrence or need for a second surgery among 7 patients with gross total excision.

Keywords: Ganglioglioma, surgical treatment, epilepsy, brain neoplasm

Sözel Bildiri

HAFİF KİLOLU / OBEZ GENÇ BİREYLERDE MOTİVASYONEL GÖRÜŞMENİN BEDEN ALGISINA ETKİSİ

Elif ARDIÇ

Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bilim Dalı, Psikiyatri Hemşireliği ABD

Özet:

Amaç: Bu araştırmanın amacı hafif kilolu/obez genç bireylerde Motivasyonel Görüşme'nin beden algısına etkisini belirlemektir.

Gereç ve yöntem: Araştırma, yarı deneysel randomize kontrollü olarak 1 Ocak -1 Eylül 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini MÜSB Fakültesinde öğrenim gören 902 Hemşirelik Bölümü öğrencisi; örneklemin ise BKİ $\geq$ 25 ve Beden Algısı Ölçek (BAÖ) puanı <135 olan öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem özelliklerine uygun olan BKİ $\geq$ 25 olan öğrenciler, randomizasyon yöntemine göre deney ve kontrol gruplarına ayrılmıştır. Örneklem büyüklüğü, %80 güç, %95 güven aralığında, Tip 1 hata 0.05, Tip 2 hata 0.20 olmak üzere 0.05 hata payı ile 0.30 fark ön görerek NCSS-PASS yazılım programında hesaplanmıştır. Her bir grup için örneklem büyüklüğü 28 kişi hesaplanmıştır. Çalışmaya dahil edilme kriterlerine uyan 60 öğrenci dahil edilmiş olup; çalışma 55 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veri toplama aracı olarak Sosyodemografik Soru Formu ve Beden Algısı Ölçeği Kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan toplam 55 öğrencinin %50.9'u (n= 28) deney grubunu, %49.1'i (n=27) kontrol grubunu oluşturmuştur. MG sonrası deney grubunda BAÖ'nün kesme puanının üzerine çıkan öğrenci sayısının, kontrol grubunun 4 katı olduğu saptanmıştır. Deney grubundaki öğrencilere uygulanan MG'nin; ön test, son test ve kontrol testi arasında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı ($x^{2=}$31.14, p=0.000**) fark bulunmuştur. MG'nin etkinliğin ölçümler arasındaki farklılık açısından değerlendirildiğinde; ön test ile son test arasında ve ön test ile üç ay sonraki kontroller arasında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark bulunmuştur (z=-4.57, p=0.000; z=-4.04, p=0.000). Son test ile üç ay sonraki kontroller arasında ise istatistiksel olarak anlamlı (z=-2.08, p=0.037) fark bulunmuştur.

Kontrol grubundaki öğrencilere uygulanan BAÖ'nün ön test, son test ve kontrol testi arasında istatistiksel olarak (x^2=0.07, p=0.962) anlamlı fark bulunmamıştır.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin BAÖ'den aldıkları puanlar gruplar arası karşılaştırıldığında; MG öncesi ön test (x^2=4.03, p=0.045) sonucunda istatistiksel olarak anlamlı fark; son test (x^2=12.10, p=0.001) ve kontrol testi (x^2=15.09, p=0.000) karşılaştırmasında ise istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark bulunmuştur.

Sonuç: Motivasyonel Görüşme beden algısı düşük olan öğrencilerde olumlu beden algısı yaratmada etkili bir yöntemdir.

Anahtar Kelimeler: Beden Algısı, Motivasyonel Görüşme, Obezite

Sözel Bildiri

FARKLI BİTİM İŞLEMLERİ UYGULANAN CAD/CAM RESTORASYONLARIN RENK DEĞİŞİMİNE VE YÜZEY PÜRÜZLÜLÜĞÜNE BEYAZLATICI AĞIZ GARGARASININ ETKİSİ

Betül YILMAZ EVMEK[1], Çağrı URAL[2]

[1]*Akdeniz Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi AD, Antalya, Türkiye, betulylmz87@gmail.com*

[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi AD, Samsun, Türkiye, cagriural@omu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Her alanda olduğu gibi diş hekimliğinde de hastaların estetik restorasyon talepleri her geçen gün artmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, farklı yüzey bitirme işlemleri uygulanmış ve kahve ile boyanmış rezin esaslı CAD/CAM bloklarda, beyazlatıcı ağız gargarasının renk değişimi ve yüzey pürüzlülüğü üzerindeki etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Brilliant Crios, Cerasmart ve Vita Enamic blokları kullanılarak toplam 90 örnek (1.5 ± 0.05 mm) hazırlandı (n = 10) ve örneklere farklı bitirme prosedürleri (kontrol, mekanik polisaj, glaze) uygulandı. Renk ölçümleri, 12 saat kahve solüsyonunda bekletildikten sonra ve 12, 36 ve 60 saatlik gargara solüsyonunda bekletildikten sonra bir spektrofotometre yardımıyla yapıldı. Renk değişiklikleri, CIEDE2000 formülasyonu ile hesaplandı. Yüzey pürüzlülüğü, başlangıçta, kahve solüsyonunun ardından ve 60 saatlik gargarada bekletildikten sonra bir profilometre yardımıyla ölçüldü. Elde edilen veriler istatistiksel olarak üç yönlü varyans analizi (3-way ANOVA) ve Tukey HSD testi ile analiz edildi.

Bulgular: Kahvenin rezin bazlı CAD/CAM örneklerinde klinik olarak fark edilebilir bir renk değişikliğine neden olduğu gözlendi (ΔE_{00}> 2.25). Mekanik polisaj grupları (ΔE_{00} = 2.401 ± 0.664), kontrol (ΔE_{00} = 3.162 ± 1.032) ve glaze (ΔE_{00} = 3.333 ± 0,750) gruplarına göre kahvede daha az renklenme göstermiştir. Beyazlatıcı ağız gargarasının ΔE_{00} değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturduğu belirlendi ($p < 0.05$). Beyazlatıcı ağız gargarasına daldırma süresi, renk değişikliği ve pürüzlülük değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir artışa neden olmadı ($p > 0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Kahve gibi renklendirici içecekler rezin bazlı CAD/CAM materyallerinde renk değişikliğine neden olabilir. Beyazlatıcı gargara, rezin bazlı CAM/CAM restorasyonların yüzeyinde önemli bir pürüzlülük artışına neden olmadan kahve lekelerinin çıkarılmasında etkilidir.

Anahtar Kelimeler: CAD/CAM, renk değişimi, yüzey pürüzlülüğü, beyazlatıcı gargara

Sözel Bildiri

A COMMON TRUNK OF THE DORSAL PANCREATIC ARTERY AND RIGHT HEPATIC ARTERY WITH A REVIEW OF THE LITERATURE

Arzu EKİNGEN[1]

[1]*Ph.D. Vocational High School of Health Services, Batman University, Batman, Turkey, e-mail:arzumumcu55@gmail.com*

Abstract: Anatomic variations of the arteries in abdomen are highly variable and knowing these variations is very crucial for surgical procedures. This study was presented a case who have the common trunk of the right hepatic artery and the dorsal pancreatic artery, this variation was an extremely rare variation in literature. Therewithal, ıt was made a review of the literature in this study using the "PubMed, Scopus and Google Scholar" databases with following keywords: "common hepatic artery, hepatic arteries, dorsal pancreatic artery, anatomic variation". In the presented study, it was shown that the common hepatic artery was absent in 16 (0,20%) and origineted from the abdominal aortae in 44 (0.54%) of 8077 patients. Knowledge of anatomical variations of the hepatic arteries and the dorsal pancreatic artery is very important for surgeons and interventional radiologists.

Keywords: anatomic variation, common hepatic artery, dorsal pancreatic artery, hepatic arteries

Sözel Bildiri

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE BASIC HEMOGRAM AND BIOCHEMICAL BLOOD PARAMETERS OF SPLEEN VOLUME ESTIMATED BY THE CAVALIERI METHOD FROM COMPUTED TOMOGRAPHY IMAGES

Necati Emre ŞAHİN[1], Zülal ÖNER[1], Serkan ÖNER[2], Muhammed Kamil TURAN[3]

[1]Karabuk University Faculty of Medicine, Department of Anatomy
necatisahin@karabuk.edu.tr, zulaloner@karabuk.edu.tr

[2]Karabuk University Faculty of Medicine, Department of Radiology serkanoner@karabuk.edu.tr

[3]Karabuk University Faculty of Medicine, Department of Medical Biology kamilturan@karabuk.edu.tr

Abstract:

Introduction: The spleen is of great importance due to its hematological and immunological functions. As the spleen performs these functions, a change in size occurs.

Objective: We aimed to analyze the spleen size in randomly selected individuals, as well as to evaluate the relationships between spleen size and basic hemogram and biochemistry parameters in the blood circulation.

Method: In our study, abdominal Computed Tomography (CT) images, basic hemogram and biochemistry values used of 200 individuals (100 Male, 100 Female) who applied to our University Hospital with various health problems. Spleen volumes of individuals were estimated using the Cavalieri principle with the ImageJ program. We compared hematological test results with the size of the spleen. For statistical significance, $p \leq 0.05$ was accepted. Anderson Darling, Two-Sample t-test, Mann Whitney U and Spearman correlation were used to analyze the results.

Results: The median of men's splenic volumes was estimated as 290.60 cm^3, while it was estimated as 223.25 cm^3 for women. Spleen volume was found to be greater in males. It was observed that there was a positive linear and significant relationship between the percentage of circulating monocytes (MON%), hematocrit level (HCT), mean erythrocyte hemoglobin concentration (MCHC) and erythrocyte level (RBC) and spleen volume. It was found that spleen volume has a negative linear and significant relationship with individual age, lymphocyte percentage (LYM%) and platelet level (PLT).

Discussion and Conclusion: Spleen volume is a parameter affected by the individual's health status, and this parameter has been found to be associated with hematological findings. The change in spleen volume may be the cause or result of the change in hematological parameters. We think that environmental conditions may cause an increase in spleen volume due to the increase in RBC and associated HCT and MCHC parameters.

Keywords: Spleen, splenomegaly, hematology, correlation, Cavalieri principle

Sözel Bildiri

KALÇA KIRIĞI NEDENİYLE HEMİARTROPLASTİ UYGULANAN 60 YAŞ ÜSTÜ HASTALARDA MORTALİTEYE ETKİ EDEN RİSK FAKTÖRLERİ VE HASTA SAĞ KALIMI

Kemal Çağlar DURAN[1], Recep DİNÇER[2], Tolga ATAY[2], Vecihi KIRDEMİR[2]

[1] *Isparta Şehit Yunus Emre Devlet Hastanesi*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji A.B.D. Isparta-Türkiye*

Özet:

Amaç: Bu çalışmanın amacı 60 yaş üstü hasta grubunda femur üst uç kırıklarının parsiyel protezle tedavisi sonrası mortaliteye ve sağ kalıma etki eden risk faktörlerinin geriye dönük olarak taranan hastalarda tespit edilmesidir.

Hastalar ve Yöntem: Bu çalışmada 2013-2016 yılları arasında kliniğimize femur üst uç kırığı tanısıyla yatırılıp hemiartroplasti uygulanan 60 yaş ve üzeri hastalar hastane bilgi sistemi üzerinden belirlenerek retrospektif olarak tarandı. Sistemde yeterli görüntülemesi olmayanlar ve telefonla ulaşılamayanlar çalışmaya dahil edilmedi. 58 kadın, 36 erkek olmak üzere 94 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastaların yaş, cinsiyet, kırık tipi ve tarafı, Garden ve Evans Skorları, Singh İndeksleri, ASA değerleri, ek hastalıkları, düştükten ne zaman sonra ameliyat oldukları, kullanılan stem tipi, anestezi yöntemleri, yatış süreleri, hayatta kalanların Harris kalça skorları, UCLA skorları, Barthel İndeksi, VAS skorları olmak üzere toplam 17 parametre değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların genel yaş ortalaması 80,5(±6,85); erkek hastaların yaş ortalaması 78,6(±7,51) kadın cinsiyetin yaş ortalaması 81,7 (±6,16) olarak hesaplandı. Olguların kırık tipleri incelendiğinde 58 hastanın (%61) intertrokanterik 36 hastanın (%39) kollum femoris fraktrürü olduğu görüldü. Çalışmamızdaki olguların kırık oluştuğu günden itibaren operasyon gününe kadar geçen süre ortalama 5,61 (±11,00) olarak hesaplandı. Ek hastalıklar açısından incelendiğinde sırasıyla hipertansiyon, diyabet, koroner arter hastalıkları en sık karşılaşılan hastalıklar olmuştur. Toplam 94 hastanın 64 ü vefat etmiştir, 30 hasta ise çalışmamız sırasında halen hayattaydı. Hastalardan 11'inin ilk 1 ayda, 11'inin postoperatif 1-6 ay arasında, 4'ünün 6-12 ay arasında, 15'inin 12-24 ay arasında, 23'ünün de 24-60 ay arasında vefat ettiği görüldü. Halen hayatta olan hastaların %93'ünün (n=28) kırık sonrası ilk 5 günde opere edildiği görüldü.

Sonuçlar: İleri yaş grubunda kalça kırıkları ciddi bir mortalite ve morbidite sebebidir. Hastaların kırık öncesi fiziksel ve mental kapasiteleri postoperatif dönemdeki mortalite ve morbiditenin en önemli öngördürücülerindendir. Ek hastalıklarından dolayı çok fazla sayıda ilaç kullanan ve beklenen yaşam ömrü kısa olan hastaların rehabilitasyon süreçleri diğer hastalara göre daha zorludur. Hastaları mümkün olan en kısa sürede ameliyat edip kısa sürede günlük hayatlarına döndürmek asıl amaçtır. ASA değerleri ve ek hastalıklarının, hastaların postoperatif mortalitesinde önemli olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, komorbidite, kalça kırığı, mortalite, osteoporoz

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DEKİ YETİŞKİNLERİN COVİD-19 AŞISINA YÖNELİK TUTUMU VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Hatice ÇOLAK[1], Emel ERDENİZ[2], Ezgi Hasret KOZAN[3], Rıdvan DOĞAN[4], Merve ÇOLAK[5] , Mert İLHAN[6]

[1]*Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, hatice.colak@uskudar.edu.tr*
[2] *Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Perfüzyon Bölümü, İstanbul, emel.erdeniz@uskudar.edu.tr*
[3]*Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, ezgihasret.kozan@uskudar.edu.tr*
[4]*Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ortez ve Protez Bölümü, İstanbul, ridvan.dogan@uskudar.edu.tr*
[5] *Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, merve.colak@uskudar.edu.tr*
[6] *Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ortez ve Protez Bölümü, İstanbul, mert.ilhan@uskudar.edu.tr*

Özet:

Giriş: Aşılara karşı olumsuz tutumlar ve aşı olma konusundaki belirsizlik veya isteksizlik, uzun vadede Covid-19 salgınının yönetilmesinin önünde başlıca engel olarak görülmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki yetişkinlerin Covid-19 aşısına yönelik tutumu ve etkileyen faktörleri incelemektir.

Yöntem: Bu kesitsel çalışma Şubat 2021 tarihlerinde toplam 645 yetişkin birey ile yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında Tanıtıcı Özellikler Formu, Aşı Karşıtlığı Ölçeği ve Covid-19 Aşısına Yönelik Tutumlar Ölçeği kullanılmıştır. Veriler online olarak sosyal medya üzerinden kartopu örneklem yöntemi ile toplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan yetişkin bireylerin %33.8'si aşı yaptırmayacağını belirtti. COVID-19 aşısı yaptırma konusunda katılımcıların kaygıları sırası ile kısa sürede aşının üretilmesi (%19.8), aşının yan etkilerinden korkma (%18.9) ve aşının içeriğine güvenmemeydi (%16.2). Covid-19 aşısına yönelik olumlu tutumu etkileyen faktörler sırası ile Covid-19 Aşısı yaptırmayı düşünme, maske takmayı faydalı bulma, Covid-19'un kaynağının doğal olduğunu düşünme, sağlık çalışanı olma ve geçmişte aşı red etmememiş olmaktır.

Tartışma ve Sonuç: Aşı koruyucu sağlık hizmetlerinin en başarılı uygulamalarından biridir. Bu nedenle, toplumun aşıya yönelik olumsuz tutum ve endişelerini azaltmaya yönelik halk sağlığı çabaları acil ve önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Aşılara yönelik tutumlar, Aşı karşıtlığı, Aşı tereddütü

Sözel Bildiri

EİKOSAPENTAENOİK ASİT VE DOKOSAHEKSAENOİK ASİT İÇEREN BALIK YAĞININ METOTREKSAT NEDENİYLE OLUŞAN KARDİYAK OKSİDATİF HASAR ÜZERİNE ETKİLERİ

Kürşat KAYA

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı

Özet:

Giriş*:* Metotreksat, kanser türlerinin, romatoid artrit ve iltihabi bağırsak hastalığı gibi otoimmün ve inflamatuar hastalıkların tedavisinde yaygın olarak kullanılan bir folik asit antagonistidir. Bununla birlikte metotreksatın neden olduğu ciddi yan etkiler klinik kullanımını sınırlamaktadır. Eikosapentaenoik asit ve dokosaheksaenoik asit gibi çoklu doymamış yağ asitlerinin en önemli kaynaklarından biri olan balık yağının, kardiyovasküler hastalıklar, solunum hastalıkları, diyabet ve üreme problemleri gibi çeşitli rahatsızlıklara karşı birçok faydalı etkileri rapor edilmiştir. Ayrıca beyin, kalp ve karaciğer gibi birçok dokuyu oksidatif hasara karşı koruyabildiği bildirilmiştir.

Amaç: Bu çalışmada metotreksat uygulanan ratlarda oluşan kardiyak oksidatif hasara karşı balık yağının potansiyel faydalı etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Toplam 28 adet rat rastgele dört gruba bölündü. İlk grup kontrol olarak belirlendi. İkinci gruba tek doz intraperitoneal 20 mg/kg metotreksat uygulandı. Üçüncü gruba 14 gün boyunca 1000 mg/kg/gün balık yağı gavaj ile verildi. Dördüncü gruba metotreksat ve balık yağı aynı dozlarda birlikte verildi. Çalışma sonunda çıkarılan kalp dokularında TBARS ve GSH düzeyleri ile CAT, SOD ve GPx aktiviteleri spektrofotometrik olarak ölçülerek değerlendirildi.

Bulgular: Metotreksat uygulaması kontrol grubuna göre TBARS düzeyinde anlamlı bir artışa ve CAT aktivitesinde anlamlı bir azalmaya neden oldu. Bununla birlikte metotreksat uygulaması, GSH düzeyi ile SOD ve GPx aktivitelerinde herhangi bir anlamlı değişikliğe neden olmadı. Metotreksat ile birlikte balık yağı uygulanması TBARS düzeyinde anlamlı bir iyileşmeye neden olurken GPx aktivitesinde ise artışa neden oldu. Ancak GPx aktivitesindeki artış istatistiksel olarak anlamlı değildi.

Tartışma ve Sonuçlar: Çalışmamızda, metotreksat uygulaması kalp dokusunda lipit peroksidasyonuna neden olmuş ve bununla birlikte antioksidan savunma sistemi üyelerinden yalnızca GPx aktivitesini olumsuz etkilemiştir. Balık yağı uygulamasının bu hasarı düzelttiği görüldü. Bu nedenle balık yağı uygulaması metoreksat kaynaklı oksidatif kardiyak hasarda faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Metotreksat, Balık Yağı, Kardiyak Hasar, Oksidatif Stres

Sözel Bildiri

İLEUSA NEDEN OLAN POSTERİOR REKTUS KILIF HERNİSİ : NADİR BİR VAKA

Ziya Orun BELİBAĞLI, Pınar KIR, Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari Devlet Hastanesi, Hakkari

Özet:

Giriş: Fıtıklar, bir organ veya dokunun çevre duvarlarındaki bir defektten kaynaklanan patolojidir. Yaygın türleri arasında inguinal, femoral, ventral ve insizyonel herniler yer alır. Posterior rektus kılıf hernisi, oldukça nadir görülmesi nedeniyle karın ağrısı ile başvuran bir hastada kolaylıkla gözden kaçabilir. Biz bu vakamızda ileus tablosu ile gelen hastada saptanan spontan posterior rektus kılıf hernisini literatürdeki bilgiler eşliğinde sunmayı hedefledik.

Olgu sunumu: 37 yaş kadın hasta 2 gündür artış gösteren karın ağrısı, bulantı, kusma ve kabızlık şikayeti ile acil servise başvurdu. 9 ay önce sezaryen öyküsü olan hastanın son 6 aydır ara ara benzer şikayetlere sahip olduğu, 1 hafta kadar önce yapılan hepatobilier ultrasonografi sonucunda boyutları 1 cm olan 2 adet kalkül izlendiği, kendisine kolelithiazis tanısı konulduğu ve operasyon için tarih verildiği öğrenildi. Geliş vitalleri stabil, fizik muayenesinde yaygın defans dışında patoloji yoktu. Laboratuvar sonuçları olağandı. Çekilen direkt batın grafisinde seviye veren bağırsak ansı gözlenmesi üzerine kontrastlı batın tomografisi istendi. Tomografide; karın orta hatta, umbilikusun 4-5 cm altında defekt, defekt alanında bağırsak ansları ve ileus saptanan hasta genel cerrahi ile konsulte edildi. Cerrahiye alınan hastaya posterior rektus kılıf hernisi tanısı konuldu.

Tartışma: Spontan olarak rektus kılıf hernisi 1937 yılında ilk kez tanımlanmış olup, 2018 yılına kadar toplamda 11 vaka bildirilmiştir. Vakaların yaşları 25-83 arasında değişmekte olup %62'sini kadın hastalar oluşturmaktadır. Bildirilen önceki vakalarda rektus kılıfındaki defekt çoğunlukla 2cm kadardır. Sadece bir vakada 6cm olarak bildirilmiştir. Bizim vakamızda defekt 5 cm olarak ölçüldü. Vakamızda defektin büyük olması ve rektus kılıfının ince bağırsak ansı içermesi diğer olgulardan ayırıcı özelliklerindendir.

Sonuç: Posterior rektus kılıf hernisi, ince bağırsak tıkanıklığına neden olabilen nadir ancak önemli bir tanıdır ve açıklanamayan aralıklı karın ağrısı olan hastalarda düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Posterior rectus kılıf hernisi, ileus, karın ağrısı

Sözel Bildiri

EPİLEPTİK NÖBETİ TAKİBEN GELİŞEN AKUT ATRİAL FİBRİLASYON : OLGU SUNUMU

Mohamed Refik MEDNİ, Furkan Çağrı OĞUZLAR

Hakkari Devlet Hastanesi, Hakkari

Özet:

Giriş: Nöbetle ilişkili kardiyak aritmiler sıklıkla bildirilmekte ve Epilepside Ani Beklenmedik Ölümün (SUDEP) potansiyel nedenleri olarak belirtilmektedir. En sık sinüs taşikardisi görülmekle birlikte, nadiren de olsa ciddi kardiyak aritmiler görülebilir. Biz olgumuzda epileptik nöbet esnasında monitörize iken atrial fibrilasyon(AF) gelişen bir hastayı sunmayı amaçladık.

Olgu sunumu: 47 yaş erkek hasta epileptik nöbet ön tanısı ile 112 tarafından acil servise getirildi. Öyküsünden epilepsisi olduğu, levatirasetam 750mg 2x1 kullandığı ve son nöbetini yaklaşık 1 ay önce geçirdiği öğrenildi. Geliş vitalleri; nabız 132 atım/dakika olması dışında stabildi. Çekilen elektrokardiyografisi(EKG) sinüs taşikardisi idi. Laboratuvar parametrelerinde patolojik değer yoktu. Hasta monitörize halde gözleme alındı. Kranial görüntüleme yapılması planlanırken tekrar generalize tonik-klonik nöbet(GTKN) geçirdi. Postiktal dönemde kardiyak monitöründe ventriküler erken vuruların saptanması üzerine kontrol EKG istendi. EKG'de atrial fibrilasyon saptandı. Kranial görüntülemesi doğal olan hasta nöroloji ve kardiyoloji ile konsulte edildi. Antiepileptik yüklenmesi sonrasında kardiyoloji servise yatışı yapıldı. Hastanın takibinde ritmleri tekrar sinüs ritmine döndü.

Tartışma: EKG değişiklikleri nöbet esnasında pik noktasını yapmakla birlikte, postiktal dönemde sıklıkla karşılaşılan bulgulardır. Literatürde nöbete bağlı AF olgusu sınırlı sayıdadır. Hastamızın kardiyak öyküsünün olmaması, 112 tarafından ve acil serviste çekilen ilk EKG'lerinin sinüs ritminde olması ve nöbet kontrolü sağlandıktan bir süre sonra tekrar sinüs ritmine dönmesi, AF'nin nöbet ile ilişkili olduğunu bize düşündürmektedir. Patofizyolojisinde GTKN esnasında yüksek miktarda katekolamin deşarjının neden olduğu sempatik stimülasyonun rol oynadığı düşünülmektedir. Bu adrenerjik yanıt ortadan kalktıktan sonra aritminin düzelmesi de bunu destekler niteliktedir.

Sonuç: Epileptik nöbet ile başvuran her hastada EKG, nöbet sırasında yüksek riskli kardiyak anormallikler açısından mutlaka incelenmelidir. Kalp atış hızındaki bir değişiklik, ekstra bir klinik belirti olarak kullanılabilir ve epileptik nöbetin ilk belirteci olabilir. Aritmilerin SUDEP'e neden olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Epileptik nöbet, atrial fibrilasyon

Sözel Bildiri

HEMŞIRELERIN İŞ STRESI VE TÜKENMIŞLIK DÜZEYLERI İLE MESLEK VE YAŞAM DOYUMU DÜZEYLERI ARASINDAKI İLIŞKININ BELIRLENMESI

Gazi Baran CAMCİ

Özet:

Amaç: Bu araştırma bir eğitim araştırma hastanesinde görev yapan hemşirelerin iş stresi ve tükenmişlik düzeyleri ile meslek ve yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmış ve gerçekleştirilmiştir.

Materyal ve Metot: Araştırma Eylül-Kasım 2020 tarihleri arasında Dr Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini hastanede görev yapan 690 hemşire oluşturmuştur. Evrenin tamamına ulaşmak hedeflendiğinden örnekleme yöntemine gidilmemiştir. Veriler gönüllü 642 hemşireden Tanımlayıcı Özellikler Formu, Algılanan Stres Ölçeği, Maslach Tükenmişlik Ölçeği, Hemşire İş Doyum Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi için SPSS 22 paket programı kullanılmış, frekans ve yüzde hesapları, ortalama ve standart sapma değerleri ile ANOVA testi, t-testi, Mann Whitney-U testi, regresyon ve korelasyon analizi yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin toplam ölçek puanları arasındaki ilişki incelendiğinde, Maslach Tükenmişlik Ölçeği'nin Algılanan Stres Ölçeği ile arasında pozitif değerde zayıf düzeyli, Yaşam Doyumu Ölçeği ve İş Doyum Ölçeği ile negatif değerde zayıf düzeyli ve anlamlı ilişkiler saptanmıştır ($p<0.05$). İş Doyum Ölçeği'nin Algılanan Stres Ölçeği ile arasında negatif değerde zayıf düzeyli, Yaşam Doyumu Ölçeği ile pozitif değerde orta düzeyli ve anlamlı ilişki vardır. Yaşam Doyumu ölçeği ile Algılanan Stres Ölçeği arasında negatif değerde zayıf düzeyli ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Araştırmamızda iş stresi ile tükenmişlik arasında pozitif, anlamlı bir ilişki saptanmış olup mevcut iki değişken ile meslek ve yaşam doyumu arasında negatif, anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle stres ve tükenmişliğe neden olan faktörlerin belirlenmesi ve çözüme yönelik düzenlemelerin yapılmasına gereksinim bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, iş stresi, meslek doyumu, tükenmişlik, yaşam doyumu

Sözel Bildiri

ECZACILARIN JENERİK İLAÇ İKAMESİNE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

Emine ÇETİN ASLAN[1], Seda KUMRU[2]

[1]*Dr. Öğr. Üyesi, Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, emine.aslan@bakircay.edu.tr*

[2]*Dr. Öğr. Üyesi, Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Seda.kumru@bakircay.edu.tr*

Özet:

Giriş: İlaçlar hastalıkların önlenmesi ve tedavisinde önemli bir yeri bulunmaktadır. İlaca erişimin önündeki en önemli engellerden birisi yüksek maliyetleridir. Bu noktada jenerik ilaçlar, orijinal ilaçlar ile aynı teropatik etkiyi ve daha uygun fiyatı sunmaları nedeniyle, mevcut soruna başarılı bir çözüm olarak görülmektedir. Birçok ülke, toplumun ilaca erişimini artırmak ve sağlık harcamalarını azaltmak amacıyla jenerik ilaç politikaları geliştirmişlerdir.

Amaç: Bu çalışmada, ayakta tedavilerde kullanılan ilaçların orijinal ya da jenerik seçiminde en büyük paya sahip olan eczacıların jenerik ilaçlara bakış açısı değerlendirilmek amaçlanmıştır. Ayrıca jenerik ilaçlara ilişkin görüşlerinin, uygulamalarına ve ticari faaliyetlerine yansıyıp yansımadığı araştırılmıştır.

Yöntem: Çalışma, kesitsel ve tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırma verileri anket aracılığıyla toplanmıştır. Anket araştırmacılar tarafından; literatür çalışmaları ve İzmir Eczacı Odası ile yapılan görüşmelerde elde edilen bilgiler doğrultusunda hazırlanmıştır. Anket üç temel bölüm ve 38 maddeden oluşmaktadır. Birinci bölüm tanımlayıcı bilgilere, ikinci ve üçüncü bölümde eczacıların jenerik ilaçlar ve jenerik ilaç ikamesi ile ilgili görüşlerine ek olarak faaliyet bilgilerine ayrılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %54,7'si kadın, %60,4'ü 45 ve daha ileri yaşta ve %54,7'si 21 ve daha uzun süredir eczacılık mesleğini yapmaktadır ve %35,8'i jenerik ilaçlar ile ilgili eğitim almıştır. Katılımcıların %73,6'sı genellikle jenerik ikamesini desteklediğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların %62,3'ü jeneriklerin orijinalleri kadar etkili olduğunu düşünmektedir. Jenerik ilaç satmanın gelirini artırdığını ifade edenlerin oranı %39,6'dır. Eczacıların %83'ü ilaçların etken madde ile reçetelenmesini desteklemekte ve %81,1'i etken madde ile reçetelemenin jenerik ilaç kullanımı teşvik edeceğini düşünmektedirler.

Tartışma ve Sonuç: Eczacıların genel olarak jenerik ilaçlar ve jenerik ilaç ikamesi ile ilgili pozitif görüşe sahiptir. Jenerik eğitimi alan eczacılar daha fazla oranda pozitif görüş bildirmiştir. Ancak eğitim alan eczacılar jenerik ilaçlara ilişkin daha olumlu görüşe sahiptir. İlaçların etken madde ile reçetelenmesi, jenerik ilaçlarda eczacı kar payının artırılmasının ve eğitim almalarının desteklenmesinin, jenerik ilaç kullanımını teşvik edeceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Jenerik ilaçlar, Jenerik ikame, Eczacıların görüşleri, İzmir.

Sözel Bildiri

KRİMİNAL OLAYLARDA ALGLERİN KULLANIMI

[1]Zeynep GÜNAY, [2]Gamze YILDIZ

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Kriminalistik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa, Türkiye zeynepgunay06@outlook.com

[2]Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Hidrobiyoloji Anabilim Dalı, Doç. Dr., Bursa, Türkiye gamze@uludag.edu.tr

Özet: Algler vücut yapıları gerçek kök, gövde ve yaprak olarak farklılaşmamış olan, iletim demetleri bulunmayan ve klorofil-a içeren sucul canlılardır. Nemli ağaç gövdelerinden, dere, göl ve denizlere kadar çok çeşitli ortamlarda yeşil bir örtü şeklinde görülürler. Bu canlılar makroskobik olabilecekleri gibi mikroskobikte olabilirler. Mikroskobik olan alglerden diyatomeler suçların aydınlatılmasında uzun zamandır mahkemeler tarafından yaygın olarak kullanılan bilimsel kanıtlardır. Boyutları genellikle 20 ila 200 µm arasında değişir, ancak bazı türleri 2 mm'ye kadar ulaşabilmektedir. Diyatomeler bu küçük boyutları sayesinde maktul başta olmak üzere fail yada faillere, olayla ilgisi olan eşyalar üzerine kolayca transfer olabilmektedir. Bu sayede kriminal araştırmalarda suçluyu, kurbanı, olay yerini, olaya karışan bir araç söz konusu ise bu aracı, suç silahını ve diğer kişisel eşyaları birbirine bağlayabilirler. Suda boğulma vakalarında çıkartılan cesetlerde, ölümün bir kaza mı, intihar mı yoksa cinayet mi olduğuna karar vermede kullanılabilirler. Ve yine bu canlılar sayesinde bir cinayetin ardından cesedin yer değiştirilip değiştirilmediğiyle ilgili de önemli sonuçlara ulaşılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alg, diyatome, delil, olay yeri inceleme, adli tıp

Sözel Bildiri

BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİDE KOAH'LI HASTALARDA DİYAFRAM KRUS KALINLIĞININ PROGNOZA ETKİSİ

Furkan KAYA[1]

[1]*Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim dalı, Afyonkarahisar, Türkiye*

furkaya157@hotmail.com

Özet:

Giriş: Kronik obtrüktif akciğer hastalığı (KOAH) esas olarak hava yolu obstrüksiyonu ve tamamen geri döndürülemeyen hava hapsi ile karakterize bir hastalık olarak tanımlanır. KOAH hastalarında inspiratuar kas zayıflığı ile ilgili çalışmalar, tidal hacmin temel oluşturucusu olduğu için çoğunlukla diyaframa odaklanmaktadır. Diyafram bozukluğunun, FEV1 gibi temel solunum fonksiyon parametrelerindeki değişikliklerle ilişkili önemli bir faktör olduğu ileri sürülmektedir.

Amaç: Koah'lı hastalarda ek çekim gereksinimi olmadan rutin olarak elde olunan toraks bilgisayarlı tomografi (BT) tetkikinde diyafram krus kalınlığını (DK) prognoza etkisini değerlendirmek.

Yöntem: Temmuz 2019 ile Ocak 2021 tarihleri arasında, SFT ve toraks BT tetkiki yapılan hastalar değerlendirildi. Hastalar SFT sonuçlarına göre Koah ve kontrol olarak 2 gruba ayrıldı. Grupların boy, kilo, yaş ve vücut kitle endeksi kaydedildi. Elde olunan toraks BT tetkiklerinden aksiyal kesitlerde çölyak arter orijini seviyesinde sağ ve sol hemidiyaframdan ayrı 3 bölgeden (vertebra korpusu anterior, orta kesim ve posterior) DK ölçüldü ve bu 3 değerin ortalama değeri hesaplandı. Tüm vakaların sağ ve sol DK karşılaştırıldı. DK değerleri ile SFT arasındaki ilişki değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 110 olgudan (80 erkek, 30 kadın) 40 (%36,3) olgunun SFT sonuçları normal, 70 (%63,6) olgunun obstrüktif hava yolu hastalığı mevcuttu.Hasta ve kontrol grubu arasında yaş, boy açısından anlamlı fark saptanmadı ($p>0.283$). Ortalama sağ DK değerleri soldan anlamlı olarak yüksekti ($p<0.011$). Obstrüktif hava yolu hastalığı olan hastalarda sağ ve sol DK değerleri kontrol grubundan anlamlı derecede daha ince bulundu ($p<0.001$). Koah'lı hastalarda DK ile SFT değerleri arasında anlamlı bir pozitif korelasyon saptandı ($p <0.001$).

Tartışma ve Sonuçlar: Çalışmamızda literatür ile uyumlu olarak sol hemidiyafram kalınlığının sağdan daha az olduğu bulundu. KOAH'lı hastalar sağlıklı bireylere göre daha düşük DK 'ye sahiptir ve toraks BT tetkiklerindeki DK ölçümünün ek radyasyona maruziyeti olmadan KOAH hastalarında prognoz hakkında bilgi verebileceğini düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Koah, Diyafram, Bilgisayarlı Tomografi

Sözel Bildiri

THE RETROSPECTIVE EVALUATION OF THE PATIENTS WHO APPLIED TO THE EMERGENCY SERVICE WITH NASAL FRACTURE

Mustafa KARMAZ[1], Önder TOMRUK[2], Hamit Hakan ARMAĞAN[2]

[1]Emergency Department of Çarşamba State Hospital, Samsun/Turkey, mustafakarmaz1@gmail.com

[2] Süleyman Demirel University, School of Medicine, Department of Emergency Medicine, Isparta, Turkey, ondertomruk@hotmail.com, hhakan2002@yahoo.com

Abstract:

Introduction: Nasal traumas are one of the common traumas admitted to the emergency service. Traffic accidents are the most important factor in the etiology of facial injuries worldwide.

Aim: The aim of this study is to evaluate the type of trauma, accompanying traumas, treatment methods, demographic features, clinical findings and outcomes in patients admitted to our emergency service with a diagnosis of nasal fracture.

Methods: In our retrospective study, 1200 patients who applied to Süleyman Demirel University Hospital Emergency Service in a five-year period between 01.01.2015 and 31.12.2019, had traffic accidents, falls, assaulted, head trauma, maxillofacial injury and nasal fracture according to the ICD-10 diagnosis code, epicrisis of those were examined. 96 patients with nasal fractures were included in the study. The age, gender, type of trauma, diagnosis and treatment methods, accompanying trauma and clinical outcomes of the patients were recorded in the case form. In statistical analysis, Mann-Whitney U was used to compare groups and Chi-Square test was used to examine the relationship between two categorical variables. $p < 0.05$ was considered statistically significant.

Findings:A total of 96 patients, 73 males and 23 females, were included in our study. The average age of the patients(35,875 ± 18,282) were found. It was found that 7(7.3%) of the patients were 17 years old and younger, 81(84.4%) were between 18-65 years old, 8(8.3%) were between the age of 66 and over. Of the patients with nasal fracture, 30(31.3%) were falling, 26(27.1%) were assaulted, 11(11.5%) were traffic accidents, 5(5.2%) were sports injuries, 24(25.0%) of them were other reasons. A significant relationship was found between the type of nasal fracture and age group variables($p = 0.024$).

When the traumas associated with nasal fracture of the patients were examined, it was observed that 64(66.7%) had isolated nasal fractures, 25(26.0%) were in the head-neck region and 7(7.3%) were in the extremities. The mean age of the patients with nasal fracture concomitant trauma (41,875) was found to be statistically significant compared to the average age of the patients without concomitant trauma (32,875).

Results: Nasal fractures are the third most frequently fractured bone among all body bones. Diagnosis and treatment are ideal in nasal fracture cases before edema develops. Therefore, emergency physicians should be careful in terms of nasal fracture.

Keywords: Nasal Fracture, Emergency Service

Sözel Bildiri

AİLE KATILIMLI BESLENME EĞİTİMİNİN MULTİPL SKLEROZ HASTALARININ BİLGİ DÜZEYİ VE BESLENMEYE YÖNELİK DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Zeynep UZDİL[1], Perim Fatma TÜRKER[2], Murat TERZİ[3]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Samsun,
e-mail:zuzdil1010@hotmail.com
[2]Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara,
e-mail:perimfatmaturker@gmail.com
[3]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı, Samsun,
e-mail: mterzi@omu.edu.tr

Özet:

Giriş: Multipl skleroz genç yetişkinlerde nörolojik özürlülüğe yol açan bir hastalıktır. Beslenmenin hastalığa etkisi tam olarak anlaşılamasa da, yaşam kalitelerinin arttırılması ve komplikasyonların önlenmesinde beslenme durumlarının değerlendirilmesi ve beslenme eğitimleri büyük önem taşımaktadır.

Amaç: Multipl skleroz (MS) hastalarına ve ailelerine verilen beslenme eğitiminin, hastaların bilgi düzeyi ve beslenmeye yönelik davranışlarına etkisinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu çalışma, Ekim 2018-Mart 2019 tarihleri arasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Nöroloji Polikliniği'ne başvuran 18-59 yaş arası 51 MS hastası üzerinde yürütülmüştür. Genel tanımlayıcı bilgiler anket formu ile ve beslenme bilgi düzeyi 20 soruluk form ile sorgulanmıştır. Bilgi düzeyi, her doğru cevap için 1 puan, her yanlış cevap için ise 0 puan toplam 20 puan üzerinden hesaplanmıştır. Hastaların beslenmeye yönelik davranışları; su tüketimleri, ana ve ara öğün sayıları ve eğitim sonucunda hastaların görüşleri alınarak sorgulanmıştır. Hastalar 3 gruba ayrılmış, eğitim grubu (EG): sadece hastalara eğitim verilen; aile eğitim grubu (AEG): hastalara ve ailelerine eğitim verilen ve kontrol grubu (KG): eğitim verilmeyen hastalardan oluşan gruptur. Aynı içeriğe sahip beslenme eğitimi, ayda bir gün olmak üzere 3 ay süresince toplamda 3 kez verilmiştir.

Bulgular: Eğitim öncesinde EG ve AEG'deki hastalarda beslenme bilgi düzeyi sırası ile %21.1 ve %40.0'ında yetersiz iken, eğitim sonunda EG'deki hastaların %89.5'i, AEG'deki hastaların tamamında (%100.00) yeterli düzeye gelmiştir. EG'deki hastaların eğitim sonrası ve izlemde, eğitim öncesine göre ana öğün sayısı artış göstermiştir. Eğitim sonrasında AEG'deki hastaların su tüketimi, anlamlı şekilde EG ve KG'deki hastaların su tüketiminden fazla olduğu belirlenmiştir. Eğitim sonucunda hastaların (EG ve AEG), %18.7'si doğru pişirme (haşlama, fırında gibi) yöntemi uyguladığı; %14.3'ü sebze-meyve, %8.8'i su, %12.1'i süt ürünleri, %7.7'si balık, %7.7'si kefir tüketimine önem verdiklerini ifade etmişlerdir.

Sonuç: Bu çalışma ile MS hastalarına ve ailelerine verilen beslenme eğitiminin, hastaların bilgi düzeyini arttırdığı ve beslenme alışkanlıklarını öneriler doğrultusunda geliştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca MS hastalarının beslenme durumlarının değerlendirilmesi ve iyileştirilmesinde, verilen beslenme eğitimlerinin önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, Beslenme eğitimi, Bilgi düzeyi, Beslenme davranışı

***Yazar Notu:** Bu çalışma, Zeynep Uzdil'in Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme ve Diyetetik Doktora programındaki tez çalışmasından üretilmiştir.

Sözel Bildiri

DIFFERENT INTERVENTION FOR HAMSTRING FLEXIBILITY IN AMATEUR ATHLETES: INMEDIATE EFFECTS

A. Razak ÖZDİNÇLER*, Dilber KARAGÖZOĞLU ÇOŞKUNSU, Ebru KAYA MUTLU*****

**Biruni Üniversitesi SABİF FTR Bölümü*

***Bahçeşehir Üniversitesi SABİF FTR Bölümü*

****İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa SABİF FTR Bölümü*

Abstract:

Introduction: Flexibility is defined as the ability to move a single or series of joints through an unrestricted pain-free range of motion (ROM). The literature shows that insufficient hamstring flexibility may result in muscle imbalances, predisposing athletes to muscle injuries, patellar tendinopathy and patellofemoral pain, low back pain. In the literature kinesiotaping (KT) are used for reducing hamstring tightness. Proprioceptive neuromuscular facilitation (PNF) stretching techniques are commonly used in the athletic and clinical environments to enhance both active and passive ROM. The purpose of the study was to investigate the effect of PNF, KT and PNF combined with KT on Pain, ROM and jumping performance.

Material and Methods: This study was designed as prospective, randomized, single blind study. 128 amateur athletes between 18-30 years old, having hamstring shortness that confirmed with fingertip-to-floor test and passive knee extension ≥19,2º in woman, ≥32,2º in man attended this study. They evaluated with Vertical Jump Test (VJT) and Triple Hop Test (THT). Hamstring tightness of dominant side was measured by a digital goniometer through Active Straight Leg Raises Test (ASLR). Pain sensivity of hamstring muscles was assessed by measuring Pressure Pain Threshold (PPT). Athletes were divided into 4 groups :Group 1 PNF, Group 2 KT, Grup 3 PNF+KT and Group 4 control . CR PNF strecthing technique was applied to hamstring muscles. KT with a width of 5 cm was applied to hamstring muscles with fascia technique. valuations were done at baseline and 30 minutes after the baseline evaluation.

Results: Amateur athletes receiving the PNF or KT or PNF combined with KT demonstrated a greater increase in ASLR and THD test from the baseline to after intervention (p=0.001, p=0.002, p=0.001 for ASLR; p=0,001 in all groups for THD, respectively) and from the baseline to 30 min later (p=0.001 in all groups for ASLR; p=0,001 in all groups for THD, respectively). Nevertheless, only PNF+KT group demonstrated a greater increase in VJ Test from the baseline to after intervention (p=0.02). Besides, effect size of PNF combined with KT groups in all parameters were higher than the other groups. PNF combined with KT group might be more effective in increasing hamstring flexibility and VJ test in amateur athletes with hamstring shortness.

Conclusion: In amateur athletes with hamstring muscle tightness, demonstrates that kinesiotaping might be followed by PNF stretching techniques to achieve an increase in muscle length.

Keywords: Amateur Athletes Hamstring Flexibility, PNF, Kinesiotaping

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF NECK PAIN, LOW BACK PAIN, AND DISABILITY IN INDIVIDUALS ISOLATED AT HOME DUE TO COVID-19

Gülşah BARĞI[1], Kübra ÖZONAY[2]

[1]*Izmir Democracy University, Faculty of Health Sciences, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Izmir, Turkey, gulsahbargi@gmail.com*

[2]*kubrakaradeniz@gmail.com*

Abstract:

Introduction: Pain, one of the main symptoms of new coronavirus disease (COVID-19), has been observed since the first day of the infection. Prevalence of low back pain has been also reported from 3.3% to 33.1% in individuals with COVID-19. However, there is no study investigating neck and low back pain along with related disabilities in these individuals.

Purpose: To evaluate pain and disability in neck and low back areas of individuals isolated at home due to COVID-19.

Methods: Individuals with COVID-19 (n=21, 40.62±18.18 years, 16F, 5M) were included in this cross-sectional study. Presence of resting and activity pain (Numeric Rating Scale (NRS)) and disability (Neck Disability Index (NDI), Oswestry Disability Index (ODI)) at pre-COVID-19 and during isolation periods were evaluated via Microsoft Forms in individuals during isolation period. Wilcoxon test was used to compare these outcomes.

Results: While 4 (19%) individuals had complaint of neck pain (resting: 0.81±2.36, activity: 0.57±2.2) at the pre-COVID-19 period, 6 (28.6%) had complaint of neck pain (resting: 1.71±3.18, activity: 1.76±3.55) during the isolation period ($p>0.05$). While individuals had no complaints of low back pain at the pre-COVID-19 period, 8 (38.1%) had complaint of low back pain (resting: 1.62±2.71, activity: 2.14±3.05) during the isolation period ($p<0.05$). The increase in ODI score (pre-COVID-19: 0±0, isolation: 8.29±18.43) was statistically significant ($p<0.05$). The increase in NDI score (pre-COVID-19: 1.86±4.33, isolation: 6.24±18.03) was not significant ($p>0.05$).

Discussion and conclusion: During the isolation period, low back pain and low back pain-related disability result from COVID-19 and pain intensity considerably increases in individuals when compared to the pre-COVID-19 period. However, this is not the case for neck pain and neck pain-related disability. Therefore, relaxing approaches for low back pain should be offered according to needs of individuals with COVID-19.

Keywords: Covid-19, Neck pain, Low back pain, Disability

Sözel Bildiri

VAN KEDİLERİNİN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ*

[1] Cafer Tayyar ATEŞ, [2] Fuat ODABAŞIOĞLU

[1] Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Zootekni Anabilim Dalı, Hatay, Türkiye

E-mail: ctayyar@yahoo.com

[2] Prof. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Zootekni Anabilim Dalı, Hatay, Türkiye

Özet:

Bu araştırma Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kedi Evi koşullarında Van kedilerinin bazı vücut özelliklerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Irk standartlarının tespitinde kullanılmak üzere 37 ergin, 127 yavru Van kedisinin 11 beden ölçüsü alınmıştır.

Ergin Van kedilerinde; cidago yüksekliği 28.02 ± 0.34, sağrı yüksekliği 28.80 ± 0.36, beden uzunluğu 36.68 ± 0.23, ön incik çevresi 6.46 ± 0.04, arka incik çevresi 6.45 ± 0.04, kulak uzunluğu 6.04 ± 0.03, kuyruk uzunluğu 26.15 ± 0.183, baş uzunluğu 16.16 ± 0.09, yüz uzunluğu 6.85 ± 0.05, göğüs çevresi 30.29 ± 0.17, sağrı çevresi 30.87 ± 0.18, cm olarak belirlenmiştir.

Bu çalışma; Van kedilerinde, bazı beden ölçülerini belirlemek ve böylece ırkın bazı morfolojik karakterlerinin belirlenmesine, ırkın varlığının ve saflığının korunmasına, çoğaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Van kedisi, Vücut ölçüleri

*"Van Kedilerinde Morfolojik ve Fizyolojik Özellikler ile Tekgözlülüğün Dağılımının Araştırılması" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

Sözel Bildiri

RENALAZ DÜZEYİ VE KORONER ARTER HASTALIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Fatma Kübra SAYIN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Özet:

Giriş: Renalaz, temelde böbreklerden salınan, ama kalpte ve farklı dokularda da eksprese edilen bir sitokindir. Başlangıçta oksidaz aktivitesi nedeniyle katekolamin metabolizmasında rol oynadığı ortaya çıkmıştır daha sonra renalazdaki spesifik tek nükleotid polimorfizmleri esansiyel hipertansiyon ve kardiovasküler hastalık gelişme riskinde artış ile yakından ilişkili bulunmuştur. Renalaz ve koroner arter hastalığı (KAH) prevalansı arasındaki korelasyonu tanımlayan klinik çeşitli çalışmalar mevcuttur bu nedenle renalaz, kardiyoprotektif etkiler açısından yeni bir hedef olarak büyük bir potansiyel göstermektedir.

Amaç: Renalaz ve KAH prevelansı arasındaki ilişkiyi tanımlayan çalışmaları incelemek ve bu ilişkiyi değerlendirmek.

Yöntem: Potansiyel çalışmalar arama stratejisi kullanılarak üç elektronik veri tabanından (MEDLINE, Web of Science, Google akademisyen) belirlenmiştir. Koroner arter hastalığı olan gruplarda renalaz düzeyi veya renalaz gen polimorfizmlerini inceleyen, popülasyon tabanlı vaka kontrol tasarımı kullanan araştırmalar dahil edilmiştir.

Bulgular: KAH hastalarında sadece önemli ölçüde artmış renalaz seviyeleri değil, aynı zamanda renalaz konsantrasyonunun hastalığın ciddiyetiyle ilişkisini de gösteren çalışmalar mevcuttur. Hemodiyaliz hastalarında yapılan bir çalışmada renalaz gen polimorfizmi, kardiyak hipertrofi, ventriküler disfonksiyon ve indüklenebilir iskemi ile ilişkili bulmuştur. Hu ve ark. renalaz geninin polimorfizmi (rs2576178) ile KAH oluşumu arasındaki ilişkiyi bir kez daha göstermiştir. Çalışmalara göre renalaz, kan basıncını düşürmek, iskemik kalp kasını korumak ve kardiyak fonksiyonu iyileştirmek için hücre içi sinyalleri aktive eden bir sinyal molekülü gibi davranmaktadır

Tartışma ve Sonuç: Mevcut araştırmalar bir dereceye kadar renalaz ve KAH arasındaki karşılıklı bağlantıyı kanıtlamaktadır. Bununla birlikte, güncel literatüre göre, test edilen polimorfizmler renalazdaki genetik varyasyonun kapsamlı bir görünümünü sağlamayabilir. Yine de kronik böbrek hastalığı ve kardiovasküler hastalıklar arasındaki bağlantı göz önüne alındığında renalazın potansiyel bir ilaç hedefi olarak önemi görülmektedir. Bu bağlamda daha fazla çalışmalara konu olması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Renalaz, Kardivasküler hastalıklar, Koroner arter hastalığı

Sözel Bildiri

BAŞLANGIÇ ÇÜRÜK LEZYONLARI VE TEDAVİ YÖNTEMLERİ

Pınar GÜL

Atatürk Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Tedavisi Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, E mail: opinargul@hotmail.com

Özet: Günümüzde sağlıklı diş dokularının mümkün olduğunca korunmasını amaçlayan minimal invaziv yaklaşımlar diş hekimliği uygulamalarında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle minimal invaziv uygulamalar yapılırken başlangıç çürük lezyonlarının mikroskobik düzeyde tanısı ve tedavisi oldukça önemlidir. Böylece henüz kavitasyon oluşmadan demineralize mine ve dentin dokusunun remineralizasyonu sağlanabilir. Bu lezyonların tedavi edilmesiyle hem çürüğün ilerlemesiyle oluşacak diş dokusundaki aşırı madde kaybı engellenecek hem de tedavi süresi ve maliyeti azaltılmış olacaktır. Başlangıç çürük lezyonlarının geleneksel tedavileri oral hijyenin geliştirilmesi, topikal florid uygulamaları ve remineralize edici ajanların kullanılması şeklindedir. Bu derlemenin amacı, başlangıç çürük lezyonlarının tedavisinde kullanılan yöntemleri, bu konu ile ilgili araştırma sonuçlarıyla birlikte incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Başlangıç çürük lezyonları, remineralizasyon, rezin infiltrant, tedavi metodları

Sözel Bildiri

JUGLONE: A NATURAL COMPONENT OF WALNUT TREES, EFFECT ON DNA DAMAGE

Dilek BAYRAM[1], Gülçin YAVUZ TÜREL[2]

[1]*Süleyman Demirel University, Department of Histology and Embriyology, Isparta/TURKEY, dilekbayram@sdu.edu.tr*

[2]*Süleyman Demirel University, Department of Medical Biology, Isparta/TURKEY, gulcinnyavuz@gmail.com*

Abstract: Juglone (5-hydroxy-1,4-naphthoquinone) is a natural toxin found in the fresh ripe fruit bark, roots, leaves, and bark of walnut trees. Juglone has been shown to have anticancer and cytotoxic properties by inducing ROS production in studies on human gastric cancer (SGC-7901), human leukemia (HL-60) and human colon carcinoma (HCT-15) cell lines. (1,2,3). The relationship between increased ROS release by Juglone and DNA damage may result in triggering of the apoptotic pathway in cancer cells (4). So, in this study, it was aimed to investigate whether Juglone has a DNA damage inducing effect on MDA-MB-231 breast cancer cell line using alkaline comet assay. The effective juglone dose for MDA-MB-231 cells was determined as 75 micromolar (IC50:75) and were studied with different times as 24, 48 and 72 hours. Cells without any application considered as control group. After performing Comet assay, results were analyzed with Open Comet visual evaluation program (5). Tail DNA Percentage parameter was used to assess DNA damage and $p < 0.001$ was considered statistically significant. Average tail DNA percentage values of all juglone treatment groups was found to increase compare to their control groups. However, statistical significance was observed in the 24 and 48 hour juglone groups. Consequently these findings supported that juglone may able to increase DNA damage in breast cancer cells.

Keywords: Breast cancer, Comet Assay, DNA damage, MDA-MB-231 cell line, Juglone

Sözel Bildiri

KİMYASAL PATLAMALARA KARŞI ALINABİLECEK TEDBİRLER (AMONYUM NİTRAT ÖRNEĞİ)

Burcu KARAGÖZ[1] Murat TATOĞLU[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi burccu23.28@gmail.com*
[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi mtatoglu@mehmetakif.edu.tr*

Özet:

Giriş: Kimyasal maddeler hayatımızın her alanında kullanılmaktadır, tarımdan ev ürünlerine her çeşit kimyasal madde değişik kullanım alanlarında yer almaktadır. Bu kimyasalların üretilmesi, paketlenmesi ve saklanması belli kurallar çerçevesinde yapılmalı, olası tehlikelere karşı her türlü önlem alınmalıdır. Kimyasalların artan kullanımına bağlı olarak özellikle merdiven altı üretim tesislerinde bazı tehlikeler vuku bulmakta, patlama ve yangınlar meydana gelebilmektedir.

Amaç: Amonyum nitrat, patlayıcılığı son derece yüksek olan üretilmesinde ve nakliyesinde geçmiş yıllarda pek çok defa ölümlü kazaların yaşandığı kimyasal bir bileşiktir. Çalışmamızda en son Beyrut limanında büyük bir patlamayla gündeme gelen ve 100 den fazla insanın ölümüne neden olan amonyum nitrat maddesini ve bu maddenin oluşturduğu tehlikelere karşı alınabilecek önlemleri araştıracağız.

Yöntem: Araştırmamız geçmiş yıllarda oluşan amonyum nitrat patlamaları ve bu patlamalardaki ihmaller üzerine durulmaktadır. Bununla beraber literatürde yer alan bu kimyasalın nakliyesinde dikkat edilecek hususlarda çalışmamıza dahil edilmiştir.

Bulgular: Amonyum nitrat bileşiği yüksek miktarlarda bir arada bulunduğu taktirde maddenin sıcaklığı kendiliğinden artabilmektedir, artan sıcaklık amonyum nitratın su, azot ve oksijene ayrışmasına ve patlayıcılığı çok yüksek bir maddeye dönüşmesine neden olabilmektedir. Amonyum nitrat patlamalarına örnek olarak, Oppau, Texas, Tianjin, Tessenderlo ve Beyrut limanında meydana gelen patlamalarda yaklaşık 2000'e yakın insan yaşamını kaybetmiştir. Buna ilaveten bu madde ayrıca bir çok terör saldırısında da patlayıcı madde yapımında kullanılmıştır.

Sonuç: Amonyum nitrat patlamalarına engel olabilmek adına uluslararası depolama ve nakliye standartları geliştirilmiştir, bu maddenin saklanmasında bu kurallara katı bir şekilde riayet edilmelidir. Amonyum nitrat bulunan depolarda alanında uzman kişiler çalıştırılmalı, olası bir patlama durumuna karşı önceden afet müdahale planları yapılmalı, müdahale de bulunacak ekip konu hakkında detaylı olarak bilgilendirilmelidir. Amonyum nitrat patlamalarına yanlış müdahalede bulunmak maddenin patlayıcılık etkisini daha güçlü bir hale getirebilir ve meydana gelen zarar katlanarak artabilmektedir. son olarak amonyum nitrat maddesi bulunan depolarda görev alan personelin tamamı bu maddenin patlayıcılığı konusunda bilgilendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Patlama, Kimyasal yangınlar, amonyum nitrat

Sözel Bildiri

RELATIONSHIP BETWEEN NO-REFLOW PHENOMENON AND SERUM PROCALCITONIN LEVELS IN PATIENTS WITH ACUTE ST-ELEVATION MYOCARDIAL INFARCTION WHO UNDERWENT PRIMARY PERCUTANEOUS INTERVENTION

Görkem KUŞ

S.B.Ü. Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Abstract: Primary percutaneous coronary intervention (PPCI) is the recommended revascularization strategy for patients presenting with acute ST-elevation myocardial infarction (STEMI). Despite major advances in PPCI, a proportion of patients develop inadequate myocardial perfusion without angiographic evidence of mechanical vessel obstruction after PPCI, defined as the ‘’no-reflow phenomenon’’. No-reflow phenomenon is related to large myocardial necrosis, left ventricular systolic dysfunction, left ventricular remodeling, malignant ventricular arrhythmias, increased mortality and morbidity in patients with STEMI. Procalcitonin (PCT) is a marker of systemic inflamation. Some studies found that higher PCT concentrations on admission were associated with cardiovascular mortality in patients with CAD. In our study, we aimed to investigate the relationship between the risk of developing no-reflow phenomenon in patients with STEMI treated PCI and serum PCT level at admission.

200 patients who admitted to Antalya Research and Education Hospital emergency department with the diagnosis of STEMI and performed PPCI were considered for enrollment in the study. PCT levels were measured on admission before performing coronary angiography. Patients were divided into the two groups: no-reflow and normal reflow. The no-reflow phenomenon was defined as thrombolysis in Myocardial infarction (TIMI) flow grade less than 3 without dissection, residual stenosis, thrombosis, vasospasm after PPCI, or in the case of a TIMI flow of 3 when myocardial blush grade is 0 or 1, or when ST resolution within 4 h of the procedure is <%70.

No-reflow was observed in 58 (%29,7) patients. In receiver operating characteristics (ROC) curve analysis, the cut-off value of PCT was 0.0750 µg/l for the prediction of no-reflow (area under the curve: 0,904, %95 confidence interval: 0,854-0,953. p<0,001 sensitivity: %83 specificity: %88). PCT levels were significantly higher in patients who developed no-reflow than in those who did not. [median value: 0,10 µg/l (0,08-0,13 µg/l) vs median value: 0,05 µg/l (0,04-0,07 µg/l) P<0.001]. On multivariate analysis, serum PCT (> 0,0750 µg/l) value was an independent predictor of no-reflow (odds ratio: 36.739, %95 confidence interval: 11.396-118.444 p <0.001) together with total length of stent (p: 0,004), CRP levels (p: 0,001), ejection fraction (p: 0,009).

As a result, higher levels of PCT on admission is associated independently development of no-reflow after PPCI in STEMI patients and PCT level is superior than other inflammatory markers to predict no-reflow development.

Poster Bildiri

TAM DİŞSİZ HASTALARIN İMPLANT ÜSTÜ HASSAS TUTUCULU PROTEZLERLE TEDAVİSİ

Davud AGHAYEV, Alikadir AYDINLI, Burhan ARSLAN

Özet: Son zamanlarda implant konusundakı gelişmelerden dolayı haraketli bölümlü protezler yerine hastalara implant üstü sabit protezler planlanmaktadır. Ancak, tüm hastalar için bu tedavi seçeneği geçerli olmayabilir. Çene yüz defektleri, aşırı kemik rezorbsiyonu, hastanın maddi durumu gözönüne alındığı zaman bu hastalara implant üstü hassas tutuculu protez tedavisi planlanmaktadır. 70 yaşında ki bayan hasta tam dişsizlik şikayetiyle kliniğimize başvurmuştur. Hastadan alınan anamnez sonucunda hastada sistemik rahatsızlıkların (diyabet, tansiyon) olduğu anlaşılmıştır. Hastanın radyolojik incelemesinde maksiller posterior bölgede kemik atrofisi varlığı tespit edilmiştir. Hastanın sistemik rahatsızlıkları da göz önünde bulundurularak sinüs lift tedavisinden kaçınılmıştır. Hastanın dişsizlik sorununun çözümü için maksiller posterior alandan uzakta kemiğin daha elverişli olduğu anterior bölgeye 4 adet implant (İmplance) planlanmıştır. Hastaya radyolojik ve sistemik durumundan bahsedilerek implant üstü hassas tutuculu protezler önerildi. Geleneksel HBP yapımından, hastanın estetik beklentilerinden dolayı kaçınıldı. Maksillada anterior bölgeye 4 implant yerleştirilerek implantüstü hassas tutuculu protez (ASC-52) ve mandibulada 2 implant (İmplance) yerleştirilerek implantüstü tam protez (Ball ataçman) yapıldı. Hasta 1 yıl sonra kliniğimize kontrol için geldiğinde herhangi biyolojik ve mekanik komplikasyonlara rastlanmadı. İmplant üstü hassas tutuculu protezler hastaların estetik beklentileri doğrultusunda klinik olarak iyi bir seçenek olabilir. Ancak mevcut durumun daha uzun dönem için takibine ihtiyaç vardır.

Sözel Bildiri

MULTİPLE SKLEROZ'LU BİREYLERDE FONKSİYONEL KAPASİTEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Burak KESE[1], Gülfidan TOKGÖZ[2]

[1]*Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Osmaneli Meslek Yüksekokulu, Bilecik*

[2]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul*

Özet:

Giriş: Multipl Skleroz (MS) inflamasyon, demiyelinizasyon ve akson hasarı ile karakterize, çok çeşitli klinik belirti ve bulgular gösteren santral sinir sistemi hastalığıdır. İlk tanı yaşı genellikle yetişkinlik dönemi olan MS genç nüfusta travmatik olmayan engelliliğin sebeblerindendir.

Amaç: Çalışmamızın amacı, MS'li bireylerde fonksiyonel kapasiteyi etkileyen faktörlerin incelenmesi idi.

Yöntem: Çalışmaya MS tanılı 80 birey dahil edildi. Yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulanan bir anket ile bireylerin sosyodemografik ve klinik bilgileri sorgulandı. Bireylerin fonksiyonel kapasitesini 6 Dakika Yürüme Testi (6DYT); klinik durumu Genişletilmiş Engellilik Durum Ölçeği (EDSS) puanı; yorgunluk düzeyi Yorgunluk Şiddet Ölçeği (YŞÖ) ve Yorgunluk Etki Ölçeği (YEÖ); fiziksel aktivite düzeyi Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi (UFAA); depresyon düzeyi Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), yaşam kalitesi Multipl Skleroz Yaşam Kalitesi Ölçeği-54 (MSYKÖ-54) ile değerlendirildi. MS'li bireylerde 6DYT Testi ile diğer parametreler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Bireylerin yaş, beden kitle indeksi, hastalık süresi ortalaması sırasıyla 36,39 ± 10,75; 25,44 ± 4,84; 7,53 ± 5,37 idi. 6DYT ile yaş (r=-0,485, p=0,001), hastalık süresi (r=-0,269, p=0,016), EDSS puanı (r=-0,597 p=0,001), YŞÖ (r= -0,345 p=0,002), YEÖ (r=-0,345 p=0,002)

UFAA ile (r=0,368 p=0,001) BDÖ (r=-0,247 p=0,027), MSYKÖ-54 Fiziksel sağlık alt parametresi (r=0,418 p=0,001), Mental sağlık alt pamatresi (r=0,259 p=0,021) ile arasında anlamlı ilişki bulundu ($p<0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Yürüme fonksiyonu MS'li bireyler için karmaşık ve multifaktöryel bir günlük yaşam aktivitesidir. Çalışmamızda MS'li bireylerde yürüme kapasitesinin hastalığın prognozu, yorgunluk, fiziksel aktivite, depresyon düzeyi ve yaşam kalitesi ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Alt ekstremitede başlayan motor semptomlar ve diğer faktörler yürüme kapasitesini olumsuz etkilemekte ve azaltmakta bireyin günlük yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle MS rehabilitasyonunda yürüme fonksiyonu ve kapasitesi mutlaka değerlendirilmeli ve değerlendirmeler sonucunda bireye uygun fonksiyonel hedefler belirlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, fonksiyonel kapasite, yorgunluk, fiziksel aktivite

Sözel Bildiri

MULTİPL SKLEROZ HASTALARINDA TAMPA KİNEZYOFOBİ YORGUNLUK ÖLÇEĞİ'NİN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİĞİ

Burak KESE[1], Yeliz Salcı[2], Öznur Tunca Yılmaz[2]

[1]*Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Osmaneli Meslek Yüksekokulu, Bilecik*

[2]*Hacettepe Üniverstesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara*

Özet:

Giriş: Fonksiyonel kapasitesi düşük düzeyde olan Multiple Skleroz (MS) kişilerde kinezyofobi'nin yaralanmaya ve ağrıya karşı oluşan hassasiyetten ziyade hastaların en yaygın ve sakatlayıcı semptom deneyimi olarak niteledikleri yorgunluk kaynaklı olabileceği ve MS'li bireylerde yorgunlukla kinezyofobinin artabileceği düşünülmektedir. MS hastalarında yorgunluğa bağlı kinezyofobiyi değerlendiren geçerli ve güvenilir ölçek bulunmamaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, MS'li bireylerde Tampa Kinezyofobi Yorgunluk Ölçeği'nin (TKÖ-Y) test-tekrar test güvenilirlik, yapısal ve tahmin ettirici geçerliliğini araştırmak idi.

Yöntem: Çalışmaya MS teşhisi almış yaş ortalaması 36,52±10,93 olan 87 birey dahil edildi. Çalışmada öncelikle bireylerin sosyodemografik özellikleri sorgulandı, klinik durum Genişletilmiş Özürlülük Durum Ölçeği (EDSS) ile, fonksiyonel kapasite 6 Dakika Yürüme Testi (6DYT) ile, fiziksel aktivite düzeyi Uluslararası Fiziksel Aktivite Ölçeği (UFAA), depresyon düzeyi Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) ile, yaşam kalitesi Multipl Skleroz Yaşam Kalitesi Ölçeği-54 (MSYKÖ-54) ile, yorgunluk düzeyi Yorgunluk Şiddet Ölçeği (YŞÖ) ve Yorgunluk Etki Ölçeği (YEÖ) ile değerlendirildi. Test-tekrar test güvenirliği için 7 gün sonra TKÖ-Y hastalara tekrar uygulandı. Yapısal geçerlilik için TKÖ-Y'nin uygulanan diğer ölçekler ile korelasyonuna bakıldı.

Bulgular: Değerlendirmeler sonucunda TKÖ-Y'nin ilk test puan ortalaması 41,48 ± 6,27, test-tekrar test puan ortalaması ise 41,19 ± 6,77 idi. Test-tekrar test güvenilirlik analizi sonucu sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0,867 idi ($p<0,05$). TKÖ-Y ile UFAA ve EDSS arasında zayıf , MSYK-54 ve 6DYT arasında orta, BDÖ, YŞÖ ve YEÖ arasında ise güçlü düzeyde korelasyon olduğu bulundu. (sırasıyla rho: -0,345, rho: 0,365, rho: 0,544, rho: -0,449, rho: 0,690, rho: 0,602, rho: 0,650) ($p<0,05$). TKÖ-Y'nin hastalığın şiddetini belirlemede kesme değeri %60 duyarlılık, %62,5 özgüllük ile 42,500 bulundu. Minimum tespit edilebilir değişiklik değeri (MTED) ise 6,33 idi.

Sonuç: Sonuç olarak, MS'li bireylerde yorgunluğa bağlı kinezyofobiyi değerlendirmede TKÖ-Y'nin yüksek düzey güvenilir ve orta-iyi düzey geçerliliğe sahip olduğu bulundu. Klinikte daha önce MS'de değerlendirilmeyen bir yön olan yorgunluğa bağlı kinezyofobiyi değerlendirmede TKÖ-Y ölçeğinin tercih edilebileceği kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, kinezyofobi, Tampa-kinezyofobi yorgunluk ölçeği

Yüksek Lisans Tezi

Sözel Bildiri

PANDEMİ DÖNEMİNDE 65 YAŞ ÜSTÜ BİREYLERİN KORONAVİRUS KORKUSU, DUYGUSAL YEME DAVRANIŞI VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ

Sabriye ERCAN[1], Ahsen OĞUL[2], Furkan Hasan KÜÇÜK[3], Cem ÇETİN[4]

[1] *Doçent Doktor, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Spor Hekimliği ABD, sabriyeercan@gmail.com*

[2] *Uzman Doktor, Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Spor Hekimliği Bölümü, ahsenogul91@gmail.com*

[3] *Araştırma Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Spor Hekimliği ABD, furkanhasanküçük@gmail.com*

[4] *Profesör Doktor, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Spor Hekimliği ABD, sporhekimi@gmail.com*

Özet:

Giriş: Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve pandemi haline dönüşen Covid-19 enfeksiyonunundan korunmak amacıyla uygulanan tecrit dönemleri yaşlı bireylerinin fiziksel, sosyal, psikolojik sağlık durumlarını olumsuz etkilemektedir.

Amaç: Bu çalışmada 65 yaş üstü bireylerin koronavirus korkusu, yeme davranışı ve fiziksel aktivite seviyeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmaya 65 yaş üzeri, kendisine Covid-19 tanısı koyulmamış olan Türkçe okur-yazarlığı bulunan bireyler dahil edilmiştir. Çalışmaya katılan bireylerden Google Forms aracılığıyla oluşturulan dijital anketin doldurulması istenmiştir. Katılımcıların tanımlayıcı bilgileri sorgulandıktan sonra Koronavirüs (Covid-19) Korkusu Ölçeği puanı, Duygusal Yeme Ölçeği puanı ve Birinci Basamak için fiziksel aktivite anketine göre aktivite seviyesi belirlenmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan 156 kişinin (72 kadın, 84 erkek) verileri analiz edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 71,86±7,13, Şubat 2020'deki vücut kütle indeksi 26,60±3,92 kg/m^2, Ocak 2021'deki vücut kütle indeksi 27,41±4,23 kg/m^2 ve vücut kütle indeksi değişim miktarı 0,80±1,32 kg/m^2 saptanmıştır. Katılımcılar, pandemi döneminde vücut kütle indekslerindeki değişime göre kilo alan (n=104) ve almayan (n=52) grup olarak ayrıldığında; her iki grubun tanımlayıcı bilgilerinde, Koronavirüs Korkusu Ölçeği puanlarında ve aktivite seviyelerinde fark saptanmamıştır (p>0,05). Grup $_{alan}$'ın Duygusal Yeme Ölçeği toplam puanı ve 'Besin tipi' alt boyut puanı Grup $_{almayan}$'a göre istatistiksel olarak anlamlı yüksek olduğu belirlenmiştir (p=0,027, p=0,029). Vücut kütle indeksi değişimi ile şimdiki vücut kütle indeksi, Duygusal Yeme Ölçeği toplam puanı, 'Durduramama' ve 'Besin tipi' alt boyut puanının zayıf düzeyde pozitif yönlü ilişkili olduğu belirlenmiştir (r=0,338, r=209, r=0,161, r=0,245).

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmada 65 yaş üstü bireylerde vücut kütle değişimleri ile duygusal yeme ölçeği puanları arasında ilişki saptanmıştır. Kilo değişimi ile Koronavirus Korkusu Ölçeği puanları ve fiziksel aktivite düzeyleri arasında ilişki saptanmamıştır. Pandemi döneminde yaşlı bireylerin duygusal yeme davranışının kontrol edilmesine ihtiyaç vardır. Bu kapsamda yaşlı bireylere yönelik tecrit kısıtlamalarının azaltılması, psikolojik destek verilmesi ve fiziksel olarak daha aktif hale getirilmeleri gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-9, Yaşlı birey, Duygusal yeme, Fiziksel aktivite, Koronavirüs korkusu

Poster Bildiri

ROTATOR CUFF YARALANMASI SONRASI KONVANSİYONEL FİZYOTERAPİNİN ÜST EKSTEREMİTE SORUNLARI VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Erhan KIZMAZ[1], Fatma ÜNVER[2], Ummuhan BAŞASLAN[3], Suat EREL[4]

[1]*Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, erhankizmaz@hotmail.com*

[2]*Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, funver@pau.edu.tr*

[3]*Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, umbaslan@pau.edu.tr*

[4]*Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, suaterel@pau.edu.tr*

Özet:

Giriş ve Amaç: Rotator cuff yaralanmaları (RCY) tüm omuz yaralanmalarının %50 sini oluşturmakta ve prevelansı yaşla birlikte artmaktadır. Bu çalışmada amaç toplumda sıkça rastlanan RCY'de konvansiyonel fizyoterapinin üst ekstremite sorunlarına ve yaşam kalitesine olan etkisini incelemekti.

Metot: Bu retrospektif çalışmada geriye dönük dosyalar tarandı ve rotator cuff yaralanması sonrası 14 seans konvansiyonel fizyoterapi (aktif/aktif-asistif eklem hareketleri, omuz ve skapular kaslara kuvvetlendirme, elektrofiziksel ajanlar ve rekreasyonel aktiviteler) uygulanan 40 bireyden 25 birey (16 kadın, ortalama yaş 49,8±13,4 yıl) çalışmamıza dahil edildi. Tedavi öncesi ve sonrası üst ekstremite sorunları Quick DASH anketi ile, yaşam kalitesi ise Nottingham Health Profile (NHP) anketi ile değerlendirildi.

Bulgular: Tedavi öncesi ve sonrası Quick DASH ve NHP toplam skorları arasında anlamlı bir fark görüldü (sırasıyla p= 0.001, p=0.002). NHP alt parametrelerinde Ağrı, Enerji ve Fiziksel Aktivitede anlamlı iyileşmeler görülürken (sırasıyla p=0.04 p=0.04, p=0.02). Uyku, Duygusal Reaksiyonlar ve Sosyal İzolasyonda istatistiksel olarak anlamlı bir iyileşme meydana gelmedi (p>0.05)

Sonuç: RCY sonrası konvansiyonel fizyoterapi üst ektremite sorunlarının iyileşmesinde ve yaşam kalitesinin artırılmasında faydalıdır. Uzun takipli tedavi programlarının olduğu çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Rotator cuff, Fizyoterapi, Yaşam kalitesi, Üst ekstremite

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN E-ÖĞRENMEYE HAZIR BULUNUŞLUKLARININ VE PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN BELİRLENMESİ

***Gamze DANIŞ, *Nurten TERKEŞ**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu*

Özet:

Amaç: Çalışmamızın amacı hemşirelik öğrencilerinin e-öğrenmeye hazır bulunuşluklarının ve pandemi sürecinde yaşadıkları zorlukların belirlenmektir.

Yöntem: Araştırmamız Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümünde öğrenim gören ve internet üzerinden gönderilen ankete katılmaya kabul eden 140 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında "Sosyo-Demografik Bilgi Formu" ve Yurdugül ve Demir (2016) tarafından geliştirilen "Üniversite Öğrencilerinin E-öğrenmeye Hazır Bulunuşluğu Ölçeği" kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 20.87±1.53, %63.1'i kadın, %42.1'i birinci sınıfdır. Öğrencilerin %57.1'inin kendi bilgisayarının bulunduğu, %75'inde internet bağlantısı olduğu, %97.9'unun internet bağlantısı olan akıllı telefona sahip olduğu, %72.1'inin internet erişim kaynağının "Wifi" olduğu ve sadece uzaktan eğitim için kullandıkları internet kotası sorulduğunda %55.7'sinin 6 GB'dan fazla olduğu görülmektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitimde verilen dersleri takip edememelerinin nedeni sorulduğunda ilk üç neden sırasıyla; ev ortamında derse konsantre olamama (%50.7), pandemi döneminde derslere verdiği önemin azalması (%40.7) ve başka sorumluluklarının olması (%25) olarak belirtmektedirler. Genel olarak üniversitemizin sağladığı uzaktan eğitim hizmetinden memnuniyet durumu sorgulandığında %51.4'ünün memnun olduğu, %25.7'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde yaşanılan teknik sorunların nedeni sorulduğunda ilk üç sırada; %61.4'ünün görüntü donması, %50'sinin ses gelmemesi ve %43.2'sinin internet bağlantısının kopması olduğu belirtilmektedir. Salgından sonra üniversite eğitiminin tümüyle online olarak verilmesini isteme durumu sorgulandığında öğrencilerin %78.6'sının istemediği görülmektedir. Üniversite Öğrencilerinin E-öğrenmeye Hazır Bulunuşluğu Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamalarının 4.64±1.57 ve Cronbach alfa değeri 0.98 olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre Üniversite Öğrencilerinin E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluğu Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları karşılaştırıldığında öğrencilerin kişisel bilgisayar varlığı, internet bağlantısına sahip olma durumları ve internet erişim kaynağı olarak "wifi" kullanımları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin e-öğrenmeye hazır bulunuşlulukların olduğu, e-öğrenmeye hazır bulunuşluğun kişisel bilgisayar varlığı, internet bağlantısına sahip olma durumları ve internet erişim kaynağı olarak "wifi" olup olmamasına göre farklılaştığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: E-öğrenme, Uzaktan eğitim, hemşirelik öğrencileri

Sözel Bildiri

HEMİPARETİK SEREBRAL PALSİLİ HASTADA HİPOTERAPİNİN ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONLARI ÜZERİNE OLAN ETKİLERİ- VAKA SUNUMU

Oğuzhan Bahadır DEMİR[1], Serkan KABLANOĞLU[2]

[1] *Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Sakarya, Türkiye, oguzhandemir@subu.edu.tr*

[2] *Kocaeli Üniversitesi, Eğitim ve Araştırma Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kliniği, Kocaeli, Türkiye, skaplanoglu00@gmail.com*

Özet:

Amaç: Çalışmanın amacı hemiparetik serebral palsili (SP) vakada hipoterapi uygulamasının üst ektremite fonksiyonları üzerine olan etkilerini incelemekti. Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 13 yaşında sağ hemiparetik SP tanısı ile takip edilen bir çocuk alındı. Üst ekstremite fonksiyonlarını değerlendirmek için; Jebsen Taylor El Fonksiyon Testi (JTEFT) ve Box and Block Test (BBT) kullanıldı. Hipoterapi günde 40 dakika, haftada 3 gün toplam 5 hafta süresince uygulandı. Bulgular: Değerlendirme sonucunda etkilenmiş elin JTEFT sayfa çevirme parametresi uygulama öncesi 10, uygulama sonrası 8. Küçük nesneleri kutuya atma parametresi uygulama öncesi 24, uygulama sonrası 22. Beslenme parametresi uygulama öncesi 24, uygulama sonrası 21. Dama pullarını üst üste dizme parametresi uygulama öncesi 10, uygulama sonrası 7. İri-hafif nesneleri kaldırma parametresi uygulama öncesi 11, uygulama sonrası 9. İri-ağır nesneleri kaldırma parametresi uygulama öncesi 10, uygulama sonrası 10 olarak tespit edildi. BBT tedavi öncesi 22, tedavi sonrası 28 saniye bulundu. Uygulanan hipoterapi programının üst ekstremite fonksiyonlarını artırmada etkili olduğu görüldü. Tartışma: Hemiparatik serebral palsili çocuklarda hipoterapi uygulamasının üst ekstremite fonksiyonları için faydalı yardımcı bir yöntem olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hipoterapi, Hemiparatik serebral palsi, Üst ekstremite fonksiyonları

Sözel Bildiri

A RARE CASE OF ISCHEMIC STROKE IN PATIENT WITH COVID-19

Fatma İrem YEŞİLER, Helin ŞAHİNTÜRK

Department of Anesthesiology and Critical Care Unit, Başkent University Faculty of Medicine, Ankara, Turkey

Abstract:

Aim: We report a rare case who underwent ischemic stroke despite adequate dose of anticoagulant therapy after COVID-19 treatment was completed in ICU.

Case report: A 65-year-old male patient was admitted to the ICU due to severe COVID-19 pneumonia. His GCS and APACHE-II score were 15 at the ICU admission. Due to COVID-19 pneumonia, besides antiviral, antibiotic, convalescent plasma, steroid therapy and thromboembolism prophylaxis were administered. NIMV and HFOT were used for severe pneumonia treatment. At the end of 14 days of treatment, while the patient was planned to be discharged, consciousness change and left hemiplegia developed. Acute ischemic findings were detected in the brain CT. He had a generalized tonic clonic seizure in his follow-up, and he was intubated and connected to a mechanical ventilator. Since ischemic stroke was within the first 4 hours and no acute bleeding was observed in brain CT, 90 mg of recombinant tissue plasminogen activator therapy (TPA) was administered intravenously within 1 hour. He was followed up with a mechanical ventilator under fentanyl and propofol sedation. On 4th day of the ischemic attack, he was extubated when his GCS was 15. The patient, who was discharged to the ward on the 26th day of the intensive care follow-up, was discharged home on the 36th day.

Conclusion: Ischemic stroke in COVID-19 patients tend to occur as large infarcts mostly due to large artery thrombosis. TPA can be life-saving in the early period in cases of ischemic stroke that develop despite antiplatelet and anticoagulant therapy.

Sözel Bildiri

KÖPEKTE YABANCI CİSİM KAYNAKLI DERİ FİSTÜLÜ OLGUSU

Muhammed Yusuf ŞİRİN*, Mehmet Nur ÇETİN*, Doğukan POLAT*

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mysirin@mehmetakif.edu.tr*

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr*

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, dpolat@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bu olgunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi' ne getirilen 3 yaşlı, İspanyol Cocker ırkı köpek oluşturdu. Alınan anamnezde hastada daha önce yapılan cerrahi bir girişimin ardından abdominal bölgede öncelikle bir şişlik meydana geldiği ardından da bölgede yara oluştuğu, daha önce birçok kez farklı kliniklere başvurmasına rağmen denenen medikal tedavilere yanıt alınamadığı bildirildi. Yapılan klinik muayenede yara bölgesinde subkutan dokuda palpasyonda yapı saptandı. Ardından 700-875 mg/kg dozunda Ioheksol (Omnipaque 350 mg, 50 ml, Opakim Tıbbi Ürünler Sanayi ve Ticaret A.Ş.) kullanılarak yapılan indirekt radyolojik muayenede (fistülografi) ise bölgede tutulum tespit edildi. Bu bilgiler ışığında da hastaya fistül tanısı konuldu. Fistülün uzaklaştırılması için operasyon planlandı. Hastaya anestezik olarak 5.5 mg/kg dozda propofol indüksiyonunu takiben bolus sevoflurane kullanılarak anestezi idame edildi. Operatif müdahalede yara dokusuna bir klavuz ile yaklaşarak fistül belirlendi. Ardından klavuzun etrafından eliptik bir ensizyon yapılarak sırasıyla deri, deri altı dokular ve kas dokusuna ulaşıldı ve bölgede gazlı bez tespit edildi. Daha önceki bir uygulamadan sonra bölgede unutulan gazlı bezin bölgede yabancı cisim etkisi yaratarak hastanın şikayetlerine neden olduğu ortaya çıktı ve gazlı bez bölgeden uzaklaştırıldı. Ardından bölgede oluşmuş olan fistül de uzaklaştırıldı ve doku kapatıldı. Postoperatif dönemde 8.75 mg/kg dozda amoksisilin+klavulanik asit (Synulox, Zoetis), 0.2 mg/kg dozda meloksikam (Maxicam,Sanovel) ve Elizabeth yakalık uygulandı. Bu olgu sunumu ile uzun süre iyileşmeyen ve akıntılı yaralarda fistül oluşabileceği ve nedenin yabancı cisim olabileceği ve bu gibi durumlarda uygulanabilcek tanı ve tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Yara, Fistül, Yabancı Cisim, Fistülografi

Sözel Bildiri

GİNEPİGDE ADENOKARSİNOM OLGUSU

Mehmet Nur ÇETİN*, Muhammed Yusuf ŞİRİN*, Aybike ÖZBEYLİ**

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr*

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mysirin@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye aybikeozbeyli07@gmail.com*

Özet: Bu olgu sunumunun materyalini; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi'ne getirilen 6 yaşlı, dişi bir ginepig (*Cavia porcellus*) oluşturdu. Alınan anamnezde, hastada inguinal bölgede şişlik, yürümede güçlük, halsizlik şikayetlerinin olduğu belirlendi. Yapılan klinik muayenede bölgeden biyopsi alındı. Kitlenin adenokarsinom olduğu saptandı. Bu bilgiler doğrultusunda hastanın tedavisi için operasyon planlandı. Hastaya anestezik olarak 5 mg/kg dozda ksilazin (VetaXyl, Oruç Özel Vet.Hiz.Hay. Ve Gıda San.Tic.Ltd.), 40 mg/kg dozda ketamin (VetaKetam, Oruç Özel Vet.Hiz.Hay. Ve Gıda San.Tic.Ltd.), 1,25-5 mg/kg dozda butorfanol (Butomidor, İnterhas Tıbbi ve Kimyevi Ürünler San. Ve Tic. A.Ş.) uygulanarak genel anesteziye alındı. Hastaya sırtüstü yatış pozisyonu verildi. Ventral abdomenin tümü, toraksın kaudali ve inguinal bölgenin asepsi antisepsisi yapıldıktan sonra bölge sınırlandırıldı ve operasyona başlandı. Tümöral kitlenin etrafına 3 cm mesafeli eliptik bir ensizyon yapıldı. Abdominal fasyayı açığa çıkarmak için subkutan doku ensize edildi. Yüzeysel kanama elektrokoter ile kontrol altına alındı. Ensizyonun kranial kenarı kaldırılarak abdominal fascia boyunca keskin makas ile kaydırılarak subkutan doku fasyadan ayrıldı. İnguinal yağ dokusu ve lenf düğümleri inguinal meme dokusu ile rezeke edildi. A. ve v. epigastrika superfisialis kranialis ve a. ve v. epigastrika superfisialis kaudalis damarları ligatüre edildi. Kitle etrafındaki dokulardan temizlenerek en blok olarak uzaklaştırıldı. Ardından sırasıyla periton ve kaslar 4/0 Polyglactin 910 cerrahi iplik (MITSU, Meril Endo Surgery Private Limited) ile deri ise 3/0 Polyglactin 910 cerrahi iplik ile (MITSU, Meril Endo Surgery Private Limited) ve basit ayrı dikiş yöntemi kullanılarak dikildi. Operasyon bölgesi Nova-fix elastik tıbbi flaster ile kapatıldı. Hastaya postoperatif dönemde 5-10 mg/kg dozda enrofloksasin (Baytril-K %5, Bayer Türk Kimya San. Ltd. Şti.) uygulandı. Hasta bu süreç sonunda sağlığına kavuşarak hastanemizden taburcu edildi. Bu olgu sunumu ile inguinal bölgede şişlik, yürümede zorluk ve iştahsızlık şikayetleri ile başvuran ginepig gibi hayvanlarda adenokarsinom durumundan şüphelenebileceği ve bu tür bir durumda uygulanabilecek tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Adenokarsinom, Ginepig, Parsiyel Mastektomi, İnguinal Bölgede Şişlik

Sözel Bildiri

SÜTÜR ATMA BECERİ EĞİTİMİNİN MEMNUNİYET DEĞERLENDİRİLMESİ

Giray KOLCU[1], Mukadder İnci BAŞER KOLCU[2], Belkıs CAN[3]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye*

[3]*Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye*

Özet:

Giriş: Sağlık eğitiminde simülasyon uygulamalarının kullanımı gün geçtikçe artmaya başlamıştır. Tıp eğitiminin öğrencilere bilginin yanı sıra yeterli düzeyde mesleksel becerileri kazandırması önemlidir.

Amaç: Bu çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceri Laboratuvarı bünyesindeki ileri yaşam desteği simülatörleri ile verilen eğitimlerin memnuniyet düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışma nicel araştırma deseninde kesitsel tanımlayıcı olarak tasarlandı. Eğitim 10.11.2019 tarihinde 35 gönüllü öğrencinin katılımı ile gerçekleştirdi (n:35). Öğrencilerin maddelere 1 ile 5 arası puanlar vererek eğitim yöntemi, eğitim ortamı ve eğitici hakkında memnuniyet derecelerini belirtmeleri istendi.

Bulgular: Çalışma için 35 öğrencinin görüşleri değerlendirildi (n:35). Ölçeğin toplam puan ortalaması 4,85±0,56 olarak hesaplandı. Ölçeğin genellenebilirlik kuramı ile yapılan varyans analizinde bireyler için kestirilen varyans analizi yüzdesi%3.3, maddeler için kestirilen varyans bileşeni yüzdesi %7.3, birey-madde için kestirilen varyans yüzdesi %89.4 olarak hesaplandı. Ölçeğin klasik test kuramına göre yapılan güvenilirlik analizinde Crohnbach alfa katsayısı 0,80 genellenebilirlik kuramına göre yapılan analizde G – katsayısı 0,80 olarak hesaplandı.

Tartışma: Bu çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Mesleksel Beceri Laboratuvarı bünyesinde verilen sütür atma eğitimlerinden memnuniyet düzeyleri değerlendirildi. Güncel alanyazında simülasyon ve maket temelli eğitimler ile ilgili bir çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalarda genellikle eğitimin etkinliğinden ve öğrencilerin memnuniyetinden bahsedilmektedir.
Sonuç olarak, tıp fakültelerinin büyük çoğunluğunda mesleksel beceri uygulamaları gün geçtikçe eğitimin vazgeçilmez ve önemli bir parçası haline gelmektedir. Öğrencilerden alınan olumlu geribildirimler de bu uygulamanın önemini daha net ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık eğitimi, simülasyon, sütür atma, geribildirim

Sözel Bildiri

MAKAT PREZENTASYONU NEDENİYLE YAPILAN SEZARYEN OPERASYONLARINDA GELİŞEN FEMUR FRAKTÜRLERİNİN TANI VE TEDAVİSİ

Pınar YILDIZ

Özel Adatıp Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Kurtköy, İstanbul, Türkiye

pinarbasaryildiz@yahoo.com

Özet:

Giriş: Term gebelerde makat prezentasyon %3-5 oranında görülür ve gebelik haftası küçüldükçe görülme sıklığı artar. Tüm dünyada özellikle primigravid hastalarda makat prezentasyonunda sezeryan ile doğum tercih edilmektedir. Vajinal doğumda sezaryene oranla doğum travması (kafa içi kanama, spinal kord hasarı, kafatasında fraktür, femur-humerus-klavikula fraktürü, brakiyal plexus hasarı) daha sık izlenmektedir. Kemik kırıkları genelde iri bebeklerde sıklıkla da makat doğum veya omuz distosisini takiben görülmektedir.

Amaç: Makat geliş nedeniyle yapılan sezaryen operasyonlarında da femur gibi uzun kemik fraktürlerinin gerçekleşebileceğini göstermeyi amaçladık.

Yöntem: 2010-2021 yılları arasında makat prezentasyonu nedeniyle sezaryen yapılan olguların dosyaları retrospektif olarak incelendi. İki yenidoğanda sezaryen esnasında femur fraktürü geliştiği saptandı.

Bulgular: Birinci olgu primipar olup 25 yaşındaydı ve 2550 gr bebek doğururken ikinci olgu multipar olup 29 yaşındaydı ve 3250 gr bebek doğurdu. Her iki olgununda saf makat geliş nedeniyle sezaryene alındığı izlendi. İki olgununda sistemik herhangi bir hastalığı bulunmamaktaydı. Her iki olguda da sezaryenle bebeğin çıkımı esnasında 'klik' sesinin duyulması fraktür açısından şüphe oluşturdu. Çekilen tüm vücut radyografide her iki yenidoğanda da sağ femur şaftında fraktür izlendi (resim-1). Her iki olguda da ortopedi tarafından femur fraktürü redüksiyonu ve atele alınması sonrası 8. haftada tam iyileşme izlendi.

Tartışma-sonuç: Sezaryen, doğum travması riskini azaltmaktadır, fakat doğum şekli ne olursa olsun femur fraktürünün meydana gelebileceği unutulmamalıdır. Doğum esnasında hekim kemik kırılma sesini duyabilir. Fakat femur fraktürünü doğum esnasında tespit etmek her zaman mümkün değildir. Bacakta spontan hareketin olmaması, beraberinde şişme ve pasif harekette ağrı olması uzun kemik kırığını düşündürmelidir. Uzun kemik fraktürlerinde ilk 8-10 günde kallus formasyonu oluşurken, tam iyileşme 6-8 haftada beklenir. Hasta altta yatan patoloji veya konjenital-genetik hastalıklar açısından da değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Doğum, femur fraktürü, makat prezentasyon, sezaryen

Sözel Bildiri

MPTP İLE İNDÜKLENEN PARKİNSON MODELİNDE LEFLUNOMİDİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Yeşim CİVİL[1], Caner GÜNAYDIN[2], S.SIRRI BİLGE[2], Bahattin AVCI[1]

[1]*Ondokuz Mayıs University, School of Medicine, Department Biochemistry, Turkey, Samsun*

[2]*Ondokuz Mayıs University, School of Medicine, Department of Pharmacology, Turkey, Samsun*

Özet:

Amaç: Nöroinflamasyon ve immün yanıt Parkinson hastalığı gibi nörodejeneratif hastalıklarda progresyon ve fizyopatoloji için önemli mekanizmalar olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle bahsedilen mekanizmalar üzerine etki eden ilaçlar yoğun olarak araştırılmaktadır. Leflunomid günümüzde hastalık modifiye edici bir ajan olarak romatoid artirit tedavisinde kullanılmaktadır. Her ne kadar etki mekanizmasının enzim inhibisyonu (dihidrooratat sentaz) üzerinden ortaya çıkıyor olduğu düşünülsede, diğer etkileri araştırılmaktadır. Bu çalışmanın amacı immünomodülatör etkileri bilinen lenflumodin, farelerde MPTP ile oluşturulan Parkinson hastalığında inflamatuvar parametreler üzerine etkisinin ortaya çıkartılmasıdır.

Yöntem: Çalışma 30 adet C57BL/6 cinsi fare kullanılarak yapıldı. Deneysel Parkinson hastalığı modeli 1-metil-4-fenil-1,2,3,6-tetrahidropiridin (MPTP)'nin ardışık 4 gün boyunca 18 mg/kg dozunda intraperitoneal enjeksiyonuyla oluşturuldu. Leflunomid (1, 5 ve 10 mg/kg, i.p.) 14 gün boyunca her gün aynı saatte uygulandı. Son ilaç enjeksiyonunu takiben 24 saat sonra deney hayvanları rotarod, lokomotor aktivite, pole teste tabi tutuldu. Davranış testlerinin tamamlanmasının ardından deney hayvanları dekapite edilerek beyin dokuları biyokimyasal ve moleküler analizler için izole edildi. Beyin dokularında interlökin-2 (IL-2), interlökin-6 (IL-6), tümör nekroz faktörü-alfa (TNF-α) seviyeleri enzim-bağlı immunosorbent assay (ELISA) yöntemi, nükleer faktör kappa (NF-κB), indüklenebilir nitrik oksit sentaz (iNOS) ekspresyon düzeyleri western blot yöntemiyle tayin edildi.

Bulgular: MPTP uygulaması deney hayvanlarında motor koordinasyonu azaltarak bradikineziyi şiddetlendirdi. Leflunomid 10 mg/kg dozunda motor bozuklukların ve bradikinezinin şiddetini azalttı. Leflunomid, MPTP uygulanan gruplarda ortaya çıkan IL-2, IL-6, TNF-α seviyelerindeki artışı inhibe etti. Ayrıca, leflunomid MPTP uygulamasıyla artan NF-κB ve iNOS ekspresyonunun düzeylerini azalttı.

Sonuç: Sonuç olarak yapılan çalışmada MPTP uygulaması deney hayvanlarda Parkinson hastalığınının davranışsal ve biyokimyasal olarak ortaya çıkmasına neden oldu. Üç ayrı dozda uygulanan leflunomidin (1, 5 ve 10 mg/kg), sadece 10 mg/kg dozunda motor bozukluk üzerindeki etkilerde azalmaya neden olduğu gösterildi. Ayrıca 10 mg/kg dozunda leflunomide uygulamasının nöroinflamatuvar proteinlerin ekspresyon seviyelerini azaltarak antiinflamatuvar etkiler ortaya çıkardığı gösterildi.

Anahtar Kelimeler: Leflunomid, Nöroinflamasyon, MPTP, Parkinson hastalığı

Sözel Bildiri

ULUSAL DÜZEYDE ENGELLİLİĞİ ANLAMAK: MEVZUAT ODAĞINDA GENEL BİR İNCELEME

Kübra İNAL[1], Melek ZUBAROĞLU YANARDAĞ[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Politika ve Sosyal Hizmetler Tezli YLP, Burdur/Türkiye, kubrainal@yahoo.com*

[2] *Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İİBF Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi, Burdur/Türkiye, mzyanardag@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Engellilik, toplumsal algı ve tutumlardan etkilenmekte ve bu yüzden tek bir tanımdan bahsedilememektedir. Ulusal ve uluslararası alanda önemli bir yer tutan engellilik kavramının farklı tanımlamaları bulunsa da ortak paydası kişinin kısıtlanma durumunun engellilik olarak tanımlanması, kısıtlanan kişinin de engelli olarak nitelendirilmesidir. Engelli bireyler sosyal, ekonomik ve siyasal alanda sorunlar yaşamaktadır. Başta ulaşım, erişilebilirlik, eğitim ve istihdam olmak üzere birçok alandan bahsetmek mümkündür. Engelli bireylerin sorunlarına çözüm bulmak sosyal devletin görevlerindendir. Sosyal devlet, vatandaşlarının sosyal, ekonomik, siyasal alanlara eşit ve tam katılımını sağlamak, dezavantajlı durumda olan bireylere fırsat eşitliği sunmak ve onların iyilik halinin devamlılığını sağlamak amacıyla sosyal politikalar yürütür. Sosyal politikalar aracılığıyla engelli ve diğer dezavantajlı gruplara yönelik yasal düzenlemeler gerçekleştirir, engelli bireylerin haklarını koruma altına alır.

Bu çalışmada engelli bireyler için mevzuatımızda yer alan hak ve sorumluluk sahibi gerçek ve tüzel kişilerin görevlerinden bahsedilmektedir. Ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamında değinilen belgelerden bazıları Anayasa, Engelliler Hakkında Kanun, Sosyal Hizmet Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, İş Kanunu, Belediye Kanunu, Engellilerin haklarına ilişkin Sözleşme, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'dir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Ulusal Mevzuat, Sosyal Politika

Poster Bildiri

TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKLERİNİN ÖNEMİ

Gamze TOPRAK YÜCE

Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta SHMYO, Isparta, Türkiye, gamzeyuce@sdu.edu.tr

Özet:

Giriş: Tıp alanında radyoloji bilimi oldukça önemli bir yere sahiptir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte radyoloji biliminde tıbbi görüntüleme teknikleri sayesinde hastalıkların tanı ve tedavisi daha kolay hale gelmiştir. Tıbbi görüntüleme teknikleri insan vücudunun gözle görülemeyen kısımlarının çeşitli yöntemlerle görülebilir hale getirilmesidir. Tanısal ve girişimsel radyoloji olmak üzere iki sınıf altında yer almaktadır. Tanısal radyoloji röntgen, bilgisayarlı tomografi (BT), manyetik rezonans (MR) ve ultrasonografi (US) olarak dört başlık altında toplayabiliriz. COVID-19 pnömoni tanısında özellikle erken dönemde enfekte hastaların hızlı tanısı büyük önem teşkil etmektedir. Bu hastalığın neden olduğu bulgular hastalığın erken tanısı ve takibi için tanısal radyolojik görüntüleme yöntemlerini önemli bir konuma getirmiştir. Girişimsel radyoloji de tedavi ile ilgilidir. Bu kullanılan yöntemlerden bazılarında X ışını, bazılarında da ise gama ışını gibi iyonize radyasyon kaynakları kullanılırken diğer yöntemlerde de radyasyon yerine radyo dalgaları ve ses üstü dalgaları kullanımları bulunmaktadır.

Amaç: Bu derleme çalışmasında radyoloji birimlerindeki başlıca görüntüleme cihazları konusunda bilgi sahibi olmak, radyasyon dozu konusunda bilgi ve duyarlılığı artırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Tıbbi görüntüleme tekniklerinin önemi üzerine yapılan çalışmalar Google Akademik ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanları taranarak incelenmiştir.

Bulgular: Tıbbi görüntüleme teknikerleri (TGT), tıbbi radyasyon uygulaması esnasında çok gelişmiş teknik ekipmanlar kullanarak, pek çok çekim modalitesi için (bilgisayarlı tomografi, mamografi, konvansiyonel röntgen, dental radyoloji vb.) birbirinden farklı çekim uygulamalarını güvenli ve etkin biçimde gerçekleştirmektedirler (Palacı ve ark, 2018).

Tartışma ve Sonuç: Radyolojik incelemelerde kullanılan cihazları tanımak ve radyasyon dozunun en az alması esas olmak üzere bunlar hakkında bilgi edinmek sağlık personeli için oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi görüntüleme teknikleri, Radyoloji, Radyasyon

Sözel Bildiri

THE ASSOCIATION OF C-REACTIVE PROTEIN TO ALBUMIN RATIO WITH NON-DIPPING STATUS IN HYPERTENSIVE PATIENTS

Lutfu ASKİN, M.D. [1], Husna Sengul ASKİN, M.D. [2], Okan TANRIVERDİ, M.D. [1]

[1] *Department of Cardiology, Adiyaman Education and Research Hospital, Adiyaman, Turkey*

[2] *Department of Infectious disease, Adiyaman Education and Research Hospital, Adiyaman, Turkey*

Abstract:

Background: A reduction of less than 10% in day and night blood pressure (BP) values is considered to be non-dipper hypertension (HT). The C-reactive protein/albumin ratio (CAR) is a newly popular useful biomarker in cardiovascular disease. The main purpose of this study is to examine the relationship between CAR and non-dipper status.

Methods: This study was conducted between 1 October 2020 and 1 December 2020 and included 200 consecutive patients with elevated BP (114 women and 86 men). The number of dipper HT [mean BP drop at night>10%], and non-dipper HT [mean BP drop at night<10%] were equal in the entire study population. All data of the patients suitable for the study were registered from the system. Statistical analyzes (Student's t-test, Mann-Whitney U test, chi-square, linear and logistic regression analysis) were applied. P <0.05 value was statistically significant.

Results: The CAR was higher in non-dipper group than dippers (38 and 19; p <0.001). Moreover, CAR independent predict non-dipper status [OR 1.825 95% CI 0.887-2.806; p = 0.012].

Conclusions: In our study, CAR values were higher in non-dipper HT and CAR independently predict non-dipper status. Thus, CAR may be a useful adjunct biomarker of non-dipper status.

Keywords: blood pressure, c-reactive protein/albumin ratio, non-dipper hypertension

Sözel Bildiri

UZAMIŞ KRURİS AĞRISINDA UNUTULMAMASI GEREKEN PATOLOJİ: MEDİAL TİBİAL STRES SENDROMU

Enes SARI[1], Deniz AYDIN[2], Mehmet YALÇINOZAN[3]

[1]*Yakın Doğu Üniversite Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD., esari.md@gmail.com*

[2]*Yakın Doğu Üniversite Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD., denizayd@yahoo.com*

[3]*Yakın Doğu Üniversite Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD., drmehyal@gmail.com*

Özet:

Giriş: Uzamış kruris ağrıları günlük hayatta ciddi fonksiyonel kısıtlanmalara neden olabilir. Fiziksel aşırı kullanım, bedensel aktivite sıklık ve yoğunluğundaki değişikliklere sekonder tekrarlayan mikrotravmalar sonucunda oluşan ve uzamış kruris ağrısının sık nedenlerinden olan medial tibial stres sendromu (MTSS), doğru tanı ve yönetimle kolaylıkla tedavi edilebilecek bir patolojidir.

Amaç: Bizim çalışmamızın amacı kruris ağrısının sık bir nedeni olan MTSS'ye dikkat çekmektir.

Yöntem: 1 Şubat 2017 - 1 Şubat 2021 tarihleri arasında polikliniğimize uzamış kruris ağrısı şikayeti ile başvurmuş ve MRG çekilmiş hastalara ait 199 MRG (199 hastaya ait 279 görüntüleme) görüntüleri ile bu hastalara ait klinik muayene kayıtları retrospektif olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 199 MRG görüntüsünün 52'sinde (%26.1) MTSS'ye ait radyolojik bulgular mevcuttu. Bu 52 hastanın tamamı erkek ve profesyonel askeri personeldi. Hastaların ortalama yaşı 27.8 olup tamamında sürekli ve/veya aralıklı artmış fiziksel faaliyet öyküsü mevcuttu. MTSS'nin radyolojik bulgularının 32 hastada (%61.5) bilateral, 20 hastada (%38.5) ise unilateral (13 sağ ve 7 sol) olduğu tespit edildi. 52 hastanın tamamında ilk tanı sonrası istirahat ve konservatif tedavi başlanmış olup ortalama 8-10 haftalık süre içerisinde klinik şikayetlerinde belirgin gerileme olduğu gözlemlenmiştir.

Tartışma ve Sonuçlar: Uzamış kruris ağrısı ile müracat eden hastaların ayırıcı tanısında MTSS akla gelmelidir. MTSS'nin oluşum mekanizmasının tanımlanması ve koruyucu önlemlerin belirlenmesi, özellikle de askeri personelde, sağlık giderleri ve iş gücü kayıplarının azaltılması anlamında önemlidir.

Anahtar Kelimeler: MTSS, Kemik iliği ödemi, Stres kırığı, Bacak ağrısı

Sözel Bildiri

HİLAL-İ AHMER'DEN TÜRK KIZILAY'INA

***Osman Nuri UTKU, **Büşra DİKMEN**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, osmanudgu66@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, bradikmen30@gmail.com*

Özet: Kızılay, 1868 yılında bir grup idealist hekimin çabaları ile savaş alanında yaralanan askerlere ayrım gözetmeksizin yardım etmek arzusundan doğmuştur. Kızılay, 11 Haziran 1868 tarihinde "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla Dr. Marko Paşa, Dr. Abdullah Bey, Kırımlı Aziz Bey ve Serdar-ı Ekrem Ömer Paşa'nın girişimleriyle kurulmuştur. 1877'de "Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti", 1923'de "Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti", 1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti" ve 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almıştır. Kuruluşa "KIZILAY" adını Ulu Önder Atatürk vermiştir. Türk halkının dost elini uzatmanın yanı sıra kurulduğu günden bu yana doğal afetlerden etkilenen 137'ün üzerinden ülkede uluslararası yardım faaliyetlerine katılmıştır. Balkanlar'dan Orta Asya'ya, Orta Doğu'dan Afrika'ya, Güney Asya'dan Kafkaslar'a, Gazze'den Haiti'ye kadar dünyanın neresinde bir insan acısı varsa onu dindirmek için çaba gösteren Kızılay, Uluslararası Kızılay Kızılhaç Hareketi'nin bir parçası olarak, insan onurunun korunması doğrultusunda din, dil, ırk ayrımı yapmaksızın insancıl çalışmalar yürütmektedir. Uluslararası Kızılay-Kızılhaç hareketinin etkin bir üyesi olan Türk Kızılayı, 1868 yılında dünyadaki ilk Kızılay olarak kurulmuştur. Uluslararası harekete "kızıl ay" amblemini de Türk Kızılayı vermiştir. Bu çalışmada Türk Kızılay'ının tarihi ve öneminin kavranması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kızılay, Hilal-i Ahmer, Atatürk

Sözel Bildiri

POST-MORTEM DNA DEGREDASYON KİNETİĞİ: YENİ NESİL SEKANSLAMA YÖNTEMİ İLE KAS VE KAN DOKUSUNDA FARKLI KOŞULLARDA MİTOKONDRİYAL GENOM DEGREDASYONUN İNCELENEMSİ

Sarp KAYA[1] , Huriye DOĞRU[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek okulu 15030, Burdur, Türkiye, sarpkaya@mehmetakif.edu.tr*
[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 15300, Burdur, Türkiye, hdogru@mehmetakif.edu.tr*

Özet:
Giriş: DNA günümüzde birçok alanda genoma dayalı çalışmaların vazgeçilmez aracıdır. DNA temelli çalışmalarda önemli hata kaynaklarından biri pos-mortem süreçte saklama koşullarına bağlı olarak dokularda meydana gelen degredasyon seviyesidir. DNA degredasyonu post-mortem süreçte dokudan dokuya, hücre den hücreye hatta aynı hücre içerisinde mitokondri ve çekirdek genomları arasında çevresel faktörlere bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Degrede dokulardan elde edilen genetik veriler DNA bozunmasının seviyesine bağlı olarak araştırma, tanı ve teşhislerde yanlış kararlara neden olabilmektedir.
Amaç: Bu çalışmada tıp ve doğa bilimleri alanlarında yaygın olarak kullanılan kan ve kas dokularında farklı çevresel koşullar altında zamana bağlı DNA degredasyon kinetiği mitokondrial genom çapında elde edilen yüksek yoğunluktaki SNP verisi ile incelenmiştir.
Yöntem: Çalışmada üç evcil keçiye (*Capra hircus*) ait kan ve kas dokularındaki post-mortem DNA degredasyonu farklı çevresel koşulları temsilen iki ayrı deneme ünitesi altında takip edildi. Kan örnekleri mor kapaklı EDTA'lı tüplere, kas dokuları ise petri ve farklı seviyelerde etil alkol (%70 ve 99) içerisine konularak oda, +4°C ve -20°C ortam koşullarında altı ay süre ile bekletildi. DNA degredasyon hızını saptamak amacıyla belirli zaman aralıklarında dokulardan DNA izolasyonları gerçekleştirildi ve genomik kütüphane hazırlandı. Ilimnuna Hiseq2500 platformundan elde edilen veriler Geneious prime, MEGA 7.0 ve SPSS17 paket programları kullanılarak değerlendirildi.
Bulgular: Altı aylık sürenin sonunda 89 denemenin genomlarından toplamda 39 milyara yakın dizi ve örnek başına ortalama 1.8 milyon okuma elde dildi. Mtgenoma ait veriler okuma sayısı, gen sayısı, dizi uzunlukları ve baz modifikasyonları temelinde değerlendirildi. Bulgular degredasyon hızının mtgenomda koşullar bazından -20°C<+4°C <oda şeklinde olduğuna işaret etmektedir. En fazla okuma Nad5 gen bölgesinden elde edilirken, bazlarda transisyonel modifikasyonlar trasversiyonlara göre daha fazla gözlendi.
Tartışma ve Sonuç: Elde edilen veriler zamana ve çevresel şartlara bağlı olarak DNA'da baz modifikasyonlarının dokularda arttığına ve yeni nesil sekanslama yöntemi gibi yüksek yoğunlukta genomik verinin elde edildiği çalışmalarda bu modifikasyonların sonuçları büyük oranda etkileyebileceğine işaret etmektedir.
Anahtar Kelimeler: Yeni nesil sekanslama, SNPs, post-mortem DNA degredasyonu, adli tıp, mtgenom

Sözel Bildiri

HONAMLI KEÇİ IRKINDAN YÜKSEK YOĞUNLUKLU GENOMİK VERİLERİN ÖN SONUÇLARI: ET, SÜT, YAVRULAMA VERİMLİLİĞİ VE HASTALIKLARA DİRENÇ GENLERİNDE IRKIN SELEKSİYON POTANSİYELİ

Asya EVCİL[1], F. Merve KURT[2], Sarp KAYA[3]

[1]*Boğaziçi Üniversitesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü, Kuzey Yerleşkesi, Kuzey Park, 34342, İstanbul, Türkiye, asya.evcil@boun.edu.tr*
[2] *Selçuk Üniversitesi, Alaeddin Keykubat Yerleşkesi, Veteriner Fakültesi, 42003, Selçuklu, Konya, Türkiye, omrvkrt@gmail.com*
[3] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 15030, Burdur, Türkiye, sarpkaya@mehmetakif.edu.tr*

Özet:

Giriş: Evcil keçinin gen havuzu binlerce yıldır insan toplumlarının ihtiyaçlarına göre yoğun seleksiyona tabi tutulmuş ve bunun sonucu olarak farklı özellikler yönünden üstünlükler sergileyen yüzlerce keçi ırkı elde edilmiştir. Günümüz insan toplumlarının değişen gereksinmelerine ve artan keçi ürünlerine talebi karşılamak için yerel ırklarda kantitatif özellik lokuslarına (QTLs) yönelik tüm genomdan SNPs temelli ıslah çalışmalarının yapılması oldukça önemlidir. Honamlı keçisi ülkemizde Güney Batı Anadolu'ya özgü karkas ağırlığı ile dikkat çeken yerli bir ırktır. Ancak, ırka yönelik genomik seleksiyon stratejisi geliştirmek için genoma dayalı yeterli SNPs verisi bulunmamaktadır.

Amaç: Bu çalışmada Honamlı keçi ırkına ait üç bireyin genomundan yüksek yoğunlukta SNPs verisi elde edilerek et, süt, yavrulama başarısı ve hastalıklara karşı direnç genlerinde varyasyonlar taraması yapıldı.

Yöntem: Honamlı keçi ırkına ait üç bireyin kan örneklerinden genomik kütüphane hazırlandı ve Illumina Highseq2500 platformunda (100x2) diziletildi. Dört fenotipik karakterden toplamda 62 genin ekzon bölgelerindeki varyasyonlar NBCI'da tüm genom dizileri bulunan Yaban keçisi ve evcil keçinin Saanen, Siyah Bengal, Yunnan Siyah ve San Clemente ırkları ile karşılaştırıldı.

Bulgular: Verilerin diziletilmesi sonrası her bireyde 6-8 milyon okuma elde edildi. Taramalar sonucu 20 genin sınırlı sayıda ekzonundan SNPs elde edildi. Et verimliliği ile ilgili iki (TG, DNMT3B), süt verimliliği ile ilgili bir (VPS13C), üreme ile ilgili üç (CCNB2, CDH26, FGFR1) ve hastalıklara karşı direnç ile iligili iki (ABCC4, CFH) gende toplamda 78 varyasyon saptandı ve bunların 36 tanesi Honamlı bireylerine özgüdür.

Tartışma ve Sonuç: Elde edilen veriler; i- Honamlı keçi ırkı beş farklı keçi genomu ile karşılaştırıldığında otonom varyasyonlara sahip olduğu görülmektedir, ii- ırka özgü en fazla SNPs hastalıklara karşı direnç geni olan ABCC4 gözlendi, iii- et verimliliğinde TG, süt verimliliğinde VPS13C ve üreme başarısında CCNB2 genlerinde ırka özgü amino asit dönüşümlerine neden olan SNPs saptandı, iv- sonuçlar Honamlı keçi ırkının ıslah çalışmaları için SNPs potansiyelinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Honamlı keçisi, *Capra hircus*, QTL, SNPs, genomik seleksiyon

Sözel Bildiri

ÇAĞDAŞ YAŞAMIN AYIRT EDİCİ BİR ÖZELLİĞİ OLARAK SPOR

Mehmet Haşim AKGÜL[1], Ahmet Yavuz KARAFİL[1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Burdur, Türkiye,*

mhakgul@mehmetakif.edu.tr

Özet: Tarihsel süreç içerisinde farklı tanımlamalara konu olmakla birlikte spor, modern yaşam tarzının başat unsurlarından biridir. Ekonomiden siyasete, eğitimden kültüre çok geniş bir çerçeveye sahip olan spor kavramının bu nedenle tanımlanması oldukça güçtür. Spor kavramının tanımlanmasını güçleştiren faktörler ancak modernleşme süreçlerinin analiziyle mümkün olabilir. Bu bağlamda sosyolojik olarak spor, fiziksel aktivite ve egzersiz kavramlarından ayrılsa da bildirinin temel kavramı olan spor, sportif faaliyet ve fiziksel aktivite anlamında kullanılmaktadır. Önceki dönemlerde belirli sosyal sınıfların uhdesinde bulunan, boş zaman faaliyeti olarak değerlendirilen sportif faaliyetler ve fiziksel aktiviteler artık herkes için olmuş; her sosyal sınıfın ihtiyaç duyduğu ve günlük çalışma hayatı içerisinde öncelenen bir faaliyet alanına dönüşmüştür. Modern dünyada insanlar kendileri için bir hayat tarzı kurgularken, kurguladıkları hayatın içerisinde artık sıkça sportif faaliyetlere ve fiziksel aktivitelere de yer verdikleri görülmektedir. Elbette bu faaliyet alanına ayrılan süre ve tercihler bireylerin sahip oldukları sosyo-ekomik düzey ve kültürel özelliklere göre farklılaşsa da; genel anlamda insanların sportif faaliyetlere ve fiziksel aktivitelere ilgi duydukları söylenebilir. Her yaştan ve her sosyal sınıftan insanların çeşitli sosyal alanlarda (spor salonları,parklar, stadyumlar vb) sportif faaliyetlere ve fiziksel aktivitelere katılması bu ilginin yansıması şeklinde yorumlanabilir. Bu ilginin çeşitli nedenleri olabilir; örneğin günümüz dünyasında sosyal medyanın çok önemli bir hüviyete sahip olması sebebiyle görselliğin ön plana çıkması, beden algısı, zinde kalma, fit olma ve sağlıklı yaşam gibi çeşitli sebeplerle insanlar sportif faaliyetlere ve fiziksel aktivitelere ilgi gösterebilirler. Bununla birlikte içerisinde bulunduğumuz dönem göz önüne alındığında, tüm insanlığın yüz yüze kalmış olduğu küresel salgın, beraberinde sosyal hayatımızda bazı değişikliklere neden olmuş ve yeni bir insani tecrübeyi yaşamamıza sebebiyet vermiştir. Bu dönemde özellikle sosyal medya aracılığıyla hekimlerin paylaştığı tavsiyelerin manzaraları analiz edildiğinde, günlük egzersizlerin bağışıklık sistemiyle ilişkisinin altı çizilmekte ve sportif faaliyetlerin önemi sıklıkla ifade edilmektedir. Bu süreç, insan sağlığı için sportif faaliyet ve fiziksel aktivite alanının bir ihtiyaç ve gereklilik olarak da algılanmasına sebebiyet vermiştir. Bu sebeplerle sportif faaliyetler öyle veya böyle çağdaş yaşamın ayırt edici bir özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak yaşadığımız dönemde sportif faaliyet ve egzersiz alanının bir boş zaman değerlendirme aracı olarak değil, tam tersine yoğun gündelik hayatımızın önemli bir parçası olduğu ve öncelendiği düşünülmektedir. Aksi takdirde kapalı spor salonlarında ve farklı sosyal ve sportif alanlardaki insan katılımını nasıl açıklayabiliriz?

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Yaşam, Sportif Faaliyet, Fiziksel aktivite

Sözel Bildiri

***Origanum acutidens*'in DOĞAL VE KÜLTÜR FORMUNDAN ELDE EDİLEN UÇUCU YAĞLARIN EPİDERMOİD KANSERİ HÜCRELERİNDEKİ APOPTOTİK ETKİ VE ETKİ MEKANİZMALARININ ARAŞTIRILMASI**

Ayşe GÖKHAN[1]

[1]*Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Genetik ve Biyomühendislik Bölümü, Alanya, Antalya, TÜRKİYE*

ayse.gokhan@alanya.edu.tr

Özet:

Giriş: Epidermoid karsinomanın artan insidansı günümüzde küresel bir sorundur. Birçok çalışmada, kanser hücrelerinde apoptotik mekanizmaların uyarılmasının kansere karşı kullanılabilecek umut verici terapötik stratejilerden biri olduğu vurgulanmıştır. Uçucu yağlar ve bileşenleri gibi bitkilerden elde edilen doğal ürünler günümüzde yeni terapötik moleküllerin önemli kaynaklarıdır.

Amaç: Bitkilerin birçok farklı amaç için kullanılmalarından dolayı doğadan bilinçsizce toplanıp tahrip edilmeleri ve yıllar içinde yok olabilmeleri mümkündür. Ülkemize endemik olan *Origanum acutidens*'de (*O. acutidens*) halk arasında birçok farklı amaç için bol miktarda kullanıldığından aynı tehlike bu kekik türü içinde geçerlidir. Çalışmamızda *O. acutidens*'in doğal ve kültür formundan elde edilen uçucu yağların A-431 (epidermoid kanseri) hücrelerindeki apoptotik etki ve etki mekanizmaları araştırılmıştır.

Yöntem: Uçucu yağların A-431 hücrelerindeki sitotoksik etkisi, Cell Titer-Blue^{R} hücre canlılığı testi ile ölçülmüştür. Kaspaz 3/7 aktivitesi, ticari olarak temin edilen florometrik 'ApoTox-Glo^{TM} Triplex Assay' (Promega) kitinde belirtilen yöntem ile belirlenmiştir. mRNA, hücrelerden, "RNeasy Mini Kit (Qiagen)" kullanılarak izole edilmiştir. İzole edilen mRNA'lar, 'Titan One Tube RT-PCR System Kit' kullanılarak uygun koşullar altında cDNA'ya dönüştürülmüştür. Ters Transkriptaz Polimeraz Zincir Reaksiyon (RT-PCR) ürünleri % 2.5'lik jel elektroforezi ile analiz edilmiştir. Bant yoğunluğu analizi için Adobe Photoshop CS4 programı kullanılmıştır.

Bulgular: A-431 hücrelerinde kaspaz-3/7 aktivitesi, 24 saatlik doğal form uçucu yağ inkübasyonu sonunda kontrole göre 2 kat artış gösterirken kültür form uygulandığında ise 3 kat artış gösterdiği ortaya konmuştur. A-431 hücrelerinde hem doğal form hem de kültür form uçucu yağ uygulamaları Bax mRNA ekspresyonunun kontrol grubu hücrelerine göre artmasını sağlamıştır. Bax/Bcl-2 oranının artışında kültür form uçucu yağ uygulaması doğal form uçucu yağ uygulamasına göre daha etkili bulunmuştur.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızın sonuçları *O. acutidens*'in doğal ve kültür formlarından elde edilen uçucu yağların A-431 hücrelerinde sitotoksik ve apototik etkiye neden olmasından dolayı yeni antikanser ilaçların üretiminde doğal bitkisel kaynak olarak önerilmesi tıp literatürüne ve ulusal ekonomiye önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. Böylelikle epidermoid kanseri tedavisinde kullanılabilecek yeni stratejiler belirlenebilecektir.

Anahtar Kelimeler: *O. acutidens*, Uçucu Yağ, Antikanser, Apoptoz

Sözel Bildiri

İŞ KAZALARI İLE OBSTRÜKTİF UYKU APNESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Merve ACUN PINAR

SBÜ Ankara Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi, İş ve Meslek Hastalıkları, Ankara

Özet: İş kazaları; işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren olay şeklinde tanımlanmaktadır. Uyku, normal fizyolojik bir süreç olup NREM (Non Rapid Eye Movement) evresi fiziksel dinlenme ve REM (Rapid Eye Movement) evresi kognitif fonksiyonlar ve hafıza ile ilişkilendirilmektedir. Uyku fizyolojisinin bozulması halinde bu evrelerde kısalma meydana gelmekte ve kişide gündüz aşırı uykululuk hali, dikkat eksikliği, yorgunluk ve konsantrasyon kaybı gibi semptomlar ortaya çıkmaktadır. Uykuda solunum bozuklukları ve uykuda solunum bozukluklarına bağlı gündüz aşırı uykululuk hali özellikle motorlu araç kullanıcılarında olmak üzere birçok meslek grubunda iş kazalarının bilinen önemli nedenleri arasında yer almaktadır. Gündüz aşırı uykululuk halinin en sık nedeni Obstrüktif Uyku Apnesidir . Yapılan çalışmalarda uykululuk halinin iş kazalarının gelişme riskinde iki kata yakın artışa neden olduğu ve bu hastalıklara yönelik tedaviler uygulandığında ise bu riskte azalma meydana geldiği gösterilmiştir. Çalışanlarda, uyku bozukluklarının tespit edilmesine yönelik kolay uygulanabilecek standart tarama yöntemlerinin oluşturularak uygulanmasının iş kazaları riskini azaltacağı düşünülmektedir. Bu derlemede, uykuda solunum bozuklukları ve iş kazaları arasındaki ilişki literatür eşliğinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: iş kazası, uykuda solunum bozuklukları, obstrüktif uyku apne sendromu

Poster Bildiri

ELEKTRİKSEL KAS UYARIMI (EMS) YÖNTEMLERİNİN FİZİKSEL BAZI PARAMETRELERE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME

M. Ali ÜZGÜ* Semih KARAMAN* Furkan ERCE* Tuğçe BULUT*

** Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye*

Özet: Elektriksel kas uyarım cihazları, kasların sinir uçlarına dışarıdan verdiği uyarı sayesinde kas fibrillerini uyaran, sporcuların toparlanma evrelerinde kullanımı yararlı olarak görülen, performansın gelişimine katkı sağlayan ve sakatlık sonrası sahaya dönüş için kullanılan bir cihazlardır. Bu çalışma, literatüre elektrik uyarım stimülasyonlarının kaslar ve performans üzerinde olan etkisinin hangi düzeyde ve ne kadar etkilediği hakkında bir fikir vermesi amacıyla Endnote arama motoru üzerinden Web Of Science Core veri tabanı kullanılarak hazırlanmıştır. Çalışmaların filtrelemesinde 2015 ile 2020 yılları arasında yapılan "Electrical muscle stimulation" anahtar kelimeleri kullanılarak 89 çalışma bulunmuş olup, tekrarlayan makaleler, içeriğinde EMS yöntemi bulunmayanlar, 40 yaş üstü katılımcıları içerenler ve hayvanlar üzerinde denenen çalışmalar dahil edilmemiştir. Analiz sonrası performans ve kas ile doğrudan ilgili 14 adet İngilizce yayın çalışmamıza dahil edilmiştir.

Tarama sonrasında elde edilen sonuçlara göre Ems'nin hedef kasın ekstansiyon ve fleksiyon kuvvetinin artışına, uyarılabilmenin daha aktif ve iyi olmasına, tork gücünün artışına, toparlanmayı ve rehabilitasyon sürecinin hızlandırılmasına, kreatinkinaz aktivasyonunun artışına, nöral gelişime, esnekliğe ve sprint performansını olumlu olarak etkilediği görülmüştür.

Performans sporcularının rehabilitasyonun ve toparlanmasının artması için ve performansını daha iyi bir düzeye getirebilmesi için uzman görüşü alarak Ems ve benzeri elektrik stimulasyon uygulamaları kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Elektriksel kas uyarımı, Spor, Performans, Toparlanma, Rehabilitasyon

Poster Bildiri

BASKETBOLCULARDA ÜST EKSTREMİTE EKLEM AÇIKLIĞININ ATIŞ PERFORMANSINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

***Semih KARAMAN **Mehmet Ali ÜZGÜ ***Yusuf AYDİLEK**

**Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Antrenman ve Hareket Bilimleri ABD.*

*** Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor ABD.*

****Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Bed. Eğt. ve Spor Öğretmenliği ABD.*

Özet: Sporcunun sahip olduğu eklem açıklığı, sergileyeceği performansı etkileyen faktörlerden biridir. Eklem hareket açıklığının iyi düzeyde olması sporcunun hareketliliğini tam olarak ortaya koymasına yardımcı olarak yapılacak tekniklerin daha iyi oturmasını sağlayarak skor üzerine olumlu etki sağlayabilir. Bu çalışmanın amacı basketbolcuların el bileği ve dirsek eklemi açıklıklarının faul noktasından yapılan atış ve üç metre çizgisinden yapılan atışa etkisinin olup olmadığını araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda yaşları 15,00+1,00, boyları 170,00+6,99 ve kiloları 50,00+14,11 olan 12 erkek basketbolcu çalışma kapsamına alınmıştır. Sporcuların önce faul noktasından on atış yapması istenmiş ve kaydedilmiştir daha sonra da üç metre çizgisinden tekrar on atış yapması istenmiştir. Sporcuların eklem açıklıkları araştırmacılar tarafından yapılmış olup sırasıyla dirsek ekleminin fleksiyonu 142,17+6,12, el bileği fleksiyonu 84,00+9,69 ve el bileği ekstansiyonu 70,33+6,97 olarak ölçülmüştür.Verilerin istatistiksel analizi için SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır.Verilerin tanımlayıcı istatistikleri ve aralarındaki ilişkinin incelenmesi için "Descriptive Statistik" ve "Spearman Correlations Test" kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda el bileği ekstansiyonunun faul atışları ile ilişkili olduğu görülmüştür($p<0,01$). Diğer eklem açıklıklarının etkisinin daha net incelenebilmesi için kapsam grubundaki sporcuların sayısı arttırılarak veya tekrarlı testlerle daha kesin sonuçlar bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Basketbol, Eklem Açıklığı, Atış, Skor

Sözel Bildiri

GLİAL BEYİN TÜMÖRLERİNİN EVRELENDİRİLMESİNDE MANYETİK REZONANS PERFÜZYON GÖRÜNTÜLEMENİN ROLÜ

Mehmet Erdem YILDIZ, Canan ERZEN

Acıbadem Altunizade Hastanesi

Özet:

Giriş: Glial beyin tümörleri yüksek evreli olduğu zaman kapiller vasküler yapılardan zengin olup, evrelemede vaskülarite, primer kriterler arasında yer almaktadır. Tümördeki bu mikrovasküler yoğun alanları perfüzyon MR görüntülemede tespit etmek mümkün olabilmektedir.

Amaç: Perfüzyon MR bulguları ile tümör mikrovaskülaritesi arasındaki ilişkinin araştırılması ve sonuçların patoloji sonuçları ile karşılaştırılması amaçlandı.

Yöntem: Çalışmaya rezeksiyon veya stereotaktik biyopsi planlanan 23 (4-72 yaş) glial tümörlü olgu (17 erkek, 6 kadın) dahil edildi. Standart MR görüntülemeye ek, bolus iv. kontrastlı, T2* eko planar görüntüleme (EPG) MR perfüzyon sekansından oluşturulan serebral kan volüm (SKV) görüntülerinde, maksimum sinyal kaybı (MSK) olan hiperperfüze alanlardan, rölatif SKV (r-SKV) değerleri ölçüldü. Bu alanlar, aynı zamanda stereotaktik biyopsi hedefi olarak belirlendi. Patolojik incelemede, mikrovasküler dansitenin (MVD) belirlenmesi amacıyla, 400 büyütmede, rastgele seçilmiş, 10 aktif tümör alanında, kapiller yapılar sayıldı. Bu MVD verileri, tümör evresi ile r-SKV değerlerinin arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson lineer regresyon analizi kullanıldı.

Bulgular: 23 glial tümörlü olgudan 14' ü yüksek (11 GBM, 3 anaplastik), 9'u düşük evreli (4'ü oligodendroglioma 4'ü oligoastrositoma ve diğer ikisi fibriller astrositoma ve pilositik astrositoma idi. MVD değerleri ile r-SKV değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı uyum saptandı ($p<0.001$). Ayrıca tümör evresi ile r-SKV değerleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı uyum saptandı ($p<.001$).

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmada, biyopsi spesimenlerinin nekroz içermeyen sahalarından, kapiller yoğunluğun kantitatif belirlenmesi ve r-SKV değerleri ile uyumluluğu araştırılmıştır. MR spektroskopi, difüzyon tensör ve duyarlılık ağırlıklı görüntüleme gibi, perfüzyon MR da, ileri MR görüntüleme tekniklerinden biri olup, glial tümörlerin tanı, evreleme, radyoterapi sonrası nekroz ayırımı gibi durumlarda kullanılmaktadır. T2* EPG MR perfüzyon görüntüleme, glial tümörlerin preop incelenmesinde r-SKV haritalarından yapılan kantitatif ölçümler, kapiller yoğun alanlar hakkında bilgi verebilmekte olup evre tayininde diğer MR görüntüleme tekniklerini tamamlayıcıdır.

Anahtar Kelimeler: Perfüzyon MR, Glial tümör, Evreleme, Vaskülarite

Sözel Bildiri

METABOLİK SENDROMLU KORONER ARTER HASTALARINDA 6 DAKİKA YÜRÜME TESTİ İLE YAŞAM KALİTESİ VE EMOSYONEL DURUM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kıymet MUAMMER[1], Fatma MUTLUAY[2], Rengin DEMİR[1], Alev ARAT ÖZKAN[1]

[1]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Kardiyoloji Enstitüsü, Kardiyoloji Ana Bilim Dalı, Haseki/İstanbul, Türkiye,

kiymetmuammar@yahoo.com, rengindemir@yahoo.com, alevarat@hotmail.com

[2]İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü,

Kavacık/İstanbul, Türkiye, fmutluay@medipol.edu.tr

Özet:

Giriş: Metabolik sendrom (MetS) dünyada sedanter yaşam alışkanlıkları, obezite ve kentleşmeyle birlikte küresel artış gösteren büyük bir halk sağlığı sorunudur. MetS'li kişilerde artmış kardiyovasküler riskler gösterilmiştir. MetS'li populasyonda eşlik eden multifaktöryel risklerin eklenen komplikasyonlarla egzersiz kapasitesine olumsuz etkisi ile birlikte düşük yaşam kalitesine ve depresyona eğilimi artırdığı bildirilmiştir.

Amaç: Metabolik sendromlu koroner arter hastaları (KAH)'nda 6 dakika yürüme testi ile yaşam kalitesi ve emosyonel durum arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmaya metabolik sendromlu stabil KAH, "New York Heart Association''(NYHA) sınıflamasına göre fonksiyonel sınıf I ve II olan 60 hasta (51E, 9K; ortalama değerler; yaş: 56,42±7,40 yıl, boy: 1,77±4,95 cm, kilo: 90,08±12,41 kg, beden kitle indeksi (BKİ): 32,02±3,57 kg/m^2) dahil edildi. Olguların egzersiz kapasitesi 6 DYT ile değerlendirildi. Test sonrası yürüme mesafesi ve BORG skoru belirlendi. Yaşam kalitesi SF-36 (Kısa Form SF-36) Ölçeği, emosyonel durum Beck Depresyon Ölçeği ile değerlendirildi. İstatistiksel analizde ilişkileri değerlendirmede ''Spearman'' ve ''Pearson'' korelasyon katsayısı kullanıldı.

Bulgular: Metabolik sendromlu KAH'da yürüme mesafesi 488,5±98,29 m idi ve bu mesafe aynı yaştaki normal kişilerin beklenen yürüme mesafesinin %71'ni oluşturmaktaydı. Borg skoru 0,25±0.35 idi. Metabolik sendromlu KAH'da 6 DYM (m) ile SF-36 yaşam kalitesi fiziksel boyut toplam skoru (r= 0,38, p=0,003), mental boyut toplam skoru (r=0,32 p=0,014), Beck Depresyon Ölçek (r= -0,35 p=0,006), BKİ (r= -0,28 p=0,031), yaş (r= -0,35 p=0,007), boy (r=0,52, p=0,000) ile ilişkili bulundu. Test öncesi ve sonrası Borg skoru sırası ile SF-36 yaşam kalitesi fiziksel boyut toplam skoru (r= -0,44 p=0,000) / (r= - 0,39 p=0,002), mental boyut toplam skoru (r= -0,32 p=0,012) / (r= -0,29 p=0,024), boy (r= - 0,27 p=0,039 / r= - 0,26 p=0,048) ve BKİ (r= - 0,27 p=0,038 / r= - 0,02 p=0,863) ilişkisi gösterildi.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Metabolik sendromlu KAH'da egzersiz kapasitesinin düşük olduğu bulundu. Bu durumun yaşam kalitesi toplam skoru ve emosyonel durum ile ilişkili olduğu sonucuna vardık.

Anahtar Kelimeler: 6 Dakika Yürüme Testi, Koroner Arter Hastalığı, Metabolik Sendrom, Yaşam Kalitesi, Emosyonel Durum

Sözel Bildiri

DOES PHYSICAL ACTIVITY LEVEL DEPEND ON EXERCISE PERCEPTION AND BODY AWARENESS?

Nursima BULUT[1], Esra PEHLİVAN[2]

[1] *Basaksehir Cam and Sakura City Hospital, Department of Physical Therapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, bltnursima@gmail.com*

[2] *University of Health Sciences, Faculty of Hamidiye Health Sciences, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, esra.pehlivan@sbu.edu.tr*

Abstract:

Background: Active lifestyle contributes to minimizing or eliminating the problems that may arise with inactivity. There are many factors that affect the level of physical activity.

Purpose: Aim of this study investigate whether physical activity level depends on exercise perception and body awareness.

Methods: 116 people between the ages of 18-25 who did not have any disease preventing physical activity participated in the study. Using a face-to-face questionnaire and inquiry methods, participants were evaluated with Body Awareness Questionnaire (BAQ), Exercise Benefits / Barriers Scale (EBBS) and International Physical Activity Questionnaire-Short Form (IPAQ-SF).

Results: The mean age and body mass index of the participants were 20.38 years and 21.86 kg / m^2. In IPAQ-SF scores, 28.4% of the participants were at low activity level, 40.5% were at medium activity level and 31% were at high activity level. Weak correlation ($r < 0.4$) was found between IPAQ-SF scores and BAQ scores, while a weak negative correlation was found between IPAQ-SF and EBBS benefits and barriers. ($r < 0.4$). There was a weak negative correlation ($r < 0.4$) between the BAQ and the EBBS benefit score. In addition, there was a weak negative correlation between EBBS total scores and IPAQ scores ($r < 0.4$).

Discussion and Conclusions: Physical activity level depends on body awareness and perceived exercise barriers. Increasing body awareness can be a way to increase the level of physical activity by reducing perceived exercise barriers. In order to increase the level of evidence in our study, there is a need for studies with more groups of participants and students living in different conditions.

Keywords: Body Awareness, Physical Activity, Perceived Exercise Barriers

Sözel Bildiri

MİKROBİYAL KAYNAKLI TEK HÜCRE YAĞLARI

Latife DALGIÇ[1], Gülden BAŞYİĞİT KILIÇ[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Gıda Mühendisliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye*
dalgic.latife@gmail.com

[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Gıda Mühendisliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye gbasyigit@yahoo.com*

Özet: Mikrobiyal yağlar, yani tek hücre yağları (Single cell oil, THY), bakteriler, mayalar, küfler ve mikroalgleri içeren oleojenik mikroorganizmalar tarafından üretilen lipitlerdir. Yağ kimyası endüstrisi için hammadde olarak kullanılabilen sıvı ve katı yağ kaynağı, modifiye edilebilen yağ olarak kullanılabilmeleri, doymamış yağ asitleri (PUFA) ve diğer esansiyel yağ asitleri için kaynak olmaları ve yeni nesil biyoyakıt üretimi için kullanılabildikleri için yağ teknolojisi açısından önemlidirler. Oleojenik mikroorganizmalar, biyokütlelerinin % 20-25'den fazlasını yağ olarak toplayan mikroorganizmalardır. Sınırlı azot koşulları altında ise, lipitlerin miktarı biyokütlenin % 70'ine kadar ulaşabilir. Organizmadaki yağ birikimi büyüme ortamında yüksek karbon kaynağı bulunurken azot kaynağının tükenmesi durumunda tetiklenmektedir. THY üretimini etkileyebilecek faktörler arasında, karbon kaynağı, sınırlayıcı besinler (özellikle azot), pH ve sıcaklık bulunmaktadır. Ayrıca kültür koşulları veya besine ulaşma gibi birçok abiyotik faktör, ilgilenilen mikrobiyal lipitlerin üretimini etkilemektedir. Yapılan çalışmalarda özellikle C/N oranın artmasıyla lipit veriminin de arttığı belirlenmiştir. Ancak, mikrobiyal yağ üretim maliyeti, bitkisel ve hayvansal yağ üretim maliyetinden daha yüksektir. Maliyeti düşürmek amacıyla, karbonhidrat bakımından zengin bir biyokütlenin substrat olarak kullanılması gereklidir. Genel olarak, gıda atıkları yüksek nişasta içeriğine sahiptir ve mikrobiyal yağ üretimi için ucuz ve uygun maliyetli bir substrat olarak kabul edilebilirler.

Bunun yanı sıra ana n-3 LC-PUFA kaynağı olan balık yağı üretiminde hammadde olan balığın mevsim ve bölgeden etkilenmesi ve giderek artan çevre kirliliğinin baskısı altında olması sebebiyle, sürdürülebilir kaynaklar oluşturma ihtiyacı doğmaktadır. Bu nedenle n-3 LC-PUFA üretiminde ticari ilgi yüksek triaçilgliserin içeriği ile arzu edilen PUFA seviyelerini üretebilen mantar ve mikro algler üzerinde yoğunlaşmıştır. Yapılan bu derleme çalışmasında tek hücre yağ verimleri ve elde edilen yağların yağ asidi profilleri ile ilgili yapılmış çalışmalardan örnekler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Oleojenik mikroorganizmalar, Tek hücre yağı, PUFA

Sözel Bildiri

ZEYTİNYAĞINDA MİKROBİYAL ÇEŞİTLİLİĞİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Latife DALGIÇ[1], Gülden BAŞYİĞİT KILIÇ[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Gıda Mühendisliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye*
dalgic.latife@gmail.com

[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Gıda Mühendisliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye gbasyigit@yahoo.com*

Özet: Zeytinyağı, Akdeniz mutfağında kendine has tadı ve aromasının yanı sıra dengeli yağ asidi kompozisyonu ve önemli miktarda doğal antioksidan içeriği sebebi ile ilgili beslenme faydaları nedeniyle çağlar boyunca yaygın olarak kullanılmış bir üründür. Yağ üretimi için uygun taze zeytinlerin spontan mikrobiyotasında esas olarak mayalar, filamentöz mantarlar ve laktik asit bakterileri bulunmaktadır.

Zeytinyağının abiyotik bileşeninin önemine rağmen, son zamanlardaki araştırmalar, yeni üretilmiş sızma zeytinyağının, mayalar dahil olmak üzere zengin bir mikrobiyota tarafından temsil edilen bir biyotik fraksiyon içerdiğini göstermektedir. Sızma zeytinyağındaki mayaların varlığı ve aktivitesi son yirmi yılda keşfedilmiştir, bu nedenle zeytinyağı mikrobiyolojisi üzerinde yürütülen çalışmalar nispeten azdır ve genellikle bazı biyoteknolojik yönlere odaklanılmıştır. Daha önceki çalışmalarda yeni üretilen sızma zeytinyağındaki bu mayaların mevcudiyetinin ekstraksiyon prosesi esnasında zeytinlerden zeytinyağına geçişiyle kaynaklandığı düşünülmüştür. Bununla birlikte zeytinlerden gelen bazı mayalar, yağlı habitatta uzun süre hayatta kalamazken, bazı mayalar ise ürünün kimyasal bileşimine göre seçici bir şekilde çoğalarak zeytinyağının tipik mikrobiyotasını oluşturmaktadırlar. Bu mikroorganizmaların bir kısmı, yüksek bir antioksidan aktivite ile karakterize edilen hidroksitirosol ve elenolik asit gibi basit ve acı olmayan bileşenleri içeren glukozitin hidrolizi ile oleuropein olarak bilinen ve zeytinyağı kalitesini arttırabilen bir b-glukozidaz ve esteraz ürettikleri için faydalı bulunmuştur.

Multifonksiyonel aktivitelerinin *in vitro* analizinden elde edilen sonuçlar, zeytinyağı kökenli mayaların probiyotik özellikleri sebebiyle sağlıklı bir potansiyele sahip olabileceğini göstermiştir. Bazı yağ kaynaklı maya suşlarının probiyotik özellikleri nedeniyle, sızma zeytinyağında bulunması, uzun vadede faydalı etkilere sahip olabilir ve kolesterol redüksiyonu ana hedefiyle potansiyel olarak fonksiyonel gıdalarda kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oleojenik mikroorganizmalar, Zeytinyağı, Biyotik fraksiyon

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DE 20. YÜZYILDA ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN İRDELENMESİ, İÇERİK ANALİZİ

Özgür ÖNAL [1], Edanur DOĞAN [2]

[1] , Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D., Isparta, Türkiye, ozguronal@sdu.edu.tr

[2] ,Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D., Isparta, Türkiye, demir.eda93@gmail.com

Özet:

Giriş: Çalışmanın amacı dijital bağımlılık sıklığını ve dijital bağımlılığı etkileyen faktörleri Türkiye'de 2000 yılından sonra bu konuda yapılmış olan çalışmalar çerçevesinde incelemektir.

Method: Çalışmanın evrenini PubMed, dergipark, Google Akademik, TR dizinde yer alan, Türkiye'de bu konuda 2000 yılından günümüze kadar çocuk yaş grubunda yapılmış tüm araştırmalar oluşturmaktadır. Konuyla ilişkili 32 tane yayın saptanmış, bu yayınların 5 tanesi derleme, 6 tanesi bu konuda ebeveynlerin tutum ve davranışlarını sorgulayan türde olduğu için analiz dışı bırakılmıştır. Tanımlayıcı veriler kapsamında kişi (yüzde) ve ortalama±standart sapma verilmiştir.

Bulgular: Çalışma kapsamında 21 yayın incelenmiştir. Çalışmaların %23,8'i Ankara ilinde, %14,3'ü İstanbul ilinde gerçekleştirilmiş; diğerleri her biri farklı illerde olmak üzere gerçekleştirilmiştir. %81'i il merkezinde, %19'u ilçe merkezinde yapılan çalışmaların sadece 1 tanesi vaka- kontrol türünde olup diğerleri tanımlayıcı-kesitsel türdedir. Ölçek kullanılan çalışmalara bakıldığında en çok kullanılan ölçeğin Çocuklar İçin Bilgisayar Oyun Bağımlılığı Ölçeği (%33,3) olduğu, diğer kullanılan ölçeklerin; Dijital Oyun Bağımlılık Ölçeği (%9,5) Televizyona Bağımlılık Ölçeği (%4,8), İnternet Oyun Oynama Bozukluğu Ölçeği (%4,8), Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (%4,8), İnternet Bağımlılığı Ölçeği (%4,8) olduğu görülmüştür. Çalışmaların uygulandığı kişi sayısı 22 ile 1122 arasında değişmektedir, yaş grubu ise 1,5 yaş ile 18 yaş arasındaki çocuklardır. İncelenen çalışmaların tamamında cinsiyet ile ölçek puanı ilişkine bakılmamıştır ancak bakılan çalışmalardan %23,8'inde dijital bağımlılığın erkeklerde daha yüksek olduğu; %4,8'inde kızlarda daha yüksek olduğu, %9,5'inde ise fark olmadığı görülmüştür. Araştırmalarda kullanılan farklı ölçeklerin puanlama kriter farklılıklarından kaynaklı ortalama standardı oluşmamıştır, kesme noktasıyla bağımlılık varlığını inceleyen çalışmalara bakıldığında ise yaklaşık olarak dijital bağımlılığın %22, televizyon bağımlılığın %19 olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak yapılan çalışmalarda farklı ölçeklerin kullanılmasına bağlı olarak çocuklarda dijital bağımlılık sıklığının ve risk faktörlerinin standardize edilmediği görülmektedir. Bu konuda kullanılan ölçeklerin geniş kapsamlı standardize edilmesine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: çocuk, bilgisayar oyunu, dijital, bağımlılık

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE EFFECTS OF MINI-IMPLANT-FACILITATED MICRO-OSTEOPERFORATIONS ON THE RATE OF ORTHODONTIC TOOTH MOVEMENT: A SPLIT-MOUTH, RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Ece KINSIZ*

**Akdeniz Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Bölümü ecekinsiz.91@gmail.com*

Abstract:

Aim: The aim of the present study was to evaluate the effects of mini-screw assistant micro-osteoperforations on the rate of orthodontic tooth movement during canine retraction.

Material Methods: Twenty young adult patients (mean age:16.46) with the requirement of bilateral maxillary first premolar extraction were included to the study. The MOPs were randomly applied to the right or left side of the mouth with mini screws (1.5 mm width, 9 mm length) to the extraction area, 28 days apart. The canine distalization continued for 4 months. The closure of the extraction space were measured by using a digital analysis programme on the pre and post distalization digital study models for both control and experiment sides.

Results: The mean rate of extraction space closure in the MOP side was 2.51 -+ 1.41 mm and the control side was 2.88-+ 1.32 mm which was statistically similar between the groups (p >0.05).

Conclusion: MOPs were not effective to accelerate the rate of orthodontic tooth movement

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNİN ÇOCUK RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ

Tuğçe ÖNCÜ[1]

[1]*Burdur Devlet Hastanesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Burdur, Türkiye,*
tugceoncu48@gmail.com

Özet: Koronavirüs hastalığı 19 (COVID-19) salgını, dünya genelindeki hemen hemen tüm sosyal ve ekonomik sektörlerde bireylerin yaşamları üzerindeki muazzam etkisinin yanı sıra önemli bir psikolojik stres kaynağıdır. Pandeminin fiziksel sağlık üzerine etkileri fazlasıyla araştırılıp aydınlatılırken, kısa ve uzun vadeli ruhsal etkileri yeterince bilinmemektedir. Geçmişte görülen salgınlara bakıldığında COVID-19 pandemisinin afetler ile benzer travmatik etkiler yaratması beklenmektedir.

Aile üyelerinin enfekte olması, medyaya yoğun şekilde maruz kalma, düşük sosyal destek ve önceden var olan ruh sağlığı sorunları gibi psikososyal faktörler, ruh sağlığı sorunları riskinin artmasıyla ilişkilidir. Çocuklar pandeminin yarattığı strese farklı yanıtlar verse de sinirlilik, dikkat sorunları, uyku bozukluğu, problemli internet kullanımı, depresyon, anksiyete, travma sonrası stres bozukluğu gibi duygusal ve davranışsal problemlerde artış olduğu bilinmektedir. Özellikle karantina deneyimi yaşayan öğrenciler daha yüksek oranda ruhsal sorunlar yaşamaktadır. Ergenlik döneminde oldukça önemli olan kişisel alanın yaratılması ve akran ilişkileri sekteye uğradığı için ebeveyn-ergen çatışmaları ebeveynleri fazlasıyla zorlamaktadır.

Psikolojik belirtiler açısından risk altındaki çocuk ve ergenlere ruh sağlığı hizmetleri sağlanmalıdır. Ebeveynler çocukların stresini tamponlamakta kilit rol oynamaktadır. Ek olarak, rutinleri korumak, sosyal destek sağlamak ve COVID-19 ile ilgili sosyal / dijital medya hacmini azaltmak, gençler arasında psikolojik refah için önemli sosyal önlemler olabilir.

Anahtar Kelimeler*:* COVID-19, Pandemi, Çocuk, Psikopatoloji

Sözel Bildiri

A QUALITATIVE TWITTER ANALYSIS OF THE PATIENT EXPERIENCE WITH INVISIBLE ORTHODONTICS; LINGUAL BRACES VS INVISALIGN

Eda HOŞGÖR YORGANCIOĞLU*

**Akdeniz Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, edahosgor@gmail.com*

Abstract:

Aim: The aim of this qualitative study was to examine orthodontic patients' thoughts and experiences about the invisible orthodontic treatment options– lingual braces and Invisalign – through the analysis of Twitter posts' content.

Material Method: A software program was written for the data collection. The program consecutively collected the tweets posted over an eight-month period from Twitter's publicly accessible database. Tweets that were written in the English language and contained any of the four keywords 'Invisalign', 'lingualorthodontics', 'lingualbraces' and 'invisiblebraces' were collected. The tweets that included irrelevant or incoherent posts, professional advertisements, unclear/not applicable content and reposts were excluded. Two authors, with different experiences, independently read and analysed the tweets. Each applicable tweet was classified into one of the three categories: positive, negative and neutral for two study groups (Invisalign and lingual braces). Pearson chi-square test was used to analyse the negative and positive tweet rates of the groups.

Results: 1176 of 2407 tweets were selected as applicable and analysed by the authors. There was a statistically significant very good agreement between the two observers (Kappa = 0.933, $p < 0.001$). The negative comment rate (39%) and neutral comment rate (31.1%) in the lingual group were statistically higher than the Invisalign group (27.2% and 21.7%, respectively; $p < 0.001$). The positive comment rate in the Invisalign group was significantly higher (51.1%) compared to the lingual group (29.9%, $p < 0.001$).

Conclusions: Orthodontic patients use social media to share their experiences and feelings about their treatment process. The applicable Tweet number and the positive Tweet rate in the Invisalign group were higher than the lingual braces group.

Sözel Bildiri

HEREDİTER ANJİOÖDEM TANILI HASTALARDA VÜCUT KİTLE İNDEKSLERİ İLE ATAK SAYILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI

Mehmet KILINÇ[1], Fatih ÇÖLKESEN[1]

[1] *Necmettin Erbakan Üniversitesi, Meram Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları A.D., İmmunoloji ve Alerji B.D.*

Özet:

Giriş: Herediter anjioödem (HA) ürtiker ve kaşıntının eşlik etmediği rekürren anjioödem atakları ile karakterize nadir gözlenen bir hastalıktır. C1 inhibitör düzeyinde düşüklük ve/veya fonksiyonunda defekt hastalığın gelişiminde temel unsurdur. Tedavi seçenekleri arasında Danazol gibi androjenik ilaçlar da yer almaktadır ve yüksek östrojen düzeyi ilişkili durumların (kadın cinsiyet, oral kontraseptif kullanımı) HA hastalarında artmış atak sıklığı ile ilişkili olabileceği bildirilmiştir.

Amaç: Obez bireylerde artmış yağ dokusu kaynaklı östrojen salınımına bağlı olarak serum östrojen düzeylerinde artış olabileceği bilinmektedir. HA hastalarında obezite ile atak sıklığı ilişkisi hakkında literatürde sınırlı sayıda veri mevcuttur. HA atak sıklığı ile vücut kitle indeksi (VKİ) arasındaki ilişkiyi araştırmak çalışmanın amacıdır.

Yöntem: Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Erişkin İmmunoloji ve Alerji Kliniğinde HA tanısı ile takipli hastaların 2019-2021 yılları arasındaki verileri hasta dosyalarından elde edilmiştir. HA hastaları VKİ ≥ 30 ve < 30 olanlar olmak üzere iki gruba ayrılmış ve aylık atak sayıları ve ciddi atak sayıları (larenks ödemi) gruplar arasında kıyaslanmıştır. Hastaların VKİ'leri ile aylık atak sayıları arasındaki ilişki korelasyon analizi ile belirlenmeye çalışılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya toplam 39 HA hastası dahil edilmiştir. VKİ ≥ 30 (n=11) olanlarda VKİ < 30 (n=28) olanlara göre atak sıklığı ve ciddi atak (larenks ödemi) sıklığı daha yüksek bulunmuştur (p=0.001) (Tablo 1). HA hastalarının aylık atak sayıları ile VKİ'leri arasında pozitif yönde güçlü bir korelasyon tespit edilmiştir (r=0.705, p= 0.001) (Tablo 1) (Figür 1).

Tartışma ve Sonuç: HA hastalarında VKİ ile atak sıklığı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. HA hastalarının uygun yöntemler ile fazla kilolarının verdirilmesi, atak sıklığını ve bu hastalarda gelişebilecek olan morbidite ve mortalitelerin riskini önemli ölçüde azaltacaktır.

Anahtar Kelimeler: Herediter anjiyoödem, Atak sıklığı, Obezite, Vücut kitle indeksi

Sözel Bildiri

HISTOPATHOLOGICAL AND BIOCHEMICAL INVESTIGATION OF SILYMARIN'S INHIBITORY EFFECT ON THE FORMATION OF OBESITY INDUCED BY HIGH FAT DIET IN RATS

İsmail Zabit YENER, Zübeyir HUYUT, Ömer Faruk KELEŞ

Abstract:

Objective: This study investigated the histopathologically and biochemically restoring effect of silymarin on obesity induced by a high-fat diet (HFD).

Metod: 32 rats were randomly divided into four groups (n=8). Control group: no action. Obesity group: was fed with HFD. Silymarin group: 3mg/kg silymarin was given by orogastric gavage daily. Obesity+silymarin group: 3 mg/kg silymarin daily was given by orogastric gavage in addition to HFD. Liver function tests and lipid profile values were measured in serum samples, while histopathological examination was performed in liver tissue samples.

Results: The macro-microvesicular fat changes were observed in the cytoplasm of centrilobular hepatocytes in the livers of the obesity gruop. and also coagulation necrosis in some of the hepatocytes, while the normal histological appearance of the liver was viewed in the obesity+silymarin group. In the obesity group, ALP and LDH activities in addition to triglyceride and FBS levels were significantly higher than the control, while these values in the obesity+silymarin group was similar to the control values.

Conclusion: In addition to HFD, silymarin largely prevented fatty liver changes in rats and significantly restored impaired lipid profile and liver function tests.

Keywords: Liver function tests, lipid profile, histopathology, obesity, silymarin.

Acknowledgement: This study was supported by opportunities from the departments of Clinical Biochemistry and Pathology in the Faculties of Medicine and Veterinary, Van Yuzuncu Yıl Üniversity, respectively. This work was supported by the [Van Yuzuncu Yil University Scientific Research Projects Presidency] TYL-2018-7317 [ID: 7317].

Sözel Bildiri

BESİN AMBALAJINDA YENİLİKLER: YENİLEBİLİR KAPLAMALAR

Nilüfer ÖZKAN[1], Büşra ASLAN[2]

[1]*Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, nozkan_@hotmail.com*

[2]*Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, dytbusraslan@gmail.com*

Özet: Bir besinin kalitesi organoleptik, besleyici ve hijyenik özelliklerine bağlıdır. Bu özellikler depolama ve satış aşamasında değişebilmektedir. Bu nedenle; sterilizasyon, yüksek basınç, radyasyon veya aktif maddeler gibi fiziki ve kimyasal işlemler besinleri ve besin kalitesini korumak için kullanılmaktadır. Koruma işleminin son aşamasında bir koruma paketi yani ambalaj kullanılması gerekmektedir. Tüketiciler tarafından; mikrobiyolojik açıdan güvenli, uzun raf ömürlü ve pratik besinlere olan talep artışı nedeniyle gıda endüstrisi, çeşitli materyaller ve farklı teknolojiler kullanarak besinleri paketleme stratejileri geliştirmiştir. Bu bildiride, besin ambalajlarında yeniliklerden biri olan yenilebilir kaplamalar hakkında kısa bilgiler verilmesi amaçlanmıştır.

Yenilebilir kaplamalar; besinleri korumak ve raf ömrünü uzatmak amacıyla bir besinin yüzeyi üzerinde oluşturulmuş ince tabakalı, doğal kaynaklardan elde edilen besinle birlikte yenilebilen maddelerdir. Bu kaplamaların üretiminde proteinler, karbonhidratlar, polisakkaritler ve yağ bazlı bileşikler tek başına veya farklı kombinasyonlar halinde kullanılabilmektedir. Yapılan çalışmalarda yenilebilir kaplamaların birçok besinin raf ömrünü uzatabildiği, nemi kontrol altına alabildiği, gaz değişimini ve oksidatif reaksiyonları sınırlandırabildiği ifade edilmiştir. Ayrıca yenilebilir kaplamaların; antioksidanlar, antimikrobiyaller, çeşitli tatlar ve probiyotikler gibi biyoaktif bileşiklerin taşıyıcısı olarak yiyeceklerin kalitesini iyileştirmek için kullanılabileceği bildirilmiştir. Yenilebilir kaplamaları kullanmanın avantajları; birkaç aktif içeriğin kaplamaya eklenebilmesi, besin ile tüketilebilmesi ve besinin besleyici ve duyusal özelliklerini arttırması olarak belirtilmiştir. Her ne kadar alerjik reaksiyonlar gibi olumsuz durumlar yapılan çalışmalarda gözlenmese de yenilebilir kaplama ile kaplanmış besinlere dikkatle yaklaşılmalı, besin etiketinde alerjen maddeler belirtilmelidir. Ayrıca antimikrobiyal özellik kazandırmak için kaplamalara eklenen bileşenler duyusal özellikleri değiştirebilir. Kaplamaların biyokimyasal ve ikincil metabolitler üzerindeki etkilerinin incelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Yenilebilir kaplamaların özelliklerini iyileştirmek için farklı besinlerde yeni teknolojilerin geliştirilmesi gelecek araştırmalar için önemli bir konudur.

Anahtar Kelimeler: yenilebilir kaplamalar, ambalaj, besin, antimikrobiyal

Sözel Bildiri

LUMBER HERNİ CERRAHİSİ UYGULANAN HASTALARIN PEROPERATİF DÖNEMDE KULLANILAN TAT YÖNTEMLERİNİN BELİRLENMESİ

Seçil TAYLAN*

Akdeniz Üniversitesi, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Fakültesi taylansecil@gmail.com

Özet:

Giriş: Lumber herni cerrahisinde laminektomi ya da diskektomi yapılır. Cerrahi sonrası ağrı, ödem, anksiyete, hareket güçlükleri gibi durumlar yaşanabilir. Hastalar bu sorunlar nedeni ile Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp (TAT) yöntemlerini kullanabilmektedir. Peroperatif dönemde kullanılan bu yöntemler, olası sonuçlarının bilinmesi ve öngörülmesi açısından önemlidir.

Amaç: Bu çalışma lumber herni cerrahisi uygulanan hastaların peroperatif dönemde kullanılan TAT yöntemlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Elektif laminektomi ya da diskektomi cerrahisi planlanan hastalar ile görüşülmüştür. Örneklem, elektif cerrahi için lumber disk hernisi cerrahisi sonrası taburcu olan ve poliklinik kontrolüne başvuran 18 yaş ve üstü 60 hastadan veriler toplanmıştır. Çalışmaya başlamadan önce etik kurul izni ve hastane izinleri alınmıştır. İstatistiksel analiz SPSS 21.0 kullanılarak yapıldı. Veriler frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir.

Bulgular: Cerrahi olan hastaların yaş ortalamalarının 65.65±6.51 yıl, %60.0'ının kadın, %70.0'ının okur-yazar veya ilkokul mezunu, %93.3'ünün evli olduğu saptandı. Hastaların %75.0'ının TAT kullandıkları, TAT kullanan hastaların %66.7'sinin bitkisel yöntemleri, %50.0'ının Bilişsel davranışçı yöntemleri içeren TAT kullandıkları belirlendi. Bitkisel yöntem kullananların %35.0'ının nane limon karışımı, bilişsel davranışçı yöntem kullananların %33.3'ünün soğuk uygulama yöntemini kullandıkları saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Lumber disk hernisi cerrahisi sonrası dönemde hastalar ameliyat sonrası yakınmalarını azaltmak için TAT yöntemlerine başvurabilir. TAT özellikle kronik ağrıyı hafifletmek, bulantı ve kusmayı gidermek, diyabet ve hipertansiyon tedavi etmek için ameliyat sürecinin her aşamasında kullanılabilir. Çalışmada lumber disk hernisi cerrahisi sonrası hastaların önemli düzeyde TAT yöntemlerini kullandıkları bulunmuştur. Peroperatif sürecin yönetilmesi açısından sağlık çalışanlarının ve hemşirelerin tercih edilen yöntemleri bilmesi gerekir. Hasta kabul sürecinde herhangi bir TAT kullanımının kaydedilmesi kritik öneme sahiptir ve TAT'ın hastaların ameliyat sürecini etkileme olasılığı olduğu için özellikle bitkisel ürünlerin kullanımına ilişkin bilgilerin sağlanması gerekir.

Sözel Bildiri

AROMATERAPİNİN HEMODİYALİZ HASTALARININ YAŞADIĞI KAŞINTIYI AZALTMADA ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME

İlknur ÖZKAN*

Akdeniz Üniversitesi, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Fakültesi, ilknurozkan@akdeniz.edu.tr

Özet:

Giriş: Aromaterapi, üremik kaşıntı semptomlarını azaltmak için giderek daha fazla kullanılan tamamlayıcı (farmakolojik olmayan) tedavi yöntemlerinden biridir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı aromaterapinin hemodiyaliz hastalarının yaşadığı kaşıntı üzerindeki etkisini belirlemek için literatürü sistematik olarak gözden geçirmektir.

Yöntem: Literatür taraması için CINAHL, MEDLINE, PubMed, Web of Science, OVİD, Scopus, TR dizin elektronik veri tabanları kullanılmıştır. Yayın dili Türkçe ya da İngilizce olan, yayın yılı Ocak 2020- Ocak 2021 olan masaj, topikal uygulama ve inhalasyon yöntemleriyle uygulanan aromaların hemodiyaliz hastalarının kaşıntısı üzerine etkisini inceleyen tüm klinik araştırmalar (kontrollü veya değil) ve yarı deneysel klinik araştırmalar çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın bir sistematik derleme çalışması olması ve araştırmaya hiçbir insan araştırması katılımcısı dahil edilmediği için etik komite incelemesinden muaf tutulmuştur.

Bulgular: Belirlenen 184 makaleden, 1 ön test -son test yarı deneysel, 6 ön test/ son test kontrol gruplu model, 3 randomize kontrol yönteme sahip toplam 10 makale çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmalar, yaş aralığı 31-75 arasında olan 510 hemodiyaliz hastası ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların % 70'inde (n = 7) deney grubunda aromaterapinin topikal olarak uygulandığı belirlenmiştir. Çalışmalarda aromaterapi için kullanılan yağ miktarı ve uygulama süreleri farklılık gösterirken, uygulanan yağın miktarının 3-10 cc, uygulama süresinin 7-20 dk arasında değişiklik gösterdiği saptanmıştır. Çalışmalarda kullanılan bütün aromaların hemodiyaliz hastalarında görülen kaşıntının azalması üzerinde pozitif bir etkisi olduğu görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç: Dahil edilen çalışmaların sonuçları, diyaliz sağlık ekibinin, hemodiyaliz hastalarının yaşadığı kaşıntıyı azaltmada tamamlayıcı tedavi olarak uygun dozda yararlı aromalar kullanarak farklı aromaterapi yöntemlerini kullanabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aromaterapi, hemodiyaliz, kaşıntı, sistematik derleme

Sözel Bildiri

EBEVEYNLERİN AŞI RED VE TEREDDÜDÜNÜ ÖNLEMEYE YÖNELİK YAPILAN GİRİŞİMLER: SİSTEMATİK DERLEME

Mustafa Volkan DÜZGÜN[1], Ayşegül İŞLER DALGIÇ[2]

1-Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, mvduzgun@akdeniz.edu.tr

2- Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, aisler@akdeniz.edu.tr

Özet:

Giriş: Aşılar bulaşıcı hastalıkların önlenmesinde etkin bir yöntem olarak kabul edilmektedir. Ancak son yıllarda multifaktöriyel nedenlerden dolayı çocukların aşılanmasına ilişkin ebeveynlerde direnç oluşmaktadır. Bu direnci önlemeye yönelik çeşitli girişimsel çalışmalar yapılmaktadır.

Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, çocuklarını aşılatmanın kabulüne ilişkin ebeveynlere uygulanan girişimleri ve etkilerini belirlemektir.

Yöntem: Bu araştırma PRISMA-P önerileri doğrultusunda yapılmıştır. Pubmed, Science Direct, Web of Science, MEDLINE, Cochrane Library, Ovid, CINAHL, Proquest veri tabanları yıl sınırı olmadan taranarak çalışmalar belirlenmiştir. Taramalar İngilizce dilinde ve "vaccine, refusal, hesitancy, intervention, clinical trials" anahtar kelimeleri ve bunların kombinasyonları kullanılarak yapılmıştır. Taramalar sonucunda aşı red ve tereddüdünü önlemeye yönelik ebeveynlere uygulanan girişimlerin kullanıldığı yirmi iki randomize kontrollü çalışma dahil edilmiştir.

Bulgular: Dahil edilen çalışmalarda örneklem büyüklükleri 57 ile 15786 arasında değişmektedir. Bu çalışmaların toplam örneklem büyüklüğü ise 55138'dir. Çalışmalar 2011-2020 yılları arasında yapılmıştır. Çalışmaların büyük çoğunluğu (n=14) Birleşik Devletlerde, diğer araştırmalardan ikisi Birleşik Krallıkta, diğerleri ise Çin, Avustralya, Hollanda, Japonya, Pakistan ve Guatemala'da yapılmıştır. Çalışmalar girişim türüne göre incelenmiştir. Çalışmalarda ebeveynlerin çocuklarını aşılatmalarına yönelik; kısa mesaj hatırlatıcısı, dijital aşı eğitimi, hekim iletişim eğitimi, ebeveyn karar verme eğitimi, web tabanlı girişimler, perinatal aşılama eğitimi, ofis tabanlı eğitim broşürü, aşı hatırlatma ve takip bilezikleri ve anne kız ikili eğitim gibi girişimlerin uygulandığı görülmüştür. Çalışmaların on ikisinde uygulanan girişimlerin istatistiksel olarak etkili olduğu belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Küresel pandemi dönemi de gösterdi ki aşılanma toplum sağlığı için etkili ve vazgeçilmez bir yoldur. Aşı red ve tereddütlerini özellikle bu dönemde önlemek daha da önem kazanmıştır. Aşılamanın kabulünü artırmak için ebeveynlere uygulanan girişimlerin etkili olabileceği görülmektedir. Bu nedenle girişimlerin etkilerini tam anlamıyla saptayabilmek için ileri analizli çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aşı reddi, Aşı tereddüdü, Pediatri, Ebeveyn, Sağlık profesyoneli, Sistematik derleme

Sözel Bildiri

TOPLUM TABANLI AFET YÖNETİM SİSTEMİ

Gülen Nur KARAMEMİŞ*

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, ennurr18@gmail.com

Özet: Toplum tabanlı afet yönetim sistemi toplumun afet yönetim sistemi içerisinde yer almasını benimser. Afet yönetiminin dört evresinde de toplumun bulunması gerekmektedir. Afet ile ilgili çalışmalar sadece kamu kurumları ile sınırlı kalmamalıdır, vatandaşların, sivil toplum kuruluşlarının ve toplumun afet ile ilgili çalışmalarda etkin rolü olmalıdır. Kişiler afetlerden zarar göreceklerinden ve afet riskini yönetmekten sorumlu olduklarından; afet durumunda ilk müdahaleyi yapacaklarından ve daha güvenli bir toplumu yeniden kurmada onların sırtında olacağından toplum tabanlı afet yönetimi gerçekleştirilmelidir. Kişiler afetlerden nasıl korunacakları ile ilgili olarak kişisel korunma yöntemlerini bilmelidir. Halka afet öncesinde, sırasında ve sonrasında afetlerden kişisel korunma yolları öğretilmelidir. Profesyonel arama ve kurtarma vb. ekiplerin ilk 72 saatte (altın saatlerde) halka müdahale edemeyeceği göz önüne alınarak afetlere müdahale çalışmaları mutlaka toplum tabanlı olmalıdır; yani halkı afetlerin altın saatlerine hazırlamak esas olmalıdır. Toplum genelinde, tehlikeli doğa olaylarını göz ardı etme ve yaşanan acı deneyimleri çok kısa sürede unutulma eğilimi mevcuttur. Ancak afet zararlarını azaltabilmek için bu tutumun değiştirilmesi, hazırlıklı olmaya ağırlık veren bir kültürün yaygınlaştırılması, eğitim ve örgütlenme çalışmalarının sürdürülebilir olması ve toplumsal bir proje olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Afetle ilgili bilgileri, değerleri ve davranış özelliklerini benimseyen toplumun afet bilinci, daha kalıcı ve güçlü olmaktadır. Halkın ve toplumun benimsemediği bir afet yönetim sisteminin başarılı olması mümkün değildir. Günümüzde dünyada afet yönetimi konusunda başarılı olan ülkelere baktığımızda genellikle hepsinde halkın ve gönüllü teşekküllerin sistem içerisinde önemli aktörler oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Toplum, Eğitim

Sözel Bildiri

BİR HASTANEDE ÇALIŞAN KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM UZMANI HEKİMLER İLE ASİSTAN HEKİMLERİN DEFANSİF TIP UYGULAMALARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Giray KOLCU[1], İsa ÖZELMAS[2], Kurtuluş ÖNGEL[3]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye*
[2] *İzmir Ege Doğumevi ve Kadın Hastalıkları Hastanesi, İzmir, Türkiye*
[3] *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye*

Özet:

Giriş: Defansif tıp uygulamaları; "Hekimin, tanı ve tedaviye yönelik tıbbi uygulamaları hastanın sağlığından ziyade ceza veya hukuk davalarından korunmak amacıyla kullanması" şeklinde tanımlanabilir. Bu çalışmada malpraktis davaları yönünden yüksek riskli olan kadın hastalıkları ve doğum hekimliği pratiğinde defansif tıp uygulamaları algısının yaygınlığının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Materyal-Metod: Çalışma T.C.S.B İzmir Ege Doğumevi ve Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde (T.C.S.B Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu İzmir İli Kamu Hastaneleri Birliği Kuzey Genel Sekreterliği Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Doğum Evi) yapıldı. Verileri toplamak için 1 Ekim 2012-15 Ekim 2012 tarihleri arasında bu alanda en sık kullanılmış yöntem olan yüz yüze görüşme tekniği ile araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan "Defansif Tıp Uygulamaları Anketi" uygulandı.

Bulgular: İlgili hastanede görev yapan, 38 uzman hekim ile 31 asistan hekim çalışma kapsamına alındı. 38 uzman hekimin 4'ü hastane yöneticisi, 3'ü izinli olduğu için çalışmadan kapsamı dışında bırakıldı. 31 uzman hekim ve 31 asistan hekimin tamamına ulaşıldı ve çalışmanın anketleri uygulandı (n:62). Çalışmada güncel çalışmalar ile uyumlu olarak, hekimlerin büyük çoğunluğunun defansif tıp uyguladığı ve hekimlerin %24,2'sinin (n:15) çok iyi, %50'sinin (n:31) iyi, %25,8'inin (n:16) orta derecede defansif tıp uyguladığı sonucuna ulaşıldı.

Sonuç: Çalışmaya dahil edilen kadın hastalıkları ve doğum uzmanı hekim grubunda defansif tıp uygulamalarının yaygın olduğu tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Adli tıp, defansif tıp uygulamaları, komplikasyon, tıbbi malpraktis, tıp hukuku

Sözel Bildiri

KONJENİTAL MYOPATİDE RYR1 MUTASYONLARI: GENOTİP, PROTEİN YAPISI VE KLİNİK FENOTİPLER ARASINDAKİ KOLERASYONUN DNA MUTASYONLARI TEMELİNDE İNCELENMESİ

Huriye DOĞRU[1], Sarp KAYA[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 15300, Burdur, Türkiye, huriyedogruu@gmail.com.tr*
[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 15030, Burdur, Türkiye, sarpkaya@mehmetakif.edu.tr*

Özet:
Giriş: Konjenital miyopatiler nadir görülen ve yavaş ilerleyen genetik temelli kas hastalıklarıdır. Genel olarak hastalarda doğuştan belirgin olarak yüz kaslarında zayıflık, motor gelişim evrelerinde yavaşlık, şiddetli seyredenlerinde nefes olmada zorluk ve kalp yetmezlikleri görülmektedir. RYR1 proteini iskelet kaslarında kasların kasılmasında görev alan bir Ca^{+2} iyon pompasıdır. Çizgili kaslarda hücre içerisine sarkoplazmik retikulumdan Ca^{+2} iyonlarının pompalanmasını sağlayan RYR1 protenini kodlayan gende meydana gelen mutasyonlar konjenital miyopatilerin önemli bir kısmından sorumludur.
Amaç: Çalışmada hasta bireylerden elde edilen *RYR1* geninin exonlarında mevcut mutasyon-yoğunluk-profili incelenerek konjenital miyopati tipleri, klinik sendromlar ve proteinin fonksiyon bozuklukları arasındaki korelasyonlar belirlenmeye çalışıldı. Bu yolla fetal evrede tanı ve klinik evrede yaklaşımlar için genetik markırların önerilmesi amaçlanmıştır
Yöntem: RYR1 genin 106 ekzonunda mevcut mutasyonlar mandeciliği yapılarak online veri tabanlarından ve literatürden elde edildi. Verileri RYR1 proteinin yapılsal, fonksiyonel ve allosterik kısımları ile eşleştirilerek indel, missens ve synonim mutasyon-yoğunluk-profilleri belirlendi. Verilerin değerlendirilmesinde ve analizlerde Geneious prime ve SPSS paket programları kullanıldı.
Bulgular: Toplamda 4703 SNPs verisi incelendi ve sonuçlar; i- *RYR1* geninde mutasyonların yoğunlaştığı üç sıcak bölgenin olduğu gözlendi, ii- bu üç sıcak bölgeden iki tanesi sitozolik domainde olduğu görülmektedir, iii- en büyük domain olan stoplazmik domainde meydana gelen mutasyonlar çoğunlukla şiddetli miyopatilere ve malignant hipertermiyaya neden olmaktadır, iv- sitozolik domain deki mutasyonlar ağırlıklı olarak resesif kalıtım eğiliminde iken transmembran ve çekirdek aktivatör bölgedeki mutasyonlar de-nova ya da dominanat kalıtım göstermektedir.
Tartışma ve Sonuç: Sonuçlar RYR1 proteninin en büyük ve kas kasılmasında oldukça fonksiyonel kısım olan sitoplazmik domaindeki 20-35 ve 45-65 ekzonlarının genetik taramalarda hedeflenmesi miyopatilerin fetal evrede tanısı, klinik evrede prognozu ve rehabilitasyon sürecinin planlanması için bilgi verici görülmektedir.
Anahtar Kelimeler: Konjenital myopati, RYR1, SNPs, Genetik tanı, Central core myopati

Sözel Bildiri

HONAMLI KEÇİSİNİN mtGENOM FİLOGENİSİ VE HAPLO-GRUPLAR İÇERİSİNDEKİ YERLEŞİMİ

Sarp KAYA[1] , Huriye DOĞRU[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 15030, Burdur, Türkiye, sarpkaya@mehmetakif.edu.tr*
[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 15300, Burdur, Türkiye, huriyedogruu@gmail.com.tr*

Özet:

Giriş: Mitokondriyal D-loop bölgesi ile yapılan çalışmalar günümüz evcil keçi (*Capra hircus*) gen havuzunun yaban keçisi (*C. aegagrus*) populasyonlarından insan eliyle en az 6 farklı örneklem sonucu oluşturulduğunu göstermektedir. Altı farklı haplogrupla (hgA, hgB, hgC, hgD, hgG, hgF) ile temsil edilen bu örneklemlerden hgA ve hgC ilkin evcilleştirmeleri temsil etmektedir. Özellikle hgA evcil keçilerin %90'ında görülmekte ve kökeninin Anadolu olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde Güney Batı Anadolu'ya özgü bir keçi ırk olan Honamlı keçisi iriliği ile dikkat çeken bir ırktır ve ırkın Anadolu'daki ve dünyadaki diğer keçi ırkları ile olan filogenetik ilişkisine yönelik tüm mtgenom verisine dayalı bir çalışma bulunmamaktadır.

Amaç: Bu çalışmada Honamlı ırkının mtgenom karakterizasyonu yapılıp, diğer keçi ırkları ile filogenetik ilişkisi ve hangi haplogrup/lar içerisinde yer aldığı araştırıldı.

Yöntem: Çalışmada Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Küçükbaş Yetiştirme Ünitesinde bulunan üç adet honamlı keçisinden genomik kütüphane hazırlandı ve Illumina Hiseq2500 platformunda (100x2) kütüphaneler diziletildi. Elde edilen okumaların filtrasyonu ve referans genoma göre okuma çekilmesi Geneious prime programı ile gerçekleştirildi. Genbanktan indirlen 119 mtgenom dizi ile elde edilen diziler Mafft programı kullanılarak hizalandıktan sonra RaXml, Mega, DNaSP, Splittree ve GenAlex, programları kullanılarak verilerin analizleri gerçekleştirildi.

Bulgular: mtGenoma ait birinci bireyden 8496bp, ikinci bireyden 10093bp ve üçüncü 5758bp'lik diziler edlde edildi. mtGenomda ND5 geninde yüksek oranda numt saptanırken kodlama yapan diğer genlerde numt saptanmadı. Filogenetik analizler Honamlı ırkının hgA içerisinde yer aldığını göstermektedir. Anadolu'da bulunan Kıl, Anogara, Abaz ve Gürcü ırkları ile yapılan PCoA analizi Honamlı ırkının bu guruplardan farklı bir genetik küme olduğuna işaret etmektedir.

Tartışma ve Sonuç: Veriler; i- evcil keçi genomunda ND5 geninde aşırı bir numt varlığına, ii- genbankta bulunan mtgenomlara ait dizilerin numt bakımından güvenilmez olduklarına, iii- çalışılan üç bireyin hgA içerisnde farklı alt kladlarda yeraldığına ve iv- honamlı keçisinin kıl keçisinden farklı bir genetik küme olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Capra hircus, Honamlı keçisi, mtgenom, numt, filogenetik

Sözel Bildiri

YETİŞKİN POPÜLASYONDA BEL AĞRISI ŞİDDETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Feride YARAR[1], Emine ASLAN TELCİ[1], Nesrin YAĞCI[1], Orçin TELLİ ATALAY[1], Harun TAŞKIN[1], Ayşe ÜNAL[1], Ayhan MEHTAB[2]

[1]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu -Denizli*

[2]*Hatay Devlet Hastanesi -Hatay*

Özet:

Giriş: Bel ağrısı, tüm toplumlarda çok yaygın görülen bir sağlık problemidir. Bu önemli sağlık problemi ile ilişkili literatürde birçok çalışma bulunmakla birlikte, ağrı şiddeti ile ilişkili faktörlere daha az önem verilmiştir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı yetişkin popülasyonda bel ağrısı şiddetini etkileyen faktörlerin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışmaya en az 3 aydır bel ağrısı şikayeti olan toplam 239 kişi (97 erkek, 142 kadın; yaş aralığı: 19-64 yıl) alındı. Katılımcılar Görsel Analog Skalası ile belirlenen ağrı şiddetine göre iki gruba ayrıldı (birinci grup; hafif şiddette ağrı (0-3,4 cm); ikinci grup: orta-şiddetli ağrı (3,5-10 cm). Katılımcıların ağrı şiddetine göre vücut kitle indeksi (VKİ), ağrı süresi (ay), eğitim yılı, özür düzeyi (Roland Morris Özür Anketi) ve fonksiyonel durum (Bel Ağrısı Fonksiyonel Skalası) değerleri karşılaştırıldı.

Bulgular: Birinci ve ikinci gruptaki katılımcılara ait ortalama ağrı şiddeti değerleri sırasıyla 2,4± 073 cm ve 5,6± 1,45 cm olarak belirlendi. Bu çalışmanın sonuçları orta-şiddetli bel ağrısı problemi olan grupta, hafif şiddetli bel ağrısı olan gruba göre VKİ, ağrı süresi ve özür düzeyi değerlerinin daha yüksek ($p<0,05$); eğitim yılı ve fonksiyonel durumun daha düşük olduğu belirlendi ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmanın sonuçları orta-şiddetli bel ağrılı kişilerde, hafif şiddette bel ağrılı kişilere göre VKİ, ağrı süresi ve özür düzeyinin daha yüksek; eğitim yılının daha düşük olduğunu göstermiştir. Çalışmada aynı zamanda orta-şiddetli bel ağrısının hafif şiddette bel ağrısına göre fonksiyonel durumu olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Elde ettiğimiz sonuçlar, bel ağrısı şiddetinin, kişilerde sağlık durumu üzerine önemli bir etken olduğunu düşündürmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bel Ağrısı, Ağrı şiddeti, Ağrı Süresi, Özür

Sözel Bildiri

A CASE OF EARLY CHEST WALL STABİLİZATİON İN THE FLAİL CHEST

Hasan Ekrem ÇAMAŞ*

[*]Dr. Öğretim Üyesi, Department of Thoracic Surgery. Suleyman Demirel University, Research and Training Hospital Isparta/Turkey

Abstract: The flail chest is a traumatic condition of the thorax. It may occur when 3 or more ribs are broken in at least 2 places. The part that moves independently of the rest of the chest wall creates paradoxical movements. Functional residual capacity decreases with paradoxical movements. This causes the alveoli to collapse and to develop hypoxemia.

A 42-year-old male patient was admitted to the emergency room due to a non-vehicle traffic accident. The patient's general condition was poor, and his consciousness was confused. Oxygen-free saturation and blood pressure of the patient were 88% and 90/40 mmHg, respectively.

A diagnosis of the flail chest was made when the paradoxical movement was observed in the left hemithorax chest wall movements. Portable AP radiograph showed multiple displaced rib fractures, minimal pneumothorax, and increased radiopacity on the left side. Computed tomography showed multiple fragmentary fractures starting from the 2nd rib to the 8th rib on the left side, and it was found that it caused significant separations in the 3rd, 4th, and 5th ribs of the rib cage.

The patient was intubated on the 3rd day because of increased CO2 in blood gas, tachypnea, and decreased saturation during the intensive care follow-ups. Thereupon, the patient was taken into operation for chest wall stabilization with anterolateral thoracotomy 3,4,5,6. the ribs were reached. It was stabilized with titanium plates and screws. After the patient's vital signs recovered rapidly during post-op follow-ups, he was extubated in a short term.

The hospital mortality rate is more than 1 in 3 due to the flail chest. In the treatment of flail chest, surgical stabilization has been preferred more recently, especially in cases with prolonged extubation. When and in which patients surgery will be performed on the flail chest is controversial. As in our case, we believe that rib stabilization will have a positive effect on mortality and morbidity in eligible patients.

Sözel Bildiri

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ AMAÇ VE HEDEFLERİNİN UÇEP-2020 İLE UYUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Giray KOLCU[1,2], Mukadder İnci BAŞER KOLCU[1]

[1] Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı Isparta, Türkiye

[2] Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye

Özet:

Giriş: Program değerlendirme bir fakültenin gelişiminde önemli unsurlar arasındadır. Gelişmiş bir program değerlendirme mekanizmasının varlığı fakültenin eğitimini güncellenmesinin güvencesi olarak değerlendirilmektedir.
Amaç: Bu çalışmada UÇEP-2014 uyumu ile akredite olan SDÜTF eğitim programının tıp Fakültesinin genel amaç hedefleri, eğitim amacı, hizmet amacı, araştırma amacı, misyonu, vizyonu, eğitim programının amaç ve hedefleri, SDÜTF mezunundan beklene 7 temel rol, mezuniyet hedefleri/yetkinlik/yeterliklerinin UÇEP-2020 ile güncellenmesi ve mevcut eğitim programımızın UÇEP-2020'yi kapsama durumunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: Çalışma karma araştırma deseninden tasarlandı. Çalışmanın nitel bölümünde fakültenin genel amaç hedefleri, eğitim amacı, hizmet amacı, araştırma amacı, misyonu, vizyonu, eğitim programının amaç ve hedefleri, SDÜTF mezunundan beklene 7 temel rol, mezuniyet hedefleri/yetkinlik/yeterlikleri UÇEP-2020 ile karşılaştırıldı. Bu karşılaştırma sonucunda SDÜTF-UÇEP-2020 uyumlu taslak metin tartışıldı.
Çalışmanın nicel bölümünde çalışma için Süleyman Demirel Üniversitesi 04.03.2021 tarihinde bir öğrenci çalıştayı gerçekleştirildi. Bu çalıştayda öğrencilerden UÇEP-2020 yetkinlik/yeterlik alanlarını almış oldukları eğitime göre değerlendirmeleri ve 1ile 5 arasında puanlamaları istendi.
Bulgular: Çalışmada bu süreç neticesinde genel amaç hedefleri, eğitim amacı, hizmet amacı, araştırma amacı, misyonu, vizyonu, eğitim programının amaç ve hedeflerinin aynı sürdürülmesine karar verildi.
SDÜTF mezunundan beklene 7 temel rol, mezuniyet hedefleri/yetkinlik/yeterliklerinde hekimlik alanında uzman, sağlık savunucusu, analitik ve bilimsel düşünen, iletişimci ve yönetici/lider yetkinliklerinin sürdürülmesine karar verildi. UÇEP 2020 de yer alan "Mesleki Etik ve profesyonel ilkeleri benimseyen" maddesinin "Mesleki Etik ve profesyonel ilkeleri benimseyen, mesleklerarası işbirliği kurabilen" olarak genişletilmesine, ekip üyesi ve profesyonel yetkinliklerinin "Mesleki Etik ve profesyonel ilkeleri benimseyen, mesleklerarası işbirliği kurabilen" maddesi içerisinde yer aldığı için kaldırılmasına, "Yaşam Boyu Öğrenen" yetkinliğinin ilave edilmesine karar verildi. Çalışmaya 33 öğrenci katıldı (n:36). Öğrencilerimizin eğitim programını UÇEP-2020 yeterlikleri yönünden değerlendirmelerinin ortalaması 4,26±0,55 olarak hesaplandı.
Tartışma: Çalışmada tıp Fakültesinin genel amaç hedefleri, eğitim amacı, hizmet amacı, araştırma amacı, misyonu, vizyonu, eğitim programının amaç ve hedefleri, SDÜTF mezunundan beklenen 7 temel rol, mezuniyet hedefleri/yetkinlik/yeterliklerinin UÇEP-2020 ile uyumlu olduğu görüldü. Öğrencilerimizin UÇEP-2020 değerlendirmesinde fakültemizin mevcut UÇEP-2014 uyumlu eğitim programının çıktıları ile UÇEP-2020 temel roller/mezuniyet hedefleri/yetkinlik/yeterliklerinin uyumlu olduğu görüldü.
Anahtar Kelimeler: Program Değerlendirme, Tıp Eğitimi, Akreditasyon

Sözel Bildiri

ATTITUDES AND PERCEPTIONS OF MEDICAL STUDENTS TOWARDS PERSONALIZED NUTRITION

İclal Sena GEZER[1], Pelin ARIBAL AYRAL[1, 2], Yasemin YAVUZ[3], Nuray YAZIHAN[1, 2]

[1] *Interdisciplinary Food, Metabolism and Clinical Nutrition Department, Institute of Health Sciences, Ankara University, Ankara, Turkey, iclalsenagezer@gmail.com*

[2] *Department of Pathophysiology, Faculty of Medicine, Ankara University, Ankara, Turkey, pelinaribal@hotmail.com*

[3] *Department of Biostatistics, Faculty of Medicine, Ankara University, Ankara, Turkey, dr.yasemin.yavuz@gmail.com*

Abstract:

Introduction: The risk of developing diseases such as cardiovascular diseases, osteoporosis, dementia and some cancers is affected by genetic and epigenetic factors and can modulate biological responses to foods (Joost ve ark., 2007). Personalized nutritional recommendations according to the person's genetic profile, phenotype and health status may be more effective in preventing chronic diseases than general nutritional recommendations according to age and gender (Ferguson ve ark., 2016).

Objectives: This study was conducted to determine the perceptions and attitudes of medical students regarding personalized nutrition practices. Thus, the regulations can have positive effects on the health status of the individual and the public.

Method: A questionnaire consisting 25 multiple-choice questions was applied to total 200 students on the first and sixth grades in Ankara University Faculty of Medicine.

Results: 75% of the students in both grades stated that they did not have knowledge on personalized nutrition. While 50% of the all students has indicated that they did not receive any training in nutrigenetics/genomics during their education, the sources of information about personalized nutrition were " social media (45.8%) ", " traditional media (44.3%) " and " medical doctors (43.8%) " respectively. Students believe that these trainings should be in the health curriculum. The most frequently anticipated limitations of the practices among first and sixth grade students were ‘’legal regulations on genetic tests are still insufficient in our country (59%)’’, ‘’genetic tests may bring additional costs (81,6%)’’ respectively.

Discussion and Conclusion: The results of the study were found to be in line with the perception and attitude levels of healthcare workers regarding personalized nutrition in the literature. Although medical students found their education and knowledge level insufficient to integrate personalized nutrition into health practices, they stated that these practices were clinically important and should be guided by experts in the field.

Keywords: personalized nutrition, medicine, nutrigenetics, nutrigenomics, chronic inflammation

Sözel Bildiri

KBRN OLAYLARINDA KİMYASAL SAVAŞ MADDELERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

***Ali SERT, ** Gülcihan Aybike Dilek KART, ** Mümin POLAT**

**Selçuk Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

Özet: "Kimyasal savaş ajanı" (CWA) terimi, genellikle savaşlarda veya terör olaylarında, fizyolojik etkileriyle insanları öldürmek, uzun dönemde bireylerin yaşam kalitelerini önemli derecede etkileyecek kronik hastalıklara sebep olmak ya da ağır şekilde yaralamak amacıyla kullanılan kimyasal maddelerdir. Antik çağlardan günümüze kadar zehirli oklar ve mızraklar, su kuyuları ve yiyecek stoklarının zehirlenmesi, toksik buhar ve dumanın kullanılması gibi pek çok girişimde bir savaş yöntemi olarak zehirler ve zehir bulaştırılmış silahlar sıkça kullanılmıştır. Tarihin ilk dönemlerinden bu yana savaş, isyan, kaos, terör gibi siyasi ve toplumsal çatışmaların yanı sıra şahsi ihtiras ve çekişmelerde de dahi kullanılan KBRN ajanları çeşitli saldırı, zehirleme, idam gibi eylemlerde kullanılmak suretiyle toplumsal ve kişisel düşmanların kuvvetini zayıflatmak veya yok etmek amacıyla çok defa kullanılmıştır. KBRN de kimyasal ajanların kullanılmasının önlenmesine ilişkin ilk uluslararası metin, 1675 yılında yapılan Strasburg Antlaşması'dır. İnsanlığın en büyük kayıplarından birinin yaşandığı 1.Dünya Savaşı'ndaki toplam ölüm sayısına nazaran %3 oranında ve tahmini 100.000 civarında kimyasal ajan kaynaklı ölüm yaşanmış olsa da, yaralanan asker ve sivil sayısı dikkate alındığında yaklaşık 1.5 milyon yaralı ile çok yüksek oranda çeşitli derecelerde ölümcül olmayan yaralanma vakası yaşanmıştır. Bu savaşta toplam olarak 125.000 ton toksik kimyasal kullanılmıştır. . Literatürde yer alan Maryland Üniversitesi Küresel Terörizm veri tabanına göre 1970 ile 2011 tarihleri arasındaki dönemde toplamda yaklaşık *245 KBRN vakası* kayıt altına alınmıştır. Nükleer terör vakalarına ait bir verinin bulunmadığı bu zaman diliminde 200 adet kimyasal, 32 adet biyolojik 8 ve 12 adet ise radyoaktif silahlar ile gerçekleştirilen terör eylemleri belirlenmiştir. Sonuç Olarak: İnsanlık tarihinde KBRN olayları birçok vakanın ani ölümle ve ilerleyen dönemlerde hayatta kalan bireylerin hayatlarının sonuna kadar kronik hastalıklardan muzdarip olmalarından dolayı çok daha önemli hale gelmiştir. Özellikle ölümleri en aza indirmek için KBRN'nin hazırlık ve müdahale aşamasında çok dikkatli olunması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kimyasal, Vaka, Ölüm, Savaş

Sözel Bildiri

CORONAVIRUS FEAR LEVEL OF INDIVIDUALS ATTENDING ONLINE YOGA CLASS IN COVID-19 PANDEMIC

Duygu DİRLİK[1], Ata TEKİN[2], Güzin Kaya AYTUTULDU[3]

[1] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, duygu.dirlik@std.yeditepe.edu.tr*

[2] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, ata.tekin@yeditepe.edu.tr*

[3] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, guzin.kaya@yeditepe.edu.tr*

Abstract:

Background: The COVID-19 outbreak has become an important cause of stress and anxiety in our country.Mindfulness and Yoga are the most comprehensive approach to combat stress and yoga is a specific exercise consisting of stretching movements especially in such an epidemic period.Isolation and self-distancing have a huge impact on people's minds and so by practicing yoga and mindfulness regularly, they can increase self-confidence and focus on goals.

Purpose: The aim of the study is to compare the coronavirus fear level of individuals who participate in the online yoga class and do yoga regularly and the same age group who are sedentary and do not attend the online yoga class.

Method: 71 voluntary participants were included in the study. While the 35 participants practiced yoga regularly, 36 individuals had never practiced yoga before. A Coronavirus Anxiety Scale questionnaire was conducted for 71 individuals.

Results: According to the results of the survey, it was seen that those who do not practice yoga have more trouble falling asleep during the pandemic period than those who do yoga. It was concluded that those who practiced yoga were less affected by the coronavirus than those who did not practice yoga (0.60 ± 1.09).

Discussion and conclusion: As a result, it can be considered that yoga has beneficial effects for coronavirus anxiety in pandemic process.

Keywords: Coronavirus, pandemic, yoga, spesific, exercise

Sözel Bildiri

AKUT İNME HASTALARINDA KİNESTETİK VE GÖRSEL İMGELEME ANKETİ'NİN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Ece CANDUR[1], Ayla FİL BALKAN[1], Rıdvan Muhammed ADIN[1], Ali Naim CEREN[1], Kadriye ARMUTLU[1], Ethem Murat ARSAVA[2], Mehmet Akif TOPÇUOĞLU[2]

[1]*Hacettepe Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi*

[2]*Hacettepe Üniversitesi Hastanesi, Nöroloji Anabilim Dalı*

Özet:

Giriş: İnme; serebral işlevlerde bozulma ile hızlı gelişen klinik bulgular gösteren, 24 saatten fazla süren ve vasküler nedenle akut olarak meydana gelen bir hastalıktır. İnme hastaları bu işlev bozuklukları sebebiyle duyusal, algısal ve motor problemler yaşayabilmektedir. Herhangi bir gerçek vücut hareketi yapmadan hareketin zihinsel olarak canlandırılması olarak tanımlanan motor imgeleme; inme sonrası motor fonksiyonun geliştirilmesinde kullanılan yöntemlerden biridir. Bu nedenle akut inme hastalarında motor imgeleme yeteneğinin değerlendirilmesi önemlidir.

Amaç: Akut inme hastalarında Kinestetik ve Görsel İmgeleme Anketi'nin (KGİA) test-tekrar test güvenilirliğinin, iç tutarlılığının ve birleşim geçerliliğinin incelenmesiydi.

Yöntem: KGİA'nın Türkçe versiyonunu çalışmamızda kullanabilmek için gerekli izinler alındı. Test-tekrar test güvenilirliğin incelenmesi için anket katılımcılara 2 ila 15 gün arayla olmak üzere iki kez uygulandı. Birleşim geçerliliği için mental kronometri (MK), Barthel İndeksi (Bİ) ve İz Sürme Testi (İST) kullanıldı. Verilerin istatistiksel analizinde güvenirliliğin incelenmesi için Cronbach α katsayısı (CAK) ve Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı (SKK) kullanıldı. KGİA'nın birleşim geçerliliğinin incelenmesi için kullanılan ölçüm araçlarından elde edilen skorlar ile KGİA skorları arasındaki ilişki Spearman korelasyon katsayısı (r) ile incelendi.

Bulgular: Çalışmaya yaşları 50-75 arasında (ortalama 62,22±8,79) olan 49 akut inme hastası (19 kadın, 30 erkek) dahil edildi. Test-tekrar test için ise 49 hastadan 38'i (16 kadın, 22 erkek) çalışmaya katıldı. KGİA için SKK değeri 0,92 (%95 CI=0,82-0,95) olarak bulundu. İç tutarlılık incelendiğinde CAK değeri anketin geneli için 0,95 olarak bulundu. Birleşim geçerliliği incelendiğinde KGİA'nın MK (r=–0,36, p=0,01), Bİ (r=0,36, p=0,01) ve İST (r=–0,31, p=0,03) ile düşük-orta seviyede ilişkili olduğu bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Çalışma sonucunda KGİA'nın akut inme hastalarında yüksek güvenilirliğe ve orta seviyede geçerliliğe sahip olduğu bulunmuştur. Motor imgeleme yeteneğinin kolayca değerlendirilmesine olanak sağlayan KGİA'nın akut inme hastalarında da kullanılabileceği gösterilmiştir. Motor imgelemenin uygulandığı rehabilitasyon yaklaşımlarının hedeflerinin ve etkinliklerinin belirlenmesinde bu anketten yararlanılabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Akut İnme, Kinestetik ve Görsel İmgeleme Anketi, Güvenilirlik ve Geçerlilik

Sözel Bildiri

İZOLE YOĞUN BAKIMDA KAN TRANSFÜZYONU YAPILAN HASTALARIN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRLMESİ

Bedih BALKAN,[1] Öznur AKSOY[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy G.K.D.C.H Yoğun Bakım Ünitesi, Küçükçekmece İstanbul Türkiye*

[2]*Mehmet Akif Ersoy G.K.D.C.H Kan Bankası, Küçükçekmece İstanbul Türkiye*

drbedihbalkan21@gmail.com, oznurbalcii@gmail.com

Özet:

Giriş: Anemi, yoğun bakım ünitelerinde (YBÜ) sık karşılaşılan bir problemdir, tedavisinde yüksek oranda kan transfüzyonu kullanılmaktadır

Amac: İzole yoğun bakımda yatan hastalarda; kan ve kan ürünleri transfüzyon uygulama kararları ve bu kararların arkasındaki nedenlerini retrospektif olarak incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışmada Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Mehmet Akif Ersoy Göğüs kalp damar cerrahisinde İzole yoğun bakım ünitesinde 01. 01. 2020 – 31. 12. 2020 tarihleri arasında yatan hastaların yaş ve cinsiyetleri, verilen kan ürünleri ve ünitelerinin dağılımı, kan grubu,veriliş nedeni ve komplikasyonların retrospektif olarak incelenmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 230 hasta alınmıştır.Hastaların ortalama yaşları 65,6±6 yıl olup, %59'i erkek %41 u kadındı. 67 hastaya %29.1 toplam 413 ünite eritrosit verilmiş ,39 hastaya %16,9 toplam 156 ünite taze donmuş plazma verilmiş, 8 hastaya%3,4. 15 adet aferez Trombosit ve 20 hastaya %8,.6 toplam 54 ünite havuzlanmiş trombosit verilmiştirdir. Sadece 2.hastaya Kriyopresipitat verilmiştir. Hastalara toplam 635 ünite kan ürünleri tranfüze edilmiştir. Kan grubundan 297 ünite ORH+ %46, Negatif kan ürünlerinde ise en çok 58 ünite %9.1 ARH- kan ürünü kullanılmıştır Kan gruplarına göre değerlendirildiğinde 186 ünite eritrosit %45,1 ile0 RH + ,12 %2.9 ileORH-, 102 %24,7 ile A RH+,25 %6,6 ARH-,28%6,8 ileAB RH+,31%7,5 BRH+:26 %6,6 BRH -kan grubu kullanılmıştır. Komplikasyaon olarak sadece 2 hastada eritrosit verilmesine bağlı olarak derin hipotansiyon gelişmiş kan infüzyonu hemen sonlandırılmıştır.Kan verme nedenleri incelendiğinde, 4 hastada melena, 2 hastada hematokezya, 2 hastada hematemez vardı. Diğer hastalar da kan verilme sebebi yoğun bakımda uzun süreli yatışlara bağlı Hemoglobin değerinin 7,5 altına düşmesi sonucuydu.

Sonuç: Yapılan bu çalışmada kan ve kan ürünü transfüzyonları incelendiğinde uzun süreli yatışlarda anemiye ve GİS kanamasına bağlı transfüzyon yapıldığı tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Yoğun Bakım, Kan transfüzyonu, Anemi

Sözel Bildiri

BAZI KÖPEK IRKLARINDA TİBİA'NIN MEKANİK AÇILANMASI VE DİZ AÇISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN NORMAL DURUŞ POZİSYONUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Seyyid Said SABANCI[1], Ömer Gürkan DİLEK[2]

[1] *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Milas Veteriner Fakültesi, Anatomi AD, Milas, Muğla, Türkiye*

[2] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Anatomi AD, Örtülü, Burdur, Türkiye*

Mail adresleri: said_sabanci@hotmail.com, ogdilek@mehmetakif.edu.tr

Özet:

Giriş: Köpeklerde ortopedik olarak karşımıza çıkan nontravmatik problemlerin birçoğu ekstremitelerde meydana gelmektedir. Özellikle kalça displazisi, patellar luksazyon ve ön çapraz bağ rupturları olan klinik vakaların etiyolojisine bakıldığında; genetik, çevre ve konformasyonel olarak sınıflandırılmış birçok faktör görülmektedir.

Amaç: Konformasyonel sebeplerin oluşumunda etkili olan, duruş pozisyonundaki ırklar arasındaki farklılıklar, farklı ortopedik hastalıkların predispozisyonunda etkili olabileceği düşünülmektedir. Bu farklılıkların ırk bazındaki sınıflandırılmasının ve tespitinin ortopedik muayene veya koruma amaçlı yapılan değerlendirmelerde sahadaki hekimlere yardımcı olacağını düşünüyoruz.

Yöntem: Bu çalışmada klinik muayenede ortopedik rahatsızlığı olmayan, 12 aylık ve üzeri, Alman Çoban Köpeği (n=5), Rotweiller (n=3) ve Kangal Çoban Köpeği (n=2) olmak üzere üç farklı köpek ırkı kullanılmıştır. Canlı hayvandan goniometre yardımıyla ve röntgen üzerinden bilgisayar programı ile ölçümler gerçekleştirilmiştir. Sağ ve sol ölçümler arasında istatistiksel farklılık olmadığı için ortalamaları değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular: Normal duruş pozisyonunda lateralden yapılan değerlendirmede; Alman çoban köpeğinin diz açısının dar olduğu (DA:122º), Rotweiller ve Kangalın ise daha dik olduğu (sırasıyla DA:143º ve 141º) görülmüştür. Çekilen röntgenlerde tibia üzerinde yapılan ölçümlerde ise proksimal ve distal bölgenin mekanik eksen açıları elde edilmiştir. Kangal çoban köpeği, Rottweiller ve Alman çoban köpeğinde sırasıyla ortalama Proksimal Mekanik Tibia Açısı (PMTA); 89.1º, 92.5º, 88.7º ve ortalama Distal Mekanik Tibia Açısı (DMTA) ise 95.3º, 94.7º, 97.3º olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla istatistiksel olarak fark olmasa dahi Rotweiller ırkında tibianın daha dik bir mekanik açılanma gösterdiği tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Frontal düzlemdeki açısal deformasyonlar tibiadan kaynaklı varus ve valgus olgularının tanısında yardımcı olduğu gibi sagittal düzlemdeki sıkıntıların da bacak duruşu ve açısal deformasyonlara etki edebileceği bilinmektedir. Fakat mekanik açılanma ile diz açısı arasında önemli bir ilişki tespit edilememiştir. Sonuç olarak yapılan ölçümler ve değerlendirmelerin ırkları tanımlayıcı olabilecek kadar geniş gruplarda gerçekleştirildiğinde, bazı verilerin köpeklerin duruş pozisyonuna dair yorum katabileceği ve açısal deformasyonlar konusunda ırk bazında hekimlere fikir verebileceğini düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Köpek, Duruş, Diz, Tibia, Açısal Deformasyon.

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNDE ONKOLOJİ HASTALARININ SAĞLIK HİZMETLERİNE ULAŞIMI

Atiye Nur CANDAN[1], Gülcihan Aybike DİLEK KART[2]

[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye,atiyecandan15@gmail.com

[2]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Burdur, Türkiye,aybikedilek15@gmail.com

Özet: COVID-19 (koronavirüs hastalığı), SARS-Cov-2 virüsünün yol açtığı, hızla yayılım gösteren bir solunum yolu hastalığıdır. Özellikle komorbiditesi olan olgularda daha ağır seyreden bu hastalık nedeniyle morbidite ve mortalite oranları giderek artmaktadır. Tüm yaş grupları COVID-19 açısından risk altında olması ile birlikte kanser hastaları yüksek riskli grup olarak kabul edilmektedir. Kanser hastalarında tedaviye ya da hastalığa bağlı immunosupresyon nedeniyle enfeksiyona maruziyet ciddi komplikasyonlara yol açarak, tedavi sürecini aksatmakta ve hastalığın prognozunu olumsuz etkileyebilmektedir. Yapılan bir çalışmada COVID-19 nedeniyle hastaneye yatış, yoğun bakım ünitesinde kalış süresi ve mekanik ventilasyon ihtiyacında artış gibi durumların kanser hastalarında 3-5 kat daha fazla olduğu belirtilmiştir. Ayrıca pandeminin yaygın olduğu, sağlık hizmetlerine erişimin artan talep nedeniyle yetersiz kaldığı bölgelerde kanser hastalarının tedavi süreçlerinde aksaklıklar olduğu belirtilmektedir. Tedavi amacıyla hastaneye yatışı yapılan hastaların nazokomiyal bulaş nedeniyle COVID-19'a yakalandığı belirtilmektedir. İncelenen makaleler ile de kanser hastalarının COVID-19 enfeksiyonu ve semptomları açısından yüksek riskli grupta olduğuna tekrar dikkat çekilmiştir. COVID-19 pandemi döneminde kanser tedavileri ve izlem açısından uzun takipli, kapsamlı araştırmalar ve etkili çözümler getirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: COVİD-19, Kanser, Sağlık hizmetleri

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE ROLE OF CORONARY CALCIUM SCORING IN DETERMINATION OF THE RISK IN PATIENTS WITH NON-ST-SEGMENT ELEVATION ACUTE CORONARY SYNDROME

Serdar DEMİR [1], Serkan YÜKSEL [2] Sabri DEMİRCAN[3]

[1]SBÜ Kartal Koşuyolu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği, İstanbul,Türkiye.
sdemirmd@gmail.com
[2]Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Kliniği, Samsun, Türkiye
serkany77@yahoo.com
[3]Memorial Hospital, Kardiyoloji Kliniği, İstanbul, Türkiye. sabridemircan@yahoo.com

Abstract:

Introduction: Early risk assessment is crucial in patients admitted to emergency with complaint of chest pain. Although risk scoring systems have been developed, there is still room for improvement of diagnostic modalities in evaluation of those patients.

Aim: In this study, we investigated the role of calcium scoring measured by multidetector computed tomography (MDCT) for the assessment of risk, treatment options and determination of coronary artery disease in non-ST elevation acute coronary syndromes (NSTEACS)

Methods: One hundred and three consecutive patients with NSTEACS admitted to our emergency department with the complaint of chest pain were included in this study. Calcium scoring by MDCT was performed before diagnostic coronary angiography. GRACE and TIMI risk scores and AHA risk levels of all patients were estimated and patients were divided in three groups as low, intermediate and high risk levels. Calcium scores of all and each coronary arteries of patients were calculated by Agatston method.

Results: Study group included 103 patients; 49 (47,6%) were male, mean age of 66.3 ± 8.0 years. There was a significant difference in total coronary calcium score (CCS) between unstable angina pectoris (USAP) and Non-ST segment elevation myocardial infarction (NSTEMI) patients ($p = 0.03$). There was a significant correlation between GRACE risk scores and total calcium scores ($p < 0.0001$, $r = 0.538$). Difference of total CCS was significant in all TIMI risk score and in AHA risk level groups ($p < 0.0001$). The specificity of total CCS values to detect low, intermediate and high AHA risk groups was 85.3, 83.3% and 100% respectively.

Conclusion: The coronary calcium score is significantly different in NSTEMI patients than in USAP patients. The amount of coronary calcium is high in NSTEACS patients with high risk score. Coronary calcium scoring may be used for both diagnosis and risk stratification in patients with NSTEACS.

Keywords: Non-ST elevation acute coronary syndromes, coronary artery disease, coronary artery calcium score, risk scores

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK TANIMI KURAMI VE KURAMIN ANALİZİ

Tuğba Duygu ÖZMET[1]

[1]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, Bahçeşehir Üniversitesi Hemşirelik Bölümü Araştırma Görevlisi,duygu.ozmet@gmail.com*

Özet: Hemşirelik Tanımı Kuramı 1955 yılında Virginia Henderson tarafından geliştirilmiştir. Bireyin bağımsızlığına odaklı bir kuramdır. Kuramın amacı ise mümkün olan en kısa sürede bireye bağımsızlığını kazandırmaya yardım etmektir. Maslow'un geliştirdiği Temel İnsan Gereksinimleri Hiyerarşi' sinden etkilenmiştir.
Kuram bireyin 14 temel gereksinimi olduğunu savunur. Bu gereksinimler normal solunum, yeterli beslenme, eliminasyon, hareket ve pozisyon düzenleme, uyku ve dinlenme, uygun giysi seçme, giyme ve çıkarma, çevreye uygun şekilde giyinme ve beden ısısını normal sınırlarda devam ettirme, heyecan, korku, gereksinim ve düşüncelerini ifade ederek diğerleriyle iletişim kurma, bedenin temiz tutulması ve cilt bütünlüğünün korunması, çevrenin tehlikelerden uzak tutulması ve kazalardan korunması, inançları doğrultusunda ibadet etmesi, çalışırken başarı duygusuna erişmesi, çeşitli eğlence faaliyetlerine katılması, normal gelişme için keşfetme, doyum sağlama ve sağlık olanaklarından yararlanmasıdır.

Kuramda her hemşirelik kuramında bulunması gereken dört temel paradigma tanımlanmıştır. İnsan sağlığını ya da bağımsızlığını kazanma ya da huzurlu ölümü hak eden bir varlıktır. Çevre yaşamı etkileyen ve geliştiren tüm dışsal durumlar ve etkilerdir. Sağlık bağımsızlıktır. Hemşire bireyin sağlığına ve bağımsızlığına kavuşma sürecindeki dinamik güçtür.

Kuramın analizinde ise kuram basitlik-karmaşıklık kriterine göre incelendiğinde birbiri ile ilişkili ancak farklı kavramları içermektedir. Bu nedenle kuram karmaşık bir kuramdır. Netlik kriterine göre incelendiğinde insan, çevre, sağlık ve hemşirelik kavramları;14 temel gereksinim net bir şekilde açıklanmıştır. Önemi incelendiğinde ise 1960'lı yıllardan günümüze kadar araştırmalar için çatı oluşturmaktadır. Birçok ülkede yer alan araştırmacılar tarafından kullanılmaktadır. Genellenebilirlik kriterini kuram karşılamaktadır. Hemşireliğin birçok alanında ve çeşitli yaş gruplarında olan bireylerin bakımı için kullanılabilmektedir. Test edilebilirlik kriteri açısından incelendiğinde ise 14 temel gereksinim araştırmalar için temel oluşturabilmektedir. Bireyin bakım gereksinimlerine göre yönelik araştırmalar için temel oluşturabilmektedir. Ancak bireyin daha fazla fizyolojik gereksinimlere odaklanması psikososyal gereksinimlere daha az değinmesi, ölüm süreciyle ilgili gereksinimlere net bir şekilde değinmemesi test edilebilirliğini kısıtlayabilmektedir. Erişilebilir sonuçlar kriterine göre incelendiğinde ise kuram uygulamaya aktarılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, hemşirelik tanımı kuramı, kuram analizi

Sözel Bildiri

REPORT OF SPONTANEOUSLY EXTRUSION OF A LARGE SIALOLITH AND LITERATURE REVIEW

Şule ERDEM[1], Ayşe Zeynep ZENGİN[2]

[1]*University of Giresun, Faculty of Dentistry, Department of Oral and Maxillofacial Radiology, 28200, Giresun, TURKEY, sule.erdem@giresun.edu.tr*

[2] *University of Ondokuz Mayıs, Faculty of Dentistry, Department of Oral and Maxillofacial Radiology, 55200, Samsun, TURKEY, zzengin@omu.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Sialoliths are a very common disease of the salivary glands however their sizes rarely exceed 10 mm. It may be asymptomatic, but general complaints are swelling and discomfort, particularly at mealtime. Conservative or surgical methods are used in the treatment. While small-sized sialoliths can spontaneously extrusion from the body, spontaneous extrusion of a large sialolith is rare.

Purpose: This study aimed to report a case of giant sialolith that spontaneously extrusion from the submandibular gland duct and review the literature.

Method: PubMed and EBSCO databases were reviewed to research for appropriate articles. 'Spontaneous, 'sialolith' and 'extrusion' keywords were used for search. For the term ‘‘sialolith’’, synonyms ‘‘salivary stone’’ and 'salivary calculi' were entered. For the term ‘‘extrusion’’; ‘‘passage’’, ‘‘evacuation’’, 'discharge' and 'move away' were entered.

Findings: In the present case, the patient was 55 years old, the sialolith was 30 mm in size, and related to the submandibular gland duct. Sialoliths that extrusion spontaneously was reported in the 8 to 72 age range. Including the present case, 5 of the 9 cases were related to the submandibular gland and 4 to the parotid gland. The largest sialolith was 60 mm in size. No symptoms were reported after extrusion in the cases followed.

Discussion and Conclusion: Sialoliths are the common disease of the salivary glands. Conservative and surgical treatment options are available. Sometimes, they can extrusion from the body spontaneously. Spontaneous extrusion of sialoliths is rare, especially close to the entrance of the duct, may cause aspiration or swallowing. Clinicians should be careful about this issue and inform patients adequately.

Keywords: Sialolith; Spontaneously; Salivary gland; Salivary stone; Extrusion

Sözel Bildiri

OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARDA DENTAL TRAVMA VE ETİYOLOJİSİ

[1]Fadime ERTAŞ, [2]Emrah ATAY

[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal (Disiplinlerarası) Anabilim Dalı, fadime.ertas@hotmail.com

[2]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı, emrahatay@windowslive.com

Özet: Vücudun herhangi bir bölgesine fizyolojik olmayan bir etkinin gelmesiyle doku ya da organın; yapısı ya da biçiminin bozularak hasar meydana gelmesine travma denir. Diş, dişin destek dokuları, alt ve üst çenelerde meydana gelen yaralanmaya ise dental travma denir ve iki oluşum şekli vardır. Direkt travmada dişler veya çeneler doğrudan etkilenirken; indirekt travma gelen kuvvet sonucu alt çenenin hızla üst çeneye çarpması ile meydana gelir. Orofasiyal yaralanma türlerinden en yaygın karşılaştığımız diş yaralanmalarıdır.
Ev içi ve çevresinde meydana gelen kazalar süt dişlenmede en büyük yaralanma nedeni iken, evde ve okulda gerçekleşen kazalar ise daimi dişlenmede görülen yaralanmaların çoğunluğunu oluşturmaktadır. Trafik kazaları, spor müsabakaları, düşmeler (bisiklet, oyun alanı ekipmanı) ve şiddete maruz kalma maksillofasiyal yaralanmalara sebep olur. Okul döneminde spora olan ilgininde artması ile spor yaralanmaları sık görülmektedir. En sık neden %51 oranında düşme iken, bunu %42 ile spor yaralanmaları takip etmektedir. Travmanın en sık görüldüğü spor dalları ise başta futbol olmak üzere basketbol, hokey, boks şeklinde sıralanabilir. Kontakt sporlarda rakiplerin yakın temasının yaralanma riskini arttırmasına ek olarak; uygun spor seçilmemesi, spor araç-gereçlerinin çocuğun yaş ve fiziki haline uygun olmaması, uygun ve yeterli koruyucu ekipmanın kullanılmaması, antrenmanı teknik olarak yanlış uygulama, denetimin yetersiz olması ve çevre koşullarının uygun olmaması gibi faktörler söylenebilir.

WHO (Dünya Sağlık Örgütü) dental travma sınıflamasını kron kırıkları (mine kırığı, komplike olmayan kron kırığı, komplike kron kırığı), kök fraktürleri, lüksasyon (intrüzyon, ekstrüzyon, sublüksasyon, avülsiyon, lateral lüksasyon, konklüzyon) ve alveolar fraktürler olarak yapmıştır.

Daimi dişlenmede en sık görülen yaralanma tipi maksiller kesici dişte mine kırığı; süt dişlenmede ise periodontal doku yaralanmasıdır. Süt dişlenmede cinsiyetler arası travma görülme oranında fark yok iken, daimi dişlenmede erkeklerde daha fazla diş travması eğilimi olduğu görülmektedir.

Okul çağındaki çocukların travmaya uğrama ihtimalinin azaltılabilmesi ve gerçekleşmiş olan travmanın sonuçlarının en hafif şekilde atlatılabilmesi için gerekli önlemlerin alınması doğrultusunda eğitimler yapılarak farkındalık oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dental Travma, Spor, Travma

Sözel Bildiri

THE ATTITUDES OF INDIVIDUALS WHO REGULARLY EXERCISE IN THE COVID-19 PANDEMIC

Yağmur ORTA[1], Ata TEKİN[2], Mehmet Alperen PEKDAŞ[3], Güzin Kaya AYTUTULDU[4]

[1]*Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, yagmur.orta@std.yeditepe.edu.tr*

[2]*Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, ata.tekin@yeditepe.edu.tr*

[3] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, alperen.pektas@yeditepe.edu.tr*

[4]*Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, guzin.kaya@yeditepe.edu.tr*

Abstract:

Background: The COVID-19 pandemic has negatively affected athletes around the world. Social and physical distance measures that have become commonplace to prevent the spread of the disease have caused individuals to be less physically active.

Purpose: The aim of the study was to investigate whether there is a difference between the complications of the pandemic and the concerns for COVID-19 between team athletes and individual athletes.

Method: 86 voluntary participants (26.29±8.36 years) who have been exercising regularly for at least 2 years were included in the study. There were 43 team athletes (Group 1) and 43 individual athletes (Group 2). A questionnaire was structured to measure athletes' levels of exposure to the pandemic, their physical activity levels between the first and second 6-month period of the COVID-19 pandemic. The physical activity level questions were scored between 0 and 10 points. The demographic status, physical activity condition during the pandemic process were asked the participants with a questionnaire was prepared by us.

Results: A statistically significant difference was found between the percentages of change in physical activity between groups (p=0.035). There was also a significant difference was found in Group 1, on the physical activity levels between first and second 6-month (5.16±2.97 and 6.86±2.90; p=0.003) period of the pandemic. There was no statistical difference for the CAS score between groups (p=0.32). However, the CAS score (2.25±2.83) in women was found to be higher (0.67±1.35) than in men (p=0.001).

Discussion and conclusion: The results obtained support the idea that COVID-19 has a negative impact on athletes' physical activities. More studies have been suggested regarding athletes' condition during the pandemic period.

Keywords: Covid-19, Pandemic, Sports, Team Athletes, Individual Athletes

Sözel Bildiri

SUDDEN UNEXPECTED DEATH IN EPILEPSY

Aslı AKYOL GÜRSES[1], Esra ERKOÇ ATAOĞLU[2]

[1]*Gazi University School of Medicine, Department of Neurology, Division of Clinical Neurophysiology; e-mail: akyol1984@yahoo.com*

[2]*Gazi University School of Medicine, Department of Neurology; e-mail: esraerkoc@hotmail.com*

Abstract: Sudden unexpected death in epilepsy (SUDEP) is defined as witnessed or unwitnessed sudden unexpected death in epilepsy patients not caused by drowning or trauma. The presence of a previous seizure does not change the diagnosis, but lack of status epilepticus should be known and any toxic or structural cause should be excluded by postmortem examination, if available. While the annual risk is reported as one in ten thousand in newly diagnosed epilepsy patients, it increases to one in a thousand in patients with chronic epilepsy. SUDEP is the most important cause of deaths directly related to epilepsy. Many potential risk factors such as resistant epilepsy, presence of generalized tonic-clonic seizures (GTCS), antiepileptic medications, younger age, longer disease duration and early onset have been identified to date. GTCS is the most important risk factor and the final common pathways are thought to be the deterioration in central control of cardiopulmonary function due to seizures and terminal apnea leading to asystole. Although distinct mechanisms may have a role in different cases, the two major mechanisms underlying SUDEP are thought to be of autonomic origin, mainly cardiac and respiratory. Various alterations related to cardiac autonomic function, cardiac conduction and left ventricular structure have been reported in human studies and animal models of epilepsy. Postmortem increased lung weight, abnormalities such as pulmonary congestion or edema constitute evidences for the respiratory side. Although not based on very strong evidence, a number of strategic recommendations have been developed to reduce SUDEP risk, such as good seizure control, stress management, participation in physical activities and regular exercise, night supervision and cardiopulmonary resuscitation training for the family. It is reasonable for the physician to consider these recommendations in patient follow-up. In this review, the definition of SUDEP, its pathophysiology, risk factors and possible management strategies have been discussed.

Keywords: epilepsy, seizure, SUDEP

Sözel Bildiri

GENÇ YETİŞKİNLERDE SOSYAL AĞ KULLANIRKEN GEÇİRİLEN SÜRENİN BEDEN KÜTLE İNDEKSİ VE BESLENME ALIŞKANLIKLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Dilek ÖZÇELİK ERSÜ[1], Özlem PERSİL ÖZKAN[1]

[1] Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Özet:

Giriş: Sosyal medya ve ağlar kavramı, internet vasıtasıyla bireylerin düşüncelerini paylaşarak birbirleriyle etkileşime geçmelerini ve bir topluluk oluşturma durumunu ifade etmektedir. Sosyal medya ile çok uzun süre ilgilenen kişiler fiziksel olarak inaktif olduklarından obezite riskleri artabilir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, genç yetişkinlerin sosyal ağları kullanma süresi ile Beden Kütle İndeksi (BKİ) ve beslenme alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Yüksekokulunda okuyan 237 öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir. Bu çalışmada SONTUS (Social networking time use scale-Sosyal ağ süresi kullanım ölçeği) ölçeği kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler ortalama(±)standart sapma, frekans dağılımı ve yüzde olarak sunulmuştur. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu görsel (histo g ve olasılık grafikleri) ve analitik yöntemler (Kolmogorov-Smirnov/Shapiro-Wilk Testleri) kullanılarak incelenmiştir. Analizlerde $p<0.05$ değeri istatistiksel olarak önemli kabul edilmiştir.

Bulgular: Bu çalışmada, katılımcıların yaş ortalaması 21,1±2,4 yıl ve 210'u (%88,6) kadın, BKİ ortalaması 21,4±3,2 kg/m^2'dir. Katılımcıların 173'ü (%73) normal vücut ağırlığında, 30'u (%12,6) fazla kilolu ve şişman, 34'ü (%14,3) ise zayıftır. Öğün atlayan katılımcı sayısı 184'tür (%77,6) ve en sık atlanan öğün kahvaltıdır (%42,2). Katılımcıların BKİ kategorilerine göre SONTUS ölçeği toplam puan ve alt ölçek puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Bireylerin BKİ kategorileri ile ölçek toplam ve alt ölçeklerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Katılımcılar sosyal ağ kullanırken geçirdikleri süreye göre sınıflandırıldığında 95'inin (%40,1) az, 104'ünün (%43,) orta ve 38'inin (%16) ise yüksek ve çok yüksek düzeyde süre geçirdikleri saptanmıştır. SONTUS toplam puan ve alt ölçek puanları ile aylık tüketilen paketli yiyecekler arasında korelasyon bakılmıştır. Stres ilişkili sosyal ağ kullanımını gösteren alt ölçek puanı ile aylık tüketilen çikolata/gofret sıklığı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=,148$, $p=0,023$). Sosyal ağ kullanırken geçirilen süre ile öğün atlama durumları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Katılımcıların çoğunun sosyal ağ kullanırken geçirdikleri süre orta düzeydedir. BKİ kategorileri ile ölçek toplam ve alt ölçeklerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Stres ilişkili sosyal ağ kullanımını gösteren alt ölçek puanı ile aylık tüketilen çikolata/gofret tüketimi arasında anlamlı pozitif yönde bir ilişki görülmüştür. Katılımcıların stres ilişkili sosyal ağ kullanım süresini gösteren alt ölçek puanı ile aylık tüketilen çikolata/gofret sıklığı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin saptanmış olması sosyal ağlarda geçirilen sürenin beslenme alışkanlıklarını olumsuz yönde etkilediğini gösterebileceği düşünülmektedir. Sosyal ağ kullanım süresinin sağlık ve beslenme alışkanlıklarını olumsuz etkilemeyecek düzeyde tutulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Ağ, Beden Kütle İndeksi, Sosyal Medya, Beslenme Alışkanlıkları

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL ACTIVITY LEVEL AND STRESS LEVEL IN MALE HEALTH PROFESSIONALS WORKING ACTIVELY IN COVID-19 PANDEMIC PROCESS

Yunus Emre CAN[1], Rasmi MUAMMER[2], Mehmet Alperen PEKDAŞ[3]

[1] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
fzt.yunusemrecan@gmail.com

[2] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
rasmymuammar@yahoo.com

[3] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
alperenpekdas@gmail.com

Abstract:

Background: The Covid-19 outbreak has made healthcare professionals worldwide making challenging decisions and working under extreme pressure. Some of these difficult decisions may include decisions on how to allocate insufficient resources to patients equally, balance their physical and mental health with those of patients, and reflect their desires and duties to their family and friends. These anxiety-causing situations may lead to mental health problems, such as depression or posttraumatic stress disorders.

Purpose: The purpose of this study was to examine the relationship between the level of physical activity and stress levels of health professionals actively involved in the Covid-19 pandemic.

Method: The study included 53 voluntary male health professionals (45,17±11,37 years). Data collecting was carried out during May 2020. Perceived Stress Scale (PSS) was used to determine stress levels, and International Physical Activity Questionnaire (IPAQ) was used to determine the physical activity levels of participants. According to IPAQ scores, the participants were divided into three groups, inactive, moderately-active, and active.

Results: Based on IPAQ scores, 21 participants were physically inactive, 26 participants were moderately-active and 4 participants were active. According to the results, there was a statistically significant difference between inactive and moderately-active groups on PSS (30,91±7,72 for the inactive group, 22,19±12,35 for the moderately-active group, p=0.012).

Discussion and conclusion: Our results are showing that physical activity can help to reduce anxiety and stress levels. Since physical activity is often suggested as a strategy to manage stress, we also recommend that healthcare professionals who experience psychological stress should gain the habit of physical activity.

Keywords: Covid-19, Stress, Physical activity, IPAQ, health professionals

Sözel Bildiri

OTOİMMÜN İÇ KULAK HASTALIĞINDA GÜNCEL TEDAVİ YAKLAŞIMLARI

Vural AKIN[1], Bekir BÜYÜKÇELİK[2], Mehmet Emre SİVRİCE[3]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı. E-posta: vuralakin92@gmail.com*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı. E-posta: bekirbuyukcelik@hotmail.com*

[3] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı. E-posta: emresivrice@gmail.com*

Özet: Otoimmün iç kulak hastalığı (OİKH), fluktuan ve progresif sensörinöral işitme kaybı ile karakterizedir (1). İşitme kaybı haftalar veya aylar içerisinde meydana gelir (2). Genellikle bilateral görülen OİKH'nın etiyopatogenezi hakkında kısıtlı bilgi mevcuttur (1,2). Spesifik tanı metotlarının olmaması bu hastalığın klinisyenler tarafından atlanmasına neden olmaktadır (1,2).

OİKH'nın tedavisinde kabul görmüş bir algoritma yoktur (1). Erken tedavi geri dönüşsüz işitme kaybını önlemektedir (2). Tedavinin temelini steroidler oluşturur (1). Vakaların %50-70'i steroidlere duyarlıdır (3). Sistemik ve intratimpanik olarak uygulanabilirler (1,2). Tedavi yanıtı değişkenlik gösterir ve zamanla bu yanıt azalmaktadır (4). Oral prednizolon genellikle 60 mg/gün dozunda başlanır ve en az dört hafta devam edilmelidir. İyileşme olması durumunda tedavi altı ay sürdürülüp azalan dozlarla sonlandırılır (3). Yetersiz doz ve tedavi süresi nükslere neden olabilir (2). Sistemik steroid tedavisine yanıt vermeyen olgularda ve tolere edemeyenlerde intratimpanik steroid tedavisi tercih edilebilir (1). Sistemik steroide dirençli hastalarda yapılan bir çalışmada intratimpanik steroid tedavisi ile %60'lara ulaşan iyileşme gözlenmiştir (5).

Siklofosfamid immünsüpresif etkisi nedeniyle tercih edilebilmektedir, ancak yan etkileri nedeni ile kullanımı sınırlıdır (1). Daha iyi tolere edilebilen metotreksat dirençli OİKH'nda kullanılabilir (5). Metotreksatın vestibüler semptomlar üzerinde daha etkili olduğu gösterilmiştir (1). Ayrıca bu ajanlar yüksek doz steroidlerin yan etkilerini azaltmak için steroidlerle kombine kullanılabilirler (2,6).

OİKH'nın tedavisinde pek çok biyolojik ajan da kullanılmaya başlanmıştır (1). Etanersept, infliksimab, golimumab ve adalimumab; TNF-α inhibisyonu ile etki göstermektedir (1). CD20 B hücreleri üzerinde inhibitör etki gösterip antikor oluşumunu bloke eden rituksimab da kullanılabilir (2,7). IL-1β oluşumunu önleyen, iyi tolere edilebilen anakinra ile yapılan çalışmalarda steroide dirençli OİKH'ında %70'lere ulaşan başarılı sonuçlar elde edilmiştir (2,8).

OİKH'na bağlı bilateral ileri sensörinöral işitme kayıplarında koklear implantasyon ile olumlu yanıtlar alınabilir (2). Kokleada meydana gelen fibrozis ve ossifikasyon, elektrot yerleştirilmesini zorlaştırabilir (9). Bu nedenle bu hastalarda erken dönemde implantasyon önerilir (2).

Anahtar Kelimeler: Otoimmün İç Kulak Hastalığı, İşitme Kaybı, Steroidler, İmmünsüpresanlar

Sözel Bildiri

YEME BOZUKLUKLARI ETİYOLOJİSİ VE NÖROBİYOLOJİSİ

Zehra Seznur KASAR *, Eda Duygu İPEK *

**Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Aydın /Türkiye*

Özet: Yeme bozuklukları (YB), karmaşık biyolojik, psikolojik ve sosyal faktörlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan ciddi klinik ve beslenme komplikasyonlarının eşlik ettiği psikiyatrik hastalıklardır. Son 50 yılda artış gösteren YB, günümüzde dünya çapında en çok araştırılan hastalıklardan biri haline gelmiştir. DSM-5 ve ICD-11, beslenme ve yeme bozukluğunu; anoreksiya nervoza (AN), bulimia nervoza (BN), tıkınırcasına yeme bozukluğu (TYB), kaçıngan-kısıtlayıcı gıda alım bozukluğu (KKYB), pika, ruminasyon bozukluğu (RB) olmak üzere altı ana başlık altında toplamıştır. Ayrıca bu altı tip dışındaki YB için tanımlanmış beslenme ya da yeme bozukluğu ile tanımlanmamış beslenme ve yeme bozukluğu tanımı kullanılmaktadır. YB'nin etiyolojisinde birden fazla faktör etkilidir. Bunlar; genetik faktörler, nörobiyolojik süreçlerdeki bozukluk, çevresel faktörler (perinatal dönem ve çocukluk çağında stresörlere maruz kalma), psikolojik ve sosyo-kültürel çevre etkileridir. YB'nin etiyolojisinde genetik ve psikososyal faktörler üzerinde durulsa da, nörobiyolojik faktörlerin YB'nin patogenezine katkıda bulunduğu konusunda artan bir fikir birliği vardır. Yeme davranışında hem metabolik hem de metabolik olmayan faktörler (ödül, bilişsel ve emosyonel algı) büyük rol oynar. Böylece yeme davranışı homeostaziyi sağlayan beyin bölgeleri ya da hedonik etkilerle düzenlenir. Hipotalamus'un lateral çekirdekleri, yiyecek aramaya yönelik motor fonksiyonu başlatırken, ventromedial çekirdekleri ise tokluk merkezi rolünü üstlenir. Hipotalamus'ta beslenme davranışını düzenleyen nörotransmiterleri (dopamin, serotonin, leptin vb.) algılayan reseptörler yüksek oranda bulunur. Açlık olmaksızın iştah, dört kortikal merkezle amigdala, hippocampus, orbitofrontal korteks (OFC), gyrus insularis, striatum'la kontrol edilir. Bilişsel kontrolde, prefrontal korteks rol alır. YB'de görülen anksiyete ve korku amigdala'nın yemeden kaçınma üzerine etkisini gösterir. Çalışmalar, ED'de görülen yanlış öz algı bozukluğu limbik sistem ve kognitif nöral bağlantılar arasındaki sorunlar sebebiyledir. MR görüntüleri incelendiğinde YB'de beyin hacminin, orbitofrontal corteks, gyrus insularis ve gyrus post centralis'in kortikal kalınlığının azaldığı saptanmıştır. Ayrıca YB'li olgularda yolaklardaki ileti zayıflığı difüzyon görüntüleme yöntemiyle belirlenmiştir. YB'nin tedavisi için patofizyolojisinin iyi anlaşılması gerekmektedir bu sebeple bu konuda hayvan ve insan modelleri üzerinde daha çok araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Keywords: Yeme bozukluğu, anoreksiya nervoza, bulimia nervoza, nörobiyoloji

Sözel Bildiri

ALERJİK RİNİT TEDAVİSİNDE PROBİYOTİKLERİN YERİ

Vural AKIN[1], Bekir BÜYÜKÇELİK[2], Yusuf Çağdaş KUMBUL[3]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı. E-posta: vuralakin92@gmail.com*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı. E-posta: bekirbuyukcelik@hotmail.com*

[3] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Ana Bilim Dalı. E-posta: cagdas1061@hotmail.com*

Özet: Alerjik rinit (AR); burun, göz ve damakta kaşıntı, sulu burun akıntısı ve nöbetler şeklinde hapşırmaya neden olan, tip 1 aşırı duyarlılık reaksiyonu sonucunda gelişen, IgE bağımlı nazal mukoza hastalığıdır. Gelişmiş toplumlarda prevelansının %25'ten fazla olduğu gösterilmiştir (1). Yüksek prevelansa sahip kronik seyirli bu hastalığın yaşam kalitesinde düşüş, iş gücü kaybı ve yüksek tedavi masrafları nedeniyle ekonomik etkisi de göz ardı edilemeyecek kadar fazladır (2,3). Tedavide genellikle alerjenden korunma, intranazal steroidler, antihistaminikler ve nazal dekonjestanların tercih edildiği semptomatik yaklaşımlar uygulanmaktadır (3). Yaygın kullanımlarına rağmen bu tedavi ajanları ile tam rahatlama az sayıda hastada sağlanabilmektedir, yapılan bir çalışmada bu oran %38,8 olarak bulunmuştur (3).

Probiyotikler, AR için yeni bir tedavi seçeneğidir (3). Probiyotikler uygun miktarlarda alındıklarında konağa yarar sağlayan mikroorganizmalardır (4). Lactobasilluslar, bifidobacteriumlar ve propionibacteriumlar en çok bilinen probiyotiklerdendir (5). Atopik dermatit, gıda alerjisi gibi alerjen aracılı durumlarda etkili bir şekilde kullanılmışlardır (3). Çok sayıda çalışmada probiyotiklerin AR tedavisindeki rolü incelenmiştir ancak fikir birliğine varılamamıştır (3). Güncel çalışmalarda probiyotik kullanımının hastanın yaşam kalitesinde artış ve ilaç kullanımında azalmayla ilişkili olduğu gösterilmiştir (3,5-7). Hayvan modellerinde probiyotiklerin T helper-2 yanıtlarını baskıladığı T helper-1 yanıtlarını arttırdığı tespit edilmiştir (8). Ayrıca probiyotiklerin bağırsak mikroflorasını değiştirip düzenleyici T hücrelerinin etkinliğini arttırdıkları gösterilmiştir (5,6,9). Yine birçok hayvan çalışmasında probiyotiklerin antijene özgü IgE seviyelerini değiştirdiği gösterilmiştir (3). Bağırsak florasının modülasyonuna ek olarak probiyotikler mukozanın bariyer işlevini geliştirir ve antijen sızıntısını önler, bu şekilde antijen maruziyeti azalır (6). Bu sonuçlar probiyotiklerin immünomodilatör olarak etki ettiklerini ortaya koymaktadır (3). Çok sayıda çalışmada probiyotiklerin önemli bir yan etki oluşturmadan AR'li hastalarda hastalık şiddetini, semptomları ve yaşam kalitesini olumlu yönde değiştirdiği gösterilmiş olmasına rağmen daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Alerjik Rinit, Probiyotikler, Antijen

Sözel Bildiri

ÖNEMLİ BİR SORUN: GEBELİKTE BİLİNÇSİZCE İLAÇ KULLANIMI

Yasemin ÖZTÜRK[1]

[1]*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Ankara*

Özet:

Amaç: Bu çalışma, günümüzde önemli bir sorun haline gelmiş olan gebelikte bilinçsizce ilaç kullanımının mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir ve Mayıs-Eylül 2019 tarihleri arasında Ankara bir hastanenin kadın hastalıkları ve doğum kliniğinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, postpartum 1. gününde olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 15-45 yaş arasındaki 700 kadın oluşturmuştur. Yargısal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak literatür bilgisi doğrultusunda hazırlanan 19 soruluk anket formu kullanılmıştır. Veriler SPSS 23.0 programıyla hesaplanmıştır. Tanımlayıcı değerler kategorik veriler için sayı ve yüzdeyle belirtilmiştir. Yaş, gebelik sayısı, gebelik boyunca kullanılan ilaç sayısı ve gebelikte bilinçsizce kullanılan ilaç sayısı ortalama±standart sapma olarak ifade edilmiştir. İki değişken arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için ki-kare bağımsızlık testi uygulanmıştır. Anlamlılık sınırı $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Kadınların %45.7'si 26-35 yaş grubunda ve yaş ortalamaları 27.61±5.64, %32.7'si ortaokul mezunu, %89.1'i çalışmıyor, %67'sinin ekonomik durumunu orta olarak algıladığı ve %76.3'ünün kronik hastalığa sahip olmadığı saptanmıştır. Katılımcıların %71.7'sinin gebeliği planlı, %74.4'ü multipar, ortalama gebelik sayısı 2.45±1.26 ve %87.6'sının düzenli antenatal bakım aldığı belirlenmiştir. Kadınların %83.4'ü gebelikte demir ilacı ve/veya folik asit dışında ortalama 2.39±1.55 (Min.=1, Maks..=10) tane ilaç kullanmıştır. Kadınların %13.1'inin gebe olduğunu bilmeden doktor tarafından reçete edilen veya bebeğe/gebeliğe zarar vermeyeceğini düşündüğü ortalama 1.93±2.0 (Min.=1, Maks..=10) ilacı gebelikte bilinçsizce kullandığı saptanmıştır. Araştırmamızda kadınların gebe olduğunu bilmeden %2'sinin röntgen çektirdiği, %0.6'sının ameliyat olduğu, %0.4'ünün ise tomografi çektirdiği belirlenmiştir. Bilinçsizce ilaç kullanan 92 kadının çoğunluğunun (%90.8) I. trimesterde olduğu ve neredeyse tamamının (%97.8) gebe olduğunu bilmediği için bu ilaçları kullandığı belirlenmiştir. Kadınların gebelikte bilinçsizce kullandıkları ilk üç ilacın sırasıyla analjezik, antibiyotik ve GIS ilaçları olduğu ve U. S. Food and Drug Administration (FDA) gebelik risk kategorisine göre sırasıyla C, B ve X grubu olduğu saptanmıştır. Araştırmamızda, gebeliğin plansız olması, maternal kronik hastalık varlığı ve doğum sayısının artmasıyla gebelikte bilinçsizce ilaç kullanımının da arttığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Kadınların gebeliğin farkında olmayarak, bilinçsizce veya arkadaş, akraba tavsiyesi üzerine hangi ilaçları ne sıklıkta kullandıklarına yönelik Türkiye'de kapsamlı çalışmalar bulunmamaktadır. Bu çalışmanın, gebelikte önemli bir sorun olan bilinçsizce ilaç kullanımının günümüzdeki durumuna yönelik hem sağlık personellerinde hem de sağlık politika yapıcılarında farkındalık oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçsiz, gebelik, gebe, ilaç, teratojenik etki

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİ VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Kerziban YENAL*, Pınar TEKTAŞ*

**Lefke Avrupa Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Lefke, KKTC*

Özet:

Giriş: Kadına yönelik şiddet tüm dünyada oldukça yaygındır. Dünya genelinde her üç kadından biri yakınları tarafından fiziksel ve / veya cinsel şiddete maruz kalmıştır. Aile içi şiddet kadına yönelik şiddetin en yaygın ancak en gizli kalan türüdür. Kadınlara yönelik şiddet, salgın hastalıklar dahil her türlü afet durumunda artma eğilimindedir.

Amaç: Bu yazıda covid-19 pandemi döneminde kadınlara karşı artan şiddet sorunu vurgulanarak, sağlık çalışanlarının konuya duyarlılıklarını artırmak hedeflenmiştir.

Yöntem: "Kadına karşı şiddet", "Covid 19" anahtar kelimeleri ile Scholar Google'da, "Violence againist women", "covid 19" İngilizce anahtar kelimeleri ile Pubmed üzerinde tarama yapılarak literatür derlemesi yapılmıştır.

Bulgular: Pandemi döneminde virüsten korunmak ve başkalarına bulaştırmamak için evde izolasyon en önemli tedbirdir. Ancak şiddete maruz kalan kadınlar salgınla beraber şiddet uygulayan erkek ile beraber sürekli evde kalmak zorunda kalarak şiddet maruziyetleri artmıştır. BM Kadın Birimi'nin yayınladığı raporda (From Insight to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19) bazı ülkelerin ilk verilerine göre pandemi döneminde şiddet, %50'lere varan oranda artmıştır. Türkiye'de Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi'nin (n=1843) yaptığı araştırma, karantina sürecinde şiddetin %27,8 artış gösterdiği, kadınların %43'ünün karantinada şiddete uğradığını, şiddete uğrayanların %23.7'sinin psikolojik, %10.3'ünün ekonomik, %1.7'sinin fiziksel, %1.4'ünin cinsel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Bunun yanında kadınlar pandemi ile beraber gereksinim duydukları sosyal destek ve profesyonel destekten yeterince faydalanmada, desteğe ulaşmada güçlük yaşamaktadırlar.

Tartışma ve Sonuç: Pandemisi kadına şiddet probleminin artmasına yol açmış ve kadınların var olan hizmetlere ulaşmasını zorlaştırmıştır. Şiddeti önlemek yalnızca kolluk güçleri ile çözülebilecek bir sorun değildir. Özellikle sağlık çalışanlarının dikkati ve duyarlılığı ile beraber gözardı edilmiş vakaların ortaya çıkması, kadınların uygun danışmanlık ile yönlendirilmesi bu önemli sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Covid 19, Kadına yönelik şiddet

Sözel Bildiri

COEXISTENCE OF TWO DIFFERENT LYMPHOMAS SIMULTANEOUSLY IN THE SAME PATIENT: HODGKIN LYMPHOMA AND DIFFUSE LARGE B-CELL LYMPHOMA

Mesut GÖÇER[1]

[1]*Department of Internal Medicine, Division of Hematology, Antalya Training and Research Hospital, Antalya, Turkey*

Abstract:

Background: Among hematological malignancies, lymphomas constitute a very heterogeneous disease group in terms of clinical, morphological, cell origin, etiology and pathogenesis. In our country, approximately 80% of all lymphomas are non-Hodgkin and 20% of all are Hodgkin lymphoma.

Methods: A 54-year-old female patient presented with a soft, painless, mobile lymphadenopathy in the right cervical region for 1 year. Lymph node was removed by excisional biopsy with suspicion of malignancy. Reed-Sternberg cells with distinct eosinophilic nucleoli were observed in their pathological sections. By immunohistochemical method Pax5 (+), CD3 (-), CD5 (-)CD30 (+), CD15 (-), CD20 (+) and Fascin (+) were detected. PET-CT was performed to the patient for staging purposes. The stage was evaluated as 3B. Diffuse heterogeneous increased FDG uptake was observed in the fundus and corpus of the stomach in PET-CT (SUV-max: 8.1). Endoscopic biopsy was taken from the patient who had a history of GIS bleeding. Proliferation of CD20 (+), CD5 (-), CD23 (-), Bcl-6 (-), CD10 (-), Bcl-2 (+), CD3 (-), panCK (-) and Ki-67 in immunohistochemical examination index was determined to be around 30%. Findings and immunohistochemical studies were interpreted in accordance with Diffuse Large B Cell Lymphoma progressing in the background of MALT lymphoma. R-CHOP regimen was initiated. At the end of 6 cycles of R-CHOP, a complete response was obtained in the patient. After the treatment, the patient was re-endoscopic biopsy and no pathological findings were found. The patient has been followed in remission for 2 years.

Results: PET-CT is a current test used in staging before treatment and it is 75-91% sensitive in showing the HL-involved area. The fact that lymphoma leads to biopsies outside of the staging stage is important when a transition from indolent lymphoma to aggressive lymphoma is suspected.

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİ KRİZİ VE PSİKOLOJİK İLK YARDIMIN HEDEFLERİ

[1] Firdevs SAVİ ÇAKAR, [2] Mustafa KILINÇ

[1] Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

[2] Dr. Öğretim Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Özet: Bir kriz durumu olarak COVİD-19 Pandemi süreci tüm dünyada ve tüm yaş gruplarındaki bireyleri birçok açıdan etkiledi. Özellikle bu salgın sürecinde çocuklar ve ergenler gibi gelişim açısından daha kırılgan gruplarda bu etkinin daha yaygın ve uzun dönemde de devam edeceği öngörüldüğünde psikososyal güçlendirme çalışmalarının önemli olduğu görülmektedir. Nitekim ortaya çıktığı andan itibaren normal yaşam sürecinde kesintiye neden olması, belirsizlik, kaygı, hastalığa yakalanma korkusu, sevdiklerinin hastalanması veya onları kaybetme ile ortaya çıkan, daha fazla kayıp yaşama riskiyle tetiklenen korkular, sosyal izolasyon ile azalan sosyal ilişkiler ve yalnızlaşma gibi etkilerle bireyler oldukça karmaşık bir sürecin içine girdi ve hala bu süreç devam ediyor. Bu nedenle bireylerde ortaya çıkan ruhsal sorunlar, çocuk ve ergenlerde duygusal ve davranışsal tepkilerin bu zorlayıcı dönemde psikososyal müdahaleler yoluyla normalleştirme ve güçlendirme çalışmalarına duyulan ihtiyacı da artırmıştır. Psikolojik ilk yardım, travmaya maruz kalanlarda ortaya çıkan başlangıçtaki stresi azaltmak ve uzun vadeli uyumu ve başa çıkmayı artırmak için en uygun yöntemdir. Hem bireysel hem de toplumsal açıdan koruyucu ve önleyici ruh sağlığı alanında oldukça önemli bir etkiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Kriz, Covid-19 Pandemi Süreci, Psikolojik İlk Yardım

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİ VE ÇOCUK RUH SAĞLIĞI SORUNLARI

[1] Firdevs SAVİ ÇAKAR, [2] Mustafa KILINÇ

[1] Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

[2] Dr. Öğretim Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Özet: COVİD-19 Pandemisi ve benzeri geniş ölçekli krizler birçok kişiyi kısa dönem ve uzun dönem etkilerken, risk grubu olarak kabul edilen çocukları daha fazla etkilemektedir. Bu doğrultuda Pandemi'nin çocuk ruh sağlığına etkilerinin değerlendirilmesi ve bu sürece yönelik etkili müdahale yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sürecin gerek Pandemi öncesinde var olan uyum ve davranış sorunlarına nasıl yansıdığı gerekse bu krize bağlı ortaya çıkan yeni ruhsal sorunlara odaklanılması açısından konunun çocuk ruh sağlığı alanında önemli olduğu düşünülmektedir. Nitekim yapılan çalışmalar, bu sürecin çocuklar için birçok sorunu da içerdiğini ve özellikle uyum ve davranış sorunları açısından risk oluşturan istismar, teknoloji bağımlılığı, akademik başarısızlık gibi bazı faktörlerin daha da arttığını ortaya koymaktadır. Bu çerçevede çocuk ruh sağlığı açısından Pandemi sürecinin etkilerinin değerlendirilmesi ve kapsamlı psikolojik yardım modellerinin geliştirilmesi öncelikli alan olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: COVİD-19 Pandemisi, Kriz, Çocuk Ruh Sağlığı Sorunları

Sözel Bildiri

AFETLERİN TOPLUM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE PSİKOPATOLOJİK YAKLAŞIM

Hakan TEPEKÖYLÜ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Burdur, Türkiye

bjk09quaresma@gmail.com

Özet: Afetler İnsanlar için; fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen doğal veya insan kaynaklı olayların doğurduğu olgulardır. Ülkemizde bulunduğu coğrafi konum itibariyle afet tehlikelerini sıklıkla yaşamakla birlikte ekonomik açıdan büyük zararlar görmektedir. Bu zararlar en hassas ve savunmasız grup olan çocuklardan hayatında birçok afete maruz kalmış deneyimli yetişkinlere kadar toplumun her köşesinde fiziksel, sosyal kayıplar ve kısa süreli/uzun süreli ruhsal problemlere yol açmaktadır. Bu problemler toplumda, üzerindeki şiddeti, afetin türü, özellikleri, toplumun etkilenme süresi ve şekline göre değişiklik göstermektedir. Afetin toplumda kötü etkilerinin azaltılması için kuşkusuz toplumun; afetler konusunda bilinçlendirilmesi ve bilgi-donanıma sahip olmaları, afetlerin zararlarını azaltıcı önlem ve hazırlık faaliyetlerinin yapılması, gerekli finansın ayrılması ve bu süreçlerin iyi yönetilmesi ile mümkün olabilecektir. Gerekli afet bilinçlendirilmesi ve bilgi-donanımların uygulanmaması halinde toplum afetten şiddetli şekilde etkilenecek ve özellikle afet sonrası müdahale yetersizlikleri, afet yönetimindeki güçsüzlük nedeniyle çeşitli toplumsal olaylar da meydana gelebilecektir. Sonuç olarak bu çalışmanın amacı afetlerin toplumda yarattığı etkiler ve afet sonrası tepkileri psikopatolojik yaklaşımla ele alıp eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarıyla toplumun afeti en az hasar ile atlatması sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Afet psikolojisi, Psikopatoloji, Afet bilinci, Afet süreci

Sözel Bildiri

KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ (YAP-KİRALA-DEVRET) MODELİ UYGULAMASI OLARAK ŞEHİR HASTANELERİ

Fuat KORKMAZER

Dr. Öğr. Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, f.korkmazer@alparslan.edu.tr

Özet:

Giriş: Sağlık sistemi içerisinde önemli bir yeri olan ve bünyesinde büyük çapta insan kaynağını barındıran hastaneler, yapım projeleri ile sağlık hizmetlerinin gelişimi açısından kritik bir öneme sahiptir. Büyük hastane projelerini hayata geçirmek, uzun zaman almakla birlikte ciddi maliyetleri üstlenmeyi de beraberinde getirmektedir. Kamu Özel İşbirliği, kamu idareleriyle özel sektör girişimcilerinin risk ve kazanç paylaşımı esasına dayanan ve uzun vadeli bir sözleşme doğrultusunda kamu hizmetinin beraber yürütüldüğü bir modelidir.

Amaç: Çalışma, şehir hastanelerinin sağlık hizmetlerinde değişim ve dönüşüm üzerine etkilerinin analiz edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada, bir kamu-özel işbirliği (KÖİ) alt modeli olan yap-kirala-devret (YKD) modeli çeşitli açılardan incelenmekte ve bu modelle yapılarak işletilen şehir hastaneleri sağlık hizmetlerinin değişimi ve dönüşümü üzerindeki etkileri incelenmektedir.

Bulgular: YKD modelinde Sağlık Bakanlığı, tesisin yapımı aşamasında herhangi bir maliyete katlanmadan, tesisi inşa eden özel sektör girişimcisine kullanım bedeli ödeyerek katlandığı maliyeti uzun vadeye yaymaktadır. Bunun yanında Sağlık Bakanlığı tarafından girişimciye sağlık tesisi ve ekipmanların kullanıma hazır tutulması amacıyla bakım, onarım ve benzeri hizmetlerin bedeli ile hizmet alımı yoluyla gördürülebilecek hizmetlerin sunulması karşılığında hizmet bedeli ödenmektedir. Hizmet bedeli, dönemsel piyasa testi ile güncellenmektedir. Bu modelde risk paylaşımı yapılmakta ve riskler de kamu ve özel sektör arasında dengeli bir şekilde dağıtılmaktadır. Projenin devamlılığını sağlamada en önemli risklerden olan talep riski genellikle kamu sektörü tarafından, finansman, inşaat, işletme ve bakım riskleri de özel sektör tarafından üstlenilmektedir. Sağlık Bakanlığı, şehir hastanelerine %70 oranında, yüksek güvenlikli adli psikiyatri hastaneleri için ise %80 oranında doluluk vaat etmektedir. Ayrıca, sağlık tesisini inşa eden özel sektör girişimcisi tarafından kullanılan krediler hazine tarafından üstlenilmektedir. Bu modelde esas hizmet olan sağlık hizmetleri kamu görevlileri tarafından, destek hizmetleri ise özel sektör çalışanları tarafında yürütülmektedir. Şehir hastanelerinin işleyişinde özel sektör, projelerin inşaatı ve bazı hizmet kollarında işletme sürecini yürütmektedir. Projeler yap-kirala-devret modeliyle yürütüldüğü için, kira dönemi sonunda (25 yıl) proje kamuya devredilmektedir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de Kasım 2020 itibariyle hizmet vermeye başlayan 13 şehir hastanesi ve inşaat süreçleri devam etmekte olan 4 şehir hastanesi bulunmaktadır.

Tartışma ve Sonuç: YKD modeli ile ülke genelinde sağlık hizmetleri kalitesinde ve verimlilikte artış sağlanması konusunda bir takım amaçlara ulaşmak hedeflenmiştir. Bu hastaneler bünyesinde Son ve ileri teknolojiye sahip tıbbi cihazlar, yaşam destek üniteleri, uluslararası standartlarda donanıma sahip ameliyathaneler, yüksek kapasiteye sahip sterilizasyon üniteleri ve yüksek teknolojiye sahip laboratuvarlar bulunmaktadır. Tüm bunlar sağlıkta hizmet kalitesinin yükselmesine katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şehir Hastaneleri, Kamu Özel İşbirliği, Yap Kirala Devret

Sözel Bildiri

KEDİLERDE MEDİKAL YÖNTEMLERLE GEBELİĞİN SONLANDIRILMASINA GÜNCEL BİR BAKIŞ

Atakan ÇORTU[1], Örsan GÜNGÖR[1]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur*

Özet: Yüzyıllar öncesinde evcilleştirilmiş olan kediler özellikle östrus dönemlerinde evden kaçabilmekte ve çiftleşerek hayvan sahibinin istememesine rağmen gebe kalabilmektedir. Cerrahi yöntemle gebeliği sonlandırmak mümkün olmasına rağmen, hasta sahipleri buna çeşitli sebeplerle karşı çıkabilmektedir. Bu nedenle veteriner hekimler kedilerde istenmeyen gebelikleri sonlandırmak için sıklıkla medikal ilaçlara başvurmaktadır. Östrojenlerin şiddetli yan etkilere yol açabildiğinden günümüzde veteriner hekimlikte kullanılmasının yasak olmasına rağmen, implantasyonu engellemede etkili olabildiği bilinmektedir. Prostaglandin $F_{2\alpha}$ analogları ve prolaktin inhibitörleri gebeliğin yalnızca 30. gününden 45. gününe kadar kullanıldıklarında gebelik sonlandırmada etkili olurken, aglepristonun gebeliğin her döneminde gebelikleri sonlandırma amacıyla kedilerde kullanılabileceği bilinmektedir. Bu derlemenin amacı, kedilerde gebeliği sonlandırmak amacıyla kullanılan en güncel ilaçları araştırmacıların bilgisine sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: gebelik sonlandırma, kedi, abort

Sözel Bildiri

BİR KÖPEKTE KİSTİK ENDOMETRİYAL HİPERPLAZİ VE PROLAPSUS VAGİNA OLGUSU

Atakan ÇORTU[1], Rüveyda Hilal AKI[2], Aybike ÖZBEYLİ[2], Ali Reha AĞAOĞLU[1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, atakancortu@mehmetakif.edu.tr*

[2] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye*

Özet: Kistik endometriyal hiperplazi; genellikle orta ve ileri yaşlı köpeklerde, seksüel siklusun luteal döneminde görülen, progesteron hormonunun etkisiyle endometriyal bezlerin prolifiye olarak pyometraya zemin hazırlamasıyla karakterize hastalıktır. Östrus siklusunun baskılanması amacıyla uygulanan progestagenlerin genç köpeklerde de aynı hastalığa yol açabildiği bilinmektedir. Prolapsus vagina ise; genellikle genç köpeklerde ilk proöstrus ya da östrus döneminde artan östrojen hormonunun etkisiyle, ostium uretra eksternanın kranialinde kalan vagina ve vestibulumun hiperplaziye uğrayarak tamanının ya da bir kısmının vulva dudaklarından dışarı çıkmasıdır. Bu olgunun materyalini; Burdur MAKÜ Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Kliniği'ne 1 haftadır vaginal bölgede şişlik, halsizlik ve iştahsızlık şikayeti ile getirilen 1 yaşlı pug ırkı köpek oluşturdu. Hasta sahibinden öğrenilen anamnez bilgisinde hastanın daha önce doğum yapmadığı, östrus döneminin 1 hafta önce başladığı ve östrusun baskılanması amacıyla herhangi bir ilaç kullanılmadığı öğrenildi. Yapılan klinik muayenede vücut ısısı, solunum ve nabız sayısının normal olduğu, vaginanın ise tamamının vulvadan dışarı çıkmış olduğu gözlendi. İştahsızlığın sebebini bulmak için ultrasonografik ve hematolojik muayene yapıldı. Ultrasonografik muayenede uterus üzerinde kistik ve hiperplazik alanlar olduğu belirlendi. Hematolojik muayenede kan değerlerinin normal sınırlar içerisinde olduğu görüldü. Vagina ampütasyonu ve ovariohisterektomi yapılmasına karar verildi. Ovariohisterektomi sırasında uterusta çok sayıda kistik ve hiperplazik alanlar olduğu görülerek ultrasonografik muayene doğrulandı. Operasyonlar bittikten sonra deri altı yol ile 5 gün 20 mg/kg amoksisilin klavulanik asit, 3 gün 0.2 mg/kg meloksikam uygulandı. Sekizinci günde hastada herhangi bir komplikasyon gelişmediği, genel sağlık durumunun düzeldiği görülerek dikişler alındı. Bu olgu sunumu ile genellikle farklı yaş ve seksüel siklus dönemlerinde görülen 2 ayrı hastalığın birlikte de görülebileceği, bu nedenle ayrıntılı muayene yapılmasının öneminin vurgulanması amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: CEH, OHE, vaginal hiperplazi, pyometra

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TERAPÖTİK İLETİŞİM BECERİLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Nazife BAKIR[1], Hümeyra KANDİL[2], Cuma DEMİR[3]

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu*

[2] *Hemşire, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu*

[3] *Hemşire, Elazığ Fırat Üniversitesi Hastanesi*

Özet:

Giriş: Terapötik iletişim, hasta ve hemşire arasında kişilerarası iletişimi içerir. Bu iletişim hastaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerileri ve etkileyen faktörleri belirlemektir.

Yöntem: Araştırmanın evrenini 2019-2020 güz yarıyılında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu'nda hemşirelik programında tüm sınıflarda öğrenim gören 560 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini çalışmaya katılmayı kabul eden ve gönüllü olur formunu imzalayan 404 öğrenci oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeğinin ile toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,39 ± 1,23 tür. Araştırmada erkek hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerileri ölçeği puan ortalamaları, kız hemşirelik öğrencilerine; 1. öğretimde okuyanların, 2. öğretimde okuyanlara ve 1. Sınıf öğrencilerinin diğer sınıftaki öğrencilerin puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca hemşirelik öğrencilerinin yaşadığı yer, annesinin çalışma durumu ve baba eğitim durumuna göre grupların terapötik iletişim becerileri ölçeği puan ortalamalrı arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Tartışma ve Sonuç: Hemşirelik öğrencileri hastaların anemnezini almak, fizik muayene yapmak ve hasta eğitimi verme gibi görevleri yapmak, akademik hedeflerine ulaşmak için hastalarla iletişim kurar. Dahası, bu görevler sırasında kurulan etkileşimler, hemşirelik öğrencilerinin mesleki gelişimleri üzerinde derin bir etkiye sahiptir. Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerileri ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada; Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeğinin, Non Terapötik İletişim Becerileri alt boyutu düzeyi 23,35±8,22, Terapötik iletişim becerileri 1 alt boyutu düzeyi 23,28±6,37, Terapötik iletişim becerileri 2 14,08 ±3,36, Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeğinin toplam puanları ise 60,73±13,93 olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Terapötik iletişim, Hemşirelik, Öğrenci

Sözel Bildiri

AKUT İNME HASTALARINDA HAREKET İMGELEME ANKETİ- İKİNCİ VERSİYON'UN GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

Fatma NURVEREN[1], Ali Naim CEREN[1], Rıdvan Muhammed ADIN[1], Ayla FİL BALKAN[1], Kadriye ARMUTLU[1], Ethem Murat ARSAVA[2], Mehmet Akif TOPÇUOĞLU[2]

[1] *Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara, Türkiye*

[2] *Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye*

e-posta: fatmanurveren@gmail.com

Özet:

Giriş: Motor imgeleme, herhangi bir hareketin gerçekte yapılmadan sadece zihinde canlandırılmasıdır. Kişilerin motor aktiviteyi gerçekleştirdiği sırada aktifleşen beyin alanları ile imgeleme sürecinde aktifleşen alanlarının örtüştüğü bildirilmiştir. Bu alanların aktifleştirilmesi ise kişinin hayal etme yeteneği ile ilişkilidir. Birçok motor, duyusal ve kognitif problemle karşılaşılan inme hastalarında motor imgeleme yeteneğinin de azalabileceği bildirilmiştir. İnme sonrasında kullanılan tedavi yaklaşımlarından biri olan motor imgeleme kişiye uygun rehabilitasyon programına karar verilmeden önce değerlendirilmelidir.

Amaç: Hareket İmgeleme Anketi- İkinci Versiyon'un (HİA-İV) Türkçe versiyonunun oluşturulması, akut inme hastalarında test-tekrar test güvenilirliğinin, iç tutarlılığının ve birleşim geçerliliğinin incelenmesidir.

Yöntem: Orijinali İngilizce olan HİA-İV'nin Türkçe versiyonunun oluşturulması sürecinde Beaton ve arkadaşlarının geliştirdiği rehber temel alınarak; çeviri, sentez, tekrar çeviri ve uzman komite incelemesi aşamaları sonrasında anketin Türkçe final versiyonu oluşturuldu. Test-tekrar test güvenilirliğin incelenmesi için anket katılımcılara 2 ila 7 gün arayla olmak üzere iki kez uygulandı. HİA-İV'nin birleşim geçerliliğinin incelenmesi için Barthel İndeksi (Bİ) ve İz Sürme Testi (İST) kullanıldı. Verilerin istatistiksel analizinde güvenirliliğin incelenmesi için Cronbach α katsayısı (CAK) ve Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı (SKK) kullanıldı. HİA-İV'nin birleşim geçerliliğinin incelenmesi için ölçüm araçlarından elde edilen skorlar ile HİA-İV skorları arasındaki ilişki Spearman korelasyon katsayısı (r) ile incelendi.

Bulgular: Çalışmaya yaşları 50-75 arasında (ortalama 62,45 ± 8,191) 51 akut inme hastası (16 kadın, 35 erkek) dahil edildi. HİA-İV için SKK değeri 0,79 (%95 CI=0,63 - 0,88) olarak bulundu. İç tutarlılık incelendiğinde Cronbach α katsayısı 0,91 bulundu. Birleşim geçerliliği incelendiğinde ise HİA-İV'nin Bİ (r=0,36 , p=0,009) ve İST (r=0,39 , p=0,005) ile düşük-orta derecede ilişkili olduğu bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamız sonucunda HİA-İV'nin; mükemmel seviyede iç tutarlılığa, iyi seviyede test-tekrar test güvenilirliğe ve birleşim geçerliliğine sahip olduğu bulunmuştur. Böylelikle akut inme hastalarında uygun rehabilitasyon programına karar verilmesi ve tedavi etkinliğini göstermesi amacıyla; motor imgeleme yeteneğinin değerlendirilmesinde HİA-İV'nin kullanılabileceği gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akut İnme, Motor İmgeleme, Güvenilirlik ve Geçerlilik, Hareket İmgeleme Anketi-İkinci Versiyon

Poster Bildiri

KANSERLİ HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNDE BAKIM YÜKÜ

Nurdan ŞAHIN

Öğr. Gör., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bandırma, Türkiye

Özet: Kanser tüm dünyada ve ülkemizde en önemli sağlık sorunlarından birini oluşturan, uzun süren tedavi süreci gerektiren, yaygın olarak ölümcül bir hastalıktır. Kanser tanısı konulan bireylerin sayısındaki artış, tanı ve tedavi yöntemlerindeki gelişmelere bağlı olarak hastaların sağkalım sürelerinin uzaması bakımın sadece klinikte değil evde de devam etmesi aile üyelerinin bakım sürecinde yoğun ve uzun süreli sorumluluk almalarına neden olmaktadır. Ülkemizde hastaların bakım gereksinimleri genellikle aileleri tarafından sağlanmaktadır. Uzun dönem bakım gerektiren bu durum hastalara bakım verenlerin bakım yükünü artırmaktadır.

Bakım verme; tek bir yardım çeşidi ile sınırlı olmayıp hastanın fizyolojik gereksinimlerinden para yönetimine sosyal hizmetlerin koordinasyonundan alış-verişe kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsar. Bakım verenleri çok yönlü olarak etkileyen bu süreç beraberinde fiziksel sağlıkta bozulmaya, kendine zaman ayıramama, özgürlüğün kısıtlanmasıyla ruhsal sorunlara, aile ilişkilerinde çatışma yaşama, günlük yaşam aktivitelerinde yetersizlikle sosyal sorunlara, işini kaybetme, çalışma şeklini değiştirmeyle ekonomik sorunlara sebep olabilmektedir. Bakım verenin kişisel özellikleri, başetme becerileri, sosyal desteği, toplumun kültürel özellikleri bakım verenin yük algılamasını etkileyen faktörlerdendir.

Sağlık personeli olarak hemşireler tarafından kanser hastasına bakım verenlerin bilgi, tutum ve davranışları gözlemlenerek hasta bakımına ilişkin eğitimin planlanması, bakım için gerekli el becerilerinin öğretilmesi, hastalığın tanı, tedavi, seyri, komplikasyonları hakkında bilgilendirme yapılması, sosyal olanaklarının arttırılması, ev içi düzenlemeler konusunda bakım vericiye danışmanlık yapılması, yoga, telefon destek grupları gibi etkinliklere katılımının sağlanması, bakım vericilere yönelik kişiselleştirilmiş destekleyici yaklaşımın sunulması ile bakım yükünü azaltmaya yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmelidir. Hemşirelerin bakım yükünü etkileyen durumları bilmesi ve gerekli girişimleri yapması bakımın niteliğini de olumlu anlamda etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Bakım yükü, Hemşirelik

Sözel Bildiri

COVİD-19 KORKUSU İLE HEMŞİRELERİN BAKIM UYGULAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ETİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Ebru BAŞKAYA[1*], Çiğdem KAYA[2] , Perihan SOLMAZ[3]

[1,2,3] *Uşak Üniversitesi,Sağlık Hizmetleri Meslek Yükseokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Uşak, Türkiye.*

Özet:

Giriş: COVID-19 hastalığı Sars-CoV-2'nin neden olduğu yeni tip Koronavirüs hastalığı olarak bilinmektedir ve şiddetli akut solunum yetmezliğine yol açarak ölüme neden olmaktadır. Pandeminin erken dönemlerinde hemşirelerin yeterli ekipman olmadan enfekte hastaya bakım vermek durumunda kalması, yetersiz olan kaynakların paylaştırılmasında belirlenen öncelikler, kritik sağlık durumu nedeniyle hastanın karar verme sürecine katılamaması gibi bir çok etik problem yaşanmaktadır. Yapılan çalışmalarda, zor zamanlarda ve tehlikeli durumlarda çalışmak, hemşireler tarafından rolünün ve mesleki yükümlülüklerinin bir parçası olarak görülmektedir. Ancak, bu mesleki bağlılık, hastalar ve ailelerinin sorumlulukları arasında karar vermeleri gerektiğini düşünen hemşireler için etik ve ahlaki bir ikilem yaratmıştır. Bu durumu yaşayanlar kendi yaşamlarından fedakarlık yapmış ailelerinden ve arkadaşlardan ayrılarak izole olmak durumunda kalmışlardır

Amaç: Çalışmamızın amacı, Covid-l9 korkusu ile hemşirelerin bakım uygulamaları arasındaki ilişkinin etik açıdan incelenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Uşak Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde pandemi hastalarının olduğu klinik, yoğun bakım ve acil serviste çalışan hemşireler oluşturmaktadır (N=200) Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve çalışmayı onlinea olarak doldurup dönüş yapan 101 hemşire araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Tanıtıcı Özellikler Formu", "Covid-19 Korku Ölçeği" ve "Hemşirelik Bakımında Etik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre çalışmaya katılanların %93'ü kadın, %43'ü 30 ve üzeri yaşta, %71'i lisans mezunu, %41'nin mesleki çalışma yılı 0-5 yıl arasında, %52'si pandemi kliniğinde çalışıyor, %85'i daha önce etik konusunda eğitim almıştır. Hemşirelerin Covid-19 korku ölçeği toplam puan ortalaması 19,16± 6,93; hemşirelik bakımında etik tutum ölçeği toplam puan ortalaması 143,84± 22,88; olarak tespit edilmiştir. Hemşirelerin Covid-19 korku ölçeği ile hemşirelik bakımında etik tutum ölçeği arasında (r = .136, p=0.175) anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Sonuç: Sonuç olarak Covid-19 korkusu hemşirelerin bakım uygulamalarını olumsuz şekilde etkilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 korkusu, hemşirelik, bakım, etik

Sözel Bildiri

VENÖZ YETMEZLİK TEDAVİSİNDE KULLANILAN N-BUTYL-2-CYANOACRYLATE (GLUE) TERMOKİMYASAL ABLASYON YAPAR

Dinçer UYSAL[1], Turhan YAVUZ[1]

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kalp ve Damar cerrahisi A.D, Isparta, Türkiye
drdinceruysal@gmail.com, turhan.yavuz@gmail.com

Özet:

Giriş: Venöz yetmezlik (varis) hastalarında birçok tedavi seçeneği uygulanmakta olup postoperatif en sık yakınma ağrı ve hematomdur. Son yıllarda gittikçe fazla kullanım imkanı bulan cyanoacrylate'ın etki mekanizmasının kimyasal ablasyon olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada cyanoacrylate'ın, kimyasal hasara ilave sınırlı termal hasar da yaptığını invitro olarak tespit ettik. Damar rüptürü gelişmediği için, ağrı ve hematom açısından karşılaştırıldığında, cyanoacrylate'ın termal kapama tedavilerine üstün olduğu düşünülebilir. **Amaç:** Venöz yetmezlik tedavisinde damarın kimyasal olarak kapatılması için kullanılmakta olan siyanoakrilat maddesinin, etkisinin sadece kimyasal yolla değil intima da ısı hasarı yaparak, termal yolla da yaptığını araştırmaktır.

Yöntem: Kliniğimizde çok damar koroner bypass ameliyatı geçirecek hastaların alınacağı çalışmada 8 hastadan, operasyon sırasında kullanılmayan ve atığa dönüşecek 6 cm'lik safen ven parçaları alındı. Bu safen ven parçaları 2 cm'lik üç parçaya bölündü. İçlerine aynı hastanın kanı koyulup, distal ve proksimal ucu metal klip ile kapatıldı. Hangi enjektörde ne olduğunu bilmeyen başka bir asistan tarafından 3 ayrı numuneye; plasebo grubu için 1 cc serum fizyolojik, termal hasar grubu için 1cc 100°C kaynar halde serum fizyolojik, çalışma grubu için 1 cc cyanoacrylate, 3 ayrı siyah uçlu enjektörle enjekte edildi. Bu numuneler içlerine hangi sıvının uygulandığını bilmeyen bir patolog tarafından endotel hasarı açısından değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların damar kesitleri patolojik olarak incelendiğinde kaynar serum fizyolojik verilenin aksine, siyanoakrilat grubunda adventisyaya ulaşmayan termokimyasal hasara ait bulgular tespit edildi.

Tartışma ve Sonuç: Lazer, radyofrekans ve buhar tedaviside ısı etkisiyle damarın tüm katlarında hasar oluşturmakta ve bu sebeple tedavi başarılı olmakla beraber, damar adventisyası da delindiği için postoperatif hematom ve ağrı sık gözlenmektedir. Bu çalışmayla siyanoakrilatın yaptığı termokimyasal hasarın adventisyaya ulaşmadığı görülmektedir. Böylece diğer tedavilere göre, özellikle postoperatif komplikasyonlarda azalma gibi üstünlük sağladığı düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Siyanoakrilat, Venöz yetmezlik, Ağrı

Sözel Bildiri

İNTRAUTERİN CORPUS CALLOSUM GELİŞİMİ: FETAL KADAVRA ÇALIŞMASI

Ahmet DURSUN[1]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Ana Bilim Dalı Isparta Türkiye,*

dr.ahmetdursun@hotmail.com

Özet:

Giriş: Corpus callosum, iki serebral hemisfer arasında motor, duyusal ve bilişsel eylemlerin entegrasyonunu sağlayan interhemisferik bir yapıdır. Corpus callosum malformasyonları, tam veya kısmi yokluğu, hipoplazi ve disgenezi ile karakterize nadir görülen doğum kusurlarıdır.
Amaç: İntrauterin dönemde corpus callosum için referans aralıkları oluşturmak ve trimester dönemleri ve cinsiyetler arasında nasıl geliştiğini açıklığa kavuşturmak.
Yöntem: Eksternal herhangi bir patolojisi olmayan, yaş aralığı intrauterin 22-40 haftası olan 17 erkek 12 kadın fetüs üzerinde corpus callosum değerlendirildi. Trimester gruplarına göre 7 fetus II. trimester, 16 fetus III. trimester ve 6 fetus fullterm gruptaydı. Fetusların beyin hemisferleri midsagittal olarak kesildi ve corpus callosum milimetrik cetvel eşliğinde fotoğraflandı. Görüntüler ImageJ programına aktarıldı. Corpus callosum genu ve splen bölümlerinde genişlik ve uzunluk, corpus bölümünde kalınlık ölçümleri ve corpus callosum'un ön arka uzunluğu ölçüldü. Genu, splen ve corpus bölümlerinin ve corpus callosum alanları ölçüldü.
Bulgular: Cinsiyetler arasında hiçbir parametrede anlamlı fark bulunmadı. Trimester grupları arasında corpus kalınlığının ortalamasında ve genu bölümünün genişliğinde trimester grupları arasında anlamlı fark bulunmadı. Diğer parametrelerde trimester grupları arasında anlamlı fark bulundu. Yapılan posthoc analizlerde her üç trimester grubu arasında da farklılık corpus callosum alanı ile ön arka uzunluğu arasında bulundu. Corpus callosum ön arka uzunluğu ile gestasyonel yaş (hafta) arasındaki regresyon analizine göre %86 oranında gestasyonel yaş tahmini yapıldığı bulundu.
Tartışma ve Sonuç: Çalışmamız, intrauterin dönemde corpus callosum gelişimi ile ilgili referans veriler sunmaktadır. Corpus callosum ile ilgili verilerin direkt olarak kadavra üzerinden ölçülmüş olması özellikle fetal çalışmalarda kullanılan ultrason gibi ölçüm araçlarında ölçümü bozabilecek artefaktları, hamilelikte biriken gölgelenmeleri, ultrasonun corpus callosum da olduğu gibi kavisli formların tespitindeki eksikliklerini de engellemiştir. Çalışmamızda gestasyonel yaş ile corpus callosum ön arka uzunluğu diğer bütün parametrelerden daha iyi korelasyon göstermesi gestasyonel yaş tayini veya fetal dönemde corpus callosumu etkileyecek bir patolojinin önceden belirlenebilmesi amacıyla corpus callosum ön arka uzunluğunun diğer corpus callosum parametrelerinden daha önemli bir parametre olabileceğini düşündürmektedir.
Anahtar Kelimeler: Corpus callosum, Gestasyonel yaş, Morfometri, Cinsiyet

Sözel Bildiri

ASSESSMENT OF THE LEVEL OF AWARENESS OF PERSONAL HYGIENE AND INFECTIONS OF STUDENTS OF THE DEPARTMENT OF EMERGENCY AID AND DISASTER MANAGEMENT

Sedanur GÜVEN

**Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Health Sciences, Department of Emergency Aid and Disaster Management, Burdur, Turkey*

Abstract:

Objective: The research aimed to determine the "level of knowledge against personal hygiene and infections" of emergency aid and disaster management students studying at Burdur Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Health Sciences and to determine their status according to various variables.

Method: The universe of the study is composed of students of the department of emergency aid and disaster management who are studying at Burdur Mehmet Akif Ersoy university. A total of 104 people participated in this study, which examined the level of knowledge of students against personal hygiene and infections. The data was applied to use a 26-question online questionnaire prepared by the researcher.

Results: As a result of the data obtained, 55.8% (n=58) of the students participating in the study were women and 51.9% (n=54) are between 20-22 years old. Of the respondents 76,9% in diseases such as the flu or coughing-repeats the process of washing hands after sneezing, 75% have own nail clippers, 25% of tuberculosis vaccine has been % % to 69.2 has had a tetanus shot was, of 63,5% are trained in infection, and %64,4% considers taken enough precautions against infectious diseases.

Conclusion: Personal hygiene is a protective factor against infections in the field of health education for students in schools that it would be useful to increase the knowledge levels of students in related studies.

Keywords: Personal hygiene, infection, emergency aid and disaster management

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNDE YAŞLILARDA BESLENMENİN ÖNEMİ

Esra TUĞAY*

**Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Trabzon, Türkiye,*
tugayyesra@gmail.com

Özet:

Giriş: SARS-CoV-2 koronavirüsün neden olduğu COVID-19 salgını, hızlı bir şekilde gelişmekte ve ölümlerin çoğu yaşlılarda meydana gelmektedir. Beslenmenin vücut sistemlerinde SARS-CoV-2 virüsüne karşı hem korumayı hem de savaşma yeteneğini geliştirici büyük bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Özellikle, beslenme eksikliklerinin düzeltilmesinin, yaşlı COVID-19 hastalarında bağışıklık sisteminin iyileştirilebileceği düşünülmektedir. Beslenmenin hastalıklar üzerine etkisini inceleyen çok sayıda çalışma olmasına rağmen Covid-19 ve beslenme durumu ilişkisini inceleyen çalışma sayısı sınırlıdır.

Amaç: Beslenmenin yaşlı popülasyonunda Covid-19 üzerine etkilerini incelemek ve bu açıdan toplum sağlığı için doğru yönlendirmelerin yapılabilmesine olanak sağlamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Yaşlılık döneminde Covid-19 ve beslenme ilişkisini araştıran literatür derlemesi niteliğindedir.

Bulgular: Yapılan çalışmalarda bazı biyoaktif bileşiklerin ve fonksiyonel gıdaların vücudun bağışıklık fonksiyonunu iyileştirdiği ve viral enfeksiyonu önlediği gösterilmiştir**.** Çalışmalar yaşlılarda taze gıda ürünleriyle günlük tavsiye edilen temel besin miktarını sağlamanın önemli olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle diyetlerinin MyPlate beslenme programına uygun gıda gruplarına göre düzenlenmesi önerilmektedir. Meyve ve sebzeler, özellikle kiraz ve limon, greyfurt ve portakal gibi turunçgillerin virüs enfeksiyonuna karşı etkili olduğu, glisirizin bileşiğinin, birkaç yan etki ile koronavirüsü önlemek için kullanılabileceği yapılan çalışmalarda gösterilmiştir. Araştırmalar, yeterli karbonhidrat tüketiminin bağışıklığın düşmesini engellediğini ancak fazla tüketiminin olumsuz etkilere neden olduğunu göstermektedir. Yüksek lifli gıdaların semptomları hafifleterek antiviral etkileri olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Sonuç: Beslenme, Covid-19 pandemisi döneminde özellikle bağışıklık sisteminin güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bağışıklık sisteminin zayıflaması ve yetersiz beslenme, yaşlıların SARS-CoV-2'ye karşı duyarlılığını artırmaktadır. COVID-19'dan korunmak için yaşlılar, güncel ve doğru bilgilere dayanarak beslenme şekillerini düzenlemeli egzersiz ile birleştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Beslenme, Yaşlılar, Diyet

Sözel Bildiri

NON-TRAVMATİK FEMUR BAŞI AVASKÜLER NEKROZUNDA BİLATERALİTENİN HASTALIĞIN PROGNOZUNA ETKİSİ

Devran CEYLAN

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi

Özet: Femur başı avasküler nekrozu; kemiğin kan dolaşımının travmatik veya travmatik olmayan sorunlar nedeniyle bozulması sonucunda, kemik dokunun canlı hücrelerinin ölümü ile seyreden ve femur başında çökme ve erken eklem dejenerasyonu ile sonuçlanan patolojik bir süreçtir. Süleyman Demirel Üniversitesi ortopedi kliniğine başvuran, ocak 2012'den aralık 2020'ye kadar prospektif olarak takip edilen, hastalar retrospektif olarak incelendi. Dışlama kriterlerini sağlayan ve travmatik olmayan sorunlar nedeniyle tanı alan 80 hasta (60 unilateral,20 bilateral) çalışmaya dahil edildi. Literatürde femur başı avasküler nekrozu çoğunlukla iki taraflı olduğu ve bu oranın %50'nin üzerinde olduğu belirtilmektedir. Fakat bizim çalışmamızda bu oran %25 olarak saptanmıştır. Ayrıca bilateral femur başı avasküler nekrozu görülen hastaların %50'sinde etyolojik bir neden saptanmış (en sık romatoid artrit) ve klinik-radyolojik progresyonun daha kötü ve hızlı seyrettiği saptanmıştır. Bizim çalışmamızda bilateral femur başı avasküler nekroz görülen hastalarda çoğunlukla altta yatan bir neden olduğu ve daha kötü prognoza sahip olduklarını saptadık. Tedavisi oldukça güç ve sorunlu olan femur başı avasküler nekrozunda bilateralitenin kötü prognoz belirteci olabileceğini düşünüyoruz. Çalışmanın birçok kısıtlayıcı yönü olması nedeniyle prospektif, randomize kontrollü, homojen yaş aralıklarında karşılaştırmanın yapıldığı, çok merkezli çalışmalara ihtiyaç vardır.

Sözel Bildiri

İMPLANT DESTEKLİ PROTEZLERDE VİDA KOMPLİKASYONLARI

Özlem ÖZİŞÇİ[1], Hakkı Cenker KÜÇÜKEŞMEN[2]

[1]*Başkent Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D., Ankara, Türkiye, oslemozisci@gmail.com*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D., Isparta, Türkiye, cenkerkucukesmen@sdu.edu.tr*

Özet: İmplant tedavisi, diş hekimliğinde eksik dişlerin rehabilitasyonunda yüksek başarı oranlarına sahip güvenli, öngörülebilir ve yaygın kullanılan bir tedavi seçeneği olarak kabul edilmektedir. Son yıllarda hem kısmi hem de tamamen dişsiz hastalara uygulanan implant üstü tedavi alternatiflerindeki artış ve uygulanan protezin kullanım süresi göz önüne alındığında, ortaya çıkan komplikasyonların artması kaçınılmazdır ve bu komplikasyonların çözümü basit müdahalelerden protezin yenilenmesine kadar değişmektedir. Yapılan çalışmalarda; implant destekli protezlerde görülen başarısızlıkların büyük bölümünün implant-abutment bağlantısından kaynaklandığı ve bu bağlantıdaki problemlerin vida gevşemesinden abutment, vida ve hatta implant kırılmasına kadar uzanan ciddi problemlere neden olabileceği gösterilmiştir. Komplikasyonlar ve uygulanan tamir işlemleri hem hasta hem hekim için tedavi memnuniyetini ve başarıyı azaltıcı bir faktördür. Hekimin implant tedavisi ile ilgili olası sorunları ve bu başarısızlıkların mekaniğini iyi bilmesi, tedavi planlaması aşamasında gerekli önlemleri almasına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dental implantlar, implant destekli protezler, protetik komplikasyonlar

Sözel Bildiri

BAKTERİYOFAJLAR İLE SÜT PATOJENLERİNİN BİYOKONTROLÜ

Aslı ALBAYRAK[1], Gülden BAŞYİĞİT KILIÇ[2]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tarım Hayvancılık ve Gıda Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Süt Teknolojileri Araştırma ve Geliştirme Merkezi, İstiklâl Yerleşkesi, 15030, Burdur, aalbayrak@mehmetakif.edut.tr*

[2] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, İstiklâl Yerleşkesi, 15030, Burdur, gkilic@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bakteriyofajlar, bakteriyel hücrelere saldıran, bakteri metabolizmasını çökerten ve bakterinin lize olmasına sebep olan bakteriyel virüslerdir. Bakteriyofajlar, doğada hemen hemen her ortamda bulunabilmektedirler. Gıdaların korunmasında klasik olarak kullanılan yöntemlerin ve alternatif teknolojik uygulamaların yanı sıra gıdanın yapısında bulunabilecek patojen mikroorganizmaların kontrolünde bakteriyofajların kullanımı doğal koruyucular olarak karşımıza çıkmaktadır. Antibiyotiklere alternatif olan bakteriyofajların biyokoruyucu olarak gıda üretiminde kullanılması üzerine yapılan araştırmalar artmaktadır. Yapılan araştırmalarda bakteriyofajların insanlar üzerinde toksik herhangi bir etki göstermediği, doğrudan alımlarda bile zararsız olduğunun kanıtlandığı bildirilmektedir. Bakteriyofaj uygulamaları genellikle *Salmonella* spp., *Listeria* spp., *Staphylococcus* spp., *Campylobacter* spp., *Shigella* spp., *Escherichia coli* O157:H7 gibi gıda kaynaklı patojenler üzerinde yapılmaktadır.

Süt gibi kompleks yapılara sahip gıdalarda bu uygulamaların etkinliğinin belirlenmesi üzerine yapılan çalışmalar devam etmektedir. Süt ve ürünlerinde *Salmonella* spp., *E. coli* O126:H7, *E. coli* O157:H7, *Staphylococcus aureus, Listeria monocytogenes* gibi patojenlerin ısıl işlem ya da kimyasal uygulamalar ile inhibisyonu yerine bakteriyofajlar ile biyokontrolü denemelerinde olumlu sonuçlar alınmıştır.

Bu derleme çalışmasında; gıda endüstrisinde kullanılabilecek bakteriyofajlarda aranan özellikler, süt ve ürünlerinde *Salmonella* spp., *E. coli, S. aureus, L. monocytogenes* gibi patojenlere karşı biyokoruyucu olarak bakteriyofaj uygulamaları hakkında bilgiler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: bakteriyofaj, süt patojenleri, biyokontrol

Sözel Bildiri

ANTICANCER EFFECTS OF BIOSYNTHESIZED SILVER NANOPARTICLES WITH GRAPE SEED EXTRACT AND COMBINED USE WITH 5-FLUOROURACIL AGAINST HUMAN COLON ADENOCARCINOMA CELLS

Giray SALMAN[1], Suray PEHLİVANOGLU[3], Cigdem AYDIN ACAR[1,2], Sukriye YESİLOT[1,2]

[1] *Department of Health and Biomedical Sciences, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey*
[2] *Bucak School of Health, Department of Nursing, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey*
[3] *Necmettin Erbakan University, Department of Molecular Biology and Genetics, Konya, Turkey*

Abstract: New and more effective treatment strategies are required as an alternative to traditional treatment methods in order to increase the survival rate in colon cancer, which ranks fourth in cancer-related deaths in the world. Metal nanoparticles obtained by green synthesis technologies have been widely studied in vitro therapeutic applications in recent years owing to be eco-friendly, cost-effective and biocompatible methods. The aim of this study was to evaluate anti-cancer effects of silver nanoparticles from grape seed aqueous extract, alone or in combination with 5-Fluorouracil (5-FU) on HT-29 cell line. Biosynthesized AgNPs were characterized by techniques such as UV-vis spectrophotometer, scanning electron microscopy (SEM) and Energy Dispersive X-ray Spectroscopy (EDX). HT-29 cells were treated with different concentrations (0-20µg/mL) of AgNPs alone and combined with (200µg/mL) 5-FU for 72 h. The cytotoxic activity of the synthesized AgNPs alone and combined with 5-FU were investigated by MTT assay (IC50 values 13.74 and 5.35 µg/mL, respectively). Antiproliferative effects were examined BrdU assay (IC50 values 9.65 and 5.00 µg/mL, respectively). Activation of caspase-3 and protein expression levels of p53 were determined by Western Blotting analysis. It was observed that AgNPs significantly increased the cleavage of the proapoptotic proteins caspase 3 and obviously enhanced the expression of p53 in a dose-dependent manner. The use of successfully biosynthesized AgNPs in combination with 5-FU have been shown to exhibit synergistic cytotoxic and antiproliferative effects against HT-29 cell line. In conlusion, these findings suggest that the biosynthesized AgNPs may be promising new therapeutic candidate for the treatment of human colon cancer.

Keywords: Green synthesis, Silver Nanoparticles, 5-Fluorouracil, HT-29 cell line, Colon cancer

*This research was supported by the Burdur Mehmet Akif Ersoy University Scientific Research Projects Unit [Project number: 0594-YL-19].

Sözel Bildiri

THE EFFECTS OF KINESIO TAPING® TO DIAPHRAGM AND SERRATUS ANTERIOR MUSCLES ON PULMONARY FUNCTION

Mehmet Alperen PEKDAŞ[1], Rasmi MUAMMER[2], Lütfü Birol BARIŞ[3]

[1] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
alperenpekdas@gmail.com

[2] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
rasmymuammar@yahoo.com

[3] *Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*
birolbaris0@gmail.com

Abstract:

Background: Kinesio tape (KT) is frequently used as part of the therapy in musculoskeletal rehabilitation, however, there is not much evidence about its effects on pulmonary rehabilitation and pulmonary functions. Breathing movements are an integral component of postural function. Diaphragm and serratus anterior muscle are the most common postural muscles that tend to get shorten leading to restricted chest mobility, and the restricted chest mobility may affect pulmonary functions negatively.

Purpose: The purpose of our study was to evaluate the effect of KT on pulmonary functions.

Method: The study included 20 healthy volunteers (23.25±1.20 years). The study questionnaire included sociodemographic features, physical activity frequency, and duration. To assess pulmonary functions, we used a spirometry device and evaluated the FVC, FEV1, and FIV1 values, both before and after KT application. KT was applied on the diaphragm and serratus anterior muscles.

Results: According to our results, statistically significant increases were found between before and after taping on FVC (4.45±0,87, 4.84±0,95; p=0.001), FEV1 (3.91±0.88, 4.17±0.87; p=0.006), and FIV1 (4.32±0.79, 4.64±1.04; p=0.003) values. There were also statistically significant differences before and after taping application on FVC, FEV1, and FIV1 Rate ($p<0.05$).

Discussion and conclusion: Our study examined the effect of KT applied to diaphragm and serratus anterior muscles of healthy individuals on pulmonary functions. The results indicate the KT applied to the diaphragm and serratus anterior has a significant effect on respiratory capacity and pulmonary functions. Thus, it seems that KT may create an opportunity for effective support for physiotherapy and respiratory capacity.

Keywords: Kinesio tape, Diaphragm, Pulmonary functions, Serratus anterior

Sözel Bildiri

SIÇAN OVARYUM DOKUSUNDAN STROMAL KÖK HÜCRELERİN İZOLASYONU

Murat Serkant ÜNAL[1]

[1]Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye

Özet: Stromal (mezenkimal) kök hücreler bağ dokusunda bulunan erişkin tip kök hücrelerdir. Bu hücreler homojen bir topluluk olmayıp icerisinde farklı kök hücreleri barındırmaktadırlar. Kültür ortamlarında morfolojik olarak incelendiklerinde fibroblast benzeri hücre toplulukları oldukları görülmüştür. Şimdiye kadar kemik iliği, plasenta, amniyon sıvısı, testis, ovaryum, yağ dokusu, kordon kanı, akciğer, karaciğer gibi birçok dokudan izole edilmişlerdir. Ovaryumda bulunan stromal kök hücreler folikül yapılarını desteklemekte ve folikülogenez sürecinde önemli fonksiyonlar üstlenmektedirler. Çalışmamızda ovaryumda bulunan stromal kök hücreler eksplant hücre kültürü tekniğiyle başarılı bir şekilde izole edilmiş ve üretilmiştir. Overyan stromal kök hücreler değişik kaynaklardan izole edilen stromal kök hücrelere göre ovaryum hasarlarının onarımında daha etkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: Over dokusu, stromal kök hücre, infertilite

Sözel Bildiri

LBG VE BETA-GLUKAN KAPLI YÜZEYLERİN BİYOUYUMLULUK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Floriya YULDAŞEVA[1], Gökhan DURUKSU[2], Yusufhan YAZIR[3]

[1] Floriya Yuldaşeva, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Kök Hücre AD, İzmit, Kocaeli, Türkiye, floriya100@gmail.com

[2] Gökhan Duruksu, Kocaeli Üniversitesi, Kök Hücre ve Gen Tedavisi Araştırma ve Uygulama Merkezi, İzmit, Kocaeli, Türkiye, gokhan.duruksu@kocaeli.edu.tr

[3] Yusufhan Yazır, Kocaeli Üniversitesi, Kök Hücre ve Gen Tedavisi Araştırma ve Uygulama Merkezi, İzmit, Kocaeli, Türkiye, yusufhanyazir@yahoo.com

Özet:

Giriş: Her yıl milyonlarca hastada çeşitli sebeplerden dolayı kemik, kıkırdak ve bağ dokusu hasarları oluşmaktadır. Doku mühendisliği yaklaşımıyla bu hasarların onarımında kullanılacak biyo-malzemelerin geliştirilmesinde çeşitli sentetik polimerler ile protein, polisakkarit gibi doğal polimerler kullanılmaktadır. Guar gam, hyaluronan, β-glukan veya kitin gibi polisakkarit yapısındaki doğal polimerler düşük maliyetli, biyolojik olarak uyumlu ve toksik olmadıklarından dolayı doku mühendisliğinde iskele üretiminde yer almaktadır. Özellikle doku mühendisliğinde yapılan çalışmalarda bu doğal polimerlerin hücre canlılığını destekleyici etkiler gösterdikleri belirlenmiştir.

Yöntem: Bu çalışmada guar gam (GG), keçiboynuzu gamı (LBG), ksantan gam (XG) ve *P.ostreatus* kaynaklı β-glukanın ve insan kemik iliği kaynaklı mezenkimal kök hücreler (iKİ-MKH) üzerindeki etkilerini belirleyebilmek amacıyla önce proliferasyon ve toksisite analizleri yapılarak malzemelerin hücreler üzerindeki canlılık ve mitokondriyal aktivitesi karşılaştırılmıştır. Kültür ortamındaki hücrelerin morfolojik etkileri karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere destek olarak hücre proliferasyon belirteci Ki-67 ve stres belirteci p38 proteinlerinin gen düzeyinde ifadeleri incelenmiştir. Çalışmamızda, *P.ostreatus*'un hücre duvarı elemanlarından olan β-glukan sıcak kostik yöntemi ile izole edilmiştir. iKİ-MKH'ler ile etkileşim kurabilmelerini sağlamak için izole edilen β-glukan ve gamlar (LBG, GG, XG) farklı oranlarda hazırlanarak kültür kaplarının yüzeyleri kaplanmıştır. iKİ-MKH'ler bu yüzeyler üzerine ekilerek 24 ve 72 saat kültürü yapılmıştır.

Bulgular: İlk bulgular bu malzemelerin hücre morfolojisi üzerinde önemli değişikliklere yol açmadığı yönündedir. Hücre sitoplazma/çekirdek oranı ciddi oranda bozulmamıştır. Hücre çekirdeği boyamalarında mikro-nüklei yapılarının oluşmadığı gözlemlenmiştir.

LBG-Glukan karışımlarının belli oranlarında hücre çoğalmasının artırdığı WST-1 sonuçlarıyla gösterilmiştir. Bu ortamlarda hücre toksisitesi incelenmiş ve laktat dehidrogenaz (LDH) aktivitesinin toksik seviyesi ölçülmemiştir. iKİ-MKH'lerinde p38 ve Ki-67 genlerinin ekspresyon seviyeleri incelendiğinde kullanılan kaplama malzemelerinin hücre çoğalması üzerinde olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: LBG ve β-glukan kaplama malzemelerinin biyouyumluluğu ISO 10993-5:2009 (ver.2017) standartıyla uyumlu olduğu ve kemik-kıkırdak doku mühendisliği çalışmalarında kullanılabileceği ortaya konmuştur. LBG ve β-glukan karışımlarının rejeneratif tıp için potansiyel tedavi edici malzemeler olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doku Mühendisliği, β- Glukan, Gam, Proliferasyon

Sözel Bildiri

DENİZ YOSUNUNUN ANTİOKSİDAN POTANSİYELİ

Meleksima ŞEN[1], Gamze YILDIZ[2]

[1] *Uludağ Üniversitesi, Biyoloji, Bursa, Türkiye, 502003001@ogr.uludag.edu.tr*

[2] *Uludağ Üniversitesi, Biyoloji, Bursa, Türkiye, gamze@uludag.edu.tr*

Özet: Metabolizma sırasında doğal bir süreç olan oksidasyon sonucunda organizmada bir çok hasara neden olabilen reaktif oksijen türleri oluşmaktadır. Bu moleküller eşlenmemiş elektron içerir ve oldukça kararsızdır. Kararlı hale gelebilmek için başka moleküllerden elektron alarak o molekülü okside eder ve sonuçta başka bir molekül oluşmasına neden olur. Bu durum bağışıklık sistemini zayıflatarak vücut hücrelerini tahrip etmekte, dolayısıyla kalp damar hastalıkları, kanser, katarakt, diyabet ve karaciğer tahribatı gibi pek çok hastalığa davetiye çıkartmaktadır. Son yıllarda yürütülen araştırmalar, antioksidanların serbest radikalleri nötralize ettiğini ve oksidatif strese engel olduğunu ortaya koymaktadır. Oksidatif stresin olumsuz etkilerini sınırlayabilmek için antioksidan içerikli beslenme tarzını benimsemek gerekmektedir. Yüksek oranda protein, vitamin, yağ asidi ve antioksidan bileşikleri içeren deniz yosunlarının da bu beslenme tarzını destekleyen iyi bir alternatif olduğu bilinmektedir. Bu bildiride deniz yosunlarının antioksidan özellikleri hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deniz yosunu, antioksidan, serbest radikaller, oksidatif stres

Sözel Bildiri

LİTERATÜR EŞLİĞİNDE NADİR BİR OLGU: TUBEROSKLEROZLU HASTADA EOZİNOFİLİK RENAL HÜCRELİ TÜMÖR VE ANGİOMİYOLİPOM BİRLİKTEĞİ

Onur ERTUNÇ[1], Sefa Alperen ÖZTÜRK[2]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Ana Bilim Dalı, Isparta*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Ana Bilim Dalı, Isparta*

Özet:

Giriş: Renal angiomiyolipomlar (AMLs) K/E:2/1 oranında karşımıza çıkan nadir benign mezenkimal tümörler olup, yağ doku benzeri, düz kas benzeri hücreler ile kalın duvarlı kan damarlarından oluşan, melanin pigmenti sentezleyen perivasküler epiteloid differansiasyon gösteren (PEComa grubu) neoplazilerdir. Tümörü oluşturan bu komponentler değişiklik gösterebilmekle birlikte benign neoplaziler olması yanı sıra "epiteloid" varyantında metastaz potansiyeli olan daha büyük kitleler şeklinde prezante olabilirler. Tuberoskleroz veya pulmoner lenfangioleiomyomatosis ile ilişkili olabildiği gibi sporadik de görülebilirler. En sık böbrekte izlenmekle birlikte karaciğer, akciğer ve yumuşak dokuda izlenebilmektedir. Tüm renal tümörler içerisinde %1 gibi bir oranla tespit edilmekte olup, yapılan otopsi serilerinde bu oran %0,3 ile %2,1 oranında değişiklik göstermektedir. Birçok hasta semptomatik olmayıp bazen retroperitoneal hemoraji ve hematüri ile semptom vermektedir.

Amaç: Literatür eşliğinde renal anjiomiyolipomları, klinik bulgularını ve eşlik ettikleri hastalıkları, cerrahi ve patolojik bulgularını vakamız doğrultusunda sunmaktır.

Olgu: Vakamız 32 yaşında erkek, klinik olarak ilk dikkatimizi çeken malar bölgede tuberoskleroz açısından şüpheli dermatolojik bulgular (angiofibrom benzeri görünüm) olmuştur. Hastamız acil servise akut batın ve batın içi kanama ile başvuru yapmıştır ve internalize edilerek derhal opere edilmiştir.

Bulgular: AMLs perisitik neoplaziler olduğu için patolojik değerlendirmede vakamızda SMA, Kalponin, Vimentin gibi perisitik markerlar ile melanositik markerlar olan MelanA, HMB45, S100 ile ekspresyon izlenmiştir. Vakamız makroskopik olarak bir bütün olmayıp, perforasyon nedeniyle lezyon makroskopik boyutu bilinmemektedir. Mikroskopide renal parankim içinde ve çevresinde çoğunlukla iğsi morfolojide sinsityal paternde, yer yer epiteloid morfoloji benzeri alanları olan, mitoz ve nekrozun izlenmediği, liposit benzeri hücrelerin ve hyalinize duvarlı irili ufaklı vasküler yapıların tümörü oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca tümöre eozinofilik renal hücreli tümörün ve nekrotizan granulomatöz inflamasyonun eşlik ettiği izlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Literatürde bizim vakamızda olduğu gibi AML ve renal hücreli tümör birlikteliği son derece az rastlanan bir olgu olup 60 kadar olgu bildirimi yapılmıştır. Bizde vakamızın mevcut histomorfolojik ve klinik bulgularını literatür eşliğinde bu sunumda tartışmayı planladık.

Anahtar Kelimeler: Tüberoskleroz, Angiomyolipom, Renal Hücreli Tümör

Sözel Bildiri

DİYABETİK AYAKTA PROGNOSTİK BİR BELİRTEÇ OLARAK RUTİN KAN ANALİZLERİ

Ahmet EROĞLU*

**Süleyman Demirel Üniversitesi, Cerrahi Tıp Bilimleri, ahmeter3293@gmail.com*

Özet: Diyabetik ayak, kalp damar cerrahi ortopedi ve endokrinolojı gibi bir çok branşı ilgilendiren kontrol edilmesi zor ilerleyici bir hastalıktır. İleri hasta yaşı ve ek tıbbı bozukluklarda bu sürecin agreve olmasını kolaylaştırmaktadır . bunların sonucu olarak diabetik ayak ne yazık ki ampütasyonlara hatta reamputasyolarla seyretmektedir. Bu çalışmada, kan parametreleri ile ampütasyon olayları arasındaki ilişkiyi araştırmayı amaçladık. Ampütasyon için ortopedi kliniğine başvuran diyabetik 85 hasta çalışmaya dahil edildi. Ampütasyon seviyeleri (amputasyon seviyeleri falanks, metatarsal, lisfranc, syme, diz altı, diz-dezartikülasyon, diz üstü amputasyon) ve yeniden amputasyonlar kaydedildi ve rutin kan parametreleriyle karşılaştırıldı. 29 hastada yeniden amputasyon gözlendi. Daha düşük albümin, daha yüksek HbA1c, daha yüksek CRP seviyeleri ile ilişkili olduğunu saptadık. Ayrıca, yeniden amputasyon seviyelerinde daha düşük albümin seviyeleri ve daha yüksek WBC, HbA1c, CRP seviyeleri tespit edildi. Özellikle HbA1c, CRP düzeyleri yeniden ampütasyon için referans çizgisinin üst sınırı olarak bulundu. Sonuçlarımıza göre, basit kan parametreleri diyabetik ayaktaki ampütasyonun ilerleyişini gözlemlemek için faydalı olabilir. Özellikle düşük albümin ve daha yüksek HbA1c, CRP düzeyleri kötü prognozla ilişkili olarak tespit edildi. Ayrıca, HbA1c seviyesinin taranması, yeniden ampütasyon olasılığını tespit etmek için oldukça hassas görünmektedir.

Sözel Bildiri

YOĞUN BAKIMLARDA TIBBİ CİHAZLARDAN KAYNAKLANAN BASINÇ YARALARI ÖNLENEBİLİR Mİ?

Mehmet DALKILIÇ[1], Ayşegül SAVCI[2]

[1] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Tezli Yüksek Lisans Programı, Kütahya, Türkiye, mehmet.dalkilic@ogr.ksbu.edu.tr*

[2] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD, Kütahya, Türkiye, aysegul.savci@ksbu.edu.tr*

Özet: Sağlık bakımında kalite göstergelerinden biri olan basınç yaraları, sağlık hizmetlerindeki gelişmelere karşın hala önemli sağlık sorunlarındandır. Basınç yaraları, enfeksiyon gibi komplikasyonlara, hastanede kalış süresinin uzamasına, yaşam kalitesinde düşmeye, mortaliteye neden olabilmektedir. Ayrıca, tıbbi harcamalarda artışa yol açarak sağlık sistemine de ek yük getirmektedir. Yoğun bakımda yatan hastalarda görülen basınç yaralarının önemli bir kısmının tıbbi cihazlarla ilişkili olduğu saptanmıştır. Tıbbi cihazlarla ilişkili basınç yaralarının uygulanabilecek kanıta dayalı yaklaşımlar ile önlenebileceği bildirilmiştir. Riskli hasta grubunun belirlenmesi, tıbbi cihazların güvenli kullanımı ve kanıta dayalı bakım yaklaşımlarının uygulanması önerilmektedir. Bu bağlamda başta hemşireler olmak üzere yoğun bakımlarda çalışan tüm sağlık profesyonelleri tıbbi cihazlarla ilişkili basınç yarası için risk faktörlerini bilmeli ve önlemek için gerekli girişimleri uygulamalıdır. Bu derlemede tıbbi cihazlarla ilişkili basınç yarası gelişiminde rol oynayan risk faktörlerinin ve önlemeye yönelik uygulamaların kanıta dayalı yaklaşımlar ışığında incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi cihazlarla ilişkili basınç yarası, hemşirelik, kanıta dayalı uygulama

Sözel Bildiri

DENTAL TEDAVİLER SIRASINDA MEYDANA GELEN İATROJENİK YABANCI CİSİM YARALANMALARINA CERRAHİ YAKLAŞIMLAR: VAKA SERİSİ

Cihan VAROL*

**Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız,Diş ve Çene Cerrahisi AD.*

cihanvarol.cv@gmail.com

Özet:

Giriş ve Amaç: Diş hekimleri rutin dental tedaviler sırasında oldukça dar bir alanda, kesici-delici aletler ve kimyasal ajanlarla çalışmaktadırlar. Bu durumun doğal bir sonucu olarak dental işlemler sırasında iatrojenik yaralanmalar meydana gelebilmektedir. Bu yaralanmalar kanama, sinir hasarı ve fonksiyon sırasında ağrı gibi farklı sorunlara yol açarken, bazı penetran yaralanmalarda cerrahi müdahale gerekebilmektedir.

Vakalar: Bu vaka serisinde 2017-2020 yılları arasında Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi kliniğine, farklı dental işlemler sırasında meydana gelmiş iatrojenik yabancı cisim yaralanması nedeniyle başvuran veya sevk edilen, yabancı cisimlerin cerrahi girişim ile çıkarıldığı 5 vaka sunulacaktır. Bu vakalarda çıkarılan yabancı cisimler arasında, 48 nolu diş vestibülünde kırılmış ve 6 aydan uzun süre boyunca alveolar mukoza içerisinde kalmış ortodontik ark teli, hastanın ani hareketi sonucunda yanak mukozası içerisinde kırılarak kalmış elmas kaplı fissür frez ucu, 26 ve 27 nolu dişler arasında kırılmış elektronik intraosseöz anestezi iğnesi ucu, üst çene sol taraf palatinal bölgede yerleştirilme sırasında kırılan ortodontik minivida parçası ve 48 nolu dişin çekim soketinde, lingual kortekse saplanarak kırılmış dental elevatör parçası bulunmaktadır.

Sonuç: Dental tedaviler sırasında meydana gelen yabancı cisim yaralanmaları genellikle basit cerrahi müdahaleler ile çözülmektedir. Diğer yandan anatomik lojlar, ağız tabanı, yanak mukozası ve farengeal bölge gibi yabancı cismin doku içerisindeki potansiyel hareket alanının arttığı anatomik bölgelerde, boyutları milimetreler ile ifade edilen yabancı cisimlere ulaşmak oldukça zor olabilmektedir.

Sözel Bildiri

EVALUATION OF THE EFFECTS OF DIFFERENT TYPES OF ADHESIVES USED IN FIXED ORTHODONTIC TREATMENT

Damla Dalmış DEMİRAĞ*

**Akdeniz Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, damladalmis@gmail.com*

Abstract:

Aim: The aim of this randomize controlled split mouth study was to evaluate and compare the efficacy of a conventional adhesive (3M Unitek Transbond XT-USA) and a fluoride releasing adhesive (Clearfil Tri-S Bond Plus, Kuraray Noritake, Japan) on enamel demineralization.

Material Method: Sixteen healthy patients (10 female, 6 male mean age: 14,95 ± 2,4) who have minimum dental crowding with a need of fixed orthodontic treatment were included to the study. Split mouth treatment designed for patients and bonding was performed using different adhesives randomly to the right and left half jaws of the same patients The side that applied the fluoride-releasing adhesive was accepted as the experimental group, while the conventional adhesive applied side was accepted as the control group. The number of teeth examined in treatment was 380 (190 control, 190 experimental). The hands used by the patients were also noted to evaluate their oral hygiene habits and tooth brushing efficiacy. The gingival bleeding index and plaque index values were recorded at the beginning and at the end of the treatment. Enamel mineralization levels for each tooth before orthodontic treatment and at the end of the treatment were evaluated and recorded by using the clinical observation methods based on the ICDASII criteria and using DIAGNOdent Pen (KaVo, Germany). Bracket failure rates were also evaluated for the two study groups.

Result: There was no statistically significant difference between ICDAS criteria, plaque index and DIAGNOdent measurements before and after treatment between the control and experimental groups. While there was no difference in pre-treatment gingival index distributions between the groups, the ratio of gingival index value to 1, was higher in the post-treatment experimental group compared to the control group ($p= 0.049$). DIAGNOdent measurements were found to be statistically higher in right-handed and right-sided experimental group patients ($p = 0.003$), while DIAGNOdent measurements were found to be statistically higher in left-handed patients in the right-sided control group ($p = 0.038$). There was no statistically significant differences in the rate of bracket failure between two groups.

Conclusion: The effects of fluoride releasing adhesive and conventional adhesive on enamel demineralization were found to be similar.

Sözel Bildiri

BOYUN ÇEVRESİ VE METABOLİK SENDROM İLİŞKİSİ

Hilal TOKLU[1], Meliha ÇAVDAR[2]

[1] *a) Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, tokluhilal@hotmail.com*

b) Bitlis Eren Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Bitlis, Türkiye

[2] *a) Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, melihacavdar@erciyes.edu.tr*

[2] *b) Çankırı Karatekin Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Çankırı, Türkiye*

Özet: Metabolik sendrom (MetS) ilk kez 1988'de Reaven, çeşitli risk faktörlerinin sıklıkla bir arada bulunduran bir hastalık olduğunu saptamış ve bunu sendrom X olarak adlandırmıştır. Bu sendromun kardiyovasküler hastalıkların gelişme riskini arttırdığını belirtmiştir İnsülin duyarlılığında azalma, obezite, azalmış fiziksel aktivite ve sağlık alışkanlıkları özellikle üstünde durulan faktörlerdir. Bu faktörlerden insülin direncinin merkezi bir rolü olduğu ileri sürülmüştür. MetS için National Cholesterol Education Program (NCEP) ve Adult Treatment Panel III (ATP III) tanı kriterlerinden bir tanesi olan abdominal obezitede (artmış visseral yağlanma) erkeklerde daha sık görülmekte olup, ateroskleroz dahil kalp ve damar hastalıklarında artış vardır. Bu risk artışı yağ dokusu miktarındaki artış kadar lokalizasyonun da ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Boyun çevresi, obezite için güvenilir bir ölçüm aracı olup, antropometrik ölçümlerden yaygın olarak kullanılan bel çevresine benzer şekilde metabolik anomalileri daha iyi tahmin edebilme olanağı sağlamaktadır. Bununla birlikte boyun çevresinin, MetS ve bununla ilgili semptomları tahmin etmek için uygun bir gösterge olup olmadığı tartışmalıdır Bel çevresi ve BKİ'den farklı olarak boyun çevresi metabolik riskin bağımsız bir prediktörüdür ve visseral yağ dokusu ve insülin direnci ile pozitif korelasyon gösterir. Boyun çevresinin, MetS riskini, erkeklerde 1.27 kadında 1.53 kat artırdığı gösterilmiştir. Çin'de yapılan bir çalışmada boyun çevresi değerleri erkeklerde ≥ 38.5 cm, kadınlarda ≥34.5 cm olduğunda metabolik sendrom riskinin arttığı gösterilmiştir. Sonuç olarak, visseral obezite MetS'li hastalarda yaygın olarak görülmektedir. Günümüzde daha yaygın olarak kullanılmaya başlanan antropometrik ölçümlerden boyun çevresi, hastalarda visseral obezite ile ilişkili MetS'i saptamada yeni bir bileşen olabilir. Buna ek olarak, boyun çevresi, MetS'in bir göstergesi olarak kullanılabilir. Bu bulgular, çok merkezli ve geniş katılımlı kontrollü çalışmalar ile desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: boyun çevresi, metabolik sendrom, obezite

Sözel Bildiri

OLGU SUNUMU: SİRKUMSİZYONA SEKONDER GÖMÜK PENİS VE FIMOZİS OLUŞMASI SONRASI CERRAHİ REKONSTRİKSİYON

Tayfun ÇİFTECİ*

**Süleyman Demirel Üniversitesi, Cerrahi Tıp Bilimleri, drtayfun.1417@hotmail.com*

Özet:

Giriş: Gömük penis, yaş gruplamasına göre penis gerginken ortalama uzunluk ve çapta olmasına rağmen, penisin görüntüsel olarak küçük olması olarak tanımlanır. Fimozis ise sünnet derisinin geriye çekilmemesi, prepisyum orifisinin balonlaşması ya da işemeyi zorlaştırmasıdır. Gömük penis, doğumsal ve edinsel nedenlerle görülebilmektedir. Fimozis, yenidoğan döneminde normaldir ve 3 yaşına kadar geriler. Genellikle sünnet derisinin geriye travmatize edilerek çekilmesinden sonra eski haline geldiğinde skarla iyileşmesinden kaynaklanır. Bu olgu sunumunda sünnet sonrası oluşan gömük penis ve fimozise yaklaşımımız aktarılacaktır.

Olgu: Yedi aylık erkek hasta; 2 ay önce dış merkezde sünnet olmuş. Sünnet sonrası herhangi bir sıkıntı yaşamayan hastada penis glansının yeniden kapandığı ve işemekte zorluk çektiği ayrıca idrar akışının da zayıfladığı anamnezi alındı. Fizik muayenesi yapılan hastada penis glansının kapandığı, penisin cildinin retrakte edilemediği(fimozis) ve penis şaftının suprapubik bölgeye yakın olduğu(gömük penis) gözlendi.Hasta operasyona alındı. Mosqiute yardımıyla fimozisi düzeltilen hastada glan penis sıyrıldı ve penis şaftı ile beraber ortaya çıkarıldı. Üretraya zarar gelmemesi için 8f feeding kateteri sonda olarak kullanıldı ve sünnet mukozasının yetersiz insize edildiği görüldü. Sirkumsizyon hattından 15f bistüri ile mukoza ayrıldı ve penis cildi deglov edildi. Mukoza glans coronadan 5 mm olacak şekilde fazla kısmı metzenbaum makas ile eksize edildi. Deglov edilen ciltaltı kanama alanları bipolar koter ile kanama kontrolü yapıldıktan sonra cilt mukozaya yeniden sütüre edildi. Penis boyunun da düzeldiği gözlendi. Sütürler tamamlandıktan sonra pansuman yapıldı ve operasyona son verildi.

Tartışma ve Sonuç: Gömük penis ürologlar tarafından benign bir hastalık olarak değerlendirilmekte ve genelde konservatif tedavi yöntemleri ile takip tercih edilmektedir ancak olgumuzda olduğu gibi sünnet sonrası gelişen fimozis ve gömük peniste cerrahi müdahale gereklidir. Sünnet toplumumuzda basite indirgense de enfeksiyon, gömük penis, üretra darlığı gibi komplikasyonlara neden olabilen ciddi bir operasyondur. Sünnet sırasında mukoza boyunun 5 mm olması gerektiği konusunda çalışmalar vardır ancak bırakılması gereken mukoza uzunluğu konusunda literatüre geçmiş net bir veri yoktur. Yeterli mukoza uzunluğuna cerrahi sırasında penisin boyuna ve yapısına göre cerrah tarafından karar verilmektedir. Sünnet sonrası hastaların yara yeri iyileşmesi ve olası komplikasyonların erken tespiti için hastaların yeniden kontrol edilmeleri ve genelde çocuk hasta grubunu oluşturan bu operasyon sonrası olabilecek kmplikasyonlar açısından aileler bilgilendirilmelidir.

Sözel Bildiri

KEÇİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE KONJENİTAL ANOMALİLER VE ÖNEMİ

Zafer USTA[1], Özgecan KORKMAZ AĞAOĞLU[1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Genetik Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye*

Özet: Evcil keçi (Capra hircus), Bovinae alt ailesinden olup, genellikle bu alt ailenin diğer evcilleştirilmiş üyelerinde görülen bazı konjenital anomalilere bu türde de rastlanır. Keçilerde en sık görülen konjenital anomaliler; çift cinsiyetlilik (hermafrodizm), cücelik (dwarfism), kulaksızlık (anotia) ve küçük kulaklılık (microtia), beta-mannosidozis (β-mannosidozis), guatr, konjenital miyotoni, jinekomasti, normalden fazla meme başı (hiperteli) bulunması, meme başının kapalı olması, gonadal aplazi veya hipoplaziler (testis veya ovaryumların tam gelişmemesi ya da hiç oluşmaması) gibi anomalilerdir. Keçi yetiştiriciliğinde, dış bakı ile belirlenebilen ve ileride üreme veya süt verimi kayıplarına yol açacak olan konjenital anomalilere sahip oğlakların hemen tamamı kayıt altına alınmadan kesime sevk edilmektedir. Bu nedenle belirtilen anomalilere bağlı gelişen kayıplar çok fazla rapor edilmemiştir. Rapor edilen olguların çoğu ise; dış bakı ile belirlenemeyen ancak pubertas yaşına gelince hala cinsel aktivite göstermeyen keçi veya teke adaylarının incelenmesi ile belirlenen anomalilerdir. Ayrıca bu anomalilerin aynı sürü veya coğrafi bölgede tekrar tekrar ortaya çıkması konu ile ilgilenen araştırmacıların dikkatini çekebilmektedir. Hayvan yetiştiriciliğinde verim ve dolayısıyla ekonomik kayıplara sebep olmalarından dolayı bu anomalilerin derinlemesine araştırılması ve altta yatan nedenlerin belirlenmesi gerekmektedir. Sunulan derlemede; keçilerde görülen bazı konjenital anomalili doğumların nedenleri, görülme biçimleri ve eliminasyon yöntemleri hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: keçi, konjenital anomali, yetiştiricilik

Sözel Bildiri

HOLLANDA CÜCE TAVŞANINDA MEDİAL KOLLATERAL LİGAMENT HASARI OLGUSU

Yusuf Sinan ŞİRİN*, Mehmet Nur ÇETİN*, Rüveyda Hilal AKI**

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, yusufsinan@mehmetakif.edu.tr*
** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr*
***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye ruveydahilalaki@gmail.com*

Özet: Bu olgu sunumunun materyalini; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi'ne getirilen 6 aylık, dişi bir cüce tavşan *(Oryctolagus cuniculus)* oluşturdu. Alınan anamnezde, hastanın sağ arka bacağında anormal basış pozisyonu olduğu belirlendi. Yapılan klinik muayenede tibial kompresyon testi ve öne çekmece hareketi testinde pozitif sonuç elde edilidi. Palpasyonla muayenede genu ekleminde şişlik tespit edildi. Yapılan radyolojik muayenede eklem aralığının azaldığı belirlendi. Bu bilgiler doğrultusunda hastada medial kollateral ligament hasarı olduğuna karar verildi ve hastanın tedavisi için operasyon planlandı. Hastaya anestezik olarak 1,25-5 mg/kg dozda butorfanol (Butomidor, İnterhas Tıbbi ve Kimyevi Ürünler San. Ve Tic. A.Ş.), 5 mg/kg dozda ksilazin (VetaXyl, Oruç Özel Vet.Hiz.Hay. Ve Gıda San.Tic.Ltd.), 40 mg/kg dozda ketamin (VetaKetam, Oruç Özel Vet.Hiz.Hay. Ve Gıda San.Tic.Ltd.) uygulanarak genel anesteziye alındı. Hastaya sırtüstü yatış pozisyonu verildi, bacak askıya alındı ve bölge aseptik cerrahi için hazırlandı. Bölgenin traşı sağlandıktan sonra asepsi ve antisepsi kurallarına dikkat edilerek bölge steril hale getirildi. Bölgeye parapatellar yaklaşım ile yaklaşıldı. Patella üzerinde ortalanmış kraniomedial bir ensizyon yapıldı ve parapatellar medial retinakulum'u açığa çıkarmak için subkutan doku ensize edildi. Medial retinakulum ile eklem kapsulasına patellar tendonun medial kenarına bitişik bir ensizyon yapıldı. M. sartorius'un kaput kaudalis'i geriye yatırıldı ve fascia lata ensize edildi. Kas ve fascia kaudal yöne ekarte edildi. Açığa çıkan hasarlı ligament belirlendi, femur kondulüne ve tibia'nın kranial tuberositas tibia kısmına 8 numara kortikal vida yerleştirildi. Vidalar tam sıkılmadan 0.4 mm serklaj teli sekiz şeklinde olucak şekilde yerleştirildi. Bu işlemden sonra vidalar sıkıldı ve ardından katmanların sırasına dikkat edilerek bölge kapatıldı. Operasyon bölgesi yumuşak bandaj ile kapatıldı. Hastaya postoperatif dönemde 5-10 mg/kg dozda enrofloksasin (Baytril-K %5, Bayer Türk Kimya San. Ltd. Şti.) uygulandı. Bu olgu sunumu ile tavşanlardaki ligament hasarlarının tanı ve tedavi yöntemleri hakkında bilgi verilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Tavşan, Vidalama Tekniği , Ligamentum Kollaterale Rupturu

Sözel Bildiri

GÜMÜŞSUYU(AgNP): TEBABETTE YENİ BİR ÜMİT IŞIĞI MI?

İlkay Moran[1] HASAN ÖZÇELİK[2]

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Isparta, Türkiye
ilk.moran@gmail.com
[2]Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Isparta, Türkiye
hasanozcelik@sdu.edu.tr

Özet: Bu bildiride; gümüşsuyunun (AgNPs) tebabette kullanımı; nanopartiküllerinin biyomoleküller ve mikroorganizmalarla etkileşimi, metal-canlı etkileşmesini anlatılmaktadır. Konu yeni bir araştırma alanıdır. Hakkında çok az araştırma bulunmaktadır. Bilimsel çalışmalarda gümüş nanopartiküllerin tebabette ümit verici yeni bir malzeme kaynağı olduğu belirtilmektedir. Asil metal nanomateryaller arasında gümüş nanopartiküller, çekici fizikokimyasal özellikleri nedeniyle büyük ilgi görmüştür. Geniş etkili moleküler etiketleme için ideal bir ham maddedir. Gümüşün çeşitli kimyasal formlarda geniş bir anti mikroorganizma yelpazesi gösterdiği, toksisiteye karşı güçlü direnç gösterdiği anlaşılmaktadır. Nanopartiküller, glikoprotein topuzlarına tercihli bağlanma yoluyla HIV-1 virüsü ile etkileşmektedir. Bu etkileşme ile gümüş nanopartikülleri in vitro ortamda virüsün konakçı hücrelere bağlanmasını engeller. İnorganik veya organik menşeili olabilirler. Kullanıcıların büyük bir kısmı gümüş suyu içiminin stresi azalttığını, vücut dirençlerinin arttığını hissettiklerini belirtmektedirler. Kütahya'daki Gümüş dağı gibi gümüş bakımından zengin Türkiye'de önemli madensel alanlar vardır. Buraların florası incelenerek tıbbi bitkileri ya da gümüş akümülatörü bitkileri belirlenerek bu bitkilerden uygun metotlarla Gümüşsuyu elde edilebilir. Bu ham maddeler kullanılarak canlılarda mineral eksikliği giderilebilir. Konuya ilişkin deneysel araştırmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Gümüşsuyu, Nanopartiküller, Gümüşdağı, Mineral eksikliği, Covid 19, Antimikrobiyal etki

Sözel Bildiri

DİNAMİK HİPERİNFLASYON

Beyza Nur TOSUN[1] , Melih ZEREN[2]

[1] *İzmir Bakırçay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksek Lisans Programı Öğrencisi; Mail adresi: cbeyzanur5@gmail.com*

[2] *İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü; Mail adresi: melih.zeren@bakircay.edu.tr*

Özet: Pulmoner hastalıklarda ekspiratuar akış limitasyonu mevcut olduğunda, ekspirasyonla akciğerledeki hava yeterince boşaltılamaz. Bir sonraki nefes, önceki tam olarak tamamlanmadan başlar, bu durum ekspirasyon sonu akciğer hacminde bir artışa ve inspiratuar kapasitede kısıtlamalara neden olur. İnspiratuar kaslar da bu dezavantajlı durumda daha izometrik kasılmaya başlar. Akciğer mekaniğinin değiştiği bu fenomen dinamik hiperinflasyon (DH) olarak adlandırılır. DH ölçümü için sıklıkla inspiratuar kapasite (IC) ölçümleri kullanılır ve ayrıca ekspirasyon sonu akciğer volümünün toplam akciğer kapasitesine oranı da kullanılmaktadır. DH, istirahat değerine kıyasla egzersiz sonunda IC değerinde 150 mL'den daha fazla azalma olarak tanımlanmıştır. DH, KOAH'lı hastalarda egzersiz kapasitesinin anahtar belirleyicisi olarak kabul edilmektedir. Mortalite ve morbiditenin de önemli bir nedeni olduğu belirtilmektedir. Şiddetli astımlı bireylerde de KOAH'a benzer şekilde IC değerinde azalma gösterilmiştir. DH'nin pro-inflamatuar etkilere de neden olabileceği bildirilmiştir. Diğer bir obstrüktif hastalık olan kistik fibroziste, DH' nin belirteci olan IC'nin hastaneye yatış ve akciğer transplantasyonu ile ilgili kararlarda dikkate alınan faktörler kompleksine eklenebileceği vurgulanmıştır. Pulmoner arteriyel hipertansiyonu olan hastalar DH yönünden değerlendirildiklerinde yaklaşık %60'ında DH gözlenmiştir. Günümüz klinik ortamlarında solunum fonksiyon testleri ile akciğer fonksiyonları sıklıkla değerlendirilmektedir. Ancak IC, fonksiyonel önemine rağmen hastalarda nadiren ölçülmekte ya da göz ardı edilmektedir. Çoğu pulmoner hastalıkta DH ile ilgili mevcut bilgiler de oldukça sınırlıdır. DH'nin ilgili hastalarda değerlendirme parametrelerine ilave edilmesi tedavi planlamalarında klinisyenlere yardımcı olabilir ve erken dönemde saptanabilmesi durumunda hastalara daha etkin tedaviler sunabilme olanağı sağlayabilir.

Sözel Bildiri

ARTROSKOPİK TEMPOROMANDİBULER EKLEM CERRAHİSİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Cihan VAROL

SDÜ Diş hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi AD, Isparta, Türkiye

Özet: Artroskopi, temporomandibuler eklem hastalıklarının teşhis ve tedavisi amacıyla uzun yıllardır güvenle kullanılan bir prosedürdür. Temporomandibuler ekleme yönelik ilk artroskopi uygulamaları tanı amaçlı uygulanmış, artroskop boyutlarının ilerleyen teknoloji ile birlikte daha küçük hale gelmesi sonucunda artroskopların oldukça dar bir alan olan temporomandibuler eklem içerisindeki hareket kabiliyeti arttırılmış ve artroskopik cerrahi operasyonlara imkan sağlanmıştır. Temporomandibuler eklemin fibröz adezyonları, disk sıkışmaları, kondromalaziler ve osteoartritler artroskopik cerrahi yöntemler kullanılarak tedavi edilebilmektedir. Günümüzde gelinen noktada ise genel anestezi altında, farklı artroskopik giriş yöntemleri, artroskopik cerrahi materyaller ve farmakolojik ajanların kullanıldığı birçok teknik tanımlanmıştır. Bu derlemenin amacı, son yıllarda artroskopik yöntemlerde görülen gelişmelerin ve artroskopik cerrahinin sınırlarının güncel bilgiler ışığında ortaya konmasıdır. Açık eklem cerrahisine kıyasla daha düşük komplikasyon oranlarına sahip olan, fasiyal skarı büyük ölçüde ortadan kaldıran ve hastanede kalış süresini kısaltan artroskopik cerrahinin, gelişen teknoloji ile birlikte daha kullanışlı hale geleceği, yakın gelecekte bazı eklem problemlerinin tedavisinde son çare olarak görülen açık eklem cerrahisinin yerini alabileceği düşünülmektedir. Diğer yandan artroskopik temporomandibuler eklem cerrahisi operasyonları sırasında oluşabilecek kanama, alet kırılması ve eklem kapsülü perforasyonları gibi komplikasyonların sonucunda açık eklem cerrahisine ihtiyaç duyulabileceği unutulmamalı, dolayısıyla bu minimal invaziv girişim açık eklem cerrahisi tecrübesi olan merkezlerde uygulanmalıdır.

Sözel Bildiri

HEMŞİRE TARAFINDAN VERİLEN GÖRSEL EĞİTİMİN BELEDİYE İŞÇİLERİNİN CİLT KANSERİ İLE İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARINA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esin SEVGİ DOĞAN[1], Özden DEDELİ ÇAYDAM[2]

[1] *Arş. Gör. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç, Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa, esinsevgi1990@hotmail.com*

[2] *Doç. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç, Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa, ozdendedeli@yahoo.co.uk*

Not: *Bu çalışma, Manisa Şehzadeler Belediye ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi İle Ortaklaşa Olarak Gerçekleştirilmiştir. Protokol Tarihi: 04.02.2019*

Özet:

Giriş ve Amaç: Global olarak görülme sıklığı giderek artan deri kanseri, özellikle açık alanlarda çalışan bireylerde oldukça büyük bir risk oluşturmaktadır. Bu çalışma, hemşire tarafından verilen görsel eğitimin açık alanda çalışan belediye işçilerinin deri kanseri bilgileri ve tutumlarına etkisini değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Bu ön test- son test deneysel çalışma, bir belediyenin açık alanda çalışan 122 işçi ile yürütüldü. Veriler Birey Tanıtım Formu, Cilt Kanseri Bilgi Anketi ve Cilt Kanseri Tutum Ölçeği (Cronbach Alpha= 0,78) ile toplandı. İlk görüşmede, araştırma grubundan veri toplanıp görsel eğitim uygulandı. Ilk görüşmeden bir ay sonra ikinci görüşme yapılıp tekrar anketler uygulandı.

Bulgular: Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 42,08±8,99'du. Katılımcıların %95,9'u erkek, %66,4'ü siyah saç rengi, %48,4'ü kahverengi göz rengi, %36,9'u esmer ten rengine sahipti. Katılımcılar ortalama 6 yıldır bu mesleği yaptıklarını ve günde ortalama 4 saat güneş altında kaldıklarını belirtti. Araştırmaya katılan belediye işçilerinin ön-test ve son test cilt kanseri bilgisi **p**uan ortalamaları ($z=-7,736$, $p<0.001$) ve cilt kanseri tutum ölçeği puan ortalamaları ($z=-6,642$, $p<0.001$). arasında istatiksel olarak anlamlı fark bulundu.

Sonuç: Araştırma sonuçları, hemşire tarafından verilen görsel eğitimin belediye çalışanlarının cilt kanseri bilgisine ve tutumuna olumlu etkisi olduğunu gösterdi. Buna göre, hemşireler tarafından açık alanda çalışan belediye çalışanlarına yçnelik cilt kanseri ile ilişkili eğitimleri içeren araştırmaların arttırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: cilt kanseri, bilgi, tutum, işçi

Sözel Bildiri

BİR ALAGEYİKTE ARKA EKSTREMİTE AMPUTASYONU OLGUSU

Doğukan POLAT *, Mehmet Nur ÇETİN*, Harun ÇINAR**

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, dpolat@mehmetakif.edu.tr*

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, hcinar@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bu olgunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi' ne getirilen 3 yaşlı, Alageyik ırkı geyik oluşturdu. Alınan anamnezde hastada topallık olduğu arka ekstremitede açık kırık olduğu bildirildi. Yapılan klinik ve radyografik muayenede sağ arka ekstremitede metatarsal kemikte açık kırık olduğu, açık kırığa bağlı kemikte osteomyelit oluştuğu tespit edildi. Yaban hayvanı olduğu ve kırığın üzerinden uzun süre geçip bölgenin enfekte olması sebebiyle ampütasyon için operasyon planlandı. Hastaya anestezik olarak indüksiyon amaçlı maskeleme ile sevoflurane verildi. İndüksüyon sonrası anestezinin daha güvenli yürütülebilmesi için entübe edilerek bolus sevoflurane kullanılarak anestezi idame edildi. Aynı zamanda anestezi sırasında yapılan ultrason muayenesinde hayvanın gebe olduğu belirlendi. Operatif müdahale öncesinde bölgenin asepsi ve antisepsisi sağlandı. Femurun proksimal 1/3'ü bırakılacak şekilde ensizyon başlatıldı, kaslar disseke edilerek kanamanın önlenmesi için bölgedeki arteria femoralis ve vena femoralise ligasyon uygulandı. Ligasyondan sonra a.femoralis, v. femoralis ve n.femoralis ile n. ischiadicusun kesilmesini takiben femurun proksimal 1/3'ünden aşağısı kemik testeresi yardımı ile ekstremtiteden ayrıldı. Bölge dikişlerle kapatılarak operasyon bitirildi. Postoperatif dönemde 25.000 IU/kg dozda benzil penisilin prokain (Reptopen S, Cefa Dif) kullanıldı ve söz konusu alageyik Tarım ve Ormancılık bakanlığına ait rehabilitasyon merkezine gönderildi. Bu olgu sunumu ile yaban hayvanlarında ve diğer evcil hayvanlarda üstünden uzun süre geçmiş açık kırık olgularında ve buna benzer olgularda uygulanabilcek tanı ve tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Amputasyon, Alageyik, Metarsal kırık

Sözel Bildiri

BİR BUZAĞIDA ATRESİA ANİ VE ENTEROURİNAL FİSTÜL OLGUSU

Harun ÇINAR*, Doğukan POLAT **, Muhammed Yusuf ŞİRİN**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, hcinar@mehmetakif.edu.tr*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, dpolat@mehmetakif.edu.tr*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mysirin@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bu olgunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi'ne getirilen 2 günlük, montofon melezi ırkı buzağı oluşturdu. Alınan anamnezde hastada anüsün olmadığı ve göbek bölgesinden dışkı geldiği belirtildi. Yapılan klinik muayenede atresia ani olduğu ve dışkılamanın penis yoluyla yapıldığı yani enteroüriner fistül olduğu tespit edildi. Hayvanın durumu göz önüne alınarak operasyon planlandı. Hastaya anestezik olarak indüksiyon amaçlı maskeleme ile sevoflurane verildi. İndüksüyon sonrası anestezinin daha güvenli yürütülebilmesi için entübe edilerek bolus sevoflurane kullanılarak anestezi idame edildi. Operatif müdahale öncesinde bölgenin asepsi ve antisepsisi sağlandı. Operasyon için hayvan vento-dorsal yatırıldı. Ventral bölgede median hatta processus xiphoideustan tuber coxaeya kadar ensizyon yapıldı. Laparotomi ile girilen karın boşluğunda iç organların görsel muayenesi yapıldı. Yapılan muayenede enterourinal fistülün yeri tespit edildi ve küt diseksiyon ile birbirinden ayrıldı. Ayrılan bölgelerde oluşan defektler 2/0 USP pga iplik ile dikilerek onarıldı. Laparotomi ensizyonu 0 USP pga iplik ile dikilerek atresia ani için hayvanın poziyonu dorso-ventral pozisyona getirildi. Kuyruk kaldırılarak anüsün olması gereken noktaya artı şeklinde ensizyon yapıldı. Dokular küt diseksiyonla uzaklaştırılarak rektum bulundu. Rektum ensize edildi ve rektum mukozası subkutan dokuya 0 USP polipropilen iplik ile dikilip sabitlenerek operasyon bitirildi. Postoperatif dönemde 8.75 mg/kg dozda amoksisilin+klavulanik asit (Synulox, Zoetis) kullanıldı. Bu olgu sunumu ile atresia ani ve enterouriner fistül tanısı konulan hayvanlarda yapılabilecek tanı ve tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Atresia ani, Buzağı, Enterourinal fistül

Sözel Bildiri

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BESLENME ALIŞKANLIKLARININ OBEZİTEYLE İLİŞKİSİ

Sultan ÖTKÜN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi, sultanotkn1234@gmail.com

Özet:

Giriş: Obezite; son yıllarda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin en önemli sağlık sorunları arasında yer almaktadır. Aşırı kiloluluk, bedenin yağ kütlesinin yağsız kütleye oranının aşırı artması sonucu boy uzunluğuna göre vücut ağırlığının istenilen düzeyin üstüne çıkması olarak tanımlanmaktadır. Beslenme; anne karnında başlayarak yaşamın sonuna kadar devam eden vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Bu nedenle çocukluk döneminde yanlış beslenme yetişkinlik dönemi obezitesine neden olabilmektedir. Çocukluk dönemi obezitesi her yıl artmaya devam eden bir halk sağlığı problemidir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisi tarafından Avrupa Bölgesinde çocukların ve adölesanların yaklaşık %20'sinin fazla kilolu olduğu ve bunların üçte birinin obez olduğu belirtilmektedir. Türkiye'de ise çocuklarda obezite sıklık oranı %8.2 olarak görülmektedir. Obeziteye ilişkin olası komplikasyonlar hem çocukluk çağında hem erişkinlik çağında mortalite ve morbiditeyi artırmaktadır. Metabolik sendrom bu komplikasyonların önemli parçasıdır.

Amaç: Çalışmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin beslenme alışkanlıklarıyla obezite arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Çocukluk döneminde kazanılan yanlış beslenme alışkanlıkları ilerleyen yaşlarda obeziteye bağlı kronik hastalıklara yol açabilmektir. Bu nedenle erken yaşta obeziteyle mücadele etmenin hayati önemi vardır.

Yöntem: Araştırma Denizli ilinde bulunan 2 farklı ortaokulun öğrencileriyle yapılacaktır. Ortaokul dönemi, çocukluk çağından yetişkinlik çağına geçiş evresi olması nedeniyle çeşitli kimlik karmaşası, kendini tanıma gibi olgulara bağlı olarak beslenme alışkanlıklarının değişmesine yol açabilmektedir. Beslenme alışkanlıkların doğru yönlendirilmesiyle obezite önlenebilir ve buna bağlı olarak sağlıklı hayat sürdürülebilir.

Araştırmada ortaokul öğrencilerinin demografik bilgileri sorgulanacaktır. Bunun yanında katılımcılara "Üç Faktörlü Beslenme Anketi" de sunulacaktır. Bu verilerin analizinden yola çıkarak ortaokul öğrencilerinin obezite düzeyleri üzerinde saptamalar yapılacaktır. Obezite düzeyindeki çocukların gerekli yardımları alması sağlanarak kilosunun normal düzeye döndürülmesi önemlidir. Çalışmanın analiz sonuçları gerekli birimlerle paylaşılarak önlemlerin alınması sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Beslenme Alışkanlığı, Obezite, Ortaokul Öğrencileri

Sözel Bildiri

COVID-19 SÜRECİNDE KARANTİNA, FİZİKSEL AKTİVİTE VE SEDANTER YAŞAMIN BİREYLER ÜZERİNE ETKİSİ

Süleyman YILDIRIM[1], Abdullah Yavuz AKINCI[2]

[1] *SDÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Isparta, Turkey, yildirim15-@outlook.com*

[2] *SDÜ Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Isparta, Turkey, abdullahakinci@sdu.edu.tr*

Özet: Çıktığı ilk günden beri Dünyayı kasıp kavuran ve dünya çapında salgın (pandemi) olarak nitelendirilen Yeni Tip Koronavirüs (COVID-19) salgını ortaya çıkmasıyla birlikte, sosyal, kültürel ve fiziksel anlamda birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Tarihte dönem dönem ortaya çıkan ve insan yaşamını bir hayli zorlaştıran salgın hastalıkların genel adı olan Pandemi ifadesi Yunanca 'pan' ve 'demos' kelimelerinden türemiştir. Günümüzde varlığını halen sürdüren COVID-19 salgın hastalığı, toplumların sosyo-kültürel ve ekonomik açılardan değişmesine sebep olurken, bireylerde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor sorunları beraberinde getirdiği de bilinmektedir. Öncelikle WHO'nun önerileriyle ülkeler kendi konjonktürlerine göre bazı kısıtlamalara ve çözüm arayışlarına başvurmaktadır. Bu kısıtlamaların başında "sosyal izolasyon" ve "karantina" uygulamaları görülmektedir. Karantina uygulamaları nedeniyle bireylerin ev ortamından çıkamaması, sedanterlik düzeylerinin bir hayli artmasına sebep olmuştur. Aşırı hareketsizlik, bireylerin yaşamlarında bazı olumsuzluklara yol açmıştır. Bunlar: yeme-içme alışkanlıkların da değişmeler, uyku düzenlerinin bozulması, iletişim ve sosyal yetersizlikler beraberinde psikolojik anlamda çöküşlerin olduğu görülmektedir. COVID-19 hastalığı seyrinde ve sonrasında yaşanabilecek olumsuzluklardan minimal düzeyde etkilenilmek isteniyorsa, her düzeye uygun fiziksel aktivite ve sporsal içerikli çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmaların düzenlenmesi ve katılımına teşvik için halk sağlığı kurumları, spor federasyonları, spor kulüpleri ve alanında uzman araştırmacı ve akademisyenlerin iş birliği ile ev ortamı ve sosyal yaşantı düzeylerine göre faaliyetler planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, karantina, fiziksel aktivite, sedanter yaşam

Sözel Bildiri

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY OF OLDER PATIENTS AND CAREGIVER BURDEN

Fadime Hatice İNCİ[1], Gülcan BAKAN[2]

[1]*Pamukkale University Faculty of Health Sciences, Public Health Nursing Department Denizli, TURKEY*
hemel@pau.edu.tr

[2]*Pamukkale University Faculty of Health Sciences, Internal Medicine Nursing Department Denizli, TURKEY,*
gbakan@pau.edu.tr

Abstract:

Introduction: Many factors affect the caregiver burden. However, there is no clear information about whether older patients' self-efficacy levels affect the caregiver burden.

Objectives: This study was conducted to determine the relationship between the self-efficacy of older patients and the caregiver burden.

Methods: This cross-sectional and correlational study was carried out in a university hospital in Denizli, a province in Western Turkey. The population of the study consisted of 163 older patients and their caregivers. Data were collected using a demographic data form, the Self-Efficacy Scale and the Burden Interview.

Results: The self-efficacy of older patients was found to be the strongest predictor of the caregiver burden. Other significant predictors of the caregiver burden were the caregiver's degree of kinship with the patient and marital status of caregiver, and disease duration of patient. It was determined that the predictor variables explained 28% of the total variance.

Discussion and Conclusion: The addition of applications increasing patient self-efficacy to the scope of the programs aimed at reducing the caregiver burden will increase the effectiveness of the programs.

Keywords: Caregivers, Caregiver burden, Older patient, Self-efficacy

Sözel Bildiri

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ BİREYLERİN SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGILARI İLE YEME TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hatice KISA

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 4.Sınıf Öğrencisi, kisahatice15@gmail.com

Özet: Ergenlik dönemi insan yaşamının önemli dönüm noktalarından biridir. Hızlı bir büyümenin olduğu bu dönemde bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal değişikler ortaya çıkmaktadır. Bireyler beğenilmek, başkaları üzerinde olumlu bir izlenim bırakmak ve çekici görünmek istedikleri için fiziki görünümleriyle yakından ilgilidirler. Ergenler nasıl göründükleri hakkında başkalarının ne düşündüğüne dikkat etmektedirler. Bireylerin fiziksel görünümleri, diğerlerinin onu nasıl algılayacağı ve onunla nasıl etkileşime gireceği konusunda belirleyici olduğu için kendini çekici olarak algılamayan ergenlerin sosyal etkileşimleri azalabilmektedir. Bedenlerine ilgi gösterilen ergenlik döneminde yaşanan duygularda eklendiğinde bireylerin kaygı yaşaması da ortaya çıkan bir sonuçtur. Sosyal görünüşüyle ilgili zorbalığa uğrayan ergenler sıklıkla beden algısıyla ilgili sorun tanımlamakta ve sosyal görünüş kaygısı yaşamaktadırlar. Sosyal görünüş kaygısı son yıllarda sıkça araştırma konusu olmaktadır. Alan yazında sosyal görünüş kaygısı; sosyal kaygı, depresyon, anksiyete ile ilişkilendirilmektedir. Yaşam tarzının bir parçası olan yeme alışkanlıkları da ergenlik döneminde oluşmaktadır. Bu doğrultuda araştırma 12-18 yaş aralığında ergenlik dönemindeki bireyleri kapsamaktadır. Araştırmada kişisel bilgi formu, Yeme Tutum Testi ve Sosyal Görünüş Kaygı ölçeği kullanılacaktır. Ergenlik dönemindeki kişilerin yeme tutumları değerlendirilerek bu duruma eşlik eden sosyal görünüş kaygısı ve sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. Ayrıca bireylerin yaşadığı sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasında ilişki olup olmadığı incelenerek bilimsel verilerle sunulacaktır. Ergenlerin doğası gereği getirdiği kaygıların sağlıklı bir şekilde atlatılması için hem ebeveynlere hem de ergenlik dönemindeki çocuklara uzman desteği verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Görünüş Kaygısı, Yeme Tutumu, Yeme Davranışları, Benlik Saygısı

Sözel Bildiri

VETERINER HEKIMLIĞINDE VIRAL HASTALIKLARIN OKSIDATIF STRES ÜZERINE ETKISI

Ali KÜÇÜK[1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Viroloji ABD, Burdur, Türkiye, alikucuk@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Normal şartlarda sağlıklı bir metabolizmada antioksidanlar ile serbest radikaller denge halindedir. Çeşitli nedenlerden ötürü vücuttaki antioksidanlar ve serbest radikaller arasındaki homeostazın bozularak dengenin oksidanlar tarafına doğru kayması sonucu oksidatif stres oluşmaktadır. UV ve X ışınları, çevre kirliliği, alkol, sigara kullanımı gibi eksojen serbest radikal kaynaklarında artış, canlı vücudunda dokuların, hücrelerin ve DNA'nın zarar görmesine yol açarak oksidasyona sebep olabilmektedir. Bunun dışında yapılan araştırmalar oksidatif stresin veteriner hekimliğinde hastalıkların etiyolojisi ve patogenezi üzerinde de etkin bir rol oynadığını göstermektedir. Bu derlemede veteriner hekimliğinde sıklıkla görülen viral hastalıkların oksidatif stres üzerindeki etkisi ile ilgili bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oksidatif stres, Viral hastalık, Oksidan, Antioksidan

Sözel Bildiri

YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) PANDEMİSİNDE EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK DÜZEYLERİNİN UYKU KALİTESİ İLE İLİŞKİSİ

Esra SARI[1], Cansu IŞIK[2], Neslihan BARAN[3]

[1]*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Van, Türkiye, esrasari@yyu.edu.tr*

[2]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, cansu.isik@sbu.edu.tr*

[3]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, baranneslihan99@gmail.com*

Özet:

Giriş: Evrensel varoluşsal bir kriz oluşturan olan yeni koronavirüs (COVID-19) pandemisi gibi stresli zamanlar nedeniyle birçok kişi süresi belli olmayan, benzeri daha önce görülmemiş bir duruma maruz kalmıştır. Bu durum stres, anksiyete ya da depresyon düzeylerini arttırmasının yanı sıra uyku bozukluklarına da yol açabilmektedir.

Amaç: Araştırma, COVİD-19 pandemisinde ebelik öğrencilerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin uyku kalitesi ile ilişkisinin incelenmesi amacıyla olarak tasarlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve korelasyonel türde olan araştırmanın örneklemini bir kamu üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümünde 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören 325 öğrenciden gönüllü olarak araştırmaya katılan 280 öğrenci oluşturmuştur (Katılım oranı: %86,15). Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan "Anket Formu", "Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (BTÖ)" ve "Pittsburgh Uyku Kalite Indeksi (PUKI)" kullanılarak Google Forms aracılığıyla online olarak toplanmıştır. Veriler, SPSS 20 paket programı kullanılarak ortalama, yüzdelik ve Pearson Korelasyon Analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin yaş ortalamasının 20,80±2,09 olduğu, %27,9'unun 1. Sınıf, %24,6'sının 2.sınıf, %26,4'ünün 3. Sınıf, %21,1'inin de 4. Sınıf olduğu belirlendi. Öğrencilerin %73,2'si pandemi öncesine kıyasla uyku sürelerinin değiştiğini, %57'5'inin de uyku süresinin arttığını belirtmiştir. Ebelik öğrencilerinin Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği total puan ortalaması 36,75±9,41 bulunmuş olup belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Pittsburgh Uyku Kalite Indeksi toplam puan ortalaması 14,1±8,46 bulunmuştur. Toplam PUKI puan ortalamasına göre öğrencilerin kötü uyku kalitesinin olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin belirsizliğe tahammülsüzlük ile uyku kalitesi toplam puanı arasında pozitif yönde zayıf ilişki saptanmıştır (r: ,269 p:,000)

Tartışma ve Sonuç: Öğrencilerin pandemi öncesi döneme göre uyku süreleri artmıştır. Online eğitim sürecinde öğrencilerin evde kaldıkları gün sayısının arttığına bağlı olarak uyku sürelerinin arttığı düşünülmektedir. Araştırma COVID 19 pandemisinde ebelik öğrencilerinin pandemi öncesine göre uyku sürelerinin attığını, belirsizliğe tahammülsüzlük ile uyku kalitesi arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır

Anahtar Kelimeler: COVID-19, belirsizliğe tahammülsüzlük, uyku kalitesi, ebelik, öğrenci

Sözel Bildiri

SARS-COV-2 ENFEKSİYONUNUN TEDAVİSİNDE ETKİNLİKLERİ ARAŞTIRILAN ANTİVİRAL İLAÇLAR VE ETKİ MEKANİZMALARI

Ali KÜÇÜK, Yakup YILDIRIM[1]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Viroloji ABD, Burdur, Türkiye, alikucuk@mehmetakif.edu.tr*

Özet: İki bin on dokuz yılının son aylarında Çin' in Wuhan kentinde kaynağı belirsin pnömoni olgularının artmasına bağlı olarak yapılan araştırmalarda hastalığa neden olan etkenin yeni bir koronavirus türü olduğu tespit edilmiş ve yapılan genetik çalışmalar sonucunda etken SARS-CoV-2, hastalık ise COVID-19 olarak adlandırılmıştır. Kısa bir sürede küresel pandemi halini alan hastalık şimdiye kadar yaklaşık 2.5 milyon insanın ölümüne neden olmuş ve pek çok ülkede sağlık hizmetlerinde aksamalara yol açmıştır. Günümüzde hastalığın tedavisine spesifik üretilmiş bir antiviral ajan bulunmamakla birlikte 300 ün üzerinde klinik çalışma sürdürülmektedir. Bu derlemede günümüzde SARS-CoV-2 enfeksiyonun tedavisinde etkinliği *in vitro* veya klinik olarak denenmiş antiviral ajanların etki mekanizmaları ve *in vitro/in vivo* çalışmalardaki sonuçları hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: SARS-CoV-2, Antiviral Ajanlar

Sözel Bildiri

COVİD 19 PANDEMİSİNDE SOSYAL MEDYADA GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU İLE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: EBELİK ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Cansu IŞIK[1], Esra SARI[2], Neslihan BARAN[3]

[1]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, cansu.isik@sbu.edu.tr*

[2] *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Van, Türkiye, esrasari@yyu.edu.tr*

[3]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, baranneslihan99@gmail.com*

Özet:

Giriş: Dünyayı etkisi altına alan Covid 19 pandemisi sürecinde insanların kendini izole ettiği dönemde sosyal ağlar üzerinden etkileşimde bulunma oranı hızla artmıştır. Dijital teknolojinin en üst tabakasına işaret eden Toplum 5.0 felsefesi diğer adıyla Süper Akıllı Toplum felsefesi, teknolojinin yeniliklerini insanı merkeze alarak onun refahını artırmayı hedeflemektedir. Fakat bu durum insan hayatında kolaylıklar sağlasa da birtakım sorunların artmasına neden olmuştur.

Amaç: Araştırma, covid 19 pandemisinde ebelik öğrencilerinin sosyal medyada gelişmeleri kaçırma korkusu ile yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla olarak tasarlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve korelasyonel türde olan araştırmanın örneklemini bir kamu üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümünde 2020-21 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim gören 325 öğrenciden gönüllü olarak araştırmaya katılan 315 öğrenci oluşturmuştur (Katılım oranı: %96,92). Verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan "Anket Formu", "Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği" ve "Yaşam Kalitesi Ölçeği (YKÖ) Kısa Formu" kullanılarak googleforms aracılığıyla online olarak toplanmıştır. Veriler, SPSS paket programında ortalama, yüzdelik ve Pearson Korelasyon Analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin yaş ortalamasının 20,90±2,35 olduğu, %26'sının 1. Sınıf, %24,8'sının 2.sınıf, %27,6'sının 3. Sınıf, %21,6'sının 4. Sınıf olduğu belirlendi. Öğrencilerin %77,8'i pandemi dönemi öncesine göre sosyal medyada geçirdikleri sürenin arttığını belirtmiştir. Ebelik öğrencilerinin Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği toplam puan ortalaması 22,81±7,42 ve YKÖ'nin alan puanları incelendiğinde sosyal ilişkiler (9,74±2,50) ve psikolojik sağlık (19,57±3,66) alt boyutlarından alınan puanlar düşük bulunmuştur. Öğrencilerin gelişmeleri kaçırma korkusu ile psikolojik sağlık alan toplam puanı arasında negatif yönde çok zayıf ilişki saptanmıştır (r:-, 165 p: ,003).

Tartışma ve Sonuç: Araştırma covid 19 pandemisinde ebelik öğrencilerinin sosyal medyada geçirdikleri sürenin pandemi dönemi öncesine göre artığını, gelişmeleri kaçırma korkusu ile psikolojik sağlık alanı arasında negatif yönde çok zayıf bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Yaşam kalitesinin önemli parametleri olan sosyal ilişkiler ve psikolojik sağlığın öğrencilerin akademik başarılarına da etki edeceği unutulmayarak, öğrencilere biyopsikososyal yaklaşımın yaşam kalitesini artırmada etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelişmeleri kaçırma korkusu, yaşam kalitesi, ebelik

Sözel Bildiri

COVID-19 PANDEMİSİ SIRASINDA FİZİKSEL AKTİVİTE: EV TABANLI EGZERSİZE YÜKSEK ŞİDDETLİ ARALIKLI ANTRENMAN ALTERNATİFİ

Sezgin KORKMAZ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Burdur, Türkiye

skorkmaz@mehmetakif.edu.tr

Özet: Tüm dünyayı etkisi altına alarak küresel bir salgın haline gelen COVID-19, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan insan sağlığını tehdit etmeye devam ediyor. Salgının ilk görüldüğü zamanlardan günümüze, dünya genelinde yetkililerin hastalığın yayılma riskini azaltmak için aldıkları izolasyon vb. tedbirler bireylerin fiziksel aktivite seviyelerinin düşmesine neden olmaktadır. Bu tedbirler sadece düzenli fiziksel aktiviteyi değil, aynı zamanda günlük faaliyetlerde de değişikliğe neden olmuştur. Buna bağlı olarak, fiziksel uygunluk ve sağlıkla ilişkili parametreleri olumlu etkilediği bilinen bir gerçek olan egzersiz için evde uygulanabilecek fiziksel aktiviteler daha önemli hale gelmiştir. Düzenli ve planlı yapılan fiziksel aktivite veya egzersizin metabolik ve kronik hastalıkların önlenmesinde, psikolojik iyi oluş halinin sağlanmasında, bağışıklık sisteminin gelişmesinde ve yaşam kalitesinin artırılmasında oldukça etkili olduğu birçok bilimsel çalışma ile kanıtlanmıştır. Kısa süre içerisinde fiziksel uygunluk ve sağlıkla ilişkili parametreleri iyileştirdiği birçok bilimsel çalışma ile kanıtlanan antrenman metotlarından biri de yüksek şiddetli aralıklı antrenmandır. Yüksek şiddetli aralıklı antrenman, zaman tasarrufu sağlayan doğası ve hızlı bir şekilde gerçekleştirdiği olumlu metabolik etkilerinden dolayı en gözde egzersiz modellerinden biri olarak kabul görmektedir. Farklı yüksek şiddetli aralıklı antrenman protokollerinden biri de Tabata protokolüdür. Kısa süreli olması, herhangi bir ekipmana ihtiyaç duymadan tamamen vücut ağırlığıyla ev içerisinde sınırlı alanlarda dahi uygulanabilmesi ile Tabata protokolü ev tabanlı diğer egzersiz metotlarına iyi bir alternatif olacak etkinliğe sahiptir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Egzersiz, HIIT

Poster Bildiri

BİR KANGAL MELEZİNDE HEMİVERTEBRA OLGUSU VE SAĞALTIMI

***Mustafa ACAROĞLU, **Simge AYHAN**

**Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, acaroglu95@gmail.com*

***Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, simgeayhan95@gmail.com*

Özet: Hemivertebra, köpeklerde en sık karşılaşılan konjenital vertebral malformasyonlardan bir tanesidir ve daha çok brakisefalik ırklarda karşımıza çıkmaktadır. Lezyon genellikle torakal vertebralarda görülmektedir. Klinik ve nörolojik bulgular malformasyonun yerine ve vertebral kanaldaki stenoz oranına göre farklılıklar göstermektedir. Klinik bulgular arasında ataksi, parezis, kifozis, lordozis, skolyozis, refleks kaybı ve arka bacaklarda atrofi sayılabilir. Bu poster bildirisinin amacı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi Cerrahi Anabilim Dalına başvuran, 2,5 aylık, erkek, kangal melezi bir köpekte, hemivertebra vakasının klinik, radyografik, tomografik ve operatif bulgularını sunmaktır. Olgunun klinik ve nörolojik muayenesinde non-ambulatorik paraparezis, arka bacaklarda propriyoseptif defisit ve pannikulus refleksinin L2 hizasında başladığı görüldü. Röntgen ve bilgisayarlı tomografi görüntülerinde torakal 10-11-12 vertebralarında Nasca sınıflandırmasına göre tip 6 hemivertebra olduğu izlendi. Ölçülen Cobb açısı 43,1 derece idi. Malformasyonlu bölgeye laminektomi uygulandı. Hasta 5 hafta boyunca hastanede hospitalize edilip, günlük fizik tedavi uygulamaları yapıldı. 8. günde hasta kendi başına ayağa kalkmaya başladı, 16. günde şiddetli ataksi ile beraber ambulasyon kazandı, 35. günde ataksi önemli derecede azaldı ve hasta normal yaşantısına geri döndü. Sonuç olarak, hemivertebranın brakisefalik ırk olmayan kangal gibi ırklarda da teşhis edilebileceği ve operatif sağaltımının başarılı olabileceği gösterilmiş oldu.

Anahtar Kelimeler: Hemivertebra, kangal, laminektomi, parezis, vertebral malformasyon

Sözel Bildiri

DOES OAT BREAD AFFECT POSTPRANDIAL GLUCOSE RESPONSES?

Zeynep CAFEROGLU[1], Gizem AYTEKIN SAHIN[2], Zafer GONULALAN[3], Nihal HATIPOGLU[4]

[1,2]Erciyes University, Faculty of Health Sciences, Department of Nutrition and Dietetics, Kayseri/Turkey
[3]Erciyes University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Food Hygiene and Technology, Kayseri/Turkey
[4]Erciyes University, Faculty of Medicine, Department of Internal Medical Sciences, Kayseri/Turkey
[1]zcaferoglu@erciyes.edu.tr, [2]gizemaytekin@erciyes.edu.tr, [3]zgonulalan@erciyes.edu.tr, [4]nhatipoglu@erciyes.edu.tr

The project was funded by a grant from the Scientific Research Projects Coordination Unit of Erciyes University with a project number of TSA-2019-8761.

Abstract:

Introduction: Although studies have shown the positive effect of β-glucans on postprandial glycemic response, it is not yet clear whether this effect is due to β-glucan or total dietary fiber intake. Furthermore, since β-glucan-enriched products were used in the majority of the studies, there are few known about the effect of natural sources of β-glucans.

Aim: This study aimed to determine the effect of oat bread (OB), natural sources of β-glucan, on postprandial glucose responses, comparing with not only white bread (WB) but also whole-wheat bread (WWB). Thus, possible effects of total dietary fiber were considered.

Methods: This randomized, double-blind, crossover study was conducted with 9 healthy subjects. All participants were consumed OB, WWB, and WB with a standard breakfast. At time 0, 15, 30, 45, 60, 90, and 120 minutes after the meal, capillary blood glucose concentrations were measured. Postprandial glucose responses were quantified as the incremental area under the curve (iAUC).

Results: The total ($iAUC_{0\text{-}120min}$) glucose response was lower by 40.2% after OB compared with WB ($p=0.048$). Although the early ($iAUC_{0\text{-}30min}$) response was lower by 32.5% after OB vs. WB ($p=0.007$), this difference was not found during the late ($iAUC_{45\text{-}120min}$) response ($p=0.071$). Moreover, no difference was observed between OB and WWB in the early, late and total responses ($p>0.05$).

Discussion and Conclusion: Although there is a difference between only OB and WB, it is difficult to say that the differences in the glycemic responses are due to β-glucan, as there is no difference between OB and WWB. The difference in the glycemic responses may also have been due to dietary fiber, and the effect of β-glucan on postprandial glucose responses may be limited. These findings may assist in developing new dietary interventions for obese and/or diabetic individuals, but this assumption needs to be confirmed in further trials.

Keywords: Oat Bread, β-glucan, Glucose, Diabetes, Obesity

Sözel Bildiri

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİNİN DENİZLERE ETKİSİ

Seher OK HAYRANDERE[1], Gamze YILDIZ[2]

[1] *Uludağ Üniversitesi, Biyoloji, Bursa, Türkiye, 502003005@ogr.uludag.edu.tr*

[2] *Uludağ Üniversitesi, Biyoloji, Bursa, Türkiye, gamze@uludag.edu.tr*

Özet: Fosil yakıt tüketimi, endüstriyel faaliyetler, ormansızlaştırma ve aşırı kentleşme gibi faktörler küresel iklim değişikliğine neden olmaktadır. Küresel ısınmaya asıl sebep olan ise sera gazlarının salınımı olarak bilinmektedir. Bu gazlardan en önemlisi fosil yakıt kullanımıyla salınan karbondioksit (CO_2)tir. Küresel ısınma ve iklim değişikliği, deniz ve okyanuslarda akıntı sistemlerinde değişikliğe, sıcaklıkta artışa, buzullarda erimeye, deniz seviyesinde yükselmeye, deniz ve okyanuslarda asitleşmeye neden olmaktadır. Denizlerin havadaki fazla CO_2 absorbe ederek asit oranını arttırmasına asitleşme denilmektedir. Asitleşmenin, kabuk ve iskeletleri kalsiyum karbonattan oluşan midye, istiridye, mercanlar, bazı kalsiyum karbonat biriktiren algler ve diğer deniz canlıları üzerinde olumsuz etkisi bulunmaktadır. Asitleşme bazı deniz canlılarında hareket, üreme ve büyüme özelliklerinde değişikliğe neden olmaktadır. Yüksek sıcaklık ve yüksek asit oranına toleranslı canlılar hayatlarını devam ettirirken, toleransı düşük olanlar ölmekte ya da göç etmektedir. Bilim dünyası, iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerini en aza indirmek için ortalama sıcaklıklardaki artışın azami 2°C ile sınırlanması gerektiğini belirtmektedir. Bu hedefin tutturulması için atmosferdeki CO_2 oranının 450 ppm seviyesini aşmaması gerekmektedir. 19. yüzyılın ortalarında yüzey sıcaklıklarında başlayan artış günümüzde de etkisini sürdürmektedir. Küresel iklim değişikliğinin deniz suyuna ve canlılarına etkileri günümüzde halen yoğun şekilde araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, asitleşme, deniz seviyesi, sıcaklık

Poster Bildiri

KANGAL IRKI BİR KÖPEKTE NAZAL KEMİK KIRIĞININ MİNİ TİTANYUM PLAK İLE SAĞALTIMI

Melis GÖL[1], Zeynep SEMERCİ[2]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, melis.gol@omu.edu.tr*

[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, z.semerci.95@gmail.com*

Özet: Sunulan olgu, OMÜ Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi, Cerrahi Anabilim Dalına getirilen, iki yaşında, erkek, 55kg, Kangal ırkı bir köpektir. Hasta sahibinden alınan anamneze göre hastanın, kısa bir süre önce başka bir köpekle kavga ettiği ve diğer köpeğin sahibi tarafından sert bir cisimle kafasına vurulduğu öğrenilmiştir. Yapılan klinik muayenede hastada solunum güçlüğü olduğu, buna karşın hastanın pre-operatif çekilen toraks radyografileri ve alınan kan örneklerinin normal olduğu tespit edildi. Pre-operatif çekilen L/L ve D/V radyografilerinde dorsal nazal konhalarda, bilateral çökme kırığı belirlendi**.** Hastanın anestezi protokolünde indüksiyon, propofol (6 mg/kg) ile yapıldı ve isofluran ile idamesi sağlandı. Hastaya intra-operatif ve post-operatif olarak damar içi, CRI (500 ml %0,9 NaCl solüsyon içerisine ;120 mg morfin, 150 mg lidokain, 30 mg ketamin) uygulandı. Hastanın sol dorsal konhasına beş delikli mini titanyum plak, sağ dorsal konhasına ise yedi delikli mini titanyum plak uygulandı. Çekilen post-operatif L/L ve D/V radyografilerinde dorsal nazal konhaların anatomik pozisyonuna geldiği ve solunum yolunun açıldığı görüldü. Takip edilen post-operatif 10 gün boyunca hastada solunum güçlüğü gözlenmedi.

Köpeklerde nazal kemik kırıklarının solunum güçlüğü yarattığı gözlenmiştir. Mini plaklar kullanarak bu olgumuzda başarılı bir osteosentez gerçekleştirilmiş ve solunum güçlüğü sorunu çözülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Köpek, Kangal, Kırık, Mini plak, Nazal kemik

Sözel Bildiri

TAZELENME ÜNİVERSİTESİNİN ÖĞRENCİLERE ETKİSİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Cem ERGUN*, Betül ÇAY**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*

***Pamukkale Üniversitesi*

Özet: Düşen doğum oranları, uzayan yaşam süreleri ve dolayısıyla artan yaşlı nüfusu, Türkiye ve Dünya'da gerek sosyal gerekse ekonomik bağlamda önemli bir demografik dönüşüme sebep olmaktadır. Bu bağlamda Dünya ve Türkiye nüfusunun yaşlanması, insanlığın en önemli mücadele alanlarından biri olarak karşımıza yaşlılık olgusunu çıkarmaktadır. Dünya ve Türkiye açısından önemli bir olgu/sorun haline gelmesi nedeniyle "yaşlılık" kavramı ile bağlantılı çalışmaların yapılması büyük önem taşımaktadır ve gerek dünyada gerekse de ülkemizde yaşlılığa yönelik yaklaşım ve çalışmalar günden güne artmaktadır. Bu çalışmada öncelikle yaşlılık, yaşlanma, aktif yaşlanma ve yaşam boyu öğrenme kavramları ele alınmıştır. Ardından ülkemizde yakın zamanda üniversitelerde kurulmaya başlanan Tazelenme Üniversitesi üzerine bir değerlendirme yapılmıştır. Bir proje olan Tazelenme Üniversitesi faaliyetlerine yaşlı bireylerin gönüllü olarak katılım göstermeleri, sosyal yaşamdan soyutlanmamalarını sağlayan faaliyetlerde bulunmaları karşımıza "aktif yaşlanma ve yaşam boyu öğrenme" kavramını çıkarmaktadır. Bu bağlamda, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tazelenme Kampüsü'nde hayata geçirilen faaliyetlere katılan tazelenme üniversitesi öğrencilerinin aldıkları eğitim sürecinin yaşantılarına etkileri; saha araştırmasından elde edilen bilgiler kapsamında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, yaşlanma, aktif yaşlanma, yaşam boyu öğrenme, Tazelenme Üniversitesi

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF FACTORS CONTRIBUTING TO LOW BACK PAIN IN GOLFERS

Hasan ÖZBEK[1*], Selver BULUT[2*], Melda SOYSAL TOMRUK[3*], Murat TOMRUK[4*]

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

[1]hasanozbek@outlook.com, [2]sbulut@mehmetakif.edu.tr, [3]meldasoysaltomruk@gmail.com, [4]mtomruk@mehmetakif.edu.tr

Abstract: Golf is one of the most frequently played sports in the world. It is known that golf is also associated with a moderate risk of musculoskeletal injury compared to the other sports and recreational activities. It is estimated that the prevalence of low back pain (LBP) is about 35% in amateur golfers and 55% in professional golfers. Therefore, it is important to clarify factors contributing to the injury in golfers for the prevention and treatment of LBP. The aim of this study was to review the available evidence about factors contributing to LBP in recreational and professional golfers. It is suggested that the biomechanical nature of golf swing, individual factors and frequency of playing are contributing factors in developing LBP in golfers. Although it is stated that the swing movement of each player during hitting the ball can be as unique as a fingerprint, commonly two basic swing styles are used: modern and classic. Since modern swing style creates more range of motion in the spine, it releases more compression, rotational and shear forces when compared to the classic swing style. However, a clear relationship between swing biomechanics and LBP in golfers has not been shown to date. Studies showed that age, previous history of LBP, trunk muscle strength and endurance are associated with LBP for both recreational and professional golfers while body mass index was related to LBP in only recreational golfers. However, it is showed that gender, dominant hand, trunk and hip joint range of motion were not correlated with LBP. In conclusion, due to heterogeneity of current evidence, high-quality studies are needed to determine the factors contributing to LBP in golfers.

Keywords: Golfers, Low Back Pain, Swing

Sözel Bildiri

BİTKİ ANATOMİSİNİN ADLİ OLAYLARDA KULLANILMASI

Anıl Can GÜRGEN[1], Özer YILMAZ[2]

[1]*Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kriminalistik Anabilim Dalı, Görükle Yerleşkesi, TR-16059, Nilüfer / Bursa, Türkiye. E-posta: anilcangurgen@hotmail.com*

[2]*Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Görükle Yerleşkesi, TR-16059, Nilüfer / Bursa, Türkiye. E-posta: ozeryilmaz@uludag.edu.tr*

Özet: Adli olayların çözümlenmesine ve suçlunun tespit edilmesine yardımcı olan Adli Bilimler alanının alt dalı olan Adli Botanik dalının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu çalışmadaki amacımız, olay yerlerinden toplanan bitki kökenli materyallerin bitkinin anatomik yapılarının adli olaylarda nasıl kullanıldığını açıklamaktır. Adli olaylarda olay yerinden alınan bitki delilleri ile şüphelinin kimliğine ulaşılmaktadır. Olay yerinden toplanılan bitkisel kanıtlar incelendiğinde bitkide bulunan kök, gövde, tohum, yaprak, çiçek, bitki hücreleri, polen gibi anatomik yapılar üzerinde mikroskobik incelemeler, basit boyama yöntemleri gibi adli inceleme yöntemleri uygulanarak hırsızlık, cinayet, zehirlenme, cinsel suçlar ve çok çeşitli adli vakalar çözümlenmektedir ve suçlunun kimliği tespit edilmektedir. Bazı adli vakalarda yapılan otopsilerde mide içeriği, bağırsak içeriği ve fekal örnekler incelendiğinde bitkisel kanıtlarla ölüm zamanının tespiti yapılabilmektedir. Ölüm zamanının tespiti ile suçlunun kimliği belirlenmektedir. Sonuç olarak; ele aldığımız adli vakalarda olay yerinden toplanılan bitkisel kanıtlar otopsilerde mide içeriğinde bulunan bitki anatomik yapıların incelenmesi, fekal örneklerdeki bitki anatomik yapılarının incelenmesi ile ölüm zamanı ve suçlunun kimliği tespit edilmiştir. Böylece bitkisel kanıtlar kullanılarak adli vakalar çözümlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli Botanik, Adli Olaylar, Bitki Anatomisi, Bitkisel Kanıt, Zehirli Bitkiler

Sözel Bildiri

BAZI HAYVAN TÜRLERİNE GÖRE LEPTİN VE GHRELİN HORMONLARININ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ali Burak DÖRTKARDEŞ[1], Şima ŞAHİNDURAN[2]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye, abdortkardes@mehmetakif.edu.tr*

[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye,sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Leptin hormonu, gıda alımını azaltarak ve enerji tüketimini uyararak gıda alımını ve enerji dengesini kontrol etmede önemli bir rol oynar. Ob geninin ürünü olan leptin, esas olarak yağ dokusu tarafından sentezlenen ve salgılanan bir proteindir. Leptin sentezi ve salgılanmasının kemirgenlerde, insanlarda ve köpeklerde insülin, glukokortikoidler ve katekolaminler gibi çeşitli nöroendokrin faktörlerle düzenlendiği bilinmektedir. Ghrelin ise büyüme hormonu salgılatıcı reseptörler için doğal bir ligand olan ve 28 aminoasitli bir mide peptididir. Aynı zamanda enerji homeostazının bir diğer temel hormonal düzenleyicisidir. Ghrelin ise Leptinin aksine iştahı uyarır, besin alımını arttır, yağlanmaya neden olur. Bu derlememizde ise köpek, inek ve ratlarda, leptin ve ghrelin düzeylerinin ilişkisi araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Leptin, Ghrelin, Köpek, Sığır, Rat

Sözel Bildiri

ACİL YARDIM ALANINDA EĞİTİM GÖREN ÖNLİSANS VE LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN KİMYASAL BİYOLOJİK RADYOLOJİK NÜKLEER (KBRN) OLAYLAR HAKKINDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

[1*]Ali SERT, [1]Gülcihan Aybike DİLEK KART, [2**]Mümin POLAT, [2*]Serkan ERDEMİR**

[1]Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
*[1**]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO*
[2]Fen Edebiyat Fakültesi*
*[2**]Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Özet:

Giriş: Günümüzde sanayi, endüstri alanında meydana gelen teknolojik gelişmeler KBRN vakalarının ortaya çıkma olasılığını arttırmıştır. Bu olasılıklar birçok vakaların ani ölümler ile sonuçlanmasına veya ilerleyen dönemlerde kronik hastalıkların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu nedenlerden dolayı KBRN Ajanlarını iyi tanımak ve olay komuta sistemini planlı bir şekilde oluşturmak gerekir. Son dönemlerde Üniversitelerde sağlık ve sosyal alanlardaki gelişmelere paralel olarak yeni eğitim programları açılmaya başlanmıştır. Bu eğitim programlarında afetler popüler bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Hiç şüphesiz afet kavramı içerisinde KBRN çok önemli yer tutmaktadır.

Amaç: Önlisans ve Lisans öğrencilerine verilen KBRN vakaları hakkında bilgi düzeylerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışma evrenini yaklaşık 400 önlisans ve lisans öğrencisi oluşturmuş olup, 368 öğrenciye ulaşılarak *Anket* tekniği uygulanmıştır. Verilerin veri tabanı mevcut olup, SPPS programına yüklenmiş ve istatistiksel analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza 236 kadın, 132 erkek toplamda 368 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %55,2'si lisans, %44,2'si ise önlisans öğrencisidir. Herhangi bir KBRN ajanına maruz kaldınız mı? Sorumuza öğrencilerin % 95,3'ü hayır maruz kalmadım cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %97,8'i (358 kişi) KBRN konusunda düzenli eğitim ve tatbikatların yapılmasını istemektedir. KBRN vakalarının müdahale kısmında görev almak ister misiniz sorusuna ise öğrencilerin %80,3'i evet görev almak isterim cevabını vermişlerdir. Kimyasal ve Biyolojik Ajanları %47,4 Radyolojik ve Nükleer Ajanları ise %49,3 yeterli bilgim yok, onları tanımıyorum cevabını vermişlerdir.

Sonuç: KBRN özellikle son dönemlerde YÖK'ün üzerinde durduğu alanlardan birisidir. Bu alanda geniş kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Toplumumuzda ve öğrencilerimizde KBRN konusunda farkındalık yaratmak, düzenli şekilde farklı disiplinden kurumlar ile eş güdümlü şekilde eğitimler ve tatbikatlar yapılmasını sağlamak gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, KBRN, Eğitim, Vaka

Sözel Bildiri

SİSTEMİK İMMÜN-İNFLAMASYON İNDEKSİNİN KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERİNDEKİ PET-BT BULGULARI İLE İLİŞKİSİ

Sezgi Şahin DUYAR

SBÜ Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Ankara, Türkiye, drsezgisahin@gmail.com

Özet:

Giriş: İnflamasyon tümör progresyonunda rol oynamaktadır. Sistemik immün-inflamasyon indeksinin (SII) akciğer kanseri dahil birçok solid tümörün prognozu ile ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Amaç: Bu çalışma, SII ile küçük hücreli dışı akciğer kanserindeki (KHDAK) pozitron emisyon tomografi (PET) bulguları arasındaki ilişkinin belirlenmesini amaçlamaktadır.

Yöntem: Eylül 2019-Ağustos 2020 arasında akciğer kanseri tanısı konulmuş olan 81 hastaya ait demografik özellikler, histolojik özellikler, komorbiditeler, 8. TNM'ye göre evre, tam kan sayımı, biyokimya ELİZA sonuçları, PET-BT bulguları ve pataoloji sonuçları retrospektif olarak tarandı. Akut enfeksiyon (WBC>12.000/mL veya Nötrofil%>%70), hematolojik hastalık (hemoglobin >18gr/dL veya <12gr/dL), Hepatit B yüzey antijeni (HbsAg) pozitif bulunan, ≥75 yaş olan ve multiple malignite tespit edilen hastalar çalışmaya alınmadı. Kalan 27 hastaya ait veriler üzerinden analiz yapıldı. SII, tanı anındaki tam kan sayımındaki mutlak nötrofil, lenfosit ve platelet sayıları üzerinden (NxP/L) formülü ile hesaplandı. SII ile ana kitlenin SUV tutulumu, tümörün evresi ve lenf nodu tutulumu arasındaki ilişkiler istatistiksel yöntemlerle araştırıldı.

Bulgular: Çalışmaya alınan 27 hastaya ait demografik ve klinik özellikler Tablo1'de özetlenmiştir. 8.TNM evrelemesine göre erken evre (evre1-2) lokal ileri evre (evre3) ve metatstatik hastalık (evre4) olarak hastalar gruplandığında SII değerleri arasında anlamlı fark saptanmamıştır (Tablo2). Patolojik lenf nodu tutulumu saptanan 5 hasta ile lenf nodu tutulumu saptanmayan 12 hastanın SII değerleri de iststistiksel açıdan benzer bulunmuştur (sırasıyla median SII 611.5 ve 602.3, p-değeri=0.916). Ayrıca ana kitle ve mediastinal lenf nodlarının SUVmaks değerleri ile SII arasında bir korelasyon olmadığı görülmüştür(Tablo3).

Tartışma ve Sonuç: Birçok uzakdoğu kökenli çalışmada SII'nin KHDAK için prognostik bir belirteç olabileceği bildirilmiştir. Çalışmamızda dışlanma kriterlerine ülkemizde sık görülen hepatit B taşıyıcılığının eklenmiş olması gelecekteki çalışmalara yol gösterecektir. Ayrıca en güçlü prognostik belirteçler olan evre, mediastinal lenf nodu tutulumu ve SUVmaks değerleri ile SII arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Bu sonuçlar benzer evredeki hastalardaki prognostik heterojeniteyi açıklamak için hastanın immune durumuna ait ek bir değerlendirme yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küçük hücreli dışı akciğer kanseri, Pozitron emisyon tomografi, Sistemik immün-inflamasyon indeksi

Sözel Bildiri

AFETLERDE TAHLİYE, ACİL TOPLANMA VE GEÇİCİ BARINMA ALANLARI

Buket Ceren KORKMAZ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, buketceren43@gmail.com

Özet: Afet, insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, insanın normal yaşantısını durduracak veya kesintiye uğratacak, imkanların yetersiz kaldığı olaylara verilen genel isimdir. Afetlerde tahliye de insanların tehlikeli ya da tehlike taşıyan yerlerden daha güvenli bölgelere doğru yapılan uzaklaştırma hareketidir. Bu uzaklaştırma, herhangi bir binadan, araçtan, bölgeden hatta ülkeden bile olabilir. Tahliyeyi uygun zamanda ve uygun bölgeye yapmak büyük önem taşır. Tahliye süresini kısaltabilmemiz için iyi bir planlama, eğitim ve tatbikat, güvenilir ve kesilmeyen haberleşme sistemi oluşturmamız şarttır. Acil toplanma alanları ise ön tahliye alanları olarak ifade edilir. Afet sırasında ve sonrasında insanların ivedilikle ulaşması gereken, afet riski taşımayan güvenli alanlardır. Afetzedelerin bilgilendirildiği, yardım ekipleri ile koordinasyonun sağlandığı, kurulacak geçici barınma alanlarına yönlendirmelerinin yapıldığı merkezlerdir. Bu acil toplanma alanlarını belirlerken iyi bir planlama şarttır. Ulaşılabilirlik, yol aksları ile bağlantı, kullanılabilirlik ve çok fonksiyonluluk, mülkiyet ve alansal büyüklükler afetzedeler için olası problemlerdendir. Afetzedeler, acil toplanma alanlarından sonra geçici bir süre de olsa rahat ve insanca yaşayabilmeleri için önceden planlanmış, olası en iyi yaşam şartlarının sağlandığı, temel geçici barınma alanlarına yerleştirilirler. Bu alanlarda elektrik, su, kanalizasyon, haberleşme gibi temel altyapıların kurulu olması gerekmektedir. Ayrıca barınma alanlarına ulaşım, yiyecek, içecek ve diğer malzemeler için market, depo vb. noktalara yakınlık, tıbbi müdahaleler için sağlık hizmetlerine olan mesafe ve kurulacak alanların kamu veya özel mülk olması gibi durumlarda yapım izni ile ilgili koşulların değerlendirilmesi de şarttır. Daha ayrıntılı bakıldığın da bu alanların seçiminin Ulusal ve Uluslararası Standartlara uygun olması büyük önem arz edip, öncesinde büyük planlar yapılmalı, halka da gerekli bilgiler aktarılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Tahliye, Acil Toplanma, Geçici Barınma

Sözel Bildiri

HALK SAĞLIĞI BOYUTUYLA TÜRKİYE'DE HASTANE ENFEKSİYONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuğçe KABAK[1], Serkan ÖNCÜ[2]

1.Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hastane Emfeksiyon Kontrolü Ana Bilim Dalı, Aydın, Türkiye, tugcekurun8@gmail.com

2.Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi Ana Bilim Dalı, Aydın, Türkiye, soncu@dr.com

Özet: Hastane enfeksiyonları; inkübasyon dönemi etken mikroorganizmaya göre değişmekle beraber genellikle hastaneye yattıktan 48-72 saat sonra ve taburcu olduktan sonra ilk 10 gün içinde gelişen enfeksiyonlar bu grupta incelenirler. Hastane enfeksiyonları CDC (Centers of Dİsease Control and Prevention) tanımına göre üriner sistem enfeksiyonu, cerrahi alan enfeksiyonu, pnömoni, kan dolaşım enfeksiyonu, kemik ve eklem enfeksiyonu, merkezi sinir sistemi enfeksiyonu, kardiyovasküler sistem enfeksiyonu, göz, burun, boğaz, ağız enfeksiyonu, gastrointertinal sistem, alt solunum yolu enfeksiyonu, deri ve yumuşak doku enfeksiyonu, sistemik enfeksiyonlar, üreme sistemi enfeksiyonları olmak üzere 13 major gruba ayrılmıştır. Sağlık sistemi; ülke genelinde var olan toplumsal ve kamu sektörü kaynaklarına, halkın katılımı ile bireye sağlıklı, mutlu, üretken ve nitelikli bir yaşam sağlamayı amaçlayan, sağlık sorunlarını en aza indirgeyecek örgütsel, çoğulcu bir sistemin alt bölümüdür. Hastane enfeksiyonları tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sağlık sorunu olmayı sürdürmekte; morbidite ve mortalitenin yanı sıra, hastanın hastanede yatış süresinin uzamasına ve tedavi maliyetinin artmasına neden olmaktadır. Halkın sağlığını tehdit etmektedir. Gerekli önlemlerin alınmaması durumunda hastalarda fonksiyonel bozukluklar, duygusal stres, yaşam kalitesinin düşmesi veya ölüme neden olabilmektedir. Halkı tehdit eden enfeksiyon hastalıklarının varlığı ülkemizde ekonomik yükü de arttırır. Bu derlemenin amacı; hastane enfeksiyonları Türkiye'de yayılma gösterdiğinde halkın sağlığını korumak için neler yapılacağını değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye'de durum, hastane enfeksiyonu, halkın sağlığı, enfeksiyon kontrol çalışmaları, önlem

Sözel Bildiri

PESTİSİTLER VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ

Kevser KARLI[1], Sümer KARLI[2]

[1]*Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, kevserkarli@gmail.com*

[2]*İstanbul Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye, sumerkarli@gmail.com*

Özet: Pestisitler; böcek, kemirgen, mantar ve yabani otlar dâhil birçok hastalık vektörünü ortamdan uzaklaştırmak, öldürmek veya kontrol etmek amacıyla tarım ve ekin alanlarında kullanılan kimyasal bileşiklerdir. Pestisitler, insanlar dâhil bütün canlılar için değişik oranlarda toksik etki göstermektedir ve doğru bir şekilde kullanılması, depolanması ve uygun şekilde imha edilmesi gerekmektedir. İnsanlarda zararlı etki oluşturmayacağı öngörülen en yüksek kalıntı limitlerinin belirlenmeli ve kontrol edilmelidir. Codex Alimentarius'ta pestisitler için uluslararası maksimum kalıntı limit değerleri (MRL) belirlenmiştir. Genel olarak Türkiye'de de Avrupa'daki gibi bir pestisit kullanımı gözlenmektedir. Bazı pestisitlerin kullanımında azalmalar varken bazı pestisitlerin kullanımında artış olmaktadır. Van'da yapılan bir çalışmada üzümlerde yüksek oranda pestisit kullanımının yanı sıra yasaklı olan pestisitlerinde bulunduğu bildirilmiştir. Mersin ve çevresinden toplanan domateslerin %74'ü kalıntısız bulunurken, %26'sı MRL seviyelerinin altında pestisit ile kontaminasyon olduğu, İzmir'de halk pazarlarından toplanan meyve ve sebzelerin bazılarında pestisit kalıntı değerleri çok yüksek, bazılarında çok düşük bulunmuştur. Ülkemizde yapılan bu çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda pestisitler ile ilgili bilinçsiz bir kullanımın olduğu görülmektedir. Yapılan bazı çalışmalarda annenin kordon kanından bebeğe pestisit geçişinin olduğu, bu geçişler sebebiyle bebekte hemoglobin, trombosit, lökosit, kreatin ve troid hormonlarının seviyelerinde anlamlı farklılıklara neden olduğu ve doğum şeklini etkilediği gösterilmiştir. Kanserli hastalarda yapılan birçok çalışmada ise sağlıklı bireylere göre serum pestisit seviyelerinin anlamlı derecede yüksek olduğu ayrıca bu hasta grubunda oksidatif stres parametrelerinin arttığı, DNA hasarlarının oluştuğu da bildirilmiştir. Çocuklarda otizm ve hiperaktivite bozukluklarında pestisitlerin etkili olduğu yönündeki görüşlerde son yıllarda artmaktadır. Yetişkinlerde ise pestisit maruziyetinin Parkinson hastalığının risk faktörü olduğu, Alzheimer hastalığı ve amyotrofik lateral skleroz için ise oldukça tutarlı kanıtların mevcudiyeti bildirilmektedir. Pestisitlerin insan metabolizması üzerinde geri dönülemez etkileri olduğu göz önünde bulundurularak, pestisitler konusunda gerekli önlemlerin alınması, doğru şekilde kullanılması, depo edilmesi ve imha edilmesi gerekmektedir. Ayrıca işçilere ve

çiftçilere pestisitler konusunda detaylı eğitimler verilerek bilinçlendirme çalışmalarının yapılması gerektiği düşünülmektedir. Tüketicilerde ise pestisit maruziyeti azaltacak yönde davranışların kazandırılması toplum sağlığı açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pestisit, Sağlık, Beslenme

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNİN SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Zeynep ALDEMİR

Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Afet Yönetimi Tezli Yüksek Lisans

Özet: Korona virüs kaynaklı Covid-19 (SARS-CoV-2) tüm dünyayı etkisi altına alan ve Dünya Sağlık Örgütü(WHO) tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan edilen bulaşıcı bir hastalıktır. İlk COVID-19 vakası Aralık 2019'da Çin'in Hubei Eyaleti, Wuhan şehrinde gözlemlenmiştir(1). Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'nın açıklamalarına göre Türkiye'deki ilk vaka 10 Mart'da, ilk ölüm ise 17 Mart'da görülmüştür.(2). Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan açıklamaya göre salgının en yaygın semptomları; ateş, kuru öksürük ve yorgunluk olarak belirtilmiştir. Enfeksiyon olan hastaların bazılarının çok hafif atlatabileceği gibi riskli grupta yer alan yaşlı insanların, yüksek tansiyon, kalp hastalıkları, akciğer hastalıkları , kanser ve diyabetis mellitus gibi kronik hastalığı olan insanların ise hastalığı ciddi boyutlarda yaşayabilecekleri belirtilmiştir (3). Damlacık yoluyla solunum sisteminden vücuda girip kişiyi enfekte etmektedir bu yüzden bulaş riski yakın temasta daha fazladır. Aynı zamanda virüs yüklü damlacıklar ile bulaş olmuş ellerin ağız, burun ve göz ile temasıyla da virüs enfeksiyonu oluşabilmektedir(4). Hastalarla birebir temas etmekte olan sağlık çalışanlarının bulaş riski fazladır. Pandemi sürecinde birçok sağlık çalışanına covid-19 bulaşı olmuş hatta bu yüzden hayatını kaybedenler olmuştur. Küresel çaptaki bu salgın sağlık çalışanlarını sadece bedensel değil psikolojik olarak da yıpratmıştır. Yoğun çalışma tempoları, kontamine olmuş hastalarla temas sonrasında enfeksiyon kapma riski, covid-19 kaynaklı ölümlere şahit olmaları gibi durumlar sağlık çalışanları için korku, kaygı, duygusal stress durumları oluşturmaktadır(5). Bu çalışmada pandemi sürecinin sağlık çalışanlarının üzerindeki fiziksel ve psikolojik etkileri anlatılacaktır.

Anahtar Kelimler: Covid-19, Pandemi, Sağlık, Sağlık Çalışanları

Sözel Bildiri

SİMÜLASYONUN EBELİK EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Yasemin ÖZTÜRK[1]

[1]*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Ankara*

Özet: Günümüz teknoloji çağında tıp eğitimi içerisinde önemli bir yeri olan simülasyon uygulaması, ebelik eğitiminin de vazgeçilmez unsuru haline gelmiştir. Tıpta ilk defa kullanıldığı 16. yy.'dan günümüze kadar teknolojinin gelişimiyle birlikte simülasyon uygulaması da gelişmiş, farklılaşmış ve yaygınlaşmıştır. Günümüzde simülasyon eğitimi; servikal dilatasyonun değerlendirilmesi, amniosentez, doğum, makat doğum ve omuz distosisinin yönetimi, umbilikal kord prolapsusu, sezaryen, eklampsi, postpartum kanama, yenidoğanın ilk bakımı, maternal kardiyak arrest gibi obstetride ki birçok durumda yaygın olarak kullanılmaktadır. Önemli bir eğitim stratejisi haline gelmiş olan simülasyon uygulaması; bir duruma ait gerçek koşulları oluşturarak, karşılaşılacak olası riskleri almadan, sanal veya yapay ortamda kişiye o duruma ait deneyim kazandırarak, multidisipliner bir yaklaşımla sağlık becerisini ortaya koymayı amaçlar. Bu amacıyla simülasyon uygulaması; anne ve yenidoğan sağlığının yükseltilmesi, morbidite ve mortalite oranlarının azaltılabilmesi için obstetri alanındaki sağlık profesyonellerinin bilgi ve becerilerinin arttırılmasını sağlar. Simülasyon uygulaması, ebelik eğitiminin daha kapsamlı hale dönüşmesini sağlayarak hasta bakımının gelişmesine ve hasta güvenliğinin artmasına neden olur. Bununla beraber simülasyon uygulaması, teori ve pratik arasında öğrencilerin öğrenme yeteneklerini kolaylaştırarak ebelik becerilerinin gelişimini destekler. Eğitimde geleneksel yöntemlerin aksine simülasyon uygulaması; ebelik öğrencilerinin multidisipliner ekip anlayışıyla hareket eden, donanımlı, alanında yetkin ve özgüveni yüksek bireyler olarak mezun olmalarına olanak sağlar. Bu derlemenin amacı ilgili literatür incelenerek, simülasyonun ebelik eğitimindeki yerini ve önemini ortaya koymaktır.

Sözel Bildiri

ÖNEMLİ BİR SORUN: GEBELİKTE BİLİNÇSİZCE İLAÇ KULLANIMI

Yasemin ÖZTÜRK[1]
[1]*Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Ankara*

Özet:

Amaç: Bu çalışma, günümüzde önemli bir sorun haline gelmiş olan gebelikte bilinçsizce ilaç kullanımının mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir ve Mayıs-Eylül 2019 tarihleri arasında Ankara bir hastanenin kadın hastalıkları ve doğum kliniğinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, postpartum 1. gününde olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 15-45 yaş arasındaki 700 kadın oluşturmuştur. Yargısal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak literatür bilgisi doğrultusunda hazırlanan 19 soruluk anket formu kullanılmıştır. Veriler SPSS 23.0 programıyla hesaplanmıştır. Tanımlayıcı değerler kategorik veriler için sayı ve yüzdeyle belirtilmiştir. Yaş, gebelik sayısı, gebelik boyunca kullanılan ilaç sayısı ve gebelikte bilinçsizce kullanılan ilaç sayısı ortalama±standart sapma olarak ifade edilmiştir. İki değişken arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek için ki-kare bağımsızlık testi uygulanmıştır. Anlamlılık sınırı $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Kadınların %45.7'si 26-35 yaş grubunda ve yaş ortalamaları 27.61±5.64, %32.7'si ortaokul mezunu, %89.1'i çalışmıyor, %67'sinin ekonomik durumunu orta olarak algıladığı ve %76.3'ünün kronik hastalığa sahip olmadığı saptanmıştır. Katılımcıların %71.7'sinin gebeliği planlı, %74.4'ü multipar, ortalama gebelik sayısı 2.45±1.26 ve %87.6'sının düzenli antenatal bakım aldığı belirlenmiştir. Kadınların %83.4'ü gebelikte demir ilacı ve/veya folik asit dışında ortalama 2.39±1.55 (Min.=1, Maks..=10) tane ilaç kullanmıştır. Kadınların %13.1'inin gebe olduğunu bilmeden doktor tarafından reçete edilen veya bebeğe/gebeliğe zarar vermeyeceğini düşündüğü ortalama 1.93±2.0 (Min.=1, Maks..=10) ilacı gebelikte bilinçsizce kullandığı saptanmıştır. Araştırmamızda kadınların gebe olduğunu bilmeden %2'sinin röntgen çektirdiği, %0.6'sının ameliyat olduğu, %0.4'ünün ise tomografi çektirdiği belirlenmiştir. Bilinçsizce ilaç kullanan 92 kadının çoğunluğunun (%90.8) I. trimesterde olduğu ve neredeyse tamamının (%97.8) gebe olduğunu bilmediği için bu ilaçları kullandığı belirlenmiştir. Kadınların gebelikte bilinçsizce kullandıkları ilk üç ilacın sırasıyla analjezik, antibiyotik ve GIS ilaçları olduğu ve U. S. Food and Drug Administration (FDA) gebelik risk kategorisine göre sırasıyla C, B ve X grubu olduğu saptanmıştır. Araştırmamızda, gebeliğin plansız olması, maternal kronik hastalık varlığı ve doğum sayısının artmasıyla gebelikte bilinçsizce ilaç kullanımının da arttığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Kadınların gebeliğin farkında olmayarak, bilinçsizce veya arkadaş, akraba tavsiyesi üzerine hangi ilaçları ne sıklıkta kullandıklarına yönelik Türkiye'de kapsamlı çalışmalar bulunmamaktadır. Bu çalışmanın, gebelikte önemli bir sorun olan bilinçsizce ilaç kullanımının günümüzdeki durumuna yönelik hem sağlık personellerinde hem de sağlık politika yapıcılarında farkındalık oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçsiz, gebelik, gebe, ilaç, teratojenik etki

Sözel Bildiri

COVID-19 SIRASINDA GÖRÜLEN STRES İLE AFET OKURYAZARLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

[1]Şevket KILIÇ, [2]Büşra DİKMEN, [3]Aysun GÜZEL

[1]Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakülteisi,Acil Yardım Ve Afet Yönetimi Bölümü Burdur/Türkiye sewcatkilic@gmail.com
[2]Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakülteisi,Acil Yardım Ve Afet Yönetimi Bölümü Burdur/Türkiye bradikmen30@gmail.com
[3]Dr.Ögr.Üyesi Aysun GÜZEL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ayurdakul@mehmetakif.edu.tr

Özet:

Giriş ve Amaç: Bu araştırmanın amacı bireylerin COVID-19 sırasında yaşadıkları stres ile afet okuryazarlıkları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı olarak planlanan epidemiyolojik bir araştırmadır. Çalışma verileri Google formlar aracılığıyla hazırlanan bir anket linki aracılığıyla 10 Aralık 2020- 15 Ocak 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma verileri sosyal medya hesapları aracılığıyla (whatsapp, facebook, instagram, vb.) toplanmıştır. Araştırmanın evreni sosyal medya aracılığı ile ulaşılabilmesi mümkün olan tüm bireyler (4000 kişi) şeklinde tanımlanmıştır. Araştırmanın örneklem seçiminde olasılıksız örnekleme yöntemleri arasında yer alan gelişigüzel örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü %95 güven aralığında, 0,05 hata payı, %50 görülme sıklığı ile 362 kişi olarak belirlenmiştir. Katılımcılara sosyal medya aracılığı ile ulaşımın sağlanması, araştırmaya katılımı düşürmüştür ve katılımcı sayısı 170 olmuştur. Araştırma verilerinde eksik ya da hatalar bulunan ya da ölçeklerin tamamına aynı yanıtı veren 12 kişinin verileri değerlendirilmemiş, 158 kişi ile araştırma tamamlanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracını 10 sorudan oluşan sosyodemoğrafik bilgi formu, 9 sorudan oluşan Psikolojik Yoğun Stres Ölçeği ve 61 sorudan oluşan Afet Okuryazarlığı Ölçeği (AFOY) oluşturmuştur. Katılımcılar, kendilerine gönderilen linkte yer alan formu yaklaşık 20-25 dakikada doldurmuşlardır. Araştırmada SPSS 24 programı kullanılmıştır. Sosyodemoğrafik değişkenlerin tanımlanmasında yüzdelik ve standart sapma kullanılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırmaya katılımda gönüllülük esas alınmıştır ve katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 24,77±5,37 (en az=18; en fazla=50) olarak bulunmuştur. Katılımcıların %54,4'ü erkektir ve %86,1'i bekardır. Katılımcıların Psikolojik Yoğun Stres Ölçeği Ortalama Puanları 6,03±5,17 (en az=0, en fazla=18), Afet Okuryazarlığı Ölçeği ortalama puanları 36,26±6,91 (en az=4,30, en fazla=50) olarak bulunmuştur. Psikolojik Yoğun Stres Ölçeği ile Afet Okuryazarlığı Ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (r=-0,003; p=0,971).

Sonuç: COVID-19 sırasında görülen yoğun stres ile afet okuryazarlığı değişkeni arasında ilişki bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, stres, afet okuryazarlığı

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİ VE RUH SAĞLIĞI

Şevval Nihal ŞAHİN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, sevvalnihal96@gmail.com

Özet: Covid-19 Aralık 2019'dan başlayarak dünyayı etkisi altına alıp tüm insanların hayatlarını derinden etkilemiştir. Ortaya çıkış nedeninin tam olarak bilinememesi, virüsün kontrol altına alınamaması ve dünyadaki tüm bireylerin potansiyel risk altında olması salgını küresel bir travmaya dönüştürmüştür. COVID-19 bireyleri ve toplumları yalnızca fiziksel olarak etkilemekle kalmamış, tarihte yaşanan diğer viral enfeksiyonlar gibi ruhsal olarak da etkilemiştir. Salgının ilk zamanlarında virüsün ortaya çıkardığı fiziksel sonuçlar daha çok dikkat çekmiş ve ruh sağlığı sonuçları üzerinde durulmamıştır. Ancak, salgın sona erse bile normal hayatımıza geri döndüğümüzde psikolojik etkileri muhtemelen aylarca hatta yıllarca sürecektir. Bir salgın sırasında bireyler arasında en yaygın olarak korku ve anksiyete ile ilişkili belirtilerin görüldüğü bildirilmiştir. Ruhsal bozukluğu olmayan kişilerde gelişebilecek yeni psikiyatrik belirtiler, takipli psikiyatrik bozukluğu olanlarda belirtilerin kötüleşmesi, sosyal mesafelenme, izolasyon ve karantina gibi kısıtlayıcı önlemlerin bireyler üzerine etkileri, enfekte olan kişiler ve kayıp yaşayan bireyler üzerinde gelişebilecek ruhsal etkiler farklılık gösterebilmektedir. Bu çalışmada COVID-19 pandemisinin bireyde ki ruh sağlığına etkisi araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada geriye dönük literatür bilgileri taranmıştır. Pandeminin ruh sağlığı üzerine etkileri değerlendirilirken COVID-19 salgınının ne kadar süreceği, yeni dalgaların ya da başka ajanlardan kaynaklanan yeni salgınların olup olmayacağı, ayrıca bağışıklanmanın ne zaman sağlanabileceği gibi belirsizlikler de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu sebeplerle ruhsal kaynakların hazırlanması, sosyal mesafeye uyma, izolasyon, karantina gibi kısıtlayıcı tedbirler süresince beklentilerin ele alınması, enfeksiyon süreci ve kayıpların psikolojik etkileriyle baş etme stratejileri önem taşımaktadır. Mevcut kriz sürecinden elde edeceğimiz bilgiler ile ruhsal sağlık alanında gerekli alt yapının hazır hâle gelmesi sayesinde, gelecekteki olası salgınlar sırasında ve sonrasındaki sürecin başarılı şekilde yönetilebileceği düşünülebilir. Salgının ruhsal etkilerini ele alan çabalar, örneğin sağlık çalışanları için ruh sağlığı eğitimi, psikolojik ilk yardım, akran desteği yapıları güçlendirilmelidir. Ayrıca gerektiğinde ruhsal etkilere duyarlı bazı gruplarda bu etkilerin taranmasını sağlamak için değerlendirme araçlarının geliştirilmesine, toplum bazında ruhsal etkilere farkındalık oluşturmak amaçlı eğitimlere ve zamanında psikolojik müdahale sağlanabilmesi için telefon ya da internet aracılı profesyonel destek sistemi alt yapısının geliştirilmesine ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bütün bunların yapılması taktirde daha etkili sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, risk, ruh sağlığı

Sözel Bildiri

CERRAHİ KLİNİĞİNE YATIŞI YAPILAN ERİŞKİN BİREYLERİN ORTOSTATİK HİPOTANSİYON İLE BEDEN KÜTLE İNDEKSİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yakup KARAHAN

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, yakupkarahan7@gmail.com

Özet:

Amaç: Cerrahi kliniğine yatışı yapılan erişkin bireylerde Ortostatik Hipotansiyonun Beden Kütle İndeksi ile ilişkisini incelemek ve Ortostatik Hipotansiyonun nabız, solunum ve oksijen satürasyonu ile ilişkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve analitik tipte olup bir hastanenin karma cerrahi kliniğinde Şubat-Temmuz 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmaya alınma kriterlerine uyan, katılmayı kabul eden estetik ve obezite cerrahisi olan 170 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırma verileri, birey hastaneye yattıktan sonra ameliyat olmadan önce toplanmıştır. Bireyin kendisinden onam alındıktan sonra bireylere Tanımlayıcı Özellik Formu'nda bulunan sorular sorularak doldurulmuş ve birey monitöre (MİNDRAY marka 10.4 inç (iMEC10) ayaklı mobil) bağlanmıştır. Bireyler 10 dakika sırt üstü pozisyonda yatırılmış, yataktan kalkmadan kan basıncı, nabız, solunum ve oksijen satürasyonu ölçülerek kayıt edilmiştir. Birey sonrasında yatak kenarına kaldırılarak bir dakika bekletildikten sonra aynı ölçümler tekrarlanarak ölçüm değerleri kayıt edilmiştir. Sistolik Kan Basıncı (SKB)' nda 20 mmHg ve/veya daha fazla düşüş Ortostatik Sistolik Hipotansiyon (OSH), Diyastolik Kan Basıncı (DKB)' nda 10 mmHg ve/veya daha fazla düşüş Ortostatik Diyastolik Hipotansiyon (ODH), hem SKB'de 20 mmHg ve/veya üzeri hem de DKB'de 10 mmHg ve üzeri düşüş Ortostatik Hipotansiyon (OH) olarak değerlendirilmiştir. Birey ayağa kaldırıldıktan sonra baş dönmesi, göz kararması, güçsüzlük gibi ortostatik hipotansiyon belirtileri açısından da sorgulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalaması 34.41±10.50, % 87.6'sı kadın, %78.2'si obezdir. Bireylerin %12,9'unda OSH, %25.9' unda ODH ve % 4.1'inde OH saptanmıştır. Beden Kütle İndeksi (BKİ) ile OSH, ODH ve OH görülme oranları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Nabız, solunum ve oksijen satürasyonu değerlerinde postural değişiklikle birlikte istatistiksel olarak anlamlı bir değişim görülmemiştir. Yaş, cinsiyet, sigara ve alkol kullanma durumlarına göre OH görülmesi açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ortostatik Sistolik Hipotansiyon saptanan bireylerde en sık ifade edilen belirtiler göz kararması, baş dönmesi, çarpıntı ve bulanık görme iken ODH ve OH saptanan bireylerde yorgunluk, çarpıntı, bulanık görme ve göz kararmasıdır. Bireylerin % 54.7' si bu belirtileri daha önce yaşadığını ifade etmiş ancak daha önce OH belirtileri yaşama durumu ile OH varlığı açısından anlamlı bir fark görülmemiştir.

Sonuç: Bu araştırmada BKİ'ye göre oluşturulan gruplar ile OSH, ODH ve OH görülme oranları arasında anlamlı fark çıkmamıştır. Ancak OH obez bireylerde normal ve fazla kilolu bireylere göre daha yüksek oranda görülmüştür. Buna ek olarak OH saptanan bireylerin BKİ

median değeri 43 iken saptanmayan bireylerin 36'dır. Ayrıca postural değişiklikle birlikte Sistolik ve Diyastolik Kan Basıncı farkı ile BKİ arasında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişki istatistiksel olarak anlamlı olmasa da klinik olarak anlamlı olabilir. Sonuç olarak obez bireylerin de OH açısından riskli oldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ortostatik hipotansiyon, Beden Kütle İndeksi/BKİ, Hemşirelik bakımı

Sözel Bildiri

GENDER DIFFERENCES IN STATIC AND DYNAMIC BALANCE IN HEALTHY YOUNG INDIVIDUALS

Emrullah ALKAN [1], Melda SOYSAL TOMRUK [2], Murat TOMRUK[3], Nihal GELECEK [4]

1. Mastered, Physiotherapist, Dokuz Eylül University Institute of Health Sciences, İzmir, Turkey. emrullah.alkan@deu.edu.tr

2. Assistant Professor, Physiotherapist, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Faculty of Health Sciences, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey. meldastomruk@mehmetakif.edu.tr

3. Assistant Professor, Physiotherapist, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Faculty of Health Sciences, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey. mtomruk@mehmetakif.edu.tr

4. Professor, Dokuz Eylül University School of Physical Therapy and Rehabilitation, İzmir, Turkey. nihal.gelecek@deu.edu.tr

Abstract:

Introduction: Due to possible differences between genders during youth as to the development of some anthropometric variables, which are directly related to balance, it is claimed that young females and males present different balance.

Purpose: The aim of this study was to investigate whether there any gender differences in balance in young, healthy people between the ages of 18-25

Methods: 80 healthy subjects were divided into male (40) and female (40) groups. Balance was measured using Biodex Balance Systems' Clinical Test of Sensory Integration of Balance (CTSIB) on firm and foam surface and Athlete Single Leg (ASL) Test.

Results: Age, body mass index of groups were similar ($p>0.05$). CTSIB on firm surface was similar between groups ($p>0.05$), however balance on foam surface was significantly better in males ($p<0.05$). Dynamic single leg balance was significantly better in females ($p<0.05$).

Discussion-Conclusions: There is controversy surrounding whether or not there are gender differences regarding balance during standing position with eyes open/closed and dynamic single leg balance. Some suggest that, when gender differences do occur, they can be explained by visual factors, which appear to be more significant in men due to morphological characteristics. In our study results showed that while balance on foam surface was better in males, dynamic single leg balance was better in females.

Keywords: Gender, Balance, young

Sözel Bildiri

DENEYSEL PKOS MODELİNDE OOSİT MATURASYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuna ÖNAL[1], Yıldız UYAR[2], Hafize Seda VATANSEVER[1,3]

[1] *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji-Embriyoloji Anabilim Dalı, Manisa-Türkiye, tuna.onal@hotmail.com*

[2] *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Manisa-Türkiye, sedavatansever@yahoo.com*

[3] *DESAM Enstitüsü, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, yildizuyar@ttmail.com*

Özet:

Giriş: PKOS, karmaşık bir endokrin hastalıktır ve ovulasyon bozukluğuna bağlı olarak kadınlarda infertilitenin en yaygın nedenidir. Polikistik overlerin ayırt edici morfolojik özellikleri iyi bilinmesine rağmen, ovulasyon indüksiyon tedavisinden sonra oosit maturasyonu ve oosit kalitesini etkileyen spesifik oosit maturasyon proteinleri henüz anlaşılmamıştır.

Amaç: Bu çalışmada ovulasyon indüksiyon tedavisi sonrası oosit olgunlaşma proteinlerinin (Nobox, Foxl2, Hsp27, Cep55, Cdk4, Cx37, Cx43, Adamts-1 ve Adamts-9) değişimlerinin incelenmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntemler: Dört haftalık dişi Balb/c farelerine, PKOS modelini için 21 gün boyunca 6 mg / 100 g DHEA subkutan enjekte edildi ve dört gruba ayrıldı: Kontrol grubu, PCOS grubu, PCOS + klomifen sitrat (1,5 mg / kg) grubu ve PCOS + klomifen sitrat (1,5 mg / kg) + metformin (12 mg / kg) + pioglitazon (0,20 mg / kg) grubu. İlaçlar 5 gün süreyle verildi. Ovaryumların histolojik değerlendirmesi ışık mikroskobu ile yapıldı. Protein dağılımları, ovaryum dokuları ve oositlerde immünohistokimyasal boyama ve immünofloresan boyama ile değerlendirildi.

Sonuçlar: PKOS modelinin oluşumu glukoz tolerans testi, histolojik ve morfolojik bulgularla gösterildi. PKOS grubunun ovaryum dokularında incelenen tüm proteinlerinin ekspresyonunun önemli ölçüde azaldığı, tedavi edilen gruplarda ise arttığı belirlendi. Oositlerde Nobox, Foxl2, Cep55 ve Cx43 boyama yoğunlukları klomifen sitrat uygulanan grupta PKOS grubuna göre anlamlı olarak arttığı belirlendi. Diğer proteinlerde önemli bir fark olmadığı bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışma, maturasyon proteinleri aracılığıyla PKOS fare modelinde ovulasyon indüksiyon tedavisinin ve insülin direncinin azaltılmasının etkisini araştıran ilk çalışmadır. Hem in vivo hem de in vitro oosit maturasyonu, PKOS hastalarında hedefe özgü tedavi ile tetiklenebilir. Ek olarak, incelenen proteinlerin, tedavi sırasında oosit olgunlaşmasının in vitro kontrolü için aday proteinler olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fare, PKOS, Ovulasyon indüksiyonu, Oosit maturasyonu, Klomifen sitrat

Sözel Bildiri

PCR NEGATIVE COVID 19 PATIENT

Arzu AYRALER[1], Gökçe İŞCAN[2]

[1] *Giresun University Department of Family Medicine*

[2] *Suleyman Demirel University Department of Family Medicine*

Abstract:

Introduction: The definite diagnosis of corona virus disease 2019 (COVID-19) is based on the viral isolation or positive result of polymerase chain reaction (PCR) from sputum, or nasal swab, or throat swab. If the first PCR test result is negative but the suspicion of COVID-19 is high, it is recommended to perform the second test at least 24 hours later. Then if we have two negative results, we thought that patient has not got COVİD.

Case Report: A 32-year-old man presented to the Giresun University Hospital on 9 March 2020 with 1-day history of cough, lattitude, sweating of unknown cause. Laboratory studies showed leukocytosis (17.45 mg/dl), lymphocytosis 21,3% , 70.5% neutrophilia, and who was diagnosed as negative for COVID-19 based on the five sequential RT-PCR tests of his pharyngeal swab. Chest CT showed patchy ground-glass opacity on admission, and it rapidly progressed to segmental mixed consolidation and ground-glass opacity 3 days after first application. Also he had elevated D-dimer (3636 ng/ml), Ferritin (231.7 µg/l) and ALT (92 U/L). The clinical doctor could not diagnose as COVID-19 for the negative RT-PCR testing in its early stage. CT at disease onset (Fig. 1a, red square) showed patchy ground-glass opacity in the lower lobe of the left lung on 12 March 2020. On the basis of epidemiologic characteristics, clinical manifestations, chest CT images, and laboratory findings, the diagnosis of COVID-19 pneumonia was made. Than the patient who received covid 19 treatment recovered. . When the RT-PCR test for swab was negative at early stage, the chest image would play an important role in diagnosis. Therefore, we need to strengthen the recognition of image changes to help clinicians to diagnose quickly and accurately.

Keywords: covid19, pcr negative, ct positive, case report

Sözel Bildiri

KEDİLERDE EHLERS-DANLOS SENDROMU: İKİ OLGU SUNUMU

Aybars AKAR[1]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Burdur, Türkiye, aybarsakar@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Heterojen bir grup kalıtsal bağ doku bozukluğu olarak tanımlanan Ehlers-Danlos Sendromu (kutanöz astenia), insanlarda ve hayvanlarda görülen oldukça nadir bir genetik hastalıktır. Sendrom kollajen sentezlenmesindeki bozulmanın yol açtığı bağ doku bozukluğu ile kendini gösterir ve bugüne kadar 14 farklı alt tipi tespit edilmiştir. En yaygın görülen klinik semptomlar deride anormal esneme ile elastikiyetinde azalma, dokularda ve organlarda frajilite, eklemlerde aşırı hareketlilik ve gelişme bozukluğudur.

Bu iki olgu sunumunun materyallerini 2 aylık, erkek, melez bir kedi ile 2 yaşlı, erkek, melez bir kedi oluşturdu. Birinci olgu veteriner hekim muayenesi sırasında hastanın derisinin bütünlüğünün bozulması şikayetiyle hayvan hastanesine getirildi. Muayene sırasında derinin elastikiyetinin tamamen kaybolduğu, katmanları arasında bütünlüğün kalmadığı ve şiddetli derecede frajil bir yapıya sahip olduğu tespit edildi. Aynı zamanda hastanın kardeşlerine kıyasla belirgin bir gelişim bozukluğuna sahip olduğu görüldü. Hasta, derideki yırtıkların şiddeti nedeniyle 6. günün sonunda sepsis kaynaklı çoklu organ yetmezliğine girerek öldü. İkinci olgu ise karında şişlik şikayetiyle hastaneye başvurdu. Yapılan fiziksel muayene ve ultrason muayenesi ile karın boşluğunda herhangi bir kitle ya da asites olmadığı, karın bölgesindeki derinin belirgin bir şekilde sarkık olduğu tespit edildi. Bu hastada sendromun şiddeti hayati fonksiyonları tehdit edecek ya da yaşam kalitesini bozacak kadar fazla değildi. Hasta, hasta sahibine tavsiyelerle taburcu edildi.

Ehlers-Danlos Sendromu genetik faktörlere bağlı olarak farklı şiddetlerde kendini gösterebilmektedir. Kalıtsal bir hastalık olduğu için genellikle semptomatik tedavi uygulanabilmektedir. Bu konuda insanlarda ve hayvanlarda yapılacak kapsamlı genetik çalışmalar hastalığın doğasını anlama konusunda daha fazla yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: ehlers-danlos sendromu, kutanöz astenia, veteriner tıp, genetik, kedi

Sözel Bildiri

BİR KÖPEKTE SERVİKAL DİSK FITIĞI OLGUSU

Yusuf Sinan ŞİRİN*, Özlem Şengöz ŞİRİN*, Mehmet Nur ÇETİN*

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, yusufsinan@mehmetakif.edu.tr*
**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozlemsirin@mehmetakif.edu.tr*
** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bu olgunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesine getirilen 3 yaşlı, French Buldog ırkı bir köpek oluşturdu. Alınan anamnezde hastada arkaya doğru düşme ve ön ayağını yere sürtme gibi belirtilerin olduğu bildirildi. Yapılan klinik ve nörolojik muayene sonucunda elde edilen bulgular göz önünde bulundurularak semptomların servikal bölgedeki bir lezyona bağlı olabileceği saptandı. Kesin sonuç için hastaya emar çekilmesine karar verildi. Boyun bölgesinin çekilen T1 ve T2 ağılıklı sagittal ve aksiyal emar görüntülerinde servikal 2-3 ve 3-4 omurları arasında disk protrüzyonu olduğu gözlemlendi. 2-3 servikal omurlar arasında meydana gelen disk protrüzyonunun daha şiddetli olduğuna karar verildi. Hastanın ventral slot yöntemi ile operasyonuna karar verildi. Hastanın indüksiyonu 4-6 mg/kg dozunda intravenöz propofol ile sağlandı. Ardından hasta 6,5 numara kaflı endotrakeal tüp ile entübe edildikten sonra anestezi idamesi ekspratorik MAK 3,9 olucak şekilde sevofluran ile sağlandı. Hastaya başı ve boynu hafif ekstensiyonda olucak şekilde ventrodorsal yatış pozisyonu verildi. Ekstensiyonu kolaylaştırmak amacı ile boyun altına havlu yerleştirildi. Baş üst kaninlere flaster yerleştirilerek sabitlendi. Ön bacaklar hastanın gövdesine ve kaudale doğru çekilerek sabitlendi. Boynun ventral kısmı traş edilip asepsi ve antisepsisi sağlandı. Kranial olarak larinks seviyesinden kaudal olarak manibrium seviyesine kadar ventral bir median hat ensizyonu yapıldı. Çift muskulus sternohyoideus kası ayrıldıktan sonra derin fasia kısmı parmakla ayrıldı daha sonra trakea, özefagus, sol karotid kılıf sola, sağ karotid kılıf sağa ekarte edildi. Vertabraların tuberkulum ventralelerine yapışık olan longus kolli kasları ayrılarak bölgeye ulaşıldı. Protrüze olan disk materyali ventral slot yöntemine uygun olarak 11 numara bistüri ile dikdörtgen şekilde fenestre edildi. Foramen vertebradaki disk materyalini temizlemek amacıyla servikal vertebranın eni ve boyunun üçte birini geçmeyecek şekilde tuberkulum ventrale yüksek hızlı havalı bir matkapla uzaklaştırıldı. Disk materyali iyice temizlendikten sonra bölge kasları emilebilir 2/0 iplik materyali kullanılarak deri katmanı emilemez 2/0 iplik materyali ile kapatıldı. Postoperatif dönemde enfeksiyonu engellemek amaçlı 8.75 mg/kg dozda amoksisilin+klavulanik asit (Synulox, Zoetis), ağrı kesici amacıyla 0.2 mg/kg dozda meloksikam (Maxicam,Sanovel) verildi.

Bu olgu sunumda köpeklerdeki servikal disk fırıklarının tanı ve tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Köpek, Servikal Disk Fıtığı, Ventral Slot Yöntemi

Sözel Bildiri

VİCDAN VE HEMŞİRELİK

Fatma KARASU[1], Meltem SUNGUR[2], Ebru ÖZTÜRK ÇOPUR[3], Hasan Hüseyin ÇAM[4], Melike YAVAŞ ÇELİK[5]

1. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis, Türkiye, fatmakarasu@kilis.edu.tr*
2. *Kilis 7 Aralık ÜniversitesiYusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis, Türkiye, meltem_sungur4633@hotmail.com*
3. *Kilis 7 Aralık ÜniversitesiYusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis, Türkiye, ebruozturkcopur@kilis.edu.tr*
4. *Kilis 7 Aralık ÜniversitesiYusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis, Türkiye, cam_hasanhuseyin@hotmail.com*
5. *Kilis 7 Aralık ÜniversitesiYusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kilis, Türkiye, www_com_tr@hotmail.com*

Özet: Vicdan, etik değerlerin özüdür. Hastalara, kaliteli bir bakım sunmak, güçlü bir vicdanın doğurduğu esnek bir ahlaki sorumluluk duygusunu içerir. Hemşirelerin hastaların haklarını korumalarına, kaliteli ve onurlu bir bakım sağlamalarına yardımcı olur. Vicdanlı bakım sunmanın hastalar üzerinde olumlu bir etkisi olduğu ileri sürülmektedir. Vicdan, "hasta biricik ve tektir" prensibiyle çalışan, direkt olarak hasta ile buluşan hemşireler için önem arz etmektedir. Hemşireler verdikleri bakımın sürekliliği için; vicdanlarına rahatça cevap verebilmelidirler, aksi takdirde vicdanları stres altında olacak, mesleki ve günlük yaşantıları olumsuz etkilenecek, hissedilen duygusal tükenmişlik yoğunluğu maksimum düzeye çıkacaktır. Etik açıdan vicdanı yüksek olan hemşireler klinik etik kararlarında, vicdanlarına göre davranmayı bir rehber olarak görmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Vicdan, vicdan algısı, hemşirelik, hemşirelik bakımı

Sözel Bildiri

BİR KEDİDE HİDROSEFALUS OLGUSU

Yusuf Sinan ŞİRİN*, Özlem Şengöz ŞİRİN*, Mehmet Nur ÇETİN*

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, yusufsinan@mehmetakif.edu.tr*
**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozlemsirin@mehmetakif.edu.tr*
** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bu olgunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesine getirilen 8 aylık, erkek bir melez kedi oluşturdu. Alınan anamnezde hastada kendi etrafında dönme, dengede duramama gibi belirtilerin olduğu bildirildi. Yapılan klinik muayenede hastada kendi etrafında dönme, dengede duramama, aktivitede azalma, hipermetri gibi semptomların olduğu saptandı. Bu semptomların vestibular veya beyin kaynaklı olabileceği düşünüldü. Yapılan otovideoskopik ve radyografik incelemeler sonunda problemin kulak kaynaklı değil beyinden kaynaklandığı düşünüldü ve bu bilgiler ışığında hastanın beyin emarı çekilmesine karar verildi. Emar'da T1 ve T2 ağırlıklı, sagital ve aksiyal görüntüler alındı. Beynin her iki hemisferinde ventriküllerde anormal seviyede boyun omurulik sıvısı (BOS) olduğu gözlemlendi. Hastada hidrosefalus olduğu teşhis edildi. Operasyon planlana kadar hastaya BOS üretimini azaltmak ve kontrol altına almak amacıyla medikal olarak 0,25 ml/10 kg dozunda deksametazon (Vetakort 4mg, VETAŞ) ve 1gr/kg dozunda mannitol (%20 Mannitol, POLİFARMA) verildi. Operasyon olarak beyin ventriküllerindeki fazla BOS'un sürekli olarak peritoneal boşluğa drene edilmesi sağlayacak ventriküloperitoneal şant yerleştirilmesine karar verildi. Hastanın indüksiyonu 4-6 mg/kg dozunda intravenöz propofol ile sağlandı. Ardından hasta 3,5 numara kaflı endotrakeal tüp ile entübe edildikten sonra anestezi idamesi ekspratorik MAK 3,9 olucak şekilde sevofluran ile sağlandı. Hastanın ön tarafı hastanın başı nötr bir açıda olucak şekilde başının altına havlu konularak sternoabdominal yatış pozisyonda yerleştirildi. Hastanın arka bacaklarına cerraha dönük olucak şekilde lateral pozisyon verildi bu açlık çukurluğuna ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla yapıldı. Hastanın baş kısmından tuber coxae bölgesine kadar traş edildi. Daha sonra asepsi ve antisepsi sağlandıktan sonra os parietalenin kaudodorsal kısmına eğri ve son kostanın kaudaline vertikal bir ensizyon yapıldı. Os parietaleye biri şantı yerleştirmek biride sabitlemek amacıyla iki delik açıldı. Şant ölçülüp ventriküller arasına yerleştirildikten sonra 3-0 prolen iplik ile sabitleyici deliğe sabitlendi. Derialtından şant ilerleterek kostanın kaudalinden yapılan ikinci ensizyondan abdomene yerleştirildi ve hareketinin kısıtlanması amacıyla burdaki kaslara sabitlendikten sonra burdaki kas ve deri katmanları kapatıldı. Postoperatif dönemde enfeksiyonu engellemek amaçlı 8.75 mg/kg dozda amoksisilin+klavulanik asit (Synulox, Zoetis), ağrı kesici amacıyla 0.2 mg/kg dozda meloksikam (Maxicam,Sanovel) verildi. Bu olgu sunumda kedilerdeki hidrosefalus vakalarındaki tanı ve tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Kedi, Hidrosefalus, Ventrikuloperitoneal şant

Sözel Bildiri

EBEVEYN BESLEME TARZININ ÇOCUKLARDA KAYGI GELİŞİMİNE ETKİSİ

Hatice BAŞKALE[1], Perihan SOLMAZ[2]

[1] *Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli, Türkiye, hbaskale@pau.edu.tr*

[2] *Uşak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yükseokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Uşak, Türkiye, perihan.solmaz@usak.edu.tr*

Özet:

Giriş: Kaygı çocukluk döneminde bazı durumlarda beklenen bir tepkidir. Ancak bunlar ileri yaşlarda bireyin günlük fonksiyonlarını ve performansını etkileyecek boyutlarda ortaya çıkarsa patolojiktir. Literatürde birçok çalışma çocuklarda kaygı oluşumunda ebeveyn tutumlarının etkisi olduğunu göstermiştir. Ebeveynlerin çocuklarını besleme şekli de ebeveyn tutumlarından etkilenmektedir. Ebeveyn besleme tarzının çocuklardaki kaygı durumunun üzerinde etkili olup olmadığını bilmek ebeveynler için çocuklarını beslerken davranış değişikliğinin gerçekleşmesinde önemli bir etkiye sahip olacaktır.

Amaç: Çalışmamızın amacı, ebeveyn besleme tarzının çocuklarda kaygı gelişimine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı kesitsel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye'nin batısındaki bir ilde bulunan resmi anaokullarında 3-6 yaş arası çocuğu bulunan anneler oluşturmuştur. (N=450) Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve çalışmayı yüzyüze veya online olarak doldurup dönüş yapan 338 anne araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında ''Sosyodemografik Bilgi Formu'', ''Yeniden Düzenlenen Okul Öncesi Kaygı Ölçeği (YDOÖKÖ)'' ve ''Ebeveyn Besleme Tarzı Anketi (EBTA) '' kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre çalışmaya katılan annelerin yaş ortalaması 34, %45'i üniversite mezunu, %55,9' u ev hanımıdır. Ailelerin ortalama çocuk sayısı 2, çocukların yaşları ortalaması 5.31 ± 0.76 ve %521'i kızdır. Çocukların beden kitle indeksi (BKİ) ortalaması 15.38, annelerin BKİ ortalaması 24.61'dir. Annelerin %54,7'si normal, %30.2'si fazla kiloya sahiptir. Annelerin EBTA toplam puan ortalaması 81.1± 10.97; YDOÖKÖ toplam puan ortalaması 34.77 ± 17.65 olarak tespit edilmiştir. Annelerin EBTA ve YDOÖKÖ (r = .130, p=0.017) değişkeni arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Sonuç: Ebeveyn besleme tarzı çocuklarda kaygı gelişimini etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme, ebeveyn besleme tarzı, çocuk, kaygı

Sözel Bildiri

1593 SAYILI KANUN'DA ÇOCUK HIFZISSIHHASI

Merve GÜBLÜ[1], Fuat İNCE[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, merve.gublu@gmail.com*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, incefuat@gmail.com*

Özet:

Amaç: 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'ndaki çocuk hıfzıssıhhası ile ilgili maddeleri incelemek ve çocuk sağlığının korunması konusunda ortaya konulan bakış açısını sunmaktır.

Yöntem: 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda yer alan çocuk hıfzıssıhhasına ilişkin hususlar ve yapılan tüm düzenlemeler Mevzuat Bilgi Sistemi'nden taranarak güncel haliyle incelenmiştir.

Bulgular: Türkiye'de Umumi Hıfzıssıhha Kanunu 6/5/1930 tarihli ve 1489 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun, çeşitli konu başlıklarında toplam 15 baptan ve 309 maddeden oluşmaktaydı. Bu baplardan birisi de çocuk hıfzıssıhhası ile ilgiliydi. Günümüzde bu konu 6. bapta; 1 fasıl ve 18 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerde; çocuk sağlığının korunması ve geliştirilmesi ile ilgili müesseselerin açılmasını yönetecek, halka yönelik bilgilendirme ve uygulamaları geliştirecek kurumlar belirlenmiş; ücretsiz doğum desteği garanti edilmiş; düşüğe yol açan araçların reçetesiz ve serbest satışı yasaklanmış; geçerli bir doktor tavsiyesi/raporu olmaksızın doğum öncesi ve sonrası 3'er hafta annenin çalışması yasaklanmış; süt annelik ile ilgili şartlar ortaya konmuş; çocuk bakımı ilgili her türlü özel/resmi kişi ve kurum ile kimsesiz çocukların bakımı, evlat edinilmesi, ücret mukabilinde bakılmak üzere verilmesi hususları ile ilgili kurallar ve bu hususların denetiminden sorumlu kurumlar ortaya konmuş; okul binalarının sıhhi şartları ve salgın hastalıklardan korunmasından sorumlu kurumlar belirtilmiş; okullarda aralıklı olarak beden, ruh, göz, kulak muayeneleri yapılması uygun görülmüş; öğrencilerin şahsi sıhhatleri ile bunlardan sorumlu kişiler ve kurumlar belirlenmiş; bar, meyhane, dans salonu gibi mekanlara girişte ve alkollü içecek satışında çocuk yaş gruplarına kısıtlamalar getirilmiş ve ilgili esaslar belirtilmiş; istismar edilen çocukların devlet bakımına alınması konusu ortaya konmuş; temiz hava almaya ve spor yapmaya müsait park, bahçe vb. alanların belediyelerce her il/ilçe nüfusuna uygun düzenlenmesi ve kız okullarında haftada en az 1 saat olacak şekilde çocuk bakımı usullerinin teorik ve pratik olarak öğretilmesi uygun görülmüştür.

Sonuç: 16/09/1924'te kabul edilen Çocuk Hakları Bildirgesi çocukların haklarına dair ilk uluslararası metindir. Kısa süre sonra Türkiye'de kabul edilen ve 2021 yılı itibarıyla 91 yıldır yürürlükte olan Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda da; çocuk sağlığı ve onların korunması kavramının yer alması Cumhuriyet'in ilk yıllarında konuya verilen önemi göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Küresel ölçekte çalışmaların başlaması ise 1946 yılında UNICEF'in (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) kurulması ile mümkün olabilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hıfzıssıhha, Mevzuat, Hıfzıssıhha Kanunu, Çocuk hıfzıssıhhası, Çocuk sağlığı

Sözel Bildiri

DR. İBRAHİM REFİK SAYDAM: TÜRKİYE'DE SAĞLIK SİSTEMİNE VE HALK SAĞLIĞINA KATKILARI

Merve GÜBLÜ[1], Fuat İNCE[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, merve.gublu@gmail.com*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, incefuat@gmail.com*

Özet: Türkiye'de Cumhuriyet dönemi sağlık sisteminin kurucusu Dr. İbrahim Refik Saydam'dır demek yanlış olmayacaktır. 1882'de İstanbul'da doğan İ. Refik, Askerî Tıp Okulu'ndan 1905 yılında yüzbaşı rütbesi ile mezun olmuştur. 1910'da Almanya'ya gönderilmiş ve orada farklı alanlarda eğitim alma imkânı bulmuştur. Balkan Savaşlarının (1912-1913) başlaması ile Türkiye'ye dönen Dr. İ. Refik, bu dönemde orduda görülen salgınlarla ilgili büyük tecrübe edinmiştir. Bu vesile ile kolera, tifo, kuduz, difteri, tetanos ve tifüs gibi hastalıklarla mücadele için çalışmalar yapmıştır. Özellikle tifüs aşısı ile gerek 1. Dünya Savaşı'nda, gerekse de Millî Mücadele yıllarında önemli katkılar sağlamıştır. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal Paşa'nın heyetinde yer alan isimlerden birisi de Dr. İ. Refik'tir. Dr. İ. Refik, Cumhuriyet döneminin ilk Sağlık Bakanıdır. Zorlu yıllarda koruyucu hekimliğin önemini çok iyi gören Dr. İ. Refik, Türkiye'de halk sağlığı alanındaki birçok önemli çalışmaya ve başarıya imza atmıştır. Sağlık teşkilatlanmasını tamamlamak, yetiştirilen sağlık personeli sayısını artırmak ve bunun için yeni okullar açmak gibi çabaların yanında; örnek hastaneler (numune), kadın sağlığı-doğum ve çocuk bakım evleri kurmak, verem, sıtma, frengi, trahom gibi bulaşıcı hastalıklarla mücadeleyi öncelemek, devletin sağlık ve sosyal yardım ağını en ücra köşeye kadar ulaştırmak, sağlıkla ve sosyal yardımlarla ilgili gerekli yasal mevzuatı oluşturmak, Hıfzıssıhha Kurumunu kurmak ve burada nitelikli insan yetiştirmek gibi hedefler belirlemiştir. Tüm bunlardan koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerine verilen önemi açıkça görmek mümkündür. Ortaya koyduğu hedeflerin gerçekleştirilmesinde sağlanan başarı ise bilhassa o dönemin zorlu koşulları dikkate alındığında gerçekten de her türlü takdirin üzerindedir. Halkın sağlığını korumak ve yükseltmek için dispanserlerden doğum evlerine ve hastanelere kadar sağlık teşkillerinin kurulması, sağlık insan gücü sayısının ve niteliğinin artırılması, bunun devamı için eğitim kurumlarının desteklenmesi, dikey ve yatay örgütlenme modelleri esas alınarak sağlık teşkilatlanın düzenlemesi, bulaşıcı hastalıklara yerinde ve tam müdahale edilmesi başarılan önemli işlerdir. Dr. İ. Refik'in Bakanlığı döneminde, 51 kanun ve 18 tüzük çıkarılmıştır. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun, Frengi ve Sıtma Mücadele Kanunları, Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun, Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsü Kanunu gibi kanunlar hıfzıssıhhanın kanuni dayanaklarını ve sağlam temellerini oluşturmuşlardır. Dr. İ. Refik, Atatürk'ün ortaya koyduğu genel sağlık politikasını hayata geçiren ve icra eden kişidir. Türk sağlık sisteminin geneline hitap ederek hıfzıssıhha özelinde ortaya koyduğu çalışmalar ve kanunlar aradan geçen onca zamana rağmen bugün bile geçerliliklerini koruyarak sürdürülmektedirler. Onun kişilik özelliklerini, mizacını çok iyi bilen Atatürk, kendisine; "içi dışı bir, temiz, dürüst" anlamına gelen "Saydam" soyadını bizzat vermiştir. Sonuç olarak bir hekim ve devlet adamı olmanın yanı

sıra Türk tarihindeki önemli isimlerden birisi olan Dr. İ. Refik Saydam'ın hayatına, kişilik özelliklerine ve icraatlarına dair çalışmaların artırılması gerektiğini düşünmekteyiz. Bu sayede hem tarih önünde bir sorumluk yerine getirilecek hem de yeni yetişecek hekimlerin ve sağlık personelinin bu büyük insanı tanımaları ve kendilerine rol model edinmeleri sağlanacaktır.
Anahtar Kelimeler: Dr. İbrahim Refik Saydam, Sağlık, Sağlık Hizmetleri, Hıfzıssıhha, Halk sağlığı

Sözel Bildiri

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ BİREYLERİN SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGILARI İLE YEME TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hatice KISA

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 4.Sınıf Öğrencisi, kisahatice15@gmail.com

Özet: Ergenlik dönemi insan yaşamının önemli dönüm noktalarından biridir. Hızlı bir büyümenin olduğu bu dönemde bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal değişikler ortaya çıkmaktadır. Bireyler beğenilmek, başkaları üzerinde olumlu bir izlenim bırakmak ve çekici görünmek istedikleri için fiziki görünümleriyle yakından ilgilidirler. Ergenler nasıl göründükleri hakkında başkalarının ne düşündüğüne dikkat etmektedirler. Bireylerin fiziksel görünümleri, diğerlerinin onu nasıl algılayacağı ve onunla nasıl etkileşime gireceği konusunda belirleyici olduğu için kendini çekici olarak algılamayan ergenlerin sosyal etkileşimleri azalabilmektedir. Bedenlerine ilgi gösterilen ergenlik döneminde yaşanan duygularda eklendiğinde bireylerin kaygı yaşaması da ortaya çıkan bir sonuçtur. Sosyal görünüşüyle ilgili zorbalığa uğrayan ergenler sıklıkla beden algısıyla ilgili sorun tanımlamakta ve sosyal görünüş kaygısı yaşamaktadırlar. Sosyal görünüş kaygısı son yıllarda sıkça araştırma konusu olmaktadır. Alan yazında sosyal görünüş kaygısı; sosyal kaygı, depresyon, anksiyete ile ilişkilendirilmektedir. Yaşam tarzının bir parçası olan yeme alışkanlıkları da ergenlik döneminde oluşmaktadır. Bu doğrultuda araştırma 12-18 yaş aralığında ergenlik dönemindeki bireyleri kapsamaktadır. Araştırmada kişisel bilgi formu, Yeme Tutum Testi ve Sosyal Görünüş Kaygı ölçeği kullanılacaktır. Ergenlik dönemindeki kişilerin yeme tutumları değerlendirilerek bu duruma eşlik eden sosyal görünüş kaygısı ve sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. Ayrıca bireylerin yaşadığı sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasında ilişki olup olmadığı incelenerek bilimsel verilerle sunulacaktır. Ergenlerin doğası gereği getirdiği kaygıların sağlıklı bir şekilde atlatılması için hem ebeveynlere hem de ergenlik dönemindeki çocuklara uzman desteği verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Görünüş Kaygısı, Yeme Tutumu, Yeme Davranışları, Benlik Saygısı

Sözel Bildiri

NÖROLOJİ YOĞUNBAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARIN NUTRİSYON INDEKSLERİNİN PROGNOSTİK ROLÜ

Selma TEKİN[1]

[1]*Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye, selmabilgintekin@gmail.com*

Özet:

Giriş: Malnutrisyon, yoğunbakım yatışlarında kötü klinik sonuçlar için bağımsız bir risk faktörüdür. Ayrıca başvuru sırasında yetersiz beslenen hastaların iyi beslenenlere göre daha yüksek sıklıkta pnömoni başta enfeksiyonlar, gastrointestinal kanama ve yatak yaraları gösterdiği bildirilmiştir. Bir bireyin beslenme durumunu hızlı bir şekilde değerlendirebilen ve klinik sonuçları tahmin edebilen yöntemler, yüksek risk altındaki kişilerin tanınmasını ve önlem alınmasını sağlayabilir. Controlling Nutrisyonel Status (CONUT), serum albümin, lenfosit ve total kolesterol değerleriyle hesaplanan beslenme durumunu değerlendirmek için yeni oluşturulmuş bir tarama aracıdır. Prognostik nutrisyonel indeks (PNI) de bir diğer albümin ve lenfosit değerleriyle hesaplanan objektif nutrisyonel belirteçtir.

Amaç: Daha önce farklı klinik durumlarda kullanılan bu CONUT ve PNI belirteçlerini biz de nöroloji yoğunbakım ünitesinde yatan hastaların prognostik değerlendirmesinde kullanmayı amaçladık.

Yöntem: Ocak 2020-2021 tarihleri arasında nöroloji yoğunbakım ünitesine yatmış olan 55 hasta retrospektif olarak incelendi. Hastaların yaş, cinsiyet, etiyolojileri, ek hastalıkları, yatış sırasındaki Glaskow Koma Skalası, inme hastalarında izlem durumlarını gösteren Modifiye Rankin Skalası (MRS), mortalite durumları ve ilk 24 saatteki biyokimyasal, hematolojik parametreleri incelendi. Hesaplanan CONUT, PNI skorları ile malnütrisyon durumları belirlendi.

Bulgular: Elli beş hastanın 28'i (%50,9) kadın, 27'si (%49,1) erkekti. 39(%70,9) hastanın yatış etiyolojisi akut serebrovasküler hastalıkken, 16'sı (%29,1) da diğer sebeplerdi (demans, Parkinson hastalığı, motor nöron hastalığı vb). Hastaların yaş ortalaması: 69.84 ± 13.28 olup, PNI ile yaş arasında anlamlı negatif yönde, CONUT ile yaş arasında anlamlı pozitif yönde korelasyon saptandı ($p<0,005$). CONUT ile GKS arasında anlamlı negatif yönde ilişki bulunurken, MRS ile anlamlı pozitif yönde ilişki saptandı. PNI ile GKS arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken, MRS ile anlamlı negatif yönde ilişki saptandı. Ex olanlarda PNI anlamlı derecede düşükken ($p=0,02$), CONUT daha yüksekti ($p=0,03$)

Tartışma ve Sonuç: CONUT ve PNI skorları, nöroloji yoğunbakım hastalarının hem başvuru anındaki durumlarını hem de sağ kalımlarını tahmin etmede önemli prognostik belirteçlerdir. Kolayca hesaplanabilen bu tür belirteçlerle, kişinin nutrisyonal desteğinin sağlanması, tedavisine ve sağkalımına katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler:: Malnütrisyon, CONUT, PNI, nöroloji yoğunbakım

Sözel Bildiri

BİREYLERİN YEME DAVRANIŞLARININ DİYET KALİTESİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

[1]Merve ŞAN, [2]Müge YILMAZ

[1]T.C. Sağlık Bakanlığı Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beslenme ve Diyet Ünitesi, e-mail:dyt-merve@yandex.com

[2]Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Özet:

Giriş-Amaç: Bireyler beslenme ihtiyaçlarını karşılarken farklı yeme davranışı gösterirler. Birçok faktörden etkilenen yeme davranışlarında meydana gelen bozulmalar diyet kalitesini etkileyerek hastalıkların oluşumuna zemin hazırlayabilir. Bu kesitsel çalışmanın amacı; bireylerin yeme davranışlarının diyet kalitesine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Çalışmaya, Ocak-Aralık 2019 tarihleri arasında Kayseri Belediyesi'ne bağlı spor tesislerinden yararlanan, 18-64 yaşlarında 312 birey katılmıştır. Veriler anket formuyla yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Antropometrik ölçümler yapılmıştır. Bireylerin yeme davranışları; kontrolsüz yeme, duygusal yeme, bilişsel kısıtlama, açlığa duyarlılık alt boyutlarından oluşan Üç Faktörlü Yeme Anketiyle (TFEQ-R18) belirlenmiştir. Alt faktörden alınan puanın yüksek olması o faktöre ilişkin yeme davranışının daha baskın olduğunu göstermektedir. Geriye dönük 24 saatlik hatırlatma yöntemiyle besin tüketim kaydı alınmış, Sağlıklı Yeme İndeksi-2015 (SYİ-2015) kullanılarak diyet kalitesi hesaplanmıştır. İndeksten en yüksek 100 puan alınabilmektedir. Toplam puan 50 ve altındaysa kötü, 51-80 arasıysa geliştirilmesi gereken, 80 üzeriyse iyi diyet kalitesini gösterir. Çalışmanın yürütülmesi için, Erciyes Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından etik kurul onayı (Karar no: 2019/16) alınmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Bireylerin yaş ortalaması 32.72 ± 10.08 yıl olup %69.6'sı kadındır. Beden kütle indeksleri (BKİ) arttıkça duygusal yeme ve açlığa duyarlılık puanları artmaktadır ($p<0.05$). Bireylerin % 61.2'si kötü diyet kalitesine sahiptir. Geliştirilmesi gereken diyet kalitesine sahip bireylerin bilişsel kısıtlama puanları, kötü diyet kalitesine sahip bireylerden daha yüksek iken, kötü diyet kalitesine sahiplerin açlığa duyarlılık puanları geliştirilmesi gereken diyet kalitesine sahiplerden önemli düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). SYİ-2015 toplam puanıyla bilişsel kısıtlama puanı arasında pozitif yönde (r_s:0.255, $p<0.001$); açlığa duyarlılık puanı arasında negatif yönde (r_s:-0.130, $p<0.05$) zayıf korelasyon saptanmıştır.

Tartışma-Sonuç: Bireylerin yarıdan fazlasının diyet kalitesinin kötü olduğu, yeme davranışını bilinçli olarak kısıtladıkça diyet kalitesinin arttığı, açlığa duyarlılık arttıkça diyet kalitesinin azaldığı, BKİ artıkça daha fazla duygusal yeme davranışı gösterildiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeme davranışı, Duygusal yeme, Bilişsel kısıtlama, Diyet kalitesi

Sözel Bildiri

COVİD-19 SONRASI SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA UYKU KALİTESİNİN ARAŞTIRILMASI

Hatice YAKUT[1], Rumeysa ATEŞ[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Isparta, Türkiye, haticeyakut@sdu.edu.tr*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Isparta, Türkiye, rumeysaates@sdu.edu.tr*

Özet:

Giriş: 31 Aralık 2019'da Çin'de yeni bir koronavirüs olarak adlandırılan SARS-CoV-2 vakaları görülmüştür. Dünya Sağlık Örgütü(WHO), SARS-CoV-2'yi Covid-19 olarak adlandırmış ve 11 Mart 2020'de Covid-19 salgınını pandemi olarak ilan etmiştir. Sağlık çalışanları Covi-19 enfeksiyonuna karşı yüksek risk altındadırlar. Risk altında olmaları ve uzun süre çalışma saatleri sağlık çalışanlarında kronik strese neden olur. Bu stresörler sağlık çalışanlarında kötü uyku kalitesine sebep olabilir. Kötü uyku kalitesi bir çok önemli olumsuz sağlık sonucuyla ilişkilendirilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada Covid-19 geçiren ve geçirmeyen sağlık çalışanlarının uyku kalitesinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Covid-19 geçiren (n=100) ve Covid-19 geçirmeyen (n=100) sağlık çalışanına Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ) uygulandı**.** İstatistiksel analizde gruplar arası karşılaştırmada Mann-Whitney U testi, T skoru için Bağımsız Örneklem T testi ve grup içi karşılaştırmada ANOVA/Kruskal Wallis(X^2) testi uygulanmıştır**.**

Bulgular: Covid-19 geçirenlerin 71'i kadın ve 29'u erkek; Covid-19 geçirmeyenlerin 69'u kadın ve 31'i erkektir. Sırasıyla Covid-19 geçiren ve geçirmeyenlerin yaş gruplarına göre yüzdeleri 18-24 yaş aralığında (%42, %58), 25-34 yaş aralığında(%52, %48) ve 35-54 yaş aralığında(%54,2, %45,8) dir. Sırasıyla Covid-19 geçiren ve geçirmeyenlerin meslek deneyim yılları 1 yıldan az(%39,3, %60,7) 1-5 yıl(%48,3, 51,7) ve 5 yıldan fazla(%55,4, %44,6) dır. Covid-19 geçirmeyenlerin uyku süresi puanlarının anlamlı düzeyde geçirenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Diğer bileşenlerinde ise anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Covid-19 geçiren grupta farklı yaş grupları arasında uyku kalitesinde anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Covid-19 geçiren grupta kadınlar ile erkekler arasında öznel uyku kalitesi uyku ilacı kullanımı puanları bakımından anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır $p<0,05$). Erkeklerde öznel uyku kalitesi, uyku ilacı kullanımı düzeyi daha yüksektir. Covid-19 geçiren farklı meslek grupları arasında uyku kalitesinde anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızın sonuçları literatürde yapılan çalışma sonucundan farklı olarak Covid-19 geçiren ve geçirmeyenler arasında uyku kalitesinde fark olmadığını göstermektedir. Sonuç olarak; Covid-19 pandemisinde Covid-19 geçirme durumu sağlık çalışanlarında uyku kalitesinde farklılık meydan getirmediği bulumuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Sağlık Çalışanları, Uyku Kalitesi

Sözel Bildiri

YENİ DÜNYA ENERJİSİ OLAN NÜKLEER SANTRALLER

Zeynep YILDIRIM [1], Aysun GÜZEL [2]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü/Lisans Öğrenci*

[2] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü/Dr. Öğr. Üyesi*

Özet: Nükleer enerji sadece enerji değil, aynı zamanda küresel ekonomi ve finansta büyük öneme sahip bir enerjidir. Dünya genelinde ülkeler halen nükleer enerjiyi geliştirerek kendi yararlarına kullanmayı hedeflemişlerdir. Yapılan birçok araştırma sonucunda nükleer enerji teknolojisinin uygulama kapsamının sadece elektrik üretimi ile sınırlı olmadığı görülmüştür. Günümüzde endüstri, tıp, tarım sanayi, ekonomi ve askeri birçok alanda kullanılmaya başlanan nükleer enerjinin kapsamı gelecekte daha da artacaktır.

Nükleer santrallerde karbondioksit salınımının dolayısıyla da sera gazı emisyonlarının az olması küresel ısınmayı yavaşlatmaktadır. Bu faydalarının yanı sıra bazı tehlikeleri de bulunmaktadır. Doğal ya da insan kökenli gerçekleşen kazaların etkileri de büyük olmaktadır. 1986 yılında Ukrayna da yaşanan Çernobil nükleer santral kazası en yıkıcı kazadır. Bu kaza sonrası uluslararası nükleer santral çalışmaları bir süre durmuş, ancak ilerleyen yıllarda nükleer enerjiye yeniden ihtiyaç olmuştur ve bu alanda talep yeniden artırmıştır. 2011'de Japonya 'da meydana gelen deprem ve tsunami sonrasında Fukuşima Daiichi nükleer santralinde oluşan kazadan sonra tüm ülkelerde tartışmalar yeniden başlamıştır. Tartışmalara rağmen ekonominin sürdürülebilmesi ve ekonomik kalkınma sağlanabilmesi gibi amaçlarla nükleer enerji kullanılmaya devam edilmiştir.

Nükleer enerjilerin faydaları olduğu kadar zararları da vardır. Nükleer silahların ve patlayıcıların yapımında da nükleer enerji kullanılmaktadır. Benzer şekilde kullanılan radyoaktif maddelerin ve atıkların doğaya karışması, hem insanlara hem de çevreye zarar vermektedir. Yaşanan kazalar ise kanser gibi hastalıklara neden olabilmektedir. Nükleer enerjinin insanlığa hem faydası hem de zararları olmaktadır; elektrik üretimi, istihdam, ekonomik kalkınma vb. nedenlerle tercih edilmektedir.

Anahtar Kelimeler; Nükleer santral, nükleer enerji, radyoaktif madde

Sözel Bildiri

PHYSICAL ACTIVITY AND EXERCISE IN INDIVIDUALS WITH DISABILITIES

Melih ZEREN*

**İzmir Bakırçay University, Faculty of Health Sciences, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*

Abstract: According to World Health Organization (WHO), 15% of the world population live with at least one form of disability. WHO states that the general health status of disabled individuals are worse than those without disabilities, and it is emphasized that "physical inactivity" is one of the most important factors contributing this situation. The prevalence of physical inactivity is 2.5 times higher in disabled individuals compared to those without disabilities. Being disabled does not necessarily mean being “unhealthy”, however; physical inactivity poses a direct risk for the development of many metabolic and cardiac diseases, especially obesity and diabetes, regardless of being disabled. WHO published a physical activity (PA) guideline for the first time in 2020 that also includes individuals with disabilities. In children and adolescents with disabilities, it is recommended to perform moderate-to-high intensity PA for at least 60 minutes every day of the week, as well as high-intensity aerobic activities and exercises for increasing muscle strength at least 3 days a week. For adults with disabilities, it is recommended to perform a total of at least 150-300 minutes of moderate-intensity PA in a week, or a total of at least 75-150 minutes of high-intensity PA, or a combination of both in a week. In addition, strengthening exercises involving major muscle groups performed at least 2 days a week and exercises focused on balance and coordination performed at least 3 days a week may provide additional benefits. In addition to the PA recommendations, WHO also redefined the term “sedentary behavior” as “any waking behavior characterized by an energy expenditure of 1.5 METS or lower while sitting, reclining, or lying” in their 2020 report. In this way, the term, which was defined as "“sitting for long periods of time” in the past, was enabled to be applicable to disabled individuals who cannot stand, such as wheelchair users.

Keywords: Disability, Physical activity, Exercise, Health

Sözel Bildiri

3D IMAGING AND EVALUATION METHODS USED IN LYMPHEDEMA

Kadirhan OZDEMIR

Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Faculty of Health Sciences, Izmir Bakircay University

Abstract: Lymphedema is a serious condition characterized by an increase in intercellular fluid that affects the extremities, head and neck region, trunk, abdomen, and external genital organs. Various evaluation methods have been developed to detect lymphedema at an early stage and decelerate its progression. Measurement methods such as circumference and volumetric measurements, bioimpedance method and evaluations based on dielectric coefficient are frequently used in the literature. Recently, stationary or mobile 3-dimensional (3D) imaging methods, which are used for reliable evaluations of many regions in the human body, have been used for the objective evaluation and volume calculation of lymphedema through computer software. Stationary 3D photography (VECTRA device) method, which is frequently used in breast reconstruction surgery, liposuction, and cosmetic facial surgeries in the literature, has been used in the volume assessment of limb lymphedema. The validity and reliability of this method has been proven in both upper and lower extremity lymphedema patients. Another stationary 3D evaluation method used for upper and lower extremity lymphedema patients is the optoelectronic perometer system based on infrared rays. The mobile measurement methods based on 3D imaging, which have been proven to be accurate in these patients, are 3D stereophotogrammetry, 3D infrared imaging with infrared sensors, and 3D laser scanning and volume evaluation methods. Another mobile measurement method is the 3D surface scanning and volume evaluation method using the Artec EVA 3D scanner. The number of studies using this method on both upper extremity and head and neck lymphedema patients are increasing. Mobile systems are more economical and require less space than stationary systems. Using stationary or mobile 3D imaging methods more frequently may enable early detection of lymphedema by providing an objective and evidence-based evaluation.

Keywords: Lymphedema, 3-dimensional imaging, 3D evaluation

Sözel Bildiri

SANTRAL KATETER İLİŞKİLİ KAN DOLAŞIM ENFEKSİYONLARINI ÖNLEMEYE YÖNELİK GÜNCEL GELİŞMELER: SİSTEMATİK DERLEME

Fatma ÖZCAN

**Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya, Türkiye, ftm.ozcn1507@gmail.com*

Özet:

Giriş: Santral kateter ilişkili kan dolaşım enfeksiyonları tüm dünyada yüksek morbidite ve yüksek mortalite oranları yanında artan tedavi maliyetleri ve hastanede kalış süresini uzatma nedeniyle önemli bir durumdur.

Amaç: Santral katerer ilişkili kan dolaşım enfeksiyonlarını önlemeye yönelik yaklaşımlar konusunda son güncel çalışmaları incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamında alınacak makaleler, ‘‘central catheter, central catheter infections, clinical trials” anahtar kelimeler kullanılarak yapılmıştır. 2010-2021 yılları temel alınarak Science Direct, Web of Science, Springer Link, The Networked Digital Library of Theses & Dissertations, Ovid, CINAHL, Pubmed, Cochrane library, Proquest, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi, ULAKBIM veri tabanlarında literatür araştırması yapılmıştır.

Bulgular: Santral katerer ilişkili kan dolaşım enfeksiyonlarını önlemeye yönelik son güncel altı çalışma incelenmiştir. Derlemeye dahil edilen araştırmaların iki tanesi randomize kontrollü çalışma, üç tanesi yarı deneysel araştırma ve son araştırma ise tanımlayıcı araştırmadır. Elde edilen çalışma sonuçlarına göre uygun cilt antiseptiği kullanılarak kateter yerleştirme ve bakımı ile ilgili sonuçlardan bahsedilmiştir. Ayrıca klorheksidin glukonat emdirilmiş sünger sargı ve gözenekli bantların kullanımının santral katerere ilişkin enfeksiyonların önlenmesinde etkili olduğu vurgulanmıştır.

Sonuç: Çalışmalarda santral kateter ilişkili kan dolaşım enfeksiyonlarını önleme konusunda klorheksidin glukonat emdirilmiş sünger sargı ve gözenekli bantların kullanımının çok etkili olduğu görülmüştür. Önerilen uygulamalar hemşirelik bakımına yansıtıldığında kateter ilişkili kan dolaşım enfeksiyon oranlarının düşürebileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Santral Kateter, Santral Kateter Enfeksiyonları, Clinical Trials

Sözel Bildiri

AFET VEYA ACİL DURUMLARDA KOORDİNASYONUN ŞEBEKE ORGANİZASYON MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Haluk AKTAY[1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Altınyayla MTMYO, Acil Durum ve Afet Yönetimi Programı, Burdur, Türkiye, haktay@mehmetakif.edu.tr*

Özet:

Giriş: Afet veya acil durum yaşandığı zamanlarda profesyonel ekiplerin olay yerine varması olayın türüne göre değişiklik göstermektedir. Olay anında profesyonel ekiplerce müdahale hemen gerçekleşmemektedir. Olay yerine yönlendirilen ekiplerin başarılı çalışma performansı sergilemeleri beklenmektedir. Aksi halde kriz yönetimi diye adlandırdığımız bu süreç başarısızlıkla sonuçlanacaktır. Olaya müdahale esnasında kurumlar arasında iletişimde kopukluklar meydana gelmektedir. Bu durum sonrasında kurumlar arası koordinasyonun tam sağlanamadığı ortaya çıkmaktadır.

Amaç: Afet veya acil durum zamanlarında kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyon eksikliklerinin giderilmesi, koordinasyonun daha iyi sağlanabilmesi için şebeke organizasyon modeli denilen sistemin afet ve acil durum organizasyonlarındaki koordinasyona uyarlanması amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Yöntem: Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında yer alan kurumlar incelenerek, kurumların çalışma şekilleri ve diğer kurumlar arasındaki etkileşimleri araştırılmıştır. Bu araştırma tanımlayıcı türde bir çalışmadır.

Bulgular: Şebekeleşme farklı birimlerin bir araya gelerek yeni bir sistem oluşturması olarak ifade edilmektedir. Yapısal olarak; dahili (internal), dengeli (stable), dinamik (dynamic), dikey (vertical), yatay (horizontal) ve çapraz (diagonal) şebeke türleri mevcuttur. Afet ve acil durum organizasyonlarının koordinasyonunda Sağlık Bakanlığı, AFAD, İtfaiye, Afet Koordinasyon Merkezi, Güvenlik ve Acil Durum Koordinasyon Merkezleri organizasyon yapıları incelenerek, diğer kurumlar ile işbirliklerinin belirli bir hiyerarşik yapıda olduğu, şebeke organizasyon modeline dayalı yapılarının olmadığı gözlemlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Şebeke organizasyon modeline göre acil durumlarda koordinasyonun sağlanması için yatay ilişkiler içinde çalışması koordinasyondaki olumsuz durumları azaltacağı düşünülmektedir. Yapılan inceleme sonrasında kurumların yapısına göre şebeke organizasyon modeli olarak birden fazla model; dahili, dengeli, dinamik, dikey, yatay ve çapraz şebeke modelleri önerilebilir. Şebeke organizasyon modelinde bir kurumun yapacağı çalışmalar birden fazla kuruma dağıtılarak ağ görevi şeklinde hareket edilmesi sağlanmaktadır. Koordinasyon konusunda her kurum ve kuruluş bünyesinde mevcut yapılanma yeniden düzenlenecektir. Olaya müdahale esnasında aynı anda farklı kurumların müdahalesi eş zamanlı olarak gerçekleştirilecek bu durumda da koordinasyonsuzluğun minimum seviyede tutulması sağlanacaktır. Kamu kurum kuruluşlarında kullanılması durumunda olası acil durumlarda veya afetlerde gerekli olan çalışmaların yapılmasını kolaylaştırılacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil Durum, Afet, Koordinasyon, Şebeke Organizasyon Modeli

Sözel Bildiri

ADLİ OLAYLARDA BİTKİ DNA'SININ ÖNEMİ

Hamide Nur TARIM[1], Özer YILMAZ[2]

[1]*Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kriminalistik Anabilim Dalı, Görükle Yerleşkesi, TR-16059, Nilüfer / Bursa, Türkiye. E-posta: hamidetarim52@gmail.com*
[2]*Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Görükle Yerleşkesi, TR-16059, Nilüfer / Bursa, Türkiye. E-posta: ozeryilmaz@uludag.edu.tr*

Özet: Son yıllarda adli olaylarda, olay yerlerinde tespit edilen bitkisel materyalin incelenerek kanıt olarak değerlendirilmesi oldukça yaygın hale gelmiştir. Moleküler Biyoloji'deki gelişmeler ile adli olayların çözümünde bitkilere ait olan kök, gövde, yaprak, tohum, meyve ve çiçek gibi bitkiye ait olan kısımlardan izole edilen DNA kullanılarak, o bitki hakkında detaylı bilgiler elde edilebilmektedir. Böylece bitkinin tür teşhisi yapılarak, bitki kökenli kanıtın hangi yöreye ait olduğu, hangi dönemde çiçeklenip meyve verdiği, otsu ve odunsu özelliği, tek yıllık ya da çok yıllık olması gibi pek çok biyolojik özelliği kolaylıkla tespit edilebilmektedir. Bu çalışmada, olay yerlerinden toplanan bitkisel materyallerin değerlendirilmesinde DNA analiz yöntemleri ile bitki kanıtlarının kullanılarak suç, suç mahalli ve suçluların ilişkilendirilmesine yönelik çözümlemelerin nasıl yapıldığı örneklerle sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Adli Botanik, Adli Olaylar, Bitki DNA'sı, Bitkisel kanıt

Sözel Bildiri

AFET VE ACİL DURUM PLANI HAZIRLAMANIN ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMİ

İlayda MERT

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü,

İlaydamert07@icloud.com

Özet: Yaşanılan yy. da en önemli sorunları arasında, tüm insanlığı etkileyen afet ve acil durumlar günümüzün en önemli sorunlarındandır. Her yıl milyonlarca insan felaketle ve afetlerin birçok sonuçlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Afetlerin ve acil durumların etkileri ;sağlık , ekonomi sosyal ve psikolojik olmak üzere hem bireyi hem de toplumu etkileyen ve farklı boyutlardaki sonuçlara ulaşabilmektedir. Bunlar büyük yıkıma ve acıya sebep olurlar. Farklı yer-iklim koşulları ülkemizin farklı bölgelerinde hâkim olduğu için değişik bölgelerimizde sel, kuraklık, deprem, toprak kayması, terör gibi değişik afetler ortaya çıkmaktadır. Afet yönetimi, çok katmanlı ve çok aşamalı bir süreçtir. Çok katmanlıdır çünkü; uluslararası kuruluşlar, devlet, yerel yönetimler, meslek odaları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, şirketler ve bireyler bu sürecin belirli noktalarında yer alırlar. Afet ve Acil durum planlarına hazırlıklı olma amacıyla; Önleme ve zarar azaltma, hazırlıklı olma, tahmin ve uyarı, kurtarma ve ilk yardım, iyileştirme, yeniden inşa etme gibi birçok aşamayı içerir.Çevre koşullarının sürekli değiştiği durumlarda mekanik örgüt yapılarının uyum sağlaması zordur . Afete çabuk cevap verebilmek açısından güçlü organizasyon yapılarına gereksinim vardır. Afet ve acil durum planlamaları düzenli ve titiz bir şekilde yapıldığında gerekli önlemleri alabilmek mal ve can kaybı en aza indirmemizi sağlar. Ülkemizde önceki dönemlerde yaşanan acı deneyimlerin gelecekte de yaşanmaması için çalışmalar yapılmakla beraber yapılan çalışmalar planların uygulanabilirlikteki düşüklüğü nedeniyle henüz yeterli düzeyde değildir. Ülkemizin gittikçe kötüleştiği şu zamanlarda afetlerin arttığı, acil durumların çoğaldığı görülmektedir ve planlamanın her an herşeye hazırlıklı olmamız gerektiğinin bilincine varmanın önemi artmıştır.

Anahtar Kelimeler; Afet , Afet Planlaması , Acil Durum

Sözel Bildiri

GELİŞİM DÖNEMİNDEKİ KEDİ VE KÖPEKLERDE EPİFİZ KIRIKLARI (45 OLGU)

Kâmil Serdar İNAL[1*], Mehmet Suat YILMAZ[1], Elif BAĞATIR[1], Ozan ADIYAMAN[1], Serap ABADAN[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı*

kamil.inal@omu.edu.tr

Özet: Epifiz kemiğin büyümesinden sorumlu olan bölgedir. İskelet gelişiminin tamamlanmasıyla kapanır. Kemiğin epifiz bölgesi, şiddetli olmayan travmalarla kolaylıkla yerinden ayrılabilir. Genç hayvanlarda apendiküler kırıklar arasında epifiz kırıklarına sıklıkla rastlanır. Bu çalışmanın amacı 2019-2020 yılları arasında travma sonrası epifiz kırığı meydana gelen ve cerrahi müdahale yapılan kedi ve köpeklerin retrospektif olarak değerlendirilmesidir. Çalışma materyalini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi Cerrahi Anabilim Dalı'na belirtilen yıllar arasında getirilen ve travma sonrası epifiz kırığı meydana gelen 29 kedi ve 16 köpek oluşturdu. Bu çalışmaya sadece travma sonrası epifiz kırığı meydana gelen ve cerrahi müdahale yapılan hastalar dahil edildi. Hastaların eşkal (ırk, yaş ve cinsiyet), etiyoloji, kırık lokalizasyonu ve uygulanan stabilizasyon yöntemi kaydedildi. Yaş ortalaması kedilerde 4,3 ay (2,5-5,5 ay) köpeklerde 3,8 ay (2-5 ay) olduğu belirlendi. Kedi ve köpeklerde melez ırkların daha fazla olduğu görüldü. Çalışmada yer alan kedilerde en sık karşılaşılan etiyoloji yüksekten düşme olarak kaydedilirken köpeklerde trafik kazası olarak belirlendi. Kırık dağılımında 29 kedide 34 ve 16 köpekte 17 kırık belirlendi. Kedilerde epifiz kırıklarının kemiklere göre dağılımı 19 humerus, 12 femur ve 3 tibia olarak kaydedilirken köpeklerde, 10 humerus ve 7 femur kırığı kaydedildi. Kedi humerus'unda interkondüler kırıkların daha sık görüldüğü ve femur'da kırıkların daha çok Salter Harris tip-1 kırığı şeklinde olduğu tespit edildi. Köpeklerde ise humerus kırıklarının daha çok Salter Harris tip-4 kırığı şeklinde görüldüğü ve femur kırıklarının Salter Harris tip-1 kırığı şeklinde olduğu kaydedildi. Kırık tiplerine göre tedavin seçenekleri farklılık göstermesine rağmen en çok tercih edilen yöntemin çapraz çivileme yöntemi olduğu interkondüler kırık varlığında kondüler lag vidası uygulamasının tercih edildiği belirlendi. Sonuç olarak bu yaş grubunda meydana gelen epifiz kırıklarına vakit kaybetmeden hızlıca müdahale edilmesi gerektiği vakit geçen olgularda kas kontraksiyonlarının redüksiyonu zorlaştırdığı ve eklem içi kırıklarda tam anatomik redüksiyonun kaçınılmaz olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Büyüme plağı, epifiz, kırık, osteosentez, Salter-harris

Sözel Bildiri

KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERLERİNDE MİKRODAMAR DANSİTESİNE ANJİOGENİK FAKTÖRLERDEN ENDOGLİN, CD31 VE VEGF'NİN ETKİSİ

Hülya ÇETİN[1], Ferda BİR[2], Sevin BAŞER ÖNCEL[3], Argün KIŞ[4], Yaşar ENLİ[5]

[1]Pamukkale Üniversitesi, Histoloji ve Embriyoloji AD, Denizli, Türkiye
[2]Pamukkale Üniversitesi, Tıbbi Patoloji AD, Denizli, Türkiye
[3]Pamukkale Üniversitesi, Göğüs Hastalıkları AD, Denizli, Türkiye
[4]Pamukkale Üniversitesi, Göğüs Cerrahisi AD, Denizli, Türkiye
[5]Pamukkale Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya AD, Denizli, Türkiye
hcsorkun@pau.edu.tr, fbir@pau.edu.tr, sevinbaser@pau.edu.tr, akis@pau.edu.tr, yenli@pau.edu.tr

Özet:

Giriş ve Amaç: Kanser çağımızın ciddi global sağlık sorunlarından biridir ve akciğer kanseri tüm dünyada toplam kanser sayısı içerisinde en sık görülen kanserdir. Tümörlerin gelişiminde ve metastazında anjiogenez önemli bir rol oynamaktadır. Farklı endotel belirteçleri ile hesaplanan mikrodamar yoğunluğunun bazı tümörlerde kötü prognoz ve ileri evre ile ilişkili olduğu gösterilmiştir ve buradan hareketle metastazı öngörebileceği ileri sürülmüştür. Angiogenez diğer tümörlerde olduğu gibi akciğer kanserinde de çeşitli faktörlerle kontrol edilmektedir. Çalışmamızda küçük hücreli dışı akciğer kanserlerinde mikrodamar yoğunluğunu immünohistokimyasal olarak endoglin, CD31 ve VEGFR2 ile inceleyerek, serum endoglin seviyesini belirlemeyi amaçladık.

Materyal ve Metod: Çalışmamızda 36 skuamöz hücreli karsinom ve 36 adenokarsinom hastasına ait toplam 72 akciğer dokusunda endoglin, CD31, VEGFR2 ekspresyonu immünohistokimyasal olarak incelendi. Primer akciğer kanseri tanısı alan gönüllü 26 hasta ve 26 sağlıklı kişiden alınan serumlarda endoglin seviyesi Elisa yöntemi ile tespit edildi.

Bulgular: İmmünohistokimyasal olarak endoglin ile tespit edilen damar sayısının squamöz tip karsinomda adenokarsinoma göre daha yüksek olduğunu gözledik. Her iki tümör tipinde CD31 nonspesifik boyanma gösterdiğinden mikrodamar yoğunluğu daha zor tespit edildi. VEGFR2 boyalı kesitlerde tümör içinde ve dışındaki damar duvarlarında yaygın pozitiflik saptandı. Endoglinin aktive olmuş endotelyal hücreleri için daha büyük bir afiniteye sahip olduğunu gözledik. Serum endoglin seviyesinin küçük hücreli dışı akciğer kanseri hastaları ile sağlıklı kişiler arasında istatistiksel olarak anlamlı olmadığını tespit ettik.

Tartışma ve Sonuç: İmmünohistokimyasal olarak endoglin ekspresyonunun mikrodamar boyamada tutarlı bir şekilde pozitif olduğu ve tümör mikrodamarlarında CD31 ile karşılaştırıldığında daha yoğun olduğu gösterilmiştir. Serum endoglin düzeyinin farklı tümörlerde metastatik hastalığın varlığı ile korele olduğu ancak malign yumurtalık tümörlerinde iyi huylu yumurtalık tümörlerine kıyasla düşük olduğu bildirilmiştir. Çalışmamız sonucunda küçük hücreli dışı akciğer kanserlerinde immünohistokimyasal olarak spesifik boyanan endoglinin skuamöz ve adenokarsinom tipli hastalarda anjiogenezin değerlendirilmesinde daha iyi bir belirteç olabileceğini ancak serum endoglin seviyesinin ise küçük hücreli dışı akciğer kanseri tanısında bir belirteç olarak kullanılamayacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Küçük Hücreli Dışı Akciğer Kanseri, Anjiogenez, Endoglin, CD31, VEGFR2

Sözel Bildiri

YÜKSEK DOZDA GENTAMİSİN VERİLEN SIÇANLARDA ROSMARİNİK ASİTİN KORUYUCU ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Hülya ÇETİN[1], Ömer BENLİ[2], Hülya AYBEK[3], Damla GÜNDÜZ[4]

[1]Pamukkale Üniversitesi, Histoloji ve Embriyoloji AD, Denizli, Türkiye
[2]Ağrı Belediyesi, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Ağrı, Türkiye
[3]Pamukkale Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya AD, Denizli, Türkiye
[4]Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Histoloji ve Embriyoloji AD, Malatya, Türkiye
hcsorkun@pau.edu.tr, omer.benli@dtb.org.tr, haybek@pau.edu.tr, damlagunduz01@gmail.com

Özet:

Giriş ve Amaç: Gentamisin mikroorganizmaların neden olduğu enfeksiyonları tedavi etmek amacıyla kullanılan bir antibiyotiktir. İlaçların sebep olduğu toksik etkilere karşı doğal antioksidanlarla endojen antioksidanlar güçlendirilmeye çalışılmaktadır. Çalışmamızda sıçanlarda gentamisinin oluşturduğu nefrotoksisiteye karşı doğal antioksidan olan rosmarinik asitin koruyucu etkisini oksidatif belirteçler, histopatolojik değişiklikler ve inflamasyon ilişkili Ifi44 ekspresyonunu immünohistokimyasal olarak araştırmayı amaçladık.

Materyal ve Metod: 32 sıçan rastgele dört gruba ayrıldı. Bu gruplar; kontrol, grup G günde 100 mg/kg gentamisin verilen, grup GR günde 100 mg/kg gentamisin+50 mg/kg rosmarinik asitin birlikte verildiği ve grup R günde 50 mg/kg rosmarinik asit verilen gruplardan oluşmaktaydı. Çalışma sonunda böbrek dokularının histopatolojik, immünohistokimyasal ve biyokimyasal değişiklikleri değerlendirildi.

Bulgular: Rosmarinik asit serumda kreatin, üre, BUN ve total oksidatif stresin azalmasını sağladı. Gentamisinin toksik etkisi böbreklerde ileri düzeyde histopatolojik değişikliklere neden oldu. Gentamisin ve rosmarinik asitin birlikte uygulandığı grupta histopatolojik değişikliklerde hafif bir azalma gözlendi. Antiproliferatif İfi44 ekspresyonu gentamisin ve gentamisin+rosmarinik asit verilen gruplarda yüksekti.

Tartışma ve Sonuç: Gentamisinin reaktif oksijen türlerinin aşırı üretimi ile inflamasyon yoluyla hasara yol açtığı ve antiproliferatif etkisi olan İfi44 ekspresyonunun artışına neden olduğu bildirilmiştir (1,2). Çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz biyokimyasal, histolojik ve immünohistokimyasal bulgular, gentamisinin toksik etkisini böbrek dokusu üzerinde göstermektedir. Rosmarinik asit uygulaması sonucunda oksijen radikallerinde azalma ve antioksidan seviyesinde artma gözlenmiştir. Gentamisin ile birlikte kullanıldığında rosmarinik asitin koruyucu etkisi kısmi olarak görülmüş ancak tam olarak koruyucu etkisi gözlenememiştir. Bu yönüyle Rosmarinik asit ve likopenin kombine tedavisinin tek başına rosmarinik asit tedavisinden daha faydalı önleyici etkisi olduğunu belirten çalışmaya (3) paralel olarak bizim çalışmamızda da koruma amaçlı tek başına kullanılan rosmarinik asitin gentamisine karşı tam koruyuculuk sağlayamadığı görülmüştür. Koruyucu etkisinin ortaya çıkabilmesi için belki de toksik etki gösteren ajanlarla karşılaşmadan daha önce ya da yüksek dozlarda uygulanmasının faydalı olabileceğini düşünmekteyiz. Farklı doz ve sürelerde uygulanan rosmarinik asitin, toksik ajanlara karşı etkisinin araştırılacağı kapsamlı çalışmalara ihtiyaç olduğu görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Gentamisin, Rosmarinik asit, İfi44, Sıçan

Poster Bildiri

BİR KÖPEKTE MEYDANA GELEN HİPEREKSTENSİYON DEFORMİTESİNİN PANKARPAL ARTRODEZ YÖNTEMİ İLE TEDAVİSİ

Kâmil Serdar İNAL[1*], Mehmet Suat YILMAZ[1], Elif BAĞATIR[1], Ozan ADIYAMAN[1], Serap ABADAN[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, kamil.inal@omu.edu.tr*

Özet: Gelişim çağındaki köpeklerde meydana gelen deformiteler, çoğunlukla yetersiz beslenme, fazla miktarda Ca ve D vitamini alımı veya büyüme plaklarına alınan travmalar sonrası meydana gelir. Bu poster sunumunda, 3 aylık Kangal ırkı erkek köpek hastanemize 3 gün önce trafik kazası sonrası her iki ön kolunda kırık şikâyetiyle hastanemize getirildi. Yapılan ortopedik ve radyografik muayenelerde sol radius/ulna proksimalinde tip-I açık kırık ve sağ radius/ulna distal 1/3'ünde kırık belirlendi. Yapılan değerlendirmeler sonrasında, sağ radius/ulna kırığının deplase olmaması nedeniyle atelli bandaj uygulanırken, sol radius/ulna için 6 delikli 3,5 mm DCP plağı ve ulna'ya uygulanan 2 mm steinman pini kullanılarak stabilize edildi. Operasyon sonrası plağın ortalama 4-5 hafta çıkarılması planlanmasına rağmen hasta 6 ay sonra kontrole getirildi. Yapılan ortopedik ve radyografik muayenede sol karpal eklemde hiperekstensiyon deformitesi, sol radius'un ulna'ya göre kısa kaldığı ve karpal eklemde 140° ekstensiyon belirlendi. Hastanın 3,5 mm DCP plağı uzaklaştırıldı, açılanan distal unla'ya ostektomi uygulandı. Sonrasında 8 delikli 3,5 mm LCP ile pankarpal artrodez uygulandı. Artrodez bölgesi defekt ala ossis ilium'dan alınan kortikokansellöz kemik grefti ile dolduruldu. Hasta pankarpal artrodez uygulamasından sonra 120 gün boyunca takip edildi ve herhangi bir komplikasyon ile karşılaşılmadı. Genç köpeklerin ön kolunda meydana gelen deformiteler çoğunlukla beslenmeye bağlı faktörlerle meydana gelmesine rağmen büyüme plağına alınan travmalar veya büyüme plağının erken kapanmasına neden olacak faktörler bu duruma neden olabilir. Sunulan olguda radius'un proksimal büyüme plağının kapanması radius'un ulna'ya göre kısa kalmasının hiperekstensiyon deformitesine yol açtığı görüldü. Karşılaşılan bu komplikasyon pankarpal artrodez yöntemi ile düzeltildi. Genç hayvanlarda meydana gelen kırıkların tedavisinde implantın kaynama sonrası vakit kaybetmeden yerinden uzaklaştırılması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu nedenle bu yaş grubundaki hastaların osteoesentez sonrası daha sık kontrollere çağırılması kırık iyileşmesinin yakından takip edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hiperfleksiyon, kilitli plak, köpek, pankarpal artrodez, radius/ulna

Poster Bildiri

SAĞLIKLI VE PREEKLAMPTİK PLASENTALARDA CD97 EKSPRESYON DÜZEYİ VE HÜCRE ADHEZYONUNA ETKİSİ

Ayhan ATIGAN[1], Hülya ÇETİN[2], Semih TAN[2], Ömer Tolga GÜLER[1], Saim ÖZDAMAR[2], Yeliz ARMAN KARAKAYA[3]

[1] Pamukkale Üniversitesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD, Denizli, Türkiye

[2] Pamukkale Üniversitesi, Histoloji ve Embriyoloji ABD, Denizli, Türkiye

[3] Pamukkale Üniversitesi, Tıbbi Patoloji ABD, Denizli, Türkiye

dratigan@hotmail.com; hcsorkun@pau.edu.tr; tolgaguler@yahoo.com; yelizkarakaya20@gmail.com

Özet:

Giriş ve Amaç: Preeklampsi, gebelik ikinci yarısından sonra ortaya çıkan patogenezi tam olarak aydınlatılamamış bir durumdur. Trofoblast hücre invazyonunun yetersiz olması preeklampsi patogenezinde önemli bir rol oynar. Hücre adhezyon molekülleri erken gebelik ve sağlıklı bir plasenta gelişimi için önemli olan invazyon sürecinde kritik bir role sahiptir [1]. Kadherinler ve kadherinleri hücre sitoplazmasındaki flamanlara bağlayan integrinlerin ve hücre adhezyonuna katıldığı düşünülen CD97 ekspresyonu üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı preeklampsili ve normal plasenta dokusunda E-kadherin, N-kadherin, integrin β4 ve CD97 ekspresyon düzeyini karşılaştırmak ve serum CD97 ekspresyon seviyesi ile korelasyonunu araştırmaktır.

Materyal ve Metod: Çalışmaya, 21 preeklamptik ve 15 normotansif gebe dahil edildi. Plasenta dokularında E-cadherin, N-kadherin, integrin β4 ve CD97 ekspresyonu immünohistokimyasal olarak değerlendirildi. Hem preeklamptik hem de sağlıklı miadında doğum yapmış gebelerin serum CD97 seviyesi ELİSA yöntemiyle ölçüldü.

Bulgular: CD97 ekspresyonu açısından negatif hücre sayısı kontrol grubuna kıyasla preeklampsi grubunda daha yüksektir [Resim 1]. Eliza yöntemi ile yapılan serum CD97 düzeyi analizi sonuçlarına göre ; serum CD97 seviyesi kontrol grubunda 0,2965±0,1108, preeklampsi grubunda 0,3128±0,1137 olarak tespit edilmiş olup, serum CD97 ekspresyonun gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). E-Kadherin ekspresyonu açısından negatif hücre sayısı kontrol grubuna kıyasla preeklampsi grubunda daha düşüktür [Resim 2]. N-Kadherin ekspresyonu açısından negatif hücre sayısı kontrol grubuna kıyasla preeklampsi grubunda daha yüksektir [Resim 3]. İntegrin b4 ekspresyonu açısından gruplar arası bir fark gözlemlenmemiştir [Resim 4].

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda literatüre uygun olarak, CD97 ekspresyonu preeklamptik dokularda düşüş göstermekteyken, E-cadherin önemli ölçüde arttığı görülmüştür [2]. Epitelden mezenkime geçiş gösteren hücrelerde aktivitesi artmış olan N- cadherin için preeklampsi grubunda daha düşük ekspresyon olduğunu ortaya koyduk.

Anahtar Kelimeler: CD97, E-kadherin, N-kadherin, İntegrin β4

Sözel Bildiri

DUYULARIN YAŞLANMASI

Asrın NALBANT, Özden BEDRE

Bakırçay Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

asrin.nalbant@bakircay.edu.tr, ozden.bedre@bakircay.edu.tr

Özet:

Giriş: Dünya genelinde yeni doğan oranının azalması ile son yıllarda yaşlı birey sayısı artmaktadır. Yaşlanmanın getirdiği fizyolojik değişiklikler bireyleri oldukça etkilemektedir.

Amaç: Çalışmamızda yaşlanmaya bağlı duyu değişikliklerini tanımlamak, gereksiz tedavileri önlemek ve koruyucu politikaların oluşmasına dikkat çekmektir.

Yöntem: Bu sistematik incelemede 2015-2021 tarihleri arasında yayınlanmış 520 çalışma incelenmiştir. Pubmed ve Google Scholar arama motorlarında ‘‘age-related sensory changes’’, ‘‘aging’’ ve ‘‘elderly health’’ anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır. Bu çalışmalardan yaşlanmaya bağlı duyu değişlikleri ile ilgili olan 76 araştırma kapsama alınmıştır.

Bulgular: İşitme kaybı, yaşlılarda görülen en yaygın duyusal bozukluktur. 65-75 yaş arası popülasyonun %25’inde işitme kaybı görülür ve bu oran 75 yaş ve üzeri grupta %70-80’lere ulaşır. Çoğu epidemiyolojik çalışma, işitme kaybının demans gelişimi için risk faktörü olduğunu göstermektedir. Yaşlı popülasyonda yüksek oranda görme kaybı da mevcuttur ve bu kaybın demans ve Alzheimer hastalıklarının erken semptomlarından birisi olabileceğine değinilmiştir. Koku duyusu da yaşlanmaya bağlı bozulabilmektedir. Yapılan çalışmalar koku duyusu eğitiminin, yaşlanmaya bağlı koku kaybını dengelemede etkili olabileceğini belirtmiştir. Tat duyusunda kayıp, yaşlı popülasyonda besin alımını etkileyebilmektedir ve 70-80 yaş aralığında Vitamin D eksikliği ile önemli derecede ilişkilidir. Çalışmalarda yaşlanan derideki yapısal değişimler, derinin ısı reseptörlerinin fonksiyonunun etkilendiğini belirtmiştir. Yaşlanmayla etkilenen diğer bir sistem vestibüler sistemdir. Vestibüler sistem tamamen etkilendiğinde, kişiler görme duyusu sayesinde dengelerini koruyabilse de 60 yaş üzerindeki kişilerde denge ve proprioseptif duyu kaybından kaynaklanan düşmeler, sağlığı tehdit etmektedir. Substantia alba’nın bütünlüğündeki bozulmaların, yaşa bağlı bilateral koordinasyon kayıplarından sorumlu olan interhemisferik etkileşimlerde değişimlere sebep olabileceğine vurgu yapılmaktadır.

Tartışma ve Sonuç: Yaşlanmaya bağlı görme kaybı ve demans arasındaki ilişki az bilinmektedir. Bilateral koordinasyonun yaşa bağlı kayıplarını en iyi şekilde iyileşebilmesine karar verebilmek için ileri araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Ek olarak geriatri merkezlerinin yaygınlaştırılması ve bireylerin sağlıklı yaş almaları için konservatif çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlanma, Duyu değişimi, Yaşlı sağlığı

Sözel Bildiri

KARDİYOVASKÜLER HASTALIĞI OLAN BİREYLERDE AROMATERAPİ İNHALASYONUNUN UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME

Selma TURAN KAVRADIM* Zeynep ÖZER*

**Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*

Özet:

Giriş: Yaşamsal ihtiyaçlardan biri olan uyku, bireylerin fizyolojik ve psikolojik refahının sürdürülmesinde önemlidir. Kardiyovasküler hastalığa sahip bireyler ağrı, ölüm korkusu, çevresel faktörler, invaziv girişimler, mahremiyet kaybı ve aileden uzak olma gibi birçok nedenden dolayı uyku bozukluğu yaşayabilmektedir. Uyku bozukluğu anksiyete düzeyi, kan basıncı ve kalp hızında artışa ve sonuçta iskemik kalp hastalığı, inme gibi kardiyovasküler hastalıkların gelişimine sebep olabilmektedir. Aromerapinin uyku kalitesini artırdığı çalışmalarda gösterilmesine rağmen, kardiyovasküler hastalığı olan bireylerde uyku kalitesi üzerindeki etkinliğine ilişkin sistematik bir değerlendirmeye rastlanmamıştır.

Amaç: Kardiyovasküler hastalığı olan bireylerde aromaterapi inhalasyonunun uyku kalitesi üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Bu sistematik derlemede CINAHL COMPLETE, Cochrane Central, Web of Science, Pubmed, Scopus, Science Direct ve Ovid veritabanları "Aromatherapy, cardiovascular diseases and Sleep quality" anahtar kelimeleri ve kombinasyonları kullanılarak Ocak 2021 tarihine kadar taranmıştır. Sistematik derleme basamakları Cochrane Kılavuzu versiyon 6.0 doğrultusunda yapılmıştır.

Bulgular: Sistematik derlemeye, örneklem büyüklüğü 42-105 arasında değişen 9 randomize kontrollü çalışma dâhil edilmiştir. 7 çalışma İran, 1 çalışma Türkiye, 1 çalışma Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılmıştır. Çalışmalar 2010-2021 tarihleri arasında yayınlanmıştır. 7 çalışmanın 5'inde lavanta tek başına, 2 çalışmada ise diğer yağlarla kombine olarak kullanılmıştır. Gül yağı ve nane yağı da kombine edilmeden kullanılan yağlar arasında yer almaktadır. Aromaterapi inhalasyon uygulaması en az 1, en fazla 15 gece, 2- 15 damla arasında yapılmıştır. Bireylerin uyku kaliteleri geçerli ve güvenilir ölçme araçları ile değerlendirilmiştir. Uyku kalitesini ölçmede Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi, St. Mary's Hastane Uyku Ölçeği, Verran ve Snyder-Halpern Uyku ölçekleri kullanılmıştır. Aronmaterapi inhalasyon uygulamasının 8 çalışmada uyku kalitesini artırdığı, 1 çalışmada ise etkili olmadığı belirtilmiştir.

Sonuç: Aromaterapi inhalasyonu uyku sorunu yaşayan kardiyovasküler hastalığı olan bireylerde uyku kalitesini artırabilir. Bu çalışma, aromaterapi müdahalesinin uyku kalitesi üzerindeki etkinliği hakkında araştırmacılara ve sağlık profesyonellerine bilgi sağlamaktadır. Aromaterapinin uyku kalitesi üzerine etkilerini test etmek için daha fazla araştırmaya gereksinim bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: aromaterapi, uyku kalitesi, sistematik derleme, kardivasküler hastalık

Sözel Bildiri

INTRACELLULAR AND EXTRACELLULAR MECHANISMS IN DETERMINING DOMINANT FOLLICLE DURING IN VITRO MATURATION

Fatma FIRAT[1], Seda VATANSEVER[2,3]

[1] *Afyonkarahisar Health Sciences University, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Afyonkarahisar, Turkey fatmaozturk87@gmail.com*

[2]*Manisa Celal Bayar University, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Manisa, Turkey sedavatansever@yahoo.com*

[3]*Near East University, Experimental Health Research Center of Health Sciences, Near East University, Mersin, Turkey. sedavatansever@yahoo.com*

Abstract:

Aim: The aim of this study was to determine the intracellular and extracelluler mecanisms of oocyte maturation and dominant follicle selection wia ovarian tissue culture and the effects of activin-A and acteosid over oocyte maturation.

Method: Ovarian tissues from 36 adult female rats were divided into 6 parts and cultured in M2 culture medium for 10 days as control (group 1), activin (group 2), akteocide (group 3), akteocide + activin (group 4) groups. Cultures were collected at days 0, 6, and 10 and cAMP levels were analayzed by ELISA. At the end of the culture, follicle numbers were directly counted. Siklin-B1, MPF, MOS and BMP-2 distributions by immunohistochemical analysis.

Results: It was seen that follicle counts increased in the other groups compared to the control group, and group 4 was the most follicle counts. Cyclin-B1, MPF and MOS immunoreactivity increased in groups 2, 3 and 4, while BMP-2 immunoreactivity did not change. cAMP level were found to be higher in group 4 than in the other groups.

Discussion and Conclusion: It was observed that the addition of akteocide and activin to the culture medium during ovarium tissue culture promoted the dominant follicle maturation. However, it has been concluded that measurement of cAMP from culture medium may be an alternative method for maturation detection.

Keywords: Dominant follicle selection, Acteosid, Activin, Ovarian tissue culture

Sözel Bildiri

KEDİLERDE HİPERTROFİK KARDİYOMİYOPATİ

Reyda KIYICI[1], Mehmet KARACA[2], Hasan Altan AKKAN[3]

[1] *MAKÜ Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu, Süt ve Besi Hayvancılığı, Burdur, Türkiye, rkiyici@mehmetakif.edu.tr*

[2]*MAKÜ Veteriner Fakültesi, Veteriner İç Hastalıkları ABD, Burdur, Türkiye mkaraca@mehmetakif.edu.tr*

[3]*MAKÜ Veteriner Fakültesi, Veteriner İç Hastalıkları ABD, Burdur, Türkiye hasanaltanakkan@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Hipertrofik kardiyomiyopati (HKM), kedilerde en sık karşılaşılan kalp hastalıklarından biridir. Bu hastalık, genellikle sol ventrikül olmak üzere kalbin duvarlarının bir veya birkaç bölgesinde anormal kalınlaşma (hipertrofi) ile karakterizedir. Hipertrofik kardiyomiyopati insanlarda da görülebilmektedir ve kalp kası proteinlerinin çeşitli genetik anomalilerinden kaynaklanır. Kedilerde bu hastalık Ragdolls, Maine Coon, oryantal ırklar (Himalaya, Birmanya, Sphynx, Persler) ve Devon Rex'te daha yaygın görülmrktedir, ancak aynı zamanda Yerli Kısa Tüylü kedilerde de teşhis edilmiştir. Ragdolls ve Maine Coon'da bir kasılma proteini olan miyozin bağlayıcı protein C'de spesifik bir genetik kusur tanımlanmıştır. Bu hastalık genellikle orta yaşlı kedilerde teşhis edilir. Bununla birlikte, genç kedileri (genellikle Ragdolls) etkileyen bir genç formu da vardır. Ventriküler duvarın kalınlaşmasının kalp fonksiyonu üzerindeki oldukça değişken etkileri vardır. Hipertrofi hafif ve fokal şekillenmişse kedi tüm hayatı boyunca semptom göstermeden yaşayabilir. Hipertrofi şiddetli ise kalp içi basıncın artmasına ve akciğerlerin içinde veya çevresinde sıvı birikmesiyle birlikte konjestif kalp yetmezliğine (KKY) yol açar. Bazı durumlarda, mitral kapak ventrikülün iç duvarına, septuma doğru yer değiştirir bu durumda geçiş kısmen engellediğinden, sol ventrikülden kanın atılması engellenebilir. Bu durum Sol Ventriküler Çıkış Yolunun Dinamik Tıkanıklığı (DOLVOT) olarak adlandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kedi, hipertrofi, kardiyomipati

Sözel Bildiri

THYMOL MAY INHIBIT CELL PROLIFERATION VIA DECREASING PIRNA-651 AND PIRNA-823 EXPRESSIONS IN ISHIKAWA ENDOMETRIAL CANCER CELLS

Mücahit SEÇME[1], Canan EROĞLU GÜNEŞ[2], Fatma SEÇER ÇELIK[2], Ercan KURAR[2], Yavuz DODURGA[1]

[1]*Pamukkale University, Faculty of Medicine, Department of Medical Biology, Denizli, Turkey*
[2] *Necmettin Erbakan University, Meram Faculty of Medicine, Department of Medical Biology, Konya, Turkey*

Abstract: Endometrial cancer, which is the most common gynecological cancer in developed countries, begins in the inner lining of the uterus. Gene expressions in tumoral cells are known to be controlled by a wide array of regulatory molecules including small non-coding RNAs. piRNAs are short non-coding RNA molecules that are 24-34 nucleotides in length and are associated with the PIWI protein belonging to the subfamily of argonate proteins. While miRNA profiles in cancer have been extensively characterized, piRNAs are relatively new players in tumorigenesis. Thymol is natural monoterpene compound in thyme oil and shows antibacterial, anti-inflammatory, antioxidant, and anti-cancer activities. The aim of the study is determining therapeutic effects of thymol on cell proliferation and piRNA expression changes in Ishikawa endometrial cancer cells under in vitro conditions. The effects of thymol on cell viability in Ishikawa cells was detected by XTT method. Total RNA was isolated by Trizol-reagent and subsequently total transcriptome cDNA was synthesized. piR-651 and piR-823 expression changes between control and dose groups were evaluated by Real-Time PCR method. Thymol decreased cell viability and its IC_{50} value in Ishikawa cells was determined as 192.15µM at 24th hour. piR-651 and piR-823 expressions were downregulated in thymol treated Ishikawa cells. According to results, thymol inhibits the proliferation of Ishikawa cells and its effect mechanisms may be associated by reducing the expression of piRNAs that have a role in different cellular processes. In conclusion, this study may contribute further and detailed studies about thymol and its therapeutic potential for endometrial cancer treatment.

Keywords: Thymol, piRNA, Ishikawa cells, Endometrial cancer

Sözel Bildiri

THE INVESTIGATION OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL IN THE COVID-19 PANDEMIC

Esra ERDOĞAN[1], Ata TEKİN[2], Güzin Kaya AYTUTULDU[3]

[1]*Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey,esra.erdogan1@std.yeditepe.edu.tr*
[2]*Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey,ata.tekin@yeditepe.edu.tr*
[3]*Yeditepe University, Faculty of Health Science, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul, Turkey, guzin.kaya@yeditepe.edu.tr*

Abstract:

Background: Daily exercise habits may help the disease by boosting our immune systems and counteracting some of the comorbidities like obesity, diabetes, hypertension in Covid-19 pandemic. Also, it is known that physical activity is beneficial for improving the clinical conditions that are associated with COVID-19.

Purpose: The aim of this study is to measure the physical activity levels and coranavirus fear levels of individuals with chronic diseases and healthy individuals in the Covid-19 pandemic.

Method: 50 participants (25 chronic diseases and 25 healthy individuals) who were between 40-65 ages were included in our research. The online google form which was generated by researchers was used to assess demographic status and general health conditions. IPAQ was used to determine the physical activity level of the participants and Covid-19 Fear Scale was used to measure the fear levels.

Results: According to IPAQ levels comparison only 12 % (n=3) of the healthy group and 4%(n=1) of the chronic group were found to be active. When the Covid-19 fear levels of the groups were compared, the healthy group was 17.84±6,49 and the chronic group was 18.20±5,76. Although the chronic group feared more from the coronavirus, the difference was not statistically significant.

Discussion and conclusion: While it is known that physical activity has positive effects on health, the proportion of participants who are active in both groups during the pandemic process is quite low. Although both groups have a fear of coronavirus, it can be considered that the physical activity level is lower. Studies with larger sample sizes are needed.

Keywords: Covid-19, Physical activity, Hypertension, Diabetes mellitus, Exercises

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE KRONİK RUHSAL HASTALIĞI OLAN BİREYLERİN SOSYAL HİZMET GEREKSİNİMLERİ

Hakan KARAAĞAÇ [1], Tevfik Samed KOÇAK [2]

[1]Kayseri Şehir Hastanesi, Tıbbi Sosyal Hizmet Birimi, karaagac.hakan@hotmail.com
[2] Kayseri Şehir Hastanesi, Tıbbi Sosyal Hizmet Birimi, tevfiksamet@hotmail.com

Özet: 2019 yılının sonlarında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan COVİD-19 ülkemizde dahil olmak üzere birçok ülkede hızla yayılmış sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda toplumların alışkanlıklarını, sistemlerini derinden etkilemiştir. Küresel sağlık sistemi bu ani ve yıkıcı salgın karşısında ciddi zorluklarla yüz yüze kalmıştır ve bu durum ruh sağlığı hizmetlerinin sunulmasında öngörülebilir düzeyde olumsuz etkiye neden olmuştur. Ani değişimlerde salgın ve afet durumlarından en çok etkilenebilecek gruplardan olan kronik ruhsal hastalığı olan bireylerin psikiyatri servislerine ulaşımlarının azalması mevcut hastalık durumlarını önemli derecede etkileyebilmektedir. Bununla birlikte salgın sürecinde birçok birimde ruh sağlığı hizmeti sunan uzmanlar, Covid-19 hastalarına bakmak üzere başka birimlerde görevlendirildikleri için psikiyatrik sistemde aksamalar yaşanabilmiştir. Covid -19 sürecinde kronik ruhsal hastalığı olan bireylerin ve ailelerinin bu süreci daha iyi atlatması, psikolojik dayanıklılıklarının arttırılması ve psikiyatri hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında ruh sağlığı profesyonellerine önemli roller düşmektedir. Ruh sağlığı alanında kendine has rolleri ve müdahaleleri olan, müracaatçı profili toplumun dezavantajlı ve incinebilir gruplarını kapsayan sosyal hizmet mesleği salgın sürecinde kilit role sahiptir. Kronik ruhsal hastalığı olan birey ve ailelerinin pandemi tarama, önleme ve sağlık hizmetlerine erişimine destek olmak, psikososyal ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik savunuculuk faaliyetlerinde bulunmak, yaşanabilecek sosyo ekonomik problemlerin giderilmesini destekleyerek somut adımlar atmak sosyal hizmet uzmanlarının ve sosyal hizmet kuruluşlarının temel rollerindendir. Sonuç olarak pandemi dönemi, ruh sağlığının korunmasında olumlu katkı sağlayan sosyal destek ağı, toplum ruh sağlığı uygulamaları, fiziksel aktivite gibi etkinliklerin ve hizmetlerin kısıtlanmasına neden olmaktadır. Bu durum ve hareket kısıtlılığı bireyin ruhsal bozukluğunu şiddetlendirebilmekte ve hastalık belirtilerini etkileyebilmektedir. Kronik ruhsal hastalığı olan bireylerin ve ailelerinin salgın döneminde ve sonrasında psikolojik, sosyal ve ekonomik alanlarda pandemi sürecinden etkilenme durumlarının farkında olunarak psikososyal gereksinimlerinin öncelenmesi, bu konuda yapılacak çalışmaların artırılması ve önleyici tedbirlerin erken dönemde planlanması hastalık sürecinin yönetiminde ve nüksün azaltılmasında oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Ruhsal bozukluk, Sosyal hizmet

Sözel Bildiri

SANAL GERÇEKLİK ORTAMI İLE SAĞLANAN FARKLI GÖRSEL UYARANLARIN SAĞLIKLI KİŞİLERDE POSTURAL KONTROL ÜZERİNE ETKİSİ

Sahra ŞİRVAN CAN[1], Çiğdem YAZICI MUTLU[1]

1. Yeditepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul, Türkiye

Özet:

Amaç: Bu çalışmanın amacı, gerçek ortam, sanal gerçeklik ortamına yansıtılmış olan gerçek ortam görüntüsü ve buna eklenen pozitif ve negatif geri bildirimlerin postüral kontrole olan etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya 18-30 yaş arasındaki 20 sağlıklı genç (yaş: 22.68 ± 1.79, K/E 10/10) dahil edilmiştir. Çalışmada kullanılan sanal gerçeklik (SG) ortamındaki görsel uyaranlar, çalışmanın gerçekleşeceği laboratuvar ortamının modellenmesi ve bu modelin Unity programı ile üç boyutlu (3D) hale getirilmesi sonrasında oluşturulmuştur. Katılımcılar statik denge durumunda; gözler açık (GA), gözler kapalı (GK), üç SG görüntü: laboratuvar ortamı görüntüsü (SGL), bu görüntüye eklenen pozitif (SGLP) ve negatif (SGLN) görsel geri bildirimler olmak üzere 5 farklı koşulda Prokin PK 252 denge cihazı kullanılarak, basınç merkezinin (CoP) oluşturduğu alan ve çevre değişkenleri açısından değerlendirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizi SPSS analiz programı aracılığı ile aritmetik ortalama, standart sapma, tekrarlı ANOVA ve çoklu karşılaştırılmalarda Bonferroni yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada beş farklı görsel uyaran (GA, GK, SGL, SGLP, SGLN) sonucunda elde edilen CoP salınım alanı ve çevresi karşılaştırıldığında; GA pozisyonunda elde edilen salınım alanının ve çevresinin diğer görsel uyaranlara göre istatistiksel olarak anlamlı düşük olduğu ($p<0.05$) ve ayrıca GK pozisyonunda elde edilen salınım çevresinin SG görsel uyaranlarına göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). GK pozisyonunda salınım alanının SG pozisyonlarına göre yüksek olduğu görülmekle birlikte anlamlı bir fark oluşturmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Postural kontrol değişkenleri incelendiğinde, gerçek ortam ile kıyaslandığında SG ortamında salınım alanı ve çevre ölçümünün anlamlı olarak arttığı fakat bu artışın GK durumundan daha az olduğu bulunmuştur. Ayrıca SG ortamına eklenen görsel uyaranlar arasında salınım alanı ve çevre değişkenleri yönünden anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Postural Kontrol, Statik Denge, Sanal Gerçeklik, Görsel Uyaran, CoP, Salınım Alanı, Salınım Çevresi

Sözel Bildiri

KEDİLERDE KALP YETMEZLİĞİ VE SOLUNUM HASTALIĞI AYIRIMINDA NT-proBNP TESTİNİN ÖNEMİ

Reyda KIYICI[1], Hasan Altan AKKAN[2], Mehmet KARACA[3]

[1] *MAKÜ Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu, Süt ve Besi Hayvancılığı, Burdur, Türkiye, rkiyici@mehmetakif.edu.tr*

[2]*MAKÜ Veteriner Fakültesi, Veteriner İç Hastalıkları ABD, Burdur, Türkiye hasanaltanakkan@mehmetakif.edu.tr*

[3]*MAKÜ Veteriner Fakültesi, Veteriner İç Hastalıkları ABD, Burdur, Türkiye mkaraca@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Solunum güçlüğü bulguları olan kedilerde hastalığın ana sebebinin kalp dışı hastalıktan mı konjestif kalp yetmezliğinden (CHF) mi kaynaklandığının belirlenmesi gerekmektedir. Anemnez, fiziksel muayene, göğüs radyografisi ve serum biyokimyasının sonuçları teşhiste genellikle belirleyici olamamaktadır. Eko-kardiyografi özel ekipman ve eğitimli personel gerektirmektedir. B tipi natriüretik peptid (BNP), artan duvar stresi, hipoksi ve nöroendokrin aktivasyona yanıt olarak miyokarddan salınır. Renin-anjiyotensin-aldosteron sisteminin eylemlerini dengeleyerek natriürez ve vazodilatasyona neden olur. B-tipi natriüretik peptid (BNP), 32 amino asitten oluşan bir nörohormondur. BNP, ventriküllerde (büyük oranda sol ventrikülde) sentezlenir, orada depolanır ve oradan salgılanır. BNP ilk olarak beyinde tanımlanmıştır. Bu sebeple ilk olarak "beyin-NP" terimi kullanılmıştır. BNP atriyumlarda da sentezlenmektedir. Önce 132 amino asit içeren prepro-BNP sentezlenir. Prepro-BNP daha sonra 108 amino asit içeren proBNP'ye dönüşür. Proteoliz ile ProBNP aktif BNP'ye ve 76 amino asit içeren inaktif N-terminal proBNP'ye (NT-proBNP) ayrışır. Ventriküllerin geriliminde artış olduğunda ve çeşitli nörohormonal faktörlerin uyarısıyla BNP ve NT-proBNP miyositlerden ve bir miktar da direkt olarak perimiyokardiyal fibroblastlardan, koroner sinüsler aracılığıyla pulsatil olarak, dolaşıma salgılanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kedi, kalp, konjestif

Sözel Bildiri

SPORCULARDA CORE STABİLİZASYON EĞİTİMİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Raziye ERKAN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Rektörlük Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Burdur, Türkiye
rerkan@mehmetakif.edu.tr

Özet: Core stabilizasyonu genel olarak; dinamik ve statik pozisyon esnasında vücudun merkezi olan lumbo-pelvik bölge çevresindeki kasların, postüral devamlılığın (statik stabilite) sağlanması veya açığa çıkacak olan hareketin yörüngesinin belirlenmesi (dinamik stabilite) esnasındaki 'fonksiyonel kontrol yeteneği' şeklinde tanımlanmaktadır. Core stabilizasyon ve core kaslarının kuvveti 1980'lerin başından beri araştırılmaya tabi tutulmuştur. Core stabilizasyon eğitimi veya core bölgesini kuvvetlendirme programları, son 20 yıldır rehabilitasyon ve sporcuların antrenman programlarında popüler hale gelmiştir. Bugün sporcular için yaralanmaları önleme veya rehabilitasyon programlarının bir parçası olarak "core" eğitiminin kabul edilmesi yaygındır. Bu çalışmanın amacı, core stabilizasyonun atletik performans ve spor yaralanmaları ile ilişkisini derlemektir. Core stabilite eğitimi, yaralanma riski olan sporcuları tanımlamak, yaralı bir sporcunun rehabilitasyon sonuçlarını değerlendirmek ve spor performans geliştirme programlarında kullanılmaktadır. Fizyolojik olarak, core kuvvet ve stabilite eğitimi ile kasların maksimum güçte ve verimde kullanılmasını sağladığına inanılmaktadır. Bu teorik olarak hız, çeviklik, güç ve aerobik dayanıklılık açısından, daha düşük yaralanma riski ve atletik performans üzerinde olumlu etkiler ile sonuçlanır. Core stabilizasyon egzersizleri, spor performansını geliştirmekte kullanılan popüler bir yöntem olmasına rağmen spor performansı üzerine doğrudan etkisi ile ilgili az şey bilinmektedir ve core stabilizasyon ve spora özgü performans ilişkisi oldukça tartışmalıdır. Yapılan son çalışmalarda gövde stabilizasyonunun sporcularda yaralanma insidansını azalttığı ve yaralanmalar açısından koruyucu olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Core stabilizasyon, atletik performans, spor yaralanmaları

Sözel Bildiri

ÇÖLYAK HASTALIĞINDA BAĞIRSAK MİKROFLORASININ ETKİSİ

Yaşar Mert DEMİREL[1], Gülden BAŞYİĞİT KILIÇ[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü 15000 Burdur, Türkiye*

[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi 15030 Burdur, Türkiye*

Özet: Çölyak hastalığı gluten proteinleri tarafından tetiklenen, bağırsaklardaki sindirimi sağlayan tüysü oluşumlar olarak tanımlanan villus yapıların bozulmasına sebep olan ve dolayısıyla da yiyeceklerdeki besinlerin emilmesini engelleyen ve ince bağırsakta hasarlar oluşturan bir sindirim sistemi hastalığıdır. Hastalığın nedenini oluşturan temel etken gluten proteininin gliadin adlı alt fraksiyonu olup, gluten içeren gıdaların tüketilmesi sonucunda başta vitaminler ve mineraller olmak üzere vücudun gereksinim duyduğu çeşitli besin maddelerinin emilimi azalmaktadır. Gıdaların işlenmesi sırasında gluteni etkisiz hale getirme, ekşi maya fermantasyonu ile yapılmaktadır. Sadece maya ile farklı bileşenlerle hazırlanan ürünlerin yerini;proteolitik laktik asit bakterileri (LAB) ve maya ile asitlendirilmiş ekşi hamur ile uzun süreli fermante edilen ürünler almaktadır. Uzun süreli fermantasyon sırasında buğday ununun toksik özelliklerini azaltma, gliadin peptidlerinin çölyak hastalığını indükleyen immünotoksisitesi, inflamatuvar cevaba ve gliadin peptitlerinin sebep olduğu mukozal hasara karşı *Bifidobacterium breve, B. longum, B. infantis, Lactobacillus plantarum, L. acidophilus, L. casei, L. delbrueckii* subsp. *bulgaricus* (*L. bulgaricus)* ve *Streptococcus salivarius* subsp. *thermophilus* (*Str. thermophilus), L. ruminis, L. johnsonii, L. amylovorus, L. salivarius'*a ait farklı suşların kullanımı üzerine yapılan pek çok araştırma bulunmaktadır. Bu derleme çalışmasında; LAB ve probiyotiklerin; çölyak hastalığına karşı potansiyel mekanizmaları ve konu ile ilgili yapılan çalışmalardan örnekler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: çölyak, gluten, laktik asit bakterileri, probiyotik

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF THE WOUND HEALING EFFECTS OF LEPTIN USING IN VITRO METHODS

Melike OZGUL-ONAL[1], Hulya ELBE[1], Gurkan YIGITTURK[1], Volkan YASAR[1], Feral OZTURK[1]

[1] *Mugla Sitki Kocman University, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Mugla.*

melikeozgulonal@gmail.com, hulya.elbe@mu.edu.tr, yigitturk.gurkan@gmail.com, drvolkanyasar@gmail.com,ozturkfer@gmail.com

Abstract:

Introduction: Leptin is an adipocyte hormone that has important effects on energy homeostasis and physiology of metabolism as an autocrine/paracrine regulator. It has been reported by various studies that leptin has wound healing effects on different tissues.

Aim: In this study it is aimed to investigate the healing effects of leptin in dose and time dependent manner via *in vitro* methods in fibroblasts and keratinocytes.

Materials and Methods: The study groups were planned for each cell as control group, 100 ng/mL, 200 ng/mL, 400 ng/mL, and 800 ng/mL leptin treated groups. 24 and 48 hours after the treatments on the wound healing model, the closure rates of the wound areas and viability were investigated and indirect-immunocytochemistry analysis was performed for the determination of TGF-α, TGF-β1, KGF, FGFR2 and Ki67 distributions.

Results: The results of *in vitro* wound healing analysis showed that the highest percentage closure rates for fibroblasts (59.8%) and for keratinocytes (48.5%) were detected in the group of 800 ng/mL leptin treated for 48 hours. The results of cell proliferation analysis determined that the highest proliferation rate in fibroblasts (114.17%) and keratinocytes (136.22%) compared to the control group was observed in the same group. H-score values obtained as a result of the immunocytochemistry showed that the expression of the evaluated proteins increased in both fibroblasts and keratinocytes depending on the leptin dose and time.

Discussion and Conclusion: In this study, the most effective dose of leptin for *in vitro* wound healing in fibroblasts and keratinocytes was determined as 800 ng/mL. In addition, the examined protein distributions have been shown to increase depending on leptin dose and duration of treatment. It is thought that the results of this study will point to attention and guide the use of leptin in the *in vivo* wound researches.

Keywords: Fibroblast, keratinocyte, leptin, wound healing, TGF-α, TGF-β1, KGF, FGFR2, Ki67

Sözel Bildiri

AĞRISIZ DÜŞÜK AYAK İLE PREZENTE OLAN PERONEAL TUZAKLANMADA PREOPERATİF MR İLE GÖRÜNTÜLEMENİN ÖNEMİ

Sefa Erdem KARAPINAR*

**Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, sefaerdemkarapinar@gmail.com*

Özet: Ganglion kistleri sık görülen benign tümörlerdendir, buna bağlı periferik sinir kompresyonu ise çok fazla karşımıza çıkmaz. Alt ekstremitede üst ekstremiteye göre daha fazla görülür. Nadirende olsa ciddi komplikasyonlara neden olan bu durumda hastalarda ağrı, uyuşukluk, düşük ayak gibi nörolojik bulgular görülebilir. Hastadan ilk önce EMG istenmekle beraber MR da tanıda önemlidir. Vakalarımızda intranöral peroneal ganglion kistlerini inceledik ,bu patoloji sinir kökenli olduğu için daha çok beyin cerrahları tarafından görülmektedir. EMG sonucuna göre beyin cerrahi prensipleri gereği sadece dekompresyon işlemi yapılır. Genellikle MR istenmez. İntranöral peroneal ganglion kistleri kökeni özellikle proximal tibiofibular eklemde olduğundan dolayı MR önemlidir. Bu kistlerin tedavisinde sadece dekompresyon yeterli olmamaktadır. Esas tedavi kistin köken aldığı artiküler dalı kesip, proximal tibiofibular eklemi dezartiküle etmektir. Biz de hastanemizde tanısı konulan 3'ü ortopedi 1'i beyin cerrahisi tarafından opere edilen 4 hastanın sonuçlarını paylaşmak istedik.

Sözel Bildiri

MUSCULUS PALMARIS LONGUS VE MUSCULUS PLANTARIS YOKLUĞUNUN İNCELENMESİ

Kenan ÖZTÜRK

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Ana Bilim Dalı, Isparta

kenanozt@hotmail.com

Özet:

Giriş: Musculus palmaris longus ve musculus plantaris rekonstrüktif cerrahide tendon grefti olarak sıklıkla tercih edilen iki önemli kastır. Bu kaslardan birinin yokluğu durumunda diğeri greft olarak tercih edilebilmektedir.

Amaç: Çalışmamızda musculus palmaris longus ve musculus plantaris'in yokluğunu ve bu iki kasın yokluk durumları arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmayı amaçladık.

Yöntem Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Ana Bilim Dalı Laboratuvarında bulunan yaşları 18 ile 40 gebelik haftası arasında değişen 47 fetal kadavra (27 erkek, 20 dişi) üzerinde gerçekleştirildi. Fetal kadavralara ait 94 üst ve 94 alt ekstremitede musculus palmaris longus ve musculus plantaris kaslarının yokluk durumları incelendi.

Bulgular: Çalışmamızda 47 fetusa ait 94 üst ekstremitenin 28 (%29,79)'inde musculus palmaris longus yokluğu ve bu yokluğun 47 fetusun 12'sinde (%25,53) bilateral, 4'ünde ise (%8,51) unilateral (1 sağ, 3 sol) olduğu belirlendi. 94 alt ekstremitenin ise %17,02'sinde musculus plantaris yokluğu tespit edildi ve bu yokluk 8 (16 alt ekstremite) fetusta bilateraldi. Musculus palmaris longus yokluğu görülen 28 üst ekstremite ile aynı taraf alt ekstremitelerin 11 (%39,29)'inde musculus plantaris yokluğu da görüldü.

Tartışma ve Sonuç: Rekonstrüktif cerrahide musculus palmaris longus tendon grefti için en sık tercih edilen kas olmasına rağmen bu kasın olmadığı durumlarda musculus plantaris tendon grefti için tercih edilmektedir. Bu nedenle bu iki kasın yokluk oranının bilinmesi önem arz etmektedir. Musculus palmaris longus kasının yokluğunun Kore popülasyonunda %0,6'dan Türk popülasyonunda %63,9'a kadar değiştiği bildirilmiştir. Musculus plantaris kasının yokluğunun ise yaklaşık %7 oranında olduğu rapor edilmiştir. Bizim sonuçlarımız ile daha önceki çalışmaların sonuçları arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bunun sebebinin çalışılan popülasyonun farklı olmasından kaynaklı olduğunu düşünüyoruz. Bu çalışmanın sonuçlarına göre bu iki kasın yokluğu arasında zayıf bir korelasyon bulundu. Bu kasların yokluk oranlarının ve arasındaki ilişkinin bilinmesinin rekonstruktif cerrahide tendon grefti tercihlerinde cerrahlara yararlı olacağını düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Greft, Tendon, Musculus palmaris longus, Musculus plantaris

Sözel Bildiri

ENHANCEMENT GENDER EQUALITY THROUGH SPORTS: GIRL'S GRASSROOTS FOOTBALL

Peter BEACOCK[1], Fatma SUSAM ÖZSAYIN[2], Duygu BAŞTUĞ NAS[3]

[1]Ozel Izmir Dokuz Eylul Koleji, International Project Leader, International Sports Coach, Izmir, Turkey, peter.raymond@dokuzeylulkoleji.k12.tr
[2]Izmir Governorship EU and Foreign Relations Bureau, Turkey, Project Manager, Expert, ftmsusam@gmail.com
[3]Ozel Izmir Dokuz Eylul Koleji, Head of English Department, DEK Youth Leader, Izmir, Turkey, duygu.nas@dokuzeylulkoleji.k12.tr

Abstract:

Introduction: The current pandemic crisis could set back all the progress made in women participating in sports, especially girls' grassroots football. In both subtle and explicit ways, the pandemic has become a detrimental addition to the many barriers women and girls face in everyday life, including participation in sports. Global lockdown prevented women and girls from making further advances in gender equality. Thus, depriving them from reaping the many positive personal, physical, and financial benefits that can be gained from engaging in sports.

Aim: The survey aims to promote girl's involvement in football, encouraging leaders as important tools in gender equality, empowerment, and increasing their capacity for social change.

Method: This research is a descriptive study. A questionnaire developed by the researchers consisted of 16 items was used to collect data to support a hypothesis. SPSS 20 was used to analyse the data. Number, percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation tests were a part of the analyses we performed.

Findings: The study found that, 73% of participants were female, 74% of participants reported that they have not known any woman who plays football. 65% of participants reported that they have rarely heard about girl's football.

Discussion and Conclusion: The sporting world epitomizes many of the gender stereotypes which persist around the world today and has proven to be highly resistant to meaningful gender reform.

Although gender inequality has been highlighted, no country has successfully eradicated inequalities in sports or the workplace. However, through creating sustainable opportunities for girls to engage in sport, in the long term it will encourage growth, promote empowerment, self-confidence, leadership, teamwork skills and provide a sense of achievement. Through active sustainability girls are better equipped to challenge societal norms which continue to oppress women, relegating them to being second-class citizens.

Keywords: Erasmus+, Youth Mobility, Youth Employability, Social Inclusion, Education, Erasmus+, Gender Equality in Sports, Girls Grass Roots Football, Leadership, Empowerment, Assertiveness and Vitality

Sözel Bildiri

EVALUATION OF DENDRITIC MESOPOROUS SILICA NANOPARTICLES FOR AMENDING THE CELL VIABILITY IN THREE-DIMENSIONAL CELL CULTURE MATRIX

Ayşenur PAMUKÇU[1], Didem ŞEN KARAMAN[2]

[1] *Izmir Katip Celebi University, Graduate School of Natural and Applied Sciences, Biomedical Technologies Program, Izmir, Turkey, aysenurpamukcu@hotmail.com*

[2] *Izmir Katip Celebi University, Department of Biomedical Engineering, Izmir, Turkey, didem.sen.karaman@ikc.edu.tr*

Abstract: Multifunctional scaffolds hold great promise in tissue engineering due to their intrinsic properties mimicking native extracellular matrix. Among various classes of biomaterials, hydrogels come into prominence for conveniencing the modulation of mechanical and biological activity. In this study, polyethylene glycol dimethacrylate (PEGDMA) hydrogel was utilized as a three-dimensional hydrogel scaffold for supporting two different cell culture environments which are *i)* cell seeding on top of the hydrogel and *ii)* cell encapsulation within the scaffold matrix. During studies, PEGDMA hydrogel was blended with dendritic mesoporous silica nanoparticles (dMSNs) to investigate the capability of dMSNs for modulation of mechanical and biological activity of scaffolds to aid cell viability. dMSNs to be incorporated into PEGDMA scaffolds were synthesized by employing a water-oil biphase stratification approach. Hydrodynamic size, net surface charge, and morphology of dMSNs were characterized by dynamic light scattering and zeta potential measurement, and scanning electron microscopy imaging, respectively. After the blending of dMSNs into PEGDMA scaffolds at different concentrations mechanical and physical changes of hydrogel scaffolds were investigated by employing compression tests and swelling analysis. Effect of dMSNs presence in PEGDMA scaffold matrix for culture of murine fibroblast cells were evaluated by colorimetric viability analysis. Results demonstrated that the blending of dMSNs is beneficial to fine tuning elastic moduli and swelling ratios of 3D hydrogel scaffolds. These findings are endorsed with the viability assays demonstrating that cells encapsulated within PEGDMA-dMSNs showed different degrees of viability in relation to dMSNs concentration while cells seeded on top of the scaffolds exhibited increased cell viability over incubation time. Taken together, these results suggested that dMSNs could be employed as biomolecule carriers in hydrogel scaffold systems to alter desired properties and to regulate the biological activity.

Sözel Bildiri

WHAT IT MEANS TO BE A PROFESSİONAL AND A CREATİVE ONE!

Peter BEACOCK[1], Fatma SUSAM ÖZSAYIN[2], Duygu BAŞTUĞ NAS[3]

[1]Ozel Izmir Dokuz Eylul Koleji, International Project Leader, International Sports Coach, Izmir, Turkey, peter.raymond@dokuzeylulkoleji.k12.tr
[2]Izmir Governorship EU and Foreign Relations Bureau, Turkey, Project Manager, Expert, ftmsusam@gmail.com
[3]Ozel Izmir Dokuz Eylul Koleji, Head of English Department, DEK Youth Leader, Izmir, Turkey, duygu.nas@dokuzeylulkoleji.k12.tr

Abstract:

Introduction: This article seeks to discuss the argument of what is constituted as a professional teacher in the lifelong learning sector in the promotion of social, cultural diversity, equality of opportunity and inclusion which are strategically placed in the European Union flag ship Erasmus+ programmes to the more conventional route of university during a pandemic crisis.

Aim: The article will discuss the notions of curriculum, specifically touching upon `Roger Hart's 'Ladder of participation as a fundamental tool used in Erasmus+ programmes teaching autonomy and experiences linked to the pedagogy of different teaching techniques in preventing disengagement from communities, supporting effective communication, participation, inclusion for all, and providing them with equality and opportunities for social justice and ultimately employability.

Method: For this abstract the research chosen is a literature review relating to the lifelong learning sector, Covid-19 pandemic and European Union. Studies conducted between 2005 and 2021 were searched in the electronic databases.

Findings: For educational settings to be fully and wholly inclusive the deliverer needs to adapt their resources, methods and provisions and then implementing their curriculum to accommodate all the needs of each learner. Observing current state of inclusive education, it does appear that the social justice underpinnings of inclusive education have failed for the most part to be translated into effective policies and practices.

Discussion and Conclusion: To be a professional is to have the autonomy to help nurture participants into becoming creative learners is truly a professional responsibility as they experience new experimental dimensions of learning that they will need throughout a life of learning. In concluding at times skills of autonomy are put to the test when adapting to the differentiation conditions in the classroom and the surrounding context of those in need and the vulnerable.

Keywords: Erasmus+, Youth Mobility, Youth Employability, Lifelong Learning, Teaching, Hart`s Ladder, Employability, Social Inclusion, Education, Professionalism, creativity

Sözel Bildiri

TOTAL DİZ PROTEZİ CERRAHİSİ SONRASI ERKEN DÖNEM PERFORMANSA DAYALI FONKSİYONELLİK ÖNGÖRÜLEBİLİR Mİ?

Raziye ŞAVKIN[1], Nihal BÜKER[2], Gökhan BAYRAK[3]

[1]Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, raziyesavkin@hotmail.com
[2]Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, nasuk@pau.edu.tr
[3]Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Muş, Türkiye, gokhan2803@gmail.com

Özet:

Giriş: Son yıllarda, total diz protezi (TDP) cerrahisi sonrası tıbben açıklanamayan ağrı ve fonksiyonel yetersizlik riski taşıyan hastaların cerrahi öncesinde belirlenmesi amacıyla bir tarama protokolünün geliştirilmesi konusu gündeme gelmiştir.

Amaç: Çalışmamızda cerrahi öncesi yürüme sırasında ağrı şiddetinin ve WOMAC fonksiyon skorunun cerrahi sonrası 3. ayda yürüme ve merdiven çıkıp inme skorlarını öngörebilme düzeyini belirlemeyi amaçladık. Cerrahi öncesi WOMAC fonksiyon skorunun, cerrahi öncesi diz fleksiyon eklem hareket açıklığı derecesi ve yürüme sırasındaki ağrı şiddeti ile karşılaştırıldığında ameliyat sonrası performansa dayalı fonksiyonelliğin en iyi öngörücüsü olacağı varsayımında bulunduk.

Yöntem: Şubat 2017-Kasım 2020 tarihleri arasında Pamukkale Üniversitesi Hastanelerinde primer osteoartrit nedeniyle unilateral total diz artroplasti cerrahisi geçiren, fizyoterapi ve rehabilitasyon kliniği tarafından cerrahi öncesi ve cerrahi sonrası dönemde takip edilen hastalar retrospektif olarak tarandı. Cerrahi öncesi diz fleksiyon eklem hareket açıklığı, yürüme sırasındaki ağrı şiddeti ve WOMAC fonksiyon skoru ile cerrahi sonrası üçüncü aydaki 40 metre hızlı tempo yürüme testi ve 9 basamak merdiven çıkıp inme testinin kayıtları bulunan hastalar çalışmaya dahil edildi. Cerrahi öncesi faktörlerin cerrahi sonrası sonuçları tahmin etme düzeyi hiyerarşik regresyon yöntemi ile analiz edildi.

Bulgular: Çalışmaya 115 hastanın (ortalama yaş: 64,03±5,83, vki: 31,18±4,48 kg/m^2) verileri dahil edildi. Yaş ve ameliyat öncesi diz fleksiyon açıklığını içeren öngörücü modeller, ameliyat sonrası performansa dayalı fonksiyonel testlerden hiçbirini anlamlı şekilde tahmin etmedi ($p > 0.05$). Cerrahi öncesi yürüme sırasındaki ağrı şiddetinin eklenmesi, yürüme (ΔR^2=0,048) ve merdiven çıkıp inme testi (ΔR^2=0,053) için öngörücü modelde anlamlı bir değişikliğe neden oldu ($p<0,005$). WOMAC fonksiyon skorunun eklendiği son model yürüme ve (ΔR^2=0,083) ve merdiven çıkıp inme (ΔR^2=0,040) üzerinde anlamlı ön görücülüğe sahipti ve açıklanan varyansı sırasıyla %6 ve %14'e çıkardı.

Tartışma ve Sonuç: Cerrahi öncesi yürüme sırasındaki ağrı şiddeti ve WOMAC fonksiyon skoru cerrahi sonrası 3. ayda yürüme ve merdiven çıkıp inme skorunun öngörülmesinde rol oynar. Fakat cerrahi öncesi diz fleksiyon açısı performansa dayalı fonksiyonellik için öngörücü olmayabilir.

Anahtar Kelimeler: Osteoartrit, Total diz protezi, Ağrı, Fonksiyon, Sonuç ölçümleri

Sözel Bildiri

SANAL GERÇEKLİK ORTAMI İLE SAĞLANAN FARKLI GÖRSEL UYARANLARIN SAĞLIKLI KİŞİLERDE POSTURAL KONTROL ÜZERİNE ETKİSİ

Sahra ŞIRVAN CAN[1], Çiğdem YAZICI MUTLU[1]

[1] *Yeditepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul, Türkiye*

Özet:

Amaç: Bu çalışmanın amacı, gerçek ortam, sanal gerçeklik ortamına yansıtılmış olan gerçek ortam görüntüsü ve buna eklenen pozitif ve negatif geri bildirimlerin postüral kontrole olan etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya 18-30 yaş arasındaki 20 sağlıklı genç (yaş: 22.68 ± 1.79, K/E 10/10) dahil edilmiştir. Çalışmada kullanılan sanal gerçeklik (SG) ortamındaki görsel uyaranlar, çalışmanın gerçekleşeceği laboratuvar ortamının modellenmesi ve bu modelin Unity programı ile üç boyutlu (3D) hale getirilmesi sonrasında oluşturulmuştur. Katılımcılar statik denge durumunda; gözler açık (GA), gözler kapalı (GK), üç SG görüntü: laboratuvar ortamı görüntüsü (SGL), bu görüntüye eklenen pozitif (SGLP) ve negatif (SGLN) görsel geri bildirimler olmak üzere 5 farklı koşulda Prokin PK 252 denge cihazı kullanılarak, basınç merkezinin (CoP) oluşturduğu alan ve çevre değişkenleri açısından değerlendirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizi SPSS analiz programı aracılığı ile aritmetik ortalama, standart sapma, tekrarlı ANOVA ve çoklu karşılaştırılmalarda Bonferroni yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada beş farklı görsel uyaran (GA, GK, SGL, SGLP, SGLN) sonucunda elde edilen CoP salınım alanı ve çevresi karşılaştırıldığında; GA pozisyonunda elde edilen salınım alanının ve çevresinin diğer görsel uyaranlara göre istatistiksel olarak anlamlı düşük olduğu ($p<0.05$) ve ayrıca GK pozisyonunda elde edilen salınım çevresinin SG görsel uyaranlarına göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). GK pozisyonunda salınım alanının SG pozisyonlarına göre yüksek olduğu görülmekle birlikte anlamlı bir fark oluşturmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Postural kontrol değişkenleri incelendiğinde, gerçek ortam ile kıyaslandığında SG ortamında salınım alanı ve çevre ölçümünün anlamlı olarak arttığı fakat bu artışın GK durumundan daha az olduğu bulunmuştur. Ayrıca SG ortamına eklenen görsel uyaranlar arasında salınım alanı ve çevre değişkenleri yönünden anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Postural Kontrol, Statik Denge, Sanal Gerçeklik, Görsel Uyaran, CoP, Salınım Alanı, Salınım Çevresi

Sözel Bildiri

ESCHERİCHİA COLİ (E.COLİ) TAYİNİ İÇİN GELİŞTİRİLEN BİYOSENSÖRLER

Derya KAHRAMAN[1], Songül ŞEN GÜRSOY[2]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE*
deryakahraman@ogr.mehmetakif.edu.tr
[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Burdur, TÜRKİYE*
ssen@mehmetakif.edu.tr

Özet: Gıda kaynaklı hastalıklar, patojenik mikroorganizmalar ve/veya bunların toksinleri veya kimyasalları ile kontamine olmuş gıda ürünlerinin yenmesinden ve su kaynaklarının kullanılmasından kaynaklanır. Gıda ve su kaynaklı hastalıkları izlemek ve halk sağlığı güvenliğini sağlamak için gıda maddelerini rutin olarak incelemek ve bu tür patojenleri taramak gereklidir**.** Bakterilerin hızlı ve hassas bir şekilde tespit edilmesi, sağlık hizmetleri, gıda analizi, çevresel izleme ve güvenlik kontrolü alanlarında daha hızlı kararlar vermek için acil bir talep haline gelmiştir. Hızlı patojen tespiti için zaman alan kültürlerden vazgeçmek ve numune hazırlama gereksinimlerini en aza indirmek önemlidir. *E.coli* tayininde kullanılan geleneksel yöntemlerde (Zincir Reaksiyonu (PCR) ve Enzime Bağlı İmmünosorbent Testi (ELISA)) bakterilerin tespiti ve sayımı genellikle uzun süre aldığından çeşitli biyosensör tabanlı tekniklerin geliştirilmesi önem arzetmektedir. Son zamanlarda *E.coli* tayini için fabrikasyonu kolay, hassas ve seçici, taşınabilir biyosensör cihazlarının geliştirilmesi son derece düşük tayin limitleri dolayısıyla dikkat çekmeye başlamıştır. Bu çalışmada *E.coli* tayini için geliştirilen biyosensörlerin çalışma performansları derlenmiş ve geleneksel yöntemler ile karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Escherichia coli (E.coli),* food, water, detection, biosensor

Sözel Bildiri

KÜRESEL ISINMANIN DOĞAL AFETLER ÜZERİNDE ETKİLERİ

Sare GÖKCAN* Tolga UÇ**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, gokcansare@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, tolgauc.d@gmail.com*

Özet: Yaşamakta olduğumuz evrenin revizyonu olmayan kaçınılmaz iki büyük problemi ile karşı karşıya kalmaktadır, ilkinin insan kaynaklı küresel ısınma olduğu öne sürülmektedir. Küresel ısınma dünyadaki tüm ekosistemi tehdit eden büyüklükte bir tehlike ve çevre sorunudur. Küresel ısınmanın etkisi ile ortaya çıkan ikinci problem ise iklim değişikliğidir. İklim değişikliği; bitki örtüsü, tarım, biyoçeşitlilik, temiz su kaynakları, yeryüzündeki heyelan, sel, kasırga gibi birçok afetin tetiklenmesi gibi bütün ekosistem ve yaşayan tüm varlıklara ilişkin doğrudan veyahut dolaylı olarak etkileyen bir afettir. İnsanoğlunun faaliyetlerinden meydana gelen küresel ısınma yine insanların bilinçlenmesi ve tedbirler alması ile tamamen ortadan kaldırılamasa da küresel ısınmanın hızını yavaşlatılabilir ve olumsuz etkilerini minimuma indirgenebilir. Ülkemiz, bulunduğu coğrafi konumu ve fiziki yapısının koşulları sebebiyle iklim çeşitliliği açısından hem fazlasıyla elverişli hem de hassas olan bir konumdadır. Dünya ülkelerinden biri olan Afrika'ya bakıldığında kuraklıktan kaynaklı çok sayıda ki insanların sağlık ve beslenme gibi faktörlerden ölmesine sebep olmaktadır. Öte yandan küresel ısınma ve iklim değişikliği nedeniyle meydana gelmekte olan doğal afetler yeni hastalıklar ve veba gibi eski hastalıkların ortaya çıkmasına, ekosistem bozukluklarına, meteorolojik olaylara yol açmaktadır. Bundan dolayı küresel ısınma ve iklim değişikliğini anlamak, ileriki yaşantılarda yaşanabilecek değişiklikleri öngörebilmek önem arz etmektedir. Yeryüzünde gerçekleşen her eylemin sonunda mutlaka iyi veya kötü bir sonuç vardır. Böylelikle gelecek olan nesillere yaşanabilir bir dünya teslim etmek muhtemel olabilir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Isınma, İlkim Değişikliği, Doğal Afet

Sözel Bildiri

THE IMPORTANCE OF GIVING BASIC EARTHQUAKE EDUCATION TO PRIMARY SCHOOL STUDENTS AND G.E.A.K

Sümeyra GÜRBÜZ*

**Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Health Sciences, Emergency Aid and Disaster Management Department, Burdur/ Turkey, sumeyragrbz7604@gmail.com*

Abstract: Marmara earthquake, which occurred in 1999 and 2020 Elazig and Izmir earthquake resulted in the granting of huge losses, a better training in disaster management and preparedness in Turkey, has revealed that we need preparation and planning. As a result, the year 2021 was declared as the year of disaster and G.E.A.K association was established. The purpose of this association is to rid our society of false prejudices and emotional obsessions about disasters and emergency management, to write a well-established essay in their behavior and behavior, and to provide a common and standard education and training. Recent disasters have also made us question our personal safety, the safety of our family and friends, and what we believe to be right now. Community preparedness and education for disasters is the best way to keep them safe. Basel on this context, earthquake education, which has a significant impact on human life and leaves permanent marks on human life, in our disaster education, should be initiated in these periods in order for the individual to be more conscious about the mental and physical health and the future and much more prepared for disasters.

The purpose of this research is to reveal the preparedness of the public and private primary school institutions for earthquakes, the instant and common behaviors of the earthquake and their situation for developing evacuation, and what is G.E.A.K's integrity and what other organization will be examined.

Keywords: Earthquake, Education, Primary School Students, G.E.A.K, Disaster Yea

Sözel Bildiri

HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARDA TERAPÖTİK OYUNUN ÖNEMİ

Sibel DAĞLIYAR[1], Emine GÜDEK SEFEROĞLU[2]

[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelik AD., Kütahya, Türkiye, sibel.dagliyar@ogr.ksbu.edu.tr
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., Kütahya, Türkiye, emine.gudekseferoglu@ksbu.edu.tr

Özet: Çocuklar için hastaneye yatma, ailesi, arkadaşları, evi gibi bildiği, alıştığı bir ortamdan aniden ayrılması, başta oyun olmak üzere sevdiği aktivitelerin, günlük rutinlerinin kesintiye uğraması anlamını taşıyan, hoş olmayan bir deneyimdir. Çocuklar, hastanede yatma sırasında genellikle otonomi kaybı, güvenlikleri ve fiziksel bütünlüklerinin bozulması kaygısı yaşarlar, ağrı çekmekten ve tıbbi işlemlerden korkarlar. Çocukların yaşadıkları anksiyete ve korku, hastalık ve hastaneye yatmanın getirdiği sorunlarla baş etmesini zorlaştırarak, hastalık ve tedaviye uyumunu olumsuz etkiler, çocuğun iyileşme hızını azaltarak hastanede yatış süresini uzatır, morbidite, mortalite ve yeti yitimine yol açarak hastane maliyetlerini yükseltir. Oyun çocuğun dış dünyayla uyumunu kolaylaştıran, bulunduğu ortamı keşfetmeye katkıda bulunan, iletişim kurmasına olanak sağlayan, çocuğa yeni deneyimler, yetenekler ve sosyal roller kazandıran bir çeşit öğrenme şeklidir. Oyun, her yaştan çocukların korkularını, kaygılarını yönetmelerini, kontrollü bir şekilde ifade etmelerini sağlayan etkili bir başa çıkma becerisidir. Pediatri hemşireleri, hastanede yatan çocuğun bakımında hissettiği olumsuz duyguları en aza indirebilmek, psikososyal ihtiyaçlarını karşılayabilmek, baş etme mekanizmalarını geliştirebilmek ve hastane ortamına adapte olmasını sağlayabilmek için terapötik oyuna başvurmalıdır. Terapötik oyun, çocuk-ebeveyn bağının güçlenmesine, sağlık personeli ile ilişkilerinin gelişmesine ve çocuğun hastane dışındaki yaşamla bağlantı kurmasına yardımcı bir olgudur. Bu derlemede terapötik oyunun hastanede yatan çocuklardaki önemi, hemşirelik bakımına katkıları ve günümüzde çocuk sağlığının en büyük tehdidi olan COVID-19 nedeniyle hastanede karantina altına alınan çocukların yaşadıkları krizdeki yerini açıklamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hastanede yatan çocuk, Terapötik oyun, Pediatri hemşireliği

Sözel Bildiri

ERİŞKİN ÇÖLYAK HASTALIĞI: BUZDAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ

Mustafa MERTER*

**Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Hematoloji BD, dr.mustafa@hotmail.com*

Özet:

Giriş: Çölyak hastalığı, genetik olarak yatkın bireylerde buğday ve benzeri tahıllarda bulunan glutene duyarlılık sonucu ortaya çıkan ince barsakların immün ilişkili inflamatuar hastalığıdır. Prevalansı %1 civarıdır. Klinik olarak diyare ve malabsorpsiyon bulgularının olduğu klasik çölyak hastalığı olarak seyrettiği gibi bu bulguların olmadığı, hafif gastrointestinal semptomlar, anemi, diş çürükleri, osteoporoz, infertilite ve bazı otoimmün hastalıkların da görüldüğü atipik çölyak hastalığı olarak izlenebilir. Erişkinlerde klasik çölyak hastalığı buzdağının görünen kısmı olup sıklıkla gözden kaçan çölyak hastalığının diğer klinik şekilleri tablonun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Biz de bu çalışmamızda erişkin çölyak hastalarının klinik, serolojik, genetik ve komorbid durumlarını araştırdık.

Gereç ve Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya merkezimizde takip edilen çölyak hastaları dahil edilmiştir. Gastroskopik incelemeleri ve serolojik testleri hastanemizde yapılmayan hastalar çalışmaya dahil edilmemiştir. Hastaların cinsiyetleri, şikayetlerinin başladığı zamanki yaşları, başvuru şikayetleri ve eşlik eden hastalıkları taranmıştır. Başvuru esnasında anemi varlığı değerlendirilmiştir. Hastaların vitamin Dvitamin B12, folik asit ve ferritin değerleri incelenmiştir. Hastaların takipte yapılan kemik mineral dansitesi ölçümleri taranmıştır. Hastaların glutensiz diyet öncesi çalışılan anti endomisyum, anti-gliadin ve anti-doku transglutaminaz Ig G ve Ig A antikor titreleri inelenmiştir. HLA DQ allelleri taranmış ve HLA DQ 2 ve 8 varlığı araştırılmıştır. HLA DQ8 HLA DQ3'ün subtipidir. Bazı hastalarda HLA DQ3 varlığı gösterilmiş fakat HLA DQ8'in varlığı için ileri çalışma yapılmamıştır. Bu hastalar ayrı bir grup olarak değerlendirilmiştir. Alınan intestinal biyopsilerin Marsh skorları ve hastalardan gastroskopi esnasında duodenumdan alınan biyopsi sayıları da taranmıştır.

Bulgular: Toplam 47 hasta çalışmaya dahil edilmiştir. Medyan yaş 36(18-79)olarak hesaplandı. Hastaların %76,5'sı (n=36) kadın, %23,5'sı (n=11) erkekti. Kadın/erkek oranı 3,2 idi. Hastaların başvuru şikayetleri tablo-1'de gösterilmiştir. Dikkat çekici olarak hastaların sadece %55'inde tanı anında diyare mevcuttu. Hastaların %11'i ise anemi ve osteoporoz etyolojisi araştırılırken tanı alan asemptomatik hastalardı.
Komorbidite olarak 2 hastada kriptojenik karaciğer sirozu, 1 hastada konjenital hepatik fibroz, 1 hastada sarkoidoz, 1 hastada infertilite, 1 hastada psöriazis ve 1 hastada ailevi akdeniz ateşi mevcuttu. Hastaların başvuru anında %79'unda anemi mevcuttu (n=37). Kadınlarda anemi ilk başvuruda %86 oranında görülürken erkeklerde bu oran %54.5 idi. Glutensiz diyet öncesi hastaların %82'sinde demir eksikliği, %48'inde folik asit eksikliği ve %21'inde vitamin B12 eksikliği mevcuttu. Glutensiz diyet öncesi vitamin D düzeyi 19 hastada bakılmıştı ve hastaların %84'ünde vitamin D eksikliği izlendi. On altı hastaya kemik mineral dansitesi ölçümü yapılmıştı. Hastaların %12'si normaldi (n=2), %44'ünde osteopeni (n=7), %44'ünde osteoporoz (n=7) mevcuttu. Osteopenisi ya da osteoporozu olan hastalardan vitamin D düzeyi

çalışılanların hepsinde vitamin D eksikliği vardı (n=10). TSH bakılan 35 hastanın %88.5'inde TSH değeri normal, %5.5'inde baskılı ve %5.5'inde yüksek saptandı.Yedi hastada anti-TPO bakılmış ve 3'ünde pozitif izlenmiş. Yine anti-TG, bakılan 5 hastanın 3'ünde pozitif izlenmiş. Hastaların çölyak serolojileri ve pozitiflik oranları tablo-2'de gösterilmiştir. Anti-gliadin Ig G, %95'lik pozitiflik oranı ile hastalarda en sık rastlanan antikordur. HLA-DQ doku tiplemesi 19 hastaya yapılmış olup hastaların hepsinde HLA DQ2 pozitif izlenmiş olup hastaların %62'sinde HLA-DQ8 izlenmiştir. Hastaların patoloji raporlarındaki Marsh evreleri incelenmiş olup hastaların %2.4'ünde evre M0, %7.3'ünde evre M1, %2.4'ünde evre M2, %46'sında evre M3a, %5'inde evre M3b, %36,5'inde evre M3c çölyak ile uyumlu bulgular saptanmıştır. Toplamda hastaların %87.8'inde Marsh evre 3 tutulum mevcuttur.

Tartışma ve Sonuç: Erişkinlerde çölyak hastalığı çocuklardakine göre daha farklı klinik prezentasyonlarda ortaya çıkıyor olup klasik bulgu olan diyare bizim çalışmamızda hastaların sadece yarısında gözlenmiştir. İlginç olarak hastaların önemli bir kısmı gaz ve şişkinlik şikayetleri gibi hassas barsak sendromu bulgularıyla başvurmuştur. Hastaların %7'sinde konstipasyon olması da dikkat çekicidir. Çölyak hastalığı, nedeni bilinmeyen anemi ve osteoporozun etyolojisinde mutlaka akla getirilmelidir. Ayrıca otoimmün etyolojiyle giden hastalıklarda da yukarıda belirttiğimiz olası semptomlar varlığında araştırılmasında fayda vardır. Erişkin çölyak hastalığın klinik bulguları için buzdağı benzetmesi sıklıkla kullanılan bir benzetme olup pek çok klinik durumda altta yatan gizli neden olabilir. Bizim çalışmamızda hastaların cinsiyet dağılımı, klinik başvuru semptomları ve sensivitesi yüksek olarak bilinen anti doku transglutaminaz ve anti-endomisyum antikorlarının düşük pozitiflik oranları dikkat çekicidir.

Sözel Bildiri

DENEYSEL STOMATİTİS MODELİNDE *TARANTULA CUBENSİS* EKSTRATININ İYİLEŞME ÜZERİNE ETKİLERİNİN HİSTOPATOLOJİK VE İMMUNOHİSTOKİMYASAL OLARAK İNCELENMESİ

[1]Ali ŞİMŞEK, [2]Özlem ÖZMEN

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Patoloji Anabilim Dalı, burdurlu_ali_15@hotmail.com*
[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Patoloji Anabilim Dalı, ozlemozmen70@gmail.com*
[*]Bu çalışma Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir (Proje No: 0641-YL-20)

Özet: Ağız mukozası lezyonları hem insan hem de hayvanlarda sıklıkla şekillenmekte ve yaşam kalitesini önemli ölçüde bozmaktadır. Ağrı sebebiyle gıda alınamaması kilo kaybı ve verim düşüklüklerine sebep olmaktadır. Bu çalışmada ratlarda deneysel olarak oluşturulan yanak mukozası lezyonları ile şekillenecek stomatitisde *Tarantula cubensis* ekstraktının yara iyileşmesi üzerine etkilerinin histopatolojik ve immunohistokimyasal olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada 250-300 gram ağırlığında Wistar albino ırkı toplam 40 erkek rat kullanıldı ve ratlar 10'ar hayvandan oluşan 4 gruba ayrıldı.

Çalışmanın birinci bölümü 3 günde, ikinci bölümü ise 6 günde tamamlandı. Grup 1 (3 gün kontrol grubu) 3mm çapında mukozal defekt oluşturuldu ve kendiliğinden iyileşmeye bırakıldı, 3 gün sonra ötenazi yapılarak lezyonlu bölgeden doku örnekleri toplandı. Grup 2 (6 gün kontrol grubu) 3mm çapında mukozal defekt oluşturuldu, kendiliğinden iyileşmeye bırakıldı, 6 gün sonra ötenazi yapılarak lezyonlu bölgeden doku örnekleri toplandı. Grup 3 (3 gün tedavi grubu) 3mm çapında mukozal defekt oluşturuldu ve defekt oluşturulduktan sonra aynı gün başlayarak 2 gün 0.2 ml *Tarantula cubensis* ekstresi subkutan olarak verildi ve 3 gün sonra ötenazi yapılarak doku örnekleri toplandı. Grup 4 (6 gün tedavi grubu) 3mm çapında mukozal defekt oluşturuldu ve defekt oluşturulduktan sonra aynı gün başlayarak 5 gün 0.2 ml *Tarantula cubensis*ektresi verildi, 6 gün sonra ötenazi yapılarak doku örnekleri toplandı. Nekropsi sırasında gerek 3 günlük gerekse 6 günlük gruplardaki lezyonlar kontrol grubu ile kıyaslandığında *Tarantula cubensis* ekstresi verilen gruplarda belirgin şekilde iyileşmiş oldukları saptandı. Yara bölgelerinden 3 ve 6. günlerde toplanan doku örnekleri histopatolojik olarak bağ doku ve epitel doku iyileşmesi açısından incelendi. Örnekler sitokeratin ve kollagen ekspresyonları açısından immunohistokimyasal olarak değerlendirildi.

Tarantula cubensis ekstresinin hem epitel hem de bağ dokuda belirgin şekilde ekspresyon artışına sebep olduğu görüldü. Gerek makro ve gerekse mikroskobik bulgulara göre *Tarantula cubensis* ekstresinin ağız yaralarında önemli ölçüde iyileştirici etkisi olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: İyileşme, Patoloji, Rat, Stomatitis, *Tarantula cubensis*

Sözel Bildiri

KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYOLOJİK VE NÜKLEER (KBRN) OLAYLARDA PSİKOSOSYAL BAKIM

Şule ÖZTÜRK*

** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, Suleozturk72@gmail.com*

Özet: Afetler; olağan yaşamı etkileyerek kesintiye uğratan, insanların fiziksel, sosyal, ekonomik ve psikolojik yönden zarara uğradıkları, bireyler ve toplumların yaşamlarında derin izler bırakan olaylardır. Doğa olaylarının neden olduğu afetlerin yanı sıra özellikle teknolojinin gelişmesine paralel olarak insanların neden olduğu afetlerin de meydana gelmektedir. KBRN; kasten, kazara veya doğal afetler sonucu kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehlikeli maddelerden ortama yayılarak insan ve çevre üzerine birçok olumsuz etkiler oluşturan tehlikeli maddelerin hepsini ifade eder. Günümüzde savaş sanayi ve endüstri sahasında yaşanan gelişmeler KBRN risklerini artırmaktadır. Radyoaktif kaynaklar (tıp, endüstri, araştırma ve eğitim alanlarında kullanılan), nükleer santraller, reaktörler ile meydana gelebilecek kazalar ve terör saldırıları insan yaşamını etkileyecek önemli risk kaynaklarıdır. Bütün bu riskler, geniş halk kitlelerin sosyal yaşamını, psikolojik hayatını ve ruh sağlığını olumsuz yönde etkiler. Gerek afetin şiddeti gerekse afetin afetzedeler üzerinde açtığı bu zararlar nedeniyle çoğu zaman afet sonrası psikolojik zararlar oluşur. Aslında bu sonuç afetin insanın sınırlarını aşan ve yetersiz kaldığını gösteren en bariz özelliklerindendir. Yaşanan afet ve acil durumun bireyler ve toplumlar üzerindeki yıkıcı etkilerini en aza indirmek için en fazla ihtiyaç duyulan hizmet alanı psikososyal destektir. Psikososyal destek; hayatın normale dönüştürülmesi için gösterilen çabaların psikolojik ve sosyal açıdan değerlendirilmesine olanak sağlayan, bütüncül bir bakış açısını ve çok disiplinli bir müdahaleyi gerektiren hizmetlerdir. Kimyasal, biyolojik, radyolojik veya nükleer (KBRN) olaylar söz konusu olduğunda felaketler veya krizler bağlamında aynı şekilde psikososyal bakım müdahalelerine ihtiyaç vardır. Afetlere maruz kalmak sadece etkilenenler için değil aynı zamanda toplum içinde oldukça ağır yükler getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, KBRN, Psikososyal Bakım, Eğitim

Sözel Bildiri

İNSAN KAYNAKLI AFET OLARAK TERÖR: ACİL YARDIM VE AFET YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN TERÖR BİLGİ DÜZEYLERİ VE RİSK ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Tayfun ÇELİK[1] Fehmi Volkan Akyön[2]

[1]*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Afet Eğitimi ve Yönetimi Bölümü, tayfun03tayfun@gmail.com*
[2]*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, volkanakyon@comu.edu.tr*

Özet: Dünyada sınırların kalktığı, toplumlar arası mesafenin kısaldığı, değişim ve dönüşümün hızlı olduğu bu çağda bütün dünyayı etkileyen insan kaynaklı afetlerden olan terör de aynı hızda artış göstermiştir. Bu artış ile birlikte insanlarda teröre karşı risk algısı oluşmuştur. Terör ülkemizde sürekli tekrar eden bir afete dönüşmüştür. Ülkemize maddi ve manevi birçok kayıplara neden olmuştur.

Amaç: Çalışmanın amacı Çanakkale 18 Mart Acil yardım ve Afet Yönetimi öğrencilerinin demografik özellikleri ile terör risk algıları arasındaki ilişki ve terör bilgi düzeylerine etkisi amaçlanmıştır. Gelecekte afet yönetimi alanlarında istihdam edilmesi planlanan öğrencilerin terörü, afet yönetimi içerisinde hangi konumda gördükleri ve terörü önlemede güvendikleri kuruluşları tespit etmek hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışma da terör risk algısını ölçmek için Yeniçeri ve Dönmez (2006) tarafından geliştirilmiş olan Terörizm Risk Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Terörü önlemede güvendikleri kurumları belirlemek için Yeniçeri ve Dönmez (2006) tarafından geliştirilmiş olan Terörü Kim Önler Anketinden faydalanılmıştır. Çalışma yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır.

Bulgular: Terör risk algısından olan belirsizlik faktörü cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Katılımcıların yaşadıkları mülki yerler ve Türkiye'nin herhangi bir coğrafi bölgesinde yaşamaları ile terör risk algısında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Terör eğitimi alan katılımcıların terör bilgi düzeyleri, terör eğitimi almayanlara göre yüksek çıkmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Yapılan araştırmada katılımcıların terör risk algısını en fazla belirsizlik faktöründen etkilenmiştir. Gelecekte terörün olma ihtimali terör risk algısını artırmaktadır. Katılımcıların nerdeyse %80'ni terörü afet yönetimi ve TAMP planında yer alması gerektiğini belirtmiştir. Terör risk yönetimi içeresinde etkin şekilde yer verilebilir ve AFAD özellikle terör risk yönetimi çalışmalarında bulundurulabilir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Yönetimi, Terör, Risk

*Yüksek Lisans Tezi

Sözel Bildiri

SAĞLIK EĞİTİMİNDE BİR ÖLÇME ARACININ TEMEL MADDE VE TEST İSTATİSTİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Giray KOLCU[1,2], Mukadder İnci BAŞER KOLCU[1], Belkıs CAN[3]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye*

[3] *Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye*

Özet:

Giriş: Sağlık eğitiminde öğrenme sürecinin program değerlendirme sürecine katkı sağlayabilmesi için tercih edilen ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirlik yönünden değerlendirilmesi önerilmektedir. Bu çalışmada sağlık alanında bilgi düzeyi için geliştirilmiş bir çoktan seçmeli ölçüm aracının test analizlerinin ve güvenirlik katsayılarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışma nicel araştırma deseninde tasarlandı. Ölçme aracı olarak tıbbi terminoloji dersi öğrenme hedefleri ile uyumlu olarak hazırlanmış 2 seçenekli (doğru/yanlış) 20 sorudan oluşan ölçme aracı belirlendi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Yönetimi Lisans Programında, 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında 06.11.2019 tarihinde uygulanmış olan tıbbi terminoloji final sınavı değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmada 67 öğrencinin verileri değerlendirildi. Öğrencilerin puan ortalaması 14,82±1,69 (Min:10; Maks 20) olarak hesaplandı. Ölçme aracının klasik test kuramı ve genellenebilirlik kuramı ile yapılan güvenirlik analizlerinde Cronbach Alfa değeri 0,67 olarak hesaplandı.

Tartışma: Program değerlendirme çalışmaları içerisinde ölçme değerlendirme uygulamaları öğrenmenin değerlendirildiği bir alandır. Bu çalışmada da bir çoktan seçmeli yazılı ölçme aracının temel test istatistikleri değerlendirildi. Test ve madde analizlerinde beş sorunun yeniden gözden geçirilmesi önerildi. Ölçme aracı klasik test kuramı ve genellenebilirlik kuramı bağlamında güvenirlik katsayısı yönünden uygun olarak değerlendirildi. Sonuç olarak düzenli ve sürekli madde ve test analizlerinin yapılmasının sağlık eğitimi programlarının kalite süreçleri için verimli bir veri kaynağı olarak değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Program değerlendirme, ölçme/değerlendirme, ölçme aracı, test analizleri

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİ VE AGEİSM

Belgin ORAL[1], Arda BORLU[2]

[1] *Uzm. Dr., Halk Sağlığı Uzmanı, İş ve Meslek Hastalıkları Araştırma Görevlisi, SBU Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi İş ve Meslek Hastalıkları, Ankara, belgin.zeybek@hotmail.com , orcid no: 0000-0002-2246-4733*

[2]*Doç. Dr., Halk Sağlığı Uzmanı, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Kayseri, ardaborlu@gmail.com orcid no: 0000-0002-1424-8037*

Özet:

Giriş ve amaç: İnsanlık tarihinde ciddi kayıpların yaşandığı büyük pandemilerden sayılan covid-19 salgınının tıbbın ve teknolojinin geliştiği günümüzde dahi ciddi etkileri olmuştur. Bu etkilerin ciddi hedefi yaşlı ve kronik hastalığı olan bireylerdir. Yaşlıların hayatın her alanında karşılaştıkları yaşlı ayrımcığı 'ageism' ise özellikle bu süreçte ele alınması ve farkındalığın sağlanması gereken bir konudur.

İlk Covid-19 vakası 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Hubei Eyaleti, Wuhan kentinde tespit edilmiş ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 11 Mart 2020 tarihinde resmi olarak pandemi olarak kabul edilmiştir. 25 Mart 2021 itibariyle DSÖ tüm dünyadan 124,215,843 Covid-19 vakası ve 2,734,374 Covid-19 kaynaklı ölüm bildirilmiştir.[1] Türkiye'de 24 Mart 2021 tarihi itibariyle Covid-19 vaka sayısı 3.091.282, Covid-19'a bağlı ölüm sayısı 30.462'dir.[2] Covid-19 pandemisinde en önemli risk grubunu yaşlı bireyler (65 yaş ve üstü) oluşturmaktadır; Sağlık Bakanlığının 19.10.2020 tarihli raporunda tüm vakaların %30'unu 65 yaş ve üstü bireyler oluştururken, en yüksek ölüm hızı (%29), 90 ile 80 yaş ve üzeri gruba aittir.[3]

Dünya nüfusunun giderek yaşlandığı günümüzde, Ageism, Türkçe'de karşılığı olan "yaşlı ayrımcılığı" bireyin yaşı göz önüne alınarak, yaşlı bireylere yönelik her türlü ayrımcı düşünce, tutum ve davranış olarak tanımlanmaktadır. Yaşlı ayrımcılığı terimini ilk defa 1969'da Amerika'da Gerontolog Robert N. Butler ortaya koymuştur. Butler, yaşlı ayrımcılığını; iki farklı grup arasında yaşlı olan gruba karşı, ırk ayrımcılığı ve cinsiyet ayrımcılığı gibi eyleme dönüşebilen bir terim olarak tanımlamıştır.[4] Ageism bir gün her bireyin yaşlanacağı varsayıldığında toplumdaki herkesi ilgilendiren ciddi bir toplumsal, sosyal, ekonomik ve siyasi yönleri gibi pek çok boyutu bir sorundur.

Covid-19 pandemisi ilk ortaya çıktığında yaşlı ayrımcılığı yapıyor gibi algılanması mümkündür. Ancak ilerleyen zamanlarda tıpkı ageismin gibi tüm yaş gruplarında etkisinin olduğu anlaşılmış ve herkesin korkulu bir kabusu haline gelmiştir. Covid-19'un yaşlılarda daha yaygın ve daha ağır seyretmesi yaşlılara özel birtakım kısıtlamaları gündeme getirmiştir. Yaşlıların sokağa çıkış saatleri, şehirler arası seyahatleri, toplu taşımadan yararlanma, istihdam imkanları kısıtlandırılmış hatta ailelerin diğer bireyleri bile yaşlılarla aynı ortamda bulunmamaya özen gösterir hale gelmiştir. Bu uygulamaların sonucunda yaşlılar sosyal izolasyona uğramış, temel ihtiyaçlarını karşılamada, kronik hastalıklarının yönetiminde aksaklıklar yaşamış, ekonomik zorluklarla karşı karşıya kalmışlardır. Yaşlılar bir yandan Covid-19'a bağlı hastalık ve ölüm korkusu yaşarken bir yandan da depresyon, yalnızlık, işe yaramazlık gibi olumsuz duygu durumlarıyla karşı karşıya kalmışlardır. Özellikle sürecin uzamasıyla yaşlı ayrımcılığın derin boyutlarını pekiştirebilme ihtimali göz ardı edilemez.

Sonuç ve Öneriler: Ageismin hayatın her alanında ve zamanında karşımıza çıkabilen ciddi bir halk sağlığı konusudur. Aktif yaşlanmayı sekteye uğratabilecek olan bu durum karşısında yaşlı sağlığının geliştirilmesi için her bir bireyin konuyla ilgili farkındalığının sağlanması, salgın yönetiminde pozitif ayrıcalıkla yaşlılara yönelik yeniliklerin, var olan kolaylaştırıcı etmenlerin eksik yönlerinin ageism başlığı altında ele alınarak tespiti ve çözüm önerilerinin oluşturulması oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Ageism

Sözel Bildiri

ANNE BABA KAYBI YAŞAYAN ÇOCUKLARA GELİŞİMSEL BİR BAKIŞ

Ramazan ALTUNDAL

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

mr.raltundal@gmail.com

Özet: Çocuklar, bebeklik ve ergenlik gelişim dönemleri arasında olan, yüzyıllar boyunca bütün bilim dallarının en önemli objelerinden biri haline gelmişlerdir. Gelişim dönemlerine bakıldığında, insanın hayatına nasıl yön vereceğinin ve hayatını nasıl yürüteceğinin başlangıç noktası çocukluk dönemi olarak kabul edilmektedir. Çocukluk döneminde elde edilen kazanımlarla birlikte birey kendisini gerçekleştirme arzusu ile hayata atılır. Bu süreçte bireyin olumsuz olarak etkilendiği yegâne unsurlar da bulunmaktadır. Bu unsurların başında anne baba kaybı gelmektedir. Anne baba, çocuklar için güvenli bir bağlanma unsuru olan, onlara destek sağlayan, bakan, büyüten kişilerdir. Çocukluk döneminde bu denli önem arz eden anne babanın kaybı durumunda birey, uzun süre etkisinden çıkamayacağı ve hayatını olumsuz etkileyen olaylardan birisini yaşamış olur. Bu bağlamda çocukların tekrar işlevselliğini kazanabilmesi için her yaştan, her yaşam koşulundan insana hitap eden önleyici ve koruyucu çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bağlanma kuramcılarına göre bağlanma davranışı; başka bir bireye karşı yakınlık arama ve sürdürme olarak tanımlanmıştır. Çocukların güvenli bağlanma sağlayamadığı takdirde de psikolojik iyi oluşlarını sürdüremeyecekleri de kanıtlanmıştır. Tüm bu bilgiler ışığında anne baba kaybının birey üzerindeki etkisinin çok büyük sorunlara yol açabileceği gözlenmiştir. Bu çalışmada, çocukların anne baba kaybına bağlı olarak yaşadığı gelişimsel işlevsizlikler konusunda farkındalık kazandırılması ve daha yıkıcı tepkilerin azaltılması ile farkındalığın kalıcı hale getirilmesi hedeflenmektedir. Çalışma için gerekli görülen literatür taramaları yapılmış, ebeveyn kaybı yaşayan çocukların durumu da örneklendirilmiştir. Sonuç olarak ebeveyn kaybına uğramış çocukların farkındalığı artırılarak olası ebeveyn vefatı durumunda çocuğun sağlıklı bir şekilde yas ortamında bulunması hedeflenmeli, işlevsiz yas oranının en aza indirilmesi ve yeni sorunların önlenmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Çocuk, Yas, Gelişim, Bağlanma

Sözel Bildiri

AFET LOJİSTİĞİNDE TÜRK KIZILAYI

Vedat KOCAMAN

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur/Türkiye

Özet: Afetler insanların hayatlarını ve mallarını yok eden, hayatta kalmayı başaran insanlara da büyük acılar yaşatan olaylardır. Günümüze kadar afet öncesi hazırlık ve planlamanın eksikliği ve sınırlı imkanlar nedeniyle, afetler şehirleri yok etmeye kadar giden sonuçlar doğurmuşlardır. Afetlerin verdiği bu kayıpları en aza indirilebilmek için afetlere daima hazırlıklı olmak ve afet anını ve sonrasını iyi bir şekilde yönetmek ve birlik içinde örgütlenmek gerekmektedir. Türk Kızılay'ı, ülke çapında yaygınlaştırdığı afet müdahale ve afet lojistik sistemleri ile dünyanın en iyi afet örgütlenmelerinden birine sahiptir. Afet lojistiği, zarar görmüş insanların ihtiyaçlarını giderebilmek amacıyla malların, eşyaların ve ilgili bilginin ilk üretim noktasından son tüketim noktasına kadar verimli ve maliyet etkin bir şekilde akışının ve depolanması, planlanma ve uygulanması ile kontrolü olarak tarif edilmektedir. Türk Kızılay, yurt içinde meydana gelen doğal afetler sonrasında afetzedelere acil beslenme hizmeti vermektedir. Acil barınma konusunda ise devletin ilgili kurumlarının yanında yardımcı rol üstlenmektedir. Afet müdahale ve afet lojistik sistemlerini ülke çapında yaygınlaştıran, bu ağ ile dünyanın en iyi afet örgütlenmelerinden birine sahip olan Türk Kızılay, Lojistik Merkezleri sayesinde en kısa sürede afet alanına ulaşmaktadır. Türk Kızılay her türlü doğal ve insan kaynaklı acil durumlarda kullanılan geçici barınma ihtiyaçlarını modern ve güvenilir ürünler ile en hızlı şekilde kurarak ve uygulayarak insanlara yardım etmektedir. Bu çalışmada Türk Kızılay'ının Afet Lojistiğnde öneminin kavranması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Kızılay, Lojistik, Afet

Sözel Bildiri

AFETLERDE ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE KONTROL ÖNLEMLERİ

Şule ÖZTÜRK

** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, Suleozturk72@gmail.com*

Özet: Afetler, olağanüstü büyüklükte, ani gelişen ve önlem alınması gereken olaylardır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) tanımladığı gibi bir felaket, doğanın olağanüstü gücüdür ve o kadar ani ve şiddetli bir şekilde meydana gelir ki, dışarıdan bir yardım gereklidir. Doğal ve insan eliyle oluşan felaketler ve onların yok edici etkileri dünya üzerinde her ülkeyi etkilemektedir. Bugün yaklaşık her 25 insandan biri bu felaketlerden etkilenmektedir. Büyük felaketler birçok yaralanma, ölüm ve sosyoekonomik kayıplara neden olurlar. Bir felaketin ardından bulaşıcı bir hastalığa yakalanma riski oldukça yüksektir. Afetlerde enfeksiyon kontrol önlemlerinin alınması büyük bir önem taşımaktadır. Afeti hafifletmek için önleyici tedbirler alınmazsa afetin meydana geldiği toplumda afet sonucu ölümler artabilir, afet sonrasında enfeksiyon hastalıkları ve salgınlar görülebilir. Bulaşıcı hastalıklarla mücadelede kullanılan yöntemler afet türlerine göre farklılık gösterebilmektedir. Ani afetlerin ilk günlerinde enfeksiyon gözlenmezken, göç veya altyapı gibi sorunlar nedeniyle kişiler enfeksiyon kapabilirler. Afet esnasında travmaya bağlı olarak deri ve yumuşak doku enfeksiyonları görülürken, afet sonrası günlerde ise; solunum yolu enfeksiyonları, su ve gıda kaynaklı enfeksiyonlar, vektör kaynaklı enfeksiyonlar ve yara enfeksiyonları görülebilir. Bu nedenle, doğal afetlerde ortaya çıkan enfeksiyonları kontrol altına almak için bunlara yol açan faktörleri tanımak bir zorunluluktur.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Enfeksiyon hastalıkları, Enfeksiyon kontrol yöntemleri

Sözel Bildiri

COVID-19 SÜRECİNDE RUHSAL BİR BAŞETME YÖNTEMİ OLARAK ÖZŞEFKAT

Burçin Özlem ATEŞ*

**SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi*

Özet:

Giriş: COVID-19 kaynaklı pandemi süreci, hayatımızda daha önce alışık olmadığımız pek çok kısıtlamaya yol açmış, pek çok kişinin hem bedensel hem de ruhsal sağlığını olumsuz yönde etkilemiştir. Pandemi sürecinde bedensel sağlığın korunması kadar ruh sağlığının korunması da önemlidir. Bu süreçte kişilerin stres ile baş edebilme becerilerinin ve psikolojik dayanıklılıklarının arttırılması için yapılabilecekler oldukça önemlidir.

Amaç: Bu derlemenin amacı pandemi sürecinde stres ile baş etmede bir yöntem olarak kullanılabilecek olan özşefkat ve COVID-19 ilişkisi hakkındaki literatürün gözden geçirilmesidir.

Yöntem: Derlemede; 'COVID-19' ve 'özşefkat' anahtar kelimeleri kullanılarak çeşitli veri tabanlarından ulaşılan 16 çalışma gözden geçirilmiştir.

Bulgular: Psikopatoloji ile negatif yönlü ilişkisi bilinen özşefkatin düşük düzeylerinin karantina sürecinde de benzer olarak devam ettiği ve ankisyete, depresyon ve stres ile negatif yönlü bir ilişki gösterdiği görülmüştür. COVID-19 sürecindeki stres nedeniyle; depresyon, anksiyete semptomlarının ortaya çıkarmasında özşefkatin aracı rol oynadığı düşünülmektedir. Kişilerin zorlu olaylarla yüzleşmesinde ve oluşan stres tepkilerinin devam etmesinde özşefkat düzeyi önemli olabilir. Pandemi sürecinde yapılabilecek online özşefkat temelli müdahalelerin iyilik halinin sürdürülmesinde etkili olabileceğini destekleyen bazı sonuçlar elde edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Pandemi süreci her yaştan birey için belirsizliğin hakim olduğu ve stres düzeyini yükselten bir süreçtir. Düşük özşefkat düzeyleri; yükselen stres düzeyiyle baş etmeyi zorlaştırabilir ve psikopatoloji için bir risk oluşturabilir. Özşefkati arttırabilecek uygulamalar pandemi süreciyle ruhsal sorunlar ile baş etmede kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Özşefkat, Psikopatoloji

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TOPLUMSAL CİNSİYETİN KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ

Demet KARAOĞLU[1], Edanur KÖKSAL[1], Eda Nur YILMAZ[1],

Merve BOLAT[1], Gülay AKMAN[1]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye.*

karaogludemet73@gmail.com, edanuravzd34@gmail.com, edanryilmaz55@gmail.com, merveeblt1999@gmail.com, gulaydalakman@hotmail.com

Özet: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadınların özellikle toplumsal, evlilik, aile içi ve çalışma yaşamı, eğitim durumu, siyaset ve karar mekanizması, insan haklarını kullanma, sağlık hizmetlerinden yararlanma gibi birçok alanda sorunlarla karşılaşmasına neden olmaktadır. Kadın sağlığında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin görüldüğü en önemli alan ise üreme sağlığı hizmetleridir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın üreme sağlığına ilişkin başlıca etkileri; kadına yönelik şiddet, ihmal, istismar ve cinayet, kızlık zarı kontrolü, cinsel yönelim, istenmeyen ya da çocuk gebelikler, sağlıksız koşullarda düşükler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, hastalıkların tanısında gecikme ve üreme sağlığı hizmetlerine ulaşamamadır. Bunların da sonucunda kadınlar daha çok hastalık yüküne sahip olmakta, engelliliğe maruz kalmakta ya da ölmektedir. Salgın hastalık durumunda da en çok etkilenen gruplar içerisinde yine kadınlar yer almaktadır. Dünya genelinde görülen Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19) pandemisinde kadınların ev içi iş ve bakım yüklerinin arttığı, ev içi şiddete daha fazla maruz kaldığı, iş kaybı ve ekonomik eşitsizliklerden çok daha fazla etkilendiği, salgına yönelik karar verici mekanizmalarda çok daha az temsil edildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra Covid-19 bulaş riski yüksek olan hemşirelik, ebelik gibi meslek gruplarında ve temizlik hizmetleri, satış, halkla ilişkiler gibi çalışma alanlarında kadınların daha fazla yer aldığı görülmektedir. Ayrıca Covid-19 pandemi sürecinde cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri için ayrılan kaynakların sınırlı olması ya da sağlık profesyonellerinin salgınla mücadele kapsamında çalışmalarının yoğunlaşması nedeniyle, kadınların aile planlaması hizmetlerine erişiminin sınırlanması ve istenmeyen gebeliklerin artma riski ortaya çıkmaktadır. Tüm bu nedenler kadınların fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik durumlarını olumsuz etkilemekte, Covid-19 pandemisi kadınlar için toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin neden olduğu sağlık risklerini arttırmaktadır. Bu nedenle kadınlara en yakın sağlık profesyoneli olan hemşirelerin, Covid-19 pandemi sürecinde toplumsal cinsiyetin kadın sağlığına yönelik etkilerinin farkında olmaları, toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasında aktif rol almaları ve bu

doğrultuda kadın sağlığını koruma, sürdürme ve geliştirmeye yönelik bakım vermeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, Covid-19, Hemşirelik, Kadın sağlığı, Toplumsal cinsiyet

Sözel Bildiri

MEZENKİMAL KÖK HÜCRELERİN OVERYAN YAŞLANMA SÜRECİNDE TEDAVİ EDİCİ ETKİLERİ

Gül YILDIRIM[1]

[1]Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Kök Hücre Anabilim Dalı, DENİZLİ

Özet: Mezenkimal kök hücreler (MKH), multipotent özelliğe sahip, bağ dokusu kökenli hücrelerdir. MKH'ler, salgıladıkları büyüme faktörleri, kemokinler ve sitokinler aracılığıyla bulundukları ortamlarda dokuların onarımını ve yenilenmesini sağlarlar. Ayrıca bu hücreler bağışıklık sistemini modüle etme yeteneğine sahiptirler ve bu sayede allojenik transplantasyonlarda immün yanıt oluşturmazlar. Ovaryum pubertede, folikül rezervi olarak bilinen ve her biri primer oosit içeren yaklaşık 400.000 primordiyal foliküle sahiptir. Yetişkin bir dişinin üreme ömrü boyunca yaklaşık 300 ila 400 folikül ovulasyon sürecine ulaşır, diğer foliküller ise atreziye uğrar. Doğal overyan yaşlanma (DOY), ovaryumun korteksinde yer alan primordiyal folikül rezervinin, yaşa bağımlı olarak kademeli bir şekilde tükenmesiyle ve oosit kalitesinin azalmasıyla karakterize bir olaydır. Yapılan deneysel çalışmalarda, MKH'lerin overyan yaşlanma sürecindeki hayvanlarda foliküler gelişimi sağladığı ve overyan fonksiyonları düzelttiği gösterilmiştir. Bu alandaki araştırmalar ileride klinikle ilişkili olarak yapılacak çalışmalara ışık tutabilir.

Anahtar Kelimeler: Mezenkimal kök hücreler, overyan yaşlanma, folikül

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNDE AMELİYATHANE HEMŞİRESİNİN ROL VE SORUMLULUKLARI

Sema Nur YAMAN ÇELIK

İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu

Özet: Koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-19) şiddetli akut solunum sendromu koronavirüsü 2 (SARS-CoV-2)'nin neden olduğu birçok kişiye hızlıca bulaşan bir hastalıktır. Covid-19'a neden olan virüs enfekte bir kişi ile temastan sonra bulaşabilmektedir. Bu virüs temas ve damlacık yoluyla kişilere bulaşmaktadır. Ameliyathane ortamı hem damlacık hem temas yoluyla bulaşmanın en fazla olduğu yerlerden biridir. Hastalar ile yakın temas olan ve bu durumun kaçınılmaz olduğu ortam olan ameliyathanede çalışan tüm sağlık personeli risk altındadır. Hastayı ve ameliyat masasını hazırlama görevi olan ameliyathane hemşireleri; hem ameliyat öncesi hem ameliyat sırası hem de ameliyat sonrası hasta bakımından sorumludurlar. Ameliyat başlamadan önce tüm ameliyat ekibi, covid 19 pozitif tanılı, hastalık şüphesi olan hastalarda kontaminasyonu engellemek için ameliyat giysisi altına kişisel koruyucu ekipman (KKE) giymelidir. Bu elbiselerin giyilmesi ve çıkarılması konusunda tüm ameliyathane personeline eğitim verilmelidir (Kamer E., Çolak T.,.2020). Covid 19 pozitif olan hastanın ameliyat odasının kapısına özel tıbbi atık kutusu bulundurulur. Ameliyat bittikten sonra hemşire ve diğer personel ameliyat odasında galoş, eldiven/önlük çıkarılıp el hijyeni sağlanır. Ameliayat odası dışında gözlük/yüz koruyucu, bone, N95/FFP2 maske çıkarılıp el hijyeni sağlanır. Ameliyat sonrası mümkünse duş alınması önerilir (Sağlık bakanlığı 2020). Covid 19 pozitif olan hastanın ameliyatı bitince ameliyathane içinde kalması gerektiği, hastanenin başka bir birimine yüksek hayati risk yok ise transferi önerilmemektedir (AORN 2020, Kamer E., Çolak T.,.2020). Covid 19 olmayan hastaların ise gerekli olan cerrahi ve yoğun bakım kliniğine transferi uygun görülmektedir.

Sonuç: Koronovirüs pandemisinde ameliyathane içinde ameliyat öncesi, ameliyat sırası ve ameliyat sonrası bakımın önemi tüm ameliyathane hemşireleri tarafından kavranmalıdır. Covid 19 pozitif olan hastanın ertelenemeyecek ameliyatları tüm önlemler alınarak gerçekleştirilebilir. Covid 19 pozitif ya da şüphesi olan hastaların ameliyatına giren ameliyathane hemşireleri kendini ve hastayı koruyucu rolü olduğu unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik , Covid- 19 pandemisi, Ameliyathane Hemşiresi

Sözel Bildiri

COVİD-19 DÖNEMİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK

Giray KOLCU[1,2], Mukadder İnci BAŞER KOLCU[1], Belkıs CAN[3]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye*
[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye*
[3] *Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye*

Özet: Sağlık çalışanları günlük çalışma ortamlarında sıklıkla stres yaratıcı durumlarla karşı karşıya kalmaları sebebiyle, diğer çalışma ortamlarından farklılık göstermektedir. Sağlık alanı insan yaşamını tehdit altında bulunduran faktörler içermesi nedeniyle diğer çalışma ortamlarına göre daha çok stres ve iş yoğunluğu içermektedir bu yüzden çalışanlarının psikolojik olarak daha dayanıklı veya dirençli olmalarını gerektirmektedir.

Dayanıklılık tabiri bireylerin yaşantılarında karşılaştıkları sorunlar ve güçlüklerin artması durumunda bu problemlere verdikleri reaksiyonlara karşı dönüşüm göstermiş ve bilim adamlarınca psikolojik dayanıklılık, psikolojik esneklik, psikolojik sağlamlık gibi ifadelerle tanımlanmaya başlanmıştır. Pandemi dönemi de sağlık çalışanlarının çalışma ortamlarındaki risk faktörlerini ve stresi arttırmakta psikolojik dayanıklılığı gündeme getirmektedir.

Sonuç olarak covid-19 dönemin de sağlık çalışanlarında psikolojik dayanıklılık gündeme gelmiş ve önem arz etmiştir. Psikolojik dayanıklılık açısından da pandemiden dersler alınarak sonraki kriz anlarına hazırlıklı olmak gerekmektedir. Sağlık çalışanlarının mücadeleye kendi kararlarıyla katılmayı seçecekleri koşulları hazırlanması temel insan haklarının karşılandığı bir hizmet sunmak için önemlidir. Bunun için hem küresel, hem ulusal hem de organizasyonel ölçeklerde stratejik planlar belirlenmelidir. Sağlık çalışanlarının sosyal ihtiyaçları garanti altına alınmalı ve onlara moral ve motivasyon kaynakları sunulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik dayanıklılık, Psikolojik belirti, Sağlık çalışanı

Sözel Bildiri

NİKOTİNİN SPEKTROFOTOMETRİK TAYİNİNDE AgNP'YE DAYALI YÖNTEM GELİŞTİRİLMESİ

Zehra Özden ERDOĞAN[1], Hakan BALCI[1,2]

[1]*Yüksek İhtisas Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Eczane Hizmetleri Programı, Ankara*

[2]*Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Ana Bilim Dalı, Samsun*

Özet: Nikotin (piridin, 3- (1-metil-2-pirolidinil), tütün yapraklarında ve sigara dumanında bulunan oldukça toksik tütün alkaloidlerinden biridir. Günümüzde insektisit olarak kullanıldığı gibi ilaç olarak ve kimyasal olarak da kullanılmaktadır. Nikotin için bildirilen eşik sınır değeri 0,05 mg /m^3'tür. Nikotine maruz kalmanın en önemli semptomları bronşit, amfizem, siyanoz ve merkezi sinir sistemi hasarıdır. İlaveten aşırı sigara tüketiminin akciğer kanseri, mesane kanseri, gırtlak ve yemek borusu kanserinde etkin rol oynadığı tespit edilmiştir. Bundan dolayı nikotin alkaloidlerinin belirlenmesi, tütün endüstrisi ve toksikoloji alanı için oldukça önemlidir. GC (Gaz Kromatografisi), TLC (İnce Tabaka Kromotografisi), HPLC (Yüksek Performanslı Sıvı Kromotografi Sistemi), kapiler elektroforez, radyo immüno test, GC-MS (Gaz Kromatografisi-Kütle Spektrometresi) ve dairesel dikroizm spektropolarimetri gibi çeşitli analitik yöntemler vasıtasıyla ile nikotin tayininin yapıldığı bildirilmiştir.

Bu çalışmada nikotin tayini için yeni, basit ve hassas bir spektrofotometrik yöntem geliştirilmiştir. Geliştirilen spektrofotometrik yöntem ile nikotin tayininde, yüzey plazmon özelliğine sahip gümüş nanopartikül (AgNP) kullanılmıştır. Gümüş (Ag), altın (Au) gibi metal nanopartiküller yüzey plazmon özellikleri sayesinde düşük derişimlerde tayin yapılmasına yönelik yöntem geliştirilmesine olanak sağlamaktadır. AgNP 397,5 nm'de güçlü bir rezonans bandına sahiptir. AgNP yokluğunda ve AgNP varlığında, spektrofotometrik ölçümler alınarak tris tamponunda (pH 7.0) çözülen standart nikotinin 259,5 nm'deki absorbans değerlerindeki değişim incelenmiştir. Geliştirilen yöntem için ortam pH'sı, AgNP ile nikotinin etkileşim süresi gibi optimum çalışma koşulları belirlenmiştir. Optimum çalışma koşullarında, absorpsiyon oranı ($A_{259,5nm}/A_{397,5nm}$) ile farklı nikotin derişimleri doğrusal bir ilişki göstermiştir. AgNP dayalı geliştirilen spektrofotometrik yöntem düşük gözlenebilme sınırı, hızlı cevap ve iyi bir ölçüm kararlılığı göstermiştir. Yöntemin analitik kullanılabilirliği, gerçek numunelerde nikotin tayini yapılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: nikotin, AgNP, spektrofotometrik yöntem

Sözel Bildiri

LPS İLE İNDÜKLENMİŞ HİPOKAMPAL TOKSİSİTEDE RAMELTEON'UN ETKİSİ

Mine KAYNAK[1,2], Mehtap SAVRAN[1], Kanat GÜLLE[3], Yalçın ERZURUMLU[4], İlter İLHAN[5], Halil AŞCI [1]

[1] Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, mehtapsavran@sdu.edu.tr, halilasci@sdu.edu.tr, mine.kaynak37@gmail.com
[2] Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye, mine.kaynak37@gmail.com
[3] Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, kanatgulle@sdu.edu.tr
[4] Süleyman Demirel Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Biyokimya Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, yalcinerzurumlu@sdu.edu.tr
[5] Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, ilterilhan@sdu.edu.tr

Özet: Sepsis, sistemik inflamasyonun birçok doku-organda meydana getirdiği progresif, ölümcül bir hastalıktır. Sistemik inflamasyon durumunda kanda ve ilgili dokularda ekspresyonları artan inflamatuar sitokinlerin ve serbest radikaller, birçok organda gelişen yetmezliğin nedenidir. Sistemik lipopolisakkarid (LPS) uygulanmasının, doğuştan gelen bağışıklık sistemini harekete geçirerek, özellikle kortikal ve hipokampal dokularda inflamasyon ve ölüme neden olduğu gösterilmiştir. Ramelteon (RML) özellikle melatonin MT1 ve MT2 reseptörleri üzerinde etkili, trisiklik bir sentetik melatoninin analoğudur. Uykusuzluk endikasyonu ile 2005 yılında FDA'dan onay alan RML, melatonerjik agonist ilaçlar arasında her iki reseptör alt tipine de nispeten daha yüksek afinite gösterirken, GABA reseptör kompleksi, nöropeptidler, serotonin, dopamin, noradrenalin, asetilkolin ve opioidler reseptörleri için belirgin bir afiniteye sahip değildir. Böylece bu reseptörlere bağlı yan etkiler daha az görülür. LPS ile oluşturulmuş nöroinflamasyonda (Nİ), RML'nin koruyucu etkisinin araştırıldığı çalışmamızda, 28 erkek Wistar Albino sıçan kontrol, LPS, RML ve LPS+RML gruplarına ayrılmıştır. Tedavide 8 mg/kg oral RML uygulamasından 45 dakika sonra intraperitoneal 5 mg/kg LPS uygulanmış ve bundan 6 saat sonra hayvanlar kesilmiştir. Kontrol grubundaki uygulamalarda tüm uygulamalarda, RML ve LPS gruplarında ilgili moleküller dışındaki uygulamalarda salin (SF) kullanılmıştır. Histopatolojik değerlendirmede, LPS ile hipokampal ve kortikal alanlarda belirgin inflamatuar hücre infiltrasyonu ve apoptosis tespit edilmiştir. LPS öncesi kullanılan RML, inflamatuar yanıtı ve apoptosisi azaltmıştır. Septik koşullarda beyaz küre (WBC) sayısı ve nötrofil/lenfosit oranlarındaki (NLR) artış, bakteriyel inflamasyonu yansıtması açısından önemlidir. Ayrıca deneysel sepsis çalışmalarında LPS'nin, trombosit (PLT) sayısını azalttığı gösterilmiştir. Bu bilgiyi doğrular şekilde çalışmamızda LPS öncesi kullanılan RML tedavisiyle WBC sayısında ve NLR'de anlamlı azalma ve lenfosit ve PLT sayılarında anlamlı artış, RML'nin anti-inflamatuar etkisini doğrulamıştır. Uyku bozukluğu için ruhsatlı kullanımı olan RML'nin LPS'ye bağlı Nİ'yi azaltmadaki etkisi ve bunun olası mekanizmaları, farklı doz ve süre içeren ileri çalışmalarla değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: LPS, Hipokampus, Ramelteon, Nöroinflamasyon, Sıçan

Sözel Bildiri

KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞINDA YÜKSEK ŞİDDETLİ ARALIKLI EGZERSİZ EĞİTİMİ

Abdulkadir GÖZ[1], Sevgi ÖZALEVLİ[2]

[1] *Bigadiç Devlet Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ünitesi, Bigadiç/Balıkesir, TÜRKİYE, fzt.kadir@hotmail.com*

[2] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, İzmir, TÜRKİYE*

Özet: Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH), hava yolları ve akciğer parankiminin kronik enflamatuar bir hastalığıdır. Azalmış fiziksel aktivite ve egzersiz sırasında artan rahatsızlık hissinin eşlik ettiği yapısal ve biyokimyasal kas değişikliklerine yol açmaktadır.

Ventilasyon ve gaz değişim bozuklukları, kardiyak yetersizlik, periferik ve solunum kaslarının disfonksiyonu veya bunların kombinasyonlarından kaynaklı patofizyolojik değişiklikler dispnenin artmasına ve egzersiz kapasitesinin azalmasına neden olmaktadır. KOAH'ta egzersiz intoleransı nedeniyle hastalığın erken dönemlerinde bile egzersiz kapasitesi, yaşam kalitesi ve günlük aktivitelere katılım azalmakta; yorgunluk ve dispne nedeniyle hastaların günlük aktiviteleri sınırlanmaktadır. KOAH hastalarında egzersiz eğitimi stratejilerinin egzersiz toleransında ve yaşam kalitesinde önemli iyileşme sağladığına dair çok sayıda kanıt vardır.

Dinlenme ile dönüşümlü olarak tekrarlanan kısa egzersiz periyotlarından oluşan Yüksek Şiddetli Aralıklı Egzersiz Eğitimi (YŞAEE), sürekli egzersize kıyasla ekspirasyon sonu akciğer hacminde azalmayı kolaylaştırmakta ve yüksek laktat birikimini önleyerek daha düşük ventilasyon, daha az dispne şiddeti sonucu istenen periferik adaptasyonların daha kolay oluşmasını sağlamaktadır. Bu nedenlerden dolayı YŞAEE, literatürde tüm hasta grupları ve sağlıklılar için sürekli egzersizden daha fazla önerilmektedir. KOAH'ta YŞAEE'nin egzersiz kapasitesinde, fiziksel aktivite düzeyinde, maksimum oksijen tüketiminde, periferik, inspiratuar ve ekspiratuar kas kuvvetlerinde, yaşam kalitesinde, tepe O_2 alımı ve laktik asidoz eşiğinde iyileşme sağladığı bildirilmiştir.

YŞAEE'nin dispne ve yorgunluk üzerine olumlu etkileri ile tolere edilebilme avantajları sayesinde sürekli egzersiz eğitimini sürdüremeyen, egzersiz intoleransına sahip KOAH hastalarında sürekli egzersiz eğitimi yerine önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: KOAH, Yüksek Şiddetli Aralıklı Eğitim, Egzersiz

Sözel Bildiri

PROTECTIVE EFFECT OF MESENCHYMAL STEM CELLS AND MELATONIN ON TESTICULAR TORSION-INDUCED INFERTILITY

Nazire Gül NEŞET[1], Nazlı ÇIL[2], Gülçin ABBAN METE[3]

[1]*Pamukkale University, School of Medicine, Department of Histology and Embryology, Denizli, Turkey. gul.neset@windowslive.com*

[2]*Pamukkale University, School of Medicine, Department of Histology and Embryology, Denizli, Turkey,ncil@pau.edu.tr*

[3]*Pamukkale University, School of Medicine, Department of Histology and Embryology, Denizli, Turkey, gabban@pau.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Ischemic damage caused by testicular torsion is one of the causes of infertility. In this study, it was aimed to investigate the effect of melatonin and stem cell therapy in rats with acute unilateral testicular torsion.

Material and Methods: 40 male Wistar-Albino rats, 8 weeks old (350-400 g) were used in our study. The rats were divided into five groups such as sham group (n=8), torsion/detorsion group (T/D) (n = 8), 25 mg/kg melatonin given group (M) after torsion/detorsion (n = 8), stem cells given group (SC) after torsion/detorsion (n = 8), Melatonin and stem cell co-treated group (SCM) after torsion/detorsion creation. Testosterone, FSH, LH levels were determined by ELISA assay. Histopathological analyses were performed on the testicles under light microscopic monitoring and caspase-3 expression was determined by immunohistochemistry.

Results: There was no significant difference in Testosterone, FSH, LH values between the groups. In the modified Johnson scoring, the right and left testis in the sham group (9.93±0.1) were found to be significantly higher than the other groups. The lowest Johnson score was found in the right test of the torsion detorsion group (4.9±1.07). the highest Johnson scoring was calculated in the melatonin group (7.83±1.4) after the sham group. Degenerative seminiferous tubules, abnormal spermatogenesis and maturation arrest were observed in testicular torsion group. It was observed that the degenerative appearance continued in some tubules, and degeneration decreased in some tubules in SC, M and SCM groups. According to the immunohistochemical results, the highest caspase-3 expression was found in the T/D group. While SOX reaction did not differ between groups, the lowest VASA reaction was observed in T/D group.

Conclusion: Although SC, SCM and M treatment corrected the degeneration caused by torsion in the testicular tissue, it was determined that this treatment was not at the desired level.

Keywords: Testicular Torsion-Detorsion, Stem cell, Melatonin, Apoptosis

Sözel Bildiri

TEKNOLOJİK ENFEKSİYON KAYNAĞI: MOBİL TELEFONLAR

Bülent TANRIVERDİ[1], Zeynep ÇİZMECİ[2]

[1] *Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Dr.Sadi Konuk E.A.H., Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği, drbulenttanriverdi@gmail.com*

[2] *Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Dr.Sadi Konuk E.A.H., Klinik Mikrobiyoloji Laboratuvarı, zcizmeci@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Mobil telefonlar, gelişen teknoloji ile birlikte hayatımızın vazgeçilmezi haline gelmiştir. Elimizden düşüremediğimiz, her an yanımızda olan bu cihazlar enfeksiyon etkeni de olabilirler. Enfeksiyon tüm cerrahi branşlar için büyük bir problem olmakla birlikte, ortopedi hastalarında oluşabilecek enfeksiyonlar, hem hasta hem de doktor açısından baş edilmesi oldukça zor tıbbi durumlardandır. Enfeksiyonun oluşmasını önlemek tedavi etmekten çok daha kesin, etkili ve ucuz bir yöntemdir.

Amaç: Bu çalışmamızda artroplasti (eklem protezi) uygulanacak olan hastaların mobil telefonlarının enfeksiyon etkeni açısından ne kadar masum olduklarını araştırmayı amaçladık.

Yöntem: Hastanemiz ortopedi kliniğinde 2017 yılında total kalça ve total diz artroplastisi yapılan 30 hastanın mobil telefonları çalışmaya dahil edildi. Hastaların 8'i erkek, 22'si kadındı.

Tüm hastaların mobil telefonlarından aynı ortopedi uzmanı tarafından örnekler alındı. Steril serum fizyolojik ile nemlendirilmiş swaplar ile alınan örnekler bekletilmeden ekildi, ardından mikrobiyoloji laboratuvarına götürüldü. Besiyerleri 35-37°C'de aerop ortamda 18-24 saat inkübe edildi.

Bulgular: Oniki örnekte tek mikroorganizma, 13 örnekte ise birden çok mikroorganizma üreme olduğu görüldü. Üreyen mikroorganizmaların büyük çoğunluğu Stafilokok türleriydi. Beş örnekte üreme olmadı. Üreyen bu mikroorganizmaların birçoğu normal deri florası olmakla birlikte, fırsatçı patoljen olarak değerlendirilen etkenlerdi.

Tartışma ve Sonuç: Gelişen teknoloji ile birlikte, hastane enfeksiyonlarının kaynakları da değişim göstermektedir. Mobil telefonların hastane çalışanları arasında daha hızlı iletişime olanak verdiği ve verilen hizmette iyileşme sağladığı bir gerçektir. Ancak bu faydası beraberinde potansiyel bir enfeksiyon kaynağı olmasına da neden olabilmektedir. Bir çok çalışmada sağlık çalışanları ile ilişkili yaygın patojen olan Staphylococcus epidermidis, S.aureus, Enterococcus, ve Pseudomonas türleri gibi antibiyotiğe dirençli hastane suşları bildirilmiştir. Hayatımızın vazgeçilmezi haline gelen ve her yerde yanımızda taşıdığımız mobil telefonlarımız, temizlik açısından zannettiğimiz kadar masum değillerdir. Birçok fırsatçı patojeni üzerlerinde taşıyabilir ve enfeksiyon kaynağı olabilirler. Bu açıdan kendi hijyenimiz kadar bu cihazlarımızın da temizliğine dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Mobil telefon, Enfeksiyon, Hijyen

Sözel Bildiri

MULTİPL SKLEROZLU HASTALARDA EL FONKSİYONLARININ, POSTÜRAL STABİLİTE VE MOBİLİTE İLE İLİŞKİSİ

Abdulkadir GÖZ[1], Birgül BALCI[2], Evrim GÖZ[3], Aslı KÖŞKDERELİOĞLU[4], Muhteşem GEDİZLİOĞLU[5]

[1] Bigadiç Devlet Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ünitesi, Bigadiç/Balıkesir, TÜRKİYE, fzt.kadir@hotmail.com
[2] Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, İzmir, TÜRKİYE
[3] Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Balıkesir, TÜRKİYE
[4] Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Anabilim Dalı, İzmir, TÜRKİYE
[5] Atakalp Hastanesi, Nöroloji Bölümü, İzmir, TÜRKİYE

Özet:

Giriş: Multipl Skleroz'da (MS) Merkezi Sinir Sistemi etkilenimi nedeniyle kas kuvveti, denge ve postüral kontrol yetersizlikleri görülmektedir. Literatürde postüral kontrol bozukluğunun el fonksiyonlarını olumsuz etkilediği belirtilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada MS hastalarında el fonksiyonlarının, postüral stabilite ve mobilite ile arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Yaşları 18-65 arasında olan, Mini Mental Test skorları ≥24, üst ekstremitede tremor olmayan, bağımsız olarak en az 1 dakika ayakta durabilen, desteksiz veya tek destekle en az 10 metre yürüyebilen 32 MS hastası (23 kadın ve 9 erkek) çalışmaya dahil edildi. El fonksiyonları 9 Delikli Peg Testi (9DPT) ile; postüral stabilite performansı Biodex Denge Sistemi-Postüral Stabilite Testi (PST) ile; mobilite ise Süreli Kalk ve Yürü Testi ile (SKYT) ile değerlendirildi. PST değerinin yüksek olması bozulmuş postüral stabiliteyi, SKYT süresinin artması mobilite yeteneğinde azalmayı, 9DPT test süresinin artması ise el fonksiyonlarında yetersizliği göstermektedir.

Bulgular: Hastaların ortalama değerleri 9DPT'de 25,01 ± 5,71 saniye (sn), PST'de 0,58 ± 0,34 puan ve TUG'da 9,15 ± 3,06 sn idi. El fonksiyonları ile postüral stabilite (Spearman Korelasyon testi r = 0,718, p <0,001) ve mobilite (Spearman Korelasyon testi r = 0,839, p <0,001) arasında pozitif yönde anlamlı bir korelasyon bulundu. PST puanı ve SKYT süresi arttıkça 9DPT süresi artmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmanın sonuçlarına göre MS'li hastalarda postüral kontrol ve mobilite kötüleştikçe el fonksiyonları da azalmaktadır. Bu nedenle MS hastalarında el fonksiyonlarıyla birlikte postüral stabilite ve mobilite yeteneklerinin de değerlendirilmesinin faydalı olacağı görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Multipl Skleroz, El Fonksiyonları, Postural Stabilite

Sözel Bildiri

MULTİPL SKLEROZLU HASTALARDA DENGE YETENEKLERİ ÜZERİNE MOTOR VE KOGNİTİF GÖREVLERİN ETKİSİ

Abdulkadir GÖZ[1], Birgül BALCI[2], Evrim GÖZ[3], Aslı KÖŞKDERELİOĞLU[4], Muhteşem GEDİZLİOĞLU[5]

[1] Bigadiç Devlet Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ünitesi, Bigadiç/Balıkesir, TÜRKİYE, fzt.kadir@hotmail.com
[2] Dokuz Eylül Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, İzmir, TÜRKİYE
[3] Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Balıkesir, TÜRKİYE
[4] Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Anabilim Dalı, İzmir, TÜRKİYE
[5] Atakalp Hastanesi, Nöroloji Bölümü, İzmir, TÜRKİYE

Özet:

Giriş: Multipl Skleroz'da (MS) Merkezi Sinir Sistemindeki demiyelinizasyon sebebiyle denge ve koordinasyon sorunlarına ek olarak, denge performansı sırasında verilen eş zamanlı kognitif veya motor ek görev, kognitif-motor etkileşime neden olmakta, vücut stabilitesini olumsuz etkilemektedir.
Amaç: Bu çalışmada MS hastalarında motor ve kognitif ek görevlerin denge fonksiyonları üzerine etkisini incelemek amaçlanmıştır.
Yöntem: Çalışmaya 32 MS hastası (23 kadın, 9 erkek) dahil edildi. Demografik özelliklerin sorgulanmasını takiben hastaların statik dengesi Biodex Denge Sisteminde Postüral Stabilite Testi (PST) ile değerlendirildi. Testler 3 farklı koşulda (görevsiz, denge performansı sırasında motor ve kognitif ek görev ile) gerçekleştirildi.
Bulgular: Tüm PST verileri motor ek görev, kognitif ek görev ve görevsiz koşullara göre istatistiksel anlamlı fark gösterdi [Friedman Testi, PST (genel)-PST (anterior-posterior/AP)-PST (mediolateral/ML), $p < 0{,}001$]. Hem motor hem de kognitif görev koşullarındaki test değerleri, görevsiz koşullardaki verilere göre daha kötüydü, ancak motor ve kognitif görev koşulları sırasındaki veriler arasında anlamlı fark bulunmadı [sırasıyla Wilcoxon testi, PST (genel), $p_{görevsiz\text{-}motor} < 0{,}001$, $p_{görevsiz\text{-}kognitif} < 0{,}001$, $p_{motor\text{-}kognitif} = 0{,}152$; PST (AP), $p_{görevsiz\text{-}motor} < 0{,}001$, $p_{görevsiz\text{-}kognitif} < 0{,}001$, $p_{motor\text{-}kognitif} = 0{,}73$; PST (ML), $p_{görevsiz\text{-}motor} < 0{,}001$, $p_{görevsiz\text{-}kognitif} < 0{,}001$, $p_{motor\text{-}kognitif} = 0{,}39$].
Tartışma ve Sonuç: Çalışmanın sonuçları, MS hastalarının kognitif ve basit motor görevler sırasında dikkat dağılması veya azalması sebebiyle denge yeteneklerinin bozulabileceğini göstermektedir. Elde edilen bu bilginin, MS'te düşme riskini azaltmada kullanılacak stratejileri belirlemede önemli olduğunu düşünmekteyiz.
Anahtar Kelimeler: Multipl Skleroz, Denge, İkili Görev

Sözel Bildiri

KRİMİNOLOJİ BİLİMİNDE GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNOLOJİSİ İLE SUÇUN AYDINLATILMASI

Arzu Nisa ATMACA[1], Süleyman Lütfi ATMACA[2]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü/Öğrenci*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Mühendisliği Tezli Yüksek Lisans Programı/Öğrenci*

Özet: Kriminoloji; suçun açıklamasını yapan, suçlu davranışın nedenlerini inceleyen, suçun önlenmesi ve suçlulukla mücadele ile ilgilenen bir bilimdir. İngiliz yazar Thomas More, sınırsız suçun daha az ahlaki ve hukuki ama "sosyolojik" açıklamasının arayışının yerindeliğinin farkına vararak kriminolojinin doğuşunu sağlamıştır. Ancak o devirlerde anlaşılamayan bu görüşün geçerliliğinin görülmesi 19. yüzyılda gerçekleşmiştir.

Hayatımızın her alanında olduğu gibi kriminoloji alanında da teknolojiyi benimsemek birçok kolaylığı beraberinde getirmiştir. Bunlardan birisi olan görüntü işleme teknolojisinden faydalanılarak güvenlik kameraları, mobese gibi görüntüleyicilere yansıyan bir suçta zanlının biyometrik yüz ölçümleri ve yüzünün genel hatlarından yola çıkarak yaş cinsiyet ve görünüm tespitinin yapılmasını sağlayan yüz tanıma teknolojisi geliştirilmesi zanlının görünüşünün, görgü tanıkları tarafından kasten veya bilinçsiz bir şekilde çarpıtılması ihtimali azaltılmıştır. Bu durum, emniyet mensupları ve adli bilimciler tarafından, suçlunun adalete teslim edilebilme süresini kısaltılmıştır. Bir resimden, bir video kaydından veya bir güvenlik kamerası ve mobese görüntüsünden yola çıkılarak suçun mağdurun ve zanlının daha olay yerine gidilmesinden önce tespit edilebilmesi mümkündür. Suç alanı eğer bir araç vasıtasıyla terk edilmişse plaka tanımlama sistemiyle araç daha kolay tespit edilebilir.

Bu teknolojinin faydalanılamayacağı durumlar da bulunmaktadır. Güvenlik kamerası veya mobese bulunmayan alanlarda işlenen suçlarda görüntü tanıma teknolojisi kullanılamayacağından ötürü görgü tanıklarının ifadelerine başvurulması gerekmektedir. Fakat suçun işlendiği alanda veya yakın olan ve mecburi olarak gidilen istikametlerde bulunan mobese görüntüleri, suçun işlendiği saatler ve görgü tanığı ifadelerinden yola çıkılarak fayda sağlayacaktır.

Alanın terk edildiği aracın plakası, yine görüntü işleme teknolojisi ile hayata geçirilmiş olan plaka tanımlama sistemleri tarafından tespit edilebilir. Eğer alanın terk edildiği aracın plakası görüntülere yansımamış ise görgü tanıklarının ifadelerinden yola çıkılarak alınan plakalar sistemde taratılır ve buna göre bu aracın izi sürülebilir.

Anahtar Kelimeler: Kriminoloji, görüntü işleme teknolojisi, suç, yüz tanıma sistemi, plaka tanımlama sistemi

Sözel Bildiri

THE REASONS OF WOMEN'S ANXIETY DURING HAND-HELD ULTRASOUND EXAMINATION OF BREASTS

Burçin TUTAR

Acıbadem Maslak Hastanesi

Abstract:

Introduction: Ultrasound (US) can detect small invasive breast cancers at an early stage. Gold standard for this examination is hand-held US (HHUS) which is used worldwide. Anxiety of women during this procedure is a problem that makes the examination quite difficult. However, HHUS has the advantage of establishing a trusting patient–physician relationship. This study aims to discuss the personal observations about reasons of anxiety and conditions related to anxiety which can give a clue to inexperienced radiologists and increase their awareness of women's anxiety.

Materials and methods: The observational data of the same breast radiologist at two different breast clinics about in which situations anxiety occurs in women during breast ultrasound examination was discussed.

Results: Women who were having a breast ultrasound for the first time, who had a history of previous breast cancer or breast cancer in their relatives, who were nulliparous, who had lump in physical examination and who had a previous breast ultrasound examination by another radiologist were more likely to have anxiety. There were some situations that increase anxiety also: medical history taking, examination of a lesion for a long time or with compression and recommendation of close follow-up or biopsy. In these situations, woman tended to be worried about that she had a pathology in her breasts.

As a result of anxiety, these women could not show patience till the end of the examination and they questioned during the procedure if there was a suspicious finding.

Conclusion: Studies in the literature show that severity of anxiety after ultrasonography decreases significantly. If radiologist reassures the woman that she does not have a specific pathology on ultrasound examination, this has a strong impact on the psychological status of the woman and can substantially reduce the anxiety.

Sözel Bildiri

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN CERRAHİYE İLİŞKİN BİLGİLERİ VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Rümeysa ARSLAN[1], Selda MERT[2]

[1] *Öğrenci, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Kocaeli*

[2] *Öğr. Gör. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Kocaeli*

Özet:

Amaç: Bu araştırma, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin cerrahiye ilişkin bilgileri ve sağlık okuryazarlığı düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel olarak yapılan bu araştırmanın örneklemini araştırmayı kabul eden 724 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında anket formu ve "Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-32 (TSOY-32)" kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş medyanı 20.00 (19.00-20.00), TSOY-32 puan medyanı 61.00 (47.00-71.00) olup, TSOY-32 ölçeğinde en yüksek toplam puanı ilk ve acil yardım programı öğrencilerinin aldığı [(64.00 (44.75-75.00)], ancak TSOY-32 puan medyanları açısından programlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı, erkek ($p<0,001$) ve evli öğrencilerin ($p=0.036$) TSOY-32 puan medyanın anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p>0,05$). Anestezi uygulaması nasıl yapılır sorusuna, damardan ilaç verilerek seçeneğine "hayır" diyen öğrencilerin TSOY-32 puan medyanın anlamlı olarak daha yüksek olduğu ($p=0.035$), yüze yerleştirilen maske yoluyla ilaç koklatılarak seçeneğine "hayır" diyen öğrencilerin TSOY-32 puan medyanın anlamlı olarak daha yüksek olduğu ($p=0.031$), spinal anesteziye ilişkin bilgisi olmayanların TSOY-32 puan medyanın anlamlı olarak daha yüksek olduğu ($p=0.002$), öğrencilerin anestezi konusunda olabildiğince fazla bilgi almak istiyorum sorusuna verilen puan ve ($r= -0.079$, $p=0.034$) cerrahi işlem konusunda olabildiğince fazla bilgi almak istiyorum sorusuna verilen puan ($r= -0.122$, $p=0.001$) ile TSOY-32 puan medyanları arasında istatistiksel olarak negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmamızın sonuçları, sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin yüksek düzeyde sağlık okuryazarlığına sahip olduğu, ancak anestezi ya da cerrahi konusunda yeterli bilgisi olmayan öğrencilerin genel olarak sağlık okuryazarlığının daha yüksek olduğu belirlendi. Öğrencilerin sağlık okuryazarlık düzeyinin geliştirilebilmesi ve farkındalıklarının artırılabilmesi için öğrencilerin desteklenmesi ve ders programları içerisinde sağlık okuryazarlığı ile ilgili düzenlemeler yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi, öğrenci, sağlık okuryazarlığı

Sözel Bildiri

GEBELİKTE TANI ALMIŞ FETAL OSTEOGENEZİS İMPERFECTA (OI): OLGU SUNUMU

Arzu BOSTANCI DURMUŞ[1], Oğuz ÖZDEMİR[1]

[1] Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dr. Sami Ulus Kadın Doğum Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Özet:

Giriş: Osteogenezis imperfekta (OI), gebelikte ciddi komplikasyonlara neden olabilecek tip I kollajen defektleri ile karakterize 1:5000 ile 1: 20,000 arasında değişen prevalansı olan nadir bir konjenital genetik osteodistrofidir.

Amaç: Gebelikte tanı almış fetal osteogenezis imperfecta olgusunu sunmak ve literatür eşliğinde değerlendirmektir.

Yöntem: Olgu sunumu.

Bulgular: 22 yaşında; G2P1Y1 olan hasta, dış merkezden fetal osteogenesis imperfekta ön tanısı ile kliniğimize refere edildi. Son adet tarihine göre 34 hafta 3 gün gebelik mevcuttu. Hastanın alınan anamnezinde ek hastalığı olmadığı, 27 yaşındaki eşi ile hala dayı çocukları olduğu öğrenildi. Transabdominal ultrasonografide tüm uzun kemiklerde kısalık izlendi. Femur ve humerusta lineer kırık izlendi. Ekstremite proksimal kemiklerde kısalık izlendi. 35. gebelik haftasında femur 56mm, humerus 54mm ölçülmüştür. 37 hafta 2 gün iken yapılan kontrolünde; şikâyeti ve servikal açıklığı olmayan hastaya yapılan NST de kontraksiyon olması üzerine, yüksek riskli gebelik servisine yatırıldı. Hasta hakkında yenidoğan yoğun bakım servisine bilgi verilerek; hospitalizasyonun 2. gününde operasyon kararı verildi. Sezaryan ile canlı, 3000 gr erkek, 49 cm APGAR'ı 8-9 bebek doğurtuldu. Sezaryende fetal başın çıkartılmasından sonra bebek primer cerrah tarafından hiçbir bası uygulanmadan pediatri doktoruna teslim edildi. Prenatal takiplerinde, yapılan ultrasonlarda multiple kırıklar tespit edilmesi ve OI öntanısı konması nedeni ile bebek yenidoğan yoğun bakım servisine alındı (Şekil 1).

Tartışma ve Sonuç: İskelet displazilerinin ölümcül grubu, genellikle ölümcül olmayan gruba göre daha şiddetli fenotipik özelliklere sahip daha erken bir başlangıca sahiptir, bu nedenle ölümcül iskelet displazisi potansiyel olarak prenatal tanıya daha yatkındır. Bir aile akrabalığı geçmişi, bir iskelet displazisi ile etkilenen bir kardeş veya bir ebeveyn veya önceden etkilenmiş bir fetüs, spesifik bir tanı koymada yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Osteogenezis imperfekta, prenatal tanı, iskelet displazisi

Sözel Bildiri

OLGU SUNUMU: 2. TRİMESTER GEBELİKTE ACİL SERVİKAL SERKLAJ

Oğuz ÖZDEMİR[1], Arzu BOSTANCI DURMUŞ[1]

[1] Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dr. Sami Ulus Kadın Doğum Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Özet:

Giriş: Servikal yetmezlik serviksin yapısal veya fonksiyonel zayıflığına bağlı olarak fetüsü terme kadar taşıyamaması olarak tanımlanmaktadır. Servikal serklaj yapılan hastalar enfeksiyon ve sonrasında gelişebilecek membran rüptürü açısından yakından takip edilmelidir. Sürekli ve nonspesifik ağrı semptomu olan hastalar servikal rüptür açısından değerlendirilmelidir.

Amaç: Biz bu olgu sunumunda 23. gebelik haftasında %80 efasman, 4-5cm açıklık ve posh prolabe şekilde tarafımıza başvuran servikal yetmezlikli gebeye uygulanan acil servikal serklaj operasyonunu ve gebeliğe katkısını literatür eşliğinde sunmayı amaçladık.

Yöntem: Olgu sunumu

Bulgular: 26 yaşında, G1 P0, 23 hafta 6 günlük gebeliği olan hasta tarafımıza dış merkezden erken doğum tehdidi tanısı ile yönlendirilmiştir. Transabdominal ultrasonografide fetal kalp atımı pozitif, amnion sıvı indeksi normal, plasenta doğal, vertex prezentasyonda, tahmini fetal ağırlık 720 gram, servikovajinal tuşede efasman %80, açıklık 4-5 cm, spekulum ile muayenede posh prolabe idi (Şekil 1). Elle muayenede ve tokometrisinde kontraksiyonlar mevcut idi. Hastaya ve ailesine doğum eyleminin başladığı erken doğum sebebiyle neonatal komplikasyonların olabileceği, acil servikal serklaj denenebileceği fakat posh prolabe olduğu için poshun süturasyon esnasında delinebileceği, erken doğumun yine gerçekleşebileceği anlatıldı. Onamları alındıktan sonra acil servikal serkal kararı alınarak Mc-donalds yöntemi ile servikal serklaj operasyonu yapıldı. İntraoperatif komplikasyon olmadı. Postoperatif takiplerinde anormal patolojik bulguya rastlanmadı. 37. Gebelik haftasında servikal serklaj sütürü alındı ve hasta 37 hafta 3 günlük iken vajinal yolla APGAR'ı 9-10, 3300 gram ağırlığında, 48 cm kız bebek doğurdu. İntrapartum ve postpartum komplikasyon izlenmedi.

Tartışma ve Sonuç: Servikal yetmezlik ikinci veya erken üçüncü trimestirde ortaya çıkan, servikal dilatasyon, membranların rüptürü veya prolapsusu ile karakterize erken doğumu tetikleyen bir durumdur. Servikal yetmezlik için risk faktörü olan olgularda ultrasonografik değerlendirme 14-20. haftalarda yapılmalı, pelvik muayenede servikal değişiklikleri olan olgularda hastanın gerçek doğum eyleminde ve koryoamniyotik enfeksiyon tablosunun olmadığı hallerde acil serklaj düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Servikal serklaj, erken doğum tehdidi, servikal yetmezlik

Sözel Bildiri

FARKLI UZUNLUKTAKİ FEMOROPOPLİTEAL TIKAYICI ARTER HASTALIKLARINDA ROTASYONEL ATEREKTOMİNİN KISA DÖNEM SONUÇLARI

Altay Nihat ACAR, Hakan ÖNTAŞ, Turhan YAVUZ

Özet:

Amaç: Bu çalışma femoropopliteal tıkayıcı arter hastalıklarında rotasyonel aterektominin kısa dönem sonuçlarını analiz etmek amacıyla tasarlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Kasım 2014 – Haziran 2018 tarihleri arasında femoropoliteal tıkayıcı arter hastalığı nedeniyle endovasküler olarak rotasyonel aterektomi ve ilaç kaplı balon anjiyoplasti yapılan hastalar önceden oluşturulmuş bir veri tabanından retrospektif olarak değerlendirilmiştir. İncelenen hasta grubu 62 hastadan oluşmaktadır ve ortalama yaşları 59,3±13,4 (22-91) olarak saptanmıştır. Hastaların demografik özellikleri, komorbid hastalıkları, işlem öncesi ve sonrasına göre hastaların Fontaine ve Rutherford evreleri, ABI değerleri, TASC II ye göre lezyon tipleri analiz edildi. Veriler niteliklerine göre istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 59,3±13,4 ve %66,1'i erkektir. Komorbidite olarak hastaların %66,1'inde hiperlipidemi, %62,9'unda hipertansiyon, %53,2'sinde diyabet vardır ve hastaların %72,6'sı sigara kullanmaktadır. Hastaların preoperatif ABI ortalaması 0,74±0,12 yürüme mesafesi ortalaması 138,87±70,42 metredir. Hastaların postoperatif ABI ortalaması 1,08±0,18 yürüme mesafesi ortalaması 406,29±130,53 metredir. TASC A, B, C ve D gruplarının ABI değerinde ve yürüme mesafesinde operasyon sonrasında anlamlı düzeyde artış olmuştur ($p<0,001$). Hastaların operasyon sonrasında Rutherford evrelerinde anlamlı düzeyde gerileme olmuştur. Katılımcıların %11,3'ünde operasyon sonrası rekürrens meydana gelmiştir.

Sonuç: Aterektomi ile birlikte ilaç kaplı balon anjiyoplasti uygulaması yüksek işlem başarısı, düşük morbidite, mortalite, hastanede kalış süresi ile etkin bir tedavi yöntemi olarak gözlenmektedir. Hastalara işlemin lokal anestezi ile yapılması genel anestezi risklerini ortadan kaldırmaktadır. Rekürrens varlığında tekrar kolaylıkla uygulanabilir olması cerrahiye göre avantaj sağlamaktadır. Hastaların kliniğinden ve semptomlarından bağımsız olarak kısa dönem sonuçları oldukça başarılı olarak gözlenmektedir. Günümüz tedavileriyle yaşam süreleri uzamış olduğundan periferik arter hastalığı görülme oranlarının arttığı ve sıklıkla yaşlı popülasyonda gözlendiği çalışmalarla gösterilmiştir. Günümüz teknolojik imkanlarda aterektomi ile birlikte balon anjiyoplasti uygulamasının hastaların yaşam kalitesini arttırarak düşük işlem riski ve yüksek hasta konforu ile sağlık giderlerini düşürebileceği, mortalite ve morbiditeyi azaltabileceği gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aterektomi, Perifer Arter Hastalığı

Sözel Bildiri

SERBEST GEZİNEN VE KAFES TİPİ YETİŞTİRME SİSTEMLERİNDEKİ TAVUKLARDAN ELDE EDİLEN YUMURTALARIN KALİTE ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Oktay TOMAR[1], Ömer İSTEK[2]

[1]*Kocaeli Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Arslanbey Kampüsü, Kocaeli, Türkiye, oktaytomar@hotmail.com*
[2]*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, Afyonkarahisar, Türkiye, omeristek@gmail.com*

Özet: Son yıllarda gelişmiş ülkelerde alternatif üretim sistemlerinden elde edilen yumurtalara yönelik talepler artmaya başlamıştır. Bu talepler doğrultusunda gelişmiş ülkelerde geleneksel kafes sistemlerinden alternatif üretim sistemlerine geçiş başlamıştır. Bu araştırmada; serbest gezinen ve kafes yetiştirme sisteminden elde edilen yumurtaların kalite özellikleri karşılaştırılmıştır. Araştırmada, her iki üretim sisteminden 60 adet olmak üzere toplam 120 adet yumurta kullanılmıştır. Yumurtaların dış kalite analizleri olarak ağırlık, şekil indeksi, kabuk kalınlığı ve kabuk kırılma mukavemeti ölçülmüş olup; iç kalite analizleri olarak ise hava boşluğu yüksekliği, Haugh birimi, ak ve sarı indeksi, renk (*L**, *a**, *b**), ak ve sarı pH değerleri tespit edilmiştir. Dış kalite analizlerinin en yüksek değerlerinin kafes tipi yetiştirme sistemlerinde olduğu; ağırlık, şekil indeksi, kabuk kalınlığı ve kabuk kırılma mukavemeti değerlerinin sırasıyla 61.24±1.89 g, %81.14±1.97, 0.41±0.08 mm ve 41.27±1.82 N olduğu belirlenmiştir. İç kalite analizlerde ise serbest gezinen tip yetişme sistemi en uygun değerler ile ön plana çıkmaktadır. Serbest gezinen tip yetiştirme sisteminde hava boşluğu 4.58±0.63 mm, Haugh birimi 71.26±3.07 HU, ak indeksi %6.24±0.37, sarı indeksi %38.72±1.27, ak bölümün renk değerleri *L** (47.43±1.18), *a** (0.44±0.05), *b** (7.82±1.11), sarı bölümün renk değerleri ise *L** (52.56±2.08), *a** (6.74±0.72), *b** (50.12±1.23) olduğu saptanmıştır. Ayrıca pH değerlerinin en düşük serbest gezinen tip yetiştirme sisteminde olduğu ak (8.22±0.28) ve sarı (6.14±0.67) olarak belirlenmiştir. Dış kalitenin kafes tipi yetiştirme sistemlerinde, iç kalitenin ise serbest gezinen tip yetiştirme sistemlerinde daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Tüm kalite kriterlerine uygun yumurta üretebilecek 'tek bir ideal' yetiştirme sistemi olmadığı, sistemlerin kendi içlerinde iç ve dış kalite özelliklerini etkileyecek avantaj/dezavantajlarının bulundurabildiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yetiştirme sistemleri, yumurta, kalite, renk, haugh birimi

Sözel Bildiri

SÜT ÜRÜNLERİNDE TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLERİN KULLANIMI

Ömer İSTEK[1], Oktay TOMAR[2]

[1]*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, Afyonkarahisar, Türkiye, omeristek@gmail.com*
[2]*Kocaeli Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Arslanbey Kampüsü, Kocaeli, Türkiye, oktaytomar@hotmail.com*

Özet: Tıbbi ve aromatik bitkilerin; gıda aromaları, koruyucu maddeler ve tıbbi bileşenler olarak çok çeşitli rolleri bulunmaktadır. Özellikle tıbbi bitkiler içeriklerindeki etken maddelere bağlı olarak antioksidatif, antihipertansif, antiinflamatuar, antidiyabetik ve antimikrobiyal aktiviteler gibi terapötik özellikler de göstermektedir. Bu gıdalar özelliklerinden dolayı baharat, gıda takviyesi ve katkı maddesi olarak tercih edilebilmektedir. Kekik (*Thymus vulgaris*), kişniş (*Coriandrum sativum*), nane (*Mentha piperita*), hindistan cevizi (*Cocos nucifera*), tarçın (*Cinnamomum zylancium*), kimyon (*Cuminum cyminum*), biberiye (*Rosmarinus officinalis*), karabiber (*Piper nigrum*) ve sarımsak (*Allium sativum*) gibi bitki türleri bulunmaktadır. Bu bitkiler; ayran, yoğurt, tereyağı, dondurma ve peynir çeşitlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Süt sektörünün önemli problemlerinden olan mikroorganizmalar (zararlı küf ve bakteriler) ile mücadelede üretim aşamasında tıbbi ve aromatik bitkilerin farklı biçimlerde (toz, özüt, taze, esansiyel yağ vb.) eklenmesiyle sorunların ortadan kaldırılmasına ve özellikle fermente süt ürünlerinde raf ömrünün uzatılmasında etkili olması beklenilmektedir. Bu nedenle, tıbbi ve aromatik bitki uygulamasının süt ürünlerinin üretiminde bilinçli olarak kullanımı, besinsel ve tıbbi değerlerinin yükselmesine ve katma değerli süt ürünlerinin geliştirilmesinde etkili olabileceği öngörülmektedir. Ayrıca tüketiciler için fonksiyonel gıdaların görünümünü ve çekiciliğinin iyileştirilmesiyle beraber ürünlerin satışının da artmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi ve aromatik bitki, fonksiyonel gıda, süt ürünleri, antimikrobiyal, sarımsak

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF EFFECTS OF N-ACETYLCYSTEINE ON OXIDATIVE PARAMETERS IN DIABETIC RATS

Kaan KALTALIOGLU

Giresun University, Espiye Vocational School, Giresun, Turkey

kaan.kaltalioglu@giresun.edu.tr

Abstract: Diabetes is a common and chronic disease that occurs when the body cannot produce insulin or when the body can not properly use the insulin. It is thought that some complications of diabetes may occur as a result of increased oxidative stress and that antioxidants may be useful as supportive therapy. N-acetylcysteine (NAC) is a powerful antioxidant and precursor to the glutathione.

Aim: The aim of this study was to investigate the effects of NAC administration on oxidative parameters in streptozotocin (STZ)-induced diabetic rats.

Method: Experiments were performed on 18 male Wistar-albino rats (200–250 g). The animals were divided into 3 main group: control, diabetic and NAC groups. Diabetes was induced by a single dose intraperitoneal injection of STZ (60 mg/kg), and NAC (60 mg/kg) was administrated by intraperitoneal injections for 7 days. After the procedures, blood samples were collected to analyze the malondialdehyde (MDA) and total sulfhydryl (RSH) levels.

Results: In the diabetic group, the MDA levels were significantly increased and RSH levels were significantly decreased compared with the control group ($P<0,05$). NAC administration decreased the MDA levels and elevated the RSH levels compared to the diabetic group ($P<0,05$).

Discussion and Conclusion: The imbalance of oxidative events is very important in terms of the complications seen in diabetes. In this study, NAC administration has restored the negative oxidative changes (on MDA and RSH levels) caused by diabetes. Because of this effect, it can be said that NAC has potential for the treatment of various complications in diabetics patients.

Keywords: Diabetes, N-acetylcysteine, oxidative stress

Sözel Bildiri

ÖN ÇAPRAZ BAĞ REKONSTRÜKSİYONU GEÇİREN SPORCULARDA AĞRI, KİNEZYOFOBİ VE FONKSİYONEL DURUMLARIN İNCELENMESİ

Fatma ÜNVER[1], Gülşah SÖNMEZ[2], Ebru TEKİN[3]

[1] *Profesör, Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Kınıklı, Denizli/ Türkiye, e-mail: fatmakunver@hotmail.com*

[2] *Fizyoterapist, Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Kınıklı, Denizli/ Türkiye, e-mail: gulsah_snmz42@hotmail.com*

[3] *Uzman Fizyoterapist, Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Kınıklı, Denizli/ Türkiye, e-mail: ebrutekin123@gmail.com*

Özet:

Amaç: Bu çalışmada, ön çağraz bağ (ACL) rekonstrüksiyonu geçiren sporcularda ağrı, kinezyofobi ve fonksiyonel durumları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışmaya post-op en az 1. yılını dolduran 1 profesyonel, 44 amatör-rekreasyonel futbolcu (yaş ortalaması 31.11±6.47 yıl) dahil edilmiştir. Sporcuların cerrahi sonrası ortalama süre 24.11±9.86 aydır. Ağrı, Vizüel Anolog Skala (VAS), kinezyofobi ise TAMPA Kinezyofobi Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Sporcuların fonksiyonel durumu Tegner Aktivite Düzeyi Ölçeği ve Lysholm Diz Skorlama Ölçeği ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmamızdaki sporcuların VAS ortalamasının 0.38±1 cm olduğu tespit edilmiştir. TAMPA Kinezyofobi Ölçeği ile VAS (r=0.329, p=0.029), yaş ile Tampa Kinezyofobi Ölçeği (r=0.455, p=0.002) ve Lysholm Diz Skorlaması ile Tegner Aktivite Düzeyi (r=0.559, p=0.001) arasında pozitif korelasyon tespit edilmiştir. Tegner Aktivite Düzeyi ile VAS (r=-0.363, p=0.016), yaş ile Tegner Aktivite Düzeyi (r=-0.406, p=0.006), Tampa Kinezyofobi Ölçeği ile Lysholm Diz Skorlaması (r=-0.769, p=0.001) ve Tegner Aktivite Düzeyi ile Tampa Kinezyofobi Ölçeği (r=-0.740, p=0.001) arasında ise negatif korelasyon tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak ACL rekonstrüksiyonu geçiren sporcularda post-op 1.yıldan sonra değerlendirdiğimiz bireylerin yaşları arttıkça aktivite düzeylerinin azaldığı kinezyofobilerinin ise arttığı bulunmuştur. Ağrının ve kinezyofobinin artması ise aktivite düzeyini azaltmaktadır.

Anahtar Kelimeler: ACL, Ağrı, Fonksiyonellik

Sözel Bildiri

PREHİPERTANSİF POSTMENOPOZAL KADINLARDA 8 HAFTALIK *NORDİC WALKİNG* EĞİTİMİ İLE GELENEKSEL YÜRÜME ANTRENMANININ FİZYOLOJİK VE FONKSİYONEL PARAMETRELERE ETKİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Ebru TEKİN[1], Fatma ÜNVER[2], Yalın Tolga YAYLALI[3]

[1] *Uzman Fizyoterapist, Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Kınıklı, Denizli/ Türkiye, e-mail: ebrutekin123@gmail.com*

[2] *Profesör, Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Kınıklı, Denizli/ Türkiye, e-mail: fatmakunver@hotmail.com*

[3] *Profesör, Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Bölümü, Kınıklı, Denizli/ Türkiye, e-mail: ytyaylali@pau.edu.tr*

Özet:

Amaç: Bu çalışmada prehipertansif postmenopozal kadınlarda Nordic walking eğitimi (NW) ile geleneksel yürüme antrenmanının (GY) vücut kompozisyonu, kan basıncı, dinlenim kalp atım hızı, aerobik kapasite ve esneklik üzerine etkilerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamıza yaş ortalaması 56.06±7.03 yıl olan 34 kadın katılmıştır. Katılımcılar kontrol (n=14), NW (n=10) ve GY (n=10) olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Katılımcıların, vücut kompozisyonu, kan basıncı, dinlenim kalp atım hızı değerlendirilmiş, aerobik kapasiteleri için Cooper testi uygulanarak VO_{2maks} değerleri kaydedilmiş ve esneklikleri sit and reach testiyle değerlendirilmiştir. Egzersizler haftada 3 gün ve 8 hafta sürmüştür. NW ve GY grubu değerlendirmeleri egzersiz öncesi ve egzersiz sonrası yapılırken kontrol grubunun sadece bazal değerleri alınmıştır.

Bulgular: Egzersiz öncesi ve sonrası değerler karşılaştırıldığında NW grubunda kilo, vücut kitle indeksi, kalça çevresi, sistolik basınç, diyastolik basınç değerleri anlamlı olarak azalırken esneklik, VO_{2maks} değerleri anlamlı olarak artmıştır ($p<0.05$). GY grubunda kilo, vücut kitle indeksi, bel çevresi, kalça çevresi, sistolik basınç, diyastolik basınç anlamlı azalırken bel/kalça oranı, esneklik, VO_{2maks} anlamlı olarak artmıştır ($p<0.05$). Diğer parametrelerde anlamlı bir değişiklik bulunmamıştır ($p>0.05$). Kilo, VKİ, sistolik ve diyastolik basınç, esneklik ve VO_{2maks} değerlerinde NW eğitiminin etki büyüklüğünün daha fazla olduğu bulunmuştur.

Tartışma ve Sonuç: Prehipertansif postmenopozal kadınlarda NW eğitimi kan basıncının düzenlenmesinde, esneklik ve aerobik kapasitenin artırılmasında GY antrenmanından daha etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Nordic walking, Prehipertansif postmenopozal, Egzersiz

*Yüksek Lisans Tezi

Sözel Bildiri

MEZENKİMAL KÖK HÜCRELERİN DENEYSEL AZOSPERMİ MODELLERİNDE TEDAVİ EDİCİ ETKİLERİ

[1]Faruk ALTINBAŞAK, [1]İlay BOZ

[1]Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye

Özet: Azospermi, ejakülatta spermatozoanın olmaması olarak tanımlanır ve infertil erkeklerin yaklaşık %10-20'sinde bulunur. Azosperminin, obstrüktif (tıkanıklığa bağlı) ve nonobstrüktif (tıkanıklığa bağlı olmayan) iki çeşidi mevcuttur. Kanser nedeniyle kemoterapi tedavisi alan erkek hastalarda seminifer tübüllerdeki hasara bağlı olarak infertilite gelişebilmektedir. Kemoterapi, tıkanıklığa bağlı olmayan bir azospermi nedenidir. Spermatogenez, testis dokusundaki seminifer tübüllerin bazalinde spermatogoniumun (sperm kök hücresi) farklılaşması ile başlayan ve spermatozoa (olgun sperm) oluşumuyla tamamlanan aktif bir süreçtir. Mezenkimal kök hücreler, multipotent özellikte, stromal kaynaklı erişkin kök hücre topluluğudur. Mezenkimal kök hücrelerin rejeneratif (yenileyici) ve reperatif (tamir edici) özellikleri vardır. Azospermi oluşturulan hayvanlarda verilen mkh'lerin testislerdeki doku hasarlarının tamirinde önemli bir role sahip oldukları gösterilmiştir. Bu alandaki deneysel araştırmalar ileride klinikle ilişkili olarak yapılacak çalışmalara ışık tutabilir.

Anahtar Kelimeler: Testis, azospermi, mezenkimal kök hücre, kemoterapi

Sözel Bildiri

PROFESYONEL SPORCULARDA VE SEDANTER BİREYLERDE FONKSİYONEL HAREKET VE SOLUNUM KAS GÜCÜ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Fatma ÜNVER[1], Ali YALMAN[2], Erhan KIZMAZ[3], Orçin TELLİ ATALAY[4]

[1]*Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, funver@pau.edu.tr*

[2]*Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, ayalman@pau.edu.tr*

[3] *Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, erhankizmaz@hotmail.com*

[4] *Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon YO, Denizli, Türkiye, orcint@pau.edu.tr*

Özet:

Giriş ve Amaç: Fonksiyonel Hareket Taraması (FHT) temel fonksiyonel hareket kalıplarında mevcut olan asimetri ve zayıf bağlantıların tanımlanması, yaralanma tahmini için kullanılan bir test bataryasıdır. FHT değerlendirmesindeki hareketlerde kullanılan diyafragma, interkostal kaslar, serratus anterior ve posterior, pektoral, abdominal duvar kasları gibi kaslar aynı zamanda primer veya yardımcı solunum kaslarıdır. Dolayısıyla FHT sonuçları, inspiratuar ve ekspiratuar kas güçleri ile ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Çalışmamızın amacı profesyonel sporcularda ve sedanter bireylerde FHT ve solunum kas gücü değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Yöntem: Çalışmaya 23 erkek profesyonel futbolcu (yaş ortalaması:25±6,22 yıl), 22 sağlıklı antrene olmayan gönüllü (yaş ortalaması: 24,54±2,75 yıl) dahil edildi. Sertifikalı araştırmacı tarafından FHT testleri uygulandı. Pony Fx desktop spirometry cihazı ağız içi basınç ölçüm aparatı ile maksimal inspiratuar basınç (MIP) ve maksimal ekspiratuar basınç (MEP) değerleri ölçüldü.

Bulgular: Profesyonel futbolcularda MEP değeri ile yüksek adımlama (p=0,04; r=0,41), gövde stabilite şınavı (p=0,01; r=0,51), rotasyonel stabilitesi (p=0,025; r=0,46), FHT toplam skoru (p=0,02; r=0,48) ile orta düzeyde anlamlı pozitif korrelasyon bulundu. Antrene olmayan grupta ise FHT alt parametreleri, MIP ve MEP değerleriyle ilişkili bulunmadı(p>0,05).

Sonuç: Çalışmamızın sonucunda; sedanter bireylere göre profesyonel futbolcularda FHT toplam puanın yüksek olması ve gövde ve core stabilizasyonu gerektiren fonksiyonel hareketlerindeki becerilerinin ekspiratuar kas gücünü artırdığını göstermektedir. Özellikle MEP olmak üzere solunum kas gücünde artış planlanan durumlarda fonksiyonel hareket paternlerinin, gövde ve core stabilizasyonunun iyileştirilmesi hedefi tedavi programına dahil edilebilir.,

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel hareket, Solunum, Spirometre, Core

Sözel Bildiri

DEPRESYON VE BESİN DESTEKLERİ

Rüveyda Büşra DENGİZ[1]

[1]*Okan Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, İstanbul, Türkiye, ruveydabusradengiz@gmail.com*

Özet: Depresyon; vücudu strese sokacak ciddi fiziksel ve ruhsal semptomlar, bireye yarattığı hastalık yükü ve devletin bireye sağlık bakımı harcamalarının artması ve yük oluşturması ile yakından ilişkili bir durumdur. Kişinin günlük fiziksel aktivite düzeyinin azlığı, sebze- meyve tüketiminin önerilenin altında olması, çok fazla kafein alımı, balık tüketiminin yetersiz seviyelerde olması depresyonun gelişmesine sebep olabilmektedir.Yapılan bazı çalışmalarda bireyin günlük diyetindeki besinsel çeşitliliğinin fazla olması , yeterli miktarda sebze meyve ve yeşil çay tüketiminin depresyon semptomlarını azalttığı ve depresif bozuklukların oluşumu ile ters olduğunu vurgulamış ve bu durumu da diyetle alınan vitamin ve mineral içeriğinin yeterli seviyede olmasına bağlamıştır. Depresyon ve diğer duygu durum ve mental bozukluklarda vitamin- mineral eksikliklerinin belirlenmesi ve tedavi edilmesi, daha kolay, daha ucuz ve daha etkili bir tedavi türü olmasının yanında yaşam kalitesini de artırmaktadır. Depresyon ve diğer mental bozuklukların engellenmesi ve tanı aldıktan sonra tedavisinde kanıta dayalı herhangi bir beslenme önerisi belirlenmemiştir. Ancak literatürde D vitamini, B12 vitamini,bakır, demir, çinko gibi mineraller ve bazı bitki türlerinin(sarı kantoron,melisa vs.) çay ya da yağ şeklinde tüketiminin depresyon tedavisinde etkili bir biçimde kullanılabileceğine dair bilgiler mevcuttur. Bu vitamin- mineral ve bitkilerin ne kadar alınması gerektiği ile ilgili yapılacak çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: depresyon, sarı kantaron, besin destekleri

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİ LOJİSTİĞİ

[1]Gülüstan KÖSE, [2]Mümin POLAT

[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,koseegulustan@gmail.com

[2]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, mpolat@mehmetakif.edu.tr

Özet: Tarih boyunca ülkelerin birçok salgın hastalık ile mücadelesi söz konusudur. Halk sağlığının önemli bir parçası olan salgınların, dünya nüfusu açısından bakıldığında da önemli kırılmalara sebep olduğu tarihi kayıtlarda görülmektedir. Pandemi, dünyada birden çok ülkede ya da kıtada, çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklar olarak da tanımlanabilmektedir. Bundan dolayı Dünya Sağlık Örgütü pandemiyi afet yönetimi gerektiren bir durum olarak belirtmiştir. Koronavirüs (Covid-19) ilk olarak Çin'in Wuhan eyaletinde ortaya çıkan solunum yolu rahatsızlığıdır. 1 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü, "2019 koronavirüs hastalığını" küresel bir salgın olarak tanımlamıştır. Covid-19 pandemisi; 188 ülkeyi etkisi altına alarak milyonlarca kişinin enfekte olmasına, yüz binlerce kişinin ölümüne ve küresel anlamda sağlık dışında ekonomik, sosyal vb. pek çok açıdan etkilere neden olmaya devam etmektedir. Covid-19 gibi salgın hastalıklar ve diğer afetler büyük miktarlarda yiyecek, içecek, ilaç, çadır vs. gibi kaynak ihtiyacı doğurmakta ve aynı zamanda bu ihtiyaçların dağıtımının sağlanmasını gerektirmektedir. Sağlık hizmetlerinin her koşulda olduğu gibi bu dönemlerde de etkili bir biçimde yönetilmesinde tedarik zincirinin önemi büyüktür. İnsani krizlere müdahalelerde yeterli miktarda, etkin malzemelerle, zamanında ve doğru yerde bulunmak görevli kuruluşların dikkat etmeleri gereken en önemli noktadır. 2021 Mart ayına dek dünya genelindeki 100'den fazla ülkede 300 milyon dozdan fazla aşı yapılmıştır. Tarihteki en büyük boyutlu aşılama programına girişilmiştir. Bu kapsamda yapılan etkin talep, tedarik ve lojistik planlamanın önemi de kayda değer niteliktedir. Bir tedarik zinciri, malzeme tedarikçilerinden, üretim tesislerinden, dağıtım hizmetlerinden ve malzemelerin aşağı yönde ileri beslemeli akışı (teslimatlar) ve geri bildirim akışı (siparişler) aracılığıyla birbirine bağlanan müşterilerden oluşan sistemdir. İhtiyaç duyulan malzeme ve ekipmanlara (tıbbi maske, ilaç, test kiti, ventilatör) olan ulaşımın kısıtlı olması, hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla gerekli olan malzemelere (maske, dezenfektan, kolonya) talebin artması ve virüse yakalanan bireylerin tedavisi için artan yatak ihtiyacı, covid-19 ile ilgili öncelik verilmesi gereken maddelerin başında gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Salgın, Tedarik Zinciri, Aşı

Sözel Bildiri

BASINÇ YARALARININ ÖNLENMESİNDE PROFİLAKTİK PANSUMAN KULLANIMI ETKİLİ MİDİR?

Fatma ÇAKIR[1], Kevser KARACABAY[2]

[1] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Evliya Çelebi Eğitim Araştırma Hastanesi, Kütahya, Türkiye, e-mail: fatma.cakir@ogr.ksbu.edu.tr*

[2] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği A.D, Kütahya, Türkiye, e-mail: kevser.karacabay@ksbu.edu.tr*

Özet: Basınç yaraları sağlık hizmetleri sistemlerinde bir kalite göstergesi olarak kabul edilir. Basınç yaraları sağlık bakımında ulaşılan gelişmelere rağmen, hastaların yaşam kalitelerini azaltan, hastanede kalma süresini ve sağlık bakım maliyetlerini artıran dünya çapında önemli bir sorundur. Bu nedenle basınç yarasına neden olabilecek risk faktörlerinin belirlenmesi ve önlenmesi önemlidir. Basınç yaralarının görülme oranını azaltmak için önleme stratejileri kritik öneme sahiptir. Basınç yaralarının önlenmesinde temel amaç doku bütünlüğünün korunması ve devamlılığının sağlanmasıdır. Önleyici bundle (paket) uygulamalarında sıklıkla "SKIN" (surfaces, keep the patients turning, incontinence management, nutrition) olarak kısaltılan destek yüzey kullanımı, pozisyon değişimi, inkontinans yönetimi ve beslenme başlıklarının yer aldığı görülmektedir. Deri ve yumuşak dokulara uygulanan mekanik yükün hem süresinin hem de büyüklüğünün yönetimi basınç yaralarının önlenmesinde temel unsur olarak görülmektedir. Bu mekanik yükler (doğrudan basınç, makaslama veya sürtünme) ya hastaların pozisyon değişimiyle ya da basıncı yeniden dağıtan çeşitli destek yüzeylerinin kullanılmasıyla yönetilebilmektedir. Ayrıca mikro iklim kontrolünün (sıcaklık, nem, nem ve cilt yüzeyi pH'ının yönetimi dahil) basınç ülserinin önlenmesinde önemli bir rol oynadığı bildirilmektedir. Bu doğrultuda köpük gibi çok katmanlı pansumanlar, basıncın yeniden dağıtılmasını, nemin kontrolünü sağlayarak sürtünmeyi ve yırtılmayı önleyebilirler. Ayrıca nem buharı iletim hızı yüksek özellikte olan pansumanlar nemin ciltten uzaklaştırılmasını sağlarlar. Sıvı geçirmez pansumanlar da idrar gibi sıvıları geçirmez ve cildi mikro çevre ve dış etkenlerden korur. Bu özelliklere sahip ürünlerin basınç yarasının önlenmesinde profilaktik pansuman olarak kullanılması önerilmektedir. Bu çalışma profilaktik pansumanların basınç yaralarını azaltmadaki etkinliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Basınç yarası, Önleme, Profilaktik pansuman

Sözel Bildiri

İLAÇ HATALARINDA VE HATALARIN RAPORLANMASINDA HEMŞİRELERİN BİLGİ VE DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Ezgi CEYLAN [1]*, Mehtap SAVRAN [2], Özgür ÖNAL[3], Halil AŞCI [2]

1 Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü 32200, Isparta, Türkiye (ezgiceylan29@gmail.com)

2 Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji AD 32260, Isparta, Türkiye (mehtapsavran@sdu.edu.tr)

3 Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD 32260, Isparta, Türkiye (ozguronal@sdu.edu.tr)

2 Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji AD 32260, Isparta, Türkiye (halilasci@sdu.edu.tr)

Özet:

Giriş: Tıbbi hata türlerinden ilaç hatası "hastanın ilaçtan zarar görmesine ya da uygun olmayan ilacı almasına neden olan önlenebilir bir olay"dır. Yanlış dozda, zamanda, yanlış uygulama şekliyle ilaç uygulamak buna örnektir. Hemşireler, ilaçların isteminden uygulanma sonrası gözleme kadarki aşamalarda etkin rol almakta, hastalarla diğer sağlık personellerine kıyasla daha çok etkileşimde bulunmaktadırlar. Bu sebeple ilaç hataları genellikle hemşireler tarafından gerçekleştirilmektedir. Tıbbi hataların tekrarının önlenebilmesi için hataların saptanması amacıyla, hata raporlama sistemleri kullanılmaktadır. Türkiye'de Güvenlik Raporlama Sistemi (GRS) kullanılmaktadır. Çalışmamızda hemşirelerin ilaç hataları ve bunların raporlanması hakkındaki bilgi ve davranışlarının değerlendirilmesi, böylece hasta ve ilaç güvenliğine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel nitelikteki çalışmamız 25 Ocak-28 Şubat 2021 arasında Burdur Devlet Hastanesinde yürütülmüştür. Etik Kurul ve Kurum izinleri sonrası, gönüllü 178 hemşireye "Sosyodemografik bilgi formu" ve "İlaç Hatalarında ve Hataların Raporlanmasında Hemşirelerin Bilgi ve Davranışlarının Tanımlanması Ölçeği"ni içeren anket uygulanmıştır ve doğru cevaplara ait yüzde puan hesaplanmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde dağılım, korelasyon hesaplanmıştır. $p<0.05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular:

Hemşirelerin yaş ortalaması 36,98 ±8,11; mesleki deneyim yılı ortalaması 15,94 ±9,17; kurumdaki deneyim yılı ortalaması 7,37 ±7,20; toplam ortalama puan 46,38 ±13,05; bulunmuştur. Hemşireler tanık oldukları hemşire hatalarını %53,9; eczacı hatalarını %53,4; doktor hatalarını %50,6 oranında her zaman raporlamaktadır. Eğitim düzeyiyle toplam ortalama puan arasında anlamlı ilişki bulunmazken (p:0,579) çalışılan birimle toplam ortalama puan arasında anlamlı ilişki vardır (p:0,022). Cerrahi serviste çalışanların ortalama puanları ameliyathane, poliklinik, doğumhanede çalışanlardan, yoğun bakımda çalışanların puanları ameliyathane ve doğumhanedekilerden düşüktür. Alınan toplam ortalama puan ile yaş (r: 0,275); mesleki deneyim yılı (r: 0,258); kurumdaki deneyim yılı (r: 0,210) arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki vardır.

Sonuç: Çalışmamızdaki toplam ortalama puan düzeyleri, benzer ölçeğin kullanıldığı başka çalışmalardan düşüktür (6,7). Hemşirelerin mezuniyet öncesi ve sonrasındaki eğitimlerinde bu konuya daha fazla yer vermek, hasta ve ilaç güvenliğini olumlu yönde etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, İlaç, Hata, Raporlama, Davranış

Sözel Bildiri

THE NURSE-PATIENT INTERACTION SCALE: TRANSLATION AND PSYCHOMETRIC PROPERTIES AMONG HOSPITALIZED CANCER PATIENTS IN TURKEY

Ruveyde AYDIN[1], Kamile KABUKCUOĞLU[2], Gørill HAUGAN[3]

[1]Karadeniz Technical University, Department of Gynecology and Obstetrics Nursing, Trabzon, Turkey, aydinruveyde@gmail.com

[2]Akdeniz University, Department of Gynecology and Obstetrics Nursing, Antalya, Turkey, kkamile@akdeniz.edu.tr

[3]NTNU Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Nursing and Health Sciences, Trondheim, Norway, gorill.haugan@ntnu.no

Abstract:

Background: Cancer patients experience physical and psychological ailments resulting from the cancer illness, the difficult and long treatment process and fear of death. Nurse-patient interaction seems to play an important role in meeting the psychological needs of patients with cancer. The aim of this study is to adapt and examine the psychometric properties of the Nurse-Patient Interaction Scale (NPIS) among Turkish cancer patients.

Methods: In a cross-sectional design, patients receiving cancer treatment at Karadeniz Technical University Farabi Hospital in Turkey responded to the Personal Information Form and the NPIS. Descriptive statistics, principal component analysis (PCA), and confirmatory factor analysis (CFA) were applied.

Results: The NPIS was found suitable for a single factor structure including 11 out of the original 14 items; item NPIS1, NPIS10 and NPIS12 revelaed low reliability and were excluded. The 11-items uni-dimensional model showed an acceptable/good fit with the data: χ^2=154.369, (df=44), χ^2/df=3.51, p=0.0001, RMSEA=0.100, p-value for test of close fit=0.0001, CFI=0.98, TLI=0.97 and SRMR=0.012, with reliability coefficients of Cronbach's alpha=0.94 and composite reliability=0.93.

Concluison: The Turkish version of the NPIS is a valid and reliable tool to measure the nurse-patient interaction in Turkish cancer patients.

Keywords: Nurse-patient interaction, Cancer patients, Psychometric Properties, Nursing care, Communation

Sözel Bildiri

JİNEKOLOJİK KANSERLİ KADINLARIN EŞLERİNİN YAŞADIĞI DENEYİMLER: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ ÖRNEĞİ

Ruveyde AYDIN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Trabzon, aydinruveyde@gmail.com

Özet:

Giriş: Kanser, dünya genelinde ikinci ölüm nedenleri arasında yer alan bir halk sağlığı sorunudur. Jinekolojik kanserler ise kadınlarda meme ve akciğer kanserlerinden sonra mortalite ve morbiditenin en önemli nedenlerinden biridir. Kanser birey ve ailesinin; tedavi süreci hakkında bilgi sahibi olmama, sosyal destek yetersizliği, aile içindeki rollerde değişim, ekonomik sıkıntı, günlük yaşamda değişim ve ölüm korkusu gibi olumsuz durumlar yaşanmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle kanser tanısı ve tedavisi, hem hasta hem de bakım verici olan eşin yaşamı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

Amaç: Bu derlemenin amacı; jinekolojik kanserli kadınların eşlerinin yaşadığı deneyimleri ortaya koymaktır.

Yöntem: Pubmed, Scopus, EBSCO, EMBASE, PsycINFO ve Google Akademik veri tabanlarında "Jinekolojik kanserler ve eş, jinekolojik kanserler ve partner, jinekolojik kanserlerde bakım verici" anahtar kelimeleri kullanılarak literatür incelemesi yapılmıştır.

Bulgular: Bakım verici rolünde olan eş hastanın bakımını üstlenme, tedaviye uyuma yardımcı olma, duygusal destek sağlama, aile içi sorumlulukları yerine getirme, çocukların bakımını sağlama ve ev ekonomisini yönetme gibi birçok sorumluluğu yerine getirmektedir. Bu nedenle bu süreçte bazen eşler hasta olan kadından daha fazla endişe yaşayabilmekte, bilgi ve desteğe ihtiyaç duyabilmektedir. Birçok çalışma jinekolojik kanser tanısı alan kadınların eşlerinin; eşinin kanser tanısını ilk öğrendiğinde şok yaşadığını ve eşinin normale döneceği hayalini kurduğunu göstermektedir. Jinekolojik kanserli kadınların eşleri ile yapılan çalışmalarda eşlerin; aileye özellikle çocuklara kötü haber vermekte zorlandıkları, iş yoğunluğu ve üzüntüden dolayı yorgun ve uykusuz hissettikleri, hastalık süreci ve tedavi hakkında bilgi arayışında oldukları, sağlık profesyonellerinin kendilerine yeterli bilgi vermediği ve eşinin bakım ve tedavi sürecine dâhil etmediğini belirtilmiştir. Bunlara ek olarak eşlerin; ev işlerini üstlenme konusunda hazırlıksız hissettikleri, ekonomik endişe, eşini kaybetme ve bilinmezlik korkusu, cinsel ve sosyal yaşamda değişim, yalnızlık ve sosyal destek yetersizliği yaşadıkları bildirilmiştir.

Sonuç: Sağlık profesyonelleri kanser hastasının eşinin duygu ve düşüncelerini açığa çıkarmak için onu dinlemeli, ihtiyaç duyduğu bilgiye ulaşımını sağlayarak bireyin yaşadığı stres, bilinmezlik ve korkusunu azaltmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Jinekolojik kanserler, Kadın kanserleri, Eş, Partner, Bakım verici.

Sözel Bildiri

YENİ NESİL FONKSİYONEL BESİN D-TAGATOZ ve METABOLİK ETKİLERİ

Mehmet ÇAVDAR[1], Meliha ÇAVDAR[2]

[1] *a)Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Sivas, Türkiye, mcavdar@cumhuriyet.edu.tr*

[2] *a) Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, melihacavdar@erciyes.edu.tr*

[2] *b) Çankırı Karatekin Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Çankırı, Türkiye*

Özet: Beslenme, canlılığın sürdürülmesi için gerekli enerjiyi sağlamakla birlikte organizmada fizyolojik fonksiyonlar üzerinde olumlu etkileri olan çeşitli biyomoleküllerin vücuda alımına da aracılık etmektedir. Beslenme bilimi açısından önemi giderek artan bu biyomoleküller, genellikle fonksiyonel besinlerin yapısında bulunmaktadır. Fonksiyonel besinler ise çeşitli hastalıkların oluşumunun önlenmesine yaptıkları moleküler ya da hormonal düzeydeki katkılarla ön plana çıkmaktadır.

Bilim insanları obezite, diyabet ve lipit metabolizması bozuklukları gibi rahatsızlıkların tedavisinde farmakolojik tedaviye alternatifler aramaktadır. Bu alternatif metotlar arasında ise dikkat çeken bileşenlerinden birisi de fonksiyonel besinlerdir. Literatürde yakın geçmişte yapılan çalışmalarda, yeni nesil bir tatlandırıcı olan D-tagatoz' un obezite, glisemik kontrol ve hiperkolesterolemi gibi tablolar üzerine olumlu etkilerinin olduğu gösterilmiştir. Ayrıca yine D-tagatoz' un prebiyotik potansiyele sahip olduğunu belirten araştırmalar da bulunmaktadır.

Tagatoz, sükrozun tatlılık oranının %92' sine sahip olup, kalorisi gram başına yaklaşık 1.5 kilokalori (kkal) olarak hesaplanmış bir nadir şekerdir. Nadir şekerler besinlerde oldukça az miktarlarda bulunan monosakkarit yapıdaki bileşenlerdir. Son zamanlarda tüketimiyle görülen olumlu metabolik etkilerle dikkat çeken nadir şekerlerden birisi de D-tagatozdur. D-tagatoz, gıda sanayisinde çeşitli içecekler, yoğurt, krema ve şekerlemelerde tatlandırıcı olarak kullanılmaktadır.

Tagatozun besin alımı ve iştah üzerine olan etkilerinin incelendiği bir çalışmada tagatoz tüketimi olan grupta enerji alımının sükroz tüketen gruba göre %15 daha az olduğu bulunmuştur. Eşdeğer miktarlardaki sükroz ile tagatoz tüketimini karşılaştırıldığı diğer bir çalışmada ise; tagatoz tüketimiyle serum total kolesterol (TK), çok düşük yoğunluklu lipoprotein-kolesterol (VLDL-K), düşük yoğunluklu lipoprotein- kolesterol (LDL-K) ve trigliserit (TG) değerlerinde oldukça önemli düşüşler olduğu bildirilmiştir.

Sonuç olarak D-tagatoz vücuttaki çeşitli metabolik rahatsızlıklar üzerinde olumlu etkilere sahip yeni nesil bir fonksiyonel besin olarak önemli potansiyele sahip görünmekte ve daha fazla sayıda araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: D-tagatoz, fonksiyonel besin, tatlandırıcı

Sözel Bildiri

ADÖLESAN SAĞLIĞINI GELIŞTIRME ÖLÇEĞI-KISA FORMUNUN GEÇERLILIK VE GÜVENILIRLIĞI

Fadime Hatice İNCİ[1], Ferhat ÇELİK[2]

1 Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, e-posta: hemel@pau.edu.tr

2 Denizli Devlet Hastanesi, e-posta: fcelik172@posta.pau.edu.tr

Özet:

Giriş: Adölesan grubun sağlığı geliştirmeye yönelik davranışlarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Sağlığı geliştirmenin yönelik adölesanların kısa sürede doldurabileceği ölçme aracına gereksinim bulunmaktadır.

Amaç: Bu çalışmada Adölesan Sağlığını Geliştirme Ölçeği-Kısa Formunun Geçerlik ve Güvenilirliğini yapmak ve Türk kültürüne uyarlamak amaçlanmıştır.

Gereç yöntem: Metodolojik bir araştırmadır. Denizli ilinin Merkezefendi ve Pamukkale olmak üzere iki ilçesi bulunmaktadır. Her iki ilçeden basit rasgele örneklem yöntem ile ikişer ortaokul ve birer lise örnekleme alınmıştır. Örnekleme alınan okullarda eğitim gören tüm öğrenciler araştırmaya katılmaya davet edilmiş ve 1502 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Soruları tamamlamayan 19 öğrencinin verileri çalışmaya dahil edilmemiştir. Veri toplamak amacıyla öğrencileri tanıtıcı bilgi formu, Adölesan Sağlığını Geliştirme Ölçeği-Kısa Formu kullanılmıştır. Veriler Google Formlar uygulaması kullanılarak toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi SPSS 15.0 paket programı (IBM-SPSS Inc., Chicago, IL) ve LISREL 8.7 programı (Scientific Software Inretational, Inc., Lincolnwood, IL, USA) kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan adölesanların %58.2'si kadın, %66.9'unun beden kitle indeksi normal ve 56.9'u kronik hastalığa sahiptir. Ölçeğin faktör yapısının orijinal formuna uygunluğu doğrulayıcı faktör analizi ile değerlendirilmiştir. Chi-Square/df oranı 5 den küçük, SRMR ve RMSEA değerleri 0.05'den küçük, GFI, AGFI, NFI, TLI ve CFI değerleri 0.95'den büyüktür. Analiz sonunda uyum indekslerinin mükemmel uyuma sahip olduğu belirlenmiştir. Güvenilirlik analizinde madde-toplam korelasyon katsayıları 0.30-0.64 arasında, alt boyutların iç tutarlılık katsayısı McDonald's omega 0.54-0.78, Cronbach's alpha 0.56-0.78 arasındadır. Toplam Ölçeğin hem McDonald's omega hem de Cronbach's alpha katsayısı 0.88'dir. Alt boyutların birbiri ile korelasyonları incelenmiş ve korelasyon katsayıları 0.294-0.633 arasında bulunmuştur.

Tartışma ve sonuç: Adölesan Sağlığını Geliştirme Ölçeği Kısa Formunun adölesan sağlık davranışlarının belirlenmesinde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve Türk toplumunda kullanılabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: adölesan, sağlığı geliştirme, geçerlilik güvenilirlik

Sözel Bildiri

İNTESTİNAL VOLVULUSTA CERRAHİNİN YERİ

Bilal TURAN*, Mehmet Zafer SABUNCUOĞLU**

**Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, bturan117@gmail.com*

***Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, drmehmetzafer@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Volvulus, mekanik intestinal tıkanıklığın nispeten nadir bir nedeni ve özel bir formudur. Barsak ansının kendi mezenterik aksının etrafında anormal olarak bükülmesiyle meydana gelir. Klinik görünüm akut karın tablosu gibidir. Erişkinlerde kolonik volvulus daha sık görülmektedir. Kolonik volvulus %70-80 sigmoid kolonda, %10-60 çekumda görülmektedir. İnce barsak volvulusu ise nispeten daha nadir görülmektedir. Gastrik volvulus potansiyel olarak yaşamı tehdit eden bir durumdur. Birçok olguda hiatal herni ile ilişkilidir.

Amaç: Volvulus kısa sürede tanı konulup uygun tedavi gerektiren bir akut batın sebebidir. Sağaltımında nonoperatif girişimlerden operatif tedaviye kadar birçok alternatif seçenekler uygulanabilmektedir. Bu sebeple intestinal volvulus nedeniyle opere edilen olguların sonuçları değerlendirilmiş ve bu çalışmada sunulmuştur.

Yöntem: Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği'nde tanı konulan 29 volvulus olgusu çalışmaya dahil edilmiş ve kayıtları retrospektif olarak incelenmiştir.

Bulgular: On yıllık dönemde 29 olgunun 25'i sigmoid kolon volvulusu olup, 2 tanesi ince barsak, 1 tanesi hiatal herniye bağlı mide, 1 tanesi volvulus nedeniyle sigmoid rezeksiyon öyküsü olan çekum volvulusudur. Olguların 21 tanesine ameliyat yapılmış olup, 7 tanesine başarılı kolonoskopik detorsiyon uygulanmıştır. Çekum volvulusu olan olgu medikal tedavi ile takip edilmiştir. Olguların 22'i erkek(%75,8), 7'sı(%24,2) kadın olup ortalama yaş 65,1 (19-88)'dir. Olguların 17'ine acil laparotomi, 3'üne başarısız kolonoskopi sonrası laparotomi, 1'ine başarılı kolonoskopi sonrası elektif laparoskopik ameliyat, 7'sine endoskopik dekompresyon, 1'ine medikal takip uygulanmıştır. 10 olguya rezeksiyon + kolostomi, 5 olguya detorsiyon + ostomi, 1 olguya laparoskopik rezeksiyon + anastomoz, 1 olguya detorsiyon, 1 detorsiyon + sigmoidopeksi uygulanmıştır. 2 ince barsak volvulusundan 1'ine bridektomi+detorsiyon, 1'ne segmenter rezeksiyon+anostomoz uygulanmıştır. Mide volvulusuna Gatropeksi+hiatal herni onarımı uygulanmıştır. Mortalite 6(%20,6) olguda görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç: Genel durumu uygun hastalarda endoskopik dekompresyon öncelikli tedavi şekli olmalıdır. Cerrahi tedavi iskemi, perforasyon veya peritonit varlığında ya da başarısız endoskopik dekompresyon sonrası kaçınılmazdır. Endoskopik dekompresyon geçirmiş hastalarda, endoskopik detorsiyondan sonra nüksü önlemek için cerrahi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İleus, İntestinal volvulus, İntestinal obstrüksiyon

Sözel Bildiri

MCF-7 MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE BORİK ASİT VE RESVERATROL'ÜN KANSER INVAZYONU, METAZTAZI VE HÜCRE GÖÇÜNE OLAN ETKİLERİNİN İMMÜNOSİTOKİMYASAL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuğçe ALADAĞ, Fatma FIRAT

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Histoloji-Embriyoloji ABD, Afyonkarahisar, Türkiye
tugcealadagg@hotmail.com, fatmaozturk87@gmail.com

Özet:
Giriş: İn vivo veya çeşitli in vitro modellerde yapılan son çalışmalar, kanser hücrelerinin iki ana göç stratejisini kullandığını göstermektedir. Bunlardan biri hücreler arası etkileşimin korunması diğeri ise çevredeki stromaya tek hücre olarak invazyonudur. Kanser hücrelerinin invazyon özelliği göstermesi genellikle epitelyal-mezenkimal geçiş (EMT) olarak bilinir. EMT yeteneği olan kanser hücrelerinde vimentinin yüksek ifadesi E-Cadherin'in ise baskılanmış ifadesi beklenir. MMP-9 ifadesi ise farklı kanser türlerinde farklı ekspresyon seviyeleri gösterdiği bilinmektedir.
Amaç: bizde çalışmamızda MCF-7 meme kanseri hücrelerinde borik asit ve resveratrolün tek ve kombine tedavisinin, hücrelerin EMT yeteneklerine olan etkisini immünositokimyasal olarak ve wound healing deneyi ile değerlendirmeyi amaçladık.
Yöntem: MCF-7 hücreleri RPMI besi yeri içerisinde %80 konfluensi sağlanana kadar kültüre edildi. Borik asit 50 µM ve resveratrol 100 µM doz olacak şekilde 48 saat boyunca hücrelere uygulandı. Uygulama sonunda hücreler %4 paraformaldehitte fikse edilerek Anti-E Cadherin, Anti- Vimentin, Anti-MMP-9 ile immünohistokimyasal olarak boyandı. Boyanmalar ışık mikroskobu altında değerlendirildi ve H-SCORE yapıldı.
Bulgular ve Sonuç: H-Score değerlendirme sonucunda vimentin ekspresyonunun kontrol grubuyla karşılaştırıldığında borik asit ve broik asit+resveratrol de anlamlı derecede azaldığı görüldü. E cadherin ekspresyon seviyelerinin kontrol grubuna göre resveratrol, resveratrol+borik asit ve borik asit gruplarında kontrol grubuna göre anlamlı derecede arttığı görüldü. MMP-9 ekspresyon seviyelerinin kontrol grubuna göre resveratrol, resveratrol+borik asit ve borik asit gruplarında kontrol grubuna göre de anlamlı derecede arttığı görüldü. Hücre göçü eğilimini değerlendirmek için yapılan 'wound healing' sonuçları değerlendirildiğinde 2,4, 6 ve 8. Saatlerde kontrol ve resveratrol grubunda yara iyileşme hızı ve organizasyonunun benzer, kontrol ile karşılaştırıldığında borik asit ve borik asit + resveratrol gruplarında yara iyileşmesinin gerçekleşmediği ve hücre göçünün durduğu görüldü. Sonuç olarak, kanser terapisinde adjuvan tedavi uygulamaları için önerilen resveratrol'ün borik asit ile birlikte hücrelere uygulanmasıyla antikanser etkinliğinin arttığı ayrıca borik asit'in resveratrolden bağımsız olarak hücre göçünü engellediği ve MCF-7 meme kanseri hücrelerinde metastatik ve invaziv proteinlerin ifadesini olumlu yönde değiştirebileceğini gösterdik.

Sözel Bildiri

KUDRET NARI VE KULLANIM ALANLARI

Erhan KEYVAN[1], Duygu KAYA[1]

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Gıda Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı

Özet: Kudret narı kabakgiller (*Cucurbitacease*) familyasından olup *Momordica charantia* olarak adlandırılan, tek yıllık olarak yetişen, ince, tırmanıcı ve yaprakları sarmaşık şeklinde büyüyen tropikal bir bitkidir. Yaprakları yelpaze şeklinde olup loplu ve kenarları dişlidir. Sarı renkli olan küçük çiçekleri, erkek ya da dişi olarak ayrı saplar üzerinde yer alır. Kudret narı hızlı büyüyen bir bitki olup acı kokulu ve otsu bir gövdeye sahiptir. Meyvelerin olgunlaşmamış hali yeşildir, olgunlaştığında turuncu-kırmızı renk almaktadır ve içinde 20-30 adet koyu kırmızı renkte fasulyeye benzer tohumları vardır. Bitkinin meyvelerinin uzunluğu 10-20cm, üzeri girintili çıkıntılı ve pürtüklüdür. Özellikle Hindistan, Çin, Afrika ve Afrika'nın çeşitli bölgelerinde yaygın bir sebze mahsulü olarak yetiştirilir Kudret narı; glikozitler, saponinler, alkaloidler, sabit yağlar, triterpenler, proteinler ve steroidleri içeren biyolojik olarak aktif kimyasallara sahiptir. Son yıllarda kudret narı ile modern araçlar kullanılarak yapılan çalışmalarda kudret narının antidiyabetik, antiviral, antitümör, antilösemik, antibakteriyel, antelmintik, antimutajenik, antimikobakteriyel, antioksidan, anti-ülser, anti-enflamatuar, hipokolesterolemik, hipotrigliseridemik, hipotansif, immünostimülan gibi özellikleri bulunmuştur. Bu bitkinin gıda alanında kullanımına yönelik daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Kudret narı, Gıda, Antikanser

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF CONSTIPATION AND TOILET HABITS ON ACTIVITIES OF DAILY LIVING IN COMMUNITY-DWELLING ELDERLY

Nesrin YAĞCI*, Mücahit ÖZTOP*

**: Pamukkale University, School of Physical Therapy and Rehabilitation, Denizli, TURKEY*

nesrinyagci@yahoo.com, mucahitoztop@gmail.com

Abstract:

Introduction: Constipation is a common health problem that may occur in every age group and decrease quality of life. Constipation prevalence is higher in the elderly population and may cause severe disabilities in activities of daily living (ADLs). The purpose of this study is to investigate the effect of constipation and toilet habits on ADLs in the community-dwelling elderly.

Methods: A total of 665 elderly (aged between 65-91 years; 357 female) were assessed. Constipation Severity Instrument (CSI) was used to determine constipation severity. Constipation problem was detected in up to 521 (82.7%) elderly individuals. The average age of the elderly people with constipation was 70.90±4.88 yrs (292 female). Also, the presence of hemorrhoids, type of toilet used, and need to strain were questioned. Constipation's effect on ADLs assessed with Visual Analog Scale (VAS) (0; no effect on ADLs, 10; affects ADLs immensely). Student's t-test and One Way ANOVA tests were used for analysis.

Results: As a result, we found a significant difference between those with and without straining (p=.0001), between those with and without hemorrhoids (p=.0001). There was no significant difference between those who used toilets and those who used alaturca toilets (p=.384). Also, we found a significant difference between total CSI scores, subgroups, and ADLs subgroups (p=.0001).

Discussion and Conclusion: The result of our study shows that constipation and toilet habits negatively affect community-dwelling elderly in terms of ADLs. To promote attending ADLs without discomfort in community-dwelling elders, health professionals may consider treatment options for constipation or ALDs modifications.

Keywords: Constipation, Elderly, Activities of Daily Living, Toilet Habits

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DE BAĞLANMA İLE İLGİLİ YAPILMIŞ 0-6 YAŞ ARALIĞINI İÇEREN TEZLERİN ÇOK BOYUTLU İNCELENMESİ

Fatma ÇALIŞANDEMİR[1], Meryem ÇOŞKUN KAYMAK[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi, Burdur, Türkiye, fcalisandemir@gmail.com*

[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi, Burdur, Türkiye, meryemckaymak@gmail.com*

Özet: Ülkemizde bağlanma kuramını temel alan ve 0-6 yaş grubunu içeren çok sayıda araştırma olmasına rağmen, araştırmaların yıl, üniversite, enstitü, anabilim dalı vb. boyutlara göre dağılımını ortaya koyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Alandaki bu eksiklikten hareketle, bu araştırmada Türkiye'de bağlanma ile ilgili yapılmış 0-6 yaş aralığını içeren tezlerin çok boyutlu olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma nitel araştırma türleri kapsamında doküman incelemesi yöntemiyle yürütülmüştür. Bu araştırmada elde dilen veriler 2020 yılı aralık ayında, Yükseköğretim Kurulu'nun tez arşivinden yararlanılarak toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Yüksek Öğretim Kurulu ulusal tez veri tabanında "bağlanma" anahtar kelimesini içeren 1785 tez oluşturmaktadır. Evreni oluşturan tezlerde 0-6 yaş (bebeklik, okul öncesi, anasınıfı, anaokulu, 6-12 ay, 0-1 yaş, 0-3 yaş) grubu sınırlandırılması yapılmıştır. Bu sınırlamalar sonucunda erişilebilir 122 tez çalışma grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından tasarlanan "Tez İnceleme Formu" kullanılmıştır. Bu formda tezlerin yıllara, türlere, konulara, yazıldığı dile, üniversitelere, enstitülere, anabilim dallarına, araştırma modeline, veri toplama aracına ve çalışma grubuna göre dağılımları incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen bulgular, yüzde ve frekans tablolarıyla gösterilerek yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur. Bulgular sonucunda; araştırma kapsamında olan tezlerin en çok 2019 yılında, yüksek lisans türünde, hemşirelik konusunda yapıldığı görülmüştür. Tezlerin tamamına yakını Türkçe yazılmış olup, en fazla Hacettepe Üniversitesinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin Enstitü ve Anabilim dalları dağılımında en çok Sağlık Bilimleri Enstitülerinde ve Hemşirelik Anabilim dallarında yayınlandığı görülmüştür. İncelenen tezlerin tamamına yakını nicel yöntemde yapılmış olup, çalışma grubu için en çok anneler tercih edilmiştir. Tezlerde en çok form ve ölçek aracılığıyla veri toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, 0-6 yaş, çocuk, okul öncesi, tez, doküman incelemesi

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SANAL GERÇEKLİK, ARTTIRILMIŞ GERÇEKLİK VE KARMA GERÇEKLİK: LİTERATÜR TARAMASI

Ayşe UÇAK[1], Arzu TAT ÇATAL[2], Fatma CEBECİ[3]

[1]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Burdur, ayseucak@mehmetakif.edu.tr*
[2]*Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, arzutatben@gmail.com*
[3]*Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, fatmacebeci@gmail.com*

Özet:
Giriş: Hemşirelik eğitimi, küreselleşen dünyanın artan teknolojik olanakları, toplumun kültürel özellikleri, öğrenci profili, ülkenin gerçekleri, gereksinim ve koşulları dikkate alınarak yapılandırılmalıdır. Teknoloji, beceri eğitiminde daima önemli bir rol oynamaktadır. Sağlık eğitiminde, öğrenme çevresinin yapılandırılmasıyla bilgi ve beceri kazandıran, basitten karmaşığa doğru, gerçek durumlara benzerliğini artıran farklı birçok teknolojik yöntem bulunmaktadır.
Amaç: Bu derlemede hemşirelik eğitiminde sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik ve karma gerçeklik üzerinde durulacaktır.
Gereç-Yöntem: Çalışma "hemşirelik eğitimi, sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik, karma gerçeklik" Türkçe anahtar kelimeleri ve "nursing education, virtual reality, augmented reality, mixed reality" İngilizce anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan literatür taraması sonucunda oluşturulmuştur.
Bulgular: Araştırma sonuçları hemşirelik eğitiminde Sanal Gerçeklik ve Arttırılmış Gerçeklik teknolojilerinin kullanımı, geleneksel öğretim yöntemlerini aşan daha fazla uygulama tabanlı öğrenme ve görsel imgeleme entegrasyonu sunmayı sağladığını bildirmektedir. Bu teknolojilerin öğrenme eğrisinin kısaltılmasına, uygulama süresinin kısaltılmasına ve öğrenme çıktılarının iyileştirilmesine katkıda bulunabileceği vurgulanmaktadır.
Tartışma ve Sonuç: Teknoloji kullanımı, hemşirelik öğrencilerinin hem özel hem de profesyonel yaşamlarında bulunmakta ve önemli bir rol oynamaya devam etmektedir. Teknolojinin hemşireliğin tüm düzeylerine nüfuz etmesi, eğitimcilerin teknolojiyi bakım ve eğitim noktasında entegre etmesini gerektirmektedir. Hemşirelik uygulamalarının geleceği, hemşirelerin yeni teknolojiye hakim olma, entegre etme veya yok sayma yöntemlerinden önemli ölçüde etkileneceği düşünülmektedir. Sanal Gerçeklik, Arttırılmış Gerçeklik ve Karma Gerçekliğin yaparak öğrenme ortamı oluşturması, uygulamanın tekrar edilebilmesi, klinik uygulamada oluşabilecek hatalı girişimlerin azaltılması ve hasta güvenliğinin arttırılması açısından hemşirelik eğitiminde kullanılması önemlidir.
Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik, karma gerçeklik

Sözel Bildiri

AYAK BİLEĞİ DIŞ YAN BAĞ YARALANMALARI SONRASINDA KONSERVATİF FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON YAKLAŞIMLARI

Gökhan BAYRAK[1], Nihal BÜKER[2], Raziye ŞAVKIN[3],

[1]*Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Muş, Türkiye, gokhan2803@gmail.com*

[2]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, nasuk@pau.edu.tr*

[3]*Pamukkale Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye, raziyesavkin@hotmail.com*

Özet:

Ayak bileği lateral bağ yaralanması en yaygın görülen kas-iskelet sistemi yaralanmalarından biridir ve tüm yaralanmaların yaklaşık %25'ini oluşturur. Yaralanma, ayak bileği ekleminin lateral yönde normal sınırlarını aşan istemsiz zorlayıcı bir hareketi sonucu bir veya daha fazla bağın gerilmesiyle kısmen veya tamamen yırtılması şeklinde görülebilir. En sık görülen yaralanma plantar fleksiyondaki ayağın inversiyonu ve adduksiyonu ile oluşan yaralanmadır ve ilk yaralanan yapı anterior talofibuler ligamenttir. Ayak bileği lateral bağ yaralanmaları sonrası ağrı, şişlik, ödem, hassasiyet, eklem hareket açıklığında azalma ve instabilite meydana gelebilir. Bununla birlikte bağ yaralanmaların çoğu konservatif tedaviyle iyileşmektedir. Konservatif tedaviyle hasarlı dokuları korumak ve doku iyileşmesini destekleyen bir ortam sağlayarak iyileşmeyi optimize etmek ve dolayısıyla ağrıyı azaltıp fonksiyonel kapasiteyi arttırmak amaçlanır. Konservatif tedavide etkilenen ayak bileğinin kısa süreli immobilizasyonu, istirahat, soğuk uygulama, elevasyon, bandajlama, ortez, kinezyolojik bantlama, ağırlık aktarımı, elektrik stimülasyonu, akupunktur, egzersiz gibi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon (FTR) müdahalelerinin yanı sıra lokal veya sistemik NSAİ ilaçların kullanımı şeklinde farklı tedavi yaklaşımları mevcuttur. FTR müdahaleleriyle konservatif tedavinin erken evrelerinden itibaren hasarlı dokularda oluşturulan stres kademeli ve kontrollü bir şekilde artırılarak doku bütünlüğünün yeniden sağlanması amaçlanır. İleri evrelerde ise egzersizlerinin şiddeti, hızı, süresi ve progresyonu artırılarak hastanın günlük yaşantısına geri dönüşü hızlandırılır. Konservatif tedavinin son evresi ise yeniden yaralanma olasılığını azaltmak için risk faktörlerinin tanımlanması ve hastaya özgü kuvvetlendirme ve koruyucu rehabilitasyon programlarının oluşturulmasını kapsar. Akut ayak bileği lateral bağ yaralanması sonrası yetersiz, uygun olmayan ve başarısız FTR müdahalalerinin birçok hastada yeniden yaralanma için önemli bir risk faktörü olduğu ve kronik ayak bileği instabilitesi gelişimine yol açtığı düşünülmektedir. Bu nedenle ayak bileği lateral bağ yaralanmaları sonrası tedavi iyi planlanmalı ve hastanın rehabilitasyon sürecine katılımı sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ayak bileği yaralanmaları, fizyoterapi, konservatif tedavi

Sözel Bildiri

YOĞUN BAKIMLARDA ALARM YÖNETİMİ VE HASTA GÜVENLİĞİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Arzu TAT ÇATAL[1], Ayşe UÇAK[2], Fatma CEBECİ[3]

[1]*Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, arzutatben@gmail.com*
[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Burdur, Türkiye, ayseucak@mehmetakif.edu.tr*
[3]*Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, fcebeci@akdeniz.edu.tr*

Özet:

Giriş: Yoğun bakımda kritik hastaların fizyolojik izlenmesi karmaşık bir hemşirelik görevi olup, hemşireler birden çok izleme cihazını yöneten kilit profesyonellerdir. Zamanının büyük bölümünü hastalarla geçiren yoğun bakım hemşireleri alarm yorgunluğuna maruz kalmaktadır. Alarmların aşırı olduğu bir ortam, hataya yol açabilir ve hasta güvenliğini tehdit edebilir.

Amaç: Bu derlemede yoğun bakımda alarm yönetimi ve hasta güvenliği üzerine etkileri ele alınacaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma "alarmlar, infüzyon pompaları, tıbbi cihaz, alarm yorgunluğu, hasta güvenliği, hemşirelik, yoğun bakım, klinik alarmlar" Türkçe anahtar kelimeleri ve "alarms, infusion pumps, medical device, alarm fatigue, patient safety, nursing, ıntensive care, clinical alarms" İngilizce anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan literatür taraması sonucunda oluşturulmuştur.

Bulgular: Teknoloji ile birlikte artan takip cihazlarının temel amacı hasta güvenliğini sağlamak iken, alarm sistemlerinin etkili yönetilememesi hasta güvenliğini tehdit eden sonuçlara yol açabilir. Sık alarmlar duyarsızlaşma olarak tanımlanan alarm yorgunluğuna neden olabilmekte ve alarm sistemindeki güven aşınması nedeniyle alarmlar devre dışı bırakılabilmektedir. Alarm yorgunluğunun hasta güvenliği için derin sonuçları vardır ve ölüm ve/veya ciddi hasta hasarıyla sonuçlanabilir. Önemsiz birçok alarma yanıt verme yükü de, hemşirelik kaynaklarını tüketebilir.

Tartışma ve Sonuç: Alarmlar hasta güvenliği için gerekli olduğundan, doğruluklarını optimize etmek ve onların en iyi şekilde nasıl tasarlanıp uygulayacağını anlamak önemlidir. Alarm yorgunluğunu azaltmada, sağlık profesyonellerinin alarm bilinci ve eğitimi, alarm parametrelerinin hastaya özel olarak ayarlanması, üniteye özgü akıllı alarmların kullanılması ve alarm yönetimine ilişkin protokollerin oluşturulması yararlı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Alarm yönetimi, alarm yorgunluğu, hasta güvenliği, hemşirelik, yoğun bakım.

Sözel Bildiri

LOKAL İLERİ EVRE REKTUM KANSERİ HASTALARINDA NEOADJUVAN KEMORADYOTERAPİ SONRASI YANIT DEĞERLENDİRMEDE MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMENİN ROLÜ

Şehnaz EVRİMLER[1], Zümrüt Arda KAYMAK[2], Hanefi DİLER[3], Emine Elif ÖZKAN[4]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Isparta. drsehnaz@gmail.com*
[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı, Isparta ardakaymak84@yahoo.com*
[3]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Isparta. hanefidiler@sdu.edu.tr*
[4] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı, Isparta ozkanelif@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Lokal ileri evre rektal kanser tedavisinde standart tedavi protokolü neoadjuvan kemoradyoterapi (KRT) ve takiben total mezorektal eksizyondur (TME). Neoadjuvan tedaviye tam yanıtın, iyi prognostik bir özellik olduğu düşünülmektedir.

Amaç: Çalışmamızın amacı lokal ileri evre rektum kanseri hastalarında neoadjuvan KRT yanıt değerlendirmede Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) özelliklerinin rolünü araştırmaktır.

Yöntem: Lokal ileri evre rektum kanseri olan neoadjuvan KRT sonrası 6-8 hafta içinde TME uygulanan 24 hastanın KRT öncesi ve sonrası MRG T2-Ağırlıklı ve Diffüzyon Ağırlıklı Görüntülemeleri (DAG) retrospektif olarak değerlendirildi. Postoperatif histopatolojik veriler ile radyolojik veriler karşılaştırıdı. Radyolojik olarak kitle morfolojisi, lokalizasyonu, boyut, T, N evrelemesi ve ekstramusküler vasküler invazyon (EMVİ) açısından değerlendirildi. Tedavi sonrası ayrıca regresyon derecelendirmesi (1: tümör yok, 2: iyi yanıt, çoğunlukla fibrozis, 3: %50'den fazla fibrozis ve musin, 4: zayıf yanıt, 5: yanıt yok) yapıldı. KRT öncesi ve sonrası karşılaştırmalarında Wilcoxon testi, radyolojik-patolojik veri korelasyon analizinde Spearman-korelasyon testi kullanıldı.

Bulgular: KRT sonrası tümör uzunluk boyutlarında anlamlı gerileme ve Apparent Diffusion Coefficient (ADC) ortalamalarında artış izlendi (p=0,001). Postoperatif patolojik T ile post-KRT MRG'deki T evresi anlamlı, kuvvetli korelasyon gösterdi (r=0,54, p=0,006). Post-MRG'de rezidü durumu ile pT arasında (p=0,006) ve pre-KRT EMVI ile perinöral invazyon (PNİ) arasında anlamlı korelasyon mevcuttu (r:0,53, p=0,008). Regresyon derecelendirmesi EMVİ (r:0,43, p=0,036), PNİ (r:0,46, p=0,02), pT (r:0,41; p=0,048), pN (r:0,55; p=0,006) ve metastatik/total lenf nodu oranı (r:0,46; p=0,02) ile anlamlı korelasyon gösterdi.

Sonuç: Lokal ileri evre rektum kanserinde neoadjuvan KRT sonrası MRG postoperatif patolojik değerlendirme ile kuvvetli korelasyon göstermektedir. Bu nedenle MRG primer evrelemede olduğu gibi tekrar evrelemede de başarılı bir yöntemdir. MRG regresyon derecelendirmesi tedavi yanıt değerlendirmesinde kullanılarak cerrahi planlamada kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kemoradyoterapi, Rektum Kanseri, Manyetik Rezonans Görüntüleme

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DE BAĞLANMA İLE İLGİLİ YAPILMIŞ 0-6 YAŞ ARALIĞINI İÇEREN TEZLERİN ÇOK BOYUTLU İNCELENMESİ

Fatma ÇALIŞANDEMİR[1], Meryem ÇOŞKUN KAYMAK[2]

[1] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi, Burdur, Türkiye, fcalisandemir@gmail.com*

[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi, Burdur, Türkiye, meryemckaymak@gmail.com*

Özet: Ülkemizde bağlanma kuramını temel alan ve 0-6 yaş grubunu içeren çok sayıda araştırma olmasına rağmen, araştırmaların yıl, üniversite, enstitü, anabilim dalı vb. boyutlara göre dağılımını ortaya koyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Alandaki bu eksiklikten hareketle, bu araştırmada Türkiye'de bağlanma ile ilgili yapılmış 0-6 yaş aralığını içeren tezlerin çok boyutlu olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma nitel araştırma türleri kapsamında doküman incelemesi yöntemiyle yürütülmüştür. Bu araştırmada elde dilen veriler 2020 yılı aralık ayında, Yükseköğretim Kurulu'nun tez arşivinden yararlanılarak toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Yüksek Öğretim Kurulu ulusal tez veri tabanında "bağlanma" anahtar kelimesini içeren 1785 tez oluşturmaktadır. Evreni oluşturan tezlerde 0-6 yaş (bebeklik, okul öncesi, anasınıfı, anaokulu, 6-12 ay, 0-1 yaş, 0-3 yaş) grubu sınırlandırılması yapılmıştır. Bu sınırlamalar sonucunda erişilebilir 122 tez çalışma grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından tasarlanan "Tez İnceleme Formu" kullanılmıştır. Bu formda tezlerin yıllara, türlere, konulara, yazıldığı dile, üniversitelere, enstitülere, anabilim dallarına, araştırma modeline, veri toplama aracına ve çalışma grubuna göre dağılımları incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen bulgular, yüzde ve frekans tablolarıyla gösterilerek yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur. Bulgular sonucunda; araştırma kapsamında olan tezlerin en çok 2019 yılında, yüksek lisans türünde, hemşirelik konusunda yapıldığı görülmüştür. Tezlerin tamamına yakını Türkçe yazılmış olup, en fazla Hacettepe Üniversitesinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin Enstitü ve Anabilim dalları dağılımında en çok Sağlık Bilimleri Enstitülerinde ve Hemşirelik Anabilim dallarında yayınlandığı görülmüştür. İncelenen tezlerin tamamına yakını nicel yöntemde yapılmış olup, çalışma grubu için en çok anneler tercih edilmiştir. Tezlerde en çok form ve ölçek aracılığıyla veri toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, 0-6 yaş, çocuk, okul öncesi, tez, doküman incelemesi

Sözel Bildiri

İBN SÎNÂ'NIN EL-KÂNÛN Fİ'T-TIBB KİTABINDA BEBEK BAKIMI

Yavuz ÖZCAN[1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye.*

Özet:

Giriş: Doğu ve Batı dünyasında yüzyıllarca etkin olmuş beş kitaptan oluşan el-Kânûn fi't-tıbb, ünlü hekim ve filozof İbn Sînâ (980-1037) tarafından dönemin bilim dalı olan Arapça olarak yazılmıştır. Birinci kitabın üçüncü bahsinde sağlığın korunması ele alınmakta olup birinci kısmını çocuk bakımı oluşturmaktadır. Bu kısım bebeğin bakımı, bebeğin beslenmesi, çocuk hastalıkları ve çocukların beslenmesi olarak dört bölümden oluşmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacını, İbn Sînâ'nın ünlü eseri el-Kânûn fi't-tıbb'ın Türkçe çevirisinde yer alan bebek bakımı ile ilgili bölümün değerlendirilmesi oluşturmaktadır.

Yöntem: Bu çalışmada Esin Kahya'nın günümüz Türkçesine kazandırmış olduğu İbn Sînâ'nın ünlü eseri el-Kânûn fi't-tıbb'ın çocuk bakımı başlığı altında yer alan bebeğin bakımı değerlendirilmiştir.

Bulgular: Bebek bakımı bölümünde; göbek kordonunun göbekten 4 parmak uzunlukta kesilerek yumuşak bir iple hafifçe bağlanıp zeytinyağıyla pansuman yapılması, göbek kordonunun 3-4 içinde düşmesinden sonra alkolle yakılmış çinko ile muamele edilmesi gerektiği, ağız ve burnuna girmemesine dikkat göstererek tuzlu su ile yıkanması, gözlerin düzenli olarak yumuşak bir kumaş parçasıyla ovulması, kundaklamanın dikkatli şekilde yapılarak bebeğin karanlık bir ortamda başı hafifçe yükseltilerek uyutulması ve günde 2-3 defa yıkanması gibi bilgiler bulunmaktadır.

Tartışma ve Sonuç: Bu veriler ışığında modern bilimle karşılaştırma yaptığımızda; İbn Sînâ'nın geleneksel tıp bilgilerini de aktararak yazdığı ünlü eseri el-Kânûn fi't-tıbb'ın ilgili bölümünde geçen bazı bilgilerin doğruluğu, bazılarının günümüz bilgilerine yakınlığı ve bazılarının ise mevcut bilgilerle uyuşmadığı dikkat çekmektedir. Özellikle modern bilimle eleştirel bir gözle okunmadığında bir kısım risklerin bulunabileceği düşünülmelidir. Bu sebeple el-Kânûn fi't-tıbb ve diğer geleneksel tıp kitaplarının içerdiği bilgilerin doğruluğu veya yanlışlığını ortaya koymak adına yeni çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İbn Sînâ, el-Kânûn fi't-tıbb, Çocuk sağlığı, Bebek bakımı

Sözel Bildiri

BORİK ASİTLE ALTUZAN'IN İN VİTRO ORTAMDA PROSTAT KANSER HÜCRE HATTI ÜZERİNE İYİLEŞTİRİCİ ETKİSİ

Tuğçe SANCAR[1], Tuğçe ALADAĞ[2], Fatma FIRAT[3]

[1] *Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji Anabilim Dalı, sancartugcee@gmail.com*

[2] *Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji Anabilim Dalı tugcealadagg@hotmail.com*

[3] *Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji-Embriyoloji Anabilim Dalı fatmaozturk87@gmail.com*

Özet:

Giriş: Bor, mineral ve hormonal metabolizması, hücre zarı fonksiyonu ve enzim reaksiyonlarında önemli rol oynayan eser bir elementtir. Borik asitin, antioksidan özelliği gösterdiğini bildiren bilimsel çalışmaların bulunmasının yanında belirli dozlarda oksidan görevi görerek hücre çoğalmasını önlediğini savunan çalışmalar da mevcuttur. Borik asitin bazı kanser türlerine karşı koruyucu etkisi olduğu bulunmuştur. Prostat kanseri çağımızda morbiditesi ve mortalitesi yüksek kanser türleri arasındadır. Erken dönem teşhisiyle tedavisinin mümkün olmasının yanında geç kalınmış tedavilerde ölümle sonuçlanabilmekte ve hastaların tedavi sürecinde yaşam kaliteleri düşmektedir.

Amaç: Çalışmamızda DU145 prostat kanseri hücrelerinde, borik asitin ve bevacizumab' ın birlikte uygulanmasının oksidatif stres, anjiyogenez ve hücre göçü eğilimine olan etkilerini araştırmayı amaçladık.

Yöntem: Çalışmamızda DU145 hücreleri kültüre edilip %80 konflue olduktan sonra uygulama için 4 gruba ayrılmıştır. 24 saat boyunca literatürden elde edilen IC 50 dozlarında Bevacizumab, borik asit, Bevacizumab+borik asit uygulandı ve kontrol olarak uygulama yapılmayan hücreler kullanıldı. 24 saat sonunda VEGF, ENOS ve İNOS antikorları kullanılarak immünositokimyasal olarak hücrelerdeki oksidatif stres ve anjiyogenez açısından değerlendirildi. Ayrıca hücrelerin uygulama sonrası metastatik yeteneklerini değerlendirme açısından wound healing deneyi yapıldı.

Bulgular ve Sonuç: Sonuçlarımıza göre borik asitin bevacizumab ile birlikte kullanılması prostat kanseri hücrelerinde oksidatif stres parametrelerini arttırdığını ve anjiyogenez etkisine katkıda bulunmadığı, ayrıca borik asit ve bevacizumab+borik asit uygulamasının hücrelerin göç eğilimini baskıladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Borik asit, Bevacizumab, Prostat kanser, Oksidatif stress, Anjiyogenez

Sözel Bildiri

BÜYÜKAZI KESER HİPOMİNERALİZASYONU TEDAVİSİNDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Meltem EKİNCİ*, Can ÖZÜKOÇ*

**İstanbul Medipol Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti A.D.*

Özet:

Giriş: Büyükazı keser hipomineralizasyonu klinikte daimi molarların okluzal, kesicilerin insizal üçte birinde veya daha fazla yüzeyinde görülebilen, sistemik nedenlere bağlı olarak hipomineralizasyon sonucu oluşan morfolojik mine defektleridir.

Amaç: Bu derlemenin amacı büyükazı keser hipomineralizasyonu nedeni ile etkilenmiş dişlere sahip çocukların diş tedavileri sırasında son dönemde uygulanmaya başlanan yenilikçi yaklaşımların sunulmasıdır.

Yöntem: Pubmed, Google Scholar veritabanlarının taranması sonucunda 2018 yılı ve sonrasında yayınlanan makalerden elde edilen bilgiler sistematik olarak değerlendirildi.

Bulgular: Tarama sonucunda elde edilen 142 makalenin 24'ünün aynı olduğu, 28'inin yeterli bilgi içermediği veya konu ile ilgili olmadığı belirlendi. 90 makale değerlendirilerek elde edilen sonuçlar incelendi.

Tartışma ve Sonuç: Normal mineye sahip çocuklara oranla yüksek DMFT'ye sahip olmaları nedeniyle daha fazla tedavi gereksinimine ihtiyaç duyulmaktadır. Diş tedavileri sırasında etkilenmiş dişlere sahip çocuklarda oldukça sık gözlenen davranış bozukluğu, dental korku ve anksiyete problemlerinin eklenmesi ile tedavi daha kompleks bir hal aldığından diş hekimi hastasına bir psikolog gibi yaklaşmak zorunda ve her tedavi seansında hastasına yeterince vakit ayırmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Büyükazı Keser Hipomineralizasyonu, Çocuk diş hekimliği, sistematik derleme

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNDE KAHKAHA TERAPİSİNİN ÖĞRENCİLERİN KAYGI, YAŞAM DOYUMU VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Canan ERAYDIN[1], Şule ECEVİT ALPAR[2]

1 Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Zonguldak, Türkiye, eraydincanan@gmail.com

2 Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, salparakademik@gmail.com

Özet:

Giriş: Günümüzde tüm ülkeler, tipik olarak hafif belirtilerle kendini gösteren, fakat dünya nüfusunda ciddi mortaliteye neden olan COVID-19 ile mücadele etmektedir. COVID-19 yüksek enfeksiyon potansiyeline ve mortalite oranına sahip olduğundan, ülkeler COVİD-19'un yayılmasını kontrol altına almak için izolasyon yöntemleri kapsamında 'karantina' uygulamasını başlatmıştır. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de karantina uygulamaları ile birlikte seyahat kısıtlamalarının yanı sıra tedbir amaçlı sosyal alanda hizmet veren yerler kapatılarak, eğitim öğretimde de yüzyüze eğitimden, online eğitime geçilmiştir. Pandemi nedeniyle gelişen rutin değişikliklerin yanı sıra, hemşirelik son sınıf öğrencilerinin klinik uygulamayı deneyimleyemeden mezun olmaları, öğrencilerin kaygı düzeylerini arttırmıştır. Yapılan çalışmalar pandemi döneminde kaygı ve stresin azaltılmasında, öğrencilerin psikososyal durumlarının değerlendirilmesi, psikolojik problem yaşayan öğrencilere farmakolojik olmayan tekniklerin uygulanmasında internet tabanlı müdahalelerin yararlı olabileceğini göstermektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, kahkaha terapisinin son sınıf hemşirelik öğrencilerinde kaygı, yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluş düzeylerine etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Ön test-son test kontrol gruplu, deneysel olarak tasarlanmış çalışma Kasım 2020 - Şubat 2021 tarihleri arasında bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde gerçekleştirilmiştir. Kahkaha terapisi deney grubuna 10 seans uygulanmıştır. Durumluluk-Süreklilik kaygı ölçeği, yaşam doyumu ölçeği, psikolojik iyi oluş ölçeği ön uygulama aşamasında ve kahkaha terapisi seansları sonrasında uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu, durumluluk-süreklilik kaygı puan ortalamaları, kahkaha terapisi uygulanan deney grubunda gözlenen değişim, kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Korelasyon analizine göre deney ve kontrol grubunda, psikolojik iyi oluş düzeyi ile yaşam doyumu arasında ($r=0.618$, $p<0.001$) pozitif yönde anlamlı ilişki, durumluluk kaygı arasında negatif yönde 0.389 düzeyinde ilişki olduğu saptanmıştır ($r=-0.389$, $p<0.001$).

Tartışma ve Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinde kaygı düzeylerinin azaltılması, yaşam doyumunun, olumlu duyguların ve sosyalleşmenin arttırılmasında kahkaha terapisi gibi alternatif yaklaşımlar teşvik edilmelidir. Kahkaha terapisinin insan yaşamına ve sosyal işleve karşı etkili duygusal bir tepki olması, tüm bireylerde ve son senelerinde klinik alanda uygulama alanına çıkamamış olan hemşirelik son sınıf öğrencilerine mezuniyet öncesi uygulanması açısından alternatif bir teknik olarak düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Kahkaha terapisi, Kaygı, Yaşam Doyumu, Psikolojik İyi Oluş, COVID19

Sözel Bildiri

GENİŞ YÜZEYLİ DERİN YANIKLARDA DERİ GREFTİ KULLANIM TECRÜBEMİZ

Ayfer ŞEN ACAR, İsa SÖZEN

Süleyman Demirel Üniversitesi, ayfer_sen@windowslive.com

Özet:

Giriş: Yanık; ısı, elektrik, kimyasal madde, sürtünme ya da radyasyon nedeni ile dokuda meydana gelen bir yaralanma çeşididir. Bütün yanık olaylarının yaklaşık %60'ı evde gerçekleşmekte ve en çok yaşlılar ve çocuklarda daha çok görülmektedir. En sık yanık nedenleri alev ve haşlanma yanığıdır.

Amaç: Bu çalışmadaki amacımız geniş yüzeyli derin yanıklarda tekrarlayan otogreft kullanımında donör sahanın 4-6 hafta içerisinde yeniden kullanılabilir olduğunu göstermektir.

Yöntem: Hastaların; genel anestezi altında steril arıtım ve örtümü takiben yanık bölgelerinin debride edilmesi sonrasında alt ekstremitelerinden el dermatomu kullanılarak kısmi kalınlıkta deri greftleri alındı. Yanık bölgelerine bu greftler cilt stappleri ile tespit edildi. Islak pansuman ile kapatıldı. 3 gün sonra hastaların greft yapılan bölgeleri kontrol edildi. Lizis görülmeyen hastalarda işlem başarılı olarak değerlendirildi. Lizis olması durumunda işlem tekrarlandı.

Bulgular: Kliniğimize yanık yaralanması nedeniyle başvuran iki hastada aynı donör saha kullanılarak greftleme işlemi yapılmıştır. Birinci hasta 76 yaşında, erkek, bilinen HT, DM, KAH, Parkinson öyküsü bulunan, ısıtıcı üzerine düşme sonucu sol ön kol lateralini, umblikus sol alt kenarını, sol alt ekstremite uyluk ön yüzünü kaplayan 3.derece yanıklarla başvurdu. İkinci hasta 63 yaşında, erkek, bilinen ek hastalığı olmayan hastanın öz bakımı olmayıp alev yanığı ile gelişen göğüs duvarının ön yüzünün tamamı, sırtının %75'ı sol kol ve ön kolunu kaplayan 3. Derece yanıklarla başvurdu. Hastalara eskaratomi yapıldıktan sonra alt ekstremitelerden kısmi kalınlıktaki ototgreftler alınırak greftleme yapıldı. Yanık yüzeylerinin geniş olması ve greftleme sonrası lizise gitmesi nedeni ile her iki hastanın da tekrarlayan greft ihtiyaçları gelişti. Donör sahalar 4-6 hafta sonra epiteliasyon yolu ile iyileştiği için aynı sahalardan 3'er kere daha greftler alınarak greftlemeler yapıldı.

Tartışma: Geniş yüzeyli derin yanıklarda tekrarlayan greftleme işlemleri yapılmaktadır. Greftleme alanın geniş dönor sahaların yetersiz olduğu durumlarda kısmi kalınlıkta otogreft alınan sahalar 4 ila 6 hafta içerisinde epitelizasyon ile iyileşmekte ve bu bölgelerden tekrar greft alınımına olanak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yanık, Greft, Donör

Sözel Bildiri

İNKONTİNANS İLİŞKİLİ DERMATİTİN TANILANMASINDA KULLANILAN ÖLÇEKLERİN YETKİNLİĞİNİ DEĞERLENDİRME: SİSTEMATİK DERLEME

Bilge TEZCAN[1], Canan ERAYDIN[2], Bilgi GÜLSEVEN KARABACAK[3]

[1] *Sultan 1. Murat Devlet Hastanesi, Edirne, Türkiye, bilgesaracoglu11@gmail.com*
[2] *Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Zonguldak, Türkiye, eraydincanan@gmail.com*
[3] *Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, bgulseven@marmara.edu.tr*

Özet:

Giriş: Nemle ilişkili cilt hasarının dört klinik belirtisinden biri olarak kabul edilen inkontinans ilişkili dermatit, tedavi edilmeyen lezyonlar hızla eksizyona ve cilt bozulmasına yol açabilir. İnkontinans ilişkili dermatit, inkontinansı olan hastalarda sık karşılaşılan bir tablodur ve katkıda bulunan faktörler çok çeşitlidir. İnkontinans ilişkili dermatit gelişiminde risk faktörlerini belirlemek ve gözlemlemek, önleyici hemşirelik girişimlerinin planlanmasına katkı sağlar. İnkontinans ilişkili dermatit değerlendirilmesi için ölçüm araçları geliştirilmiştir. İnkontinans ilişkili dermatit tanılanmasında ölçüm araçları geçerlik açısından incelenmişse de; klinik karar verme ve hemşirelik bakımının iyileştirilmesine ilişkin yeterli kanıt yoktur. Kanıtların yetersizliği bu ölçüm araçlarının günlük uygulamadaki kullanımlarını sınırlandırmaktadır.

Amaç: Bu sistematik derleme, inkontinans ilişkili dermatitin tanılanmasında kullanılan ölçeklerin yetkinliğini değerlendirmek, ölçeklerin içerdiği risk faktörlerini ve hangi hasta gruplarında kullanıldığını incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Konuyla ilgili çalışmalar retrospektif olarak tarandı. Tarama için İngilizce dilinde MESH'ten belirlenen beş anahtar kelime kullanıldı. Bu kelimelerin çeşitli kombinasyonları denendi. Uluslararası yedi veri tabanında Mart 2019-Temmuz 2019 tarihlerinde tarama yapıldı. 2009-2019 yılları arasında ulaşılan 2908 çalışma değerlendirildi. Araştırma kapsamına 9 çalışma dahil edildi.

Bulgular: Beş ölçek geliştirme, bir ölçek revizyonu, bir ölçek güvenirliği çalışması ve iki ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması araştırma kapsamına alındı. Çoğu çalışmanın örneklem sayısı 100 ve üzerindeydi. Ölçek geliştirme çalışmalarında örneklem sayısı en fazla 823, en az 9'du. Çalışma örneklemleri hemşirelerden, sağlık uzmanlarından, hastalardan veya huzur evinde yaşayan bireylerden oluşmaktaydı. Verilerin çoğunluğunun hastane genelindeki kliniklerde toplandığı saptandı. Ölçek çalışmalarında; kızarıklık, döküntü, cilt kaybı, inkontinans tipi, enfeksiyon belirtileri, cilt rengi, ödem, hasta deneyimi, ağrı ve perineal bakım alışkanlıklarının incelendiği görüldü. Bir çalışmada geçerlik analizinin yapılmamış olduğu, diğer sekiz çalışmada hem geçerlik hem güvenirliğin incelendiği saptandı. Sadece bir çalışmada duyarlık ve özgüllüğün incelendiği saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmaların sonuçlarına genel olarak bakıldığında, literatürde inkontinans ilişkili dermatitin tanılanmasında kullanılabilecek geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış yetkin ölçeklerin olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dermatit, İnkontinans, Metodolojik Çalışmalar, Risk Değerlendirme, Cilt Bakımı

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN OBJECTIVE PERFORMANCE ASSESSMENT AND PATIENT REPORTED OUTCOMES IN PATIENTS WITH NECK PAIN

Mücahit ÖZTOP*, Serbay ŞEKEROZ*, Emine ASLAN TELCI*, Nesrin YAĞCI*,

**: Pamukkale University, School of Physical Therapy and Rehabilitation, Denizli, TURKEY*

mucahitoztop@gmail.com, serbaysekeroz@gmail.com, easlantelci@gmail.com

nesrinyagci@yahoo.com

Abstract:

Introduction: Neck pain is a common musculoskeletal problem and clinicians use a wide range of assessment tools to understand the nature of neck pain and patient prognosis. However, it is not clear if objective progression in neck muscle endurance is associated with patients' self-reported outcomes.

Aim: The purpose of this study was to investigate the relationship between improvement in objective muscle endurance and improvement in patient-reported recovery level (PRRL), spine functionality, and pain outcomes.

Methods: Eighty-two patients with non-specific neck pain (mean age: 53.04±13.45; 60 female) were included in the study. Patients received 14 sessions of conservative physiotherapy (TENS, ultrasound, hot pack, exercises) treatment in three weeks. Patients reported recovery level and pain outcomes (pain intensity during activity and rest) evaluated with Visual Analog Scale (VAS-10cm). Spine Functional Index (SFI) and Deep Neck Flexor Endurance Test (DNFT) were used to assess spine functionality and muscle endurance, respectively. Spearman's correlation analysis was performed to investigate the relationship.

Results: According to analysis, we found weak positive correlation between DNFT and PRRL ($p=0.047$; $r=0.234$). DNFT had no correlation with pain intensity during activity ($p=0.395$; $r=0.101$), rest ($p=0.626$; $r=0.058$), and SFI ($p=0.102$; $r=0.193$).

Discussion and Conclusion: We found that improvement in objective muscle endurance performance has a weak correlation with improvement in self-reported recovery level and no correlation with pain and spine functionality outcomes. To determine improvements in self-reported pain and functionality, clinicians may focus on different types of objective assessments rather than neck flexor muscle endurance.

Keywords: Objective assessment, Neck pain, Physiotherapy, Patient reported outcomes

Sözel Bildiri

HOME-BASED AND REAL-TIME TELEREHABILITATION EXERCISE IN OLDER ADULTS: Pilot Study

Ayça YAĞCIOĞLU[1], Sahra Şirvan CAN[1], Aslı YERAL[1], Doğukan TONGAR[1], Hande Besna GÖÇEN[1], Elif DEVELİ[1], Feryal SUBAŞI[1]

[1]*Yeditepe University, Faculty of Health Sciences, Department of Physical Therapy and Rehabilitation, İstanbul, Turkey*

Abstract:

Background: Considering the undesirable effects of covid-19 on physical activity among the elderly, home-based telerehabilitation may be a novel and safe option for elderly subjects. The study aimed to determine the effect of supervised, home-based, real-time telerehabilitation exercise program (R-TEP) on quality of life, physical activity level, quadriceps endurance in healthy elderly.

Methods: 26 healthy elderly subjects with mean ages of 68.88±5.21were included in the study. Outcomes were measured at baseline and following the 8-week R-TEP. R-TEP including breathing, stretching, strengthening, and coordination exercises were performed for 8 weeks under the supervision of physiotherapist for 50 minutes 3 days a week. Quadriceps endurance, quality of life (QoL) as physical and mental parameters, and physical activity levels were assessed with sit-to-stand test (STS), 12-Item Short Form Survey (SF-12), and Physical Activity Scale for the Elderly (PASE), respectively.

Results: The current study revealed that quadriceps endurance and physical activity levels of the elderly significantly increased after 8 weeks of R-TEP compared to baseline ($p<0.05$). Although both mental and physical parameters of the QoL increased in older adults after R-TEP, only the increase of the mental parameters was found statistically significant ($p<0.05$).

Conclusions: According to the study results, R-TEP affects positively lower extremity muscle endurance, physical activity levels, and QoL in healthy elderly. Our study suggests that home-based R-TEP may be a novel exercise method during the Covid-19 pandemic process.

Keywords: Telerehabilitation, Exercise, Elderly, Healthy

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF THE EFFECTIVENESS OF CONVENTIONAL PHYSIOTHERAPY PROGRAM IN NON-SPECIFIC NECK PAIN PATIENTS

Serbay ŞEKERÖZ[1], Mücahit ÖZTOP[1], Nesrin YAĞCI[1], Emine ASLAN TELCİ[1]

[1] Pamukkale University, School of Physical Therapy and Rehabilitation, Denizli, Turkey

serbaysekeroz@gmail.com, mucahitoztop@gmail.com, nesrinyagci@yahoo.com, easlantelci@gmail.com

Abstract:

Introduction: Non-specific neck pain is a common and costly public health problem. Neck pain prevalence in the general population is around 86.8%.

Aim: Our study was planned to examine the effectiveness of the conventional physiotherapy program, which is frequently used in the treatment of non-specific neck pain.

Methods: A total of 99 patients with neck pain (mean age: 52.55±14.01 yrs; 69 female) included in the study. Visual Analog Scale (VAS) was used to evaluate patients' pain intensity, fatigue, and sleep quality. Patients' balance ability was assessed with a one-leg stance test (OLST) in eyes-opened and eyes-closed position. Deep flexor muscle endurance (DFME) was evaluated. Spine Functionality Index (SFI) was used to examine functionality related to the spine. A total of 14 sessions of conventional physiotherapy program was applied including hotpack, transcutaneous electrical nerve stimulation (TENS), ultrasound, and exercise.

Results: Significant improvement in pain intensity (p=.0001), fatigue (p=.0001), sleep quality (p=.0001), OLST score in eyes-opened position (p=.044), DFME (p=.001), and SFI score (p=.0001). Improvement in OLST score in eyes-closed position was not statistically significant.

Discussion and Conclusion: Results of our study showed that conventional physiotherapy program improved the pain intensity, fatigue, sleep quality, balance in eyes-opened position, muscle endurance, and functionality. The fact that the development of balance in the eyes-closed position is not statistically significant may be due to the absence of balance-specific exercises in the conventional physiotherapy program. Adding balance-specific exercises to the treatment program may provide beneficial results in the treatment of non-specific neck pain patients.

Keywords: Non-Specific Neck Pain, Physiotherapy, Balance, Sleep Quality, Functionality

Sözel Bildiri

TEMPOROMANDİBULAR EKLEM AĞRISININ BOYUN AĞRISI, ORAL PARAFONKSİYONEL AKTİVİTELER VE DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: PİLOT ÇALIŞMA

Emine ASLAN TELCİ[1], Burak KARAGÖZ[1], Serbay ŞEKERÖZ[1]

[1] *Pamukkale Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Denizli, Türkiye*

easlantelci@gmail.com, fztburakkaragoz@gmail.com, serbaysekeroz@gmail.com

Özet:

Giriş: Temporomandibular eklem (TME) problemleri 20-40 yaş aralığında ve kadınlarda daha sık görülen ve son yıllarda görülme sıklığında artışın dikkat çektiği bir patolojidir. Temporomandibular eklem ağrısına sebep olan ilk faktör olarak bruksizm görülmektedir. Ayrıca TME ağrısının yakın ilişki nedeniyle boyun bölgesini etkilediği ve uyku kalitesini bozduğu görüşü de savunulmaktadır.

Amaç: Çalışmamız TME ağrısının boyun ağrısı, oral parafonksiyonel alışkanlıklar ve depresyon üzerine etkisini incelemek amacıyla planlandı.

Yöntem: Çalışmamıza TME ağrısı olan 13 katılımcı (Grup I; ortalama yaş: 21,76±1,16 yıl; 10 kadın) ve TME ağrısı olmayan 14 katılımcı (Grup II; ortalama yaş: 22,50±1,55 yıl; 10 kadın) olmak üzere toplam 27 gönüllü katılımcı dahil edildi. Katılımcıların sosyodemografik bilgileri kaydedildikten sonra TME ve boyun ağrısı varlığı sorgulandı. Ağrı şiddetini değerlendirmek için Visüel Analog Skala kullanıldı. Temporomandibular eklem disfonksiyonunun şiddetinin belirlenmesinde Fonseca Anketi ve uyku bruksizminin belirlenmesinde Amerikan Uyku Tıbbı Akademisi tanı kriterlerine dayanan Uyku Bruksizmi Anketi kullanıldı. Katılımcıların ağızla ilgili parafonksiyonel alışkanlıkları ve depresyon düzeyleri sırasıyla Ağız Alışkanlıkları Anketi ve Beck Depresyon Ölçeği ile değerlendirildi.

Bulgular: Gruplar arasında yapılan Ki-kare analizi sonucunda Grup I'de yer alan katılımcılarda daha fazla boyun ağrısı varlığı belirlendi (p=0,034). Gruplar uyku bruksizmi görülme oranı yönünden karşılaştırıldığında Grup I'de yer alan katılımcılarda daha sık görülmekle birlikte farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulundu (p=0,081). Grup II'de yer alan katılımcılar ile karşılaştırıldığında Grup I'de yer alan katılımcıların boyun ağrısı şiddeti (p=0,027), Fonseca Anketi (p=0,0001) ve Ağız Alışkanlıkları Anketi (p=0,02) puanlarının istatistiksel olarak daha yüksek olduğu bulundu. Gruplar arasında depresyon düzeyleri açısından anlamlı fark bulunmadı (p=0,68).

Tartışma ve Sonuç: Sonuçlarımız TME ağrısı bulunan bireylerde, ağrısı olmayan bireylere göre boyun ağrısının daha sık ve daha şiddetli görüldüğü bulundu. Ayrıca, TME ağrılı katılımcılarda istenmeyen parafonksiyonel aktivitelerin daha şiddetli görüldüğü bulundu. TME ağrılı bireylerde boyun ağrısı ve parafonksiyonel aktivitelere yönelik rehabilitasyon yaklaşımlarının etkinliğinin incelenmesi literatüre katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Temporomandibular eklem ağrısı, Boyun ağrısı, Uyku Bruksizmi, Parafonksiyonel alışkanlıklar, Depresyon

Sözel Bildiri

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN COVID-19 KORKUSUNUN VE MESLEKİ PROFESYONELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kenan GÜMÜŞ*, Ali BAŞGÜN**

** Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği ABD, Amasya Üniversitesi, Amasya/Türkiye, kenan.gumus@amasya.edu.tr*

*** Halil Bayraktar Sağlık Hizmetleri MYO, Erciyes Üniversitesi, Kayseri/Türkiye alibsgn@hotmail.com*

Özet:

Giriş Yoğun bakım hemşireleri Covid-19 virüsü ile enfekte hastalar ile en fazla temas içersinde olan ve ön cephede hizmet veren sağlık çalışanlarıdır.Yoğun bakım hemşirelerinin Covid-19 nedeni ile yaşadıkları korkularının ve özellikle yoğun bakım ünitelerindeki profesyonel yaklaşımlarının değerlendirilmesi önemlidir.

Amaç: Bu çalışmada yoğun bakım hemşirelerinin Covid-19 korkusunun ve mesleki profesyonelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel ve tarama tipteki bu çalışma 01 Temmuz 2020 ile 10 Temmuz 2020 tarihleri arasında 248 yoğun bakım hemşiresi ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri Türkiye'nin 6 bölgesindeki hastanelerde çalışan yoğun bakım hemşirelerinden elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştirmacilar tarafindan oluşturulan soru formu, Covid-19 Korku Ölçeği ve Meslekte Profesyonel Tutum Envanteri kullanılmıştır. Veri toplama formu google form kullanılarak elektronik olarak oluşturuldu. Sonrasında iletişim ağları kullanılarak (whatsup, other social media vs) hastanelerin yoğun bakım hemşirelerine çevrimiçi olarak sunuldu. Gönüllü olanlar araştırmaya katılmaya davet edildi. Tüm bulguların anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Hemşirelerin büyük bölümünün çalışmaya İç Anadolu bölgesinden (%63.3), Dahili yoğun bakım ünitesinden (%35.1) ve 3. basamak yoğun bakım ünitesinden (%76.2) katıldığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılan hemşirelerin Covid-19 korku ölçeği puan ortalamasının 18.49±5.82 (min:7; max:35), mesleki profesyonellik puan ortalamasının 137.88±14.58 (min:83; max:160) olduğu tespit edildi. Covid-19 korku ölçeği puan ortalaması ile mesleki profesyonelik puan ortalaması arasında negatif yönde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Çalışmaya katılan yoğun bakım hemşirelerinin Covid-19 korkusunun orta düzeyde olduğu, mesleki profesyonelliklerinin ise yüksek olduğu görülmektedir. Ek olarak yoğın bakım hemşirelerinin Covid-19 korkusu arttıkça mesleki profesyonellik düeylerinin azaldığı soncuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde yoğun bakım hemşirelerinin Covid-19 korkusunu minimize edecek tedbirlerin alınması önerilmektedir. Bu sayede mesleki profesyonelliklerinin de yükseltimesi sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım hemşireleri; Covıd-19 korkusu; mesleki profesyonellik

Sözel Bildiri

TAVŞAN SİNDİRİM KANALI GLİKOZİLASYON PROFİLİNİN LEKTİN HİSTOKİMYASAL ANALİZİ

Seval TÜRK

Antalya Bilim Üniversitesi, seval.turk@antalya.edu.tr

Özet:

Giriş: Lektin histokimyası, hücrelerdeki ve dokulardaki glikozilasyon profilleri arasındaki farklılıkları belirlemeye yarayan araçlardan biridir. Bu doğrultuda sindirim kanalındaki normal ve patolojik yapının ortaya çıkarılmasında da kullanılmaktadır.

Amaç: Bu çalışmada Yeni Zelanda beyaz tavşanı (*Oryctolagus cuniculus*) sindirim kanalı glikokonjugat dağılımının lektin histokimyası ile belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: Bu çalışmada 10 adet erişkin erkek tavşanın sindirim kanalı materyal olarak kullanıldı. Rutin doku takibi işlemlerinden sonra alınan kesitlere *Canavalia ensiformis* (Con A), *Datura stramonium* (DSA), *Helix pomatia* (HPA), *Arachis hypogaea* (PNA) ve *Triticum vulgaris* (WGA) lektinleri uygulandı.

Bulgular: Sindirim kanalı yüzey ve derin epitel hücreleri ile brunner bezlerinde lektin reaksiyonu değerlendirildi. Brunner bezlerinde sadece HPA ve WGA pozitif glikokonjugatlara rastlandı. Sindirim kanalı boyunca epitel hücrelerinde orta şiddette reaksiyon gösteren Con A, pariyetal hücrelerde sadece fundus ve rektum da tespit edildi. Mide bölümlerinde güçlü, kolon kısımlarında zayıf PNA reaksiyonu görülürken, diğer bölgelerde reaksiyona rastlanmadı. Sindirim kanalı boyunca DSA reaktivitesine rastlanmadı.

Tartışma ve Sonuç: Lektinler, doğal olarak bulunan karbohidrat bağlayıcı moleküllerdir. Gastrointestinal kanal boyunca farklı yoğunlukta ve tipte hücreler bulunmaktadır. Bağırsak epitel hücreleri, yüzeylerinde patojen tespiti, hücreden hücreye iletişim, bağışıklık yanıtlarının modülasyonu ve diğer çeşitli metabolik fonksiyonlar için gerekli olan çeşitli karbonhidrat moleküllerini eksprese ederler. Hücre yüzeyinde bulunan şekerler, bağırsaktaki mikroorganizmalar tarafından modüle edilebilir ve enterik enfeksiyonlara karşı korumada önemli rol oynar. Kanser tedavisinde kullanılan birçok lektinin antitümör aktivitesine sahip olduğu gösterilmiştir. Bu lektinler arasında baklagil lektinleri, Con A ve PHA lektinleri kanser tedavisine en çok katkıda bulunanlardır. Ayrıca Corona virüsünün şiddetli akut solunum sendromunda mannoza özgü lektinlere duyarlı olduğu bildirilmiştir. Bu lektinler, replikasyon döngüsünün erken evrelerinde viral bağlanmaya müdahale ederek etki eder ve viral enfeksiyon döngüsünün sonunda bağlanarak viral gelişimi bastırır. Virüslerin hücrelere girişte şekerleri kullandığı göz önüne alındığında özellikle lektin mikroarray yöntemi gibi daha spesifik sonuçlar veren yöntemler sayesinde normal ve hastalıklı durumlar arasındaki farklılıklar ortaya çıkarılabilir.

Anahtar Kelimeler: Lektin, Histokimya, Glikokonjugat, Tavşan

Sözel Bildiri

OKSİDATİF STRESİN NÖRAL KÖK HÜCRE ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Onur ÖZCAN[1], Yusufhan YAZIR[2], Ahmet ÖZTÜRK[3], Gökhan DURUKSU[4]

[1]*Kök Hücre Anabilim Dalı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, o.ozcantr@gmail.com*
[2]*Kök Hücre ve Gen Tedavileri Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, yusufhanyazir@yahoo.com*
[3]*Kök Hücre Anabilim Dalı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, ahmet.ztrk@windowslive.com*
[4]*Kök Hücre ve Gen Tedavileri Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, gokhan.duruksu@kocaeli.edu.tr*

Özet:

Nöral kök hücre, beyinde yüksek oranda lateral ventrikülün subventriküler bölgesinde bulunan farklılaşma potansiyeli yüksek erişkin kök hücrelerdir. Bu kök hücrelerin sahip oldukları farklılaşma potansiyelleri nöroektoderm üzerinde yoğunlaşmış olup nöral ve glial hücreleri oluşturma yeteneğine sahiptirler. Bu sebepten dolayı nörodejeneratif hastalıkların tedavisinde bu kök hücrelerin, hücre kaynağı olarak kullanım potansiyeli bulunmaktadır. Kökeninde farklı faktörler yatan nörodejeneratif hastalıkların gelişiminde de oksidatif stresin etkisi yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur. Yapılan bu çalışmada farklı hidrojen peroksit dozları kullanılarak oluşturulmuş oksidatif stresin, nöral kök hücre üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Rat beyin dokusundan elde edilmiş nöral kök hücrelerin kültürünü takiben 5-150 µM hidrojen peroksit dozlarının uygulanması sonucunda bu hücrelerin çoğalma (WST-1) ve farklılaşma potansiyelleri (Real-Time PCR) incelenmiştir. Nöral kök hücrelerin proliferasyon analizleri sonucunda 5 µM ve 150 µM hidrojen peroksit dozunun sitotoksik olduğu belirlenmiştir, ancak 50 µM ve 75 µM'lık dozların ilk 24 saat için hücre proliferasyonu arttırdığı görülmüştür. Hücrede proliferasyon belirteci olan Ki-67'nin ekspresyonunun 10 µM'da arttığı ancak 20 µM'da azalarak 50 µM'da artık gözlenmediği 75 µM'da ise ekspresyonun tekrar arttığı belirlenmiştir. Oksidatif stres belirteci olan SOD1 ekspresyonunun, 10 µM'da büyük oranda arttığı sonrasında ciddi oranda düştüğü ölçülmüştür. Hücre farklılaşması, GFAP, Tirozin Hidroksilaz, TUJ1, Nörofilament belirteçleri ile incelenmiş olup 10 µM dozda ifadelerin tepe noktasına ulaştığı, 20 µM'da ifadelerin bir anda azaldığı, 75 µM ve 100 µM'da ise ifadelerin tekrar arttığı görülmüştür. Sonuç olarak farklı hidrojen peroksit dozları kullanılarak oluşturulan oksidatif stresin, nöral kök hücreler üzerinde farklı etkiler oluşturduğu, belirli dozlarda (20 µM) hücreyi olumsuz etkilerken, bazı dozlarda (10 µM ve 75 µM) ise hücrede olumlu etkiler yarattığı gözlenmiştir. Bu sonuçlara göre farklı hidrojen peroksit dozlarının nöral kök hücrelerin farklılaştırmasının yönlendirilmesinde etkin bir şekilde kullanılabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oksidatif Stres, Nöral Kök Hücre, Farklılaşma, Nörodejeneratif Hastalıklar

Sözel Bildiri

GASTROİNTESTİNAL SİSTEM KANAMALARINDA MORBİDİTE VE MORTALİTEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Abdullah İBRAHIM

abdullahibrahim@hotmail.com

Özet:

Giriş: Gastrointestinal sistem (GİS) kanamaları acil serviste sık karşılaşılan bir durumdur. GİS kanamalara bağlı ölümlerin çoğu 60 yaş üstünde görülür. ABD de yılda 300,000 vaka GİS kanamasından dolayı hastaneye yatırılmaktadır (1). Her yaşta görülebilmelerine karşın 50-80 yaşlarında (ortalama 59 yaş) daha sık oldukları gözlenmiştir. Yaş ilerledikçe hastanın akut kan kaybını hemodinamik olarak kompanse etme yeteneği azalmaktadır. Kanamaların çoğu (%80) kendiliğinden durmaktadır. Fakat tekrarlayan ya da inatçı kanamalara da sık rastlanmakta olup mortalite oranları yüksek bulunmuştur (2). Gelişmiş tanısal yöntemlerine rağmen GİS kanamalarına yaklaşımda en önemli noktanın hastanın hızlı değerlendilip ve doğru ressusitasyonun uygulanması olduğu unutulmamalıdır. Tanı ve tedavide ilk önce hastanın hemodinamik olarak stabil hale getirilmesi şarttır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma. Kasım 1999- Mayıs 2001 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi İlk ve Acil Yardım Anabilim dalında tedavi edilen gastrointestinal kanamalı hastaları kapsamaktadır. Retrospektif olarak yapılan bu çalışmada hastaların acil serviste tedavileri sonrasında özel hazırlanmış bir form doldurularak yapılmıştır. Acil servise melena, hematemez, hematokezya veya melena ve hematokezya ile başvuran hastaları içermektedir. Bu seriye kanlı ishal nedeni ile başvuran enfeksiyöz gastroenterit vakaları dahil edilmemiştir. Acil servise başvuran bu vakaların tümüne vital bulgular stabil hale getirildikten sonra üst GİS endoskopileri gastroenterologlar tarafından yapılmıştır. Üst endoskopiden tanısal sonuç alınamadığı vakalarda ise alt GİS endoskopisi, sintigrafi veya anjiyografi genel cerrahi ve gastroenteroloji ile konsulte edilerek yapılmıştır.

Sonuçlar: Çalışmaya toplam 126 (53 kadın ve 73 erkek) vaka dahil edilmiştir. Ortalama yaş erkekler için 61±17 yıl ve kadınlar için 58±19 yıl olup 18-95 yıl arasında değişmektedir. Her iki cins için ortak olan özellik ileri yaş grubunu içermeleridir.50 yaş altında 24 kadın ve 34 erkek. 50-69 yaş arası gurupta 18 kadın ve 26 erkek. 70 yaş üzerinde ise 11 kadın ve 13 erkek bulunmaktadır. Guruplarda anlamlı cinsiyet farkı bulunmamaktadır ($p>0.05$) .

Buna göre seride görülme sıklığına göre; 61 hastada duodenum veya midede peptik ülser kanaması, 24 hastada gastrit ve ilaçlara bağlı kanamalar, 16 hastada özefagus varis kanaması, 3 Mallory Weiss sendromu saptanmıştır. 11 alt gastrointestinal sistemden divertikül kanaması mevcuttur. 5 hastada ise midede neoplasmaya sekonder kanamalar tespit edilmiştir. 6 hastada ise kesin tanı konulmamıştır. Vakaların %74' ünde eşlik eden kormobid bir veya birden fazla sistemik hastalık mevcuttur. En sık görülen komorbid hastalık %45 ile kardiovasküler sisteme ait hastalıklardı. Daha sonra sırasıyla kronik karaciğer hastalıkları %27, sepsis sendromu %12. malign hastalıklar %8 ve cerebro vasküler olaylar %8 gastrointestinal kanamaya eşlik etmekteydiler. Vakalardan 11 tanesinde cerrahi tedavi gerekli görüldü, geri

kalan 115 vaka konservatif (medikal) tedavi ile izlendi. Medikal tedavi gören hastaların ortalama hastanede kalış süreleri 3.4 gün (2.7- 4.1 gün. %95 güven aralığı) ve cerrahi tedavi görenlerin ise 7.2 gün (5.8- 8.6 gün. %95 güven aralığı) idi. Bu parametrenin mortalite üzerinde anlamlı etkisi bulunmadı (p>0.05) , morbidite belirleme oranı ise anlamlı idi (p<0.01). Hastanede yatış süresi ile kan transfüzyon ihtiyacı arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur.1 ünite transfüze edilen hastaların yatış süresi ile 4,5 veya daha fazla transfüze edilen hastaların süreleri arasında anlamlı fark vardır (p<0.05. p<0.05. p<0.01). Vakaların %58' inde (73 vaka) kan transfüzyonu gerekliydi ve yalnız 12 vakada beş üniteden fazla transfüzyon uygulandı. Yatış sırasında 15 hastada kanama tekrarladı (rebleeding) ve bunlardan 11'i ölümle sonuçlandı. 6 ünite ve üzeri kan ihtiyacı olan 4 vaka yoğun bakım ünitesinde kaybedilmişlerdir. Toplam 61 hastaya (31 kadın ve 30 erkek) 1-5 ünite kan transfüzyonu yapılmıştır.1-5 ünite kan veya kan ürünleri transfüzyonu gereksinimi cinsler arasında istatiksel anlamlı olmayan dağılım göstermektedir. 50 yaşın altında 11 kadın ve 10 erkek. 50-69 yaş arasında 13 kadın ve 16 erkek.70 yaş üzerinde ise7 kadın ve4 erkek hastaya 1-5 ünite transfüzyon uygulanmıştır. Ortalama mortalite oranı %8.73 olarak saptandı. Yaş, öyküde dispeptik yakınmalar veya kanama, nonsteroid antienflamatuar, aspirin veya warfarin ilaç kullanımı. ortostatik hipotansiyon. ilk geliş hemoglobin düzeyi, komorbid hastalık varlığı ile morbidite arasındaki ilişki gösterilmiştir. Hastanede yatış süresi gözönüne alınarak elde edilen sonuçlar gösterilmektedir. Genç yaş ve ilaç kullanımının morbidite artırıcı etkisi bulunmamıştır (p>0.05).Beş üniteden fazla kan transfüzyonu gerektiren veya hastanedeyken tekrar kanama geçiren hastalar diğer guruplara göre kötü prognoz gösterdiler (p<0.0001 ve p<0.001. sırasıyla). Komorbid kardiyovasküler hastalıkları olanlar diğer komorbid hastalıklara göre en uzun yatış süresine sahip olan gurup olarak belirlendi (p<0.001).

Tartışma/Sonuç: Gastrointestinal sistem kanamalarının prognozu birçok faktöre bağlıdır. Hastalar risk faktörleri bakımından dikkatlice değerlendirilmelidir. Bugüne dek yayınlanmış farklı serilerde. ortak varılan sonuçlara göre de gastrointestinal kanamaların tedavisi altta yatan prognostik faktörlerin tanınması ile başlamaktadır. Gastrointestinal kanamaları ilk tespit eden, triajını ve acil tedavisini düzenleyen acil servis doktorları hastalarını bu parameterlere göre değerlendirmek zorunluluğundadır.

Sözel Bildiri

THE POTENTIAL ANTIOXIDAN ROLE OF STORAX IN LPS-INDUCED HACAT CELLS

Buket ER URGANCI

Pamukkale University Faculty of Medicine Medical Biology Department, aber@pau.edu.tr

Abstract:

Introduction: The skin is the primary interface between the body and the environment which provides the first line of defense against microbial and chemical agents. Keratinocytes, represent the major component of the skin and participate actively in the skin immune system. Normally, there is a balance between oxidants and antioxidants in our body, and it has a complex antioxidant system that combats free radicals caused by endogenous or exogenous causes and oxidative stress caused by them. Storax has been used for treating dysentery, coughs, wounds, and infections. Sweetgum storax has been reported to contain numerous compositions having anti-oxidant and anti-microbial effects.

Aim: In our study we aimed to identify the antioxidative enzymes which has a potential role on oxidative status of LPS-induced HaCaT cells.

Methods: HaCaT cell were cultured in DMEM-high glucose medium with 10% FBS, 1% penicillin-streptomycin and 1x amphotericin B at 37 °C, 5% CO2, 95% air humidified incubator. To construct the LPS induced cell line, 1 µg/ml LPS was used as same in the literature. For storax test dose and toxic dose determination, the MTT assay was performed. TAS, TOS, OSI, SOD, GPx, MDA ELISA was performed from supertanant of 1 µg/ml LPS and 50 µg/ml Storax treated HaCaT cells.

Results: The OSI, MDA and SOD levels of the LPS treated cells were statistically different than the control group (OSI 2.31 vs 0.407, $p<0.005$; MDA: 0.695 vs 0.456 nmol/mL, $p<0.005$, SOD 1,51 vs 0.29 U/ml, $p<0.005$). However, Storax treatment reverse the oxidative stress status via MDA and SOD levels (MDA 0.404 nmol/mL, SOD 0,41 $p< 0.005$). There was no statistically significant difference in GPx levels between the groups ($p>0.005$).

Conclusion: Our findings put great emphasis on the pro/antioxidant defense mechanisms and its role on keratinocytes.

Keywords: Keratinocyte, HaCaT, LPS, Oxidative stress, Storax

Sözel Bildiri

YETİŞKİN İNVAJİNASYON KLİNİK, ETYOLOJİ VE SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Serdar ACAR, Girayhan ÇELİK

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, dr.serdaracar@gmail.com, 05316167101

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, girayhan_celik@hotmail.com

Özet:
Giriş: İnvajinasyon, erişkinlerde teleskop oluşturma olarak tanımlanan nadir bir barsak tıkanması durumudur. İnvajinasyonda, gastrointestinal (GI) sistemin proksimal segmenti, bitişik distal segmentinin lümenine girer. Pediatrik yaşta, akut apandisitten sonra en sık akut karın bozukluğunun nedeni olup % 90'ı idiyopatiktir. Yetişkinlerde invajinasyon vakalarının % 70-90'ında altta yatan bir patoloji tespit edilir ve bu patolojilerin yaklaşık % 65'ini benign veya malign neoplazmlar oluşturur.
Amaç: Bu çalışmanın amacı invajinasyon olgularının etyolojik nedenlerini sunmak ve erişkinlerde nadir karın ağrısı sebeplerinden biri olan bu hastalığa dikkat çekmektir.
Yöntem: Çalışmamızda son 10 yılda kliniğimize ileus tablosu başvurmuş ve invajinasyon tanısı alan 11 olgu retrospektif olarak incelenmiştir.
Bulgular: Çalışmamızda 8'i (%72,8) erkek, 3'ü (%27.2) kadın olmak üzere toplam 11 olgu incelendi. Tüm hastalar ileus tablosu ile acil operasyona alındı. Hastaların yaş ortalaması 55,6 (13-96) idi. İnvajinasyon 6 (54,5) hastada ince barsak; 3 (27,2) hastada kolon, 1 hastada (%9,1) ileokolik ve 1(9,1) hastada hem ince barsak hem kolon. yerleşimliydi. Çalışmamızdaki bütün hastalar değerlendirildiğinde 7 hastada (%63,6) malign bir patoloji, 3 hastada (%27,2) benign bir patoloji izlenmiş olup 1 hastada (%9,1) etyolojik faktör bulunamamış ve idiyopatik olarak kabul edilmiştir. Benign olguların, 1 inflamatuar fibroid polip, 1 brid, 1 mezenter lenfadenopatiye bağlı olduğu görülürken; malign sebepler 2 kolon adenokanseri, 2 ince barsak GİST, 1 apendiks musinöz adenokarsinom, 1 malign melanom metastazı, 1 renal karsinom metastazına bağlı olduğu görüldü. 1 olguda herhangi bir etyoloji bulunamadı.
Tartışma ve Sonuç: Erişkin invajinasyonunun klinik prezentasyonu oldukça değişkendir. Semptomlar spesifik değildir ve erişkinlerde vakaların çoğunluğunun kısmi tıkanma ile uyumlu olarak kronik olduğu bildirilmiştir. Yetişkinlerin % 90'ından fazlasında invajinasyon nedeni tanımlanmaktadır. Bizim çalışmamızda da %90 etyolojik sebep bulunmuş olup nispeten nadir olan invajinasyonun oldukça nadir etyolojik faktörleri olduğu görüldü. Yetişkinlerde invajinasyon için tercih edilen tedavi cerrahidir.
Anahtar Kelimeler: İleus, İnvajinasyon, Malignite, Yetişkin invajinasyon

Poster Bildiri

BİR ŞAHİNDE (*Buteo buteo*) METATARSOFALANGEAL EKLEMDE HİPERFLEKSİYON OLGUSU

***Can NACAR[1], Kamil Serdar İNAL[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1], Mehmet Suat YILMAZ[1], Ozan ADIYAMAN[1], Zeynep SEMERCİ[1]**

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, cannacar@hotmail.com*

Özet: İzlanda ve Kuzey İskandinavya dışında tüm Avrupa'da ve Batı Asya'da geniş dağılım gösteren şahinin (*Buteo buteo*), dünya popülasyonunun 4.000.000'un üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye'deki popülasyonuna ek olarak, özellikle Kuzey Avrupa popülasyonundan on binlerce şahin, göç esnasında ya da kışlama amacıyla ülkemizi kullanmaktadır. İl sınırları içerisinde iki delta barındıran Samsun'da, genellikle sonbahar göçü sonrası çeşitli nedenlere bağlı olarak, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi'ne de farklı türden yırtıcı kuşlar sıklıkla getirilmektedir. Hastanemize getirilen yabani kuşların çoğunda ortopedik travmalar başta olmak üzere, çeşitli lokomotor sistem hasarları gözlenmiştir.

Yırtıcı kuşların tamamı tüneme, kavrama, avlanma ya da ağaca tırmanma amacıyla ''Tendon Kilitleme Mekanizması'' kullanır. 2,3 ve 4. parmakların fleksiyonunu sağlayan ''Fleksor Tendon Digitorum Longus'' ve 1. parmağın fleksiyonunu sağlayan ''Fleksor Tendon Halukis Longus'' bu mekanizmayı oluşturan anatomik yapılardır. Tendon kilitleme mekanizmasında sorun oluşan kuşlarda, başta avlanma olmak üzere birçok doğal aktivitede aksamalar olmakta, dolayısıyla doğada hayatta kalma şansları hastalığın şiddetine göre gittikçe azalmaktadır. Bu mekanizma, çeşitli travmatik hasarlar sonucu bozulabilmektedir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi Cerrahi Kliniği'ne, sol metatarsofalangeal ekleminde hiperfleksiyon olduğu belirlenen, juvenil Bayağı Şahin (*Buteo buteo*) bu olgu sunumunun materyalini oluşturmaktadır. Yapılan klinik muayenede; dehidrasyon, iştahsızlık, uçamama, nörolojik muayenede; kraniyal bulguların ve derin ağrı duyumunun normal olduğu belirlendi. Ortopedik muayenede; sol metatarsofalangeal ekleminde hiperfleksiyon ve tarsal ekleminde kontraktür mevcuttu, ilgili ekstremitede işlev bozukluğu görüldü. Hastanın çekilen radyografilerinde bir patolojiye rastlanılmadı.

Tedavide İnterdigital – Snowshoe ve atel destekli bandaj kullanıldı. Aynı zamanda deriye, Furacin ve Madecasol Pomad, pododermatitis vb. durumların önüne geçilebilmesi için uygulandı. Bandaj, 2 günde bir değiştirildi, yenilenmesi esnasında fizik tedavi yapıldı ve toplamda 14 gün süre ile uygulandı. Bandaj çıkarıldıktan 2 gün sonra ilgili ekstremiteyi aktif bir şekilde kullanmaya başladı. Fizik tedavisi 1 hafta daha devam eden şahin, tedavisinin ardından habitatına uygun bir bölgede doğaya salındı.

Anahtar Kelimeler: Şahin, Tendon, Ekstremite

Poster Bildiri

BİR KEDİDE KORPUS MANDİBULA KIRIĞININ AKRİLİK EKSTERNAL FİKSATÖR İLE STABİLİZASYONU

Elif BAĞATIR[1*], Mehmet Suat YILMAZ[1], Ozan ADIYAMAN[1], Yuşa ALTIN[1], Can NACAR[1], Didem EROL[1]

[1] Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,*
elif.bagatir@omu.edu.tr

Özet: Kedilerde travmatik olarak meydana gelen mandibula ve maksilla kırıkları özellikle yüksekten düşme sonrasında yaygın olarak görülmektedir. Genellikle bu tip kırıklar kafa travmaları ile birlikte görülür. Mandibular kırıklar kedilerde görülen tüm kırıkların yaklaşık olarak %16'sını oluşturur. Mandibular kırıklar arasında en sık görülen tipleri sırasıyla en yaygın olarak sırasıyla, mandibular simfizis ayrılmaları, mandibular gövde kırıkları, ramus mandibula kırıkları, kondül ve koronoid prosess kırıklarıdır. Alt çene kırıklarında en çok karşılaşılan etiyoloji yüksekten düşmeler, kavgalar ve trafik kazalarıdır. Mandibula kırığı tedavisindeki temel amaç kırık sonucu oluşan maloklüzyonu düzeltmektir. Ayrıca yumuşak dokulara zarar vermekten, mandibular kanala implant yerleştirmekten ve iatrojenik diş hasarından kaçınılmalıdır. Mandibula kırıklarının tedavisinde karar verirken, her vakada kapsamlı bir kırık değerlendirmesi mutlaka yapılmalıdır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesine 3. kattan beton zemine düşme şikâyeti getirilen, 1,5 yaşlı Scottish Fold ırkı kısırlaştırılmamış erkek kedi bu olgu sunumunun materyalini oluşturdu. Yapılan fiziksel ve ortopedik muayenede mandibulada krepitasyon ve maloklüzyon belirlendi. Radyografik incelemede bilateral korpus mandibula kırığı teşhisi konuldu. Hasta sırt üstü yatırıldı ve asepsi antisepsiden sonra kırık kapalı olarak redükte edildi. Her mandibula yarımına 3 adet toplamda 6 adet 2 mm çaplı Kirschner teli kapalı olarak uygulandı. Pinlerin deri dışında kalan kısmı 7 numara entübasyon tüpü ile birleştirildikten sonra akrilik (PMMA) hazırlanarak tüp içi dolduruldu. Operasyondan sonra alınan kontrol radyografilerinde redüksiyon kontrol edildi. Ağız içi temizliğin sağlanması için klorheksidin, pin dibi bakımı için antiseptikli solüsyon ve sistemik antibiyotik reçete edilmiştir. Operasyondan sonra 3. günde oklüzyonun iyi olduğu, hastanın rahatça mama yiyebildiği görüldü. Operasyondan sonra 30. günde hasta genel anestezi altında eksternal fiksatör uzaklaştırıldı. Uzun dönem (90.gün) kontrolünde ise hastanın hiçbir şikâyeti olmadığı hasta sahipleri tarafından belirtilmiştir. Sonuç olarak, bu olguda bilateral korpus mandibula kırığının neden olduğu maloklüzyon, Kirschner telleri ve akrilik eksternal ile stabilizasyonu başarılı bir şekilde uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akrilik, eksternal, kedi, kırık, korpus mandibula

Sözel Bildiri

KEDİ VE KÖPEKLERDE EPİDURAL ANESTEZİ VE ANALJEZİ

Elif BAĞATIR[1], Mehmet Suat YILMAZ[1], Ozan ADIYAMAN[1], Didem EROL[1], Yuşa ALTIN[1], Hatice Özlem NİSBET[1]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,*
elif.bagatir@omu.edu.tr

Özet: Epidural anestezi / analjezi (EAA), invaziv ortopedik ve yumuşak doku cerrahisinde optimum koşulları sağlamak için beşeri hekimlik ve veteriner hekimlikte sıkça kullanılan bir tekniktir. Veteriner hekimlik uygulamalarında şu andaki kullanımı, beşeri hekimliğe göre nispeten daha az görülmektedir. Bu yöntemin yaygın olarak kullanılmaması nedenleri arasında, hekimlerin güven eksikliği, yöntemin faydası veya komplikasyonları hakkında yeterli bilgi sahibi olmamaları sayılabilir. Epidural anestezi tekniği başlangıçta zorlayıcı olsa da, sınırlı ekipman gereksinimleri olan kazanılabilir bir beceridir. Epidural anestezi / analjezi kullanımı, hasta tarafından algılanan cerrahi stimülasyon derecesini azaltır bu sayede ağrılı uyaranda meydana gelen bu azalma sayesinde gerekli anestezi derinliğini azalarak stabil anestezi sağlamak için gereken analjezi miktarın da azalmış olur. Sonuç olarak, anestezinin yan etkileri de azalır. Stabil intraoperatif anesteziye ek olarak, epidural anestezi / analjezi, sistemik analjezi gereksinimlerini ve böylece hastanede kalış süresini doğrudan azaltır ve postoperatif hasta konforunu sağlar. Epidural anestezi / analjezi, minimal sayıda invaziv bir tekniktir olmasına rağmen birçok komplikasyon meydana gelebilir. Ancak, bu komplikasyonlar tedavi edilebilir niteliktedir ve klinisyenlerin epidural anestezi / analjeziyi perioperatif ağrı yönetimi planlarına dahil etmelerini engellememelidir. Bu sunumun amacı, epidural anestezi / analjezi tekniğini açıklamak, uygulamayı çevreleyen hususları detaylandırmak ve bugüne kadar bildirilen komplikasyonları özetlemektir.

Anahtar Kelimeler: Anestezi, analjezi, epidural, kedi, köpek

Sözel Bildiri

KEDİ VE KÖPEKLERDE EKSTERNAL FİKSASYON KOMPLİKASYONLARI

Mehmet Suat YILMAZ[1], Kâmil Serdar İNAL[1], Elif BAĞATIR[1], Serap ABADAN[1], Zeynep SEMERCİ[1], Can NACAR[1]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, msuat.yilmaz@omu.edu.tr*

Özet: Komplikasyon primer hastalığa bağlı olarak beklenmedik bir şekilde planlarda, yöntemde ve durumda gözlenen değişiklikler sonucu oluşan sekonder problemlerdir. Eksternal fiksasyona (ESF) bağlı komplikasyonlar ise kemik ve yumuşak doku iyileşmesini etkileyen ve genellikle tedavi protokolünde değişiklik yapmayı zorunlu kılan komplikasyonlardır. Diğer komplikasyonlarda olduğu gibi ESF' ye bağlı komplikasyonlar da temel prensipler ve yöntemler yapılan hataların bir sonucu olarak ortaya çıkar. Eksternal fiksasyona bağlı komplikasyonlar; pin dibi enfeksiyonları, fiksatöre bağlı problemler ve nörovasküler/muskuler hasarlar olarak sınıflandırılabilir. Pin dibi çevresindeki yumuşak doku ile kemik dokuda oluşan nekroz ve enfeksiyon pin dibi enfeksiyonu olarak adlandırılır. Pin dibi enfeksiyonları prognozlarına göre kendi içerisinde hafif ve şiddetli pin dibi enfeksiyonları olarak ikiye ayrılabilirler. Fiksatöre bağlı problemler ise kendi içlerinde; pin gevşemesi, yetersiz stabilizasyon, pin tutucular ve barların deride oluşturdukları basınç nekrozları, kaynama gecikmesi ve iatrojenik kemik kırıkları olarak sınıflandırılabilir. Nörovasküler ve muskuler hasarlar perkutan pinlerin uygulanması sırasında güvenli koridorların seçilmemesi sonucu oluşur. Güvenli koridorların seçilmemesi olası yumuşak doku hasarı riskini arttırır. Uygulanan pinlerin kas veya sinir dokulara penetre olması, geçici/kalıcı sinir hasarları ve kuadriseps kontraktürü gibi önemli komplikasyonların görülmesine sebebiyet verebilir. Eksternal fiksasyona bağlı en sık gözlenen komplikasyonlar; pin dibi enfeksiyonları, fiksatör komponentlerinin gevşemesi veya kırılması ve yumuşak doku penetrasyonuna bağlı travmadır. Bu komplikasyonlar, deri gerilimi ve yumuşak doku travmasını azaltacak doğru pin uygulama yöntemleri kullanarak en aza indirilebilir. Ek olarak, uygun pin (yiv, boyut), fiksatör konfigürasyonu, yardımcı implantlar ve kansellöz kemik greftleri komplikasyon ve iyileşme yetersizliği riskini en aza indirir. Komplikasyonlar yumuşak doku ve kemik iyileşmesini önemli ölçüde etkiler. Uygun cerrahi teknikler ve yöntemler kullanılarak ESF kaynaklı komplikasyonlar önlenebilir veya azaltılabilir.

Anahtar Kelimeler: Eksternal fiksasyon, Enfeksiyon, Kedi, Komplikasyon, Köpek

Sözel Bildiri

KEDİ VE KÖPEKLERDE OKÜLER ULTRASONOGRAFİ

Birsen Deniz ÖZBAKIR[1], Elif BAĞATIR[1], Serap ABADAN[1], Zeynep SEMERCİ[1], Türkü Ülkem ŞEN[1], Yuşa ALTIN[1], Hatice Özlem NİSBET[1]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun-Türkiye*

birsendeniz.ozbakir@omu.edu.tr

Özet: Oküler ultrasonografi, veteriner pratikte yaygın olarak kullanılan bir muayene aracı haline gelmektedir. Anestezi veya sedasyona gerek duyulmadan intraokuler ve retrobulbar yapıların incelenmesini sağlamaktadır. Oküler travma, aksiyal göz küresi uzunluğunun belirlenmesi, intraoküler veya orbital yabancı cisimler veya kitleler, intraoküler hemaroji, lens luksasyonu ve retinal ayrılma ve tam veya kısmı opasifikasyon durumlarında ön ve arka segmentlerin değerlendirilmesi ultrasonografik göz muayenesi endikasyonları arasında yer almaktadır. Oküler ultrasonografi klinisyene tedavi ve prognoz hakkında ek bilgiler sunmaktadır. Göz küresinin aksiyal ölçümleri glokom, mikroftalmi, fitizis bulbi veya persiste hiperplastik primer vitreus gibi durumların değerlendirilmesinde önemlidir. A-mod ultrasonografi oküler biyometri amacıyla kullanılmaktadır. En yaygın görüntüleme B-mod ultrasonografi ile yapılmaktadır. Anatomik yapıların değerlendirilmesinde B-mod ultrasonografi iki boyutlu görüntüleme sağlar. Göz küresi ve orbitanın görüntülenmesinde yüksek frekanslı transdüserler (7,5-50 MHz) tercih edilmektedir. Korpus vitreum ve retrobulbar alan gibi derin oküler dokular en iyi 7,5-13 MHz transdüserler ile görüntülenmektedir. Linear problar çevre dokuların en uygun şekilde görüntülenmesini sağlarken konveks probların küçük temas yüzeyleri manipülasyon kolaylığı sağlamaktadır. Uygulama sırasında prob doğrudan kornea üzerine, göz kapaklı üzerine veya göz üzerine yerleştirilen su kesesi üzerine yerleştirilebilir. Probun göz üzerinde gezdirilmesi ile göz küresi bir taraftan diğerine meridyenler halinde taranmış olur. Tarama yönü değiştirilmeden probun hareket ettirilmesi ile görme eksenine paralel kesitler elde edilebilir. Eğer prob limbus ya da perilimbal alanlara konumlandırılırsa, meridyonel (radiyal) veya transversal (görme eksenine perpendiküler ve iris düzlemine paralel) kesitler alınabilir.

Anahtar Kelimeler: kedi, köpek, oküler biyometri, oküler ultrasonografi

Poster Bildiri

KEDİLERDE SİMBLEFARON

Birsen Deniz ÖZBAKIR[1]*, Elif BAĞATIR[1], Ozan ADIYAMAN[1], Serap ABADAN[1], Türkü Ülkem ŞEN[1], Can NACAR[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun-Türkiye

birsendeniz.ozbakir@omu.edu.tr

Özet: Simblefaron, konjunktif dokunun kornea veya konjunktivaya yapışması ile korneal opasiteye neden olan vaskülarize bir membrandır. Konjenital ya da sonradan şekillenebilmektedir. Konjunktival yapışmalar şiddetli konjunktivitlerin bir sekelidir. İyileşme sırasında kemotik, ülseratif konjunktiva kendi üzerine, üçüncü göz kapağına ya da korneaya yapışabilir. Bu durum kedilerde yaygın olarak görülmekle birlikte nadiren köpeklerde de görülmektedir. Kedilerde en yaygın enfeksiyon nedeni FHV-1 (Feline Herpes Virus-1)'dir. Ağrılı bir durum değildir. Konjunktivit nedeniyle meydana gelen simblefaron oluşumu lakrimal punktaların kapanmasına da neden olarak drenaj problemlerine yol açabilmektedir. Oldukça değişken derecelere sahiptir. Yapışmaların derecesine ve konumuna göre konjunktival forniksleri gözyaşı akışını bozabilir veya görüşü engelleyebilir. Şiddetli olgularda korneal yüzey büyük oranda konjunktif doku ile kaplandığı için mekanik körlüğe neden olmaktadır. Kornea ve konjunktiva arasındaki yapışmaların cerrahi müdahale ile ayrılabilmesi mümkündür. Yapışmaların ayrılması amacıyla süperfisiyal keratektomi uygulanmaktadır. Yapışan konjunktif dokuların temizlenmesinden sonra kalan konjunktif doku, yeniden meydana gelebilecek yapışmaların önüne geçmek amacıyla limbal kenara dikilir. Postoperatif dönemde de 3-4 hafta süre ile silikon kontakt lensler kullanılarak kornea yapışmalara karşı korunabilir.

Anahtar Kelimeler: Kedi, konjunktivit, kornea, simblefaron

Sözel Bildiri

RUMİNANT BESLEMEDE KULLANILAN YEMLERİN DEĞERLERİNİN BELİRLENMESİNDE GAZ ÜRETİM TEKNİĞİ, ENZİM YÖNTEMİ VE İKİ AŞAMALI SİNDİRİM TEKNİĞİNİN KULLANIMI

Sesil EFECAN[1]

[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,Gıda Tarım ve Hayvancılık MeslekYüksek Okulu, , Burdur, Türkiye
sefecan@mehmetakif.edu.tr

Özet: Ruminant beslenmede kullanılan yemlerin değerlerinin belirlenmesinde in vivo, in vitro ve in situ veya in sacco gibi farklı yöntemler kullanılmaktadır. Yemlerin sindirim derecesi ve tüketim miktarının tespitinde en güvenilir yöntem in vivo metotlardır. Bu metotların oldukça pahalı ve zahmetli olması in vitro ve in situ metotların ortaya çıkmasına neden olmuştur. İn vitro yöntemlerin daha çok tercih edilmesinin sebebi diğer yöntemlere göre ucuz olması, çalışmaların daha kısa zaman alması, deneme şartlarının her zaman kontrol altında tutulabilmesidir. İn vitro yöntemler genelde ya fermantasyon ürünlerin ya da fermentasyon kalıntılarının ölçümüne dayanmaktadır. En çok tercih edilen in vitro teknikler; Gaz üretim tekniği, enzimlere dayalı teknikler ve İki Aşamalı Sindirim Tekniğidir.

Anahtar Kelimeler: Ruminant, İn vitro sindirilebilirlik, yemlerin değeri

Sözel Bildiri

AT VE TAYLARIN GENEL BESLENMELERİNE BİR BAKIŞ

Sesil EFECAN[1], Şima ŞAHİNDURAN[2], Süleyman ŞENSOY

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksek Okulu, Burdur, Türkiye, sefecan@mehmetakif.edu.tr*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

[3]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksek Okulu, Burdur, Türkiye, ssensoy@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Günümüzde at yetiştiriciliği toplumların ekonomik gücüne paralel olarak spor veya yarış amacıyla yetiştirilmektedir. Fiziksel özellikler bakımından mükemmel bir at yetiştirmek için tayların döllenmiş yumurtadan itibaren erişkin ağırlığa ulaşıncaya kadar gelişme dönemlerine uygun bir şekilde yeterli ve dengeli rasyonlar ile beslenmeleri gerekmektedir. Tüm canlılar için de önemli olduğu gibi atlar için de dengeli ve yeterli beslemenin yapılması gerekir aksi durumda; atlar için çok önem arz eden hız, dayanıklılık, büyüme, döl verimi ve vücut şeklinde istenilen verim almak güçleşir. Üretici tarafından istenenlerden en önemlileri kısrakta iyi bir reprodüktif performans, güçlü bir anne olma özelliği ve aynı zamanda sağlıklı tay vermektir. Bunun gerçekleşmesi için kısraklarda çiftleşme, gebelik ve laktasyon süresince besin maddeleri ihtiyaçları özenle hazırlanması gerekir. Aynı zamanda besin maddeleri ihtiyacı özellikle egzersiz yapan atlarda büyük bir etkiye sahiptir. At beslemede grup beslemesi değil bireysel besleme önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: At, tay, besleme

Poster Bildiri

BİR KEDİDE İNATÇI TİBİA KIRIĞI OLGUSU VE SAĞALTIMI

Zeynep SEMERCİ[1*], Kâmil Serdar İNAL[1], Melis GÖL[1], Elif BAĞATIR[1], Türkü Ülkem ŞEN[1], Can NACAR[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,

z.semerci.95@gmail.com

Özet: Olgunun materyalini; Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi Cerrahi Anabilim Dalına getirilen bir yaşlı, dişi, melez ırk kedi oluşturdu. Anamnezde bir saat önce silaj makinesine sıkıştığı, sağ arka bacağını kullanamadığı bildirildi. Yapılan fiziksel ve radyografik muayenede sağ tibiada proksimal diyafizer parçalı tip 3a açık kırık ve sağ tarsometatarsal eklemde luksasyon tanısı konuldu. İlk müdahalede bölgenin tıraşı, irrigasyonu, debridemanı yapılıp, kemiğin üzeri yumuşak doku ile kapatılacak şekilde dikiş uygulandı. Sıvı sağaltımına ve antibiyotiğe (25 mg/kg dozda seftriakson sodyum IV) başlandı. Bir gün sonra tibia'yı hizalamak amacıyla intramedullar pin ve tarsometatarsal luksasyon için eklemde fizyolojik ankiloz sağlamak amacıyla iki adet Krischner teli uygulandı. Ekstremite bandaja alındı. Postoperatif 9.günde dikişlerin açıldığı ve deride nekrotik alanın şekillenmeye başladığı görüldü ve rivanollü yaş pansumana geçildi. Pansuman her gün açılıp debridement ve irrigasyon yapıldı. Bu süreçte granülasyon dokusu oluşumu takip edildi. Postoperatif 15.günde Krischner telleri uzaklaştırıldı. Postoperatif 21.günde yara revizyonu yapılıp, bandaja alındı. Postoperatif 30.günde kırık hattında krepitasyon olduğu için intramedullar pin uzaklaştırılmadan, semisirküler eksternal fiksatör uygulandı. Hipokloröz asit solüsyonu ile pin deri bağlantısının bakımı yapıldı. Eksternal fiksatör ve intramedullar pin bir ay sonra çıkarıldı. Çıkarıldıktan sonra krepitasyon olduğu fark edilip bandaj uygulandı. İki gün sonra 2,7 mm tubüler dokuz delikli kilitli plak uygulandı. Sol ilium'dan alınan kortikokansellöz greftler kırık hattına yerleştirildi ve bandaj uygulandı. İki gün sonraki kontrolde plak üzerindeki dikişlerin açıldığı ve tarsal eklemde rotasyon olduğu görüldü. Ekstremite yaş pansumana alındı. Plağın çevresi granülasyon dokusuyla iyileşirken plak deri dışında kaldı. İki ay sonra plak uzaklaştırıldı. Tibia dikişlerle kapatıldı ve 10 gün sonra dikişler alındığında ekstremitenin foksiyonel olarak kullanımı iyiydi. Radyografik muayenede kemikte kaynama görüldü. Tarsal eklemde fizyolojik ankiloz belirlendi. Bu olgu sunumu ile farklı alternatif osteosentez yöntemlerini kullanarak kedilerin tip 3 tibia kırıklarında uygulanabilecek tedavi yöntemlerinin bildirilmesi amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Açık kırık, eksternal fiksatör, kedi, kilitli plak, tibia

Poster Bildiri

BRİTİSH SHORTHAİR IRKI BİR KEDİDE STENOTİK BURUN DELİĞİ REZEKSİYONU

Zeynep SEMERCİ[1*], Kâmil Serdar İNAL[1], Ozan ADIYAMAN[1], Serap ABADAN[1], Türkü Ülkem ŞEN[1], Can NACAR[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,
z.semerci.95@gmail.com

Özet: Bu olgu sunumunun materyalini; Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi Cerrahi Anabilim Dalına getirilen British Shorthair ırkı, 10 aylık, erkek kedi oluşturdu. Hasta sahibinden alınan anamnezde dört aydır devam eden solunum güçlüğü, mama yerken gürültülü solunum sesi ve hapşırma bildirildi. Fiziksel muayenede burun deliği açıklığının anormal ölçüde dar olması nedeniyle "stenotik nares" tanısı konuldu. Toraksın radyografik muayenesi normaldi. Stenotik burun deliği rezeksiyonu operasyonu için hastanın propofol %1 ile indüksiyon yapılıp ardından isofluran ile idamesi sağlandı. Hasta entübe edilirken damağı kontrol edildi ve yumuşak damakta uzama olmadığı belirlendi. Hasta sternal olarak pozisyonlandırıldı. Burun kenarlarının rahat manipülasyonu için burun deliklerine ince besleme tüpleri yerleştirildi. Brown-Adson penseti ile burnun tıkanmasına sebep olan parça belirlendi. Penset ile burun kenarı tutulurken, 11 numara bistüri ile kama şeklinde parça çıkarmaya izin verecek bir ensizyon yapıldı. Dokuları tekrar karşı karşıya getirmek için dikiş uygulandı. Postoperatif 10.günde dikişler alındı. Operasyon sonrası hasta sahibinden alınan bilgiye göre yaklaşık 4 gün boyunca solunum güçlüğünün devam ettiği ardından solunum güçlüğünün kalmadığı öğrenildi. British Shorthair ırkı kedilerde brahiosefalik solunum yolu sendromu sık görülür. Brahiosefalik solunum yolu sendromu; stenotik burun delikleri, uzamış yumuşak damak ve tersine dönmüş laringeal divertiküllerin kombinasyonunun brahiosefalik ırklarda üst solunum yolu obstrüksiyonuna sebep olmasıdır. Bu olgu sunumu ile brahiosefalik solunum yolu sendromunun tedavi yöntemlerinden biri olan stenotik burun deliği rezeksiyonu operasyonu ile ilgili bilgilendirme amaçlandı.

Anahtar Kelimeler: Brahiosefalik solunum yolu sendromu, stenotik burun deliği rezeksiyonu, stenotik nares

Poster Bildiri

İNTERVERTEBRAL DİSK FITIĞI OLAN BİR KÖPEKTE GÖRÜNTÜLEMENİN ÖNEMİ

Serap ABADAN[1*], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1] ,Elif BAĞATIR[1] ,Mehmet Suat YILMAZ[1], Ozan ADIYAMAN[1],Zeynep SEMERCİ[1]

[1] Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,*

serap.abdn@gmail.com

Özet: Köpeklerde intervertebral disk (IVD) hastalığı ağrı, uzuv işlevinde kısmi bir kayıp, felç ve ilerlemiş olgularda derin ağrı duyumunda kayıp ile kendini gösteren yaygın bir klinik bozukluktur. İntervertebral disk hastalığı servikal, torakolumbal, lumbal veya lumbosakral bölgede ortaya çıkabilir. En sık Dachshund, Pekingese, Shin Tzu, Basset Hound veya American Cocker Spaniel gibi cüce (kondrodistrofik) ırklarda görülür. Hastalık Alman Çoban Köpeği, Labrador Retriever ve diğer kondrodistrofik olmayan türlerde de ortaya çıkabilir. Kedilerde intervertebral disk hastalığı bildirilmiştir, ancak bu nadirdir. Bu olgu sunumunda, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesine getirilen 6 yaşında terrier melezi bir köpekte parezis, ağrı, strangüri, duruş bozukluğu görülmüştür. Çekilen radyografiler sonucunda torakolumbal vertebra aralıklarında daralma görülmüştür. Kesin tanı için bilgisayarlı tomografi (BT) çekildiğinde, 13. Kostanın sol tarafta doğuştan anomali olarak oluşmadığı görülmüştür. Birçok vertebra operasyonunda, preoperatif planlamada vertebraların düzeyini ve ensizyon bölgesini belirlemek için son kosta olan 13. Kostadan rehber olarak yardım alınmaktadır. Ancak bu vakada da görüldüğü gibi tek bir görüntüleme yönteminden ziyade, diğer görüntüleme yöntemlerinden de yardım alınması gerektiği preoperatif planlamanın operasyonun kendisi kadar önemli olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Köpek, Medulla spinalis, İntervertebral disk, Spinal travma, Stabilizasyon ,Vertebra

Sözel Bildiri

EMZİRME DÖNEMİNDE AKILCI İLAÇ KULLANIMINA YAKLAŞIM

Songül ÖZKULA

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji ABD, Isparta, Türkiyesongulozkula@sdu.edu.tr

Özet:

Giriş: Emzirme, çocuğun hayatta kalması, yaşamını sürdürmesi ve gelişimi için oldukça önemlidir. Yaşamın ilk 6 ayında emzirmeyi tavsiye eden Dünya Sağlık Örgütü, ilk 6 ay sonrasında uygun ek gıdalar ile 2 yıla veya daha uzun süreye kadar emzirmeye devam edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Literatürde emzirme, bebeklerin bilişsel gelişimi, bebeklerde infeksiyöz hastalıklara bağlı mortalite ve morbiditede azalma, immünolojik hastalıklar ve özellikle kısa dönemde solunum yolu efeksiyonları, gastrointestinal sistem enfeksiyonları, ani bebek ölümü sendromu ve inflamatuar barsak hastalığı gibi hastalıkların görülmesinde azalma ile ilişkilendirilmiştir. Emziren bir annenin ilaç kullanması gereken akut veya kronik bir hastalığı olabilir. Bu nedenle, bebek de anne sütü aracılığı ile ilaca maruz kalabilir. Anne sütüne geçen ilaç konsantrasyonu, anne ve bebeğe bağlı bazı faktörlere göre değişiklik gösterir. Emziren bir annenin tedavi planlamasında bebeğin ilaç maruziyetini azaltmak için dikkat edilmesi gereken bazı noktalar bulunmaktadır; İlacın mutlaka kullanılması gerekiyorsa ilaç etkili en düşük dozda verilmelidir. Tedavide daha kısa yarılanma ömrüne sahip ilaçlar seçilmelidir. Tedavide ilaç seçiminde olabildiğince süte en düşük oranda geçtiği kanıtlanmış ilaç tercih edilmelidir. Anneye, bebeği ilacını almadan önce emzirmesi söylenmelidir. Sitotoksikler ve radyofarmasötikler gibi potansiyel toksik ilaçlar kullanılacaksa emzirmeye geçici olarak ara verilmeli ve bu süreçte oluşan sütün sağılıp atılması söylenmelidir. Annenin, toksik bir ilaçla uzun süreli bir tedavisi planlanıyorsa, annenin emzirmeye devam etmesi mümkün olmayabilir. Bebeğin beslenme-uyku düzeninde değişiklikler mutlaka gözlemlenmelidir. Sonuç olarak; Emziren annenin kullanması gereken ilacın emzirme döneminde kullanımının uygunluğu ile ilgili gerekli değerlendirmeler yapılmalı, tedavi planında gerekirse ilacın anneye sağlayacağı yarar ile bebekte neden olacağı zarar oranı tartılarak ilaç seçilmeli ve hastalar bilgilendirilerek yakından takip edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Akılcı ilaç kullanımı, Emzirme dönemi, Anne sütü

Sözel Bildiri

ASETABULUM KIRIĞI CERRAHİ TEDAVİSİNDE MODİFİYE STOPPA YAKLAŞIMI SONUÇLARIMIZ

Erdem EDİPOĞLU

SBÜ Bakırköy Dr.Sadi Konuk SUAM, erdemedipoglu@hotmail.com

Özet:

Amaç: Modifiye Stoppa yaklaşımı kullanılarak cerrahi tedavisi yapılan asetabulum kırıklarının sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: 2013-2017 yılları arasında Bakırköy Dr.Sadi Konuk EAH ortopedi ve travmatoloji kliniğinde modifiye Stoppa yaklaşımı ile tedavi edilen 29 yetişkin hasta değerlendirildi. Stoppa yaklaşımı, ana deplase parçası anterior ve kuadrilateral yüzey olan asetabulum kırıklarının fiksasyonunda tercih edildi. İliak kanat kırığının eşlik ettiği vakalarda, ilioinguinal yaklaşımın lateral pencere insizyonu da ilave edildi.

Bulgular: Tüm hastalar en az 1.5 yıl takip edildi. 29 hastadan 10'u anterior kolon, ikisi her iki kolon, yedisi anterior kolon – posterior hemitransvers, dördü transvers, ve altısı T tipi kırıktı. Ortalama kanama 950 ml, ortalama operasyon zamanı 155 dakika idi. Hastaların %96'sında anatomik veya tatminkar redüksiyon elde edildi. İki hastada hafif obturator sinir bulguları görüldü ve üç ay içinde geriledi. Bir hastada perop eksternal iliak ven yaralanması oldu ve damar cerrahisi tarafından primer tamir yapıldı.

Sonuç: Modifiye stoppa yaklaşımı, anterior kolon ve kuadrilateral yüzey için mükemmel erişim sağlayarak, bu bölge kırıklarının tedavisinde iyi cerrahi sonuçlar alınmasını mümkün kılar. Çalışmamız sonucunda Stoppa yaklaşımının, ilioinguinal yaklaşım gereken vakalarda etkin bir alternatif olacağı sonucuna vardık.

Anahtar Kelimeler: asetabulum kırığı, kuadrilateral yüzey, modifiye stoppa yaklaşımı

Sözel Bildiri

BİR ADET DEVE DİLİ'NİN MORFOLOJİK YÖNDEN İNCELENMESİ

Beste DEMİRCİ[1], Funda TERZİ[2], Süleyman YÜKSEL[1], Yavuz ULUSOY[3], Bahadır KILINÇ[3]

Kastamonu Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Kastamonu, bestedemirci@kastamonu.edu.tr
Kastamonu Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Kastamonu, suleymanyuksel@kastamonu.edu.tr
Kastamonu Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Kastamonu, fundaterzi@kastamonu.edu.tr
Etlik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü, Patoloji Bölümü, Ankara, yavuz.ulusoy@tarımorman.gov.tr
Etlik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü, Patoloji Bölümü, Ankara, patbhdr@gmail.com

Özet: Anadolu Tülüsü tek hörgüçlü bir yapıya sahip olup, Dromadary cinsi develere göre daha uzun tüylü ve tüy rengi daha koyu olmaktadır. FAO raporuna göre önemli derecede sayıları azalan develerin sadece güreş ve turistik amaçlarla beslendiği ve Türkiye genelinde sayılarının 1000 adet civarında olduğu vurgulanmaktadır. Bu çalışmada Türkiye'de yer alan deve cinsinden Anadolu Tülüsü'ne ait bir dilin morfolojik anatomisi ve histolojisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada kullanılan materyal Etlik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü'nden temin edildi. Morfolojik olarak herhangi bir lezyon içermeyen dil %10 formalin içerisinde tespit edildi ve rutin doku takibi prosedürü uygulandı. Doku takibinin ardından hematoksilen-eosin (H&E) ve Triple boyama yöntemleri uygulandı. Deve dili'ne ait lingual papilla morfolojisi, stereo ve ışık mikroskobu ile incelendi. Deve dili apex lingua, corpus lingua ve torus lingua olmak üzere üç kısımda incelendi. Dil üzerinde papilla lentiformis, papilla conica, papilla filiformis, papilla vallate ve papilla fungiformis olmak üzere beş çeşit papilla tespit edildi. Bu papillalardan papilla lentiformis, papilla conica ve papilla filiformis mekanik, papilla vallate ve papilla fungiformis gustatorik olmak üzere iki kısımda incelendi. Papilla filiformis'lerin dilin ön 2/3'lük kısmında dağıldığı belirlendi. Papilla conica'ların dilin lateral'inde ve tabanında yer aldığı, papilla lentiformis'lerin torus lingua üzerinde yer aldığı tespit edildi. Papilla vallata torus lingua'nın iki tarafında dilin lateral'inde yer almaktaydı. Papilla fungiformis'ler ise papilla filiformis'ler arasında dağınık tarzda yerleşim göstermekteydi. Ancak Papilla fungiformis'ler dilin alt yüzünde ve uç kısımda yoğun olarak bulunmaktaydı. Dilin ventral yüzünde ve ön 1/3'lük kısımda median hatta oldukça belirgin bir kalınlaşmanın varlığı dikkat çekti. Sonuç olarak Anadolu Tülüsü'ne ait dilin morfolojisi incelendi ve elde edilen verilerle literatüre katkıda bulunuldu. Çeşitli hayvanlar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konularak beslenme alışkanlıkları yorumlanmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Tülüsü, deve dili, morfoloji

Poster Bildiri

GOLDEN RETRİEVER IRKI BİR KÖPEKTE ÜRETEREL EKTOPİ

Serap ABADAN[1*], Ozan ADIYAMAN[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1], Mehmet Suat YILMAZ[1] ,Elif BAĞATIR[1]

[1] Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, serap.abdn@gmail.com

Özet: Üreteral ektopi veya ektopik üreter, üreterlerin biri veya her ikisinin idrar kesesi dışına bağlandığı doğmasal bir anomalidir. Ekstraluminal, idrar kesesini geçerek üretraya veya vaginaya bağlanması, intraluminal ise idrar kesesi submukozasından geçerek üretra veya vaginaya bağlanmasıdır. Ektopik üreterlerin uterus veya vagina içerisinde sonlandığı durumlar gözlenmektedir ancak en sık görülen sonlanma yeri üretradır. Üreteral ektopi, üreterin idrar kesesi ile ilişkisine göre ekstraluminal ve intraluminal olarak sınıflandırılmıştır. Evcil hayvanların birçoğunda rapor edilmiştir ancak köpeklerde daha sık gözlenmektedir. Köpeklerde görülen üreteral ektopi olgularının çoğunlukla çift taraflı olduğu bildirilmiştir. Bu olgularda idrar yolu enfeksiyonlarına yatkınlık söz konusudur. Üreteral obstrüksiyon gözlenen ektopik üreter olgularında piyelonefrit ve hidronefroz gibi patolojiler sık rastlanır. Anemnez ve fiziksel muayene bulgularında, aralıklı idrar kaçırma, disüri, hematüri ve idrar yolu enfeksiyonları, genital bölgede ıslaklık koku ve deride irritasyon bulunmaktadır. Ektopik üreter tanısı dişi köpeklerde erkeklere göre daha kolay konulabilir. Bunun sebebi erkeklerde üretra maskülina'nın dar olmasıdır. Bu durum idrar kaçırmayı önleyebildiği için tanıda güçlük çekilebilir. Irk spesifik bir hastalık değildir. Tanıda direkt, indirekt radyografi, tomografi ve manyetik resonans inceleme kullanılabilir. En sık kullanılan ve en kolay tanı yöntemi intravenöz pyelografidir. Medikal sağaltım seçenekleri bulunsa da kesin tedavi yöntemi cerrahi girişim ile mümkündür. Cerrahi sağaltım seçenekleri içerisinde neoureterestomi ve üreteroneosistostomi gibi teknikler bulunmaktadır. Bu çalışmanın materyalini Ondokuz Mayıs üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesin'e idrar kaçırma şikâyeti ile getirilen Golden Retriever ırkı 7 aylık bir erkek köpek oluşturmaktadır. Fiziksel muayene ve laboratuvar bulguları normal gözlenmiştir. Kontrast radyografik incelemede (intravenöz piyelografi) sol üreterin dilate ve ektopik olduğu gözlenmiştir. Üretroneosistostomi operasyonu yapılarak tedavi edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ektopik Üreter, İdrar Kaçırma, İntravenöz Piyelografi, Köpek

Sözel Bildiri

SPORDA SIÇRAMA PERFORMANSININ ÖLÇÜMÜ

İsmail ÇALIK

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Rektörlük Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Burdur, Türkiye, icalik@mehmetakif.edu.tr

Özet: Sıçrama günümüzde hem laboratuvarda spor bilimcilerin, hem de sahada antrenör ve kondisyonerlerin alt ekstremiteye ait patlayıcı gücün ölçümünde kullandıkları en önemli parametrelerden biridir. Sıçrama sporcuların yatay ya da dikey eksende, yer çekimine karşı kısa sürede havada kalabilme ya da yer değiştirme yeteneğidir. Sıçrama yatay (horizontal), dikey (vertikal) ve derinlik olmak üzere üç grupta incelenir.

Bu çalışmanın amacı, sporda sıçrama performansı için sık kullanılan ölçüm yöntemlerini derlemektir.

Sporda sıçrama performansının ölçümünde en sık kullanılan ölçüm yöntemleri arasında mekanik yöntem, duvar üzerinde işaretleme yöntemi, sıçrama matı, fotoelektrik sensör, giyilebilir sensör, kuvvet platformu ve video hareket analizi sistemi kullanılarak yapılan ölçüm yöntemleri yer almaktadır.

Literatürde Sargent Sıçrama, Bosco Çoklu Sıçrama, Bosco Squat Sıçrama, Bosco Countermovement Sıçrama, Abalakov Sıçrama, Drop Jump, Durarak Uzun Atlama, 6 m Tek Bacak Zamanlı Sıçrama, Tek Bacak Yana Sıçrama testleri sıkça kullanılmaktadır.

Sıçrama perfomansının sonucu, sporcunun yeteneğine, fiziksel durumuna ışık tutar ve planlanacak antrenman programına yol gösterir. Sıçrama performans ölçümü, yapılan sporun türüne göre değişmekle beraber, spor hekimleri, antrenörler, fizyoterapistler gibi sağlık profesyonellerinin de katılımıyla, antrenmanların planlanması, yaralanmaların önlenmesi ve spora özgü becerilerin geliştirilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Sıçrama Testi, Performans

Sözel Bildiri

PEDİATRİK HASTA GRUBUNDA İMMUNKOMPLEKS NEFRİTLERİNİN HİSTOPATOLOJİK YÜZÜ

Emel TEKİN[1], Mustafa Fuat AÇIKALIN[1], Aslı KAVAZ[2]

[1]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

[2]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Nefroloji Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

emelyaldir@gmail.com,acikalin@ogu.edu.tr,aslikavaz@yahoo.com

Özet:

Giriş: Pediatrik hastalarda son dönem böbrek hastalığı gelişiminde konjenital hastalıklar ve glomerülonefritler daha sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Yapılan geniş serili bir çalışmada çocuklarda görülen immun kompleks nefritleri (İKN) sırasıyla IgA nefriti, Henoch-Schonlein nefriti (HSN) ve lupus nefriti olarak saptanmıştır. Bu çalışmada pediatrik hastalarda görülen immun kompleks nefritlerinin sıklığının belirlenmesi, histopatolojik alt tiplendirme ile proteinürinin ilişkisinin araştırılması amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: 2018-2020 yılları arasında böbrek biyopsileri değerlendirilen 0-18 yaşları arasında İKN tanılı 38 olgunun retrospektif olarak patolojik raporları, demografik bilgileri, biyopsi anındaki laboratuvar ve klinik bilgilerine ulaşıldı. Histopatolojik özelliklerine göre hastalıklar sadece mezengial proliferasyon (MP) görülenler ve (mezengial proliferasyon ±) endokapiller proliferasyon(EP) görülenler olarak iki alt kategoriye ayrıldı. Membranöz nefropati tanısı alan 2 hasta dışlandığında glomerüler özelliklerine göre hastaların 18'i (%50) MP, 18'i (%50) EP grubunda yer aldı. Bu kategoriler hastaların biyopsi anında elde edilen laboratuvar bulguları ile istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

Bulgular: Olguların % 55,3 'ü (n:21) erkek, % 44,7'si (n:17) kadın cinsiyetinde, yaş ortalaması 12,29 (Min-Max,3-17) olarak saptanmıştır. Patolojik tanılar içerisinde; %26,3 (n:10) lupus nefriti, %23,7 (n:9) HSN, %15,8 (n:6) IgA nefriti ilk üç sırayı oluşturmaktadır. Hastaların %55,3'ünde nefrotik düzeyde, %36,8'inde nefritik düzeyde proteinüri ile %63,2'sinde mikroskopik düzeyde, %23,7'sinde makroskopik düzeyde hematüri saptanmıştır. MP ve EP kategorileri ile proteinüri miktarı karşılaştırıldığında MP grubunun %58,8'inde nefritik, %41,2'sinde nefrotik proteinüri görülürken, EP grubunun ise %25'inde nefritik, %75'inde nefrotik proteinüri gözlenmiştir (p=0,049, ki-kare testi). EP grubunda baskın cinsiyet erkek iken (%61,9-n:13), MP grubunda baskın cinsiyet kadın (%66,7-n:10) olarak saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda tanıdan bağımsız olarak yapılan EP ve MP histopatolojik kategorileri içerisinde endokapiller proliferasyonun varlığının artan proteinüri şiddeti ile korelasyonu istatistiksel olarak anlamlı saptanmıştır. Bu kategorilerle cinsiyet karşılaştırmasında yüksek proteinüri görülen EP alt grubunda erkek cinsiyet baskınlığı mevcuttur. Hem İKN'lerinin daha sık görülmesi hem de kadın cinsiyete göre daha gürültülü tablo sergilemesi erkeklerde bir yatkınlık ihtimalini akla getirmektedir.

Sözel Bildiri

GEBELİKTE YAPILAN EGZERSİZİN DOĞUMA ETKİSİ

Ayşe ERİTEN[1], Özge KUTLU DÖNMEZ[2]

[1]*Burdur İl Sağlık Müdürlüğü, Burdur/Türkiye, ayse.eriten@saglik.gov.tr*

[2] *Burdur İl Sağlık Müdürlüğü, Burdur/Türkiye, ozge.kutlu1@saglik.gov.tr*

Özet: Gebelik, somut olarak kadınlara ek bir yük getirmekle birlikte kadınlarda hormonal, fizyolojik ve psikolojik açıdan birçok değişikliğin meydana geldiği bir süreçtir. Gebelik sürecinde ortaya çıkan değişikliklere adapte olunması, gebelik sürecinin sağlıklı geçirilmesi, doğumun kolaylaştırılması ve gebelik sonrası vücudun eski formuna dönmesi için gebelik sırasında yapılan fiziksel egzersizler önem taşımaktadır. Her yaşta sağlığa yararlı olan fiziksel egzersiz, gebelik döneminde bebeğe ve anneye pek çok fayda sağlamaktadır. Fiziksel egzersiz, gebelerin sağlığını koruyarak yaşam kalitesini artırırken doğum eyleminin daha konforlu geçirilmesine ve kısa sürede sonuçlanmasına olanak sağlamaktadır. Doğum öncesi ve sonrası ortaya çıkabilecek bel, boyun, kalça eklemi ağrıları gibi kas iskelet sistemi deformasyonlarını önlemek ve doğumu kolaylaştırmak amacıyla pilates, yoga, su içi egzersizleri, nefes egzersizleri, pelvik taban egzersizleri ve düşük şiddette aerobik egzersizler gebelerin yapabileceği fiziksel egzersizlerdendir. Gebelikte fazla kilo alımının engellenmesi, doğumu kolaylaştırması, doğum sonrası vücut ağırlığının azaltılması, doğum öncesi ve sonrasında bel ağrısının azaltılması, post-partum depresyon riskinin minimize edilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması, gebelik sürecinde yapılan fiziksel egzersizlerin anneye sağladığı olumlu etkilerden bazılarıdır. Gebelik sırasında yapılacak fiziksel egzersizlerin belirlenmesi noktasında gebenin fiziksel kapasitesine uygun egzersiz türü, sıklığı, şiddeti ve süresinin belirlenmesi ve buna paralel olarak bilgilendirme ve danışmanlık yapılması önem arz etmektedir. Bu derleme bildiride, gebelik döneminde yapılan düzenli egzersizlerin doğuma olan etkisini incelemek, doğumu kolaylaştırıcı ve pelvik tabanı güçlendirici fiziksel aktivite önerileri sunmak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda ilk olarak gebelik fizyolojisi tanımlanacak olup ardından fiziksel egzersiz çeşitlerinden gebelik yogası, pilates, nefes egzersizleri, pelvik taban egzersizleri, su içi egzersizleri ve düşük şiddette aerobik egzersizler açıklanacaktır. Son bölümde ise açıklanan fiziksel egzersizlerin doğuma olan etkisi ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, Egzersiz, Doğum, Pelvik Taban

Sözel Bildiri

ADAPTATION AND VALIDATION of Thy-PRO-39 FOR TURKISH THYROID PATIENTS

Akif Enes ARIKAN,[1,2] Mustafa Ateş ÖZYEĞİN,[1]

1 İstanbul University, Cerrahpasa Medical Faculty, Department of General Surgery

2 Acibadem MAA University, School of Medicine, Department of General Surgery

Abstract:

Introduction: Quality of life (QoL) has been defined as a person's overall happiness and satisfaction, however, the World Health Organization (WHO) defines QoL on multiple domains. This multidimensional nature of QoL, requires assessing several domains, though which domain is the most important remains unknown The Thyroid Specific Patient Reported Outcome Measure (ThyPRO-39) (©Torquil Watt, Copenhagen University Hospital, Rigshospitalet, Denmark) is a verified questionnaire to assess QoL for benign thyroid disorders (BTD). In literature, ThyPRO-39 is in English, Danish, and Greek only.

Aim: This study aimed to translate and validate the ThyPRO-39 to Turkish.

Methods: ThyPRO-39 was translated to Turkish according to recommendations of WHO and named as ThyPRO-39-Tr. This questionnaire was validated on results of 25 women BTD patients. Likert scale in which "1" reflected the best and "5" the worst situation was used for every questionnaire item. Responses of negative questions were reverted during calculations. Questionnaire was applied twice with one-week interval to evaluate test-retest reliability with Intraclass Correlation Coefficient (ICC) and validity with Pearson correlation. p-value <0.05 and Pearson correlation coefficient >0.7 accepted as evidence for test-retest reliability.

Results: Twenty-five women BTD patients answered ThyPRO-39-Tr twice with one-week interval. ICC for test-retest reliability 0.914 (%95 confidence interval: 0.858-0.956), Cronbach alfa values for internal reliability was good (test=0.929, re-test=0.968).

Conclusion: ThyPRO-39-Tr is reliable and valid to use for BTD patients. Additionally, its low question number in comparison to similar specific questionnaires, makes it feasible in daily clinic settings and clinical studies.

Keywords: Quality of life, Validation, Reliability, thyroid disorder

Sözel Bildiri

DOWN SENDROMLU ÇOCUKLARIN EPİDEMİYOLOJİK VE KLİNİK ÖZELLİKLERİ

Melike ATASEVEN KULALI[1], Nermin AKÇALI[2], Serap TUTGUN ONRAT[3]

[1]*Çocuk Genetik Bilim Dalı, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, melikeataseven-81@hotmail.com*

[2]*Tıbbi Genetik ABD, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, nerminakcali@gmail.com*

[3]*Tıbbi Genetik ABD, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, tutgunonrat@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Down sendromu 21. kromozomun trizomisi ile ortaya çıkan kromozomal bir bozukluktur. Tipik yüz özellikleri, hipotoni ve gelişme geriliği ile karakterize olup orta derecede entelektüel yetersizliğin en sık nedenidir.

Amaç: Down sendromlu çocukların epidemiyolojik ve klinik özelliklerini tanımlamaktır.

Yöntem: Çocuk genetik polikliniğine, Eylül 2020 – Mart 2021 tarihleri arasında başvuran Down sendromlu çocuklar retrospektif olarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya toplam 20 Down sendromlu çocuk katılmış olup olgularımızın %65'i (n=13) erkek, %35'i (n=7) kız idi. Konsepsiyon sırasında %35 (n=7) olgunun anne yaşı 35'in üzerinde (ileri anne yaşı) idi. Gebelikte tarama testi yaptırmayı reddeden 2 aile (%10), tarama testinde risk artışı saptanması nedeni ile prenatal genetik tanı önerilen 4 aile (%20) mevcuttu. Olguların %90'ı (n=18) postnatal dönemde yapılan kromozom analizi ile, %5'i (n=1) ise prenatal karyotip analizi ile tanı aldı. Bir olgumuzun Non-İnvasiv Prenatal Test (NİPT) pozitifliği, postnatal kromozom analizi yapılarak doğrulandı. Yapılan sitogenetik incelemelerin %90'ında (n=18) serbest trizomi 21, %10'unda (n=2) ise mozaik trizomi 21 saptandı. En sık eşlik eden malformasyonlar konjenital kalp hastalığı (%80) ve duodenal atrezi (%10); en sık eşlik eden hastalıklar ise konjenital hipotroidi (%30), konjenital lösemi (%5) ve epilepsi (%5) idi. Konjenital lösemi, AVSD'ye bağlı kalp yetmezliği ve hidrops fetalis nedeni ile toplam üç hastamız (%15) eksitus oldu. Hiçbir çocukta işitme kaybı ve patolojik göz muayene bulgusu saptanmadı.

Tartışma ve sonuç: Down sendromu, çeşitli konjenital malformasyonlar ve hastalıklarla birliktelik gösterebilir. Bu nedenle Down sendromlu çocuklar multidispliner şekilde takip ve tadavi edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Down sendromu, kromozom analizi, konjenital malformasyon

Poster Bildirisi

BİR KÖPEKTE KOLESTEATOMAYA BAĞLI VESTİBÜLAR SENDROM OLGUSU

Ozan ADIYAMAN[1],Kamil Serdar İNAL[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1], Mehmet Suat YILMAZ[1], Serap ABADAN[1], Türkü Ülkem ŞEN[1]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye*

ozanadymn@gmail.com

Özet: Günümüz otolojideki yanlış isimlendirilmelerden birisi olarak görülen, kolesteatoma olarak bilinen pataloji, tümöral adı (-oma), kolesterin (chole-) ve yağ (stea-) adı içermesine rağmen içeriğinde tümör, kolesterin ya da yağ içermemektedir. Keratin içerdiği için ‘’keratoma’’ olarak isimdirilenler olmakla birlikte, kolesteatoma adı daha yaygın kullanılmaktadır. Veteriner hekimlikte bu durum başlangıçta otitis eksterna ve media şikayeti olan köpeklerde yapılan total kulak yolu ablasyonu, lateral bulla osteotomisi (TECA-LBO) gibi cerrahi girişimlerinden sonra ortaya çıktığı düşünülmekteydi. Ancak günümüzde kolesteatomanın kendisinin bir otitis sebebi olduğu bilinmektedir. Köpeklerde herhangi bir ırk,yaş ve cinsiyet predispozisyonu bildirilmemiştir. Genellikle orta yaş ve geriatrik hastalarda olduğu tartışılmaktadır. Kongenital ve edinsel formda görülür. Hastaların anamnezinde ve fiziksel muayene bulgularında; kronik otitis, baş sallama, ağzı tam açamama ve ağrı ile kafayı eğik tutma (head tilt),nistagmus, ataksi, kendi etrafında dönme, fasiyel paraliz gibi nörolojik bulgular görülmektedir. Tedavisinde, total kulak yolu ablasyonu ve lateral bullaostetomisi (TECA-LBO) veya ventral bulla osteotomisi yapılmaktadır. Ancak yapılan araştırmalarda, cerrahi sağaltım sonrasında bile nükslerin olabileceğini bildirmektedir. OMÜ Hayvan Hastanesine kafayı eğik tutma, kordinasyon kaybı şikayetiyle getirilen 14 yaşlı Golden Retriever ırkı dişi köpek bu olgu sunumunun materyalini oluşturdu. Geçmişinde kronit otitis problemi ve sağ kalp yetmezliği olduğu bilinen ve yaklaşık 2 aydır sistit tedaviside gören hastanın; klinik ve nörolojik muayenelerde; sol taraflı head tilt, horizontal nisatagmus, ataksi bulguları görüldü. Hastanın serum biyokimya ve hemogramında; ALT, üre ve kreatin değerlerinde artış olduğu belirlendi. Alınan kafa radyografilerinde (ağız açık ve lateral pozisyonda) herhangi bir patalojiye rastlandı. Manyetik rezonans incelemede T1 ve T2 sekansında transversal kesitti sol orta kulak içinde tümoral kitle ile uyumlu sinyal artışı gözlendi. Nörolojik bulgular ve MRI eşliğinde periferal vestibülar sendrom teşhisi konulan hasta, ventral bullaosteotomisi için hazırlandı. Ventral bulla içeriği kazeöz şeklindeydi. Post operatif ilk 12 saat içersinde nistagmusun ortadan kalktığı, head tiltin 2. gün düzeldiği görüldü. Hasta 4. Gün kendi başına ayağa kalkabilmekte günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmekteydi.

Anahtar Kelimeler: Kolesteatoma, Ventral Bulla Osteotomi, Vestibular Ataksi

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNDE MULTİPL SKLEROZ HASTALARINDA YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esra SÜRMELİOĞLU[1], Nilay YÜREKDELER ŞAHİN[2], Sibel CANBAZ KABAY[3]

[1]*İzmir Bakırçay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, esra.surmelioglu@hotmail.com*
[2]*İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir, Türkiye, nilay.sahin@bakircay.edu.tr*
[3]*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı, Kütahya, Türkiye, scanbazkabay@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Multipl Skleroz (MS) kronik demiyelizan bir hastalıktır. Yorgunluk MS hastalarında yaygın görülen semptomlardan biridir. Genç ve orta yaşta görülen kronik bir hastalık olması dolayısıyla da kişinin yaşam kalitesinin etkilenmesi beklenmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı COVİD-19 pandemisi sırasında MS hastalarında görülen yorgunluğun ve yaşam kalitesinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Çalışmaya nöroloji kliniğimize başvuran, McDonald kriterlerine göre MS tanısı alan 65 hasta dahil edildi. Veriler Aralık 2020'de çevrimiçi olarak toplandı. Çalışmaya katılan hastalardan sözlü ve yazılı onam alındı. Katılımcıların MS tipi, EDSS puanı, Yorgunluk Şiddeti Ölçeği (FSS), Yorgunluk Etki Ölçeği (FIS) ve Multipl Skleroz Yaşam Kalitesi-54 (MSQOL-54) puanları kaydedildi. Aynı zamanda hastaların Pandemi sürecinde yaşadıkları sağlık kaygısı da sorgulandı. Veriler, istatistiksel analiz yöntemleri kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Çalışmaya EDSS skoru 2.42±1.7 olan 49 kadın ve 16 erkek MS hastası alındı. Hastaların %69.2'sinin MS tipi RRMS'di. Katılımcıların FSS puanı 45.6±12.01, FIS puanı 62.3±44.51, MSQOL-54 Fiziksel Sağlık Kompozit Skoru 54.49±20.8 ve MSQOL-54 Mental Sağlık Kompozit Skoru 52.56±22. Katılımcıların %90'ı pandemi sırasında fizyoterapi alamadıklarını ve %72,3'ünün sağlık anksiyetesi yaşadığını belirtti. FSS ile EDSS arasında anlamlı pozitif korelasyon vardı (p=0.002). FSS ve FIS arasında anlamlı pozitif korelasyon varken, FSS ile MSQOL-54 Fiziksel Sağlık Kompozit Skoru ve MSQOL-54 Mental Sağlık Kompozit Skoru arasında anlamlı negatif korelasyon vardır (p=0.000). Sağlık anksiyetesi yaşayan hastaların FIS puanları yaşamayanlara göre anlamlı olarak yaşamayan daha yüksek (p=0.003) iken MSQOL-54'ün Fiziksel Kompozit puanı (p=0.018) ve Mental Kompozit puanı (p=0.008) anlamlı olarak daha düşüktür.

Tartışma ve Sonuç: COVID 19 pandemisi sırasında hastaların fiziksel ve mental sağlığı ile yorgunluk düzeyleri olumsuz yönde etkilenmiştir. Pandemi sırasında hastaların evde daha izole bir yaşam sürmeleri ve sağlıkları ile ilgili endişeleri, hem yaşam kalitelerini düşmesine hem de yorgunluklarının artmasına neden olmuştur. Bu olumsuzlukların en aza indirilmesi için hastaların uygun egzersiz programlarına yönlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Multipl Skleroz, Yorgunluk, Yaşam Kalitesi, Pandemi, Sağlık Kaygısı

Sözel Bildiri

MULTİPL SKLEROZ ve FİZİKSEL AKTİVİTE

Esra SÜRMELİOĞLU[1], Nilay YÜREKDELER ŞAHİN[2]

[1]*İzmir Bakırçay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, esra.surmelioglu@hotmail.com*

[2]*İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir, Türkiye, nilay.sahin@bakircay.edu.tr*

Özet: MS, santral sinir sistemini etkileyen, multifokal inflamasyon, demiyelinize plak ve dejenerasyonla karakterize, ataklarla seyreden kronik ve immün aracılı bir hastalıktır. Genelde genç erişkin populasyonu etkiler ve kadın cinsiyette görülme oranı daha yüksektir. Yetişkinlerde en sık özürlülük oluşturan nörolojik hastalıktır ve insidansı gün geçtikçe artmaktadır. Merkezi sinir sisteminin tutulum yerine göre geniş bir semptom yelpazesine sahiptir. Görme bozuklukları, kuvvetsizlik, spastisite, ağrı, denge-koordinasyon kayıpları, yorgunluk, kognitif bozukluklar, depresyon, mesane ve barsak disfonksiyonları MS hastalarında sık görülebilen semptomlardır. Fiziksel aktivite (FA), kas iskelet sistemi ile oluşturulan dinlenme durumuna göre artmış metabolik cevaba neden olan tekrarlı aktiviteler olarak tanımlanır. FA'nın; MS semptomları ve MS'li hastaların yaşam kalitesi ile ilgili parametreler üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinse de MS hastalarının FA düzeyi normal populasyona kıyasla düşüktür. Bu durum FA'nın, MS'li hastaların semptom şiddeti üzerinde bir artışa neden olabileceği konusundaki yanlış görüşten ileri gelmektedir. Oysaki FA'nın; MS riski, MS insidansı, MS'li hastaların nörolojik bozulma ve özürlülük seviyeleriyle ters kolere olduğu konusunda kanıtlar mevcuttur. MS hastalarındaki FA düzeyini artırabilmek için önündeki bariyerlerin iyi tanımlanması ve gerekli iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir. Bu bariyerler; hastalığın durumu, fiziksel veya sosyal çevre, kognitif durum ve maliyet kaynaklı olabilir. Bu durumda da, ilgili konuda bilgi ve deneyim sahibi personelin yetiştirilmesi, hasta bilgilendirmesi, FA için gerekli çevrenin oluşturulması ve mali destek sağlanması gibi girişimlerin önemi büyüktür. MS'li hastalara FA önerisinde bulunurken standart programlar yerine hastaların özürlülük durumları ve ek komorbiditelerini dikkate alan bireyselleştirilmiş reçeteler ön planda olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Multipl Skleroz, Fiziksel Aktivite, Egzersiz Bariyeri

Poster Bildiri

THE EFFECT OF STIRRING SPEED ON THE MICROENCAPSULATION PROCESS OF TAMANU OIL

Elif KÖKSAL[1], Okan BAYRAM[2], Emel MORAL[3], Fatma DANAŞ[4], Fethiye GÖDE[5]

[1] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: elfkoksall@hotmail.com*
[2] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: okan.bayram.32@gmail.com*
[3] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: emel_chemist32@hotmail.com*
[4] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: fatmadanas@gmail.com*
[5] *Süleyman Demirel University, Faculty Of Arts & Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: fethiyegode@sdu.edu.tr*

Abstract: Among the natural products extracted from plants that show biological activity, some have been found to have antimicrobial and wound healing effects. Tamanu (*Calophyllum inophyllum*) plant is notable among plants with these characteristics. *Calophyllum inophyllum* is a tropical plant that usually grows in Southeast Asia, Africa, India and Pacific countries which have warm weather in soil, sand and coastal areas. Research into the phytochemical use of this herb has shown that some parts of this herb can be used in the treatment of various diseases. They stated that tamanu oil, which is obtained by cold pressing, especially from plant seeds, is effective in healing wound infections and alleviating leprosy-related neuropathy due to its antimicrobial, antibacterial and anti-inflammatory properties. It is important to prevent the plants with these important characteristics from deteriorating because of environmental effects. The microencapsulation process offers an effective solution to this situation. In this study, it was aimed to create microcapsules containing tamanu oil by complex coacervation method using gelatin and sodium alginate biodegradable natural polymers. During the production of microcapsules, the effects of different stirring speeds (500 rpm, 1000 rpm, 1500 rpm, 2000 rpm) on microcapsulation formation were investigated. The morphological properties and formations of the microcapsules produced within the scope of the study were analyzed with an optical microscope. As a result of the study, it was concluded that the stirring speed affects the microcapsule size obtained.

Keywords: Tamanu oil, microencapsulation, complex coacervation, gelatin, alginate

Poster Bildiri

BİR KÖPEKTE RENAL NEOPLAZİ OLGUSUNUN RADYOGRAFİ VE TOMOGRAFİ İLE TANISI

Ozan ADIYAMAN[1*], Serap ABADAN[1], Mehmet Suat YILMAZ[1], Elif BAĞATIR[1], Kâmil Serdar İNAL[1]

[1] Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, ozanadymn@gmail.com*

Özet: Böbrek tümörleri kedi ve köpeklerde nadir görülür. Bu tümörlerin büyük bölümü maligndir. Köpeklerde görülen renal neopilaziler karsinoma ve sarkomadır. Kedilerde ise lenfoma en sık rastlanan renal neoplazidir. Köpeklerde gözlenen renal neoplaziler genellikle hipertrofik osteopati ile bağlantılıdır. Karaciğere, adrenal bezlere, kemiğe, lenf düğümlerine beyine ve akciğerlere metastaz böbrek tümörlerinde sıklıkla gözlenmektedir. Renal karsinoma gözlenen köpeklerin yaklaşık yarısında pulmoner metastaz bildirilmiştir. Anamnez ve fiziksel muayene bulgularında, abdominal kitle sıklıkla palpe edilebilir, sert veya nodüler yapıda hissedilebilir. Bunun yanında kronik kilo kaybı, anemi, iştahsızlık, kanlı idrar ve hipertrofik osteopati ile ilişkili topallıklar görülebilmektedir. Tanıda ultrasonografi, radyografi, tomografi ve manyetik rezonans görüntüleme teknikleri kullanılabilir. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi'ne kanlı idrar yapma şikâyeti ile getirilen Golden Retriever ırkı 9 yaşlı bir erkek köpekte bu olgu sunumunun materyalini oluşturmaktadır. Anamnez bilgilerinde 2 aydır kanlı idrar yapma şikâyeti olduğu ve bu süre zarfı içerisinde özel veteriner kliniklerinde sistit tedavisi gördüğü belirtildi. Fiziksel muayene bulgularında abdominal palpasyonda kavun büyüklüğünde katı esnek kıvamlı kitle hissedildi. Hemogram ve serum biyokimyasında hematokrit değerinde düşüş, ALT, AST değerlerinde artış gözlendi. Direkt radyografik incelemede abdomende 17 cm çapında kitle gözlendi. Toraks radyografisinde ise herhangi bir patolojiye rastlanılmadı. Tomografide renal neoplazi ile uyumlu abdominal kitle belirlendi. Kitle operatif olarak uzaklaştırıldı. Postoperatif 6.ayda solunum güçlüğü ve topallık şikâyeti ile tekrar hastanemize getirildi. Fiziksel muayenede solunum seslerinde anormallik ve şiddetli anemi, bütün ekstremiteler de kalınlaşmanın olduğu tespit edildi. Radyografik incelemesi yapılan hastada toraksta radyo-opak metastatik kitleler ve bütün ön ve arka bacak ekstremiterinde hipertrofik osteopati görüldü. Renal neoplazisi gözlenen bu olguda 6 ay gibi kısa bir süre içerisinde akciğer metastazı ve hipertrofik osteopati görüldü. Renal neoplazilerin tanısı direkt radyografik inceleme ve ultrasonografi gibi görüntüleme teknikleri ile konulabilir ancak kitlenin morfolojisi, çapı hacmi ve organlara invazyonu hakkında yeterli bilgi vermeyebilir. Bu sebeple renal neoplazilerin tanısı ve preoperatif planlamasında tomografinin kullanımı önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Nefrektomi, Renal tümörler, Tümöral Kitle Ekstripasyonu

Sözel Bildiri

İNEKLERDE KOLOSTRUM KALİTESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Süleyman ŞENSOY[1], Şima ŞAHİNDURAN[2], Sesil EFECAN[3]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gıda Tarım ve Hayvancılık Meskek Yüksekokulu, Burdur, Türkiye, ssensoy@mehmetakif.edu.tr*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç hastalıkları A.B.D., Burdur, Türkiye, sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

[3]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksek Okulu, Burdur, Türkiye, sefecan@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Memeli hayvanların doğum yaptıktan sonraki ilk sütü kolostrum yanı ağız sütüdür. Bu süt kıvam, renk ve tat bakımından normal dönemdeki sütten çok farklıdır. Yavrunun yaşamının ilk saatlerinde bu besini alması hayatı önem taşımaktadır. Çünkü içerisinde birçok vitamin, mineral, enerji verici besinler ve hastalıklara karşı ilk savunmada yer alan immunoglobulinler bulunmaktadır. Yavrudaki pasif bağışıklığın gelişebilmesi için canlı ağırlığının %10' u kadar kolostrumu 24 saat içerisinde alması gerekmektedir. Bu nedenle alınan kolostrumunda kaliteli ve yüksek oranda immunoglobulin içermesi gerekmektedir. Annenin üretmiş olduğu kolostrum kalitesi genetik ve çevresel faktörlerden eklenmektedir. Yapmış olduğumuz bu derlemede de bu ektilerin olumlu ya da olumsuz yönleri hakkında kısa bir bilgi vermeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kolostrum, İmmunoglobulin, Bağışıklık

Sözel Bildiri

TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK ALANINDA ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNE YÖNELİK BAKIM VERME YÜKÜ İLE İLİŞKİLİ TEZLERİN İNCELENMESİ

Duygu ALTUNTAŞ[1], Emine EFE[2]

[1] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye, duygualtuntas@akdeniz.edu.tr*

[2] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye, eefe@akdeniz.edu.tr*

Özet: Bu çalışma Türkiye'de hemşirelik alanında çocukların bakım vericilerinin bakım verme yükü ile ilgili lisansüstü çalışmaların incelenmesi, yapılan çalışmaların incelenmesi ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Sistematik derleme olan bu araştırmada Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi veri tabanında tarama yapılmıştır. Çalışma 15 Ocak 2021-15 Şubat 2021 tarihleri arasında, veri tabanında 'çocuk', 'bakım', 'bakım verme', 'bakım verme yükü', 'bakım yükü' anahtar kelimeleri ve kombinasyonları kullanılarak yapılmıştır. Yıl sınırı olmaksızın yapılan tarama sonucunda 2014-2019 yılları arasında yapılan 564 teze ulaşılmıştır. Ancak 20 çalışmanın dahil edilme kriterlerini karşıladığı belirlenmiştir. Bu çalışmalardan biri tam metne ulaşılamadığı için çıkarılmıştır. Çalışmaların çoğu (%89) yüksek lisans tezi olup, hemşirelik, hemşirelikte eğitim, hemşirelik esasları, çocuk sağlığı, halk sağlığı ile ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği alanlarında yapılmıştır. Çalışmaların türü ise genellikle (%74) tanımlayıcı ve/veya ilişki arayıcıdır. İncelenen çalışmaların çoğu (%31) onkolojik tanıya sahip çocukların ebeveynlerine yönelik olmakla birlikte, bir çalışma dışında tamamında ölçüm aracı olarak 'Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği' kullanılmıştır. Bakım verme yükünün yanı sıra semptom değerlendirilmesi, yaşam kalitesi, uyku kalitesi, yorgunluk, depresyon, yaşam doyumu, psikolojik sağlamlık, spiritüel iyi oluş, anne babalık becerilerinde öz yeterlilik, konfor, yalnızlık ve sosyal destek değerlendirilmesine yönelik ölçekler de kullanıldığı belirlenmiştir. Çocuklarda tanı ve tedavi süreci bakım veren bireyi oldukça etkilemektedir. Bakım verme yüküne ilişkin az sayıda lisansüstü tez çalışması olduğu düşünülmektedir. Çocuklarda primer bakım verenin bakım verme yüküne yönelik doktora düzeyinde nicel ve nitel çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: bakım verme, bakım verme yükü, çocuk, hemşirelik

Sözel Bildiri

SIÇANLARDA X-RAY IŞINLAMANIN NEDEN OLDUĞU OVARYUM HASARINA KARŞI KORE KIRMIZI GİNSENGİNİN KORUYUCU ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Levent TUMKAYA[1], Tugba CELİK SAMANCİ[1], Tolga MERCANTEPE[1],Hamit YILMAZ[2] Hülya KİLİC YİLMAZ[3], Hacer SEVİNC[1], Sema RAKİCİ[4], Zehra Topal SUZAN[1]

[1] *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, Rize, Türkiye*

[2] *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Meslek Yüksekokulu, Rize, Türkiye*

[3] *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, Rize, Türkiye*

[4] *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi, Radyasyon Onkolojisi, Rize, Türkiye*

Özet:

Giriş: Radyoterapide kullanılan X-ray ışınlama çeşitli maligniteler için tedavisinde kullanılmasına rağmen ovaryumlar üzerinde oluşturduğu hasar infertiliteyi de içeren istenmeyen durumlara yol açabilmektedir. Kore kırmızı ginsengi çeştili çalışmalarda antioksidan ve ovojenik özelliklerini bildirmiştir geleneksel bir ilaçtır.

Amaç: Bu çalışmada sıçanlarda Kore Kırmızı Ginsengin radyasyona bağlı yumurtalık hasarı üzerindeki koruyucu etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal-Metot: 24 adet Sprague Dawley cinsi erkek sıçanlar rastgele 3 gruba ayrıldı. Grup 1 (Kontrol), deney süresince herhangi bir uygulama yapılmadı; Grup 2 (Radyasyon): sadece radyasyon uygulandı; Grup 3 (Radyasyon + Ginseng): radyoterapi öncesi 4 hafta süreyle Kore Kırmızı Ginseng intraperitonel olarak verildi. X-ray ışınlamadan 24 saat sonra ratlar sakrafiye edildi. Alınan ovaryum dokuları histokimyasal ve biyokimyasal analiz ile değerlendirildi.

Bulgular: Radyoterapi grubunda ovaryum dokularında histopatolojik dejenerasyonlar gözlendi. Ayrıca GSH aktivitesinde de düşüş izlendi. Kore Kırmızı Ginseng uygulamasının ise ovaryumda izlenen dejeneratif yapılarda hafifleme ve GSH aktivitesinde artış izlendi.

Sonuç: X-ray ışınlamasına bağlı indüklenen ovaryum hasarına bağlı gelişen preantral folikül dejenerasyonlarını Kore Kırmızı Ginsengin GSH seviyesini arttırarak hafiflettiği gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: X-ray ışınlama, Kore Kırmızı Ginseng, ovaryum, rat

Sözel Bildiri

YÜKSEK YAĞLI DİYETLE BESLENEN RATLARDA IŞGIN (*RHEUM RİBES* L) 'İN HEPATOPROTEKTİF ETKİSİ

Ömer Faruk KELEŞ[a], Bedia BATI[b]

[a] *Yuzuncu Yil University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Pathology, Van, Turkey. Mail: ofkeles@yyu.edu.tr*

[b] *Yuzuncu Yil University, Faculty of Education, Department of Mathematics and Science Education, Van, Turkey. Mail: bediabati@yyu.edu.tr*

Özet: Bu çalışmada, yüksek yağlı diyetle beslenen ratlarda, *Rheum ribes* bitki ektresinin koruyucu etkisi histopatolojik olarak değerlendirildi. Bu amaçla Wistar-Albino ırkı 24 erkek sıçan, her grupta 6 sıçan olacak şekilde; Kontrol (K), Yüksek Kalorili Diyet (YKD), Yüksek Kalorili Diyet+*Rheum ribes,* 200 mg/kg (YKDR-1), Yüksek Kalorili Diyet+*Rheum ribes,* 400 mg/kg (YKDR-2) toplam 4 gruba ayrıldı. Deneme süresi 12 hafta olarak planlandı. Deneme sonunda nekropsi edilen ratlardan karaciğer doku örnekleri alındı. Yapılan histopatolojik analizler sonucunda; YKD grubunda, özellikle vena sentralisler çevresinde makro-mikroveziküler yağ vakuolleri ve hepatositlerin bazısında koagulasyon nekrozu izlendi. YKDR-1 grubundaki yağ vakuollerinin oluşumunun YKD grubuna göre çok daha hafif olduğu gözlenirken, YKDR-2 grubunda karaciğerin histolojik görünümünün hemen hemen kontrol grubuna yakın olduğu dikkati çekti. Bu histopatolojik bulgulara göre; sıçanlarda yüksek kalorili diyet ile birlikte verilen *R. ribes* bitki ekstresinin, doz bağımlı olarak güçlü bir hepatoprotektif etkiye sahip olduğu saptandı. Bu hepatoprotektif etkinin; yüksek kalorili diyetin karaciğerde oluşturduğu hasarı, muhtemelen bitkinin sahip olduğu yüksek antioksidan aktivitesi sayesinde serbest radikalleri nötralize ederek, trigliserid düzeyini ve kan dolaşımını regüle ederek sağladığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hepatoprotektif, *Rheum ribes,* Yüksek kalorili diyet, Işgın

Sözel Bildiri

YAŞLI BİREYLERDE GÖZDEN KAÇAN KAVRAMLAR; DİSFAJİ, PRESBYFAJİ VE SARKOPENİK DİSFAJİ

Arzucan TOKSAL[1], A. Ayşe KARADUMAN[2]

[1]*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Zonguldak, arzutoksal93@gmail.com*

[2]*Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara, ayse.karaduman@lokmanhekim.edu.tr*

Özet: Disfaji, yapısal veya fonksiyonel nedenlerden dolayı beslenme öncesinde, esnasında ya da sonrasında bolusun ağızdan mideye ilerleme sürecinde meydana gelen zorluk belirtisidir. Disfajinin belirti ve bulguları bireysel faktörlere ve altta yatan nörolojik veya başka hastalıklara bağlı olarak değişmektedir. Dünyada nüfusun hızla yaşlanmasıyla birlikte artan bir sağlık sorunu haline gelmiştir. Yaşlanmayla birlikte bireyin fonksiyonellik düzeyini olumsuz etkileyebilecek büyük patofizyolojik değişiklikler görülmektedir. Yaşlanmayla birlikte ortaya çıkan baş boyun anatomik değişiklikleri, orofaringeal yapıda meydana gelen bozukluklar, duyusal bozuklar ve sarkopeni yaşlı bireyleri disfaji riskine sokabilir. Presbyphagia, sağlıklı yaşlı bireylerin yutma mekanizmasındaki karakteristik değişiklikleri ifade eder. Presbyphagia genellikle asemptomatiktir ancak yaşlanma süreci ilerledikçe kötüleşme eğilimindedir. Hastalar genellikle kendilerini bu işlev bozukluklarına daha az miktarda yemek yemek, yiyecek kıvamını modifiye etmek, yemeklerinin uzunluğunu arttırmak ve bazen beslenmekten kaçınmak gibi davranışlar göstererek adapte etmeye çalışırlar. Bu telafi edici stratejiler uzun zaman sonrasında kendini belli edebildiği gibi yaşlı bireyler davranış değişikliklerinden ve kendi yutma bozukluklarından genellikle habersizdirler.Sarkopeni, kas kütlesi ve gücünün kademeli olarak azalması ile karakterize, yaşlanmaya bağlı gerçekleşen bir durumdur. Fiziksel performansta azalmaya yol açar ve sağlıkla ilgili birçok olumsuz sonuç için bir risk oluşturur. Özellikle yutma işlevinden sorumlu kaslarda meydana gelen sarkopeni, yaşlı bireylerin orofarengeal disfajiye yatkın olmalarına ve aspirasyon pnömonisine sebep olabilir.Yaşlı bireylerde disfaji, presbyphagia ve sarkopenik disfajinin ayrımını yapmak, kişilere uygulanacak tedavi yöntemini belirmede ve rehabilitasyon programını oluşturmada büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Disfaji, Geriatri, Presbyphagia, Sarkopeni

Sözel Bildiri

2010-2020 YILLARI ARASINDA MENENGİOMLARIN RETROSPEKTİF ANALİZİ VE KLİNİKOPATOLOJİK DEĞERLENDİRİLMESİ

Ramazan Oğuz YÜCEER[1], Mehmet KIRAN[1], İbrahim Metin ÇİRİŞ[1], Nilgün ŞENOL[2]

1) Süleyman Demirel Üniversitesi Tıbbi Patoloji ABD, Isparta, Türkiye

2) Süleyman Demirel Üniversitesi Beyin ve Sinir Cerrahisi ABD, Isparta, Türkiye

r.yuceer66@hotmail.com, dr.mehmet.kiran@gmail.com, ibrahimciris@sdu.edu.tr, nilgunsenol@sdu.edu.tr

Özet:

Giriş: Menengiomlar, primer beyin tümörlerinin %60 oranında en sık görülenidir. Kadınlarda erkeklerden iki kat daha fazla izlenir. Çoğunlukla beyinde tek bir odakda kitlesel lezyon oluşturmakla birlikte nadiren multipl olabilir. Radyolojik olarak intradural ve ekstraaksial yerleşimli olarak izlenir. DSÖ (WHO) sınıflamasına göre Grade I (meningotelyal, fibröz, transizyonel, psammomatöz, anjiyomatöz, mikrokistik, sekretuar, lenfositten zengin, metaplastik), Grade II (invaziv, şeffaf hücreli, kordoid), Grade III (anaplastik, papiller, rabdoid) olarak sınıflanmıştır.

Amaç: Çalışmamızda bölümüzdeki menengiom olgularının retrospektif analizi ve literatür eşliğinde klinikopatolojik değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: 2010-2010 yılları arasında Tıbbi Patoloji bölümümüzde tanı almış 48 menengiom olgusunu retrospektif olarak inceledik. Olguların yaş, cinsiyet, lokalizasyon, nekroz, beyin invazyonu, grade, patolojik alt tip ve immünhistokimyasal (Östrojen,Progesteron,EMA,) boyanma verilerine göre değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmamızda olguların %66'sı kadın, %34'ü erkek idi. Yaş ortalaması 62.75 olup, 16 ile 82 yaş aralığındadır. Kırk iki olgu intradural (21 sağ, 10 sol ve 10 tarafı belirtilmemiş) ve 6 olgu ekstraksiyel yerleşimliydi. Kırk bir olgu grade I , beş olgu grade II ve iki olgu da grade III idi. En sık histolojik varyant menengotelyal tip en az anaplastik menengiom tanısı verilmiş idi. olguların 30'una EMA immünhistokimyasal boyası uygulanmış tamamında boyanma izlanmiştir. Progesteron reseptörü (PR) immünhistokimyasal boyama uygulanan olguların %57'sinde boyanma (kadınların tamamında, erkeklerin %28 inde) vardı, %43 olguda PR negatif idi. Östrojen reseptörü %30 pozitif, %70 negatif izlendi. Grade I olgularda nekroz hiç bulunmazken, grade II olgularda fokal nekroz izlenirken grade III olgularda coğrafik nekroz gözlendi.

Sonuç: Menengiomlar en sık görülen, çoğunlukla düşük gradeli primer beyin tümörleridir. Çalışmamızda 10 yıllık retrospektif incelemede literatür eşliğinde menengiom olgularını değerlendirdik, literatür ile uyumlu bulgulara ulaştık.

Anahtar Kelimeler: Menengiom, beyin, retrospektif, patoloji

Sözel Bildiri

BESLENME VE PERİODONTAL HASTALIK İLİŞKİSİ: MAKROBESİNLER

Erensu UZAR[1], Zuhal YETKİN AY[1]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, erensu.uzar@icloud.com*

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, zuhalyetkin@yahoo.com*

Özet: Periodontal sağlık, ağız hijyeni, genetik ve epigenetik faktörler, stres, sistemik sağlık, sigara kullanımı ve beslenme gibi bir dizi faktörden etkilenir. Dengeli beslenmenin periodontal sağlığın korunmasında önemli bir role sahip olduğu birçok çalışmada gözlemlenmiştir. Ayrıca, besin takviyeleri ve diyet bileşenlerinin etkilerinin yara iyileşmesi, periodontal hastalık durumu ve periodontal tedaviye yanıtı etkilediği bilinmektedir. Beslenme ve periodontal hastalık arasındaki ilişki uzun yıllar boyu incelenmiştir. Bununla beraber, beslenmenin, besin ögelerinin ve makrobesinlerin periodontal hastalığın patogenezindeki rolü henüz net değildir. Bu derlemenin amacı beslenme ve periodontal hastalık ile ilgili mevcut verileri değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: beslenme, makro besinler, periodontal hastalık

Poster Bildiri

RAPIDLY PROGRESSING ALVEOLAR BONE DESTRUCTION AS A RESULT OF TONGUE THRUSTING HABIT IN THE ANTERIOR INCISORS AREA: A CASE REPORT

Erensu UZAR[1], Zuhal YETKIN AY[1]

[1]*Suleyman Demirel University, Faculty of Dentistry Department of Periodontology, Isparta, Turkey, erensu.uzar@icloud.com*

[1]*Suleyman Demirel University, Faculty of Dentistry Department of Periodontology, Isparta, Turkey, zuhalyetkin@yahoo.com*

Abstract: There is a harmony between the gingiva, alveolar bone, oral muscles, tongue, lips and cheeks in the mouth which can be disrupted due to abnormal oral habits that may cause anomalies in the occlusions. Many studies have proved that tongue thrusting plays a significant role in the etiology of some orofacial deformities. We report the case of a 34-year-old man with a history of endodontic treatment in tooth number 11 a year ago. The patient developed a tongue thrusting habit after endodontic treatment that did not exist before. Comparing the radiographs taken before and 1 year after endodontic treatment, extreme vertical and horizontal alveolar bone destructions were observed in the both maxillary and mandibular anterior teeth area. In this case report, we describe how abnormal oral habits can cause aggressive bone destruction in a very short time. It is important to raise awareness against malocclusions and alveolar bone losses that may occur due to poor oral habits such as tongue thrusting and their treatment approaches to dentists and the public.

Keywords: tongue thrusting habit, bone destruction, periodontitis, poor oral habits, malocclusion

Sözel Bildiri

LEFT ATRIAL MYXOMA WITH OSSIFICATION: A RARE HISTOPATHOLOGICAL FINDING

Nurtaç SARIKAŞ

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, nurtacasa@gmail.com

Abstract:

Introduction & Aim : Atrial myxomas are the most common primary cardiac tumors. The vast majority of cases are located to the left atrium. Ossification is a rare histopathological finding in cardiac myxomas. We describe herein a rare case of a left atrial myxoma with ossification.

Materials & Methods: A 74-year-old female patient was admitted to our hospital with the complaint of chest pain. Coronary artery disease and left atrial mass were determined in the examinations. Cardiopulmonary bypass and intracardiac tumor excision were applied on the patient. The material extracted during the operation was sent to our department. Macroscopic and microscopic evaluation performed.

Results: In macroscopic examination; Irregularly shaped, fragmented myxoid and gelatinous in character, hemorrhagic tissues were observed collectively, 4x3x2 cm in size, the largest part with a diameter of 2.5 cm. The cross section of the large piece had a calcified appearance. In light microscopy examination, spindle-elongated-stellate cells forming short cords in the eosinophilic myxoid matrix containing hemosiderin-laden macrophages, capillary vessels and irregular ossification areas were observed in H&E sections. In immunohistochemical studies; described cells reacted positively with Calretinin, Vimentin, CD34 and CD31. The case was evaluated as "Myxoma with Ossification". No additional problem was detected in the patient during the 1-year clinical follow-up.

Conclusions: Cardiac myxomas are benign neoplasms that grow slowly. Clinical symptoms vary according to location, size and mobility. Histopathological findings accompanying myxomas are varied. In cases of calcification and ossification in myxomas, this finding can be detected even on plain chest radiography.

Keywords: Myxoma, Ossification, Ossified, Cardiac, Tumor

Sözel Bildiri

DOXORUBİSİN UYGULANMIŞ SIÇANLARDA MEZENKİMAL KÖK HÜCRELERİN SIÇAN KARACİĞERİNE ETKİSİ

Tugba CELIK SAMANCI[A], Alpaslan GÖKCIMEN[B], Mehtap KILIC EREN[C], Kadri Murat GÜRSES[B], Hatice PILEVNELI[C], Yurdun KUYUCU[D]

[a]*Recep Tayyip Erdogan University, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Rize, Turkey*

[b]*Aydin Adnan Menderes University, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Aydin, Turkey*

[c]*Aydin Adnan Menderes University, Faculty of Medicine, Department of Medical Biology, Aydin, Turkey*

[d]*Cukurova University, Faculty of Medicine, Department of Histology and Embryology, Adana, Turkey*

Özet:

Giriş: Doxorubisin (DOX) çeşitli kanser türlerinin tedavisinde yaygın olarak kullanılan antrasiklin grubu bir antibiyotiktir. Ancak hepatotoksisite DOX tedavisinin en ciddi komplikasyonlarından biridir ve DOX uygulanan hastaların %40'ında karaciğer hasarı saptanmıştır.

Amaç: Çalışmamızda DOX ile oluşturulmuş hepatotoksisite üzerine kemik iliği kaynaklı mezenkimal kök hücrelerin (MKH) etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal- Metot: Wistar albino cinsi 24 adet erkek sıçan Kontrol, DOX ve DOX+MKH olmak üzere rasgele 3 gruba ayrıldı. DOX grubu ve DOX+MKH grubundaki sıçanlara 20 mg/kg DOX intraperitoneal olarak verildi. DOX uygulamasının 96. saatinde DOX+MKH grubundaki sıçanlara kemik iliği kaynaklı MKH kuyruk veninden verildi. MKH uygulamasından 48 saat sonra sıçanların vücut ağırlıkları ve rölatif karaciğer ağırlıkları ölçüldü. Karaciğer dokuları ışık mikroskop ve geçirimli elektron mikroskopta incelendi. TUNEL metoduyla apoptotik hücreler saptanarak Western blot yöntemiyle karaciğer dokularında Bax ve Bcl-2 protein ekspresyonları gösterildi. ALT ve AST seviyeleri serum örneklerinde ölçülürken karaciğer dokusunda antioksidan enzim aktiviteleri ölçüldü.

Bulgular: DOX uygulanan rat grubunda yapısal olarak sinüzoidal dilatasyonlar, intrasitoplazmik vakuolizasyon içeriğine sahip hepatositler ve nekrozis izlendi. DOX+MKH grubunda ise yapısal hasarda iyileşmeler izlendi. MKH uygulaması apoptotik hücre sayısında ve Bax/Bcl-2 oranında düşüşe sebep oldu. Ayrıca DOX+MKH grubunda ALT, AST ve MDA aktivitelerinde azalma, CAT ve GSH aktivitelerinde ise artış izlendi.

Sonuç: Kemik iliği kaynaklı MKH tedavisinin DOX uygulamasının sebep olduğu morfolojik değişimleri geriletebildiği, biyokimyasal parametreleri düzenleyebildiği, antioksidan sistem ve apoptoz üzerinden DOX ile indüklenmiş hepatotoksisiteye etki ettiği gösterildi. Bu nedenle BM-MKH uygulaması kanser hastalarında kemoterapinin sebep olduğu hepatotoksisitenin iyileştirilmesinde umut verici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Doxorubisin, kemik iliği kaynaklı mezenkimal kök hücre, hepatotoksisite

**Bu çalışma 10 Haziran 2020 tarihinde Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı'nda tamamlanmış Doktora çalışmasıdır.*

Sözel Bildiri

VIRTUAL REALITY IN MEDICINE

Sebahat ULUSAN [1]

Suleyman Demirel University,3rd grade medical student ,ISPARTA,TURKEY

Abstract:

Introductıon: Virtual reality is kind of technology that stimulates real world or completely different world from real world. . This technology is practical for having a major impact. Its oppurtunies are unlimited and very innovative .In backs virtual reality was used in science fiction films and furthermore using and improving virtual reality was a splendid dream . Now it is not a dream anymore , virtual reality are being used by architecture department , entertainment industry , healthcare services. The impact of virtual reality on medicine is incontrovertible fact . In medicine it has been using for treatments, diagnosing, pyhsical and mental therapy .

Purpose: Creating awareness about virtual reality and its impact on medicine is our primary aim because in medicine department using virtual reality technology is lifesaver . For instance surgeon are planning their surgeries with 3D operation simulations and with applying tests we can make diagnosis for Alzheimer ‘s disease . These are very impressive innovations. Medical life is developing itself fast . As s medical student , we have to get informations about these innovations to improve our medical skills.

Methods: As a method , we have chosen collectedwork method.We checked on important articles and got substantial points from those articles.

Results: The virtual reality is worldwide technology that has been used while planning surgery . St. Joseph’s Children’s Hospital is using VR to create virtual models of a patient’ s anatomy . Using these simulations, the surgeon is able to move through the patient’s organs in a VR model to identify medical concerns and view them from all angles. It is giving oppurtunities to surgeons for testing different kind of surgical approaches. In addition, University of Cambridge is planning to use Virtual reality in early diagnosis of Alzheimer’s disease. They developed the navigation test that to complete the people must have functioning entorhinal cortex(In Alzheimer ‘s disease , This cortex is not functional) Also, Foreman and colleagues used virtual reality to build balance skills for Parkinson’s disease. Patients with the Parkinson ‘s disease are struggling with disease very heavily especially walking is very challenging task for them. The researchers utilized VR to create a virtual training system that provides a controlled environment in which the patients can refine their balance and muscle control when walking. The patients step over obstacles that appear in front of them while walking on a treadmill, with obstacles getting progressively larger as the patient becomes comfortable with the course.

Conclusıon: Results are showing that improvements are significant for medicine department. Because medicine is life changing department. With virtual reality everthing would be well-planned and more succesful . As a medical student , we have to be more conscious about innovations. Because our brains always have to be open-minded. We ought to catch new knowledges.

Poster Bildiri

SALVİA OFFİCİNALİS ALVEOLER KEMİK YIKIMINI AZALTIYOR

İlkay YAMAN[1], Umut YİĞİT[2], Özlem ÖZMEN[3], Osman Tuncay AĞAR[4] , Hikmet ORHAN[5], Fatma Yeşim KIRZIOĞLU[6]

[1,6]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji A.D. 32260, Isparta, Türkiye*

[2]*Uşak Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji A.D. 64200, Uşak, Türkiye*

[3]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji A.D. 15030, Burdur, Türkiye*

[4]*Süleyman Demirel Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi A.D. 32260, Isparta, Türkiye*

[5]*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim A.D. 32260, Isparta, Türkiye*

Özet:

Giriş: Periodontitis, periodontal destek dokuları etkileyen, yaygın görülen, kronik enflamatuvar karakterli bir hastalıktır. Periodontal hastalığın patogenezi plak bakterileri ve konak arasındaki karmaşık etkileşimi kapsar. Salvia bitkisi, Lamiaceae familyasının bir üyesi olup, 900'den fazla tür içerir. Tıbbi adaçayı (*Salvia officinalis* L.) yüksek flavonoid ve fenolik içeriğiyle antioksidan, antienflamatuvar, antibakteriyel etkileri bilinen aromatik bir bitkidir.

Amaç: Çalışmamızda ratlarda deneysel periodontitis modelinde *Salvia officinalis'*in etkisinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Ratlar rastgele 4 gruba ayrıldı: Kontrol (K), Periodontitis (P), *S.officinalis* (S) ve Peridontitis + *S.officinalis* (PS). Ratlarda 14 günlük deneysel periodontitis maksiller molar dişlerin kolelerine yerleştirilen 3.0 ipek sütur ile indüklendi. *S.officinalis* yaprakları ayrılıp ekstre haline getirildi ve ratlara 100 mg/kg/gün olarak oral gavaj ile verildi. Sakrifikasyonun ardından sağ maksillalarda histomorfometrik, sol maksillalarda histopatolojik değerlendirme yapıldı. Gruplar arası farklılıkların değerlendirilmesi için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) kullanıldı. İkili karşılaştırmalarda Tukey testi kullanıldı.

Bulgular: Histomorfometrik ölçümlerde, alveoler kemik kaybı olmayan K ve S gruplarında farklılık gözlenmezken ($p>0,05$), *S.officinalis*'in PS grubunda P grubuna kıyasla anlamlı düzeyde alveoler kemik kaybını azalttığı belirlendi ($p<0,05$). Histopatolojik incelemede, K ve S gruplarında periodontal dokular normal görünümdeydiler. P grubunda yoğun enflamatuvar hücre infiltrasyonuna kıyasla, PS grubunda enflamasyon bulgularında ve enflamatuvar hücre sayısında azalma dikkat çekiciydi.

Tartışma ve Sonuç: Ülkemizde halk arasında farklı problemlerin tedavisi amacıyla kullanılan Salvia türleri Isparta ilini içine alan Akdeniz bölgesinde yetişmektedir. *S. officinalis*'in periodontal dokularda enflamasyonu ve periodontitiste alveoler kemik kaybını azaltması antienflamatuvar etkisinin sonucu niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Periodontitis, *Salvia officinalis*, alveoler kemik kaybı

Sözel Bildiri

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ DÜZEYLERİNİN VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Ayşe Zengin ALPÖZGEN[1], Begüm KARA KAYA[2,3]

[1]*İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul*

[2]*Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul*

[3]*İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Doktora Programı, İstanbul*

Özet:
Giriş: Sağlık eğitimi boyunca geliştirilebileceği düşünülen empati, alanda önemli bir yere sahiptir. Sağlık profesyonellerinin empati düzeyi tedavilerde başarıyı, kaliteyi, verimliliği, çalışanların ve hastaların stres düzeyini etkileyebilmektedir.
Amaç: Çalışmamızın amacı sağlık bilimleri lisans öğrencilerinin empati düzeylerinin ve ilişkili faktörlerin incelenmesi ve bölümler arasında karşılaştırılmasıdır.
Yöntem: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Ebelik (n=68), Fizyoterapi ve Rehabilitasyon (FTR; n=80), Gerontoloji (n=65), Sosyal Hizmet (SH; n=60), Sağlık Yönetimi (SY; n=58) ve Odyoloji (n=83) bölümlerine kayıtlı 414 (318 kadın, 96 erkek, ort. yaş 20,77±1,46yıl) lisans öğrencisi çalışmaya dahil edildi. Sosyodemografik bilgiler, bölüm, sınıf, empati ile ilişkili olabilecek ders saatleri, staj deneyimi ve süresi ile empati düzeyi (Jefferson Empati Ölçeği) online olarak sorgulandı.
Bulgular: En yüksek empati skor ortalamasının FTR bölümünde olduğu görüldü (sırasıyla FTR:113,63; Ebelik: 112,95; Gerontoloji: 107,26; SH: 106,43; Odyoloji: 106,19; SY: 102,18). Ortalamalar bölümler arasında karşılaştırıldığında FTR ile SH, Odyoloji ve SY arasında (sırasıyla, p=0,020; p=0,005; p<0,001); Ebelik ile Odyoloji ve SY arasında (sırasıyla, p=0,025; p<0,001) anlamlı fark olduğu saptandı. Cinsiyet, sınıf, ilişkili ders saatleri ve staj süresi gibi parametrelerin empati düzeyi ile korelasyonu araştırıldığında sınıf düzeyleri ve staj deneyimleriyle ilişki saptanmazken (p>0,005); ders saatleri ve cinsiyetle ilişki olduğu görüldü (sırasıyla, r=0,118 p=0,016; r=0,316, p<0,001). Kadın öğrencilerin empati düzeyleri erkeklere kıyasla daha yüksekti.
Tartışma ve Sonuç: FTR ve Ebelik gibi sağlık branşları diğerlerine kıyasla daha yüksek empati skorlarına sahiptir. Bu branşların hastalarla daha fazla ve uzun süre ilişki içinde olmayı gerektirmesi empati düzeyi ile ilişkili önemli bir faktördür. En yüksek empati skorlarının FTR'de saptanması, branşın doğası gereği klinik pratiklerde ve uygulamalı derslerde öğrencilerin hastalarla daha fazla iletişim ve etkileşim içinde olmalarıyla açıklanabilir. Ebelik bölümünde öğrencilerin tamamının kadın olması empati skorlarının yüksek olmasına katkı sağlamış olabilir. Empati skorları ile ders saati arasındaki ilişkiye dayanarak, ilişkili derslere müfredatlarda daha çok yer verilmesi sağlık profesyonellerinin empati becerilerini arttırmak için kullanılabilecek bir strateji olabilir.
Anahtar Kelimeler: Empati, Sağlık eğitimi, Lisans öğrencisi

Sözel Bildiri

ORAL ANTİSEPTİKLER VE VİRAL YÜKÜN COVID-19 PANDEMİSİYLE İLİŞKİLİ LİTERATÜR TARAMASI

Edanur MARAŞ [A], Banu ARICIOĞLU [B]

[a] *Endodonti Bölümü, Diş Hekimliği Fakültesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, edanurmaras53@gmail.com*

[b] *Endodonti Bölümü, Diş Hekimliği Fakültesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, banu.arc@gmail.com*

Özet:

Giriş: Kısa sürede dünyaya yayılıp pandemiye neden olan COVID-19'un vücut sıvıları, solunum damlacıkları yoluyla ve herhangi bir cisimle doğrudan temasla bulaşabileceği bildirilmiştir. Dental prosedürler esnasında hastaya yakınlık ve operatif enstrümantayon nedeniyle oluşan yüksek miktarda aerosol sağlık çalışanları için enfeksiyonun yayılması açısından ciddi bir risk oluşturur. Bu nedenle tükürük ve solunum salgılarındaki viral yükü kontrol etmek amacıyla antimikrobiyal oral solüsyon kullanımının virüse karşı ek bir koruma sağlayabileceğine odaklanılmış ve bu konuda çeşitli çalışmalar yapılmıştır.

Amaç: Bu derlemede, intraoral antiseptik kullanımının oral virüs yükünü azaltma etkinliğinin incelendiği çalışmalar gözden geçirilmiş ve kullanılan oral antiseptiklerin bu konudaki başarılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: 2019 Aralık ile 2020 Mart arasında yayınlanan, işlem öncesi oral antiseptiklerin COVID-19'a karşı etkinliğini inceleyen çalışmalar için MEDLINE (PubMed), Web of Science ve Scopus veri tabanları üzerinden elektronik olarak kapsamlı bir arama yapıldı. Editöre mektuplar, kişisel görüşler ve kongre özetleri çalışmaya dahil edilmemiştir. Tekrarlanan yayınlar dışlandıktan sonra iki bağımsız gözlemci dahil etme kriterlerini uygulamak ve ilgili çalışmaları filtrelemek için makale başlık ve özetlerini inceledi. Çatışmalar tartışma yoluyla çözüldü.

Bulgular: "COVID-19" ve 'mouthwashes' anahtar kelimelerinin kullanımı ile yapılan arama sonucu belirlenen toplam 267 ilgili çalışma arasından oral antiseptik etkinlikleriyle ilgili olan 18 çalışma incelemeye dahil edildi. 11 çalışmada povidon iyot solüsyonun %0.2, %0.5, %1 ve %5 konsantrasyonlarda, 15-60 sn'de virüsidal etki gösterdiği bildirilmiştir. %0.12 klorheksidinin araştırıldığı 7 çalışmada, 30' sn'de bakteriyel yükü azalttığı rapor edilmiştir. 7 çalışmada ise %1 ve %3 hidrojen peroksitin viral yükü azaltmada etkili olduğu gösterilmiştir. Bunun yanı sıra, *setilpiridinyum klorür içeren antiseptik solüsyon, oktenidin dihidroklorür aktif bileşen esaslı ağız solüsyonu, esansiyel yağ içerikli ve ftalosiyanin türevi çeşitli antimikrobiyal oral solüsyonlar önerilmiştir.*

Sonuç: Povidon iyot, klorheksidin ve hidrojen peroksit gibi oral antiseptiklerin, COVID-19 hastaları tarafından yayılan damlacıkların viral yükünü ve çapraz kontaminasyon riskini azaltmada oral solüsyon olarak kullanımları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Diş hekimliği, Oral antiseptikler, Viral yük

Sözel Bildiri

TARHUN BİTKİSİNİN (*Artemisia dracunculus L.*) YANIT YÜZEY METODOLOJİSİNDE BELİRLENEN PARAMETRELER İLE EKSTRAKSİYONU

Emel MORAL[1], Okan BAYRAM[2], Elif KÖKSAL[3], Fethiye GÖDE[4]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü, Isparta. E-posta: emel_chemist32@hotmail.com.*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü, Isparta. E-posta: okan.bayram.32@gmail.com*

[3] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Bölümü, Isparta. E-posta: elfkoksall@hotmail.com*

[4] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Isparta. E-posta: fethiyegode@sdu.edu.tr*

Özet: Tarhun (Artemisia dracunculus L.) *Asteraceae* familyasına ait çok yıllık bir bitkidir. Genel olarak tıbbi ve aromatik amaçlı olarak kullanılır. Tarhun bitkisinin iştah açma, sindirim salgılarını artırarak sindirimi kolaylaştırma, idrar söktürme, güçlendirici tonik, antiseptik gibi özellikleri vardır. Aromalı kokusu ve diğer özelliklerinden dolayı kozmetik ve gıda sanayisinde kullanılmaktadır. Bu çalışmada tarhun bitkisi yanıt yüzey metodolojisi kullanılarak oluşturulan bir deney setinde farklı parametreler ile ekstrakte edilmiştir. Deney tasarımında, çözücü miktarı ve ekstraksiyon süresi parametreleri kullanılarak verime etkisi araştırılmıştır. Çalışma sonucunda çözücü miktarının artmasının verimi arttırdığı, ekstraksiyon süresinin azalmasının ise verimi düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarhun, artemisia dracunculus L., Soxhlet ekstraksiyon, yym, verim

Sözel Bildiri

RADYOTERAPİ SONRASI GELİŞEN TRİSMUSUN TEDAVİSİNDE KAPSAMLI FİZYOTERAPİ PROGRAMININ ETKİNLİĞİ: OLGU SUNUMU

Begüm KARA KAYA[1,2], Ayşe Zengin ALPÖZGEN[3]

[1]*Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul*

[2]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Doktora Programı, İstanbul*

[3]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul*

Özet:

Giriş: Ağız açıklığında kısıtlılıkla karakterize olan trismus çiğneme, yutma, konuşma ve ağız hijyenini sürdürme gibi günlük yaşam için önemli aktiviteleri olumsuz etkilemektedir. Radyoterapi sonrası sinir hasarı, çiğneme kaslarında skar oluşumu veya her ikisinin kombinasyonu nedeniyle gelişebilmektedir. Trismusa yönelik tedavi stratejileri sınırlıdır.

Amaç: Rehabilitasyon tedavileri, semptomların ilerlemesini önlemede önemli olduğundan; radyoterapi sonrası gelişen trismusun tedavisinde, farklı tekniklerini içeren fizyoterapi programının terapötik etkilerinin araştırılmasıdır.

Yöntem: Rabdomyosarkom tanısıyla 2010 yılında radyoterapi ve kemoterapi uygulanan F.B. (18 yaş, erkek) limitli ağız açıklığı ve yüzün sağ tarafında duyu kaybı şikayetiyle kliniğe başvurdu. Hastanın ağız açıklığı, çenede protraksiyon ve lateral deviasyonlar cetvel ile, çiğneme kaslarında tetik nokta varlığı palpasyon ile, yüz kas kuvveti manuel kas testi ile, yüz duyusu sivri/künt ayrımı ve yüzeyel dokunma testleri ile değerlendirildi. Rehabilitasyon programı TME için kuvvetlendirme ve mobilizasyon egzersizlerinden, tetik nokta masajından, boyun egzersizlerinden, yüz kaslarına yönelik PNF ve elektroterapi uygulamalarından oluşmaktaydı. Progresif tedavi programı 1 seans/hafta, toplam 12 hafta uygulandı ve hastaya günde 2 kez, 3 gün/hafta uygulaması için ev programı verildi.

Bulgular: Başlangıçta ağız açıklığı 25 mm, sağa deviasyon 9 mm, sola deviasyon ve protraksiyon 0 mm olarak ölçüldü. Tedavi bitiminde ağız açıklığı 30 mm, sağa deviasyon 10 mm, sola deviasyon 2 mm, protraksiyon 0 mm olarak değerlendirildi. Tetik nokta değerlendirmesinde başlangıçta ağrılı olan lateral ve medial pterygoid kaslarında tedavi bitiminde palpasyonun ağrısız olduğu görüldü. Yüz kaslarının kuvvetinde başlangıca göre ortalama bir birimlik kuvvet artışı saptandı. Sağ temporal bölge ile burun kenarında başlangıçta bozulmuş olarak tespit edilen sivri/künt ve hafif dokunma duyusu, 12 hafta sonunda normal olarak değerlendirildi.

Tartışma ve Sonuç: Çok yönlü planlanan fizyoterapi programları, baş bölgesinde uygulanan radyoterapi ve kemoterapi tedavilerine bağlı gelişen TME kısıtlılıkları ve duyu problemlerinin iyileştirilmesine katkı sağlayarak trismusun progresyonunu yavaşlatabilir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Trismus, Radyoterapi, Fizyoterapi

Sözel Bildiri

ROMATOID ARTRITLI HASTALARDA PERIODONTAL HASTALIK AKTIVITESI ILIŞKISINDE POTANSIYEL BIYOLOJIK KANITLAR

Funda ERSOY KILIÇ

Süleyman Demirel Üniversitesi Periodontoloji Anabilim Dalı, funda_ersoy82@hotmail.com

Özet: Romatoid artrit (RA), dünya nüfusunun yaklaşık % 1'ini etkileyen kronik,destrüktif,otoimmün bir hastalıktır.Periodonsiyumun bakteriyel kaynaklı enflamatuar bir hastalığı olan periodontal hastalıkta rol alan *Porphyromonas gingivalis* ve *Aggregatibacter actinomycetemcomitans,* sitrüline antijenlerin üretimini arttırıcı etkileriyle RA patogenezinde dikkat çekmektedir. Her iki hastalıkta benzer bağışıklık yanıtıyla ilerleyen enflamatuar süreç sert ve yumuşak dokularda yıkıma neden olmaktadır. Bu derlemede, RA ve periodontal hastalıktaki ortak risk faktörleri (sigara,yaş sosyoekonemik durum,genetik,bağırak mikrobiyomu) ve patolojik mekanizmaların güncel literatür ışığında değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Böylece her iki hastalığa sahip bireylerde teşhis, prognoz ve tedavi açısından romatolog ve periodontistlerin birarada çalışma farkındalığına katkı da sağlanabilir.

Sözel Bildiri

SAĞLIK ALANINDA ÖĞRENİME YENİ BAŞLAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BENLİK SAYGISI DÜZEYİ VE İLİŞKİLİ ETMENLER

Beste YILDIRIM[1], Ceren YILDIZ[1], Leyla YILDIZ[1], Alper YILMAZ[1], Umut YILDIRIM[1], Ayla AÇIKGÖZ[2]

[1]*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balçova/İzmir, Türkiye*

[2]*Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Balçova/İzmir, Türkiye*

bestyldrm99@gmail.com, cerenyildiz63@gmail.com, leylaylz2@gmail.com, alpervestheryilmaz@gmail.com, umutyyildirim@gmail.com, ayla.acikgoz@deu.edu.tr

Özet:

Giriş: Benlik saygısı, kişinin kendine saygı duyması kadar kendine güven duyması, kendini benimseyip değer vermesi, kendini onaylaması, kendisinden hoşnut olması, kendini olumlu ve sevilmeye değer bulması gibi pek çok kavramla ifade edilmektedir. Bu çalışma, geleceğin sağlık çalışanlarının benlik saygsını etkiyen etmenlerin öğrenime yeni başladığı dönemde saptanarak, multidisipliner bir yaklaşımla sorunlara yönelik çözümler aranması bakımından yol gösterici dir.

Amaç: Bu çalışmada sağlık alanında öğrenime yeni başlayan üniversite öğrencilerinin benlik saygısı düzeyinin ve etkileyen etmenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırmanın evreni Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu (FTRYO) ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu araştırmada örneklem seçimi yapılmaksızın evrenin (N=1039) tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Veriler literatürden yararlanılarak oluşturulan bir anket ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'yle toplanmıştır. Yerel etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra veriler toplanmaya başlanmıştır. Araştırmaya 836 öğrenci katılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %82,5'inin benlik saygısı yüksektir. FTRYO'unda okuyan ve çocukluğunda köyde yaşayan öğrencilerin benlik saygısı düzeyinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Öğrencilerin bireysel gelir algısı ve sağlık durumu algısı, anne-babasının öğrenim düzeyi, babasının çalışma durumu, anne-babasının birlikte yaşama durumu ve ailesinin ekonomik durumu algısı ile yüksek benlik saygısı arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Öğrencilerin beden kütle indeksi arttıkça benlik saygısı anlamlı olarak azalmaktadır ($p<0,05$). Alkol kullanmayan, ailesiyle ve arkadaşlarıyla sosyal ilişkisi iyi olan öğrencilerin benlik saygısı düzeyi daha yüksektir ($p<0,01$). Sosyal medya sitelerinde zaman geçirmekten mutlu olan ve sosyal medyanın saygınlık ihtiyacını karşıladığını belirtenlerin benlik saygısı düzeyi daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Öğrencilerin bazı sosyodemografik, ailesel ve antropometrik özellikleri, ailesiyle, arkadaşlarıyla ve sosyal medya ile olan olumlu ilişkisi benlik saygısı düzeyini etkilemektedir. Öğrencilerin benlik saygısını etkileyen yaşam tarzı ve sosyal sorunların çözümlenmesi için ruh sağlığını koruyucu bir eğitim ortamı oluşturulması ve sosyal destek sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benlik saygısı, Üniversite öğrencisi, Sosyal medya, Sosyal ilişki

Sözel Bildiri

DİYABET ÖZYÖNETİMİNDE DİJİTAL SAĞLIK GİRİŞİMLERİ

Leyla MUSLU

Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, leylamuslu@akdeniz.edu.tr

Özet:

Giriş: Diyabet, tüm Dünya'da gittikçe yaygınlaşan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Birçok ülkenin sağlık hizmetleri bu uzun vadeli hastalığın komplikasyonları ile ilişkili morbidite, mortalite ve maliyetleriyle mücadele etmektedir. Pek çok diyabet hastası, diyabet özyönetiminde sorun yaşamaktadır.

Amaç: Bu derleme makalenin amacı, diyabet özyönetiminde kullanılan dijital girişimleri ve etkilerini güncel literatür ışığında sunmaktır.

Yöntem: Çalışmada, CINAHL Complete, Scopus, MEDLİNE pubmed, Google akademik, Academic Search Ultimate, Science Citation Index veri tabanlarından konu ile ilgili yapılmış çeşitli araştırmalar ele alınarak, diyabet özyönetiminde kullanılan dijital girişimler incelenmiştir.

Bulgular: Diyabetin özyönetimine yönelik destek, glisemik kontrolü iyileştirerek, diyabetle ilişkili komplikasyon gelişme risklerini azaltabilir. Diyabete yönelik yapılan geleneksel özyönetim girişimlerinin etkileri kanıtlanmış olsa da bu yöntemler; yüz yüze uygulanması, pahalı yol haritalarını içermesi ve uzun vadeli takipten yoksun olması gibi çeşitli zorlukları kapsamaktadır. Genel olarak, diyabete yönelik dijital sağlık girişimleri; akıllı telefon uygulamaları, bluetooth monitörleri ve diğer çevrimiçi platformlar kullanılarak yapılmaktadır. Bu girişimlerin diyabeti yönetmek için uygun ve maliyetli yaklaşımlar olduğu belirtilmektedir. Literatürde, bu girişimlerin, diyabetin özyönetimi ile ilgili sürekli olarak destek sağlayabileceği ve özyönetim zorluklarının üstesinden gelmede yardımcı olabileceği ifade edilmektedir. Ayrıca, diyabete yönelik dijital sağlık girişimlerinin; birden çok yerde, bireye uygun zamanlarda, uzun vadeli uygulanabilmesi, içeriğin çekici ve özel biçimlerde sunulabilmesi potansiyeli bulunmaktadır.

Tartışma ve sonuç: Mevcut literatürde diyabette dijital sağlık müdahalelerinin gittikçe artan bir ilgiyle yaygınlaşmakta olduğu görülmektedir. Bu yöntemler, özellikle yüz yüze etkileşimde zorlanılan pandemi sürecinde, diyabete ilişkin girişimlerin sürdürülmesini sağlayabilir ve diyabet hastalarının uzun vadeli olarak sağlık koşullarının optimal düzeyde korunmasına katkı verebilir. Dolayısıyla bu iyileştirmeler sağlık ve sosyal bakım hizmetleri üzerindeki yükü azaltabilir. Birinci basamak sağlık hizmeti sunan hemşireler, diyabet salgının daha iyi yönetilmesinde dijital sağlık girişimlerine yönelik çalışmalar yapabilirler.

Anahtar Kelimeler: Diyabet, Dijital, Sağlık, Girişim

Poster Bildiri

EFFECT OF POLYMER RATIO ON MICROENCAPSULATION PROCESS WITH COMPLEX COACERVATION METHOD OF SAFFLOWER OIL

Okan BAYRAM[1], Elif KÖKSAL[2], Emel MORAL[3], Fethiye GÖDE[4]

[1] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: okan.bayram.32@gmail.com*

[2] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: elfkoksall@hotmail.com*

[3] *Süleyman Demirel University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: emel_chemist32@hotmail.com*

[4] *Süleyman Demirel University, Faculty Of Arts & Sciences, Department of Chemistry, Isparta. E-posta: fethiyegode@sdu.edu.tr*

Özet: Safflower (*Carthamus tinctorius L.*) is a widely used agricultural product from the *Asteraceae* family. Parts of the plant are used for different purposes in areas such as food colorants, flavorings and dyes. Safflower oil obtained by the cold press method is used as cooking oil in many parts of the world due to its rich content. With its high vitamin E content, safflower oil has positive effects on human health. Complex coacervation, which is one of the microencapsulation methods, is used for protecting the substance in it from external influences and preventing it from deteriorating. In this study, safflower oil was encapsulated with different proportions of gelatin: alginate (1:1, 1:2, 1:3, 1:4) polymers. The microencapsulation products obtained were morphologically analyzed with optical microscope images. In the images obtained as a result of the morphological analysis, it was observed that gelatin and alginate polymers used in the ratio of 1:4 gave better results than other ratios (1:1, 1:2, 1:3). In this study, the effect of polymer ratio, which is a parameter in complex coacervation method, on the microencapsulation of safflower oil was investigated.

Keywords: Safflower oil, carthamus tinctorius L., microencapsulation, gelatin, alginate

Sözel Bildiri

COVİD-19 DÖNEMİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA TÜKENMİŞLİK ÜZERİNE BİR DERLEME

Dilek KOCABAŞ, Ahmet Yasin ŞENYURT
Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, dkocabas@akdeniz.edu.tr
Balıkesir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, yasinsenyurt@balikesir.edu.tr

Özet:
Giriş: Tükenmişlik, hasta bakım kalitesinin düşmesi, tıbbi hataların artması, iş tatminin azalması ve işi bırakma düşüncelerinin artması gibi ciddi sonuçları olan bir durumdur. Sağlık çalışanlarında çalışma ortamı ve koşullarına bağlı olarak tükenmişliğe COVID-19 dönemi öncesinde sıklıkla rastlanmaktadır. COVID-19 pandemisi döneminde ise iş yükünün artması, sosyal destek mekanizmalarının zarar görmesi ve artan sağlık riski gibi nedenlerle sağlık çalışanlarında tükenmişlik çok daha önemli bir sorun halini almıştır.
Amaç: Bu çalışmanın amacı, COVID-19 döneminde sağlık çalışanlarında tükenmişliği ölçmek için gerçekleştirilen araştırmaları inceleyerek bu araştırmalarda kullanılan yöntemler ve bulunan sonuçlara ilişkin bir derleme yapmaktır.
Yöntem: Web of Science veritabanın tükenmişlik (burn-out), sağlık çalışanları (health care professionals) ve COVID kelimeleri birlikte aranarak 198 makaleye ulaşılmıştır. 198 makaleden, derleme çalışmaları, tamamlanmamış çalışmalar, tükenmişlik ölçümü alınmayan çalışmalar ve İngilizce dışındaki dillerdeki çalışmalar elendikten sonra geriye kalan 70 makale incelenmiştir.
Bulgular: 70 çalışmanın yaklaşık yarısı ABD (n=9), İtalya (n=8), Türkiye (n=7), Çin (n=6), İspanya (n=3) ve Fransa (n=3)'da yapılmıştır. 31 çalışmada tükenmişlik ölçümün Maslach Tükenmişlik Envanteri'nin çalışmanın yapıldığı ülkeye uyarlanmış versiyonuyla yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar, sağlık çalışanlarında -orta ve yüksek- tükenmişlik prevelansını en düşük %29.5 tükenmişlik toplam prevelansını (düşük, orta, yüksek) ise en yüksek %90 olarak rapor etmişlerdir. Tükenmişlik alt boyutlarını ölçen çalışmalarda, duygusal tükenme için prevelans %23-%67, depersonalizasyon için %17-%68 ve kişisel başarı eksikliği için %21-%74 aralıklarında değerler rapor edilmektedir. Tükenmişlikle ilişkili faktörleri inceleyen çalışmalar ise tükenmişliğin depresyon, kaygı, iş yükü, direnç gibi faktörlerle ilişkili olduğunu göstermektedir.
Tartışma ve Sonuç: COVID-19 pandemisi dönemi sağlık çalışanlarının iş yükünü ve iş stresini önemli oran da arttırmıştır. Bu nedenle, sağlık çalışanlarının psikolojik durumlarının doğru bir şekilde algılanması ve gerekli tedbirlerin alınması için tükenmişlik konusuna odaklanan araştırmalar büyük önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalar sağlık çalışanlarının COVID-19 pandemisi döneminde en az 1/3'ünde orta veya yüksek düzeye tükenmişlik belirtileri olduğunu göstermektedir. Tükenmişliğin olası sonuçları (istifa, işe gelmeme davranışının artması, komorbid psikolojik sorunlar, intihar) göz önüne alındığında durumun ciddiyeti ortaya çıkmaktadır. Pandemi döneminin sosyal destek mekanizmaları üzerindeki yıkıcı etkisi düşünüldüğünde sağlık çalışanlarına yönelik sistematik, kolay ulaşılabilir ve mümkünse mesai saatlerinde katılabilecekleri psiko-sosyal destek programlarının geliştirilmesi elzemdir.
Anahtar Kelimeler: COVID-19, Sağlık çalışanları, Tükenmişlik

Sözel Bildiri

YÖNETİCİ HEMŞİRELERİN TOKSİK LİDERLİK DAVRANIŞLARININ HEMŞİRELERİN MESLEKİ DEĞER ALGILARI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Ali ÖZKAN, Handan KARTAL, Tuğçe ÇAMLICA

Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye, aliozkan@sdu.edu.tr

Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye, fdr1453@gmail.com

Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, Türkiye, tugceayar94@gmail.com

Özet:

Giriş: Mesleki değerler, sağlık hizmetinin geliştirilmesi ve kalitesinin artırılmasına etki eden unsurlardan birisidir. Çalışma ortamlarında hemşirelerin mesleki gelişimleri, yönetici hemşirelerin yönlendirmeleri ve danışmanlıkları ile şekillenmektedir. Bu nedenle toksik liderlik davranışı sergileyen yöneticilerin, hemşirelerin mesleki değer algısı üzerindeki etkisinin belirlenmesi mesleğin gelişimi ve imajı açısından oldukça önemlidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, toksik liderlik özelliğine sahip yönetici hemşirelerin, hemşirelerin mesleki değer algıları üzerinde bir etkisinin olup olmadığını incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel olarak planlanan bu çalışma 01.09.2020-31.12.2020 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinde görev yapan 244 hemşirenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan anket formu (11 soru), Revize Edilen Hemşirelerin Mesleki Değerler Ölçeği ve Toksik Liderlik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde ‘‘SPSS 25.0’’ istatistik paket programı kullanılmıştır. Verilerinin değerlendirilmesinde Sayı, Yüzde, Man Whitney-U, Kruskal Wallis H, One Way Anova, Bağımsız Gruplarda T-Testi, Cronbach Alfa Katsayısı, Spearman Sıra Korelasyon Katsayısı, Regresyon Analiz Yöntemleri kullanılmıştır. Sonuçların yorumlanmasında $p<0.05$ anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 31.79±6.68 yıl’dır. Hemşirelerin mesleki değerler ölçeği ile hemşirelerin eğitim düzeyleri ($X2 =7.818$, $p=0.05$), liderlik eğitimi alma durumları ($U:5.273$, $p=0.013$) ve kurumdaki çalıştıkları kadro statüleri ($F=3.943$, $p=0.021$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Toksik Liderlik ölçeği ile hemşirelerin eğitim düzeyleri ($X2=9.971$, $p=0.01$), hemşirelik mesleğini isteyerek seçme ($U:7.741$, $p=.006$), hemşirelik mesleğini severek yapma ($U:8.066$, $p=0.000$) ve şu anki çalıştığı bölümü isteyerek seçme ($U:8.451$, $p=0.043$) durumları arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir. Toksik Liderlik Ölçeği ile Revize Edilen Hemşirelerin Mesleki Değerler Ölçeği arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı saptanmıştır.

Sonuç: Sağlık örgütlerinde hemşirelerin, kurumlarında yer alan yönetici hemşireler ile ekip halinde çalışması ve ekip çalışmasının gereklilikleri dahilinde iletişimlerini geliştirmeleri ayrıca sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlanması ile hemşirelerin toksik liderlik algıları üzerinde olumlu bir değişim yaşanacağına inanılmaktadır. Hemşirelerin mesleki değer algılarının bu ekip çalışmaları içinde kullanılabilmesine imkân verilmesi ve mesleki değer algılarının geliştirilmesi yönünde yapılacak olan eğitimlerin de toksik liderliğin imajı üzerinde pozitif bir gelişim sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, lider, mesleki değerler, toksik, yönetici

Sözel Bildiri

SERBEST DİŞETİ GREFTİ VE DENTAL İMPLANTOLOJİ

Tayfun YAZICI[1], Seçil Duygu SÜMENGEN[1], Mehmet Fatih ŞENTÜRK[2], Yavuz FINDIK[1]

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, secilsumengen@sdu.edu.tr

[2] Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye, mfsenturk@ybu.edu.tr

Özet: Dental implant destekli protezler, tam ya da parsiyel dişsiz hastaların tedavisinde uzun zamandır başarıyla kullanılmaktadır. Bununla birlikte, dental implantların başarısı peri-implant yumuşak dokunun sağlığıyla yakından ilişkilidir. Doğal dişlerin periodonsuyumunu etkileyen gingivitist ve periodontitist gibi inflamatuar hastalıklar, implant etrafında peri-implant mukozitist ve periimplantitist olarak tanımlanmaktadır. İlgili bölgelerin uzun süre dişsizliğine, daha önceden tercih edilmiş protetik tedaviye ve uygulanmış olan cerrahi işleme bağlı olarak kemik miktarının vertikal ve horizontal yetersizliklerine, ayrıca bölgede yetersiz boyutta hareketsiz keratinize dişetinin meydana gelmesine neden olur. Hareketsiz keratinize dişeti miktarındaki yetersizlik, uygulanmış olan dental implantın başarısını ve sağlığını olumsuz yönde etkiler; peri-implant hastalıkların oluşumuna zemin hazırlar. Vaka tanımlamalarının farklılıklarına bağlı olarak peri-implant hastalıkların prevanlansının belirlenmesi güçtür. Fakat bu inflamatuar durumların implant hastalarında yaygın olduğu söylenebilir. Dental implantların çevresindeki keratinize dişetini korumak ve yeniden restore etmek amacıyla çeşitli yöntemler literatürde tanımlanmıştır. Serbest dişeti greftleri bu yöntemler arasında en sık uygulananlarındandır. Kliniğimizde hareketsiz, keratinize dişeti yetersizliği olan dental implant uygulaması yapılan hastalara, serbest dişeti grefti uygulanmıştır ve yüz güldürücü sonuçlar elde edilmiştir. Sonuç olarak, hareketsiz keratinize dişeti varlığı implant sağlığı ve hastayı uzun süre idame edebilen protez kullanımı için son derece önemlidir.

Poster Bildiri

BİR KEDİDE TERMAL NEKROZ SAĞALTIMI

Yuşa ALTIN[1*], Zeynep SEMERCİ[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1], Serap ABADAN[1], Can NACAR[1], Türkü Ülkem ŞEN[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye yusaltin@gmail.com

Özet: Yara iyileşmesi, inflamasyon, proliferasyon ve remodeling dönemlerini kapsamaktadır. Akut yaralarda iyileşme süresi 5-10 gün olup, kronik yaralarda iyileşme aylar sürebilecek bir süreç halini alabilir.Yanık yaraları üç derecede incelenir. Birinci derece yanıklarda hasarın boyutu epidermisle sınırlıdır. Eritem, acı ve ağrı mevcuttur. Kalıcı bir iz bırakmayan bu yanıklar genellikle 3-7 günde iyileşirler. İkinci derece yanıklarda çoğunlukla epidermis ile birlikte dermisin de bazı tabakaları etkilenmektedir. Deri altında bül olarak adlandırılan şişkinlikler oluşur. Üçüncü derece yanıklar epidermis ve dermisin tamamının etkilendiği yaralardır. Sinir uçları da hasar gördüğü için ağrı yoktur. Yanık yaralarının tedavisinde; mekanik, otolitik ve cerrahi tedavi gibi kronik yara tedavi yöntemleri izlenebilir. Çalışmanın materyalini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi'ne konstipasyon şikayeti ile getirilen altı aylık, erkek, melez kedi oluşturmaktadır. Fiziksel ve laboratuvar bulguları normaldi. Fiziksel muayenede abdominal palpasyon sırasında ağrı bulgusu gözlendi ve abdominal kitle palpe edildi. Radyografik muayene sonucu raşitizme bağlı megakolon teşhisi konuldu. Tedavide kolektomi uygulandı. Operasyon sonrası birinci hafta kontrolünde pansuman açıldığında sakral bölgede serohemorajik akıntı ve deride kızarıklık farkedildi. Yaranın sebebinin, operasyonda ve postoperatif dönemde hipotermi şekillenmesini önlemek amacıyla kullanılan sıcak su torbaları olduğu düşünüldü. Yara bölgesinin tıraşı, debridemanı ve irrigasyonu yapıldı. Düzenli olarak hipokloröz asitli solüsyon uygulanmaya başlandı. Hastaya 25mg/kg dozda Amoksisilin+Klavulonik asit PO kullanıldı. Yara bölgesinden tanı amaçlı biyopsi örneği alınarak patoloji laboratuvarına gönderildi. Biyopsi sonucunda lezyonun yangısal kökenli olduğu bildirildi. İlgili bölgeye sekiz ay boyunca antibiyotikli ve epitelizan pomadlı pansuman yapıldı. Tarantula Cubensis ekstraktı (Theranekron D6) deri altı uygulandı. Yarada herhangi bir iyileşme gözlemlenmedi. Açık yara sağaltımına kantaron yağı ve insülinli pomad eklenerek devam edildi ve sekonder iyileşme ile yara küçüldükten sonra cerrahi sağaltım uygulandı.

Anahtar Kelimeler: Açık yara, Kedi, Yanık yarası

Sözel Bildiri

GERİATRİK KADIN BİREYLERDE AKTİVİTE-ROL KATILIMI, YAŞAM KALİTESİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Remziye AKARSU

Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, rakarsu@biruni.edu.tr

Özet:

Giriş: Yaşlanma ile birlikte, bireylerin aktivite-rol katılımları ve yaşam kaliteleri önemli düzeyde değişiklik göstermektedir. Yaşlı kadın bireylerde meydana gelen değişimlerle ilgili birçok faktör söz konusudur.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, geriatrik kadın bireylerin aktivite-rol katılımları, uykuları, bilişsel durumları, yaşam kaliteleri ve memnuniyetlerini değerlendirmek, bu faktörlerin birbirleri ile olan ilişkilerini incelemektir.

Yöntem: Çalışmaya 65 yaş ve üzeri 20 kadın dahil edildi. Bireylere yüz yüze ve bire bir olarak, İnsan Aktivite Rol Tarama Aracı (MOHOST), Montreal Bilişsel Değerlendirme Ölçeği (MBDÖ), Yaşlılar için Yaşam Kalitesi Ölçeği (CASP-19), Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi (PUKİ) ve Yaşam Memnuniyeti Ölçeği (YMÖ) uygulandı. SPSS 22.0 programının kullanıldığı istatistiksel analizlerde Spearman Korelasyon Analizi ve Mann Whitney U testi uygulandı. $p<0.05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Yapılan istatistiksel analize göre yaşlı kadın bireylerin yaşları ile MOHOST süreç becerileri, motor beceriler, CASP-19 ve MBDÖ arasında negatif anlamlı bir ilişki bulundu ($p<0.05$). Bireylerin sahip olduğu çocuk sayısı ile MOHOST süreç becerileri ve MBDÖ arasında negatif bir ilişki mevcutken, çocuk sayısı arttıkça uyku ilacı kullanımı ve ağrının arttığı görüldü ($p<0.05$). CASP-19 ile YMÖ ve MOHOST arasında pozitif, PUKİ arasında negatif anlamlı bir ilişki bulundu ($p<0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak, yaşlı kadın bireylerin aktivite-rol katılımları, bilişsel durumları ve yaşam kaliteleri yaşla birlikte olumsuz olarak etkilenmiştir. Kadınların sahip olduğu çocuk sayısı arttıkça uyku, ağrı, aktivite-rol katılımları ve bilişsel düzeylerinin olumsuz olarak etkilendiği dikkat çekmiştir. Ayrıca, yaşam kalitesinin aktivite-rol katılımını sürdürme, yaşam memnuniyeti ve uyku kalitesiyle ilişkili olarak arttığı görülmüştür. Gelecekte, yaşlı kadın bireylerin katılımları ve yaşam kalitelerini etkileyen faktörlerin daha bütüncül olarak değerlendirildiği, örneklem büyüklüğü daha fazla olan çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Geriatri, kadın bireyler, aktivite-rol katılımı, yaşam kalitesi

Sözel Bildiri

DİSLEKSİLİ BİR OLGUDA COGNIFIT UYGULAMASININ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ

Remziye AKARSU, Başar ÖZTÜRK

Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, ozturkb@biruni.edu.tr

Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, rakarsu@biruni.edu.tr

Özet:

Giriş: Disleksili olgularda birçok semptomun yanında farklı bilişsel alanlarda yetersizler de görülmektedir. Pandemi sürecinde terapilerine ve eğitimlerine devam edemeyen çocukların uzaktan teknolojik çalışmalarla desteklenmesi çok önemlidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, disleksili bir olguda teknolojik bir eğitim aracı olan CogniFit uygulamasının bilişsel becerilere ve disleksi bozukluk alanlarına etkisini incelemektir.

Yöntem: 9 yaşında, disleksi semptomları gösteren erkek olgunun 8 hafta boyunca haftada 3 kez 30 dk'lık seanslarla kendi evinde bilgisayar üzerinden Disleksi için CogniFit Bilişsel Eğitim Programı (Adlandırma, görsel kısa süreli bellek, görsel tarama, işlem hızı, işler bellek) uygulaması sağlandı. Bilgisayar üzerinden terapistin ebeveynin e-mail adresine yaptığı tanımlama ile ebeveyn eşliğinde eğitimler sürdürüldü. Müdahale öncesi ve sonrası sonuçlar yine terapistin bilgisayardan ebeveynin e-mail'ine atadığı Disleksili Hastalar için Bilişsel Değerlendirme Testi (CAB-DX) ile değerlendirildi. Bilişsel skorlar 0-200 arası yüksek risk, 200-400 arası orta risk, 400 ve üzeri düşük risk olarak yorumlandı. Sonuç raporu oluşturuldu.

Bulgular: Müdahale öncesi raporda olgunun, disleksi bozukluğunu işaret eden alanlarda (okuma-yazma, psikomotor ve mekânsal beceriler, sosyal ilişkiler, öğrenme) yüksek risk taşıdığı görüldü. Müdahale öncesi ve sonrası bilişsel skorlar karşılaştırıldığında akıl yürütme (271 puandan 668'e), bellek (616'dan 638'e), dikkat (445'ten 453'e), koordinasyon (200'den 574'e), algı (335'ten 402'ye), dil (200'den 390'a) alanlarında gelişmeler sağlandığı görüldü. Ebeveyn ile yapılan görüşmelerde olgunun bilgisayar kullanım yeteneğinin geliştiği, programın verdiği görsel geribildirimlerle motivasyonunun arttığı bilgisi alındı. Müdahale sonrası yapılan görüşmede, disleksi bozukluk alanları ile ilgili herhangi bir değişim olmadığı ifade edildi.

Tartışma ve Sonuç: Olgunun bilişsel performans alanlarında orta ve yüksek riskte olan alanların düşük risk puanına ulaştığı, alanların her birinde performansın arttığı görülmüştür. Ancak, diğer disleksi bozukluk alanlarında gelişme olmamıştır. Gelecekte, disleksili çocuklara yönelik daha uzun süreli ve daha bütüncül çalışmaların yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Disleksi, CogniFit, bilişsel beceriler

Sözel Bildiri

OLUMSUZ YAŞAM OLAYLARININ MUTLULUĞA ETKİSİNDE PROBLEMLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ

Ali Murat ALPARSLAN, Sema POLATCI, Seher YASTIOĞLU

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye. alimurat@mehmetakif.edu.tr
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı, Tokat, Türkiye. sema.polatci@gop.edu.tr
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Burdur, Türkiye. saytas@mehmetakif.edu.tr

Özet: Bu çalışmanın temel amacı Üniversite öğrencilerinin son 1 yıl içerisinde başlarından geçen olumsuz yaşam olaylarının mutluluklarına etkisinde farklı problemle başa çıkma stratejilerinin düzenleyici rolünü tespit etmektir. Bununla birlikte hangi problemle başa çıkma stratejisinin mutluluğu daha fazla açıkladığı da tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada, katılımcıların cinsiyetleri, çocukluklarının geçtiği yer (il, ilçe, köy/kasaba), öğrenim gördükleri birim (meslek yüksekokulu, yüksekokul, fakülte, enstitü) ve anne-babalarının sağlık ve medeni durumlarına göre başa çıkma stratejilerinin ve mutluluk düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçlara yönelik oluşturulan araştırma hipotezlerini test etmek amacıyla ulaşılabilirlik-elverişlilik ilkesine göre kolay örneklem yöntemi ile belirlenen ön lisans, lisans ve lisans üstü düzeylerde eğitim görmekte olan 1092 öğrenciden online anket tekniği ile veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler IBM SPSS 25 ve Process Makro eklentisinden yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre katılımcıların son 1 yıl içerisinde başlarından geçen olumsuz yaşam olaylarının mutluluklarına etkisinde iyimser yaklaşım ve diğerlerini suçlama başa çıkma stratejilerinin düzenleyici role sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular detaylı incelendiğinde, aile ile ilgili olumsuz yaşam olaylarının mutluluğa etkisinde iyimser yaklaşımın düzenleyici etkisinin ($b=0.042$, $p<.05$) anlamlı olduğu; öğrencilerin kendileri ile ilgili olumsuz yaşam olaylarının mutluluğa etkisinde diğerlerini suçlama yaklaşımının düzenleyici etkisinin ($b=0.048$, $p<.05$) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bunlarla birlikte mutluluğu olumlu olarak açıklayan problemle başa çıkma stratejileri sırasıyla; proaktif başa çıkma, iyimser başa çıkma ve sosyal destekle başa çıkma stratejileri olduğu görülmüştür ($p<.001$). Mutluluğu olumsuz olarak açıklayan problemle başa çıkma stratejisi ise kendini cezalandırma stratejisidir ($p<.01$). Sosyo-demografik özelliklere göre yapılan fark analizi sonucunda elde edilen önemli bulgular incelendiğinde; çocukluk yaşamını köy ve kasabada geçiren bireylerin diğerlerine göre daha fazla boyun eğme veya kendini cezalandırma başa çıkma stratejilerini benimsedikleri, annesi vefat eden bireylerin babası vefat eden/annesi babası sağ olan bireylere göre daha fazla diğerlerini suçlama eğiliminde oldukları, kadınların erkeklere göre daha fazla boyun eğici yaklaşım, sosyal desteğe başvurma ve kendine ceza başa çıkma stratejilerini kullandıkları tespit edilmiştir.

Sözel Bildiri

PEDİATRİK HASTALARI VE AİLELERİNİ AMELİYATHANEYE HAZIRLAMA: BİLİNMEZLİK KORKUSUNU AZALTMAK

Halil İbrahim TAŞDEMİR*

**Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, dibrahimtasdemir@gmail.com*

Özet: Planlanmış bir cerrahi prosedürü çevreleyen süre, hem pediatrik hastalar hem de ebeveynleri için çalkantılı ve endişe uyandırıcı olabilir. Ameliyathane olan "gizemli yer", bir prosedürden önce ve sonra hastalara bakmakla görevli olanlar da dahil olmak üzere birçok sağlık hizmeti sağlayıcısı için genellikle bir gizem olarak kalır. Hastalara ve ailelerine en aşina olan sağlık hizmeti sağlayıcısı olarak, çocuk doktoru, bekleyen bir ameliyatın birçok korkusunu gidermek ve aynı zamanda perioperatif hazırlığı başlatmak için benzersiz bir konumdadır. Bu makale, sağlayıcıları en son pediatrik perioperatif bakım ile yenilemek için yaygın pediatrik ameliyathane uygulamaları için bir arka plan sağlar. En sık karşılaşılan ebeveyn ve genel endişeler preoperatif, intraoperatif ve postoperatif dönemlerle ilgili oldukları için sunulmuştur. Hem çocukların hem de ebeveynlerin hazırlanması yoluyla perioperatif anksiyete, ameliyattan sonra daha iyi sonuçlar ile ilişkilendirilmiştir. Bunun için bir takım kanıtlara dayalı öneriler sıralanabilir. Bunlar; Güçlü kanıtlara dayanarak, ameliyattan önce premedikasyon alan çocukların ameliyat sonrası daha az anksiyete ve uyumsuz davranış sorunları vardır. Çocuk yaşamı uzmanları, hastalara ve ailelerine gelişimsel olarak uygun teknikler kullanarak cerrahinin stresiyle baş etmelerine yardımcı olmak için eğitilir. Tıbbi veya duygusal kaygıları olan çocuklar için, ameliyat günü için bir plan geliştirmek için anesteziyoloji ameliyat öncesi kliniği ve/veya bir uzman ile ameliyat öncesi bir değerlendirme planlanabilir. Video gözlüğü gibi dikkat dağıtma teknikleri, yaşa uygun ve gelişimsel olarak uygun çocuklarda anestezi ihtiyacını ortadan kaldırabilir. Berrak sıvı tüketimi, susuz kalmayı, açlığı ve sıfır zamanla ilişkili anksiyeteyi azaltırken oruç tutmanın stresini azaltabilir. Preoperatif anestezi değerlendirmesi için yönlendirme, ameliyat günü iptal edilme şansını azaltabilir ve bakım koordinasyonunu iyileştirebilir. Hayvan çalışmaları, inhale ajanlarla anesteziden sonra hızlandırılmış nöroapoptozu önerebilirken, şimdiye kadar, insanlarda yapılan çalışmalar bu bulguları kesin olarak doğrulamamıştır. Güçlü kanıtlara dayanarak, postoperatif ağrının tedavisi, kronik ağrı sorunları geliştirme riskini azaltmada önemlidir. Kullanılmayan opioidlerin uygun şekilde imha edilmesi, kazara veya kasıtlı olarak yutulmayı önlemek için çok önemlidir. Sonuç olarak perioperatif dönem pediatrik hastalar ve aileler için ürkütücü olabilir ve anksiyeteye ve potansiyel olarak uyumsuz postoperatif davranış değişikliklerine yol açabilir. Teknik ve duygusal hazırlıktan postoperatif endişelere cevap vermeye kadar perioperatif konularla ilgili güncel ve doğru bilgiler sağlayabilen klinisyenler, endişeleri uygun şekilde ele alırken bu korkuları gidermeye yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Ameliyathene Hizmetleri, Pediatrik Hasta, Korku

Sözel Bildiri

TALUS OSTEOKONDRAL LEZYONLU HASTALARDA AĞRI ŞİDDETİ VE TABAN ALTI BASINÇ DUYUSU, POSTÜRAL KONTROL VE İŞLEVSEL SEVİYEYİ ETKİLER Mİ?

Başak Çağla ARSLAN[1], Yıldız ERDOĞANOĞLU[2], Süleyman Kaan IRGIT[3], Ömer BÜYÜKTOPÇU[3]

1. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul
ptbasakc@gmail.com
2. Antalya Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Antalya
yildiz.erdoganoglu@antalya.edu.tr
3. Marmara Üniversitesi, Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı, İstanbulnkaanirgit@yahoo.com, omerbuyuktopcu@gmail.com

Özet:

Giriş: Talus osteokondral lezyon (TOL), hyalin kıkırdaktan talusun subkondral yüzeyine kadar uzanan ve sıklıkla burkulma gibi ayak bileği problemleriyle ilişkili bir bozukluktur. TOL hastalarında ağrıda artış ve işlevsel seviyede azalma görülmektedir ancak literatürde ağrı ve taban altı basınç duyusunun postüral kontrolü ve işlevsel seviyeyi etkileyip etkilemediğini bildiren çalışmalar yoktur.

Amaç: Bu çalışma, TOL hastalarında ağrı şiddeti ve taban altı basınç duyusu ile postüral kontrol ve işlevsel seviye arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışmaya, TOL tanısı almış 25 hasta dahil edildi. Hastalarda ağrı şiddeti numerik ağrı değerlendirme ölçeği, taban altı basınç duyusu hafif dokunma, iki nokta ayrımı ve vibrasyon testleri ile postüral kontrolün statik denge değerlendirilmesi "tek ayak üzerinde denge testi" ve dinamik denge değerlendirilmesi "Y-denge testi" ile işlevsel seviye, "ayak-ayak bileği araştırması (FAOS) ile değerlendirildi.

Bulgular: TOL hastalarının ağrı şiddetlerinin ortalaması 6.64±1.86 olarak bulundu. TOL hastalarında ağrı şiddeti ile postüral kontrol arasında ilişki olmadığı ($p>0.05$), işlevsel seviyede FAOS "iş ve günlük yaşam" bölümü arasında negatif yönlü ilişki bulundu ($r=-0.470$, $p=0.018$). Hafif dokunma duyusu için topuk orta nokta ile gözler açık ($r=0.503$, $p=0.01$) ve gözler kapalı ($r=0.509$, $p=0.009$) statik denge ve posterolateral dinamik denge ($r=0.478$, $p=0.016$) ve FAOS "iş, günlük yaşam" bölümü ($r=0.568$, $p=0.003$) arasında pozitif yönlü ilişki bulundu. Beşinci metatars hafif dokunma duyusu ile gözler kapalı statik denge ($r=0.431$, $p=0.032$) ve anteriyor dinamik denge ($r= 0.399$, $p= 0.048$) ve FAOS "iş, günlük yaşam bölümü ($r=0.423$, $p=0.035$) arasında pozitif yönlü ilişki bulundu. Birinci metatars vibrasyon duyusu ile gözler açık ($r= 0.549$, $p= 0.004$) ve gözler kapalı ($r=0.494$, $p=0.012$) statik denge ve anteriyor ($r= 0.455$, $p= 0.022$) ve posterolateral ($r=0.442$, $p=0.027$) dinamik denge arasında pozitif yönlü ilişki bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmada, TOL hastalarında bozulan taban altı basınç duyusunun postüral kontrol ve işlevsel seviyeyi olumsuz etkilediği görüldü. Sonuç olarak, TOL hastalarını değerlendirirken duyu değerlendirme yöntemleri de kullanılmalıdır ve duyu eğitimi de tedavi protokollerine eklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: ağrı, denge, işlevsel seviye, osteokondral lezyon, vibrasyon

Sözel Bildiri

LOMBER RADİKÜLOPATİLİ HASTALARDA FORAMEN INTERVERTEBRALE MORFOLOJİSİNİN AĞRI ŞİDDETİ, ENGELLİLİK VE DUYGU DURUM İLE İLİŞKİSİ

Elif ZEREN[1], Ekim Can ÖZTÜRK[2], Savaş ŞENCAN[2], Ümit Süleyman ŞEHİRLİ[3], Osman Hakan GÜNDÜZ[2]

[1] *Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Anatomi Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul, Türkiye*

[2] *Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Algoloji Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

[3] *Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Özet:

Giriş: Foramen intervertebrale morfolojisi yaş, cinsiyet, boy ve kiloya bağlı olarak farklılık göstermektedir. Burada meydana gelen varyasyonların ve şekilsel değişikliklerin lomber bölgede radikülopati semptomları ile ilişkili olabileceği bildirilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada amacımız lomber radikülopati tanılı hastaların güncel MR görüntüleri üzerinden foramen intervertebralenin morfolojisini incelemek ve morfolojik özelliklerin hastaların ağrı şiddeti, engellilik ve duygu durum ile olan olası ilişkisini araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Algoloji Bilim Dalı'nda, L4-5 intervertebral seviyede paramedian lomber disk hernisine bağlı tek kök basısı olan lomber radikülopati tanısıyla takip edilen 33 yetişkin hasta dahil edildi. Güncel MR görüntüsü üzerinden etkilenen taraftaki foramen intervertebralenin en dar ve en geniş noktalarının ve pedikülünün genişliği, foramen alanı (Resim 1), foramen içinden geçen sinir alanı ve foramen alanının sinir alanına oranı ölçüldü. Ağrı şiddeti sayısal derecelendirme skalası (SDS) ile, engellilik düzeyi Oswestry Bel Ağrısı Engellilik Anketi (OBAEA) ile, duygu durum ise Beck Depresyon Anketi (BDA) ile değerlendirildi. Foramen morfolojisine dair ölçümler ve sübjektif ölçekler arasındaki ilişki Spearman Korelasyon Analizi kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 45,9±10,9 yıl, SDS skorlarının ortalaması ise 7,73±1,35 idi. OBAEA skoru 54,42±19,96 olarak ölçüldü ve ankete göre 3 hasta (%9) minimal engelli, 6 hasta (%18) orta derecede engelli, 9 hasta (%27) ileri derecede engelli, 15 hasta (%46) ise günlük yaşantılarında tamamen kısıtlanmış olarak saptandı. BDA skoru ise 10,73±7,90 olarak ölçüldü. Foramen intervertebrale morfolojisine ait ölçülen hiçbir değişken ağrı şiddeti, engellilik ya da duygu durum skorları ile ilişkili bulunmadı ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Lomber radikülopatili hastalarda foramen intervertebrale morfolojisi ile hastanın ağrı düzeyi, fonksiyonellik ve duygu durumu arasında bir ilişki olmadığını saptamamıza karşın bu konuda daha geniş çapta kesitsel çalışmalara ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz. Hastalardaki subjektif bulguların temel belirleyicilerinin lomber disk hernisine ait özellikler ve sinir kökü üzerindeki bası miktarı olacağı düşünülebilir.

Sözel Bildiri

MANDİBULAR FLEKSİYON VE PROTETİK TEDAVİDEKİ ÖNEMİ: DERLEME

Merve GÜLSOY[1], S. Hakan TUNA[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D., Isparta, Türkiye, merveonal@sdu.edu.tr*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D., Isparta, Türkiye , hakantuna@sdu.edu.tr*

Özet: İnsan mandibulası, fonksiyonel yükleme altında kompleks elastik bir biyomekaniksel davranış sergiler. Bu, hem çiğneme kaslarının posterior başlangıç bölgeleri ile birlikte at nalı şeklindeki anatomik şeklinin hem de kemiğin kompleks yapısının bir sonucudur. Mandibula elastik, anizotropik ve homojen olmayan bir doku yapısına sahiptir ve bu yüzden deforme olabilir.

Mandibular fleksiyon, ağzın açılma ve protrüzyon hareketleri sırasında kontrakte olan pterygoid kasların neden olduğu, mandibula şeklindeki değişiklik olarak tanımlanmaktadır. Mandibulanın bu hareketleri esnasında ark genişliğinde azalma ile birlikte orta hatta doğru esneme özelliğiyle karakterize mandibular deformasyon olarak da tanımlanır. Mandibular deformasyona sebep olan en önemli faktör, mandibulanın frontal düzlemde açılma ve sagital düzlemde protrüzyon hareketi sırasında lateral pterygoid kasların kasılmasıdır. Bu kasılma, kondillerin mediale çekilmesi ve posterior segmentlerin sagital hareketleri ile simfiz etrafında mandibulanın fleksiyonuna neden olur.

Hem konvansiyonel hem de implant destekli protezlerde, mandibulanın posterior bölgesinde rijit bilateral bağlantı planlandığında median mandibular fleksiyon, çeşitli problemlere yol açabilir. Önceki klinik ve deneysel çalışmalar, bu deformasyonun dental protez ve dayanaklarda stres artışı, sabit ve parsiyel hareketli protezlerin zayıf uyumu, ölçü distorsiyonu, fonksiyon sırasında ağrı, vida ve implant kırığı, protezin desimantasyonu ve porselen kırığı ile ilişkili olabileceğini rapor etmiştir. Mandibular fleksiyon, çeşitli dental ve implantla ilişkili prosedürlerde prognoz ve tedavi sonuçlarını etkileyebilir. Bu nedenle, herhangi bir protez rehabilitasyonu sırasında fleksiyon hareketinin etkisini en aza indirmek ve doğru tekniği benimsemek çok önemlidir.

Sözel Bildiri

FLOROZİSLİ BİR HASTANIN TAM SERAMİK RESTORASYONLAR İLE REHABİLİTASYONU: OLGU SUNUMU

Merve GÜLSOY[1], Zainab Sabah Al-CHALABI[2]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D, Isparta, Türkiye, merveonal@sdu.edu.tr*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D, Isparta, Türkiye, jgds750@gmail.com*

Özet:

Giriş: Anterior dişlerde görülen renk, şekil ve pozisyon bozuklukları estetik açıdan büyük sorunlar oluşturmaktadır. Bu sorunları çözmek amacıyla sıklıkla başvurulan yöntemler arasında tam kron restorasyonlar bulunmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte bireylerin estetik anlayışındaki değişimler, biyouyumluluk ve optik özellikler konusundaki beklentilerin artması, metal destekli porselen çalışmalarını da etkilemiş ve kullanılan metal alt yapı materyali yerine yeni arayışların doğmasına sebep olmuştur. Zirkonya destekli tam seramik sistemleri yüksek kırılma ve gerilme direncine sahip biyouyumlu materyaller olduğu için, son yıllarda diş hekimliğinde kullanımı oldukça artmıştır.

Gereç ve Yöntem: 47 yaşında kadın hasta, renklenme ve üst dişlerindeki eski dolgulara bağlı estetik görünümünden duyduğu rahatsızlık sebebiyle kliniğimize başvurmuştur. Hastanın yapılan ağız içi ve radyografik muayenesi sonrası florozis sebebiyle oluşmuş sarı-kahverengi renklenmeleri bulunduğu görülmüştür. Bunun dışında yenilenmesi gereken restorasyonlar tespit edilmiştir. 15-25 numaralı dişler arasında kalan tüm dişler, gingival marjinlerinde chamfer basamak hazırlanarak prepare edilmiştir. 12 ve 13 numaralı dişlere laminate veneer restorasyon yapılırken, diğer dişler tam kron şeklinde restore edilmiştir. Preparasyon işlemi sonrası ölçü için retraksiyon ipi kullanılarak dişeti retraksiyonu yapılmıştır. İlave tip reaksiyonlu silikon ölçü maddesi kullanılarak ölçü alınmış ve renk seçimi yapılmıştır. Diğer seansta laminate veneerler için veneer seramik ve zirkonya kronlar için kor yapıların provası ile birlikte gingival marjinlerin uyumu, tam seramik için yeterli mesafelerin varlığı, kapanışın doğruluğu ve renk uyumu açısından kontroller yapılmıştır. Daha sonra kor yapıların üzerine veneer seramiği uygulanarak, hasta ağzında restorasyonlar fonksiyon, fonasyon ve estetik açıdan kontrol edilmiştir. Glaze işlemi uygulanarak simantasyon işlemine geçilmiştir. Laminate veneer simantasyonu için adeziv simantasyon, diğerleri için polikarboksilat siman ile daimi simantasyon tercih edilmiştir.

Sonuç: Bu olgu sunumunda tam seramik sistem ile estetik restorasyon uygulaması anlatılmaktadır. 12 aylık sonuçlara göre herhangi bir komplikasyon görülmemiştir. İyi bir estetik ve fonksiyonel sonuç elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tam seramik restorasyon, Zirkonya, Estetik

Sözel Bildiri

KOAGÜLAPATİLER

Süleyman ŞENSOY[1], Şima ŞAHİNDURAN[2]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gıda Tarım ve Hayvancılık Meskek Yüksekokulu, Burdur, Türkiye, ssensoy@mehmetakif.edu.tr*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç hastalıkları A.B.D., Burdur, Türkiye, sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Koagülopati tanım olarak kanın pıhtılaşma mekanizmasının herhangi bir nedenle bozulması anlamına gelmektedir ve koagülapatinin temel olarak üç ana başlığı vardır. Bunlar kongenital, edinsel ve travma koagülapatisidir. Kongenital koagülapati pıhtılaşma faktörlerinin eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu eksiklik iki şekilde ortaya çıkar birincisi pıhtılaşma faktörü sentezinde bir azalma söz konusuyken ikincisinde anormal faktör yapımı söz konusudur. Pıhtılaşma faktörleri genellikle karaciğerde sentezlenir. Edinsel koagülapatide herhangi bir nedenden ortaya çıkan karaciğer tahribatı veya sindirim sistemindeki bir takım bozukluklardan kaynaklanan karaciğer fonksiyon kayıplarının pıhtılaşma faktörlerinin üretilmesini negatif yönde etkilemesinden ileri gelmektedir. Travma kaynaklı koagülapati kayıp kuagülapatisi olarak da adlandırılır. Şiddetli kanamalardan kaynaklanan pıhtılaşma fonksiyonunda azalma nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Hazırlamış olduğumuz bu derlemede ise koagülapatiye sebep olan kongenital ve edinsel durum ya da hastalıklar hakkından kısa bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kan, Pıhtılaşma, Koagülapati

Sözel Bildiri

CİONNİ CAPSULE TENSİON RİNG İMPLANTATİON İN TRAUMATİC CATARACT PATİENTS

Mehmet ARGUN

Departament of Ophtalmology, Süleyman Demirel University Hospital, Isparta , Turkey

Abstract:

Introduction: In traumatic subluxated cataract patients, the cionni capsule tension ring can be combined with cataract surgery. In this case series, visual results and postoperative complications of cionni ring implantation in eyes with subluxated lenses associated with trauma were evaluated.

Materials and Methods: This case series included 6 eyes of 5 patients aged 29-84 years with subluxated lens secondary to trauma operataed at the Departament of Ophtalmology, Süleyman Demirel University Hospital between 2018 and 2020. Cionni ring and foldable intraocular lens were implanted in 6 eyes. Best corrected visual acuity and complication rates were evaluated.

Results: Intraocular lens position was centralized in all patients after surgery. Preoperative visual acuity ranged from 0.5 to counting fingers while postoperative ranged from 0.8 to 0.15. No complications occurred in patients during and after surgery.

Discussion and Conclusion: Surgical intervention in eyes with traumatic subluxated lenses is considered difficult and can lead to many complications. The Cionni ring allows additional suture fixation of the bag to the eye wall, making posterior chamber IOL implantation in these cataract operations possible. Postoperative complications are posterior capsule opacification, cystoid macular edema, posterior synechiae, and retinal detachment. There were no postoperative complications in our case series.

Keywords: Cionni capsule tension ring, Traumatic cataracts

Sözel Bildiri

TOCILIZUMAB TREATMENT IN COVİD 19 PATİENT

Arzu AYRALER[1], Gökçe İŞCAN[2]

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Giresun UniversityDepartment of FamilyMedicine*

[2] *Dr. Öğr. Üyesi, Suleyman Demirel UniversityDepartment of FamilyMedicine*

Abstract:

Introduction: Tocilizumab (TCZ), a monoclonal antibody against interleukin-6 (IL-6), emerged as an alternative treatment for COVID-19 patients with a risk of cytokine storms recently. IL-6 is a cytokine that plays an important role in inflammatory reaction and immune response. For this reason, TCZ, a humanized monoclonal antibody against the interleukin-6 receptor (IL-6R), is recommended in seriously ill patients with elevated IL-6. This study aimed to determine the influence of tocilizumab (TCZ) in modifying the clinical and laboratory features of macrophage activation syndrome (MAS).

Case Report:A 52-year-old female patient, who had Aterosclerotic cardiovasculer disease, hpertension,hypothroidia and agreed to write about her illness presented to the Giresun University Hospital on 5 March 2020 with Positive RT-PCR test of her pharyngeal swab and she had lassitude, fatigue. At that time CXR and chest CT is middle infiltrasyon. She had 92-93 peripheral oxygen saturation by the time taking nasal 10 l/h of oxygen flow. Complaints were still on going 6 days after the application while she was taking COVİD 19 treatment. Prednizolon, piperasilin tazobactam, clexane, Claritromycin was given her and control CT on 12 March there was a progression and showed patchy ground-glassopacity in all lobes of lungs.Also in 15/03/2021 he had elevated D-dimer (1619ng/ml) and Ferritin (191 µg/l).According to ther esults CRP 167.16 mg/L (18.03 228.27 mg/l); fibrinogen 502 mg/dl, procalcitonin: 0,09 ng/ml ; lymphopenia (12.03 %7,9) ;macrophageactivationsyndrome (MAS) was thought and TOCILIZUMAB singlei ntravenous dose of 8 mg/kg of actual body weight, upto 400 mg and 24 hour after 200 mgr was given to her. Finally her CXR is in thes econd Picture as it was seen chest X-ray signs and symptoms regressed. The patient was discharged with healing after 10 days.

Keywords: covid19, tocilizumab , treatment, case report

Sözel Bildiri

ONKOLOJİK ACİLLER

***Özlem ŞENGÖZ ŞİRİN, **Muhammed Yusuf ŞİRİN**

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozlemsirin@mehmetakif.edu.tr*
*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mysirin@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Kanserli hastalar, kritik sistemik bozuklukların meydana gelebilmesi açısından yüksek riskli grupta bulunurlar. Bu nedenle kanser ve tedavileri çeşitli organları ve sistemleri etkileyen her türlü belirtiye neden olabilirler. Bu bozukluklar kanserin kendisinden veya uygulanan tedavi protokolünden kaynaklı olabilir. Kanserin bizzat kendisinden kaynaklanan bozukluklar; enfeksiyon, hemoraji, epileptik nöbetler, hiperkalsemi, idrar yollarında tıkanıklık, hiperadrenokortikotisizm ve tümör lizis sendromu olarak kısaca söylenebilir. Uygulanan tedaviye bağlı ortaya çıkabilen sistemik bozukluklar ise; kemoterapiye bağlı şekillenen, şiddetli seyredebilen ve acil müdahale gerektiren bozukluklar, şiddetli nötropeni, şiddetli trombositopeni, şiddetli gastrointestinal kanal yaralanmaları veya pankreatitis, steril hemorajik sistitis, akut renal yetmezlik, şiddetli pulmoner ödem, kalp yetmezliği ve şiddetli nörolojik semptomlardır. Kanserli dokuyu uzaklaştırmak için uygulanan cerrahi müdahale ile birlikte ortaya çıkan acil bozukluklar, intraoperatif hemoraji, hipokalsemi, hipoadrenokortikotisizmdir.. Kemoterapi alan hastalarda akut ateş, depresyon veya iştahsızlık aksi ispatlanana kadar sepsise bağlı olarak değerlendirilmelidir. Çoğu bozuklukta ise semptomatik ve spesifik tedaviler klinik bulgulara ve laboratuvar bulgularına göre planlanmaktadır. Acil durumun nedeninin neoplazi olmadığı kesinleştirilmediği sürece hasta uygun görüntüleme metodu ile taranmalı ve tedaviye başlamadan önce hemogram, serum biyokimya analizi, idrar tahlili, sitoloji, histoloji ve mikrobiyoloji için uygun tanısal numuneler toplanmalıdır. Hemorajik sisitit varsa hastaya bakteriyel sistiti dışlamak için idrar kültürü yapılmalıdır. Tümör lizis sendromundan şüpheleniliyor ise venöz kan gazı analizi, serum biyokimya profili ve ürik asit seviyeleri ölçülmelidir. Üre, kreatinin, fosfor, potasyum ve ürik asit seviyeleri artmıştır; kalsiyum ve bikarbonat seviyeleri ve pH normalden düşüktür. Bu derlemede onkoloji hastalarında karşılaşılabilecek acil komplikasyonlar ve bu durumlarda uygulanabilecek tedavi protokolleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Onkoloji, Acil, Hemoraji, Kemoterapi

Sözel Bildiri

ESTETİK RESTORASYONLARDA KULLANILAN ÖZEL EFEKTLER VE İLLÜZYON YÖNTEMLERİ

Merve GÜLSOY[1], S.Hakan TUNA[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D., Isparta, Türkiye, merveonal@sdu.edu.tr*

[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D., Isparta, Türkiye, hakantuna@sdu.edu.tr*

Özet: Estetik diş hekimliğinin önemi gün geçtikçe artmaktadır. Estetik, diş hekimliğinin herhangi bir alanından çok daha fazla ölçüde kişisel algılamaya dayanmaktadır. Belirli uygulamalar ve materyaller kullanılarak ağız içerisinde bazı illüzyonlar (yanılsama) oluşturulabilir ve dişlerin algılanması değiştirilebilir. Optik illüzyon ya da göz yanılsaması, görsel olarak algılanan görüntüler ile nesnel gerçekliğin farklı olduğu durumlar için kullanılan bir terimdir. Restorasyonlarda yanılsamalar meydana getirmek, estetik diş hekimliğinin esas unsurlarından biridir. Bir dişi daha geniş veya daha ince, daha küçük veya daha büyük gösterebilme yetisi, estetik olarak zor problemlerin çözümünde çok değerlidir.

Estetik tedavilerde illüzyonlar, ışık, form ve konturları değiştirerek göz tarafından istenilen şekilde algılanmasını sağlama tekniğidir. Dişlerde olduğundan farklı görünümler elde etmek için diş hekimliğinde de sıklıkla kullanılmaktadır. Diş boyutları ve renginin yaratıcı bir biçimde manüplasyonu, gülüşü belirgin oranda değiştirebilir. Adeziv diş hekimliğinin gelişimi, çeşitli renklerdeki kompozit rezinler ve porselenlerin diş yüzeyine bağlanabilmesini ve estetik bir yanılsama oluşturarak kusurlu dişlerin gizlenebilmesine olanak sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Estetik, İllüzyon, Renk, Işık, Kontur

Poster Bildiri

TAM SERAMİK KRON RESTORASYONU İLE DİASTEME KAPATILMASI: OLGU RAPORU

Zainab Sabah Al-CHALABI[1], Merve GÜLSOY[2]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D, Isparta, Türkiye, jgds750@gmail.com*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D, Isparta, Türkiye, merveonal@sdu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Son yıllarda diş hekimliğinde estetik beklentideki artış, tam seramik restorasyonların gelişmesinde etkili olmuştur. Tam seramik restorasyonların hasta ve hekim tarafından tercih edilmesinin en önemli sebebleri oldukça estetik ve biyouyumlu olmalarıdır. Metal destekli seramik kronlarda metal bir alt yapı gelen ışığın geçişini engellediği için, metal alt yapının rengini kapatmak amacıyla uygulanan opak seramik, doğal görünümün elde edilmesini zorlaştırmaktadır.

Gereç ve Yöntem: 58 yaşındaki kadın hasta santral dişleri arasındaki diastemaya bağlı estetik şikayetle kliniğimize başvurmuştur. Yapılan klinik ve radyolojik muayeneler sonrasında Lityum disilikat sistemi kullanılarak santral dişlere tam seramik kronlar yapılmasına karar verilmiştir. Diş preparasyonu yapılmadan önce yapılacak olan restorasyonların renk seçimi yapılmıştır. Chamfer basamak serbest dişeti kenarının 0.5 mm altında olacak ve dişeti konturunu takip edecek şekilde prepare edilmiştir. Diş preparasyonu sonrası tüm keskin kenar ve köşeler yuvarlatılmıştır. Preparasyon işlemi sonrası ölçü için retraksiyon ipi kullanılarak dişeti retraksiyonu yapılmıştır. İlave tip reaksiyonlu silikon ölçü maddesi kullanılarak ölçü alındı. Bir sonraki seansta lityum disilikat yapıların provası ile birlikte gingival marjinlerin uyumu, tam seramik için yeterli mesafelerin varlığı, kapanışın doğruluğu ve renk uyumu açısından kontroller yapılmıştır. Daha sonra kor yapıların üzerine veneer seramiği uygulanarak, hasta ağzında restorasyonlar fonksiyon, fonasyon ve estetik açıdan kontrol edilmiştir. Glaze işlemi uygulanarak simantasyon işlemine geçilmiştir. Tam seramik kronların simantasyonu için adeziv simantasyon tercih edilmiştir.

Sonuç: Bu olgu sunumunda dişin lityum disilikat seramik restorasyon ile estetik restorasyon uygulaması anlatılmaktadır. 12 aylık sonuçlara göre herhangi bir komplikasyon görülmemiştir. İyi bir estetik ve fonksiyonel sonuç elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lityum disilikat restorasyonlar, Diastema

Sözel Bildiri

EVALUATION OF COLONOSCOPIC PROCEDURES BASED ON INTERNATIONAL STANDARDS

Tuğçe TAŞAR YILDIRIM, MD[1], Nevzat GÖZEL, MD[2] , Faruk KILINÇ, MD[2], Orhan Kürşat POYRAZOĞLU, MD[3]

[1]*Elazığ Fethi Sekin City Hospital, İnternal Medicine Clinic, Elazığ, Turkey*

[2]*Departman of Internal Medicine, Fırat Univercity Hospital, Elazığ, Turkey*

[3]*Departman of Gastroenterology Florya Medical Park Hospital, İstanbul, Turkey*

Abstract: Colorectal cancers are the major cause of morbidity and mortality worldwide. Colonoscopy is the most important screening method for the detection of colorectal cancers and international standards have been established to increase the effectiveness of colonoscopy. In our study, we aimed to examine the quality criteria based on international standards colonoscopy performed at the of Fırat University Hospital Gastroenterology Clinic Endoscopy Unit between August 2015 and January 2019. In our study, colonoscopies performed between August 2015 and January 2019 at Fırat University Hospital Gastroenterology Clinic, Endoscopy Unit were evaluated retrospectively by taking international colonoscopy procedure markers into consideration. 2805 of 5192 patients who underwent colonoscopy in the last 3 years were included in the study. 2655 of the patients were operated before November 2018 and 150 patients were operated between November 201-January 2019. Chi-Square Test was used to compare categorical data. Mann-Whitney U Test was used to compare quantitative data. In our study, adenoma detection rate was 26.4% in women and 36% in men between August 2015 and October 2018. Between November 2018 and January 2019, this rate was 27.5% for women and 43% for men. The cecum intubation rate was 82% between August 2015 and October 2018 and 84.4% between November 2018 and January 2019. Sedation was performed at 91.4% between August 2015 and October 2018 and this rate was 98% between November 2018 and January 2019. Colonoscopy withdrawal time was recorded in the colonoscopies performed between November 2018 and January 2019 and the mean withdrawal time was 13.6 minutes. As a result; It was determined that colonoscopy performed in the Fırat University Hospital Gastroenterology Clinic Endoscopy Unit did not meet all the parameters of international quality criteria and compliance with international quality criteria should be increased in order to perform more effective colonoscopy procedures.

Poster Bildiri

BİR KEDİDE SOL BÖBREĞİN TORAKSA YER DEĞİŞTİRDİĞİ TRAVMATİK DİYAFRAM FITIĞI OLGUSU

***Gizem ÖZTÜRK[1], Zeynep SEMERCİ[2], Türkü Ülkem ŞEN[3], Simge AYHAN[4], Ahmet ÖZAK[5]**

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, oozturkgizem@gmail.com*
[2] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, z.semerci.95@gmail.com*
[3] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, turkuulkemsen@gmail.com*
[4] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, simgeayhan95@gmail.com*
[5] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, a.ozak@hotmail.com*

Özet: Travmatik diyafram fıtığı vakalarında böbreğin toraks içerisine yer değişimi nadir görülür. Bu sunumda, 4 aylık dişi bir kedide sol böbreğin toraksa yer değiştirdiği bir diyafram fıtığının radyografik ve bilgisayarlı tomografik görüntüleriyle sunulması amaçlandı. Hastanın klinik muayenesinde abdominal solunum, uzamış kapiller dolum zamanı dikkati çekti. Ortopedik muayenede sol femurun proksimalinde krepitasyon bulgusu mevcuttu. Toraks radyografisinde diyafram sınırının belirsizliği, ventral akciğer alan dansitesinde artış ve kardiyak silüet kaybı görüldü. Hasta stabilize edildikten sonra sedasyona alınarak toraksın bilgisayarlı tomografik görüntüsü alındı. Tomografi sonucunda karaciğer, mide, ince bağırsak, dalak ve sol böbreğin fıtıklaştığı görüldü. Operasyon sırasında sol böbreğin diğer organlarla birlikte fıtıklaştığı doğrulandı.Hasta postoperative 5 gün boyunca gözetim altında tutulduktan sonra taburcu edildi.

Sözel Bildiri

EFFECT OF PIPERINE IN HEPATOCELLULAR CARCINOMA TREATMENT

Ozge CAGLAR[1,2], Elif OZYILMAZ[2]

[1] *Department of Chemistry, Selcuk University, Konya, Turkey e-mail: ozgecaglar07@gmail.com*
[2] *Department of Biochemistry, Selcuk University, Konya, Turkey e-mail: eyilmaz80@gmail.com*

Abstract: Liver cancer is the second most common cause of cancer deaths worldwide and is only one of the top five most common cancers with an annual increase of 5%.[1,2] It is estimated that the number of liver patients will be over 1 million by 2030. There are several different types of liver cancer. Hepatocellular carcinoma (HCC) is the most common type of primary liver cancer in adults and more than half a million patients die of HCC each year.[1]

Disease-causing pathogens have developed a mechanism to combat existing conventional antibiotics. Considering the side effects of drugs and the therapeutic aspect of medicinal plants, it is thought that new strategies can be developed in the treatment of HCC.[3]

Black pepper (Piper nigrum L., Piperaceae family) is one of the most widely used spices in the world, known for its pungent piperine. Piperine is one of the most common alkaloids found mainly in Piper nigrum (black pepper) and Piper longum (long pepper) fruits and roots.[4] In recent studies, Piperin has been shown to have multiple effects such as immunomodulatory, antihypertensive, analgesic, antiapoptotic, antibacterial, antitumor, antimutagenic, anti-inflammatory, anti-asthma and hepatoprotective effects. In addition, Piperine has been increased the oral bioavailability of many drugs, nutrients and vaccines by inhibiting various metabolizing enzymes.

In this study, it is aimed to explain the effect of piperine, an alkaloid derivative, in the treatment of HCC, which has increased in recent years.

Keywords: Hepatocellular carcinoma, Piperin, cancer

Sözel Bildiri

DETERMINING INDIVIDUALS 'OPINIONS ABOUT COVID-19 DISEASE AND VACCINES AND EVALUATION OF COVID-19 PHOBIA

Çiğdem KAYA[1*], Ebru BAŞKAYA[2], Perihan SOLMAZ[3]

[1,2,3] Uşak University, Vocational School of Health Services, Department of Health Care Services, Uşak, Turkey.

cigdem.kaya@usak.edu.tr, ebru.kurdal@usak.edu.tr, perihan.solmaz@usak.edu.tr

Abstract:

Introduction: The continuous increase in the number of Covid-19 cases and deaths, the constant exposure of people to the news of the virus, the course of the disease and the fact that the epidemic has not been taken under control has caused individuals to experience physiological, psychological, social and economic problems. Due to the seriousness and effects of the epidemic, one of the most common psychological problems is fear. The fear of Covid-19, which has reached a level that will affect the life of the individual, has turned into Covid-19 phobia, causing different opinions in individuals against the disease and newly developed vaccines.

Purpose: This study; It was conducted to determine the opinions of individuals about Covid-19 disease and vaccines and to evaluate Covid-19 phobia.

Method: It is a descriptive study. Data collection tools are Participant Information Form and Covid-19 Phobia Scale. The data of the study were collected online using the snowball sampling technique between February 1 and March 1, 2021. 530 people who answered the questionnaire within the specified period constituted the sample of the study.

Results: According to the research findings, 72.3% of the participants are women, 54.9% are between the ages of 18-30, 39.4% are undergraduate, 49.2% are working and 11.9% have a chronic disease (n = 63). It was determined that 17% of the participants had Covid-19 disease, and 40.8% saw themselves at a moderate risk in terms of getting Covid-19. 56.1% of those who were not diagnosed with Covid-19; It was determined that 52.2% of those diagnosed with Covid-19 were a little afraid of getting covid-19. It was determined that 44.7% of the participants were undecided about getting vaccinated; 50.2% of these people stated that they were unstable because the side effects of the vaccines were not known. No statistically significant difference was found between the total and sub-dimensions mean scores of the Covid-19 Phobia Scale among those who answered yes, no and indecisive about vaccination. A statistically significant difference was found between the fear of catching Covid-19 for the first time and the total and sub-dimension mean scores of the Covid-19 phobia scale ($p < .005$).

Conclusion: Our study has shown that individuals are afraid of getting Covid-19 and most people are undecided about the vaccine due to the unknown side effects of vaccines.

Keywords: Covid-19 phobia, Covid-19 disease, Covid-19 vaccine

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDETE ETKİSİ

Aleyna Havva KOCA[1], Mücahit ŞENCAN[1], Hatice DÖŞEME[1], Gülay AKMAN[1]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye.*

alynkca97@gmail.com, mucahitsencan11@gmail.com , dosemehatice1@gmail.com ,

gulaydalakman@hotmail.com

Özet: Tüm dünyada farklı ölçülerde etkisini gösteren kadına yönelik şiddet, temel hakların ve özgürlüklerinin ihlali olup, kadınlar ve erkekler arasındaki eşit olmayan güç ilişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkan önemli bir sorundur. Kadına yönelik şiddetin fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet gibi pek çok türü vardır ve bu şiddet türlerine maruz kalan kadın sayısı azımsanmayacak kadar fazladır. Şiddet, maruz kalan kadınların yaşam kalitesinin düşmesine, sosyal hayata ve çalışma yaşamına katılımlarının azalmasına, şiddetin kuşaklar arasında aktarılmasına, kadınların sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik açıdan zarar görmelerine neden olmaktadır. Yeni Koronavirüs hastalığı (COVİD-19) pandemisi, son yıllarda toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik elde edilen sınırlı kazanımların kaybedilmesine ve cinsiyetler arasındaki eşitsizliğin derinleşmesine neden olabilecek bazı sorunların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Dünya Sağlık Örgütü, COVİD-19 pandemisi nedeniyle erkeklerde ölüm oranlarının kadınlara oranla daha fazla olduğunu (kadınlarda% 2.8, erkeklerde% 4.8) ancak pandemi sürecinde kadınların sağlığının erkeklere göre daha olumsuz etkilendiğini bildirmektedir. Karantina koşulları ve sosyal izolasyon önlemleriyle birlikte kadınların karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal kriz derinleşmekte, kadınlar kaynakların kullanımında ve sağlık bakım gereksinimlerini karşılamada güçlük yaşamakta, cinsiyet temelli şiddet kadınlar aleyhine katlanarak artmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü COVİD-19 pandemi sürecinde bazı ülkelerde aile içi şiddet nedeniyle telefon ile yardım hatlarını arayan kadınların sayısının beş kat arttığını bildirmektedir. Hemşireler kadına yönelik şiddeti tanılama ve kadınlara danışmanlık yapma konusunda anahtar konumdadır. COVİD-19 pandemi sürecinde hemşirelerin, şiddet mağduru kadın ve çocuklara birinci basamak destek sağlaması yasal, mesleki ve etik ilke ve sorumlulukları arasında yer almaktadır. Hemşireler şiddet mağduru kadınları yargılamadan ve empatiyle dinlemeli, ihtiyaç ve endişelerini sorgulamalı, yaşadıkları olayı ve duygularını onaylamalı, güvenliğini arttırma ve şiddet mağduru kadını destek hizmetlerine ulaştırma konusunda yardım etmelidir. Ayrıca hemşireler, kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik yardım hatları, sığınma evleri, tele tıp, danışmanlık ve sağlık hizmetleri gibi kaynaklara erişim yollarını tüm topluma tanıtmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Hemşirelik, Kadın, Şiddet

Sözel Bildiri

COVİD-19 SALGININDA PLASTİK KULLANIMININ ARTMASININ ÇEVRE VE HALK SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Serpil ÖZBAŞ[1], Songül ŞEN GÜRSOY[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Isparta, 32040, Türkiye, serpilozbas@sdu.edu.tr,*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, 15030 Burdur, Türkiye, ssen@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Dünyada COVID-19'un yayılmasının neden olduğu sağlık krizi, insanların sağlığı, psikolojisi ve ülkelerin ekonomisi üzerine olumsuz etkilerinin yanında çevresel sorunları da beraberinde getirmektedir. Genellikle tek kullanımlık plastikten yapılan ve COVID-19 salgını nedeniyle dünyadaki bütün insanların kullanmak zorunda olduğu yüz maskeleri, tek kullanımlık eldivenler ve dezenfektan mendiller gibi kişisel koruyucu ekipmanlar (PPE) ve çapraz bulaşmayı önlemek amacıyla kullanılan plastik poşetlerin her alanda kullanımı bu tarz plastiklerin üretimi, tüketimi ve çevreye atılmasında kontrolsüz bir artışa neden olmuştur. Bu bağlamda dünyada tıbbi atığın % 370'e, ambalaj plastik talebinin de % 40'a kadar arttığı rapor edilmiştir. Bu durum özellikle çevresel sürdürülebilirliği ve toplum sağlığını tehdit eden bir problem haline gelmiştir. Yüz maskeleri, polipropilen, poliakrilonitril ve poliüretan, tek kullanımlık eldivenler vinil, lateks ya da nitril, dezenfektan mendiller ise diğer sentetik elyaflardan üretilebilmektedir. Bu ürünlerin çevreye atılmasının yanında uygun olmayan şekilde imha edilmelerinin de mevcut atık yönetimi altyapısında strese neden olabileceği öngörülmektedir. Kişisel koruyucu ekipmanların yarattığı kirlilik sorununu ele almak ve azaltmak disiplinler arası işbirliği gerektirmektedir. Bu çalışmanın amacı, COVID-19'a karşı korunmak için kullanılan kişisel koruyucu ekipmanların oluşturduğu plastik kirliliğinin boyutlarını ortaya koymak ve pandemik olaylar sırasında bu tür ekipmanların atık yönetimi konusunda bilgilendirme yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Plastikler, Covid-19, Halk sağlığı, Çevre kirliliği

Sözel Bildiri

GÖRME ENGELLİ ANNELERDE EMZİRME DENEYİMLERİ

Merve CAN[1], Berrak MIZRAK ŞAHİN[2]

[1] *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik ABD, Eskişehir, Türkiye, mervenaz.can@gmail.com, ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3996-9276*

[2] *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Eskişehir, Türkiye, bmizrak5@hotmail.com, ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7757-5003*

Özet: Anne sütü ilk 6 ay bebeğin ihtiyaç duyduğu gerekli bileşenleri sunan fizyolojik bir besindir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bebeğin ilk 6 ay tek başına anne sütü ile beslenmesini, 6'ncı aydan itibaren 2 yıla kadar ek gıda ile birlikte anne sütü verilmesini önermektedir. Anne sütü ve emzirme; bebeğin sağlığı, beslenmesi, gelişimi gibi pek çok yararı olduğu bilinmekle beraber çocukluk çağında psikolojik ve bilişsel gelişimine de katkısı vardır.

Engelli kadınlar yaşamlarının birçok döneminde çevresel/fiziksel sınırlılıklar, sağlık bakım hizmeti yetersizlikleri ve eğitim yetersizliği gibi çeşitli engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca engelli anneler giderek daha çok anne olmayı düşünseler de toplumda engelli kadın için bağımlılık, çaresizlik, yetersizlik önyargıları hâkim olmaktadır. Bu ayırıcı tutum ve davranışlar, engelli annelerin, annelik performansı konusunda problemlerle karşılaşmalarını kaçınılmaz kılmaktadır. Engelli anneler hem doğum hem de doğum sonrası dönemde engeline özgü yeterli desteğin sağlanamaması gibi zorluklar yaşamaktadırlar. Bu zorluklardan biri olan anne ve bebeğe karşılıklı yarar sağlayan emzirme eylemi, engelli olan ve olmayan kadınlar arasında benzer gebelik oranlarına sahip olmasına rağmen engelli kadınlarda daha düşük oranlarda seyretmektedir. Engelli olmanın yanı sıra annelik performansını sergileme sorumluluğu olan görme engelli anneler için emzirme ve bebeğin bakımını üstlenmek karmaşık hal alabilmekte stres ve özgüven eksikliği yaratabilmektedir. Emzirmeyi başlatma ve sürdürmeyi sekteye uğratabilmektedir. Bu doğrultuda engelli annelerin emzirmeye başlamaları ve sürdürmeleri konusunda desteğe olan ihtiyacı açıktır.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, görme engelli anne, hemşire, emzirme, anne sütü

**"Görme Engelli Annelerin Emzirme Deneyimleri : Nitel Bir Araştırma" başlıklı yayınlanmamış yüksek lisans tezinden üretilmiştir.*

Sözel Bildiri

INVESTIGATION OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL, PHYSICAL ACTIVITY BARRIERS AND MOTIVATIONS FOR PARTICIPATING IN ACTIVITY AMONG UNIVERSITY STUDENTS

Cemile BOZDEMİR OZEL[1], Ebru TURAN KİZİLDOGAN[2]

[1]*Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Health Sciences, Department of Physiotherapy and Rehabilitation, Eskişehir*

[2] *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Vocational School of Health Services, Medical Services and Techniques Department, Orthopedic Prosthetics and Orthotic Program, Eskişehir*

Abstract:

Introduction: In the literature, it has been shown that the level of physical activity decreases in university youth and it has been emphasized that motivation is important in increasing physical activity.

Aim: The aim of this study is to examine the level of physical activity, physical activity barriers and motivation to participate in the activity in university students.

Methods: 120 university students (Age: 19.86±2.44; 74F,46M) participated in the study**.** Demographic characteristics have been recorded. Physical activity level was assessed using the International Physical Activity Questionnaire (IPAQ). Motivation Scale For Participation in Physical Activity (MSPPA) was used to assess their motivation for participating in physical activity. Factors preventing physical activity were analyzed using the Physical Activity Barriers Scale (PABS).

Results: Individuals level of vigorous physical activity 1262.84 ± 2762.08 MET.min.week, moderate level of physical activity 492.71±1317.78 MET.min.week, the level of physical activity while walking 1144.28±1218.96 MET.min.week was been found. Total physical activity levels were recorded as 3029.72 ±4186.24 MET.min.week. 30.2 % of the individuals were found to be inactive, 34.5 % to be minimally active and 35.3 % to be active. Personal reasons sub-dimension of MSPPA was mean 24.04± 3.50, environmental reasons sub-dimension of MSPPA was mean 19.09±3.37, causality sub-dimension of MSPPA was mean 16.23±2.48 and the total score of MSPPA was mean 59.36± 7.17 . PABS personal sub-dimension was recorded as 30.36 ±7.46, social environment as 7.70±2.60, physical environment as 12,90±4,13.

Conclusion: Although the motivation to participate in physical activity was high in university students, the level of physical activity was found to be low. Barriers that prevent physical activity are mostly caused by personal factors. It should be aimed to increase the level of physical activity by making the necessary applications to remove the barriers.

Keywords: Barrier, motivation, physical activity, student

Poster Bildiri

EVRE 4 DERECE C (AGRESİF) PERİODONTİTİSLİ BİR HASTADA PERİODONTAL TEDAVİ

İrem TOSUN[1], Özlem FENTOĞLU[2]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, iremtosun95@gmail.com*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, ofentoglu@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Periodontitis dişlerin destek dokularını etkileyen, konak cevabındaki farklılarla ortaya çıkan enflamatuar bir hastalıktır ve insanlarda görülen en yaygın mikrobiyal enfeksiyonlardan biridir. 2017 yılında yapılan Avrupa Periodontoloji Federasyonu ile Amerikan Periodontoloji Akademisi ortak toplantısında periodontal hastalık sınıflandırması güncellenmiş ve 1999 sınıflamasında yeri olan agresif periodontitis tanımı ortadan kalkmıştır. Yapılan bu consensus raporunda dördüncü evredeki bir hastada cerrahi olmayan periodontal tedaviye ek olarak uygulanan azitromisin tedavisinin kısa süreli klinik periodontal etkileri rapor edilmiştir. OLGU: Kliniğimize yoğun dişeti kanaması, pü akışı ve dişlerde sallanma şikayetiyle başvuran 33 yaşında sistemik olarak sağlıklı, sigara/alkol kullanımı olmayan kadın hastaya evre 4 derece C periodontitis tanısı kondu. Cerrahi olmayan periodontal tedaviye destek olarak azitromisin (500 mg/kg doz) tedavisi uygulandı. Hastaya antibiyoterapi başlamadan önce supra/subgingival eklentiler uzaklaştırıldı, oral hijyen motivasyonu sağlandı ve başlangıç periodontal parametreleri (cep derinliği, ataşman kaybı, plak indexi, gingival index, sondlamada kanama yüzdesi) kaydedildi.

Sonuç: Yüksek virulans faktörlere sahip periodontopatojenler bakteriyemiye sebep olmakta ve konak cevabını uyarmaktadır. Bu vaka raporunda periodontal tedaviye destek olarak azitromisin kullanılmıştır. Düşük dozda azitromisin, yüksek serum konsantrasyonu ve nötrofillerin fagositik aktivasyonu sırasında ortama salınması gibi özelliklerinin yanı sıra uzun yıllardır kullanılmış amoksisilin ve/veya kombinasyonlarına karşı geliştirilmiş konak direncine yönelik bir alternatif olmuştur. Tedavilerini tamamladığımız bu hastada, yapılan periodontal tedaviye hızla yanıt alınmış ve tüm periodontal paremetrelerde belirgin iyileşmeler gerçekleşmiştir. Sonuç olarak vakamız periodontal hastalığın inflamatuar kontrolüne yönelik net protokollerin belirlenmesine katkı sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: agresif periodontitis, azitromisin, periodontal tedavi

Sözel Bildiri

ENGELLİ ÇOCUKLARIN ANNELERİNDE ALGILANAN STRES İLE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Filiz ÖZDEMİR[1]

[1]*İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Malatya*

Özet:

Amaç: Engelli bir çocuğa sahip olmak anneler için oldukça stres yaratan bir durumdur. Bu durum annenin mental ve fiziksel sağlığını büyük ölçüde etkiler. Bu çalışma engelli çocukların annelerinde algılanan stres ile fiziksel aktivite düzeyi arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacı ile planlandı.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki bu çalışmaya 20-60 yaş arası, 5-14 yaş arası engelli çocuğu olan ve çocuğa primer bakan 41 anne dahil edildi. Kronik ve ruhsal hastalığı olan anneler çalışmadan dışlandı. Veri toplama aracı olarak Tanıtıcı Bilgi Formu; Bilge ve ark. tarafından geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılmış olan Algılanan Stres Ölçeği ile Sağlam ve ark. tarafından geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılmış olan Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi'nin kısa formu kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen katılımcıların yaş ortalamaları 36.48±6.15 yıl olarak saptandı. Katılımcıların fiziksel aktiviteye bağlı haftalık enerji tüketimi ortalama 1136.68±1111.68 MET-dk; Algılanan Stres Ölçeği toplam puanı ise 19.26±4.30 olarak saptandı. Engelli çocuğa sahip olan annelerin fiziksel aktivite düzeyleri ile algılanan stres düzeyleri arasında ise negatif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu hesaplanmıştır (r=-0.411).

Sonuç: Engelli çocuğa sahip olan annelerin fiziksel aktivite düzeyleri düşük; algılanan stres düzeyleri ise yüksek olarak değerlendirildi. Engelli çocuğa sahip olan annelerin psikolojik iyilik halinin arttırılmasında fiziksel aktivite düzeylerinin geliştirilmesinin yararlı olabileceği öngörülmektedir. Çalışmanın engelli ailelerinin sağlığın korunması ve geliştirilmesi ile ilgili müdahale araştırmalarına ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: engelli çocuk, anne, algılanan stres, fiziksel aktivite

Sözel Bildiri

TREATMENT TIMING AND NON-SURGICAL TREATMENT METHODS IN IATROGENIC INFERIOR ALVEOLAR NERVE INJURIES; WHEN, WHICH TREATMENT?

Bedreddin CAVLI[A]

[a]*Eskişehir Oral And Dental Health Hospital, Oral and Maxillofacial Surgeon*

bedreddincavli@gmail.com, https://orcid.org/0000-0002-9935-6351

Abstract: Iatrogenic damage of the inferior alveolar nerve is part of the surgical procedures performed for the mandible and results in expected/unexpected neurosensory impairment. Protection from iatrogenic injury and management of the clinical situation; It includes pre-procedure planning, post-procedure neurosensory tests, and decisions about treatment timing. In iatrogenic injuries of the peripheral nerve, separate treatment methods are recommended according to the observation of the damage during the procedure, the decrease in sensory functions as a result of the damage (anesthesia, hypoesthesia), and the presence of disturbing sensations such as pain with decreased sensory functions (dysesthesia, allodynia, hyperalgesia, hyperpathy). In addition, the implementation of a surgical or non-surgical treatment strategy depends not only on the diagnosis considered, but also on numerous variables such as the age of the patient, the timing and temperament of the injury, and its emotional or psychological impact. Neurosensory tests and subjective patient records are used in the follow-up of sensory neuropathies and regeneration. Although electrophysiological tests can provide very detailed information, they have not yet entered clinical routine use. Supportive treatments in nerve injuries include physiotherapy, pharmacological agents, ultrasonic therapy, electrotherapy, acupuncture and low level laser applications. This report aims to review studies investigating different treatment methods of inferior alveolar nerve injuries and current treatment protocols in the current literature.

Keywords: Mandibular nerve injuries, Iatrogenic disease, Sensation disorders

Sözel Bildiri

CAUSES OF IATROGENIC MENTAL NERVE DAMAGE, MODIFICATIONS TO SURGICAL PROCEDURES

Bedreddin CAVLI[A]

[a]*Eskişehir Oral And Dental Health Hospital, Oral and Maxillofacial Surgeon*

bedreddincavli@gmail.com, https://orcid.org/0000-0002-9935-6351

Abstract: The reason for iatrogenic mental nerve damage may occur due to mechanical reasons such as a planned resection during surgery, direct trauma caused by surgical burs, heat increase, crushing and stretching; It may occur due to chemical reasons due to the contact of synthetic materials used in procedures to increase bone volume, solutions used in root-canal disinfection and filling materials. Local anesthesia injection, periapical surgeries, cyst / tumor excision / resection and oncological surgeries, genioplasty, dental implant applications, inferior alveolar nerve lateralization and transposition, segmental orthognathic surgery, are the procedures in which iatrogenic damage of the mental nerve frequently occurs. It can also be seen in non-surgical procedures such as endodontic and orthodontic treatment. Sensory changes and pain in the orofacial region has a significant negative impact on the patient's self-image and quality of life, and may cause significant psychological effects. Although iatrogenic injuries are part of surgery in some cases, most preventable or treatable cases bring important conscientious and legal responsibilities to the physician. The purpose of this report is to contribute to physicians' comprehensive knowledge of diagnosis and treatment protocols by combining studies and recommendations focusing on separate surgical procedures in the current literature.

Keywords: Mental nerve injuries, Iatrogenic disease, Sensation disorders

Sözel Bildiri

DETERMINATION OF WHITE COVER HYPERTENSION PATIENT USING THE INTEGRATED APPROACH MODEL IN MEDICINE

Ece YILDIZ OPÇİN, Kurtuluş ÖNGEL

İzmir Katip Çelebi University, Family Medicine, İzmir/Turkey

Abstract:

Objective: To explain the importance of the biopsychosocial holistic approach model in medicine practice.

Method: A doctor who applies a holistic approach takes the patient as a whole and takes into account the patient's cultural values, experiences, beliefs and expectations.

Results: A 54-year-old male patient works in their own food store. He applies to our family practice for tinea pedis. He has no other complaints. In the patient's background, there is no other disease or operation history other than a right-hand amputation due to the loss of his right hand in the construction machine he worked in 1985. In her family history, there was HT, diabetes history in the mother, and pancreatic pathology in one of the 6 siblings. Physical examination revealed no pathology except mild erythematous vesicular lesions between the toes. The patient, who did not have any other active complaints and who applied to our outpatient clinic to take fungicides, was blood pressure measured, hemogram, biochemistry, Elisa, and hormone tests were requested. Since the patient was working on food, a comprehensive analysis was requested. The patient whose blood pressure was measured to be 149/102 mmHg. All values were within the normal range. The patient was taken to home blood pressure follow-up for a week. All of the measurements were followed in the normal range. When the patient was under ideal conditions, the patient was referred to a cardiologist for further diagnosis and treatment, possibly with a pressure measured of 147/99 mmHg, followed by white coat hypertension, and no pathology was missed. It was learned that the tests performed in the cardiology department of the patient were also normal, and the blood pressure measured for the first time in the relevant branch was also found to be high. When we continued with the detailed anamnesis from the patient, it was learned that he was worried about his son's health every time he came to the hospital because he had to be treated in the hospital because he started alcohol after his divorce.

Conclusion: We see once again the importance of taking the patient biopsychosocially and taking a detailed physical examination and anamnesis by providing our patient the chance to receive correct diagnosis and treatment.

Sözel Bildiri

MİGRENLİ BİREYLERDE MANUEL LENF DRENAJININ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ

Betül YILDIRIM[1], Özlem ÇINAR ÖZDEMİR[2]

[1]*İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir, Türkiye, fztbetuly@gmail.com*

[2]*İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir, Türkiye, ozlemcinar314@gmail.com*

Özet:

Giriş: Migren, Dünya Sağlık Örgütü tarafından listelenen engelleyici nörolojik bozukluklar içinde baş sıralarda yer alan, bulantı, kusma, fotofobi ve/veya fonofobi gibi belirtilerle karakterize şiddetli ve zonklayıcı baş ağrısıdır. Tedavisinde invaziv ve non-invaziv tedavi seçenekleri mevcuttur. Literatürde Manuel Lenf Drenajı'nın (MLD) migren tedavisinde etkinliğini inceleyen çalışma oldukça limitlidir.

Amaç: Çalışmanın amacı migren hastalarında Konnektif Doku Masajı (KDM) ve Manuel Lenf Drenajı (MLD) tedavilerinin ağrı şiddeti, uyku ve yaşam kalitesi, boyun ağrı disabilitesi ve depresif bulgular üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışmaya yaş ortalaması 38,22±11,99 yıl olan 40 migrenli birey dahil edildi. Bireylerin demografik bilgileri sosyo demografik bilgi formu, boyun ağrıları Boyun Ağrı ve Disabilite Skoru (BADS), basınç algıları algometre, depresyon düzeyleri Beck Depresyon Envanteri (BDE), yaşam kaliteleri Kısa Form 36 (SF-36), uyku kaliteleri Pittsburg Uyku Kalitesi Ölçeği (PUKİ), baş ağrılarının şiddeti Visüel Analog Skala (VAS) ile uygulamalar öncesinde ve 6 haftalık tedavi sonunda değerlendirildi. Ayrıca bireylerin ağrı süreleri ve kullandıkları ilaçları kaydetmeleri için tedavi öncesi ve sonrası 15 gün boyunca ağrı günlüğü tutmaları istendi. Bireyler randomize olarak MLD (n:20) ve KDM (n:20) grubu olarak 2' ye ayrıldı. Her iki gruba da 6 hafta boyunca haftada 2 gün 45'er dakika uygulama yapıldı.

Bulgular: Tedavi sonrasında her iki grupta da PUKİ, BDE, VAS ölçeklerinde ve toplam ilaç sayısı ile ağrılı gün sayısında istatistiksel olarak anlamlı bir azalma meydana gelirken, ağrı eşiğinde artış olduğu saptandı. Tedavi sonrası BADS skorlarında KDM uygulanan grupta ($p<0,001$), MLD uygulanan gruba ($p=0,017$) göre istatistiksel olarak daha fazla bir azalma meydana geldi. SF36'nın fiziksel fonksiyon alt parametresinde iki grupta da anlamlı bir değişim görülmezken, fiziksel rol güçlüğü ve emosyonel rol güçlüğü skorlarında artış sadece MLD uygulanan grupta görüldü. Tedavi sonrası uygulanan ağrı günlüğünde ise MLD grubunda ağrı süresinde önemli ölçüde azalma meydana geldi.

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışma ile migrenli bireylerde MLD ve KDM uygulamasının boyun ağrısı, uyku ve yaşam kalitesi, depresyon düzeyi ve ağrı şiddetinde olumlu etkiler oluşturduğu görüldü. KDM'nin boyun ağrısında MLD ye göre, MLD'nin de yaşam kalitesinde KDM'ye göre daha fazla iyileşme sağladığı saptandı. Çalışmamız ülkemizde migrenli hastalarda MLD uygulamasının etkisini inceleyen ilk çalışma olması sebebiyle önem taşımaktadır. Bundan sonraki süreçte migrenli bireylerin konservatif tedavilerinde MLD tedavisinin eklenmesinin hastaların semptomlarını azaltarak, yaşam kalitesini arttıracağı görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Migren, Manuel Lenf Drenajı, Konnektif Doku Masajı, Baş ağrısı, Yaşam Kalitesi

Sözel Bildiri

SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA ORTEZ KULLANIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Betül YILDIRIM[1]

[1]*İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir, Türkiye, fztbetuly@gmail.com*

Özet: Serebral palsi (SP), intrauterin veya doğum sonrası dönemde beyin dokusunda meydana gelen hasara bağlı, hareket ve duruş bozukluğudur. SP'li çocuklarda kas tonusunda bozukluk, postüral kontrolde yetersizlik, denge ve stabilizasyonda kayıp gibi problemlerin yanında duyusal, davranışsal ve kognitif fonksiyonlarda etkilenim görülmektedir. Meydana gelen hasar progresif olmamasına rağmen kas iskelet sisteminde genellikle ikincil problemlere yol açmaktadır. SP'li çocuklar yaşıtlarına kıyasla genellikle yürüme yetisini daha geç elde etmekte, bu durum da çocuğun sosyal katılımını ve bağımsızlığını kısıtlamaktadır. Ortaya çıkan problemlerin en aza indirilmesi için çeşitli fizyoterapi ve rehabilitasyon seçenekleri mevcuttur. SP'li çocuklarda kas ve kemik gelişimi birbiri ile orantılı olmadığından ortez kullanımı sıkça tercih edilmektedir. Ortezin hastaya olan uygunluğu değerlendirilirken kişisel özellikler ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurulup, mutlaka çocukla iletişim halinde olunmalıdır. Fakat SP'li çocuklarla bazı etkilenimler sebebiyle birebir iletişim kurulamayabilmektedir. Böyle durumlarda gerekli bilgiler aile ile iletişim kurularak elde edilmelidir. Ortezin başarısında doğru ortez seçimi ve kullanım süresinin önemli olduğu kadar, ortezin görünüşü, kişi tarafından kabullenilmesi ve aile farkındalığı da oldukça önemlidir. Ortez kullanılmadığı zaman günlük aktivite ve katılımlarda kısıtlanmalar olmasına rağmen ortezi çirkin ve rahatsız bulma, uygun ayakkabı bulamama, kullanım zorluğu ve ağır olması sebebiyle birçok hasta cihaz kullanmayı reddetmektedir. Ayrıca SP'li çocuğun psikolojik durumu, kişisel özellikleri ve hastalık şiddeti gibi faktörlerde ortez kullanımını etkilemektedir. Ortezin reçete edilmesinden yapımına, rehabilitasyonundan kullanımına kadar olan süreç oldukça karmaşık olup yeterli desteğin sağlanması için doktor, fizyoterapist, ortez teknikeri ve aile multidisipliner ve takipli bir çalışma yürütmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ortez, Serebral Palsi, Fizyoterapi

Sözel Bildiri

OLGU SUNUMU:YAYGIN DEĞİŞKEN İMMÜN YETMEZLİK VE YANLIŞ ANTİBİYOTİK KULLANIMI OLGUSU

Hüseyin DURU

Rize Devlet Hastanesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Özet:

Giriş: T ve B lenfosit, natural killer, nötrofil, makrofaj ve dendiritik hücreler, hücre algacı (reseptör), sitokin, hücre içi uyarı proteinleri, bağlanma molekülleri, düzenleyici proteinler, kompleman sistemindeki proteinlerden birinden yoksun doğan bireyler 'Primer İmmün Yetersizlik' olarak tanımlanmaktadır. Primer immün yetersizliği olan hastalarda eksikliğe bağlı olarak enfeksiyonların denetimi sağlanamaz ve yineleyen enfeksiyonlar görülür. Yanlış tanı alabilir ve yıllarca remisyon sağlanmayabilir.

Olgu: Rize de yaşayan 33 yaşındaki kadın hasta, sık solunum yolu enfeksiyonu geçirme, sık antibiyotik kullanımı nedeni ve yanlış antibiyotik kullanımı tanısı ile yönlendirilmiş. Yirmi beş yaş sonrası olmak üzere; sık solunum yolu enfeksiyonları, gastroenterit, otitis media gibi hastalıklara ayda en az iki defa olmak üzere yakalanan ve iki hafta süreli antibiyoterapi almasına rağmen iyileşemeyen ,ilaç sonrası için 2-3 gün iyilik hali olup tekrar semptomları başlayan hasta polikliniğimize başvurdu. Fizik muayenede VS: 36.8°C Nabız: 90 atım/dk TA: 130/80 mmhg Sol: 20/dk ,genel durum; orta-iyi, bilinci açık, oryante, koopere, konjonktiva doğal, sklera doğal. DIR+/+. IDIR+/+ , oral mukoza doğal, orofarinks doğal, LAP yok , tiroit non-palpabl, her iki hemitoraks solunuma eşit katılıyor, S1 ve S2 doğal , ek ses yok ,üfürüm yok, defans yok, rebound yok. HSM yok, traube açık, barsaklar normoaktif. Kas gücü muayenesi doğal, laterilizasyon bulgusu yok. Öz geçmişinde non hodgin lenfoma tanısı olan,sigara ve alkol alışkanlığı ve allerji öyküsü yoktu. Hastaya bakılan hemogram ,crp ve idrar tetkiklerde ciddi bir patoloji görülmedi, hastaya daha sonra enfeksiyon hastalıkları paneli istendi ve patoloji görülmedi, BT' de patoloji görülmedi daha sonra hastaya bakılan IGG,IGA,IGM düşük bulundu ve hastanın tanısı konulup İVİG tedavisi başlandı. 3-4 haftada bir IVIG alan hastanın şikayetleri ortadan kalktı.

Sonuç: Sonuç olarak bir yılda 8'den fazla enfeksiyon hastalığı, bir yılda ikiden fazla ciddi sinüs enfeksiyonu, 2 aydan uzun süren etkisiz antibiyotik kullanımı, büyüme ve gelişme geriliği, yineleyen cilt, derin doku veya organ apseleri ,bir yaşından sonra ağızda veya ciltde süregen mantar enfeksiyonu, enfeksiyonu iyileştirmek için damar içi antibiyotik kullanımı gereksinimi ve ailede primer immün yetersizlik öyküsü düşündürmelidir. Yeterli ve düzenli immunoglobulin replasmanı tedavinin temelini oluşturur.

Anahtar Kelimeler: immün yetmezlik, yanlış antibiyotik kullanımı

Sözel Bildiri

A RARE CASE OF ISCHEMIC STROKE IN PATIENT WITH COVID-19

Fatma İrem YEŞİLER, Helin ŞAHİNTÜRK

Department of Anesthesiology and Critical Care Unit, Başkent University Faculty of Medicine, Ankara, Turkey

Abstract:

Aim: We report a rare case who underwent ischemic stroke despite adequate dose of anticoagulant therapy after COVID-19 treatment was completed in ICU.

Case report: A 65-year-old male patient was admitted to the ICU due to severe COVID-19 pneumonia. His GCS and APACHE-II score were 15 at the ICU admission. Due to COVID-19 pneumonia, besides antiviral, antibiotic, convalescent plasma, steroid therapy and thromboembolism prophylaxis were administered. NIMV and HFOT were used for severe pneumonia treatment. At the end of 14 days of treatment, while the patient was planned to be discharged, consciousness change and left hemiplegia developed. Acute ischemic findings were detected in the brain CT. He had a generalized tonic clonic seizure in his follow-up, and he was intubated and connected to a mechanical ventilator. Since ischemic stroke was within the first 4 hours and no acute bleeding was observed in brain CT, 90 mg of recombinant tissue plasminogen activator therapy (TPA) was administered intravenously within 1 hour. He was followed up with a mechanical ventilator under fentanyl and propofol sedation. On 4th day of the ischemic attack, he was extubated when his GCS was 15. The patient, who was discharged to the ward on the 26th day of the intensive care follow-up, was discharged home on the 36th day.

Conclusion: Ischemic stroke in COVID-19 patients tend to occur as large infarcts mostly due to large artery thrombosis. TPA can be life-saving in the early period in cases of ischemic stroke that develop despite antiplatelet and anticoagulant therapy.

Sözel Bildiri

COVİD-19 SÜRECİNİN PERİTON DİYALİZİ HASTALARI ÜZERİNE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME

Hatice CEYLAN*, Şefika Tuğba YANGÖZ, Zeynep ÖZER*****

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Burdur, Türkiye, hceylan@mehmetakif.edu.tr*

***Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli, Türkiye, tugbayangoz@gmail.com*

****Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, zeynepcanli@akdeniz.edu.tr*

Özet: Koronavirus Hastalığı 2019 (COVID-19) salgını tüm Dünyayı etkisine almış ve herkesin hayatını etkilemiştir. Son dönem böbrek yetmezliği gelişmiş ve diyaliz ihtiyacı olan hastalarda renal replasman tedavi seçeneklerinden biri olan periton diyaliz uygulamasının değeri COVID-19 salgını sürecinde tüm dünyada tekrar önem kazanmıştır.

Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, Covid-19 sürecinin periton diyalizi hastaları üzerine etkilerini incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamına alınacak makaleler, 2019-20212 yılları baz alınarak Science Direct, Web of Science, Springer Link, The Networked Digital Library of Theses & Dissertations, Ovid, CINAHL, Pubmed, Cochrane library, Proquest, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi, ULAKBIM veri tabanlarında yapılmıştır. Tarama İngilizce dilinde ve "Covid-19, peritoneal dialysis, clinical trials" terimleri kullanılarak yapılmıştır. Araştırmaların başlıkları ile özeti üç araştırmacı tarafından gözden geçirilmiş ve dört çalışma sistematik incelemeye dahil edilmiştir. Sistematik derleme Cochrane kılavuzuna ve PRISMA kontrol listesine göre hazırlanmış ve sunulmuştur.

Bulgular: Derlemeye dahil edilen çalışmaların birinde periton diyalizi hastalarının hemodiyaliz tedavisi gören hastalar gibi hastane bağımlılığının olmaması salgın hastalık sürecinde bir avantaj olarak görüldüğünü belirtmiştir. Ancak hastaların evden takip ve tedavilerinin yapılmasıyla birlikte anksiyete ve depresyon oranlarının arttığını vurgulamıştır.

Diğer iki çalışmada da periton diyalizi tedavisini evden yürütürken aylık kontrollerine gelen hastaların COVID-19 salgını ile birlikte kontrollerine bile gelememesi nedeniyle Tele-sağlık ve web-tabanlı uygulamalarının kullanımının yaygınlaştığı belirtilmiştir.

Son çalışmada ise hemodiyalize başlamak üzere fistülü olan hastalarda bile periton diyaliz tercihlerinde dramatik bir artış olduğundan bahsedilmiştir.

Sonuç: Genel olarak çalışmalarda COVID-19 pandemisi ile birlikte periton diyalizi uygulamak isteyen hasta sayısında ciddi bir artış olduğu, bunun yanı sıra tedavisine uzun süre evden devam etmek zorunda kalmalarından dolayı anksiyete ve depresyon oranlarında artış görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, periton diyalizi, sistematik derleme

Sözel Bildiri

PERİTON DİYALİZİ UYGULANAN HASTALARDA AKUPRESURÜN SEMPTOM YÖNETİMİNDE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME

Hatice CEYLAN*, Şefika Tuğba YANGÖZ, Zeynep ÖZER****

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Burdur, Türkiye, hceylan@mehmetakif.edu.tr*

***Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli, Türkiye, tugbayangoz@gmail.com*

****Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, zeynepcanli@akdeniz.edu.tr*

Özet: Periton diyalizi hastaları hastalığın veya tedavinin yol açtığı sorunlar ile baş etmek ve yaşam kalitelerini arttırmak için tamamlayıcı tıp uygulamalarını tercih etmektedirler. Hastalar, diyalize bağlı yorgunluk, anksiyete, depresyon gibi semptomlarını azaltmak, uyku kalitesini arttırmak ve iyi hissetmek için de akupresürü tercih etmektedirler.

Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, periton diyalizi alan hastalarda akupresürün semptom yönetimine incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamına alınacak makaleler, yıl sınırlaması olmaksızın Science Direct, Web of Science, Springer Link, The Networked Digital Library of Theses & Dissertations, Ovid, CINAHL, Pubmed, Cochrane library, Proquest, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi, ULAKBIM, Scopus veri tabanlarında yapılmıştır. Tarama İngilizce dilinde ve "acupressure, peritoneal dialysis, symptom management, clinical trials" terimleri kullanılarak Ocak- Mart 2021 tarihinde yapılmıştır. Araştırmaların başlıkları ile özeti üç araştırmacı tarafından gözden geçirilmiştir. Sistematik derleme Cochrane kılavuzuna ve PRISMA kontrol listesine göre hazırlanmış ve sunulmuştur

Bulgular: Dahil etme kriterlerini karşılayan beş randomize kontrollü çalışma sistematik derlemeye dahil edilmiştir. Çalışmaların dört tanesinde 4 ya da 6 hafta boyunca haftada 3 kez akupresür uygulanmıştır. Diğer bir çalışmada ise 6 hafta boyunca haftada 3 kez TENS (trancutaneous electrical nerve stimulation) kullanılarak akupresür uygulanmıştır. Çalışmalarda sonuçları değerlendirmek için Yorgunluk Skalası (VAS), Piper Yorgunluk Skalası- BDİ), Pittsburg Uyku Kalitesi Indexi, Kidney Disease Quality of Life-Short Form (KDQOL-SF) kullanılmıştır. Ayrıca uykuya dalmak için kullanılan ilaç durumu sorgulanmıştır.

Sonuç: Çalışma sonuçlarına göre akupresürün, yorgunluk, uyku bozukluğu ve yaşam kalitesi gibi semptomlar üzerine olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Periton diyalizi hastalarının yorgunluk, uykusuzluk gibi semptomlarının yönetiminde ve yaşam kalitesinin arttırılmasında akupresürün rutin klinik uygulamada yer alması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Akupresür, semptom yönetimi, periton diyalizi, sistematik derleme

Sözel Bildiri

COVİD-19 PANDEMİSİNDE GEBELİK, DOĞUM VE EMZİRME

Nazlı Ece KESKİN[1], Özge ÖNAL[1], Edanur BÜYÜKDENİZ[1], Gülay AKMAN[1]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye.*

ozgeonal08@hotmail.com , edanurbuyukdeniz55@gmail.com, 17160048@stu.omu.edu.tr gulaydalakman@hotmail.com

Özet: Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVİD-19)'nın gebe kadınlar ve bebekleri üzerindeki etkisine yönelik bilimsel veriler oldukça sınırlıdır. Mevcut veriler, gebelerin COVİD-19 için artmış risk altında olmadığını göstermektedir. Ancak gebeliğe bağlı anatomik, fizyolojik ve immünolojik değişiklikler nedeniyle gebelerin solunum yolu enfeksiyonlarına karşı daha duyarlı olduğu bilinmektedir. Gebelikte meydana gelen enfeksiyonlar; abortus, preterm eylem, intrauterin ölüm gibi komplikasyonları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle gebelerin tüm enfeksiyonlardan olduğu gibi COVID-19'dan da korunmaları oldukça önemlidir. Gebelik döneminde toplumsal korunma kurallarının yanı sıra rutin gebelik izlemlerinin Sağlık Bakanlığı Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi'ne göre, randevulu ve gerekli enfeksiyon kontrol önlemlerinin alınarak yapılması önerilmektedir. Gebenin izlemi sırasında odada mümkün olduğunca az sayıda kişi olması ve izlem süresinin kısa tutulması, rutin izlemler dışında gereksiz izlemlerin sınırlandırılması ya da evden takip yapılması, gebe eğitimlerinin ise çevrimiçi yapılması önerilmektedir. Gebeler COVİD-19 risk durumuna göre sınıflandırılmakta, obstetrik faktörler de göz önüne alınarak doğum şekline karar verilmektedir. Doğum sürecinde; odada bulunan kişi sayısının sınırlandırılması, gebenin maskesinin takılı olması, sağlık profesyonellerinin tam koruyucu ekipman kullanması, doğumun negatif basınçlı izole odalarda gerçekleşmesi ve anne ile fetüsün yakın takibi önerilmektedir. COVID-19 pozitif tanısı almış veya şüpheli anneler için doğum sonrası dönemde annenin yenidoğandan ayrılması ve emzirmenin güvenliğine ilişkin yeterli veri bulunmamaktadır. Annenin klinik olarak ağır hasta olması durumunda annenin yenidoğandan ayrılması ve sütünü sağması; klinik olarak stabil olması durumunda ise maske ve temizlik kurallarına uyarak emzirmesi önerilmektedir. Literatürde anne sütü COVID19 ve diğer viral solunum yolu enfeksiyonları için bulaş yolu olarak kabul edilmemektedir. Hemşireler doğum öncesi dönemde gebeye ve ailesine hastalık belirtilerinin takibi, varsa kullandığı ilaçlar, bebekte görülebilecek olası hastalık belirtileri, anne ya da bebekte hastalık belirtileri görülmesi durumunda başvurabilecekleri yerler, emzirme ve yenidoğan bakımını içeren doğum sonrası bakım uygulamaları hakkında eğitim vermelidir. Bunun yanı sıra doğum

sonrası dönemde annenin sütünü sağma ve süt sağma sırasında alması gereken önlemler konusunda desteklemesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Doğum, Gebelik, Hemşirelik, Anne sütü, Yenidoğan, Emzirme

Sözel Bildiri

CERRAHİ KLİNİĞİNE YATIŞI YAPILAN ERİŞKİN BİREYLERİN ORTOSTATİK HİPOTANSİYON İLE BEDEN KÜTLE İNDEKSİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yakup KARAHAN, Burcu CEYLAN

Özet:

Amaç: Cerrahi kliniğine yatışı yapılan erişkin bireylerde Ortostatik Hipotansiyonun Beden Kütle İndeksi ile ilişkisini incelemek ve Ortostatik Hipotansiyonun nabız, solunum ve oksijen satürasyonu ile ilişkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve analitik tipte olup bir hastanenin karma cerrahi kliniğinde Şubat-Temmuz 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmaya alınma kriterlerine uyan, katılmayı kabul eden estetik ve obezite cerrahisi olan 170 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırma verileri, birey hastaneye yattıktan sonra ameliyat olmadan önce toplanmıştır. Bireyin kendisinden onam alındıktan sonra bireylere Tanımlayıcı Özellik Formu'nda bulunan sorular sorularak doldurulmuş ve birey monitöre (MİNDRAY marka 10.4 inç (iMEC10) ayaklı mobil) bağlanmıştır. Bireyler 10 dakika sırt üstü pozisyonda yatırılmış, yataktan kalkmadan kan basıncı, nabız, solunum ve oksijen satürasyonu ölçülerek kayıt edilmiştir. Birey sonrasında yatak kenarına kaldırılarak bir dakika bekletildikten sonra aynı ölçümler tekrarlanarak ölçüm değerleri kayıt edilmiştir. Sistolik Kan Basıncı (SKB)' nda 20 mmHg ve/veya daha fazla düşüş Ortostatik Sistolik Hipotansiyon (OSH), Diyastolik Kan Basıncı (DKB)' nda 10 mmHg ve/veya daha fazla düşüş Ortostatik Diyastolik Hipotansiyon (ODH), hem SKB'de 20 mmHg ve/veya üzeri hem de DKB'de 10 mmHg ve üzeri düşüş Ortostatik Hipotansiyon (OH) olarak değerlendirilmiştir. Birey ayağa kaldırıldıktan sonra baş dönmesi, göz kararması, güçsüzlük gibi ortostatik hipotansiyon belirtileri açısından da sorgulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalaması 34.41±10.50, % 87.6'sı kadın, %78.2'si obezdir. Bireylerin %12,9'unda OSH, %25.9' unda ODH ve % 4.1'inde OH saptanmıştır. Beden Kütle İndeksi (BKİ) ile OSH, ODH ve OH görülme oranları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Nabız, solunum ve oksijen satürasyonu değerlerinde postural değişiklikle birlikte istatistiksel olarak anlamlı bir değişim görülmemiştir. Yaş, cinsiyet, sigara ve alkol kullanma durumlarına göre OH görülmesi açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ortostatik Sistolik Hipotansiyon saptanan bireylerde en sık ifade edilen belirtiler göz kararması, baş dönmesi, çarpıntı ve bulanık görme iken ODH ve OH saptanan bireylerde yorgunluk, çarpıntı, bulanık görme ve göz kararmasıdır. Bireylerin % 54.7' si bu belirtileri daha önce yaşadığını ifade etmiş ancak daha önce OH belirtileri yaşama durumu ile OH varlığı açısından anlamlı bir fark görülmemiştir.

Sonuç: Bu araştırmada BKİ'ye göre oluşturulan gruplar ile OSH, ODH ve OH görülme oranları arasında anlamlı fark çıkmamıştır. Ancak OH obez bireylerde normal ve fazla kilolu bireylere göre daha yüksek oranda görülmüştür. Buna ek olarak OH saptanan bireylerin BKİ median değeri 43 iken saptanmayan bireylerin 36'dır. Ayrıca postural değişiklikle birlikte Sistolik ve Diyastolik Kan Basıncı farkı ile BKİ arasında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Bu ilişki istatistiksel olarak anlamlı olmasa da klinik olarak anlamlı olabilir. Sonuç olarak obez bireylerin de OH açısından riskli oldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ortostatik hipotansiyon, Beden Kütle İndeksi/BKİ, Hemşirelik bakımı

Poster Bildiri

BİYOLOJİK OSTEOSENTEZ

Mehmet Suat YILMAZ[1*], Kâmil Serdar İNAL[1], Birsen Deniz ÖZBAKIR[1], Zeynep SEMERCİ[1], Türkü Ülkem ŞEN[1], Can NACAR[1]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye,*

**msuat.yilmaz@omu.edu.tr*

Özet: Günümüzde veteriner ortopedi alanında kırık tedavilerinde biyolojik yaklaşımlar tercih edilmektedir. Kemiğin iyileşme potansiyelini koruyarak yapılan kırık tedavileri biyolojik osteosentez olarak adlandırılmıştır. Biyolojik osteosentez çalışmalarından önce kırık olgularında genellikle kırık fragmentlerinin uç uca redüksiyonu ile primer kırık iyileşmesi hedeflenmiştir. Ancak günümüz kırık tedavisinde sekonder kırık iyileşmesi daha çok tercih edilir hale gelmiştir. Redüksiyon sağlanırken, kırık hattı çevresindeki kemiği besleyen yumuşak dokunun (ekstraosseöz kan kaynağı) ve kemiğin kendi vasküler yapısının (afferent vasküler sisem) korunumu önemi vurgulanmıştır. Böylece kemiğin biyolojik potansiyeli korunmuş ve kemik iyileşme süresi kısaltılmış olacaktır. Biyolojik osteosentez ile amaçlanan, mümkün olan en iyi kırık iyileşmesini en az doku hasarı ile en hızlı şekilde elde edebilmektir.

Başarılı bir kırık tedavisi yapabilmek için ortopedik cerrahların, bir marangozun inşa ve mühendislik kabiliyetleri ile bir bahçıvanın tohum yetiştirebilme yeteneklerine sahip olmaları gerekmektedir. Marangoz kemik yapının tekrardan bütünlüğünün sağlanması ve stabilizasyonu için çaba sarf ederken, bahçıvan kırığın içerisinde bulunduğu doku yatağını, oluşacak yeni kemiğin büyümesi ve gelişmesi için besler. Marangozun stabilizasyon ve rekonstrüksiyon için uğraşları, bahçıvanın yumuşak dokunun korunması için hedefleri ile çatışabilir. Ortopedistin bu iki rolü arasındaki dengeyi ayarlaması çok önemlidir. Bu denge, "Kırık tedavisinde denge kavramı "olarak nitelendirilir. Ciddi anlamda parçalanmış ve ufalanmış diyafizer kırıklarda bu denge, anatomik rekonstrüksiyon yönünden, kemik iyileşmesinin biyolojik potansiyelinin korunması yönüne doğru kayar. Kırık iyileşmesinde bu konsepte biyolojik osteosentez denir. Biyolojik bir kırık tedavisi yapabilmek için daha az travmatik cerrahi yaklaşımların seçilmesi, kemiği besleyen vasküler yapıları koruyan daha rijit fiksasyon materyalleri seçilmesi, fiksasyon materyali uygulanırken daha az travmatik metotların seçilmesi, kansellöz kemik grefti kullanımı ve fiksasyon materyali seçilirken kademeli destabilizasyona imkân verebilecek materyallerin seçilmesi oldukça önemlidir. Bahsi geçen yeni nesil biyolojik kırık tedavisi yaklaşımları ile kırık iyileşmesi süreci hızlandırılabilir ve kırık tedavisi süresince oluşabilecek komplikasyonları azaltabilmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Biyolojik, Denge, Kırık, Osteosentez, İyileşme

Poster Bildiri

RELATIONSHIP BETWEEN SENSORY PERCEPTION, PROPRIOCEPTION OF FOOT AND ANKLE, AND BALANCE AMONG ATHLETIC AND NON-ATHLETIC HEALTHY SUBJECTS

Amani ALTAEE[1], Rasmi MUAMMER[2]

[1] *Yeditepe University, Institute of Health Sciences, Department of Physiotherapy and Rehabilitation*

[2] *Yeditepe University, Faculty of Health Sciences, Physiotherapy and Rehabilitation Department*

Abstract: Exercise is considered as one of the multidisciplinary additions to treatment programs, and it is recommended in the guidelines of many treatment protocols for the improvement of many impaired physical functions. Pain perception is known to be sensitive to various processes, therefore the amount and nature of the pain are not exclusively driven by the noxious input itself, but it can be influenced by psychological, mental, physiological and physical reasons. Proprioception is the feedback that is driven from sensation and recognization of external features and contributes to conscious muscle sensation, postural equilibrium, and joint stability. While balance can be defined statically as the ability to maintain a base of support with minimal movement and dynamically as the ability to perform a task while maintaining a stable position. The purpose of this study is to determine how can regular exercising affect pain perception, proprioception, and balance among healthy young subjects and to identify the nature of the correlation between those factors. 42 healthy participants were included in this study (21 athletes and 21 non-athletes). An algometer (push-pull baseline dolorimeter 66LB/30KG) was used for the evaluation of pain threshold and pain tolerance ratings, for proprioception repositioning accuracy was quantified through the active angle reproduction test (AART) for first, fifth metatarsals and ankle joints, and the dynamic balance was assessed by star excursion balance test (SEBT), while static balance tested by a single-leg standing test (SLST). The findings showed significant diffirences between athletes and non athletes in pain perception, proprioception and dynamic balance($p<0.05$) so they are affected with regular exercise. While static balance showed not to be affected with regular exercise as there was no significant difference between groups ($p>0.05$). Pain perception, proprioception and dynamic balance are influenced by gender ($p<0.05$), while static balance is not affected by gender ($p>0.05$). A positive meaningful relationship was found only between Body mass index and pain perception among athletes group. Pearson Correlation test showed that there is no meaningful relationship between any of pain perception, proprioception or balance in both groups. İn a conclucion regular participation to different types of sports showed to affect on pain perception, propprioception, and dynmic balance; but not static balance. An influence of gender on pain perception proprioception and dynamic balance but

not static balance was releved. Also there was no meaningful correlational relationship between any of the evaluated variables.

Keywords: Joint Position Sense, Pain Perception, Balance

Sözel Bildiri

THE MEDİCAL EVACUATION SERVICES OF THE CANAKKALE (DARDANELLES) FRONT IN THE FIRST WORLD WAR

Fuat INCE[1], H. Kadircan KESKİNBORA[2]

[1]*Assist Prof Dr, Suleyman Demirel University, Medical Faculty, Department of Medical History and Ethics, Isparta, Turkey, incefuat@gmail.com*
[2]*Prof Dr, Bahcesehir University, Medical Faculty, Department of Medical History and Ethics, Istanbul, Turkey, kadircan.keskinbora@gmail.com*

Abstract:

Introduction and Aim: The Canakkale (Dardanelles) Front is one of the most important fronts in the First World War. It took place between 19 February 1915 and 9 January 1916. It consists of two phases, the sea and the land. In this study, it is aimed to explain medical evacuation services of the Canakkale Front.

Method: The publications prepared on the basis of archive documents related to the subject were used, other primary sources, official publications and original documents were scanned and examined.

Results: The first medical interventions to wounded soldiers were made in trenches and positions. Over every soldier, there was a package called a "war package" containing sanitary items such as gauze, band-aid, and tincture of iodine. After the first intervention, the wounded were moved first to "wounded homes" and then to "battalion bandage places". From here, they were taken to "wounded centers" or "large bandage places" under the responsibility of the medical companies of the divisions, depending on their treatment status. The next stops for the sick and wounded who are still being treated were mobile hospitals and range hospitals. Those who were not directly discharged from the sick and wounded soldiers were sent to the convalescent homes. Apart from woundiries, infectious diseases and illnesses caused by nutritional deficiencies are other important problems on this front. The animals, and transport cars moved by animals were used for the transportation of the sick and wounded. These served between the health stations. The sicks and wounded who needed to be sent to fixed hospitals or health centers were transferred from Eceabat and Akbas piers by sea. Those who need air change, and rest and those who are unable to fight again have been sent to their homes. The Front medical evacuation services could hardly be carried out not only because of the difficulties arising from the war conditions, but also because of the behaviors of the Entente troops that did not comply with the laws of war. The issues such as throwing chemical weapons, using dumdum bullets and iron pieces with spiked for piercing of heel, bombing health facilities bearing the Red Crescent signs, shooting wounded transport vehicles, sinking ships carrying sick and injured people can be listed as acts against the laws of the war. It is possible to say that the proximity of the Canakkale Front to the capital Istanbul has contributed to the easier execution of logistics and evacuation services activities compared to other fronts. In addition, the Red Crescent provided the greatest support and assistance to the health organization.

Conclusion: Wars are the environments in which human beings are confronted with the most difficult conditions and try to hold on to life by struggling with them. One of the most important factors affecting the outcome of wars is also medical evacuation services. For this reason, it is very important to plan medical evacuation services before the war begins and to take the necessary precautions. We think that the Canakkale Front is one of the most important elements to be dealt with in this regard.

Keywords: First World War, Canakkale (Dardanelles) Front, Health, Medical Evacuation Services

Sözel Bildiri

THE HEALTH SERVICES SUPPORT IN THE BATTLES OF CANAKKALE (DARDANELLES)

H. Kadircan KESKİNBORA[1], Fuat INCE[2]

[1]*Prof Dr, Bahcesehir University, Medical Faculty, Department of Medical History and Ethics, Istanbul, Turkey, kadircan.keskinbora@gmail.com*
[2]*Assist Prof Dr, Suleyman Demirel University, Medical Faculty, Department of Medical History and Ethics, Isparta, Turkey, incefuat@gmail.com*

Abstract:
Introduction and Aim: The Entente fleet attacked the Turkish positions in the Dardanelles Strait on March 18, 1915, and suffered a heavy defeat. Land battles that started on April 25, 1915, resulted in Turkish victory with the withdrawal of the Allied troops on January 9, 1916. Çanakkale battles are one of the bloodiest battles in history. The purpose of this study is to explain the health services support in the Canakkale (Dardanelles) Front.
Method: Related resources, official publications and original documents have been scanned and examined. In addition, publications prepared based on archive documents were used.
Results: At the beginning of March 1915, the total bed capacity on the Dardanelles Front was 1,050. This capacity was increased after the attack of the Entente Navy. However, this number was insufficient due to the high casualties that occurred with the start of land battles. On the front, surgery was even performed in the health centers of the "medical companies" and in the mobile hospitals established. Over time, these centers and mobile hospitals have been established by the number 1, 2 and 3 Range Hospitals, 1, 2, 3, 4, 5 and 6 the Red Crescent Hospitals, Ezine, Dumrek, Karabiga, Murefte, Gelibolu Center and Galata Epidemic Hospitals and Dimetoka, Tekirdag, Erdek has supported Kesan and Uzunkopru Hospitals. Thus, as of July 6, 1915, the bed capacity of 8,680 was reached. The capacity of Biga, Dimetoka and Tekirdag Convalescent Homes were 900. The capacity of the Havuzlarderesi Convalescent Home was not determined. In addition, wounded and sick transfers were made to the nearest hospitals and the Istanbul Hospitals by sea. In this way, a total of 150,868 people, including 99,275 injured, 33,794 patients and 17,999 air changes, were transported. Health services support of the Red Crescent was too important. Turkish women who attended nursing courses worked as nurses in hospitals. The Germans provided health supplies to the amount of 160,000 Mark. Other issues that health personnel deal with are; malaria, scurvy, typhus, dysentery, cholera, typhoid, dental caries, deafness, insomnia and mental problems. However, it is possible to say that these did not adversely affect the outcome of the war. The soldiers were regularly vaccinated and emphasis was placed on disinfection and sterilization. The attacks of the Entente forces against the Turkish healthcare organizations and hospital ships caused casualties. In addition, the Entente forces used the ships they reported as hospital ships for combat purposes. This was reported to the Geneva Red Cross Committee Presidency and was protested.
Conclusion: The casualties of the Turkish side in the Battles of Canakkale were 209,655, including 55,000 martyrs. Necessary precautions were taken before the war, the number of health facilities was increased during the battles and a step system suitable for the gradual health system was established. Preventive health services have been given due importance. As a result, considering the conditions of that period, it is possible to say that a very good health service was provided in the Çanakkale Wars. It should not be forgotten that the most important factor in this is the proximity to Istanbul.
Keywords: Battles of Canakkale (Dardanelles), Health, Health system, Health services

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF DEXMEDETOMIDINE ON TOLERANCE TO ANALGESIC EFFECT OF FENTANYL IN RATS

Deniz YILDIZ PEHLİVAN[1], Ali Yücel KARA[2], Ahmet KOYU[3]

[1] *Izmir Katip Celebi University, Faculty of Medicine, Department of Physiology, Izmir, Turkey, deniz.yildiz.pehlivan@ikcu.edu.tr*

[2] *Izmir Katip Celebi University, Faculty of Medicine, Department of Physiology, Izmir, Turkey, aliyucel.kara@ikcu.edu.tr*

[3] *Izmir Katip Celebi University, Faculty of Medicine, Department of Physiology, Izmir, Turkey, ahmet.koyu@ikcu.edu.tr*

Abstract:

Introduction: Opioids have powerful analgesic effects but cannot be used for a long time due to the development of tolerance. Prevention of tolerance to the analgesic effects of opioids is important for more effective and safe use of these drugs.

Aim: In this study, we aimed to investigate the effects of dexmedetomidine (DEX, an α-2 adrenoceptor agonist) on the tolerance to the analgesic effect of fentanyl (FEN, an opioid).

Material and Methods: 32 male rats were used. The rats were divided into 4 groups as follows: Control (saline, ip), FEN (40µg/kg, ip), DEX (10 µg/kg, ip), FEN+DEX (40µg/kg+10 µg/kg, ip). All groups received injections for three days. The antinociceptive effects of the drugs were evaluated with tail-flick and hot-plate tests, and their effects on motor coordination were assessed with the rotarod test. Tail-flick and hot-plate tests were performed just before and at 15, 30, 60, 90 and 120 minutes after the injections.

Findings: In the FEN group, there were significant prolongations of latencies at 15 and 30 minutes of the first day as compared with the preinjection measurements on the same day, but we found no prolongation of latency on the second and third days. These results show that tolerance to the antinociceptive effect of fentanyl has developed. In the FEN+DEX group, latencies at 15 and 30 minutes were significantly longer than preinjection measurements in all three days. Latencies at the 15 and 30 minutes in the FEN group were longer than control group only on the first day. Latencies in the FEN+DEX group were longer than in the control group at all time points for three days. The drugs did not cause any sedation/motor impairment.

Discussion and Conclusion: DEX can be considered as an effective drug in the prevention of tolerance to the antinociceptive effect of FEN.

Keywords: Fentanyl tolerance, Dexmedetomidine, Antinociception, Tail-flick, Hot-plate

*This study was supported by the Scientific Research and Project Coordinatorship of Izmir Katip Celebi University. Project Number: 2020-TDR-SABE-0005

Sözel Bildiri

KADIN SAĞLIĞINDA ETİK KONULAR

Sultan AKKAŞ[1], Dilek ÇAĞLAYAN[1], Mervenur ASLANTÜRK[1], Gülay AKMAN[1]

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Sultanakkas145@gmail.com, dilekcaglayan817@gmail.com, mervenurkara3@gmail.com, gulaydalakman@hotmail.com

Özet: Etik kavramı kişilerin nasıl davranmaları ve neden o şekilde davranmaları gerektiğini açıklayan doğru ya da yanlış davranışlar bilimi olarak tanımlanmaktadır. Artan toplumsal sorunlarla birlikte sağlık sorunlarının da artması, mesleki uygulama ve karar alma süreçlerinin farklılaşması ve gittikçe karmaşık bir hal alması nedeniyle hemşirelerin mesleki uygulamalarını gerçekleştirirken uymaları gereken etik ilke ve sorumluklar belirlenmiştir. Hemşireler için etik ilkeler; hemşirelerin mesleğine, meslektaşlarına, mesleki örgütüne, ekip üyelerine, bakım verdiği birey ve topluma karşı sorumluluklarını belirlemektedir. Bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmelerle birlikte tıbbi uygulamalarda da inanılmaz bir değişim ve ilerleme görülmektedir. Sağlık sorunlarına çözüm olan bu gelişmeler beraberinde toplumsal değerleri olumsuz etkileyerek etik sorunlara yol açmaktadır. Bu etik sorunlar ise etik ikilemlerin yaşanmasına ve hemşirelerin zaman zaman ahlaki değerleri ile çatışmasına yol açmaktadır. Birçok alanda karşımıza çıkan ve etik ihlallere sebep olan etik ikilemler kadın sağlığını da olumsuz etkilemektedir. Sağlık profesyonellerinin yaşadığı etik ikilemlerde etik karar verebilmeleri için kadın sağlığı alanında yaşanan etik sorunları ve kadın sağlığını ilgilendiren yasaları bilmeleri önem taşımaktadır. Kadın sağlığında en önemli alanlardan biri olan üreme sağlığı/cinsel sağlık alanında tartışılan etik konular; gebeliğin sonlandırılması (küretaj), yardımcı üreme teknikleri, jinekolojik muayene, innatal dönem, adölesan gebelik, HIV ve doğurganlıktır. Sağlık profesyonelleri için çoğu zaman etik karar verme becerisi gerektiren bu durumlar, üreme haklarının korunmasını, geliştirilmesini ve sağlanmasını olumsuz etkileyebilmektedir. Sağlık profesyonellerinin üreme sağlığı/cinsel sağlık hizmeti sunarken özellikle bilgilendirme, mahremiyetin koruması, bireylerin beden bütünlükleri konusunda karar verme, kaliteli bakım sunma, aydınlatılmış onam alma ve suç bildirimi yapma konularında aldıkları kararların kimi zaman üreme ve cinsel hakların etik ve yasal ihlaline neden olabildiği bildirilmektedir. Birçok alanda dezavantajlı durumda olan kadınların bakımında etik ihlalleri önlemek hemşirelerin etik ilke ve sorumlulukları arasındadır. Bu nedenle kadının üreme sağlığı/cinsel sağlığının korunması, sürdürülmesi ve geliştirilmesine

yönelik bakım veren hemşirelerin bu alandaki bilgi birikiminin ve farkındalığının arttırılması oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik sorun, Etik ikilem, Kadın Sağlığı, Üreme Sağlığı

Sözel Bildiri

ON1 ABUTMENT KONSEPTİ: ÖN SONUÇLAR

Büşra ÖZALTUN[1], Berceste GÜLER[2], Banu ÇUKURLUÖZ BAYINDIR[3], Mehmet Çağatay ULUCAN[4]

[1]*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Kütahya Türkiye, busra.ozaltun@ksbu.edu.tr*

[2]*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Anabilim Dalı, Kütahya Türkiye, berceste.guler@ksbu.edu.tr*

[3]*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı, Kütahya Türkiye, banu.cukurluozbayindir@ksbu.edu.tr*

[4]*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tavşanlı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dişçilik Hizmetleri Bölümü, Kütahya Türkiye, mehmetcagatay.ulucan@ksbu.edu.tr*

Özet:

Amaç: On1 abutment konsepti yeni bir protetik restorasyon konseptidir. Bu konseptte son abutment tabanı, protetik arayüzü kemik seviyesinden doku seviyesine taşımaktadır. Bu konsept, cerrahi ve restoratif esneklik sunarken yumuşak doku ataçmanını protetik restorasyon aşamalarında korumaktadır. Bu çalışmanın amacı On1 konseptini açıklamak ve peri-implant marjinal kemik kaybına (MKK) etkisini değerlendiren 1 yıl takip edilen vakaların sonuçlarını sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışma split-mouth olarak dizayn edilmiştir. Ağzın sağ ve sol bölümünde birer adet tek diş eksikliği olan 3 hasta çalışmada değerlendirilmiştir. Operasyon öncesi implant yerleştirilecek bölgenin keratinize mukoza kalınlığı, keratinize mukoza yüksekliği ve vertikal mukoza yüksekliği ölçülmüştür. İki dişsiz bölgeye aynı protokolle kemik seviyesinde implant yerleştirilmiş ve flep primer olarak kapatılmıştır. 3 ay sonra iyileşme başlığı yerleştirme sırasında bir bölgeye On1 abutment sisteminin alt yapısı yerleştirilerek kemik seviyesi doku seviyesine taşınırken diğer bölgeye konvansiyonel iyileşme başlığı yerleştirilmiştir. Ardından tüm implantların protetik restorasyonu tamamlanmıştır. Hastaların implant yerleştirilme operasyonu (T0) ve protetik yüklemeden sonra (T1) ve 1. yıl (T2) periapikal radyografileri ve keratinize mukoza kalınlığı, keratinize mukoza yüksekliği ölçülmüştür. Periapikal radyograflar ile implantların peri-implant marjinal kemik kaybı implantın mesial ve distal bölgelerinden yazılım kullanarak ölçümlenmiştir.

Bulgular: T0, T1 ve T2 dönemlerinde alınan radyograflar üzerinde On1 grubunda MKK mesial ve distalde 0 mm olarak tespit edilirken kontrol grubunda distalde 0 mm ve mesialde ortalama 0,42 mm olarak kaydedilmiştir. Test grubunda ve kontrol grubunda keratinize dişeti yüksekliği ortalama 4 mm'dir. Yine vertikal mukozal yükseklik On1 grubunda ve kontrol grubunda sırasıyla ortalama 1,3 mm olarak bulunmuştur. 1 yıllık takip sonunda test grubunda keratinize dişeti yüksekliği 3,3 mm iken kontrol grubunda 3 mm olarak kaydedilmiştir.

Sonuç: Bu vaka serisinde On1 abutment konseptinin konvansiyonel implant üstü protezlere göre MKK değerleri açısından daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. On1 konseptinin peri-implant marjinal kemik kaybına etkisini değerlendirebilmek için daha yüksek örneklemde ve uzun takipli çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: on1 konsepti, implant-abutment bağlantısı, peri-implant marjinal kemik kaybı, kemik seviyesi, doku seviyesi.

Sözel Bildiri

THE EFFECT OF OBESITY TO ARRHYTHMIA BURDEN IN PATIENTS WITH PREMATURE VENTRICULAR CONTRACTION

Serdar DEMİR[1], Kamil GÜLŞEN[2]

[1] *SBÜ Kartal Koşuyolu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği, Kartal, İstanbul, Türkiye.*
sdemirmd@gmail.com

[2] *SBÜ Kartal Koşuyolu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği, Kartal, İstanbul, Türkiye*
kamilgulsen2000@yahoo.com

Abstract:

Introduction: Premature ventricular contraction (PVC) is a common arrhythmia that can be seen in all ages of population. Most of PVC cases have structurally normal heart and this subset of patients generally have good prognosis. Obesity is a worsening factor for almost all of the diseases. Data is scarce in the current literature regarding the relation between obesity and PVC.

Aim: In this study, we sought to demonstrate the effect of obesity on arrhythmia burden in PVC patients.

Material and Methods: We evaluated totally 235 patients diagnosed with PVC and followed by our arrhythmia policlinic between 2015 and 2020. Patients' demographic findings, use of antiarrhythmic drugs, history of catheter ablation (CA), 24-hours rhythm holter findings were collected. Body mass index (BMI) of study patients were estimated and patients were divided in two groups as obese (BMI > 30 kg/m^2) and non-obese (BMI < 30 kg/m). Differences between the groups were analysed by Chi-Square or Student T test.

Results : Study population consisted of 235 patients with mean age of 47 ±11.4; 124 (52.8 %) were female. The mean BMI was 28.4 ±4.9, and 71 (30.2 %) patients were classified as obese. The rate of patients with diabetes mellitus were higher in obese than non-obese patients (11[15.5 %] vs. 12 [7.3 %] p= 0.05). Smokers were more frequent in non-obese group (7 [9.9%] vs. 35 [21.3%] p=0.035). Positive response to beta blocker therapy and number of patients that underwent CA were similar between the groups. Total number of PVC during 24-hour rhythm holter were higher in obese patients when compared to non-obese patients (24701 ± 13001 vs. 21269 ± 10901 p= 0.041)

Conclusion : Among to PVC cases, obese patients had more PVC burden in 24- hour rhythm holter than non-obese patients in our study population.

Keywords: Premature ventricular contraction, obesity, catheter ablation, beta blocker

Sözel Bildiri

APİTERAPİ ÜRÜNÜ OLARAK KULLANILAN BALIN DİYABETİK YARA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Bilge BAL ÖZKAPTAN[1]

[1] Dr.Öğr.Üyesi, Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sinop

Özet:

Giriş: Bal, Apiterapi amacıyla yaygın olarak kullanılan arı ürünlerindendir. Bal binlerce yıldan bu yana yara ve yanıkların tedavisinde, cilt ve mide hastalıklarında yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bal, olağanüstü fizikokimyasal özellikleri nedeniyle yara iyileştirme amacıyla kullanılan doğal bir üründür. Literatürde yapılan birçok çalışmada balın yara tedavisinde antimikrobiyal etkisi nedeniyle başarılı sonuçlar sağladığı gösterilmiştir. Yara iyileşmesinde antimikrobiyal etkisinin yanı sıra yeni damar oluşumunu desteklediği, inflamasyonu baskılayarak granulasyonu hızlandırdığı belirtilmektedir. Diyabetes Mellitus'a bağlı komplikasyonlar arasında yer diyabetik yara, tedavi edilmesi zor olan, hastaların ekstremite kaybına yol açan ve yaşam kalitesini bozan bir durumdur. Diyabetik hastalarda ayrıca sıklıkla, moleküler ve hücresel olayların etkilenmesi nedeniyle yara iyileşme süreci olumsuz yönde etkilenmektedir.

Amaç: Bu çalışmada diyabetli bireylerde oluşan yaralarda bal kullanımının yara iyileşmesi süreci üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik olarak son on yılda yapılan çalışmaların incelenmesi hedeflenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Diyabetli bireylerde oluşan yaralarda bal kullanımının yara iyileşmesi süreci üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla üniversite veri tabanları kullanılarak son on yıl içinde yapılan araştırmalar taranmıştır. Araştırma kapsamına konu ile ilgili yapılmış derlemeler alınmamıştır. Anahtar kelime olarak "diyabetik yara", "bal", "yara iyileşmesi", "rat" ve "diyabet" kullanılmıştır.

Bulgular: Yapılan literatür taraması sonunda araştırma kriterlerine uygun olan toplam sekiz çalışmaya ulaşılmıştır. Chaudhary ve ark.ları (2020) tarafından diyabetik ratlarda yapılan çalışmada, balın yara iyileştirme potansiyeli, yara kapanması, reepitelizasyon, kollajen ve kemotaktik aktiviteleri ve pro-anjiyojenik potansiyeli, diyabetik yara iyileşmesi için terapötik doğal bir ajan olarak etkinliğini kanıtlamıştır. Hemadri Reddy ve ark.ları (2020) tarafından diyabetik ratlarla yapılan çalışmada da benzer şekilde balın yara iyileşmesi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Malkoç ve ark.ları (2020) tarafından yapılan çalışmada da balın topikal kullanımı incelenen sıçanlarda diyabetik yaraların iyileşmesini desteklediği bulunmuştur.

Sonuç: Yapılan litetatür taraması sonucu balın bir apiterapi ürünü olarak diyabetik yaraların iyileşme sürecinde etkili olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: apiterapi, bal, diyabetik yara

Sözel Bildiri

TİP 2 DİYABETLİ BİREYLERİN KRONİK HASTALIK BAKIMINI DEĞERLENDİRME DURUMLARI İLE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Gülçin BAŞÜN[1], Asiye KARTAL[2]

Pamukkale Üniversitesi

Özet:

Giriş: 21. yüzyılın en büyük küresel sağlık tehditlerinden biri diabetes mellitustur. Diyabet ve komplikasyonları birçok ülkede ölümlerin önde gelen nedenleridir. Uzun süreli bir hastalık olması doğası gereği, diyabet hastalarında yaşam boyu bakım ve tedaviye ihtiyaç duyulması, diyabet hastalarının kendi kendini izlemesi komplikasyonların önlenmesi için çok önemlidir.

Amaç: Bu çalışmada tip 2 diyabetli bireylerin kronik hastalık bakımını değerlendirme durumu ile yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte bir araştırmadır. Şubat-Mayıs 2018 tarihleri arasında PAU Hastanesi Endokrin Polikliniğine başvuran 317 hasta araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, Tanımlayıcı Bilgi Formu, Kronik Hastalık Bakımını Değerlendirme Ölçeği ve Yaşam Yalitesi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde, SPSS 24.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı yüzde dağılımı, ortalama ve standart sapma, Kolmogorov Smirov analizi, Mann-Whitney U, Kruskal Wallis testi ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Analiz sonucunda kronik bakımı değerlendirme puan ortalaması 2.45±0.71'dir. Yaşam kalitesi puan ortalaması incelendiğinde, beden sağlığı puan ortalaması 12.11±2.29, ruhsal sağlığı puan ortalaması, 13.26±2.64, sosyal sağlığı puan ortalaması 14.06±3.90, çevre sağlığı puan ortalaması ise 12.23±3.32'dir. Tip 2 diyabetli hastalarda kronik bakım değerlendirme durumu ile yaşam kalitesi arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak hastaların kronik bakımı değerlendirme durumları düşük, yaşam kaliteleri ise orta düzeyde bulunmuştur. Ayrıca kronik hastalık bakımını değerlendirme durumu ile yaşam kalitesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmış ve memnuniyet düzeyi arttıkça yaşam kalitesinin de arttığı belirlenmiştir. Gelecekteki araştırmalarda hastaların yaşam kalitesini yükseltmek için bu iki parametrenin birlikte kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kronik hastalık bakımı, yaşam kalitesi, tip 2 diyabet

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE COVİD-19 KORKU DÜZEYLERİ VE KADERCİLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Mahmut ATEŞ [1] Gizem ORHAN [1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, gizemorhan9819@gmail.com, mates@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Salgın, yalnızca viral enfeksiyondan ölüm riskini değil, aynı zamanda insanlara dayanılmaz psikolojik baskı da getirmektedir. Korona virüs hastalığı 2019 (Covid-19) pandemisi, neslimizin en önemli hastalığı haline gelmiştir. Yaşadığımız bu salgın hemen hemen tüm uluslar, kıtalar, ırklar ve sosyoekonomik gruplardan insanları etkilemiş durumdadır. Tüm toplulukların karantinaya alınması, okulların kapatılması, sosyal izolasyon ve yerinde barınma emirleri gibi önlemler nedeniyle günlük yaşam aniden değişmiştir. Uzman görüşleri, mevcut pandemi sırasında duygusal sıkıntıdan muzdarip olma konusunda bireysel kontrol, inanç ve çaresizlik algılarının önemini ağırlıklı olarak vurgulamaktadır. Bu gibi durumlarda karşımıza çıkan kavramlardan biri de kaderciliktir. Kadercilik, her şeyin kaçınılmaz olduğu ve insanların bu olaylar üzerinde hiçbir kontrolünün olmadığı gerçeğine dayanan bir felsefedir. Literatürde kadercilik üzerine yapılan çalışmalar, kadercilik algısı yüksek olan bireylerin risk almaya daha yatkın olduklarını ve güvenlik önlemleri almadıklarını göstermektedir. Bu bulgular ışığında yürütülen çalışmamız kesitsel tipte tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın verileri 01 Mart 2021 – 15 Mart 2021 tarihleri arasında online olarak toplanmıştır. Çalışmamızın evrenini Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümü öğrencileri oluştururken, örneklemi ise çalışmaya katılmayı kabul eden 192 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmamızın yürütülebilmesi için ise Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul Başkanlığından etik kurul izni alınmıştır. Çalışmanın bulgularına baktığımız zaman; katılımcıların yaş ortalamasının 21,02 +/- 2,89 ve katılımcıların %68,8'inin kadın olduğu bulunmuştur. Korku ölçeğinden alınan ortalama puan 19,05 +/- 4,97 ve kadercilik ölçeğinden alınan puan ortalaması ise 43,14 +/- 12,89'dur. Ölçek puan ortalamaları cinsiyet ve kronik hastalık bulunma durumuna göre farklılık göstermekte olup, kadercilik ve korku ölçeği arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Korku, Kadercilik, Hemşirelik

Sözel Bildiri

STOMA ve HEMŞİRELİK BAKIMI

Gizem ORHAN [1], Mahmut ATEŞ [1]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, gizemorhan9819@gmail.com, mates@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Kolon kanserleri, inflamatuar bağırsak hastalıkları, divertikülit gibi birçok klinik durumun tedavi seçenekleri arasında stoma uygulaması yer almaktadır. Kolostomi ve ileostomi ise en yaygın stoma biçimleridir ancak gastrostomi, jejunostomi veya duodenostomi gibi uygulamalarda stoma biçimleri arasında yer almaktadır. Özellikle artan kanser insidanslarına paralel olarak tedavi seçenekleri arasında yer alan stoma uygulamasıın da sayısı giderek artmaktadır. Stomalar endikasyonuna göre ise kalıcı, geçici, uç, loop şeklinde olabilir. Stoma uygulamalarında ortaya çıkabilecek olan komplikasyonların görülme oranı az değildir. Bu nedenle hastalara stoma bakımı, diyet, egzersiz, komplikasyonlardan kaçınmak için belirli tekniklerin, ilaçların ve yardımcı araç gereçlerin kullanımına ilişkin bir eğitim verilmesi oldukça önemlidir. Ayrıca hastaların psikolojik ve spirituel gereksinimleri aynı zamanda bakım verenlerde oluşabilecek sorunlar da göz ardı edilmemelidir. Kraliyet Hemşirelik Koleji uzman stoma hemşireleri tarafından stoma bakımına ilişkin geliştirilmiş standartlar bulunmaktadır. Bu standartlar ise; preoperatif bakım, postoperatif bakım, taburculuk planlaması ve sürekli bakımdır. Sonuç olarak özellikle klinik hemşireleri ve stoma hemşirelerinin uygulamaları, bireyin günlük yaşamının bir parçası olacağı ve yaşam kalitesini etkileyeceği için hemşire tarafından hasta ve hasta yakınlarına eğitim verilmeli, evde izlem, ve bakım yapılmalıdır. Hastalara herhangi bir sorun yaşanması durumunda danışılabilecek üniteler hakkında bilgi verilmeli ve sosyal etkileşimi sağlamak için ostomi destek grupları kurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Stoma , Bakım, Hemşirelik

Sözel Bildiri

AKUT WERNİCKE ENSEFALOPATİSİNDE MR GÖRÜNTÜLEME BULGULARI

Ali KÖKSAL [1]

[1]*Bayındır Hastanesi Söğütözü Şubesi, Radyoloji Bölümü, Ankara, Türkiye, koksala72@gmail.com*

Özet:

Giriş ve Amaç: Wernicke ensefalopatisi thiamine (vitamin B_1) eksikliğine bağlı gelişen akut nörolojik bozukluktur. Genellikle, alkol bağımlılığı, gastrointestinal cerrahiler, uzamış kusma, kemoterapi, sistemik enfeksiyöz hastalıklar ve açlık grevleri' ne bağlı gelişen uzun süren beslenme bozukluğu sonrasında gelişen; oftalmopleji, serebellar disfonksiyon, mental durum ve hafıza bozukluğu olarak tariflenmiştir. Hastanın prognozundaki en kritik süreç thiamine tedavisine bir an önce başlamaktır.

Olgu Sunumu: 35 yaşında erkek hasta. Kolesistektomi cerrahisi sırasında koledokojejunostomi yapılması uygun görülen hastada cerrahi sonrasında oral beslenme bozuluyor. Yaklaşık 20 gün süren parenteral beslenme sonrasında; uykuya meyil, nistagmus, göz hareketlerinde kısıtlılık, ataksi, dengesizlik, konfüzyon gelişiyor. Acil olarak yapılan beyin MRG'de FLAIR sekansında ve DWI sekansında; her iki talamus posteromedialinde, her iki mamiller cisimciklerde, aquaduktus çevresindeki tektal plate kısımlarında ve 4. ventrikül komşuluğunda beyin sapında simetrik hiperintens lezyonlar izlendi.

Akut Wernicke ensefalopatisi tanısı konulan hastanın thiamin seviyeleri acil çalışıldı ve düşük bulundu. Thiamin tedavisi başlanılan hastada klinik bulgular hızlıca düzelmeye başladı. Ancak sonrasında araya giren sespsis nedeniyle hasta ex oldu.

Tartışma ve Sonuç: Thiamine (vitamin B_1) hücre membranlarındaki ozmotik gradientin sürdürülmesi, glikoz metabolizması ve nörotransmiter sentezi için gereklidir. Thiamine eksikliği olan hücre membranlarında ozmotik gradient sağlanamaz. Bunun sonucunda hücrede şişme ve sitotoksik ödem olur. 4-6 hafta vücuda thiamine alınmazsa tümüyle tükenir. Sonrasında klinik bulgular ortaya çıkar. Sitotoksik ödem gelişen alanlar MRG de FLAIR ve DWI sekanslarında simetrik hiperintens lezyonlar olarak izlenir. Wernicke ensefalopatisinin erken tanısında MR görüntüleme bulguları belirgin şekilde yardımcıdır. Hatalığın iyileşmesinde tedavinin başlama zamanı çok önemli olduğu için erken tanı çok önemlidir. Bu nedenle radyolog ve klinisyen arasında çok yakın bir iletişim olmalıdır.

Sözel Bildiri

SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM BECERİLERİ: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

[1]Berat KOÇYİĞİT, [1]Osman PEPE

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, ISPARTA

Özet: Bu çalışmanın amacı spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşam becerileri düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesidir.

Çalışmanın evrenini Süleyman Demirel Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 493 öğrenci örneklemini ise bu gruptan tesadüfi yöntemle seçilmiş 151 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmaya katılan gönüllülerden Kişisel bilgi formunu ve yaşam becerileri ölçeğini doldurmaları istenmiştir.

Verilerin analizi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Katılımcıların ölçekten aldıkları puanların aritmetik ortalama ve standart sapma $x \pm sd$ olarak sunulmuştur. İkili karşılaştırmalarda bağımsız değişkenler için t testi, ikiden fazla karşılaştırmalarda tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. İkiden fazla karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın ortaya konulması için Bonferonni testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Sonuç olarak, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaş, bölüm ve aile gelir düzeylerine göre yaşam becerileri ve alt başlıklarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmezken, cinsiyet değişkenine göre stres alt başlığında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu durumun toplumun ve eğitim kurumlarının süregelen toplumsal sınıf ve egemen cinsiyetçi kalıp yargılarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Spor Bilimleri, Öğrenci, Yaşam Becerisi

Sözel Bildiri

BESİN AMBALAJINDA YENİLİKLER: YENİLEBİLİR KAPLAMALAR

Nilüfer ÖZKAN[1], Büşra ASLAN[2]

[1]*Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, nozkan_@hotmail.com*

[2]*Erciyes Üniversitesi, Beslenme ve Diyetetik, Kayseri, Türkiye, dytbusraslan@gmail.com*

Özet: Bir besinin kalitesi organoleptik, besleyici ve hijyenik özelliklerine bağlıdır. Bu özellikler depolama ve satış aşamasında değişebilmektedir. Bu nedenle; sterilizasyon, yüksek basınç, radyasyon veya aktif maddeler gibi fiziki ve kimyasal işlemler besinleri ve besin kalitesini korumak için kullanılmaktadır. Koruma işleminin son aşamasında bir koruma paketi yani ambalaj kullanılması gerekmektedir. Tüketiciler tarafından; mikrobiyolojik açıdan güvenli, uzun raf ömürlü ve pratik besinlere olan talep artışı nedeniyle gıda endüstrisi, çeşitli materyaller ve farklı teknolojiler kullanarak besinleri paketleme stratejileri geliştirmiştir. Bu bildiride, besin ambalajlarında yeniliklerden biri olan yenilebilir kaplamalar hakkında kısa bilgiler verilmesi amaçlanmıştır.

Yenilebilir kaplamalar; besinleri korumak ve raf ömrünü uzatmak amacıyla bir besinin yüzeyi üzerinde oluşturulmuş ince tabakalı, doğal kaynaklardan elde edilen besinle birlikte yenilebilen maddelerdir. Bu kaplamaların üretiminde proteinler, karbonhidratlar, polisakkaritler ve yağ bazlı bileşikler tek başına veya farklı kombinasyonlar halinde kullanılabilmektedir. Yapılan çalışmalarda yenilebilir kaplamaların birçok besinin raf ömrünü uzatabildiği, nemi kontrol altına alabildiği, gaz değişimini ve oksidatif reaksiyonları sınırlandırabildiği ifade edilmiştir. Ayrıca yenilebilir kaplamaların; antioksidanlar, antimikrobiyaller, çeşitli tatlar ve probiyotikler gibi biyoaktif bileşiklerin taşıyıcısı olarak yiyeceklerin kalitesini iyileştirmek için kullanılabileceği bildirilmiştir. Yenilebilir kaplamaları kullanmanın avantajları; birkaç aktif içeriğin kaplamaya eklenebilmesi, besin ile tüketilebilmesi ve besinin besleyici ve duyusal özelliklerini arttırması olarak belirtilmiştir. Her ne kadar alerjik reaksiyonlar gibi olumsuz durumlar yapılan çalışmalarda gözlenmese de yenilebilir kaplama ile kaplanmış besinlere dikkatle yaklaşılmalı, besin etiketinde alerjen maddeler belirtilmelidir. Ayrıca antimikrobiyal özellik kazandırmak için kaplamalara eklenen bileşenler duyusal özellikleri değiştirebilir. Kaplamaların biyokimyasal ve ikincil metabolitler üzerindeki etkilerinin incelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Yenilebilir kaplamaların özelliklerini iyileştirmek için farklı besinlerde yeni teknolojilerin geliştirilmesi gelecek araştırmalar için önemli bir konudur.

Anahtar Kelimeler: Yenilebilir Kaplamalar, Ambalaj, Besin, Antimikrobiyal

Sözel Bildiri

REHABILITATION APPROACHES IN OBSTETRICAL BRACHIAL PLEXUS PALSY: SYSTEMATIC REVIEW

Eylül Pınar KISA[1,2], Zeynep HOŞBAY[1], Arzu RAZAK ÖZDİNÇLER[1]

[1] *Biruni University, Faculty of Health Sciences, Division of Physiotherapy and Rehabilitation, Istanbul,Turkey*

[2] *Istanbul University-Cerrahpaşa, Institute of Graduate Studies, Physiotherapy and Rehabilitation Doctora Program, Istanbul, Turkey*

Abstract:

Introduction: Obstetrical brachial plexus palsy (OBPP), one of the most complex peripheral nerve injuries, presents as an injury during birth. Improvements are seen with the current treatment approaches applied today.

Objective: The purpose of this review is to systematically present the studies of the last ten years in the literature to investigate the use of different physiotherapy approaches used in the post-surgical treatment of children with OBPP.

Method: The search was conducted with PubMed, PEDro, and Medline in the last ten years. We searched for the words 'OBPP'', ''surgery'', ''physiotherapy''. Reviewers identified studies based on title and abstract to determine the eligibility of the studies. Differences of opinion between the examiners were resolved by discussion. In the study, we included the physiotherapy interventions using mirror therapy, constraint-induced movement therapy (CIMT), virtual therapy (VR) and conventional therapy used after surgery in OBPP.

Results: The trials were one RCT and two case studies were included. One study shows that Toddler Arm Use Test scores throughout the intervention period demonstrated improvements in quality of movement, amount of use and willingness to use the affected extremity. The results suggest that treatment based on CIMT principles has the potential to promote functional gains for children with OBPP. CIMT study revealed that Melbourne assessment, nine-hole peg test and assisted hand assessment created a change greater. The last study suggests that compared to conventional and VR would be a home-based therapeutic complement to increase independent bimanual tasks using grasp and improve the quality of life.

Conclusion: Studies have shown that conventional, mirror therapy, VR and CIMT improve the quality of life of children. However, there are not many studies about postoperative physiotherapy program in OBPP. There is a need for meta-analyzes on this topic.

Keywords: Obstetrical brachial plexus palsy, Mirror therapy, Virtual therapy, Constraint-induced movement therapy

Sözel Bildiri

COVİD-19 DÖNEMİNDE AKADEMİSYENLERİN SEDANTER DAVRANIŞ VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Eylül Pınar Kısa[1,2], Arzu RAZAK ÖZDİNÇLER[1]

[1] *Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul,Türkiye*

[2] *İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Lisansüstü Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Doktora Programı, İstanbul, Türkiye*

Özet:

Giriş: Sedanter davranış, uyanık halde, yatar ya da oturur pozisyonda 1,5 MET (Metabolik Eşdeğer) ve bunun altında seviyede enerji tüketimine yol açan herhangi bir aktivite olarak tanımlanmıştır. Fiziksel aktivite ise, istirahat düzeyinin üzerinde enerji harcaması içeren her türlü kas kasılması sonucu oluşan hareket olarak tanımlanır. Covid-19 pandemisinde evden çalışma sürelerinin artması ve sokağa çıkma yasağı nedeniyle sedanter davranış ve fiziksel aktivite süreleri değişiklik göstermektedir.

Amaç: Çalışmanın amacı akademisyenlerin Covid-19 pandemisine bağlı olarak değişen fiziksel aktivite ve sedanter davranış sürelerini incelemektir.

Yöntem: Kesitsel tipteki araştırma, 2021 yılında Biruni Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde üniversite ortamına gelerek eğitim veren akademik kadro ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya yaş ortalaması 35,05+10,53 yıl olan 55 birey dahil edilmiştir. Evden çalışan, aktivite yapmaya engel herhangi bir ortopedik veya nörolojik problemi olan bireyler çalışmaya dahil edilmemiştir. Sosyo-demografik bilgiler ve boy, kilo verileri hazırlamış olduğumuz anketle sorgulanmıştır. Bireylerin sedanter davranış süreleri Sedanter Davranış Anketi ile, fiziksel aktivite düzeyleri Mesleki Oturma ve Fiziksel Aktivite anketi ile ölçülmüştür. Verilerin analizinde SPSS 24.0 programı kullanılarak, $p<0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamızın sonucuna göre akademisyenlerin haftaiçi sedanter geçirdikleri süre ortalama 11,02±4,05 saat, haftasonu ise 7,98±3,14 saat idi ve sedanter geçirilen süreler arasında anlamlı bir fark vardı ($p<0,001$). Akademisyenler günün ortalama %16,14'ünü ayakta, 12,12'sini yürüyerek, 5,58'ini ağır iş yaparak, 66,14'ünü ise oturarak geçirmektedir.

Tartışma ve sonuç: Covid-19 pandemi sürecinde akademisyenlerin haftaiçinde haftasonuna kıyasla daha uzun sürelerde sedanter davranış sergiledikleri, haftasonu çalışmayan akademisyenlerin bu günlerde de sedanter davranışlarda yüksek süreler harcadığı belirlendi. Sedanter geçirilen süreler göz önüne alındığında çoğunun fiziksel olarak aktif geçirdikleri sürenin kısıtlandığı görüldü. Karantina sürecinde fiziksel aktivite düzeyinin yükseltilmesi ile sedanter davranış sürelerinde azalmalar sağlanabilir. Çalışmamızın Türkiye'de fiziksel aktiviteyi artırmaya ve sedanter davranışları azaltmaya yönelik daha kapsamlı çalışmalara yol göstermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, sedanter yaşam, fiziksel aktivite, mesleki oturma süresi, akademisyen

Sözel Bildiri

PANKREATİK İNSİDENTALOMALAR: AKSESUAR DALAK OLGULARININ İNCELENMESİ

M. Hilkat BİLALOĞLU[1], İsmail ZİHNİ[2]

[1] *Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, drhilkatbilaloglu@gmail.com*

[2] *Dr. Öğretim Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, ismailzihni@gmail.com*

Özet:

Giriş: İnsidental pankreas lezyonlarının tanımlanması, görüntülemelerdeki gelişmeler nedeniyle artmaktadır. İntrapankreatik aksesuar dalakların (İPAD) tanısındaki ve malignite ayrımındaki zorluklar devam etmektedir. Alternatif tanılar ekarte edilemediğinden ve risk barındırdığından İPAD sıklıkla rezeke edilir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, İPAD ile ilgili deneyimimizi incelemek ve preoperatif tanıları gözden geçirmektir.

Yöntem: 2010-2020 yılları arasında distal pankreatektomi geçiren hastalar retrospektif incelendi. Demografik bilgiler, preoperatif görüntüleme yöntemleri ve yapılan operasyon ve sonuçları gözden geçirildi ve analiz edildi.

Bulgular: Malignite ön tanısıyla distal pankreatektomi yapılan 28 hastadan 2'sinin patoloji sonucunda İPAD olarak raporlandı . Olgulardan 1'i 60 yaşında erkek hasta ve 1' 47 yaşında erkek hasta idi. Her iki olgu da insidental olarak saptanan ve pankreas nöroendokrin tümör olarak yorumlanan kitle ile opere edildi. Preoperatif çalışma, görüntüleme ve laboratuvar testleri değişkendi. Preoperatif olarak her iki olgu da malignite ekarte edilemedi ve pankrea tümör ön tanısıyla opere edildi. Olgulardan birine distal subtotal pankreatektomi+splenektomi yapılırken, diğerine aynı işlem laparoskopik olarak yapıldı. Her iki olgunun patoloji raporu intrapankreatik ektopik dalak olarak raporlandı.

Tartışma ve Sonuç: İPAD gibi tesadüfi pankreas lezyonları, klinisyenler için tanısal bir zorluk olmaya devam etmektedir. Malign ve premalign patolojiler yanında İPAD da akılda tutulmalıdır. Yapılacak detaylı inceleme sonrası gereksiz pankreas rezeksiyonlarını önlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Dalak, Ektopik Dalak, Pankreas tümörü

Sözel Bildiri

10-12 YAŞ GRUBU FUTBOLCULARA UYGULANAN 8 HAFTALIK DAR ALAN OYUNLARININ BAZI PARAMETRELERE ETKİSİ

Sezer TAŞTAN[1], Yunus Emre BAĞIŞ[2], Ömer Cumhur BOYRAZ[3]

[1]*Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Hareket ve Antrenman Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora Öğrencisi.*
[2]*Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Hareket ve Antrenman Bilimleri Ana Bilim Dalı, Öğretim Üyesi.*
[3]*Çukurova Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Spor Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı, Araştırma Görevlisi.*

Özet: Araştırmanın amacı 10-12 yaş grubu futbolculara 8 hafta uygulanan dar alan oyunlarının bazı parametrelere etkisidir. Araştırmaya Ankara Demirsporun alt yapısında oynayan, yaş ortalamaları 10,4±0,8 (yıl), spor yaşı ortalamaları 2,96±1,4 (yıl), boy ortalamaları 147,8±6,0 (cm), vücut ağırlığı ortalamaları 42,04±6,92 (kg) olan 25 lisanslı ve müsabık olan erkek futbolcular katılmıştır. Araştırma için kulüp yönetiminden, sporcu velilerinden gerekli izinler alınmıştır. Araştırmanın yöntem bölümünde 8 haftalık dar alan oyunları öncesinde futbolculardan boy, vücut ağırlığı, bacak kuvveti, dikey sıçrama, denge, oksijen saturasyonu (spo2), 5, 10, 20 m sürat, çeviklik test ölçümleri alınmış, antrenman programı sonrasında tekrar ölçümler alınmıştır. Araştırmanın istatiksel analizi, SPSS 24.00 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı veriler aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum maksimum olarak verilmiştir. Futbolcuların bacak kuvveti, dikey sıçrama, denge, oksijen saturasyonu (spo2), 5, 10, 20 m sürat, çeviklik test ölçümlerinin normallik dağılımına bakılmış, veriler normal dağılım göstermemesinden dolayı ön test son test arası antrenman etkisinin incelenmesi için Wilcoxon sıralı işaretler testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 önem seviyesine göre değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilere göre 8 hafta uygulanan dar alan oyunlarının bacak kuvveti, dikey sıçrama, denge, oksijen saturasyonu (spo2), 5, 10, 20 m sürat, çeviklik test verilerinden istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($p>0.05$). Sonuç olarak; 10-12 yaş grubu futbolculara uygulanan 8 haftalık dar alan oyunlarının bu parametrelere olumlu etki gösterdiği, futbol branşının karakteristik özellikleri bakımından fiziksel, fizyolojik, biyomotorik özelliklerin gelişimi açısından dar alan oyunlarına yer verilmesi gerektiği, antrenman programı hazırlanırken özellikle bu yaş grubu futbolcularına uygulanması söz konusu olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Dar Alan Oyunları.

Sözel Bildiri

GİNGİVAL MELANİN DEPİGMENTASYON YÖNTEMLERİ VE AİR ABRAZİV UYGULAMASININ KLİNİK RAPORU: VAKA SERİSİ

Şeyma EKEN[1], Büşra ÖZALTUN[2], Berceste GÜLER[3]

[1] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Anabilim Dalı, Kütahya, Türkiye, seyma.eken@ksbu.edu.tr*

[2] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Anabilim Dalı, Kütahya, Türkiye, busra.ozaltun@ksbu.edu.tr*

[3] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji Anabilim Dalı, Kütahya, Türkiye, berceste.guler@ksbu.edu.tr*

Özet:

Amaç: Dişeti melanin hiperpigmentasyonu (MP), melanin granüllerinin aşırı birikimi nedeniyle oluşmaktadır ve iyi huylu olupgenellikle tıbbi sorunlarla ilişkili olmayan fakat hastalar tarafından estetik sorunlara sebep olan renklenmelerdir. Kozmetik tedavilere olan talep,MP'nin tedavisininele alınmasını yaygınlaştırmıştır.MP tedavisinde gingivektomi, serbest dişeti grefti ile gingivektomi, gingivoplasti, elektrocerrahi, kriyocerrahi, kimyasal ajanlar, elmas frez ile abrazyon, lazer, askorbik asit jeli ve air abraziv uygulamarı gibi çeşitli tedavi yöntemleri kullanılmaktadır.Bu çalışmanın amacı, diğer tedavi yöntemlerine kıyasla minimal invaziv tedavi yöntemi olan air abrazivlerin kullanımınınMP üzerindeki etkisini değerlendirmektedir.

Yöntemler: Bu çalışmada,MP tedavi yöntemleri, PUBMED-Medline üzerinden"dişeti melanin hiperpigmentasyonu" "air abraziv" "melanin depigmentasyon"anahtar kelimeleri kullanılarak araştırıldı. MP için literatürde kullanılan cerrahi tedavi yöntemlerine ilişkin yayınlar derlendi. Estetik kaygılarla kliniğimize MP şikâyeti ile başvuran,sistemik olarak sağlıklı üç hasta, maksilla anterior bölgede uygulanan air abraziv uygulaması sonrası değerlendirildi. Cerrahi öncesinde Dummett's Oral Pigmentasyon İndeks (DOPİ) esas alınarak yapılan sınıflandırma kullanıldı. Hastalara kliniğimizde Faz I tedavi ve oral hijyen eğitimi verildi.Operasyon bölgesinde maksilla anterior bölgeye lokal anestezi uygulandı. 60µ - 70µ gren boyutuna sahipkalsiyum karbonat tozları ile gingivaya 3-4 mm mesafeden tamdepigmentasyon elde edilene kadar air abraziv uygulamasına devam edildi. Sadece MP gösteren bölgelerde işlem uygulandıktan sonra kanama kontrolü yapıldı. Yara bölgesi periodontal pat ile tamamen kapatıldı. Hastaya postoperatif önerilerde bulunuldu.Postoperatif olarak 7., 14. ve 28. günlerdehasta tarafından ağrı ve hassasiyet;hasta ve hekim tarafından ise estetik görünüm görsel analog skalası kullanılarak gingival değerlendirilme yapıldı.

Bulgular: Vaka serisine dahil edilen hastalarda postoperatif olarak yara iyileşmesi sorunsuz gerçekleşti ve herhangi bir komplikasyon meydana gelmedi.Hastaların görsel analog skalasına göre 1. hafta ortalama ağrı değeri 3.3, hassasiyet değeri 3, estetik değerlendirme hem hasta hem hekim tarafından 10 olarak bulgulandı. 28. günde hasta tarafından ağrı ve hassasiyet değeri 0 olarak bulgulanırken; hem hasta hem hekim tarafından estetik değerlendirme yine 10 olarak bildirildi.

Sonuç: Melanin pigmentasyonlarında literatürde geçmişten günümüze pek çok tedavi yöntemi uygulanmaktadır.Tedavi yöntemleri arasındaair abraziv yöntemler kabul edilebilir ağrı ve hassasiyet düzeyi vermektedir ancak literatürde bu tekniğin uygulanması ve olası komplikasyonları ile ilgili çok az bilgi bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler:dişeti melanin hiperpigmentasyonu, air abraziv, melanin depigmentasyon, gingivoplasti

Poster Bildiri

ALERJİK ASTIM HASTASINDA MAKSİLLA ÖN BÖLGE DİŞETİ BÜYÜMELERİNİN CERRAHİ PERİODONTAL TEDAVİSİ

Şeyma EKEN[1*], Berceste GÜLER [2]

[1] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı 43100, Kütahya, Türkiye, seyma.eken@ksbu.edu.tr*

[2] *Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı 43100, Kütahya, Türkiye, berceste.guler@ksbu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Bu olgu sunumunda alerjik astım ve ağız solunumu hikayesi olan bir bireyde üst ön bölgede bulunan dişeti büyümelerinin cerrahi periodontal tedavisi değerlendirilmiştir.

Gereç ve Yöntem: 16 yaşında kadın hasta, üst ön bölgedeki dişeti büyümesi şikayetiyle kliniğimize başvurmuştur. Hastadan alınan anamnezde alerjik astım hikayesi olduğu, Montelukast (Zespira, Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş, İstanbul, Turkey) ve Budesonid (Rolastym Aerosol, Deva Holding A.Ş., İstanbul, Turkey) etken maddeli ilaçları kullandığı ve ağız solunumu yaptığı öğrenilmiştir. Yapılan intraoral muayenede üst ön bölgeyi içine alan dişeti büyümesi ve frenilum ataşmanı tespit edilmiştir. Hastadan alınan panoramik ve periapikal radyograflarda alveoler kemik yıkımı görülmemiştir. Hasta kulak burun boğaz bölümüne konsülte edilmiştir. Kliniğimizde Faz I tedavi ve oral hijyen eğitimi aldıktan 3 hafta sonra kontrol seansı gerçekleştirilmiştir. Gingival büyümelerin tedavisi için lokal anestezi altında gingivektomi bıçakları kullanılarak büyümeler uzaklaştırılmış ve gingiva anatomik formuna göre düzeltilmiştir. Kanama kontrolü sonrası periodontal pat yerleştirildikten sonra postoperatif önerilerde bulunulmuştur. 7, 14 ve 90. günlerde kontrol seansları gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Konsültasyon doğrultusunda kulak burun boğaz bölümü tarafından 3 aylık süreç içerisinde aylık olarak budesonid etken maddesi içeren ilaç değiştirildi ve ağız solunumu problemi tedavi edildi. 90. gün sonunda hastanın periodontal sağlığının ve gingival anatomik konturların idame ettirildiği gözlenmiştir.

Sonuç: Gingival büyümeler, sistemik nedenler ve kullanılan ilaçlara bağlı olarak provake olabilmektedir. Özellikle ağız solunumu yapan hastalarda maksilla anterior bölgedeki gingival büyümelerin tedavisinde öncelikle ağız solunuma neden olan etkenin ortadan kaldırılması periodontal tedavinin sonuçlanması ve idamesi açısından önem arz etmektedir.

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MÜLTECİLERE YÖNELİK TUTUMLARI VE KÜLTÜRLER ARASI DUYARLILIKLARI

Ayşegül AKCA*, Sultan AYAZ-ALKAYA**

** Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, agakca@ybu.edu.tr*

*** Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, sultan@gazi.edu.tr*

Özet:

Giriş: Toplumda mülteci nüfusun bireylerin günlük yaşam alanına yönelik katılım düzeyinin artmasıyla göç ve mülteciler hakkındaki görüşler etkilenmektedir. Topluma hizmet sunacak hemşirelik öğrencilerinin mültecilere ve farklı kültürlere sahip bireyler dahil olmak üzere kaliteli bakımın sağlanmasında yetkin olması önemlidir.

Amaç: Araştırma hemşirelik öğrencilerinin mültecilere yönelik tutumları ve kültürler arası duyarlılıklarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma kesitsel tasarım ile Ankara'da iki üniversitede 2020-2021 yılı Güz döneminde eğitimine devam eden öğrenciler ile yürütülmüştür. Araştırma örneklemine 905 hemşirelik öğrencisi dahil edilmiştir. Veriler kişisel bilgi formu, Mültecilere Yönelik Tutum Ölçeği (MYTÖ) ve Kültürler Arası Duyarlılık Ölçeği (KADÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, bağımsız gruplarda t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik kurul onayı, kurum izni ve bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.31 ± 1.83, %86.6'sının kadın, %79.1'inin göçmen bireye ve %66.6'sının farklı kültüre sahip bireye daha önce bakım vermediği belirlenmiştir. Öğrencilerin MYTÖ ortalama puanı 82.49±16.66 ve KADÖ ortalama puanı 91.31±11.15'ti. İki üniversite öğrencileri arasında MYTÖ puan ortalaması bakımından anlamlı fark olduğu ($p < 0.05$) belirlenmiştir. MYTÖ puan ortalaması ile KADÖ toplam puan ortalaması ($p < 0.05$), 'kültürel farklılıklara saygı' ve 'iletişimde sorumluluk' alt boyutları arasında ($p < 0.05$) negatif yönde ilişki olduğu bulunmuştur.

Tartışma ve Sonuç: Öğrencilerin mültecilere yönelik tutumunun istenen düzeyde olmadığı ve kültürler arası duyarlılığının yeterli düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin kültürler arası duyarlılıkları literatürle benzerlik göstermektedir. Hemşirelik öğrencilerinin mültecilere yönelik tutumu ve kültürler arası duyarlılığı üzerinde eğitim kurumunun kültürünün de etkisi olabileceği düşünülmektedir. Hemşirelik öğrencileri, hasta/sağlıklı bireylere bakım verirken, sağlık değerlendirmeleri yaparken ve tedavi seçenekleri sunarken kültürler arası bileşenlerin nasıl uygulanacağı konusunda daha derin bir anlayışa sahip olmalıdır. Farklılaşan toplum kültürüne yönelik lisans öğrencilerine kültürler arası hemşirelik becerilerinin kazandırılması, değişen koşullara uyum sağlamış sağlık insan gücü için gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Mülteci, Kültürler Arası Duyarlılık, Lisans Öğrencisi

Sözel Bildiri

BİYOLOJİK AFET COVID-19 : ÇOCUKLARDA PANDEMİ SÜRECİNİN PSİKOSOSYAL ETKİSİ

Halil İbrahim TAŞDEMİR[1], Emine EFE[2]

[1] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, dibrahimtasdemir@gmail.com*

[2] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, eefe@akdeniz.edu.tr*

Özet:

Coronavirüs (COVID-19) salgını, kısa zamanda pandemiye dönüşerek, dünya genelinde normal yaşamın akışını bozan biyolojik bir afet halini almıştır. Pandemi sürecinde vakaların önüne geçebilmek amacıyla okulların uzaktan eğitim yöntemine geçmesi; çocuk bakım merkezleri, gündüz bakım evleri, özel eğitim merkezlerinin belirsiz süreli kapanması; 20 yaş altı ve 65 yaşından büyük kişilerin evlerinden dışarı çıkmalarının yasaklanması gibi bir takım yaptırımlar uygulanmıştır. Hayatın normal seyrinden farklı olarak meydana gelen bu değişimler özellikle çocuklar için bir takım psikososyal etkilere sebep olmaktadır. Literatürde her ne kadar çocukların bu hastalığa yakalanma ve zarar görme olasılıkları yetişkinlere göre düşük olsa da; Psikososyal boyutta en az yetişkinler kadar zarar görmektedirler. Çocukların zihinsel, duygusal ve fiziksel refahı, COVID-19'a benzer şiddetli pandemik olaylar sırasında desteklenecek en büyük öncelik olmalıdır. Çocukların gelişim dönemine göre vereceği tepkiler ve etkilenme durumları farklı olabileceği için her döneme özgü yaklaşımlar ebeveynler için oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Çocuk sağlığı, Pandemi, Psikososyal etki

Sözel Bildiri

COVID-19 PANDEMİSİ VE ÇOCUKLARDA KORUNMA İÇİN ALINABİLECEK ÖNLEMLER

Ayla KAYA[1], Nimet KARATAŞ[2], Ayşegül İŞLER DALGIÇ[3]

[1] *Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, aylakaya@akdeniz.edu.tr*

[2] *Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, nimetkaratas@akdeniz.edu.tr*

[3] *Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, aisler@akdeniz.edu.tr*[3]

Özet: Coronavirüs hastalığı (COVID-19) hızlı ve sarsıcı bir küresel etki ile tüm yaşam koşullarında yeni düzenlemelere yol açmış durumdadır. İnsidansı giderek artan pediatrik popülasyon bu düzenlemelerin merkezinde yer almaktadır ve alınacak önlemler belirleyici özelliklere sahiptir. COVID-19 pandemisinin çocuk sağlığı üzerine etkilerinin tanımlanması ve güncel duruma yönelik koruyucu önlemlerin literatüre dayanılarak tartışılması pandemi yönetiminde çocuk sağlığı için kritik öneme sahiptir. Bu derlemede COVID-19 pandemisinin çocuk sağlığı üzerine etkileri ve hastalık yönetimi ulusal ve uluslararası güncel literatür incelenerek sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: çocuk sağlığı, COVID-19, korunma

Sözel Bildiri

İLERİ EVRE KANSER HASTALARINA BAKIM VERENLERİN DESTEKLENMEMİŞ BAKIM GEREKSİNİMLERİ İLE UMUT DÜZEYLERİ

Müge ALTINIŞIK[1], Burcu KOCABIYIK[2], Fatma ARIKAN[1], Huri Yeşim ŞEVİK[2], Hasan Şenol COŞKUN[3]

[1] Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı
mugealtinisik@hotmail.com , farikan64gmail.com
[2] Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Kliniği Hemşiresi
nesil02005@hotmail.com, yesimsevik76@hotmail.com
[3] Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Öğretim Üyesi
hscoskun@akdeniz.edu.tr

Özet:

Amaç: Bu çalışmanın amacı, ileri evre kanser hastalarına bakım verenlerin desteklenmemiş bakım gereksinimlerini, umut düzeylerini ve değişkenlerin umut düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemektir.

Yöntemler: Tanımlayıcı ve kesitsel araştırma, üniversite hastanesinde ileri evre kanser hastalarına bakım veren 150 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Veriler Hasta ve Bakım Veren Tanıtım Formu, Bakım Verenlerin Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği' (SCNS-P & C-T) ve Herth Umut Ölçeği (HHI) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizleri SAS 9.4 paket programında yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistikler ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: İleri evre kanser hastalarına bakım verenlerin bakım gereksinimleri (ortalama = 2.89, SS = 0.95) ve umut düzeyleri (ortalama = 52.39, SS = 15.57) ortalamanın üzerindeydi. En çok ihtiyaç duyulan gereksinimlerin iş-sosyal ve sağlık hizmetleri-bilgi ihtiyaçları olduğu saptandı. Ayrıca umudun iş-sosyal ihtiyaçlar ve sağlık hizmeti bilgi ihtiyaçları üzerinde olumlu bir etkisi olduğu belirlendi. Bakım verenlerin karşılanmayan ihtiyaçlarında, bakım verenin yaşı ve hastanın tanı süresi etkili olmuştur. Buna ek olarak, bakıcıların umut düzeyindeki düşüşün, mesleki ve sosyal ihtiyaçların yanı sıra sağlık bakımı ve bilgi ihtiyaçları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu saptandı. Artan bakıcı yaşının karşılanmamış tüm ihtiyaçları etkilediği belirlenirken, yeni tanın hastaların psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarını saptandı.

Sonuçlar: Bakım verenlerin önemli bir yüzdesinin karşılanmamış ihtiyaçları vardı. Düşük umut seviyelerinin karşılanmamış ihtiyaçlar için bir risk oluşturduğu bulunmuştur. Bu nedenle sağlık hizmeti verenlerin karşılanmamış ihtiyaçları karşılamak ve umudu güçlendirmek için planlar yapması bakım verenler için faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bakım Verenler, Kanser, Umut, Destekleyici Bakım Gereksinimleri

Sözel Bildiri

PLUMAGE REFLECTANCE AND MORPHOMETRIC VARIATION IN THE MALE AND FEMALE CHUKAR PARTRIDGES (*Alectoris chukar*, Galliformes)

Bekir KABASAKAL[1], Sarp KAYA[2], Aziz ARSLAN[3], Ali ERDOĞAN[4]

[1]*Antalya Bilim University, Vocational School of Health Services, Department of Medical Services and Techniques, Anesthesia Programme, Antalya, Turkiye. bekir.kabasakal@antalya.edu.tr*

[2]*Mehmet Akif Ersoy University, Vocational School of Health Services, Burdur, Turkiye*

[3]*Akdeniz University, Education Faculty, Department of Primary Education, Antalya, Turkiye. aaslan@akdeniz.edu.tr*

[4]*Akdeniz University, Science Faculty, Department of Biology, Antalya, Turkiye, aerdogan@akdeniz.edu.tr*

Abstract:

Introduction: The Chukar Partridge (*Alectoris chukar*, Galliformes) ranges from the Balkans to eastern Asia including Anatolia where is the western edge of its range. It is an economically important bird for Turkiye since being as a game animal, and thousands of partridges bred in captivity are released to nature by The Ministry of Agriculture and Forestry for hunting purposes every year. Chukar Partridge is a medium-sized partridge that both sexes are similarly ornamented. In other words, its sexes cannot be discriminated with the naked eye.

Aim: We, therefore, examined the plumage reflectance and morphometric variation in the male and female Chukar Partridges whether the sexes of species differ from each other.

Method: We measured 9 morphometric characteristics (head height, head width, bill length, bill width, bill height, wing, tail, and shape and length of throat and breast band) of 158 males and 45 females and 5-10 feather samples from 3 different body parts (breast, belly and tail) to measure the classic colourimetric variables (brightness, UV-range and chroma) were collected in this purpose from different parts of Anatolia and Trace. Both nonparametric and multivariant analyses were performed with R 4.0.2.

Results: We found that male chukars larger and heavier than females. On the other hand, we found no significant differences in plumage reflectance.

Discussion and Conclusion: Our results supported that male chukars larger than females. This means that chukar is a sexually dimorphic species in size. However, Further analyses such as the avian visual models are needed to better understand the colourimetric differences in sexes.

Keywords: *Alectoris chukar*, Morphometry, Plumage Reflectance, Sexual dimorphism

Acknowledgments: This study was supported by The Scientific and Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) under project no: 116Z356 and was conducted with the permission of The Ministry of Forestry and Water affairs (50814/2016) and according to Akdeniz University Ethical Committee on Animal Experiments regulations (15/2016).

Sözel Bildiri

HEMOFİLİ HASTASI ÇOCUK VE ADÖLESANLARDA AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kübra YILMAZ ÇALIŞIR[a], Hüseyin KARAYILMAZ[b], Alphan KÜPESİZ[c]

[a] *Uzman, Çocuk Diş Hekimi, Antalya, dtkubiss@outlook.com*

[b] *Akdeniz Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti A.D., Antalya, dthkarayilmaz@yahoo.com*

[c] *Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Pediatrik Hemotoloji/Onkoloji B.D., Antalya, akupesiz@akdeniz.edu.tr*

Özet:

Giriş: Hemofili, X kromozomuna bağlı kalıtsal geçiş gösteren kanama bozukluğudur. Ağız içi kanamalar hemofili hastalarında üzerinde önemle durulması gereken durumlardır. Hemofili hastalarının önemli bir kısmının ilk teşhisleri, ciddi ağız içi kanamaların oluşmasından sonra konulmaktadır. Kanama korkusu hemofilili hastaların fırçalama alışkanlığı kazanamamalarına neden olmaktadır. Hemofilinin ağız ve diş sağlığı sorunlarını, ağız ve diş sağlığı sorunlarının ise hemofilinin komplikasyonlarını tetiklediği göz önünde bulundurulursa, bu kısır döngünün kırılarak hastalığın kontrole alınması ve toplumsal fayda sağlanması amacıyla kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Amaç: Çalışmamızın amacı hemofili hastası çocuk ve adölesanların, diş çürüğü, oral hijyen durumları, tükürük tamponlama kapasitesi, tükürük akış hızı, Streptococcus mutans(S. *mutans*) ve laktobasil seviyelerini değerlendirmek, yaş ve cinsiyet ile uyumlu sağlıklı hastalarla sonuçları karşılaştırmaktır.

Yöntem: Yaşları 4-17 (ort: 9,90±4,38) arası değişen, 43 hemofilili erkek ve yaşları 6-15 (ort: 9,62±2,34) arası değişen sağlıklı 40 erkek çocuk çalışmaya dahil edilmiştir. Hemofili hastaları ve sağlıklı kontrol grubunun başlangıç oral hijyen indeksi(OHI), plak indeksi(PI), gingival indeksi(GI), diş taşı indeksi, DMFT, dft, tükürük akış hızı, tükürük tamponlama kapasitesi ve S. *mutans* ve laktobasil değerleri kaydedilmiştir. Oral hijyen eğitimleri verilip, gerekli tedavileri için ilgili kliniklere yönlendirilen hemofili hastalarının altıncı ayda aynı ölçümleri tekrar yapılmış ve elde edilen veriler karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Çalışma grubunun başlangıç OHI, PI, GI, diş taşı indeksi, DMFT değeri ve S. *mutans* düzeyi kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur($p<0,005$). Çalışma grubunun 6 ay sonraki OHI, PI, diş taşı indeksi ve S. *mutans* seviyelerinde başlangıç değerlerine göre anlamlı bir iyileşme görülmüş olup, kontrol grubu ile aralarındaki istatistiksel farklılık ortadan kalkmıştır. Çalışma grubu tükürük akış hızı ve tamponlama kapasitesinin altıncı ayda arttığı görülmüştür($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızın sonuçlarına göre hemofili hastalarına oral hijyen eğitimlerinin verilmesi, dental tedavi ihtiyaçlarının karşılanması ve düzenli takiplerinin yapılmasının önemli olduğu ve 6 ay gibi kısa bir sürede ağız-diş sağlığı durumlarının sağlıklı bireylerle aynı seviyeye gelebileceği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemofili, DMFT, S. *mutans*, laktobasil, Gingival indeks

**Akdeniz Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Çocuk Diş Hekimliği A.D., Diş Hekimliği Uzmanlık Tezi, 16.09.2020 tarih ve 33-103 sayılı Yönetim Kurulu kararı onaylanmıştır.*

Sözel Bildiri

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: MULTİ-KÜLTÜREL PROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Fatima El Zahra AMİN FADİL[1], Halil İbrahim TAŞDEMİR[2], Emine EFE[3]

[1] *Pharmacopee et Medecine Traditionnelle, N'Djamena, Chad*

[2] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, dibrahimtasdemir@gmail.com*

[3] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye, eefe@akdeniz.edu.tr*

Özet:

Amaç: Bu çalışma uluslararası öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını etkileyen faktörleri saptamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu araştırma prospektif, multikültürel modele sahip tanımlayıcı bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan uluslararası öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, çalışmaya gönüllü olan 59 farklı ülkeden, 12 farklı fakülteden 150 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri "sosyo-demografik veri formu" ve "Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği" ile toplanmıştır. Veri analizinde SPSS Paket programı kullanılmıştır ve 0.05 anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir. Verilerin değerlendirmesinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, varyans analizi, korelasyon ve regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların yaş aralığı 17-35 arasında dağıldığı saptandı. Katılımcıların 56'sı kadın, 94'ü ise erkekti. 90 katılımcı lisans eğitimi almakta iken; 41 öğrenci yüksek lisans, 19 öğrenci ise doktora eğitimi almakta olduğu saptanmıştır. Katılımcıların sadece %27'si (n=41) düzenli olarak üç öğün beslendiği saptanmıştır. Katılımcıların %21.3'ünün (n=32) haftada en az üç kez basit beden hareketleri ile egzersiz yaptığı saptanmıştır. Katılımcıların %18'inin (n=27) sigara, %22'sinin (n=33) ise alkol tüketimi olduğu saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin Sağlıklı Yaşam Biçimleri Ölçeği puan ortalaması 120.18±17.41, alt gruplar arasında en yüksek puan ortalamasını kendini gerçekleştirme 34.48±5.10 olduğu saptanmıştır. En düşük puan ortalaması ise fiziksel aktivite (16.12±4.72) olarak saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma sonucunda Uluslararası öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışları ölçeği puan ortalamasının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, sağlığı geliştirme, sağlıklı yaşam biçimi, yaşam tarzı

Sözel Bildiri

HEMODİYALİZ TEDAVİSİ UYGULANAN BİREYLERDE KAHKAHA TEMELLİ UYGULAMALARIN FİZYOLOJİK VE PSİKOLOJİK ETKİLERİ: SİSTEMATİK DERLEME

Şefika Tuğba YANGÖZ[1], Hatice CEYLAN[2], Zeynep ÖZER[3]

[1]*Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, tugbayangoz@gmail.com*

[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu, haticedorum@hotmail.com*

[3]*Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, zeynepcanli@akdeniz.edu.tr*

Özet:

Hemodiyaliz tedavisi uygulanan bireylerde fizyolojik ve psikolojik sorunlar sık görülmektedir. Bu sorunların yönetiminde son yıllarda kahkaha yogası, kahkaha terapisi ve film izleme gibi nonfarmakolojik bir yöntem olan kahkaha temelli uygulamalardan yararlanılmaktadır.

Amaç: Hemodiyaliz tedavisi uygulanan bireylerde kahkaha temelli uygulamaların fizyolojik ve psikolojik etkilerini incelemektir.

Yöntem: Science Direct, Web of Science, Springer Link, Ovid, CINAHL, Pubmed, Cochrane library, Proquest, YÖK Ulusal Tez Merkezi, TR Dizin, Scopus veri tabanları yıl sınırlaması olmadan taranmıştır. Tarama "humor, hemodialysis, laughter, movie" terimleri ve kombinasyonları kullanılarak Şubat-Mart 2021 tarihinde yapılmıştır. Sistematik derleme Cochrane kılavuzuna ve PRISMA kontrol listesine göre hazırlanmış ve sunulmuştur.

Bulgular: Tarama sonucunda dahil edilme kriterlerini karşılayan iki randomize kontrollü ve dört yarı-deneysel çalışma sistematik derlemeye dahil edilmiştir. Çalışmaların dördünde nefes ve esneme egzersizi, kahkaha egzersizi ve kahkaha meditasyonu adımlarından oluşan kahkaha terapisi uygulanmıştır. Kahkaha terapisinin seans sıklığı haftada bir ya da üç kez, seans süresi 30-60 dakika ve seans sayısı 4-16 seans arasında değişmektedir. Çalışmaların üçünde yöntem hemodiyaliz seansı sırasında, bir çalışmada ise online yöntem ile hastaların evlerinde uygulanmıştır. İki çalışmada ise kahkaha temelli uygulama komedi filmi izleme ile haftada iki ya da üç kez, 40-120 dakika ve 10-12 seans arasında değişen prosedür ile hemodiyaliz seansı sırasında gerçekleştirilmiştir.

Sonuç: Kahkaha temelli uygulamaların depresyonda, kan basıncında, baş ağrısında olumlu yönde etkili olduğu, kortizol düzeyi, laboratuvar bulguları, anksiyete ve iyilik halinde etkili olmadığı saptanmıştır. Yaşam kalitesi ve ruh halinde ise farklı sonuçlardan dolayı etkili olabileceği düşünülmektedir. Kahkaha temelli uygulamaların maliyet etkili, yan etkisi olmayan ve kolay uygulanabilen bir yöntem olarak sağlık profesyonelleri tarafından uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kahkaha terapisi, Kahkaha yogası, Film terapisi, Hemodiyaliz, Hemşirelik, Sistematik Derleme

Sözel Bildiri

HEMODİYALİZ TEDAVİSİ UYGULANAN BİREYLERDE EGZERSİZİN HUZURSUZ BACAK SENDROMUNA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ

Şefika Tuğba YANGÖZ[1], Hatice CEYLAN[2], Zeynep ÖZER[3]

[1]*Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, tugbayangoz@gmail.com*

[2]*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu, haticedorum@hotmail.com*

[3]*Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, zeynepcanli@akdeniz.edu.tr*

Özet: Hemodiyaliz tedavisi uygulanan bireylerde Huzursuz Bacak Sendromu sık görülen sorunlar arasında yer almaktadır. Huzursuz Bacak Sendromunun yönetiminde nonfarmakolojik yöntemlerden de yararlanılmaktadır. Egzersiz de nonfarmakolojik yöntemlerden biridir.

Amaç: Hemodiyaliz tedavisi uygulanan bireylerde egzersizin Huzursuz Bacak Sendromu üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışma kapsamına alınacak makaleler, yıl sınırlaması olmaksızın Science Direct, Web of Science, Springer Link, Ovid, CINAHL, Pubmed, Cochrane library, Proquest, YÖK Ulusal Tez Merkezi, TR Dizin, Scopus veri tabanlarında taranmıştır. Tarama "clinical trials, exercise, hemodialysis, restless leg syndrome" terimleri ve kombinasyonları kullanılarak Şubat-Mart 2021 tarihinde yapılmıştır. Sistematik derleme Cochrane kılavuzuna ve PRISMA kontrol listesine göre hazırlanmış ve sunulmuştur.

Bulgular: Tarama sonucunda dahil edilme kriterlerini karşılayan beş randomize kontrollü çalışma sistematik derlemeye dahil edilmiştir. Çalışmalarda egzersiz türü olarak germe ve direnç egzersizleri hemodiyaliz seansı sırasında uygulanmıştır. Egzersizin seans sıklığı haftada üç kez, seans süresi 30-45 dakika ve seans sayısı ise 18-72 seans arasında değişmektedir. Germe egzersizi 5 dakika ısınma, 20 dakika germe ve 5 dakika gevşeme şeklinde, direnç egzersizi ise intradiyalitik pedal çevirme şeklinde uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise çalışmalarda farklı yöntemler uygulanmıştır. Tüm sonuçlar Uluslararası Huzursuz Bacak Sendromu Çalışma Grubu Şiddet Skalası ile değerlendirilmiştir. Çalışmalarda herhangi bir yan etki bildirilmemiştir.

Sonuç: Egzersizin Huzursuz Bacak Sendromu şiddetini azaltmada etkili olduğu saptanmıştır. Hemşireler, hemodiyaliz tedavisi uygulanan bireylere egzersiz eğitimi vererek Huzursuz Bacak Sendromu şiddetinin azaltılmasına yardımcı olabilir. Ayrıca egzersizin Huzursuz Bacak Sendromu şiddetini azaltmada adımlarının iyi tanımlanması ve rutin klinik uygulamaya aktarılabilir olması da önerilir.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, Hemodiyaliz, Hemşirelik, Huzursuz Bacak Sendromu, Sistematik Derleme

Sözel Bildiri

AN EXAMINATION OF SPORTS SCIENCES STUDENTS 'FREE TIME MANAGEMENT IN TERMS OF SOME VARIABLES: THE CASE OF SULEYMAN DEMIREL UNIVERSITY

[1]Mahmut ÖZDİNÇ, [1]Abdullah Yavuz AKINCI

[1]Süleyman Demirel University Faculty of Sport Sciences, ISPARTA

mahmutozdinc@sdu.edu.tr, abdullahakinci@sdu.edu.tr

Abstract: The aim of this study is to examine the leisure time management of students studying at Süleyman Demirel University Faculty of Sport Sciences in terms of some variables. The population of the study consisted of 493 students studying at Süleyman Demirel University, Faculty of Sport Sciences, and the sample consisted of 128 students randomly selected from this group. Volunteers participating in the study were asked to fill in the personal information form and leisure time management scale. The analysis of the data was done in computer environment. The arithmetic mean and standard deviation of the scores obtained by the participants from the scale are presented as x±sd. For paired comparisons, t-test for independent variables and one-way analysis of variance were used for more than two comparisons. Bonferroni test was applied to reveal a significant difference in more than two comparisons. The level of significance was accepted as $p < 0.05$. As a result, it was observed that leisure time management sub-titles (purpose, evaluation, attitude and programming) and total scores of the students studying at the faculty of sports sciences were above the average. There was no statistically significant difference in leisure management and its subtitles according to the variables of age, department and the type of sport they are engaged in, while a significant difference was found in the goal subtitle according to the gender variable. It was understood that students studying at Süleyman Demirel University Faculty of Sport Sciences did not experience problems in their leisure time efficiency in terms of age, department and sports type variables, but there was a significant difference in the gender variable goal subtitle. It can be said that this is due to the fact that gender is a factor limiting leisure time preferences, individuals have different cultures, and they have different opportunities and chance in the use of leisure time.

Keywords: Sport Sciences, Student, Leisure Time Management

Poster Bildiri

ATEŞ ETYOLOJİSİ ARAŞTIRILAN BRUTON OLGUSUNDA NADİR BİR PATOJEN:"CAMPYLOBACTER COLİ"

Sevket ARSLAN[1]

[1] *Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi 42080, Konya, Türkiye, 77arslansevket@gmail.com*

Özet:

Giriş: Campylobacter enfeksiyonları sıklıkla gastrointestinal sistem hastalıklarına , nadiren de sepsise neden olmaktadır.Campylobacter sepsisinde vakaların çoğunda altta yatan predispozan faktörler olarak karaciğer sirozu,steroid kullanımı,maligniteler,diabetes mellitus ve özellikle antikor eksikliği ile seyreden immün yetmezlikler bildirilmiştir. Sepsis ve ateşe en sık neden olan suş campylobacter jejuni iken,campylobacter coli nadiren etken olabilir.

Gereç ve Yöntem: *Olgu*; 1 yıldır Bruton hastalığı tanısıyla izlenen ve ayda bir 700 mg/kğ dozunda subkutan immünglobulin replasman tedavisi alan 25 yaşındaki erkek hasta etyolojisi bulunamayan ve tekrarlayan ateş şikayetiyle başvurdu.Hastanın son 1 aydır şikayetleri vardı.

Bulgular: Fizik muayenesinde vücut ısısı 38,7 derece, cildi nemli ve sıcak,kalp tepe atımı 120/dk idi.Ateş etyolojisi açısından değerlendirilen diğer sistem muayeneleri doğal idi. Laboratuar değerlendirmesinde WBC:12000/mm^3 ,CRP120 mg/L,sedimentasyon 45 mm/h idi.Diğer biyokimyasal değerleri ve radyolojik görüntülemeleri normaldi.Ateş etyolojisini aydınlatacak artrit, osteomiyelit, pnömoni, tonsillit, idrar yolu enfeksiyonu, gastroenterit ,yara yeri enfeksiyonu gibi durumlar saptanmadı.Kan kültüründe klaritromisine duyarlı Campylobacter coli üredi.İntravenöz klaritromisin ile tedavi başlandı 14 gün sonra sonra oral klaritromisine geçildi ve tedavi 4 haftaya tamamlandı. CRP<5 mg/dl, sedimentasyon 10 mm/h ve kan kültüründe üreme olmayan hastanın yakınmaları düzeldi.

Sonuç: Bruton hastalığı gibi antikor eksikliği ile seyreden erişkin immün yetmezlikli hastalarda campylobacter coli ateş etyolojisi araştırılırken hem klinisyenin hem de mikrobiyoloji uzmanının akılda tutması gereken bir patojendir. Kültür örnekleri özellikle campylobacter açısından ayrıntılı değerlendirilmezse ateş etyolojisi aydınlatılamaz. Gereksiz hastane yatışlarının önüne geçilemez.

Sözel Bildiri

İMMÜN YETMEZLİK TANISIYLA İVİG TEDAVİSİ ALAN ERİŞKİN HASTALARIN İNFÜZYON SIRASINDAKİ İZLEMİ

Sevket ARSLAN[1]

[1] *Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi 42080, Konya, Türkiye, 77arslansevket@gmail.com*

Özet:

Giriş: İntravenöz immünglobulin tedavisi (İVİG) primer ve sekonder immün yetmezlikler ,lenfoma ve kronik lenfositik lösemi gibi hematolojik maligniteler, immün disregülasyonla seyreden hastalıklarda ve bazen de sistemik tutulumlu ilaç reaksiyonlarında kullanılan insan kaynaklı bir kan ürünüdür. Kan ürünü olması nedeniyle de lokal ve sistemik yan etki oluşturma riski olabilir.

Gereç ve Yöntem: Ocak 2020-Şubat 2021 tarihleri arasında Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi İç Hastalıkları İmmünoloji ve Alerji Hastalıkları Kliniğinde primer ve sekonder immün yetmezlik nedeniyle tedavi alan 50 hastanın İVİG infüzyon tedavisi sırasındaki izlemleri değerlendirilmiştir.

Bulgular: Yapılan gözlem ve değerlendirmede 72 hastanın E/K oranı 33/39, erkeklerin ortanca yaş grubu 36.2±14.8 yaş (19-75 yaş),kadınların ortanca yaş grubu 43,95±15.6 (19-78 yaş), hastalık tanılarına göre dağılımı ise 49 hastada (%68) yaygın değişken immün yetmezlik, diğer 23 (%32) hastanın ise 1 tanesi hiperimmünglobulin E sendromu, 1 hasta selektif immünglobulin A eksikliği, kalanlar ise sekonder immün yetmezlik grubunda yer almaktadır. İVİG tedavi öncesinde herhangi bir premedikasyon uygulanmamıştır.Hastalara 3 haftada bir toplam 919 kez infüzyon uygulanmış ve 28630 gram immünglobulin kullanılmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak İVİG infüzyonu sırasında yapılan gözlemlerde infüzyonların sadece 5 tanesinde (% 0.5) sadece hafif geçici baş ağrısı şikayeti olmuştur. Bu şikayetler aynı hastada daha sonraki infüzyon sırasında tekrarlamamıştır.Bunun dışında ciddi bir komplikasyon görülmemiştir.İVİG tedavisi, bilinenin aksine erişkin yaş grubunda premedikasyona ihtiyaç duyulmadan uygulanabilecek güvenli bir tedavi yöntemidir.

Sözel Bildiri

AKUT WERNİCKE ENSEFALOPATİSİNDE TİPİK MR GÖRÜNTÜLEME BULGULARI

Ali KÖKSAL [1]

[1]*Bayındır Hastanesi Söğütözü Şubesi, Radyoloji Bölümü, Ankara, Türkiye, koksala72@gmail.com*

Özet: Wernicke ensefalopatisi thiamine (vitamin B_1) eksikliğine bağlı gelişen akut nörolojik bozukluktur. Genellikle, alkol bağımlılığı, gastrointestinal cerrahiler, uzamış kusma, kemoterapi, sistemik enfeksiyöz hastalıklar ve açlık grevleri' ne bağlı gelişen uzun süren beslenme bozukluğu sonrasında gelişen; oftalmopleji, serebellar disfonksiyon, mental durum ve hafıza bozukluğu olarak tariflenmiştir. Hastanın prognozundaki en kritik süreç thiamine tedavisine bir an önce başlamaktır.

Thiamine (vitamin B_1) hücre membranlarındaki ozmotik gradientin sürdürülmesi, glikoz metabolizması ve nörotransmiter sentezi için gereklidir. Thiamine eksikliği olan hücre membranlarında ozmotik gradient sağlanamaz. Bunun sonucunda hücrede şişme ve sitotoksik ödem olur. 4-6 hafta vücuda thiamine alınmazsa tümüyle tükenir. Sonrasında klinik bulgular ortaya çıkar. Sitotoksik ödem gelişen alanlar MRG de FLAIR ve DWI sekanslarında simetrik hiperintens lezyonlar olarak izlenir. Wernicke ensefalopatisinin erken tanısında MR görüntüleme bulguları belirgin şekilde yardımcıdır. Hatalığın iyileşmesinde tedavinin başlama zamanı çok önemli olduğu için erken tanı çok önemlidir. Bu nedenle radyolog ve klinisyen arasında çok yakın bir iletişim olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: wernicke, ensefalopati, mri, thiamine

Sözel Bildiri

ÖZEL BİR ÜNİVERSİTEDE SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU VE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ'NİN FARKLI BÖLÜMLERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ

Pınar ONGÜN, Tezcan Zeynep ÖZKAN TİLKİ

Özet: Sağlık okuryazarlığı; kişilerin sağlığını koruyabilmek, geliştirebilmek, sağlık sorunlarında etkili tedaviyi bulmak için gerekli sağlık bilgilerini ve sunulan hizmetleri bilme, doğru karar verebilme ve yararlanabilme kapasitesidir. Bu çalışmanın amacı, özel bir üniversitenin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin farklı bölümlerinde okuyan öğrencilerin sağlık okuryazarlık konusunda bilgi düzeylerini saptamaktır. Araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllüler araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından alan yazını doğrultusunda oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" ve "Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırmaya toplam 887 öğrenci katılmıştır. İstatistiksel değerlendirmede Ki-kare testi, Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testinden yararlanılmıştır. Kruskal Wallis H testinde çıkan farklılıkların post hoc değerlendirmesinde Tamhane's T2 düzeltmesi kullanılmıştır. Öğrencilerin %94.7'si sağlık okuryazarlık düzeyi açısından 23 puan üzerinden 12 ve üzerinde puan almıştır. Bu oran neticesinde genel anlamda sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin sağlık okuryazarlık düzeyleri yüksek bulunmuştur. Ek olarak, öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, eğitimi, medeni durumu, sınıfı, ailenin gelir durumu, ailenin eğitim seviyesi, bölümleri açısından da sağlık okuryazarlık düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre 17 ve 49 yaşındaki, ailelerinin gelir durumu 4001-5000 ve annenin eğitim seviyesi üniversite (lisans), babanın eğitim seviyesi yüksek lisans olan öğrencilerde ve kadın, bekar, ön lisans eğitimi alan, 4. sınıf öğrencilerinde sağlık okuryazarlık düzeyi en yüksek bulunmuştur. Ek olarak, bölüm açısından sonuçlar, Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin sağlık okuryazarlık düzeyi en yüksek, Diş Protez Teknolojisi Programı öğrencilerinin sağlık okuryazarlık düzeylerinin en düşük olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin sağlık okuryazarlığı düzeyini artırmak ve eğitim programlarında iyileştirme çalışmaları yapmak için bu çalışma önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Okuryazarlığı, Öğrenci, Bilgi Düzeyi

Sözel Bildiri

SPİNAL KORD YARALANMASI OLAN BİREYLERDE D VİTAMİNİ DÜZEYİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Kübra TEL ADIGÜZEL[1], Zuhal ÖZİŞLER[2]

[1]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara, Türkiye*
[2]*Ankara Şehir Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi, Ankara, Türkiye*

Özet:

Amaç: Bu çalışmada omurilik yaralanması olan bireylerde serum D vitamini düzeylerinin belirlenmesi ve D vitamini düzeyleri ile fonksiyonel durum arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Mart 2020-Ocak 2021 tarihleri arasında Ankara Şehir Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi Omurilik Hasarı Kliniğinde yatırılarak takip edilen, 19 yaş üzeri travmatik ve non-travmatik nedenlerle omurilik yaralanması olan ve D vitamini, kalsiyum, fosfor ve ALP seviyesi belirlenmiş olan 110 hastanın dosyaları incelenerek veriler kayıt altına alınmıştır. Hastalar tetrapleji, parapleji olma durumlarına ve Fonksiyonel Ambulasyon Skalasına (FAS) (0-5) göre gruplandırılmıştır.

Bulgu: Tetraplejik gruptaki bireylerin yaş ortalaması 48.0±18.7 yıl, paraplejik gruptaki bireylerin ise 45.7±16.7 yıl idi (p=0.611). Tetraplejik gruptaki bireylerin %29.2'si kadın, %70.8'i erkek iken, paraplejik gruptakilerin %27.9'u kadın, %72.1'i erkek idi (p=0.015). Hastalık süresi tetraplejik grupta 11.6±15.3 ay iken, paraplejik grupta 14.8±22.1 ay idi. Omurilik hasarı tetraplejik grupta sıklıkla (%54.2) non-travmatik nedenlere bağlı iken, paraplejik grupta sıklıkla (%54.7) travmatik nedenlere bağlı idi. Bireyler FAS skalasına göre istatistiksel olarak benzerdi (p=0.503). Serum D vitamini seviyesi ortalaması tetraplejik grupta 19.1±10.3 ng/mL, paraplejik grupta ise 16.9±10.1 ng/mL idi. D vitamini seviyeleri eksiklik, yetersizlik ve normal olarak gruplandığında tetraplejik gruptaki bireylerin %62.5'inde eksiklik, %29.2'sinde yetersizlik varken, %8.3'ünde normaldi. Paraplejik grupta ise bireylerin %75.6'sında eksiklik, %19.8'inde yetersizlik varken, %4.7'si normal D vitamini seviyesine sahipti (p=0.434). Araştırmaya dahil edilen tüm bireyler, FAS skalasına göre iki gruba ayrıldığında (FAS 0-1-2 olanlar, FAS 3-4 olanlar şeklinde), D vitamini seviyesi gruplandırması açısından farklılık saptanmadı (p=0.863). Kalsiyum, fosfor ve ALP seviyeleri ise tetraplejik grupta sırasıyla 9.3±0.5 mg/dL, 4.0±0.7 mg/dL, 66.9±19.2 U/L iken paraplejik grupta sırasıyla 9.3±0.1 mg/dL, 4.1±0.6 mg/dL ve 96.0±65.6 U/L idi. Gruplar arasında kalsiyum ve fosfor seviyeleri istatistiksel olarak benzer iken (sırasıyla p=0.897 ve p=0.180), tetraplejik gruptaki ALP seviyesi paraplejik gruptakinden istatistiksel olarak daha düşük olarak bulundu (p=0.003).

Sonuç: Bu retrospektif incelemede, omurilik yaralanması olan bireylerin çoğunluğunda D vitamini eksikliği saptanmış ancak fonksiyonel durum ile D vitamini seviyeleri arasında ilişki saptanmamıştır. Omurilik yaralanması bulunan bireyler, daha çok yaralanmanın ciddiyetine bağlı olarak sedanter yaşam tarzı nedeniyle D vitamini eksikliği açısından risk altındadır (1). Bu hasta grubunda serum D vitamini seviyeleri mutlaka takip edilmeli ve gerekli durumda D vitamini desteği verilmelidir(2).

Anahtar Kelimeler: D vitamini, omurilik hasarı, fonksiyonel durum

Sözel Bildiri

GÜLÜMSEME ESTETİĞİ İÇİN KULLANILAN GÜNCEL DİJİTAL GÜLÜMSEME TASARIMI PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Esin KOZAK[1], Süleyman Hakan TUNA[1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye.*

esinkozak@sdu.edu.tr, shtuna@hotmail.com

Özet: Anamnez, klinik muayene, çalışma modelleri ve fotoğraflar, estetik diş hekimliğinde uygun teşhis ve tedavi planı için klinisyenlere veri sağlar. Ancak tüm bu veriler gülümsemeyi analiz etmek ve dişlerin dudaklar ve yüz ile uyumu sağlamak için yeterli değildir. Estetik diş rehabilitasyonunda birtakım zorluklar vardır. Bunlar temel olarak; çalışma modellerini yüz ile ilişkilendirmek (1), interdisipliner iletişim (2), planlama ve hasta ile iletişim (3) olarak ifade edilebilir. Ağız içi ve ağız dışı fotoğraflar üzerine referans çizgilerinin çizilmesi, hekimlerin estetiği işlevi değerlendirmesinde ve diagnozda etkili karar verilmesinde yardımcı olmak için kullanılmıştır (1,2,3). Orta hat, gülümseme çizgisi, dişler arasındaki oranlar gibi gülümseme estetiği değerlendirme ve tasarımına yön veren parametreler vardır (4-8). Estetik bir protetik tedaviye başlamadan önce sistematik ve kapsamlı bir dentofasiyal analiz yapılmalıdır. Bu süreçte klinisyenlere yardımcı olmak ve dijital gülüş tasarımı yapmak amacıyla çeşitli bilgisayar yazılım programları geliştirilmiştir. Estetik parametreleri değerlendirme yetenekleri, yüz, dentogingival ve diş estetiğini değerlendirmek için güncel dentofasiyal estetik parametreler ve bilgisayar teknolojisinin klinik uygulamalarına katkısı hakkında bir literatür taraması yapıldı. Bu derlemede, yaygın olarak kullanılan dijital gülüş tasarım programları karşılaştırılarak klinisyenlerin farklı vakalar için uygun programı seçebilmesine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Dokuz gülüş tasarımı programı (Photoshop CS6, Keynote, Planmeca Romexis Gülüş Tasarımı, Cerec SW 4.2, Estetik Dijital Gülüş Tasarımı, Smile Designer Pro, DSD (Digital Smile Design) Uygulaması ve VisagiSmile, Smile Designer App) bu derleme için incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gülümseme Tasarımı, Estetik Diş Hekimliği, Dijital Gülüş Tasarımı Programı

Sözel Bildiri

KEÇİLERDE GEBELİĞİN ERKEN VE ORTA DÖNEMİNDE OKSİTOSİN RESEPTÖRÜ (OTR) EKSPRESYONLARININ İNCELENMESİ

Özgecan KORKMAZ AĞAOĞLU[1], Ali Reha AĞAOĞLU[2], Özlem ÖZMEN[3] Ali Osman TURGUT[4], Mustafa SAATCI[5]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Genetik Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozgecanagaoglu@mehmetakif.edu.tr*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, rehaagaoglu@mehmetakif.edu.tr*

[3]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozlemoz@mehmetakif.edu.tr*

[4]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Zootekni Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, aoturgut@mehmetakif.edu.tr*

[5]*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye Ziraat Fakültesi, Zootekni Bölümü, Hayvan Yetiştirme Anabilim Dalı, Muğla, Türkiye, mustafasaatci@mu.edu.tr*

Özet: Keçilerde her kızgınlık döngüsünün sonunda oksitosin hormonunun, uterusta bulunan oksitosin reseptörlerine (OTR) bağlanması ile endometriyal prostaglandin F2a (PGF2a) salınımı artmaktadır. Artan miktarda salgılanan PGF2a ise; korpus luteumun lize olmasına ve yeni bir kızgınlık döngüsünün başlamasına yol açmaktadır. Gebelik şekillendiği takdirde ise; bu mekanizma çeşitli faktörlerin etkisi ile işlevini kaybetmekte ve korpus luteumun kalıcı hale geçerek gebelik süresince progesteron salgılamasını sağlamaktadır. Bu bağlamda sunulan çalışmada keçilerde oksitosinin biyolojik etkilerini göstermesini sağlayan OTR'nin gebeliğin erken ve orta dönemlerinde uterus ve ovaryum dokusundaki ekspresyon düzeyleri incelenmiş ve ilgili mekanizmanın işlevini kaybetmesinde bir rolü olup olmadığı araştırılmıştır. Bu çalışmada; toplam 45 baş keçi kullanılmıştır. Keçiler; preimplantasyon (G1), implantasyon (G2), orta dönem gebelik (G3) ve geç dönem gebelik (G4) olmak üzere gebelik grupları, erken (G5) ve geç (G6) luteal dönemler olmak üzere de gebelik olmayan kontrol gruplarına ayrılmıştır. İncelenen uterus ve korpus luteum dokularında OTR genine ilişkin mRNA ekspresyon profilleri RT-qPCR ile, lokalizasyonları ise immunohistokimyasal yöntemler ile belirlenmiştir. Gebelik grupları arasında yapılan karşılaştırmada karunkular dokuda G4'te G1, G2 ve G3'e göre OTR'nin daha az eksprese olduğu belirlenmiştir. Yapılan immunohistokimyasal incelemede ise; en düşük immunreaksiyon maternal kabulün şekillendiği implantasyon döneminde (G2) belirlenmiştir. Luteal dokuda ise; grupların hiçbirinde mRNA düzeyinde OTR ekspresyonu belirlenmemiş ancak immunohistokimyasal değerlendirmelerde hafif immunpozitif reaksiyonlar tespit edilmiştir. Bu durum; OTR'nin regülasyonunda bazı intraovariyan mekanizmaların rol oynadığı ve bu mekanizmaların derinlemesine araştırılmasının uygun olacağı kanısını doğurmuştur. Bu çalışma; 117O613 nolu TÜBİTAK projesi ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Keçi, gebelik, OTR, ekspresyon, RT-qPCR

Sözel Bildiri

ENDONEZYA'NIN SAĞLIK SİSTEMİ VE HALK SAĞLIĞI SORUNLARI

Atiye Nur CANDAN[1]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye*
atiyecandan15@gmail.com

Özet: Endonezya 300' den fazla etnik gruptan ve 730 farklı dil ve lehçe konuşan halktan oluşmaktadır. 240 milyon nüfusun 17 binden fazla adada yaşamını sürdürdüğü hızlı büyüyen, orta gelirli bir ülke konumundadır. Son yıllarda epidemiyolojik, demografik, sosyal, ekonomik, politik ve sağlık alanlarında bir dizi değişimin ortasında bulunmaktadır. 1998 yılında yapılan demokratikleşme reformları ülkeyi, ekonomik büyüme ile orta gelirli konuma getirmektedir. Bununla birlikte, devletin sağlık sistemine yaptığı yatırım sınırlı kalmıştır. Bu durum sağlık sistemi yönüyle eyalet ve ilçe düzeyinde dengesizliklerin oluşmasına ortam hazırlamaktadır. Anne ve çocuk sağlığı, çevre ve sanitasyon sorunları, beslenme ve bulaşıcı hastalık sorunları devam ederken bulaşıcı olmayan ve kronik hastalıklar da gün yüzüne çıkmaktadır. 2014 yılında evrensel bir sosyal sağlık sigortası planının (Jaminan Kesehatan Nasional veya JKN) kurulmasıyla hizmet kalitesi ve bölgesel eşitsizliklerin dengelenmesi, sağlığı geliştirme ve koruma programlarının halk sağlığı sorunları üzerinde olumlu etki yaratması amaçlanmaktadır. Endonezya'nın değişen bu sağlık sisteminin sağlık hizmeti, halk ve halk sağlığı sorunları üzerindeki olumlu ve olumsuz yönlerine dikkat çekerek incelemek derlememin amacı arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Endonezya, Sağlık sistemi, Halk Sağlığı

Sözel Bildiri

PARKİNSON HASTALARINDA 8 ŞEKİLLİ YÜRÜME TESTİNİN GÜVENİLİRLİK VE GEÇERLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

Fatih SÖKE[1], Elvan ÖZCAN GÜLŞEN[2], Çağrı GÜLŞEN[3], Fatoş KIRTEKE[4], Sultan BAŞTÜRK[5], Nigar Esra ERKOÇ ATAOĞLU[6], Öznur TUNCA YILMAZ[7]

[1]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, fthsk_8993@hotmail.com*
[2]*Yüksek İhtisas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, elvanozcan06@gmail.com*
[3]*Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, fztcagri@gmail.com*
[4]*Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İSTANBUL, fatoskirteke@fbu.edu.tr*
[5]*Özel Kanalboyu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Tıp Merkezi, MALATYA, fzt.sbasturk@gmail.com*
[6]*Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü, Nöroloji Anabilim Dalı, ANKARA, esraerkoc@gazi.edu.tr*
[7]*Hacettepe Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, ANKARA, oznurtunca@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Parkinson Hastalığı'nın (PH) ilerlemesiyle birlikte, fonksiyonel yürüme yeteneğinde bozukluklar görülmektedir. Fonksiyonel bir yürüme olan eğimli yürüme, günlük yaşamda hedefe yönelik lokomosyonun temel parçası olup bir engel etrafında yürüme ve sokak köşesinde dönme gibi birçok aktivitede düz yürümeden daha gereklidir.

Amaç: Parkinson hastalarının eğimli yolda yürüme ve dönme gibi aktivitelerde erken evrede itibaren zorlanmaktadır. Yürürken dönme yeteneğinin; zamanlı kalk ve yürü, mini BESTest ve dinamik yürüme indeksi içinde değerlendirilmesine karşın spesifik olarak değerlendirilmediği görülmektedir. Bu nedenle, çalışmanın amacı; PH'de Sekiz Şekilli Yürüme Testini'nin (8ŞYT) güvenilirlik, geçerlilik (eş zamanlı ve bilinen gruplar) ve ayırt edici özelliğini araştırmaktır.

Yöntemler: Çalışmaya, yürüme seviyesinde 28 Parkinson hastası (11 kadın, 17 erkek ve ortalama yaş= 64.07±5.85) ve 24 sağlıklı birey (10 kadın, 14 erkek ve ortalama yaş= 63.58±6.97) katıldı. Eş zamanlı geçerlilik için 8ŞYT'nin; zamanlı kalk ve yürü testi (ZKYT), 10 metre yürüme testi (10MYT), Berg Denge Ölçeği (BDÖ), aktiviteye özgü denge güven ölçeği (AÖDGÖ), Birleştirilmiş Parkinson Hastalığı Değerlendirme Ölçeği (BPHDÖ), BPHDÖ günlük yaşam aktiviteleri (BPHDÖ-II), BPHDÖ motor değerlendirme (BPHDÖ-III) ve Hoehn ve Yahr (H&Y) evresi ile korelasyonu incelendi. Bilinen grup geçerliliği düşen ve düşmeyen Parkinson hastalarının 8ŞYT süreleri karşılaştırılarak belirlendi. Düşen ve düşmeyen Parkinson hastalarının tanımlanmasında 8ŞYT'nin ayırt edici özelliği receiver operating characteristic (ROC) eğrileri kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: 8ŞYT'nin yüksek test-tekrar test güvenilirliğine sahip olduğu bulundu (Intraclass correlation coefficient [ICC] = 0.921). 8ŞYT ile ZKYT, 10MYT, BDÖ, AÖDGÖ, BPHDÖ, BPHDÖ-II, BPHDÖ-III ve H&Y evresi arasında anlamlı korelasyon bulundu. ($r = 0.729$, $r = 0.783$, $r = -0.766$, $r = -0.748$, $r = 0.567$, $r = 0.658$, $r = 0.557$ ve $r = 0.527$, $p < 0.001$, sırasıyla). Düşen ve düşmeyen Parkinson hastalarının 8ŞYT süreleri (13.36±1.66 ve 9.79±2.49, sırasıyla) arasında anlamlı fark olduğu görüldü ($p<0.001$). 8ŞYT için eğri altındaki alan 0.906

(95%Cl 0.792-1.0) bulundu. Düşen ve düşmeyen Parkinson hastaları arasında ayırt edici optimal kesme puanı 11.33 saniye (duyarlılık 80.0%, özgüllük 87.5%) olarak belirlendi.

Tartışma ve Sonuçlar: 8ŞYT, Parkinson hastalarında eğimli yürüme yeteneğinin değerlendirilmesinde güvenilir, geçerli ve klinikte kullanışlı bir ölçüm aracıdır. 8ŞYT, Parkinson hastalarında görülen fonksiyonel mobilite, yürüme hızı, denge, denge güven algısı ve hastalığa özgü bozuklukların düzeyini yansıtabilir. Ayrıca, 8ŞYT'nin düşen ve düşmeyen Parkinson hastalarını tanımlama yeteneği, hastaların fonksiyonel durumlarının belirlenerek hastaya özgü egzersiz programının planlamasına yardımcı olabilir. Bu bulgular 8ŞYT'nin, Parkinson hastalarının rehabilitasyonunda yürüme yeteneğinin tamamlayıcı bir ölçümü olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Parkinson Hastalığı, Yürüme, Denge, Fonksiyonel Mobilite

Sözel Bildiri

YÜKSEK FRUKTOZLU BESLENMEYE BAĞLI POTANSİYEL BEYİN HASARI VE SELENYUM'UN ETKİSİ

Nursel HASSEYİD [1,2], Halil AŞCI [1], Yalçın ERZURUMLU [3], Özlem ÖZMEN [4], Mehtap SAVRAN [1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Ana Bilim Dalı, Isparta, Türkiye, halilasci@sdu.edu.tr, mehtapsavran@sdu.edu.tr, nurselhasseyid737@outlook.com*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye, nurselhasseyid737@outlook.com*

[3] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Biyokimya Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, yalcinerzurumlu@sdu.edu.tr*

[4] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veterinerlik Patolojisi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozlemoz@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Fruktoz, yakın zamana kadar diyetlerde neredeyse hiç yokken, şimdi modern diyetlerin vazgeçilmezi haline gelmiştir. Bugün birçok yiyecek ve içecek ürünlerin içerisinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Şu ana kadar yapılmış olan meta analizlerin çoğu obezite, diyabet, kardiyovasküler hastalık ve metabolik sendrom riskinin Yüksek Fruktozlu Mısır Şurubu (YFMŞ)'un tüketimiyle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca fruktoz içeriği zengin diyetle beslenenlerde tip 2 Diabetes Mellitus benzeri tablo meydana geldiği, insulin direnci, metabolik hasar ve bunlara sekonder bilişsel disfonksiyon geliştiğine dair yayınlar mevcuttur. Her gün az miktarda Selenyum (SE) ihtiyacı olmasına rağmen, son zamanlarda yapılan birçok araştırma, SE'un normal metabolizma fonksiyonlarını sürdürmek için vazgeçilmez olduğunu ortaya koymuştur. Yeterli SE konsantrasyonları, aşırı bağışıklık tepkilerini ve kronik inflamasyonu düzenlemenin yanı sıra bağışıklığın sebep olduğu cevabı başlatmak için de gerekmektedir. YFMŞ'la tetiklenen korteks, hipokampüs ve serebellum hasarında SE'un koruyucu etkisinin araştırıldığı bu çalışmada 40 adet dişi sıçan Kontrol, YFMŞ, YFMŞ+SE ve SE gruplarına ayrılmıştır. Günlük tüketimlerini takip edebilmek amacıyla her bir sıçan Euro type-2'de barındırılmıştır Kontrol grubunun hayvan suluklardaki içme suları 6 hafta boyunca hergün değiştirilip günlük tüketecekleri miktarda içme suları eklenmiştir. İçme sularına herhangibir etken madde veya ilaç eklenmemiştir. YFMŞ grubunun hayvan suluklarındaki içme suları 6 hafta boyunca değiştirilip günlük tüketecekleri miktarda içme suları eklenmiştir. %55'luk fruktoz çözeltisi içme suyuna, %20 oranında olacak şekilde karıştırılıp verilmiştir. Tedavi grubunun içme sularına 6 hafta boyunca YFMŞ karıştırılıp, içerisine 0,3 mg/kg SE ilave edilmiştir. SE grubu hayvan suluklarındaki içme suyuna 0,3 mg/kg SE karıştırılıp verilmiştir. 6. haftanın sonunda hayvanlar cerrahi eksanguinasyonla sakrifiye edilerek beyin korteksi, hipokampus ve serebellum dokuları alınmıştır. Histopatolojik değerlendirmede YFMŞ'un beyin korteksi, hipokampüs ve serebellum dokusundaki nöronlarda dejenerasyon, hiperemi ve mikrohemorajiler gibi patolojik bulgulara sebep olduğu gösterilmiştir. SE'un YFMŞ'nun bu dokularda oluşturduğu patolojik bulguları önemli ölçüde azalttığı görülmüştür. Elde ettiğimiz sonuçlara dayanarak SE'un günlük diyete eklenmesiyle sıklıkla tüketmekte olduğumuz YFMŞ'nın beyinde oluşturduğu ciddi hasara karşı koruma sağlayabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Nöroinflamasyon, Selenyum, Sıçan, Yüksek Fruktozlu Mısır Şurubu

Sözel Bildiri

PRELIMINARY ON-FARM WELFARE ASSESSMENT OF SHEEP IN ALBANIA

Sokol DURO [1], Christine LEEB [2], Egëzon ZHİTİA[3] Albin PLAKU[1], Ömer Gürkan DILEK [4]

[1]*Department of Morphofinctional Modules, Faculty of Veterinary Medicine, Agricultural University of Tirana, Tirane, Albania,* durosokol@ubt.edu.al

[2]*Division of Livestock Sciences, University of Natural Resources and Life Sciences (BOKU), Gregor-Mendel Straße 33, 1180 Vienna, Austria*

[3]*Department of Livestock and Biotechnology, Faculty of Agriculture and Veterinary Medicine, University of Prishtina 'Hasan Prishtina', Prishtina, Kosovo*

[4]*Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Anatomy, Burdur, Turkey*

Abstract:

Introduction: Small ruminants, especially sheep, are an important and long-standing sector of the Albanian economy. About 1.76 million sheep are currently being bred. They are usually kept on small and medium farms but there are also large-scale farms with over 1000 sheep.

Even when farmers try to fulfil the needs of their animals, little information is available, if the conditions are in accordance with the EU directives standards of animal welfare. Until now, in Albania there are no welfare assessments carried out in small ruminates and especially in sheep. Therefore, the aim of this study was to assess for the first-time animal-based parameters, focusing on clinical parameters in sheep farms in Albania.

Method: This study was carried out from May to September 2020. Five sheep farms including in total 1805 sheep (about 365 sheep/farm), placed in 16 pens (about 112 sheep/pen) were visited and, all pens and 107 from 1000 lactating sheep (seven sheep/pen) were individually observed randomly. Assessment of the health and welfare sheep was carried out by two trained observers using an adapted AWIN assessment protocol for lactating sheep, focusing on animal-based parameters such as: body condition score, coat condition, queuing or kneeling at the feeding rack, lameness, body lesions, overgrown claws, udder asymmetry etc. Statistical analysis was performed using SPSS 22. Descriptive statistic (mean prevalence's, standard deviation, min. and max. values) was carried out.

Results: The farms fulfilled to almost 100% requirements regarding food provision, and there were no animals queuing for access to feed but for the water it was very major problem as none of the farms provided water inside but only after going out to the pasture.

83,3% of sheep showed normal body condition. For clinical parameters, several areas to improve were found: 36% of the sheep had bad condition of the fleece, 13% have had faecal soiling, 6,7% have had nasal discharge, 4%, 4,3% and 4,7% have had cough, udder lesions and vaginal discharge respectively.

To conclude, this first on-farm study on sheep welfare obtained important data, which highlight some welfare problems, but also positive aspects, such as nutrition or lameness with only 1%.

Further on-farm investigation in Albania should include more sheep farms in order to have better view of the welfare situation.

Keywords: Assessment protocol, animal welfare, sheep

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVİD-19 FOBİSİNİN YORDAYICISI OLARAK BELİRSİZLİĞE KARŞI TAHAMMÜLSÜZLÜKLERİ VE SAĞLIK ANKSİYETELERİ

Fatma Dilek TURAN

Aksaray Üniversitesi

Özet:

Amaç: Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin covid-19 fobilerinin yordayıcısı olarak, belirsizliğe karşı tahammülsüzlükleri ve sağlık anksiyetelerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Kesitsel tipteki araştırmanın veri toplama aşaması, 15 Ocak 2021-20 Mart 2021 tarihlerinde bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümü tüm sınıflarından 184 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, "Öğrenci Tanıtım Formu", "Covid-19 Fobisi Ölçeği", "Belirsizliğe Karşı Tahammülsüzlük Ölçeği", "Sağlık Anksiyetesi Ölçeği" ile toplanmıştır. Ölçek puanlarının artması sırasıyla; yüksek koronofobiyi, yüksek düzeyde belirsizliğe tahammülsüzlüğü, sağlık anksiyetesini göstermektedir. Araştırmanın yapılabilmesi için ölçek sahiplerinden, etik kuruldan, kurumdan izin, katılımcılardan aydınlatılmış onam alınmıştır. Araştırmada bağımsız iki örneklem t testi (Independent t Test), One Way ANOVA, Pearson Korelasyonu ve yordayıcıların tespiti için Çoklu Doğrusal Regresyon analizleri kullanılmıştır. Araştırmada güven aralığı %95 olarak belirlenmiş, istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi $p<0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin genel covid-19 fobisi puan ortalaması 68,39±18,11'dir. Sınıf arttıkça koronafobilerinin azaldığı belirlenmiştir. Ayrıca cinsiyeti kız olan, illerde /Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan, akademik başarısı yüksek, geleceğe yönelik kariyer hedefi olan öğrenci hemşirelerin ölçek puanları daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). En sık yaşanan kaygı; birinci sınıflarda ölüm/hastalanma, ikinci sınıflarda ekonomik, üçüncü sınıflarda klinikten uzak olma, dördüncü sınıflarda mesleki yetersizlik olmuştur. Covid-19 fobileri ile belirsizliğe karşı tahammülsüzlükleri ve sağlık anksiyeteleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Araştırmada kullanılan ölçek/alt ölçeklerin, covid-19 fobisi puanlarına ilişkin varyansın %54'ünü açıkladığı görülmüştür ($p<0,05$, $R^2=0,53$).

Sonuç: Öğrencilerin gereksinimlerinin tespit edilmesi, bunlara ilişkin danışmanlık yapılması, korku ve anksiyetelerini kontrol etmeleri hususunda desteklenmeleri, yönlendirilmeleri, terapi programlarının planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 fobi, belirsizliğe karşı tahammülsüzlük, sağlık anksiyetesi, hemşire, öğrenci

Sözel Bildiri

DOĞUM SAĞLIK İNANÇ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Birnur YEŞİLDAĞ ÇELİK[1] , ZEHRA GÖLBAŞI[2]

[1]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas/Türkiye, nurumbirnur@gmail.com*

[2]*Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara/Türkiye*

Özet:

Giriş: Günümüzde sezaryen doğum sıklığı özellikle orta ve yüksek gelirli ülkelerde olmak üzere dünya genelinde hızla artan ve en fazla uygulanan majör abdominal operasyon halini almıştır. Bu durumun önemli nedenlerinden biri kadınların vajinal doğuma yönelik olumsuz tutumları ve doğum korkusudur. Bu nedenle kadınların doğuma yönelik inaçlarının objektif ölçüm araçları ile belirlenmesi durumu kapsamlı bir şekilde ortaya koymak ve müdahale alanlarını saptamak açısından önemlidir.

Amaç: Bu çalışma, gebe kadınların doğuma yönelik tutum ve inançlarını Sağlık İnanç Modeli doğrultusunda değerlendiren bir ölçme aracı geliştirmek amacıyla metodolojik olarak yapılmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Doğum Sağlık İnanç Ölçeğinin geliştirilmesinde literatür doğrultusunda 5'li Likert şeklinde hazırlanan 65 madde ve beş alt boyuttan oluşan taslak ölçek kullanılmıştır. Taslak ölçek uzman görüşlerinin değerlendirilmesine sunulmuş ve değerlendirme sonucunda 65 maddelik veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Taslak ölçek Sivas Numune Hastanesi gebe polikliniğine başvuran 336 gebe kadına uygulanmıştır. Veriler SPSS 18.0 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde Kendall's W testi, Cronbach alfa, Kaiser Meyer Olkin (KMO) Testi, Barlett's Testi ve Açımlayıcı Faktör analizi (Temel bileşenler analizi) kullanılmıştır.

Bulgular: Yapılan analizler sonucunda; ölçeğin 5'li likert tipi 34 madde ve öz yeterlilik ve motivasyon algısı, yarar algısı, duyarlılık algısı, önemseme/ciddiyet algısı, engel algısı olmak üzere 5 faktörden oluştuğu, açıklanan toplam varyansın %83.056 olduğu, bu faktörlerin yük değerlerinin 0.63 ve 0.85 arasında değiştiği saptanmıştır. Yapılan güvenirlik analizi sonucunda, ölçeğin Cronbach's alfa katsayısı 0.974 olarak hesaplanmıştır. Faktörler arasındaki alfa katsayısı 0.909- 0.977 arasında değişmektedir. Madde analizlerinde ise madde-toplam ve madde-kalan korelasyonlarının anlamlı ($p<0.001$) olduğu gözlenmiştir. Test-tekrar test güvenirliğini belirlemek için yapılan analizler sonucunda ($n=40$) tüm maddeler ve faktör puanlarının iki uygulama arasında anlamlı ($p<0.001$) ilişkiler gösterdiği saptanmıştır.

Sonuç: Doğum Sağlık İnanç Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğum; inanç, tutum; sağlık inanç modeli, ölçek geliştirme; geçerlik güvenirlik

Sözel Bildiri

KALP YETMEZLİĞİ HASTALARINDA FONKSİYONEL KAPASİTE ÜZERİNE AKDENİZ DİYETİ UYUMUNUN ETKİSİ

Aliye KUYUMCU[1], Mevlüt Serdar KUYUMCU[2]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji Bölümü*

Özet:

Amaç: Akdeniz diyet tipi beslenmenin, kardiyovasküler olaylar ve aterosklerozu önlemede koruyucu rolleri olduğu bilinmektedir, fakat bu konuda çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, kalp yetmezliği olan hastalarda fonksiyonel kapasite ile Akdeniz diyet skoru arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Yöntem: Kalp yetmezliği ile takipli hastalar, fonksiyonel kapasite tanımlanması için altın standart olan New York Heart Association Functional Classification (NYHA) skorlamasi ile I-II ve III, IV olan hastalar olarak 50'şer kişilik iki gruba ayrılmıştır. Hastalara Akdeniz Diyetine Uyum Ölçeği yapılmıştır. İki grup arasında veriler kıyaslanmıştır.

Sonuç: Akdeniz diyet skoru, fonksiyonel kapasitesi daha iyi olan NYHA I-II grubunda, daha yüksek bulunmuştur ($p<0,001$). Ayrıca, Akdeniz diyeti skoru ve NYHA sınıflaması arasında anlamlı negatif korelasyon saptanmıştır ($p<0,001$).

Tartışma: Akdeniz diyet tipi beslenmenin, kalp yetmezliği şiddeti üzerinde koruyucu rolü olabileceği çalışmamızda gösterilmiştir. Akdeniz diyeti ile kalp yetmezliği arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıdaki çalışmalardan biri olan bu çalışma, kalp yetmezliği patofizyolojisinin anlaşılmasında fayda sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kalp yetmezliği, Akdeniz diyet skoru, ateroskleroz

Sözel Bildiri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ'NDE BİR UYGULAMA

Ömer ORAL[1], Servet ALP[2]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi, omeroralmaku@gmail.com*

[2] *Arş. Gör., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, salp@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Girişimcilik; modern dünyanın yarattığı fırsatları hissetme, bu fırsatları üretime dönüştürme, projeleri hayata geçirme ve zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma yeteneğine sahip olmaktır. Girişimcilik, aynı zamanda büyümekte olan ekonomilerin gelişmeleri için de, zaruri bir araç olarak görülmektedir. Araştırmanın amacı; öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini tespit etmek ve çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Girişimcilik eğitiminin, girişimcilik meyillinin artırma doğrultusundaki olumlu katkısının yanı sıra girişimciliğin yaygınlaştırılması ve bu doğrultuda üniversitelerin tecrübeli mezunlar vermesi özellikle büyük önem taşımaktadır. Araştırmanın evrenini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Üniversite dönemi gençlerin kendilerini ifade etme, benlik ve kişilik özelliklerinin oluştuğu bir dönemdir. Özellikle bu dönemde üniversitelerde verilen eğitimin gençlerin girişimciliğe bakış açılarını etkilemede önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın örneklem seçimine gidilmemiş olup, araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllü öğrenciler (N=355) oluşturmaktadır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini ölçmeyi amaçlayan Yılmaz ve Sünbül, (2009) tarafından geliştirilen *''Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği''* ölçek yer almakta ikinci bölüm, demografik değişkenler ve araştırma amacı doğrultusunda hazırlanan 20 sorudan oluşmaktadır. Öğrencilerin girişimcilik tutum düzeyi orta düzeyin üzerindedir (3,79/5,00). Girişimcilik düzeyinin sosyo-demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla *T* testi ve ANOVA/ *F* testi yapılmıştır. Analiz sonucunda, sosyo-demografik özelliklere göre anlamlı farklılığın olmadığı saptanmıştır. Ancak cinsiyet, müzik enstrümanı çalma, sosyal aktivite ve öğrenci topluluklarına katılma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bireylere, girişimcilik bilincinin erken yaşlarda kazandırılması yoluyla daha yüksek düzeyde girişimci ruha ve beceriye sahip bireyler yetiştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Eğilimi, Üniversite Öğrencileri

Sözel Bildiri

BİRİNCİ BASAMAKTA ÇALIŞAN HEMŞİRE VE EBELERİN DOĞUM ŞEKLİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Birnur YEŞİLDAĞ ÇELİK[1] , ZEHRA GÖLBAŞI[2]

[1] *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas/Türkiye, nurumbirnur@gmail.com*

[2] *Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara/Türkiye*

Özet:

Giriş: Gebelik döneminde karar verilmesi gereken konulardan biri doğum şeklidir. Doğum şekline karar vermede anne ve bebeğin sağlık durumunun gebelik süresince sağlık profesyonellerince yakından değerlendirilmesi, gebe ve ailesine bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti sağlanması gerekmektedir. Prenatal dönemde, gebe ve aileleriyle en fazla etkileşimde olan sağlık personeli ebe ve hemşireler olup kadınların doğum şekline karar vermelerinde önemli sorumlulukları vardır. Bu noktada ebe ve hemşirelerin doğum şekline yönelik bireysel tercihleri ve görüşleri de verilen hizmeti etkileyebileceğinden, hemşire ve ebelerin bunların farkında olması önemlidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı birinci basamakta çalışan hemşire ve ebelerin doğum şekline yönelik görüşlerinin belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan araştırmanın örneklemini, Sivas Halk Sağlığı Müdürlüğüne bağlı Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan 91 ebe ve hemşire oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan Bireysel Özellikler Formu, ve Hemşire ve Ebelerin Doğum Şekline Yönelik Görüşlerini Belirleme Formu ile toplanmıştır. Verilerin bilgisayarda SPSS programında analiz edilmiş, ortama, sayı ve yüzde olarak gösterilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılanların %60,4'ü hemşire, %39,6'sı ebe, %62,6'sı lisans mezunu, %72,5'i evli ve %63,7'si çocuk sahibidir. Katılımcıların %48,3'ünün vajinal doğum ve %67,2'sinin sezaryen deneyimi vardır. Katılımcıların doğum şekline yönelik görüşleri incelendiğinde; %91,2'sinin "tıbbi bir neden yoksa tüm kadınlar vajinal yolla doğum yapmalıdır" ve %89'unun "sezaryen doğum kararı tıbbi nedenlere dayalı olarak doktor tarafından verilmelidir" ifadesine katıldıkları belirlenirken; %75,8'inin "sezaryen doğum ağrısızdır", %62.6'sının "doğum şeklini seçmek kadının hakkı olmadır" ve %70,3'ü "sezaryen bebek açısından daha güvenlidir" ifadesine katılmadıkları saptanmıştır.

Sonuç: Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar hemşire ve ebelerin vajinal doğuma olumlu baktıklarını ve sezaryen doğumu tıbbi bir gerekçe olduğu taktirde yapılması gereken bir uyguma olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğum şekli, normal doğum, sezaryen doğum, sağlık çalışanı

Sözel Bildiri

VİZYON İFADELERİ SAĞLIK İŞLETMELERİNİ YANSITIYOR MU? ANTALYA BAĞLAMINDA BİR İÇERİK ANALİZİ

Mehmet KAPLAN[1], Berna TURAK KAPLAN[2], Çağdaş TÜRKOĞLU[3]

[1] *Öğr. Gör. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Şarkikaraağaç MYO, mehmetkaplan@isparta.edu.tr*

[2] *Dr. Öğr. Üyesi, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Şarkikaraağaç MYO, bernaturak@isparta.edu.tr*

[3] *Öğr. Gör., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Şarkikaraağaç MYO, cagdasturkoğlu@isparta.edu.tr*

Özet:

Amaç-Çalışmanın amacı vizyon ve vizyon ifadelerinin önemini vurgulayarak sağlık işletmelerinin vizyon bildirimlerinin yazında geçen hangi ifadelere vurgu yapıp yapmadığını tespit etmektir. Bu bağlamda çalışmanın ana sorusu "Sağlık işletmelerinin vizyon ifadelerinin vurguları nelerdir?" şeklinde ifade edilmiştir.

Kapsamı-Antalya ilinde yer alan mülkiyet yapıları temelli olarak; 17 kamu sağlık işletmesi ve 28 özel sağlık işletmesi kapsamında çalışma gerçekleştirilmiştir.

Yöntem-Antalya'da yer alan sağlık işletmelerinin vizyonu nitel analiz yöntemlerinden içerik analizine tabi tutulmuştur.

Bulgular-Yapılan içerik analizinde sağlık işletmelerinin tamamının vizyon ifadesine sahip olduğu ve kamu sağlık işletmeleri için "sağlık hizmeti, hastane ve uluslararası" ifadelerinin vurgusu; özel sağlık işletmeleri için ise "hastane, sağlık hizmeti ve uluslararası" vurgularının farklı sıklıkla kullanıldıkları tespit edilmiştir.

Sonuç-Sağlık işletmeleri içinde bulundukları çevresel türbülans içeren ortamdan kurtulup uzun ömürlü bir yapıya dönüşebilmek için stratejik yönetim değerlerini kullanmalıdırlar. Bu değerlerin en önemlilerinden biri olan vizyon ifadesi, geleceğe yön verdiğinden büyük öneme sahiptir. Çalışmada sağlık işletmelerinin vizyon ifadelerine değer verdikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Vizyon, Vizyon İfadesi, Antalya, İçerik Analizi

Sözel Bildiri

SAĞLIKLI YAŞLILARDA ÇİFT GÖREVİN EL BECERİLERİ VE FONKSİYONEL MOBİLİTE ÜZERİNE ETKİSİ

Elvan ÖZCAN GÜLŞEN[1], Çağrı GÜLŞEN[2], Fatih SÖKE[3], Melahat SAYAN[4], Öznur TUNCA YILMAZ[5]

[1]*Yüksek İhtisas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, elvanozcan06@gmail.com*
[2] *Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, fztcagri@gmail.com*
[3] *Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, fthsk_8993@hotmail.com*
[4]*Yüksek İhtisas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, melahatsayan@yiu.edu.tr*
[5]*Hacettepe Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, ANKARA, oznurtunca@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Çift görev terimi, bir motor görevi gerçekleştirirken aynı anda bir bilişsel görevin de gerçekleştirilmesini ifade eder. Sağlıklı yaşlılarda çift görevin el becerileri, fonksiyonel mobilite, üzerine etkisi ve yaşam kalitesi ve bağımsızlık ile olan ilişkisi aydınlatılması gereken bir konudur.

Amaç: Bu çalışma sağlıklı yaşlılarda tek ve çift görev el becerileri ile fonksiyonel mobilite performanslarını karşılaştırmak ve çift görev etkisinin yaşam kalitesi ve bağımsızlık düzeyi ile ilişkisini araştırmaktır.

Yöntemler: Çalışmaya 65 yaş ve üstü sağlıklı bireyler dahil edildi. El becerileri Purdue Pegboard Testi (PPT), fonksiyonel mobilite Süreli Kalk Yürü Testi (SKYT), yaşam kalitesi Kısa Form-36 (KF-36) ve günlük yaşam aktiviteleri Barthel İndeksi (Bİ) ile değerlendirildi. Performans testleri hem tek görev hem de kognitif bir çift görev esnasında (3'er 3'er geriye sayma) yapıldı. Çift görev etkisi; çift görev performansından tek görev performansının çıkarılıp, sonucun tek görev esnasındaki performansa bölünerek yüzde cinsinden hesaplandı.

Bulgular: Çalışmaya 33 sağlıklı yaşlı (69,57 ± 4,33 yaş) katıldı. Çalışmamızda PPT ve TUG skorlarında çift görev performansının tek göreve göre anlamlı olarak kötü olduğu gözlemlendi ($p<0,001$). PPT skoruna çift görevin etkisi ile KF-36 Fiziksel ($r=0,680$; $p<0,001$), KF-36 Mental ($r=0,529$; $p=0,002$) ve Bİ ($r=0,685$; $p<0,001$) skorları arasında orta dereceli bir ilişki bulunurken, TUG skoruna etkisi ile KF-36 Fiziksel ($r=-0,586$; $p<0,001$) ve Bİ ($r=-0,565$; $p=0,001$) skorları arasında orta dereceli, KF-36 Mental ($r=-0,466$; $p=0,006$) skoru ile ise zayıf bir ilişki gözlendi.

Tartışma ve Sonuçlar: Çalışmamızda çift görev sırasında yaşlı bireylerin el becerileri ve fonksiyonel mobilite performanslarının düştüğü belirlendi. Bu sonuçlar, yaşlanma sürecinde bireyin yaşam kalitesi ve bağımsızlığını arttırmada çift görev içeren uygulamalara yer verilmesinin önemini ortaya koydu.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılar, Çift Görev, El Becerileri, Fonksiyonel Mobilite, Yaşam Kalitesi

Sözel Bildiri

SAĞLIKLI YAŞLILARDA FİZİKSEL AKTİVİTE DENGE, YÜRÜME, COVİD-19 KORKUSU VE BİLİŞSEL FONKSİYONLARI ETKİLER Mİ?

Elvan ÖZCAN GÜLŞEN[1], Çağrı GÜLŞEN[2], Fatih SÖKE[3], Melahat SAYAN[4], Öznur TUNCA YILMAZ[5]

[1]*Yüksek İhtisas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, elvanozcan06@gmail.com*
[2] *Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, fztcagri@gmail.com*
[3] *Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, fthsk_8993@hotmail.com*
[4]*Yüksek İhtisas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, ANKARA, melahatsayan@yiu.edu.tr*
[5]*Hacettepe Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, ANKARA, oznurtunca@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Pandemi önlemleri ile birlikte sosyal izolasyonun biyo-psiko-sosyal açıdan yaşlıları etkilediği görülmektedir. Bu dönemde kısıtlamalar nedeni ile evde daha çok vakit geçiren yaşlıların fiziksel ve bilişsel fonksiyonlarını korumaları için fiziksel aktivite düzeylerini arttırmaları önerilmektedir. Ancak literatürde pandemi döneminde yaşlıların fiziksel aktivite düzeylerini değerlendiren ve fiziksel olarak inaktif yaşlılar ile aktif olan yaşlıların fiziksel ve bilişsel performanslarını karşılaştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır

Amaç: Bu çalışmanın amacı; Covid-19 sürecinde sağlıklı yaşlıların fiziksel aktivite düzeylerine göre denge, yürüme, bilişsel fonksiyonları ve Covid-19 korkularının karşılaştırılmasıdır.

Yöntemler: Çalışmaya 65 yaş ve üstü sağlıklı bireyler dahil edildi. Katılımcılar Yaşlılar İçin Fiziksel Aktivite Ölçeği medyan puanına göre düşük fiziksel aktivite ve yüksek fiziksel aktivite olarak iki gruba ayrıldı. Dengeyi değerlendirmek için Berg Denge Ölçeği (BDÖ), yürümenin değerlendirilmesinde Süreli Kalk Yürü Testi (SKYT) ve 10 Metre Yürüme Testi (10MYT), Covid-19 korkusu Covid-19 Korku Ölçeği (KO) ve bilişsel fonksiyonların değerlendirilmesinde İz Sürme Testi (İST) A ve B formu kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya düşük fiziksel aktivite grubunda 20 (71,45 ± 5,94 yaş) ve yüksek fiziksel aktivite grubunda 20 (67,65 ± 1,75 yaş) olmak üzere toplam 40 sağlıklı yaşlı katıldı. Gruplar karşılaştırıldığında yüksek aktivite grubunun BDÖ puanı (p=0,030), SKYT süresi (p=0,010), 10MYT süresi (p=0,026) ve Covid-19 KÖ puanı (p=0,001) açısından düşük fiziksel aktivite grubuna göre daha iyi sonuçlara sahip olduğu gözlendi. İSTA, İSTB ve İST(B-A) puanlarında ise gruplar arasında anlamlı farklılık gözlenmedi (p>0,05).

Tartışma ve Sonuçlar: Çalışmamızda bilişsel fonksiyonların fiziksel aktivite düzeyinden etkilenmediği, ancak denge, yürüme fonksiyonları ve Covid-19 sürecinde hastalık korkusunun fiziksel aktivite düzeyinin düşük oluşu ile olumsuz etkilendiği belirlendi. Bu durum özellikle de pandemi sürecinde yaşlıların fiziksel aktivite düzeylerinin artırılması gerekliliğini ortaya koydu.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılar, Covid-19, Fiziksel Aktivite, Denge, Yürüme

Sözel Bildiri

PEGANUM HARMALA BİTKİSİNİN COVİD-19 HASTALIĞI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Rushana ABDIRASHITOVA*

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, rushanaabdirashitova11@gmail.com*

Özet: *Peganum harmala L.* (Üzerlik Otu) ülkemizde yetişen doğal bitki türlerinden bir tanesidir. Özelikle Mayıs-Ağustos aylarında yeşilimsi beyaz renkli çiçekler açan çok senelik otsu bir bitkidir. Üzerlik otu ishallere karşı, mide kuvvetlendirici olarak kullanılmaktadır. Modern tıpta da üzerlik, solucan düşürücü ve narkotik harmin, merkezi sinir sistemi uyarıcısı olarak kullanılmaktadır. Günümüzde sıklıkla kullanılan üzerlik otu, başta solunum yolu rahatsızlıkları olmak üzere birçok hastalığın tedavisinde kullanılmaktadır. Covid-19 (Koronavirüs) şiddetli akut solunum hastalığı olarak tanımlanan ve Çin'in Wuhan şehrinde karşılaşılmış bulaşıcı hastalıktır. Covid-19 semptomları genellikle değişkendir fakat ateş, öksürük, yorgunluk, nefes almakta zorluk, koku ve tat alma duyularında kayıp gibi semptomlar sıkça görülen semptomları arasındadır. Bilim insanları, Covid-19'a yönelik tedavi bulmak ve geliştirmek için çalışmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Covid-19 ile ilgili önlem veya tedavi olarak antibiyotikler de dahil olmak üzere kişilerin hiçbir ilacı kendi kendilerine kullanmalarını önermemektedir. Araştırmalara göre Covid-19 tedavisinde üzerlik bitkisi dezenfeksiyon amacıyla farklı formlarda sabun üretilerek kullanılmaktadır. Asya ülkelerinde üzerlik bitkisi Covid-19 önlemleri alıp-almadığı tartışılmaktadır. Üzerlik bitkisi dumanının bakterileri ve virüsleri yok edici özellikleri bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Covid-19 tedavisinde hastalarının üzerlik bitkisi kullanan bireylere yönelik literatürün taranmasıdır. Sonuç olarak bilimsel çalışmalarda üzerlik bitkisinin birçok hastalara iyi geldiği görülmektedir. Üzerlik bitkisi ekstraktının alleloptik etkisi kanıtlanmaktadır. Böylelikle üzerlik bitkisinin Covid-19 hastalarında kullanılabileceği ve buna yönelik yapılacak olan çalışmaların daha sonrasında literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Peganum harmala, Üzerlik, Covid-19

Sözel Bildiri

MORPHOLOGIC AND MORPHOMETRIC FEATURES OF SACROCOCCYGEAL REGION IN ASYMPTOMATIC ADOLESCENT GROUP: MRI-BASED EVALUATION

Sibel AYDIN AKSU

University of Health Sciences, Istanbul Haydarpasa Numune Training and Research Hospital, Radiology Departmant, Istanbul, Turkey, drsibelaydin@yahoo.com

Abstract:

Introductıon: Normal reference data on the morphology and measurements of the human sacrum and coccyx are essential to interpret changes in sacrococcygeal morphology associated with disorders such as idiopathic coccydynia.

Purpose: We aimed to assess in vivo morphology and morphometry of the normal sacrococcygeal region in asymptomatic adolescent patients, to investigate anatomy of Turkish population, to be aware of radiological abnormalities and reporting.

Materials and Methods: 79 asymptomatic adolescent patients (52 females, 27 males, range of ages 10-19, mean 14.93) who underwent magnetic resonance imaging between January 2015-June 2018, without a history of trauma in the sacrococcygeal region were enrolled this retrospective, cross-sectional study. Analysis was performed to evaluate the number of coccygeal vertebrae count, number of bone segments, coccyx type, sacrococcygeal and intercoccygeal joint fusions, coccygeal spicules, ventral angulation and level, sacrococcygeal straight and curved lengths, sacrococcygeal and intercoccygeal curvature angles and joint angles.

Results: 59 of 79 (74.7%) asymptomatic adolescent had type 2 coccyx which was the most common coccyx type. 33 (41.8%) subjects had four coccygeal vertebrae; 2 of had coccygeal spicules (2.5%), 9 subjects had ventral angulation of S5 (11.4%) and 5 had at the level Co1 (6.3%). 77 (97.5%) of had no sacrococcygeal fusion, 58 (73.4%) of had no intercoccygeal fusion. The mean coccygeal straight length was 32.48+/-9.54 mm; the mean sacrococcygeal curvature angle was 99.63°+/-14.02; the mean intercoccygeal curvature angle was 128.60°+/-26.96.

Conclusion: A better understanding of normal sacrococcygeal anatomy could assist the evaluation of potential anatomical factors of the aetiology of some disorders such as coccydynia.

Keywords: Sacrococcygeal Morphometry, Sacrococcygeal Curvature Angle, İntercoccygeal Curvature Angle, Coccydynia, MRI

Sözel Bildiri

RAHİM AĞZI KANSERİ VE HPV AŞISI

Süheda KULA*, Enes AKYÜZ**

**Sağlık Bilimleri Üniversitesi Uluslararası Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye, suheda.kula@gmail.com*

*** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Uluslararası Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye, Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enesakyuz25@gmail.com*

Özet:

Giriş: İnsan papilloma virüsü (Human Papillomavirus, HPV), cinsel yolla bulaşan en yaygın hastalıktır. Düşük riskli HPV enfeksiyonu vakalarında klinik sekeller genital siğillerden oluşmaktadır. Yüksek riskli HPV enfeksiyonunun klinik sonuçları arasında anormal Pap testi sonuçları, rahim ağzı intraepitelyal neoplazisi (cervical intraepithelial neoplasia, CIN) ve rahim ağzı kanseri bulunmaktadır. Virüsün yüksek riskli alt tiplerinin neden olduğu rahim ağzı kanseri, dünya çapında kadınlar arasında en sık görülen dördüncü malignitedir. Her yıl yaklaşık 600.000 kadına bu teşhis konmaktadır ve 300.000'den fazla kadın bu hastalıktan ölmektedir.

Amaç: Önlenebilirliği yüksek olmasına rağmen, rahim ağzı kanseri dünya çapında ciddi bir halk sağlığı sorunu olmaya devam etmektedir. 2018'de Dünya Sağlık Örgütü rahim ağzı kanserinin küresel olarak elimine edilmesi amacıyla HPV aşısı çağrısında bulunmuştur. Bu derlemenin amacı rahim ağzı kanserini önlemede aşının rolünü incelemek ve bir kanser türünün insidansını önemli derecede azaltma potansiyeli olan bu aşıya dikkat çekmektir.

Metot: Pubmed ve Google Scholar veri tabanları kullanılarak HPV, rahim ağzı kanseri ve aşı anahtar sözcükleriyle arama yapılarak literatür taraması gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Yapılan çalışmalarda HPV enfeksiyonunun, kanser riskine sahip epitel bölgelerinde düzensiz viral gen ifadesini ve neoplazinin gelişimini kolaylaştırdığı görülmektedir. CIN ve rahim ağzı kanseri olan kadınlarda vajinal mikrobiyal ortamda önemli değişiklikler gözlemlenmiştir. Bu değişiklikler ile kalıcı HPV enfeksiyonu arasında güçlü bir ilişki mevcuttur. Geliştirilmiş HPV aşılarından biri olan dört değerlikli aşı, rahim ağzı kanserinin yaklaşık %70'ine neden olan HPV16 ve HPV18, ayrıca genital siğillerin %90'ına neden olan HPV6 ve HPV11 alt genotiplerini hedeflemektedir. Klinik çalışmalarda, bu aşılar yüksek düzeyde etkinlik göstermiştir.

Tartışma ve Sonuç: HPV aşılaması; rahim ağzı kanseri sıklığını, kolposkopi (rahim ağzı, vagina ve vulva dokularının mikroskopi ile incelenmesi işlemi) sevklerinin sayısını ve rahmin cerrahi olarak çıkarılmasına gereksinimi önemli ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir. Daha sonraki aşamalarda aşı hedeflerine ulaşmak için aşıya erişimin önündeki engeller ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İnsan papilloma virüsü, HPV aşısı, rahim ağzı kanseri

Sözel Bildiri

NEURODEVELOPMENTAL THERAPY RESULTS IN CEBALID SYNDROME: CASE REPORT

Erdoğan KAVLAK*, Mücahit ÖZTOP**

**Pamukkale University, School of Physical Therapy and Rehabilitation, Denizli, Turkey, kavlake@hotmail.com*

***Pamukkale University, School of Physical Therapy and Rehabilitation, Denizli, Turkey, mucahitoztop@gmail.com*

Abstract:

Introduction: CEBALID is a syndrome defined with a MN1 C-terminal truncation (MCTT) and characterized by mild-to-moderate intellectual disability, severe expressive language delay, dysmorphic facial features (midface hypoplasia, downslanting palpebral fissures, hypertelorism, exophthalmia, short upturned nose, and small low-set ears), and distinctive findings on brain imaging (including perisylvian polymicrogyria and atypical rhombencephalosynapsis). Prelingual hearing loss is common in CEBALID. Neurodevelopmental deficits and hypotonia are frequently seen.

Purpose: In this case report, we aim to present our data related to applied 16-weeks neurodevelopmental therapy in CEBALID syndrome.

Methods: The treatment of the case diagnosed with congenital autosomal dominant deafness (c.3911A>G p.(Glu1304Gly) Heterozygous), and autosomal dominant CEBALID c.496G>T p.(Gly166Cys) Heterozygous), who was born on 04.04.2020 at 2880 grams of 38 weeks, was started at the age of 8 months. The evaluation of the patient was started by recording his demographic data. Gross Motor Function Classification System (GMFCS) and classical motor development evaluation were applied within the scope of neuromotor evaluation. In addition, reflex, muscle tonus, and hand functions were evaluated. Neurodevelopmental Therapy (Bobath) was administered to the case 2 days a week for 16 weeks.

Results: After 16 weeks of neurodevelopmental treatment, the GMFCS score progressed from level 5 to 3 with the increase in head control, rolling activities, and assisted sitting balance. The improvement in hand functions increased from worse to poor according to the Modified Green-**Banks scale.**

Discussion and Conclusion: It is important to apply neurodevelopmental therapy in the early period in terms of motor development in cases with neurological problems diagnosed with CEBALID.

Keywords: Neurodevelopmental Therapy, Pediatric Rehabilitation, CEBALID Syndrome

Sözel Bildiri

PENETRAN YARALANMA: 10 YILLIK SONUÇLARIN İNCELEMESİ

İsa KARACA[1], Mehmet Zafer SABUNCUOĞLU[2]

[1] *Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, dr.isa.karaca@gmail.com*

[2] *Doç.Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, drmehmetzafer@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Penetran yaralanmalar ateşli silah ve delici kesici alet yaralanmaları ile oluşur. Karın içi organ yaralanma ihtimali ateşli silah yaralanmalarında %90-98 iken, delici kesici alet yaralanmalarında %55-60 arasındadır.

Amaç: Bu çalışmada amacımız Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Genel Cerrahi kliniğinde opere edilen penetran yaralanmalı olguları incelemek, mortalite oranlarını, karın içi solid organ yaralanma oranlarını incelemektir.

Yöntem: Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Genel Cerrahi kliniğinde 2011-2021 tarihleri arasında opere edilen penetran yaralanmalı 57 olgunun kayıtları geriye dönük olarak incelenmiştir.

Bulgular: 57 olgunun 36'sı kesici delici alet yaralanması, 21i ateşli silahlı yaralanma idi. Yaş ortalaması 34,0 (18-64) olup, olguların 54'ü erkek (%94,7) idi. Kesici delici alet yaralanmalı 10 olguda, ateşli silahlı yaralanmalı 9 olguda batın dışı ekstra yaralanma mevcuttu. 1 olguda yaralanma direk boyun bölgesi zon 2 de gerçekleşmişti. Olguların hastanede ortalama kalış süresi, kesici delici alet yaralanmalarında 5.6 gün, ateşli silah yaralanmalarında 7,5 gündür. Kesici delici alet yaralanmaları 23 olguda batın içi organ yaralanması görülürken, en sık yaralanan anatomik yapının barsaklar(13) olduğu görüldü. Bunu mide(4), karaciğer(4), diyafram(4) ve omentum(1) takip etmekteydi. 1 olguda sağ iliak ven, 1 olguda vena cava ve mortal seyreden 1 olguda aort yaralanması mevcuttu(3-%8,3). Ateşli silah yaralanmaları 16 olguda batın içi organ yaralanması görülürken, en sık yaralanan anatomik yapının barsaklar (12) olduğu görüldü. Bunu mide(2), karaciğer(1), diyafram(2) ve böbrek ve mesane(2) takip etmekteydi. 1 olguda sağ iliak ven, 1 olguda sağ femoral ven ve mortal seyreden 1 olguda hem vena cava hem aort yaralanması mevcuttu(3-%14,2-).Direk boyun bölgesi yaralanması olan olguda ise carotis ven yaralanması mevcuttu. Mortalite kesici-delici alet yaralanmalarında 1(%2,7), ateşli silah yaralanmalarında 3 (%14,2) idi.

Tartışma ve Sonuç: Penetran yaralanmalarda karın bölgesi en çok etkilenen bölgedir. Yaralanmanın hangi organ veya sistemlerde olduğu en kısa zamanda tespit edilmeli ve acil operasyon gerektiğinde zaman kaybedilmeden opere edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ateşli silah, Kesici-delici Alet, Penetran yaralanma

Sözel Bildiri

ÖĞRENCİLERİN YAŞAM DOYUMLARININ YORDAYICILARI OLARAK YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMİ VE ÖZNEL MUTLULUK: BİR YAPISAL EŞİTLİK MODELLEMESİ

Mustafa KILINÇ[1], SadıkYüksel SIVACI[2], Mustafa KÖROĞLU[3], Enes DEMİREL[4]

[1]*Mehmeh Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur, Türkiye, mkilinc@mehmetakif.edu.tr*

[2] *Mehmeh Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur, Türkiye, sysivaci@mehmetakif.edu.tr*

[3] *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Erzincan, Türkiye, mustafa.koroglu@erzincan.edu.tr*

[4] *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye, ensdemirel@ankara.edu.tr*

Özet: Bireylerin yaşam boyu öğrenme süreçlerinde ilgi, istek, ihtiyaç ve öğrenmeye olan motivasyonları çeşitli değişkenler ile sürekli bir ilişki içerisinde olup bu değişkenlere göre bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri farklılık göstermektedir. Bu değişkenlerden bazıları ise "Öznel Mutluluk" ve 'Yaşam Doyumu' kavramlarıdır. Yüzyıllardır araştırılan ve merak edilen mutluluk kavramının pozitif psikoloji akımıyla beraber daha fazla merak konusu olması ve araştırmaların merkezi haline gelmesi, insan sağlığının korunması açısından önemli bir durum olmasının yanı sıra bireylerin daha çok yaşama beklentilerine ve yaşamdan doyum almalarına katkıda bulunmaktadır (Cohen, 2002; Joubert, 1992) . Günümüzün küreselleşen dünyasında bireylerin sürekli ve hızla değişen koşullara uyum sağlaması, bilgiye ulaşması ve bu sayede öğrenme ihtiyaçlarını gidermeleri amacı ile yaşam boyu öğrenme süreçlerine katılmaları ve bu süreçlerin getirdiği mutluluk, yaşam doyumlarını etkilemektedir (Hammond, 2004). Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, öznel mutluluk düzeyleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkilerin ortaya konmasıdır. İlişkisel tarama modelinde kurgulanan bu araştırmanın çalışma grubunu Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde öğrenim görmekte olan önlisans ve lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında, "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği", "Öznel Mutluluk Ölçeği" ve "Yaşam Doyumu Ölçeği" kullanılmıştır. Yaşam boyu öğrenme eğilimi ve öznel mutluluk düzeylerinin, öğrencilerin yaşam doyumu düzeyleri üzerindeki doğrudan yordayıcılık gücü ile öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, öznel mutluluk üzerinden yaşam doyumu üzerindeki dolaylı yordayıcılık gücünü sınamak için yol (path) analizi kullanılmıştır. Sonuçlar, yaşam boyu öğrenme eğiliminin, öznel mutluluğu ve yaşam doyumunu; öznel mutluluğun da öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerini pozitif yönde ve anlamlı bir biçimde yordadığını göstermektedir. Bununla birlikte mevcut araştırmada, öğrenci yaşam boyu öğrenme eğiliminin, öznel mutluluk üzerinden yaşam doyumu üzerinde dolaylı yordayıcılık gücüne sahip olduğu belirlenmiştir. Mevcut araştırmanın sonuçları, öğrencilerin yaşam kalitelerinin belirlenmesinde önemli değişkenler arasında yer alan yaşam boyu öğrenme eğilimi, öznel mutluluk ve yaşam doyumu ilişkilerine yönelik kurulan teorik modeli istatistiksel olarak desteklemiştir.

Anahtar Kelimeler: Öznel Mutluluk, Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Doyumu

Sözel Bildiri

THE RELATIONSHIP BETWEEN PNEUMOMINA SEVERITY WITH THE PRESENCE OF ANOSMIA AND AGEUSIA IN HOSPITALIZED PATIENTS WITH COVID-19 INFECTION

Fakih Cihat ERAVCI[1], Necdet POYRAZ[2], Celalettin KORKMAZ[3]

[1] *Necmettin Erbakan University, Meram Faculty of Medicine, Department of Otolaryngology, Konya/Turkey*
[2] *Necmettin Erbakan University, Meram Faculty of Medicine, Department of Radiology, Konya/Turkey*
[3] *Necmettin Erbakan University, Meram Faculty of Medicine, Department of Pulmonology, Konya/Turkey*

Abstract:

Introduction: It has been reported that 30-80% of patients with COVID-19 infection experience anosmia and ageusia symptoms. Reports reveal that this group of patients are younger, show female dominance and experience milder diseases.

Objective: We aimed to evaluate the relationship of the presence of the anosmia and ageusia symptoms with the severity of pneumonia and laboratory test results in hospitalized patients with COVID-19 infection.

Methodology: Patients who were hospitalized by the Department of Pulmonogy between October 2020-March 2021 and underwent thorax computed tomography(CT) were retrospectively evaluated. Thorax CT findings of the patients were scored by severity score for each lobe and total score was obtained. Besides this, pneumonia was classified according to the shape, distribution and appearance of the lesions. In addition, laboratory test results were obtained. These findings were compared according to the presence of anosmia and/or ageusia.

Results: A total of 177 patients was included in the study; 89(50.2%) were male and 88(49.8%) were female, and the mean age was 53.0±14.5(18-89)years. Anosmia was observed in 55(31.1%), ageusia in 58(32.8%) and both in 67(37.9%) of all patients. There was no difference in total score of pneumonia and involvement patterns in those with and without anosmia, ageusia($p > 0.05$). In addition, these groups were found to be similar in terms of laboratory results($p > 0.05$).

Discussion and Conculusion: Anosmia and ageuisa are observed commonly among hospitalized patients with COVID-19. It has been reported that those who have these symptoms have a milder disease. However, in our results no difference was found in terms of the severity of pneumonia and deterioration in laboratory values between those who experienced and don’t experience anosmia and/or ageusia. This shows that the theory which alleges patients with anosmia experience milder disease since the higher immune responses may not be valid for all patients and some other unrevealed mechanisms may exist in the pathogenesis.

Keywords: COVID-19, Coronavirus, Anosmia, Ageusia

Sözel Bildiri

DİŞ HEKİMLİĞİNDE RENGİN ALGILANABİLİRLİK VE KABUL EDİLEBİLİRLİK EŞİKLERİ

Hatice Sevinç AKÇA [1], Erdal EROĞLU [1]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, sevinc92may@gmail.com, erdaleroglu@sdu.edu.tr*

Özet: Renk uzayındaki diş renginin algısal sınırlarının bilinmesi, klinik diş hekimliğinde ve dental araştırmalarda kritik öneme sahiptir. Renk biliminde, belirli deneysel koşullar altında bir çift renkli örnek arasında algılanan renk farkının nicel bir temsilini vermek için bir renk farkı formülü (ΔE) tasarlanmıştır. Bir diş restorasyonu ile bitişiğindeki doğal diş arasındaki renk uyumunun kalitesi büyük ölçüde renk farkının büyüklüğü ve yönü ile ilişkilidir. Bir renk farkının nicel değerlendirmesi, iki eşik tanımlanmadıkça değersizdir. Algılanabilirlik ve kabul edilebilirlik renk biliminin en sık kullanılan eşikleridir. En küçük algılanabilir renk farkı veya algılanabilirlik eşiği (PT), bir gözlemci tarafından tespit edilebilen en küçük renk farkını ifade eden, gözlemcilerin bir fark olup olmadığına karar vermelerine ilişkin psikofiziksel bir ölçümdür. Kabul edilebilirlik kararı, renk farkı hakkında başka bir görsel yargıdır. Onu algılanabilirlikten ayıran şey gözlemcilerin görüldükleri rengi yorumlamalarıdır. Bu iki eşik arasındaki farka endüstri toleransı denir ve algılanabilir farktan ne kadar uzağa gidebileceğimizi ve yine de kabul edilebilir bir renk eşleşmesine sahip olabileceğimizi gösterir. Görsel eşikler, diş hekimliğinde kalite kontrol aracı olarak diş materyallerinin değerlendirilmesinde, seçiminde, klinik sonuçların yorumlanmasında ve in vivo, in vitro dental araştırmalarda standardizasyon için kılavuz olarak büyük önem taşımaktadır. Bununla birlikte restorasyonun kabul edilebilirlik değerinin bilinmesi ile hastanın estetik beklentilerinin karşılanıp karşılanmayacağı öngörülebilir. Ağartma etkinliğininin yorumlanmasında, görsel ve aletsel renk seçiminde, dental renk skalalarının renk uyumluluğu, renk stabilitesi ve renk etkileşimi ile ilgili alanları karşılaştırmak için dental araştırmalarda kullanılmaktadır. Bu derlemede diş hekimliğinde algılanabilirlik ve kabul edilebilirlik eşikleri ile yapılan in vivo ve in vitro çalışmalar ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kabul Edilebilirlik, Renk, Diş Hekimliği, Algılanabilirlik, Görsel Eşikler

Sözel Bildiri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM DOYUMLARININ YORDAYICILARI OLARAK YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMİ VE ÖZNEL MUTLULUK: BİR YAPISAL EŞİTLİK MODELLEMESİ

Mustafa KÖROĞLU[1], Mustafa KILINÇ[2], SadıkYüksel SIVACI[3], Enes DEMİREL[4]

[1] *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Erzincan, Türkiye, mustafa.koroglu@erzincan.edu.tr*

[2] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur, Türkiye, mkilinc@mehmetakif.edu.tr*

[3] *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur, Türkiye, sysivaci@mehmetakif.edu.tr*

[4] *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye, ensdemirel@ankara.edu.tr*

Özet: Bireylerin yaşam boyu öğrenme süreçlerinde ilgi, istek, ihtiyaç ve öğrenmeye olan motivasyonları çeşitli değişkenler ile sürekli bir ilişki içerisinde olup bu değişkenlere göre bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri farklılık göstermektedir. Bu değişkenlerden bazıları ise "Öznel Mutluluk" ve 'Yaşam Doyumu' kavramlarıdır. Yüzyıllardır araştırılan ve merak edilen mutluluk kavramının pozitif psikoloji akımıyla beraber daha fazla merak konusu olması ve araştırmaların merkezi haline gelmesi, insan sağlığının korunması açısından önemli bir durum olmasının yanı sıra bireylerin daha çok yaşama beklentilerine ve yaşamdan doyum almalarına katkıda bulunmaktadır (Cohen, 2002; Joubert, 1992) . Günümüzün küreselleşen dünyasında bireylerin sürekli ve hızla değişen koşullara uyum sağlaması, bilgiye ulaşması ve bu sayede öğrenme ihtiyaçlarını gidermeleri amacı ile yaşam boyu öğrenme süreçlerine katılmaları ve bu süreçlerin getirdiği mutluluk, yaşam doyumlarını etkilemektedir (Hammond, 2004). Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, öznel mutluluk düzeyleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkilerin ortaya konmasıdır. İlişkisel tarama modelinde kurgulanan bu araştırmanın çalışma grubunu Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde öğrenim görmekte olan önlisans ve lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında, "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği", "Öznel Mutluluk Ölçeği" ve "Yaşam Doyumu Ölçeği" kullanılmıştır. Yaşam boyu öğrenme eğilimi ve öznel mutluluk düzeylerinin, öğrencilerin yaşam doyumu düzeyleri üzerindeki doğrudan yordayıcılık gücü ile öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, öznel mutluluk üzerinden yaşam doyumu üzerindeki dolaylı yordayıcılık gücünü sınamak için yol (path) analizi kullanılmıştır. Sonuçlar, yaşam boyu öğrenme eğiliminin, öznel mutluluğu ve yaşam doyumunu; öznel mutluluğun da öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerini pozitif yönde ve anlamlı bir biçimde yordadığını göstermektedir. Bununla birlikte mevcut araştırmada, öğrenci yaşam boyu öğrenme eğiliminin, öznel mutluluk üzerinden yaşam doyumu üzerinde dolaylı yordayıcılık gücüne sahip olduğu belirlenmiştir. Mevcut araştırmanın sonuçları, öğrencilerin yaşam kalitelerinin belirlenmesinde önemli değişkenler arasında yer alan yaşam boyu öğrenme eğilimi, öznel mutluluk ve yaşam doyumu ilişkilerine yönelik kurulan teorik modeli istatistiksel olarak desteklemiştir.

Anahtar Kelimeler: Öznel Mutluluk, Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Doyumu

Sözel Bildiri

GÜNCEL VE GELECEK DİŞ HEKİMLİĞİ PRATİĞİNDE YAPAY ZEKANIN YERİ VAR MI?

Kübra ERTAŞ[1], Zuhal YETKİN AY[2]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji AD, Isparta,Türkiye, kubraertas91@gmail.com*

[2] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji AD, Isparta,Türkiye*

zuhalyetkin@yahoo.com

Özet: "Yapay zeka" (YZ) terimi, makinelerin insan görevlerini yerine getirme yeteneğine sahip olduğu fikrini ifade eder. Yapay zekanın bir alt alanı, sonunda görünmeyen verilere tahminler yapmak için verilerdeki içsel istatistiksel kalıpları öğrenen "makine öğrenimidir" (machine learning). Derin öğrenme (deep learning) ise, görüntüler gibi karmaşık verileri öğrenmek ve bunlardan çıkarım yapmak için çok katmanlı matematiksel işlemleri kullanan bir makine öğrenimi tekniğidir.

Yapay zeka uygulamaları hemen her alanda kullanıma girmiş, diş hekimliğinde de oral ve maksillofasiyal radyoloji, konservatif ve protetik diş hekimliği, endodonti, periodontoloji, ortodonti, ağız, diş ve çene cerrahisi branşları ve adli diş hekimliğinde geniş bir uygulama alanı bulmuştur ve önümüzdeki yıllarda diş hekimliğinin tüm branşlarında farklı düzeylerde uygulama alanı bulacaktır. Günümüze kadar yapılan çalışmalarda YZ uygulamaları son derece yüksek performans göstermiştir. Bu bağlamda YZ diş hekimliği uygulamalarında bir devrim olarak da nitelendirilebilir.

Öte yandan YZ, diş hekimliğinde veri koruma endişeleri ve organizasyonel engeller, veri gözetleme önyargısı, sorumluluklar, etik kurallar ve şeffaflığa yönelik sorunlar nedeni ile henüz tam olarak benimsenememiş ve rutinde uygulamaya girmemiştir. Önümüzdeki yıllarda YZ' nın daha düşük maliyetlerle hastaların, sağlık hizmeti sağlayıcılarının (kurum, kuruluş ve hekimler) ve toplumun yararına diş hekimliği alanında gittikçe artacağı beklenen uygulamalarıyla katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu derlemede YZ' nın diş hekimliğinde güncel olarak ve gelecekte kullanılabileceği alanlardan bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: yapay zeka, derin evrişimli sinir ağı, diş hekimliği

Poster Bildiri

REHABILITATION OF ANTERIOR SINGLE TOOTH DEFICIENCY FORMED EXIT PROFILE WİTH FLAP SURGERY AND IMPLANT SUPPORTED ZIRCONIUM RESTORATION: CASE REPORT

Kübra ERTAŞ[1], Elif ERTEN[2], Fatma Yeşim KIRZIOĞLU[1],

Zeynep DEMİREKİN BAŞAĞAOĞLU[2]

[1] *Süleyman Demirel University Faculty of Dentistry, Department of Periodontology Isparta,Turkey, kubraertas@sdu.edu.tr, yesimkirzioglu@sdu.edu.tr.*

[2]*Süleyman Demirel University Faculty of Dentistry, Department of Prosthodontics, Isparta,Turkey, eliferten@sdu.edu.tr, zeynepdemirekin@sdu.edu.tr.*

Abstract:

Introduction: In the restoration of the teeth in the anterior region lost due to trauma, fixed prostheses supported by neighboring teeth or fixed restorations with implant support are preferred. It is clinically difficult to ensure the aesthetic harmony of the restored tooth in the anterior region with the neighboring teeth at a sufficient level and to satisfy the patient's expectations. Parameters such as sufficient amount of the bone and keratinized gums in the area, placement of the implant in proper position, thick tissue biotype, a symmetrical exit profile and correct positioning of the zenith points are necessary for the natural implant-supported restoration and to provide sufficient aesthetics.

Aim: The purpose of this study was to restore the absence of a single tooth in the anterior region due to trauma of the implant-supported fixed full ceramic crowns by arranging the exit profile to be compatible with the neighboring teeth.

Methods: A 28-year-old female patient presented to our clinic due to the aesthetic insufficiency of the implant-supported fixed crowns applied as a result of the trauma-induced loss of the anterior central tooth. It was decided to replace the implant-supported crown in the anterior region and arrange the zenith points to be compatible with the neighboring teeth due to zenith incompatibility between the neighboring natural teeth and the negative aesthetic features of the exit profile with a zirconium-supported full ceramic crown.

Results: The patient's oral hygiene, gingival level, functional and aesthetic status of the restorations were followed during the 1, 3 and 6 month follow-up period, and no problems were detected.

Dıscussıon and conclusıons: Multidisciplinary treatment of the anterior single tooth deficiency is very important. Incorrect position and unfittingly restoration of the implant placement in the anterior region triggers the inflammation in the gingiva. Inflammation in the gingiva may lead to undesirable conditions such as peri-implantitis and implant loss by progressing after the peri-implant mucositis.

Sözel Bildiri

DETERMINATION OF MAJOR HEAVY METALS IN MARAŞ POWDER (NICOTIANA RUSTICA LINN)

***Mahad Ahmed MOHAMUD, ** Mümin POLAT**

** Benadir University, Mogadishu, Somalia*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Health Sciences, Burdur, Turkey*

Abstract: Smokeless tobacco is one of the most important addictive substances obtained from plant leaves. The use of maraş powder (Nicotiana Rustica Linn) by certain groups is giving rise to health problems, including chronic diseases or cancer. Our objective was to determine heavy metal levels in maraş powder using inductively coupled plasma mass spectrometry (ICP-MS). In this study, the sixteen samples of maraş powder (smokeless tobacco) were collected from users in cities of southwest and Mediterranean regions in Turkey. Levels of 15 elements (Al, Cr, Mn, Fe, Co, Ni, Cu, Zn, As, Se, Cd, Sn, Sb, Hg and Pb) were determined by ICP-MS. Heavy metals values in maraş powder; for Aluminum value, Batman maraş powder was found 977.84±955.11ppb, for chromium value Adıyaman maraş powder was found 23.53±22.34ppb, for manganez value Şanlıurfa maraş powder was found 955.09±941.18ppb, for iron value Batman maraş powder was found 1876.47±1823.38ppb, for cobalt value Batman maraş powder was found 10.84±10.09ppb, for nickel value Dıyarbakır maraş powder was found 60.28±56.08ppb, for copper value Şanlıurfa maraş powder was found 32.16±32.02ppb, for zinc value Şanlıurfa maraş powder was found 182.79±181.72ppb, for arsenic value Dıyarbakır maraş powder was found 1030.20±995.99ppb, for selenium value Dıyarbakır maraş powder was found 752.9±735.08ppb, for cadmium value Şanlıurfa maraş powder was found 0.96±0.94ppb, for tin value Batman maraş powder was found 0.64±0.62ppb, for antimony value Şanlıurfa maraş powder was found 1.19±1.17ppb, for mercury value Gaziantep maraş powder was found 0.70±0.65ppb and lead value in Batman maraş powder was found 3.87±3.80ppb. According to the results obtained; it is remarkable that some heavy metals are above the critical levels determined by World Health Organization in tobacco samples. In this regard, in addition to measures taken by public institutions and organizations, we believe that increasing the awareness level and awareness of the society is of great importance in dealing with many public health problems caused by smokeless tobacco.

Keywords: Heavy metal, Maraş powder, Nicotiana Rustica Linn

Sözel Bildiri

THE ROLE OF CHEMOKINES IN IMPAIRED WOUND HEALING

Emine Gülçeri GÜLEÇ PEKER[1]

[1] *Giresun University, Faculty of Health Sciences, gulceri.peker@giresun.edu.tr*

Abstract: Wound healing is a complex process with four consecutive distinct phases: hemostasis, inflammation, proliferation, and remodelling. An alteration at any phase may induce the development of chronic impaired wound healing or excessive scar formation. The major risk factors for impaired wound healing are diabetes mellitus and ageing. On the other hand, chronic non-healing wounds present a significant health problem and economic burden on millions of individuals worldwide. A well understanding of the mechanisms that underly impaired wound healing is necessary for the development of recent and boosted therapies that increase repair. Chemokines are key regulators of the wound healing process. They are involved in stimulating inflammatory cells, which release growth factors and cytokines to facilitate the wound healing process. They are also roles in the regulation of angiogenesis. Recently studies have shown that the inhibition of the CC-chemokine class improves the wound healing process. The focus of this review is to highlight the contributions of chemokines during impaired wound healing and to discuss the related molecular pathologies.

Keywords: Chemokine, Wound healing, Impaired wound healing

Sözel Bildiri

BURDUR İLİNDE 0-24 AY ZORUNLU AŞILARINA YÖNELİK ALGININ İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Almila Şükriye KAZAK[1], Nurdan ORAL KARA[2]

[1] *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 4.Sınıf Öğrencisi, almila.s.kazak@gmail.com*

[2] *Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, nokara@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Aşı günümüzde birey ve toplum sağlığının korunması için bilinen en etkili, en güvenli, en ekonomik ve en akılcı tıbbi bir yaklaşımdır.Aşılamanın amacı kişiyi enfeksiyon hastalıklarından korumak, hastalığı kontrol altına alarak önlemek ve mümkünse yok etmektir (Polat vd., 2017:132). Ancak zorunlu aşıları reddeden ailelerin sayısı gün geçtikçe arttığı görülmektedir.Aşı reddi herhangi bir nedenle ebeveynlerin bebek/çocuğunun aşı takviminde yer alan aşısını yaptırmayı reddetmesi durumudur. Zira, Türkiye'de 2011 yılında kaydedilen 183 adet olan aşı reddi sayısının 2017 yılında 23 bin 600'e ulaştığı kaydedilmiştir (https://www.cnnturk.com/turkiye/asi-reddi-sayisi-23-bini-gecti).Zorunlu aşıları yaptıran ancak aşıların güvenilir olduğuna karşı emin olamayan bir kesim de mevcuttur. Araştırmanın amacı, ebeveynlerin aşı karşıtı söylemlere karşı tutumlarını ortaya koymaktır. Ayrıca, aşı karşıtı söylemlere karşı tutumun sosyo-demografik özelliklere farklılaşıp farklılaşmadığı değerlendirilmek istenmiştir. Araştırma Burdur'da yaşayan 351 gönüllü ebeveyn üzerinde uygulanmıştır. Veriler anket yöntemi ile toplanmış olup, veri toplama aracı araştırmacılar tarafından literatüre uygun bir şekilde geliştirilmiştir. 10 farklı olumsuz ifadeden oluşan "hiç katılmıyorum (1) ile kesinlikle katılıyorum (5)" arasında likert tipi veri toplama aracına verilen yanıtların ortalamaları incelendiğinde, ebeveynlerin yanıtlarının madde ortalamaları x=2,10'dur. Ebeveylerin aşı karşıtı söylemlere katılmadıkları görülmektedir. Katılımcı ebeveynlerin %56,7'si annesi olduklarını belirtmiştir.Ebeveynlerin aşıya yönelik tutumunun sosyo-demografiközelliklere bakılarak farklılık gösterip göstermediğini belirleme amacıyla *T* testi ve *ANOVA* testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ebeveynlerin gelir düzeyine göre aşı karşıtı söylemlere karşı tutumlarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ebeveynlerin çocukların hastalık ya da alerjik faktörler sonucunda aşıları ertelemelerininsosyo-demografik özelliklere göre değişmediği görülmektedir. Ebeveynlerin aşı karşıtı söylemlere yüksek oranda katılmıyor oluşu, halk sağlığı bakış açısıyla sevindirici bir gelişme olsa da maddeler ayrıntılı incelendiğinde bazı madde ortalamalarının yüksek oluşu ebeveynlerin aşı hassasiyeti ve aşı tereddütü yaşadıkları izlenimi vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aşı hassasiyeti, Aşı reddi, Zorunlu aşı

*Bu araştırma, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2019/2 başvuru döneminde TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

Sözel Bildiri

GÜNÜBİRLİK CERRAHİ HASTALARINA VERİLEN EĞİTİMİN ETKİSİ: LİTERATÜR TARAMASI

İlkay ÇULHA

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Eskişehir, Türkiye

iculha@ogu.edu.tr

Özet: Günübirlik cerrahi; hastaların ameliyat olacakları gün içinde hastaneye kabul ve taburcu edildikleri cerrahi işlemlerdir. Hastalar, cerrahi öncesi süreci ve cerrahiden birkaç saat sonrasındaki evreyi evde geçirmekte, buna bağlı olarak ortaya çıkabilecek sorunlarla baş edebilmeleri ve evde kendi bakımlarını nasıl sürdüreceklerini öğrenmeleri daha zor olabilmektedir. Kendi kendilerine bakım aktiviteleri stresi de arttırabilmektedir. Literatürde günübirlik cerrahi öncesinde hastaların psikolojik olarak hazır olmalarının gerekliliği üzerinde durulurken hastaların; uyku sorunları, iştah durumunda değişiklik, cerrahi öncesi gece uyumama, bilgi eksikliğine yönelik anksiyete yaşama, yatan hastalar kadar olmasa da cerrahiye yönelik korku yaşadıkları, cerrahi sonrası taburcu olan hastaların ise çoğunlukla evde yaşanacak sorunlar hakkında endişeli oldukları, kişisel bakımlarını yerine getirmede zorlanma, ameliyat şekline özgü değişmekle birlikte minör düzeyde de olsa bazı günlük yaşam aktivitelerinde zorlanma, ağrı, yorgunluk, uykusuzluk gibi sorunlar yaşadıkları, çocukları günübirlik cerrahi geçiren anne ve babaların orta düzey anksiyete yaşadıkları iletilmektedir. Bu nedenle hasta eğitimine ameliyat kararından hemen sonra başlanması ve taburculuk sonrası da devam edilmesi gerektiği, her kliniğe özgü taburculuk eğitimi verilmesi, eğitimlerin multidisipliner bir yaklaşımla gerçekleşmesi önerilmektedir. Literatürde bu alanda yapılan eğitimsel araştırmalar sınırlı olup bazılarında; hastaların eğitimlerden ve eğitim broşürlerinden memnun olduklarını, günlük yaşam aktivitelerinde daha az zorlandıklarını/semptomlarla baş etmekte başarılı olduklarını, anksiyete düzeylerinin azaldığını ve başta anestezi işlemleri olmak üzere bilgi düzeylerinin arttığı iletilirken, eğitimsel müdahalelerin hastaların anksiyete düzeyleri, öz-yönetim becerileri ve iyileşme süreçleri ve yaşam kaliteleri üzerinde anlamlı etkisi olmadığını belirleyen araştırmalar da mevcuttur. Günübirlik cerrahi hastalarının bu süreçte yaşadıkları sorunlara odaklı multidisipliner eğitimsel müdahale çalışmalarına daha çok gereksinim vardır.

Anahtar Kelimeler: günübirlik cerrahi, hasta eğitimi, cerrahi hastası

Sözel Bildiri

A RESEARCH ON THE DETERMINATION OF NURSES' SATISFACTION WITH LIFE

Dilek KOCABAŞ

Akdeniz Üniversitesi

Abstract:

Aim: The study aims to determine the life satisfaction levels of nurses. In addition, the aim of this study is to examine whether the life satisfaction levels of nurses differ according to socio-demographic variables such as age and gender.

Background: It is important to determine the life satisfaction of nurses, who have an important place in health service delivery. The research is important due to the limited number of studies examining life satisfaction in nurses in the literature.

Objective: The study aimed to determine the life satisfaction levels of nurses.

Methods: The study was carried out between January to June 2019. 120 participants working as nurses in public institutions were included in the study. In the study, information form including demographic characteristics such as gender, age, seniority and position and Life Satisfaction Scale were applied.

Results: 120 nurses voluntarily agreed to participate in the study. The mean age of the participants was 33.3, 85.6% of whom were female. 36.8% of the participants work as an emergency service nurse. 45.1% of them have a working period of 10 years. When the life satisfaction levels of the participants are examined, it can be said that they are satisfied with their lives where the overall life satisfaction is above the average. Besides, statistical analyses have been conducted to determine whether the life satisfaction levels of the participants differed according to socio-demographic variables and it has been determined that the life satisfaction levels of the participants do not differ according to socio-variables such as gender, age, position and seniority.

Conclusion: As a result of the research, it has been found that life satisfaction levels of nurses are high. Moreover, it has been found out that life satisfaction does not differ according to socio-demographic variables.

Keywords: Nurses, life satisfaction, health care, subjective well-being, cognitive theory, affective theory

Sözel Bildiri

NEKROTİZAN FASİİT VE FOURNİER GANGRENİ: 21 OLGULUK RETROSPEKTİF ÇALIŞMA

Ahmet CONTARLI[1], Mehmet Zafer SABUNCUOĞLU[2]

[1] *Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, ahmetcontarli@gmail.com*

[2] *Doç.Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABD, drmehmetzafer@yahoo.com*

Özet:

Giriş: Nekrotizan fasit yumuşak doku ve fasyaların hızla yayılan nekrozu ile karakterize, uygun tedavi edilmezse fulminan seyirli olabilen bir hastalıktır.

Fournier gangreni, yüksek mortalite ve morbidite ile seyreden, hızlı ilerleyen, perine ve eksternal genital organların sinerjistik enfeksiyonuna bağlı nekrotizan fasiitisidir.

Amaç: Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği'nde nekrotizan fasit ve fournier gangreni nedeniyle opere edilmiş 21 olgunun retrospektif analizi ile incelenmesidir.

Yöntem: Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği'nde 2011-2021 yılları arasında nekrotizan fasit ve fournier gangreni nedeni ile opere edilen 21 olgu retrospektif olarak incelenmiştir. Yaş, cins, semptomların başlangıç süresi, eşlik eden hastalıklar, hastanede yatış süresi açısından olgu dosyaları geriye dönük incelendi.

Bulgular: Olgularımızın 16'sı (%76,1) erkek, 5'si (%23,9) kadın olup, yaş ortalaması 54 (24-85) idi. Olguların 12'sinde (%57,1) eşlik eden diabetes mellitus saptandı. 6 hastada hipertansiyon mevcutken, 1 hastada KAH mevcut idi. 6 hastada ise herhangi bir yandaş problem yoktu. Hastalığın belirtilerinin başlangıcı ile kliniğimize başvurma zamanı arasında geçen süre ortalama 6,7 gün (2- 15) olarak hesaplandı. Bu süre mortal seyreden olgularda 7,75(7-8), iyileşip taburcu edilen hastalarda 6,4 gün (2-8) idi. Hastanede yatış süresi taburcu olan hastalarda ortalama 17,8 gün (9-33) idi.

Etiyolojik faktör 6 hastada perianal apse drenajı, 2 hastada geçirilmiş anorektal cerrahi, 1 hastada vulva kanseri, 1 hastada endometrium+kolon kanseri kolostomi açılması, 1 hastada ooferektomi sonrası perfore apandisit, 1 hastada sezaryen ve 1 hastada umblikal pilonidal abse idi. 1 hastada dış merkezde uygulanan lavman sonrası fournier gangreni geliştiği görüldü. 17 hastada perianal bölge kaynaklı olduğu görülürken, 4 hastada batın ön duvarında idi. Tüm hastalara debridman+drenaj uygulanırken, 5 hastaya kolostomi açıldı. Mortalite 4 olguda (%19,04) saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Fournier gangreni, agresif cerrahi debridman ve antibiyotiklere rağmen halen mortal seyredebilen bir durumdur. Erken hemodinamik destek ve acil cerrahi agresif debridman tedavinin en önemli basamaklardır. Nekrotizan fasiit ve fournier gangreni olgularında erken tanı hayat kurtarıcıdır.

Anahtar Kelimeler: Debridman, Fournier gangreni, Nekrotizan fasiit

Sözel Bildiri

ÇİĞ SEBZE VE MEYVE DEZENFEKSİYONU

Zeynep UZDİL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Samsun,

zuzdil1010@hotmail.com

Özet:

Giriş: Taze sebze ve meyveler, tarladan sofraya ulaşana kadar üretim, hasat, işleme, taşınma ve depolama aşamalarında mikrobiyal bulaşanlara maruz kalırlar. Patojen bakteri, virüs ve parazitlerin bulaşmasına maruz kalan bu besinler özellikle çiğ olarak tüketildiklerinde besin kaynaklı salgınlara yol açarlar.

Amaç: Bu çalışmayla çiğ sebze ve meyvelerdeki patojen mikroorganizmalarla mücadelede kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Pubmed, Sciencedirect ve Google akademik veritabanlarında "sebze dezenfeksiyonu" ve "meyve dezenfeksiyonu" anahtar kelimeleri uygun dil seçeneğinde taratılarak literatür araştırması yapılarak bu derleme bildiri hazırlanmıştır.

Bulgular: Sebze ve meyve dezenfeksiyonunda klor, klor dioksit, brom- iyot, hidrojen peroksit, peroksi asetik asitler, organik asitler, kalsiyum bazlı çözeltiler/ kalsiyum laktat, ozon ve ultraviole ışığı kullanılan yöntemlerdir. Ücretinin düşük olması ve etkili olması nedeniyle yaygın bir dezenfektan olarak kullanılan klor 50-200 ppm düzeyinde kısa uygulandığında etkili olduğu bilinmektedir. Son yıllarda kloroform, trihalometanlar, kloraminler ve haloasetik asitler gibi toksik bileşenler ürettiği ve mikroorganizmaları inaktive etmede yetersiz kaldığı bilinmekte bu nedenle klora alternatif dezenfektanların belirlenmesine yönelinmiştir. Klor dioksit, klora göre daha iyi antioksidan olmanın yanı sıra klorlama reaksiyonuna girip zararlı bileşenler üretmemekte ve 3 ppm düzeyine kadar kullanılabilmektedir. Hidrojen peroksit, bakterisidal özellikte olması ve hidroksi radikal gibi sitotoksik bileşenleri üretmesi sebebi ile sebze ve meyvelerin yıkama suyunda dezenfektan olarak kullanılabilmektedir. % 2-4 oranında kullanıldığında bakterisidal özelliğini daha etkili olduğu bilinmektedir. Ozonun besinleri dezenfekte etmede kullanılır ve antimikrobiyal özellikleri klorinden daha fazladır. Ultraviole C ışınlarının yüksek dozda düz yüzeyli sebzelerde *Escherichia coli O157:H7* yi inaktive ettiği görülmüştür. UV- C ışınları uygulamasının sitrik asit ve nitrik asidi içeren asit ve ozon yöntemine göre sebzelerin rengini en fazla değiştiren uygulama olduğu görülmüştür.

Sonuç: Sağlık açısından riskli olan patojen mikroorganizma bulaşmış çiğ sebze ve meyvelerin tüketilmeden önce etkili bir dezenfeksiyon işleminin yapılması önem taşımaktadır. Bunun için seçilecek dezenfektanın türü, uygulanma miktarı ve süresi besine göre değişiklik gösterebilir.

Anahtar Kelimeler: sebze, meyve, dezenfeksiyon

Poster Bildiri

ANTERİOR KESER DİŞLERİN ZİRKONYUM DESTEKLİ CAM SERAMİK KRONLAR İLE RESTORASYONU: OLGU SUNUMU

Elif ERTEN[1], Zeynep BAŞAĞAOĞLU DEMİREKİN[1]

[1]*Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi AD, Isparta,Türkiye.*

eliferten@sdu.edu.tr, zeynepdemirekin@sdu.edu.tr

Özet:

Giriş: Diş hekimliğinde önemli bir yere sahip olan estetik gülüş kavramı diş, dişeti ve dudaklar arasındaki ilişkinin uyumlu olması ile sağlanır. Tam seramik sistemler kullanıldığında, dişlerin renk, yüzey dokusu, translüsentliği ve optik özelliklerini doğal dişlere benzer özellikler gösterir (1). Özellikle estetik kaygının çok olduğu anterior bölge restorasyonlarında uygunsuz şekil, düzensiz diş eti konturu, metal destekli kronlardaki gri renk yansıması doğal görünümden uzaklaştıran nedenler arasındadır (2,3). Tam seramik kronlar ile metal destekli porselenlerin gri renk ve yetersiz estetik gibi olumsuz özellikleri giderilebilir. Bu sistemler ile doğal dişi en yakın şekilde taklit eden restorasyonlar geliştirilmiştir (4).

Amaç: Metal destekli kronlar ile restore edilen ön grup dişlerde estetik olmayan görünümün zirkonyum destekli tam seramik kronlar uygulanarak giderilmesidir.

Yöntem: 34 yaşında kadın hasta anterior dişlerinde mevcut olan metal destekli kronların renk, şekil ve diş eti ile arasındaki uyumsuzluk şikayeti sebebiyle kliniğimize başvurdu. Sistemik olarak sağlıklı, olan hasta klinik ve radyografik olarak incelendi. Temporomandibular bozukluk veya parafonksiyonel alışkanlıklar belirlenmedi. Ön bölgede mevcut olan metal destekli kronların tam seramik kronlar ile değiştirilmesine karar verildi. Eski metal destekli restorasyonlar çıkarılarak diş kesimleri düzeltildi. Preperasyon tamamlandıktan sonra gingival retraksiyon yapılarak ilave tip elastomerik ölçü maddesi (Elıte HD, Zhermack, Almanya) ile ölçü alındı. Okluzal kayıtlarla beraber alçı modele aktarıldı. Laboratuvarda hazırlanan zirkonya alt yapıların ve son konturu verilmiş zirkonyum destekli tam seramik restorasyonların provası yapıldı. Hasta memnuniyeti ve estetik sağlandıktan sonra simantasyon işlemine geçildi. İzolasyon sağlandıktan sonra restorasyonlar polikarboksilat simanla (Imibond-P Polikarboksilat Siman) üreticinin önerileri doğrultusunda simante edilip hastaya oral hijyen hakkında bilgi verilmiştir.

Bulgular: Hastanın 1.3. ve 6 aylık takip sürecinde herhangi bir fonksiyonel veya estetik problem tespit edilmemiştir.

Tartışma ve Sonuç: Zirkonyum destekli seramik restorasyonlar doğal dişe en yakın şekilde estetik sonuç sağlayan restorasyonlardır.

Anahtar Kelimeler: Estetik, zirkonyum, tam seramik

Poster Bildiri

CAD/CAM İLE ÜRETİLEN TAM SERAMİK SİSTEMLER

Elif ERTEN[1], Zeynep BAŞAĞAOĞLU DEMİREKİN[1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi AD, Isparta,Türkiye, eliferten@sdu.edu.tr, zeynepdemirekin@sdu.edu.tr*

Özet: Estetik diş hekimliğine yönelik talep arttıkça, doğal görünüme en yakın sonuçları elde etmek önem kazanmıştır. Tam seramik kronlar, metal destekli porselenlerdeki estetik özellikleri geliştirmek amacıyla yaklaşık kırk yılı aşkın süredir diş hekimliğinde kullanılmaktadır. İlk geliştirilen tam seramiklerin mekanik özelliklerinin yetersiz oluşu ve düşük eğilme direnci göstermeleri nedeniyle yalnızca ön bölge dişlerde kullanılmışlardır. Yeterli yarı saydamlığın olmaması ve renk uyumsuzlukları dezavantajları arasında sayılmıştır. Son dönemde geliştirilen tam seramik sistemler ve bilgisayar destekli tasarım ve üretim (CAD/CAM) sistemleri sayesinde kabul edilebilir seviyede estetik ve dayanıklı restorasyonlar üretilebilmektedir. Hasarlı, çürük veya eksik dişleri restore etmek için tam seramiğinin kullanımı artmıştır. CAD/CAM uygulamaları, her hastaya özgü planlama seçeneği sunan ve iş akışında öngörülebilir sonuçlar elde edilmesini sağlayan güvenilir bir sistemdir. CAD/CAM sistemlerinin geliştirilmesi ile tedavi seansları en aza indirilerek dayanıklı, estetik ve fonksiyonel restorasyonların üretilmesi hedeflenmiştir. Bu durum seramik sistemlerinin ve kullanım alanlarının çeşitliliğini de aynı ölçüde artırmıştır. CAD/CAM teknolojisi aynı zamanda çeşitli protetik restorasyonlar için güncel tedavi konseptlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. CAD/CAM ile üretilen cam seramik restorasyonlar klinik olarak uzun vadeli başarı sunan minimal invaziv tedavi prosedürlerini içermektedir. Günümüzde, laminate veneer, inleyler, onleyler, bölümlü kronlar gibi restorasyonlar CAD/CAM sistemleri ile seramiklerden üretilmektedir. Bu derlemede güncel diş hekimliğinde kullanılan farklı CAD/CAM sistemleri ve tam seramik materyaller hakkında bilgi verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: CAD/CAM, Tam seramik restorasyonlar, Dental porselen

Sözel Bildiri

HİPERTANSİF BİREYLERİN TEDAVİYE UYUMU VE YAŞAM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Sibel ŞENTÜRK[1], Şule SARIZAYİM[2]

[1]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Burdur/Bucak, Türkiye, sibelsenturk@mehmetakif.edu.tr*

[2]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Burdur/Bucak, Türkiye, sulesarizayim33@gmail.com*

Özet:

Giriş: Hipertansiyon, tüm dünyadaki yetişkin nüfusun yaklaşık üçte birini etkileyen ve birinci basamakta çalışan sağlık personelleri tarafından da en çok gözlenen kronik bir hastalıktır. Aslında hipertansiyon tedaviye uyum sağlanması, sigara veya tütün ürünlerinin içiminin bırakılması, tuz kısıtlaması, obezitenin önlenmesi, meyve, sebze ve lifli gıdalardan zengin beslenme biçimi, alkol tüketimin kısıtlanması, düzenli egzersiz yapılması ve stresten kaçınma gibi yaşam tarzı değişiklikleri ile önlenebilir ve kontrol edilebilir bir hastalıktır.

Amaç: Bu araştırma, hipertansif bireylerin tedaviye uyumunu ve yaşam değişikliği başarısını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu araştırma, 15 Ocak- 15 Mart 2021 tarihleri arasında araştırmaya katılmayı kabul eden 302 birey ile tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulan "Hasta Tanıtım Formu" ve "Hipertansif Bireylerin Tedaviye Uyumu ve Yaşam Değişikliği Başarısını Değerlendirme Ölçeği" ile sosyal mesafe kuralları gözetilerek yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Çalışma için etik kurul izni ve bireylerden de yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hipertansif bireylerin yaş ortalamasının 50,5±10,38, %50,7'sinin erkek, %74,8'inin genel sağlık durumu orta, %71,5'inin obez, %29,1'inin sigara ve %17,9'unun alkol kullandığı belirlenmiştir. Bireylerin %48,3'ü 1-5 yıldır hipertansiyon hastası olduğunu, %53,6'sı ek bir kronik hastalığı bulunduğunu, %34,1'i düzenli egzersiz yaptığını, %18,2'si yemeklere ekstra tuz attığını ve %56,0'ı da kontrollere düzenli olarak gittiğini ifade etmiştir. Hipertansif hastaların tedaviye uyum ortalamalarının 66,51±3,42 olduğu ve %71,5'inin tedaviye uyumsuz olduğu belirlenmiştir. Hipertansif bireylerin tedaviye uyumu ve yaşam değişikliği başarısını değerlendirme ölçeği ile egzersiz yapma, dengeli beslenme, yemeklere ekstra tuz atma, düzenli ilaç kullanma ve düzenli kontrollere gelme değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Araştırma sonucunda hipertansif bireylerin tedaviye uyumsuz ve yaşam değişikliğini gerçekleştirme başarısına sahip olmadığı belirlendi. Hipertansiyon hastalarının tedaviye uyumunun ve yaşam tarzı değişikliklerinin incelenerek sorunların belirlenmesi ve tedaviye uyumunu arttırmaya yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hipertansiyon, Tedaviye Uyum, Yaşam Tarzı Değişiklikleri

Sözel Bildiri

COVID-19 SÜRECİNDE ZAMAN DEĞERLENDİRME AKTİVİTELERİNE YÖNELİK BETİMSEL BİR İNCELEME

Tuba YÜCEER KARDEŞ, İlhan KAYACAN, Hilal Tuğçe BAYAR, Burcu ÖZDEMİR OCAKLI

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü

Süleyman Demirel Üniversitesi, İşletme Bölümü

Süleyman Demirel Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Ankara Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü

Özet:

Giriş: COVID-19 pandemisinin ortaya çıkmasıyla birlikte Türkiye'de sokağa çıkma kısıtlamaları uygulanmaya başlamış ve bireyler iş dışındaki zamanlarında çeşitli aktivitelerle ilgilenmişlerdir. Ancak bu aktivitelerin niteliği ve farklı cinsiyetler arasındaki dağılımı bilinmemektedir. Farklı cinsiyetler arasındaki aktivitelerin çeşitlenme biçimleri, pandemi sürecinde uygulanacak eşitlikçi sosyal politikalar açısından önem arz etmektedir.

Amaç: Covid-19 sürecinde sokağa çıkma kısıtlamaları kapsamında bireylerin zamanlarını nasıl geçirdiklerini betimsel olarak ortaya koymak ve cinsiyetler arası farklılaşmayı keşfetmek araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Yöntem: Araştırma nicel yöntem ile dizayn edilmiş olup, Türkiye genelinde 977 kişiye çevrimiçi anket uygulanmıştır. Araştırmada katılımcılara yöneltilen sorular, kısıtlama sürecinde ne tür aktivitelerle evde zaman geçirildiğini içeren sorulardan oluşmaktadır.

Bulgular: Araştırma sonuçları; kısıtlama sürecinde kadın katılımcıların zamanlarını en çok çevrimiçi dizi-film izleyerek (%75,1) ve yemek yaparak (%65,5) değerlendirdiğini, erkek katılımcıların ise en çok çevrimiçi dizi-film izleyerek (%77,9) ve uyuyarak (%54,1) zamanlarını geçirdiğini göstermektedir. Katılımcıların zaman değerlendirme durumlarında cinsiyete göre en fazla oransal farklılığın yemek yapma, bilgisayar oyunu oynama, kitap okuma, resim ve puzzle gibi aktivitelerde olduğu saptanmıştır. Zaman değerlendirmede yemek yapma oranlarına bakıldığında, kadın katılımcıların %65,5'inin, erkek katılımcıların ise sadece %28,5'inin yemek yaparak süreci geçirdiği görülmüştür. Öte yandan kadın katılımcıların %9,6'sının, erkek katılımcıların ise %30,1'inin zamanını bilgisayar oyunu oynayarak değerlendirdiği saptanmıştır. Buna karşın puzzle, resim gibi aktivitelerde kadınlar %24,9'a %10 gibi bir oranla erkeklere göre daha çok zaman geçirmektedir. Benzer şekilde kadınların (%51,9) erkeklere (%37) göre daha fazla kitap okudukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Toplumsal cinsiyete dayalı aktivitelerin pandemi sürecinde de sürdürüldüğü, evde zaman geçirme aktivite çeşitliliğinin büyük oranda dijital aracılarla sınırlı kaldığı buna bağlı olarak inaktiviteyi destekleyen aktivitelerin olduğu bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Türkiye, zaman değerlendirme, toplumsal cinsiyet

Sözel Bildiri

A HISTORICAL AND LITERARY APPROACH TO GENDER EQUALITY - THREE GEOGRAPHIES, THREE WOMEN

Ebru ÇAKMAK ÖZCAN*, Fatma SUSAM ÖZSAYIN, Özlem GÖKÇE*****

**Izmir Governorship, EU and Foreign Relations Bureau, EU Expert*

***Izmir Governorship, EU and Foreign Relations Bureau, Expert / Project Coordinator*

****Izmir Governorship, Director of Correspondence*

Abstract:

Introduction: Gender is socially constructed. People may be excluded because they suffer discrimination by others according to their gender. Social exclusion accompanies gender inequality/discrimination, then access to education, health and other basic needs, economic participation and income-generating opportunities become difficult. In the 19th century, literature had also been affected by gender inequality. Whereas masculine language had been ruling, many women writers were using pseudonym or man names for their publications. Empowerment of women during those days was an extraordinary and non-acceptable stand.

Aim: To define the common understanding and historical approach of social perception against women, empowerment and gender equality through three women in different geographical areas in the 19th century.

Methodology: The Book Reviews (Kate Chopin "Uyanış"; Lou Andreas-Salomé "Ruth"; Fatma Aliye "Refet") were done by the descriptive methodology. Women authors of three books had lived in the 19th century. The stories reflect the social mosaic at that time. Ruth in Europe, Edna in the USA and Refet in Turkey had the courage to realize their identity and will at the same century.

Discussion and Conclusion: It is found out that social configurations, prejudices and habits do not differ in different geographies. Their passion to learn, to find their identities, to stand alone, even to have the chance for work make three women stronger. Three women authors are struggling to find place in literature dominated by men and writing novels about three women facing social pressures against their enthusiasm. Their women characters are also fighting for independency, equality and equity, non-discrimination at all. The economic deprivation and social exclusion affecting their health and social behaviour is on the one hand, their struggle for acceptance with their norms are on the other.

Keywords: Gender, Health, Gender Equality, Socially Constructed Behaviour, Social Exclusion

Sözel Bildiri

HEMŞİRELİK BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HEPATİT A, B, C ve HIV SEROPREVALANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Pınar ÇAYIRÖZ[1], Mehmet Umut ÇAYIRÖZ[2], Sibel ŞENTÜRK[3]

[1] *Burdur Devlet Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Burdur, Türkiye, dr_pinarozkan88@hotmail.com*

[2] *Bucak Devlet Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Burdur-Bucak, Türkiye, umutcayiroz@gmail.com*

[3]*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Burdur/Bucak, Türkiye, sibelsenturk@mehmetakif.edu.tr*

Özet:

Giriş: Dünya'da ve ülkemizde viral hepatitler ve HIV sıklığı artmakta ve önemli bir sağlık sorunu olmaya devam etmektedir. Özellikle sağlık çalışanları ve sağlık eğitimi gören öğrenciler risk grubu içinde yer almaktadır.

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin hepatit A, B, C ve HIV seroprevalanslarının değerlendirilmesi ve bağışıklığı olmayan öğrencilerin eğitimlerinin başlangıcında temas riski öncesi HAV ve HBV açısından aşılanmalarının sağlanması amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve retrospektif olarak yapılan araştırma, Şubat-Nisan 2019 tarihleri arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu hemşirelik 1.nci sınıfta okuyan ve Hemşirelik Esasları –II dersinin klinik uygulama stajına çıkacak olan 144 öğrenci ile tamamlandı. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan 18 soruluk 'Kişisel Bilgi Formu' ile toplandı. ELISA yöntemiyle bakılan, HBsAg, anti-HBs, anti-HBc IgG, anti-HCV, anti-HAV IgG ve anti-HIV sonuçları retrospektif olarak değerlendirildi. Çalışma için etik kurul izni ve öğrencilerden de yazılı ve sözlü onam alındı. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik dağılımlar ve ki-kare testi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya alınan 144 öğrencinin 91'i (%63,2) kadın, 53'ü (%36,8) erkekti. Memleket dağılımına bakıldığında 58 (%40,3) oranla en çok Akdeniz Bölgesi'nde, en düşük oranla ise 5'er (%3,5) öğrencinin Karadeniz bölgesi, Doğu Anadolu bölgesi ve yabancı uyruklu (İran ve Azerbeycan) olduğu görüldü. Öğrencilerin 42'sinde (%29,2) anti-HBc IgG ve anti-HBs birlikte, 54'ünde (%38) izole anti-HBs, 1'inde izole anti-HBc IgG, 56'sında (%38,9) anti-HAV IgG pozitif bulundu. Hiçbir öğrencide HBsAg, anti-HCV veya anti-HIV pozitifliği saptanmadı.

Tartışma ve Sonuç: Hem eğitimleri sırasında hem de mezuniyet sonrası meslek hayatlarında farklı kliniklerde ve ülkemizin farklı endemik bölgelerinde çalışacak olan sağlık yüksekokulu öğrencilerinin HAV, HBV, HCV ve HIV infeksiyonu yönünden artmış risk altında bulundukları göz önünde bulundurulmalı, bulaş ve korunma yöntemleri açısından yeterli eğitimlerin verilmesi sağlanmalı, bu virüsler açısından taramaları yapılarak hepatit B ve hepatit A'ya karşı bağışık olmayanların aşılanması yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hepatit, HIV, Hemşirelik, Seroprevelans, Aşılama

Sözel Bildiri

*ACİNETOBACTER BAUMANNİ'*YE KARŞI KULLANILAN KOLİSTİN AKTİVİTESİNE ÇOK DÜŞÜK FREKANSLI ELEKTROMANYETİK ALANIN ETKİSİ

Pınar BİLECEN, M. Burak AKSU, Ayşe İNHAN GARİP

Marmara Üniv. Tıp Fak. Biyofizik AbD, Yüksek Lisans öğrencisi.

Marmara Üniv. Tıp Fak. Mikrobiyoloji AbD. Öğr.Üyesi. Dr.

Marmara Üniv. Tıp Fak. Biyofizik AbD. Doç.Dr.

Özet:

Giriş: *Acinetobacter baumanni* suşları çoklu ilaç direnci gösteren (ÇİD) nozokomiyal kökenli enfeksiyonlardan sorumlu patojenlerdir. Kolistin nörotoksik ve nefrotoksik yan etkilere sahiptir. Ancak ÇİD gösteren *A. baumanni* enfeksiyonlarına son çare olarak kabul edilmektedir. Ancak kolistin direncinin gelişmesi ciddi sağlık tehdidine neden olmaktadır. Çok düşük frekanslı elektromanyetik alanlar (ÇDF-EMA) frekansı 300 Hz'den düşük iyonizan olmayan alanlardır. ÇDF-EMA frekans, manyetik alan şiddeti ve uygulama süresine göre hücrede farklı yanıtlara yol açar. Prokaryotik canlılarda çoğalmayı ketlediği gözlemlenmiştir.

Amaç: Bu çalışma ÇDF-EMA'nın kolistin dirençli ve duyarlı *A. baumannii*'nin kolistin direncine etkisini saptamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla öncelikle ÇDF-EMA'nın etkili olduğu alan parametreleri belirlemek için belirlenen parametrelerde tarama yapılmıştır.

Yöntem: *A. baumanni* suşları $1x10^6$ CFU/mL elde etmek için Mueller Hinton Broth ile süspense edilmiştir. Solenoid içerisinde oluşturulan ÇDF-EMA altında 37°C'de inkübe edilmiştir. Kontrol grubu farklı bir inkübatöre yerleştirilmiştir. Dört farklı ÇDF-EMA parametresinde sonuçlara bakılmıştır: 30Hz 1mT; 30Hz 2mT; 50Hz 1mT ve 50Hz 2mT. Her alan parametresi için ÇDF-EMA 0-3, 3-6, 3-18 ve 3-24 saat uygulanmıştır. Üremede en fazla azalmayı sağlayan süre ve alan parametresi kolistinin minimum inhibasyon konsantrasyonundaki değişimi belirlenmesi için kullanılmıştır. Bakteriyel üreme OD ölçümleriyle belirlenmiştir.

Bulgular: ÇDF-EMA'da maruziyet her iki suş için de üreme oranında istatiksel olarak anlamlı bir düşüşe neden olmuştur. Her iki suş için üreme oranındaki en yüksek düşüş, 24 saat boyunca 30 Hz 1 mT ÇDF-EMA uygulamasıyla elde edilmiştir. Belirlenen bu alan parametresinde kolistin duyarlılık testi yapılmıştır. ÇDF-EMA, duyarlı suş için kolistinin duyarlılığını 2 kat, dirençli suş içinse 4 kat arttırmıştır.

Tartışma Ve Sonuç: ÇDF-EMA'nın antibiyotik etkisi üzerine çok az sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmalarda alan parametrelerine bağlı olarak ÇDF-EMA'nın antibiyotiklerle sinerjik etki yaptığı gözlenmiştir. Çalışmamız bu verilerle paralel olarak *A. baumannii*'ye uyguladığımız alan parametrelerinde kolistinin MIK değerini düşürdüğünü ortaya koymuştur. Dirençli suş için bu etki daha belirgindir. Bu sonuçların *in-vivo* deneylerle desteklenmesi klinik uygulamalar açısından ümit vericidir.

Anahtar Kelimeler: Kolistin, *A. baumanni*, Çok düşük frekanslı elektromanyetik alan

Sözel Bildiri

COVID-19 İLE D VİTAMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bilge BAL ÖZKAPTAN[1]

[1]*Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sinop.*

Özet: D vitamini, kemik ve dişlerin yapısında yer alan kalsiyum metabolizmasında önmeli bir role sahip olan yağda eriyen bir vitamindir. D vitamini eksikliği dünyada yaygın olarak karşılaşılan bir sorundur. Özellikle çocuklarda, yaşlılarda ve obez bireylerde D vitamin eksikliği sorunuyla daha sık karşılaşılmaktadır. Yaş, cinsiyet, mevsim koşulları, yaşanılan bölge, güneş ışığına maruz kalma düzeyi, giyim tarzı, sosyoekonomik durum ve dini inançların vücuttaki D vitamini düzeyinde önemli rol oynamaktadır. D vitamini immün sistemi güçlendirerek enfeksiyonlardan korunmada önemli bir etkiye sahiptir. Bu özelliğinden dolayı literatürde D vitamin düzeyi düşük olan COVID-19 hastalarında enfeksiyonun daha ağır geçtiği belirtilmektedir. COVID-19 hastalarıyla yapılan çalışmalarda hastaların D vitamini düzeyleri değerlendirildiğinde benzer sonuçlarla karşılaşılmıştır. D vitamini seviyesi normal olan enfekte kişilerde hafif klinik durum olasılığının 19.6 kat arttığı belirtilmektedir. Bu derlemede, D vitamini metabolizması, etkileri, COVID-19 efeksiyonu açısından koruyucu özellikleri ve enfeksiyon seyrini nasıl etkilediği, D vitamini kaynakları gibi konularda litaratür ışığında bilgiler verilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Coronavirus, D vitamini

Sözel Bildiri

ÇOCUKLARDA DİRENÇLİ EPİLEPSİ TEDAVİSİNDE KETOJENİK DİYETLERİN ROLÜ

Özge DAĞ [1], Nural ERZURUM ALİM [2]

[1]*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme ve Diyetetik Anabilim Dalı YL, Ankara / Türkiye ozgeddag@gmail.com*

[2]*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara, Türkiye, nalim@ybu.edu.tr*

Özet: Epilepsi, dünya genelinde 65 milyon insanı etkileyen bir çeşit nörolojik hastalıktır. Epileptik nöbet, Uluslararası Epilepsiyle Savaş Derneği (International League Against Epilepsy-ILAE) tarafından " beyindeki anormal aşırı veya senkron nöral aktiviteden kaynaklanan belirti ve/ veya semptomların geçici olarak ortaya çıkması" olarak tanımlanır. Epilepsi tanısı alan pek çok çocuk için antiepileptik ilaçlar birincil tedavi yöntemidir. İlaç tedavisi alan çocukların çoğunda epileptik nöbet kontrolü sağlanır. Ancak epilepsili çocukların yaklaşık %25'inden fazlasında, ilaç kullanılmasına rağmen kontrol edilemeyen nöbetler devam eder. İlaca dirençli epilepsili bu çocuklar için ketojenik diyet bir tedavi alternatifi olarak görülmektedir. Ketojenik diyetler 1920'lerin başlarından beri ilaca dirençli epilepsi tedavisinde alternatif olarak kullanılan etkin ve farmakolojik olmayan bir tedavi yöntemidir. Ketojenik diyet proteinden sınırlı, düşük karbonhidrat ve yüksek yağ içeriğine sahiptir. Diyetteki karbonhidrat içeriğinin düşük ve yağ içeriğinin yüksek olması nedeniyle beyin ana enerji kaynağı olan glikoz yerine alternatif enerji kaynağı olarak karaciğerde sentezlenen keton cisimciklerini kullanmaktadır ve epileptik nöbetlerde azalma görülmektedir. Dirençli epilepsi tedavisinde alternatif olarak, orta zincirli trigliserit diyeti, Atkins diyeti ve düşük glisemik indeksli diyet gibi orijinal ketojenik diyetin modifikasyonları geliştirilmiştir. Epilepsi tedavisi için uygulanan klasik ketojenik diyet, orta zincirli trigliserit (MCT) diyeti, modifiye edilmiş Atkins diyeti ve düşük glisemik indeksli ketojenik diyet terapilerinin etkili olduklarını gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Ancak ketojenik diyetlerin yan etkilerinin de göz önüne alınıp çocukluk döneminde epilepsi tedavisindeki etkinliği üzerine daha çok çalışma yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antiepileptik Etki, Çocukluk dönemi, Dirençli epilepsi, Ketojenik diyet

Sözel Bildiri

EARLY DETECTION OF A PATIENT WITH STOMACH CANCER WITH DETAILED ANAMNESIS AND PHYSICAL EXAMINATION

Ece YILDIZ OPÇİN, Kurtuluş ÖNGEL

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk EAH, Family Medicine, İzmir

Abstract:

Objective: To explain the importance of the biopsychosocial holistic approach model in medicine practice.

Method: A doctor who applies a holistic approach takes the patient as a whole and takes into account the patient's cultural values, experiences, beliefs and expectations.

Results: 39-year-old male patient, working in a managerial position at the gunpowder factory. He applies to our clınıc for routine blood analysis. In the patient's medical history, there was no other disease or operation history other than a history of drug use due to hypothyroidism and infertility. In his family history, there is HT history in the father and a thyroid disease in one of the siblings. No pathology was found on physical examination. When the detailed anamnesis of the patient who did not have any other active complaints and who applied to our outpatient clinic for routine blood analysis, the answer to the question of whether there is blackening in the stool for 2 months, was asked in more detail, and it was learned that the color was dark brown to black. Upon this response, he was alarmed, but it was observed that the patient regarded this as something normal and did not tell any physician. The patient does not have a history of food intake or drug use that explains the current situation. Hemogram, biochemistry, elisa, hormone tests were requested in the polyclinic, and the patient was asked to make an appointment with the gastroenterology specialist. Iron (Serum) D 17 ug / dL, Iron Binding Capacity 341 ug / dL TSH Y 6.48 mU / L, Free T3 2.4 ng / L, Free T4 1.27ng / dL. After the endoscopy performed in the gastroenterology department, it was learned that the patient had a stomach cancer but no metastasis. The treatment was started and the chemotherapy of the patient, who received 2 cycles of chemotherapy treatment after the surgery, will continue, and we are very happy that we have the chance of early diagnosis and treatment in the patient with detailed anamnesis and physical examination and a holistic approach without metastasis.

Conclusion: A complete biopsychosocial approach to the patient, detailed anamnesis and physical examination enabled the patient to have early diagnosis and treatment

Sözel Bildiri

VÜCUT ŞEKİLLENDİRME İÇİN LİPOSUCTİON

Fuat USLUSOY[1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi A.D., Isparta, Türkiye, drfuatuslusoy@yahoo.com*

Özet: Liposuction, vücudun belirli bölgelerindeki lokalize yağ dokusu miktarını azaltmak için kullanılan, iyi tanımlanmış ve popüler bir cerrahi prosedürdür. Ucu künt ve ters keskin bıçakları olan kanül ve aspirasyon cihazı kullanılarak deri altı yağının cerrahi olarak çıkarılması işlemidir. Liposuction, dünyada ve ülkemizde en sık uygulanan plastik cerrahi prosedürlerinden biridir. Son yıllarda, tekniklerdeki iyileştirmeler ve hasta güvenliği ile ilgili bakım standartlarındaki iyileşmeler liposuction gelişimine katkı sağlamıştır. Özellikle ve öncelikle vücut şekillendirme prosedürü olan liposuction bir kilo verme prosedürü olarak düşünülmemelidir. Liposuction için ideal adaylar, vücut kitle indeksi % 30 ve altında obez olmayan, minimum cilt gevşekliği olan mevcut kilosunu 6-12 ay korumuş olan ve lokalize az-orta derecede fazlalık yağ dokusu olanlar olmalıdır. Liposuction endikasyonları tartışılırken, liposuctionın ve bu nedenle tamamen elektif olduğu dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, hastanın prosedür için uygun bir aday olduğunun belirlenmesi sorumluluğu vardır. Liposuction tarihsel süreçte bir dizi teknolojik ve prosedürel ilerlemeden göstermişrir. Yağın alınması veya eklenmesi yoluyla deri altı yağ birikintilerini değiştiren prosedürlere daha geniş bir terim olarak lipoplasti ifadesi kullanılabilir. Makalemizde genellikle çok popüler ve kullanım sıklığı gittikçe yaygınlaşan bir estetik prosedür olan liposuction ile ilgili genel bilgilendirme yapılacak, teknikleri gözden geçirecek, liposuction uygulanacak hastaların değerlendirilmesi ve tedavi ve takipte nelere dikkat edilmesi gerektiği vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Liposuction, Lipoplasti, Vücut şekillendirme

Sözel Bildiri

UNUSUAL ROOT CANAL ANATOMY IN MAXILLARY SECOND MOLARS: A CASE SERIES REPORT

Hilal ERDOGAN [1*]

[1] *Department of Endodontics, Faculty of Dentistry, Haci Bektas Veli University, Nevsehir, Turkey.*
**During the study; TC Ministry of Health Konya Oral and Dental Health Hospital, Konya, Turkey.*
hilalerdogan@nevsehir.edu.tr

Abstract:

Background: A clear knowledge of root canal morphology is an essential prerequisite to achieving clean, disinfected and 3-dimensionally obturated root canal systems and increases the rate of successful treatment. Studies investigating the canal configuration of maxillary second molars have shown that there are significant differences in the number and anatomy of root and root canals in these teeth. The unusual anatomy of the palatal root of maxillary second molars has been described in only a limited number of case reports.

Aim: The aim of this case series report is to describe the unusual root canal anatomy of five maxillary second molars with two separated palatal roots and the endodontic treatment procedures for those teeth.

Methods: Five adult patients were referred to Konya Oral and Dental Health Hospital Endodontics Clinic for dental examination. During clinical and radiographic examinations, deep caries were detected on the maxillary second molars. The teeth were anesthetized and endodontic treatments were initiated after caries excavation. The coronal access was established, two separate palatal root canals were found. The working lengths of each canal were determined by an electronic apex locator and a radiograph. The canals were instrumented then obturated. Treatment was performed in a single session and average duration of treatments was about 1 hour.

Results: All dental treatments, including root canal treatment and restorations, have been successfully applied to maxillary second molars with an unusual palatinal root canal anatomy. None of the patients had any serious side effects.

Discussion and Conclusion: These case reports highlight the importance of full clinical and radiographic examination as well as full knowledge of root canal morphology and possible variations of maxillary second molars to increase the success rate of root canal treatment. Each case should be carefully evaluated clinically and radiographically to avoid failures from the undetected extra canals.

Keywords: Root canal anatomy; Dental anatomy; Maxillary second molar; Tooth root/abnormalities

Sözel Bildiri

HABITS AND ATTITUDES OF READING HEALTH NEWS

Arzu RAZAK ÖZDİNÇLER, Ahmet KOÇYİĞİT, Balkı ÖZDİNÇLER

Biruni University, aozdincler@biruni.edu.tr

Biruni University, akocyigit@biruni.edu.tr

Inomist Communication Consultancy, balkiozdincler@hotmail.com

Abstract:

Introduction: In our changing world, people are increasingly using social media and websites to obtain information. During the COVID-19 pandemic, we have experienced almost one year, the number of health-related news and people following the sources has increased enormously. Information about good health practices, the latest information about health issues and Turkey's latest status in the COVID pandemic can be found on the internet.

Objectives: The first aim of this study is to examine the attitudes of people about health news. The second aim is to investigate the differences in online news readers' attitudes over their typologies in 4 health news coverages during COVID-19. In this context, we aim to understand the habits and attitudes of reading health news in different reader typology.

Methods: We used an online survey platform called “Google Forms” to gather data. The researchers prepared the questionnaire. It included standard demographic questions, as well as detailed questions about media preferences and scenarios. A total of 16 questions were provided to the participants.

Results: There were 60 individual answers in total; half of the answers belonged to health professionals, rest were people with various other occupations. %33 per cent were male while %77 per cent was female. The average age was 44.07 years. The most preferred news source among all groups was social media, while doctors' most trusted source of information authority was doctors.

Conclusion: The differences between groups, where existent, were insignificant. The health professionals group were more prone to share health-related news information with their social circle. Non-health related group was also keener on the application of the acquired information. In conclusion, the selection of news materials sources was not affected in any meaningful way by education in health subjects.

Keywords: Health professionals, News, Pandemic, Habits, Information

Sözel Bildiri

GENİTAL MUKOZA HÜCRELERİNDE *STREPTOCOCCUS AGALACTIAE* UYARIMINA BAĞLI IL-8 ÜRETİMİNİN BELİRLENMESİ

M. Burak AKSU*, Funda BABACAN

Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, T.Mikrobiyoloji AD, İstanbul, Türkiye brks05@gmail.com

Özet:

Giriş: *Streptococcus agalactiae* Gram pozitif, kok morfolojisine sahip bakterilerdir ve insan vücudunda sindirim sistemi ve ürogenital sistemde kolonizasyon oluştururlar. Bakteri özellikle yenidoğan bebeklerde ciddi seyirli, yüksek mortalite gösteren enfeksiyonların etkeni olarak öne çıkmaktadır. Çeşitli çalışmalarda insan mesane mukozasına ve alveolar epitel hücrelerine *S.agalactiae* adezyonu gösterilmiştir. Bakteri adezyonu inflamatuvar yanıtın uyarılması açısından ilk basamaktır. İnterlökin 8 (IL-8) inflamatuvar yanıtta hücre kemotaksisi açısından önemli medyatörler arasında yer alır.

Amaç: Bu çalışmada, *S.agalactiae* ile enfeksiyon sonrası insan servikal mukoza hücrelerinde, temel inflamatuvar sitokinlerden biri olan IL-8 üretiminin saptanması amaçlanmıştır.

Yöntem: İnsan serviks epiteli (He-La) hücre dizisi, %5 CO_2 içeren atmosferde 37°C'de üretildi. Konfluent hale gelen hücrelerde farklı miktarda *S.agalactiae* (1 milyon ve 100 milyon bakteri/mL) kullanılarak uyarım yapıldı. Uyarma sonrası hücrelerden başlangıçta, 8. ve 24.saatte örnekler toplandı ve IL-8 düzeyi ELISA yöntemi ile belirlendi. Gram negatif bakteri LPS'i pozitif kontrol olarak kullanıldı.

Bulgular: *S.agalactiae* insan serviks epitel hücrelerinde zamana bağlı bir şekilde artan düzeyde IL-8 üretimine neden oldu. Kullanılan her iki bakteri konsantrasyonu ve pozitif kontrol (bakteri LPS'i) ile 24 saatte benzer düzeylerde sitokin üretimi (sırasıyla, 438 pg/mL, 441 pg/mL ve 365 pg/mL) olduğu saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Bakterilerle gelişen enfeksiyon sürecinde mukozadan sitokin salınımı ile ortaya çıkan lokal inflamatuvar yanıt, patojenin eradikasyonu için önemlidir. Bu çalışmanın sonuçlarına paralel şekilde, çeşitli araştırmalarda *S.agalactiae*'nin interlökin-1 (IL-1), tümör nekroz faktörü (TNF-α), interferon gamma (IFNγ), granulosit-makrofaj koloni stimulan faktör (GM-CSF) gibi farklı inflamasyon medyatörlerinin üretilmesine neden olduğu gösterilmiştir.

Sonuçlarımız, serviks mukoza hücrelerinden *S.agalactiae* etkisiyle üretilen IL-8'in, erken dönemde immün sistem hücrelerine yönelik kemotaktik etki göstererek, enfeksiyon bölgesinde inflamatuvar yanıtın gelişmesine katkı sağlayabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Streptococcus agalactiae, Epitel Hücresi, IL-8

**Bu çalışma, M. Burak Aksu'nun Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanan doktora tezinin (Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji) bir parçasıdır.*

Sözel Bildiri

CAN FAVIPIRAVIR CAUSE TOXIC HEPATITIS

Naime ALMILA, Ayhan CEYLAN

Isparta Şehir Hastanesi, Dahili/Temel/Cerrahi Tıp Bilimleri

Abstract: In December 2019, an outbreak of novel coronavirus started in Wuhan, China and it spread to all around the world. The disease was announced named as COVID-19 by The World Health Organization (WHO) on February 11, 2020 and declared as a pandemic on March 11, 2020. SARS-CoV-2 mainly causes fever and respiratory symptoms but gastrointestinal/hepatic symptoms such as diarrhea, nausea, vomiting, and elevated liver enzymes can be seen also. Studies and data so far on coronavirus infections from all over the World showed that liver enzymes elevation could be seen in 20- 50% of cases. However, the effects on liver of medicines which use for treatment of COVID-19 has not worked on particularly. We present a case report of acute toxic hepatitis in a patient with COVID-19 infection who did not have a history of pre existing liver disease.

Keywords: covid 19, toxic hepatitis, favipiravir

Sözel Bildiri

KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞINDA KAS İSKELET SİSTEMİ ETKİLENİMİ VE EGZERSİZİN ÖNEMİ

Özge OCAKER AKTAN[1]

[1] *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye, ozgeocaker@gmail.com*

Özet: Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH) morbidite ve mortalite oranı yüksek, ilerleyici, sistemik, önlenebilir ve kısmen geri dönüşlü bir hastalıktır. KOAH hastalarında akciğerlerde meydana gelen patolojik değişikliklere eşlik eden sistemik enflamasyon, ekstrapulmoner komplikasyonlara neden olmaktadır. KOAH hastalarının yaklaşık olarak %80'inde en az bir komorbid durumla karşılaşırken %68.8'inde en az iki komorbidite görülmektedir. Kas iskelet sistemi etkilenimi KOAH'ın en sık görülen komorbiditelerinden biridir. Kasların morfolojisi, kütlesi, oksidatif kapasitesi ve direncindeki değişikliklere kemiklerin morfolojik değişiklikleri eşlik eder. Kas ve iskelet sistemindeki fonksiyonel ve yapısal değişikliklere sistemik enflamasyon, uzamış immobilizasyon, kasların kullanılmaması, hipoksemi, hiperkapni, asidoz, malnütrisyon ve sistemik steroid kullanımı neden olmaktadır. Kas iskelet sistemi etkilenimi olan hastalarda fiziksel aktivitenin azaldığı ve azalan fiziksel aktivite oranının yaşam kalitesi üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. KOAH'ın sistemik etkilerinin mekanizmalarının araştırmalarla daha net ortaya koyulmaya başlandığı son yıllarda egzersizin KOAH'taki önemi daha çok vurgulanmaya başlanmıştır. Egzersiz tedavisi immobilizasyonun önlemesi ve fiziksel aktivite düzeyinin arttırılmasının yanında enflamasyonun baskılanmasında da etkin bir tedavi seçeneğidir. Steroid kullanım dozlarının azaltılmasında etkili olabilecek olan egzersiz tedavisi, KOAH tedavisinde önemli etkiye sahiptir. Egzersiz tedavisi KOAH'ta kas iskelet sistemi etkilenimini tedavi etmenin yanında bu sistem üzerinde koruyucu etkiye de sahiptir. Neden olduğu büyük ekonomik ve sosyal yük giderek artmakta olan KOAH'ın tedavisi ve önlenmesinde egzersiz ekonomik ve ulaşılabilir bir tedavi bileşenidir.

Anahtar Kelimeler: KOAH, Kas İskelet Sistemi, Egzersiz

Sözel Bildiri

RİSK YÖNETİMİNDE ETKİNLİK BAĞLAMINDA TEKNOLOJİNİN ÖNEMİ: AYDES ÖRNEĞİ

***Fatma BULUT**

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü
Bulut27fatma@gmail.com

Özet: Türkiye 1999 Marmara depreminde yaşanan büyük can kayıpları ve geniş çaplı hasarlar sonucu ülkemizdeki afet yönetim sisteminin yetersiz olduğu anlaşılmıştır. Bunun sonucunda afet yönetim anlayışı tek çatı altında toplanarak 17 Haziran 2009 da AFAD kurulmuştur. Afetler gerçekleşmeden önce afet risklerinin tespit edilmesi, tespit edilen risklerin ortadan kaldırılması ya da zararın azaltılmasını kapsayan yeni politikalar oluşturulmuştur. Afetlere neden olan riskleri tamamen ortadan kaldırmak mümkün olmaması; iyi kurulmuş, sürekliliği olan ve günden güne geliştirilen sistemler ile başarılı bir afet yönetim sistemi oluşturulmalı. 2015-2030 dönemini kapsayan Sendai çerçevesinde afetlerdeki zararların bilişim teknolojilerinin etkin ve verimli kullanılmasıyla azaltılabileceği anlatılmaktadır. Teknoloji her şeyden önce olası afetlere karşı insanları bilgilendirme, hazırlıklı olma, mümkünse önlemek açısından önemli katkılar sağlarken bunun yanında ülkemizde ve dünyada afetler konusunda birçok teknoloji geliştirilmiştir. Türkiye'de AFAD tarafından kurulan Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi (AYDES) sayesinde afet yönetimi gibi bütünleşik sistemlerde afet bölgesinden alınan bilgiler mobil cihazlar aracılığıyla koordinasyon ve operasyon merkezlerine gönderilebilmektedir. AYDES, Coğrafi Bilgi Sistemleri üzerine kurulmuş afet ve acil durumlarda tüm kaynakları etkin bir şekilde yöneten karar destek mekanizmalarına sahip web tabanlı bir uygulamadır. Bunun yanında afet öncesinde ve sonrasında tüm sürecin akıllı haritalar üzerinde izlenilmesini ve yönetilmesini sağlayan olay komuta sistemi, afet sonrasında en kısa sürede normalleşmeyi sağlamak amacıyla iyileştirme bilgi sistemi ve afet ve acil durumlarda gerekli olan tüm coğrafi bilgilerin yer aldığı mekansal bilgi sistemi gibi üç temel bileşenle Türkiye Afet Müdahale Planının (TAMP) da alt yapısını oluşturmaktadır. Sonuç olarak, afetlerde zararların en aza indirilmesi amacıyla afet yönetiminin her aşamasında teknolojinin kullanımı yaygınlaştırılmalı, AYDES gibi afet öncesinde, sırasında ve sonrasında etkinlik sağlayacak sistemlerin kullanımının yaygınlaştırılması afetlerin etkisini azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Afet, AYDES, Bütünleşik afet yönetimi, Zarar azaltma

Poster Bildiri

RELATİONSHİP BETWEEN BODY MUSCLE-TO-FAT RATİO AND DİSEASE SEVERİTY İN PATİENTS WİTH PSORİASİS VULGARİS

Mustafa Kaan TAŞOLAR

Tatvan Devlet Hastanesi, kaan_tasolar@hotmail.com

Abstract:

Introductıon: Psoriasis characterized by psoriasis-white scales located on sharply demarcated erythematous plaques or papules is an inflammatory disease with a chronic course. Although the exact cause of psoriasis is unknown, genetic and environmental factors play an important role in its development. It is known that there is a relationship between increased body fat and inflammation. Bioelectrical impedance analysis is an inexpensive, non-invasive and easy-to-use method to determine body composition. The most widely used approach predicts values for total body water, allowing calculation of fat-free mass and fat mass.

Aım: In our study, we aimed to determine the relationship between body muscle to fat ratio and disease severity.

Methods: 45 consecutive patients who presented with a diagnosis of psoriasis were included in our study. Dermatological examinations of the patients were made and their psoriasis area and severity index (PASI) scores were recorded. Those with a PASI score below 10 were defined as mild, those between 10-20 as moderate and those over 20 as severe. Demographic data of the patients were obtained. The demographic and bioelectrical impedances of the groups were compared.

Results: The BMI ($p=0.002$), waist circumference ($p=0.035$) and muscle to fat ratios ($p < 0.001$) of the patients were found to be higher in the severe group. There was a significant negative correlation between muscle to fat ratio and the PASI, which indicates the severity of the disease ($r=0.741$, $p<0.001$). It was also observed that patients with high muscle to fat ratio had a better response to treatment.

Conclusıon: The muscle-to-fat ratio measured by bioelectrical impedance technique was observed to be associated with the severity of psoriasis. We therefore think that it may be beneficial to consider the muscle to fat ratio in patients with disease progression.

Keywords: Psoriasis Vulgaris, PASI, Muscle to fat ratio, bioelectrical impedance

Poster Bildiri

RELATİONSHİP BETWEEN TREATMENT DURATİON AND BODY MUSCLE-TO-FAT RATİO İN PATİENTS WİTH TİNEA CORPORİS

Mustafa Kaan TAŞOLAR

Tatvan Devlet Hastanesi, kaan_tasolar@hotmail.com

Abstract:

Introductıon: Tinea corporis infection is classified as a type of dermatophytic infection of skin. Human's regular interactions with fungi rarely result in diseases in persons with normal immunity, but those with immune impairment are at high risk of fungal diseases. Adipose tissue is not only the primary energy storage site in the body but also regulates diverse processes including feeding behavior and immunity. Bioelectrical impedance analysis (BIA) is non-invasive and easy-to-use method to determine body composition and adipose tissue.

Aim: In our study, we aimed to evaluate the relationship between response to treatment and body muscle to fat ratio in patients with tinea corporis.

Methods: A total of 48 consecutive tinea corporis patients were included in the study. Local and systemic antifungal therapy was initiated in the patients. Demographic characteristics, duration of treatment and BIA data of all patients were obtained before the treatment. JASP software was used to perform the statistical analysis.

Results: The median value of the time that the patients were fully cured with treatment was determined as 17 days. While the waist circumference and body mass index values between the two groups were not significant, muscle to fat ratio was found to be higher in those who responded early to treatment (2.3 ± 0.42, 1.8 ± 0.32, $p < 0.001$, respectively). The neutrophil to lymphocyte ratio was also lower in the group that responded early to treatment (4.43 ± 0.38, 8.14 ± 0.26, $p < 0.001$, respectively). A positive strong correlation was observed between muscle to fat ratio and the number of days of treatment ($r=0.742$; $p<0.001$).

Conclusıon: We think that the muscle-to-fat ratio measured by bioelectrical impedance technique, as an indirect indicator of immune system functions, could be used as an auxiliary parameter in estimating the treatment duration in tinea corporis patients.

Keywords: Tinea Corporis, Bioelectrical impedance analysis, Adipose Tissue, Muscle to fat ratio, immune system

Sözel Bildiri

PANDEMİ SÜRECİNİN LİSANSÜSTÜ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM FAALİYETLERİNE ETKİSİ

Nevin ÇITAK BİLGİN, Mervenur BÖYÜK, Gülseren TUNÇ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bolu, nevincitak@yahoo.com

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bolu, mervenurbuyuk25@gmail.com

Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, gctunc@uludag.edu.tr

Özet:

Giriş ve Amaç: Eğitim faaliyetleri Covid-19 pandemi sürecinden etkilenmektedir. Bu süreçte sağlık bilimleri içerisinde yer alan hemşirelik lisansüstü eğitiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmıştır. Bu çalışma pandeminin bir yıllık sürecinin hemşirelik lisansüstü eğitim faaliyetlerine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan araştırma Türkiye'de pandemi sürecinde üniversitelerin Hemşirelik Anabilim Dalı yüksek lisans ve doktora programına kayıtlı 383 lisansüstü öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışma ile ilgili veriler öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerini ve pandemi dönemindeki eğitim öğretim faaliyetlerini belirlemeye yönelik anket formu ile online olarak toplanmıştır. Çalışmanın yürütülmesi için etik kurul izni ve katılımcılardan onay alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metodlar, bağımsız gruplarda t testi, ki kare testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p<0.05$ olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Yapılan araştırmada öğrencilerin büyük çoğunluğu kadın (%90.3), %64.8'i evli ve yaş ortalamaları 28.57±4.54'tür. Katılımcı grubun yarıdan biraz fazlası yüksek lisans (%56.9), %43.1'i doktora eğitimine devam etmekte ve yarısı (%51.4) tez aşamasındadır. Öğrencilerin % %49.3'ü hemşire olarak çalışırken, %43.6'sı akademisyendir. Pandemi döneminde öğrencilerin %77.8'i lisansüstü eğitimlerini online ve senkron (%71.9) olarak gerçekleştirmiştir. Öğrencilerin % 39.4'ü bu dönemde klinik uygulamalarının olduğunu ifade etmiş ve bu grubun %58.9'u online vaka tartışmaları ile uygulamalarını yürütmüşlerdir. Lisansüstü öğrencilerin öğrenim gördükleri programa (yüksek lisans ve doktora) göre bilimsel yayın, proje faaliyetleri ve kongre katılım faaliyetlerinin farklılık gösterdiği ($p<0.05$), sempozyom/kongre düzenleme ve sosyal sorumluluk etkinliklerinde görev alma açısından ise grupların benzer olduğu görülmüştür ($p>0.05$). Öğrenim görülen programa göre öğrencilerin ders, danışman görüşmeleri, klinik uygulamalar ile ilgili etkilenimler konusunda görüşlerinin farklılaştığı ($p<0.05$), yüksek lisans öğrencilerinin doktora öğrencilerine göre bu alanlardaki faaliyetlerinin daha fazla olumsuz etkilendiğini düşündükleri saptanmıştır. Lisansüstü öğrencilerin %41'inin hemşirelik eğitiminin online sürmesini istemedikleri, %51.7'sinin öğretim elemanlarının bu eğitimde öğrencilerden daha fazla performans beklediklerini düşündükleri görülmüştür.

Sonuç: Pandemi süreci lisansüstü hemşirelik öğrencilerinin eğitim ve araştırma faaliyetlerini etkilemiştir. Bu faaliyetler açısından yüksek lisans ve doktora grubu arasında fark olup, yüksek lisans grubunda olumsuz etkilenim daha fazladır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, pandemi, uzaktan eğitim, lisansüstü eğitim, hemşirelik

Sözel Bildiri

DİŞ HEKİMİNİN HUKUKSAL HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Süleyman FAKİ, Mustafa ARI

' Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), Burdur sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu

'' Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), Burdur Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu

Özet: Bir diş hekimi mesleki yeterlilik ve kazanımlarıyla mesleğin icrası sırasında karşılaştığı ve karşılaşabileceği birçok insani, vicdani ve hukuki boyutlarla içi içe yaşamaktadır. Bu durum diş hekimlerini meslek icrası öncesi, sırası ve sonrasında birçok bilinmesi ve uygulanması gereken prosedürlerle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu çalışmada; Diş hekimlerinin mesleki hak ve yükümlülükleri, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı icrasına dair Kanun, 3224 sayılı Türk diş hekimleri birliği kanunu, diğer yönetmelik, tüzük ve etik kurallar çerçevesinde, hukuki sorumluluk açısından da Türk ceza kanunu ve ilgili diğer kanunlarla belirlenmiştir. Bulgu ve deneyimlerimiz diş hekiminin özellikle hukuksal anlamda yeterli donanıma sahip olmadığını göstermektedir. Bu da diş hekimlerini gereksiz idari ve adli konularda sıkıntıya sokmakta, bilgi eksikliğinden doğan ceza ve işlemlerle karşı karşıya bırakarak hem çalışma motivasyonunu etkilemekte hem de moral bozukluklarına neden olmaktadır. Diş hekiminin yaptığı işlemlerle ilgili olarak hukuki bir sonucun ortaya çıkması için öncelikle hekimin yaptığı işlemde kusurlu olması, bu kusurlu işlem nedeniyle hastada bir zarar oluşması ve oluşan zararla kusurlu işlem arasında bir ilişkinin mevcut olması gerekmektedir. Gerek hekim hakları gerekse hasta hakları açısından sorun yaşanmaması istenilen bir sonuçtur. Bu sonucun elde edilmesi için öncelikle diş hekimliği fakültelerinde gerekli bilgilendirmenin yapılması ve alt yapının oluşturulması önemlidir. Ayrıca mezuniyetten sonra da diş hekimleri odaları ve diğer ilgili sivil toplum örgütlerinin bu konudaki çalışmaları, bu eksikliğin ve sorunların azaltılması ve yok edilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Diş hekimi, Hak, Hukuk, Yükümlülük

Sözel Bildiri

KAN GRUPLARI VE BAZI HASTALIKLARLA İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ

Halime KILINÇARSLAN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimi Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye halimekilincarslan3@gmail.com

Özet: İnsan vücudunun belki de en önemli maddesi, olmazsa olmazı kandır. Kanın insan için hayati öneme sahip olduğu eskiden beri bilinmektedir. A, B, O, AB olmak üzere dört büyük kan grubu bulunur. Kan grubu belirlenirken öncelikle iki aglütinojenin bulunup bulunmadığına göre değerlendirilir. Eğer ne A nede B aglütinojeni bulunuyorsa O grubu olarak değerlendirilir. Sadece A tipi aglütinojeni varsa kişi A grubudur. Sadece B tipi aglütinojeni varsa birey B grubudur. Hem A hem de B aglütinojeni varsa kan grubu AB olarak tanımlanır.

O-A-B kan grubu sistemine ek olarak, önemli olan birkaç sistem daha vardır. Bunların en önemlisi Rh sistemidir. O-A-B sistemi ile Rh sistemi arasındaki başlıca fark O-A-B sisteminde aglütinasyondan sorumlu olan aglütininlerin kendiliğinden oluşmasıdır. Rh antijenleri “Rh pozitif” ve “ Rh Negatif “ olarak sınıflandırılır. Kan grubu antijenleri genetik olarak kodlanır ve bu antijenler bazı hastalıklar için yatkınlık ve bazı hastalıklar için rezistans faktörü olabilirler. Hastalıkların genetik temelini anlamak için toplumdaki dağılımı ve sıklığı gibi genetik çeşitlilik ve faklılığı anlamak önemlidir. Genellikle genotip ve fenotip arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Medikal genetiğin araştırma konularından birisi kan gruplarıdır. Bazı hastalık ya da kondisyonların kan gruplarıyla birliktelik gösterdiğini esasen belirtilmiştir. Kan gruplarıyla bazı hastalıkların da ilişkili olduğu inkar edilemez.

Anahtar Kelimeler: Kan grupları, Hastalık, Antijen, Rh

Sözel Bildiri

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI MUAYENE POLİKLİNİKLERİNDE İŞ SAĞLIĞININ ÖNEMİ VE OLUŞABİLECEK RİSKLERİN ETKİLERİNİN ÖNLENMESİ

Süleyman FAKİ, Mustafa ARI

' Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), Burdur sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu

'' Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), Burdur Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu

Özet: İnsan sağlığı için hizmet veren muayene ve sağlık tesisleri, NACE kodu dikkate alındığında "Tehlikeli" sınıfta yer almaları ile farklı biyolojik, kimyasal vb. riskleri barındıran iş kollarından biridir. Son dönemde Yeni tip koronavirüs (Covid-19) adıyla tanımlanan salgın hastalık döneminde ve bu dönemden sonra kısıtlamaların normalleştiği dönem olarak anılan "yeni normal" döneminde, işverenlerin salgın hastalığa karşı işyerlerinde almaları gereken önlemler ve denetlemeler bakımından konu daha da önemli hale gelmesiyle iş yerlerinde çalışan doktor ve sağlık çalışanları, hastalara hizmet verirken kendi sağlıklarına etki edebilecek unsurlar ile de karşılaşmaktadır. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın kabul edilmesiyle çalışanlar ile iş dünyası açısından önemli düzenlemeler iş sağlığı ve güvenliğinde "tazmin edici" yaklaşım yerine daha çok "önleyici" bir yaklaşım sergilemektedir. Bu çalışmada; İş yerinde çalışma sırasında meydana gelen İş kazaları ve meslek hastalıklarını önlenme faaliyeti çalışmaları ile çalışanları ve ziyaretçileri etkilenmesine sebep olabilecek ilgili tehlike ve riskleri ortadan kaldırmak, azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümü ile önleyici politikaların belirlenmesi ile uygulanması gerekmektedir. Bu çalışmada Ağız ve Diş sağlığı muayene ve polikliniklerinde karşılaşılabilecek fiziksel, kimyasal, biyolojik ve psikolojik riskler çalışanlar ve hastalar göz önüne alarak karşılaşılacak tehlike ve olası risklerin belirlenmesinde Risk değerlendirmesi, Acil Durum Eylem Planı, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimi, periyodik sağlık kontrolleri ve denetimler gibi uygulamalar ile çalışılan ortam güvenli hale getirilmesi için yapılacak çalışmalar ve alınacak önlemlere rehber niteliğinde olması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş Güvenliği, İş Sağlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği, Ağız ve Diş sağlığı muayene ve poliklinikleri, Risk Değerlendirmesi

Poster Bildiri

KONİK KİLİTLİ İMPLANT DAYANAK BAĞLANTISI İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: OLGU SUNUMU

Saziye Esra GÖÇOĞLU[1], Timuçin Baykul[2], S. Süha TÜRKASLAN[1]

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D, Isparta, Türkiye.

2Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş Çene Hastalıkları Ve Cerrahisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye

saziyegocoglu@sdu.edu.tr, timucinbaykul@sdu.edu.tr, suhaturkaslan@sdu.edu.tr

Özet:

Giriş: Günümüz diş hekimliği uygulamalarında hastaların estetik beklentileri her geçen gün artmaktadır. Buna ek olarak dentoalveolar travmalardan en çok etkilenen bölge de estetik olarak en önemli olan maksiller anterior bölgedir. Dental travma vakalarında kaybedilen dişlerin doğal görünümü tekrar yakalamak için hassas bir çalışmanın yanı sıra, uygun materyal seçimi de önemlidir. Estetik bölgede yer alan dişlerin eksikliği durumunda uygulanan implant üstü restorasyonlarda implant dayanak bağlantı tipi ve kullanılan materyal seçenekleri de öncül ve uzun vadeli başarıyı etkileyen kriterlerdendir. Anterior tek diş eksikliklerinde doğal görünümü sağlamak doğal yumuşak doku konturları ile desteklenen implant üstü restorasyonlar ile mümkün olur.

Amaç: Bu olguda, travma sebebiyle maksiller santral dişini kaybetmiş genç kadın hastanın, dental implant uygulanması ve yumuşak doku rekonstrüksiyonu sonrası konik kilitli dayanaklardan destek alan metal altyapılı seramik restorasyonla tedavisi kısa dönem sonuçları ile anlatılmaktadır. Konik kilitli bağlantının estetik bölgede uygulamalarında avantaj ve dezavantajları da tartışılacaktır.

Yöntem: 20 yaşında kadın hasta, travma sonrası meydana gelen anterior diş eksikliğine bağlı estetik problemi nedeniyle Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D.'na başvurdu. Klinik ve radyolojik değerlendirmeler sonucunda, maksiller sağ santral diş bölgesine dental implant uygulanmasına ve geçici protetik restorasyonla dişeti yönlendirilmesine karar verildi. İmplant (NTA, Hybrid İmplant) yerleşiminden 3 ay sonra vidasız konik kilitli bağlantıya sahip dayanak yerleştirildi ve geçici vidalı akrilik restorasyon uygulandı. Yumuşak dokunun şekillendirilmesinden sonra, polivinil siloksan (Elite HD; Zhermack, İtalya) ölçü maddesi kullanılarak açık kaşık yöntemiyle ölçü alındı. Zirkonyum altyapılı seramik kron ile final restorasyon tamamlandı.

Bulgular: Tedaviden 6 ay sonra kontrole gelen hastanın sağ üst anterior bölgesine yapılan restorasyonun estetik ve biyolojik olarak uyumlu olduğu tespit edildi.

Tartışma ve Sonuç: Maksiller anterior diş eksikliği estetik, fonasyon ve fonksiyonel olarak konik kilitli implant dayanak bağlantısına sahip sabit kron restorasyonuyla rehabilite edildi.

Anahtar Kelimeler: Dental implant, Dental estetik, Vidasız konik kilitli implant- dayanak bağlantısı

Poster Bildiri

KONİK KİLİTLİ İMPLANT ABUTMENT BAĞLANTI SİSTEMİ İLE HİBRİT PROTEZ RESTORASYONU

Şaziye Esra GÖÇOĞLU[1], Yavuz Fındık[2], S.Süha TÜRKASLAN[1]

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi A.D, Isparta, Türkiye.

[2] Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş Çene Hastalıkları ve Cerrahisi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye.

saziyegocoglu@sdu.edu.tr, yavuzfindik@sdu.edu.tr, suhaturkaslan@sdu.edu.tr

Özet:

Giriş: Dental implantlar, bölgesel veya tam dişsizlik nedeniyle kaybedilen fonksiyon, fonasyon ve estetiğin sağlanması için protetik tedavilerde başarılı olarak uygulanmaktadır. Ancak implant üstü protez uygulamalarında düzensiz alveoler kret rezorpsiyonları estetik açıdan zorlayıcı tedaviler olarak bildirilebilir. Kemik kaybına bağlı aşırı interalveoler mesafe olduğu durumlarda hibrit protez yapımı tercih edilebilmektedir. Hibrit protezler hem tam diş eksikliğinde, hem de kısmi diş eksikliklerinde kullanılmaktadır. Kemik kaybının fazla olduğu durumlarda yapay dişler ve dişetini taklit eden protetik unsurlar ile estetik sağlanabilmektedir. Retantif unsur olarak siman yerine vidalardan yararlanılması ile simantasyon ve taşkın simanların yarattığı komplikasyonların önlenmesi mümkün olmaktadır

Amaç: Mandibuler anterior keser dişlerin periodontal nedenlerle kaybı sonrası rezorbe kret bölgesinde konik kilit bağlantılı implantlar kullanılarak uygun bir biyolojik alan sağlanması ve vidalı hibrit protez tasarımıyla taşkın siman artıklarının temizlenememesi sorununun önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: 55 yaşında kadın hasta, periodontitise bağlı mandibuler anterior diş eksikliği ile Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi A.D.'na başvurdu. Klinik ve radyolojik değerlendirmeler sonucunda, mandibuler keser diş bölgesine iki adet dental implant uygulanması (NTA, Hybrid İmplant) ve hibrit protez restorasyon planlamasına karar verildi. İmplantların cerrahisinden 3 ay sonra iyileşme başlıkları yerleştirildi. Standart ölçü parçaları kullanılarak bir hafta sonra polivinil siloksan (Elite HD; Zhermack, İtalya) ölçü maddesi kullanılarak kapalı kaşık yöntemiyle ölçü alındı. İmplant üstü protetik restorasyon için vidasız konik kilitli bağlantılı multi abutmentlar kullanıldı. Laser sintering yöntemiyle elde edilen metal altyapılı vida retansiyonlu seramik köprü ile restorasyon tamamlandı.

Bulgular: Tedavi sonrası rutin kontrole gelen hastanın yapılan klinik muayenesinde, hibrit protezde herhangi bir mekanik, biyolojik ve estetik komplikasyon görülmedi.

Tartışma ve Sonuç: Vidasız konik kilitli bağlantıya sahip implantlar hibrit protetik restorayonlarda da başarılı sonuçlar sergilemektedir. Hibrit restorasyonlarla, simante restorasyonların marjinal bölgesindeki artık simanların oluşturduğu periimplantitis gibi biyolojik komplikasyonların önüne geçilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dental implant, Vidasız konik kilitli implant-abutment bağlantısı, Hibrit protezler

Sözel Bildiri

PRİMER SPONTAN PNÖMOTORAKSA YAKLAŞIM: MECBURİ HİZMET-TEK HEKİM

Mahmut ÖZBEY

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, mnozbey_90@hotmail.com

Özet:

Giriş-Amaç: Aralık 2018- Aralık 2019 tarihleri arasında primer spontan pnömotoraks (PSP) tanısı ile yatırılan hastalar geriye dönük olarak incelendi. Bu çalışmada, mecburi hizmette tek hekim olarak PSP'ye yaklaşımda nelere dikkat edilmesi gerektiğini, neler yapılabileceğini sunmak amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: PSP tanısı ile takip ve tedavi edilmiş 35 hasta yaş, cinsiyet, sigara kullanımı ve tedavi şekillerine göre geriye dönük olarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya toplam 35 hasta dahil edildi. Tüm hastalar erkekti (%100). Yaş ortalaması 24,37 idi. (min15-max 54). Otuz üç (%94,2) hastada sigara içme öyküsü mevcuttu. Yirmi (%57,1) hastada sol tarafta pnömotoraks görülürken; 15 (%42,8) hastada sağ tarafta pnömotoraks mevcuttu. İlk kez PSP gelişen, nefes darlığı olmayıp postero-anterior akciğer filminde (PAAC) % 20'den daha az pnömotoraksı olan 6 (%17,1) hastaya konservatif yaklaşımla nazal O_2 verilerek hastalar hergün güncel PAAC ile takip edildi. Tamamında pnömotoraks geriledi. Beş (%14,2) hastada nüks görülmezken; 1 (%2,8) hastada nüks olması üzerine video yardımlı torakoskopik cerrahi (VATS) ile opere edildi. PAAC'de % 20'den daha fazla pnömotoraksı olup ilk atak olan 28 (%80) hastaya tüp torakostomi (TT) uygulandı. Bu hastalardan 25 (%71,4) hastada nüks görülmezken; 3 (%8,5) hastanın hava kaçağının devam etmesi üzerine VATS yapıldı. Taburcu olduktan sonra aynı tarafta nüks olan 6 (%17,1) hastanın 1'inde (%2,8) gözlem sonrası nüks gelişirken 5'inde (%14,2) TT sonrası nüks gelişti. Pnömotoraksı % 20'nin altında olup, nefes darlığı yoksa tüp torakostomi uygulanmadan optimal şartlarda hızlı bir şekilde cerrahiye alınarak VATS ile opere edildi. VATS yapılan 8 hastanın tamamına apikal wedge rezeksiyon ve nüksü engellemek için plörektomi yapıldı. Postoperatif erken ve geç dönemde herhangi bir komplikasyon gelişmedi. VATS yapılan hastalardan sadece 1 (%2.8) hastada nüks gelişti ve konservatif yaklaşımla geriledi.

Tartışma-Sonuç: TT uygulanan PSP'li hastalarda nüks oranı konservatif olarak tedavi edilen PSP'li hastalara göre yaklaşık 6 kat daha fazladır. VATS, nüks gelişen PSP'li hastalarda en iyi tedavi seçeneğidir. VATS sonrası nüksün engellemesinde VATS sırasında yapılan plörektominin nüksü azaltmada etkin olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Plörektomi, Primer spontan pnömotoraks, VATS

Sözel Bildiri

THE VALIDITY AND RELIABILITY OF THE SEVEN-DAY PHYSICAL ACTIVITY RECALL QUESTIONNAIRE IN TURKISH POPULATION

Gökçe KARTAL[a], Semra OĞUZ[a], Eren TİMURTAŞ[a], İlkşan DEMİRBÜKEN[a], Mine Gülden POLAT[a]

a. Marmara University, Faculty of Health Sciences, Departmant of Physical Therapy and Rehabilitation, İstanbul

gokcekrtl2@gmail.com, semra.oguz@marmara.edu.tr, eren.timurtas@marmara.edu.tr, ilksan.demirbuken@marmara.edu.tr, gpolat@marmara.edu.tr

Abstract:

Introduction: Physical activity is the whole of the movements performed by body during the day, and causes energy expenditure. The accuracy of the information given by the participant in the physical activity evaluation is important for the classification of the activities.

Purpose: The aim of our study is to evaluate the validity and reliability of the Seven Day Physical Activity Recall (7-Day PAR) Questionnaire in the Turkish population using the pedometer which is another physical activity measurement tool.

Method: 89 healthy volunteers (mean age 35.33±10.131) were included in our study. At first day 7-Day PAR was applied to the participants. In order to measure the physical activity level,OMRON branded Walking style One 2.1 pedometer, which is reliable according to previous physical activity studies, was given and the participant was asked to use the device for 7 days. After one-week period, 7-Day PAR questionnaire was applied to the participant to evaluate the physical activity level of the week in which the pedometer was used. Two 7-day PAR interviews were conducted with a one-week interval to determine Test-retest reliability in the study.

Results: According to 7-Day PAR, mean daily calorie expenditure of participants for the week using the pedometer is 2377,82 kcal/day. There is a moderate correlation between the 7 Day PAR and pedometer data (r=0.443;p=0.001). Correlation between the two 7 Day-PAR interviews was moderate for total energy expenditure (r_s=0.585). Pedometer data shows 46.0674% of the group is sedentary,26.9662% is low active,16.8539% is somewhat active, 8.988% is active,1.123% is in the category of highly active individuals.

Discussion and Conclusion: 7 Day PAR Questionnaire evaluates the calories consumed during sleep,activities that other surveys don't evaluate such as stretching and also categorizes the participant's activities as moderate,hard and very hard. Therefore, it gives more objective result. We think it can be used as a physical activity questionnaire in Turkish population.

Keywords: Physical activity, questionnaire, validity, reliability

Sözel Bildiri

MULTİPL SKLEROZLU HASTALARDA HİPOGAMAGLOBULİNEMİ VE İMMÜNOGLOBULİN REPLASMAN TEDAVİSİ

Şevket ARSLAN [1], Eray YILDIZ [1], Cemile Buket TUĞAN YILDIZ [2]

[1] *Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi, Alerji ve Klinik İmmünoloji, 42090, Konya, Türkiye*

[2] *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji, 46000, Kahramanmaraş, Türkiye*

Özet:

Giriş: Multipl skleroz (MS), merkezi sinir sisteminin otoimmün demiyelinizan ve nörodejeneratif bir hastalığıdır ve tedavisinde çeşitli biyolojik tedaviler kullanılmaktadır (1).

Antikor eksiklikleri, primer yada sekonder olabilir. Primer immün yetmezlikler (PİY), çeşitli genetik mutasyonlara bağlı kalıtsal bozukluklardır (2). Sekonder immün yetmezlikler (SİY) ise, yetersiz beslenmeye, çeşitli hastalıklara veya ilaçlara bağlı olarak ortaya çıkabilir. İlaca bağlı sekonder hipogamaglobulinemi için immünoglobulin replasman tedavisi B hücre hedefli tedavilerin giderek daha fazla kullanılması nedeniyle artmaktadır (3, 4, 5).

Amaç: B hücre hedefli tedavileri takiben gelişen hipogamaglobulinemiyi yönetmede immünglobulin replasman tedavisinin rolünü değerlendirmektir.

Yöntem: Hastaların klinik ve laboratuvar özellikleri dosyaları retrospektif olarak taranarak elde edilmiştir.

Bulgular: Vaka 1: 15 yıldır MS nedeniyle takip edilen, 61 yaşında kadın hasta. Hipertansiyon dışında ek hastalık öyküsü yok. Soygeçmişinde özellik yok. MS atakları nedeniyle Ocrelizumab tedavisi başlanmış ve atak sıklığında azalma gözlenmiş. Ancak son 3 ay içerisinde iki kez hastane yatışı gerektirmeyen idrar yolu enfeksiyonu nedeniyle antibiyotik tedavisi başlanmış. Bunun üzerine serum immünoglobulin düzeylerine bakılmış. IgG:430 mg/dL saptanması üzerine tarafımıza yönlendirilmiş. Hastanın serum immünoglobulin düzeyleri tekrarlandı, aşılara karşı antikor yanıtları ve flow sitometrik olarak periferik lenfosit alt grupları değerlendirildi (Tablo 1). Serum IgG ve IgM düzeyleri düşük saptanan hastaya sekonder hipogamaglobulinemi ön tanısıyla 400-600 mg/kg/3 hafta dozunda intravenöz immünoglobulin replasman tedavisi başlandı.

Vaka 2: 5 yıldır MS nedeniyle takip edilen, 46 yaşında kadın hasta. Ek hastalık öyküsü yok. Soygeçmişinde özellik yok. MS atakları nedeniyle Rituximab tedavisi başlanmış ve atak sıklığında azalma gözlenmiş. Tesadüfen bakılan serum immünoglobulinlerinin (IgG: 460 mg/dL, IgA: 50 mg/dL, IgM: 30 mg/dL) düşük saptanması üzerine tarafımıza yönlendirilmiş. Hastanın serum immünoglobulin düzeyleri tekrarlandı, aşılara karşı antikor yanıtları ve flow sitometrik olarak periferik lenfosit alt grupları değerlendirildi (Tablo 1). IgG ve IgM düzeyleri düşük saptanan hastaya sekonder hipogamaglobulinemi ön tanısıyla 400-600 mg/kg/3 hafta dozunda intravenöz immünoglobulin replasman tedavisi başlandı.

Tartışma ve Sonuç: Bağışıklık fonksiyonunu baskılayan biyolojik tedaviler, artmış enfeksiyon riski veya ciddi istenmeyen immünolojik etkilere neden olma potansiyeline sahiptir. Dolayısıyla biyolojik tedavilerin başlandığı vakaların immünolojik açıdan yakından takip edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, sekonder immün yetmezlik, immünglobulin replasman tedavisi

Sözel Bildiri

TAEKWONDO SPORCULARINDA CİNSİYETLERE GÖRE KAS KUVVETİ, KOR KAS ENDURANSI VE KARDİORESPURATUAR UYGUNLUK DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Bilge YEKTA DELLAL, Özlem ÇİNAR ÖZDEMİR

İzmir Demokrasi Üniversitesi, bilgeyekta@hotmail.com

Özet:

Giriş: Taekwondo çoğunlukla tekme ve çok az olarak da yumrukla uygulanan bir olimpik savunma sporu branşıdır. Tüm sporcularda olduğu gibi taekwondocular için de kas kuvvetinin önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Kor stabilizasyon, lokal güç üretmek, denge sağlamak ve yaralanmaları azaltmak için çok önemli bir yere sahiptir. Atletik yaralanmaların önlenmesinde, sporcuların kor kaslarının kuvvet ve dayanıklılığı büyük önem arzetmektedir. Taekwondo ile ilgili çoğu çalışma yetişkinler üzerinde yapılmıştır. Adölesan taekwondo sporcuları üzerinde az sayıda çalışma mevcuttur.

Amaç: Çalışmanın amacı kız ve erkek taekwondo sporcularında kor kas enduransı, kardiorespuratuar uygunluk ve kas kuvvetlerini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya Muğla Büyükşehir Belediyesi Spor Kulübü, Aydın Erat Spor Kulübü'nde taekwondo yapmakta olan yaş ortalaması 14 ± 1,6 yıl olan 6 erkek, 6 kız toplam 12 aktif adölesan sporcu dahil edildi. Sporcuların bilgileri için Sosyo-demografik bilgi formu, kor stabilitenin değerlendirilmesi için Spora Özgü Endurans Köprü Testi, Lateral Köprü Testi, kardiyorespiratuar uygunluk için 20 Metre Mekik Koşu Testi ve Maksimal istemli izometrik gövde kas kuvveti ölçümü için manuel dinamometre kullanıldı.

Bulgular: Adölesan taekwondo sporcularında sırt dinamometre ve mekik testi incelemelerinin cinsiyetlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlendi ($p=0,009$, $p=0.041$). Erkeklerin değerlerinin kız adölesanlara göre anlamlı şekilde yüksek değerler aldığı görülürken, köprü ve lateral köprü parametrelerinde ise cinsiyetlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı bulundu($p>0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Taekwondo sporcularında sırt kas kuvveti ve kardiorespiratıar uygunluk değerlerinin erkeklerde daha fazla olduğu sonucuna varıldı. Sporcuların kor kas enduransları birbirine benzerdi. Fizyoterapistlerin taekwondo sporcusuna özgü rehabilitasyon programını oluşturabilmeleri için yaralanmalar oluşmadan önce önlem alması, yaralanma oluştuğunda ise en kısa sürede spora dönüşünün sağlanacağı bir rehabilitasyon yaklaşımı oluşturulması ve taekwondo sporcularının aktif bir şekilde müsabakalara hazırlamalarına yardımcı olması hedeflenmektedir Sporcuların değerlendirme ve rehabilitasyon programlarına bu parametrelerinin eklenmesi performansları acısından etkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: taekwondo, kor stabilite, kuvvet, kardiorspiratuar uygunluk, adölesan

Poster Bildiri

MOLECULAR AND PHYSIOLOGICAL EFFECTS OF LOCAL ANESTHETIC AGENTS ON FISH POPULATION

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: Yesilbudak@Gmail.Com

Abstract: Factory byproducts, domestic waste and hospital waste reach environmental water resources and create many chemical mixtures in these areas. It has been reported in various literature that local anesthetic agents, which are one of the important substances that cause contamination in environmental water resources, are released into the environment through hospital activities and drug production fabrications. This study was carried out to examine the effects of local anesthetic agents on aquatic organisms at molecular and physiological levels. For this study, which is a systematic review, the research was obtained by scanning PubMed, WOS, and Google Academic databases in January-March 2021. Studies published in 2001-2021 were included in the study. The data were analyzed by systematic analysis method. The total sample size of the studies was determined to be 425. Depending on the results of the research examined in this study, it has been determined that different types of environmentally increasing anesthetic agents cause molecular and physiological changes in living beings.

Keywords: Local Anesthetic Agent, Molecular, Physiology

Sözel Bildiri

KARANİOFASİAL OSTEODİSTRAKSİYONUN TARİHSEL GELİŞİMİ VE KADEMELİ TRAKSİYONUN DOKULAR ÜZERİNE ETKİSİ

Bedreddin CAVLI[A]

[A]*Eskişehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi, Ağız Diş ve Çene Cerrahisi Uzmanı bedreddincavli@gmail.com*

Özet: Geleneksel ortognatik cerrahi ve kraniyofasiyal rekonstrüksiyon genel bir kabul görmüş olmasına ve yaygın bir başarı elde etmesine rağmen, osteomize kemik segmentlerinin akut ilerletilmesiyle ilgili birkaç kısıtlama vardır. En büyük kısıtlamalardan birisi yumuşak dokuların akut biçimde gerilmeye adaptasyon göstermemesidir. Bununla birlikte konjenital deformitelerin birçoğu, çevreleyen yumuşak dokuların yeni konumlarına adapte olamayacağı kadar geniş çaplı iskeletsel hareketi gerektirdiği için dejeneratif değişiklikler, nüks ve sonuçta işlev ve estetik kaybı kaçınılmazdır. Ayrıca ciddi kraniyofasiyal deformiteleri düzeltmek için yapılan geleneksel osteotomiler uzun süre hastanede kalmayı gerektirmekte, enfeksiyon ve relaps açısından risk oluşturmaktadır. Bu limitasyonların getirdiği alternatif yaklaşımlardan birisi çenelerle ilişkili birçok yumuşak dokuda adaptasyonu gösterilmiş olan kademeli kemik distraksiyonu yani distraksiyon osteogenezidir. 1728'lerin başlarında Fauchard'ın tanımladığı ekspansiyon arkının kullanılmasıyla başlayan kademeli traksiyon yöntemi, 1954'te İlizarov ile sistematik bir tedavi yöntemine dönüşmüştür. Tekniğin kraniyofasiyal bölgedeki ilk uygulamalarında, ekstremite uzatma aletlerinin minyatürü ve ortodontik ekspansiyon apereylerinin modifikasyonu olarak üretilen apereyler, mandibular ramus veya korpusdan sadece birinde lineer kazanç sağlayabiliyordu. Ancak konjenital deformitelerin kompleks vektörlerde duyduğu tedavi ihtiyacı 3 boyutlu bağımsız çalışan apereylerin gelişimini getirmiştir. Bu bildirinin amacı distraksiyon osteogenezi tekniğinin gelişim sürecini ve kas, sinir, gingival dokular, periodontal ligament ve temporomandibular eklem üzerine etkilerini araştıran çalışmaları derlemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Distraksiyon osteogenezi, Distraksiyon histogenezi, Kraniyofasiyal distraksiyon

Poster Bildiri

INVESTIGATION OF EFFECTIVE FACTORS IN ATP-ASE ENZYME REGULATION BY QUALITATIVE RESEARCH METHOD

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: yesilbudak@gmail.com

Abstract: ATPase enzymes are responsible for many biological activities of the cell membrane, such as cell oxidative phosphorylation, ion transport, and lipid biosynthesis. It has been stated that factors such as temperature, metal toxicity, pH etc. that cause physiological and biochemical changes are affected by the ATPase enzymes in the cell membrane. The aim of this study is to investigate the effective factors in ATPase enzyme regulation by qualitative research method. For this study, which is a traditional review, studies published in recent years were included in the study and were obtained by scanning academic databases in January-March 2021. Hierarchical regression model was applied between different factors in the study. In this study, it was determined that different environmental factors cause changes in ATPase enzyme activity in the analysis based on the results of 32 studies. As a result, grouping the factors that affect ATPase enzyme regulation with this review will be useful for future studies.

Keywords: ATPase Enzyme, Qualitative Research, Enzyme Regulation

Sözel Bildiri

MANDİBULAR DİSTRAKSİYON OSTEOGENEZİNİN BİYOMEKANİK TEMELLERİ

Bedreddin CAVLI[A]

[A]*Eskişehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi, Ağız Diş ve Çene Cerrahisi Uzmanı, bedreddincavli@gmail.com*

Özet: Distraksiyon osteogenez tekniği kraniofasial anomali ve defektlerin tedavisinde cerrahi açıdan oldukça geniş imkanlar sunmaktadır. Bununla birlikte bu tedavi modeli kesin bir diagnoz ve tedavi planlaması olmadan yapılması mümkün değildir. Başarılı bir distraksiyon osteogenezi tekniği, doğrudan biyolojik ve biyomekanik faktörlere bağlıdır. Bu parametreler ekstrensek veya fiksatörle ilişkili faktörler; intrensek veya dokuyla ilişkili faktörler; cihazın oryantasyonuyla ilgili faktörlerdir. Ekstrensek parametreler cihaza gelen mekanik yüklere karşı cihazın stabilitesi ve fiksasyonunu sağlar. Bu parametreler fiksasyon pinlerinin sayı, uzunluk ve çaplarını, distraksiyon mekanizmasının rijiditesini, apereyin materyal yapısını içerir. İntrensek parametreler distrakte edilen kemiğin densitesi ve geometrik şeklini, uzatma miktarını ve yumuşak dokulardan kaynaklı gerilimleri içerir. Kritik öneme sahip oryantasyon faktörü ise istenilen yöndeki distraksiyonu, okluzal planı ve kemiklerin anatomik aksına bağlı distraksiyon vektörünü içerir. Ekstremite uzatmalarda uygulanan distraksiyondan alınan klinik tecrübeler cihazın uyumlamasındaki önemi ortaya koymuştur. Femur uzatmada cihazın vektörü anatomik aksa paralel yerleştirildiğinde çarpık bacağa neden olurken, femurun mekanik olarak ağırlık taşıyan aksına paralel yerleşim bu komplikasyonu elimine etmiştir. Benzer biyomekanik prensip kraniofasial distraksiyon rekonstrüksüyonunda özellikle mandibular ilerletme veya genişletmelerde uygulanmak zorundadır. Bu bildiride mandibular distraksiyon osteogenezi tekniğinin, endikasyon ve tedavi planlamaları üzerindeki başlıca bilgiyi oluşturan, tekniğin biyomekanik temellerini derlemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Distraksiyon osteogenezi, Biyomekanik, Tedavi planlaması

Poster Bildiri

BIOCHEMICAL SENSORS AS A SCALE OF LIVING AND ENVIRONMENTAL WELFARE

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: yesilbudak@gmail.com

Abstract: Almost all living beings have developed sensory systems to perceive various environmental stimuli and to act accordingly. Detection in environmental, chemical and medical fields can be performed in various length scales such as macro scale, micro scale or nanoscale. Recognition of chemical and biological entities is a very important step in biomedical, forensic medicine and environmental sciences. Production of highly accurate and cost-effective sensors requires sophisticated equipment combined with basic chemistry, biology, materials science and engineering understanding. The aim of this study is to explain the recent advances in basic mechanisms and production techniques of various sensors, and to draw various inferences from such systems to today's sensor research.

Keywords: Biochemical Sensors, Environment, Welfare

Poster Bildiri

DETERMINATION OF BIODIVERSITY CHARACTERIZATION BY ENVIRONMENTAL DNA ANALYSIS

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: yesilbudak@gmail.com

Abstract: Public health and the sustainability of our planet are deteriorating day by day due to human-induced destruction. While the extinction rates of wild flora and fauna populations on a global scale have increased significantly, it is stated in various sources that this rate exceeds prehuman times. Traditional species tracking and identification studies are based on physical identification of species through visual surveys and counting individuals in the field using different morphological characters. However, in some cases, these techniques fall short in performing efficient and standardized research, for example, due to phenotypic flexibility and closely related species that have very similar appearance in the juvenile stages. Obtaining information about populations and communities from environmental samples through e-DNA analysis has great potential to tackle many of these challenges associated with biodiversity monitoring. In this study, the advantages and disadvantages of traditional methods with environmental DNA studies in recent years have been examined. In addition, many studies have been examined to determine and monitor biodiversity characterization, to provide rapid and efficient insights into species distribution, abundance estimation and even population sizes. Based on the results of the research, it will form the basis for the use of e-DNA as a complementary tool for the benefit of our planet, society and other living things, and for taking appropriate species conservation measures in the use of traditional methods.

Keywords: Biodiversity, e- DNA, Phenotypic, Public Health

Sözel Bildiri

ÇEŞİTLİ İRRİGASYON TEKNİKLERİNİN APİKAL DÜZENSİZLİĞİ OLAN KANALLARDAN KALSİYUM HİDROKSİT UZAKLAŞTIRMA YETENEKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Mukadder İnci BAŞER KOLCU

**Diş Hekimliği, Endodonti*

***Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi ABD*

Özet:

Giriş: Kök kanal preparasyonunun amacı; vital ve nekrotik pulpa artıklarını, mikro organizmaları, mikrobiyal toksinleri mekanik preparasyon ve kimyasal dezenfeksiyon ile temizlemektir. Mekanik preparasyonda kanalın en dar yeri apikal bölge olmaktadır. Bu bölgede gözlenen düzensizliklerin mekanik olarak yetersiz genişletilmesi prognozu olumsuz etkileyebilmektedir. Bu amaçla kemo-mekanik temizlik için çeşitli irriganlar, irrigasyon teknikleri ve medikament kullanımı önerilmektedir. Medikament olarak sıklıkla kalsiyum hidroksit (KH) kullanılmaktadır. KH'in seans aralarında olumlu etkileri bilinmesine dolum aşamasında KH'in tamamen uzaklaştırılıp kök kanal dolgusunun dentin dokusu ile sızdırmaz bir bağlanım göstermesi beklenmektedir. Bu çalışmada amacımız, farklı irrigasyon tekniklerinin simule kök kanal düzensizliklerinden KH'in uzaklaştırılmasındaki etkinliğinin belirlenmesidir.

Yöntem: 52 adet bovin (inek) mandibular kesici dişi ProTaper Gold döner alet sistemi ile F4'e kadar genişletildi. Dişler daha sonra dikey olarak ikiye ayrılıp kök kanallarında standardize apikal çukurlar ve düzensizlik oluşturuldu. Dişler sonrasında mum ve tel ile bir araya getirildikten sonra kanallara KH patı gönderildi. Dişler sonrasında randomize olarak 4 gruba ayrıldı (n=13). Gruplarda %5,25 NaOCl + %17 EDTA solüsyonları çeşitli tekniklerle kullanıldı, sırasıyla irrigasyon iğnesi,pasif ultrasonik irrigasyon,güta perka ajitasyonu, irrigasyon+mekanik genişletme)

Son irrigasyon işlemini takiben örnekler steromikroskop altında incelendi. İnceleme sonuçları bağımsız bir araştırmacı tarafından dört farklı temizlik aşamasını temsil eden dereceler kullanılarak skorlandı ve skorlar analiz edildi.

Bulgular: Gruplara göre ortalamalar ve standart sapmalar sırasıyla grup 1,2,3 ve 4 için 2,83 (±0,835); 1,92(±0,669); 2,67 (±0,651); 1,83(±0,718)'dir. Gruplar arasında farklılıklar değerlendirildiğinde istatistik olarak anlamlı şekilde pasif ultrosnik irrigasyon tekniği ve irrigasyona ilave olarak mekanik genişletmenin güta perka ajitasyonu ve pasif irrigasyondan etkili olduğu bulunmuştur (p= 0.02)

Tartışma ve Sonuç: KH'in uzaklaştırılmasında klinikte yoğun olarak kullanılan pasif irrigasyonun KH uzaklaştırma konusunda yetersiz olabileceği bu nedenle farklı irrigasyon tekniklerinin kullanılmasının KH uzaklaştırmak konusunda fayda sağlayabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kalsiyum hidroksit, Pasif ultrasonik irrigasyon, İrrigasyon teknikleri

Poster Bildiri

PROBIT, LOGIT AND SURVIVAL ANALYSIS METHOD AND APPLICATIONS IN TOXICITY STUDIES

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: yesilbudak@gmail.com

Abstract: Many biological trials are carried out in the fields of production and application for the rational use of effective substances in human health and animal welfare in molecular biology, medicine, veterinary medicine, pharmacy, agriculture, R&D studies. Probit is a regression method used to benefit from dose-response distributions of various metabolic changes of a stimulus or substance in the analysis. In logit regression, a model is provided to define the relationship between dependent and independent variables in the best fit using the least variable. The survival model is a statistical analysis that deals with death in biological organisms and failure of mechanical systems. In this study, probit, logit and survival analysis applications were performed using SPSS statistical software to determine the effects of an effective toxic substance on a living population in general terms. Investigation of the statistical basis of the model, finding model parameters and criteria of determinant statistics were discussed. As a result, by examining the application-oriented calculation methods, the ready data were used and the application of the models to the data was mentioned.

Keywords: Toxicity, R&D Studies, Rregression, SPSS

Sözel Bildiri

ÇEVRİMİÇİ EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ PROGRAMINDA KATILIMCI MEMNUNİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

M.İnci BAŞER KOLCU[1], Giray KOLCU[1]

Dr.Öğr.Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Tıp Eğitimi ve Bilişimi ABD

Özet:

Giriş: Tıp fakültelerinin bilimsel araştırma yaparak bilimin gelişimini sağlamak, eğitim uygulama ve araştırma hastaneleri aracılığıyla topluma sağlık hizmeti sunmak ve mesleki eğitim vermek gibi üç temel görevi vardır. Bu bağlamda, hekim adayı öğrenenlerin eğitim süreçleri sağlık hizmet sunumunun niteliğini belirleyen önemli unsurlar arasında sayılmaktadır. Eğitim sürecinin niteliğini doğrudan etkileyen önemli bir etken de bu süreçte yer alan "eğiticilerin" nitelikleridir.

Ülkemizde 2018 yılından itibaren faaliyete girmiş olan Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Uluslararası Fakültesi eğitim yaklaşımı olarak PDÖ'yü kullanmaktadır.

Fakülte bünyesinde hizmet veren öğretim üyelerinin eğitici özelliklerinin geliştirilmesi, PDÖ stratejilerinin belirlenmesi amacıyla 5-9 Ekim 2020 tarihinde çevrimiçi eğitici gelişim programı düzenlenmiştir. Bu çalışmanın amacı düzenlenen "Modül 1: "Küçük Grup Eğitimlerinde Yönlendiricilik" kursu eğitim etkinliğinin katılımcılarca değerlendirilmesidir.

Yöntem: Çalışma 5-9 Ekim 2020 tarihinde çevrim içi ortamda Microsoft Teams yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Eğitim programı eğitim veren dış paydaş iki eğitici ve yönetimde görevli iki öğretim üyesinin katılımı ile geliştirilmiştir. Eğitim programının uygulanışı Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi ABD öğretim üyelerince gerçekleştirilmiştir. Program geliştirme aşamasında Kern'in 6 basamak yaklaşımı benimsenmiştir.

Bulgular: Eğitim programının geribildirimleri için 71 katılımcı görüş bildirdi (n:71). Katılımcıların yaş ortalaması 48,20±5,62, 41'i (%57,74) erkekti. Katılımcıların bölümleri değerlendirildiğinde dahili tıp bilimlerinden 32 (%41,55), cerrahi tıp bilimlerinden 20 (%25,97) ve temel tıp bilimlerinden 19 (%24,67) katılımcı vardı. Katılımcıların eğitim programı ile ilgili değerlendirmelerinin ortalaması 4,66±0,55 puan olarak hesaplandı. Katılımcıların cinsiyetlerine göre değerlendirme puanları arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmamıştır (p:0,428).

Sonuç: Düzenlenen 'Küçük Gruplarda Yönlendiricilik Eğitimi' kursu etkinliğinin katılımcıların verdikleri geri bildirimler doğrultusunda etkin bir şekilde gerçekleştirildiği görülmüştür. Özellikle pandemi şartlarında ve ilk kez çevrim içi ortamda böylesi interaktif bir eğitim etkinliğinin verilmesinin katılımcı motivasyonunu arttırdığı görülmüştür.

Poster Bildiri

ROLE OF VARIOUS PROTECTIVE AND HEALING AGENTS AGAINST METAL TOXICANTS

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: yesilbudak@gmail.com

Abstract: The changing climate and increasing environmental pollution may cause different physiological consequences in living beings. Heavy metals that accumulate in the living body over time due to heavy metal exposure create metal burden over time and cause toxic effects with highly increasing concentrations. In principle, the exposure of heavy metal depending on the dose triggers inflammation processes in the cells of the circulatory system and immune system, causing damage to cellular membranes, proteins and DNA by inducing oxidative stress. In this study, determination of toxicants that increase in the environment and various binding agents with protective and healing effects on various toxic effects were studied. The studies evaluated show that oxidative stress parameters can be used as biomarkers in the determination of metal toxicants in organisms.

Keywords: Metal Toxicant, Protective Effect, Healing Effect, Oxidative Stress

Poster Bildiri

INVESTIGATION OF MOLECULAR AND BIOCHEMICAL PROPERTIES OF ANTIFREEZE (GLYCO) PROTEINS

Burcu YEŞİLBUDAK

Department of Biology, Faculty of Science and Letters, Çukurova University, Adana 01330, Turkey; e-mail: yesilbudak@gmail.com

Abstract: While the bend reached in the microclimatic climate cycle causes various breaks on public health and animal populations, it is predicted that there may be various adaptations in survivors with food deficiency and even the extinction of some species in the future. Antifreeze (glyco) proteins ensure the survival of organisms adapted to freezing and sub-freezing habitats. Today, the protective properties of antifreeze (glyco) proteins have begun to be used significantly in fields such as medicine, food and agriculture industry. However, despite the remarkable scientific results and the commercial benefit of its use, the exact working mechanism of antifreeze (glyco) proteins has not been solved yet. Therefore, in this review, it is aimed to examine the molecular and biochemical mechanisms and evolutionary processes of origins of antifreeze (glycol) proteins that have been discovered in recent years, and of their genes. As a result, the importance of understanding the exact working mechanism of antifreeze (glyco) proteins, which have an important functional structure, and the use of their protective benefits in different disciplines in the future are emphasized in this study.

Keywords: Antifreeze (Glyco) Protein, Functional Structure, Climate

Sözel Bildiri

"SOSYAL HESAP VEREBİLİRLİK" KAVRAMI VE MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ PROGRAMLARINA OLASI YANSIMASI: DERLEME

M.İnci BAŞER KOLCU[1],Giray KOLCU[1]

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Tıp Eğitimi ve Bilişimi ABD

Özet: Sağlık, kişiyi bireysel ve toplumsal olarak etkilemesi nedeni ile tarihi insanlık tarihi kadar eski bir alandır (Aydın, 2006). Algılanış olarak her ne kadar sadece biyolojik kökenli bir kavram ve pür tıp ile ilişkili gibi düşünülse tıbbi, sosyal, kültürel, ekonomik vb gibi parametrelerin etkisinde çok yönlü bir alandır (Aytaç ve Kurtdaş 2016). Bu nedenledir ki, sağlık alanı ve sağlık hizmet sunumu toplumsal, sosyal, kültürel ve ekonomik her türlü değişimden etkilenerek tarihten günümüze evrimleşerek gelmiştir. Bu evrimleşme süreci ile birlikte sağlık alanı, tıp eğitimi, sağlık hizmet sunumu, hekimin toplumdaki rolü ve görevi sürekli olarak değişmiştir.

Sağlık alanındaki dünyadaki tüm gelişmelere paralel olarak, küresel sağlık hizmetlerinin hakkaniyetli dağıtılmadığı, sağlık giderlerinin dünya kaynaklarına uygun planlanmadığı ve toplum beklentisinin herkese eşit sağlık ve teknoloji kullanımı olurken sağlık planlayıcıların ve politikacıların bu konuya hassasiyet göstermemesi nedeniyle 1995 DSÖ toplantısında geleceğin tıp hekimleri ve geleceğin sağlık sistemi tartışma konusu olmuştur. Geleceğin hekimlerini yetiştirmekle sorumlu kurumlar olarak sağlık okullarının bu konuda mesuliyetlerinin olduğu kabul edilmiş ve önümüzdeki 100 yıl için değişiklik yaratacağı planlanan sağlık eğitiminde paradigma değişikliği olarak "sosyal hesap verebilirlik kavramı" ortaya atılmıştır (*Global Consensus for Social Accountability of Medical Schools*, 2010).

Sosyal hesap verebilirlik kavram olarak; "tıp fakülteleri hizmet ettikleri toplum, bölge, veya ulusun öncelikli sağlık sorunlarına (kaygılarına) yönelik eğitim araştırma ve hizmet faaliyetleri yönetmekle yükümlüdür. Sağlıkla ilgili öncelikli sorunlar ortak katılımla (hükümetler, sağlık kuruluşları, sağlık profesyonelleri ve halk) tarafından belirlenmelidir." şeklinde tanımlanmıştır (Global Consensus for Social Accountability of Medical Schools, 2010).

Bu bağlamda, tıp fakültelerinin topluma karşı dört esas sorumluluğu vardır;

- Şimdiki ve gelecekteki sağlık ihtiyaçların ve toplumsal zorlukları yanıtlamak
- Araştırma hizmet ve eğitim önceliklerini bu kapsamda yeniden düzenlemek
- Yöneticiler (hükümetler) ve diğer paydaşlarla ilişkileri güçlendirmek
- Performans ve etki ölçümlerinde akreditasyon ve değerlendirmeyi kullanmak.

Anahtar Kelimeler: Sosyal hesap verebilirlik, Tıp eğitimi

Sözel Bildiri

BÖBREK NAKLİ UYGULANAN BİREYLERDE YAŞAM KALİTESİNİN ÖNEMLİ BİR BİLEŞENİ CİNSELLİK ve HEMŞİRELİK BAKIMI

Deniz TAŞDEMİR[1], Nilgün AKSOY[2]

[1] *Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye, denizdtasdemir@gmail.com*

[2] *Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye, nilgunmutluaksoy@akdeniz.edu.tr*

Özet: Böbrek nakli; hayatta kalma, sağlık maliyetleri ve yaşam kalitesi açısından Son Dönem Böbrek Yetmezliği için altın standart tedavi yöntemidir ve tüm Dünya'da böbrek nakli sayısı her yıl artmaktadır. Böbrek naklinden sonra iyi çalışan bir böbrek ile yaşayan çoğu hastada sağ kalım iyileşir, hastaneye yatışlar azalır ve yaşam kalitesi artar. Genel iyileşmeye rağmen, nakil sonrası genellikle hastalarda daha az iyileşme sağlanan yaşam kalitesi alanlarından biri cinselliktir. Nakil öncesi ve sonrası hastalarda görülen cinsel sorunlara dair kanıtlar olmasına rağmen, hastaların yaşam kalitesinin değerlendirilmesinde göz ardı edilebilmektedir. Nakil sonrası sağlık muayenelerinde sıklıkla değerlendirilmeyen cinsel sağlık, hayatı tehdit etmeyen, tanınmayan ve çok faktörlü bir konudur. Böbrek nakline sahip olmak, bir kişinin seks yapma arzusunu sona erdirmez veya cinselliği daha az önemli hale getirmez. Cinsellik bireyler için temel bir gereksinim olduğundan bu yönden de hastaların değerlendirilmesi, cinsel yaşamlarına ilişkin öykülerinin alınması ve cinsel bakım gereksinimlerinin karşılanması gerekmektedir. Sonuç olarak; yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve cinsel sağlığın geliştirilmesi, hemşirelik ve tıbbi bakımın önemli hedefleri olduğundan, nakil alıcılarının cinsel ihtiyaçları ve endişeleri ele alınması gereken önemli konulardır. Böbrek nakli uygulanan bireylere etkili bir şekilde bakım sağlamak için, hemşirelerin hastalarının cinsellik ve cinsel işlevle ilgili zorluklarını ve endişelerini, cinsel bakım gereksinimlerini anlamaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Böbrek nakli, Cinsellik, Cinsel sağlık, Cinsel bakım

Sözel Bildiri

KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGININA YÖNELİK ALGI VE TUTUMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ: ANTALYA İLİNDE BİR UYGULAMA

Sultan Ümran KAYA

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, 4. Sınıf Öğrencisi, sultanumrankayaa@gmail.com

Özet: Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen Covid-19 solunum yolu bulaşıcı hastalığı, bütün dünyayı 2020 yılında etkisi altına almıştır. Covid-19; ateş, öksürük, solunum güçlüğü gibi farklı belirtilerle seyreden bir virüstür ve ölüm gibi ciddi sonuçlar doğurmaktadır (Symptoms of Coronavirus CDC, 2020). Covid-19'un dünya çapında hızlı bir şekilde yayılması artık dünyanın hiçbir yerinde güvenli bir yer olmadığı düşüncesini beraberinde getirmiş ve insanların ruh sağlığında korku, umutsuzluk, stres, kaygı, çaresizlik ve depresyon krizlerin yaşanmasına sebep olmuştur (Yamaguchi ve Takebayashi, 2020). Bu bağlamda, bireylerin salgına yönelik genel algıları, salgının nedeni ve kontrolüne ilişkin algıları, salgından kaçınma davranışları ve salgına yönelik tutumlarının incelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, bireylerin Covid-19 salgınına yönelik algı ve tutumlarının değerlendirilmesidir. Çalışmanın evrenini Antalya ilinde yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Çalışmada, nicel bir yöntem olan yüz yüze anket yöntemi ve ilçe bazında tabakalama yöntemi kullanılacaktır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, katılımcıların yaşı, cinsiyeti, gelir durumu vb. demografik özelliklerini tanımlayıcı sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise Çırakoğlu (2011) tarafından oluşturulan ve Artan ve arkadaşları (2020) tarafından Covid-19 pandemisine uyarlanan "Covid-19 Salgınına Yönelik Algı ve Tutumları Değerlendirme Ölçeği" bulunmaktadır. Bireylerin, salgına yönelik algı ve tutumlarının, psikososyal sorunlar ile ilişkisinin olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bireylerin covid-19 salgınına yönelik bakış açılarının iyi anlaşılması; olası problemleri önleyici sağlık politikaları geliştirmek için önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma ile elde edilen sonuçların psikososyal sorunlar üzerinden anksiyete, depresyon veya kişiler arası ilişkiler açısından incelemeler yapılması gerek uygulama alanında gerekse teorik alanda faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, pandemi, psikososyal sorunlar, algı, tutum

Sözel Bildiri

RENİN-ANJİOTENSİN SİSTEMİNİN SARS-COV-2 VE PERİODONTAL HASTALIK ÜZERİNE ETKİLERİ

İrem TOSUN[1], Özlem FENTOĞLU[1]

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, iremtosun95@gmail.com*

[1] *Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, ofentoglu@yahoo.com*

Özet: Periodontitis, konak yanıtındaki değişikler sonucu diş destek dokularının yıkımıyla karakterize enflamatuvar bir hastalıktır**.** Konak immün yanıt ve inflamatuar patogenezinde Renin-anjiotensin sistemi (RAS), önemli bir modülatördür. Periodontal patojenler, interlökin (IL)- 1β gibi pro-inflamatuar sitokin salınımına sebep olarak konak immün yanıtına yol açarlar. Fibroblastlar bu üretime katkıda bulunan esansiyel hücreler arasındadırlar. Yapılan çalışmalar insan dişeti fibroblastlarının (HGF'ler) v periodontal ligament fibroblastlarının (HPLF'ler) IL-1β ile uyarımı sonucu aktiflenen anjiotensin 1 reseptörünün, (ATR1) inflamatuar sitokin salınımını arttırdığını kanıtlamıştır. Anjiotensin dönüştürücü enzim-2 (ACE2) tip1 membran proteinlerinden bir metallopeptidazdır ve ACE'nin etkilerini dengeleyici rolleri vardır. ACE reseptörler birçok doku ve hücrede tespit edilmiş olup oral mukoza epitel hücrelerinin bazal tabakasında da varlığı tespit edilmiştir. Ayrıca ACE-2, diş ve implant çevresi sert ve yumuşak doku remodelinginde rol alan fibroblast, osteoblast, osteoklast gibi hücrelerden eksprese edilen bir enzimdir. Dolayısıyla bu enzim, periodontal hastalığın başlangıç ve ilerlemesinde rol oynar.

Koronavirüs hastalığı 2019 (COVID - 19), ilk olarak Aralık 2019'da Hubei eyaleti, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde bildirilen yeni ortaya çıkan koronavirüs SARS - CoV - 2'den kaynaklanmaktadır. SARS-CoV-2 pandemi sürecinde birçok çalışma, ACE2'nin virüsü bağlamadaki rolü ve bulaşmadan sonra enflamatuar yanıtın ekspresyonundaki rolüne odaklanmıştır. SARS-CoV-2 S proteininin bağlanmasının ardından, ACE-2 aktivitesi ve yüzey ekspresyonu azalır. Bu nedenle hücre yüzeyinde ACE-2 ekspresyonunun kaybı, renin-anjiyotensin sisteminde bir dengesizlik yaratarak anjiyotensin II'nin metabolizasyonunun azalmasına ve anjiyotensin II Tip 1a (AT1R) reseptör stimülasyonuna yol açabilir.

Bu perspektifte derlememizin amacı, renin-anjiotensin sistemi elemanlarının, organizmanın SARS-CoV-2 enfeksiyonu ve periodontitis durumundaki enflamatuar yanıtı üzerine etkilerini değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Periodontitis, SARS-Cov-2, Renin-angiotensin sistemi

Sözel Bildiri

OBEZİTE SINIFLAMASINA GÖRE EGZERSİZ BARİYERLERİ VE FASİLİTATÖRLERİNİN İNCELENMESİ: NİTEL ARAŞTIRMA

Eren TİMURTAŞ[1], Ender Ersin AVCI[1], Gökçe KARTAL[1], Yaşar SERTBAŞ[2], İlkşan DEMİRBÜKEN[1], Mine Gülden POLAT[1]

[1] Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul, Türkiye

[2] Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dahili Bilimler Departmanı, İstanbul, Türkiye

fzteren@gmail.com, ender.ersin.avci@gmail.com, gokcekrtl2@gmail.com, yserzincan24@gmail.com , ilksan.demirbuken@marmara.edu.tr , gpolat@marmara.edu.tr

Özet:

Giriş: Obezite günümüzde hızla artan küresel bir halk sağlığı problemidir. Obezitenin hem önlenmesi hem de tedavisinde egzersiz etkin bir yöntemdir. Bu popülasyonda egzersiz davranışını kazandırmaya yönelik yaklaşımların geliştirilmesi için obez bireyleri egzersize teşvik eden ve egzersiz yapmalarına engel olan faktörlerin belirlenmesi önemlidir.

Amaç: Çalışmada obez tanısı alan bireylerde obezite sınıflamasına göre egzersiz bariyerleri ve fasilitatörlerinin belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: Çalışmaya Kasım 2019-Mart 2020 tarihleri arasında Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi Üsküdar Diyabet ve Obezite merkezinde takip edilen 115 katılımcı davet edildi. Yaş ortalaması 51.7±9.7, Beden kitle indeksi ortalaması (BKI) 33.5±6.2 olan 69 Kadın 37 Erkek olmak üzere toplam 106 birey çalışmaya katılmayı kabül etti. Bireyler, Dünya Sağlık Örgütünün obezite sınıflamasına göre gruplandırıldı (Fazla kilolu n= 30, Obez I n=39, Obez II n=17, Obez III=20). Bariyerleri ve fasilitörleri derinlemesine anlamak amacıyla nitel araştırma yöntemi tercih edildi. Kapsamlı literatür taramasından elde edilen konularla nitel görüşme rehberi geliştirildi. Rehberde, egzersizin rutin olarak uygulanıp uygulanmadığı, uygulanmasındaki en önemli etken, uygulanmamasında en önemli nedene yönelik genel sorular yer aldı. Kaydedilen görüşmeler, transkripsiyonun ardından araştırmacılar tarafından manuel olarak temalandırıldı.

Bulgular:

Nitel görüşmeler sonrasından elde edilen egzersiz bariyerleri kişisel ve çevresel olarak iki boyuta ayrıldı. Kişisel bariyerler ise fiziksel ve psikososyal olarak iki alt boyutta sınıflandırıldı. Morbid obez grubunda en fazla görülen bariyer fiziksel alt boyuta ait ağrı olarak belirlendi. Obez I, II ve fazla kilolu gruplarında psikososyal alt boyutunda yer alan motivasyon eksikliği en sık karşılaşılan egzersiz bariyeri olarak saptandı. Tüm gruplarda en sık karşılaşılan çevresel egzersiz bariyeri ise zaman ayıramama olduğu görüldü. Egzersiz fasilitatörlerinin tematik analizi sonucunda sağlıklı olabilmek, sağlık profesyonelinin önermesi, egzersizlerin yararlarının önemsenmesi tüm gruplarda en sık karşılaşılan temalar olarak belirlendi

Tartışma ve Sonuç:

Obez bireylerin egzersiz bariyerlerinin saptandığı çalışmalardan elde edilen sonuçlarla benzerlik gösterirken, obezlerde farklı sınıflarında uygulanan çalışma sayısı sınırlıdır. Belirlenen egzersiz bariyerleri klinisyenlerin obez bireylerde egzersiz davranışı kazandırılmasına yönelik geliştirilecek stratejilere yön verici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, Obezite, Fiziksel Aktivite

Sözel Bildiri

COVID-19'UN KLİNİK BELİRTİSİ: VERTİGO/DİZZİNESS

Arzu KIRBAÇ[1], Bünyamin ÇILDIR[2]

[1]*Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Odyoloji Bölümü, Eskişehir, Türkiye*
arzukirbac@gmail.com

[2] *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara, Türkiye, bunyamin.cildir@gmail.com*

Özet:

Giriş: COVID-19 asemptomatik seyredebileceği gibi, hafif ya da ağır semptomlarla da kendini göstermektedir. Baş dönmesi/dengesizlik, son zamanlarda COVID-19'un klinik bir belirtisi olarak tanımlanmaya başlanmıştır. Baş Dönmesi Engellilik Anketi/BDEA (Dizziness Handicap Inventory) ise yetişkin grupta baş dönmesi/dengesizlik belirtisinin bireyler açısından nasıl algılandığının objektif olarak ölçülmesinde, tedavi etkinliğinin değerlendirilmesinde ve yaşam kalitesinde meydana gelen değişimlerin belirlenmesinde sıklıkla kullanılan bir envanterdir. 7'si fiziksel, 9'u emosyonel ve 9'u fonksiyonel durumu değerlendiren, 25 ifadeden oluşmaktadır. Toplam BDEA skoru; 100 ile 0 aralığındadır. Katılımcıların aldıkları skora göre handikap düzeyi belirlenir. Yüksek puanlar, günlük yaşamı aksatacak düzeyde vertigo/dizziness şikâyetini gösterir.

Amaç: COVID-19 enfeksiyonu geçirmiş bireylerde dengesizlik/baş dönmesi varlığı ve yaşam kalitesinde meydana getirdiği etkilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Herhangi bir sağlık sorunu/sistemik hastalığı (Hipertansiyon gibi) olmayıp ilaç kullanmayan, 35-45 yaş arası COVID-19 enfeksiyonu geçirmiş 10 yetişkinden, enfeksiyon öncesi sağlık durumlarını düşünerek Baş Dönmesi Engellilik Anketi doldurması istendi. Ardından mevcut sağlık durumuna göre ölçek uygulaması tekrarlandı. Anket puanları öncesi ve sonrası istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 41 ± 2,7' di. COVID-19 enfeksiyonu sonrasında geçen süre bireyler arasında farklılık göstermekle birlikte ortalama 2,1 aydı. Anketin emosyonel hariç, fonksiyonel, fiziksel ve toplam skorlarında her iki değerlendirme arasında istatistiksel olarak anlamlı fark elde edilmiştir ($p<0,05$). Enfeksiyon öncesi toplam skor ortala 8 ± 4 iken ve enfeksiyon sonrası 36 ± 6 olarak belirlenmiştir. 3 katılımcının COVID-19 öncesi ve sonrası anket skoru normal sınırlarda iken (< 10 puan), 6 katılımcıda enfeksiyon sonrası hafif derecede handikap (16-34 puan), 1 katılımcıda da orta derecede handikap (36-52 puan) belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak, COVID-19 enfeksiyonu geçiren bireyler, Baş Dönmesi Engellilik Anketi ile değerlendirilmelidir. Vertigo/dizziness, spesifik olmayan bir COVID-19 semptomu olsa da, COVID-19'u takiben akut labirentit, vestibüler nörit, akut orta kulak iltihabı, östaki tüp disfonksiyonu vb. nedenini belirlemek için kapsamlı bir araştırma gerektirir.

Anahtar Kelimeler: Covıd-19, Vertigo, Dizziness

Oral Presentation

ANTIOXIDANT ACTIVITY OF ZINC OXIDE NANOPARTICLES SYNTHESIZED USING *LAVANDULA ANGUSTIFOLIA* EXTRACT

Soner DÖNMEZ

Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Bucak School of Health sdonmez@mehmetakif.edu.tr

Abstract:

Objective: The use of various plant materials for the green synthesis of nanoparticles is considered an environmentally friendly technology as it does not contain toxic chemicals. Recently, metal oxide nanoparticles of zinc, copper, iron, and cerium oxide have been the focus of interest due to their unique physical, chemical, and biological properties. Among these metal oxide nanoparticles, zinc oxide nanoparticles (ZnO NPs) are often preferred due to their nontoxicity and are applied in various fields.

Material-Method: The eco-friendly synthesis of ZnO NPs was achieved using *Lavandula Angustifolia* extract. UV-Visible spectroscopy, SEM with EDX patterns and X-ray diffraction spectroscopic (XRD) analysis were used for the characterization of ZnO NPs. Antioxidant activity of ZnO NPs was determined using DPPH method by means of ELISA reader.

Results: The absorption spectrum reveals a characteristic absorption peak of ZnO NPs at wavelength of 362 nm, which confirmed that ZnO NPs were formed. The SEM micrographs of ZnO NPs proved that they had nano-sized range (about 40-100 nm). XRD pattern of green synthesized ZnO NPs matched Cod Entry No 96-230-045. The antioxidant activity of ZnO NPs was observed to range from 0.03125 mg/ml to 1.0 mg/mL. IC_{50} value was calculated as 0.2145 mg/mL.

Conclusion: The eco-friendly synthesis of ZnO NPs was successfully carried out using *Lavandula Angustifolia extract*. The green synthesized ZnO NPs showed have strong antioxidant activity.

Keywords: *Lavandula Angustifolia.*, Zinc oxide Nanoparticles, antioxidant activity

Sözel Bildiri

EPİLEPSİ NÖBETLERİNİN OTONOMİK MERKEZLERE ETKİSİNDE YENİ BİR HEDEF: NÖROTRANSMİTTERLER

Enes AKYÜZ*, Züleyha DOĞANYİĞİT**

** Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Uluslararası Tıp Fakültesi, Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enesakyuz25@gmail.com*

*** Yozgat Bozok Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı, Yozgat, Türkiye, zuleyha.doganyigit@yobu.edu.tr*

Özet:

Giriş: Epilepsi, nöbetlerle karakterize bir merkezi sinir sistemi hastalığıdır. Nöbet sonrası beyinde baskılayıcı ve uyarıcı dengenin bozulduğu bilinmektedir. Bu dengenin bozulmasında özellikle nörotransmitterlerin anahtar rolü bulunmaktadır. Asetilkolin (ACh) beyinde uyarıcı dengeye katkı sağlarken vagus siniri ve kalp gibi otonomik merkezlerde ise baskılayıcı/sakinleştirici etkiyi yöneten nörotransmitterlerdendir.

Amaç: ACh, serotonin ve norepinefrin nörotransmitterlerinin ilgili olduğu reseptör, taşıyıcı ve iyon kanallarında epilepsi nöbetleri sonrası immünoreaktif olarak yanıtlarını görmektir. Bu yanıtlar; beyin sapı, vagus sinirinin iki bölgesi ve kalp gibi dokularda incelenerek otonomik tanımı kazanılmıştır.

Metot: Wistar Albino türü sıçanlarda 35 mg/kg pentilentetrazol (PTZ) ajanı sistemik olarak 1 ay boyunca verildi. Racine skorlama yöntemiyle nöbet dereceleri değerlendirildi. Tutuşma modeli oluşturulduktan sonra disekte edilen beyin sapı, vagus siniri, kalp gibi otonomiyi temsil eden dokulardan immünoreaktivite ölçüm için histolojik testler uygulandı. Ayrıca dokularda hematoksin eozin ile patolojik analiz yapıldı.

Bulgular: Racine skorlama yöntemine göre epilepsi nöbetleri tutuşma modeline göre oluşturuldu. 13. son doz sonrası hayvanlarda tonik-klonik nöbetler görüldü. Patolojik boyamalarda dokuda kısmi kanlanma görüldü. İmmünoreaktif sonuçlar ise, ACh reseptörünün ve ACh-ilişkili Kir3.1 kanalının nöbet sonrası otonomik merkezlerde arttığını gösterdi. Ayrıca, norepinefrin taşıyıcısı ve serotonin reseptörünün immünoreaktif yanıtında ve bunlarla ilgili Kir6.2 iyon kanalında anlamlı derecede artış gözlemlendi.

Tartışma ve Sonuç: Vagus sinirinin epileptik nöbetlerde immünoreaktivite açısından önemli bir otonomik bulgu merkezi olduğu düşünülmektedir. ACh, serotonin ve norepinefrin nörotransmitterlerinin ilgili olduğu reseptör ve iyon kanalları için işlevsel analizler yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Asetilkolin, norepinefrin, serotonin, PTZ epilepsi modeli

Sözel Bildiri

IMPACT OF MIGRATION ON WOMEN'S HEALTH

Fatma SUSAM ÖZSAYIN*, Peter BEACOCK, Ebru ÇAKMAK ÖZCAN***, Özlem GÖKÇE******

** Izmir Governorship EU and Foreign Relations Bureau, Project Manager/Expert*

***DEK International Project Department, International Project Leader*

****Izmir Governorship EU and Foreign Relations Bureau, EU Expert*

*****Izmir Governorship, Editor in Chief, Director of Correspondence*

Abstract:

Introduction: Immigration is a multidimensional phenomenon that is dealt with by various disciplines in various ways. Generally, it is defined as " to leave the place of residence by forced or by willingfully; permanently or for a period of time; individually or in bulk and to settle elsewhere ".

Aim: In this study; It is aimed to evaluate the effects of migration on women's health.

Methodology: For this abstract the research chosen is a literature review. Pubmed, Cochrane, Science Direct, Google Scholar electronic databases were used to screen the articles with the key words ‘’migration, migrant women, women health’’

Discussion and Conclusion: Despite the difficulties of immigration in recent years, the diversity of immigration movements has been increased, and migrations have been turned into feminine. What is meant by immigrant feminization is that the number of independent women participating in the transnational migration process is increasing and that forming the half of the final migration as a result of they can act more independently. Migration, affecting social, cultural and physical society and individuals has a big impact on health and health variables. Immigration process affects physical and mental health. Especially among the groups in risk, women are affected more by this process.

Keywords: Migration, migrant women, women health

Sözel Bildiri

BİR İLÇE SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARININ COVİD-19 AŞISINA YAKLAŞIMLARI

Muhammed ATAK[1], Şeyma HALAÇ[1]

1.Eyüpsultan İlçe Sağlık Müdürlüğü, İstanbul

Özet:

Giriş: COVİD-19 pandemisinin kontrol altına alınması için etkili test yöntemleri ve çeşitli önleyici tedbirler tüm dünyada uygulanmaktadır. COVİD-19 için geliştirilen aşıların, diğer uygulamalarla birlikte pandeminin kontrol altına alınmasında kilit bir rolü vardır.

Amaç: İstanbul'un bir ilçesindeki sağlık çalışanlarının sosyodemografik ve mesleki bilgileri ile influenza ve COVİD-19 aşısı yaptırma konusundaki yaklaşımlarını ve bunların ardındaki sebepleri değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte olup evrenini bir İlçe Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan 178 kişi oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılmıştır. Kişilere sosyodemografik ve mesleki bilgilerine ek olarak grip aşısı ve COVİD-19 aşısına yaklaşımlarını sorgulayan 15 soruluk bir anket uygulanmıştır. Veriler SPSS V.21.0 programında analiz edilmiştir. Sayısal veriler; ortalama, standart sapma, kategorik veriler yüzde, oran olarak verilmiştir. Araştırmanın etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 178 kişinin %56,75'i kadındır. %25,28'i yardımcı sağlık personeli, %16,29'u doktordur. Kişilerin yaş ortalaması 34,96 ± 9,73 (Min:21, Mak:61)'tür. Meslekte çalışma süresi ortalaması 10,03 ± 9,98 (Min: 1 gün- Mak: 35 yıl)'dir. Kişilerin %23,03'ü COVİD-19 hastalığını geçirmiştir. %32,02'si önceki senelerde grip aşısı yaptırmış olup yaptıranların %71,92'si aşı olarak gripten korunduğunu düşündüğü için; 510,52'si hastalarına bulaştırmak istemediği için grip aşısı yaptırdığını belirtmiştir. Önceki senelerde grip aşısı yaptırmayan %67,97'lik kısmın; %25,61'i "grip aşısının sadece risk gruplarına yapılması gerektiğini düşündüğü için"; %18,18'i "her yıl aşı olmayı mantıklı bulmadığı için" aşı yaptırmadığını belirtmiştir. Kişilerin %23,03'ü bu sene grip aşısı yaptırmıştır. %51,68'i COVİD-19 aşısı yaptırmayı düşünmekte olup%50,0'ı çevresi aşı konusunda danıştığında yaptırmalarını tavsiye ettiğini, %39,88'i herhangi bir yönlendirme yapmadığını belirtmiştir.

Tartışma ve Sonuçlar: Bağışıklamanın pandemi gibi halk sağlığı sorunlarındaki önemi başta sağlık çalışanları olmak üzere tüm topluma aktarılmalı, COVİD-19 pandemisi ile mücadelede en riskli gruplar arasında yer alan sağlık çalışanlarının aşılara olan güvenini artırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: COVİD-19, Bağışıklama, Aşı, Aşı tereddütü

Sözel Bildiri

EPİLEPSİDE OTONOM SİSTEM İÇİN YENİ BİR HEDEF: OTOFAJİ

Ayşe Kristina POLAT*, Enes AKYÜZ**

**Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi,Yozgat, Türkiye, polatkristina@gmail.com*

*** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı, Yozgat, Türkiye, enesakyuz25@gmail.com*

Özet:

Giriş: Epilepsi, merkezi sinir sisteminde ani ve kontrolsüz nöronal boşalımlar ile seyreden nörolojik bir hastalıktır. Epileptik nöbetler sıklıkla otonom sinir sistemini (OSS) etkiler. Nöbetler sırasında OSS bozukluğu, epilepside aniden açıklanamayan ölüme sebep olan kardiyak ve pulmoner değişikliklere neden olabilir. Epilepsi ve OSS merkezleri arasındaki iletişimi vagus siniri (VS) tarafından sağlanmaktadır. VS'nin periferik inflamasyonundan dolayı otofajik yolakları aktive ederek nöron yapımını artırdığını öne sürülmektedir. Otofaji, yanlış katlanmış proteinlerin veya hasarlı organellerin temizlenmesine aracılık eder. Çoklu genler tarafından yüksek oranda düzenlenen karmaşık bir süreçtir. Bu genler arasında Beclin-1, otofagosomların üretimini ve olgunlaşmasını düzenler. Otofajik sinyal yolları epileptik nöbetler tarafından tetiklenebilmekte, ancak bu süreçlerin epilepsiye bağlı nöronal kayıptaki kesin rolleri belirsizliğini korumaktadır. Epilepside görülen OSS disfonksiyonda otofaji proteinlerinin araştırılması, eşlik eden kalp problemlerinin anlaşılması adına önemli bir hedeftir.

Amaç: VS ve kalpte Beclin-1 değişimini saptayıp nöbetlere etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: 280-380g ağırlığındaki Wistar albino cinsi 34 adet sıçanlara 28 gün boyunca pentilentetrazol (PTZ) ajanı verilerek epileptik nöbetler oluşturuldu. Ardından VS ve kalp dokusu disseke edildi. Alınan doku örneklerinde immünohistokimyasal boyama yapılarak Beclin-1 seviyesindeki değişiklik değerlendirildi.

Bulgular: Erkek ve dişi PTZ gruplarının torakal VS bölgesinde Beclin-1 ifadesinde anlamlı bir değişiklik saptanmadı. Beclin-1 ifadesi yönünden servikal VS ve kalp dokusu değerlendirildiğinde epilepsi gruplarında kontrol gruplarına göre artış gösterdi.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak bu proje, nöbete bağlı elektriksel boşalımların otofajik süreçleri artırabildiğini göstermiştir. Ayrıca Beclin-1 immünoreaktivitesinin epilepsiye eşlik eden otonomik fonksiyon bozukluğu ile ilişkili olabileceğine dair kanıt sağlamıştır. VS servikal bölgesinde ve kalpte anlamlı artış gösteren Beclin-1 baskılanmasının epilepsi tedavisinde öncülük edeceği öngörülmektedir. Böylelikle, epilepsi hastalarında yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen bir potansiyel taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: PTZ, Otonom sinir sistemi, Vagus, Beclin-1

Ek bilgi: *Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2209-A Üniversitesi Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından 1919B012001361 proje numarası ile finansal olarak desteklenmiştir.*

Sözel Bildiri

YATALAK İNEK SENDROMLU SIĞIRLARIN ASKIYA ALMA YÖNTEMİ İLE TEDAVİ EDİLMESİ

Kemal VAROL[1]

[1]*Burdur Üniversitesi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Gıda, Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu, Veterinerlik Bölümü, Burdur, Türkiye*

Özet: Yatalak inek sendromu sığırlarda doğum esnasında veya doğuma yakın günlerde pek çok nedene bağlı olarak ayağa kalkamama kalsiyum uygulamasına yanıt vermeme, arka ekstremitelerde pelvis bölgesinde yırtılma, ezik kopma yad a iskemik nekrozların sebep olduğu fonksiyonel bozuklukla karakterize bir hastalıktır. Hastalığın sağaltımında Mg tuzları fosfatlar kortikosteroidler, tonikler E vitamini ve selenyum uygulamarı, sinir paralizlerinde de B1 vitamini enjesiyonları ve nonsteroidal antienflamatuarlar kullanılmaktadır. Ancak bu ilaçların kullanılması ile birlikte tam bir yanıt alınması beklenmemelidir. Çünkü bir hafta sonra ayağa kalkamayan hayvanlarda tedaviye devam edilmekte askıya alma yöntemleri önerilmektedir. 10-14 gün içerisinde ayağa kalkamayan hayvanlar kesime gönderilmektedir. Fakat bu sendromun gelişmesinde rol oynayan hipokalsemi daha çok yüksek süt verimine sahip ineklerde ortaya çıkmakta ve işletmelerde büyük ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Askıya alma yöntemleri önerilse de; askıya alma yöntemlerinin tekniği, ne kadar süre nasıl askıda kalacağı ile ilgili literatür bilgi yok denecek kadar azdır. Bu nedenle bu çalışmanın yapılması amaçlanmıştır. Bu çalışma 2009 yılı ile 2020 yılları arasında hopokalsemi sonrasında, hopokalsemi sonrası symphysis pelvina ayrılmasında, proplapsus uteri sonrasında, güç doğuma bağlı yatıp kalkamayan yatalak inek sendromlu 10 adet sığırda değerlendirilmiştir. Tüm yatalak inek sendromlu sığırlara destekleyici tedavi olarak canlı ağırlıklarına göre benzilpenisilin prokain ve dihidrostreptomisin sülfat, Vitamin B1, B6 ve funiksin meglumin uygulanmıştır. Yatalak inek sendromu geçiren haylardan; hopokalsemi sonrası yatalak inek sendromu geçiren hayvanlar 3-6 gün, hopokalsemi sonrası symphysis pelvina ayrılmasına bağlı yatalak inek sendromu geçiren hayvanlar 15-18 gün, proplapsus uteri sonrası yatalak inek sendromu geçiren hayvanlar 5 gün, güç doğuma bağlı yatıp kalkamayan hayanlar 8-11 gün arasında, askıya alınarak tedavi edildiler. Tedaviden sonra normal ağrısız bir şekilde ayağa kalkıp yatıncaya kadar toprak zeminde istirate bırakıldılar. Sonuç olarak bu çalışma ekonomik değeri yüksek olan yatalak inek sendromlu sığırların sağaltımında fayda sağlayacaktır.

Sözel Bildiri

FOREST BATHING (ORMAN BANYOSU) KAVRAMI

Gülcan TUNCA

Bursa Teknik Üniversitesi, Kent Ormancılığı Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye glcntnc17@hotmail.com

Özet: Çevre problemleri halk sağlığını tehdit eden sorunların ana kaynaklarındandır. Özellikle kentsel alanlarda hızla artan kirlilik seviyeleri kent toplumunun yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde birçok bilimsel araştırma ormanların kentsel çevre problemlerini azaltmadaki etkisini ve halk sağlığına olumlu katkılarını ortaya koymaktadır. Farklı kültürlerde yeşil alanlarda vakit geçirmek, orman atmosferinden faydalanmak sağlıklı bir yaşamın parçası sayılmaktadır. Japon kültüründe ‘’Shrinyouku’’olarak bilinen, ormanlık alanlara yapılan kısa ve yavaş yürüyüşleri içeren doğa gezileri uzun yıllardır rehabilitasyon amaçlı kullanılmıştır. Forest Bathing uygulamalarının ilk olarak hayata geçirilmesi 1982 yılında Japonya Orman Ajansı tarafından önerilmiş ve devamında toplum sağlığında rahatlama ve stres yönetimi uygulaması haline gelmiştir. Çalışma ile, Forest Bathing kavramının sağlık amaçlı kullanımına yönelik literatür incelenerek öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Forest Bathing , Shrinyouku, Orman Banyosu , Sağlık

Sözel Bildiri

FETEMM(STEM) KONUSUNUN LİSANSÜSTÜ TEZLERE YANSIMALARI: BİR BİBLİYOMETRİK ÇALIŞMA

Beyza GİRGİN[1], Eda TURAN[2], Çiğdem KARABACAK ATAY[2]

[1]Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi ABD, İzmir

[2]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi ABD, Burdur

beyzagirgin192@gmail.com, Eda.turan.32@hotmail.com , ckatay@mehmetakif.edu.tr

ÖZET: Fen, teknoloji, mühendislik ve matematik gibi disiplinleri içerisinde bulunduran FeTeMM (STEM) eğitimi konusunda yapılan bilimsel çalışma ve uygulamaların, bilgi çağını yakalamaya çalışan ülkemizde büyük bir ivme kazandığı görülmektedir. FeTeMM eğitiminin temel amacı; yaratıcı, sorumluluk sahibi, pratik düşünebilen, iş birliği yapabilen, günlük hayattaki olguları anlayabilen-açıklayabilen ve teknolojik gelişmeleri izleyip yaşamında kullanabilme becerisine sahip olan bireyler yetiştirmektir. Lisansüstü düzeydeki tezlerin akademik düzeyde literatüre oldukça önemli katkı sağladığı gerçeğinden hareketle, çalışmamızda, Türkiye Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında eğitim alanında ve FeTeMM konusunda yayımlanmış olan lisansüstü düzeydeki tezlerin bibliyometrik özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, lisansüstü düzeydeki çalışmalar; lisansüstü tezlerin türü, tam metin erişilebilirliği, yazarların cinsiyet dağılımı, tezlerin yapıldığı üniversiteler ve anabilim dalları, tezlerde kullanılan araştırma yöntem ve türleri, tezlerin yılları, sayfa dağılımları, ortalama atıf sayıları ve kaynakça analizi bağlamında ele alınmıştır. Çalışma konumuz dâhilinde; 30.10.2019 itibariyle YÖK Ulusal Tez Merkezinde kayıtlı, Eğitim alanında "FeTeMM(STEM)" konusunda yapılmış toplam 191 adet lisansüstü tez çalışmaya dâhil edilmiştir. 170 adet yüksek lisans tezi, 21 adet doktora tezi olduğu, lisansüstü tezlerin 188 tanesinin tam metni erişime açıkken, 3 tanesinin erişime kapalı olduğu tespit edilmiştir. Tezlerin 129 tanesi kadın, 62 tanesi erkek öğrenciler tarafından yapılmış olup, konu alanı ile ilgili en çok tezin Gazi Üniversitesinde gerçekleştirildiği görülmüştür. Tezlerin büyük bir çoğunluğunun Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı kapsamında yazıldığı ve yıllara göre dağılımın, her yıl bir önceki yıla göre katlanarak arttığı gözlenmiştir. Tezlerde kullanılan araştırma yöntem ve türleri açısından 38 adet tezin nitel, 79 adet tezin nicel, 71 adet tezin ise karma araştırma yöntemleri kullanılarak yazıldığı tespit edilmiştir. Doktora tezlerinin ortalama atıf sayılarının ve ortalama sayfa dağılımlarının, yüksek lisans tezlerinin ortalama atıf sayıları ve ortalama sayfa dağılımlarından daha yüksek olduğu, doktora tezlerinde ve yüksek lisans tezlerinde yabancı dil kaynakların Türkçe kaynaklara göre daha çok kullanıldığı, tezlerde en çok makalelerden yararlanıldığı ve kaynakların büyük çoğunluğunun tek yazarlı çalışmalardan oluştuğu, elde edilen bilgiler arasındadır. Tüm bu bulgulardan hareketle, bütün öğretim kademelerinde olduğu gibi, yükseköğretimde de gelişen dünyada çağı yakalamak, 21.Yüzyıl becerilerine sahip, üreten bireyler yetiştirmek adına, gelişmiş ülkelerin yenilikçi eğitim sistemlerinin merkezindeki FeTeMM(STEM) eğitimine öncelik verilerek, bu konuda yazılan lisansüstü tezlere daha çok ağırlık verilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Anahtar kelimeler: FeTeMM (STEM), Lisansüstü Tez, Bibliyometrik Analiz

**Bu çalışma, TÜBİTAK 2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destek Programı tarafından desteklenmiştir.*

Sözel Bildiri

ANTIOXIDANT AND ANTI-INFLAMMATORY EFFECTS OF *HELICHRYSUM PLICATUM DC. SUBSP. PLICATUM* EXTRACT IN EXPERIMENTALLY INDUCED UROLITHIASIS MODEL

[1]Selvinaz YAKAN, [2]Kıvılcım Eren ERDOĞAN, [3]Yusuf Kenan DAĞLIOĞLU, [4]Tuba AYDIN, [5]Ahmet ÇAKIR

[1]Animal Health Department, Agri Ibrahim Cecen University Eleskirt Celal Oruc School of Animal Production, Agri, Turkey, syakan@gmail.com

[2]Department of Pathology, Faculty of Medicine, Cukurova University, Adana, Turkey, kerdogan@cu.edu.tr

[3]Yusuf Kenan Daglioglu Department of Microbiology, Faculty of Medicine, Kirsehir Ahi Evran University, Kırsehir, Turkey , yusuf.daglioglu@ahievran.edu.tr

[4]Faculty of Pharmacy, Agri Ibrahim Cecen University, Agri, Turkey, taydin@agri.edu.tr

[5]Department of Chemistry, Faculty of Science and Literature, Kilis 7 Aralık University, Kilis, Turkey, acakir@kilis.edu.tr

Abstract: Our objective is to evaluate the antioxidant and anti-inflammatory effects of *Helichrysum plicatum DC. subsp. plicatum* (HP) plant extract on the urinary system in experimentally induced urolithiasis (U) model in rats. Animals were given either a control diet (group 1), HP-supplement diet (group 2), control diet and urolithiasis (group 3), and HP-supplement diet and urolithiasis (group 4). In Groups 2 and 4, the rats were given 500 mg/kg/day HP with gastric gavage for 21 days. In Groups 3 and 4, the rats were given 1% ethylene glycol (EG) and 1% ammonium chloride (AC)-induced urolithiasis in their drinking tap water for 21 days. In the study, plasma thiobarbituric acid reactive substance (TBARS) levels, which is an oxidative stress marker, were measured. Serum HP levels were analyzed. Oxalate, urea, calcium, and creatinine clearance were studied in the blood and urine. Routine histological evaluation were performed. HP levels were significantly higher in the HP receiving groups ($P < 0.001$). Plasma TBARS levels were significantly lower according to the U group in the U-HP group ($P = 0.001$). The presented data revealed that HP prevents oxidative stress by reducing the plasma TBARS level caused by CaOx with its antioxidant and anti-inflammatory effects. The results of the measurement of biochemical parameters showed the anti-stone effect of HP. In conclusion, we support the hypothesis that preventing oxidative stress, which has a place in the stone formation mechanism, with the antioxidative and anti-inflammatory effects of H. plicatum, and corrects acute renal damage and thus prevents the formation of stones.

Keywords: Helichrysum plicatum DC. subsp. plicatum; Thiobarbituric acid reactive substance (TBARS); Calcium oxalate crystals.

Sözel Bildiri

COVİD-19 BULAŞI AÇISINDAN RİSKLİ BİR İŞLEM: BRONKOSKOPİ

İncinur GENİŞOL[1], Osman UZUNLU[2]

[1] *Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye, incinurgenisol@msn.com*

[2] *Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye, osmanuzunlu@gmail.com*

Özet:

Giriş: Yabancı cisim aspirasyonları çocukluk çağında %0.03 sıklıkta görülür. Öksürük ve hırıltılı solunum virütik solunum yolu hastalıklarının da ortak semptomudur. Geç tanı konulması ve tedavi edilmesi ölümcül komplikasyonlara neden olmaktadır.

Amaç: Bu çalışmada amacımız Covid-19 bulaşı açısından çok riskli girişim olan bronkoskopinin güvenle yapılabileceğini vurgulamaktır.

Yöntem: Kliniğimize 11 Mart 2020-5 Şubat 2021 tarihleri arasında yabancı cisim aspirasyonu nedeni ile başvuran hastalar geri dönük incelendi. Hastalar yaş, cinsiyet, başvuru süresi, klinik semptomları, oskültasyon bulguları, akciğer grafisi bulguları, yabancı cismin yerleşimi, türü, bronkoskopi sonrası hastanede kalış süresi açısından incelendi.

Bulgular: 11 hastadan 5(%45.5)'i erkek, 6(%54.5)'sı kızdı. Ortalama başvuru yaşı 1.92± 1.31 olarak saptandı. 6'sı öksürük, 8'i hırıltılı solunum, 5'i morarma yakınmaları ile başvurdu. Ortalama başvuru süresi 4.9±7.2 gündü. Oskültasyonda 2 hastanın akciğer sesleri normaldi. 4 hastanın sağ akciğer seslerinde, 5 hastanın sol akciğer seslerinde azalma mevcuttu. Akciğer grafisi 2 hastanın normaldi, 4 hastanın sağda havalanma artışı, 5 hastanın ise solda havalanma artışı mevcuttu. Hastaların kan tetkiklerinde C-reaktif protein değerleri hepsinde normaldi. Lökosit değerleri 7 hastada artmış saptandı. Operasyona ortalama 0.7±0.4 günde alındı. 3 hastada yabancı cisim saptanmadı. Hastalardan 3'ünde sağ ana, 3'ünde sol ana, 1'inde sol üst, 1'inde sol orta bronşta yabancı cisim saptandı. Yabancı cisimlerin hepsi gıda parçasıydı(badem, ceviz, fındık, fıstık, mısır). Hastalarımız ortalama 2.4±0.9 gün hastanede yatırılıp intravenöz antibiyotik verildi. 10 aylık serimizde komplikasyon ve mortalite görülmedi. Operasyon ekibine Covid-19 bulaşı görülmedi.

Tartışma ve Sonuç: Bronkoskopi öncesi operasyon odası negatif basınçtaydı, işlemi gerçekleştiren cerrah koruyucu tulum, siperlik ve n95 maske kullandı. Covid temas öyküsü olmayan 4 hastadan PCR istenmedi, 6 hastanın PCR sonucu negatif, 1 hastanın pozitifti. Covid döneminde öksürük, hırıltılı solunum nedeni ile acile başvuran hastalar sıklıkla Covid-19 olarak değerlendiriliyor. Aile yemek yerken ani gelişen öksürük gibi bir öyküden bahsediyor ise ilk olarak yabancı cisimden şüphelenilmeli ve PCR sonucu beklenmeden altın standart tanı ve tedavi yöntemi olan bronkoskopi yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: bronkoskopi, yabancı cisim aspirasyonu, çocuk, covid-19

Sözel Bildiri

İNSAN DAVRANIŞLARININ AFET ETKİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Merve EZER[1] ,Gonca DUMAN[2]

1 Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi , ezermerve14@gmail.com

2 Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi , goncaduman97@gmail.com

Özet: Yaşadığımız dünyanın bir gerçeği olan, dünyanın farklı yerlerinde değişik zaman ve şiddette yaşanan, ciddi can ve mal kayıpları yaşamasına, derinden etkilenmesine sebep olan afetler, toplumları ve çevreyi; sosyal, psikolojik, kültürel ve ekonomik yönden olumsuz olarak etkilemektedir. Toplumun tamamı veya belirli kesimleri için fiziksel ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insani faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan olaylardan etkilenen toplumun başta deprem ve sel olmak üzere çeşitli tehlikelerin oluşturduğu büyük risklerin tehdidi altında bulunmakta. Savunmasız insanlar üzerinde bir tehlike oluşturmaktadır. Afetler yavaş veya aniden gerçekleşir ve bu gerçekleşme sürecinden insan davranışlarının büyük bir rolü vardır. İnsan kaynaklı faaliyetlerin doğru veya yanlış gerçekleşmesine göre afetin etkisi şekillenmektedir. Bilinçsiz davranışlarının artması ile afetin şiddeti de artacaktır. Gelişmeye çalışırken farkında olmadan doğaya zarar vermekteyiz. Nüfus sayısının artmasıyla ortaya çıkan ihtiyaçlar da artacaktır. Bu ihtiyaçları karşılarken bilinçsiz davranılması afetlerin gerçekleşmesine yol açacak ve etkilerini de arttıracaktır. Örneğin: Barınma ihtiyacının karşılanması için inşa edilecek yapı sayısı artacaktır. İnşa edilecek binalar için gereğinden fazla ağaç kesilmesi bunun sonucunda yeşillik alanlarımızın sayısı azalacaktır. Yeşillik alanların azalması sonucu orman tahribatı oluşacak ve heyelan, sel gibi afetlerin oluşmasına neden olacak ve insan üzerinde bıraktığı etkiyi arttıracaktır. Sonuç olarak afetler ne kadar bizim hayatımızı etkiliyorsa bizlerde afetlerin gelişmesini üzerimizde bıraktığı etkinin şiddetini o kadar etkiliyoruz. Afet risklerinin azaltılması için olası bir afete karşı önceden hazırlıklı olmak ve bilinçli davranmak hayati bir konudur. Afet durumunda doğru davranış şekillerinin sergilenebilmesi ve toplumda afetler konusunda farkındalık oluşması verilecek afet eğitimleri ile yakından ilişkilidir.

Anahtar Kelimeler: afet, afet bilinci, afetin etkileri

Sözel Bildiri

DEEP LEARNING IN DIGITAL PATHOLOGY- RECENT DEVELOPMENTS, CHALLENGES AND FUTURE DIRECTIONS

Mehmet TURAN

Bogazici University, Institute of Biomedical Engineering

Abstract: Deep Learning based tissue analysis including tumor diagnosis, subtyping, grading, staging, and prognostic prediction, as well as the identification and multimodal integration of histological features, histological and blood biomarkers, molecular underpinnings (genomics, transcriptomics, proteomics and metabolomics etc.) of cancer development and progress for clinical utilization is becoming an emerging computer science subfield in recent years. Besides improving the diagnostic accuracy, AI in pathology is also used to relieve the workload of the pathologists in clinical routine, allowing them to focus on more critical decision-making tasks. However, there are still many challenges in the employment of deep learning based decision support tools for pathology, including issues such as black-box nature of AI-algorithms, lack of interpretability, lack of adaptation and generalization capabilities to different clinical conditions, and skepticism of pathologists about AI. This talk will summarize recent key developments in computational pathology, and existing challenges, and discuss future directions about this emerging discipline.

Keywords: Artificial intelligence, Histopathology, Multimodal integration, Cancer, Molecular biomarkers

Sözel Bildiri

KARDİYOVASKÜLER CERRAHİ UYGULANAN HASTALARDA AMELİYAT SONRASI DÖNEMDE MOBİLİZASYONA YÖNELİK 2009-2019 YILLARI ARASINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Yağmur AHMETOĞLU[1], Aylin DURMAZ EDEER[2]

[1] *Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı Öğrencisi*

[2] *Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı*

Özet:

Amaç: Bu sistematik inceleme, ulusal ve uluslararası kardiyovasküler cerrahi uygulanan hastalarda ameliyat sonrası dönemde mobilizasyona yönelik 2009-2019 yılları arasında yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Veriler, MEDLINE Complete, CINAHL Complete, Academic Search Complete, PubMed, Science Direct, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezinde bulunan (ULAKBİM), Google Akademik Tarama veri tabanlarından elde edilmiştir. İncelemede 'erken mobilizasyon', 'kardiyovasküler cerrahi, 'mobilization and nursing', 'early mobilization', 'ambulation and nursing', postoperative care', 'nursing', 'surgery', 'postoperative complication', anahtar kelimeleri kullanılarak son on yılda yayınlanmış (Ağustos 2009-Ağustos 2019), yayın dili Türkçe ya da İngilizce olan, tam metnine ulaşılan çalışmalar seçilmiştir. Araştırmacının hemşire, hekim veya fizyoterapist olduğu ulusal ve uluslararası 10 araştırma, derleme ve sistematik incelemeye ulaşılmış, bu çalışmalar araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Bulgular: Çalışmaların %70'i (n:7) araştırma, %30'u (n:3) derleme makalesidir. Araştırma makalelerinin %71,4'ü deneysel, %28,5'i tanımlayıcı tipte olduğu saptanmıştır. Derleme makalelerinin ise %66,6'sı sistematik derleme, %33,3'ü klasik derleme türünden oluşmaktadır. Araştırmaların örneklem grubunu kalp damar cerrahisi ve kalp kapak ameliyatı olmuş bireyler oluşturmaktadır. Ulaşılan çalışmaların %30'u (n: 3) hemşirelik alanında, %70'i (n:7) multidisipliner yayınlar olup tüm çalışmalar İngilizce olarak yayınlanmıştır. Deneysel araştırmalarda, uygulanan erken mobilizasyon girişimleri ve mobilizasyon protokollerinin etkisi incelenmiş, erken mobilizasyonun solunum komplikasyonlarını önlediği, ventilasyon ve oksijenlenme paremetrelerini geliştirdiği, plevral efüzyon ve atelektazi oranlarını düşürdüğü, daha iyi iyileşme, daha hızlı taburculuk ve ameliyat sonrası geç komplikasyonların kontrol grubundaki hastalara göre daha iyi olduğu gösterilmiştir. Sistematik incelemelerde (n:3) ise kalp ameliyatı sonrası hastalarda mobilizasyon güvenliğine, uygun mobilizasyon adımlarına

ve protokollerin etkinliğine odaklanılmış ameliyat sonrası komplikasyonları önlediği, fonksiyonel kapasiteyi arttırdığı ve hastanede kalış süresini azalttığı sonuçlarına varılmıştır. Araştırmalara yıllara göre bakıldığında; 2009 yılında yapılmış bir çalışmaya rastlanılmamış; çalışmaların daha çok 2012 yılından sonra olmak üzere son yıllarda arttığı görülmektedir.

Sonuç: Yapılan inceleme sonucunda; kardiyovasküler cerrahi uygulanan hastalarda ameliyat sonrası dönemde mobilizasyona yönelik çalışmaların kısıtlığı olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalarda kalp ameliyatı sonrası mobilizasyonun hastaların iyileşme sürecine etkisini gösteren sonuçlar bulunmaktadır. Buna rağmen ameliyat sonrası mobilizasyon sıklıkla hastanın yaşadığı ağrı ve mobilizasyon sırasında zorlanmalar nedeniyle kısıtlanmakta veya ertelenmekte, uygulamada sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun için mobilizasyona yönelik eğitimlerin hazırlanmasına ve değerlendirilmesine, mobilizasyon protokollerinin geliştirilmesine ve hemşirelerin mobilizasyona yönelik görüşlerini ortaya koyacak çalışmalara gereksinim bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: kardiyovasküler cerrahi, erken mobilizasyon

Sözel Bildiri

AFET VE ACİL DURUM KAVRAMLARI ARASINDAKİ FARKLAR

Faruk DEMİRSOY

Öğr. Gör., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Özet: Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı tarafından yayınlanan "Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü" uyarınca afet kavramı "Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olay." olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı kaynakta acil durum kavramı ise "Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olaylar ve bu olayların oluşturduğu kriz hâli" olarak tanımlanmaktadır. Tanımlamalardan da görüldüğü üzere burada belirleyici unsur müdahale kapasitesidir. Herhangi bir kaynakta müdahale kapasitelerini açıklayan bir sıralamaya rastlanılmamıştır. Afet ve acil durumlarda meydana gelen durumlarda ihtiyaç duyulan hizmetlere bakıldığında; arama kurtarma, yangın müdahale, sağlık yönetimi, vb. ihtiyaçlar göze çarpmaktadır. Oluşacak herhangi bir afet ve acil durum nitelikli olayda ilgili toplumun bu ve bu tarz müdahale kapasiteleri olayda ayırt edici olacağı düşünülmektedir. Tanımlamalarda karşımıza çıkan bir diğer husus ise "toplumun" ifadesidir. Bu ifadenin ölçeği belli olmadığı için de karışıklıklar olduğu düşünülmektedir. Örneğin İzmir depreminde S3 afet statüsünde ulusal çapta müdahale edilmesi gereken afet kodu verilmiştir. Bu ifadeye baz alınarak İzmir yerelinde ve Türkiye Afet Müdahale Planı'na göre belirlenen İzmir ilinin destek illerinin müdahale kapasiteleri aşılmış ve ulusal çapta müdahale edilmesi gerekmektedir. Tanımlamaya geri dönecek olursak "toplumun" ifadesi burada İzmir yereli ve destek illeri ise afet tanımlamasının yerinde olduğu söylenebilir; ancak burada toplumun ifadesi ulusal çapta Türkiye'yi kapsıyorsa bu bir afet değil bir acil durum statüsü olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Afet yönetiminin de İçişleri Bakanlığı'na bağlı Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı tarafından yönetildiği baz alınacak olursa; iller bazında herhangi bir görevlendirme için İçişleri Bakanlığının onayının gerektiği de göz önüne alınacak olursa afetlerin merkezi otorite tarafından yönetildiği söylenebilmektedir. Bu durumda tanımlamada bulunan "toplumun" ifadesinin yerine "ulusal" kelimesinin kullanılmasının daha doğru olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Acil Durum, Müdahale, Kapasite

Sözel Bildiri

COVİT-19 HASTALARININ BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ (BT) BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Özlem KOŞAR TEKİN

Uzm.Dr., Burdur Devlet Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, ozzzlemkos@gmail.com

Özet:

Giriş: İlk olarak 2019 yılında çinde tanı alan ve dünyaya yayılan COVİT -19, birincil olarak solunum sistemi hastalıkları pnömoni,ARDS yapan,sitokin fırtınası, akciğer embolisi, kardiyak sistem ve diğer sistemleri de etkileyen bir hastalıktır. COVID-19 etkeni SARS-CoV-2 tanısı için altın standart boğaz sürüntüsünde bakılan gerçek zamanlı polimeraz zincir reaksiyonu (RT-PCR) testidir. Toraks tomografi (BT) görüntülemesi COVİT-19 tanısında tarama testi değildir, RT-PRC testinin negatif oldugu klinik semptomlu vakalarda tanıda, hastalığın takibinde ve prognozunun değerlendirilmesinde kullanılır,güvenilir ve hızlı bilgiler verir.

Yöntem: Pubmed ve Google Akademik veri tabanlarında 2020 – 2021 yılında yapılan 'Covit Pozitif Hastaların BilgisayarlıI Toraks Tomografileri" ile ilgili yapılan çalışmalar taranmıştır.

Bulgular: Literatürde toraks BT bulgularının hastalığın ilk evrelerinde normal olabileceği ama normal olmasının hastalığı dışlamaya yetmeyeceği bildirilmiş.Bu hastalarda tromboza eğilim arttığı için pulmoner emboli düşünülen hastalarda toraks BT-Anjio çekilmesi gerekmektedir.COVİT-19 hastalarının toraks BT 'lerinde büyük çoğunlukla (%98) bilateral tutulum vardır. Tipik BT bulguları yoğun bakım ihtiyacı olmayan hastalarda buzlu cam opasiteleri ve subsegmental konsolidasyon şeklinde iken, yoğun bakım hastalarında multilober ve subsegmental konsolidasyon daha tipik bulgulardır.Lezyonlar ağırlıklı olarak periferik yerleşimlidir,"ters halo işareti", lineer opasiteler, "kaldırım taşı" görünümü" de BT bulgularındandır.

COVID-19 hastalarının toraks BT görünümlerindeki değişime göre hastalık dört evreye ayrılabilir.

Tartışma ve Sonuç: COVID-19 pnömonisi ile ilgili uzun dönem çalışmalar yetersiz olmakla birlikte; Hastanın klinik seyri (hafif, orta, şiddetli) ile BT bulguları ilişkilidir.Yapılan çalışmalarda BT tutulum skoru ile erken dönem mortalite ve yoğun bakım ihtiyacı arasında anlamlı ilişkili bulunmuştur.

COVİT-19 hastalarında akciğer tomografi (BT) bulgularının akciğer patolojilerin tanınmasında,COVİT-19 tanısında,pulmoner emboli ,diğer viral pnömoniler,bakteriyel pnömoniler 'in ayrıt edilmesinde,hastalığın evre ve prognoz takibinde çok önemli ,hızlı ve kolay bir yöntemdir.

Sonuç olarak COVID-19 solunum yolu ile alınır ve en önemli birincil tutulum yeri akciğerlerdir. Bu nedenle radyolojik olarak akciğer tutulumunun gösterilmesi çok önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Akciğer Tomografisi(BT),Gerçek zamanlı polimeraz zincir reaksiyonu (RT-PRC testi)

Sözel Bildiri

COATING OF SPINAL SYSTEM SCREWS WITH ANTIBACTERIAL NANOPARTICLES AND PERFORMING IN VITRO TESTS

Mehmet Baran KARAKAPLAN[1], Yeşim BÜYÜKSÖKMEN[2], Didem ŞEN KARAMAN

[1] *Izmir Katip Celebi University, mbkarakaplan@gmail.com – 0000-0002-6775-3467*

[2] *Izmir Katip Celebi University, yesimbuyuksokmen@gmail.com - 0000-0002-9344-8597*

[3] *Izmir Katip Celebi University, didem.sen.karaman ikcu.edu.tr - 0000-0002-2368-9598*

Abstract: Antibacterial coating of spinal instruments (i.e. screws) is preventive for bacterial infections after spinal surgical surgery. Among the employed strategies nanoparticles integrated biocompatible polymer coatings could be employed. In this study, titanium screws gifted from RD Medical Inc. were coated with PLA (Poly Lactic Acid) polymer, polymer mixture containing Zinc Oxide (ZnO) and silica nanoparticles (SiNP) via dip coating method in order to provide evenly coating of screws. Dip coating method was chosen to eliminate the problems that may arise due to the different heights of crest and roots at the screw pitch sites. To achieve coating, different compositions of dipping solutions were prepared and optimized coating parameters were employed. Prior to dipping solution ZnO and SiNP were synthesized as antibacterial component of the coating and to improve the biocompability of the coating layer. The characterized NP were mixed into PLA solution. The solutions in different contents were prepared to identify the antibacterial impact. The coated screws were run for wettability test, *in vitro* antibacterial and biocompability investigations. The antibacterial investigations were carried out by different methods. *S. Aureus* ATCC 29213 was employed as the model organism for antibacterial investigations. Bacterial viability was performed with resazurin assay, colony counting and optical density changes. Fibroblast cells was employed for biocompability investigations. The results revealed that all coated screws are biocompatible with %90 cell viability. Antibacterial investigations revealed altering the presence of nanoparticles content and type leads the changes of the antibacterial effect based on the chosen assay. The highest ZnO content as alone in the PLA matrix resulted with outstanding antibacterial effect. However, the precise changes in the antibacterial effect could be followed with resazurin assay. Whereas, colony counting and optical density measurements were not efficient enough for tracing fine-tuned antibacterial effect of the coating with different nanoparticle contents. All in all, once the spinal screws were coated with ZnO 5% (w/v) in PLA the highest antibacterial activity could be obtained regardless of the testing methods.

Keywords: Antibacterial Nanoparticles. PLA (Poly Lactic Acid), ZnO (Zinc Oxide), Non-porous Silica Nanoparticles, Dip Coating

Sözel Bildiri

THERMOSENSITIVE CRYOGELS CONTAINING POLY (NISOPROPYLACRYLAMIDE)

Birten ÇAKMAKLI[1], Fatma Köklü KOCAÖZ[2]*

[1]*Department of Chemistry, Faculty of Art and Sciences, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, 15100 Burdur, Turkey*

[2]*Department of Chemistry, Institute of Science and Technology, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, 15100 Burdur, Turkey*

**Orcid ID: 0000-0003-4831-911X*

**E-mail: bcakmakli@mehmetakif.edu.tr*

Abstract: Cryogels with spongy, flexible, interconnected/macroporous structure are prepared by freezing polymer or monomer solution at subzero temperatures[1,2]. It can be in various shapes such as blocks, sheets, discs, and beads. There has been increasing interest in studies on the development new cryogels with different components and morphologies such as the responsive cryogels, composite cryogels hybrid cryogels and amphoteric cryogels in the recently [3]. Because They are widely used in catalysis, biomedicine, bioseparation of biomaterials for the purification and immobilization of proteins, and polysaccharides nucleic acids, tissue engineering biotechnology, and other fields of engineering and technology. [1,2]. Smart polymers or stimuli-responsive have the ability to respond to environmental stimuli such as temperature, pH, ion, electric field, and magnetic field. Poly(N-isopropyl acrylamide) (p(NIPAM)) is one of the most studied thermo-sensitive polymer containing a hydrophilic amide and hydrophobic isopropyl groups with a lower critical solution temperature (LCST) of 32ºC. This temperature, P(NIPAM) chains are soluble in water via H-bonding interactions between the amide groups and water molecules, otherwise the hydrophobic interactions among the isopropyl groups become dominant to intramolecular H-bonding between amide groups leading a compact conformation and shrinkage of p(NIPAM). PNIPAM has been widely used in the purification of biomolecules, biomaterials, and in the preparation of controlled drug delivery systems. Because The LCST of NIPA is within the range of the physiological temperature (37ºC) [3,4].

For the reasons mentioned above, In this topic includes applications and properties of cryogels containing PNIPAM and PNIPAM cryogel.

Acknowledgement: This Project was supported by Burdur Mehmet Akif Ersoy University Coordinatorship of Scientific Research Projects.

Sözel Bildiri

COVID-19 ve KOAGÜLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dilek SAĞIR

Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sinop, TÜRKİYE

bio_dilek@hotmail.com, dileks@sinop.edu.tr

Özet: Çin'de 2019 yılının sonunda ortaya çıkan ilk vaka ile birlikte hızla tüm dünyaya yayılım gösteren ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel bir pandemi olarak tanımlanan Coronavirüs Hastalığı (COVID-19) tüm dünyada mortalite ve morbiditeye yol açan önemli bir sağlık sorunudur. Ciddi bir solunum yetmezliği tablosuna yol açan hastalıkta solunum sistemi semptomları başta olmak üzere nörolojik, gastrointestinal ve diğer atipik semptomlar görülmekle birlikte en öne çıkan semptomlar akciğerlerle ilgilidir. Bunun yanı sıra COVID-19 pnömonisi gelişen hastalarda endotel hasarı, staz ve dolaşan protrombotik faktörlerin artmış düzeylerinin sonucu olan pıhtılaşma eğiliminin arttığı farklı klinik durumlar da artış göstermiştir. Yaşanan bu pıhtılaşma sorunları mortaliteyle yakından ilişkili bulunduğundan hastalığın seyrinde hiperkoagülabiliteye bağlı venöz tromboembolizm, pulmoner embolizm, derin ven trombozu, yaygın damar içi pıhtılaşma gibi sorunların önlenmesi, erken tanı ve tedavisinin yanı sıra kısa ve uzun dönem komplikasyonları açısından bu sorunların değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Bu derlemede, COVID-19 ilişkili koagülopatinin patofizyolojisine, koagülasyon parametrelerine, değerlendirme ve yaklaşımına ilişkin güncel veriler özetlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, koagülasyon, trombozis

Sözel Bildiri

KANSER TEDAVİSİNDE UMUT VERİCİ BİR YÖNTEM: FOTODİNAMİK TERAPİ

Dilek SAĞIR

Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sinop, TÜRKİYE

bio_dilek@hotmail.com, dileks@sinop.edu.tr

Özet: Fotodinamik tedavi (PDT), son yıllarda kanser tedavisinde özellikle de cilt, akciğer, özefagus, mesane, prostat ve yumurtalık gibi kanser türlerinin tedavisinde yeni bir yöntem olarak ortaya çıkmıştır. PDT'de prensip, tek başına toksik etki göstermeyen fotosensitayzır (photosensitizer-PS) denen ışığa duyarlı maddenin görünür ışığa maruz bırakılmasıyla oluşan serbest radikaller ve singlet oksijenin (-O2), yağ, protein ve nükleik asitler gibi birçok biyolojik molekülle etkileşip apoptozis ya da nekrozis yoluyla kanser hücrelerinde ölüme neden olmasıdır. Kullanılan ışığa duyarlı maddenin toksisite oluşturmadan seçici olarak tümör dokusunda birikmesi, ışığın sadece tümör bölgesine uygulanması ile normal doku hasarının engellenmesi, istenilen sonuç elde edilene kadar tekrarlanabilir olması ve ucuz maliyeti, PDT'ye geleneksel onkoterapi yöntemlerine göreceli bir avantaj sağlamaktadır.

Bu derlemede amacımız, bu yaklaşımın nasıl uygulandığını tartışarak, kanser araştırma ve tedavisinde PDT hakkında geniş bir güncelleme yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda Sinop Üniversitesi veri tabanlarını kullanarak son beş yılda bu konu ile ilgili yapılan tüm derleme ve araştırma makalelerini taradık. Elde ettiğimiz veriler doğrultusunda hazırladığımız bu derlemede fotokimyasal mekanizmaları, fotosensitayzırlar tarafından tetiklenen farklı hücre ölüm mekanizmalarını ve yapılmış deneysel ve klinik araştırmaları konu olarak ele aldık

Anahtar Kelimeler: kanser, fotodinamik terapi, fotosensitayzır

Sözel Bildiri

COVID 19 PANDEMİ SÜRECİNDE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

Hasan SAĞIR

Sinop Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çevre Sağlığı Programı, Sinop, TÜRKİYE

hsagir@sinop.edu.tr

Özet: 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Hubei eyaletinin başkenti Wuhan'da , koronavirus ailesinden yeni bir virusun salgın yaptığı rapor edilmiştir. 11 Şubat 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bu yeni koronavirüsün adını "COVID-19" olarak, 12 Mart 2020 itibariyle ise küresel bir salgın olarak duyurmuştur. COVID-19 salgını ile mücadele kapsamında hükümetler hastalığın yayılımını önlemek amacıyla iş yerlerinin, okulların, kültür ve eğlence mekanlarının geçici olarak kapatılması, uzaktan öğrenme modellerinin kullanılması, evden çalışmaya teşvik gibi biri dizi önlemler almıştır. Bu sosyal izolasyon önlemleri ise insanlarda çeşitli ruhsal zorlukların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Önlemler nedeniyle evde kalan birçok kişide internet, teknoloji kullanımı ve dijital oyunları oynama oranı büyük oranda artmıştır. Bu çalışmanın amacı, covid 19 pandemi sürecinde teknoloji kullanımı ile ilgili literatürü gözden geçirerek, pandemi sürecinin teknoloji kullanımı üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda Sinop üniversitesi veri tabanları kullanılarak 2020-2021 yıllarında bu konuda yapılan çalışmalar taranmış, elde edilen derleme ve araştırma makale sonuçları özetlenmiştir.

Bu konuda yapılan çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, COVID-19 pandemi sürecinde teknoloji kullanım oranının çocuklarda ve özellikle de ergenlerde önemli ölçüde arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, pandemi, teknoloji bağımlılığı

Sözel Bildiri

POLYHYDROXYALKANOATES AND HYDROGELS

Birten ÇAKMAKLI[1], Fatma KÖKLÜ[2]*, Ece ÇINARLIDAĞ[2]

[1]*Department of Chemistry, Faculty of Art and Sciences, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, 15100 Burdur, Turkey*

[2]*Department of Chemistry, Institute of Science and Technology, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, 15100 Burdur, Turkey*

*Orcid ID: 0000-0003-4831-911X

*E-mail: *bcakmakli@mehmetakif.edu.tr*

Abstract: Polyhydroxyalkanoates, PHAs, are microbial biopolyesters that accumulate as carbon/energy or reducing power storage for a variety of microorganisms. PHAs according to the side chain length can be classified into three types as short-chain-length PHAs (scl-PHA) containing three to five carbon atoms, medium-chain-length PHAs (mcl-PHA) containing 6 to 14 carbon atom and long-chain-length PHAs (lcl-PHA) containing more than 14 carbon atoms. These thermoplastic PHAs have useful mechanical properties combined with biodegradabilitiy and biocompatibility. They are promising materials for various applications such as recyclable packing materials, kitchen films, diapers, sanitary napkins and biomedical applications as drug delivery,surgical suture and swabs, wound dressings, vascular graft, blood vessel, and scaffold for new tissue in growth. However highly hydrophobic PHAs need to have hydrophilic character for biomedical applications especially for drug delivery systems via chemical synthesis other than biosynthetic modification.

Hydrogels are “smart” polymers, also called stimuli sensitive polymers, which have specific phase transition properties upon stimulus from the environment and high elasticity. These smart hydrogels are porous,3-D, physically and chemically cross-linked networks of a water-soluble polymer, that can be molded easily in any shape and size, while they do not dissolve and most importantly they can hold a high fraction of water. Biohydrogels have been of great interest to scientists for applications as drug delivery, tissue engineering, and food applications due to their hydrophilicity and potential biocompatibility in the recently.

In this topic is about applications and properties of hydrogels containing PHAs.

Acknowledgement: This Project was supported by Burdur Mehmet Akif Ersoy University Coordinatorship of Scientific Research Projects.

Sözel Bildiri

ÜÇ BOYUTLU BASKI ORTEZLERİ

Nevriye ÜNAL SÜZER

Uzm. Fzt., Burdur Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Burdur, Türkiye, Nevriye.SUZER@gsb.gov.tr

Özet: Fonksiyon kaybına uğramış bir vücut kısmının fonksiyonunu gerçekleştirmesi için yardımcı olan cihazlar ortez olarak adlandırılmaktadırlar. Ortezlerin genel amaçları; vücudu koruma, ağırlık taşıma, hareketi kısıtlama veya kolaylaştırma ve deformiteyi düzeltme veya önleme şeklinde sıralanabilir. Klinikte; kırık, artropati ve tendinopati gibi ortopedik hastalıkların tedavisinde ve beyin, omurilik ve periferal sinirlerin etkilenimine bağlı gelişen nörolojik hastalıkların tedavisinde ortez uygulamaları kullanılmaktadır.

Ortez imalatında geleneksel yöntem, ortezin şekil ve boyutlarının hastaya göre el ile düzenlenmesini içerir. Bu durum ortez üretiminin zamanını arttırmakta, seri üretime ve el ile düzenlenmesi zor olan karmaşık modellerin yapımına engel oluşturmaktadır. Ayrıca, tek parça bir ürün elde etmek vücut çıkıntıları nedeniyle zordur. Malzemenin iki ucunun birleştiği noktalar ısıtma ve soğutma işleminden geçmektedir. Bu alanlar çıkıntı oluşturarak mekanik olarak hasara meyilli hale gelmektedir.

Teknolojik gelişmeler sayesinde üç boyutlu baskı yöntemiyle birçok vücut bölgesi için ortezler geliştirilmeye başlanmıştır. Bu yöntem geleneksel yönteme göre daha hızlıdır, seri üretime izin verir ve doğru boyutlama sağlar. Bu ortezlerin maliyeti daha düşüktür, anatomik olarak uyumludurlar ve ortezlere estetik görünüm detayları eklenebilmektedir. Sanal modelin kaydedilmesi sayesinde ise ortezde düzeltme yapmak gerekirse yeniden baskı yapılabilmektedir. Ayrıca, ortez kalınlığı tüm bölgelerde sabit olmak zorunda değildir. Böylece, ortezin bütününde istenilen alanda istenilen kalınlık kullanılabilmektedir.

Günümüzde üç boyutlu baskı makinelerinin fiyatları ucuzdur. Fakat klinisyenler yeterli teknolojik bilgi birikime sahip olmadıkları için üç boyutlu baskı ortezlerinin kullanımı henüz yeteri kadar yaygınlaşmamıştır. Bu teknolojinin kullanımı konusunda klinisyenler eğitilene kadar üç boyutlu baskı ortezlerine erişilebilirliğinin artması için farklı yöntemler gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortez, üç boyutlu baskı, teknoloji

Sözel Bildiri

HASTA GÜVENLİĞİ: AMELİYATHANE İLE YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ ARASINDAKİ GEÇİŞ

Halil İbrahim TAŞDEMİR[1], Deniz TAŞDEMİR[2]

[1] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye*

[2] *Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye*

Özet: Ameliyathanelerde hastanın güvenliği cerrahi uygulama geçiren kişilerin komplikasyon ve olası risklerini azaltmayı ve aynı zamanda hasta güvenliğini artırmayı hedefler. Mevcut literatür ve klinik tavsiyeler sağlık kurumlarının hastaların güvenliğini arttırma ve geliştirme imkanı sağlamaktadır. Klavuzlar ve uzman görüşleri raporları analiz edilerek, ortak riskIerin tanımlanmasında ve hasta güvenliğinin geliştirilmesinde kurumların önemli rolü olabilir. Ameliyathanede çalışan tüm ekip üyeleri hasta güvenliğinin işlerinin merkezinde olduğunun bilincinde olmaları gerekmektedir. Bireysel sağlayıcılar veya hizmet sağlayıcı ekipleri arasındaki bakım geçişleri, kritik bilgilerin eksik aktarımı ve sürekli bakım ihtiyacı nedeniyle yüksek bir hata potansiyeline sahiptir. Ameliyathaneden yoğun bakım ünitesine geçiş, kritik hastalığı olan çocuklar için özellikle tehlikeli bir zamandır. Bu önemli geçiş döneminde ameliyathane ve yoğun bakım ünitesi ekipleri arasındaki bakım aktarmaları, hastanın fizyolojik açıdan belki de en savunmasız olduğu bir zamanda eksiksiz ve doğru hasta bilgilerinin ayrıntılı iletişimini gerektirir. Ameliyathaneden yoğun bakım ünitesine geçişlerin güvenliğini artırmak aktif bir araştırma alanıdır, ancak birkaç merkezde yaygın olarak kullanılan birkaç önemli en iyi uygulama vardır. Bu en iyi uygulamalar, nakil için hasta başında uygun personelin bulundurulmasını içerir.

Anahtar Kelimeler: ameliyathane, bakım geçişleri, hasta güvenliği, yoğun bakım ünitesi

Sözel Bildiri

DEV AMELOBLASTOMALI HASTADA BEKLENEN ZOR HAVAYOLU YÖNETİMİ

Meltem BEKTAŞ[1], Mehmet ÇAKIRCA[1]

[1] *Dr., SBÜ Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği*

Özet:

Giriş: Ameloblastoma çene ve çevre dokularının iyi huylu, lokal agresif invazyon yapan, yavaş büyüyen, yıllar içinde dev boyutlara ulaşabilen, yüksek nüks hızına sahip odontojenik bir tümörüdür. Oral tümörlerin %1'ini oluşturur, 20-50 yaş arasında görülür.Cerrahi en sık uygulanan tedavidir.Burada ameloblastoma tanılı hastanın havayolu yönetimi sunulmuştur.

Olgu: 42 yaşında, yabancı uyruklu kadın hasta, mandibuladan ağız boşluğuna doğru 25 yıldır büyüyen kitle nedeniyle başvurmuş. Yürürken kitlenin büyüklüğü nedeniyle eli ile çenesini desteklemek zorunda kalan, malnütrisyona neden olan, geceleri solunum sıkıntısı nedeniyle uyku düzeni bozulan, 1,5 aydır kanaması başlayan hastaya KBB Kliniği tarafından kitle eksizyonu planlandı. Maksillofasial tomografide, mandibula sol angulus -korpus düzeyinde ağırlıklı olmak üzere, symfisis ve sağ mandibulerkorpus düzeyini tutan, ağız tabanını tamamen dolduran, sol premaksiller alana uzanan, yumuşak damak posteriorunu etkileyen, 117x115x125mm boyutlarında sklerotik geniş litik alanlar barındaran, "Ameloblastom" lehine geniş kitle lezyonu izlenmiştir. Ayrıca sağ nasal kavitede ciddi deviasyon tespit edilmiştir. Muayenesinde ağız tabanını tamamen dolduran, dili posteriora ve orofarenkse iten, kemik sertliğinde kitle tespit edildi. Baş-boyun hareketleri normal, ağız açıklığı 6cm, kitle nedeniyle mallampati değerlendirilemedi. Preoperatif Hb:6,5g/dl nedeniyle ES replasmanı yapıldı, enteral nütrisyon tedavisi verildi. Laringoskopi yapılamayacağı için, fiberoptik entübasyon planlandı. Başarısız olması durumunda trakeotomi için hazırlık yapıldı. Sedasyon amacıyla 2mg midazolam uygulandı. Spontan solunum devam ederken; remifentanilinfuzyonu(0,1mcg/kg/dk) ile uyanık fiberoptik uygulamasına geçildi. Sağ nazal kavitede deviasyon nedeniyle, fibreoptik bronkoskop ile sol nasal kaviteden girildi, orofarenkse uzanan kitle nedeniyle ilerlenemedi. Trakeotomi kararı alındı, kas gevsetici uygulamadan maske ventilasyonu ile trakeotomi açıldı. Kitle eksizyonu ve boyun diseksiyonu yapıldı. Operasyon sonunda hasta yoğun bakım ünitesine gönderildi.

Tartışma: Gelişmekte olan ülkelerde, ameloblastoma hastaları genellikle geç başvurmaktadır. Dev boyuttaki ameloblastoma vakalarında cerrahi rezeksiyon için anestezik yönetim sunulan vaka raporu sınırlıdır. Laringoskopinin yapılamayacağı kitlelerde fiberoptik entübasyon altın standarttır. Başarısız fiberoptik entübasyon olasılığına karşı acil trakeotomi gibi alternatif yaklaşımlar preoperatif planlanmalı ve hazır olunmalıdır.

Sözel Bildiri

THE ATTITUDES AND BEHAVIORS OF INTENSIVE CARE UNIT NURSES TOWARDS END-OF-LIFE CARE

Hançerlioğlu S[1], Konakçı G[2]

[1]*Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi İç Haslıkları Hemşireliği AD*

[2] *İzmir Demokrasi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği*

Abstract: The aim of this study was to determine the attitudes and behaviors of intensive care unit nurses towards end-of-life care. The data of the study were collected from 216 nurses working in the intensive care units of three university hospitals in three different cities between January-March 2020 and who agreed to participate in the research. In the study, the Nurse Identification Form and The Attitude and Behaviors of The Intensive Care Unit Nurses Towards The End-of-Life Care Scale were used as the data collection forms. The data of the study were analyzed with the IBM SPSS V22 package program and the significance level was accepted as $p < 0.05$. Of the ıntensive care unit nurses included in the study, 63.9 % were women, the mean age was 28.7 ± 3.8 years, the mean of the total working years in the profession was 6.3 ± 3.6 years, the mean of the working years in intensive care unit was 5.5 ± 2.9 years. statistically significant differences were found between attitudes subscale, behavior subscale, scale total mean scores and some variables such as the education level, the intensive care unit classification, knowledge for end-of-life care, the frequency of death in their unit. As a result of the correlation analysis, There were statistically significant positive way correlations between attitudes subscale, behavior subscale, scale total mean scores, and some variables such as total working year as a nurse, total working year in the intensive care unit, age. The level of education, the intensive care unit classification, knowledge about end-of-life care, the frequency of death in their unit, age, total working year as a nurse, and total working year in the intensive care unit have relationship with the attitudes and behaviors of intensive care unit nurses towards end-of-life care.

Keywords: ıntensive care; nursing; end-of-life care

Sözel Bildiri

ŞIRNAK İLİ ELMA (MALUS DOMESTİCA BARK. (ROSACEAE)) ALANLARINDA BULUNAN ZARARLI VE YARARLI ARTHROPOD TÜRLERİNİN BELIRLENMESİ

Tarkan AYAZ

Şırnak Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Özet: Ülkemizde yoğun olarak yetiştiriciliği yapılan elma, ekonomik olarak en önemli meyve türleri arasında yer almaktadır. Yıldan yıla ekim alanları artan elma türlerinin Şırnak ilindeki potansiyeli de her geçen yıl artmaktadır. Bununla birlikte zararlı böcekler tarafından meydana gelen ekonomik kayıplarda artmaktadır. Bu nedenle Şırnak ilinde elma yetiştiriciliğinin yapıldığı Beytüşşebap, Cizre, İdil ve Uludere ilçelerinde, zararlı ve yararlı arthropod türlerinin belirlemek için 2019-2020 yılları arasında çalışma yürütülmüştür. Türleri belirlemek için yapılan çalışmalarda; sürgün alma, gözle kontrol, darbe yöntemi, eşeysel çekici tuzak yöntemi ve kültüre alma metotları kullanılmıştır. Çalışma sonucunda 16 zararlı böcek türü ile 11 yararlı böcek türü tespit edilmiştir. Tespit edilen bu zararlı türlerden *Cydia pomonella* L., *Archips rosana* L. (Lepidoptera.: Tortricidae), *Aphis pomi* Deg.(Hemiptera: Aphididae), *Tropinota (Epicometis) hirta* Poda (Coleoptera: Scarabaeidae) ve *Tetranychus urticae* Koch.(Acarina: Tetranychidae)'nin diğer türlere oranla daha yaygın ve yoğun olarak bulunduğu görülmüştür. Yararlı böcek türlerine bakıldığında ise *Coccinella semtempunctata* Linnaeus, *Chrysoperla carnea* Stephens (Neuroptera: Chrysopidae), *Eupeodes corollae* Fabricius (Diptera: Syrphidae) ve *Apanteles sp*. (Hymenoptera: Braconidae) en fazla görülen yararlı türler olarak belirlenmiştir. Zararlı türlerden önemli olan Elma içkurdu (*C. pomonella*) erginlerinin mayıs-eylül ayları arasında, elma yeşil yaprakbiti (*A. pomi*) ergin ve nimflerinin nisan-ekim ayları arasında, Baklazınnı (*T. hirta*) erginlerinin nisan ve İkinoktalı kırmızıörümcek (*T. urticae*) ergin ve nimflerinin ise mayıs-ekim döneminde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Elma, Zararlı, Yararlı, Arthropod, Şırnak

EMPOWERMENT IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC DISEASES

Assoc.Prof. Dr. Canan Demir Barutcu

Burdur Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Health Science

cdemir@mehmetakif.edu.tr

In addition to the difficult processes of daily life, the increasing diversity of problems related to injustice, poverty and deprivation around the world can sometimes create a feeling of powerlessness for everyone. Feeling able to control and direct your life is the basic psychological dimension of life. Therefore, feeling that the individual has control over his own life is considered as a prerequisite for mental health. Empowerment approach enables individuals to be guiding about what they should do to solve their problems and to produce alternatives. It increases the individual's ability to make effective decisions, enables them to see themselves on an intellectual and emotional level with others, gives them the power to defend what they know right and their rights. The concepts of "equality", "cooperation", "participation", "problem solving", "decision making" and "therapeutic relationship" are included in the philosophy of empowerment. The purpose of empowering people with long-term care needs is to ensure that they gain control of their own lives in their relationships with health and other professionals. To do this, know the effects of symptoms and how to recognize them, know how to overcome when the disease worsens, perform medication and treatment in the most effective way, understand the importance of professional advice, establish sleep and rest patterns and overcome fatigue, enter social environments, use work resources, and develop strategies to overcome the psychological effects of the illness. Empowerment is an inevitable part of all human relationships and a fundamental feature of the relationship between the healthcare professional and their caregivers. Systematic and meaningful sharing of power "is also essential for the development of the therapeutic relationship. The result of empowerment is the increase in the quality of life and the development of a sense of control. Studies show that the most successful form of professional support in chronic diseases is the “empowerment model”. In an empowered relationship with professionals, knowledge-skill-confidence is constantly transferred from the professional to the individual. At the end of this, the individual does not need professionals for a long time, he can manage himself alone. Health professionals make empowerment a professional goal, it is a responsibility towards society and their professional practice.

Key words: Chronic Disease, Empowerment, Healthcare Professional

THE IMPORTANCE OF ACCREDITATION IN EDUCATION

Assoc.Prof. Dr. Canan Demir Barutcu

Burdur Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Health Science

cdemir@mehmetakif.edu.tr

Accreditation; The reliability of the work carried out by the conformity assessment bodies and therefore the conformity confirmation documents they have issued and is a quality infrastructure created to support its validity. Today, the importance of accreditation is increasing rapidly. In order to provide quality service, it has become a mandatory system to measure the quality of the service provided, to make improvements at employee, clinical and institutional levels and to be able to evaluate them. Accreditation in higher education; It is a system that aims to demonstrate that a higher education institution or any program implemented by a higher education institution has certain performance standards (quality, efficiency, effectiveness, etc.) at national and / or international level. Accreditation is a voluntary quality assurance process that allows both the periodic self-evaluation of the higher education institution (institutional self-evaluation) and the periodic evaluation of the higher education institution by external independent accreditation agencies. Accreditation is a system that should be applied to increase the quality of education in our country and all over the world. The Accreditation Process consists of six stages. These are: standards setting, preparation and self-evaluation, visit and external evaluation, monitoring, accreditation: decision and approval and continuous review. Accreditation is extremely important for education. The fact that the higher education institution or its department is accredited increases the frequency of its preference. In addition, the fact that the higher education institution or its department is accredited means that the education provided is in accordance with national and international standards. In our country, the number of institutions that have started the accreditation process and intend to enter this process is increasing day by day. Many faculties and universities believe that accreditation increases their "brand value" and helps their graduates find jobs. In short, accreditation in education is extremely important, and as long as the current conditions are suitable, every higher education institution or department must be accredited and quality standards must be increased.

Key words: Accreditation, higher education.